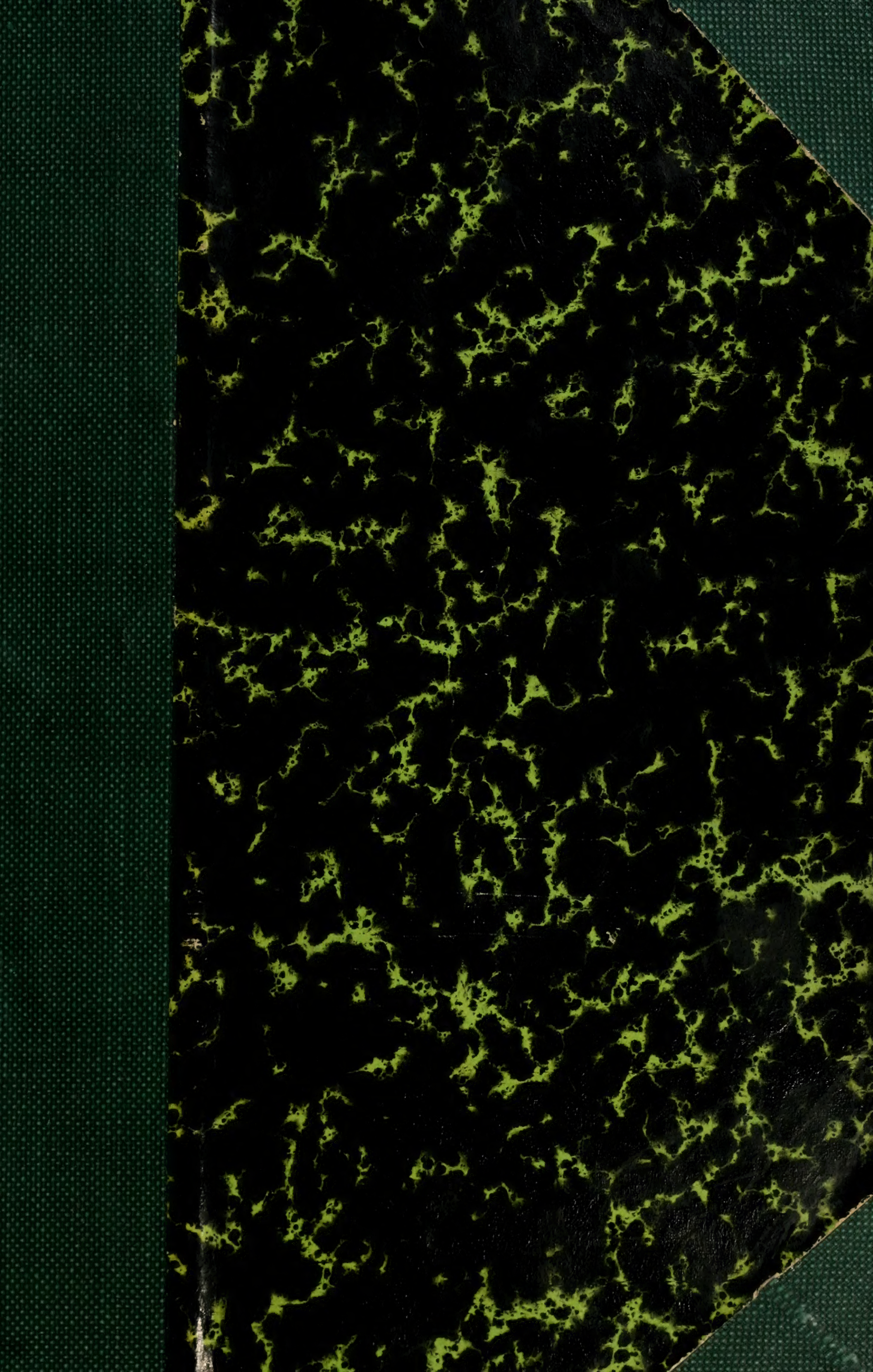

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

BERGEN

A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1908

Indhold.

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

1STE HEFTE 1907

Johan Hjort

Om ulykkesforsikring for norske fiskere

BERGEN
A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI
1907

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

1STE HEFTE 1907

Johan Hjort

Om ulykkesforsikring for norske fiskere

BERGEN
A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI
1907

Indhold.

Bilag.

Indledning.

Under den norske fiskeribedrift hænder der hvert aar mange ulykker med tab af menneskeliv. De fleste gaar forholdsvis upaaagtet hen, men af og til, især ved vintertid, da langvarige og regelmæssige storme optræder, kan der forekomme ulykker af et saadant omfang, at det ogsaa vækker deltagelse i videre kredse. I oktober 1899 omkom der ved Titran og Røvær 171 mennesker, i januar 1901 forulykkede 35 fiskere fra et fiskevær. Ved saadanne leiligheder har almenheden gjentagne gange vist en meget stor offervillighed overfor kravet om at lindre den nød, som fulgte. Efter ulykkerne ved Titran og Røvær indkom der saaledes ved frivillige bidrag over 800 000 kr. Den overveiende del af disse midler blev anvendt paa følgende maade: Til efterladt enke blev der ydet en understøttelse af indtil 400 kr. aarlig. Til efterladt barn, hvis mor lever, en understøttelse af indtil 100 kr. aarlig indtil dets fyldte 16de aar. Til forældreløst barn en understøttelse af indtil 150 kr. aarlig indtil dets fyldte 16de aar. Paa denne maade blev der til understøttelsen af en enkelt familie anvendt beløb af over 5 000 kr. Saaledes kan eksempelvis anføres: En af de omkomne fiskere efterlod sig en 28 aar gammel enke og 5 børn i alderen fra 5—1 aar. Til enken tilstodes en aarlig understøttelse af 150 kr. og 50 kr. aarlig til hvert barn til dets fyldte 16de aar. Til dækkelse af disse udgifter afsattes et beløb af kr. 5 300. Skjønt de forulykkedes efterladte paa denne maade blev stillet meget gunstigere end ellers har været tilfældet, blev alligevel ikke alle de indkomne midler taget i brug. Ved kongelig resolution af 7de juli 1900 blev det derfor bestemt, at de beløb, som maatte være tilovers, efter at de forulykkedes efterladte havde modtaget de nærmere bestemte erstatninger, skulde afsættes til et fond under fiskeristyrelsens forvaltning. Dette fond udgjør nu pr. 1ste januar 1907 kr. 125 091.97. Renterne udgjorde i 1906 kr. 4 811.20. Dette saakaldte Titranfond er endnu ikke taget i brug for noget bestemt formaal, og af de mange fiskerfamilier, hvis forsørgere i

tiden efter Titranulykken er omkomne under sin bedrift paa sjøen, har kun et meget lidet faatal faaet saadan kraftig understøttelse. De allerflestes skjæbne har været den at søge fattigkassen om hjælp.

Heller ikke ved forsikring har det hidtil lykkedes at raade bod paa dette forhold. Gjennem lange tider har almeninteresserede mænd fremholdt den tanke, at fiskerne ved forholdsvis smaa aarlige betalinger iallefald skulde kunne sikre sine efterladte nogen støtte mod de haarde vilkaar, som forsørgerens død stiller dem overfor. Paa dette grundlag er der dannet forskjellige frivillige saakaldte selvhjælpsforeninger, af hvilke jeg her i al korthed skal nævne de vigtigste.

Lofotfiskernes selvhjælpskasse,[1]) stiftet i 1885 af opsynschef Knap. Ved gaver og indtægter af forskjellig art har denne kasse nu samlet en kapital, som pr. 31te december 1906 udgjorde 39 333 kr. 65 øre.

Antallet af lofotfiskere var i 1906 20 777. Deraf var 2 177, altsaa 10—11 %, medlemmer. I 1904 var medlemsantallet kun 337, i 1905 993. I 1906 var der 2 166 aarsbetalende medlemmer, som gjennemsnitlig betalte noget over 28 øre hver, ialt 615.31 kroner. Ved dødsfald udbetaler kassen 200 kroner, forøvrig yder den ogsaa under andre omstændigheder mindre bidrag.

Tryg[2]) stiftedes i 1888, som gjensidig forsikringsforening for fiskere, af daværende fiskeriinspektør Jens O. Dahl. Foreningen har fra kommuner og private modtaget betydelige bidrag, saaledes at den ved forsigtig administration efterhaanden har samlet sig et reservefond, som ved udgangen af 1904 udgjorde kr. 14 105.05. Præmieindtægten udgjorde i 1890 henved 1 300 kroner, men den har senere jevnt faldt. I 1901 var den kr. 564.65 og i 1904 kr. 278.35.

Foreningen har omfattet forsikring i flere forskjellige former, saaledes:

1. En ulykkesforsikring, gjældende for alle ulykker, der har døden tilfølge, og som indtræder udenfor fiskeri og anden færdsel paa sjøen:

For en erstatning af	200	kroner	erlægges aarlig	kr.	0.50.
—	- 300	„	—	„	0.75.
—	- 400	„	—	„	1.00.
—	- 500	„	—	„	1.25.

2. En ulykkesforsikring, gjældende for alle ulykker, som har døden tilfølge, og som indtræder under fiskeri og anden færdsel paa

[1]) Se herom de aarlige beretninger om lofotfiskeriet.

[2]) Se „Norsk Fiskeritidende“, 12te hefte 1906, pag. 530—531.

sjøen i et nærmere angivet tidsrum, hvis varighed ikke overstiger 4 maaneder. Dette koster for hver 4 maaneders termin:

For en forsikringssum paa	kr. 200	kr. 1.00,	for hele aaret	kr. 2.00.
—	„ „ 300	„ 1.50,	—	„ 3.00.
—	„ „ 400	„ 2.00,	—	„ 4.00.
—	„ „ 500	„ 2.50,	—	„ 5.00.

3. Endvidere kan der i foreningen sikres ret til pension for den forsikrede selv eller for hans enke eller efterladte barn. Disse pensioners størrelse er gjort afhængig af, hvor mange aars præmie der er betalt og af størrelsen af foreningens fond. Præmien for ulykkesforsikringen er sat forholdsvis høi, for at fondet kan afgive midler til pensionerne.

Søndmørsfiskernes selvhjælpsforening har nu virket henimod 20 aar. Den havde den 31te december 1905 en opsparet kapital af kr. 7 488.55, skjønt den har havt flere store udbetalinger. Efter fiskedamperen „Terje Viken"s forlis udbetaltes saaledes 1 800 kroner. Tilslutningen har i de senere aar været mindre, end man skulde vente. Ifølge foreningens love erlægges der for tiden fra 1ste januar til 1ste mai 1 krone, ligeledes for tiden fra 1ste mai til 31te december det samme beløb. I tilfælde af dødsfald som følge af forlis paa hav, fjord eller havn udbetaler foreningen for hver forsikring kr. 200. Ligesaa om dødsaarsagen er sygdom, direkte fremkaldt ved forlis, saafremt døden indtræffer inden 4 uger fra den tid, forliset fandt sted.

Selv af denne korte fremstilling vil det fremgaa, at selvhjælpsforeningerne nok har bidraget meget til at lindre mangen families nød, men at deres virksomhed dog alligevel maa siges at have været særdeles ringe overfor den store opgave at yde de norske fiskeres efterladte selv en meget beskeden økonomisk erstatning for det tab, de lider, naar ulykker under fiskeribedriften berøver dem deres forsørger. Det vil ogsaa være umiddelbart indlysende, at en saa stor opgave kun kan naaes gjennem en organisation af væsentlig større dimensioner.

Siden loven om ulykkesforsikring for fabrikarbeidere har da den tanke gjentagne gange meldt sig, om det ikke skulde være muligt for staten, eller ved dens formidling, at oprette en saadan almindelig ulykkesforsikring for fiskere, som den frivillige forsikringsvirksomhed ikke viste sig istand til at magte. Og med det voksende kjendskab til den senere tids arbeiderforsikring har denne tanke faaet adskillig udbredelse.

Efter forskjellige forudgaaende forberedelser optog handels- og industridepartementets chef, hr. statsraad Arctander, denne sag til udredning og forberedelse, idet han i skrivelse af 29de juni 1905 (se bilag no. 1) forelagde den daværende fiskeristyrelse den opgave, at udrede grundtrækkene for en saadan fiskerforsikring. Departementet henleder

i sin skrivelse fortrinsvis opmerksomheden paa saadanne hovedspørgsmaal som disse:

1. Om en eventuel forsikring bør omfatte alle fiskere, eller om den til en begyndelse bør begrænses til dem, som deltager i de store periodiske fiskerier.
2. Om forsikringen bør være frivillig eller tvungen, i sidste tilfælde muligens i forbindelse med udleveringen af baadmerker under de store fiskerier. Hermed hænger spørgsmaalet om administrationens ordning paa det nærmeste sammen.
3. Med hensyn til forsikringens ydelser antager departementet, at det af praktiske grunde vil være hensigtsmæssigst, at forsikringen kun bliver en dødsfaldsforsikring med udbetaling af et bestemt beløb en gang for alle.

Som grundlag for fiskeristyrelsens overveielser over disse spørgsmaal oversendte departementet gjenpart af en fra det statistiske centralbureau modtagen skrivelse af 10de mars 1905 (bil. no. 2), ledsaget af opgaver over antallet af de i aarene 1866—1902 under fiskeri omkomne mænd (bil. 3), samt af en opgave over antallet af de ved sidste folketællinger tilstedeværende fiskere (bil. 4). Det statistiske centralbureau redegjør i denne sin skrivelse for de statistiske opgaver, som nu forefindes, og for de opgaver, som bureauet anser nødvendige til veiledning ved spørgsmaalet om istandbringelsen af en ulykkesforsikring for fiskere.

Fiskeristyrelsens majoritet ansaa det ved modtagelsen af disse dokumenter ikke for muligt at afgive noget endeligt forslag paa grundlag af det foreliggende materiale, og den henstillede derfor i skrivelse af 4de december 1905 (bil. 5) til departementet at indhente udtalelser i sagen fra amtstingene og foreninger i de interesserede landsdele. Som en veiledning afgav dog styrelsens enkelte medlemmer foreløbige udtalelser, som kortelig kan sammenfattes saaledes.

Westergaard anbefaler tvungen forsikring for alle fiskere, der deltager i nogen af de fiskerier, hvor offentligt merkevæsen er indført, og frivillig forsikring for fiskere, beskjæftigede ved andre fiskerier. Forsikringens omfang er dødsfald ved drukning under bedriften og reiser til og fra fiskepladsene, derimod ikke under andre reiser. Erstatningen sættes til 500 kr., præmien til 1 kr., som indkræves ved udlevering af baadmerke og giver ret til forsikringspolice. (Se bil. 6 og 7. Det sidste indeholder et lovudkast).

J. O. Dahl fremholder sterkt det ugjennemførlige ved at føre konto for hver fisker ved baadmerkernes udlevering, idet denne ordning vil medføre de største administrative vanskeligheder. End større vil disse blive, saafremt faste merker indføres for alle fiskefarkoster. Han anbefaler derfor, at forsikringens indtægter tilveiebringes af havnefondet, og

foreslaar derfor, at 25 % af dette overgaar til forsikringen. Samtidig anbefaler han, at et mindre beløb, 25 øre, uden særskilt regnskab over de betalende, indkræves ved baadmerkernes udlevering. Som erstatning foreslaaes 500 kr. ved dødsfald med mulig udvidelse af forsikringens gjenstand, saasnart et reservefond gjør dette muligt. (Bil. 8).

Hjort ansaa ligesom Dahl ordningen med indkrævning af præmie ved udlevering af baadmerker for vanskelig i administrativ henseende, saafremt opsynet skulde holde særskilt konto for hver betalende, og præmiens erlæggelse skulde danne grundlaget for spørgsmaalet om, hvem der var forsikret. Han fremholdt forøvrigt, at det foreliggende materiale maatte ansees for utilstrækkeligt, og foreslog derfor indhentet nyt materiale. Han fandt det heller ikke ønskeligt at udtale sig om præmiens og erstatningens størrelse, forinden de interesserede havde faaet adgang til at udtale sig derom. Ligesaa burde det komme under overveielse, om ikke endel af de afgifter, som nu opkræves ved eksport af fiskeprodukter, og som anvendes til bygning af havne m. m. (havnefondet), med større ret bør anvendes i forsikringsøiemed, end til de formaal, som de nu tjener. (Bil. 9).

Efter disse udtalelser sendte handels- og industridepartementet den 20de mars 1906 en rundskrivelse til amtmændene i de interesserede landsdele (bil. 10). I denne skrivelse redegjør departementet for de synspunkter, som bl. a. fremholdtes i fiskeristyrelsens udtalelser. Dernæst bemerker departementet, „at det maa antages at være af stor vigtighed, at en forsikring som den her omhandlede ikke fra begyndelsen af gives et større omfang end, at de med denne forbundne byrder med nogenlunde lethed kan bæres af de forsikrede. Ogsaa en begrænset forsikring vil vistnok være af megen nytte og føles som en stor velgjerning af de familjer, hvem ulykken rammer. Departementet tror derfor at burde anbefale, at man i tilfælde fra først af bliver staaende ved en dødsfaldsforsikring. Det faar blive fremtidens sag at søge omraadet udvidet. Videre er departementet tilbøielig til at antage, at det ialfald til en begyndelse vilde være heldigt at prøve sig frem ved istandbringelse af flere saadanne forsikringer med sit lokale omraade begrænset efter større landsdele og efter vore hovedfiskerier, f. eks. en kasse for Tromsø stift, en for de trondhjemske amter og for det øvrige vestland. Hvorvidt og paa hvilken maade omsorgen ogsaa skulde udstrækkes til sydkysten, fik da blive gjenstand for nærmere overveielse.“

Under henvisning til disse antydninger til grundtrækkene for en fremtidig ordning udbad departementet sig svar paa følgende spørgsmaal:

1. Bør en fiskerforsikring snarest muligt søges istandbragt?
2. Bør forsikringen i tilfælde gjøres frivillig eller tvungen, og bør den i sidste fald samtidig søges suppleret med en frivillig?

3. Bør forsikringen begrænses til dødfaldsforsikring, eller bør den allerede fra først af omfatte ogsaa erhvervsudygtighed foranlediget ved ulykkeshændelser under fisket?
4. Bør forsikringens indtægter ialfald for den væsentligste del søges tilveiebragt gjennem en forøgelse af eksportafgifterne paa fiskeprodukter, specielt af afgiften til havnefondet, eller finder man at kunne anbefale, at en større eller mindre del af de allerede tidligere paalagte eksportafgifter overgaar til bestridelse af forsikringsudgifterne?
5. Ansees det, hvis de under no. 4 fremsatte spørgsmaal besvares benegtende, og direkte præmie saaledes maa anvendes, for hensigtsmæssigt at sætte indfordringen i forbindelse med udlevering af baadmerker? Bør i tilfælde ogsaa de fiskere, som ikke deltager i de store fiskerier, og som saaledes ingen præmie erlægger, alligevel omfattes af forsikringen?
6. Hvor høi antages præmien at kunne sættes, uden at særlig ulempe opstaar, selv om indbetalingstiden falder i fiskets begyndelse?
7. Bør erstatningsbeløbet, hvis størrelse selvfølgelig vil være afhængig af den i spørgsmaal no. 6 omhandlede præmies størrelse, sættes til et fast beløb, uanseet den forulykkedes forsorgelsesbyrde, eller bør det rette sig efter denne?
8. Antages det, at i sidste fald ogsaa de forsikredes indskud bør graderes?

Som svar paa disse spørgmaal indkom der i løbet af høsten 1906 et stort antal, tildels ganske indgaaende udtalelser fra kystens amtmænd, amtsting, fiskeriforeninger og handelsforeninger. Med skrivelse af 17de november 1906 (Bilag 11) blev alle disse dokumenter mig tilstillede, idet departementet anmodede mig om „at optage sagen til yderligere bearbeidelse og hertil afgive endeligt forslag“. Da de oversendte dokumenter er saa talrige, har jeg ikke fundet at burde optage dem i sin helhed blandt denne betænknings bilag. Derimod vil man i bilag no. 12 finde en af hr. sekretær Johnson forfattet fremstilling af de forskjellige udtalelsers hovedpunkter.

Af denne fremstilling fremgaar det, at departementets plan om i en nær fremtid at gjennemføre en ulykkesforsikring for fiskere fra alle hold er blevet modtaget med stor tilslutning. Der er ogsaa almindelig enstemmighed om, at en saadan forsikring kun vil have udsigt til at udrette noget, om den gjennemføres som en **tvungen foranstaltning**, idet det almindelig erkjendes, at der iallefald ikke for tiden er udsigt til at opnaa noget nævneværdigt ad frivillig vei alene. Ogsaa om det af departementet antydede **maal**, nemlig at begrænse forsikringens formaal til **en dødsfaldsforsikring** med en mindre erstatning engang for alle, er der

en iallefald særdeles stor majoritet. De fleste udtalelser, som idethele nævner noget bestemt beløb, nævner summen 500 kroner. Det bør dog her fremhæves, at Nordlands amtsting og Nordlands og Sortlands fiskeriselskaber enstemmig fremholder, at forsikringen allerede fra først af ogsaa bør omfatte erhvervsudygtighed foranlediget ved ulykkeshændelser under fisket. Endvidere fremhæver jeg, at Aalesunds fiskerforening anser det nødvendigt, at erstatningsbeløbet skal kunne stige til 5 000 kr.

Om det spørgsmaal, hvorledes **forsikringens indtægter** bør søges tilveiebragt, er der derimod stor meningsforskjel. Samtlige handelsforeninger og de fiskeriselskaber, som har sit sæde i byerne, advarer i sterke ord mod enhver forøgelse af eksportafgifterne selv i dette øiemed. De anbefaler derfor i overveiende flerhed erlæggelsen af præmien, som mest ansættes til 1 krone, ved udleveringen af baadmerker under de store fiskerier. Enkelte foreninger som Aalesunds handelsforening anbefaler dog, at de allerede nu paalagte eksportafgifter (havnefondet) delvis overføres til forsikringsøiemedet, og Stavanger fiskeriselskab foreslaar nye afgifter paa saadanne varer, som nu er fri for eksportafgift, saasom iset sild, laks, sardiner, anchovis og hummer. Samtidig advares mod nogen forhøielse af de nu paalagte afgifter paa de gamle eksportartikler tørfisk, klipfisk og salt sild. Merkes bør endvidere, at Aalesunds handelsforening og fiskerforening, Molde handelsforening, Trondhjems fiskeriselskab, Nordlands og Nordre Trondhjems amtsting, Risør fiskeriforening henviser til kommunerne eller skatteopkræverne som institutioner, der vil kunne træde i forsikringsvirksomhedens tjeneste.

Fra de institutioner, som repræsenterer den egentlige fiskeribedrift, saasom fiskerforeninger og ligesaa fra amtstingene i de store fiskeridistrikter, Nordre Bergenhus, Romsdals, Nordlands, Tromsø og Finmarkens amter, fremholdes der med stor styrke, at forsikringen ikke bør grundlægges paa en præmiebetaling ved baadmerkernes udlevering under de store fiskerier, men at den bør bæres af eksportafgifter, enten nye eller de allerede nu paalagte. Skjønt disse sidste nu overveiende erlægges af landets nord- og vestkyst, fremholder dog Nordlands amtsting og foreninger, at alle landets fiskere bør medtages og forsikres ved eksportafgifterne. Finmarkens amtsting anser dog en egen forsikringsindretning for Tromsø stift eller for Finmarkens amt ønskelig. Ved siden af denne udtalelse forekommer kun en enkelt ytring om, at forsikringsforeningen skal være begrænset til en enkelt landsdel, saaledes fra Aakre og omegns fiskerforening. Forøvrig gjælder udtalelserne mest de to alternativer, om alle fiskere skal medtages eller kun de store fiskeriers fiskere.

Ved modtagelsen af det i handelsdepartementets ovennævnte skrivelse af 17de nov. 1906 givne opdrag „at optage sagen til yderligere

bearbeidelse og hertil afgive endeligt forslag" henvendte jeg mig straks til det statistiske centralbureau for at erholde det i dettes før nævnte skrivelse af 10de mars 1905 (bilag 2) nævnte statistiske materiale over de ved drukning omkomne fiskere. Bureauet viste mig den velvilje at stille hele dette materiale til min raadighed, og jeg paabegyndte da straks med assistance af hr. kaptein i armeen Hamre dettes bearbeidelse. Det viste sig herunder snart, at antallet af ulykkeshændelser var betydeligt større, og at det statistiske grundlag i mange henseender var væsentlig anderledes, end saavel jeg som andre tidligere havde gaaet ud fra. Opgaven viste sig, eftersom jeg fik nærmere kjendskab til den, at være væsentlig større end før. Særlig maatte det for mig fremstille sig som ønskeligt at foretage en grundig bearbeidelse af hele det foreliggende statistiske materiale. Jeg var vistnok fra første øieblik klar over, at det maatte ansees som meget tvilsomt, om der ved en saadan bearbeidelse kunde opnaaes noget brugbart grundlag for en beregning over en fiskerforsikrings sandsynlige indtægter og udgifter. Men jeg ansaa det dog alligevel at være en nødvendighed, at en udredning af vor nuværende viden om forholdene blev tilveiebragt om ikke for andet, saa dog for at der kunde skaffes større klarhed over det manglende materiale, som fremtiden maatte tilveiebringe. I forbindelse hermed ansaa jeg det ogsaa at være nødvendigt, at særlig dette sidste, nemlig forholdet mellem det nu foreliggende og det nødvendige fremtidige materiale blev underkastet overveielse af en fagmand, som samtidig vilde kunne udtale sig om holdbarheden af den ordning og de beregninger, som det maatte være mig muligt at udarbeide. I overensstemmelse med denne betragtning anmodede jeg i skrivelse af 24de december 1906 handelsdepartementet om tilladelse til at benytte denne assistance (bilag 13), hvilket blev mig indrømmet gjennem skrivelse af 26de januar 1907. (Bilag 14).

I overensstemmelse hermed har jeg forelagt hr. direktør Hoel mit manuskript til denne betænkning. Hr. Hoel har paa grundlag af sin gjennemgaaelse af dette givet mig mange særdeles værdifulde oplysninger og vink, hvorfor jeg herved udtaler min bedste tak. Desuden har hr. Hoel i en egen skrivelse, trykt som bilag 32, nærmere redegjort for sin opfatning af værdien af det saglige grundlag, paa hvilket en norsk fiskerforsikring i det hele for tiden kan bygges, og han har samtidig udtalt sin mening om hovedtrækkene i det forslag, som jeg her fremlægger. Af hensyn til en fremtidig bedømmelse af det, som her foreslaaes, har jeg lagt den største vegt paa, at der fra først af skulde blive fremlagt en klar redegjørelse for de tekniske forudsætninger for forslagets økonomiske følger, og det er mig derfor særdeles kjært at kunne henvise læseren til hr. Hoels udtalelse.

Første afsnit.

Den foreliggende norske statistik.

Til en beregning over de sandsynlige indtægter og udgifter ved en ulykkesforsikring for fiskere er det nødvendigt at betragte det foreliggende materiale over:

1. Antallet af de aarlig indtrædende ulykkestilfælder under fiskeribedriften.
2. Antallet af fiskerne, og mere specielt antallet af fiskerne inden de forskjellige grene af fiskeribedriften.

I. Ulykkestilfælderne.

Ved den norske lov om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m. v. ydes der erstatning i anledning af enhver bedriftsulykke, som medfører forsikret persons legemsbeskadigelse eller død.

Den foreliggende norske statistik omfatter intetsomhelst materiale, som kunde tillade nogen sikker beregning over antallet af de ulykker, som aarlig foraarsager legemsbeskadigelse eller invaliditet under fiskeribedriften. Det statistiske centralbureau henviser i sin skrivelse af 10de mars 1905 (bilag 2) til den af den parlamentariske arbeiderkommission udgivne repræsentative socialstatistik bd. IV, hvor der findes „adskillige detaillerede oplysninger angaaende invaliditetsforholdene for de selvstændigt arbeidende, der for landdistrikternes vedkommende i alt væsentligt vil kunne benyttes som udtryk for fiskernes invaliditetsforhold.“ Det er imidlertid om denne statistik at bemerke, at den behandler invaliditet i sin almindelighed uden at skjelne mellem invaliditet fremkaldt ved ulykker og ved andre forhold. I stortingets socialkomites indstilling (1894) til den nuværende lov om ulykkesforsikring oplyses der bl. a. ifølge svenske undersøgelser, at blot $^1/_{10}$ og i yngre aars-

klasser $^1/_7$ af den forekommende invaliditet skyldes ulykker. Hermed maa det vel være givet, at den foreliggende repræsentative statistik over al invaliditet blandt selvstændig arbeidende i bygder ikke tillader beregninger af selv tilnærmelsesvis nøiagtighed over den invaliditet, som fremkaldes ved fiskeribedriften. Alligevel har det dog nogen interesse ogsaa for dette spørgsmaal at betragte arbeiderkommissionens statistik. Om denne siger A. N. Kiær,[1]) at det i sin almindelighed og for alle livsstillinger gjælder, at „indtil det femtiende aar spiller invaliditeten overhovedet ikke nogen synderlig rolle". Angivet i procenter udgjorde antallet af invalider blandt mænd i alderen 17—19 aar alene 0.36 %, hvilket forhold gradvis stiger, indtil det i alderen 45—49 er naaet op til $1^1/_3$ %. I alderen 60—64 aar blir forholdet 5 % og i alderen 70—74 aar 18 %. At det samme ogsaa gjælder for de „selvstændigt arbeidende" i bygderne sees af kommissionens tabel 4 pag. 40—41.[2]) Af 78 invalider tilhørende denne gruppe tilhørte kun

19	aldersgrupperne	under	60	aar,
16	—	fra	60—64	„ ,
24	—	„	65—74	„ ,
19	—	„	75	„ og derover.

Af statistikken skulde det egentlig ogsaa være tilladt at trække den slutning, at fiskerne ikke i særlig grad skulde være ugunstigt stillede med hensyn til invaliditet,[3]) iallefald i mindre grad end byarbeiderne er det. (Se ogsaa Kiær l. c. tabel pag. 19). Over alt dette kastes der dog særdeles stor tvil ved hr. Kiærs bemerkninger om det foreliggende materiales ringe omfang og om det særdeles vigtige forhold, at „selve invaliditetens indtræden betinger en væsentlig forandring i livsstillingen" eller i statistikkens gruppering af livsstillingerne. Hr. Kiær udtaler derfor: „Nøiagtig oplysning om det forhold, hvori de forskjellige næringsveie og livsstillinger udsætter for invaliditet, synes alene at kunne erholdes paa den maade, at man for hver livsstilling havde anledning til at sammenligne antallet af dem, der bliver invalide, med det hele antal af dem, der samtidig lever i vedkommende livsstilling. Men herom savnes oplysning, og saadan vil vistnok være særdeles vanskelig — for ikke at sige umulig — at skaffe tilveie, forinden en almindelig invalideforsikring har virket gjennem en række af aar."

[1]) Indledende bemerkninger til de i socialstatistik IV² indeholdte tabeller. Kristiania 1904.

[2]) Socialstatistik B. IV, 2.

[3]) Se herom i næste afsnit om erfaringerne fra den danske ulykkesforsikring, som bekræfter det her udtalte, at invaliditet blandt fiskerne spiller en langt mindre rolle end blandt fabrikarbeidere.

I forbindelse hermed skal nævnes, at hr. Kiær paa grundlag af arbeiderkommissionens tabeller sætter de selvstændig arbeidendes gjennemsnitlige aarsindtægt 5 aar før invaliditeten (iberegnet formuesindtægt) til 392 kroner og efter invaliditetens indtræden gjennemsnitlig for invalide til 109, for dem som endnu havde nogen arbeidsindtægt til 180 kr. Om det første tal (indtægten før invaliditeten) udtaler han dog selv, at det „sandsynligvis er et noget for lavt resultat". Samtlige disse beregninger peger imidlertid i den retning, „at de selvstændigt arbeidende, naar de rammes af invaliditet, ikke sættes saameget tilbage som de egentlige arbeidere, og at for begge de nævnte klasser tilbagegangen er større i byerne end paa landet."

Betragter vi dernæst den foreliggende statistik over **dødsfald** under fiskeribedriften, saa finder vi heller ikke her paalidelige og tilstrækkelige opgaver. Om hyppigheden af alle dødsfald, foraarsagede ved ulykker under fiskeribedriften eller inden fiskerstanden, har vi ingen sikre oplysninger. Derimod foreligger der særdeles gode opgaver over den allervigtigste slags ulykkestilfælder, nemlig over antallet af **dødsfald ved drukning.** Det statistiske centralbureau oversendte til denne sags forberedelse en tabel (bilag 3), som indeholder en „opgave over det samlede antal af de under fiskeri omkomne mænd i Norge" i aarene 1866 til 1902. Af denne tabel ser man, at der fra aar til aar kan forekomme betydelige vekslinger, nemlig helt fra 69 (i aaret 1883) til 240 (i aaret 1885). Gjennemsnitlig for aarene 1866 til 1900 faaes tallet **125.** Til denne tabel oplyses det imidlertid, at der kun er medtaget mænd, som er opgivet at være omkomne under selve fisket, derimod ikke de, der er druknede paa reise til og fra fisket. For enhver, som kjender noget til de norske fiskerier, vil det være klart, at denne sidste begrænsning maa tillægges en saadan betydning, at det bliver en nødvendighed nærmere at undersøge, om det foreliggende materiale ikke ogsaa skulde kunne give oplysninger om antallet af de fiskere, som omkommer udenfor selve fiskeriet.

I det statistiske centralbureaus beretninger om „folkemængdens bevægelse" findes der en tabel (no. 17) over „ulykkelige hændelser, fordelte efter de omkomnes dødsmaade". Under drukning opføres her følgende underafdelinger:

a. under fiskeri.
b. under skibsfart (ogsaa i havn).
c. under baadfart (seilads og roning).
d. ved at falde gjennem is.
e. ellers.

Det syntes mig umiddelbart indlysende, at det maatte have den største betydning at underkaste selve originalmaterialet til grupperne a,

b, c og e en indgaaende undersøgelse, og jeg henvendte mig derfor til det statistiske centralbureau med anmodning om at faa udlaant dette materiale for aarene 1895—1904, hvilket velvillig blev mig indrømmet. Det viste sig ogsaa ved en nærmere betragtning, at dette materiale i flere henseender kunde give meget værdifulde oplysninger, og jeg vil derfor her omtale det saa indgaaende, som jeg tror det kan have betydning for min opgave. Som det sees af bilag 2 under B 1 foreligger dette materiale i form af „ekstrasedler for hver omkommen person indeholdende oplysning om dødsmaaden samt livsstilling, alder og egteskabelige stilling“.

Som prøve hidsættes her en saadan ekstraseddel:

E. **Døde,** indregistrerede i 1902 — Mandkjøn.

Helgö Sogn, Helgø Herred (By).

1. Nr. 8

2. Dødsdatum: 1902 Maaned Nr. 10 Dag Nr. 21

3. Den Dødes fulde Navn: Nove Alfred Kristiansen

4. Livsstilling: Fisker

5. Om ugift, gift, Enkemand eller fraskilt. gift

6. For Børn: Faderens Livsstilling — Forsørgede: Forsørgerens Livsstilling:

7. For Børn fødte 5 Aar og derunder før Dødsaaret, om ægte eller uægte født

8. Fødselsaar: 1878
for Børn fødte 5 Aar og derunder før Dødsaaret: Maaned Nr. Dag Nr.
for Personer fødte 90 Aar og derover før Dødsaaret:
Fødsels- eller Daabsdatum

9. Bopæl Grøtø

10. Opgiven Dødsaarsag[1]) Druknet. Fiske.

11. Trosbekjendelse for Dissentere, der ikke tilhører en ordnet Dissentermenighed i Norge[2])

12. Nationalitet[3])

[1]) Angives kun, forsaavidt Aarsagen var ulykkelig Hændelse eller nogen anden af de i den summariske Opgave under Nr. 8—10 nævnte Dødsaarsager. — De nærmere Oplysninger om Bevæggrunden til Selvmord (forsaavidt den kjendes eller der haves grundet Formodning om samme) samt om Dødsmaaden ved ulykkelige Hændelser, Selvmord o. s. v. kan anføres paa Bagsiden.

[2]) For Dissentere, der tilhører en ordnet Dissentermenighed i Norge, udfyldes Schemaer af Dissentermenighedens Præst eller Forstander.

[3]) Angives kun, forsaavidt Vedkommende ikke er Norsk.

Længere Anmærkninger anføres paa Blankettens Bagside; hvis saa er skeet, sættes paa denne Side: „Vend“.

Af denne ekstraseddel vil det sees, at man kan hente følgende oplysninger:

1. Den druknedes livsstilling,
2. hans alder,
3. om gift eller ugift („egteskabelig stilling"),
4. hans bopæl,
5. aarstiden (maaned, datum) da drukning fandt sted,
6. af oplysningen om, hvor dødsfaldet er indregistreret, kan man slutte sig til, hvor ulykken fandt sted. Desuden oplyses der undertiden, men ikke altid, noget om den virksomhed, som fandt sted under ulykken.

Alle disse forskjellige oplysninger har nu været anvendte til opstilling af tabeller for aarene 1895—1904. Saaledes giver

Tabel bil. 17 en oversigt over samtlige druknede personer med særskilt opgave over antal druknede fiskere 15 aar og derover i de nævnte aar.

Tabel bil. 18 giver nærmere opgaver over de fiskeres livsstilling, som omkom i aarene 1895—1904 under fiskeri og under baadfart.

Tabel bil. 26 indeholder bl. a. opgave over alder og egteskabelig stilling for fiskere druknede under fiskeri og baadfart.

Tabel bil. 20 indeholder opgaver over antallet af de i de forskjellige maaneder af aaret under fiskeri og baadfart omkomne fiskere i hvert af de ti aar.

Tabel bil. 27 og 28 meddeler endelig antallet af de i de forskjellige amter, herreder og byer under fiskeri og baadfart druknede fiskere i de ti aar.

Vi skal noget nærmere betragte de almindelige erfaringer, som disse tabeller giver, og vi vil da til en begyndelse særlig betragte opgaverne over de druknedes **livsstilling.** Som svar paa ekstrasedlernes spørgsmaal 4 opføres der for fiskernes vedkommende snart „fisker", snart „fisker og gaardbruger", snart „fisker og husmand" eller omvendt „husmand og fisker" o. s. v. Ogsaa andre livsstillinger findes sammenstillet med fiskerne. Af tabellen bil. 18 ser man nærmere redegjørelse for antallet af saadanne forskjellige grupper af livsstillinger. Ved opstillingen af denne tabel fandtes det nødvendigt at skille mellem de tilfælde, hvor livsstilling kun var opført at være fiskeri (i tabellen kaldes denne gruppe „opgivne kun som fiskere") og saadanne tilfælde, hvor livsstillingen var opført som fisker og gaardbruger etc. („opgivne delvis som fiskere"). Men ved nøiere studium af materialet viste det sig meget snart, at der ogsaa udenfor disse to store grupper befandtes mange mænd, som ogsaa i større eller mindre del af sin virksomhed maatte ansees for at ernære sig af fiskeri. Naar der f. eks. paa ekstrasedlerne opføres om en mand,

at hans livsstilling var husmand, gaardbruger, pladseier eller strandsidder, at hans hjemsted var et af kystherrederne i Romsdals eller Nordlands amt, at han er omkommen i aarets første maaneder ude paa de steder, hvor skreifiske drives, ja naar der endog oplyses, at han der er druknet under fiskeri, saa maa dog en saadan mand utvilsomt henføres til begrebet fisker, selv om hans livsstilling paa ekstrasedlen er henført til en af de ovenanførte med fiskeribedriften her i landet saa nær forbundne livsstillinger. Men det er klart, at der i denne udtalelse i hvert enkelt tilfælde indgaar et moment af skjøn, og at det vil bero paa et vist kjendskab til forholdene alene, hvem man kan medtage blandt fiskerne paa denne maade. Efter nøie gjennemgaaelse af det hele materiale har jeg saaledes sammenstillet en egen gruppe „skjønsmæssig ansat som fiskere". Denne gruppe beror altsaa ikke paa direkte oplysninger af ekstrasedlerne selv, men paa slutninger trukne af sedlernes oplysninger. Men det synes mig klart, at denne gruppe ikke har mindre interesse for spørgsmaalet om en ulykkesforsikring for fiskere, og at det er en umulighed at forbigaa dem, hvis man virkelig ønsker at bygge en forsikring af fiskerne som stand. Rigtigheden af dette synspunkt synes alene at fremgaa af tabel 18's opgaver over samtlige de i tiaaret under fiskeri druknede.

Man finder her nemlig:

1.	Opgivne kun som fiskere	825
2.	Opgivne delvis som fiskere	186
3.	Skjønsmæssig antaget som fiskere	238
4.	Tilfældige fiskere	34

At udelukke de skjønsmæssig ansatte 238 mænd, som endog er druknede under selve fiskeriet, synes dog at maatte være udelukket. Noget anderledes stiller forholdet sig for opgaverne over de „under skibsfart", „under baadfart" og „ellers" omkomne personer. Man savner her den støtte for skjønnet, som ligger deri, at drukningen fandt sted under selve fiskeriet. Der har dog ogsaa her i de fleste tilfælder været muligt at danne sig en bestemt mening om, hvorvidt vedkommende burde henregnes til fiskerne. Jeg tager saaledes ikke i betænkning at udtale som min overbevisning, at en husmand fra Bjarkø i Tromsø amt, som i januar maaned druknede under baadfart paa Andfjorden, bør ansees for at være en fisker. Paa denne maade har jeg behandlet hele det foreliggende materiale for de 10 aar, og resultatet deraf findes fremstillet i tabel 17.

Ifølge denne tabel druknede der i aarene 1895—1904 ialt 5 257 personer, hvoraf 3 649 mænd, 15 aar og derover. Af disse har jeg

henført 2 079 til fiskerne, altsaa 208 pr. aar, og de fordeler sig saaledes:

1.	Opgivne kun som fiskere	1 278
2.	Opgivne delvis som fiskere	320
3.	Skjønsmæssig antaget som fiskere	481

Af disse 2 079 **fiskere** omkom der

under fiskeri	1 215,	aarlig	**122**
— skibsfart	14,	—	**1**
— baadfart	777,	—	**78**
og „ellers“	73,	—	**7**
Altsaa ialt	2 079,	aarlig	**208**

Anser man det derfor berettiget at anvende de undersøgte ti aars opgaver som grundlag for en beregning over det gjennemsnitlige antal druknede fiskere om aaret, saa skulde altsaa tallet **208** være vort resultat. Heri indgaar dog da som et led min skjønsmæssige behandling af endel af de foreliggende opgaver.

Imidlertid vil der hertil kunne bemerkes, at selv om man paa denne maade har fundet det rigtige tal for de aarlig i gjennemsnit druknede fiskere, saa er det dermed ikke givet, at disse fiskere er druknede ved en „bedriftsulykke“, som det kaldes i loven om fabrikarbeidernes ulykkesforsikring, og i de tidligere fremlagte erklæringer har der været udtalt, at en ulykkesforsikring for fiskere bør begrænses til „ethvert ulykkestilfælde paa havet paa reiser til og fra fiskepladsene, paa havnene samt paa reiser fra og til hjemmet under fisketiden. Derimod gjælder ikke forsikringen handelsreiser eller anden færden paa sjøen, der ikke staar i direkte forbindelse med fiskeriet.“ (Kfr. Westergaards lovudkast, § 4. Bilag 7).

Det er desværre en umulighed at analysere de foreliggende opgaver over de under skibsfart, baadfart og ellers druknede fiskere, saaledes, at der kunde opstilles tal for, hvor mange som blev at henføre til den ovenfor opstillede kategori. Der findes paa ekstrasedlerne saaledes kun i nogle faa undtagelsestilfælde opgaver over baadfartens hensigt, og her at anvende en skjønsmæssig behandling vilde vistnok være muligt i enkelte tilfælde, for hvilke det direkte kan sluttes, at maalet har staaet i forbindelse med fiskeri, men det lader sig iallefald ikke gjennemføre at behandle det hele materiale paa en saadan maade. Holder man derfor fast paa det, at kun efterladte efter fiskere, hvis virksomhed i selve drukningsøieblikket stod i forbindelse med fiskeribedriften, skal være erstatningsberettigede, saa kan den foreliggende statistik intet tilfredsstillende materiale give. Sikkert bliver da kun tallet **122**, som angiver

det gjennemsnitlige antal pr. aar af de under fiskeri druknede fiskere.

Imidlertid synes det mig meget utilfredsstillende at opstille denne begrænsning af erstatningsberettigelsen. For det første vil det vistnok i mange tilfælder være meget vanskeligt at afgjøre, i hvilken hensigt en baadfart eller ophold i havn har fundet sted. For det andet synes mig al baadfart, ja al færden paa sjøen, at staa i saa nær forbindelse med fiskernes livsvilkaar, at en forsikring for fiskere mod „bedriftsulykke" kun kan løse sin opgave, om den iallefald medtager et hvilketsomhelst dødsfald foraarsaget ved drukning paa sjøen. Efter denne betragtning, som jeg ikke her finder at burde begrunde yderligere, vil altsaa det søgte gjennemsnitstal for de aarlig druknede fiskere blive dette: **208.**

Tabellen bil. 26 indeholder en sammenstilling af fabrikarbeidernes, fiskernes og de omkomne fiskeres **alder og egteskabelige stilling.** Jeg vil her kun omtale de omkomne fiskere. Disses gjennemsnitlige alder var kun 33.2 aar. Hermed stemmer det, at de 3 yngste femaarsgrupper tilsammen indeholder flere fiskere, nemlig 53 %, end alle de øvrige aarsgrupper tilsammen. Gruppen 15—20 aar udviser nemlig 15.2 %, gruppen 20—25 aar 21.1 %, gruppen 25—30 aar 17 % af det samlede antal omkomne fiskere. Fra det 30te aar aftager antallet, det holder sig dog noksaa høit til det 55de aar, senere aftager det sterkt. Enkeltvis forekommer der dog omkomne fiskere helt op i 80-aarenes aarsklasser.

Af tabellens 1 794 omkomne fiskere var 53 % ugifte og 47 % gifte. I de 3 første femaarsgrupper er endnu de fleste ugifte. De før nævnte 3 grupper viser procenttallene 0.7, 8.2 og 39.6 % gifte inden 5-aarsgruppen. Fra det 30te aar er det overveiende antal (62.9 %) gifte, fra det 35te aar er næsten alle (over 80 %) gifte. Medens saaledes de ugifte fiskeres gjennemsitlige alder var 24.6, var de giftes 42.8 aar.

Tabellen bil. 20 indeholder opgaver over antallet af de i de **forskjellige maaneder af aaret** under fiskeri og under baadfart omkomne fiskere i de ti aar. Disse opgaver har ikke alene den interesse, at de f. eks. oplyser, at ulykkestilfælderne i vintertiden oktober—april baade under fiskeri og under baadfart er langt talrigere end i sommertiden mai—september. Men de tillader ogsaa, sammenholdt med andre oplysninger (særlig bopæl og stedet, hvor ulykken er indregistreret) med stor sandsynlighed slutninger om den slags bedrift, under hvilken ulykken har fundet sted. Saaledes ser vi i aarets første maaneder de høie tal for ulykker under skreifiskerierne; det høie tal i mai kan derimod sees baade at skyldes finmarksfisket og havfisket, idet det f. eks. paa talrige sedler oplyses, at den omkomne var hjemmehørende i Romsdals amt og omkom under fiske „paa havet". De forholdsvis færre ulykker i sommermaanederne maa ogsaa for en stor del antages at skyldes de forskjellige

bedrifter udenfor kysten, paa havet eller kystbankerne. I aarets tre sidste maaneder har vi igjen høie tal, som dels skyldes reiser til vinterfiskerierne eller disse selv, men ogsaa i stor udstrækning storsildfisket. Høiest af alle maaneder naar oktober, og dette skyldes et enkelt aar (1899), det aar da Titran- og Røværulykkerne fandt sted. Vi finder da „under fiskeri“ opført 136 mand, og „under baadfart“ 30 mand i denne ene maaned. Disse tal tjener samtidig til at vise den rolle, som enkelte store katastrofer vil kunne spille i en fiskerforsikrings regnskaber. Sammenlign hermed de vekslende tal paa det statistiske centralbureaus tabel over de under fiskeri gjennem en længere aarrække omkomne mænd. (Bilag 3). Af tabellen (bil. 20) fremgaar det ogsaa, at saavel „drukning under fiskeri“ som „drukning under baadfart“ frembyder den samme lovmæssighed med hensyn til aarstiden, et nyt bevis paa begge forholds indbyrdes nære sammenhæng.

Paa tabellerne bil. 27 og 28 finder vi til slutning de vigtige opgaver over **ulykkernes fordeling paa de forskjellige landsdele**. Af hensyn til det følgende har jeg fundet det rigtigt at opstille en fuldstændig fortegnelse over antallet af fiskere druknede under fiskeri og baadfart i de forskjellige herreder i de ti aar. Det vil derved være muligt indgaaende at iagttage, hvorledes forholdet stiller sig baade for videre og mindre distrikter.

Paa tabellerne finder man baade opført de druknedes bopæl og det herred, i hvilket deres død blev indregistreret. Herved vil disse tabeller kunne benyttes til en undersøgelse saavel over antallet af omkomne inden hvert herreds hjemmehørende befolkning som over antallet af ulykkeshændelser i hvert herred. Tabellen bil. 28 indeholder den sammenfattende oversigt for amternes vedkommende. Betragter vi først de større landsdele, finder vi, at der i de ti aar gjennemsnitlig i hvert aar af den hjemmehørende befolkning er druknet paa

Skagerakskysten ..	8.4 mand	eller	4.5 %	af alle de omkomne
Vestlandet[1])	19.4 —	„	10.6 „	—„—
Romsdal og Trøndelagen..............	39.9 —	„	21.8 „	—„—
Tromsø stift........	114.0 —	„	62.2 „	—„—

Paa Skagerakskysten er antallet af de omkomne fiskere væsentlig mindre end paa de øvrige kyststrækninger. I de fleste amter er det gjennemsnitlige antal af omkomne fiskere om aaret under 1, alene for Jarlsberg og Lister er det omkring 2. Antallet af de indregistrerede druknede fiskere er noget større endnu, dette skulde tyde paa, at der paa Skagerakskysten ogsaa omkom tilflyttede fiskere andetstedsfra, men

[1]) Herved forstaar jeg Stavanger og de to Bergenhusiske amter.

forøvrigt vil en nærmere betragtning af tabellen bil. 27 give det bestemte indtryk, at ulykken har truffet fiskerne i nærheden af deres bopæl.

Paa Vestlandet synes forholdene at være noksaa jevne over det hele. At der i Stavanger amt, hvor saa mange fiskere opholder sig under vaarsildfisket, er indregisteret noget flere dødsfald end der er opgivet hjemmeboende omkomne, synes meget rimeligt. Antallet af ulykkestilfælder er for Vestlandet mere end dobbelt saa stort som for Skagerakskysten, men mindre end halvdelen af, hvad Romsdal og Trøndelagen opviser. Romsdals amt har alene flere omkomne end hele Vestlandet og næsten dobbelt saa mange som begge Trondhjemsamterne tilsammen. Det er særlig enkelte herreder som Borgund, Haram og Edø og byerne Aalesund og Kristianssund, som opviser de store ulykker. I Trondhjemsamterne er det særlig Frøyen, som har mange omkomne. I disse amter er der dog en stor forskjel mellem de hjemmehørende og de indregistrerede omkomne. Særlig sees dette for Frøyens vedkommende, hvor der opgives at være omkommen 57 hjemmehørende, men 162 indregistrerede. Dette skyldes den store Titranulykke, da fiskere fra store dele af landet opholdt sig der. Ogsaa Aalesund fremviser et betydelig større antal indregistrerede end hjemmehørende omkomne fiskere, hvilket vel maa forklares ved de talrige fiskere som søger derhen langveisfra. Tromsø stift har alene over 62 % af samtlige ulykkestilfælder, og heraf falder 30 % paa Nordlands amt, 16,5 % paa Tromsø og over 15½ % paa Finmarkens amt. Det stemmer i høi grad med vort øvrige kjendskab til fiskerierne i Tromsø stift, at der i Nordlands amt er omtrent lige mange hjemmehørende som indregistrerede, mens der i Tromsø amt er mange flere omkomne hjemmehørende end indregistrerede, hvorimod i Finmarken forholdet er omvendt. Der drukner med andre ord i Finmarken ogsaa mange fremmede fiskere hvoraf vel særlig mange fra Tromsø amt.

For alle de egentlige kystherreder finder vi i hele Tromsø stift (tabel bil. 27) meget høie tal og det baade for hjemmehørende og for indregistrerede. Ulykkestilfældernes antal er her i de enkelte kystherreder ligesaa talrigt som i amterne paa Skagerakskysten, ja et enkelt kystherred kan endog opvise tal som et amt paa Vestlandet. I de herreder, hvor de største fiskerier drives, som f. eks. Buksnes, Oksnes, Flakstad, Dverberg, Maasø, Kjelvik overstiger antallet af de indregistrerede væsentlig de hjemmehørende omkomnes antal, men ogsaa disse sidste tal er meget høie. De høieste antal hjemmehørende omkomne viser Herø (51 i ti aar) og Buksnes (31) i Nordland, Ibbestad (39) i Tromsø og Maasø (34), Kjelvik (45), Tanen (32) og Vardø by (32) i Finmarkens amt. Disse tal viser bedre end mange ord, hvilken rolle dødsfald paa sjøen spiller i de nordligste landsdeles fiskeribedrift.

II. Den befolkning, som lever af fiskeri.

Den statistiske Centralbureau henviser i sin skrivelse af 10. marts 1905 (bilag 2) spørgsmaalet om antallet af de norske fiskere til folketællingerne. Ifølge den oversendte tabel (bilag 4) var der ved de 3 sidste folketællinger følgende antal mænd, som drev fiskeri som eneste erhverv eller som hovederhverv.

	1865	1875	1890	1900
Fiskere, strandsiddere	—	29 206	40 759	39 839
Noteiere, sjøbrugsdrivende	—	119	268	171
Selvfostringer, selvholdere	—	113	274	136
Fiskegutter og andre medhjælpere	—	607	10 951	8 311
Ishavsfarere, sælskyttere og harpunerere	—	91	544	267
Tjenere ved fiskeri	—	?	2 485	923
	26 431	30 136	55 281	49 647

Med et rundt tal skulde der altsaa i aaret 1900 have været 50 000 norske fiskere. I tabellen bil. 21, som er taget fra folketællingen i 1900 finder man er nærmere redegjørelse for disse fiskeres fordeling med hensyn til livsstillinger, og i tabellen, bil. 22 med hensyn til de større landsdele.

I tabellen bil. 23, taget fra folketællingen 1900 finder man endvidere opgaver over de erhvervende og de af disse forsørgede familielemmer. Sammenholder vi disse tabeller, faar vi ialt følgende tal:

Antal erhvervende mandlige fiskere	ca.	50 000
Disses hustruer	„	24 100
Deres forsørgede familiemedlemmer	„	62 100
Ialt fiskere med hustruer og familielemmer	ca.	136 200

(Heri er ikke medregnet hustjenere).

Det statistiske Centralbureau oplyser i sin ovennævnte skrivelse (under A. 2), at opgaverne fra de sidste to folketællinger (1890 og 1900) kun gjælder „de personer, der driver fiskeri som eneste erhverv eller som hovederhverv.“ Derimod findes der „i folketællingen for 1876 tillige antallet af dem, der driver fiskeri, som bierhverv (Tabel 21)“ [1]). Undersøger man denne tabel 21 finder man følgende hovedoversigt for hele riget (side 286) over det antal personer, for hvem fiskeri i 1876 var

[1]) Resultaterne af folketællingen i Norge i januar 1876. 3die hefte. Kristiania 1881, pag. 281 ff.

eneerhverv:	18 959,
hovederhverv:	10 247,
bierhverv:	23 381.
Tilsammen	52 587.

Som man ser, var der altsaa ved folketællingen i 1876 ikke saa langt ifra lige saa mange fiskere med bierhverv som fiskere med eneerhverv og hovederhverv tilsammen. Var dette da ogsaa tilfældet ved folketællingerne i 1890 og 1900? I saafald har vi i 1900 ikke havt 50 000 men kanske henimod 100 000 fiskere, som har drevet fiskeri som ene-, hoved-, eller bierhverv.

Forinden man søger at løse dette vigtige spørgsmaal er det selvfølgelig af største betydning at bringe paa det rene, hvad det statistiske centralbureau forstaar ved disse begreber hoved- og bierhverv. Jeg forelagde dette spørgsmaal for bureauet og erholdt herpaa følgende svar: „Paa foranledning skal man meddele, at der under klassificationen af livsstillinger ved den almindelige folketælling 1900 i det tilfælde, hvor flere livsstillinger var anført for samme person, blev som almindelig regel iagttaget, at den først anførte livsstilling blev regnet for vedkommende persons hovederhverv; altsaa naar der i schemaet var opgivet „fisker og gaardbruger“, blev han anført som fisker og omvendt.

Ved siden heraf blev forøvrigt ogsaa i nogen grad taget hensyn til brugets størrelse, saaledes at „gaardbruger“ i forbindelse med fisker eller lignende stilling dog blev at regne som hovederhverv i alle de tilfælde, hvor kreaturholdet bestod af mindst 3 kjør.“

Enhver som kjender noget til de norske fiskerier, vil baade af folketællingernes tabeller og af dette bureauets svar umiddelbart forstaa, hvilken begrændset værdi denne statistik maa antages at have.

Naar der i hovedoversigten over fiskernes livsstillinger er opført 1 — en — fiskehovedsamler, 171 fisketilvirkere og fisketørrere af mandkjøn, 5 agnfiskere, skjælfiskere, fiskehovedsamlere for hele riget, naar der for enkelt kommune (f. eks. Haram) ikke opføres flere fiskere, end det paa anden maade er bragt paa det rene, at der nu findes dæksfartøier (se tabel bil. 27), saa kan dette ikke stemme med forholdene, ja feilen maa beløbe sig til flere hundrede procent. Endvidere maa det overhovedet ansees utilfredsstillende at opstille og begrænse inddelingerne til disse grupper fiskere med ene-erhverv, med hovederhverv og med bierhverv. Forinden jeg optager dette til videre overveielse, vil jeg først henlede opmerksomheden paa et helt andet statistisk materiale, nemlig det som indsamles over deltagerne i de store fiskerier. Hr. Konsulent Jens O. Dahl har udarbeidet en tabel (bil. 24) over antallet af

fiskere ved de store periodiske fiskerier for aarene 1900—1904,[1]) og derunder skjelnet mellem deltagelsen i de distrikter, for hvilke der nu er indført merkevæsen, og mellem dem uden merkevæsen. Endvidere har Hr. Dahl til denne tabel knyttet en betænkning i hvilken han har vist denne sag den store interesse, at opstille en skjønsmæssig beregning over det samlede antal fiskere. (Bilag 25).

Hr. Dahl har først adderet fiskeristatistikkens samtlige tal over fiskerne i de distrikter og for de fiskerier, hvor der føres tal over dem, og herved har han for aaret 1901 faaet tallet 137 206. Dette tal omfatter de fiskere, som deltog i Finmarksfisket, skreifiskerierne, vaarsildfisket, storsildfisket paa Vestlandet og Østlandet, makrelfisket ved kysten og i Nordsjøen, derimod var endnu ikke medtaget de som var deltagere i Islandsfiske, Bankfiske, Nordsjøfiske efter sild, hjemmefiske og alle sommerfiskerier.

I dette store tal 137 206 er dog mange fiskere talt 2, ja flere gange; at faa udredet hvormange personer der overovedet har deltaget i alle disse slags fiskerier tilsammen er ikke muligt med nogen sikkerhed, da intet paalideligt materiale foreligger for denne opgave. Imidlertid har, som ovenfor nævnt, Hr. Dahl gjort det forsøg rent skjønsmæssig, at udrede forholdet.

Paa grundlag af hans kritiske gjennemgaaelse af fiskeristatistikkens opgaver for deltagelsen i de forskjellige fiskerier har jeg opstillet følgende tabel.

Deltagerne i fiskerierne i aaret 1901.

	Opført i fiskeristatistikken med	Reduceres her til
Skreifiskerierne	49 827	45 000
Vaarsildfisket	29 000	22 000
Finmarksfisket	19 396	9 500
Fedsildfiskerierne	19 537	1 500
Storsildfisket vestkysten	9 000	1 000
Storsildfisket Østlandet	2 000	8 000
Makrelfiskerierne (kyst og i Nordsjøen)	8 426	
Bankfiske, islandsfiske, alt hjemmefiske og sommerfiskerier, hvalfangst og ishavsfangst	Ingen opgaver	3 000
Ialt	137 186	90 000

[1]) At Hr. Dahl har valgt aarene 1900—1904, medens den dødsfaldsstatistik, som jeg her bygger paa, gjennemsnitlig gjælder for aaret 1900 kan ikke tillægges nogen vægt, fordi den nøiagtighed, som her i det hele kan tilstræbes, ikke er saa stor, at nogle faa aars mulige forandringer i forholdene kan antages at faa nogen indflydelse paa resultaterne.

De reducerede tal er fremkommen paa følgende maade:

For skreifiskerierne og vaarsildfiskerierne, som begge finder sted samtidig og i aarets første maaneder, er de i statistiken opførte tal over deltagerne kun reducerede, forsaavidt der antages at have fundet flytninger sted inden de forskjellige distrikter, hvor selve disse fiskerier drives, der er derimod ingen reduktion foretaget for skreifiskernes og vaarsildfiskernes deltagelse i andre fiskerier.

For finmarksfisket, fedsildfiskerierne og storsildfisket paa vestkysten er reduktionen foretaget i overensstemmelse med hr. Dahls skjøn om disse bedrifters fiskeres deltagelse i skreifiskerierne eller vaarsildfisket.

De fiskere, som deltager i storsildfisket paa Østlandet, antages i betydelig udstrækning at falde sammen med makrelfiskerne, og reduktionen er foretagen i overensstemmelse hermed.

I bankfisket, islandsfisket, hjemmefisket, sommerfiskerierne, hvalfangsten og ishavsfangsten antages et meget stort antal fiskere at tage del, men da de ogsaa i stor udstrækning antages at tage del i de forananførte fiskerier, er deres antal kun opført med 3 000. Af de i fiskeristatistiken tilsammen opførte 137 000 deltagere i de store fiskerier antager saaledes hr. Dahl, at saa mange er opført flere gange, at det virkelige antal af deltagere i de norske fiskerier bør sættes til omkring

90 000.

Med hensyn til den nærmere begrundelse af de enkelte reduktioner henviser jeg til hr. Dahls betænkning (bilag 25).

Af det foregaaende fremgaar det, at mange norske fiskere deltager i to eller flere slags forskjellige fiskerier. Heraf vil det forstaaes, at de forskjellige fiskeres virksomhed er af meget forskjellig art, baade med hensyn til den maade, hvorpaa deres bedrift drives, og med hensyn til den tid, den del af aaret, som de anvender i fiskeribedriften. Ved disse forskjelligheder opstaar der i virkeligheden en stor mængde af grupper af fiskere. Hver af disse grupper betegner en forskjellig kombination af de ovennævnte hovedfiskerier som skreifiske, vaarsildfiske o. s. v., og da disse fiskerier er mangeartede, blir kombinationerne ogsaa meget varierede. Jeg skal nævne nogle af disse grupper af fiskere:

A. Fisker kun ca. 3 maaneder:

1) Deltager kun i skreifiske.
2) Deltager kun i vaarsildfiske.

B. Fisker i en større del af aaret:

3) Deltager i skreifiske og finmarksfiske.
4) Deltager foruden i disse 2 fiskerier i fedsildfiske.
5) Deltager i vaarsildfiske og makrelfiske.
6) Østlandsfiske efter sild og makrelfiske.

C. Fisker hele aaret:

7) Som gruppe 6, desuden fjord- og kystfiske.
8) Hjemmefiske aaret rundt.
9) Blandet kystfiskeri aaret rundt.
10) Havfiske med større farkoster aaret rundt.

Disse 10 grupper, som jeg her har opstillet, kunde let forfleres, men jeg tror, at alene disse grupper vil give et tydeligt billede af, hvor forskjelligartet fiskernes virksomhed kan være baade med hensyn til tid, farvand, teknik og udbytte. Det fremgaar ogsaa heraf, at en gruppering af fiskerne, alt efter som fiskeriet for dem er eneerhverv, hovederhverv eller bierhverv, vistnok kan have en vis berettigelse og saaledes f. eks. falde sammen med de tre ovenanførte større hovedgrupper A, B og C, men det er ligesaa klart, at der mellem disse 3 grupper er saa mange andre forskjelligheder end den med hensyn paa tiden, at en saadan gruppering alene kun giver et høist utilfredsstillende billede af fiskeribedriften. Sagen er utvilsomt den, at statistiken over fiskerne er forberedt og udarbeidet med et mindre kjendskab til fiskeribedriften end til andre næringsveie. Man faar derfor af statistiken det indtryk, at det at drive fiskeri er en saavidt ensartet virksomhed, som f. eks. en af de specielle underafdelinger af fabrikvirksomheden er det. For haandverk og industri finder vi opført en mængde underafdelinger. Under gruppen: „Metalindustri, tilvirkning af maskiner, verktøi, instrumenter, transportmidler m. m.“ opføres der i statistiken ikke mindre end 34 forskjellige underafdelinger. Man kan saaledes faa vide, hvormange rørlæggere, urmagere, blikkenslagere og instrumentmagere der findes i riget og i dets bygder, men fiskerne opføres kun som en enkelt gruppe af de forskjellige livsstillinger. Men den, som kjender noget til den norske fiskeribedrift, vil vide, at fiskerne ikke alene i tal overgaar samtlige de i fabrikdrift arbeidende personer her i landet, men at ogsaa fiskernes virksomhed som fag betragtet er ligesaa varieret og forudsætter ligesaa meget specialiseret fagkundskab, som mangfoldige grupper af fabrikarbeidere maa være i besiddelse af.

Heraf følger, at statistikens inddeling eneerhverv, hovederhverv og bierhverv langtfra tilfredsstiller selv de vigtigste fordringer til en beskri-

velse af fiskerstandens forskjellige grupper. Det vil ogsaa være meget vanskeligt at sætte nogen lid til statistikens oplysninger med hensyn til fiskernes antal i de forskjellige folketællinger. Om der saaledes er blit flere eller færre fiskere fra den ene til den anden af de sidste folketællinger, kan man vistnok ikke sige med nogen følelse af sikkerhed. En sikkerhed med hensyn til det hele antal naaes vistnok kun gjennem kjendskabet til de enkelte grupper. Det er imidlertid et spørgsmaal, om ikke folketællingernes statistik iallefald kan benyttes som en værdifuld repræsentativ statistik, som iallefald kan muliggjøre sammenligninger mellem de forskjellige aldersgrupper, landsdele o. s. v. Det er vistnok vanskeligt at vide, om der ikke f. eks. i en landsdel er kommen forholdsvis flere fiskere med i folketællingen end i en anden. Men paa grund af det store tal 50 000 maa jeg dog antage, at materialet iallefald med forsigtighed kan benyttes som et slags repræsentativ statistik, og som saadant vil vi ogsaa betragte det i det følgende.

Foruden den officielle statistik vil jeg da ogsaa benytte fiskeristatistiken og endel særskilt indhentede oplysninger.

I tabellen bil. 26 findes en sammenstilling af de opgaver over de egentlige fiskeres **alder** og **egteskabelige stilling**, som meddeles i folketællingen for aaret 1900. Opgaverne omfatter 49 486 mand. Den gjennemsnitlige alder for alle disse fiskere var 35.8 aar. Det høieste antal 8 488 eller 17.2 % af det samlede antal viser femaarsgruppen 15—20 aar. Tallet holder sig høit (over 5 000) til og med gruppen 30—35 aar, senere aftager det noksaa jevnt ned til slutten af 60aarene. For tiaarsgruppen 75—85 aar findes opført 641 og over 85 aar 32 mand.

Indtil det 30te aar er endnu majoriteten af fiskerne ugift. Femaarsgruppen 30—35 aar udviser derimod 69.2 % gifte, og efter det 35te aar er de allerfleste (over 80 %) gifte. Derfor er de ugifte fiskeres gjennemsnitsalder kun 25, medens de gifte er 45.3 aar.

Til en skjønsmæssig bedømmelse af fiskernes fordeling efter de forskjellige **landsdele** og de forskjellige **driftsmaader** haves iallefald noget materiale. Paa tabellerne bil. 27 og 28 har jeg sammenstillet det meste af, hvad der kan benyttes. Foruden folketællingens opgaver over de forskjellige landsdeles befolkning findes opgivet de personer, som lever af og er beskjæftiget med landbrug og fiskeri. Nyt er det opstillede materiale over fiskere, som driver paa dækkede fartøier. Herover har vi tidligere kun havt meget mangelfulde oplysninger. For aaret 1903 blev der rent skjønsmæssig opstillet en beregning over antal dækkede og aabne fiskerfarkoster med det resultat, at der skulde være

24 000 aabne baade,
2 200 dæksfartøier,

30 motorfartøier og
124 dampskibe ialt i Norge.

I høstmaanederne 1906 henvendte jeg mig til kystens lensmænd og magistrater med anmodning om at faa tilsendt en opgave over, hvormange dækkede fartøier der var i distriktet, og herunder skjelnedes mellem

smaa seilfartøier under 40 fod
store — over 40 „
motorfartøier og dampskibe.

I løbet af høsten og de første maaneder af 1907 indløb der svar herpaa, og ifølge disse var der omkring 1ste januar 1907 følgende antal fartøier:

2 338	smaa dæksfartøier
1 398	store —
647	motorfartøier
176	dampskibe.[1])

Sammenligner vi dette store antal med ovenstaaende opgave for 1903, vil man se, hvilken overordentlig vekst der har fundet sted i den norske fiskerflaade. End mere blir dette klart, naar man erindrer, at der for 15 aar siden overhovedet kun var meget faa dæksfartøier, som brugtes til fiskeri. Om det nuværende antal af aabne baade kan intet siges med sikkerhed, men tages alle størrelser med, maa man antage, at antallet fremdeles nærmer sig det for 1903 anførte. Disse opgaver over de dækkede fartøier kan benyttes til en beregning over antallet af fiskere, som driver paa slige fartøier, og en saadan beregning findes paa tabellen bil. 28.

Ved denne beregning er der overalt forudsat, at de store seilfartøier og motorfartøier gjennemsnitlig havde en besætning af 7 mand, at dampskibene havde 13, hvilket er det laveste antal mand, som anvendes, og at de smaa dæksbaade i Finmarken og paa Skagerakkysten gjennemsnitlig havde 4, ellers overalt 5 mand. Denne beregning er meget lav. Som det sees, faar vi ved den ialt 27 279 mand, eller en meget betydelig del af statistikens 50 000 fiskere.

Paa grundlag af dette materiale kan vi nu gaa over til en betragtning af de forskjellige landsdeles fiskerbefolkning. Til den første oversigt tjener følgende tabel

---

[1]) Heri er ikke medregnet dampskibe, som driver fiskeri fra England. Jeg gjør udtrykkelig opmerksom paa, at jeg ingen forandring har villet foretage i disse officielle opgaver, skjønt det er mig bekjendt, at opgaverne for enkelte distrikter ikke er helt rigtige. Feilene er dog smaa, og de har ingen betydning for de slutninger, som jeg har trukket af dem.

Landsdele	Landbrug, skogbrug og jagt				Fiskeri					
	Erhvervende og forsørgede iflg. folket. 1900		Erhvervende, 15 aar og derover iflg. folket. 1900		Erhvervende og forsørgede iflg. folket. 1900		Erhvervende, 15 aar og derover iflg. folket. 1900		Fiskere paa dæksfartøier. Januar 1907	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Skagerakkysten	257 134	30.08	99 027	32.05	11 146	8.08	3 567	7.03	4 659	17.08
Vestlandet..............	183 165	21.42	64 362	20.82	15 817	11.46	5 959	11.75	5 335	19.58
deraf										
Stavanger amt................	49 216	5.75	17 651	5.71	5 823	4.22	2 123	4.19	2 267	8.32
Søndre Bergenhus	75 336	8.81	25 449	8.24	6 212	4.50	2 354	4 64	2 480	9.11
Nordre Bergenhus	58 613	6.86	21 262	6.87	3 782	2.74	1 482	2.92	588	2.15
Romsdals amt............	67 869	7.94	22 861	7.40	13 611	9.86	5 577	10.99	6 101	22,40
Trondhjemsamterne	99 081	11.58	39 921	11.94	15 167	10.98	5 664	11.15	1 154	4.23
Nordlands amt	64 646	7 56	19 491	6.31	40 924	29.64	14 756	29.08	3 541	12.99
Tromsø amt	30 087	3.52	9 573	3.10	23 480	17.00	8 507	16.76	4 947	18.16
Finmarkens amt..........	5 569	0.65	2 270	0.74	17 871	12.95	6 686	13.18	1 516	5.56

Ifølge folketællingen 1900 var der paa Østlandet med **Skagerakkysten** 3 567 eller kun 7.03 % af hele landets fiskere, derimod fandtes der 32.05 % af dem, som ernærede sig af landbrug, skogbrug og jagt. Til sammenligning hermed falder det sterkt i øinene, at antallet af de fiskere, som drev fiske paa dækkede fartøier omkring 1ste januar 1907, var ikke mindre end 4 659 eller 17.08 % af landets gruppe af slige fiskere. Ved siden af driver en stor mængde fiskere i aabne baade, saa det samlede antal maa i høi grad overgaa det, som sidste folketælling opfører. — — —

I hvilken grad dette skyldes en forøgelse af fiskernes antal eller folketællingens unøiagtighed, er jo vanskeligt at afgjøre. Men naar der for mange steder, som f. eks. Hvaler, opføres næsten ligesaa mange dækkede fartøier som folketællingens fiskere, saa maa det være sikkert, at en stor forøgelse af antallet af fiskere har fundet sted. Det almindelige kjendskab til forholdene i de senere aar bekræfter ogsaa dette. Den bedste forestilling om fiskernes antal giver derfor vistnok opgaverne over dæksbaadsfiskerne. Ifølge disse opgaver er der nu næsten ligesaa mange dæksbaadsfiskere paa Skagerakkysten som paa Vestlandet (17.08 % mod Vestlandets 19.58 %), og langt flere end i Nordlands amt, et forhold, som vistnok vil overraske selv den, som kjender kysten godt.

Af tabellen bil. 27 kan man nærmere iagttage, hvilke dele af Skagerakkysten, som har de fleste dæksfartøier. Det vil sees, at de allerfleste af disse er smaa dæksbaade; disse driver silde- og makrelfiske i Skagerak, mest langs den norske kyst. De store dæksfartøier driver omtrent alle makrelfiske paa Nordsjøbanken. Sætter vi fartøiernes antal som maalestok paa udviklingen, saa viser det sig, at følgende herreder driver det største fiskeri. I Smaalenenes amt: Hvaler (149 fartøier) og Onsø (67). I Jarlsberg: Nøttero (20). Brunlanes (32), Bratsberg: Skaato (39), Nedenes: Tromø (37), Høivaag (28), Lister: Randøsund (49), Oddernæs (89), Søgne (34), Spangereid (34), Vanse (48) og Hitterø (27).

Det er særlig Kristianiafjordens munding og kysten udenfor Kristianssand, som viser den rigeste udvikling. Her findes der en flaade, bemandet med dygtige fiskere, som har udviklet en fiskeribedrift, som i den største del af aaret er i fuld beskjæftigelse, væsentlig med fangst af sild og makrel.

De tre **Vestlandsamter** havde i 1900 ifølge folketællingen 11.75 % af landets samtlige fiskere, derimod beskjæftigede landbruget kun 20.82 % mod Østlandets 32.05 %. Paa Vestlandet drives der fiskeri fra de yderste skjær til langt ind i fjordene. Hvilke mængder af folk og farkoster der findes, viser sig særlig ved vaarsildfisket, da der, som i 1901, fandtes 29 000 mand. De fleste af disse drev fiske med aabne baade og

fra logisfartøier, og selv om mange er langveisfra, har vi her Vestlandets fleste fiskere. Ifølge oversigtstabellen er der paa Vestlandet noget flere fiskere paa dækkede farkoster end paa Skagerakkysten, derimod færre end i Romsdals amt alene. Af tabellen bil. 27 kan man se, at medens i Skagerak de smaa fartøier var langt overveiende, er der paa Vestlandet endog et større antal store dæksfartøier end smaa. Disse store fartøier driver dels Nordsjøen, dels Island. I Nordsjøen fisker de sild og makrel, paa Island deltager de i torske- og sildefisket. De smaa fartøier driver udenfor skjærgaarden paa denne side af den norske rende.

I Stavanger amt er det Sogndal (36), Egersund (37), Strand (35), Skudesnæs (40) og Skaare (41), som har de fleste fartøier; særlig har Skudesnæs mange store og kun store fartøier. Ifølge folketællingen viser Aakre det høieste antal fiskere.

I Søndre Bergenhus amt er der mange, flest store fartøier i Sveen (36), Finnaas (62), Fuse (44), Austvold og Sund (96, hvoraf 76 store), Fjeld (27), Herlo (32) og Manger (22). Nordre Bergenhus har i det hele faa fartøier. Kun et herred, Selje (33), har over 20 fartøier.

For **Romsdals** amt opfører folketællingen i 1900 5 577 fiskere, som anslaaes til 10.99 % af landets samtlige fiskere. Derimod skal amtets 22 861 landbrugere kun have udgjort 7.4 % af alle dem, som dengang drev landbrug her i landet. Som ovenfor nævnt er folketællingen for 1876 den eneste, som skiller mellem forskjellige slags fiskere. Den opfører for Romsdals amt

1 410	fiskere med	eneerhverv
992	— „	hovederhverv
4 075	— „	bierhverv
Ialt 6 477	fiskere,	

hvoraf grupperne ene- og hovederhverv med 2 402 fiskere. Efter dette maa der have fundet en stigning sted fra 2 400 i 1876 til ca. 5 600 saadanne fiskere i 1900. End sterkere indtryk af stigningen faar man ved betragningen af antallet af dækkede farkoster, hvis bemanding 1ste januar 1907 skulde være over 5 300 mand. Alle disse fiskere driver sikkert fiskeri aaret rundt, de deltager i alle de forskjellige slags havfiskebedrifter, som Romsdals amt har udviklet fra Nordsjøen i syd til Island og Nordland i nord. Da vi saaledes her har et sikkert grundlag til bedømmelsen af det antal, som allermindst maa henregnes til gruppen ene- og hovedfiskere, skjønt denne ogsaa omfatter mange fiskere, som driver aabne baade, saa kan vi her faa et mere bestemt grundlag for vor fremstilling om antallet af de norske fiskere. Der er nemlig al grund til at tro, at gruppen fiskere med bierhverv i folketællingen 1876 ikke

er gaaet tilbage, men at den høist er bleven staaende paa det samme antal. Der er antagelig fremdeles omtrent det samme antal fiskere, som driver fiske nogle maaneder af aaret, og som forøvrigt er jordbrugere. Af saadanne fiskere var der altsaa i 1876 4 075, som man ser et betydeligt tal i forhold til de egentlige fiskere. Vi faar her det bestemte indtryk, som end mere bekræftes for Nordlands amts vedkommende, at det ovenfor nævnte forsøg paa at beregne antallet af norske fiskere til 90 000 iallefald ikke kan være for høit.

Romsdals amt opviser det høieste antal af fiskere paa dækkede farkoster, og disse er af forskjelligste slags, nemlig

288 smaa dæksbaade
101 store dæksfartøier
394 motorfartøier og
92 dampskibe.

Af tabel 27 vil man se, at denne flaade væsentlig er knyttet til byerne Aalesund (86 fartøier, hvoraf 53 dampskibe) og Kristianssund (33 fartøier), herrederne Sande og Herø (96), Ulstein (47), Borgund (122), Haram (179, hvoraf 131 motorfartøier), herrederne Frænen, Akerø, Sandø og Bud (tilsammen 184, hvoraf 137 motorfartøier), Edø (28). I disse herreder har vi en stor bedrift med ganske bestemte bedriftsforhold, væsentlig forskjellige fra den øvrige fiskeribedrift.

Trondhjemsamterne har tilsammen baade ved folketællingen i 1876 og i 1900 omtrent ligesaa mange fiskere som Romsdals amt, og fiskeri og jordbrug staar her omtrent ligt (med mellem 11 og 12 %) i forhold til det hele land. Intetsteds paa kysten har udviklingen af dækkede fartøier været saa liden. Af alle landets fiskere paa dækkede fartøier tilhører kun 4.23 % Trondhjemsamterne, og dette tal naar ikke engang op i en fjerdedel af Skagerakkystens tal. Den flaade, som findes, er ogsaa bundet kun til nogle faa herreder, nemlig Frøien (37), Fillan (34) og Vikten (21). Man kan heraf slutte, at vi i disse amter overveiende har fiskere, som driver fra aabne baade, og kanske mest under de store sæsonfiskerier.

Nordlands amt har ifølge alle folketællinger det høieste antal fiskere. I 1900 var der 14 756 eller 29.08 % af alle landets fiskere. Hertil svarede ca. 19 500 eller 6.31 % af alle landets jordbrugere. Ifølge folketællingen i 1876 var der

5 687	fiskere med	eneerhverv,
2 297	— „	hovederhverv,
7 199	— „	bierhverv.
15 183	fiskere ialt.	

I 1876 skal der kun have været 7 701 gaardbrugere. Gaardbrugerne skulde altsaa have gaaet frem fra 7 700 til 19 500, fiskerne med ene- og hovederhverv fra ca. 8 000 til over 14 700. Da der i Nordland fremdeles, særlig blandt gaardbrugerstanden, er et overordentlig stort antal fiskere med bierhverv, maa det samlede antal fiskere efter dette være mellem 20 og 30 000. Langt den overveiende del af disse driver aabne baade. Om det store antal aabne baade kan man faa en forestilling, naar det nævnes, at der endnu kan være op til 5 000 mest aabne baade bare i Lofoten, og ombord i disse omkring 20 000 mand. Skjønt de dækkede fartøier har udviklet sig meget ogsaa i Nordland, findes der dog kun 12.99 % af hele landets dæksfartøisfiskere. Et større antal dæksfartøier findes ikke i noget herred søndenfor Lofoten. De herreder, som har over 20 dæksfartøier, er Vaagan (22), Buksnes (28), Flakstad (42), Værø (29), Hadsel (74), Bø (41), Øksnæs (43) og Dverberg (120).

Næst Nordland kan **Tromsø** amt opvise det høieste antal fiskere. Ifølge folketællingen i 1900 var der 8 507 fiskere eller 16.76 % af landets fiskere. Samtidig fandtes 9 573 eller 3.10 % af landets gaardbrugere. Ifølge folketællingen i 1876 var der 4 644 gaardbrugere og

	2 669	fiskere med	eneerhverv,
	2 011	— „	hovederhverv,
	3 068	— „	bierhverv,
ialt	7 748	fiskere.	

Forudsætter vi fremdeles det samme forhold mellem de forskjellige slags fiskere, skulde der nu være en 12—14 000 fiskere ialt i Tromsø amt, hvilket vel ogsaa bliver meget sandsynligt af den grund, at en saa stor del af gaardbrugerne ogsaa driver fiskeri.

I Tromsø amt har der fundet en rig udvikling af dæksfartøier sted. Næst Romsdals amt findes der intet amt med saa mange dæksfartøisfiskere. Deres antal udgjør 18.16 % af hele landets. Næsten i alle amtets herreder kan denne udvikling spores. Det er mest store dæksfartøier, som er anskaffet, og disse driver alle fiskeri iallefald en større del af aaret. De fleste deltager foruden i skreifiske ogsaa i Finmarksfisket, senere paa aaret deltager iallefald en del i sildefiske, seifiske eller andre fiskerier. De herreder, som har over 20 fartøier, er følgende: Kvæfjord (21), Trondenæs (58), Bjarkø (23), Ibbestad (126), Dyrø (54), Berg (51), Hillesø (35), Lenviken (59), Malangen (24), Balsfjorden (20), Tromsøsundet (52), Lyngen (43), Karlsø (47), Skjervø, Nordreisen og Kvænangen (tilsammen 71).

For **Finmarkens** amt opfører folketællingen i 1900 6 686 fiskere eller 13.18 % af landets fiskere. Derimod kun 2 270 eller 0.74 % af

landets jordbrugere. Folketællingen i 1876 opførte 1 813 jordbrugere og

	1 273	fiskere med	eneerhverv
	1 382	— „	hovederhverv,
	635	— „	bierhverv,
ialt	3 290	fiskere.	

Paafaldende er her det ringe antal fiskere med bierhverv og den ringe vekst i jordbrugernes antal. Begge disse grupper jordbrugere og fiskere er vel utvilsomt overveiende afhængige af fiskeri, og vil man tage med alle dem, som driver fiskeri, kan man vistnok omtrent i sin helhed regne med dem begge.

Lige til de seneste tider var der overveiende baadfiskere i Finmarken, men i de senere aar har der udviklet sig adskillig dæksbaadsfiskeri, saaledes at der dog nu findes 5.56 % af landets samlede dæksfartøisfiskere og flere end i begge Trondhjemsamter. Foruden Vardø by, hvor der er 102 dæksbaade, har følgende herreder flere end 20 baade: Maasø (22), Kjelvik (67), Lebesby (22) og Tanen (31).

En egen gruppe danner de med ishavsfangst og hvalfangst beskjæftigede personer. Der deltager i disse bedrifter folk fra den sydligste til den nordligste del af landet. Som „fareklasse“ maa de vel i mange henseender antages at staa i en særstilling blandt alle fangst- og fiskeribedriftens mænd. De bør imidlertid, saalænge vi intet mere bestemt ved om forholdene, ikke komme i nogen særstilling, saa meget mere som mange ogsaa ved siden af deltager i fiskerierne. Se herom J. O. Dahls betænkning, bilag 25.

I det foregaaende har jeg søgt at beskrive de forskjellige landsdeles deltagelse i de forskjellige slags fiskerier. Man vil heraf se, at der i hvert enkelt distrikt helt fra Skagerak til Finmarken findes saa forskjelligartede bedrifter, at der i mange henseender maa siges at være større forskjel mellem de forskjellige slags bedrifter i samme distrikt, end mellem samtlige bedrifter i to forskjellige distrikter.

Langs hele kysten foregaar der et stort fiske med aabne baader, dels af folk, som driver dette hele aaret, dels af gaardbrugere. Saa findes der langs hele kysten udviklet en kystbedrift med smaa dæksbaade, som driver udenfor faldene og paa de nærmeste banker udenfor skjærgaarden, og endelig har vi de store fartøier, som søger videre helt over til Island og Ishavet, og som for det meste driver fiskeri eller fangst aaret rundt.

Af det foregaaende fremgaar det ogsaa, at fiskeri langs hele kysten er en beskjæftigelse for mange andre folk end de egentlige fiskere, mest indenfor gaardbrugerstanden, og at vi derfor maa regne med et væsentlig høiere tal end folketællingens, om vi vil regne med alle dem, for hvem fiskeri spiller en stor rolle, og som hvert eneste aar vover baade liv og eiendom under udøvelse af fiskeri. Vi har ovenfor seet, at hr. J. O. Dahl paa grundlag af fiskeristatistikens opgaver over deltagelsen i de store fiskerier har beregnet det samlede antal til 90 000 personer, som driver fiskeri.

Jeg har ogsaa paa anden maade forsøgt rent skjønsmæssig at danne mig en mening om antallet af alle fiskere. Saaledes har jeg f. eks. benyttet opgaverne over de omkomne fiskere som en slags repræsentativ statistik over de forskjellige slags fiskere. Ved nu i forbindelse hermed at betragte folketællingens tal som opgaver over fiskere med fiskeri som ene- og hovederhverv kan man ogsaa regne ud, hvormange fiskere med bierhverv, som vilde svare hertil. Imidlertid har jeg her kun nærmere villet redegjøre for den beregning, som hr. Dahl har anstillet, men da jeg paa en anden maade har faaet et tal, som meget nærmer sig hr. Dahls, nemlig tallet **86 500**, og dette er noget lavere og saaledes mere paa den sikre side ved en præmieberegning, vil jeg i det følgende tage dette tal til udgangspunkt. Og paa grundlag heraf vil jeg da undersøge

---

III. Forholdet mellem de omkomne fiskere og den befolkning, som lever af fiskeri.

Vi vil i første række betragte spørgsmaalet om **dødssandsynligheden** hos fiskerne. Som tidligere nævnt har vi ingen oplysninger om samtlige dødsfald inden fiskerstanden, heller ikke om alle de dødsfald, som foraarsages af bedriftsulykker. Vi kjender kun antallet af dem, som omkommer ved drukning. Det gjennemsnitlige antal af alle dem, som druknede i aarene 1895—1904, fandt vi at være 208. Gaar vi ud fra, at dette tal overhovedet kan betragtes som et gjennemsnitstal, og sætter vi, som ovenfor nærmere begrundet, fiskernes antal til 86 500, saa skulde sandsynligheden for drukning blandt fiskerne (p) være

$$p = \frac{208}{86\,500} = 0.002405.$$

Denne sandsynlighed gjælder altsaa for gjennemsnittet af alle fiskere. Af stor interesse vilde det være at undersøge sandsynligheden for de forskjellige slags bedrifter inden fiskeribedriften, for de forskjellige aldere og for de gifte og ugifte. For de forskjellige slags fiskeri-

bedrifter har vi, som før sagt, ingen nøiagtig statistik. Det er saaledes en umulighed med sikre tal at besvare endog saadanne hovedspørgsmaal som de, om dødssandsynligheden er større blandt de fiskere, som driver fiske i aabne baade, men kun en mindre del af aaret, end hos de dæksfartøisfiskere, som driver sjøen det hele aar. Ligesaa lidt kan man fyldestgjørende besvare det spørgsmaal, hvilken indflydelse de forskjellige slags **farvand** har paa dødssandsynlighedens størrelse. Vi kan vistnok opstille følgende tabel over procentantal af samtlige antal fiskere (iflg. folketællingen 1900) over dæksfartøisfiskerne og over de omkomne fiskere, men som det let vil forstaaes, er det vanskeligt heraf at trække bestemte slutninger. Dels omfatter jo folketællingen kun et udvalg af alle fiskere, og dels ved vi intet om, hvad slags fiskere de omkomne var, om de drev fiske i aabne baader eller paa dækkede fartøier.

	% af landets fiskere iflg. folketællingen 1900	% af fiskere paa dæksfartøier under 1ste jan. 1907	% af de i 1895—1904 druknede fiskere
Skagerakkysten	7.03	17.08	4.62
Vestlandet	11.75	19.58	10.67
Romsdals amt	10.99	22.40	14.47
Trondhjemsamterne	11.15	4.23	7.48
Nordlands amt	29.08	12.99	30.30
Tromsø amt	16.76	18.16	16.67
Finmarken	13.18	5.56	15.79

Selv om man kunde betragte denne tabels tal som helt repræsentative, vilde det være vanskeligt af disse tal at trække sikre slutninger. Man maa iallefald søge støtte i det kjendskab, man forøvrigt har til forholdene paa kysten. Naar Skagerakkysten udviser et væsentligt mindre antal procent druknede end levende fiskere, saa kunde man fristes til helt at forklare dette udifra denne landsdels store antal dæksfartøier, men herimod strider det, at ogsaa Trondhjemsamterne, som af alle landsdele staar længst tilbage i udviklingen af dæksfartøier, har et væsentligt mindre antal procent omkomne end levende fiskere. Omvendt kunde man være tilbøielig til at tro, at Finmarkens ringe antal dæksfartøier kunde forklare dets høie procenttal af omkomne, men hermed strider det, at selv Romsdals amt, hvor udviklingen af dæksfartøier er høiest, udviser et betydelig høiere procenttal for omkomne end for levende fiskere. En svaghed ved ovenstaaende tabel er det selvfølgelig, at folketællingen er for aaret 1900 og optællingen af dæksfartøier for 1907, men alligevel maa

jeg antage, at denne tidsforskjel langtfra kan forklare forholdene. Det viser sig saaledes for tiden ikke muligt at udtale noget bestemt end sige da at udtrykke nogen bestemt mening i tal (fareklasser) om de forskjellige slags fiskeribedrifters eller om de forskjellige landsdeles risikoer. Dette kommer vel for en stor del deraf, at fiske i aabne baade ofte kun drives en kort tid af aaret (som i Trondhjemsamterne), medens fiskeri i dæksfarkoster (som i Romsdals amt) drives hele aaret. I hvilken grad disse ting udjevner hinanden, kan for tiden ikke siges. Den eneste slutning, jeg for min del tror at kunne trække, om jeg baade skal støtte mig paa ovenstaaende tabel og paa mit kjendskab til forholdene, er den, at som de forskjellige geografiske og bedriftsforhold nu er, har det vist sig, at dødsfaldssandsynligheden har været:

Som landets gjennemsnit i Nordlands og Tromsø amter.
Under landets gjennemsnit paa Skagerakkysten, i Trondhjemsamterne og paa Vestlandet.
Over gjennemsnit i Romsdals og Finmarkens amter.

Men under alle omstændigheder viser selv denne slutning, at alene fremtidig statistik kan endelig udrede de mange faktorer, som bestemmer størrelsen af dødsfaldssandsynligheden i de forskjellige landsdele. Vi kan derfor fortiden ikke finde noget paalideligt holdepunkt inden statistiken for kravet paa flere forskjellige forsikringer for de enkelte landsdele. Allermindst kan det ansees at være fordelagtigt for Finmarken at have en egen forsikring, ligesaalidt at udelukke Skagerakkysten. I øieblikket synes det mig at maatte være fordelagtigt for alle at dele de vekslende risikoer.

Overfor spørgsmaalet om **alderens** indflydelse er vi derimod væsentlig bedre stillet, saafremt vi bygger paa folketællingens opgaver og betragter disse som repræsentative for den hele fiskerstand. Paa den følgende tabel er paa denne maade opstillet tabel bil. 26's opgaver over de forskjellige aarsgruppers omkomne og levende fiskere samt den derved beregnede dødssandsynlighed for aarsgruppen. Det er klart, at disse tal for dødssandsynligheden kun er relative og ikke absolute tal, dels fordi antallet af de druknede fiskere i en 10-aarsperiode er stillet i relation til de i et enkelt aar levende fiskere, og dels fordi hverken opgaverne over de omkomne eller de levende fiskere omfatter alle disse. De absolute tal vilde kunne findes ved multiplikation med en konstant, men da de relative tal i lige grad kan benyttes for de slutninger, som kan trækkes af tabellen, opføres kun disse.

Aarsgruppe	Druknede fiskere i aarene 1895—1904	Levende ifl. folket. 1900	Dødssandsyn-lighed i 10 aar
15—20	273	8 488	0.03215
20—25	379	7 753	0.04890
25—30	306	6 500	0.04710
30—35	186	5 135	0.03622
35—40	159	4 420	0.03600
40—45	124	3 655	0.03395
45—50	119	3 515	0.03390
50—55	93	2 930	0.03172
55—65	96	4 029	0.02380
65—75	50	2 388	0.02090
75—85	8	641	0.01249
Over 85	1	32	0.03120
	1 794	49 486	0.03625

Efter denne tabel er dødssandsynligheden størst i 20aarene, i 30aarene er den meget nær gjennemsnittet, saa aftager den efterhaanden med den voksende alder.[1] I gruppen 75—85 aar er den kun 1/3 af gjennemsnittet. Det stemmer hermed, at de druknede fiskeres gjennemsnitsalder kun er 33.2, medens de levende fiskeres er 35.8. Dette forhold maa forklares derved, at fiskerne i sine yngre aar har mere udsat arbeide; dels søger de vel i de yngre aar mere udsatte bedrifter, og dels falder der vel mere udsat arbeide paa de yngre. Forholdet er af stor betydning, hvad enten man vil bygge en fiskerforsikring paa enkerenter eller paa engangsudbetalinger.

Sammenligner man nu fiskernes alder med fabrikarbeidernes, viser det sig (tabel bil. 26), at fabrikarbeiderne gjennemsnitlig er yngre (34 aar mod fiskernes 35.8 aar). Særlig viser de yngste fem-aarsgrupper (15—20 og 20—25) betydelig flere fabrikarbeidere end fiskere. Om fabrikarbeidernes dødsfaldssandsynlighed anfører Schjøll,[2]) at den ifølge

[1]) Den slutning, som jeg her har trukket af tabellen, antages at gjælde saa store og indgribende forhold, at de vilde gjælde, selv om det havde været mig muligt ogsaa at belyse, hvilken rolle emigrationen muligvis har spillet.

[2]) Oscar Schjøll: Betænkning. Bilag til arbeiderkommissionens indstilling. Kristiania 1899.

norsk statistik var 0.000571,
svensk — „ 0.000594 og
tysk — „ 0.001051. Sammenligner vi hermed de norske fiskeres .... 0.002405, som vi ovenfor har fundet den, og .... 0.002087, som den danske ulykkesforsikring for fiskere viser, saa ser vi, at fiskernes dødsfaldssandsynlighed er fra 2—4 gange saa stor som fabrikarbeidernes. Hvorvidt dette ogsaa bekræftes af den senere statistik, er mig ubekjendt. Rigsforsikringsanstaltens beretninger opviser kun ca. 50 dødsfald aarlig mod fiskernes 208, men jeg kjender ikke antallet af indskydere i rigsforsikringsanstalten.

Betragter vi dernæst de levende og de druknede fiskeres og fabrikarbeidernes egteskabelige stilling (tabel bil. 26), finder vi følgende tal for de forskjellige gruppers gjennemsnitlige alder:

	Gifte	Ugifte
Fabrikarbeidere	41.9	22.9
Levende fiskere	45.3	25.0
Druknede fiskere	42.8	24.6

For det procentvise forhold mellem gifte og ugifte finder vi:

	Gifte	Ugifte
Fabrikarbeidere	58.3	41.7
Levende fiskere	53.4	46.6
Druknede fiskere	47.0	53.0

Af disse tal kan vi slutte, at fabrikarbeiderne gifter sig tidligere end fiskerne, og at en væsentlig større del af fabrikarbeiderne er gift end af fiskerne. En nærmere betragtning af tabellen bil. 26 viser dette tydelig. Medens f. eks. 24.2 % af femaarsgruppen 20—25 af fabrikarbeiderne var gift, var kun 12.1 af samme gruppe fiskere gift.

End større forskjel er der mellem fabrikarbeiderne og de druknede fiskere. Medens 58.3 % af alle fabrikarbeidere var gift, var kun 47 % af fiskerne gift, og denne forskjel skriver sig væsentlig fra de yngste aarsgrupper.

Paa grundlag af, hvad jeg her har udviklet, vil man se, at sandsynligheden for at være gift for de druknede fiskeres vedkommende er mindre end for samtlige levende fiskere, og disse sidste har igjen en mindre sandsynlighed end fabrikarbeiderne. Beregner vi derfor paa grundlag af de i tabellen bil. 26 opstillede opgaver over de levende fiskeres egteskabelige stilling sandsynligheden for at være gift for fiskernes ved-

kommende, saa synes vi iallefald at maatte være paa den sikre side. Vi finder i tabellen bil. 26 følgende tal:

49 486	fiskere
26 437	gifte fiskere
23 049	ugifte —

Den gjennemsnitlige sandsynlighed for at være gift er da 0.534. Til sammenligning kan anføres, at Schjøll for sine beregninger for fabrikarbeiderne paa grundlag af tysk statistik benyttede en sandsynlighed af 0.883.

De to forhold, at fiskernes dødssandsynlighed er størst i de yngre aarsgrupper og at sandsynligheden for at være gift er betydelig mindre end for fabrikarbeiderne, er selvfølgelig af største betydning for forsikringen. Saafremt forsikringen bygger paa enkerenter, vil klarlig disse forhold virke i forskjellige og modsatte retninger. Paa den ene side vil den mindre sandsynlighed for at være gift være gunstig for forsikringens økonomi, derimod vil sandsynligheden for renter til enker i yngre aar virke i modsat retning. Saafremt dødsfaldserstatningen bestaar i engangsudbetalinger, bortfalder derimod det sidste forhold.

Om de druknede fiskeres **forsørgelsespligt** indeholder det statistiske materiale ingen oplysninger. Ovenfor er derimod nævnt, at der i folketællingen for 1900 er opført ca. 24 100 hustruer med 62 100 forsørgede familielemmer, altsaa ca. 2.58 forsørget familiemedlem for hver hustru. Schjøll gaar ud fra 2.6087 børn under 14 aar for hver fader. Tager man i betragtning den grad af nøiagtighed, som al den her omtalte statistik frembyder, synes der ikke at være grund til andet end at gaa ud fra, at fiskernes forsørgelsespligt er som af Schjøll forudsat.

Andet afsnit.

Forskjellige alternativer for en fiskerforsikrings ydelser og udgifter.

For alle overveielser over en ulykkesforsikring for norske fiskere har det stor værdi nærmere at betragte de erfaringer, som andetsteds, særlig i Danmark, Tyskland og England, er høstet ved de der bestaaende forsikringer. Paa grundlag af disse erfaringer kan man ogsaa udarbeide overslag over, hvad de forskjellige slags ydelser vil koste for hver enkelt fisker (i præmie) og for samtlige fiskere tilsammen, og det vil derved ogsaa blive muligt at sammenligne en fiskerforsikrings forskjellige ydelser og udgifter med den norske ulykkesforsikring for fabrikarbeidere. Vi vil i første række betragte den **danske ulykkesforsikring** for fiskere.

Denne er en af staten kontrolleret og understøttet frivillig forsikring for fiskere mod ulykker, som finder sted

1. ved fiskeribedriften eller ved de forhold, under hvilke denne foregaar; eller
2. ved fiskernes frivillige forsøg paa redning af menneskeliv paa sjøen; eller
3. ved seilads i fiskerfartøier udenfor selve fiskergjerningen.

Forsikringen yder erstatning baade ved dødsfald og ved invaliditet.

Ved dødsfald er fiskernes „efterladte forsikrede mod det lidte tab af forsørger". Erstatningssummen er for alle tilfælde fastsat til kroner 2500 engang for alle. Efterlader fiskeren sig enke, tilkommer forsikringsbeløbet hende, dersom egteskabet er indgaaet før ulykkestilfældet og samlivet ikke var ophørt. Efterlader fiskeren sig ikke enke, tilfalder erstatningen hans børn, hvis forsørgelse paahvilede ham, eller som han faktisk forsørgede, da ulykken skete. Efterlades heller ikke saadanne,

bestemmer administrationen, om erstatningen skal tilfalde andre, hvem fiskeren forsørgede, da ulykken skete. Erstatning er saaledes udbetalt til forældre, dens størrelse er i alle tilfælder kr. 2 500.

Medfører ulykken en nedsættelse af fiskerens arbeidsevne, hvis endelige følger endnu ikke kan bestemmes, tilkommer det den tilskadekomne at faa dagpenge af 1.50 kr. pr. dag fra udløbet af den 13de uge efter ulykkestilfældet at regne, dog aldrig længer end til aarsdagen efter ulykkestilfældets indtræden. Er tilfældet kun forbigaaende, ophører da udbetalingen af dagpengene.

Har ulykkestilfældet medført en arbeidsudygtighed, som erklæres for at være af blivende beskaffenhed, invaliditet, tilkommer der den tilskadekomne en pengesum en gang for alle. Er arbeidsudygtigheden fuldstændig, skal pengesummen udgjøre det 6-dobbelte af aarsindtægten, som i alle tilfælder ansættes til kroner 600, altsaa kr. 3 600. Er arbeidsevnen kun forringet, skal pengesummen udgjøre en i forhold til forringelsens betydning beregnet del af den sum, der vilde have tilkommet fiskeren ved fuldstændigt tab af erhvervsevnen.

Over denne forsikrings virksomhed er der udgivet 5-aarsberetninger for tiden 1901—1905. De vigtigste opgaver i disse beretninger kan sammenstilles i følgende tabel:

Aar	Antal medlemmer	Udbetalte erstatninger	Dødsfald			Erstatningsbeløb for invaliditet			Dagpenge
			anmeldte	erstattede	erstatningsbeløb	tilfælde af 50 % og over	tilfælde af 20 % og over	al invaliditet	
1901	5 029	36 287	12	9	22 500	7 200	8 820	10 980	2 807.74
1902	5 106	28 658	6	6	15 000	3 600	9 000	10 692	2 966.76
1903	5 043	46 951	12	10	25 000	4 500	6 300	14 586	7 364.25
1904	5 124	41 666	10	8	20 000	1 800	6 480	14 827	6 838.50
1905	ca. 5 098	54 208	13	12	30 000	2 340	10 260	16 488	7 720.50
01—05	25 400	207 770	53	45	112 500	19 440	40 860	67 573	27 697.75

Til forklaring af denne tabel oplyses, at der med invaliditet 20 eller 50 % og over er ment udgifterne til alle de tilfælder, i hvilke forringelsen af arbeidsevnen var anslaaet til 20 eller 50 % eller mere af den fulde arbeidsevne. Beregner man, hvad udgifterne til de forskjellige slags erstatninger vil blive paa hver forsikret (i præmie), faar man følgende tal. Forsikrede ialt 25 400.

Dødsfaldserstatning udbetalt	112 500,	præmie	4.43
Invaliditet —	67 573,	—	2.66
Dagpenge —	27 698,	—	1.09
		Præmie ialt	8.18

Vilde man ikke medtage alle invaliditetstilfælder, men kun yde erstatning, om formindskelsen af arbeidsevnen var 50 % og over, faar man følgende udgifter:

Præmie for dødsfald	4.43
Invaliditet	0.76
Dagpenge	1.09
	6.28

Da der kun afkræves medlemmerne af forsikringen en aarlig præmie af 5 kr., betaler den danske stat foruden administrationsudgifterne for hvert medlem et aarlig tilskud, som i gjennemsnit af de 5 aar var 3.18 kr.

Dødssandsynligheden (p_d) er ifølge den danske statistik

$$p_d = \frac{53}{25\,400} = 0.0020866.$$

Denne er imidlertid ikke lig erstatningssandsynligheden for død; thi kun 45 af de 53 omkomne danske fiskere havde erstatningsberettigede (forsørgede). Sandsynligheden for erstatning af dødsfald kan derfor sættes til

$$\frac{45}{53} = 0.85 \text{ af dødsfaldssandsynligheden}$$

$$\text{eller } \frac{53}{25\,400} \cdot 0.85 = 0.00177.$$

Da de ovenfor nævnte danske præmier ikke er beregnede efter dødssandsynligheden, men efter forholdet mellem de udbetalte erstatninger og antallet af medlemmer, forandres de ikke ved dette forhold. Men dette har betydning for overveielser over forholdet mellem den danske og den norske dødssandsynlighed. Vi har i Norge ingen paalidelig statistik over samtlige dødsfald foraarsagede ved bedriftsulykker blandt fiskerne. Vi ved kun, hvor mange der er omkommet ved drukning. Ifølge den danske statistik omkom af de 45 erstatningsberettigede de 42 ved drukning. Kun 3, eller 7 %, omkom ved andre ulykker, nemlig blodforgiftning, stød og kulosforgiftning. Til gjengjæld for at den norske dødssandsynlighed saaledes skulde antages at maatte forøges iallefald med 7 %, maa det imidlertid i væsentlig grad tages i betragtning, at den danske ulykkesforsikring er en frivillig forsikring. Skjønt den ogsaa

yder erstatning for invaliditet, maa det antages, at den væsentlig søges af fiskere, som ønsker at sikre sine forsørgede efterladte en erstatning. Da man i Norge almindelig har forudsat, at en forsikring for norske fiskere skal være tvungen, saa maa man have grund til at antage, at forsikringens medlemmer i ringere grad vil have erstatningsberettigede efterladte. Vi har ved gjennemgaaelsen af den norske statistik seet, at 53 % af alle de omkomne fiskere var ugifte, og at disse gjennemsnitlig var mænd i begyndelsen af 20-aarene. Det synes derfor rimeligt, at den mindre erstatningssandsynlighed fuldt ud opveier den forøgelse af dødssandsynligheden, som maa forudsættes, naar man som jeg foreslaar, at dødsfald foraarsagede ved al slags ulykker skal medtages. Vi besidder ingen sikre oplysninger, som berettiger til den slutning, at der er nogen væsentlig forskjel mellem Danmark og Norge med hensyn til bedriftens hazard; den danske forsikring medtager blandt andet ogsaa de færøiske fiskere, og der forekommer blandt de omkomne danske fiskere ogsaa mange baadfiskere. Sammenligner vi derfor paa grundlag af statistiken den danske og den norske dødssandsynlighed med hinanden, saa skulde dette give det resultat, at den norske dødssandsynlighed (p_n), der som ovenfor nævnt antages at være 0.002405, maa svare til 1.15 p_d. Skjønt jeg ovenfor har udviklet, hvor mange forhold som griber ind til bestemmelsen af de to landes dødssandsynlighed, saa har man efter min mening intet andet valg end at bygge paa den her opstillede sammenligning, hvis man i det hele vil vove at oprette en fiskerforsikring. Den danske erfaring er ikke stor, men dog et resultat af et virkeligt forsøg, i Norge har vi endnu kun de foranomtalte skjønsmæssige forestillinger. Nye erfaringer kan kun vindes ved at gjøre det forsøg at gaa ud ifra det, som nu foreligger, og prøve en forsikring — forsøgsvis paa det foreliggende grundlag. Gjør vi dette, saa kan vi neppe komme forholdet nærmere, end at de danske præmier for dødsfaldsforsikring maa multipliceres med 1.15 eller forhøies med 15 % for at passe for norske forhold. I allefald formaar jeg ikke at se, at vor nuværende kundskab kan foranledige noget andet.

Erstatning for invaliditet af alle grader blev ifølge de danske beretninger ydet i 94 tilfælde. Sandsynligheden for erstatningsberettigede invaliditetstilfælder er derfor

$$\frac{94}{25\,400} = 0.0037.$$

Sygepenge blev udbetalt til 161 personer. Sandsynlighed for udbetaling af sygepenge sættes derfor til

$$\frac{161}{25\,400} = 0.00634.$$

Nogen sammenligning mellem norsk og dansk sandsynlighed for invaliditets- og sygepengeerstatninger kan ikke anstilles, da vi ikke har noget materiale til belysning af forholdet blandt de norske fiskere. Invaliditetssandsynlighed er vel idetheletaget en meget vanskelig størrelse at bestemme; thi i praksis vil vel iallefald antallet af de erstatningsberettigede tilfælder ikke bare afhænge af patientens tilstand, men ogsaa af de forskjellige autoriteters strenghed. Der kan vistnok ogsaa med rette fremhæves, at den danske statistik er meget liden, den er imidlertid den eneste, som findes, for en med den norske beslegtet fiskeribedrift. Vil man derfor i en norsk ulykkesforsikring medtage invaliditet, er der vistnok neppe andet at gjøre end at bygge paa de danske erfaringer. I følgende afsnit vil jeg nærmere komme tilbage til, hvilken risiko der vil være forbundet hermed. Ved beregningen af de følgende præmiesatser er den norske dødssandsynlighed benyttet for erstatninger ved dødsfald, derimod er udgifterne til invaliditet og sygepenge beregnede efter de danske erfaringer.

Som nævnt i indledningen har der tidligere været indhentet udtalelser fra forskjellige autoriteter ogsaa om erstatningsbeløbenes størrelse. Der har herunder bl. a. ogsaa været anbefalet at yde en erstatning engang for alle som i Danmark, og beløbets størrelse har i de forskjellige udtalelser varieret fra 500 til 5 000 kroner. Ogsaa med hensyn til forsikringens gjenstand har der været meningsforskjel. De fleste har troet, at man bør begrænse sig kun til dødsfald, andre har anseet det for meget ønskeligt ogsaa at medtage invaliditet, og i flere udtalelser har det været fremholdt, at iallefald „de sværere tilfælder af invaliditet" burde medtages. Det er ikke min hensigt her at tage standpunkt til disse forskjellige synspunkter, men som grundlag for en nærmere behandling af spørgsmaalet i følgende afsnit vil jeg her meddele 3 tabeller, som er beregnede efter de danske erfaringer og statistiske opgaver, og som giver oplysninger om, hvad de forskjellige alternativer af ydelser vil koste saavel i præmie pr. mand som for alle de 86 500 norske fiskere tilsammen. Som forklaring anser jeg det kun nødvendigt at oplyse, at jeg i tabel 2, pag. 47 har søgt at fremstille, hvad dødsfald og de sværere invaliditetstilfælde vil koste. Tabellen er beregnet saaledes, at der af de danske beretninger er udtaget de tilfælder, i hvilke arbeidsevnens forringelse var anslaaet til 50 % og over, og i denne tabel anføres kun udgifterne for disse tilfælder. I den følgende tabel side 48 er derimod samtlige invaliditetstilfælder medtagne. I begge tabeller opføres erstatningssummens størrelse for invaliditet efter hvad hel invaliditet (100 %'s invaliditet) vilde faa i erstatning; som i den danske forsikring er det forudsat, at tilfælder med mindre forringelse af arbeidsevnen kun faar en forholdsvis erstatning. I begge tabeller opføres endvidere overalt det samme

forhold mellem dødsfalds- og invaliditetserstatningernes størrelse som i den danske forsikring, og det høieste alternativ svarer til de danske ydelser.

I tabel 3 er ogsaa medtaget dagpenge ved sygdom under samme forudsætning som i Danmark, nemlig at der ydes 1.50 pr. dag fra den 13de uge til aarsdagen, efterat ulykken fandt sted.

Tabel 1. Erstatning ydes kun ved dødsfald.

Dødsfald		
Erstatnings-beløb	Præmie pr. mand	Præmie for 86 500 mand
kr.	kr.	kr.
600	1.23	105 500
1 200	2.94	211 000
1 800	3.66	316 500
2 400	4.87	422 000
3 000	6.10	527 500

Tabel 2. Erstatning ved dødsfald og ved invaliditet med 50 % forringelse af arbeidsevnen og over.

Erstatningsbeløb		Præmie pr. mand			Præmie ialt for 86 500 mand
ved død	ved invaliditet	for død alene	for invaliditet	for død og invaliditet	
kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
500	720	1.02	0.15	1.17	101 200
1 000	1 440	2.02	0.31	2.33	202 400
1 500	2 160	3.06	0.46	3.52	303 600
2 000	2 880	4.07	0.61	4.68	404 800
2 500	3 600	5.09	0.76	5.85	506 000

Tabel 3. Erstatning for død, invaliditet i forhold til arbeidsevnens forringelse og ved dagpenge under sygdom.

Erstatningsbeløb			Præmier pr. mand				Præmie ialt fon 86 500 mand
ved død	ved invaliditet	dagpenge ved sygdom	for død alene	for invaliditet	for dagpenge	for død, invalid og dagpenge	
kr.	kr.		kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
500	720	Kr. 1.50 pr. dag fra 13de uge til aarsdagen efter ulykken	1.02	0.53	1.09	2.64	228 360
1 000	1 440		2.02	1.06	1.09	4.17	360 705
1 500	2 160		3.06	1.59	1.09	5.74	496 510
2 000	2 880		4.07	2.13	1.09	7.29	630 585
2 500	3 600		5.09	2.66	1.09	8.84	764 660

Af tabellerne kan man se, at en erstatning af alle invaliditetstilfælder alt efter arbeidsevnens forringelse efter den danske ordning koster omtrent halvdelen af, hvad dødsfaldserstatningen koster. Erstatning for de sværere invaliditetstilfælder (50 % og over) koster mindre end 1/6 af dødsfaldsforsikringen. For dagpenge bør der neppe opstilles forskjellige alternativer. Man bør i tilfælde enten bestemme sig for at tage dem med eller ikke. For de lave alternativer vil derfor dagpenge udgjøre ligesaa meget som hele dødsfaldserstatningen, i høieste alternativ kun omkring 1/5.

Sammenligner man tabellerne med erfaringerne fra ulykkesforsikringen for fabrikarbeidere, saa har denne som bekjendt langt større udgifter til erstatninger for invaliditet. Saaledes har den norske rigsforsikringsanstalt for fabrikarbeidernes ulykkesforsikring ifølge sin beretning for 1903 udbetalt og afsat næsten 4 gange saa store beløb til erstatninger for invaliditetstilfælder som for dødsfald.

Og dog har det i Danmark vakt overraskelse, at ulykkesforsikringen for fiskere opviste saavidt mange tilfælder af invaliditet. I beretningen af aaret 1901, altsaa kort efter forsikringens oprettelse, siger bestyrelsen: „Ved behandlingen af loven om fiskernes ulykkesforsikring var det den almindelige opfattelse, at der blandt fiskerne, i modsætning til arbeiderbefolkningen, kun vilde fremkomme faa tilfælde af invaliditet, saa at man kunde se bort herfra ved skjønnet over, hvor stort statskassens tilskud til forsikringen vilde blive. Som man vil se, har denne forudsætning vist sig ikke at være rigtig, idet den udbetalte erstatning for invaliditet og dagpenge har (i 1901) udgjort 38 % af det samlede erstatningsbeløb.“ Der redegjøres i de senere beretninger for forskjellige

aarsager til de ulykkestilfælder, som volder invaliditeten. Hertil vil jeg i det følgende komme tilbage.

Medens den danske forsikring bygger paa udbetalinger af erstatningsbeløb engang for alle, har de forsikringer, som nu skal omtales, flere ganges udbetalinger med bestemte periodiske tidsrum.

I byen Hull, England, findes der et **understøttelsesfond for fiskeres efterladte**, oprettet i aaret 1895. Dets love frembyder saa stor interesse, at jeg som bilag 30 har indtaget en oversættelse.

Fondet yder kun erstatninger for dødsfald til efterladte efter byen Hulls fiskere. Erstatningen ydes i form af et ugentligt bidrag af 4.50 kr. til enke, 1.35 kr. til efterladt barn under 14 aar og 2.70 kr. til forsørgede forældre. Understøttelsen ydes paa denne maade regelmæssigt i et tidsrum af 5 aar, men kan efter bestyrelsens beslutning ogsaa ydes i længere tid, dog saaledes, at intet beløb, som ydes efter de 5 aar, overstiger halvdelen af det beløb, som før er betalt. Paa denne maade har ifølge fondets regnskaber en efterladt familie kunnet faa understøttelser af optil 400—500 kroner aarlig.

Fondets indtægter er bragt tilveie delvis ved offentlige og private bidrag, men hovedsagelig ved regelmæssige tilskud fra fiskerne og rederne i byen. Fiskerne betaler uden særskilte policer for hver mand maanedlig hver 45 øre, og denne sum afholdes af rederne i maanedsopgjørene med fiskerne. Rederne betaler efter, hvad der mundtlig blev mig meddelt af fondets sekretær, 1 £ eller 18 kroner aarlig for hvert fartøi til fondet. Dettes status er særdeles god, det har samlet et betydeligt reservefond og har desuden sin væsentlige sikkerhed i den udstrakte myndighed, som ifølge lovene er tillagt bestyrelsen. Af samme grund er selvfølgelig ogsaa administrationen særdeles billig. Den beløber sig aarlig trods den store flaade kun til ca. 10 £ eller 180 kroner. Alt bestyrelses- og sekretærarbeide ydes gratis af redere eller andre interesserede i fiskeribedriften.

I **Tyskland** er fiskerstanden optaget i det hele store forsikringssystem, og fiskerne er saaledes medlemmer baade af

en sygeforsikring,
en ulykkesforsikring og
en invalide- og alderdomsforsikring.

Den tyske fiskeribedrift er i overveiende grad en rederibedrift. Som ved fabrikindustrien kan der derfor tales om arbeidsgivere og lønnede arbeidere. Kun de sidste er forpligtede til at forsikres, men arbeidsgivere med indtægter under 2 000 mark (i regelen hvad vi i Norge kalder selvredere) kan frivillig deltage i alle forsikringer.

Sygeforsikringen er ordnet for fiskerne som for de øvrige samfundsklasser, idet fiskerne forsikres i de almindelige i regelen kommunale sygekasser. Disse yder fra sygdommens begyndelse fri lægebehandling og medicin m. m., samt fra dagen efter sygdommens begyndelse dagpenge, alt i 26 uger. Dagpengene afhænger af lønnens størrelse.

Sygekassens indtægter erholdes ved bidrag, som for $^2/_3$'s vedkommende erlægges af arbeideren og for $^1/_3$ af arbeidsgiveren.

For at give et mere haandgribeligt billede af, hvorledes dette virker for fiskernes vedkommende, skal jeg meddele et eksempel, som velvilligst er mig meddelt af hr. Lübbert, fiskeridirektør for staten Hamburg. I staten Hamburg findes en liden fiskerlandsby Finkenwärder, for hvilken der drives fiskeri med kuttere og smaa dæksfartøier dels med seil og dels med motor. I landsbyen er en kommunal sygekasse, i hvilken blandt andre ogsaa fiskerne er forsikrede. Fiskernes aarsindtægt regnes til ($2.50 \times 300 = 750$ mark eller) 675 kroner. For voksne arbeidere ydes der en dagpenge af kr. 1.12, for gutter kr. 0.45.

I Finkenwärder havde en selvreder, som ombord kun havde en voksen fisker og en gut, at betale følgende:

for sig selv, hvis han ønsker	kr.	17.55
„ den voksne fisker $^1/_3$ af præmien	„	5.85
„ fiskergutten $^1/_3$ af hans præmie	„	2.34
Ialt	kr.	25.74
Den voksne fisker havde at betale $^2/_3$ af sin præmie	„	11.70
Fiskergutten $^2/_3$ af sin præmie	„	4.68
Fartøiets besætning ialt	kr.	42.12

Invaliditets- og alderdomsforsikringen yder de forsikrede livrente ved varig invaliditet og ved invaliditet, som varer over et halvt aar, saalænge den varer, endvidere alderdomslivrente for enhver forsikret, som har fyldt sit 70de aar. Renterne afhænger af indskuddenes størrelse og antal. Indskuddene betales for en halvdel af arbeidsgiveren og for den anden halvdel af den lønnede arbeider. Staten yder foruden den store administration et tillæg af 45 kr. aarlig til hver alderdomslivrente, og den betaler indskuddene under værnepligten. For det samme mandskab af fiskere, som vi ovenfor har omtalt under sygeforsikringen, stiller forholdene sig saaledes:

1. Er indskuddene gjort efter en aarsindtægt af mellem 500 og 750 kroner, kan efter 200 bidragsuger med bidrag af 22 øre opnaaes en indvaliderente af ca. 132 kroner aarlig; efter 1 200 bidragsuger og fyldte 70 aar en alderdomsrente af 157 kroner aarlig.

2. For indskud efter aarsindtægt mellem 750 og 1035 kroner kan efter 200 uger med ugebidrag af 27 øre opnaaes invaliderente af 144 kroner aarlig, og efter 1200 bidragsuger og fyldte 70 aar 184 kroner.
3. For indskud efter aarsindtægt mellem 1035 og 1800 kroner, ugentlig bidrag 32 øre, kan paa samme maade erholdes indvaliderente 157 kr. og alderdomsrente 211 kroner.

Efter dette skulde den ovennævnte arbeidsgiver have at betale

efter (3) for sig selv,	52	ugebidrag	à 32	øre =	kr.	16.64
„ (2) - den voksne fisker	52	—	- 13$^{1}/_{2}$	øre =	„	7.02
„ (1) - fiskergutten	52	—	- 11	øre =	„	5.72
					Ialt kr.	29.38

Den voksne fisker har at betale.......................... „ 7.02
Fiskergutten...................................... „ 5.72

Mandskabet ialt kr. 42.12

Ulykkesforsikringen yder de forsikrede fiskere
1. Dødsfaldsforsikring. Til efterladt enke ydes 20% af aarsfortjenesten (beregnet som meddelt ovenfor til 675 kroner). Dette giver 135 kroner i aarlig livrente. Til hvert efterladt barn ydes ogsaa 20 %, dog maa familiens samlede indtægter ikke overstige 60% af aarsfortjenesten eller 405 kroner. Til slegtninge i opstigende linje, som helt eller delvis forsørgedes af den afdøde, ydes en rente af indtil 20 % af aarsfortjenesten.
2. Saafremt ulykkestilfældet foraarsager sygdom eller invaliditet, ydes
   a. lægebehandling, medicin etc.
   b. en invaliderente, saalænge som erhvervsudygtigheden varer. Rentens størrelse sættes til 66$^{2}/_{3}$ % af aarsfortjenesten eller til 450 kroner, i tilfælde af hel erhvervsudygtigyed ydes en forholdsvis del af denne rente.

Da her kun forudsættes en bestemt aarsfortjeneste, er bidraget ligt for alle inden samme forsikring. Halvdelen af præmien betales af staten og halvdelen af arbeidsgiveren, i Finkenwärder med 6.30 kroner for hver.

Vi kan efter dette opgjøre det ovennævnte mandskabs samtlige forsikringsudgifter til de 3 forsikringer, syge-, invaliditets og ulykkesforsikringen. Det vil stille sig saaledes:

At betale af rederen (for ham selv, den voksne fisker og fiskergutten)

til sygeforsikringen........................	kr. 25.74		
- invalideforsikringen.....................	„ 29.38		
- ulykkesforsikringen.....................	„ 18.90	kr.	74.02

Transport kr. 74.02

		Transport	kr. 74.02
Af den voksne fisker			
til sygeforsikringen	kr. 11.70		
- invalideforsikringen	„ 7.02		
- ulykkesforsikringen intet			„ 18.72
Af fiskergutten			
til sygeforsikringen	kr. 4.68		
- invalideforsikringen	„ 5.72		
- ulykkesforsikringen intet			„ 10.40
Besætningen betaler til de 3 forsikringer			kr. 103.14
Staten betaler foruden til administration og alderdomsbidraget direkte i præmie til ulykkesforsikringen			„ 18.90
At forsikre mandskabet koster altsaa aarlig ialt			kr. 122.04

For dette beløb er da mandskabet forsikret saavel mod sygdomme som mod erhvervsudygtighed, hvad enten denne opstaar ved ulykker eller paa anden maade, fremdeles mod arbeidsudygtighed i alderdommen og mod de efterladtes nød ved dødsfald.

For min opgave har det her sin betydning noget nærmere at betragte ulykkesforsikringen. Denne er som nævnt organiseret paa den maade, at præmierne med en halvdel betales af staten og med den anden halvdel af arbeidsgiveren. Dennes bidrag indkræves af kommunerne, og arbeidsgiverne er forpligtede til at anmelde sit mandskab til kommunen til forsikring.

Af kommunerne indbetales saa bidragene til forsikringsanstalten. Præmiens størrelse fastsættes for et tidsrum af 5 aar af rigsforsikringsanstalten paa grundlag af dennes beregninger. For tiden er den altsaa i det af mig ovenfor nævnte tilfælde kr. 12.60 for hver mand, hvoraf staten betaler det halve beløb.

Summen kr. 12.60 gjælder et helt aar, der indkræves derfor af fiskerne kun et beløb tilsvarende til den tid, i hvilken de har drevet fiske. Jeg kan anføre nogle eksempler paa, hvorledes dette stiller sig efter de oplysninger, jeg har erholdt fra hr. Lübbert.

En kystfisker havde paa sin farkost forhyret to fiskere. Han havde at betale:

for sig selv fra 1ste mars til 1ste december 1905	276 dage
- den ene fisker fra 1ste mars til 20de april	50 —
- den anden fra 26de april til 1ste december	220 —
tilsammen	546 dage

Efter den gjældende daglon af kr. 2.25 beregnes lønnens hele beløb til kr. 1 228.50.

Af bidrag betaltes herfor ialt kr. 23.13, hvoraf halvdelen af staten med kr. 11.57 og resten af skipperen.

Den tyske ulykkesforsikring er som bekjendt organiseret standsvis. Saaledes hører da ogsaa fiskerne sammen med sjøfolkene til en egen forsikringsorganisation for sjøbedriften. Til en nærmere omtale heraf skal jeg senere komme tilbage.

Det tyske forsikringssystem har som bekjendt tjent som mønster for mange forsikringsindretninger i forskjellige lande. Saaledes har man ogsaa her i landet i loven af 23de juli 1894 om ulykkesforsikring for arbeidere i fabriker m. v. søgt at tilpasse de tyske erfaringer efter norske forhold. Det har derfor adskillig interesse at forsøge at bringe paa det rene, hvorledes fabrikarbeidernes forsikring vilde stille sig, om dens betingelser overførtes til fiskernes forhold.

Fabrikarbeidernes ulykkesforsikring yder som bekjendt:

1. Dødsfaldserstatning (foruden begravelsesomkostninger, som jeg her vil se bort ifra) en livrente til efterladt enke af 20 % af aarslønnen, til hvert efterladt egtebarn indtil det fyldte 15de aar 15 %, dog saaledes at familiens samlede livrenter ikke overstiger 50 % af aarslønnen. Til forældreløst barn ydes 20 % af aarslønnen, ligesaa til forsørgede efterladte i opstigende linje. (Se lovens § 5)
2. Ved legemsbeskadigelse ydes fra udløbet af den 4de uge efter ulykken
   a. udgifterne til sygebehandling saalænge denne er fornøden.
   b. i tilfælde af fuldstændig erhversudygtighed saalænge den varer 60 % af aarslønnen — — —, ved delvis erhvervsudygtighed en forholdsvis aarsrente, denne maa dog mindst kunne beregnes til 5 % af den skadedes arbeidsfortjeneste. (Se lovens § 4.)

Ved beregninger over, hvad disse betingelser vil koste for fiskernes vedkommende, gjælder det først at fastsætte fiskernes aarsfortjeneste. Dette er selvfølgelig særdeles vanskeligt. I forrige afsnit meddelte jeg, at den parlamentariske arbeiderkommissions socialstatistik opførte „de selvstændig arbeidende i bygderne" (fiskernes) gjennemsnitsfortjeneste 5 aar før invaliditeten til 392 kroner. Kommissionens medlem Kiær udtaler dog selv, at dette antagelig er for lavt ansat. Af min fremstilling af den foreliggende statistik over fiskerne vil det sees, at det naturlig maa være meget vanskeligt at tale om nogen gjennemsnitsfortjeneste for en stand, som driver sin bedrift paa saa forskjellige maader og i saa forskjellig udstrækning. Der findes folk i Norge, som driver fiske en kort tid af aaret og kun tjener et par hundrede kroner om aaret paa fiskeri, men der findes ogsaa almindelige fiskere, som tjener over 2 000 kroner om aaret. For den forsikringsordning, som jeg i 4de afsnit agter at foreslaa, har det imidlertid ikke saa stor betydning at fastslaa denne gjen-

nemsnitsfortjeneste, og jeg vil derfor vælge det samme beløb, som valgt af stortingsmand Eriksen i et af ham til stortinget indsendt forslag, nemlig kr. 500.

Forsøger man nu at regne ud, hvad en dødsfaldsforsikring bygget paa en forudsætningen af enkerenter, barnerenter og ascendentrenter vil koste for fiskere med en aarsindtægt af 500 kroner, saa kommer man efter den af hr. Schjøll[1]) befulgte beregningsmaade til en præmie af omkring 4 kroner pr. mand. Paa samme maade giver en beregning af en syge- og invaliditetsforsikring for ulykkestilfælder i fiskeribedriften en præmie af omkring 7 kroner. Ialt altsaa omkring 11—12 kroner.

Disse tal har selvfølgelig kun en meget relativ værdi, da de kun faaes gjennem mange antagelser, som indeholder meget af hypotetisk art. For mig har de her væsentlig den værdi at vise den omtrentlige høide af den aarlige gjennemsnitsudgift for en almindelig fiskerforsikring, saafremt denne skulde bygges paa fabrikarbeidernes forudsætninger og en antagen gjennemsnitlig aarsindtægt af 500 kroner.

For det samlede antal fiskere vilde udgifterne til en saadan forsikring antagelig komme op i et beløb af mellem 900 000 og en million kroner om aaret.

---

[1]) Oscar Schøll. Betænkning. Bilag til arbeiderkommissionens indstilling. Kristiania 1889.

Tredie afsnit.

Midlernes tilveiebringelse og forsikringens organisation.

Som nævnt i indledningen har de tidligere fremkomne udtalelser anvist to forskjellige veie til at skaffe midler til en fiskerforsikring, den ene ved eksportafgifter, den anden ved præmier.

De, som har udtalt sig for **eksportafgifter**, har dels tænkt paa at paalægge eksporten af fiskeprodukter nye afgifter, dels anbefalet, at udgifterne til fiskerforsikringen skulde bestrides af det nuværende havnefond. I bilag 15 a og b findes der en sammenstilling af samtlige de afgifter og indtægter, som de nuværende fond giver. Disse er: 1) Medicinalfond, hvis indtægter anvendes til fiskerbefolkningens sygepleie under fiskerierne, nemlig vaarsildfondet, Nordlands, Tromsø og Finmarkens amters medicinalfond. I aaret 1905 gav disse fond tilsammen kr. 130 304. 2) Samtidig gav havnefondet kr. 237 734, saaledes at der i det aar ialt blev afkrævet fiskeprodukter en afgift af kr. 368 038. foruden 3) Vragerafgifterne.

Havnefondet, hvis midler har været foreslaaet anvendt til fiskerforsikring, oprettedes ved lov af 24de mai 1873. Ifølge denne lovs paragraf 1 skal udforselsafgiften erlægges til et fond for havnearbeider, merker og fæstigheder i fiskeridistrikterne. Efter paragrafen, sammenholdt med kgl. resolution af 24de oktober 1876 og kgl. resolution af 14de juni 1879, udgjør afgiften:

af hver 100 kg. tørfisk	41.65	øre	
— 100 „ klipfisk	27.75	„	
af hver tønde saltet fisk	10	„	
— „ „ rogn	20	„	og
— „ „ tran	60	„	

De herved indkomne indtægter har i de senere aar gjennemsnitlig udgjort omkring kr. 250 000 om aaret. Loven bestemmer intet om, med hvilken kvotadel fondet skal deltage i udgifterne til havnearbeider, merker og fæstigheder. Indtil for faa aar siden har fondet til disse øiemed bidraget med to trediedele og statskassen med en trediedel.

Da der imidlertid bevilgedes flere penge til havne m. m., end fondet saaledes kunde svare, blev der et stigende saakaldet „underskud" i havnefondet, som den 31te mars 1905 beløb sig til kr. 301 000, og det skjønt fondets tilskud til havnebygningen i de sidste aar nedsattes til en halvdel af statskassens. Under disse forhold fremkom der særlig i terminen 1904—1905 saavel i stortingskomiteens indstilling som under stortingets behandling af havnebudgettet i april 1905 udtalelser om ønskeligheden eller nødvendigheden af, at forøge havnefondets indtægter, særlig ved at paalægge fersk fisk og fersk sild en til de gamle eksportafgifter svarende afgift. Fra repræsentanterne for de forskjellige fiskeridistrikter fremkom der imidlertid sterke udtalelser mod enhver forhøielse, og man indskrænkede sig derfor kun til at anmode om en yderligere udredning af spørgsmaalet. Arbeidsdepartementet anmodede derfor handelsdepartementet om at indhente fornyede erklæringer fra fiskeristyrelsen og fiskeriinspektørerne, ligesom det ogsaa udbad sig handelsdepartementets egen udtalelse. Samtidig ønskede departementet ogsaa udtalelse om spørgsmaalet, om ikke de fiskevarer, som eksporteres landværts med jernbane og nedsaltet i fartøier fra Tromsø og Finmarken, og som nu er fri for enhver afgift, bør sidestilles med de øvrige sjøværts eksporterede fiskeriprodukter. Fiskeristyrelsen udtalte i sin erklæring af 3die november 1905, at den fremdeles fandt at kunne anbefale sit tidligere standpunkt, nemlig at der blev indført en afgift af 5 øre pr. kasse eller 6 øre pr. hektoliter iset sild. Ligeledes anbefalede fiskeristyrelsen, som den allerede tidligere havde fremholdt, at de samme afgifter, som nu svares af sjøværts eksport, ogsaa blev at svare af fiskeriprodukter, der udføres landværts pr. jernbane. Saavel fiskeristyrelse som handelsdepartement og udenrigsdepartement fandt endvidere, at der intet var til hinder for, at fritagelsesbestemmelsen for fisk, der eksporteres fra Tromsø og Finmarkens amter, nedsaltet i fartøier, ophæves.

Efter disse udtalelser fandt arbeidsdepartementet for tiden ikke at kunne anbefale, at der paalægges nogen nye afgifter eller foretages nogen forhøielse af de gjældende afgiftssatser. Derimod fandt departementet, at der ikke er grund til at fritage den eksport, som finder sted pr. jernbane, for en afgift til havnefondet, ligesaa fandt departementet at burde anbefale, at bestemmelserne i havnefondsloven om fritagelse for fisk, der udførtes fra Tromsø og Finmarkens amter, nedsaltet i fartøier,

blev ophævet. Herom fremsattes der ogsaa proposition for stortinget i terminen 1905—1906. (Se ot. prp. no. 7).

Denne proposition blev dog ikke taget under behandling af stortinget. men istedet vedtoges der den 18de mai 1906 en henstilling til regjeringen „om at optage til overveielse og udredning spørgsmaalet om en omregulering af de nuværende afgiftssatser paa fiskevarer til havnefondet samt spørgsmaalet om afgiftens udvidelse til ogsaa at omfatte fersk fisk og at forelægge resultatet deraf i forbindelse med forslag for næste storting“.

Idet handelsdepartementet i den anledning anmodede mig om min udtalelse, henledede departementet min opmerksomhed paa, „at der er reist spørgsmaal om at skaffe de til forsikringen nødvendige indtægter for den væsentligste del tilveie gjennem en forøgelse af eksportafgifterne paa fiskeprodukterne, specielt af afgiften til havnefondet.“

Af de mange spørgsmaal, som vil faa indflydelse paa, om en fiskerforsikring kan blive støttet af eksportafgifterne, vil jeg først behandle spørgsmaalet om havnefondets forøgelse. Det har vist sig, hvergang dette spørgsmaal er blevet behandlet, at dette har mødt en særdeles sterk modstand fra samtlige eksportørers side. I de forskjellige diskussioner om sagen har der været strid om, hvem som i sidste instans maatte betale disse afgifter, enten fiskerne eller eksportørerne eller den udenlandske konsument. Og alt efter de forskjellige standpunkter har man været uenig i spørgsmaalet, om eksportafgifterne kunde og burde anvendes til forsikringsøiemed. Jeg maa for min del slutte mig til den opfatning, som i 1905 blev fremholdt i stortinget, at det er umuligt for nogen mand at afgjøre, hvem som i sidste instans betaler disse afgifter. Det kan utvilsomt være rigtigt, at afgiften i et enkelt tilfælde kan gaa ud over den ene part alene, men i det store taget maa man utvilsomt være berettiget til at mene, at det er den hele fiskeribedrift, og det saavel den fiskende som den omsættende del af denne bedrift, som bærer afgifterne. Spørgsmaalet om disse eksportafgifter bør forøges, bør derfor rettelig stilles saaledes: Er det til fiskeribedriftens fordel? Der har været fremholdt, „at paalæggelsen af en saadan udførselsafgift skulde medføre nogen fare for vor fiskeeksport, vil ikke for alvor kunne paastaaes. Heller ikke kan der være nogen tvil om eksportørernes evne til at bære en saadan afgift.“ Jeg antager heller ikke, at det vil være berettiget at bruge saa sterke ord som „fare“ og „over evne“ for den eventualitet, at der paalægges en forøgelse af afgifterne i overensstemmelse med de foreliggende forslag til ulykkesforsikring. Men derfor behøver det ikke at være at anbefale, at man gaar til en saadan forøgelse. Efter min mening er det fuldt berettiget, hvad der fra flere hold har været fremholdt, at disse eksportafgifter maa opfattes som en forældet beskatnings-

maade, som tidligere er afskaffet for andre næringsveies vedkommende. Og en af de væsentligste grunde er formodentlig netop den samme omstændighed, som maa antages at være aarsagen til striden om, hvem der egentlig betaler afgifterne, nemlig at disse, iallefald paa flere af varens behandlingsstadier, vanskeliggjør den klare beregning over, hvilke udgifter der vil paaføres varen. Da trælasttolden blev afskaffet, skrev vedkommende stortingskomite (i 1893): „Allerede i en lang aarrække har stortingets bestræbelser gaaet ud paa at nedsætte og ophæve tolden paa vore udførselsartikler. Saavidt vides ansees det overalt som den fornuftigste finanspolitik at lette mest muligt afsætningen af et lands egne produkter og frembringelser. Dette har ogsaa under de lange debatter, som herom tidligere har været ført i Norges storting, gjort sig sterkt gjældende og været almindeligt anerkjendt, saaledes at det stadig har været opstillet som et maal, man havde at tragte efter, at faa udførselstolden ophævet."

I forbindelse hermed er det ikke uberettiget at fremhæve, at et af vore konkurrerende lande, nemlig Frankrige, foruden direkte ydelser til udrustningen af fiskerskibe endog yder en præmie paa torfisk, hvis størrelse afhænger af det sted, hvorhen varen eksporteres, og ligesaa en præmie paa import af fiskeprodukter af fransk oprindelse. Om jeg end ikke tror at kunne tillægge disse forhold den vegt, at en liden forøgelse af eksportafgifterne skulde kunne virke skjæbnesvangert for den norske fiskeribedrift, saa mener jeg dog, at der maa tvingende grunde til, for at man skal gaa til en forøgelse. En saadan nødvendighed forelaa utvilsomt, dengang havnefondet blev oprettet, der var dengang stor nødstilstand for havne, særlig for fiskeribedriften, og det synes at være utvilsomt, at afgiften dengang var den hensigtsmæssigste og mindst følelige maade, paa hvilken de nødvendige midler kunde tilveiebringes. Men en saadan ekstraordinær tilstand kan neppe længer siges at være tilstede.

Der vil selvfølgelig ogsaa i fremtiden blive krav fra fiskeribedriften paa nye havne, paa forbedringer i de gamle havne, paa merker og fæstigheder. Men disse foranstaltninger kan dog ikke længer siges at indtage en saadan særstilling blandt statsforanstaltningerne, at de ikke alt efter sin nødvendighed eller ønskelighed maatte kunne finde plads paa statens almindelige budgetter. Et tegn paa, at udviklingen allerede er kommen til et vendepunkt i denne henseende, synes det at være, at selv byernes havneanlæg har faaet betydelige bidrag af havnefondet; ja de har tildels været betalt med en halvdel af havnefondet, skjønt disse havne dog tjener alle samfundsklasser. Om enkelte havneanlæg vil det ogsaa kunne siges, at de paa grund af havnefondets tilskud har opnaaet større bevilgninger, end foranstaltninger af ligesaa stor nødvendighed har kunnet gjøre regning paa. Af hensyn til havnefondets formaal formaar

jeg derfor ikke at anbefale en saa ekstraordinær foranstaltning som en forøgelse af eksportafgifterne.

Heller ikke af hensyn til en fiskerforsikring vilde jeg kunne anbefale en forøgelse af de gamle, nugjældende satser. Jeg anser det at være af største betydning, at disse tilvante afgifter ikke forhøies. Derimod kan jeg i overensstemmelse med, hvad der er fremholdt af hr. statsraad Lehmkuhl i stortingets møde den 18de mai f. a. (st. t. side 718), og hvad jeg allerede tidligere har udtalt i min skrivelse af 6te december 1905 (bilag 9) anbefale, at der ikke længer bør „gjøres nogen forskjel mellem de forskjellige arter af fiskevarer“, saasnart det tidspunkt er kommen, da en større eller mindre del af havnefondet kan anvendes til en ulykkesforsikring for fiskere.

Hvis man vil gjennemføre en ligestilling af de forskjellige slags fiskevarer, da antages dette dels at maatte ske paa den maade, at endel af de gamle produkter tørret og saltet fisk, som nu er fri, paalægges at svare de samme afgifter som de øvrige produkter af samme slags, og dels paa den maade, at endel fiskevarer, som nu er helt afgiftsfri, paalægges en passende og tilsvarende afgift.

Hvad den første gruppe angaar, saa gjælder dette væsentlig de i ot. prp. no. 7 for terminen 1905—1906 nævnte varer, nemlig tørfisk, som eksporteres landværts med jernbanen til Sverige, og fisk, som nedsaltes i fartøier i Tromsø og Finmarkens amter for at eksporteres til russiske havne ved Nordishavet. Til gjennemførelse af en ligestilling af disse produkter kræves der bestemmelser, som anført i nævnte proposition, til hvilken jeg henviser.

Naar der har været protesteret mod at paalægge særlig de varer en liden afgift, som eksporteres nedsaltet i skibe fra de nordligste amters havne, saa kan dertil bl. a. bemerkes, at der i de senere aar har været betalt saa høie priser (op til 20 øre pr. kilo for fersk torsk), at efterspørgselen maa siges at være meget stor og iallefald større end mange andre steder i landet. En liden afgift kan derfor ikke skjønnes at kunne forandre forholdene.

Jeg henviser ogsaa til, hvad der er oplyst i nævnte proposition, nemlig at fiskeristyrelsen og handelsdepartementet har anbefalet saadanne bestemmelser, og at der fra udenrigsdepartementets side er afgivet udtalelse om, at der ikke kan antages at være noget til hinder for, at de foreslaaede bestemmelser gjennemføres.

Med jernbanen til Sverige udførtes der gjennemsnitligt i aarene 1902—1905 1.5 million kilo tørfisk aarlig. Med havnefondets sats 41.65 øre pr. 100 kilo tørfisk giver dette en aarlig indtægt af ca. 6 000 kroner.

Af fiskevarer, nedsaltede i skibe, udførtes der i aarene 1902—1905 gjennemsnitlig hvert aar 15.4 millioner kilo. Paalægges der herfor en afgift af 10 øre pr. 100 kilo, giver dette en afgift af ca. *15 400 kroner.*

Med hensyn til spørgsmaalet om varer, som nu er afgiftsfri, henviser jeg særlig til den erklæring af 11te oktober 1906, som i anledning af spørgsmaalet om fiskernes ulykkesforsikring er forfattet af Stavanger fiskeriselskab (se bilag 12).

Idet jeg i det væsentlige slutter mig til denne erklæring, kan jeg anbefale, at der nu indføres følgende afgifter, som ogsaa vil medføre, at landsdele og fiskere, som nu er afgiftsfri, kan bidrage til fondet.

Af *røget brisling* i olje (sardiner) 10 øre pr. kasse à 12 dusin daaser.

Afgiften antages mindst at ville give	kr.	10 000.00
Laks, som er fisket søndenfor Finmarken, 1 kr. pr. 100 kg.	„	6 000.00
Iset sild, 5 øre pr. kasse eller 6 øre pr. hektoliter.....	„	12 000.00
Hummer, 1 øre pr. stykke	„	7 000.00
Iset fisk udenom laks, saasom hyse, kveite, makrel m. m., 10 øre pr. 100 kilo. Efter en udførsel af 4 mill. kilo	„	4 000.00
tilsammen	kr.	39 000.00
og med de foranførte beløb, nemlig....................	„	6 000.00
og	„	15 400.00
	kr.	60 400.00
Sættes havnefondets gjennemsnitlige indtægt til	„	250 000.00
skulde dets samlede indtægt kunne paaregnes at ville overstige	kr.	300 000.00

Til dette forslag er at bemerke, at der fra flere hold med styrke er bleven fremholdt betænkeligheder mod at paalægge saavel iset sild og fisk som eksporten med jernbanerne og i skibe til Rusland nye afgifter. Der er ogsaa i de stortingsdebatter, som saavel i 1905 som i 1906 har behandlet disse spørgsmaal, fremkommet meget vegtige indlæg for og imod denne sag. Jeg tror imidlertid, at sagen vil stille sig ikke ubetydelig anderledes, naar afgiften tænkes anvendt til et formaal, som viser sig som en saa tvingende nødvendighed, som det nu maa siges at være saavidt gjørligt at sikre fiskerne mod den nød, som hvert aar fremkaldes af uheld under bedriften. Jeg formaar ikke at give noget væsentligt nyt bidrag til, hvad der før er fremholdt om denne sag, og jeg maa forsaavidt, idet jeg ogsaa henviser til de fra fiskeriinspektørerne (bilag 15) indhentede udtalelser, indskrænke mig til at henvise til de nævnte stortingsdebatter. Kun vil jeg udtale, at de her, væsentlig i tilslutning til

ot. prp. no. 7 for 1904—1905 og til Stavanger fiskeriselskabs erklæring foreslaaede satser synes mig at være saa lave, at det maa siges at være berettiget at indføre dem for at sikre fiskerne mod den største nød under deres arbeide for at skaffe produkterne tilveie. Den vegtigste indvending, som hidtil er fremkommen mod at lægge afgifter paa fersk sild og fisk, vil jeg dog nævne. Det er den, at vor ferskfiskeksport nu arbeider under vanskelige forhold: særlig fordi omsætningsforholdene er saa vanskelige. Men dette bør fortrinsvis rettes paa ved bedre kommunikationer, og jeg nærer det haab, at saadanne ogsaa vil kunne opnaaes i en nær fremtid.

Vi kommer da til det spørgsmaal, hvor mange penge der aarlig skal blive at anvende af havnefondet til en fiskerforsikring. Dette spørgsmaal vil jeg først kunne tage standpunkt til, naar jeg har behandlet forsikringens organisation. Af grundlæggende betydning for denne er det dog her at udrede, om forsikringens midler udelukkende bør tilveiebringes ved eksportafgifterne eller ogsaa ved en præmie. Og dette spørgsmaal bør efter min mening ikke alene betragtes som et pengespørgsmaal, men ogsaa i dets forbindelse med forsikringens organisation.

Jeg antog ovenfor, at havnefondet med de foreslaaede nye afgifter aarlig vilde yde omkring 300 000 kroner. Som vi senere skal se, vilde de af de fleste foreninger foreslaaede ydelser kunne dækkes af dette beløb, og det uden at mere end en mindre del vilde medgaa. Sammenligner man hermed saadanne forhold, som at alene administrationen af arbeidernes ulykkesforsikring koster staten 168 000 kroner og at trælasttolden, som man fik ophævet i 1894, alene i aarene 1888—1892 gjennemsnitlig gav 334 000 kroner, saa synes et forslag fra fiskerstandens side om at anvende et mindre beløb af havnefondet til forsikringsøiemed at være meget beskedent. Fiskerne maa jo baade i antal og i alle andre henseender kunne siges at være en ligesaa betydningsfuld stand som fabrikarbeiderne, og deres bedrift frembyder i lige grad en karakteristisk hazard af den art, at netop en forsikring maa siges at være paa sin plads.

Alligevel er det kun under visse forudsætninger, at jeg kan anse det som den bedste løsning for fiskerne at faa udgifterne helt ud dækket af eksportafgifterne. Og disse forudsætninger er, at det ikke nu med det samme ogsaa skulde være muligt at faa forsikringen bygget paa en **udviklingsdygtig organisation.**

Søger man nærmere at gjennemtænke den ordning, at udgifterne til en ulykkesforsikring helt skulde bæres af eksportafgifterne, saa støder man straks paa det spørgsmaal: hvem skal være erstatningsberettiget? Det er derfor en praktisk konsekvens, at der i forslag, som holder paa denne ordning, udtales, at forsikringen kun maa omfatte „ulykker under udøvelsen af bedriften samt paa reise til eller fra fiskepladsen“. Jeg har

i første afsnit redegjort nærmere for, at vi helt og holdent mangler nogen statistik for disse tilfælder. Vi kan (se bilag 17 og første afsnit) meddele opgaver over, hvor mange fiskere der aarlig drukner „under fiskeri“ og hvor mange personer der aarlig drukner „under baadfart“, og vi kan skjønsmæssig bedømme, hvem af disse sidste kan forudsættes at være fiskere eller iallefald for en betydelig del faa sit livserhverv ved fiskeri. Men om de forskjellige baadfarters hensigt siger det statistiske materiale omtrent intet, og om baadfartens sammenhæng med fiskeribedriften vil der vistnok, efterat ulykken er skeet, i mange tilfælder være vanskeligt at udtale sig. Saa nær er fiskeribedriften eller det at drive fiske forbundet med livsforholdene paa kysten, at en sondring mellem drukning, naar baadfarten har skeet i den ene eller i den anden hensigt, vil synes at være en haard uretfærdighed. Rigtigheden heraf synes mig alene at fremgaa af det i første afsnit udviklede, nemlig at antallet af de „under baadfart“ omkomne fiskere udgjør omtrent halvdelen af dem, som omkommer under fiskeri. Man maa ogsaa erindre, at der i 10 aar paa kysten er druknet 3 649 mænd over 15 aar, af hvilke jeg kun har troet at kunne henføre 2 079 til fiskerstanden (se bilag 17). Man ser altsaa, at der her er et stort spillerum for tvil og for meningsforskjel. De fleste fiskere mener, at de selv yder de midler, som flyder ind i eksportafgifternes kasse. Og derfor vil de efterladte efter en mand, som omkommer ved en tilfældig baadfart, og som i mange aar og kanske i selvsamme aar har drevet stort fiske, føle det som en uretfærdighed, at de ingen berettigelse skal ha til erstatning. Jeg kan iallefald ikke tænke mig, at en ulykkesforsikring for fiskere kan føles som tilfredsstillende, medmindre den iallefald omfatter erstatning mod ethvert ulykkestilfælde med dødeligt udfald, som rammer fiskerne under baadfart paa sjøen. Men da staar vi paany overfor det vanskelige spørgsmaal: Hvem er fiskere? Det er efter min mening en fuldt ud logisk konsekvens heraf og i overensstemmelse med de mest elementære forudsætninger for enhver forsikring, naar stortingsmand Eriksen i sit førnævnte forslag derfor anbefaler, at alle de, som skal medtages i forsikringen, bør „forpligtes til aarlig at indsende anmeldelse derom til rigsforsikringsanstaltens tilsynsmænd“. Det staar imidlertid for mig som et særdeles stort spørgsmaal, om saadanne lister over de forsikrede vil have nogen virkelig værdi som lister over fiskerstanden, medmindre de ogsaa ledsages af et tilsvarende antal præmier. Vil der ikke, med andre ord, først da blive alvor og orden i sagen, naar det dog er forbundet med nogen direkte udgift at blive opført paa listen over de forsikrede?

Hertil kommer ogsaa et andet og ligesaa vigtigt synspunkt. Der er i forskjellige udtalelser antydet den tanke, at man ved den indirekte præmie (eksportafgiften) undgaar „de mange tvilsomme spørgsmaal, som straks frembyder sig ved den direkte præmie, f. eks. om det vil være

retfærdigt, naar alle betaler samme præmie, at lade erstatningen rette sig efter forsorgelsesbyrden, eller om præmien i dette tilfælde bør graderes, hvad der yderligere maa antages at øge udgifterne til administration og regnskabshold". Det er utvilsomt den store styrke ved det forslag, at eksportafgifterne bestrider forsikringens samtlige udgifter, at administrationsudgifter, skriveri og regnskabshold blir reduceret til det mindst mulige. Alene disse hensyn bør derfor ogsaa veie sterkt i retning af en saadan ordning, saafremt man vil lade alle opnaa ganske det samme gjennem forsikringen. Men dermed er det ogsaa sagt, at denne ordning af forsikringen ingen adgang aabner for en variation i forsikringsbetingelserne og dermed heller ikke for en tilpasning til de forskjellige og forskjelligartede vilkaar, under hvilke de forskjellige slags fiskeribedrifters og fiskeridistrikters fiskere arbeider.

Blandt de folk, som maa henregnes til landets fiskere, findes der mange, som kun driver fiskeri i en kortere tid af aaret og i denne tid med forholdsvis mindre hazard. Mange af disse vil vistnok have den følelse, at en ulykkesforsikring er en god ting for dem, hvis den ikke kræver for store ofre, og de vil i forsikringen kun se et bidrag til det, som deres familie i tilfælde vil have at falde tilbage paa, idet disse folk i regelen vil have nogen eiendom ved siden af. Derimod vil kanske netop denne gruppe af fiskere betragte ethvert lidt større, kontante pengebidrag som et offer. Derimod findes der et stort antal fiskere særlig blandt dem, som fisker paa dækkede fartøier, som tjener godt, saalænge de lever og er arbeidsdygtige, medens deres kapital er særdeles liden. Denne gruppe fiskere kan uden vanskelighed afse et noget større bidrag til forsikringen, og denne vil for mange familier være det eneste økonomiske vern mod forsørgerens arbeidsudygtighed eller død. Fra disse synspunkter kan der derfor siges, at forsikringen har en væsentlig forskjellig betydning for de forskjellige grupper af fiskere og tildels ogsaa for de forskjellige fiskeridistrikter. Skal en forsikring blive tilfredsstillende, bør den kunne tage hensyn til disse forhold. Og kan den til en begyndelse ikke gjøre dette helt ud, synes det i høi grad ønskeligt, at den iallefald fra først af organiseres paa en maade, som kan siges at indebære udviklingsmulighederne til en tilfredsstillende ordning i fremtiden.

Det er særlig dette, jeg ikke kan se, at en ordning alene bygget paa eksportafgifterne gjør, og derfor maa vi nærmere undersøge, hvilke betingelser de ordninger, som helt eller delvis bygger paa præmier, kan byde.

Indkrævningen af **præmier** er fra mange hold foreslaaet knyttet som en betingelse for baadmerkernes udlevering af opsynet under

de store fiskerier, og det er foreslaaet, at kun de fiskere, som paa denne maade betaler præmie, skal være forsikrede. Denne ordning er ogsaa stillet i forgrunden i det af handels- og industridepartementet udsendte cirkulære (bilag 10).

Omtrent alle foreninger af fiskere har ligesom amtstingene i de store fiskeridistrikter fraraadet at bygge fiskerforsikringen paa denne ordning. Ogsaa opsynscheferne ved vaarsildfisket og ved lofoten- og finmarksfisket, for hvem jeg har forelagt sagen, har som det sees af bilagene 15 og 16 fundet at burde fraraade ordningen. Se ogsaa det i bilag 16 givne sammendrag af erklæringer fra samtlige opsynsbetjente i Lofoten.

De grunde, som fremføres imod ordningen, er følgende:

1. Fiskerne har ikke paa nogen tid af aaret saa vanskelig for at udrede kontanter, som naar de kommer til fisket og netop har maattet koste sig redskaber, proviant m. m. Dette har været fremholdt af saa mange, at jeg ikke vover at benegte det, skjønt der jo synes at være brugt noget sterkere udtryk om denne side af sagen end egentlig stemmende med virkeligheden. At ikke fiskerne skulde kunne afse et mindre beløb, som f. eks. indtil 1 krone, iallefald naar systemet var blevet indarbeidet og fiskerne saaledes paa forhaand kjendte til, at de maatte regne med denne udbetaling, synes mig iallefald usandsynligt. — Naar systemet blir indarbeidet, vil det iallefald være lettere for fiskeren at betale en præmie end nu, da han er ganske uforberedt paa en saadan kontant udbetaling. Imidlertid blir der dog saameget tilbage af dette argument, at tidspunktet for ankomsten til fisket netop er det vanskeligste øieblik for fiskeren at skaffe penge, og dette argument er i og for sig meget vegtigt. Ligesaa vil utvilsomt de mange vanskeligheder, som vil opstaa, inden systemet faar indarbeidet sig, være meget ubehagelige. Hvad skal i tilfælde opsynet gjøre med de fiskere, som ikke har penge og som ikke kan skaffe sig kredit? At hindre dem i at fiske vil iallefald maatte stille sig som en meget tvilsom foranstaltning. At indfordre præmien under fisket eller ved merkernes tilbagelevering vil, som ogsaa særlig fremhævet af opsynsbetjentene i Lofoten, volde et særdeles stort arbeide og uorden i alle opsynsbetjentenes bøger og i deres arbeide. Vil det ikke ogsaa blive vanskeligt at kontrollere, at de indbetalte beløb kommer til at indgaa i forsikringens kasse?

2. Fiskerne flytter som bekjendt fra fiskevær til vær og fra det ene „merkedistrikt“ til det andet. Størst betydning har den store flytning fra Nordlands og Tromsø amts skreifiskerier til Finmarken. Saafremt der ved saadanne flytninger ikke skal betales paany, hvergang en baad faar nyt merke, maa fiskeren altsaa ved ankomsten

til det nye sted legitimere, at han har betalt for. Heraf følger nødvendigheden af, at der udstedes policer eller beviser. Og hvis saa disse mistes, hvad der vel maa kunne forudsættes hos folk, „som bærer sit hele kontor i lommen", vil man enten maatte lade vedkommende betale paany, eller ogsaa maa der korresponderes med den opsynsbetjent, som udstedte policen. Han er imidlertid i mange tilfælder fratraadt sin tjeneste, og undersøgelsen vil da tage lang tid. Imedens er maaske fiskeren igjen flyttet til et tredie vær. Kontrollen med de forsikrede vil paa denne maade ogsaa vanskeliggjøres af den grund, at der ikke foregaar en ubetydelig flytning af folk til og fra det samme fartøi. Vil man forsøge at opnaa, at alle de, som fisker i et merkedistrikt, skal være forsikrede, saa er det ikke nok at kontrollere, at baaden har merke, man maa ogsaa gaa ud fra, at der paa baader med merker kan findes uforsikrede folk.

3. Naar fiskerne drukner, vil vel i de fleste tilfælder deres police komme bort med dem. Da forsikringen i tilfælde har fundet sted langt fra hjemmet, vil i mange tilfælde de efterladte være ubekjendt med, om den omkomne var forsikret, eller hvor han blev forsikret. Der maa altsaa anstilles undersøgelser baade for forsikredes og for uforsikredes vedkommende, om deres navne findes i opsynets bøger, og det i tider, da opsynsbetjentene ingen pligter har overfor det offentlige. Samtlige opsynsbetjentes kvitteringsbøger maa antagelig samles paa et centralkontor, som maa anstille undersøgelserne. Paa dette kontor vil der altsaa aarlig samles kontraparter af mange titusinder af kvitteringer.

4. Et meget vigtigt spørgsmaal er dette: For hvilket tidsrum skal i tilfælde en police gjælde under den her behandlede ordning? Skal policen gjælde for resten af det kalenderaar, for hvilket den udstedes, eller i et helt aar fra den dato, den udstedes? I begge tilfælder vil følgen blive den, at et meget stort antal fiskere, som aarlig pleier at forsikre sig, i uregelmæssige og lange tidsrum kommer til at seile uforsikrede, og det selvom seiladsen sker i det øiemed at drive fiskeri. Ja de kan, som vi straks skal se, endog kunne komme til at drive fiskeri uden at være forsikrede. Dels begynder nemlig en fisker sit fiskeri paa en forskjellig tid i de forskjellige aar, og dels er der store farer forbundne netop i den tid af aaret, da de fleste reiser til fiske. Se f. eks. bilag 20, hvor der findes opgaver over antallet af de omkomne „under baadfart" i maanederne december—mars.

5. I bilag 25 har hr. J. O. Dahl givet en betænkning over det sandsynlige antal af norske fiskere og i tilslutning dertil over det sandsynlige antal fiskere, som aarlig besøger et merkedistrikt. Hr. Dahl

antager, at der aarlig søger ca. 69 000 til distrikter, hvor der udleveres merker, og at der findes ca. 21 000 andre fiskere. Efter de forskjellige landsdele fordeler dette sig ifølge hr. Dahl saaledes:

Under skrei- eller torskefiskerierne:

		Med baadmerker	Uden baadmerker
1)	Finmarken	9 500	0
2)	Tromsø amt	3 700	2 500
3)	Lofotens opsynsdistrikt	18 000	0
4)	Nordland forøvrigt	3 000	2 300
5)	Nordre Trondhjems amt	1 850	150
6)	Søndre Trondhjems amt	1 400	1 600
7)	Romsdals amt	10 500	0
	Under sildefiskerierne og de øvrige fiskerier:[1]		
8)	Vaarsildfisket inkl. Vestlandets skreifiskerier	21 200	800
9)	Fedsildfisket		1 500
10)	Storsildfisket		1 000
11)	Storsildfisket paa Østlandet og makrelfiskerierne		8 000
12)	a, b og c. Diverse fiskerier		3 000
	Ialt	69 150	20 850
	Landets fiskere ialt:	90 000	

Det vil heraf sees, at hele Skagerakkystens fiskerstand principielt stilles udenfor forsikringen, om denne bygges paa præmier ved baadmerkers udlevering, og at der ogsaa for andre dele af landet findes mellem hinanden distrikter, af hvilke nogle har merker, andre ikke. Den bedste forestilling herom faar man ved at betragte følgende liste, paa hvilken distrikterne er anordnet i geografisk rækkefølge fra nord til syd, tilvenstre de, som ingen merker har, tilhøire merkedistrikterne. Desuden er vedføiet antallet af de fiskere, som i aaret 1902 drev skreifiske i disse distrikter.

Distrikter uden baadmerker.		**Distrikter med baadmerker.**
	Tromsø amt:	
1. Kvænangen	415 mand	
2. Nordreisen	42 —	

[1]) For 9—12 er kun medtaget det antal, som forudsættes ikke have fisket med baadmerker under de andre fiskerier.

3. Skjervø	572 mand				
4. Helgø	85 —				
5. Karlsø	200 —				
6. Tromsøsundet	395 —				
		7. Hillesø	563 mand		
		8. Berg	654 —		
		9. Torsken	2 704 —		
10. Bjarkø	261 —				
11. Trondenes	30 —				
12. Ibbestad	60 —				

Nordlands amt:

1. Dverberg	388 mand		
		2. Øksnes	682 mand
3. Bø	1 780 —		
4. Sortland	?		
5. Gimsø	186 —		
6. Borge	446 —		
7. Buksnes paa yttersiden	150 —		
8. Flakstad efter lofotfisket	300 —		
		9. Værø og Røst	1 723 —
		10. Lofoten	23 054 —
11. Steigen	29 —		
12. Gildeskaal	46 —		
13. Melø	40 —		
		14. Rødø	190 —
		15. Trænen	1 750 —
16. Dønnes	88 —		
		17. Herø	185 —
18. Vega	60 —		

Af denne liste vil man se, at der selv i to saa vigtige fiskeriamter som Tromsø og Nordland findes afvekslende distrikter mellem hinanden med og uden merker. Det følger heraf, at denne ordning for forsikringen ikke alene paa forhaand udelukker en enkelt stor landsdel som Skagerakkysten, men ogsaa stiller endog de forskjellige dele af samme store distrikt helt forskjellig til forsikringen. Det maa derfor siges at være et særdeles utilfredsstillende moment for denne ordning, at den rent metodisk seet i saa forskjellig grad tilfredsstiller de større eller mindre dele af landet. Og det er dog

alles ønske at finde en løsning af denne sag, som iallefald ikke paa forhaand kan antages at gjøre nogen forskjel mellem de forskjellige landsdele.

Hertil vil der maaske indvendes, at man ved at indføre merkevæsenet over det hele land skulde kunne opnaa at medtage alle landsdele. Men det er klart, at dette iallefald vilde volde betydelige udgifter, fordi der isaafald maatte ansættes opsynsbetjente ogsaa der, hvor dette nu forøvrig ansees unødvendigt. Det har som bekjendt længe været under overveielse at indføre merker for alle fiskerfarkoster (dækkede som udækkede), men disse merker har almindelig været tænkt som „faste merker", som et fartøi beholdt fra aar til aar. En af fordelene ved faste merker skulde netop være en besparelse i det nuværende arbeide med at uddele merker til alle farkoster hvert aar. Men indføres dette nye system, som iallefald for de egentlige fiskerbaades vedkommende vilde betegne et praktisk fremskridt, vil selve grundlaget for præmiernes indbetaling ved baadmerkernes udlevering bortfalde. At knytte fiskerforsikringen til merkevæsenet og til fiskeriopsynet vil derfor i det hele maatte antages at virke hindrende baade for disse institutioners nuværende virksomhed og for deres fremtidige udvikling. Opsynscheferne ved vaarsildfisket og lofotfisket har derfor ogsaa ligesom samtlige opsynsbetjente i Lofoten udtalt sig mod ordningen.

6. Til alle disse betænkeligheder kommer nu til slutning den betragtning, at man ved ordningen med præmier ved baadmerkernes udlevering ikke opnaar nogen mere tilfredsstillende organisation af den hele forsikringsindretning end ved ydelse af eksportafgifterne alene. Det vil nemlig ikke være muligt paa den maade at variere og tilpasse forsikringens vilkaar til de saa forskjelligartede forsikringsbehov, som de forsjellige slags fiskere har. Forsikringen vil alene kunne afkræve fiskerne et for alle ligestort minimalbeløb, og forsikringen vil derfor ogsaa alene kunne yde et vist minimum til alle fiskere. Men dette minimum kan forsaavidt ogsaa ydes gjennem eksportafgifterne alene. Det synes kun at være rent finansielle hensyn, som kan tale for at afkræve fiskerne et bidrag til forsikringen, naar de modtager sine baadmerker, og det synes da overflødigt at vanskeliggjøre en saadan ordning ved ogsaa at indføre policer og den dermed følgende omstændeligere administration.

Vil man fortiden begrænse forsikringen til et lidet minimum for alle fiskere, og kræves der hertil ogsaa direkte bidrag fra fiskerne, kan jeg kun anbefale følgende ordning: 1) at forsikringens gjenstand alene begrænses til en for alle fiskere lige stor erstatning ved dødsfald under fiskeri og paa reiser til og fra

fisket, 2) at midlerne delvis tilveiebringes ved eksportafgifterne og desuden ved smaa bidrag ved baadmerkers udlevering uden policer. Er bidragene smaa, kan det nemlig ikke ansees uberettiget, at en fisker f. eks. betaler baade ved skreifiske og finmarksfiske. 3) Endvidere at forsikringen begrænses til den del af kysten, inden hvilken baadmerker og eksportafgifter nu findes, nemlig fra Stavanger til Finmarkens amter. Besluttes denne ordning, haaber jeg iallefald ved de i de to forangaaende afsnit givne oplysninger at have ydet den det materiale, som vil ansees nødvendigt. Se forøvrigt herom næste afsnit.

Mig personlig er det imidlertid kun muligt at holde paa en ordning, som muliggjør hensyntagen til de enkelte fiskeres ønsker om at benytte sig af forsikringen ogsaa udover et vist minimum, som kan ansees passende for alle. Dette maal kan hverken naaes ved eksportafgifter eller ved præmier ved baadmerkers udlevering. Det vil i dette tilfælde, som ved al organiseret forsikring af hele befolkningslag, vise sig nødvendigt at knytte en saadan forsikring til de enkelte forsikredes hjemstavn. Ligesom et mandtal kun lader sig opstille over den hjemmehørende befolkning, saaledes kan en god organisation af fiskerne som stand kun tilveiebringes, saafremt **ordningen blir den, at hver mand kan forsikre sig i sin hjemstavn.**

Er der derfor nu nogen udsigt til at faa oprettet en udviklingsdygtig fiskerforsikring, saa er det min tro, at det i længden vil gavne fiskerne som stand bedst, om det fra begyndelsen af lykkes at faa den grundlagt paa de her udviklede principer. Og dette har i mine øine en større betydning, iallefald for fiskerstanden, end netop det valg af ydelsernes størrelse, som vil blive gjort for forsikringens virksomhed i den nærmeste fremtid.

Paa de her udviklede principer hviler, som bekjendt, ogsaa fabrikarbeidernes ulykkesforsikring; denne har i hver kommune en tilsynsmand, som holder rede paa de forsikrede. Og i det hvilende forslag fra den parlamentariske arbeiderkommission om ordningen af en almindelig invalideforsikring er det jo ogsaa forudsat, at der i hver kommune skal være et særskilt styre for forsikringen. Herom synes der saaledes i sin almindelighed at være samstemmighed. Imidlertid vil der paa den anden side kunne indvendes, at disse principer praktisk kun kan føres ud i livet, saafremt det administrative arbeide, som saaledes blir nødvendigt i hver kommune, enten, som for fabrikarbeidernes vedkommende, bestyres af betalte funktionærer, eller udføres ved frivilligt arbeide af privatmænd i lighed med den øvrige kommunale ombudsvirksomhed. Det første alternativ, at ansætte lønnede funktionærer, vil blive en uforholdsmæssig dyr

foranstaltning i forhold til den foreliggende opgave, og det andet alternativ vil af mange ansees for at paalægge det frivillige, ulønnede og allerede tidligere saa sterkt beslaglagte arbeide en uforholdsmæssig stor og ny byrde. Nu — at diskuttere dette rent i sin almindelighed har klarlig ingen hensigt. Spørgsmaalet om, hvorledes man praktisk kan indrette sig, kan endelig kun løses, naar man er bleven enig med sig selv om, hvilket omfang, hvilke ydelser og hvilke præmier forsikringen skal bygges paa. Jeg vil derfor senere komme tilbage igjen til dette spørgsmaal, efterat jeg nærmere har begrundet, hvilke af de i forrige afsnit nævnte alternativer for forsikringen jeg vil foreslaa. Men i denne forbindelse vil jeg her dog allerede straks udtale følgende:

Gaar man ud ifra den betragtning, som jeg i det foregaaende har søgt at begrunde, nemlig at de norske fiskeres vilkaar er saa forskjellige, at ingen fællesforanstaltning virkelig kan tilfredsstille dem alle, saa fører dette, som jeg ogsaa før har udtalt det, til at anbefale en minimalforanstaltning, som kan passe for alle og en adgang for de enkelte grupper af fiskere og for de enkelte distrikter til at indføre en ordning, som yder noget mere.

Og i det følgende afsnit vil jeg søge at vise, at der kan træffes saadanne valg af disse to slags alternativer, at det ikke kan antages, at administrationen af disse kan blive for stor for den frivillige kommunale virksomhed. Jeg vil nærmere behandle særskilt den mindre foranstaltning for alle fiskere og den større forsikring for enkelte grupper af fiskerne.

I. Den **minimale foranstaltning** vil først og fremst kræve et mandtal over vedkommende kommunes samtlige fiskere. Medens det vil være en umulighed for nogen mand her i landet at opstille en klar og helt omfattende definition paa, hvem der er fisker, vil der inden en bestemt kommune ingen tvil være om, hvilke personer der paa stedet bør ansees for at være fiskere, og hvilke personer driver saa meget fiskeri, at deres virksomhed som fisker frembyder nogen hazard. Den lokale personalkundskab paa hvert enkelt sted vil danne en ganske anden solid grundvold for afgjørelsen af spørgsmaalet om, hvem som er fisker, end nogensomhelst saglig afgjørelse kan gjøre. Og den lokale personalkundskab er saa stor, at en kommunes ligningskommission omtrent uden noget nævneværdigt arbeide kan opstille en liste over herredets fiskere. For at gjøre en prøve paa rigtigheden af denne min udtalelse rettede jeg en anmodning til hr. Chr. Frederiksen, Melbo, om at foranledige oplyst, hvor mange fiskere der var i Hadsel kommune, som er en af de kommuner i landet, der har flest fiskere. Hr. Frederiksen sendte mig kort tid efter følgende: „Formanden i Hadsel ligningskommission meddeler, at af Hadsel herreds skatteydere i 1907, 1997 f. a.,

var 1230 at anse som fiskere, der i tilfælde vilde komme ind under fiskerforsikringen. Det vilde formentlig volde yderst lidet arbeide for de resp. ligningskommissioner at give oplysning angaaende antallet af fiskeridrivende mænd . . . ." I henhold til lov af 29de april 1905 om vedtægter angaaende folkeregistre § 1 kan jo ogsaa kommunerne „bestemme. at enhver, som er fast eller midlertidig bosat inden kommunen, skal være pligtig til for sig og medlemmer af sin husstand at meddele registerføreren oplysning om navn, stilling eller erhverv, bopæl, fødselsaar og dag, ... egteskabelig stilling" o. s. v. Der er med andre ord gjennem kommunen ikke alene adgang til at faa vide, hvor mange fiskere der findes, men ogsaa de nødvendige socialstatistiske oplysninger, som i tilfælde maatte vise sig at være nødvendige for eventuelle forbedringer i den forsikring, som man maatte oprette fra først af. I forbindelse hermed vil der paa denne maade meget let kunne raades bod paa den meningsforskjel, som i enkelte tilfælder maatte bestaa med hensyn til spørgsmaalet, om en eller flere mænd kunde ansees for at være fiskere. Aabnes der nemlig adgang for en hvilkensomhelst mand til frivillig at tegne sig som fisker paa kommunens liste, saa findes iallefald adgangen aaben for alle.

Fra et forsikringssynspunkt kan der neppe indvendes noget mod en saadan fri adgang for alle til at tegne sig paa listen, saafremt der ikke er en altfor stor forskjel paa præmien og forsikringens ydelser. En mand, som ikke med sikkerhed kan henregnes til fiskerstanden, vil nemlig utvilsomt kunne ansees for en „bedre risiko" med hensyn til de ulykker, som forsikringen forsikrer imod, end de almindelige fiskere, og der vil derfor intet være at indvende imod, at han frivillig forsikrer sig selv ved at betale sin præmie. Jeg tror saaledes med sikkerhed at kunne gaa ud fra, at et mandtal over fiskerne og de nødvendige statistiske oplysninger om dem uden stort arbeide vil kunne faaes gjennem kommunerne.

En anden sag er det, at adgangen til at blive med blandt de forsikrede vil kunne misbruges, saafremt der ingen præmie fordres af hver enkelt, og at præmien derfor ogsaa indgaar som et nødvendigt led i forudsætningerne for listernes paalidelighed. Og vi staar her overfor den største byrde, som en almindelig forsikring af alle fiskere paa denne maade vilde paalægge kommunerne. Fra kommunernes side vil der kunne siges, og nok i tilfælde ogsaa blive sagt, at det er et uforholdsmæssigt arbeide at skulle indkræve saa mange smaa beløb, som præmierne vil udgjøre. Jeg finder, at der bør tages det hensyn til denne indvending, at kommunens forpligtelser begrænses til at opstille lister og indsende præmier alene for de fiskeres vedkommende, som ogsaa er **skatteydere**. Styrken ved denne begræns-

ning af statens fordring til kommunen ligger fremforalt deri, at staten derved ikke forlanger mere, end den særlig gjennem amtsskattekommissionerne kan kontrollere. Der vil imidlertid hertil kunne bemerkes, at paa denne maade vil et ikke ubetydeligt antal fiskere ikke komme med, nemlig først og fremst de fiskere, som ingen fast hjemstavn har, og dernæst de fiskere, som ingen skat erlægger.

Af hensyn hertil finder jeg, at der **1)** bør gives enhver **norsk borger** ret til mod erlæggelse af præmie at kunne lade sig opføre paa en kommunes lister over de forsikrede fiskere, og **2)** at **kommunen** gives adgang til enten for egne midler eller mod erstatning af præmien at forsikre ogsaa saadanne fiskere, som ikke er skatteydere. Den første foranstaltning, den individuelt frivillige adgang til forsikring, tillægger jeg ikke stor praktisk værdi, forsaavidt som den neppe vil medføre, at et stort antal fiskere kommer med, men desto større gavn vil den gjøre i de tilfælder, i hvilke den benyttes, og nogen betænkelighed mod den kan der, som ovenfor nævnt, ikke gjøres i forsikringsteknisk henseende, hvis præmien ikke er altfor lav. Den anden foranstaltning rammer efter min mening netop det centrale i denne sag, nemlig det, at de store vanskeligheder ved at faa flest mulig fiskere med, de kan kun paa en billig og praktisk maade løses af distrikterne selv og ikke af staten.

Vi har ovenfor seet, at den praktiske følge af eksportafgifterne som eneste indtægt for forsikringen var det, at kun de, som i ulykkesøieblikket drev fiske eller seilede til og fra fiske, kom med. Ved det system, som knyttede præmiens erlæggelse til baadmerkernes udlevering, blev store landsdele og distrikter udelukkede. Ved den kommunale ordning aabnes der adgang for hver eneste kommune i landet til at arbeide fremad mod det maal at tage alle med. Og hvilken institution har vel større økonomisk interesse af, at alle fiskere skal komme med, end kommunen, som ofte maa forsørge de efterladte efter uforsikrede omkomne paa sit fattigbudget.

Netop derfor synes det retfærdigt, at staten overlader denne sags videre udformning og mere specielle organisation til kommunen, og at de hermed forbundne udgifter iallefald for det væsentligste forudsættes bestridt af kommunen. Begrænser man statens fordring til det, at kommunens *forpligtelser* kun gjælder skatteyderne, vil der heller ikke kunne siges, at *statens fordringer* paalægger kommunen nævneværdige byrder; thi præmierne vil da kunne indkræves sammen med skatterne. Kommunen vil alene maatte staa i forskud for det samlede præmiebeløb og udføre den løbende administration.

Jeg er i tvil, om **forsikringsaaret** bør falde sammen med kalenderaaret eller med statens budgetaar (1ste april—31te mars). For kalenderaaret taler, at det falder sammen med kommunernes budgetaar og des-

uden, at aarets første maaneder spiller den største rolle i fiskeribedriften, hvorfor det maa ansees ønskeligt, at fiskerne kunde blive forsikrede før kalenderaarets begyndelse. For statens budgetaar taler, at havnebudgettet, som efter mit forslag skal dele havnefondet med forsikringen, bevilges for dette tidsrum. Endvidere, at der i mange kommuner, særlig i byerne, først blir opstillet endelig tegning i løbet af aarets første 3—4 maaneder. Det bør derfor tages under nærmere overveielse, hvilke hensyn som bør veie mest. I mit lovforslag har jeg ingen bestemmelse indtaget om dette spørgsmaal, da jeg har antaget, at det vil kunne løses ad administrativ vei. Her vil jeg kun fremhæve, at alle præmier forudsættes at gjælde for det hele forsikringsaar, og at præmier, som tegnes indenfor dette, kun maa gjælde til forsikringsaarets udløb.

Vil nu kommunen gaa videre enten ved at medtage flere fiskere end skatteyderne eller, som vi senere skal se, ved ogsaa at organisere en mere fuldkommen forsikring, da vil arbeidet blive større. For at bidrage til, at kommunerne skal være desto mere tilbøielige til ogsaa at optage denne frivillige virksomhed, og for at de skal være mindre utilbøielige til at tage alle med, anbefaler jeg, at **staten yder dem en støtte af 2** % af samtlige indkommende præmiebeløb i **administrationsudgifter.** Denne procent svarer til den almindelige inkassotakst, som private livsforsikringsselskaber betaler sine agenter for præmiernes indkassering.

II. I tilslutning til den her skitserede ordning af en almindelig forsikring for alle fiskere vil der kunne bygges en forsikring med større ydelser, hvor dertil maatte være behov. Men ogsaa for den **større forsikring** gjælder det efter min mening, at bedømmelsen af dette behovs størrelse ikke bør træffes af staten, men af distrikterne. Der synes at være en almindelig samstemmighed om, at frivillighed vistnok er den ideale form for forsikringen, men at kun faa fiskere vil benytte sig af den. Heraf trækker jeg den slutning, at saadan frivillig adgang til forsikring efter høiere ydelser og til gjengjæld med høiere præmier iallefald bør staa enhver norsk borger aaben. Og nogen administrativ vanskelighed kan dette hverken volde stat eller kommune. Kommunen vil kun have at modtage den frivillig erlagte høiere præmie og at opføre den forsikrede i en høiere klasse paa listen. Derimod bør det overveies, om man ikke ogsaa kan gaa videre, og dette kan efter mit skjøn ske paa den maade, at der gives kommunestyrelserne ret til for sine fiskere eller for visse nærmere definerede grupper af fiskere at indføre en for vedkommende kommune tvungen forsikring bygget paa en høiere klasse.

Herved vil hver kommune selv kunne bedømme, hvilken betydning en ulykkesforsikring har for dens fiskere eller for enkelte grupper af disse (f. eks. dæksfartøisfiskere), endvidere hvilke ofre der under de

stedlige forhold vil kunne ydes for forsikringens formaal. Alene paa denne maade tror jeg, at der baade vil kunne blive taget det rigtige hensyn til forsikringsevne og til det saa forskjellige behov for en forsikring. Imidlertid ligger der dog i denne udtalelse et meget vigtigt moment, hvis betydning hr. Hoel særlig har henledet min opmerksomhed paa, nemlig at forsikringens budget ved den frivillige forsikring udsættes for at faa særlig mange og høie risikoer, hvorved muligvis de forøvrig paa gjennemsnitsforhold beregnede præmiesatser kunde komme i fare for at blive for lave. Hertil kan der bemerkes, at man neppe udelukkende kan forudsætte, at den frivillige individuelle eller kommunale forsikring alene vil bestemmes af risikoens størrelse, men ogsaa af de forsikredes rent private forhold og af den almindelige sans for forsikring i distriktet. Det er ogsaa et meget vigtigt moment, at det for staten har den største betydning at faa al den kundskab, som netop denne frivilige forsikring vil give, og at derfor staten bør ofre noget derpaa. Herom nærmere i næste afsnit. Ved siden heraf vil den her foreslaaede ordning ogsaa aabne den rigest mulige adgang til at indrette den **lokale organisation** for en saadan forsikring efter forholdene. For staten vil det derimod være en umulighed at fastslaa en lokal ordning, som vil kunne virke paa en effektiv, billig og samtidig hensynsfuld maade i alle de forskjelligartede fiskerikommuner. Der kan tænkes mange forskjellige maader at ordne en saadan lokal forsikringsadministration paa. Kommunen kan enten selv overtage den og f. eks. benytte sig af den før omtalte lov af 29de april 1905 til at faa anmeldelser af fiskerne, eller ogsaa kan kommunen foranledige oprettet en af kommunestyret kontrolleret forsikringsforening, som overtager at indkræve de af kommunestyret fastsatte præmier paa den for medlemmerne hensigtsmæssigste og mindst følelige maade, og som ogsaa varetager medlemmernes rettigheder overfor forsikringen. Det har i denne henseende stor interesse, at der allerede tidligere blandt fiskerne selv har været gjort forsøg paa at organisere saadanne forsikringsforeninger. Se f. eks. hvad der i indledningen er meddelt om søndmørsfiskernes selvhjælpskasse. End større interesse har i organisatorisk henseende et udkast til love, som i december 1903 blev udarbeidet i Aalesund (se bilag 31) og som ogsaa forudsætter kontrol af kommunestyret og en bestemt indkrævning af forsikringens indtægter af mandskabernes lotter. Forslaget blev vedtaget paa et massemøde af fiskere, men foreningen kom ikke til at virke, da den store Aalesundsbrand, som indtraf en maaned efter, umuliggjorde ethvert arbeide af den art. For alle saadanne forsøg vil det selvfølgelig have den allerstørste betydning, at de kan ske i henhold til præmiesatser, garanterede af staten, saaledes at alle forsikringstekniske risikoer er ophævede, ligesaa at der ved beslut-

ning af kommunestyret kan blive paalagt alle fiskere, som driver fiske paa en nærmere beskrevet maade, at deltage i forsikringen. I en lov om ulykkesforsikring for fiskere bør der af disse grunde ikke udtales noget om, hvorledes organisationen bør finde sted. Loven bør kun give kommunerne ret til at paalægge bestemte slags fiskere at forsikre sig, og loven bør give kommunerne ret til med approbation af vedkommende regjeringsdepartement at grundlægge forsikringen paa bestemte præmiesatser og at oprette den for forsikringen passende organisation.

Det faar da inden hver kommune blive en sag mellem dem, som vil ofre noget paa en forsikring og dem, som endnu ikke har faaet øie for dens betydning, at komme til en for forholdene tilfredsstillende ordning. Dog saaledes, at hver enkelt mand, som iallefald vil være med for sit eget vedkommende, har fri adgang dertil indenfor de fastsatte satser for præmier og for forsikringens ydelser. Paa denne maade tror jeg, der kan grundlægges en ordning, som uden at øve en trykkende tvang kan aabne en adgang for de forsikringsbehov, som fiskerstanden for tiden føler. I det følgende afsnit vil jeg dernæst behandle de satser, som den her udviklede ordning i tilfælde maatte bygges paa.

Fjerde afsnit.

Valg af forsikringsalternativer og forsikringens administration.

Ved valg af alternativer for forsikringens ydelser og præmier gjælder det først at tage standpunkt til disse to hovedspørgsmaal:

1. Skal forsikringen bygges paa livrenter eller paa engangs udbetalinger af bestemte beløb?
2. Skal forsikringens formaal alene være erstatning til de efterladte ved dødsfald, eller skal der ogsaa ydes erstatning ved forringelse af arbeidsevnen og dagpenge ved sygdom?

Naar disse spørgsmaal er besvarede, vil det være muligt at overveie, hvilke satser for ydelser og præmier der kan opstilles baade for den tvungne minimale og for den frivillige høiere forsikring.

I. Livrenter eller engangs udbetalinger.

En erstatning bygget paa engangs udbetalinger frembyder i forsikringsteknisk henseende disse to store fordele, 1) at forsikringen for hvert enkelt aar blir klar over sine forpligtelser og 2) at ogsaa de beløb, forsikringen skal udrede, straks blir udbetalte. Derved blir det, uden at nogen forurettes, muligt ved udgangen af hvert aar at forandre forsikringens vilkaar (ydelser eller præmier), saafremt erfaringerne viser, at forsikringen er bygget paa beregninger, som ikke holder stik. Særlig i saadanne tilfælder, hvor det foreliggende statistiske materiale maa ansees som utilfredsstillende, kan denne fordel neppe skattes høit nok. Den kan bevare selve forsikringen fra at bringes i miskredit, og derved kan forsikringen i længden yde den forsikrede stand en større betryggelse. I Tyskland har man derfor ogsaa, som bekjendt, kun med den største

forsigtighed vovet at indføre livrentesystemet. Og man har gjort det paa den maade, at man for hver forsikringsperiode har udlignet periodens udgifter (Umlageverfahren). Men herved stilles der som bekjendt ingen sikkerhed for fremtiden, og de kommende forsikringsperioder maa bære endel af de foregaaendes udgifter. For ikke at belaste de kommende tider for meget har man søgt at danne reservefond. Hvor man derimod som i Østerrige og i Norge har troet at kunne beregne det samlede beløb af hver livrentes kapitalværdi og gjennem forhaands hensyntagen til alle sandsynligheder at kunne udligne dette beløb i præmier, der har der opstaaet deficiter, saaledes at dækningskapitalerne ikke „viser sig at svare til livrenternes kapitalværdi, men heller simpelthen kan kaldes reservefond alene." Efter at man nu gjennem flere aar i Tyskland har samlet en stor erfaring, vil man nu vove at gaa over til præmiesystemet. Særlig er det for alderdomslivrenter (pensioner), at dette ansees for muligt, men for invaliditetsrisikoen fremhæves der endnu fra flere hold, at „det statistiske materiale er lidet paalideligt. Dog gaar man ogsaa her allerede paa meget sikrere baner end paa det omraade at beregne ulykkesforsikringernes præmier." Jeg har anført disse mere almindelige bemerkninger for at vise, at man i Tyskland fremdeles anser præmieberegninger for meget vanskelige, og at ulykkesforsikringen netop er det allervanskeligste felt. Tager man nu al den usikkerhed i betragtning, som hviler over den statistik, som vi i denne sag kan bygge paa, saa synes dette sterkt at tale for at vælge det sikreste grundlag, nemlig systemet med engangsudbetalinger. Imidlertid kan det naturlig stille sig som ønskeligt ogsaa at betragte værdien af disse engangsudbetalinger for de forsikrede, forinden man tager endeligt standpunkt.

Det er selvfølgelig en ren umulighed i sin almindelighed at udtale noget bestemt, som passer paa alle enkelte tilfælder om det spørgsmaal, hvad der gavner en efterladt familie eller en invalid mest, enten at faa udbetalt et fast beløb en gang for alle eller at faa en livrente. Og særlig for fiskerne, som for landarbeiderne i det hele, stiller spørgsmaalet sig end mere tvilsomt end for fabrikarbeiderne i byerne. I byerne er der forholdsvis meget vanskeligere for en efterladt familie eller for en invalid at faa arbeide og lidt at leve af end paa landet. Paa landet kan en liden kapital anvendes bedre end i byerne. Det taler ogsaa for fordelen af systemet med engangsudbetalinger, at en saadan kapital jo kan omdannes til renter i de tilfælder, hvor dette er ønskeligt. Der er saaledes mere bevægelighed og anledning til at tilpasse sig til forholdene. Administrativt kan det heller ikke antages at være vanskeligt at ordne det saaledes, at pengene blir godt anvendte. Dels har man jo overformynderierne, og dels kan der dannes lokale komiteer i hver kommune til varetagelse af de forsikredes tarv.

Denne side af kommunernes frivillige deltagelse i bestyrelsen af de efterladtes penge har forlængst været prøvet ved de privat indsamlede midler. I Nordlands amtstings udtalelse om forsikringen fremhæves udtrykkelig dette, idet der henvises til den virksomhed, som en komite i Herø kommune har udfoldet ved bestyrelsen af de ved Sandsundsværulykken indkomne midler.

For udbetalinger en gang for alle taler i vort tilfælde ogsaa den omstændighed, som jeg i det foregaaende har begrundet, at det vil være nødvendigt at indføre en minimal forsikring for alle fiskere.

Denne minimalforsikring kan neppe sættes saa høi, at der kan blive tale om en livrente. Hvis man vilde indføre saa høie forsikringer som de, der gjælder i den tyske forsikring eller i de norske fabrikarbeideres forsikring, vilde en saadan forsikring antagelig alene kunne paaregne en mindre del som støtte fra eksportafgifterne, og det vilde derfor være at paaføre fiskerne udgifter, som utvilsomt vilde føles som meget trykkende. Læser man igjennem de indkomne udtalelser fra de interesserede (eller kun den i bilag 12 givne oversigt), om hvilke fordringer til erstatninger og hvilken villighed til ydelse af præmier de har, saa faar man en sterk følelse af, at **forsikring i det heletaget neppe, naar det kommer til gjennemførelse, kan paavente en saa stor offervillighed, som man almindelig antager, at der findes.** Der udtales i de fleste erklæringer fra fiskerstanden i meget sterke udtryk en uvilje mod erlæggelse af selv den mindste præmie, som dog udgjør en bagatel mod de udenlandske ulykkesforsikringer, for ikke at tale om saadanne helt omfattende forsikringer som de tyske (se i andet afsnit, hvilke udgifter disse paafører den tyske fisker). En præmie efter arbeiderforsikringens regler vilde paaføre fiskerne en aarlig udgift af over 11 kroner hver. Begrænses forsikringen alene til dødsfald efter fabrikarbeidernes regler (og en antagen indtægt af 500 kroner), faar vi en præmie af omkring 4 kroner aarlig. Spørgsmaalet er imidlertid om dette sidste beløb ikke kunde anvendes bedre for fiskerne.

I hvertfald er begge disse præmiebeløb væsentlig høiere end, hvad samtlige erklæringer udtaler sig for. Og det synes iallefald mig at være rigtigt at holde minimalforsikringen nogenlunde indenfor de grænser, som de indhentede udtalelser har antydet. Men da maa man bygge paa engangsudbetalinger, om ydelserne skal faa nogen værdi for de forsikrede.

Hvad invaliditeten angaar, saa frembyder denne forhold, som end yderligere bestyrker mine synspunkter. Invaliditet frembyder, som bekjendt, de største vanskeligheder for den lægevidenskabelige bedømmelse. Enhver ulykkesforsikring vil være udsat for misbrug af alle dem, som gjerne vil tilvende sig uberettigede erstatninger (simulation). Men

værre er de sygelige, nervøse følger, som invaliditetsrenterne medfører, hvor de har virket i længere tid. „Den syge styrter sig saa at sige hals over hoved ind i kampen om livrenten, fordi han trænger denne kamp for at glemme de pinlige og ængstende forestillinger, som han har faaet ved ulykken." Der foreligger en hel medicinsk litteratur om disse forhold, og enhver fremstilling af udlandets arbeiderforsikringer eller af de sociale bestræbelser til arbeidernes vel tager det forhold med i betragtning, at invaliderne i altfor høi grad vænner sig til at betragte sig selv som „pensionister". Hvis nu pensionerne kunde sættes saa høie, at den invalide nogenlunde sorgløst kunde leve af dem, var vel herpaa ikke saa meget at sige. Men som forholdene er, vil han utvilsomt være bedre tjent med at stimuleres til ogsaa selv at tjene noget. Derfor virker systemet med engangs udbetalinger ganske anderledes gunstigt. Det kan neppe tænkes at have nogen svækkende virkning, hvor invaliditet virkelig er tilstede; thi enhver invalid vil, selv om han kan kjæmpe sig til en virksomhed og et levebrød, dog iallefald maatte gjennemgaa en haard tid, i hvilken han vil have stor fordel af nogen kapital. Med lidt kapital vil det være meget lettere for ham at komme ind i en ny virksomhed, enten ved at lære noget nyt eller ved at sætte igang noget andet end den tidligere virksomhed. Og særlig vil dette være tilfældet paa landet, hvor, som vi har seet i første afsnit, invaliderne overhovedet viser en større evne til at tjene noget end i byerne. For mit vedkommende vil jeg derfor alene af disse grunde maatte anbefale engangs udbetalinger fremfor livrenter til erstatninger for invaliditet. Jeg bestyrkes ogsaa heri af erfaringerne fra de danske forsikringer, som ikke alene for fiskeres, men ogsaa for sjøfolks og fabrikarbeideres vedkommende bygger paa engangs udbetalinger (kfr. vedk. danske love). Sekretæren for det danske forsikringsraad, hr. Aage Sorensen, udtaler i sin beretning over forholdet i Tyskland, hvor livrentesystemet er herskende, at udbetaling af en kapital en gang for alle særlig for de mindre invaliditeter er langt at foretrække. Det er derfor ikke alene fra praktiske synspunkter, at man kan anbefale, at en fiskerforsikring bygges paa engangs udbetalinger af ydelserne. Imidlertid bør man ogsaa isaafald benytte sig af den store fordel, som dette giver, nemlig at man kan fastslaa det system, som man vil sætte igang, alene for et bestemt antal aar, f. eks. for 5 aar. I løbet af dette tidsrum vil man kunne opnaa at samle saa mange oplysninger, at der igjen kan foreslaaes noget væsentlidt bedre, saafremt det skulde vise sig, at erfaringerne viser os forhold, som for tiden ikke kan forudsees.

2. Skal forsikringen alene omfatte dødsfald?

Ved oprettelsen af den danske ulykkesforsikring for fiskere gik man ud fra den samme forudsætning, som ogsaa nu fremholdes i mange af de indkomne udtalelser om den norske forsikring, nemlig at invaliditet ingen rolle spiller for fiskerstanden. Den danske forsikring havde imidlertid ikke virket i lang tid, forinden det viste sig, at invaliditeten ogsaa blandt fiskerne spiller en ikke ubetydelig rolle. Udgifterne til erstatninger for invaliditet gaar derfor i den danske forsikring op til halvdelen af erstatningerne ved dødsfald. Dette er vistnok særdeles meget mindre end, hvad tilfældet er for fabrikarbeidernes vedkommende; thi i disses forsikring udgjør udgifterne til invaliditet ikke mindre end 4 gange dødsfaldserstatningerne. Men selv om saaledes ulykkestilfælder med nedsættelse af arbeidsevnen til følge er væsentlig sjeldnere blandt fiskerne, saa har de derfor lige store følger, naar de indtræffer, og det vil vistnok være vanskeligt at begrunde det standpunkt, at de bør udelukkes fra forsikringen. Det gjælder selvfølgelig fiskerne som fabrikarbeiderne, at nøden i en familie er vel saa stor, naar forsørgeren blir invalid, som naar han omkommer, og alene dette synspunkt er da tilstrækkeligt for de betalende forsikrede til ogsaa at ønske invaliditet medtaget i forsikringen. Ganske de samme synspunkter synes mig ogsaa at kunne gjøres gjældende overfor forsikringen mod sygdom, som den er ordnet i den danske forsikring. I det hele maa jeg udtale, at de danske vilkaar for forsikringen paa den mest udmerkede maade har formaaet at ramme de største farer, som fiskerens gjerning er udsat for. De byder fiskerens efterladte erstatning, naar de mister forsørgeren, de byder fiskeren en liden kapital som værn mod formindskelse af hans arbeidsevne og en økonomisk støtte i sygdomstilfælde. Ialt yder de altsaa, saalangt forsikringens forudsætninger og kræfter tillader det, økonomisk vern mod alle ulykkestilfælder. Bestemmer man sig endvidere i overensstemmelse med mit forslagt til at betragte forsikringens virksomhed i de første kommende 5 aar som et forsøg, hvis hensigt ogsaa skal være at skaffe kundskab om de vigtigste farer, som fiskeribedriften er udsat for, saa vil det ogsaa maatte ansees som en stor mangel at udelukke invaliditeten, fordi man da intet faar at vide om fiskernes invaliditetsforhold.

Imidlertid kan det være værd overveielse, om det ikke skulde være muligt at begrænse forsikringen til alene at gjælde de „sværere tilfælder af invaliditet.“ Det er utvilsomt saa, at det særlig er de mindre invaliditetstilfælder, som volder mange administrative vanskeligheder og meget arbeide, ligesom der i disse tilfælder er lettere adgang til simulation. Af disse grunde fremholder ogsaa flere af de indkomne udtalelser ønskeligheden af, at der kun medtages de større tilfælder. Jeg har ogsaa

troet, at dette uden videre maatte kunne gjøres og det saameget mere, som baade den tyske og den planlagte norske almindelige invalideforsikring kun forudsætter erstatning i tilfælder, i hvilke arbeidsfortjenesten er sunket ned under en vis grænse (33 % eller 40 %). I den danske ulykkesforsikring for sjøfolk er grænsen nedad sat til 10 %.

I følelsen af sagens principielle betydning henvendte jeg mig dog til hr. direktør for Bergens sygehus dr. Sandberg og anmodede ham om at udtale sig om spørgsmaalet om den grænse nedad, som maatte blive at vælge, saafremt man skulde sætte sig det maal at udelukke de mindre tilfælder. Dr. Sandberg anbefalede, at spørgsmaalet først forelagdes hr. overlæge dr. med. Tscherning ved kommunehospitalet i Kjøbenhavn, fordi han fra den danske fiskerforsikrings oprettettelse har deltaget i forsikringens virksomhed og derfor maatte antages i særlig grad at kjende invaliditetsforholdene blandt fiskerne. Hr. Tscherning viste sagen den store velvilje at afgive følgende udtalelse:

„I anledning af en fra Dem gjennem direktør dr. Sandberg oversendt forespørgsel angaaende nogle punkter vedrørende ulykkesforsikring for fiskere skal jeg udtale følgende:

Efter vor erfaring udviser vore fiskere en stor haardførhed overfor deres farlige erhverv og en vis ligegyldighed overfor ulykkestilfælder ved disses fremkomst, men naar det først staar dem klart, at de har paaført sig en blivende eller blot langvarig lidelse, kommer en ganske modsat natur frem: smaa læsioner viser sig for dem som uhyre molester, de tror sig ved smaatterier afskaaret fra deres erhverv, og de er ofte sterkt angrebet af hypokondri, forestillinger og andre nervelidelser, fremkaldt ved ulykken. Middelstore invaliditeter 20—40 % er derfor ikke ualmindelige, overvurdering af invaliditeten meget hyppig. Man vilde derfor uden al tvil ved en minimumsinvaliditet paa 50—60 % faa et ikke ringe arbeide med afgjørelsen af nærliggende invaliditeter og med afvisning af langt lavere invaliditet, der af den skadelidte antoges for alvorligere, end tilfældet var. En hyppig forekommende uret ved at afvise invaliditet nær ved minimum eller ved at forhøie dem for at faa dem med vilde da ikke kunne undgaaes, og misnøie vilde blive hyppig. Jeg tror derfor ikke, et minimum sat ved de overmaade høie invaliditeter vilde være tilraadelig; bedre vilde det være i en fiskeriforsikring at bortskjære alle de virkelig smaa skader paa enkelte fingre o. l. Man vilde da gjøre rigtigt i loven eller en til loven knyttet „bekjendtgjørelse“ at paapege en muligst præcis begrænsning for, hvad der ikke toges med, eller som ved vor søulykkesforsikring kun at erstatte invaliditet over en vis liden % f. eks. over 10 eller 15 %. Men herved vilde der blive en meget stor del afgjørelser altsaa dog en stor og maaske kostbar administration.

Helt at udskyde invalideforsikringen vil efter vor erfaring svække

lovens betydning meget. Thi den svært invaliderede fisker medfører for familien ofte ligesaa alvorligt et tryk, som om han var død.

Ved en forhandling med vor kontorchef er jeg kommet til det resultat, at det vilde være rigtigt slet ikke at tage hensyn til invaliditetsgrad eller %, men kun medtage — og da helst erstatte med en pension — alle saadanne invaliditeter, hvor paagjældende gjennem læge- og fiskerisagkundskab erklæres for ude af stand til at fortsætte fiskernæringen. Saadan erklæring vilde da være at fremskaffe med visse aars mellemrum, og renten vilde kun være at udbetale, saalænge erklæringerne tiltraadte den oprindelige erklæring.

Hvilke personer — fiskeriinspektører? — der i Norge kan anvendes til sammen med læger at afgive disse skjøn, kan jeg jo ikke udpege. Her anvender vi til tilsvarende brug tillidsmænd af selve befolkningens kreds."

I anledning af denne udtalelse skal jeg efter konferance med dr. Sandberg og i overensstemmelse med ham fremholde følgende. Den af dr. Tscherning anbefalede udvei at uddele en livrente og fra tid til anden at kontrollere, hvorvidt den tilskadekomne fremdeles er invalid, forklares derved, at jeg i mit spørgsmaal ingen nærmere oplysninger havde givet om, hvorledes jeg forøvrig tænkte at foreslaa forsikringen ordnet. Efter hvad jeg i det foregaaende har fremholdt, kan denne udvei ikke vælges. Derimod finder jeg, at i saadanne tilfælder, i hvilke det kan være tvilsomt, hvilke endelige følger ulykken vil have for den tilskadekomnes arbeidsevne, bør afgjørelsen af erstatningsbeløbets størrelse i saadanne tilfælder, i hvilken lægerne anser det vanskeligt at afgjøre, om invaliditeten er af blivende beskaffenhed, kunne udstaa i et tidsrum svarende til det, der er forudsat for udbetalingen af dagpengene, nemlig indtil aarsdagen efter ulykkens indtræden. Men da bør der vistnok, som i Danmark, udbetales en efter arbeidsevnens og sandsynligheden for den tilskadekomnes evne til fortjeneste graderet erstatning. Paa forhaand at bestemme grænsen nedad for denne, kan jeg ikke anbefale. Det rigtige er utvilsomt, at der af vedkommende regjeringsdepartement efter udtalelse af forsikringens bestyrelse til en begyndelse fastsættes en grænse som f. eks. af hr. dr. Tscherning foreslaaet nemlig 10 eller 15 %, og at departementet i overensstemmelse med senere erfaringer for kommende aar fastsætter eventuelle forandringer heri. Nogen principiel indvending herimod kan der efter min mening ikke reises, fordi forsikringens forpligtelser udløber for hvert aar. Indenfor et bestemt aar kan der derimod selvfølgelig ikke være adgang til at foretage nogen forandringer af det engang bestemte.

Med hensyn til dagpengene vil jeg udtale, at saadan som forholdene er i Norge, vil bestemmelsen om, at erstatning først skal begynde efter udløbet af den 13de uge, føles at være mindre tilfredsstillende. Medens nemlig i Danmark mange fiskere ogsaa er medlemmer af sygekasser, som yder støtte i den første tid efter ulykkestilfældet, vil norske fiskere neppe kunne paaregne anden saadan støtte end den sygepleie, som medicinalfondene yder. Alligevel finder jeg ikke at burde fravige de danske bestemmelser, dels fordi isaafald ethvert beregningsgrundlag for forsikringens udgifter vilde bortfalde, og dels fordi jeg anser det i høi grad ønskeligt, at den af mig foreslaaede ordning klart bevarer karakteren af en ulykkesforsikring. Forbedringer af bestemmelserne om dagpengenes ydelser vil antagelig rettest kunne foreslaaes i forbindelse med et forslag om sygeforsikring, hvilket jeg anser at ligge udenfor min opgave.

3. Valg af alternativer.

Jeg har i det foregaaende udtalt, at mit valg af forsikringsalternativer bestemmes ud fra følgende synspunkter:

at alle erstatninger ydes som engangsudbetalinger, at der indføres en tvungen minimal- og en frivillig baade minimal- og høiere forsikring, og at forsikringen omfatter de samme formaal, som ved den danske forsikring, nemlig erstatning ved dødsfald, ved blivende invaliditet og ved dagpenge i tiden fra udgangen af den 13de uge til aarsdagen efter ulykkestilfældet.

Naar jeg nu ogsaa skal udtale mig om valget af erstatningernes og præmiernes størrelse, saa er det min forudsætning, som jeg her vil søge at udtale saa klart, som jeg formaar, at grundlaget for enhver præmieberegning kun kan være dette: **Efter norsk statistik kan vi intet sikkert beregningsgrundlag opstille. I Danmark har man nogen erfaring fra det virkelige liv. Vil den norske stat nu skaffe fiskerne den saa nødvendige forsikring, har den intet andet at gjøre end at vove at bygge paa de danske erfaringer, et vovestykke som dog iallefald er mindre end det, den danske stat gjorde, da den prøvede uden statistik.** I henhold hertil vil jeg helt ud anvende de danske erfaringer, idet jeg kun forhøier præmierne for dødsfald noget, fordi den norske statistik synes at anbefale dette, og man da iallefald kommer paa den sikre side. Jeg vil dernæst endvidere udtale, at der særlig fra den almindelige erfaring fra livsforsikring vil ligge nær at slutte, som ogsaa hr. Hoel har fremholdt, at den frivillige forsikring og da især de høiere satser for denne vil frembyde muligheder for overskridelsesmomenter, idet det kan antages, at de fiskere, hvis hazard er størst, fortrinsvis vil benytte adgangen til høiere forsik-

ring. Jeg ønsker klarest mulig at fremholde, at jeg ikke kan forudse disse følger. For mig stod det oprindelig, som nævnt i forrige afsnit, ligesaa sandsynligt, at det udvalg, som den frivillige forsikring træffer, nærmest vilde ske alt efter den forsikredes forsørgelsespligt og efter hans kundskab og interesse for forsikring i det hele. I hvert fald vil jeg gjøre opmerksom paa sagen og som min mening fremhæve, at den frivillige (individuelle og kommunale, minimale og høiere) forsikring er en saa vigtig forudsætning for, at en fiskerforsikring skal kunne tilfredsstille standen, og at den skal kunne forberede en fremtidig bedre forsikring, at jeg føler mig forpligtet til at anbefale den paa det bedste. Jeg mener derfor, at særlig denne forsikring bør støttes, eller at iallefald ikke de præmier, som man direkte kan aflede af de danske erfaringer, bør forhøies, saameget mere som vel ingen kan sige noget bestemt om, hvormeget de i tilfælde burde forhøies. Dog tror jeg, at man maaske af hensyn til dem bør sørge for, at forsikringens aarlige tilskud til et reservefond blir øget. Jeg vil dernæst særskilt behandle den minimale og den høiere forsikring.

a. Den minimale forsikring.

Som **minimal erstatning ved dødsfald** anbefaler jeg det beløb, som jeg i andet afsnit skjønsmæssig antog at være et gjennemsnit af fiskernes aarsfortjeneste, nemlig **kr. 500 engang for alle.** Som præmie svarer der til dette beløb, under forudsætning af den i første afsnit antagne norske dødssandsynlighed, kr. 1.02. Forudsætning herfor skulde egentlig kun være ethvert dødsfald ved drukning, men som vi tidligere har seet, antager jeg, at beløbet kan udbetales ogsaa ved andre dødsfald foraarsagede ved bedriftsulykker, uden at præmien forhøies. Ligesom i Danmark skal erstatningen kun blive at udbetale til enke eller til børn eller til andre personer, som den omkomne bevisligt har forsørget. **Minimalerstatning for invaliditet med fuldstændigt tab af arbeidsevnen sættes til kr. 720,** hvilket beløb staar i samme forhold til dødserstatningen som i den danske forsikring. Under forudsætning af kun delvis forringelse af arbeidsevnen sættes erstatningen til en forholdsvis del af forannævnte erstatningsbeløb for hel arbeidsudygtighed. Disse betingelser kræver efter den danske statistiks erfaringer en præmie af kr. 0.53. Den danske forsikring yder herfor erstatninger helt ned til en 5 %'s forringelse af arbeidsevnen. I betragtning af de store vanskeligheder, som baade præmieberegningen og invaliditetsgraderingen frembyder, foreslaar jeg, at denne præmie bibeholdes, endskjønt jeg ovenfor har anbefalet, at det overlades administrationen fra aar til aar at fastsætte grænserne nedad og regler for invaliditetserstatningens ydelser.

En gradering af erstatningen for sygepenge bør neppe opstilles. Denne ydelse bør være fælles for den minimale og for den høiere forsikring, idet det i begge tilfælder forudsættes, at der udbetales den, som ved ulykkestilfælde har paadraget sig sygdom, en dagpenge af kr. 1.50 fra udløbet af den 13de uge til aarsdagen efter, at ulykken fandt sted. Efter de danske erfaringer koster denne dagpengeerstatning i præmie kr. 1.09.

Den minimale forsikring skulde saaledes koste

for dødsfaldserstatning .	**kr.**	**1.02**
„ invaliderstatning....	**„**	**0.53**
„ sypepenge.........	**„**	**1.09**
	Ialt kr.	**2.64**

Heri er imidlertid ikke medregnet administrationsudgifter, lægehonorarer etc.

Forhøier vi præmien fra 2.64 til 3 kroner, blir denne forhøielse 12 % af det hele beløb. I forrige afsnit anbefalede jeg, at 2 % af præmien stilledes til raadighed for kommunerne til deres administrationsudgifter. Der skulde altsaa blive tilbage 10 % til statens administration. Den danske forsikring har i 4 aar gjennemsnitlig til tillidsmænd, læger og centraladministration havt en udgift af 16.5 %. Man skulde kunne nære haab om, at den norske forsikring maatte kunne blive billigere, saafremt kommunerne overtager det lokale arbeide alene mod de ovennævnte 2 % for præmiernes indkassering. Jeg finder derfor at kunne anbefale, at **præmien for minimalforsikringen sættes til 3 kroner**, dog under forudsætning af, at eventuelle overskridelser, som maatte forvoldes ved administrationen, ogsaa maa kunne udredes af de til tilskud til reservefondet bestemte midler, hvorom nedenfor.

Spørgsmaalet er nu dette: Hvor stor del af denne præmie skal fiskerne betale selv?

Jeg har tidligere nævnt, at jeg for min del finder at burde anbefale, at fiskerforsikringen modtager et tilskud fra eksportafgifterne, nemlig fra det i tredie afsnit omtalte havnefond, hvis aarlige indtægter med de af mig foreslaaede forøgelser antages at kunne sættes til ca. kr. 300 000 aarlig. Fastslaar man, hvad der synes mig retfærdigt, at hver fisker iallefald i det væsentlige faar et bestemt og ligestort tilskud til det beløb, han maa betale i præmie, saa synes det mig at være praktisk, at eksportafgifternes tilskud beregnes kun eller væsentlig kun til den minimale forsikring, saaledes at den høiere forsikring forudsættes at bære sig selv ved tillægspræmier til den minimale klasse, som alle de forsikrede maa tilhøre. Vi ser da, at en præmie af 3 kroner pr. fisker under forudsætning af 86 500 fiskere i alt paafører den minimale

forsikring, en udgift af kr. 259 500 aarlig. Forudsætter man, at halvdelen af dette beløb nemlig ca. kr. 130 000, dækkes af fiskerne, **vil fiskernes præmie for den tvungne forsikring kunne sættes til kr. 1.50 aarlig,** og eksportafgifterne skulde aarlig have at udrede kr. 130 000. Det synes imidlertid nødvendigt for forsikringen, at dette beløb forhøies, dels fordi jeg vil anbefale en liden reduktion af præmierne for den høiere forsikring, og fordi disse antages at frembyde særskilt risiko, og dels fordi det maa forudsættes nødvendigt, at der beregnes noget til reservefond. Der har som tidligere nævnt forekommet ikke ubetydelige vekslinger i antallet af de aarlig omkomne fiskere. (Se bilag 3 og bilag 17). Selv om derfor de her anførte beregninger skulde vise sig at stemme ganske med de **gjennemsnitlige forhold**, saa maa man kunne regne med, at der i enkelte aar kan indtræffe et betydeligt større antal ulykkestilfælder. Som vern mod denne mulighed finder jeg at maatte anbefale, at 50 % af havnefondets indtægter, deri indbefattet de af mig foreslaaede forøgelser, tilfalder fiskerforsikringen. Denne skulde derved kunne gjøre regning paa en indtægt af ca. **kr. 150 000.** Heraf paaregnes ifølge det foregaaende ca. 60 000 kroner ved nye afgifter. I forhold til de nuværende budgetindtægter skulde **forsikringen altsaa koste staten 90 000 kroner aarlig.** Saafremt der med denne indtægt og med en præmie for minimalforsikringen af kr. 1.50 skulde dannes overskud, foreslaaes disse tillagt det tiloversblevne beløb af de ved Titran- og Røværulykkerne indsamlede midler. Det saaledes oprettede „fiskernes forsikringsfond“ danner da reservefond for mulige underskud i enkelte aar. Om berettigelsen af anvendelsen af Titran- og Røværfondet paa denne maade se betænkning udarbeidet af hr. sekretær Johnson (bilag 29).

Der vil antagelig overfor dette forslag gjøres sterke indvendinger fra finansielle synspunkter. Jeg kan hertil kun udtale, at den opgave at forsikre en stand som fiskerne, som i Norge er saa talrig, maaske meget talrigere end fabrikarbeiderne, ikke kan ventes løst med mindre ofre. Man maa erindre, at forsikringstanken endnu er ganske ny blandt fiskerne, og at de derfor desto vanskeligere vil kunne realisere denne alene. Derfor giver den tyske stat et aarlig tilskud til hver fiskers ulykkespræmie af kr. 6.30 og den danske stat mellem 3 og 4 kroner. Sagen kan neppe realiseres paa en mere beskeden og dog samtidig nogenlunde tilfredsstillende maade end saaledes som her er foreslaaet i overensstemmelse med de krav, som bedriftens egne mænd har fremsat i de indhentede udtalelser (se bilag 12), nemlig ved at indføre en forsøgsvis minimalydelse ved de allermest følelige ulykker, som truer bedriften. At udelukke enkelte af disse kan jeg heller ikke antage mere berettiget for fiskerne end for fabrikarbeiderne, og hvad endelig det foreslaaede bidrag af eksportafgifterne angaar, saa vil jeg tillade mig at fremhæve to ting.

For det første vil vel alle indrømme, at fiskerne iallefald er med om at betale disse afgifter, og for det andet er dette bidrag endog mindre end det beløb, som statskassen direkte udbetaler til administrationsudgifter alene for fabrikarbeidernes ulykkesforsikring.

b. Den høiere forsikring.

At opstille en plan for ydelser og præmier, som kan passe for alle de forskjellige bedrifter og distrikter, inden hvilke der kan forudsættes at være behov og interesse for en høiere forsikring, lader sig ikke gjøre. Jeg har derfor valgt at opstille forskjellige høiere **klasser** og kalde den tvungne minimalforsikring for første klasse. De forskjellige høiere klasser forudsætter jeg skal bygge paa høiere dødsfalds- og invaliditetserstatninger, men paa den samme dagpengeerstatning. Jeg forudsætter endvidere, at præmiebetalingen for de høiere klasser ydes som tillæg til første klasses præmie (3 kroner). Saaledes kan der da opstilles følgende tabel, i hvilken medtages foruden de for hver klasse forskjellige dødsfalds- og invalideerstatninger ogsaa de beregnede udgifter og de præmier, som jeg ønsker at foreslaa.

	Dødsfalds-erstatning	Invaliditets-erstatning	Forsikringen koster	Tillæg for klassen	Fiskerne betaler ialt
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Første klasse	**500.00**	**720.00**	3.00		**1.50**
Anden „	**1 000.00**	**1 440.00**	4.17	1.00	**2.50**
Tredie „	**1 500.00**	**2 160.00**	5.74	2.50	**4.00**
Fjerde „	**2 000.00**	**2 880.00**	7.29	4.00	**5.50**
Femte „	**2 500.00**	**3 600.00**	8.84	5.50	**7.00**

Det vil heraf sees, at jeg foreslaar en liden reduktion ogsaa af tillæggene til de høiere klasser. Det fremgaar af tabellen, at forsikringen i de høiere klasser for dødsfalds- og invalideforsikringens vedkommende er forholdsvis betydelig billigere, fordi dagpengeforsikringen er forudsat at være den samme i alle klasser. Man skulde tro, at dette forhold vil bidrage til at forøge interessen for en forsikring efter de høiere klasser.

Som nævnt i forrige afsnit forudsætter jeg, at der er adgang til frivillig forsikring efter de høiere klasser for enhver af første klasses medlemmer, og at desuden kommunerne er berettigede til hver for sit distrikt at indføre en tvungen forsikring efter en af disse høiere klasser

for saadanne nærmere betegnede fiskere, som de maatte anse for at have behov for en saadan forsikring.

4. Hvad er en ulykke?

Det vil i denne forbindelse være nødvendigt i al korthed at omtale, under hvilke forudsætninger de her foreslaaede erstatninger bliver at yde. For den første tids gjennemførelse af en norsk fiskerforsikring vil det være af største betydning ogsaa i denne henseende at kunne bygge paa de erfaringer, som findes nedlagt i de danske beretninger over, hvorledes den danske ulykkesforsikring har været gjennemført i alle de enkelte nærmere beskrevne ulykkestilfælder. Jeg kan derfor ikke paa nogen bedre maade klargjøre forsikringens forudsætninger end ved efter de danske beretninger at meddele, hvilke hovedsynspunkter det danske forsikringsraad har fulgt ved dets afgjørelser af særlig vanskelige tilfælder.

I. Først skal omtales, hvilke dele af en fiskers gjerning der hører ind under loven. Herom heder det i den danske lovs § 1, at medlemmerne af ulykkesforsikringsforeningen er forsikrede mod følger af ulykkestilfælde, der er bevirkede:

1) ved fiskeridriften eller ved de forhold, under hvilke denne foregaar,

2) ved fiskerens frivillige forsøg paa redning af menneskeliv paa sjøen,

3) ved seilads i fiskerfartøier udenfor selve fiskergjerningen.

1. Som følge af den førstnævnte bestemmelse vil først og fremst alle ulykkestilfælder, som tilstøder fiskeren under selve fiskefangsten samt under seiladsen til og fra fangstpladsen, henhøre under loven. Herved maa dog merkes, at forsikringen kun omfatter ulykkestilfælder, som indtræffer under fiskeri med dansk skib eller fartøi. I henhold til denne bestemmelse har raadet afvist et ulykkestilfælde, der rammede et medlem af ulykkesforsikringsforeningen i en tysk fiskekutter, med hvilken han var forhyret.

Desuden har raadet under loven henført ulykkestilfælder, som har indtruffet fiskere under arbeider, som er knyttede til selve fiskeriet. Som saadanne arbeider kan nævnes baadens udsætning i sjøen og dens landsætning; istandsættelse af baadseil, foretaget i land og paa et tidspunkt, da den forulykkede var ophørt med fiskeriet for det aar; nedramning af bundgarnspæle; istandsættelse af en fiskerbro, som tilhører fiskerne paa stedet i forening og udelukkende benyttes til fiskerivirksomhed.

Hvor ulykkestilfælder derimod er indtrufne under saadanne omstæn-

digheder, at fiskeridriften eller de forhold, under hvilke denne foregaar, ikke kunde siges at være aarsag, har de tilskadekomne ikke kunnet ansees for erstatningsberettigede. Dette gjælder saaledes en fisker, som gled og faldt i det glatte føre, da han vilde begive sig fra sit hjem ned til stranden for at ro paa havet med garn; ligeledes en fisker, som efter at være kommen i land fra fiskeri, kjørte til byfogedkontoret i Skagen for at anmelde, at den kutter, hvormed han havde fisket, havde bjerget nogle makrelgarn, og kom tilskade, da han vilde stige ned af vognen.

2. Der er endnu ikke anmeldt noget tilfælde, hvorpaa bestemmelsen om, at fiskere er forsikrede mod ulykkestilfælder, som rammer dem under deres frivillige forsøg paa redning af menneskeliv paa sjøen, har fundet anvendelse.

3. I en særegen form er spørgsmaalet, om der kan siges at være indtruffet et ulykkestilfælde, der er bevirket ved seilads udenfor selve fiskergjerningen, kommet til at foreligge i følgende tilfælde. Paa en tid af aaret, hvor fiskeriet ligger stille, var et fiskerfartøi blevet benyttet til fragtfart med den paagjældende fisker som fører; medens han i en havn var beskjæftiget med at losse fartøiet, kom han til skade ved, at en sæk med bomuldsfrøkager faldt ned paa ham. Raadets flertal kunde ikke finde, at dette tilfælde henhørte under loven, men indenrigsministeriet, til hvilket sagen blev indanket, statuerede, at her forelaa et ulykkestilfælde, der var bevirket ved seilads i fiskerfartøi udenfor selve fiskergjerningen.

Som eksempel paa anvendelsen af den her omhandlede bestemmelse skal endnu nævnes et ulykkestilfælde, der overgik en fisker, som med sin baad seilede ud for at deltage i bjergningen af en grundstødt damper og blev rammet af et stykke kul, der blev kastet ud fra damperen i det øieblik, da han lagde til ved dennes side. Dette ulykkestilfælde blev af raadet henført under loven.

Af hensyn til at det i Norge er forbundet med meget store vanskeligheder at afgjøre, hvad der skal kunne kaldes fiskerfarkoster, anbefaler jeg, at ethvert tilfælde af drukning bør medføre erstatningsberettigelse for de forsikredes efterladte. Omkommer den forsikrede paa land, vil situationens forhold til fiskeriet i de fleste tilfælder være lettere at konstatere. Ligesaa, naar ulykken fører til invaliditet. Da kan iallefald ogsaa den tilskadekomne i regelen afgive forklaring om sagen.

II. For at en forsikret fisker eller dennes efterladte skal kunne reise krav paa erstatning, maa invaliditeten eller døden være foraarsaget ved et ulykkestilfælde.

Heraf følger for det første, at lidelsens opstaaen maa kunne

føres tilbage til en enkelt begivenhed som aarsag. Er den derimod fremkommen lidt efter lidt, f. eks. som følge af en række paavirkninger under arbeidets gang, berettiger den ikke til erstatning (f. eks. i et tilfælde af eczem paa begge hænder, der havde udviklet sig efterhaanden som følge af vedkommendes beskjæftigelse som fisker) og (sammentrækning af bindevævet i høire haand, som ligeledes var fremkommen i tidens løb, uden at der kunne angives nogen enkelt ulykkelig begivenhed som aarsag).

Det maa dernæst kræves, at et særligt forhold under fiskergjerningen kan paavises som aarsag til lidelsen. Opstaar denne som følge af eller i tilslutning til forhold, som fiskeren ifølge sit erhverv almindelig færdes under, og som i det ganske overveiende antal tilfælder ingen skadelige følger medfører, vil der ordentligvis ikke kunne blive tale om et ulykkestilfælde som aarsag. Mange tilfælder har alle tilfælles, at de paagjældende efter haarde og anstrengende ture paa sjøen, hvorunder de er blevne gjennemblødte, er blevne angrebne af forskjellige almindeligt forekommende sygdomme (lungebetændelse, nyrekolik, gulsot). At en fisker, som maa færdes paa et uroligt hav i aaben baad under alle slags veirforhold, undertiden bliver gjennemblødt, kan ikke siges at være noget uvant; tvertimod hører det til den slags ubehageligheder, som hans erhverv normalt fører med sig; begivenheden faar med andre ord ikke det ekstraordinære præg, som efter almindelig sprogbrug maa være tilstede, for at man kan tale om et „ulykkestilfælde“. Hertil kommer, at de sygdomme, hvoraf de paagjældende var angrebne, er almindeligt forekommende lidelser, som alle er udsatte for, og som meget sjelden opstaar som følge af ulykkestilfælder.

I modsætning til det ovenfor omtalte kan nævnes et tilfælde, i hvilket den paagjældende fisker kantrede under forsøg paa landing over den inderste revle; han blev bragt bevidstløs i land, og kun med stort besvær lykkedes det at bringe ham til bevidsthed. Samme nat blev han angreben af lungebetændelse, der efterhaanden angreb største delen af begge lunger, og hvoraf han kort efter døde. Under disse omstændigheder erkjendte raadet, at fiskeren var død som følge af et ulykkestilfælde, og det tilkjendte derfor enken erstatning efter loven. Saadanne tilfælder minder om de ikke saa ualmindelige tilfælder i Norge, da fiskerne maa „ride paa hvælvet“.

Særlig hyppigt opstaar spørgsmaalet om sammenhæng mellem ulykkestilfælde og lidelse ved underlivsbrok.

Det maa nu ansees som fastslaaet af lægevidenskaben, at broktilfælder som oftest opstaar efterhaanden under paavirkning af en lang række anstrengelser og indvendigt eller udvendigt fra kommende paavirkninger, derimod kun sjelden som følge af en begivenhed.

Medens brokket er under udvikling, vil det hyppigt intet besvær volde, og patienten er derfor i almindelighed ganske uvidende om den lidelse, han bærer paa. Først naar brokket er blevet saa stort, at det træder tydeligt frem og fremkalder smerter, henledes hans opmerksomhed paa det, og da dette sidste trin i udviklingen ofte skyldes en sterk anstrengelse, et stød eller lignende, vil han ganske naturligt opfatte denne begivenhed som aarsag til en lidelse, som i virkeligheden har udviklet sig gjennem længere tid.

Som ovenfor antydet kan imidlertid brok opstaa ved ulykkestilfælde; men for at et saadant skal kunne ansees som aarsag, maa visse betingelser være opfyldte. Disse er:

1. Der maa med bestemthed kunne paavises enten et egentligt ulykkestilfælde (et slag eller et stød mod underlivet, et fald eller lignende) eller en ekstraordinær, altsaa udover arbeidets sedvanlige rammer gaaende, svær legemlig anstrengelse som aarsag til broktilfældets opstaaen.

2. De symptomer, der erfaringsmæssigt ledsager den pludselige opstaaen af et broktilfælde, maa af den tilskadekomne skildres i det mindste nogenlunde træffende, og specielt maa deres styrke have været en saadan, at den tvang ham til straks at ophøre med arbeidet og meget hurtig at søge lægehjælp.

3. Endelig maa naturligvis den beskrivelse, som lægen paa grundlag af sin undersøgelse giver af det forefundne brok, være en saadan, at den ikke paa noget punkt er i modstrid med muligheden for dettes pludselige opstaaen ganske kort før undersøgelsen.

III. Endnu skal der fremsættes nogle bemerkninger om de omkomne fiskeres efterladtes krav efter den danske lov.

Ifølge disse bestemmelser tilfalder forsikringssummen ikke afdødes bo, men derimod kun saadanne personer, der i kraft af deres slegtskabsforhold til afdøde eller som følge af den understøttelse, han ydede dem, maa siges at have mistet en forsørger i ham.

De erstatningsberettigede efterladte er nemlig følgende:

1. Ubetinget ret til forsikring har altid fiskerens enke, dersom egteskabet var indgaaet før ulykkestilfældet, og samlivet ikke var ophørt.

2. Efterlader fiskeren sig ikke enke, hvem forsikringen tilkommer, tilfalder denne hans børn, hvis forsørgelse paahvilede ham (ɔ: egte børn under 18 aar), eller som han faktisk forsørgede, da ulykken skete.

3. Efterlades der ikke enke eller børn, kan dog arbeiderforsikrings-raadet bestemme, om forsikringen skal tilfalde andre, hvem arbeideren forsørgede, da ulykken skete.

Disse bestemmelser volder navnlig vanskelighed, naar de efterladtes

krav efter loven er betinget af, om de kunne siges at være blevne forsørgede af afdøde. Loven maa efter raadets opfattelse, der har fundet støtte hos indenrigsministeriet, forstaaes saaledes, at der kun vil kunne tales om forsørgelse i lovens forstand, hvor de paagjældende i alt væsentligt har faaet deres underhold af afdøde. Dette stemmer saavel med den almindelige forstaaelse af ordet forsørgelse, som formentlig ogsaa med lovens hensigt, idet ydelsen altid er den samme, og det saaledes ikke er muligt i det enkelte tilfælde kun at give en del af summen, hvilket dog maatte have været bestemt i loven, hvis denne havde villet yde erstatning ved delvis forsørgelse.

IV. En stor del af de anmeldelser om fiskeres tilskadekomst, som indgaar til raadet, fremkommer paa et meget sent tidspunkt, uden at der sees at have foreligget særlige forhold, der gjorde en saadan forsinkelse nødvendig eller dog forklarlig. Raadet finder derfor anledning til at henlede opmerksomheden paa, at det i loven er paabudt, at anmeldelse skal ske snarest muligt, og at det er i disse parters interesse, at dette paabud saa vidt muligt efterkommes. Ofte vil det vise sig nødvendigt at indhente yderligere oplysninger, hvoraf det kan afhænge, om der overhovedet tilkommer den paagjældende noget krav efter loven. Er der da hengaaet lang tid efter det anmeldte ulykkestilfældes indtræden, kan det hænde, at muligheden for at tilveiebringe de fornødne oplysninger er gaaet tabt, og at der derfor ikke kan tillægges vedkommende krav efter loven. En forhaling af sagens afgjørelse vil i hvert fald som oftest være en følge af en for sen anmeldelse. Der bør derfor fastsættes en tidsfrist for anmeldelse af ulykker. Men denne bør ikke optages i loven, men fastsættes af departementet efter bestyrelsens forslag.

Af ikke mindre betydning er det, at bestemmelsen om, at den tilskadekomne snarest muligt efter ulykkestilfældet maa lade sig undersøge af en læge og derefter underkaste sig den lægebehandling, som findes fornøden, nøie iagttages. Det kræver ikke nærmere paavisning, at det har en overordentlig betydning for behandlingens resultat, at den paabegyndes saa snart som muligt, og raadet vil ved sin fastsættelse af en tilskadekommens erstatning ikke kunne undlade at tage hensyn til, om invaliditetsgraden paa grund af forsømt lægebehandling er blevet større, end den ellers vilde være bleven.

Da det dernæst ofte kun gjennem en snarest muligt foretagen lægeundersøgelse lader sig konstatere, om der virkelig er sammenhæng mellem en lidelse og den derfor anførte aarsag, udsætter den tilskadekomne sig for, at hans krav ikke anerkjendes af raadet, saafremt han undlader at søge læge, saasnart forholdene tillader det.

5. Forsikringens administration.

Ledelsen af den danske ulykkesforsikring varetages af en bestyrelse, bestaaende af indtil 5, for tiden 3 medlemmer, som udnævnes af indenrigsministeren. Det medlem af bestyrelsen, der af indenrigsministeren udnævnes til formand, repræsenterer foreningen udadtil. Bestyrelsens honorar fastsættes af indenrigsministeren; bestyrelsen antager selv den fornødne medhjælp. Foreningens regnskaber gjælder for kalenderaaret, de revideres af en af indenrigsministeren antagen revisor, hvis honorar ogsaa udredes af forsikringen.

Fastsættelsen af de ydelser, som tilkommer fiskeren eller hans efterladte, samt afgjørelsen af spørgsmaalet, om et anmeldt tilfælde begrunder krav efter loven, og om de foreliggende kjendsgjerninger er tilstrækkelige til sagens bedømmelse, henhører under en egen afdeling af „arbeiderforsikrings-raadet".

Forsikringen er, som tidligere nævnt, i Danmark helt frivillig, dens perifere organisation er derfor bygget paa distriktsafdelinger med tilhørende medlemmer. Disse vælger en tillidsmand, som af bestyrelsen anerkjendes som mellemmand mellem foreningen og medlemmerne. Tillidsmanden opkræver medlemsbidragene og indsender dem til bestyrelsen efter den ham meddelte instruks. Bestyrelsen kan tillægge tillidsmændene vederlag for deres arbeide og godtgjørelse for kontorudgifter; hertil kan bestyrelsen anvende indtil 10 % af medlemsbidragenes samlede beløb.

Hele denne administrations ordning er fastsat ved vedtægt, ikke ved lov, og den kan derfor forandres efter ministeriets bestemmelser.

. . .

Saafremt en norsk ulykkesforsikring for fiskere blir bygget paa den ordning, at kommunerne indkræver medlemsbidragene, vil den perifere administration i væsentlig grad forenkles — i sammenligning med den danske forsikring. For den foreslaaede tvungne minimale forsikring vil bidragene i alle tilfælder blive at indkræve sammen med kommuneskatterne. For den frivillige kommunale forsikring enten efter den første eller efter en af de høiere klasser vil der i hver kommune kunne træffes den ordning, som under de givne forhold maatte ansees for mest praktisk. Der er saaledes intet iveien for, at der i en kommune dannes en saadan frivillig, af kommunen autoriseret og kontrolleret forening, som vedtaget af Aalesunds fiskere (se bilag 31). Saadanne foreninger vil netop i statens garanti af forsikringssatserne og i kommunens ret til at gjøre forsikringen obligatorisk for bestemte grupper af fiskere have det bedste grundlag for en sikker og hensigtsmæssig frivillig organisation.

Jeg ønsker her at tilføie, at den udsigt, som saaledes aabnes til frivillig organisation, ogsaa aabner en anden meget vigtig fremtidsmulighed. Det har været forbundet med store vanskeligheder for fiskerne at samle sig om fælles interesser til en organisation til varetagelse af deres tarv. Det kan derfor, *mutatis mutandis* anføres, at de frivillige forsikringssammenslutninger, paa hvilke ulykkesforsikringen i Tyskland er bygget, ogsaa har dannet udgangspunkt for videre formaal, saaledes det at forebygge ulykker og at repræsentere vedkommende stand udadtil. I aarsberetningen for 1905 for den tyske sammenslutning for sjøbedriftens og fiskernes forsikring (Seeberufsgenossenschaft) udtales der: „Vi glæder os over at kunne fastslaa, at vor virksomhed ogsaa i det forløbne aar ikke alene har været begrænset til vore egne snevre, udelukkende faginteressers omraade, men at vor sammenslutning, overensstemmende med de ideer, som foresvævede fyrst Bismarck, da han skabte saadanne sammenslutninger, ogsaa i vide kredse er blevet anerkjendt som et organ, som repræsenterer alle tyske redere, og som ikke alene egner sig til, men endog i høi grad er kaldet til at kaste sit raad i vegtskaalen ved afgjørelsen af alle spørgsmaal af almindelig natur, som har betydning for den tyske skibsfart. I overensstemmelse hermed har vi været anmodet om, ikke alene af rigsregjeringen, men ogsaa af de forskjellige regjeringer, at afgive udtalelser om spørgsmaal, som berører skibsfartens interesser.“ —

Ogsaa ved det arbeide, som vil kræves ianledning af indhentelsen af det fornødne materiale af erklæringer og udtalelser til erstatningskravenes bedømmelse forudsætter jeg, at man vil kunne paaregne kommunernes støtte. Ved dette arbeide vil disse i endnu høiere grad have følelsen af, at de har en direkte interesse at varetage, idet de støtter forsikringens virksomhed. Hvilken ordning enhver kommune maatte ville træffe for at fremme forsikringsarbeidet, anser jeg at ville blive meget forskjellig, alt efter hver enkelt kommunes antal af fiskere. En betydelig støtte antager jeg dog, at staten vil kunne yde kommunerne i denne deres virksomhed, idet staten vil kunne stille hele sit apparat af opsyn til raadighed for enhver undersøgelse af de nærmere omstændigheder ved stedfundne ulykker og være de tilskadekomne behjælpelige med at faa indsendt nærmere, ved reglement fastsatte erklæringer og beretninger om ulykkens art og følger. Medens jeg anser det for uoverkommeligt for staten paa en nogenlunde tilfredsstillende maade direkte at udstede policer for de forsikrede, vil den derimod kunne yde en særdeles værdifuld bistand ved indhentelsen af oplysninger om de omkomne eller tilskadekomne. Her vil ogsaa sygefondenes læger kunne faa stor betydning for forsikringen.

Hvad nu forsikringens centrale administration angaar, da vil det i Norge være forbundet med de største vanskeligheder at lade et raad af repræsentanter for fiskerne afgjøre de enkelte tilfælder. Dertil er afstandene for store; reiseudgifter og tidsspilde vilde derfor blive for uforholdsmæssige. Man maa derfor vistnok overlade en **central bestyrelse af forsikringen** at træffe afgjørelser af erstatningskravene og at lede forsikringens virksomhed og alene søge kontrollen i vedkommende regjeringsdepartements endelige afgjørelse af de af bestyrelsens bestemmelser, som inden en vis appelfrist blir forlangt forelagt departementet. Derimod bør en beretning, der som i Danmark redegjør for behandlingen af hvert enkelt tilfælde, tilligemed udtalelser om forandringer i forsikringens stilling til mere principielle spørgsmaal, aarlig forelægges det raad af repræsentanter for fiskeribedriften, som allerede nu er oprettet, nemlig fiskeriraadet.

Der kan nu maaske være meningsforskjel, om en saadan bestyrelse vil være istand til direkte ved korrespondance med kommunerne at besørge den hele administration. Jeg for min del antager, at dette kun vil kunne ske. ved at bestyrelsen blir nødsaget til at føre en særdeles stor korrespondance i anledning af forberedelsen af alle de sager, den skal afgjøre. En væsentlig del af denne forberedelse bør efter min mening finde sted i distrikterne og ikke fra centralkontoret. I dette øiemed bør der ansættes en tilsynsmand i hvert distrikt. Hvor stort et distrikt bør være, kan paa forhaand ansees tvilsomt, og dette bør overlades regjeringsdepartementets afgjørelse. Jeg for min del tænker mig, at der ansættes en tilsynsmand for hvert af amterne fra Stavanger til Finmarken og 2 eller 3 tilsynsmænd paa Skagerakkysten. Disse stillinger antages at kunne være biposter og kunne beklædes af mænd, som er fortrolige med distriktets administrative forhold.

Tilsynsmandens opgave maa det være at paase, i fornødent fald med amtmandens assistance, at kommunernes lister og bidragene for de forsikrede indsendes i rette tid før hvert forsikringsaars begyndelse. Fremdeles at foranledige, at de fornødne lægeerklæringer og andre oplysninger om ulykkestilfældets art og følger medsendes ethvert krav om erstatning. Tilsynsmanden maa i det hele være mellemmand mellem kommunen og forsikringen, og det saavel ved præmiernes indkrævning som ved erstatningernes udbetalinger.

Ved tilsynsmandsinstitutionen vil centralkontorets arbeide lettes i væsentlig grad. Saafremt imidlertid forsikringen oprettes paa det grundlag, som jeg her har foreslaaet, vil der nok kræves ikke saa lidet kontorarbeide. Det synes mig naturligt, at dette staar under den centrale bestyrelses kontrol og ledelse. Heraf synes at følge, at der bør ansættes en overfor bestyrelsen ansvarlig kontorchef, som besørger forsikringens

korrespondance og har tilsynet med dens regnskabshold. Da det har været foreslaaet at lægge forsikringens administration ind under fiskeriadministrationen (p. t. fiskeridirektoriatet), vil jeg udtale, at det antagelig vil være af stor betydning, at det iallefald knyttes i nær forbindelse med dette. Dog antager jeg, at forsikringen ikke direkte bør underordnes fiskeridirektøren, idet den jo er forudsat ledet af sin egen bestyrelse. Det maatte da i tilfælde ske paa den maade, at fiskeridirektøren var medlem af bestyrelsen, og at forsikringens kontor iallefald havde en egen virksomhed, selv om det af praktiske grunde skulde arbeide i samme bygning. At der i en saadan form bør finde en forbindelse sted mellem fiskeriadministrationen og den af mig foreslaaede forsikring, tror jeg dog iallefald at burde anbefale, saalænge forsikringen opfattes som et forsøg; thi saalænge vil en betydelig del af forsikringens arbeide maatte bestaa i at lære fiskeribedriftens statistiske forhold at kjende, for at man paa grundlag heraf kan forberede en bedre fremtidsordning.

Paa sagens nuværende stadium at opstille et budget for administrationen, vover jeg ikke at forsøge paa. Det vil være klart for enhver, at oprettelsen af en forsikring, som den her foreslaaede, kun kan gjennemføres paa den maade, at man stadig retter sig efter de nu mange uforudseelige forhold, som man efterhaanden vil lære at kjende. At opstille budget for disse forhold er at prætendere en kundskab, som ikke haves, og vil enten føre til altfor kostbare indretninger eller til skuffelser eller til uretfærdig kritik af den, der opstiller budgettet. Som i alle andre lande, f. eks. Danmark, bør det ogsaa her overlades vedkommende regjeringsdepartement at anordne forsikringens administration og administrative budget. Og det saa meget mere, som den foreslaaede ordning bør fastsættes kun for et kortere tidsrum; jeg foreslaar for 5 aar. Det videre budget for bestyrelsen, det centrale kontor og tilsynsmændene bør efter min mening foreslaaes for departementet af forsikringens bestyrelse, saasnart denne er konstitueret, og centralinstitutionens udgifter antages da som ovenfor nævnt at kunne bestrides af minimalforsikringens præmier og i tilfælde af overskridelser af de beløb, som afsættes til reservefond.

6. Forsikringens ordning under forudsætning af præmiernes indbetaling ved baadmerkers udlevering.

I tredie afsnit har jeg nærmere redegjort for mine grunde til ikke at kunne anbefale, at forsikringen ordnes paa grundlag af præmiernes betaling ved udleveringen af baadmerker. Da imidlertid denne ordning ved forskjellige anledninger er blevet stillet saa sterkt i forgrunden, finder

jeg det at være min pligt at omtale de forudsætninger, under hvilke en saadan ordning efter min mening i tilfælde maatte træffes.

I tredie afsnit har jeg nævnt, 1) at forsikringens formaal i tilfælde maatte begrænses til en for alle fiskere lige erstatning ved dødsfald under fiskeri og paa reiser til og fra fiske, 2) at midlerne maatte tilveiebringes delvis ved eksportafgifter og desuden ved smaa bidrag ved baadmerkernes udlevering uden udlevering af policer. 3) At forsikringen maa begrænses til ulykkestilfælder, som finder sted paa den del af kysten, paa hvilken baadmerkesystemet er indført, nemlig strækningen fra Stavanger til Finmarkens amter.

Med hensyn til en saadan forsikrings budget antager jeg, at en præmie for dødsfald af 1 krone, i henhold til hvad jeg tidligere har udtalt, maa kunne anbefales for en ydelse af 500 kroner engang for alle, og hertil antager jeg efter alt, hvad der er gaaet forud i denne sag, at en saadan forsikring vil blive begrænset. Forudsætter vi nu et antal af 70 000 eller maaske i enkelte aar op til 80 000 fiskere (kfr. hr. Dahls betænkninger bilagene 24 og 25), maatte altsaa forsikringens budget bygges paa en antagelig udgift af 70—80 000 kroner. Kommer hertil administrationsudgifter og tilskud til Røvær og Titranfondet som reservefond for mulige større katastrofer, bør vel de paaregnelige udgifter ikke sættes lavere end til ca. 90 000 kroner om aaret. Dette beløb antager jeg delvis vil kunne dækkes ved en forøgelse af eksportafgifterne som foreslaaet i afsnit 3. Dog bør iallefald afgifterne for hummer og fersksild fra Skagerakkysten undtages. Jeg anbefaler derfor, at man ikke paaregner et større bidrag af eksportafgifterne end ca. 50 000 kroner. Restbeløbet antages da at kunne dækkes ved en betaling til forsikringskassen af 50 øre for hver mand, som deltager i et fiske, hvor merker udleveres. Saafremt fiskere skulde deltage i flere fiskerier, f. eks. skreifiske og Finmarksfiske, antager jeg, at der ikke er anden udvei end den, at præmien maa betales to gange, idet en ordning, som skulde give en sikker garanti for, at de, som engang har betalt, ikke kom til at betale igjen, vistnok vil medføre en uforholdsmæssig udgift i forhold til de indkrævede beløb.

Administrationen antages paa denne maade at ville blive enklere og mere billig end ved nogen anden ordning. Det vil vistnok være fordelagtigt at have tilsynsmænd i hvert amt eller distrikt, men disse vil faa væsentlig mindre at gjøre end ved den af mig foreslaaede ordning. Centraladministrationen vil ogsaa faa et betydelig mindre arbeide, men jeg antager dog, at det vil være rigtigst, at den bestaar af en bestyrelse, som bedømmer de indkommende erstatningskrav.

Ved disse antydninger og ved de i det foregaaende meddelte faktiske oplysninger tror jeg at have givet de bidrag, som jeg for min del i tilfælde kan yde til en saadan ordnings planlæggelse. At udarbeide et mere specielt forslag finder jeg for mit vedkommende at være umuligt, da de nærmere enkeltheder jo bedst vil kunne bedømmes, naar ordningens grundplan er fastslaaet.

Derimod har jeg søgt at forme de synspunkter, som jeg i det foregaaende principalt har fundet at burde anbefale i et bestemt lovforslag, da dette ogsaa vil give et resumé af min hele opfatning.

Forslag til lov om ulykkesforsikring for fiskere.

---

§ 1.

Enhver her i landet hjemmehørende fisker eller fangstmand, som ernærer sig ved fiskeri, ishavsfangst eller hvalfangst, helt eller delvis, samt enhver, som tilhører fisker- eller fangstfartøis faste besætning (saasom fører, maskinist, fyrbøder eller kok), skal være forsikret efter denne lovs bestemmelser mod følgerne af ulykker, der maatte tilstøde ham i bedriften eller ved anden færdsel paa sjøen ombord i norsk fartøi eller baad.

§ 2.

Til overtagelse af den i § 1 paabudte forsikring oprettes en af staten garanteret offentlig forsikringsindretning for fiskere omfattende det hele land.

Forsikringsindretningens bestyrelse anordnes af kongen.

§ 3.

Forsikringens formaal er skadesløsholdelse efter nedenstaaende regler i anledning af bedriftsulykke, der medfører forsikret persons legemsbeskadigelse eller død. Til bedriften regnes ogsaa reiser til eller fra fiske- eller fangstfeltet. Indtræffer ulykken under anden færdsel paa sjøen — altsaa udenfor bedriften — omfatter forsikringen kun dødsfald ved drukning.

Den minimale forsikring (Første klasse).

§ 4.

Indtræder der under de i foregaaende paragraf nævnte forhold et ulykkestilfælde, har vedkommende forsikrede krav paa nedennævnte ydelser:

1. Medfører ulykkestilfældet en arbeidsudygtighed, hvis endelige følge endnu ikke er bestemt, tilkommer der fra udløbet af den 13de uge

efter ulykkestilfældet den tilskadekomne i dagpenge kr. 1.50 pr. dag. Retten til dagpenge er betinget af, at nedsættelse af arbeidsevnen er tilstede. Dette ansees at være tilfældet, saa længe den tilskadekomne paa grund af den ham overgaaede beskadigelse ikke er i stand til at optage et arbeide af samme art som hans tidligere. Dette godtgjøres ved lægeerklæring. Dagpengene udbetales den tilskadekomne ved hver uges udgang for den forløbne uge.

Hvor tilfældet medfører blivende nedsættelse af arbeidsevnen, vedbliver dagpengene at løbe, indtil fastsættelse af invaliditets-erstatningen foreligger.

Hvor tilfældet medfører døden, vedbliver dagpengene at løbe indtil dødsdagen.

Dagpengeydelsen fortsætter dog ikke i noget tilfælde længere end til aarsdagen efter ulykkestilfældets indtræden.

2. Har ulykkestilfældet medført en arbeidsudygtighed, som erklæres for at være af blivende beskaffenhed, tilkommer der den tilskadekomne en pengesum, der bestemmes efter graden af arbeidsudygtigheden. Er arbeidsudygtigheden fuldstændig, skal pengesummen udgjøre kr. 720.00 en gang for alle. Er arbeidsevnen kun forringet, skal pengesummen udgjøre en i forhold til forringelsen beregnet del af denne sum. Grænsen nedad for erstatning for forringet arbeidsevne fastsættes af vedkommende departement.
3. Indtræder døden inden aarsdagen efter ulykkestilfældet og som følge af dette, tilkommer der den afdødes nedennævnte efterladte en erstatning stor kr. 500.00 en gang for alle. Saafremt der tidligere for samme ulykkestilfælde er udbetalt invaliditetserstatning lig eller større end dødserstatningen, bortfalder denne. Er der udbetalt en mindre invaliditetserstatning, fratrækkes dennes beløb fra dødserstatningen.

   Erstatningen tilkommer enke eller børn eller andre personer, som den forulykkede bevislig forsørgede, da ulykken skeede.

§ 5.

Ethvert krav paa erstatning skal snarest og senest inden 1 maaned efter ulykkestilfældet være anmeldt til forsikringsindretningen.

Inden aarsdagen efter ulykkestilfældet maa ethvert erstatningskrav være endelig afgjort.

Har den forulykkede selv med forsæt fremkaldt ulykken, kan intetsombelst erstatningskrav efter denne lov gjøres gjældende.

§ 6.

De til erstatningernes dækkelse og forsikringsindretningens administrationsudgifter fornødne midler tilveiebringes dels gjennem eksportafgift paa fiskevarer, dels gjennem en præmie af hver forsikret. Af de til det

saakaldte havnefond til enhver tid paalagte afgifter af fiskevarer blir for fremtiden halvparten at indbetale til forsikringsindretningen. Som direkte præmie erlægger hver forsikret kr. 1.50 pr. aar.

Forsikringens mulige overskud blir at afsætte til et „Fiskernes forsikringsfond“, som udgjør forsikringsindretningens reservefond. Til dette overføres efter nærmere bestemmelse af vedkommende regjeringsdepartement samtlige tiloversblevne beløb af de i anledning af Røvær- og Titranulykken indsamlede midler.

§ 7.

Efter vedkommende kommunestyres foranstaltning skal der aarlig istandbringes et mandtal over de fiskere, som er skattelagt i kommunen. Kommunestyret er berettiget til i dette mandtal ogsaa at optage personer, der ikke er skattelagt i kommunen. I henhold til dette mandtal blir den præmie, som paahviler de forsikrede, at opkræve.

Enhver i kommunen hjemmehørende er desuden ved erlæggelse af præmie berettiget til at forlange sig opført i dette mandtal. Kun de paa kommunens lister opførte er forsikrede.

Det paaligger kommunen at indfordre præmien, der kan opkræves paa samme maade som og i forbindelse med de almindelige kommuneskatter. Kommunen er ligeoverfor forsikringsindretningen ansvarlig for præmiebeløbet overensstemmende med mandtallet. For indkrævning af præmien tilkommer der kommunen en godtgjørelse af forsikringsindretningen af 2 % af præmiebeløbet.

De nærmere bestemmelser angaaende mandtallets affattelse og indsendelse til forsikringsindretningen og præmiens indbetaling fastsættes af vedkommende departement.

§ 8.

Vedkommende regjeringsdepartement fastsætter de nærmere bestemmelser angaaende anmeldelse af ulykker, der begrunder erstatningsret efter nærværende lov, angaaende de fornødne legitimationer, erstatningernes udbetaling og lignende.

§ 9.

Forsikringsindretningens bestyrelse afgjør, om et anmeldt tilfælde begrunder erstatningskrav efter denne lov og fastsætter i tilfælde erstatningen i overensstemmelse med bestemmelserne i § 4.

Bestyrelsens afgjørelser kan inden 1 maaned, efterat rette vedkommende har modtaget underretning derom, indbringes til prøvelse af vedkommende regjeringsdepartement, der med endelig virkning træffer afgjørelse i sagen.

§ 10.

Erstatningsfordringer efter denne lov kan ikke med retsvirkning afhændes, pantsættes eller gjøres til gjenstand for arrest, eksekution eller udpantning undtagen for pligtigt underholdningsbidrag til hustru eller børn.

Den høiere forsikring.

§ 11.

Der skal være adgang for de personer, der omfattes af nærværende lov, til mod en forhøielse af præmien at tegne en frivillig forsikring med høiere invaliditets- og dødsfaldserstatning, men med samme dagpengeerstatning, efter følgende klasser og ydelser:

	Dødsfalds-erstatning	Invaliditets-erstatning	Tillægspræmie
	kr.	kr.	kr.
2den klasse	1 000.00	1 440.00	1.00
3die „	1 500.00	2 160.00	2.50
4de „	2 000.00	2 880.00	4.00
5te „	2 500.00	3 600.00	5.50

Foruden ovenstaaende tillægspræmie vil altsaa den forsikrede ogsaa have at betale den for den minimale forsikring (1ste klasse) fastsatte præmie kr. 1.50.

Den, der ønsker at tegne denne høiere forsikring, har at anmelde for vedkommende kommune, efter hvilken af ovennævnte klasser forsikring ønskes, og han opføres i overensstemmelse hermed paa kommunens liste.

Forøvrigt gjælder med hensyn til præmier og erstatninger de samme regler som for den minimale forsikring.

§ 12.

Kommunerne er ogsaa berettigede til med vedkommende regjeringsdepartements approbation hver for sit distrikt at indføre tvungen forsikring efter en af de i § 11 nævnte høiere klasser for nærmere betegnede fiskere, som maatte ansees for at have behov for en saadan forsikring. Kommunestyrernes beslutning om ordningen og administrationen af saadan forsikring efter en høiere klasse er ogsaa undergivet vedkommende regjeringsdepartements approbation.

§ 13.

Nærværende lov træder i kraft og forbliver gjældende i et tidsrum af 5 aar fra ikrafttrædelsen.

Bilag.

Bilag 1.

Skrivelse fra handels- og industridepartementet til fiskeristyrelsen af 29de juni 1905.

Som nævnt i departementets skrivelse til styrelsen af 5te april d. a. har man optaget til behandling spørgsmaalet om istandbringelse af ulykkesforsikring for fiskere. Departementet skal udbede sig en udtalelse fra styrelsen angaaende forskjellige herhenhørende spørgsmaal. Man skal i denne anledning bemerke følgende under henvisning forøvrigt til de udtalelser angaaende sagen, som paa det nu samlede storting fremkom under behandlingen af fiskeribudgettet for terminen 1905—06.

Den 2den parlamentariske arbeiderkommission har i sin indstilling angaaende lov om syge- og ulykkesforsikring omhandlet spørgsmaalet og udtalt, at skal man tænke paa muligheden af en ulykkesforsikring for fiskere i vort land, maa den utvilsomt blive at ordne som en særegen forening — som i Danmark — paa frivillighedens grundlag og med noget tilskud fra arbeidsgivere, hvor saadanne findes. Kommissionen anser det imidlertid for tvilsomt, hvorvidt en saadan forening eller frivillig forsikring hos os nærmest burde tage sigte paa erstatning for invaliditet. Den udvikling, fiskeribedriften for tiden undergaar, kan vistnok medføre, at der ogsaa her vil indtræffe en del skadetilfælde med invaliditet tilfølge. Men det overveiende antal ulykkestilfælder er dog desværre saadanne, der volder fiskerne døden og sætter familien i den yderste nød. Aarligaars indtræffer der saadanne ulykker ved vore fiskerier.

Det maatte være den nærmeste opgave at faa iverksat en dødsfaldsforsikring med udbetaling af en bestemt pengesum til de efterladte. Forsikringen burde være frivillig i lighed med den danske, og dens administration maatte kunne henlægges under distriktsstyrerne. Der vilde i det hele ikke kræves noget større administativt apparat, dersom man valgte en plan som den her antydede.

Departementet skal oplyse, at de af kommissionen nævnte distriktsstyrer er et led i administrationen af den af kommissionen foreslaaede fremtidige syge- og ulykkesforsikring her i landet.

Det første punkt, hvorom styrelsens udtalelse ønskes, er spørgsmaalet om, hvem en eventuel fiskerforsikring bør omfatte. Med hensyn til dette punkt skal departementet paa sagens nærværende standpunkt indskrænke sig til at bemerke, at der paa grund af den maade, hvorpaa fiskerierne hos os for en væsentlig del drives, ikke kan blive spørgsmaal om at indskrænke forsikringen til kun at omfatte de personer, som driver fiske som eneste næringsvei eller ialfald som hovednæringsvei. Der kan, saavidt skjønnes, snarere blive spørgsmaal om, at forsikringen ialfald til en begyndelse bør begrænses til dem, som deltager i de store periodiske fiskerier, en ordning, som imidlertid vistnok vilde føre til, at en stor del af de ovenfor nævnte fiskere blev staaende udenfor. I denne forbindelse skal man specielt henlede styrelsens opmerksomhed paa spørgsmaalet om, hvorvidt laksefiskere, hummerfisker o. a. l. bør medtages.

I nær sammenhæng med spørgsmaalet om hvem forsikringen i tilfælde bør omfatte og tildels afhængig deraf staar spørgsmaalet, om en eventuel forsikring bør gjøres frivillig eller tvungen eller begge dele.

Departementet anser det for sit vedkommende for noget tvilsomt, om en frivillig forsikring hos os vilde vinde en ønskelig tilslutning. En tvungen forsikring for samtlige fiskere vilde imidlertid i høi grad vanskeliggjøre administrationen og forhøie administrationsomkostningerne. Det er hensynet hertil, som har ledet departementet ind paa den ovenfor fremholdte tanke, at den eventuelle forsikring — om den gjøres tvungen, muligens, ialfald til en begyndelse, burde begrænses til deltagerne i de store fiskerier, idet indskuddets indkrævning ved disse antagelig vilde kunne ske i forbindelse med udleveringen af baadmerker. Der kunde derhos blive spørgsmaal om ved siden af en saadan tvungen forsikring at anordne en frivillig for dem, som ikke vilde omfattes af den tvungne. Idet man imødeser styrelsens udtalelser om disse spørgsmaal, skal man bede spørgsmaalet om administrationens ordning og derunder specielt ordningen med indskuddenes indfordring saavel under frivillig som tvungen forsikring taget under omhyggelig overveielse.

Hvad forsikringens ydelser angaar, skal departementet bemerke, at det vistnok turde være det hensigtsmæssigste fra begyndelsen af at anordne forsikringen kun som en dødsfaldsforsikring og med udbetaling af et bestemt beløb en gang for alle, da dette i høi grad vilde forenkle forsikringen og navnlig dens administration.

Angaaende tilveiebringelsen af den statistik, hvorpaa forsikringen bliver at bygge, at departementet tilskrevet det statistiske centralbureau. Bureauets svarskrivelse af 10de mars d. a. med bilag vedlægges og bedes ved besvarelsen tilbagesendt. Idet bemerkes, at bureauet synes at være gaaet ud fra, at forsikringens ydelser bliver at fastsætte i forhold

til den forsikredes forsørgelsesbyrde, hvad departementet ikke tror bør ske, skal man udbede sig styrelsens udtalelse om, hvorledes den fornødne statistik (antallet af fiskere og dødsfald under fisket) vil kunne tilveiebringes. Jfr. departementententets ovennævnte skrivelse til styrelsen af 5te april sidstleden.

Indskuddenes størrelse vil selvfølgelig ikke kunne beregnes, før nogenlunde brugbar statistik foreligger, og man har truffet valg med hensyn til forsikringens anordning og ydelser. Idet man forsaavidt henviser til det ovenfor anførte, skal man alene tilføie, at der herunder ogsaa maa tages under overveielse, hvorvidt de personer, som deltager i de store fiskerier, bør forsikres alene for den tid, fisket varer, samt for reisen til og fra dette, eller om forsikringen ogsaa for disse bør gjøres kontinuerlig.

Styrelsens betænkning bedes ledsaget af de fornødne lovudkast.

Kristiania den 29de juni 1905.

Sofus Arctander.

C. B. Kielland.

Bilag 2.

Gjenpart af skrivelse fra det statistiske centralbureau af 10de mars 1905 til handels- og industrldepartementet.

Ved skrivelse af 3die d. m. har det kgl. departement udbedt sig bureauets udtalelse angaaende de statistiske publikationer eller andre statistiske opgaver, som kunde tjene til veiledning ved spørgsmaalet om istandbringelse af en ulykkesforsikring for fiskere.

I anledning heraf skal man tillade sig at oplyse, at der i bureauets publikationer samt i den parlamentariske arbeiderkomissions socialstatistik allerede haves forskjellige statistiske opgaver, der kan være til nytte i heromhandlede henseende, men at der for det særskilte øiemed, som det her gjælder om, tiltrænges supplerende opgaver.

A. Forhaandenværende opgaver:

1. Blandt disse skal man først nævne, at der i tabeller vedkommende folkemængdens bevægelse fra 1866 af for hvert aar foreligger en opgave over det samlede antal af de under fiskeri omkomne personer, og at disse aarlige opgaver findes sammendragne for hvert femaar.
2. Dernæst har man i folketællingerne opgaver over antallet af de personer, der driver fiskeri som eneste erhverv eller som hoved-

erhverv og i folketællingen for 1876 tillige antallet af dem, der driver fiskeri som bierhverv (tabel 21).

3. Ved de tre sidste folketællinger er derhos erhvervet opgaver over fiskerne fordelt efter alder og egteskabelig stilling samt over de af fiskerne forsørgede personer, oplysninger, der vil være af interesse ved spørgsmaalet om de beløb, der kan blive at tilstaa fiskernes efterladte.
4. I fiskeristatistiken findes opgaver over antallet af fiskere, der deltog i de større fiskerier med oplysninger om deres udbytte og fra aaret 1884 af oplysning om antallet af de under samme omkomne personer (første gang i Norges officielle statistik III, no. 49, s. XI).
5. Angaaende fiskernes indtægts- og formuesforhold indeholder den af bureauet givne socialstatistik II (Norges officielle statistik III no. 255) og den af den parlamentariske arbeiderkommission udgivne socialstatistik adskillige oplysninger. I sidstnævnte statistik er fiskerne vistnok ikke udtrykkelig anført, men de opgaver, der angaar de selvstændigt arbeidende i bygderne, kan bruges, da disse for den aldeles overveiende del bestaar af fiskere. De nævnte opgaver knytter sig til aarene 1891 og 1894. For byernes vedkommende er man i besiddelse af et materiale, hvoraf fiskernes indtægter i 1902 vil kunne udledes.
6. Endelig indeholder den af den parlamentariske arbeiderkommission udgivne socialstatistik IV adskillige detaljerede oplysninger angaaende invaliditetsforholdene for de selvstændigt arbeidende, der for landdistrikternes vedkommende i alt væsentligt vil kunne benyttes som udtryk for fiskernes invaliditetsforhold.

B. Med hensyn til de supplerende opgaver, som i heromhandlede øiemed ansees paakrævede, bemerkes:

1. Ved siden af opgaver over det samlede antal ved fiskeri omkomne personer (A 1) synes man at maatte tiltrænge opgaver over deres fordeling efter alder og egteskabelig stilling. Til oplysning herom har man i bureauet et bekvemt materiale, af hvilket de fornødne opgaver uden større arbeide vil kunne uddrages. De opgaver, der findes trykt i de tabeller, der angaar de ved ulykkestilfælde omkomne personer, er nemlig tilveiebragt paa den maade, at der er udskrevet en ekstraseddel for hver omkommen person indeholdende oplysning om dødsmaaden samt livsstilling, alder og egteskabelig stilling. Da disse ekstrasedler er opbevaret for et længere tidsrum, vil de med noget arbeide kunne skaffes tilveie og sorteres efter alder etc. Man anser det tilstrækkeligt paa den maade at behandle opgaverne for de senest forløbne 10 à 20 aar, omfattende et antal af 1 500 à 3 000 fiskere.

2. Af den under A 2 nævnte opgave over de fiskere, der i 1876 drev fiskeri som bierhverv, fremgaar, at antallet af disse, navnlig i enkelte amter, er forholdsvis meget betydeligt. Saaledes i Nordlands amt 7 199 af 15 183 fiskere i det hele, i Romsdals amt endog 4 075 af 6 477.

   Det er imidlertid sandsynligt, at antallet af de fiskere, der driver fiskeri som bierhverv, siden 1876 er ikke uvæsentlig aftaget, idet fiskerinæringen har vist tendens til specialisering. Da det heromhandlede punkt er af væsentlig betydning for de undersøgelser, som der her er spørgsmaal om — idet forholdet mellem antallet af ulykkestilfælde ved fiskeri og antallet af fiskere ikke kan bestemmes, uden at man kjender det sidstnævnte antal i dets helhed, — synes det paakrævet, at folketællingsopgaverne for 1900 suppleres ved en speciel undersøgelse heraf.

3. Da de fiskere, der driver fiskeri som binæring, antagelig fremdeles spiller en ikke ubetydelig rolle, og de oplysninger, som folketællingerne indeholder om fiskernes fordeling efter alder og egteskabelig stilling alene angaar de fiskere, der driver fiskeri som sit eneste eller hovedsagelige erhverv, vil det være af betydning, at der i forbindelse med den under B 2 nævnte undersøgelse ogsaa tilveiebringes oplysning om nævnte forhold for de øvrige fiskere. Det er nemlig vel muligt, at fordelingen efter alder og egteskabelig stilling stiller sig forskjelligt for disse to kategorier af fiskere.

Ved de ovenfor omhandlede opgaver skulde der, saavidt man derom paa forhaand tør dømme, tilveiebringes et i det væsentlige fyldestgjørende grundlag for de beregninger, der vil udkræves i anledning af spørgsmaalet om ulykkesforsikring for fiskere, men det siger sig selv, at saavel benyttelsen af det temmelig vidtløftige forhaandenværende materiale som dettes supplering vil kræve endel udgifter.

Bilag 3.

Opgave over det samlede antal af de under fiskeri omkomne mænd i Norge.[1])

Aar	Antal omkomne mænd	Aar	Antal omkomne mænd	Aar	Antal omkomne mænd	Aar	Antal omkomne mænd
1866	135	1876	114	1886	115	1896	126
1867	121	1877	93	1887	189	1897	89
1868	160	1878	106	1888	105	1898	106
1869	95	1879	71	1889	76	1899	230
1870	82	1880	167	1890	77	1900	112
1871	117	1881	180	1891	134	1901	146
1872	74	1882	151	1892	109	1902	124
1873	91	1883	69	1893	222		
1874	114	1884	110	1894	150		
1875	121	1885	240	1895	121		

Femaars-sammendrag.

1866—1870 593
1871—1875 517
1876—1880 551
1881—1885 750
1886—1890 562
1891—1895 736
1896—1900 663

¹) Heri medtaget kun de mænd, som er opgivne at være omkomne under selve fisket, derimod ikke de, der er druknede paa reise til eller fra fisket.

Bilag 4.

Opgave over antallet af fiskere, 15 aar og derover, 1865, 1875, 1890 og 1900 ifølge de afholdte folketællinger.

	1865			1875			1890			1900		
	Mænd	Kvinder	Tils.	Mænd	Kvinder	Tils.	Mænd	Kvinder	Tils.	Mænd	Kvinder	Tils.
Fiskere, strandsiddere	—	—	—	29 206	339	29 545	40 759	288	41 047	39 839	130	39 969
Noteiere, sjøbrugsdrivende .	—	—	—	119	6	125	268	7	275	171	12	183
Selvfostringer, selvholdere..	—	—	—	113	8	121	274	—	274	136	7	143
Fiskergutter, fiskerpiger og andre medhjælpere......	—	—	—	607	13	620	10 951	82	11 033	8 311	51	8 362
Ishavsfarere, sælskyttere, harpunerere............	—	—	—	91	—	91	544	—	544	267	—	267
Tjenere ved fiskeri	—	—	—	?	?	?	2 485	12	2 497	923	10	933
Tilsammen	26 431	70	26 501	30 136	366	30 502	55 281	389	55 670	49 647	210	49 857

Bilag 5.

Gjenpart af skrivelse til handels- og industridepartementet fra Norges fiskeristyrelse, dateret 4de december 1905.

Under henvisning til det kongelige departements skrivelse af 29de juni d. a. tillader man sig vedlagt at oversende en udtalelse fra hver af styrelsens medlemmer angaaende spørgsmaalet om ulykkesforsikring for fiskere.

Direktør Dahl og dr. Hjort tror, at der, forinden videre foretages i denne sag, bør indhentes udtalelser fra amtstingene i de distrikter, der er interesserede i denne sag; ligesom ogsaa fiskeriselskaber og fiskeriforeninger, endel særlig interesserede handelsforeninger og opsynscheferne ved de større fiskerier bør gives anledning til at udtale sig. Særlig ønskeligt var det ogsaa at erholde statistiske oplysninger om, hvordan forsørgelsespligternes størrelse fordeler sig paa de omkomne fiskere.

De punkter, hvorom man antager, at udtalelser var ønskelige, er ellers de i departementets skrivelse af 29de juni nævnte hovedpunkter og forøvrigt de i dr. Hjorts skrivelse opstillede spørgsmaal.

Direktør Westergaard er nærmest tilbøielig til at anse indhentelse af yderligere udtalelser som antydet for mindre paakrævet; af hensyn til sagens store betydning ønsker han den fremmet hurtigst mulig. Skulde imidlertid departementet finde indhentelse af de nævnte udtalelser særlig ønskelig, vil han ikke fraraade at saa sker.

Sluttelig skal man kun bemerke, at de medfølgende udtalelser fra styrelsens enkelte medlemmer kun maa betragtes som foreløbige, for formandens vedkommende kan dog hans udtalelse betragtes som endelig, forsaavidt der ikke gjennem indhentelse af de foreslaaede udtalelser fra distrikterne skulde fremkomme oplysninger, der maatte foranledige ham til yderligere bemerkninger.

Udtalelserne medsendes nu, for at departementet kan have anledning til at gjøre sig bekjendt med styrelsens stilling til denne sag allerede paa sagens nuværende standpunkt.

De med departementets skrivelse oversendte bilage følger hermed tilbage.

Bilag 6.

Gjenpart af skrivelse fra fiskeristyrets formand til handels- og industridepartementet, dat. 2den december 1905.

I skrivelse af 29de juni d. a. har det kongelige departement anmodet om styrelsens udtalelse angaaende forskjellige spørgsmaal vedrørende det af departementet til behandling optagne spørgsmaal om istandbringelse af ulykkesforsikring for fiskere.

Styrelsens formand vil i den anledning tillade sig at udtale følgende.

Der bør oprettes en offentlig forsikringsindretning for fiskere, hvorved samtlige fiskere, der deltager i de fiskerier, hvor offentlig merkevæsen er anordnet, skal forsikres mod ulykke under bedriften, der medfører døden. Forsikringen bør kun være en dødsfaldsforsikring og med udbetaling af en bestemt pengesum en gang for alle til den afdødes efterladte. En saadan ordning vil visselig i høi grad forenkle administrationen og i det hele taget gjøre forsikringen lettere gjennemførlig.

For de her omhandlede fiskere bør forsikringen være tvungen. Imidlertid bør der ogsaa være adgang for hummer- og laksefiskere og idetheletaget de, som driver hjemmefiske, til ogsaa at blive delagtige i forsikringen; her burde det altsaa være en frivillig sag.

Angaaende gjennemførelsen af forsikringen tillader jeg mig forøvrigt at henvise til mit hermed følgende forslag til lov om ulykkesforsikring for fiskere.

Som det af dette forslag vil sees, foreslaar jeg, at præmiens størrelse fastsættes af vedkommende departement og ikke fastsættes i selve loven; ved den af mig foreslaaede ordning vil man lettere kunne foretage en regulering af præmiens størrelse, hvis nogen tids erfaring skulde vise det ønskeligt. Til en begyndelse havde jeg tænkt at foreslaa kr. 1.00 à 2.00 aarlig, for at præmien ikke skal blive følelig for fiskerne. Imidlertid er det jo meget vanskeligt at udtale noget bestemt om præmiens størrelse, forinden en brugbar statistik foreligger.

At tilveiebringe en absolut paalidelig statistik vil blive meget vanskeligt for ikke at sige umuligt; for tiden kan man kun gaa anslagsvis frem.

Efter den foreliggende fiskeristatistik deltog der i fiskerierne i 1903:

i skreifiskerierne		73 471	mand
deraf i Lofoten	18 277		
og i Finmarken	13 597		
i sildefiskerierne		63 050	—
nemlig i fedsildfisket	32 750		

	i vaarsildfisket	21 300	
	i storsildfisket	5 000	
	i østlandsfisket	4 000	
makrelfisket deltog			3 750 mand

Heri er dog ikke medtaget dorgemakrelfisket, ligesom heller ikke fisket under Island.

Da en stor del af fiskerne deltager i flere af de ovennævnte fiskerier, bliver de tællet to, ja tre gange. Jeg tror derfor, at tallet ca. 140 000 mand maa kunne reduceres til ca. 100 000 for at komme det virkelige antal fiskere saa nær som muligt.

Herunder har jeg gaaet ud fra, at den foreslaaede lov om et almindeligt merkevæsen vedtoges, saaledes altsaa at antallet af samtlige fiskere, der deltager i fiskerier, hvor offenligt merkevæsen er indført, vil udgjøre ca. 100 000 mand, for hvilke da forsikringen skulde være tvungen. Hvor mange fiskere, der desuden frivilligt vil slutte sig til forsikringen, er det for tiden umuligt at have nogen formening om, men nogen tilslutning bør kunne paaregnes.

Med hensyn til forsikringsindretningens bestyrelse foreslaar jeg, at denne anordnes af kongen. Jeg vil her tillade mig at fremkomme med nogle bemerkninger om, hvorledes jeg har tænkt mig, at denne sag burde ordnes. Jeg havde tænkt mig, at denne forsikringsindretning skulde staa under fiskeristyrelsens eller fiskeridirektørens ledelse, muligens med tilkaldelse af 2 i forsikringsvæsen specielt sagkyndige, naar der forelaa til afgjørelse spørgsmaal af rent forsikringsteknisk art.

Under fiskeristyrelsen sorterer jo nu opsynsvæsenet, og antagelig kommer vel ogsaa det foreslaaede udvidede merkevæsen at sortere under styrelsen. Og den af mig foreslaaede ordning vilde da falde meget naturlig. Ved styrelsens kontor ansættes der en kasserer og regnskabsfører, der udelukkende skal arbeide i forsikringsindretningens tjeneste, og desuden vil det blive nødvendigt at lade denne mand faa en assistent.

Da det arbeide, som opsynsbetjentene og andre, der vil have med indfordring af præmier at gjøre, vil komme til at faa, vil blive noksaa betydeligt, bør der tilstaaes disse en provision, der antalig bør sættes til 5 % af den indkasserede præmie.

For den frivillige forsikring antages der ude i distrikterne agenter, der lønnes med samme provision som for opsynsbetjentene fastsat.

Budgettet for forsikringsindretningen vil antagelig kunne opstilles omtrent saaledes som nedenfor under forudsætning af en aarlig præmie af kr. 1.00, en erstatning af kr. 500.00 og 150 ulykker pr. aar. Dette

sidste tal vil jo selvfølgelig variere meget, og det er meget vanskeligt at beregne, hvad der skal opstilles som det gjennemsnitlige antal.

Desuden forudsætter jeg, som det af mit forslag til lov fremgaar, at det tillades, at den uanvendte del af Titran- og Røværfondet, der 1ste januar 1906 vil udgjøre ca. kr. 120 000.00, straks anvendes som reservefond for forsikringsindretningen.

Ifølge tidligere opgave fra Titranfondets bestyrer i Kristianssund, hr. byfoged Bjørn, kan man antagelig paaregne, at der af den kapital, der disponeres i Kristianssund, vil blive tilovers ca. kr. 50 000.00 naar alle forpligtelser med tiden er indløste.

Hr. sogneprest Sverdrup kunde ikke udtale sig, om der af den kapital, der disponeres i Haugesund, bliver noget beløb ubenyttet.

Jeg vil ærbødigst foreslaa, at hvad der maatte blive tilovers af Titran- og Røværfondet, overføres til reservefondet i den nye ulykkesforsikring for fiskere.

Desuden forudsætter jeg, at de paa forskjellige steder allerede eksisterende selvhjælpsforeninger og lignende for fiskere med samme maal samtykker i, at den foreningerne tilhørende kapital — som regel vistnok kun mindre beløb — indgaar i statsanstaltens reservefond.

Præmie for 100 000 policer			kr.	100 000.00
Renter af reservefondet			ca. „	5 000.00
Regnskabsfører	kr.	3 500.00		
med kr. 500.00 som tillæg efter 5 aar 5 % agentprovision	„	5 000.00		
Kontorassistance	„	1 000.00		
Trykning og kontorudgifter	„	2 000.00		
150 skadeserstatninger à kr. 500.00	„	75 000.00		
Balance	„	18 500.00		
	kr.	105 000.00	kr.	105 000.00

Det aarlige regnskab og aarsberetning bliver at aflægge samtidig med styrelsens aarsberetning og regnskaber.

Hvis man vilde gaa til en præmie af kr. 2.00 pr. aar, hvad der bør overveies og muligens først bestemmes, naar foreningen har arbeidet i nogle aar, maatte erstatningen kunne sættes til kr. 1 000.00.

Denne forsikring bør være som en selvhjælpsforening, som støttes og garanteres af staten. At tilveiebringe de fornødne midler ved at forhøie den nuværende afgift paa fisk og fiskeprodukter maa jeg bestemt fraraade.

Naar jeg foreslaar, at man begynder med en præmie af 1 kr. pr. aar og 500 kr. i udbetaling for hvert ulykkestilfælde, da er jeg fuldt opmerksom paa, at dette ikke er en saa stor hjælp, at enker og fader-

løse dermed er forsørgede, dertil fordres der ganske andre beløb. En saadan forsikring anser jeg for uerholdelig ialfald for en lang tid fremover; det vil stille ganske andre fordringer til saavel fiskerne selv som statskassen.

Imidlertid mener jeg, at vi har fuld grund her til at begynde i det smaa, og i mangt et hjem, som ulykken rammer, vil et beløb af 500 kr. bringe de efterladte over den første tunge tid, hvor fattigdom forenet med den dybe sorg knuger menneskenes energi. Naar man er kommet over den tyngste tid, hvortil denne ulykkesforsikring skal hjælpe, reguleres forholdene lidt efter lidt, efterhvert som omstændigheder tillader.

Havet kræver sine ofre hvert aar, derfor vil jeg paa det varmeste anbefale, at denne sag fremmes saa hurtigt som muligt, der er mange hjem, der nu dybt føler savnet af, at en saadan forening ikke var oprettet, dengang ulykken rammede dem.

Bilag 7.

Forslag til lov om ulykkesforsikring for fiskere.

(Afgivet af direktør Westergaard).

§ 1.

Alle fiskere, der deltager i nogen af de fiskerier, hvor offentligt merkevæsen er indført, skal være forsikrede efter denne lovs bestemmelser mod følgerne af ulykker, der maatte tilstøde dem i deres bedrift paa sjøen.

Fiskere beskjæftigede ved andre fiskerier end de ovennævnte kan ogsaa blive delagtige i ovennævnte ulykkesforsikring, som nedenfor anført.

§ 2.

Til overtagelse af den i § 1 paabudte forsikring oprettes en af staten garanteret offentlig forsikringsindretning for fiskere omfattende det hele land.

Forsikringsindretningens bestyrelse anordnes af kongen. Instruks for indretningens virksomhed udfærdiges af kongen eller den, hvem han dertil bemyndiger.

§ 3.

Forsikringens gjenstand er skadesløsholdelse efter nedenstaaende regler i anledning af bedriftsulykke, der medfører forsikret persons død.

§ 4.

I tilfælde af dødsfald som en følge af forlis under udøvelsen af bedriften udbetaler forsikringsindretningen til den forulykkedes efterladte kr. 500.00.

Som forlis regnes her ethvert ulykkestilfælde paa havet paa reiser til og fra fiskepladsene, paa havnene samt paa reiser fra og til hjemmet under fisketiden. Derimod gjælder ikke forsikringen handelsreiser eller anden færden paa sjøen, der ikke staar i direkte forbindelse med fiskeriet.

Er dødsaarsagen sygdom direkte fremkaldt ved forliset, udbetales skadeserstatning kun for det tilfælde, døden indtræffer inden 4 uger fra den tid, forliset fandt sted.

§ 5.

Har den forulykkede selv med forsæt fremkaldt ulykken, kan intetsomhelst erstatningskrav efter denne lov gjøres gjældende.

§ 6.

De til erstatningens dækkelse fornødne midler tilveiebringes ved en forsikringspræmie, der aarlig udredes af hver forsikret person. Præmiens størrelse fastsættes af vedkommende departement.

Som reservefond for forsikringsindretningen tillades overført den del af de i anledning af Titran- og Røværulykken i sin tid indsamlede midler, der ikke kommer til anvendelse i sit oprindelige øiemed.

§ 7.

Naar fiskerne fremmøder ved et fiske, hvor offentligt merkevæsen er anordnet, har skipper eller høvedsmand, førend nummer til vedkommende fartøi udleveres, at indlevere til opsynsbetjenten eller anden dertil bemyndiget person en fortegnelse over fartøiets mandskab med fuldt navn og nøiagtig adresse og samtidig indbetale den fastsatte aarspræmie for samtlige fiskere af hans mandskab. Dersom merkevæsen er anordnet, uden at opsyn ved vedkommende fiske er etableret, indsendes den omhandlede fortegnelse direkte til forsikringsindretningens bestyrelse.

Dersom en eller flere af mandskabet allerede under et tidligere fiske samme aar har betalt sin præmie, bliver ikke ny præmie at erlægge. men kun kvittering for den tidligere betalte præmie at forevise. Undlader en skipper eller høvedsmand at foretage det fornødne i anledning af de i nærværende paragraf fastsatte bestemmelser, straffes vedkommende med bøder, ligesom han ogsaa i tilfælde kan tilpligtes at udrede erstatning, forsaavidt nogen fisker forulykker, som er forbleven uforsikret paa grund af høvedsmandens pligtforsømmelse.

Skipperen eller høvedsmanden kan ogsaa inden sin afreise sende præmien for sig og sine folk pr. post til opsynet paa det sted, hvorfra han vil drive fiske. Han og hans mandskab er da assureret fra og med den dag, pengene er postlagt.

§ 8.

Fiskere, der er beskjæftigede ved andre fiskerier end dem, hvor offentligt merkevæsen er anordnet, og som ønsker at blive delagtige i heromhandlede forsikring, har at henvende sig til de i distrikterne antagne agenter. Præmien for disse personer er den samme som for fiskere ved de fiskerier, hvor merkevæsen er indført.

§ 9.

Naar en ulykke indtræffer, som vil kunne medføre erstatning efter nærværende lov, har opsynet ved vedkommende fiske straks at meddele forsikringsindretningens bestyrelse alle fornødne oplysninger, hvorefter dennes bestyrelse, i tilfælde erstatningskravet erkjendes gyldigt, uden ophold træffer forføining til erstatningens udbetaling.

Forsaavidt sagen gjælder en ulykke ved et fiske, hvor opsyn ikke er anordnet, har vedkommendes efterladte snarest mulig, efter de er bleven bekjendt med ulykken, at indsende skriftlig anmeldelse direkte til forsikringsindretningens bestyrelse, der efter at have indhentet de oplysninger og legitimationer, som den maatte finde fornødne, træffer afgjørelse i sagen.

Bestyrelsens afgjørelse angaaende et erstatningskrav kan indankes til departementets prøvelse.

§ 10.

Forulykker nogen fisker, der efter bestemmelsen i denne lovs § 1 skal være forsikret, og som uden egen skyld er forbleven uforsikret paa grund af vedkommende skipper eller høvedsmands undladelse af at iagttage bestemmelserne i § 7, er det overladt til forsikringsindretningens bestyrelse af afgjøre, hvorvidt skadeserstatning alligevel skal blive at udrede.

§ 11.

Erstatningsfordringer efter denne lov kan ikke mod retsvirkning afhændes, pantsættes eller gjøres til gjenstand for arrest, eksekution eller udpantning.

Bilag 8.

Gjenpart af direktør Dahls udtalelse om fiskernes ulykkesforsikring, dateret 6te december 1905.

Efter de erfaringer, der hidtil hertillands er samlet fra selvhjælpskasserne i Lofoten og Romsdal og fra den gjensidige forsikringsforening „Tryg“, kan man trygt gaa ud fra, at en forsikringsforening for fiskere

mod frivillig erlæggelse af præmie, om end oprettet af det offentlige, heller ikke ialfald for længere tid fremover vilde benyttes uden af et mindretal af fiskere, og dette vilde for en større del netop komme at bestaa af de mest selvhjulpne og fremskredne, medens den store mængde af dem, som skulde have mest trang for at beskytte sine efterladte mod den første nød, maa antages at ville blive enten aldeles borte, eller snart forsømme sine fornyelser, om de begyndte. Ialfald vilde der hengaa meget lang tid, før de forefaldne udbetalinger ved eksemplets magt vil drive den store mængde til at være med. Nytten ved at indføre adgang til en frivillig forsikring i en statsinstitution maa saaledes blive forholdsvis ringe til en begyndelse, med en langsom vekst, og væsentlig blive for de forholdsvis bedst situerede.

Jeg mener derfor, at man maa skride til en eller anden slags tvungen forsikring. Jeg mener, det vilde være omtrent ugjennemførligt at give bestemmelser herom, der gik ud paa, at hver enkelt fisker indbetalte sin aarlige præmie og at der førtes konto for hver. Foruden at dette, gjennemført for hele mængden, vilde føre til en meget stor administration, vilde indkasseringen af præmier støde paa saa mange vanskeligheder, at man vel overveiet neppe kan tænke sig sagen ordnet paa denne maade.

Anderledes stiller sagen sig, naar man kunde knytte betalingen af præmien til en afgift, der allerede nu indkræves regelmæssig, eller til en bestemt handling, der allerede nu foretages efter lovbestemmelser. Tanken vil saaledes gjerne fæste sig ved de nu eksisterende bestemmelser om uddeling af baadmerker, idet man mener at kunne indkassere den nødvendige præmie af hvert baadmandskab ved merkernes udlevering. Præmien vilde paa denne maade blive erlagt af alle dem, der nu deltager i de store fiskerier, og paa de steder, for hvilke loven forordner baadmerker, medens de fiskere, der drev de øvrige fiskerier, eller paa andre steder, vilde komme udenom betalingspligten. Om hvorvidt erstatning da ogsaa kun burde komme de fiskere tilgode, som drev fiske med baadmerker, og kun hvis de forulykkede under saadant fiske, er et vanskeligt og indviklet spørgsmaal, som gjør denne betalingsmaade mindre grei og fuldstændig end den ved første blik ser ud til at være. Thi hvis saa blev bestemt, kan det ofte blive tilfælde, at folk, der længe har bidraget til indretningen, paa ulykkens dag ikke fisker under baadmerke og saaledes intet faar igjen til sine efterladte. Endelig maa man erindre, at der allerede nu er en bevægelse oppe for at faa gjennemført en almindelig merkningspligt og regel for alle fiskerbaade, uanseet fiskeriets art eller driftsstedet, hvorefter altsaa udlevering af baadmerker eller anbringelse af baadmerker fandt sted omtrent en gang for alle eller saalænge baaden var i samme eiers haand. (Buvigs tidligere motion, resolution fra fiskeri-

mødet paa Sortland 1905). Om ikke herved sagen blev umuliggjort, vilde ialfald der blive ganske andre forholdsregler at tage end ved den nuværende uddeling af baadmerker. Man maa ogsaa lægge merke til, at baadmerker medtages af en hel del af fiskerne, der søger skreifiskerierne under en særdeles pengeknap tid ved fiskets begyndelse, og at erlæggelsen af denne afgift netop da vistnok ofte vil falde forkjert og trykkende, naar den skulde være stor nok til at fundere erstatningsfondet fuldt ud.

Jeg mener derfor, at man maa se sig om efter en anden maade som hovedindtægtskilde, hvorved alle fiskere kommer med mest mulig baade ved betalingen og ved erstatningen, og hvorved aministrationen — bogførsel og regnskabsvæsen — blir mindst muligt. Der eksisterer i Ostende i Belgien en indretning for fiskeres forsikring, indbefattende ulykkesforsikring, dagpenge under sygdom, erstatning under invaliditet, alderdomspensioner, understøttelse til efterladte hustru, børn og andre af fiskeren forsørgede slegtninge. Til denne kasse, der har virket siden 1830 og gjort umaadelig meget godt for fiskerne og deres efterladte, betaler fiskerne afgiften derved, at der afkræves dem for tiden 1 % af fiskens salgssum til dette øiemed. Da al fisk der sælges ved auktion, er denne indkassering meget let og omtrent omkostningsfri, idet det tages med i den afgift af 5 % til auktionsvæsenet, som erlægges der. Lignende forholde eksisterer jo ikke hos os og kan saaledes ikke gjennemføres her, men vi har dog en almindelig afgift af fiskevarer i det saakaldte havnefond, som erlægges af de fleste og vigtigste eksportvarer fra fiskerierne, hvoraf dog blandt andet fersk iset fisk er undtaget.

Til denne afgift mener jeg, at fiskernes præmie for sin forsikring lettest, retfærdigst og fuldstændigst kan knyttes. Afgiften erlægges ved eksporten, og da enhver handlende maa beregne alle sine udgifter for varen, før han kan fastsætte dennes raaværdi, er der ingen tvil hos os om, at paa denne maade vil den erlagte præmie i alle tilfælde gaa fra fiskens værdi i raa tilstand, naar den leveres af fiskeren, og saaledes betales ganske umerkelig af ham ved det meste salg af raafisk eller fersk sild, eller af saadan vare, som han i tilberedt stand sælger til fiskehandleren. Ganske ligeligt blir denne afgift ikke fordelt paa fiskerne. De, som alene eller hovedsagelig befatter sig med fangst af afgiftsfri fiskesorter, eller af fisk, som eksporteres fersk eller som forbruges i byer og bygder, hvad der jo udgjør meget betydelige værdier, kommer ikke at erlægge afgift af disse. Men dette har neppe den betydning, at disse fiskere paa nogen maade bør udelukkes, thi omtrent alle vil i et eller andet afsnit af sit liv i kortere eller længere tid og i større eller mindre mængder have været med paa at fiske fiskevarer, der svarer afgiften.

Denne ujevnhed i de enkelte fiskeres erlæggelse af præmie bør man se bort fra og specielt af hensyn til den store mængde, som igjennem et langt ungdoms- og manddomsliv har været med at fange afgiftspligtige fiskevarer under de store fiskerier, for i sine senere leveaar at gaa over til hjemmefisket, som mest leverer afgiftsfri varer. Thi yderst uretfærdigt vilde det være mod saadanne, om de skulde tabe ret til erstatning af den kasse, de gjennem mange aar har været med at bygge op. Ligeledes kan man let tænke sig, at nogle flere af vore fiskevarer vil blive belastet med havneafgift, naar kvantumet og dermed varens betydning vokser (fersk sild og fersk fisk i is), og at saaledes den her nævnte ulighed ved afgiftens erlæggelse efterhvert vil forringes. Allerede nu er spørgsmaal om afgift af fersk sild under afgjørelse, og der har været motion om afgift for fersk fisk. Mod en forøgelse eller vedligehold af denne afgift kan anføres, at den er meget upopulær hos mange af dem, der handler med og eksporterer fiskevarer.

Jeg mener derfor i henhold til det anførte, at den offentlige ulykkesforsikring for fiskere bør grundes paa, at der ved hver betaling af afgift til havnefondet erlægges et tillæg af til eks. 25 % til forsikringskassen.

Disse penge, der af opkrævningsmyndighederne maatte indbetales til den derfor bestemte bankkonto, vilde udgjøre en sum af lidt over kr. 63 000.00 pr. aar, eftersom havnefondets indtægter har udgjort kr. 253 288.00 i gjennemsnit i de sidste 3 aar. Det bemerkes, at da havnefondets indtægter beregnes efter fiskevarernes mængde og ikke efter værdien, falder de ualmindelig smaa i en række af de senere aar, men vil blive langt rigeligere under en kommende periode med rigere skrei- og fedsildfiskerier, der har været særdeles ringe nu i flere aar.

Der maatte dernæst beskikkes en kommission — jeg antager, at en fiskeristyrelsen eller eventuelt fiskeridirektøren med bitræde af en eller flere af vedkommende departement eller af kongen bestemte tillidsmænd maatte egne sig dertil —, som uddelte bidrag engang for alle til en fiskers efterladte, naar han omkom ved nogen ulykke under fiskeri eller arbeide eller reiser, der stod i forbindelse med fiskeri. Saavidt mener jeg erstatningen burde strækkes. I tvistemaal, om vedkommende forulykkedes efterladte var berettiget til erstatning, burde departementet være opmand. Dette bidrag maatte betales snarest mulig efter dødsfaldet og sættes til en gjennemsnitssum til eks. 500 kroner, men ikke større end at aarets indtægter ialmindelighed rundelig strak til. Ligeledes antages, at bidraget burde reguleres efter den forulykkedes forsørgelsespligt og den efterladte families størrelse, saa der i forhold dertil betales under eller over normalsummen. Jeg vil anse det for hensigtsmæssigt, at man ved hvert aars opgjør endvidere uddelte til eks. 2/3 af et muligt overskud

som tillægsbidrag, ligeligt fordelt paa vedkommende aars indtrufne ulykkestilfælde — i lighed med enkekassen — og henførte resten af overskuddet til et reservefond. Til dette mener jeg endvidere, at indtil videre renterne af Titranfondet ogsaa maatte kunne henlægges. Ligesom at den endelige rest af Titran- og Røværfondet kunde henlægges hertil, naar alle dette fonds forpligtelser var opfyldte. Alt dette under forudsætning af, at der er juridisk berettiget adgang til at benytte Titran- og Røværfondet saaledes. Fra dette reservefond maatte da tages de fornødne penge, der i enkelte uheldige aar behøvedes, for at det fastsatte gjennemsnitsbidrag til den forulykkede fiskers efterladte kunde udredes fuldt ud. Ligeledes kunde man paa basis af et reservefond, der havde vokset sig stort, i kommende aar enten udvide forsikringsindretningens virksomhed til eks. med 1) bidrag i tilfælde invaliditet, 2) dagpenge i sygdomstilfælde, 3) alderdomspensioner eller lignende, eller man kunde forhøie gjennemsnitsbidraget.

Erstatningen kunde hensigtsmæssigt gives af den ovenfor omtalte kommission efter indstilling fra en for vedkommende bygd, hvor den forulykkede hørte hjemme, antaget korporation bestaaende af ordfører, lensmand, distriktslæge, sogneprest eller nogle af dem, og maatte gives i tilfælde, hvor den forulykkede var eller i længere tid havde været fisker eller havt fiskeri som en væsentlig binæring. Denne indstilling kunde rettest gives i svar paa bestemte spørgsmaal, der skaffede klarhed over den forulykkedes forhold til fiskeribedriften.

Til den her skisserede ordning af et saadant forsikringsvæsen knyttes følgende bemerkninger:

De norske fiskeres antal er efter det statistiske bureaus vedlagte tabel (1) for 1900 49 857 eller med et rundt tal 50 000. I 1903 deltog der — efter statistiken — 140 271 personer i de fiskerier, hvorfor beregning var opgjort, medens der for de mindre fiskerier intet antal var beregnet. En mængde af disse 140 000 deltog imidlertid i flere fiskerier i aarets løb, og er derfor talt flere gange. Det lader sig gjøre for en fisker efter hinanden at deltage i lofotfisket (eller et andet vinterfiske efter skrei), derpaa i loddefisket paa Finmarken, saa i fedsildfisket og dernæst i storsildfisket og fortsætte saaledes i flere paa hinanden følgende aar. Det er ikke faa, som ogsaa gjør dette. Mange deltager i tre fiskerier, og der er vistnok forholdsvis faa af de i skreifiskerierne eller i fedsildfiskerierne deltagende, som ikke desuden deltager i et af de store fiskerier. Det er saaledes ikke ganske uforenlig med virkeligheden, at de to saa forskjellige tal 50 000 og 140 000 + smaafiskeriernes folk nogenlunde kan falde sammen efter en gjennemført tælling. Hvis man gaar med paa det her fremførte, at indkassere præmien som et tillæg til havnefondet og fordele bidrag til de i aarets løb bortkomne

fiskeres efterladte, kommer det ikke an paa fiskernes virkelige antal, om dette er større eller mindre, men paa antallet af de, der er forulykkede under fiskeri eller dermed i forbindelse staaende arbeider og reiser. For deres vedkommende, der er forulykket under selve fisket, udgjør antallet i gjennemsnit fra 1866 til 1900 $124^{9}/_{10}$ person pr. aar og gjennemsnit for 1896—1900-femaaret $132^{3}/_{5}$ person pr. aar. For 1901 og 1902 er middeltallet 135. Med henimod 133 som middeltal pr. aar skulde man saaledes regne rummeligt.

Hvormange af de egentlige fiskere, der kommer bort ved reiser til eller fra fiskerierne eller ved ulykker, der paa anden maade staar i forbindelse med fiskeriarbeidet, ser jeg mig for tiden ikke istand til at opgive, men vi antager, at antallet neppe kan komme til at gaa høiere end til $^{1}/_{5}$ af det foran anførte tal af bortkomne under selve fisket, altsaa ca. 26. Der skulde saaledes behøves 159 bidrag à 500 kroner = 79 500 kroner i et aar. For nærværende vil 25 % tillæg til havnefondet kun skaffe noget over 63 000 kroner, og der vil saaledes mangle ca. 16 500 kroner. Jeg vil anbefale, at dette søges tilveiebragt ved, at der erlægges en ganske ringe afgift ved baadmerkernes modtagelse, til eks. 25 øre pr. mand, uden at dette førte til nogen særlige rettigheder for den, der erlagde denne afgift, og derved foraarsagede nogen slags bogførsel for de enkelte personer. Saavidt man har oversigt over sagen, skulde dette tillæg være tilstrækkelig. Det vilde endvidere skaffe et tilskud direkte erlagt af fiskerne selv og være saa lidet, at det aldrig vilde bevirke nogen forlegenhed, selv i de pengeløse tider, der i regelen hersker ved til eks. de store skreifiskeriers begyndelse, hvortil saa mange baadmerker benyttes, og endnu mindre for fiskerne, der søger til vaarsildfisket. Om merkevæsenet skulde antage andre former, vilde heller ikke en saadan mindre afgift falde vanskelig at erstatte, om den bortfaldt ved senere omordninger. Vilde man ikke modtage denne erlæggelse, maatte man sætte den indkrævede procent til havnefondets indbetalinger saapas høiere, at den fornødne sum skaffedes tilveie. Det bør dog foretrækkes at fylde den fornødne sum gjennem flere end en betalingsmaade, for at tilskuddet kan komme fra flere kanter og derved de fremkomne uligheder ved betalingens erlæggelse fra de forskjellige slags fiskeriers folk mest muligt kunde udjevnes. Flere bekvemme indtægtskilder end disse to, en større afgift knyttet til havnefondet og en mindre til baadmerker, finder jeg for tiden ikke med god grund at kunne paapege. Naar der indføres fiskeauktioner i vore større byer med en fast auktionsafgift, kunde vistnok med lethed en ubetydelig del af denne bestemmes i tilfælde fiskernes forsikringsfond.

Da denne min udtalelse kun er en foreløbig og skisseret meddelelse om mine anskuelser angaaende sagen, for at de kan kjendes og i tilfælde

medtages under dens videre udredning, afholder jeg mig fra at fremsætte lovforslag eller at vedlægge nærmere beregninger om administrationsudgifter og foretagendets financielle side. De i fællesskrivelsen omtalte spørgsmaal bør formentlig ogsaa først foreligge udredet.

Mine her anførte udtalelser har tidligere været forelagt mine kolleger i fiskeristyrelsen og været omtalt i det afholdte fællesmøde.

Bilag 9.

Gjenpart af skrivelse fra dr. Hjort, dateret Bergen den 6te decbr. 1905.

Det ærede departement har i skrivelse af 29de juni anmodet fiskeristyrelsen om at afgive en udtalelse ledsaget af lovudkast til forsikring af norske fiskere. Denne departementets skrivelse er for ca. 14 dage siden blevet mig tilstillet ledsaget af udkast til udtalelse i sagens anledning fra d'hr. Westergaard og Dahl.

Efter nærmere at have overveiet denne sag har jeg den opfatning, at det foreliggende materiale af statistiske oplysninger og af anden art er for utilstrækkeligt til, at det i øieblikket vilde have nogen værdi at afgive nogen endelig og bestemt udtalelse om denne vanskelige sag. Jeg skal derfor i det følgende indskrænke mig til i tilknytning til de mig tilsendte udtalelser at redegjøre for det syn, som jeg foreløbig har paa sagen, samtidig med at jeg vil søge at paapege, hvilket materiale der bør søges erhvervet til sagens belysning.

1. Jeg slutter mig til den opfatning, at der iallefald for tiden ikke er udsigt til at udrette meget ad frivillighedens vei, og at staten derfor, om den vil gjøre noget i denne sag, ialfald ikke kan indskrænke sig til at organisere en frivillig forsikringsanstalt. Jeg bygger denne min mening derpaa, at saadanne foreninger, som her i landet har forsøgt at istandbringe en frivillig assurance (kfr. „Tryg“) ikke har udrettet meget, og derpaa at den frivillige forsikring, selv i et land som Danmark, hvor sammenslutningen ellers er saa stor, har maattet erholde et statstilskud af optil 50 %.

2. Jeg slutter mig fremdeles til den opfatning, at man kun kan have haab om at faa en forsikring for fiskerne istand, saafremt forsikringens formaal alene begrænses til at omfatte erstatning for ulykker paa sjøen i forbindelse med fiskeribedriften.

3. Hr. Westergaard foreslaar i sit udkast, at kun de fiskere skal medtages, som under de store fiskerier betaler et bidrag til et forsikrings-

fond. Herimod taler efter min mening: a) At det i administrativ henseende vil blive uoverkommeligt eller særdeles kostbart at udstede 100 000 policer, som endog skal være forskjellige for hvert aar, og som i tilfælde maatte udfærdiges med stor nøiagtighed, saafremt det skal danne det retslige grundlag for forsikringens udbetalinger. b) Det vil føles som en mangel, at kun en del af fiskerne paa denne maade kommer ind under den regelmæssige forsikring.

Af disse grunde synes det mig baade at være praktisk nødvendigt og særdeles ønskeligt, at en forsikring for fiskere i tilfælde sætter sig det maal at omfatte alle fiskere. Først derved vil foranstaltningen kunne føles som en virkelig betryggelse mod den hazardiøse virksomhed, og kun derved vil man kunne undgaa saadanne utilfredsstillende forhold, som ellers sikkert vil indtræffe, nemlig at fiskere, som til stadighed har betalt sine bidrag, og som muligens befinder sig underveis til fisket, at de omkommer, uden at deres efterladte nyder noget godt af foranstaltningen. At henvise alle dem, som ikke vil blive medtaget ved merkernes udlevering under de store fiskerier, til en frivillig forsikring alene, vil nemlig sikkert heller ikke kunne hindre, at de bliver staaende udenfor den hele forsikringsvirksomhed.

4. D'herrer Westergaard og Dahl har foreslaaet, at der til de efterladte efter en omkommen fisker skal udbetales et beløb af kr. 500. Det er klart, at et saadant beløb kun vil dække nøden i den første tid, og at det ikke formaar at yde nogen varig hjælp gjennem et længere tidsrum. Den danske forsikring for fiskere udbetaler et beløb af kr. 2 500 til de efterladte efter enhver forsikret fisker, som har forsørgelsespligt. Den efter Titranulykken nedsatte komite udbetalte endog over kr. 5 000 til en enkelt familie, som havde mistet sin forsørger. Saafremt man kan bygge paa den oversendte statistik, har antallet af omkomne fiskere i de senere aar beløbet sig til ca. 130 aarligt. Det vil heraf fremgaa, at en forsikring omfattende alle norske fiskere, som vilde sætte sig til maal at udbetale en erstatning i lighed med den danske forsikring (kr. 2 500) mindst maatte gjøre regning paa en aarlig udbetaling af ca. 300 000 kr. Til dette overslag er dog at bemerke, at der endnu ikke foreligger nogen udredning af spørgsmaalet om, hvor mange af de omkomne fiskere er familieforsørgere. Det synes derfor særdeles ønskeligt, at der bliver rettet en anmodning til det statistiske centralbureau om at underkaste det i bureauets skrivelse af 10de mars d. a. nævnte materiale en nærmere bearbeidelse i denne retning.

5. Vil man virkelig søge at gjøre et forsøg at løse spørgsmaalet om en forsikring af fiskerne mod ulykker paa sjøen, og det uden at sætte dette spørgsmaal i forbindelse med spørgsmaalet om den almindelige folkeforsikring, synes det mig klart, at forsikringens udgifter maa

bestrides af midler, som i en eller anden form indkræves som en særafgift fra fiskerstanden. Der kan da tænkes indkrævet en særafgift paa direkte maade ved overtagelsen af merker paa de store fiskerier, eller paa indirekte maade gjennem afgifter paa fiskeprodukterne eller ogsaa paa begge disse maader.

Hr. Westergaard mener, at en afgift af kr. 1 fra hver fisker, som deltager i de store fiskerier, vil kunne tilveiebringe kr. 100 000. Han ytrer dog tvil, om ikke kr. 2 skulde kunne indkræves af hver mand paa denne maade. Hr. Dahl antager, at fiskerne ved sin ankomst til fiskerierne kun har saa faa kontanter, at afgiften ikke vil kunne sættes høiere end til kr. 0.25 pr. mand, saaledes at der paa denne maade ikke skulde kunne tilveiebringes mere end kr. 25 000. Til gjengjæld foreslaar derfor hr. Dahl, at der som indirekte afgift paa fiskeprodukter søges indkrævet ca. 75 000 kroner ved nemlig at forøge afgifterne til havnefondet med 25 %.

Det synes mig urigtigt, at administrationen danner sig nogen endelig mening om disse spørgsmaal, før de har været forelagt for og drøftede af de fiskeriinteresserede selv, som i tilfælde vil komme til at betale afgifterne.

Paa sagens nuværende standpunkt skal jeg derfor indskrænke mig til følgende bemerkninger angaaende hver af de to slags afgifter.

a. Den direkte afgift.

Jeg er enig i, at der ved merkernes udlevering under de store fiskerier bør indkræves en afgift for ulykkesforsikringen, dog uden at forsikringen dermed begrænses til de fiskere, som har erlagt afgiften. Jeg mener, at der maa kunne forudsættes at være den samfølelse mellem fiskerne indbyrdes, at det ikke føles som nogen uretfærdighed, at denne afgift kommer samtlige fiskere tilgode, og det saa meget mere som de allerfleste fiskere i større eller mindre del af sit liv deltager i de store fiskerier. Med hensyn til denne direkte afgifts størrelse finder jeg for tiden ikke at burde have nogen mening, forinden de interesserede selv er spurgt herom. Jeg er dog tilbøielig til at tro, at en saadan afgift neppe vil kunne bære forsikringen alene, saafremt man tænker sig, at denne skal kunne yde de forulykkede fiskeres efterladte en varig hjælp.

b. Den indirekte afgift.

Som bekjendt findes der allerede tidligere 3 særafgifter paa fiskeriprodukterne, nemlig medicinalafgifterne, havneafgifterne og vragerafgifterne. Tilsammen danner disse en ikke ubetydelig eksporttold, som ikke føles lidet trykkende af bedriften. Hver gang der har været tale om en forøgelse af denne eksporttold, har det derfor vakt en sterk modstand

fra de interesserede. Det er derfor neppe sandsynligt, at disse skulde ønske at se eksporttolden forøget selv for et saa ønskeligt formaals skyld som for ulykkesforsikringen for fiskere. Ihvertfald mener jeg, at man ikke bør udarbeide noget forslag herom, forinden de fiskeriinteresserede har faaet adgang til at udtale sig om dette spørgsmaal, og herunder mener jeg, at der ogsaa bør komme under overveielse, hvorvidt ikke endel af de nu opkrævede særafgifter paa fiskeprodukter med større ret vil kunne anvendes i forsikringsøiemed end til de formaal, som de nu tjener. Det er da særlig havneafgifterne, som det her er naturligt at tænke paa, idet det jo i længere tid har været tvil om det berettigede i, at udgifterne med havneanlæg i større grad burde bestrides ved særafgifter paa fiskeprodukter end anlæg af fyre, oplodning af kysten eller andre statsforanstaltninger. Særlig har dette forhold i fiskerikredse vakt opmerksomhed ved anlæg til byerne (Bodø, Tromsø, Vadsø), som dog er til for alle samfundsklasser. I sammenhæng hermed har der ogsaa været gjort opmerksom paa, at eksporttold paa andre næringsveies produkter (f. eks. trælast) forlængst er ophævet, ligesom jernbaneanlæg, som udføres for jordbrugets skyld, ikke nyder bidrag ved særafgifter paa landbrugsprodukter.

Imidlertid er der i diskussionen herom som f. eks. under sidste stortingsdebat med stor styrke bleven fremhævet, at spørgsmaalet om eksporttolden paa fiskeprodukter alene burde sees fra et hensigtsmæssighedsstandpunkt, fordi den bevilgende myndighed utvilsomt, hvis intet havnefond fandtes, vilde kræve distriktsbidrag fra fiskeridistrikterne til bygning af havne, men netop dette argument synes mig at tale for nødvendigheden af at høre de fiskeriinteresserede distrikters udtalelse om disse spørgsmaal: Kan man anbefale en forøgelse af særafgifterne paa fiskeprodukter og forøgelsen anvendt til ulykkesforsikring for fiskere? Vilde det fra de fiskeriinteresseredes synspunkt være at foretrække, om endel af de nu betalte afgifter istedenfor at anvendes til havneanlæg anvendtes til ulykkesforsikring for fiskere?

6. Af det foregaaende vil det fremgaa, at der efter min opfatning ikke kan udarbeides nærmere forslag om denne sag, forinden følgende oplysninger og udtalelser er indhentede. a) Det statistiske centralbureau bør anmodes om at bearbeide det materiale til belysning af de omkomne fiskeres forsørgelsespligt, som efter bureauets skrivelse af 10de mars skal foreligge. b) Til fiskeriselskaber, handelsforeninger og amtsformandskaber i de interesserede amter bør der rettes forespørgsel om følgende punkter: 1) Hvor stor afgift mener man, at der kan afkræves fiskerne ved baadmerkernes udlevering under de store fiskerier, naar denne afgift anvendes til fiskernes ulykkesforsikring under fiskeribedriften? 2) Anser man en forøgelse af eksportafgifterne paa fiskeprodukter ønskelig eller

mulig i nævnte forsikringsøiemed? 3) Anser man det ønskeligt, at en større eller mindre del af de nu afkrævede eksportafgifter overgaar til bestridelse af udgifterne med en ulykkesforsikring for fiskere?

Naar svar foreligger paa disse spørgsmaal, vil forhaabentlig det nødvendige materiale være tilveiebragt til udarbeidelsen af det udkast til en lov om ulykkesforsikring for fiskere, som departementet har anmodet om. Der vil da være adgang til at danne sig en mening om, hvor store beløb der kan blive at udbetale de efterladte, og hvor stor del af udgifterne kan bestrides ved direkte og ved indirekte afgifter. Spørgsmaalet om en saadan forsikrings administration synes heller ikke da at kunne medføre større vanskeligheder, naar man nemlig gaar ud fra, at der ingen særskilt konto holdes for de enkelte forsikrede fiskere. I forsikringsteknisk henseende vil man da kun behøve at beskjæftige sig med de omkomne fiskere, og man vil kunne lade ligge den i statistisk henseende ulige vanskeligere opgave at faa en oversigt over antallet af samtlige norske fiskere. Ligesom ved den danske forsikring, som i mange henseender vil kunne frembyde megen veiledning, vil administrationen væsentlig have at beskjæftige sig med fordelingen af midlerne til de forulykkedes efterladte, derimod vil tilveiebringelsen af midlerne til forsikringens udgifter ingen administrative vanskeligheder fremkalde.

Der har overfor dette forslag om indhentelse af udtalelser i sagens anledning været fremholdt, at dette vil bidrage til at forsinke sagens gjennemførelse. Jeg skal hertil bemerke, at det synes mig umuligt at gjennemføre en saa stor sag som denne, og at bygge den som en særforanstaltning for fiskerne som stand betragtet, uden at disse selv faar udtale sig om sagen. Og jeg mener derfor, at den tid, som medgaar til indhentelse af de nævnte udtalelser, flere gange vil gjenvindes derved, at de interesserede selv bliver fortrolig med sagen og paa forhaand kan faa udtale sig om de vanskeligheder, som i tilfælde før eller siden vil vise sig ved sagens gjennemførelse.

Paa den anden side frygter jeg for, at denne sag, saafremt den fremmes i en form, som vækker modstand blandt de fiskeriinteresserede selv, alene vil blive henlagt til behandling sammen med de store folkeforsikringsspørsmaal. Dette vilde fra mit synspunkt være meget at beklage, fordi fiskernes gjerning i særegen grad er udsat for farer, som gjør det dobbelt ønskeligt, at deres bedrift kan finde sted med den betryggelse, som en ulykkesforsikring vilde give. Hvilket standpunkt man derfor end har i den sag, om de store folkeforsikringsspørgsmaal bør løses enkeltvis eller samlet, saa synes dette mig ikke at burde hindre, at denne sag fremmes som en særforansaltning bygget paa særafgifter fra fiskerne og med det maal at sikre disse mod de særlige farer, deres bedrift medfører.

Bilag 10.

Cirkulære fra handels- og industridepartementet.

Der indtræffer som bekjendt aarlig under fiskeribedriftens udøvelse et større antal ulykkestilfælde, som ofte hensætter de forulykkedes familier i den yderste nød. Det vilde derfor være af megen betydning, om fiskerne kunde sættes istand til ved egen hjælp ialfald i nogen grad at kunne afbøde de økonomiske følger af saadanne ulykkeshændelser.

Overensstemmende med udtalelser, afgivne paa stortinget i 1904—05 under behandlingen af saltvandsfiskeriernes budget har derfor departementet optaget til overveielse spørgsmaalet om istandbringelse af en ulykkesforsikring for fiskere.

Departementet har erhvervet endel specielle erklæringer angaaende sagen, men har anseet det for ønskeligt, at der derhos i videre udstrækning indhentes udtalelser fra interesserede i fiskeridistrikterne om den hensigtsmæssigste løsning af de forskjellige herhen hørende spørgsmaal, noget hvorom der i de modtagne erklæringer hersker meningsforskjel.

Med hensyn til det første spørgsmaal: frivillig eller tvungen forsikring er der enighed i erklæringerne. Der anføres i denne anledning, at en frivillig forsikring efter vort lands forhold sandsynligvis ikke vilde vinde fornøden tilslutning, hvad der bl. a. maa antages efter de erfaringer, som er gjort ved forskjellige private forsikringsforeninger. Skulde noget virksomt udrettes, maatte derfor antagelig forsikringen i en vis udstrækning gjøres tvungen, dog muligens med adgang til frivillig deltagelse for de fiskere, som ikke indbefattes under den tvungne forsikring.

Den eventuelle forsikring bør gjøres saa enkel som muligt, og specielt saaledes, at intet nyt og kostbart administrationsapparat bliver nødvendigt. Med udgangspunkt heri er der stillet forslag om, at den tvungne forsikring alene skal omfatte fiskere, som deltager i de fiskerier, hvor offentligt merkevæsen er anordnet. Anmeldelse af de i fisket deltagende og indbetaling af præmien for disse skulde da ske til opsynsbetjenten eller anden dertil bemyndiget person af skipper eller høvedsmand, forinden nummer til vedkommende fartøi eller baad udleveres. Forsikringen skulde alene være en forsikring mod dødsfald ved forlis under udøvelsen af bedriften samt paa reisen til og fra fiskepladsen. Indtraf et saadant dødsfald, skulde den forsikredes efterladte faa udbetalt en sum engang for alle.

Blev erstatningssummen sat f. eks. til kr. 500, antages i forslaget en præmie af kr. 1 pr. forsikret aarlig at ville være tilstrækkelig. Præmien kunde forøvrigt fastsættes af vedkommende departement og reguleres efter behovet.

Som en mangel ved denne ordning er bl. a. fremholdt, at forsikringen derved ikke vilde omfatte saa mange fiskere som ønskeligt. Videre at baadmerker modtages af en hel del fiskere under en særdeles pengeknap tid ved fiskets begyndelse, og at erlæggelsen af denne afgift netop da vistnok ofte vil falde forkjært og trykkende, naar den skulde være stor nok til fuldt ud at bære forsikringen.

Fra andet hold er derfor givet anvisning paa en anden hovedindtægtskilde, hvorved alle fiskere mest mulig kunde komme med baade ved betalingen og ved erstatningen, nemlig paa de midler, som vilde indvindes ved en forøgelse af den ved lov af 24de mai 1873 paalagte udførselsafgift af fiskevarer til havnearbeider, merker og festigheder i fiskeridistrikterne („havnefondet").

Til denne afgift antager forslagsstillerne, at fiskernes præmie for sin forsikring lettest, retfærdigst og fuldstændigst vil kunne knyttes. Afgiften erlægges ved eksporten, og da den antages at være medregnet ved fastsættelsen af raavareprisen, vilde den saaledes betales ganske umerkelig af fiskerne ved det meste salg til fiskehandlerne. Ved forøgelse af afgiften til havnefondet med 25 % antages størstedelen af udgifterne ved forsikringen at ville blive dækket, om erstatningen fastsættes til kr. 500 engang for alle. Til fuld dækkelse af udgifterne anbefales, at der desuden erlægges en ganske ringe afgift ved baadmerkernes modtagelse, f. eks. 25 øre pr. mand, uden at dette skal medføre nogen særlige rettigheder for dem, der erlægger denne afgift. Sløifes denne afgift, maatte afgiften til havnefondet forholdsmæssig forhøies.

Fordelene ved denne ordning skulde altsaa være, at ogsaa fiskere, som ikke deltager i fiskerier, hvor baadmerker er paabudt, kunde blive delagtige i forsikringens goder gjennem det blotte salg af afgiftspligtig vare, foruden at forsikringspræmien ad denne vei vilde kunne erlægges paa en lemfældigere maade.

Da et forslag om forhøielse af afgiften til havnefondet kan tænkes ikke at ville vinde synderligt bifald, er der videre opkastet det spørgsmaal, om ikke sagen kunde ordnes saaledes, at en del af de særafgifter paa fiskeprodukter, navnlig til havnefondet, som allerede nu opkræves, med større ret kunde anvendes i forsikringsøiemed end til de formaal, hvortil de nu bruges.

Videre er ogsaa den mening fremholdt, at der ved udleveringen af baadmerker burde indkræves hele den til forsikringen fornødne afgift, dog uden at forsikringen derfor skulde begrænses blot til de fiskere, som har erlagt afgiften. Det maa kunne forudsættes, anføres der, at være saa megen samfølelse mellem fiskerne, at det ikke vil føles som nogen uretfærdighed, at denne afgift kommer samtlige tilgode, og det

saa meget mindre som de allerfleste fiskere har deltaget i de store fiskerier i kortere eller længere tid af sit liv.

Ogsaa angaaende forslaget om erstatningens fastsættelse til et bestemt beløb uden hensyn til den forsikredes forsørgelsespligt er der meningsforskjel, idet det paa andet hold antages, at erstatningen bør reguleres efter forsørgelsespligten.

Det maa imidlertid herved haves for øie, at skulde erstatningsbeløbene variere, saa vilde billighed tilsige, at heller ikke præmien var ens for alle. Med en saadan ordning vilde regnskabshold og administrationsudgifter øges uforholdsmæssig.

Videre er indvendt, at en erstatning af kr. 500 engang for alle kun vil dække nøden i den første tid, men ikke formaa at yde nogen varig hjælp gjennem et længere tidsrum.

I de indkomne erklæringer er det anbefalet, at der som reservefond for den eventuelle forsikring tillades overført den del af de i anledning af Titran- og Røværulykken i sin tid indsamlede midler („Titranfondet"), som ikke kommer til anvendelse i sit oprindelige øiemed.

Departementet skal bemerke, at det maa antages at være af stor vigtighed, at en forsikring som den her omhandlede ikke fra begyndelsen af gives et større omfang end, at de med denne forbundne byrder med nogenlunde lethed kan bæres af de forsikrede. Ogsaa en begrænset forsikring vil vistnok være af megen nytte og føles som en stor velgjerning af de familier, hvem ulykken rammer. Departementet tror derfor at burde anbefale, at man i tilfælde fra først af bliver staaende ved en dødsfaldsforsikring. Det faar blive fremtidens sag at søge omraadet udvidet. Videre er departementet tilbøieligt til at antage, at det ialfald til en begyndelse vilde være heldigst at prøve sig frem ved istandbringelse af flere saadanne forsikringer med sit lokale omraade begrænset efter større landsdele og efter vore hovedfiskerier, f. eks. en kasse for Tromsø stift, en for de trondhjemske amter og Romsdalen og en for det øvrige vestland. Hvorvidt og paa hvilken maade omsorgen ogsaa skulde udstrækkes til sydkysten, fik da blive gjenstand for nærmere overveielse.

Idet departementet forøvrigt henviser til den ovenfor givne sammentrængte oversigt over de hidtil fremkomne antydninger om en eventuel fiskerforsikrings ordning, skal man anmode hr. amtmanden om at forelægge sagen for anstundende amtsting i Deres amt. Følgende spørgsmaal bedes specielt overveiet og besvaret:

1. Bør en fiskerforsikring snarest muligt søges istandbragt?
2. Bør forsikringen i tilfælde gjøres frivillig eller tvungen, og bør den i sidste fald samtidig søges suppleret med en frivillig?

3. Bør forsikringen begrænses til dødsfaldsforsikring eller bør den allerede fra først af omfatte ogsaa erhvervsudygtighed foranlediget ved ulykkeshændelser under fisket?
4. Bør forsikringens indtægter ialfald for den væsentligste del søges tilveiebragt gjennem en forøgelse af eksportafgifterne paa fiskeprodukter, specielt af afgiften til havnefondet, eller finder man at kunne anbefale, at en større eller mindre del af de allerede tidligere paalagte eksportafgifter overgaar til bestridelse af forsikringsudgifterne?
5. Ansees det, hvis de under no. 4 fremsatte spørgsmaal besvares benegtende, og direkte præmie saaledes maa anvendes, for hensigtsmæssigt at sætte indfordringen i forbindelse med udlevering af baadmerker? Bør i tilfælde ogsaa de fiskere, som ikke deltager i de store fiskerier, og som saaledes ingen præmie erlægger, alligevel omfattes af forsikringen?
6. Hvor høi antages præmien at kunne sættes, uden at særlig ulempe opstaar, selv om indbetalingstiden falder i fiskets begyndelse?
7. Bør erstatningsbeløbet, hvis størrelse selvfølgelig vil være afhængig af den i spørgmaal no. 6 omhandlede præmies størrelse, sættes til et fast beløb, uanseet den forulykkedes forsørgelsesbyrde, eller bør det rette sig efter denne?
8. Antages det, at i sidste fald ogsaa de forsikredes indskud bør graderes?

Foruden besvarelsen af de saaledes opstillede specielle spørgsmaal vil det være ønskeligt, at der ogsaa forøvrigt afgives de udtalelser, hvortil der maatte findes anledning og i tilfælde fremsættes forslag om andre ordninger, som man finder at kunne give anvisning paa.

Foruden for amtstingene bedes sagen forelagt for fiskeriselskaber, fiskeriforeninger og handelsforeninger inden amtet, for de sidstes vedkommende specielt til udtalelse om de under no. 4 fremsatte spørgsmaal.

Udtalelserne bedes afgivet snarest muligt.

Til lettelse ved sagens ekspedition vedlægges endel aftryk af nærværende cirkulære.

Kristiania den 20de mars 1906.

Sofus Arctander.

C. B. Kielland.

Bilag 11.

Skrivelse fra handels- og industridepartementet til fiskeridirektøren af 17de november 1906.

Under 4de december f. a. indsendte fiskeristyrelsen en foreløbig udtalelse fra hver af styrelsens medlemmer angaaende spørgsmaalet om istandbringelse af en ulykkesforsikring for fiskere. Samtidig udtaltes der, at der, forinden videre foretoges i sagen, burde indhentes udtalelser fra amtstingene i de interesserede distrikter, fra fiskeriselskaber og fiskeriforeninger m. v.

Departementet udsendte derefter under 20de mars d. a. til amtmændene i kystamterne vedlagte cirkulære indeholdende en række spørgsmaal angaaende omhandlede sag til forelæggelse for amtstingene, fiskeriselskaber, fiskeriforeninger og handelsforeninger.

Fra en flerhed af amter er nu svar indkommet herpaa, idet dog enkelte amtmænd alene har meddelt, at udtalelse først kan afgives af næste aars amtsting, da der ikke er bleven tid til at forelægge sagen for indeværende aars.

De indkomne skrivelser fra amtmændene er følgende:

1. a) Fra stiftamtmanden i Kristiania af 4de oktober med bilage.
1. b) „ — i Bergen af 14de november „ —
2. „ amtmanden i Smaalenene af 13de ds. med bilage.
3. „ — i Jarlsberg og Larviks amt af 10de april med 1 bilag.
4. Fra amtmanden i Nedenes af 2den oktober med bilage.
5. „ — i — af 8de oktober.
6. „ — i Lister og Mandals amt af 24de april.
7. „ — i Stavanger amt af 1ste oktober med bilage.
8. „ — i — af 16de oktober.
9. „ — i Søndre Bergenhus amt af 21de juni med 1 bilag.
10. „ — i Nordre Bergenhus amt af 4de juli med bilage.
11. „ — i — af 4de septbr. med bilage.
12. „ — i Romsdals amt af 31te oktober med bilage.
13. „ — i Søndre Trondhjems amt af 1ste juni med bilage.
14. „ — i — af 20de oktbr. med bilage.
15. „ — i Nordre Trondhjems amt af 3die oktbr. med bilage.
16. „ — i Nordlands amt af 13de oktober med bilage.
17. „ — i Tromsø amt af 29de mai med bilage.
18. „ — i Finmarkens amt af 30te oktober med bilage.

Idet man vedlagt oversender disse udtalelser, skal man anmode hr. direktøren om at optage sagen til yderligere bearbeidelse og hertil

afgive et endeligt forslag. Da udtalelser foreligger fra de vigtigste fiskeriamter, antages sagen at burde behandles snarest muligt, uden at der ventes paa de udtalelser fra enkelte amter, som først kan afgives efter næste aars amtsting, eller paa de øvrige udtalelser, som endnu ikke er indkomne.

Foruden ovennævnte dokumenter vedlægges ogsaa følgende direkte hertil indsendte skrivelser:

1. Fra Bergens børs- og handelskomite af 22de juni d. a.
2. „ Tromsø landhandlerforening af 14de juli d. a.
3. „ direktionen for Nordlands fiskeriselskab af 9de mai d. a. med bilage.
4. „ Chr. Frederiksen, Melbo, af 6te januar d. a. angaaende en paa et møde af fiskere paa dette sted vedtagen udtalelse.
5. „ Nordlands handelsstands fællesforening af 31te mars d. a.
6. „ fiskerilæge R. Lundevall af 15de mars d. a. angaaende en paa et møde af fiskere paa Kalvaag vedtagen resolution.

Endelig vedlægges en pakke indeholdende sagens ældre dokumenter samt forskjellige tryksager vedkommende fiskeriforsikringen.

Sluttelig bemerkes, at departementet gaar ud fra, at hr. direktøren under sagens forberedelse konfererer med opsynscheferne ved de store fiskerier, hvis udtalelse departementet ikke har indhentet.

Samtlige dokumenter bedes ved besvarelsen tilbagesendt.

Kristiania den 17de november 1906.

Sofus Arctander.

C. B. Kielland.

Bilag 12.

Oversigt over de i anledning af handels- og industridepartementets cirkulære af 20de mars 1906 indkomne udtalelser angaaende ulykkesforsikring for fiskere.

(Udarbeidet af sekretær G. Johnson).

Smaalenenes amt.

Moss handelsstands forening: Finder ikke at kunne udtale sig om spørgsmaalet paa grund af manglende erfaring.

Fiskeriforeningen for Fredriksstad og omegn: Forsikringen bør være helt frivillig. Forsikringens indtægter bør skaffes tilveie ved

en præmie af de fiskere, som ønsker forsikring; kun de fiskere, som har betalt præmie, omfattes af forsikringen. Erstatningsbeløbet bør fastsættes efter aftale, og præmiens størrelse graderes efter risikoen og forsikringsbeløbets størrelse.

Fredriksstads handelsforening: Sidder ikke inde med et saa indgaaende kjendskab til fiskeribedriften, at den kan afgive noget svar. Vil dog anse det for heldigst, at spørgsmaalet ulykkesforsikring for fiskere først optages til behandling sammen med de øvrige forsikringsspørgsmaal, der vil foreligge for det kommende storting.

Fiskeriforeningen for Fredrikshald og omegn: Istandbringelsen af en saadan ulykkesforsikring synes meget ønskelig og nødvendig. Forsikringen bør være tvungen og bør omfatte alle fiskere uden hensyn til, om offentligt merkevæsen er anordnet. Forsikringen bør omfatte baade dødsfald og erhvervsudygtighed. Direkte præmie bør indfordres. Om muligt bør der ved erstatningens ansættelse tages hensyn til forsørgelsesbyrden. Indskudet bør ikke graderes, men være ligt for alle.

Fredrikshalds handelsforening slutter sig til fiskeriforeningens udtalelse.

Fiskere i Sponviken i Bergs sogn: Finder, at fisket paa østlandet er af saa liden betydning, at spørgsmaalet om ulykkesforsikring maa blive en frivillig sag.

Amtsudvalget: Har ikke saa godt kjendskab til fiskeribedriften, der foregaar under saa høist ulige vilkaar og under saa forskjellige former i de forskjellige dele af landet, at udvalget tør afgive nogen begrundet erklæring om det foreliggende spørgsmaal. Det maa dog ansees ønskeligt, at ulykkesforsikring for fiskere søges istandbragt under tilbørlig hensyntagen til de forskjellige landsdeles særlige behov.

Kristiania by.

Kristiania handelsstands forening og Kristiania børskomite kan ingen udtalelse afgive, da de herhenhørende forhold ligger for fjernt.

Jarlsbergs og Larviks amt.

Udtalelse vil først blive afgivet paa amtstingets møde i 1907.

Nedenes amt.

Nedenes fiskeristyre: Forsikring for fiskere, som deltager i de fiskerier, hvor merkevæsen er indført, bør søges istrandbragt og gjøres tvungen for disse fiskere. Forsikringen bør kun omfatte dødsfald. Præmie bør affordres fiskerne ved baadmerkernes udlevering; bestridelse af udgifterne for nogen del gjennem eksportafgift paa fiskevarer kan ikke

anbefales. Kun de fiskere, som har erlagt præmien, bør være forsikret. Præmien antages at burde sættes til mindst 1 kr. Erstatningsbeløbet bør sættes til et fast beløb, uanseet forsørgelsespligt. Den forsikredes indskud bør ikke graderes.

Risør og omegns fiskeriforening: Ulykkesforsikring bør oprettes og bør være tvungen for alle fiskere, der driver fiskeri som regelmæssig næringsvei. Erstatningen bør være lige stor for alle, dog med adgang til forhøielse, hvis forsørgelsespligten er uforholdsmæssig stor. Lige præmie for alle. Kr. 1.00 synes rimelig; præmien bør indbetales til lensmanden paa landet, byfogden i byerne.

Risør formandskab: Tiltræder fiskeriforeningens udtalelse.

Risør handelsforening: Ligesaa.

Tvedestrands handelsforening: Ulykkesforsikring for fiskere er paakrævet snarest, men hvorledes den bedst bør ordnes, kan foreningen ikke udtale sig om paa grund af manglende kjendskab til bedriften.

Arendals handelsforening: Fiskerforsikring bør søges istandbragt og gjøres tvungen og ialfald foreløbig indskrænkes til dødsfaldsforsikring. Eksportafgifterne bør ikke forøges; angaaende havnefondets anvendelse kan intet udtales. Alle fiskere bør medtages uden hensyn til deltagelse i fiskerier, hvor baadmerker benyttes. Kr. 1.00 aarlig i præmie antages ikke at falde trykkende. Erstatningsbeløbet bør sættes til et fast beløb.

Arendals fiskeriselskab: Da selskabet kun befatter sig med udklækningssagen og mangler al erfaring angaaende den foreliggende sag, finder man ikke at kunne udtale sig.

Grimstad fiskeriselskab: Udtaler sig ialt væsentlig overensstemmende med ovenstaaende udtalelse fra Arendals handelsforening. Tror præmien uden vanskelighed kan sættes til kr. 2.00.

Nedenes amtsting: Fiskerforsikring bør snarest søges istandbragt, gjøres tvungen og ialfald foreløbig indskrænkes til dødsfaldsforsikring. Forsikringens udgifter bør bestrides ved præmie af de forsikrede. Indfordringen af præmien bør finde sted ved baadmerkers udlevering, og kun de fiskere, som deltager i de fiskerier, hvor baadmerker benyttes, og som har betalt sin præmie, bør omfattes af forsikringen. Erstatningen bør være ens for alle; hvis dette ikke blir tilfældet, bør indskudet graderes.

Lister og Mandals amt.

Sagen vil først blive behandlet paa amtstinget i 1907.

Stavanger amt.

Stavanger handelsforening: Forsikringen bør være tvungen og kun omfatte de fiskere, der deltager i de fiskerier, hvor offentligt

merkevæsen er anordnet; fiskerne bør selv deltage med et passende tilskud, der erlægges samtidig med baadmerkernes modtagelse; en præmie af kr. 0.50 à kr. 1.00 maa uden vanskelighed kunne betales. Nogen forhøielse af eksportafgifterne bør ikke finde sted; derimod anbefales, at de allerede tidligere paalagte eksportafgifter for en del kan benyttes til dækkelse af forsikringens udgifter.

Stavanger handelsstandsforening: Mener at ulykkesforsikringen helst burde gjælde alle fiskere; men da dette formentlig har sine store vanskeligheder at gjennemføre, tror man at maatte blive staaende ved forsikring, kun hvor offentlig merkevæsen er anordnet. Erstatningsbeløbet bør være ens for alle, kr. 500.00, præmien kr. 1.00 aarlig. Muligt underskud bør belastes havnefondet, og afgiften til dette fond, om fornødiges, af den grund forhøies noget.

Stavanger fiskeriselskab: En fiskerforsikring bør snarest muligt søges istandbragt, tvungen for de fiskere, der deltager i de store fiskerier, hvor opsyn er anordnet, og frivillig for hjemmefiskere eller de fiskere, der ikke deltager i de store fiskerier. Forsikringen bør omfatte baade dødsfald og erhvervsudygtighed foranlediget ved ulykkeshændelser under fisket.

Forsikringens indtægter bør væsentlig søges tilveiebragt gjennem nye afgifter paa fiskeprodukter, hvorpaa der endnu ikke hviler nogen udførselsafgift. Fiskerne bør dog ogsaa selv yde et mindre bidrag. En aarlig præmie af kr. 0.50 kan det ikke antages vil falde vanskeligt for fiskerne at erlægge ved fiskets begyndelse. Erstatningsbeløbet bør fastsættes efter den forulykkedes forsørgelsesbyrde, men præmien bør være lige for alle.

Med hensyn til nye afgifter paa fiskeprodukter udtaler selskabet følgende. De nu gjældende afgifter paa fiskevarer taaler ikke nogen forhøielse. Derimod foreslaaes ny afgift lagt paa følgende fiskeprodukter: Sardiner 10 øre pr. kasse, ansjos 20 øre pr. tønde, hummer 1 øre pr. stk., laks kr. 1.00 pr. 100 kg. (kun gjældende landet søndenfor Finmarken), fersk sild iset 5 øre pr. kasse. Tilsammen vil dette bringe et beløb af ca. kr. 37 000.00 til brug for ulykkesforsikringen.

Akre og omegns fiskeriforening: En fiskerforsikring bør oprettes, bør være tvungen, ikke suppleret med frivillig, kun dødsfaldsforsikring. Forsikringens indtægter bør ialfald for den væsentligste del tilveiebringes ved forøgelse af eksportafgifterne. Tidligere paalagte eksportafgifter bør være uberørte af forsikringen. Hvis præmie skal betales af fiskerne, bør dette neppe under nogen omstændighed ske ved udlevering af baadmerkerne, men vel naar merkerne tilbageleveres. Erstatningsbeløbet bør sættes til et fast beløb. Videre bemerker foreningen, at det, da forholdene stiller sig saa ulige for de forskjellige strøg af landet, burde

det vel blive spørgsmaal om flere særskilte forsikringsindretninger, hver omfattende sit særskilte distrikt.

Stavanger amtsudvalg: Forsikring af fiskere bør istandbringes, bør være tvungen og ialfald til en begyndelse kun omfatte de fiskere, som deltager i fiskerier, hvor der haves offentligt merkevæsen; til en begyndelse kun dødsfaldsforsikring. Indtægterne søges tilveiebragt ved forøgelse af eksportafgifterne paa fiskeprodukter ved siden af nogen afgift af fiskerne selv. De tidligere paalagte eksportafgifter bør ikke anvendes. Fiskernes præmie, ikke over 1 krone, erlægges ved baadmerkernes udlevering eller tilbagelevering. Erstatningsbeløbet bør i nogen grad rette sig efter de efterladtes trang.

Søndre Bergenhus amt.

Sagen vil først blive behandlet paa amtstinget i 1907.

Bergens by.

Bergens børs- og handelskomite: En tvungen forsikring for fiskere bør indføres, alene omfattende de fiskere, som deltager i de fiskerier, hvor offentligt merkevæsen er anordnet. En præmie bør da affordres fiskerne samtidig med afhentning af baadmerker. En præmie af kr. 1.00 pr. fisker aarlig kan ikke antages at ville falde trykkende. Hvis det skulde være nødvendigt at skaffe et større beløb, end denne præmie vil indbringe, bør der ikke være tale om, at de fornødne midler tilveiebringes ved forøgelse af de fiskerinæringen allerede nu paahvilende afgifter; derimod anbefales, at der ved eksport af fersk sild og fersk fisk paalægges en lignende afgift som den, der nu erlægges til havnefondet ved eksport af saltede og tørrede fiskevarer. Forsikringen bør ialfald foreløbig ikke omfatte andet end forsikring mod dødsfald ved ulykke under bedriftens udøvelse samt paa reiser til og fra fiskepladsen.

Forsikringssummen bør sættes til et beløb en gang for alle af kr. 500.00 uden hensyn til forsørgelsespligtens omfang. Forsikringen bør kun være tvungen for de fiskere, der deltager i de store fiskerier, hvor opsyn og merkevæsen er anordnet, men samtidig bør der aabnes adgang for andre fiskere til frivillig forsikring.

Bergens handelsforening slutter sig til en udtalelse afgiven af foreningens eksportkomite, der udtaler: En forsikring for fiskere, baseret paa selvhjælp, bør istandbringes. Forsikringen bør være tvungen for fiskere, som deltager i de fiskerier, hvor offentligt merkevæsen er anordnet, og præmie erlægges ved fiskets begyndelse; ogsaa landets øvrige fiskere bør faa adgang til frivillig deltagelse i forsikringen senere, naar man har vundet erfaring for, hvorledes den tvungne forsikring virker. Forsikringen bør kun gjælde dødsfald, og saavel præmie som erstatning

bør blive ugraderet. Erstatningen bør sættes til kr. 500.00 engang for alle og præmien til kr. 1.00. Udgifterne ved forsikringen bør ikke for nogen del tages af afgifter for fiskevarer. Det, som bliver tilovers af Titran- og Røværfondet, bør overgaa til forsikringsanstalten som grundfond.

Selskabet for de norske fiskeriers fremme: Ulykkesforsikring for fiskere bør istandbringes og være tvungen og bør til en begyndelse kun omfatte fiskere, der deltager i de større fiskerier, hvor merkevæsen er anordnet; fiskerne bør selv betale præmie, og hvis denne kun behøver at sættes til kr. 1, maa denne med lethed kunne udredes. Resten af de til forsikringen nødvendige midler bør skaffes tilveie ved en afgift paa den eksport af fiskeprodukter, der for tiden er afgiftsfri. Erstatningsbeløbet kan formentlig sættes til kr. 500 for alle. Kun dødsfaldsforsikring.

Nordre Bergenhus amt.

Sogns fiskeristyre: Der foreligger særskilte udtalelser fra de enkelte medlemmer, der gjennemgaaende gaar ud paa at anbefale forsikring istandbragt; bør være tvungen for de større fiskerier suppleret med frivillig; bør omfatte dødsfald og hel erhversudygtighed (enkelte kun dødsfald); præmie bør betales, ansættes til kr. 1, præmien indfordres ved merkers udlevering. Enkelte udtaler sig for forøgelse af eksportafgifterne, andre er mod enhver forhøielse af disse og ogsaa mod nye saadanne.

Sønd- og Nordfjords fiskeristyre: Fiskerforsikring bør oprettes, bør gjøres tvungen og suppleres med frivillig, foreløbig kun dødsfaldsforsikring; udgifterne bør bæres med 1/2 af eksportafgiften paa fiskeprodukter og 1/2 af præmie fra fiskerne; præmien indfordres i forbindelse med udlevering af baadmerker; alle fiskere bør dog være med, dog mod præmie, der antages at burde sættes til 0.50. Ersatningsbeløbet bør rette sig efter forsørgelsesbyrden. De forsikredes indskud bør ikke graderes.

Nordre Bergenhus amtsting: Fiskerforsikring bør istandbringes og være tvungen, omfattende dødsfald og hel erhvervsudygtighed. Forsikringens indtægter bør for en væsentlig del skaffes tilveie ved udførselsafgift af fiskeprodukter og muligens bidrag fra havnefondet. Præmie, ca. 1 krone, bør indfordres i forbindelse med udlevering af baadmerker; fiskere, som ingen præmie betaler, bør ikke omfattes af forsikringen. Erstatningen bør sættes til et fast mindstebeløb og under en rimelig hensyntagen til den forulykkedes forsørgelsesbyrde, forsaavidt en saadan ordning ikke foranlediger betragtelige administrationsudgifter. De forsikredes indskud bør ikke graderes.

Romsdals amt.

Aalesunds handelsforening: Fiskerforsikring bør istandbringes og være tvungen, omfattende kun dødsfaldsforsikring. Nogen forøgelse af eksportafgiften paa fiskeprodukter fraraades bestemt; de allerede tidligere paalagte eksportafgifter bør i fornøden udstrækning overgaa til at bestride forsikringsudgifterne. Desuden bør der erlægges en præmie, 1 krone aarlig, der indfordres ved baadmerkers udlevering og forøvrigt gjennem kommunerne; alle fiskere bør omfattes af forsikringen. Erstatningsbeløbets størrelse bør rette sig efter forsørgelsespligten. Præmien bør ikke graderes.

Molde handelsforening: Fiskerforsikring bør istandbringes, bør være tvungen og omfatte dødsfald og erhversudygtighed. Forøgelse af eksportafgifterne paa fiskeprodukter fraraades. Direkte præmie anbefales; indfordring af præmien vil antagelig lettest kunne ske ved skatteopkræverne; kr. 1 pr. mand passende præmie. Erstatningsbeløbet ligt for alle.

Kristianssunds handelsforening: Fiskerforsikring bør istandbringes, bør være tvungen suppleret med frivillig; foreløbig kun dødsfaldsforsikring. De forsikrede bør betale præmie, der bør indfordres ved baadmerkers udlevering, ogsaa de fiskere, som ikke deltager i fiskerier, hvor baadmerker benyttes, bør frivillig medtages i forsikringen og affordres præmie; kun de, som har betalt præmie, bør være delagtige. Hvis ikke præmieindtægten er tilstrækkelig, bør endel tages af havnefondet, men ingen nye eksportafgifter paalægges. Præmien maa kunne sættes til indtil kr. 2 aarlig for hver fisker. Erstatningsbeløbet bør være ligt for alle.

Kristianssunds fiskeriselskab: Udtaler sig i det væsentlige som Kristianssunds handelsforening, dog at præmien forsøgsvis sættes til 1 krone pr. mand. Erstatningen bør reguleres efter forsørgelsespligten. Indskud bør være ligt for alle.

Kristianssunds fiskerforening: I det væsentlige som Kristianssunds fiskeriselskab; dog foreslaaes, at der for dem, som ønsker det, skal være adgang at betale dobbelt præmie, dog ikke over 2 kroner — med ret til dobbelt erstatningsbeløb.

Harøens fiskeriforening: Udtaler sin varmeste sympati for fiskerforsikring; den bør gjøres tvungen. Forsikringens indtægter bør skaffes fra havnefondet og muligens en forøgelse af eksportafgifterne, samt en aarlig præmie af f. eks. kr. 0.25 pr. mand. Det vilde være heldigst, om erhvervsudygtighed kunde medtages.

Ytre Romsdals fiskeriforening: Fiskerforsikring bør istandbringes, gjøres tvungen og begrænses til dødsfaldsforsikring. Til bestri-

delse af udgifterne bør det væsentligste søges tilveiebragt ved forhøielse af eksportafgifterne paa fiskeprodukter. Erstatningsbeløbet bør fastsættes efter forsørgelsesbyrden.

Bremsnes fiskeriforening: Fiskerforsikring bør istandbringes, gjøres tvungen, og samtidig søges suppleret med frivillig; det vilde være ønskeligt, om ogsaa erhvervsudygtighed kunde medtages. Forhøielse af eksportafgifterne fraraades, men endel af de allerede paalagte afgifter maa kunne anvendes til forsikringen. Præmier bør erlægges saavidt muligt ved baadmerkers udlevering. Præmien maa uden at volde vanskelighed kunne sættes til kr. 1. Erstatningsbeløb og indskud bør være ens for alle.

Smølens fiskeriforening: Fiskerforsikring bør oprettes, tvungen for alle fiskere, foreløbig kun dødsfaldsforsikring. Endel af de allerede tidligere paalagte eksportafgifter bør overgaa til bestridelse af forsikringsudgifterne. Desuden anvendes en præmie, der antages uden ulempe at kunne sættes til kr. 1 pr. aar.

For de fiskere, der deltager i fiskeri, hvor baadmerker anvendes, indkræves præmien af opsynsbetjenten inden fiskets slut; for andre fiskeres vedkommende af lensmanden. Erstatningsbeløbet og indskuddet bør være ligt for alle.

Røvde herredsstyre og Herø herredsstyre: Forsikring for fiskere bør oprettes, gjøres tvungen for alle fiskere; ·foreløbig kun dødsfaldsforsikring. Indtægterne antages at maatte tilveiebringes saavel ved en lempelig forøgelse af eksportafgifterne som ved anvendelse af endel af de tidligere paalagte eksportafgifter. Direkte præmie bør ikke anvendes. Erstatningsbeløbet fastsættes i forhold til forsørgelsespligten.

Bremsnes herredsstyre: Udtaler sig i det væsentlige som foranstaaende, dog bør en mindre direkte præmie anvendes, f. eks. kr. 1 og kun de, som har erlagt præmie, bør være forsikret; forøgelse af eksportafgifterne bør ikke finde sted, men endel af de allerede paalagte afgifter bør anvendes til forsikringen.

Romsdals amtsting: Fiskerforsikring bør oprettes, til en begyndelse bør forsikringen begrænses til dødsfaldsforsikring. I tilfælde direkte præmiebetaling maa forsikringen være tvungen; direkte præmie vil imidlertid støde paa forskjellige vanskeligheder; de nødvendige midler bør derfor søges tilveiebragt ved at overføre en større eller mindre del af de allerede eksisterende eksportafgifter paa fiskevarer til forsikringen, og om fornødiges ved forhøielse af disse afgifter og en liden direkte præmie 25 à 50 øre pr. mand. Indfordringen af den eventuelle direkte præmie maatte ske ved baadmerkers udlevering. Forsikringen maa om muligt ogsaa omfatte de fiskere, som ikke deltager i de store fiskerier. Erstatningsbeløbets størrelse burde maaske rigtigst rette sig efter den

forulykkedes forsørgelsesbyrde, dersom en saadan ordning ikke vilde medføre altfor store administrationsudgifter; men antagelig vil et større eller mindre fast beløb — ligt for alle — være det, som til en begyndelse var det heldigste. De forsikredes indskud bør i tilfælde ikke graderes.

Aalesunds fiskerforening: Fiskerforsikring bør istandbringes og bør være tvungen; bør foruden dødsfaldsforsikring ogsaa omfatte erhvervsudygtighed foranlediget ved ulykkeshændelser under fisket. En forøgelse af eksportafgiften paa fiskeprodukter finder man ikke for tiden at kunne tilraade; derimod anbefales, at en større del af den allerede tidligere paalagte eksportafgift overgaar til bestridelse af forsikringsudgifterne.

Forsikringen bør omfatte alle fiskere og dem, som ved sit erhverv kan sættes i klasse med disse, saasom kokke- og fiskedampskibenes maskinister og fyrbødere; samtlige bør erlægge en afgift. Denne bør helst indkræves af vedkommende kommune uden udgift for det offentlige. Kommunerne vil nemlig høste stor indirekte nytte af forsikringen, og maa som vederlag herfor kunne overtage afgifternes indfordring. Kan ikke dette gjennemføres i sin helhed, bør afgiften for de store fiskeriers vedkommende indkræves af opsynet ved baadmerkernes udlevering.

Afgiften bør sættes til kr. 1 aarlig.

Erstatningsbeløbet maa rette sig efter forsørgelsesbyrden. Præmien bør ikke graderes. For erstatningsbeløbet bør muligens sættes en maksimumsgrænse, der i tilfælde ikke bør sættes under 5 000 kroner. Beløbet antages ikke at burde udbetales alt paa en gang, men lidt efter lidt efter behovet. Udbetalingen bør til besparelse af administrationen ske gjennem vedkommende kommune.

Søndre Trondhjems amt.

Trondhjems handelsforening: Sympatiserer med tanken om oprettelse af en ulykkesforsikring for fiskere, baseret i det væsentlige paa selvhjælpsprincipet, ihvertfald fraraades yderligere paalæg paa eksportafgifterne.

Trondhjems fiskeriselskab: En ulykkesforsikring for fiskere bør omfatte landets samtlige erhvervs-fiskere, hvad enten de deltager i havfiskeri, de større periodiske fiskerier, eller driver hjemmefiske. Forsikringen bør være baseret i det væsentligste paa selvhjælpsprincipet. Erstatningsbeløbet anbefales foreløbig ikke sat høiere end til kr. 500 for dødsfald ved forlis under udøvelsen af bedriften samt reise til og fra fiskepladsen. En præmie af kr. 1 maa uden vanskelighed kunne udredes. Forøgelse af eksportafgifterne fraraades.

Forsikringsspørgsmaalet formenes i særlig grad at maatte interessere kommunerne, saa at der ved disses foranstaltning muligens maatte kunde

tilveiebringes fortegnelse over samtlige erhvervs-fiskere inden den enkelte kommune, og at præmien opkræves af kommunen.

Fosens fiskeriselskab: En ulykkesforsikring for fiskere bør oprettes, bør gjøres tvungen og begrænses til dødsfaldsforsikring. Forsikringens indtægter bør — for det beløb, der ikke dækkes af den præmie, der indbetales af de forsikrede — udredes af de allerede tidligere paalagte eksportafgifter til havnefondet. Indfordringen af præmie — forsaavidt saadan besluttes — bør sættes i forbindelse med baadmerkers udlevering. Præmien bør i tilfælde kun sættes til 0.50 aarlig pr. mand. Erstatningsbeløbet bør være afhængigt af den forulykkedes forsørgelsespligt og af de efterladtes økonomiske stilling.

Søndre Trondhjems amtsting: Ulykkesforsikring for fiskere bør oprettes, bør gjøres tvungen for de fiskere, som deltager i fiskerier, hvor opsyn er etableret, men samtidig suppleres med en frivillig for de fiskeres vedkommende, som driver fiskeri uden opsyn. Forsikringen bør foreløbig kun gjælde dødsfald. Forsikringens indtægter bør tilveiebringes med en halvdel af de allerede tidligere paalagte eksportafgifter, specielt af havnefondet, og med den anden halvdel som aarlig præmie fra vedkommende forsikrede. Indfordringen af præmien, der foreslaaes sat til 0.50, bør foregaa i forbindelse med udlevering af baadmerker. For de frivillige indmeldte fiskere bør præmien udredes ved indmeldelsen, som helst bør ske til vedkommende lensmand.

Erstatningsbeløbet bør foreløbig være ens for alle.

Nordre Trondhjems amt.

Levanger formandskab: Udtaler sin sympati for en ulykkesforsikring for fiskere, men kan dog ikke nærmere udtale sig om maaden, hvorpaa forsikringen rettest bør ordnes.

Namsos formandskab: Fiskerforsikring bør oprettes, bør være tvungen for alle fiskere, som deltager i de store fiskerier, hvor opsyn og merkevæsen er anordnet; til en begyndelse kun dødsfaldsforsikring. En mindre direkte præmie f. eks. kr. 1 bør betales og opkræves i forbindelse med udlevering af baadmerker. Hvad der forøvrigt tiltrænges udredes af de allerede tidligere paalagte eksportafgifter. De fiskere, som ikke deltager i de store fiskerier og saaledes ingen præmie erlægger, omfattes ikke af forsikringen. Erstatningens størrelse bør rette sig efter forsørgelsesbyrden.

Stenkjær handelsforening: Forsikring bør oprettes, bør være tvungen for de større fiskerier, bør begrænses til dødsfaldsforsikring. Forsikringens indtægter bør ikke tages fra eksportafgifterne, men bør skaffes tilveie ved direkte præmie, kr. 1 pr. mand, der indfordres ved

baadmerkers udlevering. Erstatningsbeløbet bør sættes til et fast beløb ens for alle uanseet vedkommendes forsørgelsespligt.

Namdalens fiskeriselskab: Fiskerforsikring bør oprettes, bør være tvungen, bør begrænses til dødsfaldsforsikring. Bør væsentlig grundes paa selvhjælpsprincipet, hvorfor direkte præmie bør anvendes. Præmien maa kunne sættes til kr. 1, som indfordres af fiskeopsynet, hvor saadant eksisterer, ved udleveringen af baadmerker. Det heldigste vilde muligens være, at der til en begyndelse blev flere, adskilte forsikringsindretninger med sit lokale omraade, begrænset efter landsdel og driftsart. Forøgelse af udførselsafgiften paa fiskevarer fraraades, derimod bør det overeies, hvorvidt en mindre del af havnefondets indtægter kan anvendes som bidrag til fiskerforsikringen. Erstatning og præmie maa være ens for alle.

Beitstadfjordens fiskeriselskab: Fiskerforsikring bør oprettes, bør gjøres tvungen for de større fiskerier, suppleret med frivillig; bør omfatte baade dødsfald og erhvervsudygtighed.

Forsikringens indtægter bør ikke søges tilveiebragt fra eksportafgifter paa fiskevarer, men ved direkte præmie fra de forsikrede. Præmien indfordres ved udlevering af baadmerker, hvor dertil er anledning. Fiskere, som ikke deltager i de større fiskerier, men som ønsker at nyde godt af forsikringen, maa have indbetalt sin præmie. En præmie af 1 krone pr. mand antages passende. Erstatningsbeløbet, der bør sættes til kr. 500, bør være ens for alle uanseet forsørgelsespligt.

Uddelingskomiteen i anledning af Gjæslingulykken 2den mars 1906: En fiskerforsikring bør snarest mulig søges istandbragt, bør gjøres tvungen, til en begyndelse bør den kun omfatte dødsfald. Forsikringens indtægter bør ialfald for den væsentligste del skaffes ved direkte indbetaling af en præmie fra fiskerne, og ansees det hensigtsmæssigt at indfordringen sker i forbindelse med udlevering af baadmerker. Præmien bør sættes til kr. 1 aarlig pr. mand. Forsikringen bør kun omfatte dem, der har betalt præmie; der bør derfor være adgang for de fiskere, der ikke deltager i de store fiskerier, til at tegne sig frivillig og indbetale præmien f. eks. til en af herredsstyret valgt inkassator. Det fraraades at søge forsikringens indtægter tilveiebragt ved forøgede eksportafgifter. Kan imidlertid noget af de allerede paalagte afgifter afsees til forsikringen, vil det være særdeles ønskeligt. 2 medlemmer af komiteen udtaler sig for, at forsikringsindretningen bør omfatte det hele land, medens 2 medlemmer af komiteen holder paa, at der bør være flere forsikringsindretninger med sit lokale omraade, begrænset efter landsdel og bedriftsart.

Vemundvik herredsstyre: Fiskerforsikring bør oprettes, bør gjøres tvungen, bør til en begyndelse begrænses til dødsfaldsforsikring,

senere bør der ogsaa blive tale om erhvervsudygtighed. Midlerne bør ialfald for den væsentligste del skaffes af fiskerne selv ved en præmie, der antagelig maa kunne sættes til kr. 1 à kr. 1.50. Indfordringen af præmien bør ske ved fiskeriopsynet, hvor saadant er anordnet; saavel præmie som erstatningebeløb bør være ens for alle. Forøgelse af udførselsafgifterne fraraades, derimod bør en mindre del af havnefondets nuværende indtægter kunne komme forsikringen tilgode.

Nordre Trondhjems amtsting: Fiskerforsikring bør oprettes; bør være tvungen for fiskere, som deltager i fiskerier, hvor opsyn er etableret, med adgang at tegne sig frivillig for fiskere, som driver fiskeri uden opsyn. Forsikringen bør til en begyndelse kun gjælde dødsfald. Indtægterne bør tilveiebringes delvis af de allerede tidligere paalagte eksportafgifter, specielt af havnefondet; desuden bør der være direkte præmie, der foreslaaes sat til kr. 1 pr. mand; indfordring af præmien bør foregaa i forbindelse med udlevering af baadmerker. For de frivillig indmeldte fiskeres vedkommende betales præmien ved indmeldelsen, som helst bør ske til en af herredsstyret valgt inkassator. Erstatningsbeløbet bør foreløbig være ens for alle og bør sættes til kr. 500.

Forsikringen bør omfatte det hele land under en fælles administration.

Nordlands amt.

Nordlands fiskeriforening: Ulykkesforsikring for fiskere bør oprettes; forsikringen bør gjøres tvungen for alle fiskere; bør omfatte dødsfald og erhvervsudygtighed foranlediget ved ulykkeshændelser under fisket. Forsikringens indtægter bør for den væsentligste del skaffes fra de allerede tidligere paalagte eksportafgifter. De fiskere, som søger de større fiskerier, bør erlægge en liden præmie, f. eks. kr. 0.50; denne præmie bør opkræves af opsynsbetjenten i vedkommende opsynsdistrikt. Ogsaa de fiskere, der ikke deltager i de store fiskerier, bør omfattes af forsikringen. Erstatningsbeløbet bør være afhængigt af den forulykkedes forsørgelsesbyrde.

Hadseløens fiskeriforening: Fiskerforsikring bør oprettes, bør være tvungen, ialfald indtil videre kun omfattende dødsfald. De nødvendige indtægter bør søges tilveiebragt ved en forøget afgift paa fiskeriprodukter. Alle, ogsaa hjemmefiskere, bør omfattes af forsikringen. Erstatningsbeløbet bør sættes ligt for alle.

Sortlands fiskeriforening: Fiskerforsikring bør oprettes, bør gjøres tvungen, bør ialfald delvis ogsaa omfatte erhvervsudygtighed. Forsikringens indtægter bør tilveiebringes ved nye eksportafgifter. Præmie fra de forsikrede fraraades, fordi derved kun endel af fiskerne vilde komme til at yde noget, fordi indkrævningen utvilsomt vilde volde store vanskelig-

heder og meget arbeide samt fordi erlæggelse af præmie før fisket begynder i mange tilfælder vil falde vanskeligt.

Erstatningsbeløbet bør rette sig efter forsørgelsesbyrden.

Titranfondet, Lofotens selvhjælpskasse og „Tryg“s reservefond bør anvendes til reservefond for fiskerforsikringen.

Saltens handelsforening: Fiskerforsikring bør oprettes, bør gjøres delvis tvungen og samtidig søges suppleret med en frivillig; bør foreløbig begrænses til dødsfald. Forsikringens indtægter bør ikke for nogen del skaffes ved eksportafgifter, men ved præmie fra de forsikrede. Præmien bør indfordres i forbindelse med udlevering af baadmerker. De fiskere, som ikke deltager i de store fiskerier, bør (frivillig) faa anledning til at forsikre sig mod erlæggelse af præmie. Præmien bør sættes til kr. 2.00. Erstatningsbeløbet bør sættes til et fast beløb uden hensyn til forsørgelsesbyrde. Titranfondet bør tillades anvendt som reservefond.

Nordlands amtsting: Fiskerforsikring bør oprettes; bør gjøres tvungen. Forsikringen bør ikke begrænses alene til dødsfaldsforsikring, men bør ogsaa omfatte ihvertfald de sværere tilfælder af erhvervsudygtighed. Forsikring mod enhver art erhvervsudygtighed bør være maalet. Forsikringens udgifter bør dækkes af de allerede eksisterende eksportafgifter til havnefondet, om fornødiges ved forhøielse af disse. Forsikringen bør omfatte alle landets fiskere. Direkte præmie bør undgaaes. Erstatningen bør rette sig efter vedkommendes forsørgelsesbyrde. Erstatningsbeløbet bør tilstilles vedkommende kommune, som derefter kunde bestemme, hvorvidt erstatningen skulde betales med et beløb en gang for alle eller i portioner.

Tromsø amt.

Senjen og Steigens handelsforening: Fiskerforsikring bør oprettes; tvungen, hvor baadmerker er indført, men med adgang til frivillig forsikring der, hvor baadmerker ikke er indført. Foreløbig kun dødsfaldsforsikring. Indtægterne tilveiebringes dels ved de allerede tidligere paalagte eksportafgifter til havnefondet, der, om fornødiges, bør forhøies noget, dels ved en præmie, der ved den tvungne forsikring erlægges ved baadmerkers udlevering; den frivillige forsikring bør kunne tegnes hos lensmanden, til hvem præmien da erlægges.

Præmien bør sættes til kr. 1.00 aarlig pr. mand. Erstatningsbeløbet bør være ens for alle.

Tromsø landhandlerforening: Fiskerforsikring bør istandbringes, bør gjøres tvungen, bør foreløbig kun omfatte dødsfald. Indtægterne bør tilveiebringes ved en fast præmie. Præmien erlægges ved baadmerkernes udlevering, og bør kun til en begyndelse omfatte de fiskere, der deltager i de store fiskerier. Præmien maa uden ulempe for fiskerne

kunne sættes til 1 krone pr. fisker. Erstatningsbeløbet bør sættes til et fast beløb uanseet forsørgelsesbyrden.

Tromsøsundets fiskerforening: Fiskerforsikring bør oprettes snarest muligt; den bør gjøres tvungen; det ansees ikke paakrævet samtidig at supplere den med frivillig forsikring. Kun dødsfaldsforsikring, men bør omfatte alle ulykker paa sjøen med døden tilfølge og ikke bare under fiskeri. Direkte præmie fraraades bestemt; forsikringens indtægter bør tilveiebringes ved de allerede paalagte eksportafgifter til havnefondet, der, om det gjøres nødvendigt, bør forhøies. Erstatningsbeløbet bør sættes til et fast beløb, uanseet forsørgelsesbyrden. Erstatningen bør helst udbetales i portioner.

Ure fiskeriforening: Finder den af departementet antydede fiskerforsikring altfor lidet omfattende. Ønsker en langt mere vidtgaaende pensionsordning.

Tromsø amtsting: Fiskerforsikringer bør istandbringes snarest, hver med sit begrænsede omraade; bør gjøres helt ud tvungen. Forsikringen bør foreløbig kun omfatte dødsfald foranlediget ved ulykkeshændelser under fiskeribedriften. En minoritet stemte for, at ogsaa erhvervsudygtighed foranlediget ved ulykkeshændelser under fiskeribedriften burde medtages. Forsikringens indtægter bør tilveiebringes ved afgift paalagt fiskeprodukterne i lighed med medicinalafgiften og indfordres paa samme maade som denne. En minoritet stemte for, at der ogsaa afkræves en præmie af 25 øre af hver fisker, erlagt i forbindelse med udlevering af baadmerker. Erstatningsbeløbet bør være ligt for alle (kr. 500).

Finmarkens amt.

Hammerfest handelsforening: Fiskerforsikring bør oprettes ihvertfald for det nordlige Norge; bør være tvungen og omfattende alle fiskere i det eller de amter, hvor forsikring besluttes oprettet, foreløbig kun dødsfaldsforsikring. Direkte præmie vil visselig forvolde uforholdsmæssige administrationsudgifter og ofte falde trykkende for fiskerne, hvorfor saadan præmie fraraades. Udgifterne ved forsikringen foreslaaes principalt udredet direkte af statskassen, subsidiært ved at forhøie medicinalafgiften. Erstatningsbeløbet bør sættes til et fast beløb kr. 500.

Vardø handelsforening: Fiskerforsikring bør oprettes for det hele land; forsikringen bør gjøres tvungen, ikke suppleres med frivillig; bør begrænses til dødsfald. Forsikringens indtægter bør søges tilveiebragt delvis ved en præmie, som paalægges fiskerne, delvis ved en afgift paa den eksport af fiskeprodukter, som for tiden er afgiftsfri. Indfordringen af den direkte præmie bør ske i forbindelse med udlevering af baadmerker. Kun de fiskere, som erlægger præmie, bør være delagtige i forsikringen; der bør dog gives enhver fisker, selv om han ikke del-

tager i fiske, hvor merker anvendes, adgang til at erlægge præmie og saaledes blive delagtig i forsikringen. Præmien bør sættes til kr. 1.00 pr. mand. Erstatningen bør sættes til et fast beløb og være ens for alle, forsøgsvis kr. 500.00.

Vadsø handelsforening: Forsikring bør oprettes, gjøres tvungen og foreløbig begrænses til dødsfald; dog anbefales skridtvis udvidelse ogsaa til at omfatte al erhvervsudygtighed. Forøgelse af eksportafgifterne eller anvendelse af de tidligere paalagte eksportafgifter til bestridelse af forsikringsudgifterne fraraades. Direkte præmie paalægges; kr. 1.00 pr. mand maa uden vanskelighed kunne betales. Præmien indfordres ved udlevering af baadmerker. Til en begyndelse bør blot de fiskere, der deltager i de store fiskerier, omfattes af forsikringen, men bør udvidelse ske lidt efter lidt til at omfatte alle fiskere. Saavel erstatningsbeløb som præmie bør være ens for alle. Titranfondet bør anvendes som reservefond.

Hammerfest arbeider- og fiskerforening: Fiskerforsikring bør oprettes og gjøres tvungen; bør omfatte dødsfald og hel erhvervsudygtighed. Forsikringens indtægter bør skaffes tilveie ved afgift paa fiskeprodukter i lighed med medicinalafgiften eller fra havnefondet, samt en præmie af kr. 0.50 for hver fisker, der deltager i de fiskerier, hvor opsyn er anordnet; præmien indfordres af opsynsbetjenten.

Hammerfest og omegns fiskeriforening: Fiskerforsikring bør oprettes og gjøres tvungen. Med hensyn til forsikringens omfang og tilveiebringelsen af de fornødne midler m. v. udtaler foreningen sig som foranstaaende forening. Erstatningen bør foreløbig sættes til kr. 500.00 en gang for alle.

Vardø fiskeriforening: En forsikring for fiskere bør oprettes snarest muligt for Tromsø stift, subsidiært for Finmarkens amt. En minoritet stemte for, at forsikringen bør gjælde det hele land. Forsikringen bør gjøres tvungen; bør begrænses kun til dødsfald, idet man gaar ud fra, at erhvervsudygtighed foranlediget ved ulykkeshændelser under fisket forekommer yderst sjelden, og kan der i tilfælde forsikring muligens opstaa misbrug. Forsikringens væsentligste indtægter bør søges tilveiebragt ved forøgelse af eksportafgifterne paa fiskeprodukter; en mindre del bør tages af de allerede tidligere paalagte eksportafgifter. I tilfælde af, at afgift paa opkjøb af fisk skulde blive paalagt udenlandske kjøbere, bør denne indtægt absolut tilfalde forsikringen. Direkte præmie bør ikke paalægges de forsikrede. Erstatningens størrelse bør rette sig efter forsørgelsesbyrden.

Vadsø fisker- og arbeiderforening: Foreningen finder, at en ulykkesforsikring for fiskere er paakrævet, men anser det bedst, at spørgsmaalet løses i forbindelse med en almindelig ulykkesforsikring for det

hele land; finder derfor ikke at kunne indlade sig paa at besvare de enkelte spørgsmaal.

Finmarkens amtsting: Fiskerforsikring bør snarest mulig søges istandbragt; forsikringen bør være tvungen uden nogen supplering ved frivillige indskud; bør begrænses til dødsfaldsforsikring. Forsikringens indtægter bør for den væsentligste del søges tilveiebragt ved forøgelse af eksportafgifterne paa fiskeprodukter, hvorhos anbefales, at en del af de allerede tidligere paalagte eksportafgifter overgaar til bestridelse af forsikringsudgifterne. For Tromsø stift eller ialfald for Finmarkens amt bør forsikringen søges gjennemført ved en udvidelse af medicinalfondets virksomhed, da derved administrationsomkostninger vil kunne spares. Erstatningsbeløbet bør rette sig efter forsørgelsesbyrden.

Amtmanden i Finmarkens amt: Fiskerforsikring bør oprettes; den bør være tvungen. Den bør omfatte alle i Norge hjemmehørende fiskere, baade de, der deltager i de store fiskerier og hjemmefiskerne. Saafremt der dannes en lokalforening for Finmarken, hvad amtmanden er mest stemt for, bør foreningen give erstatning for dødsfald under fiske udenfor Finmarkens kyst eller for dødsfald paa reiser til eller fra fiske i Finmarken, forsaavidt ulykken finder sted udenfor Finmarkens kyst. Ishavsfarerne bør da ogsaa formentlig medtages. Forsikringen antages fra først af blot at burde være dødsfaldsforsikring. Direkte præmiebetaling fraraades, saavel fordi en præmie antages ofte at falde trykkende, som paa grund af administrationsvanskeligheder. $^2/_3$ af de nødvendige udgifter bør dækkes ved en afgift paa fiskevarer — og i tilfælde ishavsprodukter —, som indkræves samtidig med medicinalafgiften og i lignende forhold som denne og $^1/_3$ tilskydes af havnefondet uden nogen forhøielse af afgifterne til dette. Der dannes heraf et fond, der enten bestyres af rigsforsikringsanstalten eller af Finmarkens amtsting paa samme maade som medicinalfondet. Det her anførte er under forudsætning af, at der dannes en lokal forsikringsforening kun omfattende Finmarkens amt. Saafremt der skal dannes en landsforening, vil den letteste form være, at præmien erlægges ved en eksportafgft, der dog for den væsentligste del blev at tage af de til havnefondet nu paalagte afgifter; om fornødiges kunde maaske endel af udgifterne udlignes paa de enkelte amter i forhold til det antal fiskere, der er hjemmehørende i hvert amt.

Erstatningsbeløbet bør til en begyndelse fastsættes til en bestemt sum, der dog bør veksle efter forsørgelsesbyrden. Maalet bør være at søge at opnaa en livrente til de efterladte.

Bilag 13.

Skrivelse fra fiskeridirektøren til handels- og industridepartementet af 24de december 1906.

I skrivelse af 17de f. m. har det ærede departement anmodet mig om at optage spørgsmaalet om istandbringelse af en ulykkesforsikring for fiskere til yderligere bearbeidelse og til fremlæggelse af endeligt forslag. Med skrivelsen fulgte samtlige sagens dokumenter, hvoriblandt de indhentede udtalelser om alle de forskjellige alternativer, som kan tænkes foreslaaet i sagens anledning.

Ved modtagelsen af denne sag har jeg øieblikkelig anstrengt mig for at skaffe mig den bedst muligt oversigt over, hvorledes sagen kan antages at burde behandles fra min side. Jeg har til dette øiemed erhvervet et betydeligt materiale fra andre lande og særlig fra det statistiske centralbureau faaet udlaant, hvad der forefindes til sagens belysning af trykte og utrykte statistiske opgaver.

Til erhvervelsen af den rent orienterende oversigt over sagen har jeg med frivillig assistance igangsat en foreløbig statistisk bearbeidelse.

Det har herved bl. a. vist sig:

1. At der ved nøiere studium kan skaffes værdifulde kjendsgjerninger, som vil belyse mange af de spørgsmaal, som hidtil bl. a. i de erhvervede udtalelser kun har kunnet behandles efter løse indtryk og skjøn, saaledes f. eks. de omkomne fiskeres alder, egteskabelig stilling, hjemstavn, deres deltagelse i fisket som hovedbeskjæftigelse, bibeskjæftigelse m. m.
2. Det har endvidere vist sig, at de forudsætninger, som sees at have ligget til grund for de fleste overveielser, er meget urigtige. Det har saaledes været forudsat, at der gjennemsnitlig har indtruffet ulykker ved drukning blandt fiskerne i et antal af 137.5 pr. aar. Man har herunder formentlig bygget paa den tabel, som findes i det statistiske centralbureaus tabeller over folkemængdens bevægelse: Ulykkelige hændelser, fordelte efter de omkomnes dødsmaade (tabel 17). Man har imidlertid her kun taget hensyn til tabellens post a. druknede „under fiskeri“. Ved undersøgelse af originalmateriel for de øvrige poster b. under skibsfart, c. „under baadfart (seilads og roning)“ og e. „ellers“ har det vist sig, at der ogsaa under b, c og e findes fiskere, hvis antal i de to hidtil undersøgte aar udgjør **ikke mindre end ca. 50 %** af de under a. opførte.

Alene heraf vil det formentlig fremgaa, at spørgsmaalet om en ulykkesforsikring for fiskere ikke kan behandles, forinden det foreliggende materiale over de omkomne fiskere af statistik er kritisk gjennemgaaet

og bearbeidet i den udstrækning, som dets opgaver tillader. Men til udarbeidelsen af et endeligt forslag kan dette efter min mening ikke ansees som tilstrækkeligt. Hvorlangt et forslag kan gaa, vil selvfølgelig bl. a. maatte være afhængigt af, hvad den foreliggende statistik i det hele tillader. Og det synes mig af denne grund, at følgende fremgangsmaade bør anbefales.

1. I første række bør der gives en oversigtlig sammenstilling af det foreliggende statistiske materiale, saavel vedrørende fiskerne i sin helhed (særlig folketællingen af 1900 og 1876 og det af statistiske centralbureau indsendte socialstatistiske materiale) som vedrørende de ved drukning omkomne fiskere.
2. Dette statistiske materiale bør bearbeides og bruges i den form, at der paa grundlag heraf kan
3. afgives en sagkyndig udtalelse over, i hvilken udstrækning materialet overhovedet tillader afgivelsen af bestemte forslag og overslag. I forbindelse hermed anser jeg det tvingende ønskeligt, at der paapeges, hvilke mangler materialet frembyder, for at mere paalidelige og eventuelt mere vidtgaaende forslag skal kunne afgives.
4. Paa grundlag af en saadan sagkyndig udtalelse bør der udarbeides et bestemt forslag over:
   a) hvad der for tiden kan anbefales iverksat,
   b) hvorledes der i fremtiden ogsaa i saglig henseende bør arbeides videre paa forberedelsen af vore paalidelige overslag og mere tilfredsstillende ordning.
5. Det saaledes udarbeidede forslag ledsaget af foregaaende udredning og den ovenfor omtalte statistiske sammenstilling bør søges trykt, for at den kan omsendes til fiskeriraadets medlemmer i saa betimelig tid, at sagen i sin helhed kan behandles paa fiskeriraadet. Foreløbig vil derved forslaget med dens dokumenter kunne indsendes til departementet, samtidig med at det omsendes til fiskeriraadets medlemmer.

Ved mit arbeide med denne sag har jeg faaet den overbevisning at et endeligt forslag ikke med nogen oversigt kan afgives i det hele, forinden en bearbeidelse som den ovenfor skisserede har fundet sted. Et forslag bygget paa et delvis kjendtskab til det foreliggende materiale vil, som det bl. a. fremgaar af det ovenstaaende, kunne føre til skuffelser. Paa den anden side synes det mig at være en nødvendighed, at der som første indledning til behandlingen af denne store sag tilrettelægges det materiale, som paa forhaand gives, og som formentlig iallefald vil danne udgangspunktet for fremtidige bestræbelser.

En bearbeidelse af sagen som her foreslaaet vil ikke kunne udføres af det herværende kontor uden særskilt assistance, da arbeidet vil maatte

tage et betydeligt omfang. Kontoret vil kunne tilføre sagen den juridiske og den fiskerikyndige assistance og formidle eller tilveiebringe de kundskaber om fiskerierne, som behøves for alle overveielser over ordningen eller materialets bearbeidelse.

Den rent statistiske talbehandling vil derimod blive saavidt stor, at hertil vil maatte kræves særskilt hjælp. Ligesaa vil det være en nødvendighed, at der stilles til disposition for mig den sagkyndighed med hensyn til den forsikringstekniske side af sagen, som maa forudsættes for den ovennævnte kritiske bedømmelse af statistiken og for de alternativer til en ordning, som bør tages under overveielse og prøvelse paa grundlag af materialet.

Det har lykkedes mig at finde en ordning til gjennemførelsen af denne plan, som, naar hensyn tages til opgavens storhed, baade fra et sagligt og et økonomisk synspunkt maa siges at være meget heldig for det offentlige.

Hr. direktør ved Bergens tekniske skole A. Hoel, hvis fag er forsikringsteknik og som bl. a. har udarbeidet plan for herværende kommunes pensionsordning, har erklæret sig villig til mod et honorar af kr. 500 at overtage den ovenfor omtalte forsikringstekniske side af forslagets udarbeidelse. Han er saaledes villig til at være raadgiver med hensyn til det statistiske materiales sammenstilling, at underkaste materialet den nødvendige kritik, at bedømme forudsætningerne for de overslag, som kan tænkes mulige, og at afgive sin udtalelse om det endelige forslag. Det er herunder forudsætningen, at hr. Hoels udtalelser og kritik medfølger det endelige forslag i sin helhed.

Til den statistiske bearbeidelse vil der udkræves ekstrahjælp til et beløb af kr. 500. Da det af direktør Hoel er fremhævet, at alle tal bør underkastes revision for at kunne lægges som sikker grund for alle overveielser, forudsættes herunder de udarbeidede tabeller reviderede af en i talbehandling oplært og øvet mand.

I henhold til ovenstaaende anholder jeg om det ærede departements samtykke til, at den ovenfor udviklede plan bliver lagt til grund for min behandling af spørgsmaalet om en ulykkesforsikring for fiskere, og at der til dette øiemed i overensstemmelse med, hvad jeg ovenfor har udviklet, stilles til min raadighed et beløb af kr. 1 000.00. Jeg antager ikke at kunne stille noget forslag om, hvorvidt dette beløb kan tages af de til tilfældige udgifter i sin almindelighed bevilgede midler eller udredes paa anden maade. Om udgifterne til trykning af den endelige betænkning er det mig for tiden umuligt at afgive nogen udtalelse.

Bilag 14.

Skrivelse fra handels- og industridepartementet til fiskeridirektøren, dateret 26de januar 1907.

I anledning af hr. fiskeridirektørens skrivelse af 24de f. m. angaaende istandbringelse af en ulykkesforsikring for fiskere og under henvisning til mundtlig konferance i sagens anledning meddeles, at det var meningen med departementets henvendelse til Dem angaaende fortsat bearbeidelse af sagen, at De først burde tage under nærmere overveielse, hvorvidt ikke forsikringen kan ordnes paa en af de tidligere foreslaaede maader.

Paa den anden side har man imidlertid intet at erindre mod, at De ogsaa afgiver et forslag paa grundlag af en ordning, som af Dem antydet, hvorhos man blandt andet efter de af Dem meddelte oplysninger med hensyn til de foreliggende opgaver over omkomne fiskere finder at kunne samtykke i, at De anvender det fornødne beløb til tilveiebringelsen og bearbeidelsen af det statistiske materiale, som maatte findes nødvendigt. Derimod antager man, at der — ialfald foreløbig — ikke bør søges nogen særskilt forsikringsteknisk assistance under arbeidet, men at det senere faar overveies, om saadan findes at være fornøden. Dersom den her antydede fremgangsmaade efter Deres mening fører til, at De for tiden ikke vil kunne afgive et endeligt forslag, har man intet at indvende mod, at De nu kun afgiver et ikke helt udarbeidet udkast.

Skulde hr. direktøren derimod anse det ønskeligt at ledsage Deres forslag med en almindelig udtalelse fra en forsikringstekniker, De maatte have anledning til at forelægge forslaget, om holdbarheden af dettes udgangspunkter og resultater i forsikringsteknisk henseende, uden at væsentlig tidsspilde eller betragteligere udgifter paadrages ved indhentelse af en saadan erklæring, vil departementet ikke modsætte sig, at et passende beløb dertil anvendes.

Kristiania den 26de januar 1907.

Sofus Arctander.

C. B. Kielland.

Bilag 15 a.

Opgave over størrelsen af eksportafgifternes indtægter i aarene 1903, 1904 og 1905.

	1903	1904	1905
	Kr.	Kr.	Kr.
Vaarsildafgift	24 319.85	25 532.23	28 408.46
Medicinalafgift for Nordlands amt	55 115.52	54 013.40	34 793.63
— for Tromsø amt ...	14 050.83	10 930.94	7 703.16
— for Finmarkens amt	41 270.85	55 222.70	59 399.23
Medicinalafgifter ialt	134 757.05	145 699.27	130 304.48

	1902—1903	1903—1904	1904—1905
	Kr.	Kr.	Kr.
Afgift til havnefondet..........	278 245.04	243 888.06	237 733.53
Vragerafgift .... ca.	—	25 700.00	16 000.00

Bilag 15 b.

Afgifter paa fiskevarer ved eksport.

Vaarsildafgift udredes med .... 6 øre pr. hl. sild.

Medicinalafgift for Nordlands og Tromsø amter udgjør:

Kr. 0.18 af hvert 100 kg. tørret fisk.
„ 0.11 - „ 100 stkr. klipfisk.
„ 0.06 - „ 100 kg. anden i fartøi saltet fisk.
„ 0.20 - hver tønde lever.
„ 0.40 - „ — tran.
„ 0.05 - „ — rogn.
„ 0.07 - „ — sild eller anden i fustager saltet fisk.

Medicinalafgift for Finmarkens amt udgjør:

Kr. 0.07 pr. 100 kg. fersk eller frossen fisk.
„ 0.12 „ — saltet fisk.
„ 0.21 „ — tørret klipfisk.

Kr. 0.28	pr.	100 kg.	anden tørret fisk.
„ 0.80	„	—	fersk laks.
„ 1.20	„	—	saltet eller røget laks.
„ 0.26	„	hl. lever.	
„ 0.46	„	tønde (= 116 l.) tran.	
„ 0.12	„	—	grakse, hvoraf tran endnu kan udvindes.
„ 0.06	„	100 kg.	fiske- eller hvalguano, benmel, kraftfoder.
„ 0.58	„	—	hvalbarder.
„ 0.29	„	—	sæl- og hvalrosskind.

Afgift til havnefondet udgjør:

Kr. 0.10	pr.	tønde saltet sild og brisling.	
„ 0.60	„	—	tran.
„ 0.20	„	—	rogn.
„ 0.41	„	100 kg.	tørfisk.
„ 0.27	„	—	klipfisk.
„ 0.10	„	tønde saltfisk.	

Afgift til vragervæsenet udgjør:

Kr. 0.03 pr. hl. saltet sild.

Bilag 15 c.

Skrivelse fra fiskeriinspektør Buvig til fiskeridirektoriatet, dateret 19de januar 1907.

I skrivelse af 14de oktober sidstleden har det ærede direktoriat forlangt min udtalelse angaaende spørgsmaalet om en omordning af de paa fiskevarer hvilende afgifter til havnefondet; samtidig henledes opmerksomheden paa, at der er reist spørgsmaal om at skaffe de til fiskerforsikring nødvendige indtægter tilveie — dels gjennem en forøgelse af afgiften til havnefondet og dels ved direkte afgift under baadmerkernes uddeling.

Alle de eksportører, jeg i sagens anledning har konfereret med, gjør sterkt gjældende, at de arbeider under saa voldsom konkurrance og idetheletaget saa vanskelige forhold, at de ikke taaler yderligere byrder; dette har jeg ogsaa fremholdt i min i lignende anledning i skrivelse af 20de juni 1901 til Norges fiskeristyrelse afgivne udtalelse, hvortil jeg fremdeles i det væsentlige henholder mig.

Jeg finder tanken om for endel at anvende havnefondets indtægter til bedste for fiskerforsikring rigtig; frivillige bidrag tror jeg derimod

saare lidet paa. For omtrent $^1/_2$ snes aar siden bestemte justitsdepartementet, at de i vaarsildedistrikterne arbeidende vaartorskefiskere uden videre udgifter skulde være berettigede til fri kur og pleie ligesom vaarsildefiskerne, hvis der frivillig indbetaltes 50 øre pr. mand ved baadmerkernes udlevering, — og denne bestemmelse gjælder fremdeles; men skjønt der gang paa gang saavel fra vedkommende lægers som fra opsynets side har været arbeidet for denne frivilligheds fremgang, har det ialt indkomne neppe noget aar oversteget 50 kroner, — et mistrøstigt resultat, naar man erindrer, at der aar om andet har deltaget 500 à 1 000 lag eller 2 000 à 4 000 fiskere i denne bedrift. Jeg tillader mig derfor indtrængende at anbefale vaarsildafgiftsfondet saa meget som muligt efterlignet ogsaa for fiskerforsikringens vedkommende. — Skulde man ikkedestomindre i denne store sag fastholde tanken om frivillige bidrag ved baadmerkernes udlevering, saa tillader jeg mig at udtale, at man vel maatte gaa frem som ved indsamlingen af frivillige bidrag til vaarsildafgiftsfondet, at indskyderne af opsynet tildeles kvittering, hvormed de ved flytning kan bevise at have betalt, hvad der maatte blive krævet; og skulde forstaaelsen af saadan frivillighed — mod formodning — komme til at vise sig større end hidtil, saa maatte jo en tilsvarende øgning af opsynspersonalet finde sted.

Bilag 15 d.

Skrivelse fra fiskeriinspektøren i nordre distrikt til fiskeridirektøren i Bergen, dateret 8de december 1906.

Foranlediget ved hr. direktørens skrivelse af 14de oktober d. a., hvori jeg anmodes om at udtale mig angaaende spørgsmaalet om en omordning af de nu gjældende regler for afgifter til havnefondet af fiskevarer m. v., tillader jeg mig herved at afgive saadan

udtalelse:

Forsaavidt betræffer spørgsmaalet om afgiftens udvidelse til ogsaa at omfatte fersk fisk, skal under henvisning til mine udtalelser i skrivelse af 2den august 1901 og 23de oktober f. a. bemerkes, at jeg nok nu tror, at ferskfiskeksporten har naaet frem til saapas udvikling og betydenhed, at den vil kunne taale en forholdsvis billig afgift. Til støtte for denne afvigelse fra mine tidligere udtalte anskuelser skal jeg paapege den væsentlige opgang i priserne. Her betales nu saaledes tildels

høiere priser paa fiskepladsene og eksportstederne, end der tidligere kunde erholdes paa selve markedet for god og pent behandlet vare.

Under debatten i forrige storting (forhandl. pag. 715) er der antydet 10 øre pr. 100 kg. som passende afgift af fersk fisk.

Naar man sammenholder udgifterne ved tilvirkning og eksport af saltet fisk med omkostningerne ved nedlægning og forsendelse af fersk fisk, vil forskjellen formentlig i sin helhed være af mindre betydning. Det maa dog ikke bortsees fra, at resikoen ved ferskfiskeksporten maa ansees — ialfald endnu — som betydelig større end ved saltfiskeksporten. Havde ikke dette været at tage i betragtning, vilde nok ferskfisken i forhold til den øvrige fiskeeksport maatte kunne taale en afgift af 15 øre pr. 100 kgr. Som forholdet imidlertid for nærværende stiller sig og under hensyntagen til, at ferskfiskeksporten endnu for en del maa betragtes fremdeles som værende kun paa et udviklingsstadium, finder jeg at kunne slutte mig til det nævnte forslag om en afgift af 10 øre pr. 100 kgr. Der er jo god anledning til senere paa et mere fuldkomment udviklingstrin at forhøie denne afgift.

Der sees at have hersket adskillig dissents om, hvorvidt afgift skulde erlægges kun af fisk, der eksporteres sjøværts, eller om ogsaa den, der forsendes landværts, ialfald pr. jernbane, skulde være afgiftspligtig. De, der har protesteret mod afgift af landværts forsendelser, har fornemlig fremhævet, at da afgiften i det væsentlige skal anvendes til udbedring og vedligehold af havne, samt mulige anlæg af nye saadanne, maa den være landværts forsendelsen uvedkommende. Hertil finder jeg simpelthen at kunne bemerke, at da al afgift, hvor ikke andet specielt er betinget, falder tilbage paa fiskerne, maa det være eksportørerne ligegyldigt, enten forsendelsen sker landværts eller sjøværts. For vedkommende institution, til hvis ophjælp afgifterne skal anvendes, er det derimod af stor betydning, at der af af alle forsendelser svares afgift.

Med hensyn til afgiftens indfordring antages den samme maade, som anvendes ved indfordring af afgift for de øvrige fiskesorter, at kunne befølges.

De nu gjældende afgiftssatser er 42 øre for 100 kgr. rundfisk og 28 øre for 100 kgr. klipfisk, hvilke poster er fastslaaet afrundet til henholdsvis 40 og 30 øre. Derved vil altsaa afgiften paa tørfisk formindskes med 2 øre pr. 100 kgr. Da imidlertid klipfiskeksporten i betydelig grad overstiger tørfiskeksporten, vil de 2 øres forhøielse pr. 100 kgr. paa klipfisk fuldstændig opveie og endog i betragtelig mon overstige, hvad som tabes i afgift paa rundfisken. Mod denne afrunding vides altsaa intet at indvende. En nedsættelse af saltfiskafgiften fra 17 til 16 øre kan ikke betragtes som nogen afrunding, og forefindes der heller ikke

nogen ækvivalent for den derved forvoldendes nedgang af ca. 6 % i afgiften. At nedsætte afgiften af tran fra 60 til 40 øre ansees heller ikke tilraadeligt ialfald for nærværende. Tranpriserne har som vanligt været fluktuerende. En saadan reduktion vil jo heller ikke forøge indtægterne, hvad hovedøiemedet med omreguleringen skulde være.

I forbindelse med spørgsmaalet om afgiftens omregulering og udvidelse til ogsaa at omfatte ferskfisk er der opstaaet spørgsmaal om afgiftens anvendelse. Der har blandt andet været fremhævet, at det findes urigtigt, at den afgift, som fiskerne betaler, for en stor del skal medgaa til havneforetagender paa kyststrækninger, som intet har med fiskernes bedrift at bestille. Man finder det hensigtsmæssigere og retfærdigere, at ialfald endel af afgiften kommer fiskerne direkte tilgode gjennem ulykkesforsikring.

Uden nærmere at indlade mig herpaa, eftersom der angaaende denne sag, saavidt jeg kan forstaa, ikke er affordret mig nogen speciel udtalelse, skal jeg kun antyde som min med manges opfatning, at en ulykkesforsikring for fiskere maa ansees som høist paakrævet. At den afgift, som fiskerne betaler paa den maade kommer dem selv tilgode, synes ogsaa at være anbefalelsesværdigt.

Hvad angaar afgift af fisk, der af russerne saltes ombord i fartøier, henholder jeg mig til min udtalelse i skrivelse af 23de oktober f. a.

Bilag 16.

Skrivelse fra opsynschefen ved lofotfiskeriet til fiskeridirektoriatet, dateret 15de februar 1907.

I besvarelse af det ærede direktoriats skrivelse af 5te f. m. angaaende ulykkesforsikring for fiskere tillader jeg mig herved at afgive følgende udtalelse:

En ordning med præmier, der skulde erlægges ved baadmerkernes uddeling, maa jeg indstændig fraraade, idet jeg i saa henseende henholder mig til, hvad der af samtlige opsynsbetjente er fremholdt. Skulde en saadan ordning desuagtet komme paa tale, maatte vedkommende fisker faa en kvittering, som maatte fremvises, naar han samme aar deltog i et andet fiske, hvor baadnummere bruges, hvorved han da skulde slippe at betale paany. Men efter min erfaring vil deslige sedler ofte mistes eller snart blive saa fillede og skidne, at de er næsten ulæselige. Foruden at alle de fiskere, som ikke bruger baadnummere, neppe vilde komme med,

vil jeg tillige paapege, at endel vilde blive udelukkede, selv om de skulde deltage i et fiske, hvor nummere bruges: Det hænder jo nemlig hvert aar, at unge gutter eller andre folk, som ikke var med foregaaende aar, omkommer underveis, altsaa før nummer kunde faaes.

Der er idetheletaget ingen side ved dette forslag, som jeg helt ud vilde kunne anbefale, og mine indvendinger mod samme har efter min erfaring sin gyldighed baade for lofotfisket og finmarksfisket.

Derimod anbefales en ordning som af opsynsbetjent Storjord, Kabelvaag, foreslaaet, til hvilken jeg i enhver henseende henholder mig, altsaa midlernes erhvervelse dels ved forøgelse af eksportafgifterne, dels ved en kommunal fiskerskat efter et kommunalt fiskermandtal. Det vil af bilagene sees, at ogsaa samtlige øvrige opsynsbetjente i hovedsagen anbefaler en ordning med eksportafgift.

Den anbefalede ordning vil formentlig ikke medføre andre administrationsomkostninger end løn og kontor til en hovedkasserer, der burde modtage pengene og mandtallene samt udbetale erstatningerne, og mindre kan det ikke være.

Jeg tror, at „fiskerskatten“ bør være ens for alle, at erstatningerne for det første bør gives kun for død eller fuld erhvervsudygtighed, og at erstatningen for det første kun graderes i to beløb, et større for den, som havde nogen, han virkelig forsørgede, og et mindre for den, som kun forsørgede sig selv. Jeg foreslaar, at disse erstatninger for det første ansættes til kr. 500 og kr. 300 en gang for alle, og at eksportafgift og fiskerskat ansættes med dette for øie. Senere vilde det sandsynligvis være ønskeligt at kunne forhøie erstatningsbeløbene. Det er meget sandsynligt, at det ofte vil være det bedste ikke at udbetale alt paa en gang.

I henhold til det anførte tillader jeg mig at besvare de otte i handelsdepartementets cirkulære af 20de mars 1906 opstillede spørgsmaal saaledes:

Ad 1. Ja.
„ 2. Tvungen overalt.
„ 3. Fra først af kun dødsfald og fuld erhvervsudygtighed.
„ 4. En del ved afgifternes forøgelse, en del ved skat. De nuværende afgifter trænges — til havneforbedringer, ifald man vilde tage af havnefondet — til medicinalvæsenet, ifald man vilde tage af medicinalfondet.
„ 5. Nei, ikke ved merkernes udlevering. Alle fiskere burde omfattes.
„ 6. Der bør slet ikke forsøges med præmie ved fiskets begyndelse.
„ 7. Foreløbig to faste beløb som oven foreslaaet.
„ 8. Nei.

Jeg har den ære at tilbagesende departementscirkulæret samt vedlægger tillige et eksemplar af mit til samtlige opsynsbetjente sendte cirkulære og de fra disse modtagne svar.

Til bilag 16.

Oversigt over de af opsynsbetjentene i Lofoten afgivne udtalelser angaaende ulykkesforsikring for fiskere.

Opsynsbetjenten i Kabelvaag kan ikke tilraade præmieindfordring i forbindelse med udleverelse af baadmerker. Forsikringen bør omfatte alle fiskere. Præmien bør søges dækket dels ved en eksportafgift i form af forhøielse af den nuværende medicinalafgift, dels ved et bidrag fra fiskerne selv; for dette bidrag bør vedkommende fiskers hjemstavns- eller opholdskommune staa ansvarlig. Mandtal over fiskere bør føres af ligningskommissionerne og præmien indfordres sammen med herreds- eller byskatten.

Forsikringen bør til en begyndelse kun omfatte dødsfald og fuld erhversudygtighed og hensyn tages til forsørgelsesbyrden.

Opsynsbetjenterne i Skroven, Hopen, Balstad, Svolvær og Sund: Præmien bør i sin helhed udredes ved en afgift paa fiskeprodukterne, og ikke af fiskerne ved baadmerkernes udlevering.

Opsynsbetjenten i Henningsvær: Forsikringen bør være tvungen og omfatte alle fiskere; de forsikrede inddeles i to klasser, 1) de, som driver fiskeri som hovednæring, 2) de, som driver fiskeri som binæring.

Herredsstyrer fører mandtal og indfordrer den del af præmien, som fiskeren skal betale.

Præmien udredes med ½ part af den forsikrede og den anden halvdel tages af en eksportafgift paa fiskeprodukter.

Erstatningen udredes som en aarlig livrente, ikke over kr. 200 og ikke under kr. 100, i intet tilfælde over 10 aar, dog ikke under 5 aar. Erstatning betales saavel ved død som ved invaliditet.

Opsynsbetjenten i Stamsund: Alle fiskere bør medtages, dog frivillig for hjemmefiskere. Midlerne skaffes tilveie ved forhøielse af afgiften paa fiskevarer. Hjemmefiskere betaler en præmie f. eks. 1 krone. Kr. 500 i erstatning synes noget lidet, ialfald for gift mand.

Opsynsbetjenten i Reine: Forsikringen bør være tvungen og udgifterne dækkes helt ved eksportafgiften til havnefondet eller ved for-

høiet afgift paa fiskevarer, der i tilfælde bør opkræves paa samme maade som afgiften til medicinalfondet.

Opsynsbetjenten i Sørvaagen: Fraraader præmieindfordring hos fiskerne ved baadmerkernes udlevering. Forsikringens indtægter bør skaffes af eksportafgifterne paa fiskevarer, om fornødiges ved forhøielse af disse afgifter.

Samtlige opsynsbetjente fremholder vanskelighederne ved opkrævning af præmien ved baadmerkernes udlevering. En flerhed af fiskerne kommer til fisket uden kontanter og vil saaledes ikke kunne betale nogen præmie ved baadmerkernes udlevering. At negte baadmerker, indtil præmien er betalt, gaar formentlig ikke an, og at indfordre præmien under fisket eller ved merkernes tilbagelevering vil for opsynet blive et næsten uoverkommeligt arbeide, der ialfald vilde virke særdeles hemmende paa den egentlige opsynstjeneste.

Bilag 17.

Oversigt over personer druknede under fiskeri, skibsfart, baadfart og over 15 aar) i tids-

Omkomne ved drukning	1895	1896	1897	1898	1899	1900
a. *Under fiskeri, ialt*	122	128	89	106	230	112
hvoraf fiskere:						
1. Opgivne som fiskere	65	67	56	79	161	75
2. Opgivne delvis som fiskere¹)	19	20	13	13	42	21
3. Skjønsmæssigt antaget som fiskere²).	31	35	15	11	21	9
Sum fiskere	115	122	84	103	224	105
b. *Under skibsfart, ialt*	23	24	15	17	36	37
hvoraf fiskere:						
1. Opgivne som fiskere	—	7	—	—	1	—
2. Opgivne delvis som fiskere¹)	—	2	—	—	—	—
3. Skjønsmæssigt antaget som fiskere²).	—	—	—	—	—	—
Sum fiskere	—	9	—	—	1	—
c. *Under baadfart, ialt*	166	160	158	142	212	160
hvoraf fiskere:						
1. Opgivne som fiskere	41	42	40	26	49	43
2. Opgivne delvis som fiskere¹)	17	14	17	18	12	10
3. Skjønsmæssigt antaget som fiskere²).	33	24	24	11	35	23
Sum fiskere	91	80	81	55	96	76
e. *Ellers, ialt*	216	205	232	192	246	244
hvoraf fiskere:						
1. Opgivne som fiskere	8	2	2	2	4	6
2. Opgivne delvis som fiskere¹)	2	1	2	2	1	—
3. Skjønsmæssigt antaget som fiskere²).	2	—	2	2	5	4
Sum fiskere	12	3	6	6	10	10
Druknede ialt	527	517	494	457	724	553
Deraf fiskere	218	214	171	164	331	191

¹) Opgivne som fiskere ved siden af andet erhverv, væsentlig gaardbrugere,
²) Opgivne med andet erhverv end fiskeri, men af hensyn til bosted og forhold brugere, husmænd, kaarmænd, tjenere.
³) Her er angivet antallet af de druknede mænd, paa hvem ulykkesforsikring

Sammendrag af *a*, *b*, *c*, *e*:

1.	Opgivne som fiskere	1 278
2.	Opgivne delvis som fiskere	320
3.	Skjønsmæssigt antaget som fiskere	481
	Sum	2 079

Gjennemsnit pr. aar: **207.9**

ellers med opgave over antal druknede fiskere (mænd af opgiven alder rummet 1895—1904.

1901	1902	1903	1904	1895—1904			
				Druknede ialt	Deraf kvinder samt børn und. 15 aar	Deraf mænd 15 aar og derover	Druknede fiskere 15 aar og derover[3])
147	126	118	105	1 283	34	1 249	—
94	84	70	58	—	—	—	809
22	18	9	9	—	—	—	186
28	16	31	23	—	—	—	220
144	118	110	90	—	—	—	1 215
14	18	30	17	231	7	224	—
1	—	—	2	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	1	—	—	—	1
1	—	—	3	—	—	—	14
149	139	156	156	1 598	287	1 311	—
46	32	40	58	—	—	—	417
10	16	2	5	—	—	—	121
19	19	35	16	—	—	—	239
75	67	77	79	—	—	—	777
241	198	200	171	2 145	1 280	865	—
2	1	6	8	—	—	—	41
1	1	—	1	—	—	—	11
1	4	—	1	—	—	—	21
4	6	6	10	—	—	—	73
551	481	504	449	5 257	1 608	3 649	2 079
224	191	193	182				

husmænd, tjenere, kaarmænd og dagarbeidere.
forøvrigt skjønsmæssigt antaget som fiskere ved siden af deres opgivne erhverv (gaard-

for fiskere antagelig vilde have faaet anvendelse i det omhandlede tidsrum.

Bilag 18.

Oversigt over druknede personers livsstilling, omfattende de under

	1895		1896		1897		1898		18
	Bygd	By	Bygd	By	Bygd	By	Bygd	By	Bygd
Druknede ialt under fiskeri[1]...	120	2	121	7	82	7	102	4	223
Heraf er:									
1. Opgivne kun som fiskere...	66	2	61	5	58	6	78	3	158
2. Opgivne delvis som fiskere .	19	—	20	—	13	—	13	—	41
3. Skjønsmæssig antaget som fiskere	31	—	38	1	11	1	10	—	21
4. Tilfældige fiskere	4	—	2	1	—	—	1	1	3
De under 2, 3 og 4 opførte personer indehavde følgende stillinger:									
Gaardbrugere	32	—	26	—	13	—	10	—	26
Husmænd	9	—	14	—	5	—	9	—	15
Kaarmænd.................	3	—	2	—	1	—	—	—	3
Tjenere	6	—	6	—	2	—	2	—	1
Skippere	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Styrmænd	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Maskinister	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Matroser	1	—	3	—	2	1	2	—	3
Fyrbødere	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stuerter	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Haandverkere	2	—	2	—	—	—	—	—	5
Forskjellige arbeidere	1	—	5	1	1	—	1	—	3
Andre stillinger	—	—	1	1	—	—	—	1	—
Stilling ikke opgivet........	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Druknede fiskere under baadfart[3])	63	—	55	1	59	—	47	—	63
Heraf er:									
1. Opgivne kun som fiskere...	43	—	43	1	40	—	30	—	51
2. Opgivne delvis som fiskere .	20	—	12	—	19	—	17	—	12
De under 2 nævnte fiskere indehavde følgende stillinger ved siden af fiskeri:									
Gaardbrugere	12	—	6	—	10	—	10	—	5
Husmænd	3	—	2	—	8	—	6	—	3
Kaarmænd	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Tjenere	2	—	3	—	1	—	1	—	1
Haandverkere	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Fyrvogtere	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Matroser	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Fiskeværbestyrer	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Løsarbeider	—	—	—	—	—	—	—	—	—

1) Gjælder personer af alle aldere.
2) Heraf 6 kvinder og 2 af fremmed nationalitet.
3) Gjælder kun personer af opgiven alder 15 aar og derover.
4) Heraf 17 kvinder.

fiskeri og under baadfart i aarene 1895—1904 omkomne personer.

99	1900		1901		1902		1903		1904		Sum		
By	Bygd	By	Bygd	By	Bygd	By	Bygd	By	Bygd	By	Bygder	Byer	Sum
7	88	24	137	10	100	26	100	18	99	6	1 172	111	1 283[2])
6	57	19	81	10	67	16	58	12	60	2	744	81	825
1	19	2	22	—	18	—	9	—	9	—	183	3	186
—	10	—	33	—	14	9	30	4	25	—	223	15	238
—	2	3	1	—	1	1	3	2	5	4	22	12	34
—	18	2	28	—	26	—	22	—	25	—	226	2	228
—	7	—	15	—	3	—	13	—	7	—	97	—	97
—	—	—	4	—	—	—	1	—	1	—	15	—	15
—	3	—	4	—	1	—	3	—	—	—	28	—	28
1	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—	4	4	8
—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	2
—	1	1	1	—	—	7	—	1	1	1	14	11	25
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	2
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	2
—	—	1	—	—	1	—	1	1	2	—	13	2	15
—	1	—	2	—	—	—	1	—	1	1	16	2	18
—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	2	4	4	8
—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	5	1	6
—	49	4	52	4	45	3	41	—	62	2	536	14	550[4])
—	40	4	40	3	26	3	39	—	51	2	403	13	416
—	9	—	12	1	19	—	2	—	11	—	133	1	134
—	4	—	6	—	13	—	—	—	5	—	71	—	71
—	5	—	4	—	4	—	1	—	4	—	40	—	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4
—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	10	—	10
—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	5	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1

Bilag 19.

Oversigt over alder og egteskabelig stilling for fiskere,

Anm. Her er medtaget alle personer, som er druknede under Fiskeri. Af dem fiskere alene eller som fisker ved siden af en anden livsstilling, og som er

		1895		1896		1897		1898		1899		1900	
		F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.
Under 15 aar		2	—	1	—	5	—	1	—	3	—	2	—
15—20	Ugift	23	15	15	7	6	9	16	9	33	13	17	12
	Gift	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
20—25	Ugift	15	8	24	16	28	9	24	7	50	16	21	8
	Gift	2	5	1	—	1	1	2	2	3	2	—	—
25—30	Ugift	12	5	9	5	12	9	6	4	35	6	11	7
	Gift	6	1	6	2	3	2	7	3	15	2	4	3
30—35	Ugift	5	2	4	6	3	1	4	1	5	3	6	3
	Gift	11	7	9	3	2	7	8	3	11	5	5	3
35—40	Ugift	2	—	3	1	4	1	—	—	8	—	—	1
	Gift	13	2	8	—	4	5	5	5	14	3	10	4
40—45	Ugift	—	1	1	—	—	—	2	—	—	1	2	1
	Gift	11	3	10	5	7	2	4	2	14	3	15	3
45—50	Ugift	2	—	1	1	—	—	2	—	1	—	1	1
	Gift	8	5	8	4	4	2	8	5	13	2	5	3
50—55	Ugift	1	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
	Gift	1	2	2	3	5	5	5	—	11	1	5	2
55—60	Ugift	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gift	3	3	7	2	2	2	1	2	3	2	4	—
60—65	Ugift	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gift	1	2	9	1	1	—	1	1	2	2	2	2
65—70	Ugift	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gift	3	—	5	—	1	—	4	1	1	1	—	—
70—75	Ugift	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gift	—	1	1	—	—	2	3	—	1	1	—	—
75—80	Ugift	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gift	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
80—85	Ugift	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gift	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
85—90	Ugift	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gift	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
	Sum	122	63	127	56	89	59	105	47	226	63	110	53
		185		183		148		152		289		163	
Alder ikke opgivet				1				1		4		2	

F. = druknede under Fiskeri. B. = druknede under Baadfart. Tabellen om-
Ugift 53 %, gift 47 %.

druknede under fiskeri og baadfart i tidsrummet 1895—1904.

som er druknede under Baadfart derimod er kun de medtaget, som er opgivne som 15 aar og derover.

1901		1902		1903		1904		1895—1904		Sum	
F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	F.	B.	Ugift	Gift
1	—	4	—	3	—	6	—	28	—	—	—
20	13	10	7	18	8	11	9	169	102	271	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
22	14	16	8	15	12	17	18	232	116	348	—
3	1	4	—	1	—	2	1	19	12	—	31
15	3	13	4	9	5	7	8	129	56	185	—
12	6	13	6	10	5	10	5	86	35	—	121
2	—	8	1	6	—	5	4	48	21	69	—
11	1	11	3	6	3	6	2	80	37	—	117
1	1	1	2	1	2	1	2	21	10	31	—
17	4	8	3	10	—	8	5	97	31	—	128
1	1	1	1	—	1	1	—	8	6	14	—
7	3	5	3	4	—	9	—	86	24	—	110
1	1	1	1	—	1	1	—	10	5	15	—
10	2	5	2	7	—	7	4	75	29	—	104
—	—	3	—	1	1	—	—	9	1	10	—
10	3	8	5	10	1	4	—	61	22	—	83
—	1	—	—	—	—	1	—	1	1	2	—
3	—	5	—	8	1	3	1	39	13	—	52
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
5	1	5	1	3	1	1	—	30	11	—	41
—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	2	—
2	—	3	—	3	1	1	4	23	7	—	30
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—
3	1	1	—	1	—	1	—	11	5	—	16
1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
—	—	—	—	—	—	1	—	3	1	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	2	—	2	1	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
147	56	125	48	116	41	105	64	1 272	550	951	843
203		173		157		169		1 822		1 794	
		1		2				11			

fatter baade mænd og kvinder.

Bilag 20.

Oversigt over antallet af de i de forskjellige maaneder af aaret under

	1895		1896		1897		1898		1899	
	Bygd	By	Bygd	By	Bygd	By	Bygd	By	Bygd	By
1. Fiskeri.										
Januar.......	11	—	23	—	16	—	17	—	6	—
Februar	14	—	12	—	6	—	20	—	10	—
Mars	20	—	21	—	12	—	8	—	18	—
April	5	—	11	1	6	—	10	—	8	—
Mai	36	2	25	4	6	1	11	—	5	1
Juni	2	—	10	—	14	—	2	—	1	—
Juli	1	—	4	2	2	—	2	—	4	—
August	1	—	3	—	1	1	3	1	2	—
September ...	4	—	2	—	—	—	2	—	9	1
Oktober......	6	—	6	—	8	—	7	2	136	3
November ...	13	—	3	—	8	1	11	1	18	2
December	7	—	1	—	3	4	9	—	6	—
Sum	120	2	121	7	82	7	102	4	223	7
hvoraf kvinder .	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—
2. Baadfart										
Januar.......	1	—	7	1	3	—	7	—	4	—
Februar......	5	—	10	—	6	—	2	—	—	—
Mars	1	—	2	—	6	—	1	—	6	—
April	5	—	4	—	5	—	2	—	1	—
Mai	3	—	7	—	7	—	1	—	2	—
Juni	6	—	4	—	4	—	—	—	—	—
Juli	4	—	—	—	1	—	3	—	1	—
August	3	—	2	—	—	—	2	—	7	—
September ...	5	—	2	—	5	—	3	—	4	—
Oktober......	5	—	5	—	9	—	3	—	30	—
November ...	12	—	8	—	5	—	13	—	3	—
December	13	—	4	—	8	—	10	—	5	—
Sum	63	—	55	1	59	—	47	—	63	—
hvoraf kvinder .	5	—	—	—	4	—	—	—	1	—

[1]) For en mand ikke opgivet maaned.

fiskeri og baadfart omkomne fiskere i hvert af de ti aar 1895—1904.

1900		1901		1902		1903		1904		Sum		
Bygd	By	Bygd	By	Bygd	By	Bygd	By	Bygd	By	Bygder	Byer	Sum
5	—	48	1	9	—	6	—	5	—	146	1	147
16	3	28	—	25	9	23	1	15	—	169	13	182
6	1	6	—	14	—	12	—	13	—	130	1	131
9	12	7	—	8	2	5	—	16	—	85	15	100
20	3	17	—	2	12	7	—	12	—	141	23	164
4	—	3	1	2	—	8	—	5	—	51	1	52
5	1	3	—	2	—	1	—	1	3	25	6	31
1	—	1	—	2	—	2	1	—	1	16	4	20
9	—	3	1	7	—	8	2	6	1	50	5	55
3	3	6	—	3	1	17	11	6	1	198	21	219
5	1	5	2	3	—	4	1	12	—	82	8	90
5	—	10	5	22	2	7	2	8	—	78	13	91
88	24	137	10	100	26	100	18	99	6	1 172	111	1 283[1])
—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	6	—	6
5	—	5	—	8	—	—	—	7	—	47	1	48
6	2	5	1	4	—	6	—	3	—	47	3	50
7	—	1	—	1	—	4	—	11	—	40	—	40
7	—	4	—	—	—	3	—	1	—	32	—	32
7	—	4	1	3	—	2	—	4	—	40	1	41
1	2	4	—	3	—	9	—	6	—	37	2	39
3	—	2	—	—	—	2	—	1	—	17	—	17
—	—	2	—	1	—	1	—	1	—	19	—	19
5	—	—	—	2	—	2	—	1	—	29	—	29
—	—	13	2	5	3	5	—	—	2	75	7	82
2	—	5	—	8	—	3	—	16	—	75	—	75
6	—	7	—	10	—	4	—	11	—	78	—	78
49	4	52	4	45	3	41	—	62	2	536	14	550
—	—	1	—	1	—	2	—	3	—	17	—	17

Bilag 21.

Oversigt for riget, bygder og byer over tilstedeværende personer over 15 aar med inddeling efter stillinger inden fiskeribedriften ved folketællingen i 1900.

(Norges offic. stat., 4de række no. 111, tab. 4.)

Livserhverv og livsstillinger	Riget		Rigets bygder		Rigets byer		Kristiania	
	Mandkjøn	Kvindekjøn	Mandkjøn	Kvindekjøn	Mandkjøn	Kvindekjøn	Mandkjøn	Kvindekjøn
Fiskeri.								
a. Selvstændige næringsdrivende.								
1. Noteiere, notbrugere, sjøbrugdrivende	171	12	155	11	16	1	—	—
2. Hvalfangere for egen regning, kobbefangere	5	—	1	—	4	—	4	—
3. Eiere af fiskevær	29	3	29	3	—	—	—	—
Tilsammen a.	205	15	185	14	20	1	4	—
b. Selvstændigt arbeidende.								
1. Fiskere, strandsiddere	39 839	130	36 631	125	3 208	5	54	—
2. Fiskehovedsamlere	1	—	1	—	—	—	—	—
Tilsammen b.	39 840	130	36 632	125	3 208	5	54	—
c. Private arbeidschefer.								
1. Notbrugsbestyrere	12	—	9	—	3	—	—	—
2. Fiskeribestyrere	7	—	6	—	1	—	—	—
3. Bestyrere ved fiskeudklækningsanstalter, østersanlæg o. l.	5	—	4	—	1	—	—	—
4. Ishavskippere, bankeskippere	70	—	43	—	27	—	—	—
5. Hvalfangstbestyrere	10	1	5	1	5	—	1	—
Tilsammen c.	104	1	67	1	37	—	1	—
d. Private betjente.								
1. Fiskeværbetjente	2	—	2	—	—	—	—	—
2. Private fiskeopsynsbetjente	10	—	10	—	—	—	—	—
3. Betjente ved fiskeudklækningsanstalter, østersanlæg o. l.	1	1	—	1	1	—	1	—
4. Styrmænd paa ishavfangst	13	—	11	—	2	—	—	—
5. Maskinister paa ishavfangst	3	—	2	—	1	—	—	—
Tilsammen d.	29	1	25	1	4	—	1	—

Livserhverv og livsstillinger	Riget		Rigets bygder		Rigets byer		Kristiania	
	Mandkjøn	Kvindekjøn	Mandkjøn	Kvindekjøn	Mandkjøn	Kvindekjøn	Mandkjøn	Kvindekjøn
e. Formænd og opsynsmænd.								
1. Notformænd	25	—	14	—	11	—	—	—
2. Fiskeformænd	4	—	4	—	—	—	—	—
3. Private fiskeopsynsmænd	2	—	2	—	—	—	—	—
4. Formænd ved fisketørring	7	—	5	—	2	—	—	—
5. Formænd ved fiskeudklækningsanstalter og østersanlæg	3	—	2	—	1	—	—	—
6. Hvalfangstformænd	5	—	3	—	2	—	—	—
Tilsammen e.	46	—	30	—	16	—	—	—
f. Tjenere	923	10	921	9	2	1	—	—
g. Andre arbeidere.								
1. Kokke ved notbrug	5	5	4	5	1	—	—	—
2. Selvfostringer, selvholdere	136	7	134	7	2	—	—	—
3. Fiskergutter, fiskerpiger og andre medhjælpere ved fiskeri	8 311	51	7 810	50	501	1	15	—
4. Fiskevirkere, fisketørrere	171	481	86	309	85	172	—	—
5. Ishavfarere, sælskyttere, harpunerere	267	—	216	—	51	—	—	—
6. Arbeidere ved fiskevær og østersanlæg	3	1	3	1	—	—	—	—
7. Agnfiskere, skjælfiskere, fiskehovedsamlere hos andre	5	—	5	—	—	—	—	—
Tilsammen g.	8 898	545	8 258	372	640	173	15	—
Tilsammen	50 045	702	46 118	522	3 927	180	75	—

Bilag 22.

Oversigt for de større landsdele over tilstedeværende personer over 15 aar med inddeling efter stillinger inden fiskeribedriften ved folketællingen i 1900.

(Norges offic. stat., 4de række no. 111, tab. 10.)

Livsstillinger	Østlandet	Oplandene	Sørlandet	Vestlandet	Trøndelagen	Nordlandet	Tilsammen bygderne
I. Bygder.							
Fiskeri.							
a. Selvstændige næringsdrivende og selvstændigt arbeidende.							
Mænd	1 171	22	1 391	4 446	7 213	22 574	36 817
Kvinder	28	—	11	22	17	61	139
Heraf:							
1. Noteiere, notbrugere, sjøbrugdrivende: mænd	—	—	—	84	3	68	155
kvinder	1	—	1	6	1	2	11
2. Eiere af fiskevær: mænd	1	—	—	—	5	23	29
— „ — kvinder	—	—	—	—	—	3	3
3. Fiskere, strandsiddere: mænd	1 170	22	1 391	4 362	7 205	22 481	36 631
— — kvinder	27	—	10	16	16	56	125
4. Andre ved fiskeri: mænd	—	—	—	—	—	2	2
b. Bestyrere og betjente.							
Mænd	42	1	4	11	7	27	92
Kvinder	1	—	—	—	1	—	2
Heraf:							
1. Notbrugsbestyrere: mænd	—	—	—	3	3	3	9
2. Ishavs- og bankskippere: mænd	24	—	—	—	1	18	43
3. Private fiskeopsynsbetjente: mænd	1	1	1	5	—	2	10
4. Styrmænd paa ishavsfangst: mænd	11	—	—	—	—	—	11
5. Andre ved fiskeri: mænd	6	—	3	3	3	4	19
c. Formænd, tjenere og andre arbeidere.							
Mænd	293	5	133	1 143	1 795	5 840	9 209
Kvinder	9	1	4	22	247	98	381
Heraf:							
1. Notformænd: mænd	1	—	—	2	3	8	14
2. Tjenere ved fiskeri: mænd	4	—	4	96	175	642	921
— „ — kvinder	2	—	—	2	1	4	9
3. Selvfostringer, selvholdere: mænd	4	1	7	6	66	50	134
kvinder	—	—	—	1	—	6	7
4. Fiskegutter, fiskepiger og andre medhjælpere ved fiskeri: mænd	107	1	118	1 028	1 505	5 051	7 810
kvinder	7	—	—	11	9	23	50
5. Fiskevirkere, fisketørrere: mænd	1	—	—	2	40	43	86
— — kvinder	—	1	4	8	236	60	309
6. Ishavsfarere, sælskyttere, harpunerere: mænd	170	1	1	5	3	36	216
7. Andre ved fiskeri: mænd	6	2	3	4	3	10	28
— „ — kvinder	—	—	—	—	1	5	6

Bilag 22 fortsat.

Livsstillinger	Østlandet		Oplandene	Sørlandet	Vestlandet	Trondelagen	Nordlandet	Tilsammen i byerne
	Kristiania	Andre byer						
II. Byer.								
Fiskeri.								
a. Selvstændige næringsdrivende og selvstændigt arbeidende.								
Mænd	58	194	1	140	245	1 469	1 121	3 228
Kvinder	—	—	—	—	3	2	1	6
Heraf:								
1. Fiskere, strandsiddere: mænd	54	194	1	140	236	1 463	1 120	3 208
kvinder	—	—	—	—	2	2	1	5
2. Andre: mænd	4	—	—	—	9	6	1	20
— kvinder	—	—	—	—	1	—	—	1
b. Bestyrere og betjente.								
Mænd	2	13	—	—	2	5	19	41
c. Formænd, tjenere og andre arbeidere.								
Mænd	15	48	1	9	35	353	197	658
Kvinder	—	—	—	1	30	132	11	174
Heraf:								
1. Fiskergutter, fiskerpiger og andre medhjælpere ved fiskeri: mænd	15	24	1	8	28	273	152	501
2. Andre: mænd	—	24	—	1	7	80	45	157

Bilag 23.

Oversigt over samtlige erhvervende og de til disses husstand hørende saaledes direkte eller indirekte er knyttet

(Norges officielle statistik, fjerde

Forsørgerens eller husfaderens livsstilling	Selvstændige erhvervende samt offentligt forsørgede m. m.		Af de i rubrik 2 opførte kvinder var:			Gifte husmødre uden særskilt erhverv	Hjemmeværende born og slegtninge, der hjælper til i huset	
	mandkjøn	kvindekjøn	Gifte kvind. fordelt efter deres eget erhverv	Heraf separerede	Gifte kvinder (undt. de separerede), fordelt efter mand. erhverv		mandkjøn	kvindekjøn
I. Riget.								
Fiskere m. m.	40 045	145	18	—	1 145	22 495	138	3 857
Bestillingsmænd, private chefer og betjente ved fiskeri	133	2	1	—	2	90	2	27
Formænd, tjenere og arbeidere ved fiskeri	9 867	555	122	1	37	317	1	60
Tilsammen	50 045	702	141	1	1 184	22 902	141	3 944
II. Bygder.								
Fiskere m. m.	36 817	139	17	—	1 054	20 980	121	3 609
Bestillingsmænd, private chefer og betjente ved fiskeri	92	2	1	—	1	56	—	13
Formænd, tjenere og arbeidere ved fiskeri	9 209	381	74	—	28	222	—	42
Tilsammen	46 118	522	92	—	1 083	21 258	121	3 664
III. Byer.								
Fiskere m. m.	3 228	6	1	—	91	1 515	17	248
Bestillingsmænd, private chefer og betjente ved fiskeri	41	—	—	—	1	34	2	14
Formænd, tjenere og arbeidere ved fiskeri	658	174	48	1	9	95	1	18
Tilsammen	3 927	180	49	1	101	1 644	20	280

familielemmer og tjenere samt over det samlede antal personer, som til fiskeribedriften ved folketællingen i 1900.

række no. 111, tab. 2).

Hjemmeværende børn m. m., husbestyrerinder samt privatforsørgede fordelt efter husfaderens erhverv								Ialt		
husbestyrerinder og hustjenere		Privatforsørgede personer								
		15 aar og derover		under 15 aar						
				uden lønnet beskjæftigelse		med lønnet beskjæftigelse				
mandkjøn	kvindekjøn	mandkjøn	kvindekjøn	mandkjøn	kvindekjøn	mandkjøn	kvindekjøn	mandkjøn	kvindekjøn	tilsammen
44	2 518	855	1 395	27 238	25 879	794	536	69 114	56 825	125 939
—	42	10	7	177	155	1	2	323	325	648
1	31	14	30	467	467	4	10	10 354	1 470	11 824
45	2 591	879	1 432	27 882	26 501	799	548	79 791	58 620	138 411
44	2 388	744	1 221	25 631	24 273	768	526	64 125	53 136	117 261
—	25	5	2	130	111	1	2	228	211	439
1	19	8	15	350	329	3	8	9 571	1 016	10 587
45	2 432	757	1 238	26 111	24 713	772	536	73 924	54 363	128 287
—	130	111	174	1 607	1 606	26	10	4 989	3 689	8 678
—	17	5	5	47	44	—	—	95	114	209
—	12	6	15	117	138	1	2	783	454	1 237
—	159	122	194	1 771	1 788	27	12	5 867	4 257	10 124

Bilag 24.

Opgave over deltagelsen i de store fiskerier i aarene 1900—1904 ikke er indført, ifølge den aarlige fiskeri-

Fiskerier og distrikter **med** merkevæsen

Distrikter	Antal fiskere					Antal forulykkede				
	1900	1901	1902	1903	1904	1900	1901	1902	1903	1904
Skreifiskerier										
Finmarken	21 908	19 396	16 828	13 597	18 799	34	30	18	23	25
Hillesø	420	346	563	620	566	—	6	—	—	5
Berg	3 625 (Berg og Torsken)	3 553 (Berg og Torsken)	654	735	942	—	3	2	3	2
Torsken			2 704	2 570	2 350	—	3	—	—	1
Øksnes	793	840	702	600	814	2	3	—	—	5
Lofoten	22 736	18 555	23 054	18 277	18 000	10	19	15	23	20
Værø og Røst	1 728	1 796	1 723	2 496	2 979	—	—	11	—	7
Rødø	225	150	190	430	408	—	—	—	2	—
Trænen	1 404	1 368	1 750	1 400	2 000	—	—	—	—	—
Herø	224	153	185	496	504	—	35	—	3	2
Vikten	1 908	1 965	2 091	1 685	1 693	—	—	—	3	—
Halten	570	662	607	619	822	—	—	—	1	—
Titran	678	876	934	999	1 158	—	—	—	1	—
Nordmøre	3 146	3 169	3 668	4 027	3 706	3	3	5	4	1
Romsdal	1 772	1 927	2 019	2 241	2 241	5	—	—	—	—
Søndmøre	5 897	5 755	5 828	6 214	5 667	2	—	—	—	—
	67 034	60 511	63 500	57 006	62 649	56	102	51	63	68
Søndre vaarsilddistrikt[1]	7 000	10 000	4 000	5 300	5 500	2	10	6	—	—
Nordre vaarsilddistrikt[2]	14 000	19 000	17 000	16 000	17 500	7	5	—	7	8
	88 034	89 511	84 500	78 306	85 649	65	117	57	70	76

1) Deraf skreifiskere i Nordre Bergenhus amt	3 456	4 353	3 970	3 900	3 276
2) Deraf skreifiskere i Stavanger	1 990	1 870	366	320	795
Deraf skreifiskere i Søndre Bergenhus amt	70	—	—	176	25
	5 516	6 223	4 336	4 396	4 096

særskilt for de distrikter, hvor merkevæsen er indført, og hvor merker statistik og de aarlige fiskeriberetninger.

Fiskerier og distrikter **uden** merkevæsen

Distrikter	Antal fiskere					Antal forulykkede				
	1900	1901	1902	1903	1904	1900	1901	1902	1903	1904
Skreifiskerier.										
Tromsø amt u. m.	2 372	2 553	2 060	1 110	1 090	—	—	—	—	1
Dverberg	455	389	388	640	740	3	—	—	—	—
Sortland	?	—	50	660	125	—	—	—	—	—
Bø	2 577	1 805	1 780	450	1 225	3	—	—	—	—
Hadsel	—	—	?	?	400	—	—	—	—	—
Gimsø	231	253	186	244	257	—	—	—	—	—
Borge	572	582	446	523	519	—	—	—	—	5
Salten	173	152	75	605	333	—	—	—	—	—
Helgeland u. m.	150	185	188	803	766	1	—	—	1	—
N. Trondhjem u. Vikten	—	151	264	819	1 529	—	—	—	—	—
Bjørnør, Hitteren	855	893	895	1 009	1 000	—	—	—	—	—
Frøien u. m.	767	951	1 075	1 034	1 225	2	—	—	1	—
Nordre Bergenhus	276	100	—	—	—	—	—	—	—	—
Søndre Bergenhus	940	718	210	505	195	—	—	—	—	—
Stavanger	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jæderen	—	—	—	—	230	—	—	—	—	—
Lister og Mandal	3	—	—	9	40	—	—	—	—	—
	9 371	8 732	7 617	8 411	9 674	9	—	—	2	6
Fedsildfiskeri	20 705	19 537	27 782	32 750	11 226	—	2	—	5	2
Storsildfiske vestk.	6 500	9 000	10 000	5 000	5 000	3	11	5	—	—
Storsildfiske, østlandsfiske	2 500	2 000	4 500	4 000	3 100	—	—	—	1	—
Makrelfiskeri, kyst	2 741	7 055	3 420	3 740	4 483	2	—	—	—	—
— *dorge*	1 698	1 371	903	1 200	1 200	5	2	—	—	—
	43 515	47 895	54 222	55 101	34 683	19	15	5	8	8

Bankfiske . . . .
Islandsfiske . . . . } Ingen opgaver.
Alt sommerfiske og hjemmefiske . .

Bilag 25.

Betænkning af konsulent Jens O. Dahl om det sandsynlige antal norske fiskere.

I tabel 24 er tallet af fiskere i de distrikter og for de fiskerier, hvor der føres tal over dem, angivne for 1901 til 137 206 for skreifiskerierne, vaarsildfisket, fedsildfisket, storsildfisket vestkysten, storsildfisket Østlandet, makrelfisket ved kysten, makrelfisket med dorg i Nordsjøen, medens de fiskere, som driver bankfiske, Islandsfiske, Nordsjøfiske efter sild, hjemmefiske og alle sommerfiskerier m. v. udenom de ovenfor nævnte ikke er med i tallet. Samtidig opgives i folketællingen for 1900 de mænd i hele landet, hvis hovednæring er fiskeri, til ca. 50 000.

Den store forskjel mellem disse tal fremkommer, dels ved at mange deltagere i de større fiskerier i statistiken vil være opførte under andre næringsgrene, især jordbrug som deres hovederhverv, dels ved, at mange fiskere deltager i flere end et af de nævnte fiskerier og ved, at der inden enkelte af disse foregaar betydelige flytninger inden selve fisket, hvorved én mand kan tælles to eller flere gange.

Til at udrede det virkelige antal fiskere byder alt hidtil foreliggende ikke materialer nok. Det kan for tiden kun ansættes rent skjønsmæssig og kan neppe blive andet end mere eller mindre tilnærmelsesvis.

Jeg tager vilkaarlig aaret 1901, hvortil ovenanførte hovedtal hører, og giver et billede af, hvordan jeg finder disse forholde i dette aar.

A. *Under torske- eller skreifiskerierne.*

1. I Finmarken er for 1901 opført som tilstede under vaar- og loddefisket 19 396 fiskere. Dette tal er summen af de antal fiskere, som har drevet fra hvert vær eller opsynsdistrikt og det høieste belæg i hvert af disse. Ved en 11te mai foretagen tælling samtidig i alle vær fik man antallet 13 073 mand. Der er dog utvilsomt ankommen endel efter 11te mai og nogle har ligget paa flytning og var saaledes udenfor tællingen. Man erindre hertil, at netop i denne tid eller længere udover foregaar de allerfleste aar en betydelig flytning fra de vestligere vær østover langs Finmarkens kyst, hvorved tilslut Vardø blir det fiskevær, hvor der er mest fiskere. I 1901 var der saaledes i Vardø by og landdistrikt 11te mai kun 882 fiskere, men som høieste belæg senere i fisket angives 2 201. Mit skjøn bliver, at det virkelige antal fiskere under loddefisket dette aar var omtrent 15 500. Der var

11te mai af de da talte 13 073 kun 8 967 mand, som hørte hjemme i Finmarken, de øvrige var fra andre distrikter og var som regel allerede talte som skreifiskere i Tromsø amt eller i Lofoten og for en mindre del i andre skreifiskedistrikter. Meget faa af disse har alene deltaget i Finmarksfisket, og forholdsvis faa af Finmarkens egne indbyggere deltager i de sydlige egnes fiskerier eller begynder loddefisket efter 11te mai.

Efter dette ansætter jeg de fiskere i Finmarken, som ikke er talt med under andre fiskerier, til .... 9 500 mand

De af Finmarkens indbyggere, som driver vinterfisket, maa paa rene undtagelser nær antages ogsaa at have drevet vaarfisket og opføres derfor ikke.

2. I Tromsø amt er flytninger mellem de enkelte vær af mindre betydning, der foregaar flytningen til Lofoten og især til Finmarken, naar fisket tager af udpaa vinteren, men de fleste af de fiskende i dette amt vil i aar med almindelige forhold have begyndt sit fiske der. Jeg sætter tallet til .... 6 200 —

3. I Lofotens opsynsdistrikt er antallet 18 555 optaget 16de mars. Der kan komme endel fiskere efter den tid til Lofoten, fra yttersiden, fra Tromsø amt og fra indlandet, medens sjelden nogen forlader fisket tidligere. Den sene tilflytning af fiskere, som har været i drift samme vinter, er yderst variabel og i forhold til fiskets gang. I 1901 var baadantallet 16de mars 3 892, men 30te mars 4 189. Næsten alle, der kommer efter 16de mars, maa antages at have drevet fisket andre steder tidligere paa vinteren og saaledes være talt før. Man kan antagelig ansætte tallet af de i Lofoten fra først tegnede fiskere til .... 18 000 —

4. I Nordland forøvrigt er der betydelig omflytning. Til Røst og Værø flytter endel af Lofotfiskerne ved fiskets slutning, naar der kommer gode tidender. Der var i 1901 1 796 mand, hvoraf dog i dette aar kun forholdsvis et mindre antal sent tilflyttede. Af yttersidens fiskere samles i de fleste aar endel til skraapfisket i Bø, der ligeledes søges af endel, der før paa vinteren har fisket i Lofoten. I 1901 staar Bø opført med 1 805 skreifiskere, hvoraf omtrent halvdelen er kommet for vaarfiskets del efter tidligere paa vinteren at have fisket andre steder. I Trænen, hvor et lig-

Transport 33 700 mand

Transport 33 700 mand

nende vaarfiske foregaar i april, var fiskernes antal 1 368, hvoraf kanske 1 000 eller mere kom til dette fiske efter at have fisket andre steder tidligere paa vinteren. Paa enkelte andre steder kan ogsaa et vaarfiske foregaa, om end mere uvist og i liden maalestok. De 7 673 mand, som er optalt som drivende skreifiske i Nordland udenom Lofoten, kan man antagelig opføre med som det sandsynlige antal efter den reduktion som flytningerne nødvendiggjør. 5 300 —

5. I nordre Trondhjems amt vil en liden tilflytning, som nævnt for vaarfisket i Nordland, kunne finde sted for vaarfisket ved Gjæslingerne m. v. Nogen videre betydning har dog neppe dette, saa at det opgivne antal 2 116 neppe bør reduceres mere end til .... 2 000 —
6. I søndre Trondhjems amt trækker vaarfisket ved Titran og Froøerne endel folk til, som tidligere paa vinteren har fisket andre steder, dog mener jeg, at det i amtet opgivne antal skreifiskere 3 382 neppe bør reduceres mere end til .... 3 000 —
7. Romsdals amts skreifiskere flytter neppe til andre vær, hvor de tælles paa nyt, uden i ganske enkelte tilfælde, og det opgivne antal fiskere for de tre fogderier 10 863 opfører jeg derfor med .... 10 500 —

B. Sildefiskerierne og øvrige fiskerier:

8. Som deltagende i vaarsildefisket er opført ialt 29 000 mand, hvoraf 10 000 i nordre og 19 000 i søndre distrikt. Her foregaar en temmelig betydelig flytning og ikke mindst i 1901. Det er yderst vanskeligt at taksere denne, men jeg mener at kunne sætte det reducerede antal ned til .... 22 000 —

   De 6 223 mand, som drev skreifisket i vaarsildedistriktet, er medtaget i dette tal.

   Til sammenligning anføres, at under det gode fiske i 1906, da fiskernes fremmødte antal kunde fastslaaes gjennem de under udlevering af baadmerkerne førte protokoller, var antallet 17 709 med baadmerker, hvortil antagelig kommer endel, maaske 500 à 800

Transport 76 500 mand

Transport	76 500	mand
mand, der fisker fra de mellemste herreder af Bergenskysten, hvor baadmerker ikke er indført.		
9. Fedsildfiskerierne har i 1901 beskjæftiget 19 537 mand. Af disse har den aldeles overveiende del tidligere samme aar deltaget i skreifiskerier, og kun et forholdsvis ringe antal kan antages for hele aarets vedkommende kun at have drevet fedsildfiske. En del notbrug, som driver sildefisket som hele aarets forretning, og saaledes er med i fedsildfiske, vil ogsaa have deltaget i vaarsildfisket. Idethele kan jeg ikke sætte antallet af de fedsildfiskere, som ikke er bleven regnet med i andre fiskerier, til mere end	1 500	—
10. Storsildfisket paa vestkysten drives næsten udelukkende af folk, der deltager i skreifiskerierne, fedsildfiskerierne, vaarsildfisket, dorgefisket i Nordsjøen eller Islandsfisket og bankfisket og vil være talt med under skreifisket og vaarsildfisket for den væsentligste del. Af de 9 000 mand, som i 1901 opføres som storsildfiskere paa vestkysten, antager jeg derfor at neppe mere end	1 000	—
kan opføres, som ikke før talt under de to nævnte fiskerier tidligere paa aaret.		
11. Storsildfisket paa Østlandet drives for en væsentlig del af de samme, som driver makrelfisket ved kysten eller med dorg i Nordsjøen, en mindre del kommer til vaarsildfisket, og endel dorgere driver storsildfiske paa vestkysten. Af sildefiskerne, i 1901 kun 2 000 mand, og makrelfiskerne, i 1901 det store antal 8 426 mand, kan derfor neppe mere end	8 000	—
opføres, idet resten kan forudsættes talt med i andre fiskerier samme aar.		
12. a. De fiskere, som driver bankfisket, Nordsjøfisket efter sild, Islandsfisket og de forskjellige sommerfiskerier ved kysten, deraf brisling og smaasildfiske, fiskeri af forskjellige agnsorter, seifiske m. m., vil paa ubetydelige undtagelser nær alle være talt under et eller andet af de store fiskerier og være optaget i ovenstaaende tal.		
b. Et antal folk, som driver hjemmefiske, uden at komme ind under noget af ovenstaaende tal, findes		
Transport	87 000	mand

Transport 87 000 mand

ogsaa, saaledes blandt dem, der fisker til forsyning af byerne langs kysten, men noget særdeles stort antal er det neppe.

c. Hertil kommer ogsaa de med Ishavsfangst og hvalfangst beskjæftigede personer, som ogsaa for en større del er med paa vinterfiskerier efter sild og fisk og saaledes medtaget i foranstaaende tal. Af disse tre grupper kan jeg opføre .... 3 000 —
som ikke er talt med under et af de øvrige fiskerier.

Det samlede antal fiskere skulde saaledes kunne anslaaes til .... 90 000 mand
medens det i folketællingen for 1900 opgivne antal af professionelle fiskere var .... 50 000 —

altsaa forskjellen ca. 40 000 mand

skulde derefter være at finde i det antal mænd, som, uden at være opført med fiskeri som hovederhverv, alligevel har deltaget i et af de forskjellige fiskerier og bleven talt der, om de end ved folketællingen er opført under en anden livsstilling som hovederhverv.

I tilfælde af at kommunerne skulde opføre lister over de personer, der helt eller delvis ernærer sig som fiskere, kan jeg tænke mig, at tallet 90 000 for hele landet vil naaes eller overskrides noget. Mine reduktioner er sterke, men antallet af vaarsildfiskere i 1901 var usedvanligt stort.

Vil man i forbindelse hermed undersøge, hvordan fordelingen af de 90 000 fiskere, som efter ovenstaaende ialt antages at have været tilstede i 1901, falder mellem de fiskerier, som nu i 1907 fisker forsynet med baadmerker, og de, som ikke har saadanne, vil det stille sig omtrent saaledes i henhold til tallene i tabel

	Med baadmerker	Uden baadmerker
Under skrei- eller torskefiskerierne:		
1. Finmarken	9 500	—
2. Tromsø amt	3 700	2 500
3. Lofotens opsynsdistrikt	18 000	—
4. Nordland forøvrigt	3 000	2 300
5. Nordre Trondhjems amt	1 850	150
6. Søndre — „	1 400	1 600
7. Romsdals amt	10 500	—
Transport	47 950	6 550

	Med baadmerker	Uden baadmerker
Transport	47 950	6 550
Sildefiskerier og øvrige fiskerier:		
8. Vaarsildfisket inkl. samtlige skreifiskere	21 200	800
9. Fedsildfisket	—	1 500
10. Storsildfisket..........................	—	1 000
11. Storsildfisket Østlandet og makrelfiskerierne .	—	8 000
12 a, b. c. Diverse fiskerier	—	3 000
	69 150	20 850

Siden 1901 har der foregaaet adskillige forskyvninger af fiskernes deltagelse i de forskjellige fiskerier, som i enkelte retninger er endnu større i 1905 og 1906, end i de 5 aar 1900—1904 som tabellen, bil. 24, behandler. Underet taget er antal af fiskere dog hovedsageligt det samme, og jeg anser 1901 for et middelaar, saavidt kan sees. Betragtninger som disse knyttet til de øvrige aar af femaaret vilde give andre tal, men forskjellen mellem dem vilde neppe blive af betydning for det forhold, jeg har sogt at skaffe nogen udredning af. Man bemerke, at som distrikter med baadmerker er regnet de, hvor merkevæsen var indført i 1906. I 1901 var flere af disse, saaledes vaarsilddistrikterne, uden baadmerke.

Bilag 26.

Oversigt over fabrikarbeideres og de i aaret 1900 ifølge folketællingen erhvervende fiskeres og de i aarene 1895—1904 under fiskeri og baadfart omkomne fiskeres alder og egteskabelige stilling.

Aarsgrupper	Gifte og ugifte tilsammen						Fabrikarbeidere				Fiskere				Omkomne fiskere				Gift i % af den hele aarsgruppe		
	Fabrik-arbeidere		Fiskere		Omkomne fiskere		Antal		%		Antal		%		Antal		%				
	Antal	%	Aatal	%	Antal	%	Ugift	Gift	Ugift	Gift	Ugift	Gift	Ugift	Gift	Ugift	Gift	Ugift	Gift	Fabr.-arb.	Fi-skere	Omk. fiskere
15—20......	8 706	18.4	8 488	17.2	273	15.2	8 632	74	18.2	0.2	8 460	28	17.1	0.1	271	2	15.1	0.1	0.8	0.3	0.7
20—25......	8 312	17.5	7 753	15.7	379	21.1	6 299	2 013	13.3	4.2	6 812	941	13.8	1.9	348	31	19.4	1.7	24.2	12.1	8.2
25—30......	6 671	14.1	6 500	13.1	306	17.0	2 578	4 093	5.5	8 6	3 561	2 939	7.2	5.9	185	121	10.3	6.7	61.4	45.2	39.6
30—35......	5 014	10.6	5 135	10.4	186	10.4	917	4 097	1.9	8.6	1 580	3 555	3.2	7.2	69	117	3.8	6.5	81.7	69.2	62.9
35—40......	4 212	8.9	4 420	8.9	159	8.9	489	3 723	1.1	7.8	825	3 595	1.7	7.2	31	128	1.8	7.1	88.4	81.3	80.5
40—45......	3 622	7.6	3 655	7.4	124	6.9	261	3 361	0.6	7.1	507	3 148	1.0	6.4	14	110	0.8	6.1	92.8	86.1	88.7
45—50......	3 116	6.6	3 515	7.1	119	6.6	177	2 939	0.4	6.2	369	3 146	0.7	6.4	15	104	0.8	5.8	94.3	89.5	87.4
50—55......	2 532	5.3	2 930	5.9	93	5.2	144	2 388	0.3	5.0	318	2 612	0.6	5.3	10	83	0.6	4.6	94.3	89.1	89.3
55—65......	3 424	6.2	4 029	8.1	96	5.3	142	3 282	0.3	6.9	386	3 643	0.8	7.3	3	93	0.2	5.1	95.9	90.4	96 9
65—75......	1 575	3.3	2 388	4.8	50	2.8	43	1 532	0.1	3.2	184	2 204	0.4	4.4	4	46	0.2	2.6	97.3	92.3	92.0
75—85......	239	0.5	641	1.3	8	0.5	11	228	0.0	0.5	45	596	0.1	1.2	1	7	0.1	0.4	95.4	93.0	87.5
85 og ældre .	8	0.0	32	0.1	1	0.1	1	7	0.0	0.0	2	30	0.0	0.1	—	1	0.1	0.1	87.5	93.8	100.0
	47 431	100.0	49 486	100.0	1 794	100.0	19 694	27 737			23 049	26 437			951	843					
							41.7 %	58.3 %			46.6 %	53.4 %			53 %	47 %					
Gjen.alder...	34.0		35.8		33.2		22.9	41.9			25.0	45.3			24.6	42.8					

Bilag 27.

Oversigt for bygder og byer over: 1) folkemængde efter folketællingen 1900, 2) antal druknede fiskere under fiskeri og baadfart samt 3) antal dækkede fiskefartøier efter opgaver fra lensmænd og magistrater.

Landsdele	Samlet folkemængde	Samlet antal erhvervende og forsørgede personer		Antal personer, 15 aar og derover, fordelt efter eget erhverv		Druknede under fiskeri og baadfart 1895—1904		Antal dækkede fiskefartøier omkring 1ste januar 1907			
		1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	2. Fiskeri	1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	2. Fiskeri	Bopæl	Indregistreret	Dæksbaade, skøiter Mindre	Dæksbaade, skøiter Større	Dækkede motorfartøier	Dampfiskefartøier
Bygderne herredsvis.											
Smaalenenes amt.											
Trogstad	3 563	2 407	1	974	1	—	—	—	—	—	—
Id	5 222	1 806	2	629	1	—	—	—	—	—	—
Berg	4 980	2 146	145	805	52	—	—	10	—	3	—
Skjeberg	4 820	2 046	107	778	36	2	2	6	6	—	—
Hvaler	3 781	488	665	204	177	2	1	138	1	10	—
Glemminge	11 775	790	176	318	50	1	1	—	—	—	—
Onso	6 695	1 882	552	776	154	—	—	43	2	21	1
Raade	2 782	1 821	103	661	29	—	—	8	—	3	—
Rygge	3 313	1 601	102	654	31	2	2	3	—	—	—
Moss	1 627	523	57	190	26	—	—	1	—	—	—
Akershus amt.											
Vestby	2 765	1 688	83	725	26	1	—	—	—	—	—
Aas	3 031	1 843	11	731	5	—	—	—	—	—	—
Frogn	2 216	1 084	61	446	30	1	1	—	—	—	—
Nesodden	2 175	842	102	351	45	—	—	4	—	1	—
Aker	23 591	4 242	180	1 603	53	2	2	—	—	—	—
Bærum	9 156	2 321	123	900	44	—	—	—	—	—	—
Asker	4 592	1 643	95	589	38	1	1	1	—	3	—
Eidsvold	9 493	3 452	2	1 372	2	—	—	—	—	—	—
Hurdalen	1 910	1 382	1	501	1	—	—	—	—	—	—

Landsdele	Samlet folkemængde	Samlet antal erhvervende og forsørgede personer		Antal personer, 15 aar og derover, fordelt efter eget erhverv		Druknede under fiskeri og baadfart 1895—1904		Antal dækkede fiskefartøier omkring 1ste januar 1907			
		1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	2. Fiskeri	1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	2. Fiskeri	Bopæl	Indregistreret	Dæksbaade, skjøiter Mindre	Dæksbaade, skjøiter Større	Dækkede motorfartøier	Dampfiskefartøier
Hedemarkens amt.											
Ringsaker	10 510	6 593	7	2 351	2	—	—	—	—	—	—
Nes	3 412	2 013	8	775	4	—	—	—	—	—	—
Furnes	3 800	2 233	—	796	—	1	1	—	—	—	—
Vang	5 681	2 956	3	1 038	1	—	—	—	—	—	—
Søndre Odalen	6 343	4 088	3	1 527	3	—	—	—	—	—	—
Nordre Odalen	4 238	3 161	1	1 168	1	—	—	—	—	—	—
Vinger	4 598	2 952	2	1 072	1	—	—	—	—	—	—
Brandval	3 795	2 646	1	1 159	1	—	—	—	—	—	—
Grue	5 899	4 245	1	1 565	1	—	—	—	—	—	—
Aamot	3 596	2 147	1	777	1	—	—	—	—	—	—
Sollien	436	341	2	148	2	—	—	—	—	—	—
Ytre Rendalen	1 761	1 253	2	436	1	—	—	—	—	—	—
Øvre Rendalen	2 057	1 509	1	633	1	—	—	—	—	—	—
Kristians amt.											
Dovre	2 126	1 590	3	586	2	—	—	—	—	—	—
Nordre Fron	4 395	2 995	1	1 051	1	—	—	—	—	—	—
Faaberg	5 336	3 386	4	1 330	2	1	1	—	—	—	—
Biri	4 826	3 049	2	1 028	1	—	—	—	—	—	—
Østre Toten	7 940	4 000	2	1 471	1	—	—	—	—	—	—
Vestre Toten	7 582	4 379	3	1 655	2	—	—	—	—	—	—
Søndre Land	5 774	3 401	1	1 096	1	—	—	—	—	—	—
Østre Slidre	2 217	1 571	2	539	—	—	—	—	—	—	—
Buskerud amt.											
Hole	3 452	2 125	18	840	11	—	—	—	—	—	—
Norderhov	8 468	3 979	14	1 472	8	—	—	—	—	—	—
Aal	3 320	2 493	2	915	1	—	—	—	—	—	—

Hol	1 845	1 419	2	501	2	—	—	—	—	—	—
Modum	8 985	3 481	—	1 380	—	1	1	—	—	—	—
Øvre Eker	7 676	3 129	22	1 345	4	1	1	—	—	—	—
Lier	8 207	3 793	23	1 463	7	—	—	—	—	—	—
Røken	4 015	1 223	78	476	26	—	—	4	—	6	—
Hurum	3 085	954	83	347	32	—	—	—	—	—	—
Sandsvær	4 892	2 556	1	1 103	1	—	—	—	—	—	—
Nore	2 915	2 190	6	799	6	—	—	—	—	—	—
Jarlsberg og Larviks amt.											
Strømmen	1 580	440	41	171	18	—	—	—	—	—	—
Sande	3 827	1 896	133	746	41	—	—	11	—	—	—
Botne	2 434	1 255	26	452	7	—	—	—	—	—	—
Vaale	2 533	1 698	24	751	10	—	—	—	—	—	—
Borre	2 874	1 225	23	487	10	—	—	—	—	1	—
Ramnes	2 819	1 950	56	839	16	—	—	—	—	—	—
Andebu	2 698	1 869	35	767	16	2	—	—	—	—	—
Stokke	4 815	2 165	168	820	55	1	—	—	1	—	—
Sem	5 341	2 185	201	908	55	5	—	—	—	—	—
Nøtterø	5 003	1 021	253	431	82	4	1	20	—	—	—
Tjømø	2 686	494	244	199	79	1	1	7	—	2	—
Sandeherred	6 509	2 329	291	855	75	—	—	2	—	2	—
Tjølling	3 501	1 463	210	596	67	1	1	6	—	1	—
Fredriksværn	910	19	76	10	23	—		4	—	3	—
Brunlanes	4 469	2 306	283	861	85	2	3	30	—	2	—
Hedrum	3 849	2 450	7	890	2	1	1	—	—	—	—
Lardal	2 370	1 827	1	658	1	—	—	—	—	—	—
Bratsberg amt.											
Sannikedal	2 535	1 020	2	335	1	—	—	—	—	—	—
Skaatø	3 972	1 073	304	398	103	2	4	30	4	5	—
Bamle	4 676	1 967	263	722	70	7	3	14	—	1	—
Eidanger	3 697	1 520	189	534	59	—	—	7	—	—	—
Solum	8 088	1 874	8	734	2	—	—	—	—	—	—
Saude	3 031	2 054	6	903	1	—	—	—	—	—	—
Hitterdal	3 868	2 062	4	679	1	—	—	—	—	—	—
Gransherred	1 237	913	2	363	2	—	—	—	—	—	—
Hjartdal	2 336	1 818	1	760	1	—	—	—	—	—	—
Seljord	3 067	2 422	1	1 028	1	—	—	—	—	—	—

Landsdele	Samlet folkemængde	Samlet antal erhvervende og forsørgede personer: 1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	2. Fiskeri	Antal personer, 15 aar og derover fordelt efter eget erhverv: 1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	2. Fiskeri	Druknede under fiskeri og baadfart 1895—1904: Bopæl	Indregistreret	Antal dækkede fiskefartøier omkring 1ste januar 1907: Dæksbaade, skøiter: Mindre	Større	Dækkede motorfartøier	Dampfiskefartøier
Kviteseid	3 153	2 216	1	873	1	—	—	—	—	—	—
Mo	1 850	1 172	1	440	1	—	—	—	—	—	—
Nedenes amt.											
Sondeled	3 682	1 422	94	570	27	—	—	6	—	—	—
Flostad og Dybvaag	4 533	613	250	292	102	2	3	4	—	11	—
Holt	4 215	1 610	2	582	2	—	—	—	1	—	—
Østre Moland	2 096	984	2	411	2	—	—	—	—	—	—
Barbu	6 336	241	15	108	4	—	—	—	—	—	—
Tromo	1 931	497	199	245	62	2	2	25	10	2	—
Hisø	2 615	193	63	67	19	—	—	7	2	3	—
Øiestad	4 316	1 385	21	557	8	—	—	—	—	—	—
Fjære	4 789	972	67	410	24	5	4	4	—	1	—
Landvik	2 187	1 216	36	498	12	—	—	2	—	—	—
Eide	716	310	38	107	17	—	—	3	—	—	—
Vestre Moland	2 219	529	120	225	37	—	—	15	—	1	—
Høvaag	1 804	603	202	225	66	—	—	18	2	8	—
Hornnes	1 252	742	1	252	1	—	—	—	—	—	—
Lister og Mandals amt.											
Tveid	1 666	689	27	257	4	—	—	3	—	—	—
Randøsund	1 079	568	245	232	88	4	4	40	3	6	—
Oddernes	4 043	918	461	373	145	1	1	80	8	1	—
Søgne	3 477	1 409	250	582	85	1	1	28	2	4	—
Halsaa og Hartmark	3 116	1 321	331	496	97	3	3	15	3	—	—
Holme	1 272	882	10	355	6	—	—	—	—	—	—
Finsland	768	597	1	220	1	—	—	—	—	—	—
Søndre Undal	2 736	1 337	74	536	19	2	2	2	1	—	—
Spangereid	1 584	842	245	280	71	—	—	22	11	1	—
Vanse	5 421	2 868	329	1 165	133	3	1	31	16	1	—

Herred	863	610	3	204	1	1	—	—	—	—	—
Spind	1 104	594	88	251	35	2	2	—	—	—	—
Lyngdal	4 358	2 995	62	1 074	27	—	—	2	—	—	—
Liknes	2 791	1 796	44	653	14	—	—	—	—	—	—
Fede	878	491	22	225	6	—	—	—	1	—	—
Hitterø	1 924	663	456	241	149	5	6	24	—	3	—
Nes	2 202	842	138	292	35	—	—				
Bakke	1 435	953	1	383	1	—	—	—	—	—	—
Stavanger amt.											
Sogndal	2 513	1 635	263	587	106	6	6	35	—	1	—
Lund	1 887	1 026	6	343	3	—	—	—	—	—	—
Egersund	2 638	1 455	282	480	94	3	4	36	1	—	—
Ogne	1 099	738	150	281	48	2	—	5	—	—	—
Varhaug	1 796	1 290	38	447	17	—	—	4	—	—	—
Nærbø	1 812	1 270	4	503	3	—	—				
Klep	2 599	2 002	22	665	10	2	2	—	—	—	—
Høiland	4 221	2 325	33	754	10	—	—	—	—	—	—
Haaland	3 253	2 337	99	799	35	6	4	—	—	—	—
Hetland	5 613	3 227	316	1 147	120	1	2	—	—	—	—
Hole	1 094	677	62	239	30	—	—	—	—	—	—
Fossan	1 933	1 396	40	526	21	—	—	—	—	—	—
Strand	2 204	1 196	151	408	53	—	1	25	10	—	—
Finnø	1 389	966	93	374	43	—	—	—	—	—	—
Rennesø	1 071	696	38	211	28	1	1	—	4	—	—
Mosterø	1 128	570	175	189	61	—	—				
Skudenes[1])	2 659	1 083	728	411	199	1	7	—	36	1	3
Aakre	2 276	712	994	268	321	6	7	—	—	—	—
Avaldsnes	4 262	2 048	510	751	183	2	2	2	2	—	—
Torvestad	2 041	1 000	299	351	121	4	3	29	10	2	—
Skaare	2 618	1 044	118	368	39	17	25				
Tysvær	1 737	1 147	151	429	49	1	—	7	1	—	—
Bokn	761	455	104	166	46	—	—	12	3	—	—
Skjold	1 910	1 380	23	472	11	1	1	—	—	—	—
Vass	1 095	802	5	295	5	—	—	—	—	—	—
Vikedal	2 304	1 559	29	620	17	—	—	—	—	—	—
Nerstrand	1 400	924	52	308	39	—	—	—	—	—	—
Stjernerø	755	545	42	201	24	—	—	—	—	—	—
Fister	882	569	44	200	25	—	—	—	—	—	—

[1]) Fiskefartøierne efter opgave fra vrageren.

Landsdele	Samlet folkemængde	Samlet antal erhvervende og forsorgede personer: 1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	Samlet antal erhvervende og forsorgede personer: 2. Fiskeri	Antal personer, 15 aar og derover, fordelt efter eget erhverv: 1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	Antal personer, 15 aar og derover, fordelt efter eget erhverv: 2. Fiskeri	Druknede under fiskeri og baadfart 1895—1904: Bopæl	Druknede under fiskeri og baadfart 1895—1904: Indregistreret	Antal dækkede fiskefartøier omkring 1ste januar 1907: Dæksbaade, skøiter: Mindre	Dæksbaade, skøiter: Større	Dækkede motorfartøier	Dampfiskefartøier
Aardal	812	612	6	230	4	—	—	—	—	—	—
Hjelmeland	2 011	1 399	41	487	25	—	—	—	—	—	—
Jelse	2 123	1 343	124	455	55	—	—	1	10	—	—
Sand	1 402	596	33	218	19	—	—	—	—	—	—
Saude	1 554	1 064	6	378	5	—	—	—	—	—	—
Suldal	2 066	1 594	3	605	2	—	—	1	—	—	—
S. Bergenhus amt.											
Strandebarm og Varaldso	2 395	1 408	7	488	6	2	2	—	1	—	—
Kvinnhered	4 825	2 928	180	1 077	84	1	—	—	2	1	—
Skaanevik	2 894	1 815	37	640	22	—	—	—	1	—	—
Etne	2 044	1 408	22	543	9	—	—	—	—	—	—
Fjelberg	3 344	2 127	139	709	59	—	—	—	—	—	—
Sveen	2 922	2 148	48	662	25	3	—	25	10	1	—
Valestrand	993	649	27	211	9	—	—				
Finnaas	4 736	2 964	388	806	190	8	3	20	40	2	—
Stord	2 293	1 121	32	400	11	—	—	—	4	1	—
Fitjar	2 394	1 803	87	650	52	—	—	18	4	—	—
Tysnes	4 215	2 648	49	821	17	2	—	—	2	—	—
Fuse[1])	3 492	2 185	54	814	28	—	—	7	36	1	—
Os	5 009	2 730	170	859	69	1	1	—	1	—	—
Fane	6 549	3 333	38	1 211	17	—	—	—	—	—	—
Austevold	2 368	1 399	443	403	222	4	2	20	75	1	—
Sund	2 172	1 322	357	436	144	9	9				
Fjeld	3 281	1 626	991	507	334	12	12	21	5	1	—
Askøen	7 360	2 062	924	622	263	6	5	11	9	—	—
Aarstad	4 627	676	3	262	3	—	—	—	—	—	—
Haus	5 036	2 610	7	740	5	—	—	—	—	—	—
Bruvik	4 243	1 371	13	404	6	—	—	—	—	—	—
Hosanger	3 455	2 101	11	668	6	—	—	—	—	—	—

Hammer	4 542	2 893	24	906	11	1	1	—	—	—	—
Alværsund	3 108	2 247	24	659	5	—	—	—	—	—	—
Herlo	3 322	1 724	977	484	328	3	4	24	8	—	—
Manger	5 160	3 331	627	1 007	215	11	9	17	5	—	—
Lindaas	6 422	4 566	346	1 401	113	1	2	—	3	1	—
Masfjorden	2 223	1 676	2	560	2	—	—	1	2	—	—
Roldal	808	571	—	201	—	2	—	—	—	—	—
Ullensvang	5 311	3 293	13	1 385	6	—	—	—	—	—	—
Eidfjord	1 077	664	37	264	12	2	2	—	—	—	—
Ulvik	1 535	814	1	315	1	—	—	—	—	—	—
Granvin	1 227	758	22	340	11	—	—	—	—	—	—
Vikør	3 362	2 029	11	659	5	—	—	—	—	—	—
Jondal	2 001	990	13	392	5	—	—	—	7	—	—
Evanger	2 092	1 280	1	444	1	—	—	—	—	—	—
Voss	7 850	3 631	1	1 357	1	—	—	—	—	—	—
N. Bergenhus amt.											
Lyster	3 029	2 069	6	871	4	—	—	—	—	—	—
Hafslo	2 828	1 866	2	632	2	—	—	—	—	—	—
Lærdal	2 136	1 088	3	424	2	—	—	—	—	—	—
Sogndal	3 592	2 267	31	851	9	—	—	—	—	—	—
Aurland	2 786	1 409	12	585	3	—	—	—	—	—	—
Leikanger	2 540	1 520	52	594	10	—	—	—	—	—	—
Balestrand	2 168	1 539	6	561	2	—	—	—	—	—	—
Vik	3 517	2 389	22	964	8	—	—	—	—	—	—
Kirkebo	1 661	1 198	5	455	3	—	—	—	—	—	—
Lavik og Brække	2 177	1 682	4	624	3	—	—	—	—	—	—
Gulen	3 146	2 208	154	721	50	—	—	—	—	—	—
Sulen	1 819	802	606	250	239	4	6	1	7	—	—
Hyllestad	2 427	1 864	20	652	8	—	—	—	—	—	—
Askvold	2 667	1 746	310	622	147	2	3	—	—	—	1
Ytre Holmedal	3 699	2 588	47	1 016	27	—	—	—	—	—	—
Indre Holmedal	3 489	2 522	4	965	3	—	—	—	—	—	—
Jolster	2 841	2 287	6	832	4	—	—	—	—	—	—
Forde	2 896	2 036	5	844	1	—	—	—	—	—	—
Naustdal	2 566	1 983	25	829	9	—	—	—	—	—	—
Vevring }	1 179	820	57	356	37	—	—	—	1	1	2
Kinn }	4 657	2 662	958	835	327	7	7				
Bremanger	2 306	1 381	483	455	183	8	8	—	1	1	1

[1]) Her indbefattet Strandvik og Haalandsdalen.

Landsdele	Samlet folke-mængde	Samlet antal erhvervende og forsørgede personer		Antal personer, 15 aar og derover, fordelt efter eget erhverv		Druknede under fiskeri og baadfart 1895—1904		Antal dækkede fiskefartøier omkring 1ste januar 1907			
		1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	2. Fiskeri	1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	2. Fiskeri	Bopæl	Indregistreret	Dæksbaade, skoiter Mindre	Dæksbaade, skoiter Større	Dækkede motorfartøier	Dampfiskefartøier
Selje	5 414	3 535	602	1 061	260	17	23	10	6	12	5
Daviken	3 304	2 182	276	720	111	19	13	—	7	1	3
Eid	3 138	1 990	24	618	9	—	—	—	—	—	—
Gloppen	3 216	2 148	13	776	3	1	—	—	—	—	—
Indviken	3 041	2 188	21	866	8	—	—	} —	} 1	} —	} —
Stryn	2 494	1 775	13	636	4	—	—				
Romsdals amt.											
Vannelven	2 769	2 109	25	661	9	10	9	1	3	—	—
Sande	2 841	1 965	201	597	115	11	10	} 63	} 21	} 8	} 4
Hero	3 925	1 877	837	634	429	11	19				
Ulstein	2 839	1 932	234	468	97	3	3	14	19	9	5
Vartdalstranden	693	555	7	174	3	5	—	11	—	—	—
Volden	4 408	2 694	2	810	2	1	1	18	—	1	—
Ørstein	2 344	1 502	21	429	6	1	1	10	1	1	—
Hjorundfjord	1 916	1 529	8	458	1	2	2	2	—	—	—
Norddalen	2 321	1 690	9	601	2	—	—	—	—	—	—
Stranden	1 480	1 112	5	376	2	—	—	—	—	—	—
Stordalen	856	643	6	260	3	—	—	—	—	—	—
Søkkelven	2 307	1 701	45	489	9	1	—	—	—	—	—
Ørskog	1 808	1 228	11	443	4	2	2	—	—	—	—
Skodje og Vatne	2 983	2 142	69	674	17	6	5	5	—	5	—
Borgund	6 868	3 949	873	1 112	361	28	24	48	9	61	4
Roald	988	640	152	200	66	—	1	—	—	—	—
Haram	2 541	1 500	455	516	211	18	14	42	6	131	—
Vestnes	2 475	1 459	65	568	16	2	—	2	—	1	—
Sylte	1 320	939	2	363	1	—	—	—	—	—	—
Vold	1 008	718	18	271	7	—	—	—	—	—	—
Eid	547	360	1	142	1	1	—	—	—	—	—
Grytten	2 839	1 562	61	613	27	—	—	—	—	—	—

Veø	2 422	1 635	5	586	5	1	—	—	—	—	—
Eresfjord og Vistdalen	1 827	1 272	20	440	8	—	—	—	—	—	—
Nesset	1 657	1 132	8	374	4	—	—	—	—	—	—
Bolsø	3 479	2 188	47	850	20	—	—	—	—	—	—
Frænen	2 687	1 638	424	512	101	9	—				
Akerø	2 410	1 318	523	365	140	3	2	43	3	137	1
Sandø	984	430	316	122	145	—	—				
Bud	2 683	1 157	1 032	392	278	17	9				
Kornstad	1 668	779	479	232	162	14	10	—	—	—	—
Eide	1 571	935	214	339	64	9	7	—	—	—	—
Kvernes	839	537	44	169	15	7	6	5	6	9	4
Bremsnes	3 133	1 416	591	416	227	18	2	—	—	—	—
Grip	194	1	131	1	50	—	—	—	—	—	—
Gjemnes	898	626	43	260	22	2	—				
Øre	2 013	1 396	33	455	13	2	—	—	1	—	—
Frei	1 059	538	159	202	47	1	1				
Strømsneset	1 274	865	32	301	17	1	1	—	—	—	—
Tingvold	2 837	1 938	2	662	2	—	—	—	—	—	—
Øksendalen	599	435	2	165	1	—	—	—	—	—	—
Sundalen	1 684	1 050	75	460	23	—	—	—	—	—	—
Stangvik	2 341	1 530	33	607	13	—	—	—	—	—	1
Aasgaard	629	390	33	154	11	—	—	—	—	—	—
Surendalen	2 890	1 771	37	663	17	—	—	—	—	—	—
Aure	3 122	2 027	316	721	167	1	1	4	—	—	—
Valsøfjorden	954	572	9	195	5	—	—	—	—	—	—
Halse	1 394	881	56	294	22	1	1	—	—	—	—
Tusteren	1 537	922	248	270	110	4	4	2	—	—	—
Edø	3 380	827	2 020	296	697	32	21	5	20	3	.
S. Trondhjems amt.											
Osen	1 511	721	515	218	179	3	3	—	—	—	—
Roan	2 069	958	611	273	204	—	—	—	—	—	—
Stoksund	1 167	531	443	157	152	4	3	4	4	1	—
Aa	2 495	1 567	296	562	112	12	1	—	4	—	—
Jøssund	1 551	777	377	250	129	2	—	2	6	—	—
Nes	1 245	552	292	163	164	1	1	6	—	—	—
Bjugn	1 155	627	202	210	65	1	1	1	2	—	—
Skjørn	2 061	855	641	322	263	—	—	—	1	—	—
Frøien	5 180	1 111	3 246	335	1 111	57	162	14	16	7	—
Hitteren	2 430	1 157	756	360	286	7	9	—	1	—	—
Fillan	2 302	1 018	660	361	240	6	2	4	33	1	—

Landsdele	Samlet folkemængde	Samlet antal erhvervende og forsørgede personer		Antal personer 15 aar og derover fordelt efter eget erhverv		Druknede under fiskeri og baadfart 1895—1904		Antal dækkede fiskefartøier omkring 1ste januar 1907			
		1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	2. Fiskeri	1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	2. Fiskeri	Bopæl	Indregistreret	Dæksbaade, skøiter: Mindre	Dæksbaade, skøiter: Større	Dækkede motorfartøier	Dampfiskefartøier
Hevne	4 998	2 949	470	986	209	1	1	—	—	—	—
Agdenes	1 409	703	315	218	128	—	—	—	—	—	—
Ørlandet	3 330	1 791	556	664	165	1	1	—	2	—	—
Rissen	4 336	3 065	131	922	59	—	1	3	—	—	—
Stadsbygden	1 769	1 258	143	439	54	2	1	4	2	2	—
Orkedalen	6 241	2 863	24	1 132	9	—	—	—	—	—	—
Rennebu	2 288	1 651	2	692	2	—	—	—	—	—	—
Opdal	3 897	2 735	5	1 059	3	—	—	—	—	—	—
Røros	4 549	1 674	1	629	1	—	—	—	—	—	—
Aalen	2 067	1 007	1	361	1	—	—	—	—	—	—
Melhus	2 322	1 553	13	659	5	1	1	—	—	—	—
Børsen	2 099	1 194	92	445	42	—	—	—	—	—	—
Buviken	740	368	11	136	6	—	—	—	—	—	—
Byneset	1 877	1 340	35	483	20	—	—	—	—	—	—
Leinstranden	1 235	814	1	360	1	—	—	—	—	—	—
Strinden	5 366	2 014	106	826	64	—	—	—	—	—	—
Malvik	2 498	1 017	27	425	12	—	—	—	—	—	—
Selbu	5 119	3 954	1	1 286	1	—	—	—	—	—	—
Hegre	2 494	1 632	4	702	1	—	—	—	—	—	—
N. Trondhjems amt.											
Nedre Stjørdalen	6 749	3 482	63	1 356	27	—	—	—	—	—	—
Leksviken	2 971	1 774	241	651	82	—	—	—	—	—	—
Frosten	3 065	1 736	366	662	114	2	1	1	1	—	—
Aasen	2 203	1 162	41	490	22	1	1	—	—	—	—
Skogn	3 432	2 201	18	899	10	1	1	—	—	—	—
Levanger	2 124	1 300	37	488	18	—	—	—	—	—	—
Værdalen	5 754	3 403	49	1 274	19	—	—	—	—	—	—
Ytterøen	971	586	52	250	21	—	—	—	—	—	—
Mosviken og Verran	2 408	1 558	242	560	115	—	—	—	—	1	—

Inderøen	4 479	2 630	124	1 008	46	1	—	—	—	—	—
Sparbuen	2 573	1 745	19	633	8	—	—	—	—	—	—
Skei	1 288	762	6	293	3	—	—	—	—	—	—
Egge	1 098	446	19	196	7	—	—	—	—	—	—
Beistaden	4 260	2 828	83	1 059	32	—	—	—	—	—	—
Snaasen	2 380	1 559	4	707	2	—	—	—	—	—	—
Overhallen	2 527	1 609	1	583	1	—	—	—	—	—	—
Vemundvik	1 131	572	89	224	28	—	—	—	—	—	—
Klingen	1 378	601	4	239	2	—	—	—	—	—	—
Fosnes	2 912	1 612	326	580	128	2	1	—	—	—	—
Flatanger	1 698	850	454	277	191	5	4	—	1	—	—
Nærø	2 108	1 010	549	350	206	7	5	2	5	—	1
Vikten	3 326	1 374	1 132	381	384	11	11	9	10	2	—
Leka	1 935	1 095	464	347	181	3	4	—	3	—	—
Kolvereid	1 730	916	424	314	159	3	3	8	7	—	—
Foldereid	920	621	19	242	11	—	—	—	—	—	—
Nordlands amt.											
Bindalen	2 501	1 749	180	513	114	8	5	1	—	—	—
Vik og Brønnø	6 145	2 385	2 059	741	798	21	7	10	7	2	—
Vega	2 620	635	1 485	198	468	14	7	6	2	5	—
Velfjorden	1 493	864	266	329	177	1	—	2	—	—	—
Tjøtta	3 654	1 575	1 350	464	486	9	5	5	4	—	—
Vefsen	4 803	3 238	181	1 063	77	3	2	4	—	—	—
Hatfjelddalen	1 056	905	3	309	3	—	—	—	—	—	—
Alstahaug	1 632	630	549	172	196	14	9	5	—	1	—
Stamnnes	2 813	1 338	760	383	294	10	7				
Herø	3 818	979	2 111	284	711	51	43	8	—	1	—
Donnes	1 431	719	409	204	175	2	5	8	—	—	—
Nesne	3 307	1 726	869	526	336	13	3	13	1	—	—
Hemnes	4 651	2 719	255	868	123	4	—	3	2	—	—
Mo	4 383	2 604	116	908	80	3	—	2	—	—	—
Lurø	2 279	1 090	726	303	289	15	10	—	1	5	—
Trænen	534	140	318	47	105	3	7				
Rødø	2 662	1 037	1 216	274	458	18	23	10	2	2	—
Melø	3 351	1 881	828	490	343	17	7	12	3	—	1
Gildeskaal	4 051	1 700	1 677	488	627	23	16	5	—	—	—
Beieren	1 680	1 280	133	351	56	8	—	8	2	—	—
Bodin	4 596	2 227	1 220	637	495	20	11	4	—	—	—
Skjerstad	6 394	2 967	351	895	136	8	6	—	—	—	—
Saltdalen	3 032	2 069	178	638	92	6	3	—	—	—	—

Landsdele	Samlet folkemængde	Samlet antal erhvervende og forsørgede personer		Antal personer, 15 aar og derover, fordelt efter eget erhverv		Druknede under fiskeri og baadfart 1895—1904		Antal dækkede fiskefartøier omkring 1ste januar 1907			
								Dæksbaade, skøiter			
		1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	2. Fiskeri	1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	2. Fiskeri	Bopæl	Indregistreret	Mindre	Større	Dækkede motorfartøier	Dampfiske fartøier
Sørfolden	2 436	1 884	247	623	137	16	4	—	1	1	—
Nordfolden-Kjerringø	2 206	1 420	479	416	219	8	8	—	—	—	—
Steigen	2 328	1 288	610	357	241	11	8	1	—	—	—
Ledingen	1 205	709	237	174	103	1	2	—	—	—	—
Hammerø	3 134	1 545	945	431	400	8	4	3	9	—	—
Tysfjorden	2 264	998	975	267	364	9	5	2	—	—	—
Ankenes	8 033	1 743	513	549	280	—	1	—	—	—	—
Evenes	3 393	2 257	357	673	139	—	—	—	—	—	—
Lødingen	3 941	1 360	1 637	446	549	14	10	5	4	—	—
Vaagan	4 821	624	1 724	235	551	7	31	12	9	1	—
Gimsø	1 420	1 037	179	319	86	3	3	16	3	—	—
Borge	4 326	1 836	1 808	509	536	31	26	3	3	—	—
Buksnes	5 474	2 534	1 595	709	520	34	85	18	9	1	—
Flakstad	3 001	1 114	1 283	314	453	16	40	34	5	3	—
Værø	1 165	413	495	109	190	13	41	19	6	4	—
Hadsel	7 648	2 520	3 320	740	1 033	11	10	25	40	2	7
Bø	4 250	1 432	2 018	434	614	17	16	38	—	2	1
Øksnes	3 025	903	1 508	268	439	32	44	32	9	2	—
Sortland	3 317	1 224	1 288	373	510	15	1	1	13	—	3
Dverberg	3 887	1 219	1 769	394	538	27	35	118	2	1	—
Tromsø amt.											
Kvæfjord	3 036	1 406	1 005	424	390	19	6	8	12	—	1
Trondenes	8 820	3 813	2 021	1 124	763	17	15	4	52	1	1
Bjarkø	1 712	426	932	143	320	8	8	4	18	1	—
Ibbestad	6 552	2 890	2 560	1 049	863	39	13	14	109	3	—
Salangen	2 189	1 099	651	352	233	4	1	4	13	—	—
Dyrø	1 552	709	587	234	248	9	—	8	45	1	—
Sørreisen	1 939	864	620	239	228	2	—	6	7	—	—
Tranø	1 608	777	471	223	182	1	2	5	10	—	—

Berg	2 305	412	1 522	118	493	19	31	7	40	4	—
Hillesø	1 678	655	774	189	270	26	28	23	11	—	1
Lenviken	4 713	2 367	1 490	623	560	15	6	10	49	—	—
Maalselven	3 539	2 534	177	869	58	1	—	—	2	—	—
Bardo	1 552	1 245	17	426	4	—	—	—	—	—	—
Malangen	1 520	742	487	272	167	5	2	6	18	—	—
Balsfjorden	2 977	1 733	724	547	276	6	—	6	14	—	—
Tromsosundet	4 767	2 084	1 903	608	681	26	16	15	37	—	—
Lyngen	6 185	2 335	2 678	823	967	24	18	19	24	—	—
Karlso	1 848	671	880	152	303	10	8	18	29	—	—
Helgø	1 308	814	370	221	189	18	18	—	—	—	—
Skjervo	2 525	1 066	1 122	367	392	25	17				
Nordreisen	1 447	566	565	208	200	6	6	35	36	—	—
Kvænangen	1 747	750	759	315	320	17	20				
Finmarkens amt.											
Kautokeino	806	719	29	251	10	1	1	—	—	—	—
Alten	2 582	639	660	243	243	6	9	—	—	—	—
Talvik	2 474	401	1 723	193	596	21	19	1	16	—	—
Loppen-Øksfjord	1 103	199	754	65	265	15	26	3	2	—	—
Hasvik	1 029	41	779	24	323	8	11	7	1	—	—
Hammerfest	1 088	308	627	111	228	18	21	4	—	1	—
Kvalsund	852	282	454	72	177	8	7				
Maasø	1 807	77	1 402	37	495	34	59	20	—	2	—
Kjelvik	2 001	32	1 515	19	815	45	58	60	5	2	—
Kistrand	1 939	492	1 224	196	435	2	2	3	—	—	—
Karasjok	614	450	34	141	14	—	—	—	—	—	—
Lebesby	1 452	89	1 171	44	495	19	22	19	3	—	—
Tanen	2 899	495	1 748	234	621	32	50	20	11	—	—
Næsseby	1 512	606	756	278	289	5	5	1	—	—	—
Nordvaranger	1 300	87	1 099	55	369	8	4	12	3	—	—
Sydvaranger	1 912	498	1 148	246	387	7	6	3	—	—	—
Vardo	1 138	114	828	43	250	20	36	18	—	—	—

Landsdele	Samlet folkemængde	Samlet antal erhvervende og forsørgede personer		Antal personer, 15 aar og derover, fordelt efter eget erhverv		Druknede under fiskeri og baadfart 1895—1904		Antal dækkede fiskefartøier omkring 1ste januar 1907			
		1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	2. Fiskeri	1. Landbonæring m. skogdrift og jagt	2. Fiskeri	Bopæl	Indregistreret	Dæksbaade, skøiter: Mindre	Dæksbaade, skøiter: Større	Dækkede motorfartøier	Dampfiskefartøier
De enkelte byer.											
Fredrikshald	11 948	248	12	84	3	—	—	—	—	2	—
Fredriksstad	14 553	270	37	94	17	1	2	4	2	8	—
Moss	8 900	140	107	52	32	1	—	—	—	—	—
Son	719	13	68	4	25	—	—	3	—	2	—
Hølen	165	7	1	4	1	—	—	—	—	—	—
Hvitsten	102	5	5	4	3	—	—	—	—	—	—
Drøbak	2 308	25	88	7	24	—	—	—	—	—	—
Kristiania	229 101	1 985	201	716	75	—	—	—	—	—	—
Hamar	5 969	193	6	52	—	—	—	—	—	—	—
Lillehammer	3 179	102	3	40	2	—	—	—	—	—	—
Hønefoss	2 005	46	1	16	—	—	—	—	—	—	—
Drammen	23 153	314	1	105	—	1	1	—	—	—	—
Holmsbu	389	8	94	1	33	2	2	—	—	—	—
Svelviken	1 159	22	12	13	5	—	—	—	—	—	—
Holmestrand	2 437	44	50	11	10	—	—	—	—	—	—
Horten	9 093	68	98	33	28	1	—	—	—	—	—
Aasgaardstrand	360	22	11	7	5	—	—	—	—	—	—
Tønsberg	8 200	159	99	64	10	—	—	1	3	3	1
Sandefjord	4 783	93	77	45	16	1	—	—	1	4	—
Larvik	10 301	109	140	47	33	—	—	2	—	7	1
Kragerø	4 954	37	30	17	15	—	—	1	—	3	—
Langesund	1 344	8	221	5	58	4	5	6	1	3	—
Stathelle	472	10	2	4	1	—	—	—	—	—	—
Brevik	2 159	1	29	1	14	—	—	6	—	2	—
Porsgrund	4 804	86	1	22	—	—	—	—	—	—	—
Skien	11 459	166	1	78	—	—	—	—	—	—	—
Østerrisør	3 255	88	104	23	25	1	1	16	1	2	—
Arendal	4 348	18	3	9	—	—	—	8	—	3	—
Grimstad	2 764	24	5	14	3	—	—	—	—	1	—

Lillesand	1 239	14	10	7	4	—	—	—	—	—	—
Kristiansand	14 701	344	26	141	14	—	—	7	3	—	—
Mandal	3 656	57	33	28	13	—	—	1	6	1	—
Farsund	1 627	21	—	6	—	—	3	—	1	—	—
Flekkefjord	2 089	39	11	21	3	1	—	—	—	1	—
Sogndal	400	27	49	9	17	—	—	4	1	—	—
Egersund	3 217	46	19	20	12	1	—	—	11	—	—
Sandnes	2 607	64	15	29	5	—	—	—	—	—	—
Stavanger[1])	29 877	490	353	199	125	4	3	4	—	1	8
Skudesnæshavn	1 145	23	107	9	37	2	1	—	—	—	—
Kopervik	981	31	16	11	5	1	—	2	22	—	1
Haugesund[1])	7 693	111	180	47	51	4	7	—	26	5	19
Bergen[1])	71 867	1 047	86	580	57	3	4	—	1	1	6
Florø	949	70	15	17	6	—	—	1	2	2	6
Aalesund	13 848	215	2 879	150	1 505	19	38	10	3	20	53
Molde	1 789	53	6	25	5	—	—	2	2	1	2
Kristiansund	11 982	247	687	102	292	20	12	1	7	7	18
Trondhjem	38 651	646	208	267	97	2	3	—	—	4	2
Levanger	1 599	96	24	23	9	—	—	—	—	—	—
Stenkjær	2 304	102	34	60	17	—	—	—	—	—	—
Namsos	2 337	47	98	20	36	—	—	—	—	—	1
Mosjøen	1 446	28	132	17	62	1	1	1	—	—	—
Bodø	5 031	101	565	49	213	5	4	1	—	—	1
Narvik	3 023	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Harstad	1 246	—	—	—	—	1	—	1	1	—	4
Tromsø	7 447	129	1 166	47	400	5	—	7	12	—	1
Hammerfest	2 365	19	278	5	111	3	9	4	—	—	—
Vadsø	1 971	18	788	11	293	4	2	10	6	—	—
Vardø	2 543	3	854	2	270	32	27	94	6	1	1
Ukjendt bopæl	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—

[1]) Fiskefartøierne efter opgave fra vragerne.

Bilag 28.

Oversigt ifølge folketællingen 1900 for riget, bygder og byer amtsvis vende personer samt opgaver over de i aarene 1895—1904 under fiskeri meddelelse fra lensmænd og magistrater, endvidere

Landsdele	Samlet folkemængde	Personer, der lever af landbonæring, skogdrift og jagt		Procenttal f. amternes andel i rigets landbobefolkning	Personer, der lever af fiskeri		Procenttal f. amternes andel i rigets fiskerbefolkning	Selvstændig erhvervende personer under landbonæring, skogdrift og jagt, 15 aar og derover	
		Antal	%		Antal	%		Antal	%
I. Riget	2 221 477	855 123	38.16	100.00	138 075	6.17	100.00	309 016	21.23
II. Rigets bygder . .	1 592 665	846 210	53.14	98.96	127 929	8.03	92.65	305 339	30.21
III. Rigets byer	628 812	8 913	1.42	1.04	10 146	1.61	7.35	3 677	0.87
IV. Bygderne amtsvis.									
1. Smaalenene	93 788	37 720	40.21	4.41	1 910	2.04	1.38	14 675	25.15
2. Akershus	113 602	48 455	42.65	5.67	658	0.58	0.48	18 507	25.63
3. Hedemarken . . .	119 234	76 699	64.32	8.97	32	0.03	0.02	28 881	38.20
4. Kristians	109 852	70 382	64.07	8.23	18	0.02	0.01	25 461	36.27
5. Buskerud	81 500	41 726	51.20	4.88	249	0.30	0.18	16 171	31.46
6. Jarlsb.-Larvik . .	64 670	28 885	44.67	3.38	2 072	3.20	1.50	11 328	27.80
7. Bratsberg	73 106	39 391	53.88	4.61	782	1.07	0.56	15 035	32.31
8. Nedenes	62 674	24 933	39.78	2.91	1 110	1.77	0.81	9 666	24.25
9. Lister og Mandal	56 186	31 215	55.55	3.65	2 787	4.96	2.02	11 836	33.24
10. Stavanger	79 738	48 424	60.73	5.66	5 084	6.38	3.68	17 327	34.30
11. S. Bergenhus . .	132 687	74 289	55.99	8.69	6 126	4.62	4.44	24 869	29.57
12. N. Bergenhus . .	87 265	58 543	67.09	6.85	3 767	4.32	2.73	21 245	37.78
13. Romsdal	108 900	67 354	61.86	7.88	10 039	9.22	7.27	22 584	31.93
14. S. Trondhjem . .	96 067	52 859	55.02	6.18	9 973	10.38	7.22	19 309	30.51
15. N. Trondhjem . .	77 209	45 331	58.71	5.30	4 830	6.26	3.50	17 242	33.53
16. Nordland	144 160	64 517	44.75	7.54	40 227	27.90	29.13	19 425	22.09
17. Tromsø	65 519	29 958	45.72	3.50	22 314	34.06	16.16	9 526	24.33
18. Finmarken	26 508	5 529	20.86	0.65	15 951	60.17	11.56	2 252	13.48
V. Byerne amtsvis.									
1. Smaalenene	42 379	728	1.72	0.09	156	0.37	0.11	269	0.99
2. Akershus	3 294	50	1.52	0.01	162	4.92	0.12	19	0.90
3. Kristiania	229 101	1 985	0.87	0.23	201	0.09	0.15	716	0.46
4. Hedemarken . . .	7 469	285	3.82	0.03	6	0.08	0.00	82	1.67
5. Kristians	6 428	206	3.20	0.02	3	0.05	0.00	87	1.99
6. Buskerud	31 243	593	1.90	0.07	96	0.31	0.07	200	0.99
7. Jarlsb.-Larvik . .	36 333	517	1.42	0.06	487	1.34	0.35	220	0.92
8. Bratsberg	25 192	308	1.22	0.04	284	1.13	0.21	127	0.77
9. Nedenes	13 251	167	1.26	0.02	122	0.92	0.09	62	0.70
10. Lister og Mandal	22 073	461	2.09	0.05	70	0.32	0.05	196	1.30
11. Stavanger	45 920	792	1.72	0.09	739	1.61	0.54	324	1.06
12. Bergen	71 867	1 047	1.46	0.12	86	0.12	0.06	580	1.19
13. N. Bergenhus . .	949	70	7.38	0.01	15	1.58	0.01	17	2.70
14. Romsdal	27 619	515	1.87	0.06	3 572	12.93	2.59	277	1.46
15. S. Trondhjem . .	38 651	646	1.67	0.07	208	0.54	0.15	267	0.98
16. N. Trondhjem . .	6 240	245	3.93	0.03	156	2.50	0.11	103	2.32
17. Nordland	6 477	129	1.99	0.02	697	10.76	0.51	66	1.54
18. Tromsø	7 447	129	1.73	0.02	1 166	15.66	0.84	47	0.93
19. Finmarken	6 879	40	0.58	0.00	1 920	27.91	1.39	18	0.41

[1]) For 14 mand ikke opgivet bopæl.

over folkemængde, de ved landbonæring og fiskeri forsørgede og erhver- og baadfart omkomne fiskere samt opgave over dækkede fiskefartøier ifølge antageligt antal af de paa disse fartøier ansatte fiskere.

Procenttal for anternes andel i rigets selvst. erhvervende landbobefolkning	Selvstændig erhvervende personer under fiskeri, 15 aar og derover		Procenttal for anternes andel i rigets selvst. erhvervende fiskerbefolkning	Druknede under fiskeri og baadfart 1895—1904				Dækkede fiskefartøier omkr. 1. jan. 1907				Fiskere paa dæksfartøier omkr. 1. jan. 1907	
				Bopæl		Indregistreret		Dæksbaade		Motorfartøier	Dampskibe		
	Antal	%		Antal	%	Antal	%	Mindre	Større			Antal	%
100.00	50 747	3.50	100.00	1 833	100.00	1 833	100.00	2 338	1 398	647	176	27 279	100.00
98.81	46 640	4.61	91.91	1 699[1])	92.75	1 708	93.18	2 141	1 280	562	51	23 411	85.78
1.19	4 107	0.97	8.09	120[1])	6.50	125	6.82	197	118	85	125	3 868	14.22
4.75	557	0.96	1.10	7	0.38	6	0.33	209	9	37	1	1 171	4.33
5.99	244	0.34	0.48	5	0.27	4	0.22	5	—	4	—	48	0.17
9.34	19	0.03	0.04	1	0.05	1	0.05	—	—	—	—	—	—
8.24	10	0.01	0.02	1	0.05	1	0.05	—	—	—	—	—	—
5.23	98	0.19	0.19	2	0.11	2	0.11	4	—	6	—	58	0.21
3.67	645	1.58	1.27	17	0.92	7	0.38	80	1	11	—	404	1.49
4.87	243	0.52	0.48	9	0.49	7	0.38	51	4	6	—	274	1.01
3.13	383	0.96	0.75	9	0.49	9	0.49	84	15	26	—	623	2.30
3.83	917	2.58	1.81	22	1.20	20	1.09	247	45	16	—	1 415	5.03
5.61	1 871	3.70	3.69	53	2.89	65	3.55	157	77	4	3	1 391	5.14
8.05	2 297	2.73	4.53	68	3.71	51	2.78	164	215	9	—	2 388	8.63
6.86	1 476	2.62	2.91	58	3.17	60	3.28	11	23	15	12	477	1.76
7.31	3 775	5.34	7.44	224	12.20	156	8.51	275	89	366	19	4 807	17.60
6.25	3 687	5.82	7.26	98	5.35	187	10.22	38	71	11	—	764	2.82
5.58	1 818	3.54	3.58	36	1.96	31	1.69	20	27	3	1	323	1.19
6.29	14 481	16.47	28.54	544	29.65	550	30.01	433	137	33	12	3 511	12.89
3.08	8 107	20.70	15.97	297	16.20	215	11.73	192	526	10	3	4 751	17.49
0.73	6 012	35.99	11.85	248	13.52	336	17.33	171	41	5	—	1 006	3.72
0.09	52	0.19	0.10	2	0.11	2	0.11	4	2	10	—	100	0.37
0.01	53	2.50	0.11	—	—	—	—	3	—	2	—	26	0.09
0.23	75	0.05	0.15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
0.03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
0.03	2	0.05	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
0.06	33	0.16	0.07	3	0.16	3	0.16	—	—	—	—	—	—
0.07	117	0.49	0.23	2	0.11	—	—	3	4	14	2	164	0.60
0.04	88	0.53	0.17	4	0.22	5	0.27	13	1	8	—	115	0.42
0.02	32	0.36	0.06	1	0.05	1	0.05	24	1	6	—	145	0.53
0.06	30	0.20	0.06	1	0.05	3	0.16	8	10	2	—	116	0.42
0.10	252	0.83	0.50	12	0.65	11	0.60	10	60	6	28	876	3.24
0.19	57	0.12	0.11	3	0.16	4	0.22	—	1	1	6	92	0.34
0.01	6	0.95	0.01	—	—	—	—	1	2	2	6	111	0.41
0.09	1 802	9.50	3.55	39	2.13	50	2.73	13	12	28	73	1 294	4.78
0.08	97	0.36	0.19	2	0.11	3	0.16	—	—	4	2	54	0.19
0.03	62	1.40	0.12	—	—	—	—	—	—	—	1	13	0.02
0.02	275	6.40	0.54	6	0.33	5	0.27	2	—	1	1	30	0.11
0.02	400	7.89	0.79	6	0.33	—	—	8	13	—	5	196	0.72
0.01	674	15.31	1.33	39	2.13	38	2.07	108	12	1	1	536	1.98

Bilag 29.

Angaaende Titranfondets anvendelse som reservefond for en ulykkesforsikringsindretning for fiskere.

(Ved sekretær G. Johnson).

Ved indsamlingen til de ved Røvær- og Titranulykken 13de og 14de oktober 1899 omkomne fiskeres efterladte indkom der ialt med et rundt tal kr. 806 400.00.

Efter fradrag af, hvad der var uddelt til foreløbig hjælp og et beløb, som af giverne var bestemt til visse nærmere opgivne trængende, var der til disposition ved den endelige uddeling et beløb af ca. kr. 765 700.00.

Ved kgl. resolution af 7de juli 1900 fastsattes den endelige fordeling af dette beløb saaledes:

Kr. 498 108.70 udgjørende bidrag til efterladte efter 115 forulykkede, hjemmehørende i Romsdals-, Søndre og Nordre Trondhjems amter blev stillet under forvaltning af en bestyrelse med sæde i Kristianssund.

„ 94 442.42 udgjørende bidrag til efterladte efter 22 forulykkede, hjemmehørende i Stavanger, Søndre og Nordre Bergenhus amter. Af beløbet blev kr. 81 743.77 til 19 personers efterladte stillet under forvaltning af en bestyrelse med sæde i Haugesund. Restbeløbet kr. 12 698.65 til 3 personers efterladte stilledes under forvaltning af direktionen for Selskabet for de norske fiskeriers fremme i Bergen.

„ 88 193.70 udgjørende bidrag til efterladte efter 24 personer, hjemmehørende i Nordlands amt stilledes under forvaltning af bestyrelsen for det fond, der er oprettet af de midler, der indkom ved indsamling i anledning af stormulykken i Lofoten 25de januar 1893.

„ 16 000.00 udgjørende bidrag til efterladte efter 4 personer, hjemmehørende i Tromsø og Finmarkens amter blev stillet under forvaltning af komiteer bestaaende af sogneprest, lensmand (i by politimester) og ordfører paa vedkommende efterladtes hjemsted.

Af de beløb, som, efterat ovenstaaende fordeling var foretaget, var tilovers af de indkomne bidrag, dannedes et fond, der blev stillet under forvaltning af fiskeristyrelsen. Dette fond udgjør nu pr. 1ste januar 1907 kr. 125 091.97. Pengene indestaar i Bergens kreditbank og Bergens

privatbank. Renterne i 1906 udgjorde kr. 4 811.20. Af dette fond kan med fiskeristyrelsens (fiskeridirektørens) samtykke om fornødiges udredes yderligere beløb til de ved Røvær- og Titranulykken omkomnes efterladte, hvis ikke de ovenfor nævnte afsatte beløb skulde vise sig tilstrækkelige. Hvad der paa den anden side maatte blive indsparet af samtlige ovennævnte afsatte beløb, skal tillægges dette under fiskeridirektørens forvaltning staaende fond.

De til distrikterne afsatte beløb maa antages at komme til at vise sig tilstrækkelige, saaledes at det ikke bliver nødvendigt at anvende noget af det resterende fond — ialfald ikke noget væsentligt — til bidrag til de ved Røvær- og Titranulykken forulykkedes efterladte. Tvertimod ser det ud til, at man maa kunne gjøre regning paa, at der vil blive et ikke saa ubetydeligt beløb tilovers (maaske 50 000 à 100 000 kroner) af det fond, der forvaltes fra Kristianssund. Formanden i bestyrelsen for dette fond udtaler i skrivelse af 10de november 1903 til fiskeristyrelsen bl. a. følgende: „Hvad tilstrækkeligheden af Titranfondets midler angaar, er det min mening, at det beløb, der allerede er tillagt fondet og forvaltes af dets bestyrelse, ikke alene er tilstrækkeligt til dækning af de fondet paahvilende understøttelser, men forhaabentlig ogsaa vil give et ikke ubetydeligt overskud.“ Videre udtaler formanden: „Jeg er tilbøielig til at tro, at der maa kunne paaregnes et overskud af mellem 50 000 og 100 000 kroner.“

Angaaende den fremtidige anvendelse af dette under fiskeridirektørens forvaltning staaende fond forøvrigt skal der i henhold til resolutionen af 7de juli 1900 senere træffes bestemmelse ved naadigst resolution.

Der synes derfor ikke at kunne være noget til hinder for, at der gjennem kgl. resolution træffes bestemmelse om, at dette fond overgaar til reservefond for en ulykkesforsikring for fiskere; netop derved vil jo fondet maatte siges at komme til at virke i overensstemmelse med givernes tanke.

Bilag 30.

Love for byen Hulls understøttetsesfond for fiskeres efterladte, oprettet i Hull i 1895.

§ 1. Berettiget til at nyde godt af ovennævnte fond i overensstemmelse med de i lovens § 3 og § 5 fastsatte betingelser er enker, faderløse og afhængige forældre af fiskere og øvrige besætning paa fiskefartøier, som eies eller er indregistrerede i havnebyen Hull, saafremt

disse fartøiers eiere har betalt til fondet den kontingent, som bestemmes i følgende paragraf.

§ 2. Hver første fredag i maaneden skal rederne fra hver mand, som paa den dag tilhører skibenes besætning som fisker eller i anden egenskab, indkræve en maanedskontingent af ikke under 45 øre (6 d.), og denne sum skal inden 14 dage derefter indbetales til fondets sekretær. Ingen mand, som tilhører besætningen paa et skib, hvis kontingent staar til rest, vil have nogen ret til at nyde godt af fondet.

§ 3. Understøttelse bliver at yde til alle dem, som bestyrelsen anser værdig til hjælp, naar nøden er opstaaet ved dødsfald blandt fiskere og sjøfolk, som hører til fiskerfartøi, hjemmehørende i Hull; dødsfaldet maa være foraarsaget ved eller finde sted under bedriften. Medtages kan baade dødsfald, som har fundet sted, og som vil forefalde i fremtiden. Enker, børn og afhængige forældre skal i tilfælde modtage følgende erstatninger af fondet:

a. Hver enke kr. 4.50 (5 sh.) pr. uge for et tidsrum af ikke over 5 aar. Naar bestyrelsen finder det rimeligt, kan dette tidsrum forlænges, saafremt fondets beholdning er tilstrækkeligt; forudsætningen er dog, at intet beløb, som maatte blive tilstaaet efter de nævnte 5 aar, skal overskride halvdelen af det beløb, som før er bleven betalt. Saafremt en enke gifter sig paanyt, skal hendes krav paa fondet ophøre.
b. Hvert barn kr. 1.35 (1 sh. 6 d.) pr. uge til en alder af 14 aar.
c. Afhængige forældre kr. 2.70 (3 sh.) pr. uge for et tidsrum af høist 5 aar, eller en særlig bevilgning i overensstemmelse med, hvad bestyrelsen finder at være rimeligt.

Bestyrelsen er berettiget til at stanse enhver ydelse til personer, der forøvrigt er berettigede til at nyde godt af fondet, saafremt disse personer udviser daarligt forhold.

§ 4. Bestyrelsen kan forlange tilfredsstillende attester eller andre beviser for, at vedkommende enke var lovligt gift, og at hun levede sammen med manden, da denne døde; ligesaa at børnene var den afdødes egtefødte børn.

§ 5. Nøiagtigt regnskab over fondet føres af sekretærerne, og regnskabet opgjøres hvert aar den 31te december. Naar regnskabet er afsluttet, skal det blive revideret og forelagt et bestyrelsesmøde.

§ 6. Fondets kapital, udbytte og overskud anbringes saaledes, som bestyrelsen til enhver tid anser det fordelagtig, i hensigtsmæssig sikkerhed og i bestyrelsens navn, og skal kunne afhændes eller paa anden maade realiseres, naar bestyrelsen saa bestemmer.

§ 7. Bestyrelsen kan til enhver tid forandre eller ophæve de ovenstaaende regler, helt eller delvis, ligesaa kan den revidere størrelsen af bidragene og ydelserne, og naar den finder det nødvendigt, kan den engagere en regnskabskyndig mand til at undersøge selskabets stilling og budgetmæssige tilstand, eller hvilketsomhelst andet forhold, som maatte have indflydelse paa dette.

§ 8. Bestyrelsen er forpligtet til fra tid til anden at udfylde enhver ledighed, som maatte opstaa blandt dens medlemmers antal.

§ 9. Forøvrigt har bestyrelsen at rette sig efter et hos denne deponeret dokument, dateret den 11te mai 1897. Et eksemplar af dette dokument skal kunne forevises ved henvendelse til sekretærerne.

Bilag 31.

Hjælpefond til forulykkede fiskeres efterladte.

I den nærmeste tid før Aalesunds brand havde Aalesunds fiskerforening under forberedelse dannelsen af et hjælpefond til forulykkede fiskeres efterladte her i byen og nærmeste distrikter, skriver „Søndmørsposten“.

Man var allerede kommet saa langt, at lovene var endelig vedtagne paa et massemøde af fiskere den 20de december 1903. Og disse lød i sin helhed saaledes:

§ 1.

Fondets hovedformaal er at yde bidrag til forulykkede fiskeres efterladte.

§ 2.

Saadanne bidrag kan, saasnart fondets midler tillader det, ydes:

a. Til efterladte af mandskaber, forulykkede under fiskeribedriften paa fiskefartøier — herunder indbefattet dampskibe, seilfartøier og baade — hjemmehørende i Aalesund, og hvis redere og mandskaber yder den i nærværende love fastsatte afgift til fondet.

b. Ligestillet med de i punkt a omhandlede skal saadanne fartøier og mandskaber være, som fondets styre finder staaende i et saadant interesseforhold til byen, at de bør kunne indlemmes i fondet.

c. Til fiskere, som er blit arbeidsudygtige ved ulykke, tilføiet under fiskeribedriften paa de i punkt a og b omhandlede fartøier.

§ 3.

Afgift til fondet svares efter følgende regler:

Af hver fisketurs fangst erlægges, efter at udgifterne til agn, kok og is er fradraget:
af fiskernes anpart en halv %,
af redernes andel en kvart %,
af skipperes, maskinfolks og koks indtægter ombord en halv %.

§ 4.

Af fondets aarlige midler skal 20 % samt renterne af den til enhver tid staaende kapital afsættes til et kapitalfond. Efter at dette har naaet en kapital af kr. 50 000 — femti tusinde kroner — skal kun renterne afsættes til kapitalfondet, indtil dette er steget til kr. 100 000 — et hundrede tusinde kroner.

§ 5.

Ved indtrædende større ulykkestilfælde skal fondets styre kunne gjøre undtagelser fra de i § 4 fastsatte bestemmelser, dog først efter at have erhvervet samtykke dertil af et for anledningen sammenkaldt møde af bidragsydende redere og fiskere.

§ 6.

Fondets styre skal bestaa af Aalesunds magistrat og sogneprest, et af Aalesunds magistrat og formandskab valgt medlem, to af de bidragsydende redere valgte medlemmer samt af Aalesunds fiskerforenings bestyrelse med indtil 7 medlemmer. For at være beslutningsdygtige skal mindst 7 medlemmer af styret være tilstede, hvoraf mindst 4 fiskere. Styret vælger inden sin midte formand og næstformand.

§ 7.

Styret har at virke for fondets almindelige tilslutning, at drage omsorg for afgifternes inddragning i rette tid, og for midlernes betryggende forvaltning, at foretage bidragsuddelingen samt at vaage over fondets interesser i enhver henseende.

§ 8.

Fondets regnskaber revideres med kommunens samtykke af kommunerevisorerne og decideres af en decisionskomite bestaaende af 4 medlemmer, hvoraf fiskerforeningen vælger 2 og rederne 2.

§ 9.

Regnskab med beretning om fondets stilling og virksomhed afgives ved hvert aars udgang til Aalesunds kommunestyre og Aalesunds fiskerforening og offentliggjøres paa hensigtsmæssig maade.

§ 10.

Finder fondets styre, at forandring i fondets love er paakrævet, kan forslag til saadan forandring forelægges paa et af styret sammenkaldt møde af de bidragsydende fiskere og redere, men kan først afgjøres paa et 6 maaneder derefter sammenkaldt lignende møde. For vedtagelse af et saadant forslag udkræves tre fjerdedele af de mødendes stemmer. Fondets midler skal dog i intet tilfælde kunne anvendes uden til hjælp for fiskere og deres efterladte.

Som man vil se, er tanken den, at fondet skal dannes ved tilskud af fiskerne selv og af rederierne for fiskefartøier. Omtrent alle rederier for fiskedampere havde allerede bundet sig til i et tidsrum af 5 aar at svare den paa dem efter lovene faldende afgift, og alt var saaledes i bedste gjænge. Men saa kom branden og bragte forstyrrelse i dette som i saa meget andet. Sagen har siden maattet hvile, indtil den nu er gjenoptat.

Forleden aften var der sammenkaldt et massemøde af fiskere i sagens anledning. Der var mødt frem etpar hundrede mand. Til dirigent valgtes skipper Lauritz Godø.

Efterat det foran gjengivne forslag til love var oplæst, blev tanken anbefalet af flere talere. Fra enkelte hold blev der fremholdt ønskeligheden af, at der af fondet ogsaa kunde ydes bidrag i sygdomstilfælde og til gamle, arbeidsudygtige fiskere. Imidlertid enedes man om for nærværende ikke at gaa videre end i lovforslaget bestemt, idet man dog kunde ha en senere udvidelse i tanke, om den viste sig gjennemførlig. Hvis tilslutningen blir almindelig, hvad der er god udsigt til, vil det ikke bli saa smaa aarlige indtægter, fondet faar — de ansloges til en 12—15 000 kroner —, saa der er god udsigt til, at formaalet for fondet kan udvides. Først bør der dog sørges for, at fondet kan bli saa stort, at man har et godt rygstød, saa man kan møde mulige større ulykker.

De fleste paragrafer blev vedtat enstemmig. Dog blev der til nærmere bearbeidelse af paragraf 4 nedsat en komite bestaaende af følgende medlemmer: Jon Aarflot, E. Blindheim, Lauritz Madsen, maskinist Aadal, M. Ertesvaag og Rønnestad.

Der blev nemlig af flere udtalt ønskeligheden af, at fondet kunde bli større end efter forslaget. Ligesaa blev det anset ønskeligt, om man

kunde faa en statistisk oversigt over tidligere ulykkestilfælder, en beregning af de sandsynlige indtægter og om muligt nærmere regler for ydelse af understøttelse.

Der er ikke tvil om, at et hjælpefond, som det her planlagte, vil bli af overmaade stor betydning for vor fiskerstand og for fiskeribedriften i det hele, og man maa oprigtig haabe, at planen kan realiseres.

I Holland, og muligens andre lande, har man, saavidt vi ved, indrettet sig paa lignende maade.

Bilag 32.

Direktør Hoels udtalelse angaaende det foreliggende forslag til en fiskerforsikring.

Hr. fiskeridirektør Johan Hjort har anmodet mig om en kortfattet udtalelse angaaende den af ham udarbeidede betænkning om muligheden af for tiden at realisere en ulykkesforsikring for norske fiskere.

Idet jeg forudskikker den bemerkning, at enhver siffermæssig kontrol af den fremlagte statistik og de af denne udledede koefficienter og præmier udtrykkelig er holdt udenfor mit mandat, da alle talsammenstillinger paa andet hold antages at være underkastet behørig revision, forstaar jeg den til mig rettede henvendelse derhen, at jeg blot i korthed skal udvikle mit syn paa de i betænkningen fremførte hovedprinciper for ordningen af den paatænkte forsikring. Jeg finder det forøvrigt saameget mindre nødvendigt at underkaste udredningen nogen detaljeret kritisk gjennemgaaelse, som jeg under betænkningens udarbeidelse har havt anledning til personlig konference med forfatteren, hvorunder mindre divergenser i opfatningen af enkelthederne er blevne udjevnede, og hvorved mit personlige syn paa disse i det væsentlige har fundet udtryk i betænkningen selv.

Forsikringens omfang.

Ved udarbeidelsen af et forslag som det foreliggende melder to hovedspørgsmaal sig straks:

1. Forsikringens omfang, naar den nogenlunde fyldestgjørende skal dække de ved ulykkestilfælde under bedriften opstaaede forsikringsbehov.

2. Hvorvidt eller i hvilken udstrækning en saadan forsikring lader sig gjennemføre fra begyndelsen af.

Som fyldestgjørende vilde forsikringen antagelig kunne betragtes, hvis der med tilstrækkelige erstatningsbeløb var anledning til at lade den omfatte

a. Sygehjælp (dagpenge, lægehonorar o. lign.) til enhver forsikret, der kommer tilskade ved ulykkestilfælde under fiskeribedrift.
b. Graderet livrente til enhver forsikret, der under de samme omstændigheder bliver varig invalide (helt eller delvis).
c. Begravelseshjælp ved dødsfald som følge af ulykkestilfælde under bedriften.
d. Enkerente for den afdødes efterladte hustru.
e. Ophørende livrenter for hans børn under 15 aar.
f. Under visse omstændigheder erstatning til andre af den forulykkede forsørgede personer (ascendentrenter).

Det er a priori givet, at en saa omfattende forsikring for en bestand af henved 90 000 hovedpersoner vil kræve et stort administrativt og forsikringsteknisk apparat. Den vil videre medføre omkostninger, som det under den forhaandenværende mangel paa tjenlig forsikringsstatistik blir umuligt paa forhaand endog blot tilnærmelsesvis at kalkulere, men som under alle omstændigheder maa bli saa store, at de vil virke som en trykkende byrde, enten de overveiende skal belastes de forsikrede selv eller i en eller anden form bestrides af det offentlige.

Hr. Hjort har derfor — og jeg mener med fuld grund — straks taget afstand fra tanken om med en gang at gjennemføre for fiskernes vedkommende en komplet forsikringsordning i lighed med industriarbeidernes (rigsforsikringsanstalten). Men han har paa samme tid havt for øie at anordne sin forsikring saaledes, at den i en beskeden begyndelse indebærer muligheden for en sukcessiv udvikling mod den komplette forsikring som et fremtidsmaal. I den plan, som derved er antydet, ligger efter min opfatning forslagets store styrke, naar der under hensyntagen til den mangelfulde statistik skal skrides frem med den varsomhed, som sagens store økonomiske betydning tilsiger.

Den tvungne minimumsforsikring.

Hr. Hjorts forslag om at indføre en tvungen minimumsforsikring istedetfor at bygge det hele paa frivillighed er utvilsomt rigtigt i betragtning af den ringe forstaaelse, man hos os endnu kan paaregne af forsikringers værd idetheletaget. De private saavel livs- som ulykkes-

forsikringsselskabers erfaringer taler her et tydeligt sprog. Skal den paatænkte forsikring blive effektiv, maa den pligtmæssig tegnes for de flest mulige af de personer, for hvem den anordnes; ad frivillighedens vei naar man sikkert kun et ringe faatal, og den hele foranstaltning vil forfeile sin hensigt.

Efter hr. Hjorts forslag skal den tvungne forsikring yde

Dødsfaldserstatning	kr.	500.00	en gang for alle
Invaliditetserstatning	„	720.00	—:—
Dagpenge	„	1.50	under sygdom

som følge af ulykkestilfælde under bedriften, løbende fra den 13de uge og i det høieste til aarsdagen, efterat ulykken fandt sted. Aarspræmien er beregnet til netto kr. 2.64, brutto kr. 3.00, idet differencen er administrationstillæg. Heraf betaler de forsikrede selv det halve med et totalbeløb af anslagsvis kr. 130 000 pr. aar, medens de øvrige kr. 130 000 forudsættes dækket af eksportafgifterne.

Er man enig i hr. Hjorts tanke om at starte forsikringen som en beskeden begyndelse til noget større, kan der neppe reises afgjørende indvendinger mod den begrænsning af virksomhedens omfang, som her er foreslaaet, ei heller mod de opstillede satser, ihvorvel dette nærmest er en skjønssag. Derimod er naturligvis overslaget over præmiernes størrelse i høi grad usikkert, hvad ingen sterkere kan pointere end hr. Hjort selv har gjort det. Den før fremhævede mangel paa tjenlig forsikringsstatistik gjælder jo ogsaa denne begrænsede forsikring saavel som den komplette. Den foreliggende norske statistik over forulykkede fiskere er øiensynlig i og for sig skrøbelig, og efter den maade, hvorpaa hr. Hjort har søgt at supplere den, kommer der ind sterke momenter af skjøn. Om muligt endnu usikrere er fastsættelsen af antallet af dem, der aarlig yder sin kontingent til disse ulykker og som forsikringen skal omfatte. Imidlertid mener jeg, at man under de forhaandenværende omstændigheder ikke bør forsmaa den veiledning, statistiken gir, saaledes som den nu foreligger bearbeidet fra hr. Hjorts haand. Til en vis grad tjener her erfaringerne fra den danske forsikring til kontrol. Dødssandsynligheden efter norsk statistik overstiger den tilsvarende danske sandsynlighed med kun 15 % (betænkningens side 45). Overensstemmelsen er bedre, end man paa forhaand kunde vente. Paa den anden side maa ikke denne overensstemmelse indbyde til overilede slutninger. Ligesom bedriftens hazard inden de forskjellige norske fiskerier og paa de forskjellige norske kyststrækninger utvilsomt er høist forskjellig, er det vel overveiende sandsynligt, at det samme vil være tilfældet med den gjennemsnitlige hazard for fiskeribedriften i de to lande. Hvor stor forskjellen er, kan neppe for tiden bedømmes. Fremhæves maa det dog, at den danske dødssandsynlighed er udledet af erfaringer fra en paa

frivillig indtrædelse bygget forsikringsordning med den heraf følgende chance for, at netop de større risikoer i overveiende antal har været repræsenterede. Den anførte danske dødssandsynlighed tør derfor antages at være høiere end gjennemsnitlig for hele den danske fiskeribedrift. Forøvrigt spænder de danske erfaringer endnu over et kort tidsrum, og forsikringen har omfattet et forholdsvis ringe antal medlemmer.

Sterke momenter og usikkerhed træder saaledes overalt frem, naar man skal bygge forhaandsberegninger over den eventuelle norske forsikrings udgifter paa det foreliggende materiale, det være sig dansk eller norsk. Heller ikke eksisterer der, saavidt jeg har kunnet bringe i erfaring, nogen fremmed ulykkesstatistik for fiskere, der med større fordel end det af hr. Hjort benyttede materiale vil kunne finde anvendelse paa norske forholde. Men saa meget anser jeg det berettiget at slutte af de i betænkningen benyttede data, at den norske forsikring, begrænset som af hr. Hjort foreslaaet, ikke vil medføre udgifter og risiko for det offentlige, der bør virke afskrækkende, naar det gjælder at sætte iverk en humanitær foranstaltning af saa indgribende betydning for en stor klasse af særlig ugunstig stillede medborgere som den, det her gjælder. Og jeg maa yde hr. Hjort min fulde tilslutning, naar han fremhæver, at man ved at oprette en fiskerforsikring som af ham foreslaaet, trods alt har en bedre oversigt over foranstaltningens konsekvenser end danskerne havde, da de iverksatte sin, og at man overhovedet ingen vei vil komme med den omhandlede sag, hvis man ikke vover at tage risikoen for en i forhold til det beregnede udgiftsbeløb ret betydelig overskridelse. Fordelen ved forslaget om den sterke begrænsning af ydelserne, indtil sikrere erfaringer kan indhentes gjennem forsikringen selv, træder i denne forbindelse sterkt frem; thi om der end kan være nærliggende muligheder for en høi overskridelsesprocent, vil dog det absolute beløb ifølge sagens natur neppe blive af betænkelig størrelse.

Mod den foreslaaede præmie vil naturligvis fra forsikringsteknisk synspunkt kunne reises den indvending, at den er en gjennemsnitspræmie, der meget langt fra giver udtryk for den virkelige risiko, som forsikringen skal dække for hver enkelt af dens medlemmer. Som af hr. Hjort paavist, er der ved de norske fiskerier indtraadt en betydelig differentiation i arbeidet, og ulykkesrisikoen for den enkelte forsikrede er utvilsomt saa høist forskjellig, at en inddeling i fareklasser kunde ha sin fulde berettigelse. Men umuligheden af en forhaands opstillen af saadanne ligger i dagen, og ligeoverfor indvendinger af den antydede art kan kun opstilles en appel til fiskernes solidaritetsfølelse som stand. Forhaabentlig vil denne være sterk nok til at afdæmpe fordringen om de forsikringstekniske retfærdighedshensyns fyldestgjørelse i detaljerne, naar dette er en nødvendig betingelse for, at den omhandlede forsikrings-

tanke overhovedet skal kunne realiseres. Fareklasseinddelingen maa foreløbig indrangeres blandt de fremtidsmaal, som kun kan naaes gjennem erfaringer og statistisk materiale fra forsikringsvirksomheden selv.

I nøie sammenhæng med tanken paa den omhandlede forsikrings udviklingsmuligheder staar den af hr. Hjort foreslaaede fremgangsmaade ved præmiernes indkrævning og forsikringens administrative anordning idetheletaget. Hr. Hjorts argumentation ligeoverfor spørgsmaalet om at indkræve præmierne i forbindelse med baadmerkernes udlevering synes mig overbevisende, og jeg yder den min tilslutning, ikke blot fordi en stor kontingent af fiskere ved denne fremgangsmaade rent institutionsmæssig stilles udenfor forsikringen, men ogsaa — og det ikke mindst — fordi en saadan ordning i høi grad vil vanskeliggjøre tilveiebringelsen af de statistiske data, der skal danne basis for forsikringsvirksomhedens videre udformning og fuldkommengjørelse. Ved, som hr. Hjort foreslaar, at knytte præmiebetalingen til lokale institutioner i den forsikredes hjemstavn, er muligheden for tilveiebringelse af det fornødne statistiske raamateriale paa en praktisk maade lagt tilrette.

Den frivillige forsikring.

I følelsen af de foreslaaede erstatningsbeløbs utilstrækkelighed og det høist forskjellige behov for forsikring i de forskjellige landsdele og inden de forskjellige grene af fiskeribedriften har hr. Hjort ved siden af den obligatoriske minimalforsikring foreslaaet anordningen af en frivillig forsikring med adgang til tegning af forsikringsbeløb optil det 5-dobbelte af minimalforsikringens. Da ogsaa denne frivillige forsikring er bygget paa forudsætningen om fuld statsgaranti og paa grundlag af de for den obligatoriske forsikring udledede præmiesatser, har jeg ikke kunnet undlade — saaledes som ogsaa i betænkningen, side 73 nævnt — at fremhæve de betænkeligheder, som fra forsikringsteknisk synspunkt maa reises mod en saadan foranstaltning. Jeg vurderer fuldt ud hr. Hjorts bemerkninger om, at sansen for forsikring idetheletaget, hensynet til forsørgelsespligt o. s. v., vil være momenter, der trækker den enkelte i retning af frivillig forsikring, uanseet den større eller mindre ulykkesrisiko, hans specielle virksomhed medfører; men tendensen vil dog utvilsomt gaa i retning af, at den frivillige forsikring efterhaanden kommer til at omfatte sterkere udprægede risikoer end den obligatoriske, siden bedriftens harzard er saa forskjellig, som den vitterlig er paa den norske kyst. Min betænkelighed vilde været mindre, hvis det kun gjaldt adgang for fiskerne enkeltvis til at indmelde sig i de høiere forsikringsklasser. Den erfaringsmæssig i vort land raadende mangel paa sans for forsikringers betydning vilde sandsynligvis gjøre tilslutningen forholdsvis liden

og derved begrænse garantiens økonomiske rækkevidde for staten; men forudsætningen er (side 73), at der ogsaa skal gives hele kommuner adgang til at indføre tvungen forsikring med forhøiede erstatningsbeløb for samtlige vedkommende kommunes fiskere eller nærmere definerede grupper af saadanne. Om end den enkelte fisker, ialfald til en begyndelse, kan tænkes at savne oversigt over de fordele, han under særlig hazardiøse omstændigheder opnaar ved at kjøbe en forsikring, baseret paa præmier efter gjennemsnitsrisikoen inden den hele fiskeribedrift, tør man neppe gaa ud fra, at kommunale myndigheder i særlig udsatte distrikter vil være blind for betydningen af at kunne ekstraforsikre (med eller uden kommunalt bidrag) saadanne hjemstavnsberettigede fiskere, der præsumptivt vil frembyde størst chance for at paaføre kommunen udgifter til fattighjælp og lignende, al den stund dette kan ske for en præmie, der sandsynligvis er meget lavere, end den ved forsikringen overtagne risiko skulde tilsige. I ethvertfald anser jeg det for min pligt at fremhæve den mulighed for overskridelse, som denne side af forslaget indebærer og paa dette punkt tilraade forsigtighed. Imidlertid er jeg enig med hr. Hjort i, at det foreliggende forslag vil tabe en af sine mest tiltalende sider, om adgangen til den frivillige høiere forsikring helt skulde sløifes; for at opretholde den kan der visselig være al grund for det offentlige til ved eventuelle ekstrabidrag at træde støttende og opmuntrende til. Men det forekommer mig, at en nærmere undersøgelse om, i hvilken udstrækning kommunerne vil benytte sig af adgangen til at indføre en lokal, tvungen forsikring efter forhøiede erstatningssatser, bør foranstaltes, inden man ved lov fastslaar denne ret som ubegrænset, og antagelig bør der i loven blot aabnes adgang for departementet til efter ansøgning i hvert enkelt tilfælde at give særskilt bevilling til indførelse af den frivillige lokale forsikring, og det kun indenfor en af stortinget fra tid til anden nærmere fastsat begrænsning. Da jeg ved nærværende udtalelses afgivelse ikke har været forelagt selve lovkonceptet og saaledes ikke kjender forslagets præcise udformning paa dette punkt, maa jeg indskrænke mig til foranstaaende antydninger.

Forsikringens administration.

Med hensyn til forsikringens administration antar jeg den af hr. Hjort udkastede plan for en saadan at være fyldestgjørende. Hvorvidt det foreslaaede administrationstillæg til nettopræmien (13 à 14 % af denne), vil vise sig tilstrækkelig, er det vanskeligt at have nogen mening om paa forhaand. Det vil utvilsomt være nødvendigt at sætte op en særskilt centraladministration, og skjønt den foreslaaede organisation i sine grundtræk er enkel, vil centralkontoret efter al erfaring fra anden forsikringsvirksomhed blive

belastet med et betydeligt arbeide. Allerede den obligatoriske minimalforsikring vil omfatte ca. 18 gange saa mange medlemmer som den danske forsikringsanstalt, og hertil kommer, at centralkontoret paa grund af statsgarantien maa være overordnet myndighed ligeoverfor de lokale, engere administrationer, der skal bestyre de eventuelle frivillige forsikringer. Alle spørgsmaal om erstatninger maa antagelig ogsaa for disse vedkommende finde sin endelige afgjørelse ved centralkontoret, ligesom dette maa føre nøie indseende med virksomheden inden de lokale forsikringsindretninger og bistaa dem med raad og daad. Tilveiebringelsen og bearbeideleen af den fornødne statistik vil ogsaa medføre et ret betydeligt arbeide.

Det vil sikkert være hensigtsmæssigt, som af hr. Hjort foreslaaet, at centralkontoret har sæde i samme by som fiskeridirektoriatet, og at der mellem disse to institutioner etableres et samarbeide i den udstrækning, som forholdene naturlig tilsiger det. Det vil derfor være rimeligt og rigtigt, at fiskeridirektøren er selvskrevet medlem af (eventuel formand i) den bestyrelse, som skal have overtilsynet med centralkontorets forretningsførsel og med forsikringsvirksomheden idetheletaget. Men paa grund af denne virksomheds væsensforskjellighed fra de opgaver, der ellers naturlig henhører under fiskeridirektoriatet, vil der neppe være noget vundet ved direkte at underordne fiskeriforsikringen under dette. Efter sagens natur bør den anordnes som en særskilt institution, og paa grund af virksomhedens omfang og art maa centralkontoret ledes af en chef, der maa være en i forsikringsvæsenets teori og praksis fuldt uddannet mand. Denne chef bør derhos være medlem af bestyrelsen, da det antagelig vil medgives at være lidet rationelt, at den mand, der kjender alle virksomhedens detaljer og i det hele maa forudsættes at være den kyndigste, skal være uden direkte indflydelse paa de vigtigste sagers afgjørelse.

Af det foranstaaende vil det fremgaa, at jeg i alt væsentligt kan yde den af hr. Hjort udarbeidede plan for en ulykkesforsikring for fiskere min fulde tilslutning. Med den reservation, jeg har taget ligeoverfor den frivillige forsikring, anser jeg forslaget for særdeles anbefalelsesværdigt som grundlag for den omhandlede reforms gjennemførelse, idet jeg mener, at det paa en praktisk maade omgaar mange af de vanskeligheder, som ellers er forbundet med at føre en sag af den omhandlede art ud i livet. Det anbefaler sig ogsaa ved den forsigtighed, hvormed det under de usikre forholde til en begyndelse vil sætte virksomheden igang, og det lægger veien aaben mod en sukcessiv gjennemførelse af den fuldkomnere organisation, som man efter min mening ikke bør tabe af sigte.

p. t. Kristiania den 6te april 1907.

Andor Hoel.

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

2DET HEFTE **1907**

BERGEN
A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI
1907

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

2DET HEFTE 1907

1. **Anton M. Schweigaard:** Om havfiskefondene.
2. **Finn C. Knudsen, O. Alvig** og **N. Olsen:** Forslag til love og regler for den offentlige kontrol med de fiskefartøier, som har eller som agter at erholde laan af de offentlige havfiskefonds.
3. **Thor Iversen:** Fiskeforsøg i Finmarken sommeren 1906.
4. **Johan Hjort:** Nogle resultater af den internationale havforskning.
5. **Jens O. Dahl:** Om baadassurance.

BERGEN
A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI
1907

Anton M. Schweigaard.

Om havfiskefondene.

I. Havfiskefondenes historie og virksomhed.

A. Det ældre havfiskefond.

I december 1887 indgav Selskabet for de norske fiskeriers fremme forslag til indredepartementet om oprettelse af et laanefond paa kr. 200 000.00 til fremme af havfisket. Forslaget blev optaget af regjeringen og bevilgningen givet af stortinget 19de juni 1889. — (Allerede i indberetning af 20de august 1883 til indredepartementet havde konsul B. Anker Bødtker taget sagen op. Denne indberetning er — saavidt vides — det første offentlige indlæg om spørgsmaalet. Se „Norsk Fiskeritidende“ 1884 s. 87 —93). — Af de udførlige motiver til fiskeriselskabets nævnte forslag, hvilke blev lagt til grund for myndighedernes beslutninger, skal hidsættes et uddrag, — idet det bemerkes, at alle udhævelser er gjort her.

Selskabets direktion udtaler saaledes bl. a.:

„At kapital tidligere ikke er sat ind i større udstrækning i denne „bedrift kommer tildels deraf, at om vi end har mange gode sjøfolk, har „dog de færreste noget kjendskab til havfisket og med uøvede folk er „der megen sandsynlighed for, at den i begyndelsen vil bringe tab. — — — „De betænkeligheder, kapitalisten, der skal benytte leiede folk, har for „at indlade sig paa denne bedrift, formindskes adskilligt, naar besætnin„gen selv enten er eier eller delagtig i forretningen. Det er almindelig „anerkjendt, at det meste udbytte erholdes, hvor mandskabet fisker paa „part. — — — Ved at være eier eller parthaver forøges besætningens „interesse i udbyttet end mere, og er det direktionens formening, at skal „et havfiske udvikle sig hos os, da vil dette ske lettest ved, at intiativet „til det udgaar væsentligst fra fiskerne selv, som den klasse, der har de „største forudsætninger til at gjøre foretagendet rentebærende. Hoved„spørgsmaalet bliver at skaffe kapital; thi man nærer ingen „tvil om, at den vil forrente sig og forrente sig godt. Denne „kapital kan muligt ydes af privatmænd, men — — — man maa erindre, „at man her staar overfor en ny bedrift, og at der i begyn„delsen er mange vanskeligheder at overvinde.“

Efter at direktionen har gjennemgaaet andre landes foranstaltninger til havfiskets ophjælp, fremhæver den dernæst særlig, at „hovedformaalet her er at skabe en ny og lønnende industrigren, som „hidtil har været forsømt hos os, nemlig havfisket."

Videre udtales: „Da her er spørgsmaal om en ny bedrift, der som „alt nyt har sine vanskeligheder at overvinde, tror direktionen, at hensigten med laanene neppe vil naaes, hvis renten ikke sættes „lavt, og skal den i saa henseende tillade sig at foreslaa høist 3 pct. „Herved kommer vistnok staten til at gjøre en opofrelse; men denne, „nemlig rentetabet, bliver forholdsvis høist ubetydelig, og vil „vistnok faaes mange gange tilbage, naar de første forsøgsstadier er gjennemgaaede, og denne vigtige industrigren „har fæstet rod." — — —

Særlig fremhæves som fordel ved offentlige laan, at „laantageren „ved at erholde fri dispositionsret over udbyttet kan gjøre det „mest mulige ud af sit arbeide. Denne sidste omstændighed kan der ikke „lægges nok vegt paa; thi erfaring ikke alene fra os, men ogsaa fra andre „lande har vist, at laan paa betingelse af tvunget salg af pro-„duktet til laangiveren, et forhold, som er det almindelige, og som „ikke godt kan være anderledes, hvor laanet ydes af privatmænd, brin-„ger som regel laantageren dybere og dybere i gjæld."

De af fiskeriselskabet fremholdte synspunkter vandt sterk anklang hos de bevilgende myndigheder, og eftersom behovet til laanemidler voksede, er fondet stadig blevet forøget, — foruden at „det nye fond" (kun for dampskibe) samt et særligt „Finmarksfond" i de forløbne aar er blevet oprettet. Om disse to fond nærmere senere.

Ved stortingsbeslutning af 30te juli 1892 blev „det ældre fond" forøget til kr. 300 000.00, medens udlaansrenten samtidig nedsattes fra 3 til 2½ pct. Videre forøgede stortinget fondet ved beslutninger af 14de juli 1893, 29de mai 1894 og 1ste mai 1899 indtil kr. 700 000.00.

Ved beslutning af 21de septbr. 1905 blev der for „det ældre fond" tilladt anvendt kr. 70 000.00 midlertidig af „det nye fond". Og endelig er ved stortingsbeslutning af 13de april 1907 det ældre fond yderligere forøget med kr. 400 000.00, idet der forudsattes, at de nævnte 70 000 kroner tilbageføres til det nye fond, hvilket samtidig ogsaa blev forøget. Se nedenfor.

Udlaansregler for begge fond er trykt som bilag 1 og 2 til nærværende afhandling.

Indtil januar maaneds udgang 1907 er af det ældre fond udbetalt 515 laan til et samlet beløb af kr. 1 446 298.00. Til samme tid var der indfriet 166 laan paa tilsammen kr. 391 391.00. — Den 31te januar 1907 var der af fondet tilstaaet, men ikke anvist, 26 laan til et beløb af

kr. 41 200.00. Til hvilke amter disse laan var tilstaaet, sees af den amtsvise gjennemgaaelse, side 224 ff. Af tabellen, bilag 4, sees til hvadslags foretagender og til hvilke amter de anviste laan er ydet. Den herredsvise fordeling er behandlet i en fælles tabel for alle tre havfiskefond (bilag 12) og skal blive omtalt udførligere.

Det ældre fond har paa 13 laan lidt et samlet tab af kr. 32 339.30. Nærmere enkeltheder sees bilag 5.

Hvorledes de anviste laan fordeler sig paa de forskjellige aar, sees af tabellen, bilag 6, medens bilag 7 viser forholdet mellem laanenes størrelse. I den sidste tabel er ikke medtaget laan til anlæg for fiskens tilvirkning. Der er givet 10 anlægslaan til samlet beløb af kr. 128 000.00 til røgerier og forædlingsfabriker samt til et enkelt ishus. Saadanne laan er ikke givne siden 1901. I de senere aar er der saaledes kun ydet laan til seil- og motorfartøier af „det ældre fond", idet alle dampskibslaan siden 1902 er henvist til

B. Det nye fond.

Dette fond, der ogsaa kaldes „dampskibsfondet", blev oprettet 30te mai 1900 med en sum af indtil kr. 500 000.00 efter forslag af fiskeriagent Westergaard.

Fondets udlaansregler (bilag 2) blev efter forslaget gjort mere forretningsmæssige end for det ældre fond med hensyn til rentefod, afbetalingstid og sikkerhed.

Der udlaanes kun indtil fartøiets halve takst, og laanene tilbagebetales i 10 aar efter 1 aars afdragsfrihed med 4 pct. aarlig rente fra laanets udbetaling mod det ældre fonds $^{3}/_{4}$ takst, 15 aar, $2^{1}/_{2}$ pct. rente og et aars baade rente- og afdragsfrihed.

Det nye fond er tilgjængeligt for andre end fiskere og sjømænd, der selv deltager i bedriften, omend disse ogsaa her foretrækkes.

De forretningsmæssige betingelser, som ikke volder staten rentetab, har i tider med spændt statsbudget muliggjort forøgelse af det nye fond, medens statsmyndighederne samtidig har veget tilbage for at tilskyde midler til det gamle fond, hvorom der samtidig var forslag oppe fra fiskeriraad og fiskeristyrelse. Ved stortingsbeslutning af 16de mai 1902 blev nemlig det nye fond forøget fra 500 000 til 800 000 kroner. Stortingskomiteen citerer og henholder sig i sin indstilling til departementets bemerkning om, at der — uanseet andre aarsager — antoges „at være mindre „grund til iaar at foreslaa dette (d. v. s. det ældre) fond, hvoraf der kun „svares $2^{1}/_{2}$ pct. rente, yderligere forøget til byrde for statskassen." Ligeledes fremholdtes der stadig under forhandlingerne i stortinget lige-

overfor de mange financielle betænkeligheder, at heromhandlede fond var 4 pct. rentebærende og saaledes ikke paaførte det offentlige rentetab.

Af det nye fond er til udgangen af januar 1907 udbetalt 40 laan, udgjørende tilsammen kr. 807 500.00, som amtsvis er fordelt saaledes, som tabellen bilag 8 viser. Af samme bilag fremgaar, i hvilke aar laanene er anvist. Til nævnte tidspunkt var helt indfriet fire laan med samlet beløb af kr. 77 000.00. — Den 31te januar 1907 var der af fondet tilstaaet, men ikke anvist, 8 laan med tilsammen kr. 129 000.00. Hvorledes disse tilstaaede laan fordeler sig paa amterne, vil sees af den amtsvise gjennemgaaelse side 223 ff.

To laan har bragt fondet et samlet tab af kr. 20 639.90, nemlig de to laan i dampskibene „Bergenseren“ og „Herlø“ — begge af Bergen — med henholdsvis tab af kr. 9 436.37 i 1904 og kr. 11 203.53 i 1905.

Ved stortingsbeslutning af 13de april 1907 er fondets kapital forøget indtil kr. 900 000.00.

C. Finmarksfondet.

der har noget lempeligere betingelser (se bilag 3) end „det ældre fond“, er oprettet 21de juni 1905. Dets kapital er kr. 200 000.00. Der kan udlaanes indtil $^4/_5$ af takstsummen mod pant i baaden og kommunegaranti for $^1/_{10}$ af laanet. Fondet blev oprettet efter forslag af Vardø fiskeriforening. — I sin bog „Fiskeri og hvalfangst“ foreslog dr. Hjort i 1902 lignende foranstaltninger til fremhjælp af fisket i Finmarken.

Da dette fond er istandbragt med de særegne forhold i Finmarken for øie, vil de nedenfor fremholdte betragtninger ikke tage sigte paa dette fond, der antagelig bør virke efter sine fordelagtigere vilkaar, selvom der skulde foretages forandringer i administrationen af de to andre fonds, hvis kapitaler ogsaa kan udlaanes til Finmarken.

Til udgangen af januar 1907 var af Finmarksfondet anvist 10 laan til samlet beløb af kr. 16 725.00. Af laanene var 4 tilstaaet Kjelvik og 3 Vardø, medens Hammerfest, Loppen og Oksfjord samt Lebesby havde 1 laan hver. Se bilag 9.

Den 31te januar 1907 var der tilstaaet, men ikke anvist, 26 laan af Finmarksfondet, tilsammen udgjørende kr. 61 580.00.

II. Hvor stor del af landets dækkede fiskeflaade er anskaffet med statshjælp?

Som ovenfor vil sees, var der til udgangen af 1906 bevilget følgende havfiskefond:

Det gamle fond	kr.	700 000.00
Det nye fond	„	800 000.00
Finmarksfondet	„	200 000.00
tilsammen	kr.	1 700 000.00

Af disse fond var til udgangen af januar 1907 udbetalt 555 fartøislaan til samlet beløb af kr. 2 142 523.00. Hertil kommer 10 laan til „anlæg" af det ældre fond, udgjørende tilsammen kr. 128 000.00. (Se bilag 4).

Med hvilke beløb samtlige 565 laan er fordelt paa de forskjellige amter fremgaar af bilag 10.

Hvilken del havfiskefondene har havt i fiskeflaadens udvikling, erfares bedst ved at sammenholde de for offentlige laan anskaffede fartøier med landets hele dækkede fiskeflaade forøvrigt. I løbet af vinteren 1906—07 har fiskeridirektøren indhentet oplysninger fra sjødistrikternes lensmænd og magistrater om dækkede fiskefartøier, idet der spurgtes om antallet af dampskibe, motorfartøier og seilfartøier. De sidste er igjen delt i to grupper, eftersom de af lensmændene er angivet at være under eller over 18 tons brutto og omhandles her under betegnelsen „mindre" og „større" seilfartøier. Som andre skjelnemerker mellem disse to grupper er ogsaa anført lasteevne: 100 tønder, og længde over dæk: 40 fod.

Angaaende de i skibsregistret indførte fiske- og fangstfartøier er modtaget oplysninger fra sjøfartsdirektøren, saaledes som vil fremgaa af bilag 16.

Efter opgaverne fra lensmænd og magistrater er opsat tabellen paa side 224, som amtsvis angiver landets samlede antal dækkede fiskefartøier,[1]) fordelt i de 4 nævnte grupper. I samme tabel er opført, hvor mange havfiskelaan der er ydet amterne[2]) til de forskjellige slags fartøier.

---

[1]) Der er ikke foretaget forandringer i disse officielle opgaver, skjønt enkelte ikke er helt rigtige. — Fiskedampere, som er indregistrerede i Norge, men som ikke driver fiske fra norsk havn, er ikke medregnede. Se bilag 16.

[2]) Laanene er opført paa det amt, hvor vedk. fartøi senest var tilladt henflyttet, inden laanet var tilbagebetalt.

Opgave over distrikternes dækkede fiskefartøier omkring januar 1907 samt over de til samme tid anviste laan af de 3 havfiskefond.

Amt	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Antal fartøier	Antal laan	Antal fartøier	Antal laan	Antal fartøier	Antal laan	Antal fartøier	Antal laan
Kristiania	—	—	—	1	—	2	—	—
Smaalenene	230	—	11	—	47	2	1	—
Akershus	8	—	—	—	6	—	—	—
Buskerud	4	—	—	—	6	—	—	—
Jarlsberg og Larvik	83	—	5	3	25	1	2	1
Bratsberg	64	—	5	1	14	2	—	—
Nedenes	108	4	16	3	32	4	—	—
Lister og Mandal	255	2	55	4	18	3	—	—
Stavanger	167	—	137	12	10	1	31	4
S. Bergenhus	164	1	215	15	9	1	—	1
Bergen	—	1	1	—	1	1	6	3
N. Bergenhus	12	—	25	4	17	1	18	11
Romsdal	288	4	101	24	394	4	92	21
S. Trondhjem	38	7	71	5	15	3	2	—
N. Trondhjem	20	9	27	7	3	—	2	2
Nordland	435	56	137	53	34	7	13	10
Tromsø	200	108	539	106	10	2	8	5
Finmarken	279	18	53	14	6	—	1	1
Sum for riget	2 355	210	1 398	252	647	34	176	59

Antal fiskefartøier ialt 4 576
— havfiskelaan „ 555

I forhold til landets flaade har, som tabellen viser, staten været mest behjælpelig med anskaffelse af dampskibe og større seilfartøier, idet henholdsvis $^1/_3$ og $^1/_5$ af disse farkoster er anskaffet ved hjælp af statslaan. For de mindre seilfartøier og motorbaadene har fondene spillet en forholdsvis mindre rolle, idet kun $^1/_{11}$ af de smaa seilskøiter og $^1/_{19}$ af motorfartøierne har havt offentligt laan. Regnes de fire grupper under ét, vil der for hvert dækket fiskefartøi, som er anskaffet ved statshjælp, findes 8 fartøier, som kun er bekostet af privat kapital.

Ovenfor er kun regnet med fartøiernes antal. Sammenligningen føres nu videre med hensyn til værdien. Ifølge fartøiernes indsendte,

bevidnede takstforretninger er havfiskefondenes flaade ansat til saadan værdi, som i tabellen nedenfor, hvor ligeledes de fire fartøigruppers laanebeløb er anført.

	Antal laan	Laanebeløb	Fartøiernes takstværdi
		Kr.	Kr.
Seilfartøier { mindre	210	218 283.00	404 103.00
Seilfartøier { større	252	684 340.00	1 308 737.00
Motorfartøier	34	171 900.00	333 537.00
Dampfartøier	59	1 068 000.00	2 296 728.00
Ialt	555	2 142 523.00	4 343 105.00

Efter havfiskefondenes takster kan for de fire grupper af fartøier udregnes en gjennemsnitsværdi saaledes:

Seilfartøier { mindre, gjennemsnitsværdi		kr.	1 924.30
Seilfartøier { større,	—	„	5 193.40
Motorfartøier,	—	„	9 809.90
Dampfartøier,	—	„	38 927.60

Med disse værdier som grundlag skulde landets dækkede fiskeflaade kunne beregnes til at have en værdi omkring 25 millioner kroner.

For de fire grupper fartøier stiller forholdet sig saaledes:

	Antal	Værdi
		Kr.
Seilfartøier { mindre	2 355	4 531 705.00
Seilfartøier { større	1 398	7 260 372.00
Motorfartøier	647	6 347 006.00
Dampfartøier	176	6 851 259.00
Ialt	4 576	24 990 342.00

Af hele den dækkede fiskeflaades beregnede kapital skulde saaledes omkring 9 pct. være reist ved offentlige laan.

Hvorledes værdien af samtlige dækkede fartøier fordeler sig paa de forskjellige amter sees af tabellen bilag 11.

Det herredsvise antal af fartøier med og uden havfiskelaan findes paa den udførlige tabel, bilag 12, hvor fartøierne er inddelt i de fire her behandlede grupper. Der henvises særlig til denne tabel, af hvilken distrikternes udvikling af moderne fiskeri — ved hjælp af offentlig eller privat kapital — tydelig vil fremgaa.

Først skal disse forhold her omtales for de større kystdeles vedkommende, og dernæst bliver hvert enkelt amt gjennemgaaet.

Af nedenstaaende tabel kan sees, hvorledes den dækkede fiskeflaade og havfiskelaanene fordeler sig paa kystens forskjellige dele:

	Dækket fiskeflaade		Anviste havfiskelaan		Lånebeløbets procentvise del af flaadens værdi
	Antal fartøier	Beregnet værdi	Antal laan	Laanebeløb	
		Kr.		Kr.	pct.
Skagerakkysten[1])	995	3 493 493.00	37	172 310.00	Ca. 5
Vestlandet[1])	813	5 127 125.00	56	596 935.00	- 12
Romsdal	875	8 525 171.00	55	481 930.00	- 6
Trøndelagen	178	952 851.00	30	88 700.00	- 9
Nordland	619	2 388 162.00	135	425 843.00	- 18
Tromsø amt	757	3 593 623.00	216	411 835.00	- 11
Finmarken	339	909 917.00	36	92 970.00	- 10
Ialt	4 576	24 990 342.00	565[2])	2 270 523.00[2])	Ca. 9

Skagerakkysten er den strækning, som har mindst laan i forhold til sin flaade. Fartøiernes antal overskrider de øvrige opførte kyststrækningers og den beregnede værdi nærmer sig værdien i Tromsø amt, medens dette amts laanebeløb er over dobbelt saa stort og laanenes antal det mangedobbelte.

Vestlandsamternes laan naar lidt over den gjennemsnitlige procent af flaadens værdi. Laanenes antal er lavt i sammenligning med laanebeløbet, da der til disse amter er givet mange dampskibslaan.

Romsdal har næst Skageraksamterne mindst laan i forhold til værdien af flaaden; intet enkelt amt har dog erholdt et saa stort tilskud af havfiskefondene.

Trøndelagens laanebeløb er i forhold til de to amters flaade lig det gjennemsnitlige for kystens forskjellige dele; antallet af fartøier er betydeligt lavere end paa de andre strækninger.

---

[1]) Til Vestlandet er regnet Bergensamterne og Stavanger amt — og til Skagerakkysten amterne østenfor.

[2]) Heri er medregnet de ovennævnte 10 laan til anlæg iland. Se bilag 4.

Nordland har størst laanebeløb i forhold til flaadens værdi. Dette skriver sig dog tildels fra betydelige laan til anlæg i land. Denne slags laan spiller paa langt nær saa stor rolle for noget andet amt. (Se bilag 4). Kun Romsdals amt har større samlet laanebeløb, medens laanenes antal kun overgaaes af

Tromsø amt. Laanene er her forholdsvis smaa, saa at laanebeløbets størrelse er mindre end i Romsdal og Nordland, tiltrods for laanenes store antal. Intet andet amt end Romsdal har saa stort antal fartøier.

Finmarken har omtrent erholdt laan som gjennemsnitlig i forhold til flaadens værdi. Antallet af laan svarer til Skagerakkystens. Kun Trøndelagen har et ringere antal fartøier og laan.

Nedenfor skal der nu for de enkelte amter knyttes bemerkninger til tabellen, bilag 12, angaaende fartøiernes og laanenes antal og i sammenhæng hermed nævnes, hvorledes vedkommende amts fartøier med ikke indfriede havfiskelaan driver fiske (se bilag 13), og hvilket bruttoudbytte driften har givet i de sidste par aar for disse fartøier. (Bilag 14). Videre nævnes antal og beløb af de laan, som 31te januar 1907 var tilstaaede amtet, men ikke udbetalte. Endelig skal samtidig omtales de fra amtet den 1ste april 1907 indkomne andragender om laan af det ældre fond, hvilke paa grund af kapitalmangel da ikke var behandlede. (Se bilag 15).

Kristiania opføres uden noget dækket fartøi.

Byen har erholdt 4 havfiskelaan til seil- og motorfartøier til samlet beløb af kr. 21 300.00. Et af fartøierne er senere flyttet til anden kommune.

Intet ubehandlet laaneandragende.

Smaalenenes amt har en dækket fiskeflaade paa 289 fartøier, hvoraf 230 mindre og 11 større seilfartøier, 47 motorfartøier og 1 dampskib. Kun 4 amter har et større antal smaa seilfartøier, og i 3 af disse amter er antallet kun lidet større. I antal af motorfartøier staar Smaalenene blot tilbage for Romsdal. Med hensyn til samlet antal kommer Smaalenenes amt som no. 8, medens det overgaar summen af fartøier i de øvrige amter ved Kristianiafjorden; ligeledes er antallet større end i begge de trønderske amter tilsammen. Fiskeflaadens beregnede værdi, kr. 999 709.00, staar mellem værdierne for Lister og Mandal og Nordre Bergenhus, samt overgaar ikke lidet Finmarkens. Smaalenenes største fiskeridistrikter er Hvaler og Onsø med henholdsvis 149 og 67 dækkede fiskefartøier.

Foruden et laan paa kr. 15 000.00 til et røgeri har havfiskefon-

dene kun ydet laan til to fartøier af amtets fiskeflaade, nemlig ialt kr. 16 000.00 til to motorfartøier. Et dampskibslaan paa kr. 20 000.00 er senere overført til andet amt. Dette er — forholdsmæssig — den ringeste anvendelse af fondene, idet to amter uden havfiskelaan, nemlig Akershus og Buskerud, heller ikke besidder nogen større fiskeflaade. De to motorfartøier med havfiskelaan driver lønnende sildefiske i Skagerak og ved Island og har tilsammen i de to sidste aar fisket for henholdsvis 21 000 og 25 000 kroner.

Et laaneandragende fra amtet beroede hos fiskeridirektøren ubehandlet 1ste april 1907. Der søges laan stort kr. 5 000.00 til et motorfartøi for sild- og linefiske i Skagerak og makrelfiske med dorg i Nordsjøen.

Akershus amt har 14 dækkede fiskefartøier, hvoraf 8 mindre seilskøiter og 6 motorfartøier. Værdien af nævnte fartøier er beregnet til kr. 74 253.00. Af kystens amter (byamterne undtaget) har kun Buskerud en mindre dækket fiskeflaade. Fartøierne er hjemmehørende i Asker, Nesodden og Soon.

Der findes intet havfiskelaan, hvilket amtet kun har fælles med Buskerud.

Intet ubehandlet laaneandragende.

I **Buskerud amt** har Røken herred 4 mindre seilskøiter og 6 motorfartøier til en beregnet samlet værdi af kr. 66 536.00. Dette er den mindste dækkede fiskeflaade i noget landsamt langs kysten.

Der findes i amtet ligesom i Akershus intet havfiskelaan.

Intet ubehandlet laaneandragende.

Jarlsberg og Larviks amt har 115 dækkede fiskefartøier, hvoraf 83 mindre seilskøiter, 5 større seilere, 25 fartøier med motor og 2 dampskibe. I antal kommer amtet nærmest Søndre Trondhjems amt og i værdi nærmest Nedenes. Værdien er beregnet til kr. 508 787.00. Kun 4 amter har flere motorfartøier. Herrederne Nøtterø og Brunlanes har hver 20 og 32 fartøier.

Amtet har 5 havfiskelaan, hvoraf 3 til større seilfartøier, 1 til motorbaad og 1 til dampskib. Det sidste laan er overført fra Smaalenene. Det samlede laanebeløb udgjør kr. 14 050.00, foruden dampskibslaanet. Fire af landsamterne har færre laan. De fartøier, som har havfiskelaan, driver sild-, bank- og makrelfiske. Damperen driver skrei- og islandsfiske og disponeres fra Kristianssund. — Der er i de sidste par aar efter beregning gjennemsnitlig fisket for ca. kr. 30 000.00 aarlig af de 3 fartøier, som nu har laan.

Intet andragende om havfiskelaan ubehandlet.

Bratsberg amt har 83 dækkede fiskefartøier, hvoraf 64 mindre og 5 større seilere samt 14 motorfartøier. Fartøiernes værdi er beregnet til kr. 286 461.00 eller meget nær det samme beløb som for Nordre Trondhjems amt, som dog har færre, men større fartøier. Skaatø er det største fiskeridistrikt med 39 fartøier.

Amtet har erholdt 6 havfiskelaan til samlet beløb af kr. 23 800.00. Tre af fartøierne med havfiskelaan er senere udflyttet af amtet. Kun to landsamter har færre laan. Et motorfartøi med havfiskelaan drev i 1906 bank-, makrel- og sildefiske med bruttoudbytte kr. 4 700.00.

Der var 1ste april 1907 fra amtet indkommet 3 ubehandlede laaneandragender til samlet beløb af kr. 15 060.00. To af andragenderne gjælder motorfartøier. Driftsplanen er tildels udelukkende sildefiske paa vest- og østkysten samt ved Island — tildels afvekslende bakke-, dorg- og sildefiske.

I **Nedenes amt** findes 156 dækkede fiskefartøier, hvoraf 108 mindre og 16 større seilere samt 32 motorbaade. Det samlede antal er noget større end i Søndre Trondhjems amt, hvis dækkede fiskeflaade dog er beregnet til høiere værdi. Værdien i Nedenes er ansat til kr. 604 835.00. Kun tre amter har flere motorbaade. — De vigtigste fiskedistrikter er Tromø med 37 og Høivaag med 28 fartøier.

Amtet har erholdt 12 havfiskelaan til samlet værdi af kr. 36 900.00. Et fartøi med havfiskelaan er senere fraflyttet amtet. Med hensyn til antal laan staar amtet mellem Lister og Mandals og Søndre Trondhjems amter, med hensyn til laanebeløb noget over sidstnævnte amt. — — — De fartøier, der for tiden har havfiskelaan, driver bank-, makrel- og sildefiske. Udbyttet var i 1906 for 7 saadanne fartøier ca. kr. 18 000.00. Den 31te januar 1907 var der tilstaaet, men ikke anvist, et laan paa kr. 1 000.00.

Et laaneandragende var 1ste april 1907 ubehandlet. Der andrages om 1 000 kroner til en motorbaad med samme driftsplan som ovenfor.

Lister og Mandals amt har 328 dækkede fiskefartøier, hvoraf 255 mindre og 55 større seilfartøier og 18 motorbaade. Det samlede antal fartøier nærmer sig Finmarkens og den beregnede værdi, kr. 952 912.00, overstiger dette amts. Følgende herreder har flest fiskefartøier: Randøsund (49), Oddernes (89), Søgne (34), Spangereid (34), Vanse (48) og Hitterø og Nes (27).

Syv havfiskelaan er anvist amtet foruden to fra andre amter overførte, hvilket antal staar imellem Jarlsberg og Larviks og Nedenes' antal laan. Det samlede beløb af de direkte anviste laan er kr. 25 260.00.

hvilket nærmest svarer til Bratsberg amt. Fartøier med statslaan driver skrei-, bank- og sildefiske samt tildels flyndrefiske. Ligeledes torskefiske ved Island. De nuværende 4 fartøier med havfiskelaan har i de sidste par aar tilsammen fisket for ca. kr. 9 000.00 aarlig.

Et ubehandlet andragende om laan paa kr. 3 000.00 til anskaffelse af et seilfartøi var indkommet 1ste april 1907. Driftsplan: Rev- og andet havfiske.

I **Stavanger amt** er der 345 dækkede fiskefartøier, hvoraf 167 mindre og 137 større seilfartøier, 10 motorbaade og 31 dampfartøier. Det samlede antal overstiger noget Lister og Mandals og Finmarkens. Dampskibsantallet staar kun tilbage for Romsdals amt. Fiskeflaadens beregnede værdi, kr. 2 337 709.00, nærmer sig den antagne værdi af Nordlands amts dækkede fartøier. Af herrederne har Sogndal 36, Egersund 37, Strand 35, Skudenes 40 og Torvestad og Skaare 41 fartøier.

Amtet har erholdt 13 havfiskelaan, hvoraf 3 til dampskibe og et til hermetikfabrik til samlet beløb af kr. 135 535.00. Heri medgaar det ene laan paa kr. 6 000.00 til anlæg, hvorimod 4 fra andre amter overførte fartøilaan ikke er medregnede. Laanebeløbet er noget større end i Søndre Bergenhus. Amtets seilfartøier med statslaan driver oftest kun islandsfiske — dampskibene desuden storsild- og nordsjøsild-fiske. Udbyttet for havfondenes fartøier med uindfriede laan var i 1905 148 000 og i 1906 120 000 kroner. Den 31te januar 1907 var der tilstaaet, men ikke anvist, et dampskibslaan paa kr. 12 000.00.

Den 1ste april beroede ét ubehandlet andragende om laan af kr. 12 000.00 til et seilfartøi. Driftsplan: Sildefiske ved Island og andre sildefiskerier.

Søndre Bergenhus amt har 388 fartøier, hvoraf 164 mindre og 215 større seilfartøier og 9 motorbaade. Fartøiantallet staar blot tilbage for Romsdals, Nordlands og Tromsø amter. Antallet af større seilfartøier overgaaes kun af Tromsø amt. Den beregnede værdi er kr. 1 520 455.00, hvilket tal staar imellem de for Stavanger og Nordre Bergenhus ansatte værdier. I de vigtigste fiskeherreder stiller antallet af fartøier sig saaledes: Sveen og Valestrand 36, Finnaas 62, Fuse 44, Austevold og Sund 96, Fjeld 27, Herlø 32, Manger og Fitjar hver 22.

Der er ydet amtet 20 havfiskelaan, hvoraf 1 til et røgeri. Laanebeløbet udgjør kr. 113 650.00, hvori er indbefattet kr. 15 000.00 til nævnte anlæg. Et fartøi med havfiskelaan har senere forladt amtet. Drift: Sildefiske i Nordsjøen og ved Island samt storsildfiske; videre: bankfiske og tildels makrelfiske. Udbytte i 1905 for 5 fartøier med havfiskelaan: kr. 15 000.00. I 1906: kr. 38 000.00 for 8 saadanne fartøier.

Fire laaneandragender til samlet beløb af kr. 28 840.00 var ubehandlede 1ste april 1907. Et af andragenderne angaar anskaffelse af motorfartøi. Driftsplan: Sild- og makrelfiske i Nordsjøen. For enkelts vedkommende linefiske udfor Feie.

Bergen har 8 dækkede fiskefartøier, hvoraf 1 større seilfartøi, 1 motorfartøi og 6 dampskibe. Værdien er beregnet til kr. 248 569.00.

Otte havfiskelaan er ydet til samlet beløb af kr. 110 250.00, hvori er medregnet kr. 15 000.00 til et anlæg. To fartøier med havfiskelaan er flyttet fra byen. Drift: Væsentlig storsild- og Nordsjøsildfiske, tildels bankfiske. To dampskibe, som nu har laan, fisker for ca. kr. 66 000.00 tilsammen aarlig.

Intet ubehandlet laaneandragende.

I **Nordre Bergenhus amt** findes 72 dækkede fiskefartøier. Af disse er 12 mindre og 25 større seilfartøier, 17 motorbaader og 18 dampskibe. Kun Romsdal og Stavanger amter har flere fiskedampere. Det samlede antal fartøier naar ikke op til antallet i Bratsberg amt. Den beregnede værdi, kr. 1 020 392.00, er lidt høiere end værdien af Smaalenenes fartøier. Af herrederne har kun Selje noget større antal fartøier, nemlig 33.

Der er ydet 15 havfiskelaan til amtet, hvoraf 10 til dampskibe. Kun Romsdal har erholdt flere dampskibslaan. Det samlede laanebeløb er kr. 237 500.00. Et dampskib med havfiskelaan er desuden tilflyttet fra andet amt. Drift: Storsild- og sildefiske i Nordsjøen; dernæst enkelte: Skrei-, Island- og en enkelt makrelfiske. Havfiskefondenes fartøier fiskede i 1905 for 283 000 og i 1906 for 337 000 kroner. Den 31te januar 1907 var der tilstaaet, men ikke anvist, 2 laan paa tilsammen kr. 12 000.00 af det ældre fond og 5 laan paa tilsammen kr. 89 000.00 af det nye fond.

Tre andragender om laan, hvoraf to til anskaffelse af motorfartøier, var 1ste april 1907 ubehandlede — til samlet beløb af kr. 54 500.00. Driftsplan: Væsentlig sildefiske i Nordsjøen. For et fartøis vedkommende kombineret med sælfangst om vaaren.

Romsdals amt har 875 dækkede fiskefartøier, hvoraf 288 mindre og 101 større seilfartøier, 394 motorfartøier og 92 dampskibe. I samlet antal samt i antal motor- og dampbaade overgaar dette amt langt ethvert af de øvrige. I smaa seilskøiter overgaaes det kun af Nordland. I antal større seilfartøier staar Romsdals amt som no. 5. Amtets fiskeflaade er beregnet til en værdi af kr. 8 525 171.00. Selvom man adderer de beregnede tre næst største værdier, nemlig værdierne for Tromsø, Nordland og Stavanger amter, naar man alligevel ikke fuldt op til værdien for Romsdals amt. Aalesund har 86 fartøier, Kristianssund 33, Sande og

Herø 96, Ulstein 47, Borgund 122, Haram 179, Fræenen, Akerø, Sandø og Bud tilsammen 184 og Edø 28.

Der er tilstaaet amtet 55 havfiskelaan, hvilket antal kun overgaaes af Tromsø og Nordlands amter. Amtet har faaet 21 dampskibslaan, hvilket er over trediedelen af samtlige dampskibslaan og mere end det dobbelte af, hvad der af saadanne laan er ydet noget andet enkelt amt. Til sine 394 motorfartøier har amtet imidlertid kun erholdt 4 laan. Laanenes samlede beløb er kr. 481 930.00, hvori er indbefattet kr. 10 000.00 til et ishus. Et fartøi med havfiskelaan har forladt amtet. Drift: Storsild-, skrei- og bankfiske; dernæst sildefiske i Nordsjøen og ved Island samt for enkelte torskefiske sammesteds. Fartøier med uindfriede havfiskelaan har i 1905 fisket for 623 000 og i 1906 for 570 000 kroner. Den 31te januar 1907 var der tilstaaet, men ikke anvist, et laan paa kr. 2 500.00 af det ældre fond og 2 laan paa tilsammen kr. 28 000.00 af det nye fond.

Der var den 1ste april 1907 indkommet 15 andragender til beløb af kr. 62 800.00, hvoraf 10 til motorfartøier. Driftsplan: Som ovenfor. En enkelt ansøger vil mellem skrei- og nordsjøfisket gaa paa sælfangst.

Søndre Trondhjems amt har 126 dækkede fartøier, hvoraf 38 mindre og 71 større seilere, 15 motorfartøier og 2 dampbaade. Det samlede antal staar mellem antallet i Jarlsberg og Larvik og Nedenes. Værdien er betydelig større end for noget af disse amter og er beregnet til kr. 666 858.00. Af herrederne har Frøien 37 og Fillan 38 fartøier.

Af havfiskelaan er der anvist amtet 13, noget færre end i Nordre Trondhjems amt. Det samlede laanebeløb er kr. 32 800.00. Desuden er tilflyttet amtet to fartøier med havfiskelaan. Drift: Skrei-, bank- og storsildfiske. Et enkelt fartøi drev loddefiske. Havfiskefondenes fartøier med uindfriede laan fiskede i 1905 for 20 000 og i 1906 for noget over 30 000 kroner. Den 31te januar 1907 var tilstaaet, men ikke anvist, 2 laan paa tilsammen kr. 4 500.00.

Den 1ste april 1907 var der indkommet 3 laaneandragender til samlet beløb af kr. 11 500.00. En af andragerne søger om laan til motorbaad. Driftsplan som ovenfor.

Nordre Trondhjems amt har 52 dækkede fartøier, hvoraf 20 mindre og 27 større seilere, 3 motorbaade og 2 dampskibe. Fartøiernes antal nærmer sig mest antallet i Nordre Bergenhus, medens den beregnede værdi, kr. 285 993.00, svarer til værdien af fartøierne i Bratsberg amt. Af herrederne har Vikten flest fartøier med et antal af 21.

Amtets havfiskelaan udgjør 17 til et beløb af kr. 55 900.00. Desuden er tilflyttet amtet et fartøi med havfiskelaan. Drift: Storsild-

fiske og bankfiske. Dernæst: Skrei- og tildels loddefiske. Udbytte de to sidste aar: 50 000 og 72 000 kroner.

Intet ubehandlet laaneandragende.

Nordlands amt har 619 dækkede fiskefartøier, hvoraf 435 mindre og 137 større seilere, 34 motorbaade og 13 dampskibe. I samlet antal staar amtet kun tilbage for Tromsø og Romsdals amter. Antallet af smaa seilskøiter overgaar langt ethvert andet amt. Med hensyn til motorbaadenes antal staar amtet som no. 2. Værdien er beregnet til kr. 2 388 162.00, hvilket svarer til den opsatte værdi for fartøierne i Stavanger amt. Følgende herreder har flest fartøier: Vaagan (22), Buksnes (28), Flakstad (42), Værø (29), Hadsel (74), Bø (41), Øksnes (43) og Dverberg (120).

Amtet har erholdt 135 havfiskelaan til et beløb af kr. 425 843.00. Antallet staar kun tilbage for Tromsø amt og laanebeløbet kun tilbage for Romsdal. I beløbet er medtaget kr. 67 000.00 til 5 fiskeforædlingsanlæg. Fire fartøier med havfiskelaan er fraflyttet amtet. Drift: Skrei- og loddefiske. Dernæst bank- og sildefiske. To dampere drev sildefiske i Nordsjøen og to ved Island. Udbytte: kr. 611 000.00 og kr. 357 000.00 for 1905 og 1906. Den 31te januar 1907 var der tilstaaet, men ikke anvist, 6 laan paa tilsammen kr. 13 300.00 af det ældre fond.

Der var indkommet 13 andragender til samlet beløb kr. 30 000.00 den 1ste april 1907. Der søges om laan til 4 motorfartøier. Driftsplan som ovenfor almindeligst.

Tromsø amt har 757 dækkede fiskefartøier, hvoraf 200 mindre og 539 større seilskøiter, 10 motorfartøier og 8 dampskibe. I samlet antal staar amtet kun tilbage for Romsdal, og i antal større seilfartøier overgaar det langt ethvert andet amt. Værdien er beregnet til kr. 3 593 623.00, hvilken værdi er den næststørste af samtlige amters. Af de vigtigste herreder har de enkelte følgende antal fartøier: Kvæfjord 21, Trondenes 58, Bjarkø 23, Ibbestad 126, Dyrø 54, Berg 51, Hillesø 35, Lenviken 59, Malangen 24, Balsfjorden 20, Tromsøsundet 52, Lyngen 43, Karlsø 47, Skjervø, Nordreisen og Kvænangen tilsammen 71.

Tromsø amt har erholdt 216 havfiskelaan, hvilket er betydelig flere end noget andet amt og mellem halvparten og tredieparten af samtlige laans antal. Laanebeløbet udgjør kr. 411 835.00, hvilket er mindre end Romsdals og Nordlands. Fem fartøier med havfiskelaan er fraflyttet amtet. Drift: Skrei- og loddefiske. Dernæst sild- og seifiske. Udbytte i 1905 og 1906 henholdsvis kr. 440 000.00 og 689 000.00. Den 31te januar 1907 var der tilstaaet, men ikke anvist, 14 laan af det ældre fond paa tilsammen kr. 37 900.00.

Den 1ste april 1907 var der indkommet 87 andragender til samlet

beløb kr. 233 800.00. Der søges om laan til 3 motorfartøier. Driftsplan som ovenfor.

Finmarkens amt har 339 dækkede fiskefartøier, hvoraf 279 mindre og 53 større seilfartøier, 6 motorfartøier og 1 dampskib. Antal fartøier svarer til Lister og Mandals amt. Den beregnede værdi, kr. 909 917.00, er noget under nævnte amts. Vardø har 102 fartøier, Maasø 22, Kjelvik 67, Lebesby 22 og Tanen 31.

Amtet har erholdt 36 havfiskelaan. Kun tre amter har større antal laan. Laanebeløbet er kr. 92 970.00. Tre fartøier med havfiskelaan er fraflyttet amtet. Drift: Skrei-, lodde- og tildels haakjærringfiske. Udbyttet i 1905 og 1906 var henholdsvis kr. 79 000.00 og kr. 100 000.00.

Af de nævnte laan er 10 ydet af Finmarksfondet med samlet laanebeløb kr. 16 725.00.

Den 31te januar 1907 var der af Finmarksfondet tilstaaet, men ikke anvist, 26 laan paa tilsammen kr. 61 580.00.

Intet ubehandlet laaneandragende.

III. Har havfiskets udvikling medført behov for omlægning af den offentlige laanevirksomhed?

Ved at sammenholde foranstaaende to afsnit med hinanden vil det falde i øinene, at de forholde, hvorunder det første havfiskefond blev stiftet, i løbet af knappe 20 aar er meget forandrede. Fra nogen faa dæksfartøier — mest hjemmehørende paa Søndmøre — har der i mellemtiden udviklet sig en anseelig, dækket fiskeflaade paa de fleste dele af kysten.

Her skal straks fremhæves, at udviklingen ikke har gjort statshjælp overflødig, men at

A. statens laanevirksomhed bør fortsættes

og helst udvides. De opnaaede gode resultater opfordrer kun til at antage, at paa dette felt vil statsmidler netop have udsigt til at virke befrugtende og udviklende, naar kapitalforstrækningen ydes med særligt hensyn til de vekslende behov, som udviklingen medfører.

Hovedresultatet af statens laanevirksomhed i de forløbne aar maa siges at være, at den har stimuleret den private kapital til at

deltage i fiskebedriften paa havet. Ved sit eksempel har staten givet den private kapital tiltro til denne bedrift.

Som direkte resultat af de afsatte fonds paa ca. 1½ million kroner[1]) havde staten den 31te januar 1907 været behjælpelig med anskaffelsen af en fiskeflaade paa ialt 555 dækkede fartøier, hvoraf 59 dampskibe. Se side 224. — Efterhvert som afdrag indkommer, udlaanes midlerne paany. — Alene for den 1½ million, som til enhver tid staar ude, indbringes der for landet aarligaars ca. 2.4 millioner kroner, beregnet efter bruttoudbyttet for de fartøier, som i 1905 og 1906 havde havfiskelaan, der ikke var fuldt tilbagebetalte. Se bilag 14. Dette udbytte skyldes selvfølgelig ogsaa den private kapital, som stikker i de samme fartøier, medens der altsaa ikke i dette tal er medregnet indtægterne for de fartøiers vedkommende, som er anskaffede ved statshjælp, men hvis laan i de angjældende aar var helt indfriede. Den 31te januar 1907 var disse fartøiers antal 164 — mulig forliste fartøier undtagne. Det her omtalte aarlige udbytte er hentet fra de aarserklæringer, som eiere af fartøier med havfiskelaan indsender. Efter disse erklæringer viser det sig, at som regel fisker fartøierne aarlig for et beløb, som holder sig omkring fartøiernes takstværdi, hvadenten denne er stor eller liden, og uanseet om drivkraften er damp, motor eller seil. Redskabernes værdi er ikke medregnet. Dette synes at vise, at de moderne og dyrere fartøier forrenter kapitalen bedst, da de i forhold til kapitalen har langt mindre besætning. Mandskabets lotter skulde samtidig blive større paa sidstnævnte fartøier, da lotten beregnes efter bruttofangsten. Da her mange forhold spiller ind — saaledes at de større fartøier gjerne fisker aaret rundt medens de mindre ofte kun deltager i enkelte fiskerier — kan intet sikkert udledes af disse oplysninger, men de synes dog tydelig at vise, at det lønner sig at sætte kapital i moderne fiskefartøier, og at staten bør være behjælpelig med at udvide bedriften — særlig, hvor adgangen til kapital er vanskelig for fiskerne.

Foruden et aarligt rentetab af ca. kr. 6 500.00[2]) samt administrationsudgifter har staten siden fondenes oprettelse lidt et samlet tab af ca. kr. 53 000.00 ved uerholdelige fordringer. Se side 222 samt bilag 5. Kunde den offentlige laanevirksomhed bygges paa større sikkerhed og ordnes saaledes, at den ikke forvolder rentetab (se nedenfor), vilde saa-

[1]) Dette beløb har udgjort det ældre og det nye fonds samlede kapital i aarene 1902—1906. Det anviste beløb af Finmarksfondet udgjorde kun ca. 17 000.00 ved udgangen af januar 1907.

[2]) Dette beløb er beregnet efter fondenes udestaaende kapital ved udgangen af 1906. Den tid, fondene var mindre, var rentetabet selvfølgelig i forhold, medens det efter de sidste forøgelser vil vokse.

danne offentlige udlaanskapitaler være til gavn for det hele samfund nærsagt i lige høi grad som for fiskeribedriften.

I indstilling af 23de april 1907 har den svenske rigsdags statsutskott tiltraadt regjeringens forslag til rigsdagen om, at der hvert af aarene i de fem første aar skal imødekommes et aarligt laanebehov af kr. 750 000.00 til ophjælp af de svenske fiskerier. Det er værd at lægge merke til denne store forøgelse af fiskerifondene i Sverige, hvor lignende fond har været i virksomhed næsten lige saa længe som i Norge med opimod samme beløb som hertillands ved udgangen af 1906.

B. Statslaanenes hensigt før og nu.

Tidligere gjaldt det at skabe et havfiske, som den gang var en i Norge ny og uprøvet bedrift, idet den herskende kapitalmangel burde søges afhjulpen paa en maade, hvorved fiskeren blev fri i sin dispositionsret over fangsten. Hertil har staten været behjælpelig ved **billige laan**.

Nu er — som seet af fiskeflaadens beskrivelse — havfisket en blomstrende og sterkt voksende bedrift. (Som eksempel paa at flaaden fremdeles er i vekst, kan nævnes, at i 1907 har alle norske verksteder for fiskedampere været fuldt optagne). Trangen til kapital er saaledes netop i den seneste tid meget sterk. Intet viser dette bedre end den mængde laaneandragender, som stadig indløber.

En anden stor forskjel paa før og nu er, at de oprindelige forholdsvis smaa fond med billige renter bevilgedes for at fremhjælpe anskaffelsen af billige seilfartøier — nu bliver der stadig i større og større udstrækning bygget motorfartøier og dampskibe.

Hensigten med offentlige havfiskelaan er derfor nødvendigvis nu en anden, end den har været. Foruden den fordel, som statslaan giver fiskeren fremfor laan hos private forretningsfolk, nemlig den, at han forbliver fuldt fri i sine dispositioner, staar nu kun tilbage den opgave for staten at skaffe kapital, hvor fiskerne har vanskelig for at reise penge paa anden maade. Det vil sige, at det er en meget mere forretningsmæssig opgave, som nu foreligger for det offentlige. Havfisket har nemlig vist sig at være en god forretning, især naar det drives kun af fiskere, og derfor bør de tidligere momenter af forsøg og deraf følgende ekstrarisiko ikke længer være bevægende ved ydelse af offentlige laan.

Nedenfor skal antydes maader, hvorpaa staten kan imødekomme de forhaandenværende krav uden samtidig at bringe saa store ofre som hidindtil.

Det offentlige bør søge at skaffe sig størst mulig sikkerhed mod kapitaltab, samtidig som der bør indføres en

C. forretningsmæssig rentefod.

Ved oprettelsen af det ældre havfiskefond blev der indhentet udtalelser fra statens fiskerifunktionærer. I skrivelse af 12te februar 1888 fremholdt i den anledning fiskeriagent Westergaard bl. a. følgende (st. prp. no. 52 1889, s. 17 f.):

— — — — „Det er jo saa, at alle laantagere gjerne vil faa laant „saa billige penge som muligt, og at deres fortjeneste hermed vilde for- „øges, men jeg befrygter, at dersom renten kun skal sættes til 3 pct., „hvilket jo vil paaføre staten direkte tab, kan dette stille vanskeligheder, „naar pengene skal bevilges, og ogsaa i fremtiden, naar kravet kan blive „større. Naar renten derimod beregnes til 4 pct., vil det vist gaa let- „tere; at faa laant penge til 4 pct. er allerede en saa stor hjælp, at „alle vil være meget taknemmelig herfor; den ene procent mere vil heller „ikke kunne være af nogen stor betydning for den enkelte laantager, „hvorimod det for kassen vil have den store fordel, at man tør haabe, „den vil gjøre meget for at ophjælpe havfisket uden at paaføre staten „noget tab. Jeg tror derfor, det for alle parter vilde være fordelagtigst, „at det blev forandret til: Laanet forrentes med 4 pct.“ — — — —

Som meddelt i første afsnit vedtog imidlertid stortinget i 1889 forslaget fra Selskabet for de norske fiskeriers fremme om 3 pct. rente, hvorhos rentefoden i 1892 yderligere blev nedsat til $2^1/_2$ pct.

At denne billige rente har været ment som en rent midlertidig foranstaltning, fremgaar med tydelighed af udtalelser fra daværende ordfører i næringskomiteen, hr. Vinje, under debatten i stortinget 1902 (st.forhandl. 1901—1902, s. 2217). Af hans udtalelser hidsættes:

„Forøvrigt vil jeg gjøre opmerksom paa, at der synes at have ind- „sneget sig nogen misforstaaelse med hensyn til anvendelsen af disse penge. „Det lader næsten til, at der er enkelte udover distrikterne, som mener, „at disse fonds er almindelige laanefonds i lighed med andre laaneindret- „ninger. Det er selvfølgelig ikke tilfældet. Det er jo meningen dermed „at fremhjælpe en ny bedrift, og kun for saavidt er der adgang til at „faa laan, men ikke til almindelige fartøier til en prøvet bedrift. Det „vilde være en lidet rimelig fremgangsmaade at yde af offentlige penge „til billige renter til en bedrift, som er i fuld virksomhed, og som derfor „ikke skulde tiltrænge nogen støtte. Det har derfor altid været menin- „gen, at naar der søges laan til fartøier og baade, skal det være for at „fremhjælpe nye, tidsmæssige fartøityper og baadtyper. Det tror jeg, „man maa fastholde, for at man ikke skal faa en feilagtig opfatning af „hensigten med disse fonds. Det er ikke hensigten, at det skal være „en bank, hvor man skal kunne faa laan til almindelige fartøier; det har „ikke været meningen, og man vilde heller aldrig kunne fylde behovet,

„hvis man havde et saadant maal for øie. Det er heller ikke hensigten, „at man skal laane kun til ubemidlede. Det er for at bryde nye baner, „for at aabne en meget vigtig næringsvei for vort land, at man har be„vilget disse penge. Saa snart denne næringsvei kommer i fuld gang, „hvilket ikke paa lang tid endnu kan antages at blive tilfældet, saa maa „det være paa tide at trække tilbage en saadan støtte. Jeg vil have „gjort denne bemerkning, for at man ikke skal misforstaa tingen derhen, „at vi her i stortinget bare voterer billige laan til hvemsomhelst; det er „ikke tilfældet.“

Som det vil sees af de citerede udtalelser, vilde det ikke være nogen ny tanke, om havfiskefondenes rentefod blev foreslaaet hævet fra den nuværende, gavemæssige lavhed til en høide, hvorved staten intet rentetab led. Og udviklingen af havfisket synes at have gaaet fortere end forudsat i de citerede udtalelser af næringskomiteens ordfører. Ialfald er der i de sidste par aar af det ældre havfiskefond væsentligst været ydet laan „til almindelige fartøier til en prøvet bedrift“ — altsaa til foretagender, hvortil „det vilde være en lidet rimelig fremgangsmaade at yde af offentlige penge til billige renter“. Ved at sammenholde beskrivelsen af, hvorledes fartøier med havfiskelaan i de forskjellige amter har drevet i aarene 1903, 1905 og 1906 (se bilag 13), med driftsplan for de fartøier, hvortil der nu søges laan fra de samme amter (s. 227 f. f.), vil det sees, at saagodtsom intet nyt foreslaaes med hensyn til drift eller fartøistype. Forslag om virkelig nye ting, som maatte indkomme, burde vistnok søges fremmet ved statsmidler, direkte bevilgede paa samme maade som til de aarlige fiskeforsøg. Det er liden grund til paa udviklingens nuværende stadium at holde en særlig lav rentefod for hele det ældre fond udelukkende for saadanne enkelttilfældes skyld. Udskiltes disse, vilde laanevirksomheden ogsaa komme i sandere spor. Den nuværende lave rente — uden nogen tilsvarende ekstrarisiko — vil ogsaa kunne tænkes at fremhjælpe usund spekulation.

Ved at renten for det gamle fonds vedkommende forhøies til samme sats som for det nye fond, nemlig 4 pct., vilde udsigten til at erholde rigeligere statsmidler vokse. Og hvis der kunde skaffes staten utvilsom sikkerhed for laanene, hvilket muligens vilde forhøie rentefoden endnu en del, vilde sikkerlig fondene kunne sterkt forøges. Herom nærmere i de to næste afsnit.

I den nævnte komiteindstilling til den svenske rigsdag foreslaaes — i tilslutning til regjeringens forslag — renten forhøiet fra 3 til 3.6 pct. Ved sagens behandling i regjeringen udtalte finansministeren, at han ansaa det principielt rigtigt, at staten ved udlaan af saadanne midler betinger sig en rentegodtgjørelse, som ikke er mindre end den rente, som staten selv maa betale for laanet, og han foreslaar derfor rentefoden sat til 4 pct.

D. Størst mulig sikkerhed

for, at staten ikke taber noget af udlaanskapitalen, er selvfølgelig en væsentlig betingelse for, at de bevilgende myndigheder vil blive stemt for nogen betydelig forøgelse af midlerne til fiskeriernes fremme. Som tidligere nævnt har staten hidtil lidt et kapitaltab af ca. kr. 53 000.00.[1]) Om dette ikke kan ansees for saa særlig meget i løbet af saavidt mange aars udlaan af kapitaler paa omkring $1^1/_2$ million kroner — for største delen mod pant i fartøi — vil dog muligheden for gjentagende tab virke afskrækkende.

De lidte tab har ogsaa i den mindre vel underrettede del af pressen været anvendt som argument til at svække tilliden til laanefondenes virksomhed.

Hvad der for en centralinstitution gjør udlaan mod pant i fartøi risikabelt, er den ringe kjendskab til laantagerens person og den vanskelige adgang til stadig kontrol. Ved at anvende solide, lokale formidlere af laanene undgaaes denne risiko.

I Sverige formidles statslaanene til fiskere for Gøteborgs og Bohuslens vedkommende af landstingets forvaltningskomite og for de øvrige len af de saakaldte husholdningsselskaber.

I den sidste debat i stortinget om havfiskefondenes forøgelse (st. frhndl. 1906/1907, s. 2 783 ff.) fremkom der udtalelser, som tyder paa, at sparebankerne kunde være tjenlige som laangivere mod pant i fartøi.

Der indkom i 1905 et andragende fra en sparebank i Søndre Bergenhus amt om at erholde offentlige midler til forvaltning. Midlerne tænktes udlaant til bygning af fiskefartøier mod pant i disse. Andragendet blev indvilget; men kravet til sikkerhedsstillelse fra bankens side var af det offentlige formet saaledes, at banken ikke vilde modtage midlerne paa de tilbudte vilkaar.

Fra en kommune i Finmarken er i de sidste maaneder fremkommet forslag om, at sparebankerne skulde erholde statsmidler til saadanne udlaan som ovenfor nævnt.

Ogsaa fiskeridirektøren har i den senere tid behandlet lignende planer og har underhaanden forhandlet med den offentlige inspektør for sparebankerne samt med finansdepartementet forøvrigt. Resultatet af disse overlægninger blev nedenstaaende rundskrivelse af 27de april 1907 til 31 sparebanker og privatbanker langs kysten:

„Handelsdepartementet har anmodet mig om at tage under overveielse, hvorvidt en omlæggelse af havfiskefondenes virkemaade er beføiet.

[1]) De lidte tab er tildels forvoldt ved mellemkommende sjøpanterettigheder, som har fortrængt statens prioritet. Mod saadanne rettighedsstiftelser er der i den senere tid taget særlige forholdsregler.

Hvad der for mig da stiller sig som særlig ønskeligt er at faa bygget den offentlige laanevirksomhed paa en større sikkerhed. Jeg gaar nemlig ud fra, at statsmyndighederne i større udstrækning vil forøge fondenes kapital, hvis denne kan forvaltes paa en saadan maade, at fiskerne skaffes billigere penge, end den private kapital formaar, uden at staten løber nogen risiko eller lider rentetab, og uden at administrationen bliver for tungvindt og dyr. Vanskeligheden ved at ordne laanevirksomheden paa denne maade ligger deri, at pant i fartøier kun da byder en god sikkerhed, naar laantagerne kjendes og let kan kontrolleres.

Som de mest tjenlige lokale formidlere for statens her omhandlede laanevirksomhed har jeg derfor tænkt mig de private banker samt sparebankerne. Med disse som mellemmænd vil en fisker kunne gaa direkte til sin bank og søge om billigt laan til anskaffelse af et fiskefartøi. Hvis **banken med sit lokalkjendskab** vil betro manden det ansøgte beløb paa de tilbudte vilkaar, indsender banken andragendet til fiskeridirektøren, som i tilfælde anbefaler sagen som et fiskeriforetagende, hvorefter vedkommende regjeringsdepartement afgjør, om laanet skal betroes banken. Den rente, banken i tilfælde faar at betale staten, bør antagelig fastsættes til den almindelige effektive statsgjældsrente, hvilken af finansdepartementet opgives til for tiden at være 3³/₄ pct. Som godtgjørelse for sit arbeide og sin risiko har banken saa ret til at tage en vis — fikseret — procent mere i rente af sin laantager. Banken overtager fuldt ansvar for laanet (delcredere), foruden at den udsteder erklæring om, at vedkommende obligation bærer paategning om, at den er baandlagt for offentligt laan.

I denne sags anledning henvender jeg mig nu til en del repræsentative banker og sparebanker, og jeg tillader mig herved at forelægge følgende spørgsmaal til velvilligst besvarelse af den ærede bank:

1. Er banken villig til at udføre her omhandlede virksomhed?
2. Hvor stor provision vil beregnes herfor?
3. Hvor lang afbetalingstid bør fastsættes som maksimum? Der foreslaaes mellem 10 og 15 aar.

Angaaende laanebeløbets forhold til takstsummen bør vistnok intet bestemt fastsættes, da banken bør afgjøre spørgsmaalet i det enkelte tilfælde, der atter kommer til behandling af fiskeridirektøren.

Banken forlanger af sin laantager den sikkerhed, som findes nødvendig. Saaledes er banken ikke udelukkende henvist til at tage pant i fartøiet. For mindre havfiskelaan tilbydes ofte kommunegaranti.

Med ca. 20 assuranceforeninger og selskaber har fiskeridirektøren betryggende kontrakt, hvorved udelukkes, at pantsatte fartøier ved eierens forsømmelse gaar uassurerede. Lignende kontrakter vil sikkerlig kunne

oprettes mellem bankerne og de forsikringsindretninger, der for de enkelte banker bliver tale om.

Bankernes afdrag og renter til det offentlige vil blive at indbetale til statens sedvanlige oppebørselsbetjente.

Selv om den her foreslaaede administrationsmaade vil medføre endel skriveri, vil den dog, foruden at den udnytter de lokale institutioners specielle kundskab, blive **langt enklere** og hurtigere for laantageren end den nu befulgte. Efter denne vandrer laanesagerne nemlig fra de lokale myndigheder gjennem fiskeridirektøren til departementet og tilbage **mindst tre gange**, nemlig for tilstaaelse af laanet, for erhvervelse af sikkerhedsdokumenter og for anvisning af laanet. Meget ofte maa sagens dokumenter sendes frem og tilbage endnu flere gange.

Fiskeribedriftens raske vekst stiller stort krav til kapital, og det er blevet mere og mere klart for mig i de sidste aar, at det ældre havfiskefonds billige rente ($2\frac{1}{2}$ pct.) ikke længer er den laantagende fiskers nærmeste behov, efter at havfiskebedriften er indarbeidet og fæstnet. Tvertimod stiller denne rentefod sig hindrende i veien for adgangen til overhovedet at erholde laan, idet staten nødig vil afsætte for store beløb til et fond, som bringer saa betydeligt rentetab. Til belysning af forholdet skal nævnes, at den af stortinget i disse dage bevilgede betydelige forøgelse af fondet ikke engang vil strække til for de allerede indkomne andragender.

Kan der imidlertid for stortinget fremsættes forslag om forøgelse, uden at staten risikerer kapital eller ofrer renter, haaber jeg, at der vil kunne ventes større bevilgninger. Og i haabet om at skaffe kystens fiskerbefolkning saa stor kapitalhjælp som muligt er det, at nærværende henvendelse sker.

Da sagen agtes forelagt fiskeriraadet i sommer, er det meget magtpaaliggende at modtage den ærede banks svar inden 20de mai."

Den 24de mai var der indkommet 15 besvarelser paa denne skrivelse; 10 banker udtalte sig villig til at overtage en formidling af havfiskefondene som foreslaaet for en godtgjørelse, som varierer mellem $\frac{1}{4}$ og $1\frac{1}{4}$ pct. Fire banker foreslaar provisionen sat til 1 pct., tre foreslaar en mindre provision og tre holder paa $1\frac{1}{4}$ pct. Fem banker var ikke villige til at udføre en saadan virksomhed. Af de adspurgte banker var 23 sparebanker og 8 privatbanker. Af de første har 8 svaret ja og 4 nei. For privatbankernes vedkommende var de tilsvarende tal 2 og 1. De øvrige banker havde til nævnte tid ikke besvaret skrivelsen.

Blandt de indkomne besvarelser fra bankerne forekommer forskjellige bemerkninger angaaende det reiste spørgsmaal. Her skal meddeles et saaledes fremholdt forslag fra en større privatbank:

„Det forekommer os imidlertid, at sagens ideelle side rykker noget „i baggrunden ved den foreslaaede ordning. Det fortjener muligens at „komme under overveielse, om ikke alle hensyn bedst vilde ske fyldest, „hvis staten fordelte de for fondene afsatte beløb over de banker, som man „fandt i forskjellige landsdele at kunne ansætte som fiskerifondenes kom„missionærer. Disse beløb vilde have karakter af indskud i vedkommende „bank og vilde paa vanlige betingelser kunne flyttes efter behov fra den „ene til den anden efter departementets ordre. Denne ordning vilde imid„lertid sætte vedkommende banker istand til at udlaane af fondene til „1 % over statens rente eller til $4^3/_4$, forsaavidt der blev at godtgjøre „staten $3^3/_4$.

„Alle andragender om laan af disse fond burde stilles til fiskeridi„rektoriatet, som først og fremst fra et almindeligt synspunkt afgjør om „andragerens forehavende bør komme i betragtning for laan af fiskeri„fondet, og derefter dirigeres laansøgeren, forsaavidt hans andragende faar „fremme, til den bank, der for hans behov kan være bekvemmest.

„Banken afgjør derpaa sagens reelle side og meddeler derefter „fiskeridirektoriatet, hvad enten den kommer til enighed med laansøgeren „eller ikke, om den vil eller med hvormeget den i tilfælde vil belaane „objektet.

„Er enighed tilveiebragt mellem laansøgeren og banken ordnes sagen „under dens hele videre forløb af banken, uden ansvar eller risiko for „nogen anden. Banken bestrider de regelmæssige afdrag og renter lige„overfor fondet og krediterer fondets konto hos sig for disse beløb.

„Halvaarlig meddeles fiskeridirektoriatet oversigt over fondets stilling „hos vedkommende banker, og fiskeridirektøren fremmer derefter til de„partementet en samlet oversigt over, hvorledes fondets midler er placerede „og sit forslag til mulige forandringer i anbringelsen.

„Renterne til staten belastes kontoen en gang aarlig.

„De deponerede panteobligationer kan gjerne baandlægges som sik„kerhed for statens indlaan.

„Der maatte da antageligt for hvert større distrikt antages en bank „i vedkommende distrikts hovedby som fiskerifondets kommissionær.

„En saadan ordning vilde tillade en friere og mere elastisk behand„ling af laaneandragenderne uden departementets mellemkomst, der fore„kommer os rent unødig i hvert enkelt tilfælde.“

De her behandlede spørgsmaal befinder sig endnu paa overveielsernes stadium. Hvorledes et endeligt forslag bør formes, er derfor endnu ikke ganske klart. Saaledes kan der ogsaa tænkes den løsning, at den nuværende form for administrationen fremdeles blir bibeholdt ved siden af, at der ogsaa blir udlaant midler mod bankgaranti paa en af de

oven antydede maader, ligesom der nu ogsaa laanes ud penge mod garanti af kommunerne.

Alle disse spørgsmaal vil blive forelagt fiskeriraadet inden fiskeridirektøren foretager noget videre med sagen. Bankernes besvarelse af ovennævnte skrivelse vil samtidig fremlægges for fiskeriraadet.

Ved at faa indført ordninger som omhandlet i dette og næst foregaaende afsnit vilde der sikkerlig være haab om, at stortinget vilde afsætte

E. rigelige udlaansmidler

til fiskeriernes fremme. Og forudsat at staten ikke risikerer kapital eller lider rentetab, synes intet at være iveien for, at statsmidler kunne anvendes som „almindelige laanefonds i lighed med andre laaneindretninger", hvilket — efter den citerede stortingsudtalelse — ikke nu er meningen med det ældre fond.

Den store mængde andragender, som indkommer (bilag 15), viser, at laanetrangen er stor. Og hvis der ikke i de sidste aar stadig var meddelt distrikterne, at laanefondene var fuldt disponerede, vilde der sikkerlig være indkommet langt flere andragender.

Fartøiernes stadige fordyrelse paa grund af indførelse af mekanisk drivkraft m. v. stiller altid større og større krav til kapital. Indføres der en ordning med lokale formidlere, som overtager ansvaret, vil der til held for fiskerne kunne udlaanes forholdsvis meget billige penge til større del af takstbeløbet, idet de lokale institutioner ved sit personkjendskab ikke behøver at opstille noget bestemt forhold mellem takstsum og laanebeløb.

De her nævnte forhold vil gjøre, at kravene langt kommer til at overstige fondenes nuværende ydeevne. Men statsmidler, anvendte paa denne maade, vilde sikkerlig være til stor ophjælp af fiskerierne og indirekte til gavn for landet.

Der har været forslag oppe om, at havfiskefondenes kapital skulde fastsættes til et endeligt beløb, og at renterne skulde tilflyde fondene, saa at kapitalen stadig øgede. En saadan ordning vilde ikke stemme med de her fremholdte synsmaader, efter hvilke staten tilkommer fulde renter af sine laan.

Det stadige besvær med hyppige, mindre forøgelser af fondene, hvorved laanevirksomheden desuden bliver særdeles ujevn — en ordning som hidtil er befulgt baade i Norge og Sverige —, har i sidstnævnte land foraarsaget, at man i det ovennævnte forslag om laanemidlernes forøgelse har kommet bort fra denne fremgangsmaade. Forslaget gaar nemlig ud paa, at der i hvert af de kommende fem aar imødekommes et laanebehov indtil kr. 750 000.00. Hvad der mangler paa et saadant beløb, naar

samtlige indkomne afdrag er benyttet, udredes af statslaanemidler. Derved er fiskerierne i en aarrække sikret et bestemt aarligt laanetilskud. En saadan ordning vil sikkerlig kunne anvendes med fordel ogsaa i Norge.

IV. Om assurance af fiskefartøier.

En vanskelighed, som havfiskebedriften har at kjæmpe med, er de høie forsikringspræmier. Kravet paa billige statslaan har tildels været begrundet med den dyre assurance, idet der er anført, at præmien slugte en uforholdsmæssig del af fortjenesten.

Det er imidlertid urationelt at opretholde en rentesats, som ikke er forretningsmæssig, af hensyn til assuranceforholdene. Det stiller sig som rigtigere at søge disse forhold forbedret.

Den billigste forsikring opnaaes i de lokale foreninger med gjensidigt ansvar. En saadan forening kan nemlig føre langt bedre kontrol end de store selskaber. Den styrke, disse lokale institutioner har i sit specielle kjendskab til sit engere distrikt, svækkes dog ved deres begrænsede virksomhed, hvorved foreningerne udsættes mere for tilfældigheder, samtidig som evnen til at klare et større uheld er ringe.

Disse omstændigheder har bevirket, at staten kun har godkjendt et faatal af foreningerne som assurandører for fartøier med havfiskelaan. Saadanne fartøier har derfor været henvist til de større selskaber, hvor præmien falder dyrere.

Der er i det sidste aar af fiskeridirektøren gjort bestræbelser for at faa en samvirken istand mellem foreningerne med det bedre lokale kjendskab og selskaberne med den sterkere økonomiske ryg og det mere uensartede virkefelt. Herigjennem skulde præmiesatserne kunne holdes lave, samtidig som policerne vilde yde fuld sikkerhed for panthavere i fartøierne. En saadan samvirken vil naturligst ske ved, at foreningerne reassurerer endel af sin risiko paa hvert fartøi hos selskaberne.

Fra de norske forsikringsselskaber har fiskeridirektøren indhentet udtalelse, om disse er villige til at træde i underhandling med lokale assuranceforeninger angaaende reassurance.

Til ca. 30 lokale foreninger udsendte fiskeridirektøren en rundskrivelse af 31te december saalydende:

„Under arbeidet med forsikring for fiskefartøier har den tanke stadig meldt sig, om ikke reassurance vilde kunne afhjælpe de mangler, som

nu ansees for de vigtigste ved de lokale foreningers virksomhed. Reassurance vil nemlig medføre, at risikoen ved de enkelte større ulykker kunde fordeles videre udover og saaledes ikke virke ødelæggende for den enkelte forening. De enkelte foreninger kunde derved med større tryghed udstrække sit virkefelt og saaledes senere forhøie maksimumsforsikringen paa hver kjøl. Dette vilde igjen medføre, at en tidsmæssig udvikling af de bedste og kostbareste fiskefartøier ikke vanskeliggjøres som nu, ved at de lokale foreninger ikke kan optage fiskefartøier med noget større takstsum.

Det spørgsmaal har været reist, om saadan reassurance burde foregaa ved en statsinstitution eller gjennem de forenede norske forsikringsselskaber, som har tilkjendegivet sin villighed til at træde i underhandling derom. I begge disse tilfælde vil det imidlertid være nødvendigt til sagens nærmere overveielse og til brug for et muligt forslag at erholde en oversigt over de enkelte foreningers virksomhed og forhold. Jeg tillader mig derfor at bede den ærede direktion om af interesse for sagens bedst mulige løsning at give svar paa følgende:

1. Hvor stor risiko overtager nu foreningen paa hver kjøl, og hvor stor burde den kunne overtage, naar den skulde kunne samle sit distrikts fiskeflaade i sin forening.
2. Foreningens love bedes hidsendt og med dem afskrift af et eller flere skadesopgjør, for at man kan bedømme den sedvanlige fremgangsmaade derved.
3. Opgave over antallet af forsikrede fartøier og baade og den samlede forsikringsværdi.
4. a) Hvormange aabne baade og hvormange deraf kravel- og hvormange klinkbygget.
   b) Hvormange dækkede baade og fartøier og hvormange deraf klinkbyggede og hvormange kravelbyggede.
5. Hvormange baade falder inden hver af følgende aldersgrupper:
   a) under 10 aar,
   b) mellem 10 og 15 aar,
   c) mellem 15 og 20 aar,
   d) mellem 20 og 25 aar,
   e) over 25 aar.
6. For hvilke fartsomraader forsikrer foreningen?
7. Foreningens regnskaber for de sidste 5 aar og de nu gjældende præmietarifer udbedes tilsendt.
8. Hvor stor del af hver enkel risiko antager man, at foreningen selv alene bør overtage paa en kjøl, hvis en tilfredsstillende reassurance kan opnaaes? (1000—1500 eller 2000 kr.?).

Hvilken ordning man end vil lægge til grund for reassurancen, antager jeg, at forudsætningen for reassurandørens erstatning vil blive, at denne bliver erlagt efter det reassureredes beløbs forhold til takstsummen eller til den totale forsikringssum, alt ifølge foreningens love og i overensstemmelse med dennes opgjør.

Idet jeg tillader mig at bede om den ærede direktions svar saa hurtigt som efter omstændighederne muligt, skal jeg samtidig anmode om en udtalelse om, hvilken nytte De vilde anse en ordnet reassurance at være for Deres forening."

I midten af mai var der indløbet svar fra 10 foreninger, hvoraf kun en har udtalt sig mod tanken om reassurance.

Efter forslag fra en af foreningerne vil der under fiskeriudstillingen i Bergen sommeren 1907 blive sammenkaldt repræsentanter for endel assuranceforeninger til drøftelse af disse spørgsmaal, samt om muligvis en reassurance mellem foreningerne indbyrdes vilde være den mest hensigtssvarende løsning.

For at udelukke muligheden af, at fartøier, pantsatte til havfiskefondene, gaar uassurerede, har fiskeridirektøren i løbet af vinteren 1906—1907 med ca. 20 selskaber og foreninger indgaaet følgende overenskomst:

„1. Forsikringstageren tegner assurance til aarets udgang og betaler præmien forskudsvis i 2 halvaarlige terminer, 1ste januar og 1ste juli, første gang fra assurancens tegning til udløbet af vedkommende halvaarstermin.

2. Hvis præmien ikke betales, fartøiet sælges eller policen ved aarets udløb ikke fornyes, skal det ikke have den følge, at forsikringen ophører, idet staten garanterer præmiens betaling paa betingelse af, at assurandøren senest 1 maaned efter præmiens forfald, fartøiets salg eller assurancens udløb anmelder forsikringstagerens forsømmelse til fiskeridirektøren.

3. Det offentlige forpligter sig til inden 3 maaneder fra præmiens forfaldsdag at indbetale den forfaldne præmie (jfr. punkt 1).

4. Forsikringstagerens opsigelse af assurancen er ikke gyldig uden det offentliges samtykke. Assurancen fortsætter derfor uforandret, indtil den af det offentlige godkjendte opsigelse er kommet til assurandørens kundskab, og der tilkommer da assurandøren pro rata temporis præmie, hvis assurancen ikke fornyes for det kommende forsikringsaar.

5. Assurandøren er ikke eneberettiget til forsikring af de til havfiskefondene pantsatte fartøier og kan saaledes ikke modsætte sig, at fartøier, som er pantsatte for laan af havfiskefondene, forsikres i andet selskab eller forening. — Muligt forlangende af assurandøren om delvis selvassurance af forsikringstageren berøres ikke af denne bestemmelse. Der maa dog ikke kræves selvassurance for mere end ¼ af taksten.
6. Assurandøren kan negte saavel fra først af at tegne forsikring af et fartøi som at fortsætte assurancen af et forsikret fartøi. I sidste tilfælde pligter assurandøren at opsige — med 3 mdrs. varsel til fiskeridirektøren — forsikringen til ophør ved udgangen af det løbende kalenderaar.
7. Hvis det offentlige ønsker at ophøre med sin garanti for forsikret fartøi, indestaar det offentlige kun for det løbende halvaars præmie, naar opsigelse af garantien er meddelt assurandøren inden nævnte halvaars udløb."

Blandt de bestræbelser, som forhaabentlig vil medvirke til en forbedring af assuranceforholdene for fiskefartøier, henvises til det i næste afsnit behandlede forslag om indførelse af en ordnet besigtigelsesindretning for fiskefartøier.

V. Om kontrol med fiskefartøiers bygning og vedligehold.

Eftersom fiskefartøierne har udviklet sig, og særlig siden mekanisk drivkraft er bleven saa almindelig, har behovet vokset for sagkyndig kontrol af fartøier, som er pantsatte til havfiskefondene. Administrationen har under forberedelse forslag til indførelse af en saadan rationel kontrol, og efter opdrag af handels- og industridepartementet nedsatte „Det norske veritas" i 1906 en komite, hvis udførlige betænkning nu foreligger. Denne findes indtaget i nærværende hefte af aarsberetning vedkommende Norges fiskerier (hefte 2, 1907). Betænkningen indeholder foruden „Indledende bemerkninger" forslag med motiver til „Love for den offentlige kontrol med fiskefartøier" og forslag til regler for bestemmelse af klasse, takst, m. m.

Ifølge lovudkastets § 1 henligger kontrollen under handels- og industridepartementet, medens det praktiske arbeide udføres af Det norske

veritas, og kontrollens øiemed er at tilveiebringe en paalidelig og ensartet klassifikation, taksation og tilsyn med de fiskefartøier, som har erholdt eller, som agter at opnaa laan af de offentlige havfiskefond.

Foruden kontrol med bygning af fartøier foreslaaes grundig besigtigelse hvert 3die eller 4de aar samt et aarligt eftersyn af vedligeholdet.

Det er vanskeligt paa forhaand at beregne omkostningerne ved indførelsen af saadan kontrol. Dette gjælder besigtigelsesmændenes reiseudgifter. Udgifterne ved selve besigtigelsesforretningerne er fastsatte i forslaget. Selvom en organiseret besigtigelsesindretning vil paaføre baade staten og fartøiseierne ekstraomkostninger, er fordelene for alle parter ved indførelsen af en saadan ordning saa iøinespringende, at omkostningsspørgsmaalet ikke bør skræmme.

Særlig betydning for fartøiernes eiere er den adgang til billigere assurance, som indførelse af effektiv besigtigelse sikkerlig vil medføre.

Den her foreslaaede kontrol er først og fremst beregnet paa fartøier, som er pantsatte til havfiskefondene. Men lykkes det at indføre en heldig ordning, bør denne ogsaa staa aaben for samtlige dækkede fiskefartøier i landet. Og det er i haab om, at institutionen maatte komme fiskeribedriften i det hele til gode, at de forberedende bestræbelser er foretaget.

Bilag.

Bilagenes indhold.

1. Regler for laansøgere af **det ældre fond.**
2. Regler for laansøgere af **det nye fond.**
3. Regler for laansøgere af **Finmarksfondet.**
4. Opgave over hvorledes de til 31te januar 1907 udbetalte laan af **det ældre fond** fordeler sig paa amterne.
5. Oplysninger givne af finansdepartementets aktivkontor i december 1906 angaaende **det ældre fonds** tab ved uerholdelige fordringer.
6. Fordeling af **det ældre fonds** laan paa de forskjellige aar.
7. Fordeling af **det ældre fonds** laan med hensyn til laanenes størrelse.
8. Opgave over hvorledes de til 31te januar 1907 udbetalte laan af **det nye fond** fordeler sig paa amterne samt over i hvilke aar laanene er anviste.
9. Opgave over hvorledes de til 31te januar 1907 udbetalte laan af **Finmarksfondet** fordeler sig paa herrederne.
10. Opgave over hvorledes de til 31te januar 1907 udbetalte laan af **de tre havfiskefond tilsammen** fordeler sig paa amterne.
11. Opgave over hvorledes den **beregnede værdi** af landets **dækkede fiskefartøier** fordeler sig paa amterne.
12. Opgave over herreders og byers **antal af dækkede fiskefartøier** omkring januar 1907 samt over de til samme tid **anviste laan** af de tre havfiskefond.
13. Amtsvise opgaver over driftsmaader for aarene 1903, 1905 og 1906 fra endel fartøier med havfiskelaan.
14. Amtsvise opgaver for 1905 og 1906 vedkommende fangstudbyttet for fartøier med havfiskelaan.
15. Amtsvise opgaver over ubehandlede laaneandragender.
16. Opgave over de i skibsregistret indforte fiske- og fangstfartøier.

Bilag 1.

Cirkulære fra handels- og industridepartementet til amtmændene af 28de mars 1903.

Ifølge stortingets beslutninger senest af 1ste mai 1899 kan indtil kr. 700 000.00 af statskassen anvendes:

A. Til udlaan til fremme af havfiskerierne paa følgende vilkaar:

1. Af laanene, der skal benyttes til anskaffelse og udrustning af fartøier, som er skikkede til havfiske, svares det første aar hverken afdrag eller renter.[1]) Efter udløbet af det første aar forrentes laanene med 2½ pct. aarlig og tilbagebetales i løbet af 10 à 15 aar med et lige stort beløb aarlig.
2. Til sikkerhed for laanene gives det offentlige panteret i vedkommende fartøi med tilhørende skibsinventarium samt assurancesummen. Paa nybyggede fiskefartøier kan udlaanes indtil ¾ — tre fjerdeparter — og paa ældre fartøier, der udrustes til fiskeri, indtil ⅔ — to trediedele — af fartøiets takstværdi, dog saaledes, at der for den del af laanebeløbet, som overstiger to trediedele af takstsummen paa nybyggede fartøier og halvdelen af takstsummen paa ældre fartøier, maa ved siden af panteret i fartøiet gives anden betryggende sikkerhed. Paa et enkelt fartøi gives ikke større laan end kr. 20 000.00. I taksten over fartøiet medregnes ikke fiskeredskaberne.
3. Vedkommende fartøi holdes for mindst ¾ — tre fjerdeparter — af sin takstværdi stadig assureret for sjøskade samt for brand i havn.

B. Til laan til fremme af anskaffelse af større baade af nye eller anerkjendt gode typer, skikkede til havfiskeri, mod garanti af vedkommende kommune eller anden betryggende sikkerhed, paa nybyggede

[1]) I 1905 besluttede stortinget, at der svares renter fra laanenes udbetaling.

baade indtil $^2/_3$ — to trediedele — og paa ældre baade indtil $^1/_2$ — en halvdel — af baadens takstværdi. Efter udløbet af det første aar, hvori hverken svares renter eller afdrag, forrentes laanene med $2^1/_2$ pct. aarlig og tilbagebetales senest inden 15 aar med et lige stort beløb aarlig.

C. Til laan til fremme af anlæg for fiskens tilvirkning, forædling og konservering paa betingelse af, at laanet, forsaavidt ikke derfor stilles betryggende sikkerhed ved pant i fast eiendom, garanteres af vedkommende kommune. Disse laan forrentes med $2^1/_2$ pct. p. a., henstaar i det første aar afdragsfrie og tilbagebetales derpaa senest inden 10 aar med et lige stort beløb aarlig. Til et enkelt anlæg gives ikke større laan end kr. 20 000.00.

Til veiledning for dem, der agter at søge laan af fondets midler, bemerkes, at der ved bedømmelsen af indkommende andragender væsentlig tages hensyn til, om laanene søges til foretagender, som er af større og mere almen interesse for fiskeribedriften eller som i hvertfald inden vedkommende engere distrikt betegner et fremskridt fra det almindelige stel. Endvidere vil blive taget fremtrædende hensyn til ansøgninger fra distrikter, der er særlig interesserede i havfiskeriets udvikling, og hvor dette ligger tilbage samt hvor fondet i forholdsvis liden udstrækning er kommet til anvendelse.

Paa grund heraf bør de, der agter at søge laan af fondets midler, paa forhaand konferere med fiskeriinspektøren om de planlagte foranstaltninger for at bringe paa det rene, hvorvidt laan kan paaregnes.

Forøvrigt gjælder følgende regler, der bliver at iagttage ved ansøgninger om laan af fondets midler.

A.

Regler til iagttagelse ved ansøgning om laan til anskaffelse og udrustning af fartøier, skikkede til havfiske.

a. Laan tilstaaes kun fiskere og sjømænd, der selv deltager som interesserede i bedriften, og fortrinsvis til fartøier, der udelukkende tilhører fiskerne selv. Under ellers lige betingelser gives derhos nye til fiskefangst specielt indrettede og her i landet byggede fartøier fortrinnet. Laan til opfyldelse af tidligere forpligtelser tilstaaes ikke.

b. Andragende om laan indsendes til vedkommende formandskab til afgivelse af erklæring, hvorefter sagen tilstilles distriktets fiskeriinspektør, som sender den med sin udtalelse til amtmanden. Denne undersøger derpaa, om alle paakrævede oplysninger er til-

veiebragt, og har i tilfælde at søge det manglende bragt tilveie ved hurtigst mulig henvendelse til vedkommende, hvorefter han med sin erklæring indsender andragendet til fiskeristyrelsen.

Andragendet skal indeholde eller vedlægges:

1. Oplysning om ansøgerens haandtering og bosted samt, hvor flere er parthavere i fartøiet, opgave over størrelsen af hver enkelts anpart. Hvor der er flere parthavere, bliver derhos en at opgive som korresponderende reder.
2. Opgave over størrelsen af det ansøgte laan.
3. Tiden, inden hvilken laanet ønskes afbetalt.
4. Opgave over til hvad slags fiske fartøiet agtes anvendt.
5. Takstforretning over fartøiet, optaget af 3 sjøkyndige med laansøgeren uforbundne lagrettesmænd af det i lov af 28de august 1854, § 18 omhandlede udvalg. Forsaavidt det er forbundet med særlig vanskelighed at tilveiebringe saadan takstforretning, kan værdsættelsen ske ved 3 andre mænd, hvis kyndighed og troværdighed samt habilitet er attesteret af vedkommende lensmand eller politimester.

   Takstforretningen skal indeholde angivelse af, naar, hvor og af hvem fartøiet er bygget, samt opgave over dets bruttodrægtighed i registertons (ledsaget af maalebrev), bredde, længde, dybgaaende og bygningsmateriale. Der afgives særskilt takst over rig og inventarium, forsaavidt dette indgaar i værdiansættelsen, nemlig: Seil, ankere, kjættinger, baade, rundholter, spil samt fortøinings- og varpegods. Saafremt fartøiet ikke er nybygget, skal taksationsmændene derhos afgive bevidnelse om, at det er i sjødygtig stand, saavel hvad skrog som rig, seil og inventarium angaar.

   Ved andragende om laan til bygning af nye fartøier bliver istedetfor takstforretning at indsende et overslag over fartøiets kostende, indeholdende saadanne oplysninger, som for takstforretningen begjæret. Naar fartøiet er færdigt, bliver det at taksere med iagttagelse af de ovenfor opstillede regler.

   Udgifterne ved takstforretningen er det offentlige uvedkommende.
6. Opgave over, hvad der tilbydes som sikkerhed ved siden af pant i fartøiet, forsaavidt saadan yderligere sikkerhed tiltrænges efter fondets regler. Som saadan sikkerhed antages — foruden kommunegaranti — kun pant i fast eiendom, depositum af værdipapirer samt — under betingelse af, at laanebeløbet, udenfor hvad der er sikret ved pant i fartøiet, tilbagebetales i lige terminer i et tidsrum af det i høieste 6 aar — garanti af 3 selv-

skyldnerkautionister, hvis vederheftighed maa være attesteret af vedkommende lensmand eller politimester.

c. Tilstaaet laan udbetales ikke, forinden der ved siden af laaneforskrivelsen i ordnet (registreret eller tinglæst) stand foreligger bevidnelse fra vedkommende assuranceselskab om, at fartøiet med tilhørende skibsinventar er forsikret for sjøskade og for brand i havn for mindst $^3/_4$ af dets takstværdi til aarets udgang, og at præmien herfor er betalt, samt bevidnelse om, at der til selskabet er gjort anmeldelse om, at assurancesummen er pantsat for laanebeløbet, og at selskabet derom har givet policen fornøden paategning.

Er fartøiet ikke registreringspligtigt i henhold til lov om registrering af skibe af 4de mai 1901, udfordres derhos fyldestgjørende (almindelig i handel og vandel fordret) oplysning om, at laantageren er fartøiets eier og eneberettiget til at pantsætte dette, samt om at fartøiet et frit for tidligere heftelser. Som bevis for laantagerens eiendomsret kan saaledes efter omstændighederne — om tinglæst hjemmel ikke kan skaffes — ogsaa antages attest derom fra vedkommende lensmand, politimester eller notarius publicus eller fra to mænd, hvis troværdighed af lensmand eller politimester er attesteret. Er fartøiet indkjøbt fra andet tinglag end laantagerens eget, maa tillige fremlægges bevidnelse fra dette tinglags pantebogsfører om, at fartøiet er heftelsesfrit. Er fartøiet indkjøbt fra udlandet, maa fremlægges gyldigt bevis for dets indkjøb heftelsesfrit.

B.

Regler til iagttagelse ved ansøgning om laan til anskaffelse af baade af nye eller anerkjendt gode typer, skikkede til havfiske.

a. Laan tilstaaes kun til anskaffelse af større baade af nye eller anerkjendt gode typer skikkede til havfiske (bankfiske). Hvorvidt vedkommende baad kan ansees som skikket til havfiske (bankfiske), afgjøres af fiskeriinspektøren. Laan tilstaaes kun fiskere og baadbyggere. Paa baade over 3 aar tilstaaes i regelen ikke laan. Laanet maa ikke benyttes til at opfylde tidligere forpligtelser.

b. Andragender om laan til anskaffelse af baade indsendes til departementet paa samme maade og ledsages af de samme oplysninger, som ovenfor under A b, no. 1—5 (maalebrev dog undtaget) foreskrevet med hensyn til ansøgninger om laan til anskaffelse af fartøier til havfiske. Dog bliver ved værdsættelsen af baade eller i tilfælde i det foreløbige overslag over disses kostende at medtage kun skrog, rig, seil, spil, anker, dræg og kjetting. De her omhandlede andragender maa derhos være ledsagede af opgave over, hvilken sik-

kerhed der tilbydes for det ansøgte laan. Som saadan antages kun kommunegaranti, pant i fast eiendom, depositium af værdipapirer samt under forudsætning af, at laanet ikke overstiger kr. 1 000.00 og at det tilbagebetales i et tidsrum af høist 6 aar (efter 1 aars afdragsfrihed) — garanti af 3 selvskyldnerkautionister, hvis vederheftighed attesteres af vedkommende lensmand eller politimester. Saalænge laanet ikke er tilbagebetalt, forbeholdes, forsaavidt der skulde opstaa tvil om vedkommende selvskyldneres vederheftighed, at der tilveiebringes anden god kaution eller sikkerhed, da laanet i modsat fald ansees som forfaldent.

C.

Regler til iagttagelse ved ansøgning om laan til fremme af anlæg for fiskens tilvirkning, forædling og konservering.

Det bemerkes, at laan til anlæg af hermetiske fabriker som regel ikke længere gives.

a. Laan gives fortrinsvis til anlæg, der i vedkommende distrikt repræsenterer en hidtil ukjendt eller lidet anvendt tilvirkningsmetode, eller hvis drift maa siges at indeholde væsentlige momenter af forsøg, altsaa nye metoder eller lignende.

b. Laanet tilstaaes kun til færdige anlæg. Til anlæg under opførelse vil vedkommende efter omstændighederne kunne opnaa tilsagn fra departementet om laan, saafremt det færdige anlæg findes tilfredsstillende og formaalstjenligt.

c. Ogsaa med hensyn til ansøgninger om disse laan gjælder de foran under A b, no. 1—3 fastsatte bestemmelser, forsaavidt de har anvendelse paa de her omhandlede anlæg, hvorhos vedkommende laaneandragende maa indeholde oplysning om, hvad slags tilvirkning, forædling eller konservering, der agtes drevet i anlægget, og være ledsaget af erklæring fra fiskeriinspektøren om, hvorvidt anlægget antages at svare til øiemedet. — Skal der for laanet gives pant i vedkommende anlæg, maa endvidere dette takseres af 3 kyndige mænd, saaledes som foran under A b, no. 5 nærmere foreskrevet, og takstforretningen medsendes andragendet. Er anlægget forsikret i landets almindelige brandforsikringsindretning, kan dog brandtaksten træde istedenfor den her omhandlede takstforretning. Tilbydes for laanet pant i anden eiendom end vedkommende anlæg, opgives dennes matr.-no. (gaard-no.), løbe-no. (brugs-no.) og skyld samt tidligere heftelser i eiendommen. Forsaavidt der tilbydes kommunegaranti for laanet, vedlægges andragendet behørig erklæring herom fra vedkommende kommunebestyrelse.

d. Saafremt der for laanet gives pant i vedkommende anlæg, skal dette — om dertil er anledning — forsikres i landets almindelige brandforsikring efter de for saadan forsikring gjældende regler.

Regler til iagttagelse for dem, som har erholdt laan af fondets midler vil særskilt blive tilstillet hver enkelt laantager ved laanets tilstaaelse.

Bilag 2.

Cirkulære fra handels- og industridepartementet til amtmændene af februar 1907.

Ifølge stortingets beslutninger af 30te mai 1900 og 16de mai 1902 kan indtil kr. 800 000.00 af statskassen anvendes til udlaan til anskaffelse og udrustning af dampskibe til havfiskeri paa følgende vilkaar:

1. Af laanene, der skal benyttes til anskaffelse og udrustning af havfiskedampskibe, svares 4 pct. aarlig rente fra laanets udbetaling. I det første aar skal laanene være afdragsfri, hvorefter de tilbagebetales senest i løbet af 10 aar med ligestore aarlige afdrag.
2. Til sikkerhed for laanene gives det offentlige panteret i vedkommende dampskib med tilhørende skibsinventarium samt assurancesummen. Der kan udlaanes indtil halvdelen af skibets takstværdi, dog ikke over kr. 50 000.00 paa et enkelt dampskib. Laan paa fartøier, som er over 5 aar gamle, tilstaaes ikke. Laan gives kun til fartøier, som faar klasse i norsk Veritas. I taksten over skibet medregnes ikke fiskeredskaber.
3. Vedkommende fartøi holdes stadig assureret for sjøskade samt for brand i havn for mindst $^3/_4$ af takstsummen.

Ved ansøgninger om laan af de nye havfiskefond (4 pct.s laan)[1] *gjælder følgende regler:*

I. De, som agter at søge laan af fondets midler, bør paa forhaand konferere med distriktets fiskeriinspektør om de planlagte

---

[1]) De ældre havfiskefond, hvoraf gives laan til $2^1/_2$ pct., er forbeholdt fiskere og sjømænd, der selv deltager som interesserede i bedriften.

foranstaltninger for at bringe paa det rene, hvorvidt laan kan paaregnes. Høieste laan vil alene blive tilstaaet til nye førsterangs, til havfiske specielt indrettede dampskibe. Under ellers lige betingelser vil her i landet byggede dampskibe fortrinsvis komme i betragtning. Laan til opfyldelse af tidligere forpligtelser tilstaaes ikke.

II. Andragende om laan indsendes til vedkommende formandskab til afgivelse af erklæring, hvorefter sagen tilstilles distriktets fiskeriinspektør, som sender den med sin udtalelse til amtmanden. Denne undersøger derpaa, om alle paakrævede oplysninger er tilveiebragt, og har i tilfælde at søge det manglende bragt tilveie ved hurtigst mulig henvendelse til vedkommende, hvorefter han med sin erklæring indsender andragendet til fiskeridirektøren.

Andragendet skal indeholde eller vedlægges:

1. Oplysning om ansøgerens haandtering og bosted samt, hvor flere er parthavere i fartøiet, opgave over størrelsen af hver enkelts anpart. Hvor der er flere parthavere, bliver derhos en at opgive som korresponderende reder.
2. Opgave over størrelsen af det ansøgte laan.
3. Tiden, inden hvilken laanet ønskes afbetalt.
4. Opgave over til hvad slags fiske fartøiet agtes anvendt.
5. Norsk Veritas takst og maalebrev.
6. Ved andragende om laan til bygning af nye fartøier bliver at indsende en erklæring fra vedkommende bygmester eller verksted, indeholdende, at ansøgeren — under forbehold af at laan erholdes — har bestilt fiskedampskib. Konstruktionen samt bruttodrægtighed i registertons, længde, bredde, dybgaaende, bygningsmaterialier og fart opgives. Denne erklæring bliver at ledsage af fuldt udarbeidede konstruktions- og arbeidstegninger, der blandt andet viser den paatænkte indredning af skibet. Større forandringer i skibets konstruktion eller indredning maa senere ikke foretages uden efter konference med fiskeriinspektøren.

   Laanets endelige størrelse fastsættes først, naar fartøiet er færdigt, maalebrev udfærdiget og takst afholdt.

   Udgifterne ved takstforretningen er det offentlige uvedkommende.

III. Tilstaaet laan udbetales ikke, forinden der ved siden af laaneforskrivelsen i registreret stand foreligger:

1. Bevidnelse fra vedkommende assuranceselskab om, at fartøiet med tilhørende skibsinventar er forsikret for sjøskade og for brand i havn for mindst $^{3}/_{4}$ af dets takstværdi til aarets udgang,

og at præmien herfor er betalt, samt bevidnelse om, at der til selskabet er gjort anmeldelse om, at assurancesummen er pantsat for laanebeløbet, og at selskabet derom har givet policen fornøden paategning.

2. Fyldestgjørende oplysning om, at laantageren er fartøiets eier og eneberettiget til at pantsætte det samt, forsaavidt laantageren er et selskab, legitimation for hvem der paa selskabets vegne er berettiget til at pantsætte fartøiet, underskrive obligationen og kvittere for beløbet.

Regler til iagttagelse for dem, der har erholdt laan af fondets midler vil særskilt blive tilstillet hver enkelt laantager ved laanenes tilstaaelse.

Bilag 3.

Handels- og industridepartementets regler af 9de november 1905 til iagttagelse ved ansøgning om laan af „Finmarksfondet“.

Ved beslutning af 21de juni 1905 har stortinget samtykket i, at der ved laan af invalidefondet indtil et beløb af kr. 200 000.00 dannes til havfiskeriets fremme et nyt laanefond, hvoraf fiskere hjemmehørende i Finmarkens amt kan erholde laan paa følgende vilkaar:

1. Laanene, der skal benyttes til anskaffelse og udrustning af nye, gode og helst kravelbyggede dæksbaade, forrentes med $2^1/_2$ pct. aarlig rente fra deres udbetaling. I det første aar skal laanene være afdragsfri, hvorefter de tilbagebetales senest i løbet af 10 — ti — aar med lige store aarlige afdrag.
2. Der kan udlaanes indtil $^4/_5$ — fire femtedele — af baadens takstværdi (eller af indkjøbsprisen, hvis denne er lavere end takstværdien) dog ikke over kr. 4 000.00 paa én kjøl. I taksten over baaden medregnes ikke fiskeredskaberne og heller ikke motor, om saadan er indsat i baaden.
3. Som sikkerhed for laanene godtages 1ste prioritets panteret i vedkommende baad med tilhørende inventar samt assurancesummen, saafremt baaden har en drægtighed af mindst 4 registertons netto og der ved siden af pantet stilles kommunegaranti for 10 pct. af den til enhver tid udestaaende del af laanebeløbet med renter og i tilfælde paaløbne omkostninger. Betingelsen om kom-

munegaranti for 10 pct. af laanebeløbet gjælder kun, hvor laanesummen overstiger $^2/_3$ af baadens takstværdi (eller indkjøbspris). Overstiger laanebeløbet ikke $^2/_3$, godtages pant paa 1ste prioritet i baaden som eneste sikkerhed. Forøvrigt kan betryggende sikkerhed stilles ogsaa paa anden maade, saasom ved kommunegaranti for det hele laan, pant i fast eiendom og — hvis laanet ikke overstiger kr. 1 000.00 og tilbagebetales i et tidsrum af høist 6 aar — garanti af 3 selvskyldnerkautionister, hvis vederheftighed er attesteret af vedkommende lensmand eller politimester (byfoged).

4. Hvis sikkerhed er givet ved pant i baaden, skal denne holdes for dens takstværdi stadig assuret for sjøskade samt for brand i havn.

Til veiledning for dem, som agter at søge laan af fondets midler, bemerkes, at da laanene kun skal anvendes til anskaffelse af virkelig gode og moderne dæksbaade, skikkede til fiskeribedriften, bør de, som agter at søge laan, paa forhaand konferere med vedkommende ordfører og fiskeristyrelsen eller fiskeriinspektøren om de planlagte anskaffelser for at bringe paa det rene, hvorvidt laan kan paaregnes.

Med ansøgninger om laan af fondet gjælder følgende regler:

A. Laan tilstaaes alene ordentlige, dygtige fiskere, der er hjemmehørende i Finmarken, som selv skal eie baaden og personlig vil deltage i baadens drift.

B. Laan gives kun til nye og anerkjendt gode, her i landet byggede dæksbaade, fortrinsvis til kravelbyggede.

Laan til aabne baade gives ikke, og heller ikke til dæksbaade, som er gaaet paa vandet fra baadbyggeren tidligere end et aar tilbage regnet fra den dag, andragende om laan foreligger for vedkommende kommunestyre. Laanet maa ikke benyttes til at opfylde tidligere forpligtelser.

C. Andragendet skal indeholde eller vedlægges:

1. Oplysning om laansøgerens fulde navn, alder og bosted, samt saadanne oplysninger, som kan tjene til bedømmelse af hans kvalifikationer som fisker, hvoriblandt attest fra stedets sogneprest eller lensmand.
2. Hvor der er flere parthavere i baaden, opgave over hver enkelts anpart samt hvem, der skal være korresponderende reder.

3. Opgave over størrelsen af det ansøgte laan.
4. Tiden, inden hvilket laanet ønskes afbetalt.
5. Opgave over, til hvilke fiskerier baaden agtes anvendt.
6. Takstforretning over baaden optaget af 3 sjøkyndige med laansøgeren uforbundne lagrettesmænd af det i lov af 28de august 1854, § 18 omhandlede udvalg. Forsaavidt det er forbundet med særlig vanskelighed at tilveiebringe saadan takstforretning, kan værdsættelsen ske ved 3 andre mænd, hvis kyndighed og troværdighed samt habilitet er attesteret af vedkommende lensmand eller politimester eller 3 mænd, der er antaget af assuranceforeningen „Samhold" som takstmænd.

   Takstforretningen skal indeholde angivelse af, naar, hvor og af hvem baaden er bygget samt opgave over dens brutto- og nettodrægtighed i registertons (ledsaget af maalebrev), bredde, længde, dybgaaende og bygningsmateriale. Der afgives særskilt takst over rig og inventarium, forsaavidt dette indgaar i værdiansættelsen, nemlig: rig, seil, spil, anker, dræg og kjætting. Saafremt baaden er brugt, skal takstmændene derhos afgive bevidnelse om, at den er i sjødygtig stand. saavel hvad skrog som rig, seil og inventarium angaar.

   Ved andragende om laan til bygning af nye baade bliver istedetfor takstforretning at indsende et overslag over baadens kostende, indeholdende saadanne oplysninger, som for takstforretningen begjæret. Naar baaden er færdig, bliver den at taksere med iagttagelse af de ovenfor opstillede regler. Indkjøbspris bliver da ogsaa at opgive. Udgifterne ved takstforretningen er det offentlige uvedkommende.
7. Naar laan søges til allerede anskaffet baad, opgave over baadens indkjøbspris.
8. Opgave over hvad der tilbydes som sikkerhed for laanet (kfr. post 3 i stortingets beslutning af 21de juni 1905).

   Anm. Forsaavidt laanet er givet mod garanti af 3 selvskyldnerkautionister, og der i laanetiden skulde opstaa tvil om nogen af vedkommende selvskyldnerkautionisters vederheftighed, forbeholdes, at der tilveiebringes anden god kaution eller sikkerhed, da laanet i modsat fald ansees som forfaldent.

D. Andragender om laan indsendes til vedkommende formandskab til afgjørelse af erklæring 1) om laansøgerens kvalifikationer, 2) om hvorvidt kommunen overtager den fastsatte garanti for laanet, forsaavidt saadan garanti er nødvendig (d. e. naar det ansøgte laan overstiger $^2/_3$ af baadens takstsum eller indkjøbspris) eller garanti i større udstrækning samt 3) om hvorvidt kommunestyret er villig til

at overtage kontrollen med baadens vedligehold. Ordføreren sender derefter andragendet til fiskeriinspektøren og samtidig en afskrift af kommunestyrets garantibeslutning direkte til amtmanden, der med sin udtalelse oversender den snarest muligt til fiskeristyrelsen.

Fiskeriinspektøren paaser, at alle paakrævede oplysninger foreligger og har i tilfælde at søge det manglende tilveiebragt, hvorefter han indsender sagen til fiskeristyrelsen med sin udtalelse.

E. Tilstaaet laan, som er sikret ved pant i baaden, udbetales ikke, forinden der ved siden af laaneforskrivelsen i ordnet (tinglæst) stand foreligger bevidnelse fra et af departementet godkjendt assuranceselskab om, at baaden med tilhørende skibsinventar er forsikret for sjøskade og for brand i havn for dens takstværdi til aarets udgang, og at præmien er betalt for saadan del af aaret, som departementet bestemmer, samt bevidnelse om, at der til selskabet er gjort anmeldelse om, at assurancesummen er pantsat for laanebeløbet og at selskabet derom har givet policen fornøden paategning. Assurancen kan af departementet fordres tegnet i assuranceforeningen „Samhold“. Derhos udfordres fyldestgjørende (almindelig i handel og vandel fordret) oplysning om, at laantageren er baadens eier og eneberettiget til at pantsætte denne, samt om at baaden er fri for tidligere heftelser. Som bevis for laantagerens eiendomsret kan saaledes efter omstændighederne — om tinglæst hjemmel ikke kan skaffes — ogsaa antages attest derom fra vedkommende lensmand eller politimester eller notarius publicus eller fra to mænd, hvis troværdighed af lensmand eller politimester er attesteret. Er baaden indkjøbt fra andet tinglag end laantagerens eget, maa tillige fremlægges bevidnelse fra dette tinglags pantebogsfører om, at baaden er heftelsesfri.

Bilag 4.

Opgave over, hvorledes de til 31te januar 1907 udbetalte laan af det ældre havfiskefond fordeler sig paa amterne.[1])

Amt	Fartøier		Anlæg		Samlet	
	Antal laan	Beløb	Antal laan	Beløb	Antal laan	Beløb
		kr.		kr.		kr.
Kristiania	4	21 300.00	—	—	4	21 300.00
Smaalenene	2	16 000.00	1	15 000.00	3	31 000.00
Jarlsberg og Larvik	4	14 050.00	—	—	4	14 050.00
Bratsberg	6	23 800.00	—	—	6	23 800.00
Nedenes	12	36 900.00	—	—	12	36 900.00
Lister og Mandal	7	25 260.00	—	—	7	25 260.00
Stavanger	9	57 535.00	1	6 000.00	10	63 535.00
Søndre Bergenhus	18	78 650.00	1	15 000.00	19	93 650.00
Bergen	3	19 250.00	1	15 000.00	4	34 250.00
Nordre Bergenhus	7	52 500.00	—	—	7	52 500.00
Romsdal	41	211 430.00	1	10 000.00	42	221 430.00
Søndre Trondhjem	13	32 800.00	—	—	13	32 800.00
Nordre Trondhjem	16	35 900.00	—	—	16	35 900.00
Nordland	125	279 843.00	5	67 000.00	130	346 843.00
Tromsø	213	353 835.00	—	—	213	353 835.00
Finmarken	25	59 245.00	—	—	25	59 245.00
	505	1 318 298.00	10	128 000.00	515	1 446 298.00

Bilag 5.

Oplysninger givne af finansdepartementets aktivkontor i december 1906 angaaende det ældre havfiskefonds tab ved uerholdelige fordringer.

1. Afskrevne tab:

Udgiftsført i henhold til stortingets beslutning af 12te juli 1897 restgjæld efter obligation af 19de mai, thinglæst 1ste juni 1893, op-

[1]) Laanene er paa denne tabel opført paa de amter, hvor de oprindelig blev anviste, uanseet om vedkommende fartøi senere er tilladt at fraflytte amtet, inden laanet var tilbagebetalt.

rindelig stor kr. 6 550.00 med pant i seilfartøi „Ithiel“ af Nøterø, Jarlsberg og Larviks amt .... kr. 4 405.81

2. Fordringer, der ansees uerholdelige, men endnu ikke er endelig afskrevne, da debitorerne lever, skjønt i daarlig økonomisk stilling og uden evne til at betale:

a.	Seilfartøi „Trent“ af Aalesund, solgt ved auktion $^{28}/_{6}$ 1895, tab	kr. 2309.98	
b.	Seilfartøi „Terje Viken“ af Sandefjord, ligesaa $^{29}/_{1}$ 1896..................	„ 2 210.46	
c.	Seilfartøi „Engine“ af Bø, Nordland, ligesaa $^{27}/_{5}$ 1896..................	„ 2 175.87	
d.	Seilfartøi „Cavaller“ af Herø, Romsdal, ligesaa $^{10}/_{10}$ 1899	„ 1 728.67	
e.	Seilfartøi „Freak“ af Langesund, ligesaa $^{19}/_{4}$ 1900......................	„ 147.41	
f.	Seilfartøi „Johan“ af Sørreisen, Tromsø amt, ligesaa $^{12}/_{4}$ 1899	„ 78.22	
g.	Seilfartøi „Ora“ af Vikten, N. Trondhjems amt, ligesaa $^{29}/_{7}$ 1901........	„ 3 780.00	
h.	Seilfartøi „Nordkap“ af Tromsø, ligesaa $^{13}/_{1}$ 1902......................	„ 425.00	
i.	Seilfartøi „Liv“ af Skjærvø, Tromsø amt, ligesaa $^{7}/_{6}$ 1902	„ 968.33	
j.	Motorfartøi „Sunderø“ af Sortland, Nordland, ligesaa $^{27}/_{6}$ 1905.........	„ 6 955.93	
k.	Motorfartøi „Alpha“ af Bergen, ligesaa $^{30}/_{11}$ 1903	„ 1 783.89	
l.	Seilfartøi „Fram“ af Tysnes, Søndre Bergenhus, ligesaa $^{25}/_{2}$ 1905........	„ 5 369.73	„ 27 933.49
		Tilsammen	kr. 32 339.30

Bilag 6.

Af det ældre havfiskefond er i de forskjellige aar indtil 31te januar 1907 anvist følgende laan:

I 1890.................	blev udbetalt	1	laan
- 1891.................	—:—	7	„
- 1892.................	—:—	15	„
- 1893.................	—:—	23	„

I 1894	blev udbetalt	47	laan
- 1895	—:—	21	„
- 1896	—:—	14	„
- 1897	—:—	34	„
- 1898	—:—	53	„
- 1899	—:—	35	„
- 1900	—:—	36	„
- 1901	—:—	34	„
- 1902	—:—	29	„
- 1903	—:—	43	„
- 1904	—:—	32	„
- 1905	—:—	30	„
- 1906	—:—	55	„
- 1907 (til 31/1)	—:—	6	„
	Tilsammen	515	laan

Bilag 7.

„Ældre fonds“ fartøislaan indtil 31te januar 1907 fordeler sig efter størrelsen saaledes:

		Samlet beløb
138 laan til kr. 1 000 og derunder	kr.	111 880.00
195 „ fra kr. 1 000 til og med kr. 2 000	„	309 703.00
80 „ „ „ 2 000 —:— „ 3 000	„	216 600.00
42 „ „ „ 3 000 —:— „ 5 000	„	175 230.00
16 „ „ „ 5 000 —:— „ 7 000	„	101 385.00
19 „ „ „ 7 000 —:— „ 10 000	„	163 600.00
15 „ over „ 10 000	„	239 900.00
505 laan til samlet værdi	kr.	1 318 298.00

Bilag 8.

Opgave over, hvorledes de til 31te januar 1907 udbetalte laan af det nye havfiskefond (til dampskibe) fordeler sig paa amterne.[1]

Amt	Antal laan	Beløb
		Kr.
Smaalenene	1	20 000.00
Stavanger	3	72 000.00
Søndre Bergenhus	1	20 000.00
Bergen	4	76 000.00
Nordre Bergenhus	8	185 000.00
Romsdal	13	260 500.00
Nordre Trondhjem	1	20 000.00
Nordland	5	79 000.00
Tromsø	3	58 000.00
Finmarken	1	17 000.00
Tilsammen	40	807 500.00

I de forskjellige aar er af det nye havfiskefond indtil 31te januar 1907 anvist følgende laan:

I 1901	blev udbetalt	8	laan tils.	kr.	197 000.00
- 1902	—»—	12	—	„	255 000.00
- 1903	—»—	12	—	„	229 000.00
- 1904	—»—	3	—	„	48 000.00
- 1905	—»—	2	—	„	29 000.00
- 1906	—»—	2	—	„	37 500.00
- 1907 (til $^{31}/_{1}$)	—»—	1	—	„	12 000.00
		40	laan tils.	kr.	807 500.00

[1]) Laanene er opførte paa det amt, hvortil de oprindelig er bleven anvist.

Bilag 9.

Opgave over, hvorledes de til 31te januar 1907 udbetalte laan af Finmarksfondet fordeler sig paa herrederne.

Herred	Antal laan	Beløb
		Kr.
Vardø K.	3	8 000.00
Loppen og Øksfjord	1	1 800.00
Hammerfest	1	900.00
Kjelvik	4	3 025.00
Lebesby	1	3 000.00
Tilsammen	10	16 725.00

Bilag 10.

Opgave over, hvorledes de til 31te januar 1907 udbetalte laan af de 3 havfiskefond tilsammen fordeler sig paa amterne.[1])

Amt	Antal laan	Beløb
		Kr.
Kristiania	4	21 300.00
Smaalenene	4	51 000.00
Jarlsberg og Larvik	4	14 050.00
Bratsberg	6	23 800.00
Nedenes	12	36 900.00
Lister og Mandal	7	25 260.00
Stavanger	13	135 535.00
Søndre Bergenhus	20	113 650.00
Bergen	8	110 250.00
Nordre Bergenhus	15	237 500.00
Romsdal	55	481 930.00
Søndre Trondhjem	13	32 800.00
Nordre —	17	55 900.00

[1]) Laanene er opførte paa de amter, til hvilke de oprindelig er anviste.

Amt	Antal laan	Beløb
		Kr.
Nordland	135	425 843.00
Tromsø	216	411 835.00
Finmarken	36	92 970.00
Tilsammen	565	2 270 523.00

Bilag 11.

Den beregnede værdi af landets dækkede fiskeflaade fordelt amtsvis.

Amt	Seilfartøier		Motor-fartøier	Damp-fartøier	Ialt
	Mindre	Større			
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Kristiania	—	—	—	—	—
Smaalenene	442 589	57 127	461 065	38 928	999 709
Akershus	15 394	—	58 859	—	74 253
Buskerud	7 677	—	58 859	—	66 536
Jarlsberg og Larvik	159 717	25 967	245 248	77 855	508 787
Bratsberg	123 155	25 967	137 339	—	286 461
Nedenes	207 824	83 094	313 917	—	604 835
Lister og Mandal	490 697	285 637	176 578	—	952 912
Stavanger	321 358	711 496	98 099	1 206 756	2 337 709
Søndre Bergenhus	315 585	1 116 581	88 289	—	1 520 455
Bergen	—	5 193	9 810	233 566	248 569
Nordre Bergenhus	23 092	129 835	166 768	700 697	1 020 392
Romsdal	554 198	524 533	3 865 101	3 581 339	8 525 171
Søndre Trondhjem	73 123	368 731	147 149	77 855	666 858
Nordre Trondhjem	38 486	140 222	29 430	77 855	285 993
Nordland	837 070	711 496	333 537	506 059	2 388 162
Tromsø	384 860	2 799 243	98 099	311 421	3 593 623
Finmarken	536 880	275 250	58 859	38 928	909 917
Ialt	4 531 705	7 260 372	6 347 006	6 851 259	24 990 342

Bilag 12.

Statistisk opgave over distrikternes dækkede fiskefartøier omkring januar 1907 samt over de til samme tid anviste laan[1]) af de 3 havfiskefond.

	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan
Kristiania	—	—	—	1	—	2	—	—
Smaalenenes amt.								
Fredrikshald, K.	—	—	—	—	2	—	—	—
Fredriksstad, K.	4	—	2	—	8	—	—	—
Glemminge	17	—	—	—	—	—	—	—
Berg	10	—	—	—	3	—	—	—
Skeberg	6	—	6	—	—	—	—	—
Hvaler	138	—	1	—	10	—	—	—
Onsø	43	—	2	—	21	2	1	—
Raade	8	—	—	—	3	—	—	—
Rygge	3	—	—	—	—	—	—	—
Moss	1	—	—	—	—	—	—	—
Sum	230	—	11	—	47	2	1	—
Akershus amt.								
Soon, L.	3	—	—	—	2	—	—	—
Nesodden	4	—	—	—	1	—	—	—
Asker	1	—	—	—	3	—	—	—
Sum	8	—	—	—	6	—	—	—
Buskeruds amt.								
Røken	4	—	—	—	4	—	—	—
Jarlsb. og Larviks amt.								
Tønsberg, K.	1	—	3	—	3	—	1	1
Sandefjord, K.	—	—	1	—	4	—	—	—
Larvik, K.	2	—	—	—	7	—	1	—
Sande	11	—	—	—	—	—	—	—
Borre	—	—	—	—	1	—	—	—
Stokke	—	—	1	1	—	—	—	—
Nøtterø	20	—	—	1	—	—	—	—
Tjømø	7	—	—	—	2	—	—	—
Sandeherred	2	—	—	1	2	—	—	—
Tjølling	6	—	—	—	1	—	—	—

[1]) Paa denne tabel er laanene opført for det herred, hvor vedkommende fartøi senest var tilladt henflyttet, inden laanet var tilbagebetalt.

	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan
Fredriksværn	4	—	—	—	3	1	—	—
Brunlanes	30	—	—	—	2	—	—	—
Sum	83	—	5	3	25	1	2	1
Bratsberg amt.								
Kragerø, K.	1	—	—	—	3	1	—	—
Langesund, L.	6	—	1	—	3	1	—	—
Brevik, K.	6	—	—	1	2	—	—	—
Skaatø	30	—	4	—	5	—	—	—
Bamle	14	—	—	—	1	—	—	—
Eidanger	7	—	—	—	—	—	—	—
Sum	64	—	5	1	14	2	—	—
Nedenes amt.								
Østerrisør, K.	16	4	1	1	2	—	—	—
Arendal, K.	8	—	—	—	3	—	—	—
Grimstad, K.	—	—	—	—	1	—	—	—
Søndeled	6	—	—	—	—	—	—	—
Flostad	2	—	—	—	6	1	—	—
Dybvaag	2	—	—	1	5	3	—	—
Holt	—	—	1	—	—	—	—	—
Tromø	25	—	10	1	2	—	—	—
Hisø	7	—	2	—	3	—	—	—
Landvik	2	—	—	—	—	—	—	—
Fjære	4	—	—	—	1	—	—	—
Eide	3	—	—	—	—	—	—	—
V. Moland	15	—	—	—	1	—	—	—
Høvaag	18	—	2	—	8	—	—	—
Sum	108	4	16	3	32	4	—	—
Lister og Mandals amt.								
Kristianssand, K.	7	—	3	—	—	—	—	—
Mandal, L.	1	—	6	—	1	—	—	—
Farsund, L.	—	—	1	—	—	—	—	—
Flekkefjord, K.	—	—	—	—	1	—	—	—
Tveit	3	—	—	—	—	—	—	—
Oddernes	80	—	8	—	1	—	—	—
Randøsund	40	—	3	—	6	—	—	—
Søgne	28	—	2	—	4	3	—	—
Halsaa-Hartmark	15	—	3	—	—	—	—	—
S. Undal	2	2	1	2	—	—	—	—
Spangereid	22	—	11	—	1	—	—	—
Vanse	31	—	16	—	1	—	—	—
Lyngdal	2	—	—	1	—	—	—	—
Fede	—	—	1	—	—	—	—	—
Nes / Hitterø	24	—	—	1	3	—	—	—
Sum	255	2	55	4	18	3	—	—

	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan
Stavanger amt.								
Sogndal, L.	4	—	1	1	—	—	—	—
Egersund, L.	—	—	11	—	—	—	—	—
Stavanger, K.[1])	4	—	—	1	1	—	8	4
Kopervik, L.	2	—	22	—	—	—	1	—
Haugesund, K.[1])	—	—	26	3	5	1	19	—
Sogndal	35	—	—	1	1	—	—	—
Egersund	36	—	1	—	—	—	—	—
Ogne	5	—	—	—	—	—	—	—
Nærbø	4	—	—	—	—	—	—	—
Strand	25	—	10	—	—	—	—	—
Rennesø	—	—	4	—	—	—	—	—
Jelse	1	—	10	—	—	—	—	—
Aakre	—	—	—	3	—	—	—	—
Suldal	1	—	—	—	—	—	—	—
Skudenes[1])	—	—	36	1	1	—	3	—
Avaldsnes	2	—	2	1	—	—	—	—
Torvestad Skaare	29	—	10	1 —	2	—	—	—
Tysvær	7	—	1	—	—	—	—	—
Bokn	12	—	3	—	—	—	—	—
Sum	167	—	137	12	10	1	31	4
S. Bergenhus amt.								
Strandebarm	—	—	1	—	—	—	—	—
Kvinnhered	—	—	2	4	1	—	—	—
Skaanevik	—	—	1	—	—	—	—	—
Vikebygd Sveen Valestrand	25	—	10	—	1	—	—	—
Finnaas	20	—	40	2	2	—	—	—
Stord	—	—	4	1	1	—	—	1
Fitjar	18	—	4	—	—	—	—	—
Tysnes	—	—	2	2	—	—	—	—
Fuse Haalandsdalen Strandvik	7	—	36	—	1	—	—	—
Os	—	—	1	—	—	—	—	—
Austevold Sund	20	— 1	75	1 2	1	—	—	—
Fjeld	21	—	5	1	1	—	—	—
Askøen	11	—	9	—	—	—	—	—
Herlø	24	—	8	1	—	—	—	—
Manger	17	—	5	1	—	—	—	—
Lindaas	—	—	3	—	1	1	—	—
Masfjorden	1	—	2	—	—	—	—	—
Jondal	—	—	7	—	—	—	—	—
Sum	164	1	215	15	9	1	—	1

[1]) Fiskefartøierne efter opgave fra den offentlige sildevrager.

	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan
Bergen[1])	—	1	1	—	1	1	6	3
N. Bergenhus amt.								
Florø, L.	1	—	2	—	2	1	6	6
Sulen	1	—	7	2	—	—	—	—
Askvold	—	—	—	—	—	—	1	1
Kinn—Vevring	—	—	1	1	1	—	2	1
Bremanger	—	—	1	1	1	—	1	1
Sølje	10	—	6	—	12	—	5	—
Daviken	—	—	7	—	1	—	3	2
Indviken	—	—	1	—	—	—	—	—
Sum	12	—	25	4	17	1	18	11
Romsdals amt.								
Aalesund, K.	10	—	3	15	20	1	53	11
Molde, K.	2	—	2	—	1	—	2	—
Kristianssund, K.	1	—	7	1	7	—	18	6
Vannelven	1	—	3	—	—	—	—	—
Sande								
Rovde	63	—	21	—	8	—	4	—
Herø				1				1
Ulstein	14	—	19	1	9	—	5	1
Vartdalsstranden	11	—	—	—	—	—	—	—
Volden	18	—	—	—	1	—	—	—
Ørsten	10	—	1	—	1	—	—	—
Hjørundfjord	2	—	—	—	—	—	—	—
Skodje—Vatne	5	—	—	—	5	—	—	—
Borgund	48	—	9	2	61	—	4	1
Haram	42	—	6	—	131	—	—	1
Vestnes	2	—	—	—	1	—	—	—
Frænen				2		1		
Akerø		1						
Sandø	43	—	3	—	137	1	1	—
Bud		1		1		1		
Kværnes	5	—	6	—	9	—	4	—
Bremsnes	—	1	—	1	—	—	—	—
Gjemnes	—	—	1	—	—	—	—	—
Stangvik	—	—	—	—	—	—	1	—
Aure	4	—	—	—	—	—	—	—
Halse								
Tusteren	2	1	—	—	—	—	—	—
Edø	5	—	20	—	3	—	—	—
Sum	288	4	101	24	394	4	92	21
S. Trondhjems amt.								
Trondhjem, K.	—	—	—	1	4	—	2	—
Osen	—	2	—	—	—	—	—	—

[1]) Fiskefartøierne efter opgave fra den offentlige sildevrager.

	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan
Stoksund	4	2	4	2	1	—	—	—
Aa	—	—	4	—	—	—	—	—
Jøssund	2	—	6	—	—	—	—	—
Nes	6	—	—	—	—	—	—	—
Bjugn	1	—	2	—	—	—	—	—
Skjørn	—	—	1	—	—	—	—	—
Frøien	14	—	16	1	7	3	—	
Hitteren	—	—	1	—	—	—	—	—
Fillan	4	—	33	—	1	—	—	—
Hevne	—	1	—	—	—	—	—	—
Ørlandet	—	1	2	1	—	—	—	—
Rissen	3	—	—	—	—	—	—	—
Stadsbygden	4	1	2	—	2	—	—	—
Sum	38	7	71	5	15	3	2	—
N. Trondhjems amt.								
Namsos, L.	—	—	—	—	—	—	1	1
Frosten	1	—	1	1	—	—	—	—
Verran	—	—	—	—	1	—	—	—
Flatanger	—	—	1	—	—	—	—	—
Nærø	2	3	5	—	—	—	1	1
Vikten	9	3	10	1	2	—	—	—
Leka	—	3	3	1	—	—	—	—
Kolvereid	8	—	7	4	—	—	—	—
Sum	20	9	27	7	3	—	2	2
Nordlands amt.								
Mosjøen, L.	1	—	—	—	—	—	—	—
Bodø, K.	1	2	—	1	—	—	1	—
Narvik, K.	—	—	—	—	1	—	—	—
Bindalen	1	—	—	—	—	—	—	—
Brønnø	10	—	2	1	1	—	—	—
Vik	—	1	5	—	1	—	—	1
Vega	6	—	2	—	5	1	—	—
Velfjorden	2	—	—	—	—	—	—	—
Tjøtta	5	—	4	2	—	—	—	—
Vefsen	4	—	—	—	—	—	—	—
Alstahaug / Stamnes	5	—	—	2 / —	1	—	—	—
Herø	8	—	—	1	1	—	—	—
Dønnes	8	—	—	—	—	—	—	—
Nesne	13	1	1	—	—	—	—	—
Hemnes	3	—	2	—	—	—	—	—
Mo	2	—	—	—	—	—	—	—
Lurø / Trænen	—	—	1	—	5	— / 3	—	—
Rødø	10	—	2	—	2	—	—	—
Melø	12	2	3	—	—	—	1	1
Gildeskaal	5	—	—	1	—	—	—	—
Beieren	8	—	2	—	—	—	—	—

	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan
Bodin	4	4	—	—	—	—	—	—
Skjerstad	—	1	—	—	—	—	—	—
Fauske	—	—	—	—	—	—	—	—
Saltdalen	—	—	—	4	—	1	—	—
Sørfolden	—	—	1	—	1	—	—	—
Steigen	1	2	—	1	—	—	—	—
Ledingen	—	—	—	—	—	—	—	—
Hammerø	3	—	9	1	—	—	—	—
Tysfjorden	2	—	—	—	—	—	—	—
Ankenes	—	2	—	—	—	—	—	—
Evenes	—	3	—	—	—	—	—	—
Lødingen	5	3	4	—	—	—	—	—
Vaagan	12	1	9	—	1	—	—	—
Gimsø	16	—	3	—	—	—	—	—
Borge	3	2	3	3	—	—	—	—
Buksnes	18	3	9	3	1	—	—	—
Flakstad	34	—	5	2	3	—	—	—
Værø	19	—	6	3	4	—	—	—
Hadsel	25	8	40	5	2	—	7	6
Bø	38	9	—	7	2	—	1	1
Øksnes	32	4	9	4	2	1	—	—
Sortland	1	1	13	8	—	—	3	1
Dverberg	118	7	2	4	1	1	—	—
Sum	435	56	137	53	34	7	13	10
Tromsø amt.								
Harstad, K.	1	—	1	—	—	—	4	2
Tromsø, K.	7	1	12	6	—	—	1	1
Kvæfjord	8	10	12	3	—	—	1	1
Trondenes	4	10	52	2	1	—	1	—
Bjarkø	4	1	18	1	1	—	—	—
Ibbestad	14	28	109	13	3	2	—	—
Salangen	4	6	13	7	—	—	—	—
Dyrø	8	3	45	10	1	—	—	—
Tranø	15	4	10	6	—	—	—	—
Sørreisen	6	15	7	3	—	—	—	—
Berg—Torsken	7	—	40	2	4	—	—	—
Hillesø	23	1	11	2	—	—	1	1
Lenviken	10	2	49	11	—	—	—	—
Maalselven	—	—	2	—	—	—	—	—
Balsfjorden	6	4	14	4	—	—	—	—
Malangen	6	—	18	5	—	—	—	—
Tromsøsundet	15	3	37	2	—	—	—	—
Lyngen	19	3	24	3	—	—	—	—
Sørfjorden	—	1	—	—	—	—	—	—
Karlsø	18	4	29	15	—	—	—	—
Helgø	—	1	—	4	—	—	—	—
Skjervø		9		7				
Kvænangen	35	2	36	—	—	—	—	—
Nordreisen		—		—		—		—
Sum	200	108	539	106	10	2	8	5

	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan
Finmarkens amt.								
Hammerfest, K.	4	1	—	—	—	—	—	—
Vadsø, K.	10	—	6	—	—	—	—	—
Vardø, K.	94	5	6	3	1	—	1	1
Talvik	1	—	16	—	—	—	—	—
Loppen—Øksfjord	3	1	2	3	—	—	—	—
Hasvik	7	—	1	1	—	—	—	—
Hammerfest / Kvalsund	4	2 / —	—	1 / —	1	— / —	—	— / —
Maasø	20	1	—	—	2	—	—	—
Kjelvik	60	6	5	3	2	—	—	—
Kistrand	3	—	—	—	—	—	—	—
Lebesby	19	1	3	—	—	—	—	—
Tanen	20	1	11	1	—	—	—	—
Næsseby	1	—	—	—	—	—	—	—
Nordvaranger	12	—	3	—	—	—	—	—
Sydvaranger	3	—	—	—	—	—	—	—
Vardø	18	—	—	2	—	—	—	—
Sum	279	18	53	14	6	—	1	1

Bilag 13.

Amtsvise opgaver over driftsmaader for aarene 1903, 1905 og 1906 fra endel fartøier med havfiskelaan.

Amt	1903	1905	1906
Smaalenene	1 slup, som drev snurpenotfiske efter sild ved Island juni—november.	1 motorfartøi drev sildefiske i 2 mdr. og to motorfartøier drev sildefiske ved Island i $2^1/_2$ og 4 mdr.	To motorfartøier drev forskjellige sildefiskerier og et af fartøierne drev torskefiske ved Island.
Bratsberg	1 galeas drev makrelfiske i Skagerak og Nordsjøen $^{29}/_7$—$^{23}/_8$ samt $^7/_9$—$^{14}/_{10}$.	Ingen opgave.	1 motorfartøi drev sildefiske i 3 mdr., bankfiske i $1^1/_2$ md. og fiske efter makrel i $2^1/_2$ md.

Amt	1903	1905	1906
Jarlsberg og Larvik	1 skøite drev vaarsildfiske (Haugesund, februar—mars) og dorgfiske (Nordsjøen $^{12}/_{7}$ —$^{3}/_{10}$).	1 damper og 1 seilfartøi drev sildefiske, seilfartøiet i 2 mdr.; damperen drev skreifiske og senere torskefiske ved Island i 4 mdr. Seilfartøiet drev fiske efter makrel i $3^{1}/_{2}$ md. Damperen disponeres fra Kristianssund.	1 damper, et motorfartøi og 1 seilfartøi drev sildefiske i $1^{1}/_{2}$—3 mdr.; damperen drev ogsaa sildefiske ved Island i 4 mdr. og skreifiske i $3^{1}/_{2}$ md. Motorfartøiet drev bankfiske i 4 mdr., seilfartøiet drev fiske efter makrel i 4 mdr.
Nedenes		2 motorfartøier og 1 seilfartøi drev sildefiske i 1 à 2 mdr. 3 motorfartøier og 1 seilfartøi drev makrelfiske i 2 à 3 mdr.	4 motorfartøier og 3 seilfartøier deltog i sildefiske i $1^{1}/_{2}$ à $2^{1}/_{2}$ md. Bankfiske dreves af 1 motorfartøi i 5 mdr. og af 1 seilfartøi i 2 mdr. 6 af fartøierne drev fiske efter makrel i $1^{1}/_{2}$ à $2^{1}/_{2}$ md.
Lister og Mandal	To motorfartøier drev om vinteren drivgarnsfiske udenfor Kr.sand—Lindesnes (decbr.—febr.), vaarsildfiske (Haugesund, febr.—mars), samt torskefiske i Nordsjøen (liner) i mai—juli. Senere udover aaret drev det ene fartøi makreldorgning aug.—septbr. og drivgarnsfiske (decbr.) [Nordsjøen].	2 motorfartøier drev sildefiske i 2 à 3 mdr., 1 fartøi drev skreifiske i 2 mdr. Bankfiske dreves af 2 motorfartøier i 4 à 5 mdr. og af 1 seilfartøi i 6 mdr. 2 motorfartøier drev makrelfiske i 1 og $3^{1}/_{2}$ md.	1 motorfartøi drev sildefiske i 2 mdr., et andet drev skreifiske i $^{1}/_{2}$ md. og et tredie drev torskefiske ved Island i $3^{1}/_{2}$ md. 1 motorfartøi og 1 seilfartøi drev bankfiske i $4^{1}/_{2}$ og 5 mdr. Fiske efter flyndre blev drevet af et motorfartøi i $1^{1}/_{2}$ md.
Stavanger	Af 2 dampere deltog den ene i vaarsildfisket i $2^{1}/_{2}$ md. og gik derefter til Island paa torsk- og sildefiske til udgangen af september. Den anden damper deltog i Shetlandsfiske fra slutningen af juni—udgangen af juli, senere paa Island til udgangen af september. Begge dampere deltog i sildefisket paa Søndmøre, oktbr.—decbr. 3 seilfartøier drev fiske ved Island (torsk, sild) 3 à 4 mdr.; et af far-	3 dampere drev storsildfiske i ca. 1 md., 2 dampere drev sildefiske i Nordsjøen og 2 dampere drev sildefiske ved Island i 2 à 3 mdr. 2 dampere drev torskefiske ved Island i 2 mdr. og 1 damper drev bankfiske i 2 mdr. 2 dampere drev makrelfiske i $^{1}/_{2}$ md. 5 seilfartøier drev sildefiske ved Island i 2 à 3 mdr. og 3 seilfartøier drev torskefiske ved Island i $1^{1}/_{2}$ à 2 mdr.	1 damper drev storsildfiske i 6 mdr., 2 dampere drev sildefiske i Nordsjøen i 1 og 6 mdr. og 2 dampere sildefiske ved Island. 2 dampere drev ogsaa torskefiske ved Island i 1—$1^{1}/_{2}$ md. 1 damper drev bankfiske i 1 md. Alle seilfartøier paa 1 nær drev sildefiske ved Island i 3—$4^{1}/_{2}$ md. 1 seilfartøi drev sildefiske i Nordsjøen i 4 mdr. og 1 drev storsildfiske i 2 mdr. 2 fartøier drev

Amt	1903	1905	1906
	tøierne deltog forøvrigt i drivgarnsfiske udenfor Utsire (januar).		torskefiske ved Island i 1—$1^1/_2$ md.
Søndre Bergenhus med Bergen	Et fartøi fiskede ved Island (sildegarn og liner) i $5^1/_2$ md. 3 fartøier deltog i drivgarnsfisket dels i jan.—febr., dels om høsten. 2 af fartøierne drev en tid linefiske udenfor S. Bergenhus amt.	2 fartøier drev sildefiske ved Island i 1—3 mdr., 2 fartøier drev sildefiske i Nordsjøen og 3 fartøier drev storsildfiske. Bankfiske dreves af 4 fartøier i 2 à $2^1/_2$ md. 1 seilfartøi drev torskefiske ved Island i 3 mdr. 2 fartøier drev makrelfiske i 2 à 3 mdr.	3 fartøier drev sildefiske ved Island i 3 mdr., 5 fartøier drev sildefiske i Nordsjøen i 2—$4^1/_2$ md. og samtlige fartøier paa 2 nær drev storsildfiske i 2—4 mdr. 4 fartøier drev bankfiske, 1 i 8 mdr. de øvrige i 1—5 mdr. 2 fartøier drev torskefiske ved Island i 1 à 2 mdr. 1 fartøi drev makrelfiske i $1^1/_2$ md.
Nordre Bergenhus	6 fartøier deltog i drivgarnsfiske januar—februar, 1 seilfartøi fortsatte med vaarsildfiske til henimod udgangen af april, 1 damper drev vaartorskefiske, de øvrige dampere anvendtes for størstedelen til slæbning af notbrug. Senere drev alle fartøier bankfiske (Romsdalsbankerne og Sklinna) med undtagelse af 1 seilfartøi, som fiskede ved Island fra slutningnn af mai —slutningen af september. Samtlige fartøier deltog i sildefisket om høsten (hovedsagelig paa Søndmøre, 1 damper delvis ogsaa i Nordsjøen).	Alle fartøier med undtagelse af 2 seilfartøier deltog i storsildfisket i 2—$6^1/_2$ md. 2 dampere deltog i skreifiske, 1 seilfartøi drev torske ved Island i $2^1/_2$ md. 6 fartøier drev bankfiske i 3—5 mdr. 4 dampere deltog i sildefiske i Nordsjøen i $1^1/_2$—3 mdr. og 1 seilfartøi drev sildefiske ved Island i $1^1/_2$ md. 2 seilfartøier deltog i makrelfiske i 3 mdr.	Størstedelen af fartøierne deltog i storsildfiske i 2—6 mdr. 3 fartøier deltog i skreifiske, 1 seilfartøi drev torskefiske ved Island i $2^1/_2$ md. 7 fartøier drev bankfiske i 1 à 2 mdr. Med undtagelse af 4 fartøier drev de alle sildefiske i Nordsjøen i 2—6 mdr. og 2 fartøier drev sildefiske ved Island i 2 mdr. 1 seilfartøi deltog i makrelfiske i $3^1/_2$ md.
Romsdal	2 dampbaade drev med sildegarn i januar og febr. udenfor Romsdals amt og deltog senere ligesom de øvrige dampere i torskefiske sammesteds (et fartøi fiskede i Gryllefjord og ved Røst). En længere eller kortere tid af sommeren	Paa en undtagelse nær drev alle fartøier storsildfiske i 1—5 mdr. Størstedelen deltog i torskefiske udenfor Romsdals amt i 1 à 2 mdr. 1 dampbaad drev torskefiske ved Finmarken i 3 mdr. Bankfiske dreves i optil 7 mdr. og heri del-	Alle fartøier paa 3 nær drev storsildfiske i 2—$5^1/_2$ md. Næsten alle fartøier deltog i torskefiske udfor Romsdals amt, enkelte ogsaa ved Lofoten, Senjen og Finmarken i 1—3 mdr. De fleste fartøier drev bankfiske i 2—6 mdr., 1 damp-

Amt	1903	1905	1906
Romsdal	blev af alle anvendt til bankfiske. Paa 1 undtagelse nær deltog alle i sildefiske om høsten. Et fartøi var ogsaa paa sildefiske til Island (juli—september). 1 af seilfartøierne var ligeledes paa Islandstur fra medio mai—septbr. (torsk, sild); forøvrigt deltog seilfartøierne i torskefiske om vaaren, bankfiske om sommeren og sildefiske udover høsten og vinteren.	tog alle fartøier paa et par undtagelser nær. 4 fartøier drev sildefiske i Nordsjøen i 1—3 mdr. og 5 fartøier deltog i sildefiske ved Island i 2 à 3 mdr. 6 af fartøierne drev torskefiske ved Island i 1—3 mdr.	baad i 8½ md. 12 fartøier drev sildefiske i Nordsjøen i 2—4 mdr. 6 dampbaade drev sildefiske ved Island i 2—3½ md. og 1 dampskib drev torskefiske ved Island i 1 md.
Søndre Trondhjem	3 fartøier deltog i torskefiske, januar—april, dels Lofoten, dels Halten. Et af fartøierne drev om sommeren fiske paa Haltenbanken.	4 fartøier deltog i torskefiske ved Lofoten og Halten i 2 à 3 mdr. 2 fartøier drev bankfiske paa Haltenbanken i 4 mdr., 3 fartøier drev storsildfiske i 3—5 mdr. og 1 fartøi (motorf.) drev fiske efter flyndre i 1½ md.	8 fartøier deltog i torskefiske ved Lofoten og Halten i 2 à 3 mdr. 1 fartøi gik ogsaa til Finmarken i 3 mdr. 6 fartøier drev bankfiske paa Haltenbanken i 2—4 mdr. og alle fartøier undtagen 1 drev sildefiske i 2—5 mdr.
Nordre Trondhjem	Af 2 dampere drev den ene linefiske paa Svensgrunden, Malangsgrunden og Loppehavet i aarets 4 første mdr., og drivgarnsfiske i Søndmøre i novbr. og december; den anden storsildfiske fra oktober (1902) til udgangen af febr. (1903), skreifiske i 2 mdr., bankfiske i sommermdr. og sildefiske paa Søndmør november og december. Seilfartøierne drev alle omtrent udelukkende bankfiske omkring Sklinden og Vikten.	Den ene damper drev torskefiske udfor Senjen i 2 mdr. og udfor Finmarken i 3 mdr. Bankfiske i 1 md. Den anden damper drev bankfiske udfor Halten i 4 mdr. Begge drev storsildfiske i 3 à 3½ md. 5 seilfartøier drev bankfiske udfor Halten i 2—4½ md. 2 fartøier drev skreifiske i 3 mdr.	Begge dampere deltog i Lofotfisket og paa Senjenbankerne i 3 à 3½ md. Den ene drev fiske ved Finmarken i 2 mdr. Den anden drev bankfiske udfor Halten i 5 mdr. Begge dampere deltog i sildefiske i 2½ og 3 mdr., 3 seilfartøier drev bankfiske udfor Halten i 3—6½ md. 1 drev ogsaa skreifiske og 3 drev sildefiske.
Nordland	Størstedelen af fartøierne deltog ligesom fartøierne fra Tromsø amt i Lofotfisket eller paa Senjenbankerne; endel fartøier gik	Størstedelen af fartøierne deltog i Lofotfisket eller paa Senjenbankerne i 2 à 4 mdr. og de fleste gik derefter til Finmarken i 2 à 4	I Lofotfisket eller paa Senjenbankerne deltog de fleste fartøier i 2—4 mdr., 1 fartøi i 8 mdr. De fleste deltog i Finmarksfisket og

Amt	1903	1905	1906
Nordland	derefter til Finmarken, endel gik over til bankfiske eller egfiske udenfor Røst og Vesteraalen. Sildefiske om høsten dreves af de fleste fartøier. 1 damper drev sildefiske ved Island, 5 dampere udenfor Romsdals amt, 1 ved Shetland. Haakjærringfiske dreves kun af et enkelt fartøi (udenfor Lofoten), seifiske og sprutfiske af flere.	mdr., 2 fartoier i 6 mdr. Enkelte drev her ogsaa seifiske i 1 à 2 mdr. Størstedelen deltog ogsaa i bankfiske fra 1 til 6 mdr. 1 fartøi udfor Halten. 31 fartøier drev sildefiske i 2—6 mdr. — *2 dampere drev Nordsjøfiske* — 4 dampere sildefiske ved Island. 2 fartøier drev skjælfangst i 1 og $2^1/_2$ md.	enkelte drev foruden torskefiske ogsaa seifiske i tilsammen 2—4 mdr. 27 fartøier deltog i bankfiske i indtil $6^1/_2$ md. 2 fartøier udfor Halten i ca. 1 md. 28 fartøier drev sildefiske i 1—5 mdr., 1 fartøi i 7 mdr. *2 dampere drev Nordsjøfiske i 3 mdr.* og 2 dampere sildefiske ved Island i 3 og $2^1/_2$ md.
Tromsø	Næsten alle fartøier deltog i Lofotfisket eller paa Senjenbankerne og gik senere paa vaaren til Finmarken. Her drev enkelte af fartøierne foruden torskefiske tillige seifiske med synkenot. 14 fartøier drev sildefiske $^1/_2$—3 mdr. om høsten; 3 fartøier haakjærringfiske; sprutfiske dreves af flere.	De fleste fartøier deltog i Lofotfisket eller paa Senjenbankerne i 1—3 mdr. Næsten alle fartøier deltog i Finmarksfisket i 2—6 mdr. og en del af disse drev foruden torskefiske tillige seifiske. 7 fartøier drev sildefiske i 1 à 2 mdr., 1 fartøi drev haakjærringfiske og 1 fartøi var paa skjælfangst.	De fleste fartøier deltog i Lofotfisket eller paa Senjenbankerne i 2 à 3 mdr. og gik senere til Finmarken, hvor enkelte foruden torskefiske og drev seifiske i tilsammen 2 à 4 mdr. 13 fartøier drev sildefiske i 1 à 2 mdr.
Finmarken	Alle fartøier drev haakjærringfiske udfor Finmarken eller Spitsbergen, 2 à 4 mdr., 1 fartøi 9 mdr., 4 af fartøierne drev torskefiske om vaaren, 1 tillige om høsten; 2 fartøier sildefiske 1 à 2 mdr. om høsten.	3 fartøier drev haakjærringfiske. 7 fartøier torskefiske udfor Finmarken i 4—6 mdr., 1 dampskib tillige udfor Senjen i $1^1/_2$ md. 1 dampskib storsildfiske i 3 mdr. Bankfiske dreves af 4 fartøier i 3—4 mdr.	2 fartøier drev torskefiske udfor Finmarken ligesom bankfiske blev drevet af de samme fartøier.

Bilag 14.

Opgave for 1905 og 1906 over hvor stort bruttoudbyttet har været for den fiskeflaade, som er anskaffet ved hjælp af offentlige midler og som til samme tid endnu havde laan.

For fartøier, som ikke har indsendt oplysninger, er udbyttet beregnet efter gjennemsnitsudbyttet for samme slags fartøier i vedkommende amt.

1905.

Smaalenenes amt	kr.	21 000.00
Jarlsberg og Larviks amt	„	30 000.00
Bratsberg amt		—
Nedenes amt	„	7 000.00
Lister og Mandals amt	„	10 000.00
Stavanger amt	„	148 000.00
Søndre Bergenhus amt	„	15 000.00
Bergen	„	50 000.00
Nordre Bergenhus amt	„	283 000.00
Romsdals amt	„	623 382.00
Søndre Trondhjems amt	„	20 000.00
Nordre Trondhjems amt	„	50 000.00
Nordlands amt	„	611 257.00
Tromsø amt	„	440 000.00
Finmarkens amt	„	79 000.00
	kr.	2 387 639.00

1906.

Smaalenenes amt	kr.	25 000.00
Jarlsberg og Larviks amt	„	30 000.00
Bratsberg amt	„	4 700.00
Nedenes amt	„	17 835.00
Lister og Mandals amt	„	8 500.00
Stavanger amt	„	120 000.00
Søndre Bergenhus amt	„	38 000.00
Bergen	„	72 000.00
Nordre Bergenhus amt	„	337 000.00
Romsdals amt	„	570 000.00
Søndre Trondhjems amt	„	30 897.00
Nordre Trondhjems amt	„	72 000.00

Nordlands amt	kr.	356 660.00
Tromsø amt	„	688 900.00
Finmarkens amt	„	100 000.00
	kr.	2 471 492.00

Bilag 15.

Opgave over de indtil 1ste april 1907 indkomne andragender om laan af det ældre havfiskefond, hvilke til samme tid ikke var behandlede paa grund af manglende laanemidler.

Amt	Antal andragender	Ansøgte laanebeløb	Ansøgte laan til motorfartøier
		kr.	
Smaalenene	1	5 000	1
Bratsberg	3	15 060	2
Nedenes	1	1 000	1
Lister og Mandal	1	3 000	—
Stavanger	1	12 000	—
Søndre Bergenhus	4	28 840	1
Nordre Bergenhus	3	54 500	2
Romsdal	15	62 800	10
Søndre Trondhjem	3	11 500	1
Nordland	13	30 000	4
Tromsø	87	233 800	3
Ialt	132	457 500	25

Bilag 16.

Fiske- og fangstfartøier, som 31te december 1906 var indført i skibs-registret.

Efter oplysninger fra sjøfartsdirektøren.

(Den første tabel, hvor fiskefartøier og fangstfartøier er adskilte, er opsat hos fiskeri-direktøren).

	Antal	Brutto-tonnage	Antagen værdi
			kr.
Fiskefartøier: Damp	139	9 719.21	5 410 936
Fiskefartøier: Motor	28	1 121.13	337 876
Fiskefartøier: Seil	122	7 101.53	663 192
Tilsammen	289	17 941.87	6 412 004
I Norge registrerede trawlere, som ikke vides at drive fiske fra norsk havn	16	2 591.89	720 752
Sæl-, hval- og bottlenosefangere	128	24 047.98	1 803 303
Ialt	433	44 581.74	8 936 059

Fortsættes næste side.

Registrerede fangst- og fiskefartøier efter bestanden pr. 31te december 1906.

Gruppe no. Tonnage	Gruppe no. Materiale	Gruppe no. Alder	Gruppe	Damp Antal	Damp Br. reg. ton.	Damp Indic. hk.	Damp Besætning	Damp Antagen værdi	Seil Antal	Seil Br. reg. ton.	Seil Besætning	Seil Antagen værdi	Motor Antal	Motor Br. reg. ton.	Motor Indic. hk.	Motor Besætning	Motor Antagen værdi	Ialt Antal	Ialt Br. reg. ton.	Ialt Indic. hk.	Ialt Besætning	Ialt Antagen værdi
I—III			Drægtighed over 500 reg. t. br.																			
	a.		Af staal eller jern:																			
		1.	Alder under 10 (seil 15) aar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		2.	— 10—20 (— 15—30) aar ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		3.	— over 20 (— 30) aar	2	3 364.92	1 770	—	200 000	1	1 700.40	—	85 000	—	—	—	—	—	3	5 065.32	1 770	—	285 000
	b.		Af træ eller træ og jern:																			
		1.	Alder under 10 (seil 15) aar	1	527.88	275	—	112 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	527.88	275	—	112 000
		2.	— 10—20 (— 15—30) aar ..	—	—	—	—	—	1	1 044.40	—	50 000	—	—	—	—	—	1	1 044.40	—	—	50 000
		3.	— over 20 (— 30) aar	3	1 774.84	1 240	—	378 000	4	3 824.16	—	76 480	—	—	—	—	—	7	5 599.00	1 240	—	454 480
			Sum	6	5 667.64	3 285	—	690 000	6	6 568.96		211 480	—	—	—	—	—	12	12 236.60	3 285	—	901 480
IV			Drægtighed 100—500 reg. t. br.																			
	a.		Af staal eller jern:																			
		1.	Alder under 10 (seil 15) aar	28	3 874.59	6 700	—	1 724 375	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	3 874.59	6 700	—	1 724 375
		2.	— 10—20 (— 15—30) aar ..	9	1 441.38	2 166	—	311 256	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	1 441.38	2 166	—	311 256
		3.	— over 20 (— 30) aar	6	841.42	898	—	82 418	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	841.42	898	—	82 418
	b.		Af træ eller træ og jern:																			
		1.	Alder under 10 (seil 15) aar	1	104.35	120	—	10 192	4	440.53	—	66 000	—	—	—	—	—	5	544.88	120	—	76 192
		2.	— 10—20 (— 15—30) aar ..	—	—	—	—	—	4	490.25	—	72 520	—	—	—	—	—	4	490.25	—	—	72 520
		3.	— over 20 (— 30) aar	9	1 751.42	957	—	187 357	10	1 129.84	—	79 100	—	—	—	—	—	19	2 881.26	957	—	266 457
			Sum	53	8 013.16	10 841	—	2 315 598	18	2 060.62	—	217 620	—	—	—	—	—	71	10 073.78	10 841	—	2 533 218
V			Drægtighed under 100 reg. t. br.																			
	a.		Af staal eller jern:																			
		1.	Alder under 10 (seil 15) aar	71	4 770.44	8 191	—	2 256 210	—	—	—	—	1	38.50	Opgave savnes	—	15 000	72	4 808.94	8 191	—	2 271 210
		2.	— 10—20 (— 15—30) aar ..	10	569.45	1 005	—	222 789	1	95.20	—	12 000	1	76.02		—	20 000	12	740.67	1 005	—	254 789
		3.	— over 20 (— 30) aar	26	1 822.72	3 336	—	655 920	—	—	—	—	2	142.39		—	36 000	28	1 965.11	3 336	—	691 920
	b.		Af træ eller træ og jern:																			
		1.	Alder under 10 (seil 15) aar	13	860.83	1 453	—	382 700	18	1 244.97	—	155 500	22	837.79		—	284 920	53	2 943.59	1 453	—	823 120
		2.	— 10—20 (— 15—30) aar ..	11	664.38	1 185	—	292 688	75	4 992.84	—	479 328	3	155.72		—	46 800	89	5 812.94	1 185	—	818 816
		3.	— over 20 (— 30) aar)	6	310.30	515	—	82 460	83	5 214.39	—	464 046	7	475.42		—	95 000	96	6 000.11	515	—	641 506
			Sum	137	8 998.12	15 685	—	3 892 767	177	11 547.40	—	1 110 874	36	1 725.84	—	—	497 720	350	22 271.36	15 685	—	5 501 361
			Hovedsum	196	22 678.92	29 811	—	6 898 365	201	20 176.98	—	1 539 974	36	1 725.84	—	—	497 720	433	44 581.74	29 811[1]	—	8 936 059

[1]) Motorbaade eksklusive.

Fortsættes næste side.

Inddelt efter bygningsmateriale og alder falder foranstaaende fangst- og fiskefartøier ind under følgende grupper:

Af staal eller jern:

Alder under 10 (seil 15) aar	100	fartøier paa	8 683.53	ton
— 10—20 („ 15—30) aar	21	— „	2 182.05	„
— over 20 („ 30) aar	37	— „	3 371.85	„
Tilsammen	158	fartøier paa	14 237.43	ton

Af træ eller træ og jern:

Alder under 10 (seil 15) aar	59	fartøier paa	4 016.35	ton
— 10—20 („ 15—30) aar	94	— „	7 347.59	„
— over 20 („ 30) aar	122	— „	14 480.37	„
Tilsammen	275	fartøier paa	25 844.31	ton

Forslag

til

love og regler for den offentlige kontrol med de fiskefartøier, som har eller som agter at erholde laan af de offentlige havfiskefonds.

Udarbeidet af en komite, nedsat af Det norske veritas, efter opdrag fra handels- og industridepartementet.

Indledende bemerkninger.

Ved affattelsen af disse forslag til love og regler for den offentlige kontrol med de fartøier, som har eller agter at opnaa laan af de offentlige havfiskefonds, har man havt for øie, at saadan kontrol helst og bedst bør ordnes saaledes, at Det norske veritas, ved dets funktionærer, udfører det praktiske arbeide — besigtelserne — og departementet for handel, sjøfart og industri faar med administrationen at gjøre, omtrent paa samme maade som det er ordnet mellem sjøfartskontoret og Det norske veritas angaaende den offentlige kontrol med skibes sjødygtighed.

Saadan ordning er af flere grunde tilraadelig:

1. Den værdifuldeste del af fiskerflaaden — nemlig dampskibene — er alle, paa enkelte undtagelser nær, byggede under Det norske veritas' tilsyn, senerehen besigtede af samme og indtaget i dets register, ligesaa enkelte af træseilfartøierne. Af Tromsø fiskerflaade sees 13 seilfartøier — galeaser, jagter og kuttere — at være besigtede af det norske veritas og indtaget i registeret.
2. Det norske veritas har for tiden rundt kysten fra Tromsø til Fredriksstad inkl. i 18 forskjellige havnebyer sine funktionærer opøvede i bygningstilsyn og besigtelsesarbeide.

I betragtning heraf er Det norske veritas' love og regler lagt til grund for nærværende forslag, og i den enklere og efter forholdene afpassede form, hvorefter dette er anlagt, tør det antages at kunne afgive til hensigten svarende regler for den tilsigtede kontrol med vor fiskerflaade.

Første afdeling — love — er fælles for alle; anden afdeling af forslaget — regler for bestemmelse af klasse, takst m. m. — gjælder træfartøier med eller uden maskinkraft.

Da de fleste fiskerflaaden tilhørende dampfartøier er byggede under tilsyn af Det norske veritas eller besigtede af samme, foreslaaes — hvor ikke anderledes er bestemt i nærværende love og regler — at veritas' regler for bygning, klassifikation og besigtelse af fiskerflaadens dampfartøier kan befølges uforandret, som de nu er, uden at nye regler herfor udarbeides.

Første afdeling.

Love for den offentlige kontrol med fiskefartøier.

§ 1.

Den offentlige kontrol med fiskefartøier henligger under departementet for handel, sjøfart og industri. Det praktiske arbeide, nemlig besigtelserne, udføres ved Det norske veritas.

Dens øiemed er at tilveiebringe en paalidelig og ensartet klassifikation, taksation og tilsyn med de fiskefartøier, som har erholdt eller som agter at opnaa laan af de offentlige havfiskefonds.

Motiver. Forudsætning er, at overenskomst indgaaes mellem departementet og Det norske veritas angaaende dette tilsyn.

Hvor senerehen nævnes departementet, menes altid departementet for handel, sjøfart og industri, eventuelt samme underlagte sjøfartskontor i tilfælde administrationen bestemmes tillagt dette.

§ 2.

Samtlige disse fartøier skal besigtes af de hertil ansatte mænd. Besigtelserne foretages som regel af én mand.

Ombesigtelse foretages saa ofte som departementet eller vedkommende besigtelsesmand finder det fornødent, dog for træfartøier mindst hvert 3die aar eller ved den for klassen satte termins udløb.

For jern-staalfartøier hvert 3die eller 4de aar efter tilfældets beskaffenhed.

Derhos blir aarlig eftersyn — saavel for seil- som dampfartøier — at foretage af besigtelsesmanden for at paase deres forsvarlige vedligehold.

Besigtelsesforretningen indsendes til veritas-direktøren, hvis approbation udfordres for sammes gyldighed, samt udfaldet at meddele departementet, som videre meddeler samme til rederiet.

Indtil approbation er afgivet, gjælder den ved besigtelsen givne ansættelse midlertidig.

Har et fartøi lidt større havari, bør det tilsees under reparationen.

Motiver. Idet besigtelserne tænkes udførte ved Det norske veritas, er ved formningen heraf denne institutions herhenhørende bestemmelser lagt til grund, hvorhos foreslaaes aarlige eftersyn mellem hovedbesigtelserne for at have vished for, at fartøierne til enhver tid er vel vedligeholdte og sjødygtige.

§ 3.

Besigtelserne udføres af de ved Det norske veritas ansætte mænd. Hvor afstanden mellem disse er for stor, ansættes assistenter — lokalmænd.

De meddeles instruks og skal befølge de regler for fartøiernes bygning, udrustning, klassificering og taksering, som departementet og Det norske veritas til enhver tid bestemmer.

Motiver. For tiden har D. n. veritas besigtelsesmænd paa følgende steder:

1.	Tromsø	10.	Arendal
2.	Harstad	11.	Tvedestrand (Borøen)
3.	Trondhjem	12.	Kragerø
4.	Kristianssund, N.	13.	Porsgrund
5.	Bergen	14.	Sandefjord
6.	Haugesund	15.	Tønsberg
7.	Stavanger	16.	Kristiania
8.	Kristianssand, S.	17.	Moss
9.	Grimstad	18.	Fredriksstad

For — især i Romsdals amt, hvor de fleste fiskerfartøier hører hjemme — at undgaa lange og hyppige reiser antages lokalmænd at burde ansættes. Det turde anbefale, at ansætte en saadan ogsaa paa et passende sted inden Nordlands amt, f. eks. Bodø. Disse poster vilde nærmest egne sig for mænd, vel lokalkjendte og kyndige paa dette omraade og som kunde overtage det hermed forbundne arbeide som en bisyssel. Hermed tænkes nærmest paa afdelingen seilfartøier med eller uden motor.

§ 4.

Det paahviler enhver bestyrende reder til nærmeste besigtelsesmand at anmelde fartøierne — saavel damp som seil — til besigtelse ved forfaldstid, til bundbesigtelse ved forestaaende doksætning, landsætning eller kjølhaling og til det under § 2 bestemte aarlige eftersyn samt ved forefaldende større reparationer.

Motiver. Bestemmelsen her er dog ikke tilhinder for, at besigtelsesmændene varsler rederierne, naar besigtelse skal foretages. Men forpligtelsen til anmeldelse paahviler desuagtet rederierne, som selv faar tage det ansvar, der turde følge af at undlade anmeldelse.

§ 5.

Departementet forbeholdes adgang til paa de steder, hvor Det norske veritas ikke har besigtelsesmænd, eller hvor denne maatte være forhindret fra i rette tid at kunne foretage fornøden besigtelse, eller naar reise-

omkostningerne vilde staa i et urimeligt forhold til besigtelsessalæret, at lade saadanne besigtelser udføre ved andre end Det norske veritas.

Motiver. Denne bestemmelse indtages paa grund af de store afstande i de vestlige og nordlige landsdele og for mulige tilfældes skyld, som maatte kræve hurtig afgjørelse.

§ 6.

Specificeret og med bilage forsynet opgave over tilkommende honorar med reiseudgifter for hver udført besigtigelse indsendes af Det norske veritas til departementet.

Opgjør herfor sker ved hvert kvartals slutning.

Motiver. Det er forudsætningen, at departementet forestaar administrationen, ligesaa at alt denne kontrol vedrørende regnskab holdes udenfor veritas's ordinære.

§ 7.

Betaling for udførte forretninger sker efter følgende regulativ, hvortil kommer samtlige reiseudgifter efter skydsloven, som det nu praktiseres ved besigtelser for sjøfartskontoret.

For besigtigelse af dampfartøier:

Samme salær pr. brutto ton og nominel hestekraft som i veritas love § 17 A, B og C bestemt. Dog bliver minimumssatser at formindske til halvdelen af, hvad der under B og C for maskinbesigtelser er anført.

For besigtigelse af seilfartøier pr. ton af bruttodrægtigheden:

1. For tilsyn med nye fartøiers bygning tilligemed slutningsbesigtigelse og certifikat: 60 øre pr. ton, dog ei under kr. 20 for noget fartøi over 20 tons og ei under kr. 12 for fartøier under 20 tons.
2. For besigtelse af og certifikat for fartøier, som ikke tidligere har været veritasbesigtede: 50 øre pr. ton, dog ei under respektive kr. 15 og kr. 10 som ovenfor.
3. For ombesigtelse efter klassetids udløb for periodisk besigtelse samt for ombesigtelse efter istandsættelse af større skader: 30 øre pr. ton, dog ei under respektive kr. 10 og kr. 5 for noget fartøi som ovenfor.
4. For det aarlige eftersyn for bundbesigtelse og for enkelt besøg ombord til afgivelse af skjøn eller erklæring: kr. 6 for fartøier over 20 tons, kr. 4 under 20 tons.

Motiver. Da de fleste fiskerflaaden tilhørende dampfartøier allerede er besigtede af Det norske veritas, indtaget i dets register og følgelig herfor har betalt de ved veritas gjældende salærer, foreslaaes disse for dampfartøierne bibeholdt uforandret som i veritas loves § 17 A B og C bestemt, dog med nedsættelse af minimumssatserne under B og C for maskinbesigtelser.

I forslaget til salærer for træseilfartøierne er satserne satte saa lavt, som man tør tilraade det, særlig af hensyn til eierne af de mindre fartøier.

Det forudsættes nemlig, at det vil blive vedkommende fartøiseiere — laantagere —, som vil have at bære udgifterne.

Det bemerkes, at i veritas love er salærer for seilfartøier beregnet efter tons af nettodrægtigheden. Her foreslaaes de beregnet efter tons af bruttodrægtigheden. Nettodrægtigheden afgiver her ingen brugelig norm, idet fiskefartøiernes rum under dæk er mere og mindre optaget af forskjellige indredninger.

§ 8.

Anmeldelse af nybygning med begjæring af tilsyn indsendes af vedkommende eier eller bygmester, gjennem nærmeste besigtelsesmand, med opgave over hoveddimensioner og saavidt muligt vedlagt et rids af midtspantet med foreslaaede materialdimensioner.

For fartøier, der ikke er byggede under tilsyn, men ønskes klassificerede, maa gjennem nærmeste besigtelsesmand indsendes andragende herom med opgave over heveddimensioner, byggested og byggetid.

Motiver. Under forudsætning, at Det norske veritas udfører besigtelserne, opretholdes her dettes benævnelser for karakterbetegnelser, klasse m. m. samt fremgangsmaaden med bygningstilsyn og besigtigelser. Alt dog i enklere og efter forholdene afpassede former.

Dette ansees tilraadeligt ikke alene fordi veritas funktionærer er indøvede hermed, men ogsaa fordi adskillige af fiskerflaadens træseilfartøier allerede har klasse ved veritas.

Anden afdeling.

Regler og instrukser.

§ 1.

Dampfartøier af jern — staal.

Hvor i disse regler ikke anderledes bestemt, gjælder for disse fartøiers klassifikation og besigtigelse de til enhver tid ved Det norske veritas herfor bestemte regler.

§ 2.

Træseilfartøier med eller uden hjælpemaskine.

Fartøiernes godhed og beskaffenhed angives ved ansættelse i en klasse.

Der er to klasser nemlig A 1 og A 2.

Det givne antal aar betegner stillingen inden hver af disse klasser.

Oprindelig varighed i klassen A 1 kan for nybygninger tilstaaes for indtil 10 aar, naar materialet er af fulde dimensioner og feilfrit, al bolt-

ning, spigring og beslag er galvaniseret, arbeidesmaaden i alle dele god og udrustningen fuldstændig.

10 aars varighed forudsætter, at fartøiet er bygget af furu eller eg af god kvalitet. Anvendelse af gran i bygningen vil bevirke indtil 3 aars afkortning i forhold til den udstrækning, hvori dette material er anvendt.

Bruges raat jern i bolte eller spiger afkortes 2 aar.

For klassen A 2 kan der ved besigtelsen ikke tilstaaes mere end 3 aars varighed.

Beskaffenheden af rundholter, rig, ankere, kjettinger, fortøiningsgods, seil og øvrigt inventarium angives ved tallene 1 og 2 med mellemliggende decimaler efter godhed og fuldstændighed.

§ 3.

Fartøier under bygning bliver af besigtelsesmanden at tilse mindst ved efternævnte stadier:

1. Naar fartøiet er opspantet, sletningen under arbeide, bjelkevægere og bjelker indlagt, men forinden nogen plankning er udført.
2. Naar fartøiet er boltet, medens det drives, forinden det er stoffet eller tjæret.
3. Naar fartøiet er færdigt og fuldt udrustet.

Hvor byggestedet ligger fjernt fra station, kan dog for nybygninger af mindre drægtighed, 2 besøg ansees fyldestgjørende. Ligger derimod byggestedet ved eller i nærheden af station, tilraades hyppigere besøg end anført.

Under disse tilsyn skal besigtelsesmanden eftermaale dimensionerne og undersøge beskaffenheden af de forskjellige bygningsdele til optegnelse i den bygningsbeskrivelse, som udfærdiges af ham og bygmesteren i forening og undertegnes af begge ved den endelige besigtelse efter fartøiets fuldførelse samt indsendes til Det norske veritas.

§ 4.

Paa forretningen anføres grunden til, at besigtet fartøi er nedgaaet i klasse, naar dette har fundet sted.

Saalænge der paa fartøiet hviler laan af offentlige midler, maa mindst klassen A 2 opretholdes, ligesom udstyret ikke maa synke under karakterbetegnelsen 2.

Forefindes der mangler ved skrog eller inventarium, bliver de — saafremt de ikke paa stedet afhjælpes — at anføre paa forretningen med angivelse af den tidsfrist, inden hvilken de skulde være afhjulpne.

De af besigtelsesmanden gjorte og af Det norske veritas' direktør godkjendte paalæg om udbedring eller nyanskaffelser maa efterkommes.

§ 5.

Som grundlag for værdiansættelsen — taksten — maa ved nybygninger gaaes ud fra, hvad saadanne i almindelighed koster at bygge og udruste.

Taksten paa ældre fartøier bliver efter bedste skjøn at bestemme efter den værdi, saadanne i den paagjældende tid maatte have i handel og vandel, ligesom der ogsaa maa tages hensyn til, hvorvidt fartøiets konstruktion og indredning kan ansees at være hensigtssvarende og fordelagtig for bedriften.

§ 6.

Efter enhver fuldført besigtelse indsendes til Det norske veritas en rapport, i tilfælde hovedbesigtelse tillige inventarieliste, udfyldte paa herfor trykte schemaer, tilligemed de bemerkninger, hvortil undersøgelsen idethele maatte give anledning.

Instrukser.

§ 1.

Klasseansættelsen udføres paa følgende maade.

Besigtelsesmanden giver særskilte karakterer for hver især af efternævnte 6 hovedposter:

1. Kjøl, stævne, kjølsvin, slemholter.
2. Spanterne.
3. Vaterbord, bjelkeveiere, garnering.
4. Udvendige hud.
5. Bjelker, knær, dæk, stønner, rækker.
6. Boltning og nagling.

Til disses karakteransættelse bruges tallene 1 til 4 med mellemliggende decimaler, idet tallet 1 angiver en feilfri, tallet 4 en absolut slet forfatning og mellemliggende tal i forhold hertil.

Karaktertallene ansættes efter vedkommende hoveddels beskaffenhed med hensyn til dimensioner, antal og sammensætning sammenholdt med de givne forskrifter, efter deres friskhedstilstand, efter arbeidsmaaden og efter fartøiets vedligehold.

Naar der af besigtelsesmanden er givet karakterer for skrogets 6 hoveddele, udgjør summen af disse hovedkarakteren. Men forinden klassen endelig bestemmes, tages den karakter, som rig og inventarium har erholdt med i betragtning, idet dette maa svare til den efter karakteren for skroget tiltænkte klasse.

Klassen bliver ialmindelighed for hovedkarakter:

Fra 6 til 10 incl.: A 1. — fra 10.1 til 15 incl.: A 2.

Besigtelsesmanden kan dog i enkelte tilfælde bestemme klassen udenfor ovenstaaende regel, naar han dertil finder bestemte grunde, hvilke isaafald bliver at anføre paa forretningen.

§ 2.

Ved besigtelsen skal der undersøges, om drivningen overalt er tilfredsstillende og om roret med tilbehør, rundholter, seil, ankere, kjettinger, fortøiningsgods og øvrigt inventarium — deri medregnet kompas med tilbehør, signallanterner med deres glasse og væger etc. — er i forsvarlig stand, af dimensioner og i antal som til enhver tid foreskrevet. Der efterses, at signallanternerne er placerede og skjærmede saa, at forskrifterne angaaende deres lysningsretning er opfyldte.

§ 3.

Naar ved forefaldende hovedbesigtelse bunden ikke har været set af veritas i løbet af de sidste 3 aar, bør bundbesigtelse finde sted samtidig med hovedbesigtelsen eller ved første anledning derefter.

§ 4.

At iagttage ved besigtelsen af skroget:

1. Nyere fartøier ikke bygget under veritas' tilsyn:

   Materiale, arbeidsmaade, forbindinger, boltning, nagling og spigring undersøges og dimensioner maales. Hvor ikke tilkommeligt, maa vedkommende bygmester herom give paalidelig oplysning. Rummet maa være ryddigt, og der maa gives anledning til at se bunden.

2. Ældre ikke forhen besigtede fartøier for at kunne tilkjendes klassen A 1:

   Fartøiet sættes i dok, landsættes eller kjølhales for undersøgelse af kjøl, stævne og bund, ror med beslag, bolte, nagler, spiger og drivning.

   Forefindende mangler maa udbedres. Kan kjøl- og stevnebolte vanskelig uddrives, indsættes ekstrabolte om fornødent. Findes der kjølbugt, maa denne maales og noteres. Er der ældre ishud eller anden forhudning, maa denne aftages for den underliggende huds undersøgelse og drivning.

   For rummets besigtelse maa ballasten være udtaget, for- og agterskarp ryddiggjort og aabninger anbragt i den faste garnering, hvor saadan forefindes.

   Hvor udseendet er mistænkeligt, undersøges kjølsvin, stævne, slemholt, tømmere og bjelker ved boring. Forøvrigt undersøges dæk, lugekarme og huden udenbords, særlig rundt røstboltene og i vandlinjerne for ormskade og slitage.

Enkelte bolte uddrives, ligesaa trænagler hvor gjennemgaaende saadanne findes.

Kjettingerne ophales paa dæk og undersøges saavel med hensyn til længde som førlighed, spillet løses og undersøges nøie.

3. Forhen veritasbesigtede fartøier.

Ved 1ste periodiske besigtelse omkring 3 aar gamle:

Ved siden af takstregulering foretages en almindelig undersøgelse til saadan udstrækning, som tilfældet forøvrigt maatte kræve.

4. Ved 2den periodiske besigtelse omkring 6 aar gamle:

Som under punkt 3 anført, dog mere indgaaende efter fartøiets tiltagende alder, hvorunder blandt andet kan blive spørgsmaal om nogen bolteuddrivning.

5. Ved udløb af den oprindelig givne tid:

Som under punkt 2 foreskrevet, hvorhos tilføies, at et par dæksplanker optages for bjelkernes undersøgelse, hvor dette maatte ansees nødvendigt.

6. Ved overgang til klassen A 2 og senere besigtelser:

Som under punkt 4 foreskrevet, hvorhos enkelte nagler, om gjennemgaaende saadanne findes, uddrives, kjettingerne ophales paa dæk og spillet fraløses.

7. Det aarlige eftersyn. Lovenes § 2:

Saavidt gjørligt foretages aarlige eftersyn, hvorunder paasees, at givne paalæg er udførte, at fartøiet i aarets løb er blevet efterseet med stofning samt andet nødvendigt vedligehold af saavel skrog som inventarium, og hvorom rapport indsendes.

For mest muligt at spare reiseudgifter bør det altid haves for øie, at flere besigtelser foretages under samme reise, naar dertil gives anledning. Ligesaa naar besigtelsesforfaldent, eller i nær fremtid forfaldent fartøi leilighedsvis ankommer til station, bør det helst besigtes under opholdet dersteds.

Særlig gjælder dette de aarlige eftersyn, hvilke i regelen bør udføres, naar fartøierne reiser til og fra fiskerierne og derunder kommer til at ankre op ved eller i nærheden af station.

Til veiledning for tilnærmelsesvis udregning af drægtighed tjener følgende:

Længden tages fra agterkant af den faste forstævn til forkant af agterstævnen.

Bredden tages ved største bredde paa spantets udside.

Dybden er afstanden fra kjølens overkant til underkant af dæk midtskibs ved største bredde.

Tonnagen findes ved længden × bredden × dybden.

Produktet multipliceres med 0.55 og divideres med det antal kubikfod — 100 — der gaar paa en registerton, saaledes:

$$\frac{L \times B \times D \times 0.55}{100}$$

Alle maal i engelske fod.

Byggeregler for fiskefartøier af træ, fra 10 til 50 tons brutto.

For større fartøier benyttes de af Det norske veritas til enhver tid bestemte regler.

§ 1.

Alle træmaterialier maa være af god kvalitet og absolut friske.

Samtlige de i reglerne og tabellerne opgivne maal gjælder for skarpkantede furu-materialier.

Hvor norsk eg anvendes, kan de opgivne tversnit (arealer) reduceres med $^1/_5$ del. Benyttes gran, forøges tversnittet med $^1/_{10}$ del.

Alt jern maa være galvaniseret og bolter af let klinkbart materiale.

Overalt hvor tons nævnes, menes brutto register tons.

Maalene er opgivne metermaal og engelske tommer.

Naar der i tabellerne er nævnt „indtil 10 tons“, „10 til 20 tons“ o. s. v., er det ikke at forstaa saaledes, at et fartøi, hvis tonnage falder mellem disse grænser, f. eks. paa 14 tons, skal have de materialdimensioner, som er anført i rubrikken for fartøier op til 20 tons, men der kan interpoleres mellem dimensioner for 10 og for 20 tons, saa fartøiet faar de materialdimensioner, som det i forhold til sin størrelse skal have.

Afviges der noget fra det foreskrevne, skal ikke dette nedsætte fartøiet ved den endelige bedømmelse, naar der paa anden maade er givet fyldestgjørende erstatning i styrkeforholdene.

§ 2.

Kjølen.

Paa fartøier, hvor længden i kjølen ikke er over 25 fod, skal den altid være i ét stykke.

Den i tabellen spalte 3 opgivne tykkelse og bredde kan vælges anderledes, men det opgivne tversnit maa forefindes; dog kan bredden reduceres i forløb mod enderne.

Laskernes længde gjøres 3 à 4 gange kjølens høide, og anbringes saaledes, at ballastkjølbolte ikke træffer i dem; hellerikke maa de anbringes under storlugen eller nærmere stormasten end 2 à 3 spanteafstande.

Laskeboltennes antal er fra 3—6, efter laskens længde; deres størrelse angives i tabellens spalte 25.

Vaternagler anbringes i sponingen i kjøllasker og stævnenes forbindelse med kjølen, idet der bores et hul horisontalt igjennem og deri inddrives en tør furunagle.

Sponingen maa ligge saa langt nede fra kjølens overkant, at der bliver godt fæste for sponingsspigerne.

§ 3.

Stævne.

Disse bør saavidt muligt gjøres i ét stykke og have $^{2}/_{3}$ af det for kjølen opgivne tversnit.

Hvor de er sammensat af flere stykker, gjøres laskernes længde mindst $2^{1}/_{2}$ gange stævnens tykkelse og boltes som for kjøllaske foreskrevet.

Agterstævnen (stilken) maa være i ét stykke, og tappes i kjølen.

Saavel for- som agterstævn forsynes med en inderstævn, slemholt. Begge stævne forbindes med kjølen paa hensigtsmæssig maade med slemholt eller knæ (rot). For mindre fartøier kan slemholtet eller knæets leg udgjøre inderstævn. Desuden befæstes stævnen til kjølen med indfældte jernskinner (stævnskinner), der klinkes med gjennemgaaende bolt (tab. 25). Stævnens største bredde maa altid ligge indenfor sponingen for at skaffe godt fæste for sponingsspigerne.

Inderstævne, slemholt og knær boltes til stævne og kjøl med et passende antal gjennemgaaende klinkebolte, med en indbyrdes afstand af 40 à 60 cm. (15 à 24 tomme).

Hvor opklodsning anvendes, sammenboltes denne godt med kjølen ved gjennemgaaende bolte med indbyrdes afstand som foran.

§ 4.

Spanteafstand.

Afstanden mellem spanterne er opført i tabellen spalte I og regnes fra center til center af spanterne.

Spanteafstanden kan forøges ud over den i tabellen opgivne, med indtil 40 pct., mod at der mellem spanterne indlægges en bøiet ribbe, og hudens tykkelse forøges, saa den aabne afstand mellem spanterne ikke overskrider 12 gange hudens tykkelse.

§ 5.

1. Spanter.

De i tabellen opgivne dimensioner er for bundstokkerne. Tykkelsen kan i forløb formindskes, til den ved dækket blir $^{2}/_{3}$ af den i tabellen opgivne. Bredden bibeholdes efter tabellen.

Spanterne bygges i almindelighed af to ringe (dobbeltspant), hver af halvdelen af den i tabellen opgivne bredde. De forskjellige stykker gives da en omskjød af 3 à 4 gange tømmerets tykkelse. De to spanteringe kan enten lægges tæt paa hinanden eller gives et passende mellemrum, og spantebolterne gaa gjennem de mellemliggende klodse. Der anvendes 2 à 3 spantebolte eller spiger i hver omskjød.

Tømmerne bør være skarpkantede og støde godt op til hinanden, kalve eller udforing af tømmerne kan undtagelsesvis tillades.

Det anbefales at forbinde støderne med stræk-skinner, der fæstes med 2 gjennemgaaende og nøvede spiger eller bolte. Strækskinner er fra 1 til $1^{1}/_{2}$ tomme brede og $^{1}/_{4}$ tomme tykke.

Hvor enkelte spant anvendes, skjødes disse ved overlapning og boltes som for dobbelte spant bestemt.

I tabellen er kun det faste træ over kjølen angivet. Opklodsning (underlag) medregnes ikke.

Bundstokkernes længde maa midtskibs ikke være under $^{2}/_{5}$ dele af fartøiets bredde.

Saavel forud som agterud, hvor det er vanskeligt at faa anbragt bundstokker, kan halvspant anvendes, naar disse forsvarlig blades og boltes til opklodsning og slemholt.

Alle spant fæstes til kjølen ved en bolt gjennem bundstokken. Bolterne klinkes paa kjølens underkant.

I hver bundstok anbringes over kjølen aabninger for vandløb; dog maa bundstokken over vandløbet holde mindst $^{9}/_{10}$ af den i tabellen opgivne tykkelse.

2. Bundstokker af smedejern.

Naar disse anvendes, rækker sitterserne ned paa kjølen. Over kjølen indpasses mellem sitterserne en klods af haard ved, ovenpaa hvilken anbringes et smedejerns knæ af dimensioner som i tabellen (spalte 14 til 18) opgivet. I hver arm af knæet anbringes en bolt i hver bordgang. Bolten i knæets hjerte forbinder dette med kjølen og eventuelt med kjølsvinet.

3. Rækkestønnere.

I fartøier med fast række, hvor toptømmeret ikke løber helt op og danner stønnere, skal disse sættes ned paa siden af spanterne og gaa

ned under dæk mindst lige saa meget som høiden over dæk. Dimensionerne i dækket blir lig toptømmerets og kan reduceres til $^2/_3$ i den øvre ende. Løse stønnere fæstes til toptømmeret med 2 spiger eller bolte.

For lavere rækkehøide kan stønnerne toppes halvt ned i essingen (vaterbordet) og fæstes med en bolt, der gaar gjennem stønneren og essingen og skrues fast under denne.

4. Klydstræer.

Paa større fartøier opsættes paa siden af stævnen et eller to tømmere (judasører) med tilstrækkelig bredde for anbringelse af klydsene. Klydstræerne gaar op til rækken og mindst lige saa langt ned under dæk. De kantboltes til stævnen med 2 eller flere bolte.

5. Hekstræ.

Dette gjøres i to dele af samlet tversnit som for kjølen opgivet. De to dele lægges ind paa begge sider af agterstævnen; mellem rummene agtenfra ind til rorkisten udfores med et tredie stykke af mindre tykkelse. Disse tre boltes sammen og fæstes til stævnen og inderstævnen eller slemholtet med gjennemgaaende bolte. Hekstræet kan aftage i forløb agterover til $^1/_2$ af de i tabellen anførte dimensioner.

Hekstømmernes dimensioner er som for spantetømmerne opgivet. De forbindes med hekstræet eller heksbjelken, efter kontruktionen, paa fuldt betryggende maade.

6. Ribber.

Materialet i disse er ask, eg eller andet haardt træ. Den nedre ende af ribberne indfældes i kjølen. Ribberne løber i ét fra kjøl til dæk.

De forbindes til huden med klinknagler, hvoraf der anbringes mindst to i hver bordgang, én nær hver nad.

§ 6.

Kjølsvin.

Dette skal, saavidt muligt, være i ét stykke, og i intet tilfælde laskes midt paa fartøiet eller nærmere stormasten eller lask i kjølen end 3 spanteafstande. Laskernes længde gjøres 3 gange kjølsvinets høide og boltes som for kjølen bestemt.

Høiden kan mod enderne aftage med $^1/_3$.

Paa fartøier, hvor kjølsvin ikke anvendes, skal der under masten indlægges et kort stykke (maskefisk) over 3 à 4 spanter.

Kjølsvinet boltes til hver bundstok med de i tabellen opgivne bolte, der gaar gjennem kjølen og klinkes under denne.

Alle ballastkjølbolte gaar gjennem bundstokker og kjølsvin.

§ 7.

Bjelkeveiere.

Disse kan anordnes efter to systemer:

a) Tømmer af dimensioner som i tabellen spalte 6 anført, i forbindelse med hængknær for dæksbjelkernes befæstelse, eller

b) planker af dimensioner som i spalte 7 anført, i forbindelse med horisontale knær.

ad a. Bjelkeveierne løber fra stævn til stævn i størst mulige længder. Tversnittet kan aftage med $1/3$ del mod begge ender, hvor de afsluttes med træknæer eller broger.

Laskerne gives en længde af 3 gange høiden og boltes overkant. Omskjøderne maa anordnes saaledes, at der blir 3 à 4 spanteafstande mellem omskjøderne paa begge sider af fartøiet og mellem omskjøderne i to paa hinanden liggende veiere, hvor dobbelte veiere er foreskrevet.

De boltes i hver spant; bolterne klinkes vekselvis paa spant og paa hud. De dobbelte veiere forbindes med kantbolter eller nagler.

ad b. Ethvert fartøi med denne slags bjelkeveiere, skal have mindst to gange (raster) af dimensioner som i tabellen spalte 7 angivet. De befæstes til tømmerne med bolter, spiger eller nagler saaledes som for huden foreskrevet. Udenfra kommende bolter og nagler medregnes, naar disse er klinket eller aarrettet. Omskjøder som for huden foreskrevet.

§ 8.

Dæksbjelker.

Dæksbjelkernes dimensioner og indbyrdes afstand er angivet i tabellen spalte 8 og 9.

Bjelkernes tykkelse kan i forløb formindskes, saa de i borde holder $2/3$ del af den tabellariske tykkelse.

Stikbjelker og korte bjelker, undtagen de, hvortil ankerspil, klyverbom eller pullerter er befæstede, behøver kun at holde $2/3$ dele af den i tabellen opgivne tykkelse.

Lugebjelker og mastebjelker gjøres en fjerdedel bredere end i tabellen anført.

Bjelkerne nedsvæles ca. 2 cm. i bjelkeveierne.

Afvigelser i den foreskrevne afstand mellem bjelkerne er tilladt, men dæksbjelkernes samlede tversnit maa ikke gjøres mindre end angivet.

Bjelkerne anordnes saavidt muligt i forbindelse med spanterne.

Bjelkebugten maa ikke være mindre end $1/48$ af længste bjelke ($1/4$ tomme paa 1 fod).

Mellem luge- og mastebjelker og ved ruf- og kappeaabninger lægges kraveller af dimensioner som stikbjelkerne.

Er aabninger i dæk større end vanligt, maa tilsvarende forsterkninger anordnes.

Dæksbjelkernes ender boltes eller spigres til bjelkeveierne.

§ 9.

Dæksknær.

Bjelkerne forbindes til bjelkeveiere, spant og hud med knær af jern eller træ efter 2 systemer som nævnt i § 7 under litr. a. og b., enten med vertikale (hængknær) eller horisontale knær.

a. Hængknær.

Disse kan enten være af jern eller træ, i et antal af:

For indtil 10 tons,	6	par knær (6 knær paa hver side af skibet).		
„ 10 til 20	„	7	„	„
„ 20 - 30	„	8	„	„
„ 30 - 40	„	9	„	„
„ 40 - 50	„	10	„	„

Luge- og mastebjelker forsynes fortrinvis med knær. Træknærnes sidetykkelse gjøre $^{8}/_{10}$ dele af bjelkens tykkelse og armenes længde gjøres 5 à 6 gange tykkelsen. For jernknærnes dimensioner se tabellen (spalte 19—22). Armene paa disse gjøres saa lange, at der med passende mellemrum kan anbringes to bolter i hver arm, foruden de bolter, der gaar gjennem bjelkeveierne.

b. Horisontale knær.

Maste- og lugebjelker, og bjelker for ruf- og kappeaabninger befæstes til skibssiden med et knæ (rot) paa hver ende; desuden anbringes der et knæ paa andenhver bjelke og stikbjelke. Knærne fæstes med to gjennemgaaende bolte eller nagler i hver arm, til bjelkerne og tømmerne, samt til bjelkeveierne med spigere.

For fartøier mellem 40 og 50 tons skal desuden, naar denne bygningsmaade anvendes, anbringes 3 à 4 hængknær paa hver side.

Bolterne klinkes paa ringe paa dæksbjelker, spant og hud. De to øverste bolter i hængknærnes vertikale arme maa altid klinkes paa huden. Hjertebolterne anbringes saa nær knæets midtpunkt som muligt, dog maa i jernknæ ingen bolt anbringes i selve hjertet. De øvrige bolter anbringes i en indbyrdes afstand af omkring 20 cm. (8 tommer).

Hjørnerne mellem bjelker og kraveller forsterkes med mindre horisontale knær eller vinkeljern med 2 bolter eller nagler i hver arm.

Der kan anvendes en kombination af horisontale og vertikale knær, naar blot samme styrkeforhold bibeholdes.

§ 10.

Huden.

Plankerne maa være af god kvalitet, skarpkantede og fri for sprækker og over vandlinjen saavidt mulig tørre. De lægges med marvsiden mod tømmerne, maa overalt ligge let an til indholterne (tømmerne) og maa ikke udhules. De maa ligge tæt til hinanden i inderkant, medens der i yderkanten skal være en liden aabning mellem dem for at give anledning til god drivning.

Støderne (laskerne) maa anbringes paa spant, og maa midtskibs i de paa hinanden liggende plankegange ikke ligge nærmere sammen end 125 cm. (4 fod), uden at en plankegang ligger imellem. I det tilfælde tillades en afstand af 90 cm. (3 fod). Først i 4de plankegang kan en stød eller tvernad lægges paa samme spant, saaledes at 3 plankegange kommer til at ligge imellem.

Enkelte undtagelser fra denne regel kan tillades for for- og agterskib.

Plankerne fæstes med bolte, trænagler eller spiger efter følgende regler:

2 befæstigelser pr. spant for alle planker.

For planker op til 6 tommer brede:

En gjennemgaaende bolt eller nagle i andethvert spant og forøvrigt spiger.

For planker op til 9 tommer brede:

En gjennemgaaende bolt eller nagle og en spiger i hvert spant. For større bredder forholdsvis befæstigelse.

Laskerne fæstes: Enten ved én spiger og én gjennemgaaende laskebolt i hver ende af planken, eller: ved 2 spiger i hver ende af planken og én laskebolt i nærmeste tømmer.

Paa mindre fartøier kan, istedetfor laskebolt, anvendes nagler under vandlinjen.

Alle bolter maa klinkes indvendig paa ringe af samme metal som bolterne.

De spiger eller dobbeltnagler, der anvendes til hudens befæstelse, maa omvikles (røres) med drev under hovedet og maa have en længde af omkring 3 gange hudens tykkelse.

Trænaglerne maa være af eg eller malmen furu, kvistfri og vel tørrede.

Diameteren maa være fra 2.2 cm. (7/8 tomme) og opover efter hudens tykkelse. Naglerne skjøres eller døitles udvendig og aarrettes indvendig.

I kjølens sponing maa ikke afstanden mellem spigerne være større end 23 cm. (9 tommer), og spigerne anbringes vekselvis paa styrbord og

bagbord side, saa de ikke kommer til at staa ret overfor hinanden. Halsene fæstes i sponingen med 2 à 3 spiger efter bredden.

§ 11.

Vaterbord eller skandæk og essinger.

For fartøier indtil 30 tons er tykkelsen den samme som for dækket foreskrevet. For større fartøier gjøres tykkelsen 50 procent større end dækkets. I inderkant kan udhugges en fals, hvori dæksplankerne lægges. Bredden gjøres størst muligt.

Forud og agter afsluttes med et knæ eller brog, der indfældes paa tømmerne og boltes til disse og stævnen eller heksbjelken.

Laskerne gjøres 3 gange bredden, og anordnes saa, at de ikke kommer over lasker i bjelkeveierne.

I fartøier, hvor rækkestønnerne har samme dimensioner som toptømmerne, lægges vaterbordet paa indsiden af stønnerne, og rummet mellem stønnerne udfyldes med stopstykker af dækkets tykkelse.

Vaterbordet fæstes til øverste plankegang af huden, med 2 à 3 spiger i mellemrummet mellem stønnerne og til hver stønner med en spiger eller gjennemgaaende bolt; eller med en bolt gjennem øverste plankegang i mellemrummet mellem stønnerne og gjennem stopstykkerne, og en bolt gjennem hver stønner, alt eftersom vaterbordet løber ud over øverste plankegang eller ligger an mod dennes indre side. Naar faste stønnere ikke anvendes, fæstes vaterbordet ogsaa til toptømmerne med en fjærbolt i hvert spant.

Ligesaa fæstes vaterbordet med en bolt til hver bjelke og med en bolt eller spiger til bjelkeveierne eller horisontalknærne i hvert mellemrum mellem bjelkerne.

Paa større hekbyggede fartøier boltes vaterbordet paa hekken op og ned gjennem hekstømmerne eller underliggende veiere paa en, efter bygningsmaaden, fuldt betryggende maade.

§ 12.

Halvdæk.

For fartøier med halvdæk forud eller agterud istedenfor ruf, blir, for saadanne halvdæk at gaa frem som for de faste dæk bestemt, for saavel hvad tømmer, bjelker, bjelkeveiere og knær (røtter) som dæksplanker angaar.

Paa den bjelke, hvor det faste dæk afsluttes, maa indlægges et forsvarligt knæ paa hver ende, fæstet til skibssiden og bjelken med 2 eller flere gjennemgaaende bolte. Den første bjelke i halvdækket maa ligeledes forbindes til skibssiden med knær som ovenfor.

§ 13.

Garnering.

Til garnering kan anvendes saavel furu som gran. For at skaffe luftaabninger for tømmerne lægges ikke garneringen nærmere op under bjelkeveierne end 5 à 6 cm.

Paa fartøier under 20 tons forlanges ikke fast garnering. For de øvrige fartøier forlanges ikke garnering lagt længere end ned til durken.

Omskjøder maa ligge paa tømmer og maa ikke i to paa hinanden liggende plankegange komme hinanden nærmere end 2 spanteafstande, med mindre der er en hel gang imellem; isaafald en spanteafstand, og om der er 2 hele gange imellem, kan stødes paa samme tømmer. Afvigelser herfra kan tillades mod enderne af fartøiet.

Garneringen fæstes til spanterne med 2 spiger i hver plankegang i hvert spant. Hvor, i større fartøier, naglingen gaar helt gjennem garneringen, tjener disse nagler som befæstelse istedetfor spiger.

§ 14.

Dæk.

Dæksplankerne maa være af prima, tørre materialier. Grandæk tillades kun i fartøier under 20 tons.

Tykkelsen er opgivet i tabellen spalte 12. Bredden maa ikke være over 12.5 cm. (5 tommer).

Stødnaderne anbringes paa bjelker og anordnes som for huden foreskrevet.

Plankerne fæstes til bjelkerne med en eller to spiger i hver bjelke efter plankernes bredde. Det anbefales at centre for spigerne og proppe.

Alle dæksnader drives omhyggeligt.

§ 15.

Lugekarme.

Karmene rundt luge-, ruf- og andre aabninger i dækket bør helst være af eg og have en tykkelse af 5 til 7.5 cm. (2 à 3 tommer).

De anbringes paa bjelker og kraveller og boltes til disse med gjennemgaaende bolte, der gives en indbyrdes afstand af omkring 60 cm (2 fod).

§ 16.

Tverskot.

Af disse bør der være mindst to.

I mindre fartøier uden garnering placeres de helst saaledes, at de blir fæstede direkte paa spant og bjelker.

Til skot anvendes pløiede planker af tykkelse fra 3—5 cm. (1¼ à 2 tommer) efter fartøiets størrelse.

Skottene gjøres mest muligt vandtætte.

§ 17.

Durk eller banjer.

Durkens bjelker gjøres ⅔ dele af dæksbjelkerne og placeres paa spanterne, hvortil de fæstes med spiger.

Durkens planker gives samme tykkelse som for tverskot bestemt.

§ 18.

Dæksstøtter.

Hvor det viser sig paakrævet, særlig i større fartøier ved lugeaabninger og lignende, anbringes dæksstøtter. Støtterne gives et tversnit af halvdelen af dæksbjelkerne og fæstes til disse ved jernskinner.

§ 19.

Boug- og agterbroger.

Paa fartøier over 20 tons skal der indvendig paa tømmeret eller garneringen, omtrent i vandlinjen, forud og agter indlægges en brog af træ eller jern. Brogerne skal have saa lange arme, at de kommer til at ligge paa mindst 2 spant paa hver side. Om trænær benyttes, faar disse dimensioner som dæksknærne. Anvendes jernbroger, blir disse af dimensioner som for jernbundstokker bestemt.

De boltes til slemholt og stævne med en gjennemgaaende, paa stævnen klinket bolt, og 2 bolte i hver arm, gaaende gjennem tømmerne og klinket paa huden.

§ 20.

Straakjøl.

Denne fæstes til kjølen med spiger, hager eller skinner.

§ 21.

Rækker, naglebænke, pullerter, halgat o. s. v.

a. Rækkerne skal have mindst den samme tykkelse som dækket og bredde i forhold til rækkestøtternes tykkelse.

De fæstes til stønnerne med en fjærbolt i hver stønner.

b. Naglebænke paa stønnerne fæstes med en gjennemgaaende bolt i hver stønner og paa større fartøier tillige med en jernstræver fra naglebænken ned paa stønnerne.

c. Paa ethvert fartøi skal være anbragt et tilstrækkeligt antal klyds, halgat, krydsholt (slanger) og pullerter. Disse befæstes med gjennemgaaende klinke- eller skruebolte.

§ 22.

Roret.

Rorstammen maa være af feilfri eg eller furu og rorhovedet holde mindst det i tabellen opgivne tversnit eller den tilsvarende diameter. Paaforingen paa roret fæstes med gjennemgaaende og klinkede bolte.

Rorbeslagene klinkes paa stævnen med 2 gjennemgaaende bolte. Paa roret maa beslagenes arme løbe ud saa langt, at der blir mindst en bolt i hvert stykke, hvoraf roret er sammensat. Rorbeslagene gjøres fra 5 til $6^1/_2$ cm. (2 til $2^1/_2$ tomme) brede og fra $1^1/_4$ til 2 cm. ($^1/_2$ til $^3/_4$ tomme) tykke. Under øverste eller næstøverste rortap anbringes, paa større fartøier, en pande af passende størrelse, boltet til stævnen.

For rortappernes antal og diameter se spalte 26 og 27 i tabellen. En forsvarlig rorlaas anbringes.

Jernrorstamme kan tillades paa mindre hækbyggede fartøier, naar den er anordnet og befæstet paa en fuldt forsvarlig maade.

§ 23.

1. Ballastkjøl.

Dennes befæstigelse bestemmes efter nedenstaaende tabel, idet vegten fordeles saaledes, at der anbringes en bolt i hver bundstok over ballastkjølens længde.

Boltenes diameter	$^5/_8$″	$^3/_4$″	$^7/_8$″	1″	$1^1/_8$″	$1^1/_4$″
Tilladt kjølvegt	150	225	325	450	600	750

i kgr. pr. bolt.

2. Ballastrum.

Hvor løs ballast anvendes, bør rummet mellem spanterne, nærmest huden, udfores, saa ballasten ikke kommer til at ligge umiddelbart an mod huden.

§ 24.

Ankerspil, ankere, kjettinger & trosser.

a. Ethvert fartøi over 10 tons skal være forsynet med et ankerspil af hensigtsmæssig konstruktion. For det sydlige Norge kan det dog, for de mindste fartøiers vedkommende, gjøres undtagelser fra denne bestemmelse.

Minimumsdimensioner paa spillenes hovedaksel er opgivet i tabellen spalte 34.

Hvor træbeitinger anvendes, nedfældes disse gjennem dækket og befæstes til bjelke eller fyldstykke. Beitingerne afstives ved træ- eller jernknær, der fæstes med gjennemgaaende bolte.

Spil paa jernstativ maa befæstes til dæksbjelker eller underliggende fyldstykker med gjennemgaaende bolte. Paa større spil maa stoppere, paler, anbringes med særlig omhu, enten paa beitingerne eller særskilt opsat palstøtte.

b. Vegten af ankere og dimensioner af kjettinger og fortøiningsgods er anført i tabellen. Den for bauganker opførte samlede vegt og kjettingernes længde kan for det sydlige Norge reduceres med indtil 30 pct.

For Nordland og Finmarken fordres to trosser af dimensioner som anført i tabellen. Den ene af disse kan være af kokus eller græs.

For fartøier, som er udstyrede med varptaugverk, kan dette godkjendes som fortøiningsgods efter sin tykkelse og længde.

c. Det forudsættes, at ethvert fartøi over 10 tons har én jolle eller pram af passende størrelse.

§ 25.

a. Jernbeslag.

Alle jernbeslag maa være forarbeidet af let, sveisbart jern, og have forsvarlige dimensioner i forhold til fartøiets størrelse og seilareal.

Røstjern, santerningsskinner, og stagklyper (til befæstigelse af vaterstaget) maa befæstes med gjennemgaaende bolte. Bolterne for røstjernenes befæstigelse maa altid gaa gjennem spant, ikke i mellemrummet mellem disse.

Løigange (løibomme) fæstes enten til dæksbjelker, stønnere eller særskilte pullerter med gjennemgaaende skrue- eller klinkebolte.

b. Pumpe.

Ethvert fartøi skal være forsynet med en fast pumpe med en indvendig diameter af 9 til 12.5 cm. ($3\frac{1}{2}$ til 5 tommer).

c. Rundholter.

Alle rundholter skal forarbeides af gode og feilfrie materialier. Masten faar i almindelighed en diameter i dækket af 3 cm., for hver 1 meters længde fra sporet til godset. Andre rundholter af passende førlighed i forhold til seilarealet.

d. Rig og seil.

Staaende og løbende rig maa være af gode materialier og af dimensioner afpassede efter fartøiets størrelse og seilarealet. Der maa være et komplet udstyr af seil.

e. Drivning og stofning.

Drivning af hud og dæk maa udføres omhyggeligt. Der kan anvendes bomuldsgarn eller godt nyt hampedrev.

Alle mod hinanden liggende flader i: lasker, dobbelte spant, nedsvalede bjelker og kraveller o. s. v. indsættes med karbolineum, kreosot, block-fernis eller andet bevarende stof. Ligesaa stoffes fartøierne indvendigt i bunden og op til slagene.

§ 26.

Fartøier med hjælpemaskine.

I saadanne fartøier maa der særligt sørges for, at boltning og forbindinger i agterstævnen bliver af tilstrækkelig styrke. Om der i agterstævnen udhugges aabning for propellen, maa inderstævn eller slemholt gives forøgede dimensioner eller afstives ved knær eller en jernbrog, alt i forhold til maskinens størrelse.

Langskibsbærerne for maskinfundamentet maa gives god længde for at formindske rystningen og maa altid ligge paa spanterne.

Enten maa de bolte, hvormed fundamentet fæstes til spanterne, gaa helt gjennem huden, eller de bolte, hvormed selve maskinrammen fæstes, maa gaa gjennem fundamentet og huden.

§ 27.

Klinkerbyggede fartøier.

Fartøier under 10 tons tillades klinkerbyggede, saafremt bordtykkelsen ikke er under 3.2 cm. ($1^1/_4$ tomme), og at den anvendte søm er mindst $^1/_4$ tomme med en indbyrdes afstand af 10 cm. (4 tommer). De øvrige materieldimensioner som foreskrevet.

Kristiania, den 18de december 1906.

Finn C. Knudsen. ***O. Alvig.*** ***N. Olsen.***

	Spanteafstand	Spant (Bundstokker)	Kjøl Stævne $^2/_3$ af dette tversnit	Bøiede ribber	Kjølsvin	a) Hugne bjelkeveiere	b) Bjelkeveiere af planker	Bjelkeafstand	Dæksbjelker	Hud	Garnering	Dæk	Rorstamme
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
		B T	B T			B T			B T				
Under 10 tons	18	6×6	$6 \times 7^1/_2$	2×1	—	$3^1/_2 \times 4$	$1^1/_2 \times 5$	26	4×5	$1^1/_2$	—	$1^1/_2$	5×5
10 til 20 tons..........	18	$6^1/_2 \times 7$	$7 \times 8^1/_2$	3×1	—	$4 \times 4^1/_2$	$2 \times 5^1/_2$	30	5×5	$1^3/_4$	—	$1^3/_4$	6×6
20 til 30 tons..........	19	$7 \times 7^1/_2$	$8 \times 8^1/_2$	3×1	6×7	$4 \times 5^1/_2$	$2^1/_2 \times 6$	34	5×6	2	$1^1/_4$	2	7×7
30 til 40 tons..........	20	$7^1/_2 \times 8$	9×9	3×1	7×8	5×4 3×5	3×7	38	$5^1/_2 \times 6$	$2^1/_4$	$1^1/_2$	$2^1/_4$	$7^3/_4 \times 8$
40 til 50 tons.........	20	$8 \times 8^1/_2$	9×10	3×1	8×9	$6 \times 4^1/_2$ 4×5	$3^1/_2 \times 7$	42	$6 \times 6^1/_2$	$2^1/_2$	2	$2^1/_2$	$8^1/_2 \times 8^1/_2$

B betegner bredde, sidehugst — T tykkelse ud og ind (op og ned).

	Jern-bundstokke					Jern-dæksknær				Jern-bolte			Rortappe		Ankere		Kjettinge		Hamp-trosser		Spilakselens diameter
	Tykkelse		Bredde		Armenes længde	Tykkelse		Bredde		Kjøl, stævne, slem-holt, kjølsvin, rost-bolte	Bjelkeveiere, dæksknær, jern-bundstokke, baug-baand	Laske, planke, spanter, vaterbord, ror- og stævnbeslag			Bauge samlet vegt i kgr.	Varp	Diameter	Længde i favne	Diameter	Længde i favne	
	Hjerte	Pen	Hjerte	Pen		Hjerte	Pen	Hjerte	Pen												
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
Under 10 tons......	3/4	1/2	2	1 1/2	20	1/2	3/8	1 1/2	1	1/2	1/2	3/8	2	1	100	—	7/16	60	3	60	1 1/4
10 til 20 tons.......	7/8	1/2	2 1/4	1 3/4	22	3/4	1/2	1 5/8	1 1/8	5/8	1/2	1/2	2	1 1/2	160	—	1/2	75	3 1/2	60	1 1/2
20 til 30 tons.......	1	1/2	2 1/2	2	24	7/8	1/2	1 3/4	1 1/4	3/4	5/8	1/2	3	1 5/8	220	35	9/16	75	4	60	1 3/4
30 til 40 tons.......	1 1/8	5/8	2 3/4	2 1/8	27 1/2	1	5/8	2	1 3/8	3/4	5/8	1/2	3	1 3/4	290	40	5/8	90	4 1/2	75	2
40 til 50 tons.......	1 1/4	3/4	2 3/4	2 1/4	30	1 1/4	3/4	2 1/4	1 1/2	3/4	5/8	1/2	3	1 7/8	360	50	11/16	90	4 3/4	75	2 1/4

Fiskeforsøg i Finmarken sommeren 1906.

Af **Thor Iversen.**

Med journaluddrag over forsøgene og 2 karter.

Indledning.

Endskjønt fiskeforsøgene i 1905 udfor Østfinmarken gav særdeles smaa fangster, bevilgede dog stortinget ogsaa for 1906 det af fiskeristyrelsen foreslaaede beløb til fortsatte undersøgelser og fiskeforsøg med line udfor denne landsdel, hvor der hidtil ikke drives sommerfiske med liner paa bankerne.

Tidligere fiskeforsøg om sommeren (1899—1900—1901—1902) gav meget forhaabningsfulde fangster, særlig af torsk og kveite, saa der var al grund til at antage, at forholdene udfor Østfinmarken i 1905 var ekstraordinære.

Det foreslaaede og bevilgede beløb for fiskeforsøget i sommer var kun beregnet paa, at dette skulde udføres med et mindre motorfartøi, og efter udstedt anbud antoges motorkutter „Geir“ af Valderøen.

Fartøiet med fører, maskinist og kok blev leiet for en bestemt maanedsløn. Det øvrige mandskab, redskaber, oljeudgifter etc. holdtes af det offentlige, som oppebar udbyttet af fangsten.

„Geir“ var 51 fod lang og 16 fod bred, kutterrigget af Romdalstypen. Den var forsynet med 16 HK. „Alfa“ motor og kunde i stille veir med motoren fremdrives 6 mil i vagten. Den var forsynet med motorlinespil for trækning af liner, naar disse droges fra skibet. Idetheletaget var fartøiet udmerket godt og sjødygtigt og hørte blandt de mest moderne motorfartøier for bankfiske.

„Geir“s fører og maskinist, Kristen Eriksen og Peder Urkedal, var skibets eiere.

Af det øvrige mandskab, 4 fiskere, var 2 forhyrede i Søndmør og 2 i Vardø. Mandskabet blev ialt, observatøren iberegnet, 8 mand.

De benyttede redskaber og øvrige udstyr var udlaant af „Michael Sars"s beholdning. Linerne var specielt „sat op" for forsøget i 1905 med $1^1/_2$ favn mellem hver angel (almindelige torskeliner i Finmarken er $^3/_4$ favn mellem hver angel).

For opbevaring af agn for længere ture var fartøiet forsynet med et tilstrækkeligt antal frysekasser af galvaniseret jernblik.

Forsøgene skulde paabegyndes i Vardø i begyndelsen af juni og var beregnet at vare i 3 maaneder med adgang til at udstrække leietiden indtil 5 maaneder, ifald man maatte ønske det.

Forsøgets gang.

Loddefisket udfor Østfinmarken foregik iaar idetheletaget langt fra land, dog slog fisket godt til enkelte steder nær land, saaledes fiskedes meget godt udfor Baadsfjord ca. 1 mil af land paa 140 fv. i tiden 18de —26de mai, og ligeledes var der udmerket fiske fra Finkolkjeilen indover til Skarsfjord fra 10de til 20de mai.

Paa banken, det vil sige paa den anden side af Dybrenden, 20—35 kvartmil NNV til NNO af Vardø og langs bakkekanten af Nordbanken nedover til Østbanken var fisket bedst fra den 18de mai til den 6te juni og særdeles rigt fra den 30te mai til 3die juni.

Paa landbanken udfor Vardø blev fisket iaar rent mislykket, og som følge heraf blev mandslotterne paa smaabaadene meget smaa. Fisken stod udfor Vardø iaar længere fra land end ifjor.

Forsøgene begyndtes i Vardø første dage af juni og afsluttedes 13de septbr.

I tiden mellem 10de—15de juni vil det sees af fangstjournalen nedenfor, at „Geir" gjorde sin første tur. Det viste sig denne tur, at der stod meget fisk nordenfor det fangstfelt, som blev benyttet af fiskeflaaden. Fangsten maa betegnes som god paa alle de 5 første stationer, der henligger nordenfor Nordbanken og Sølebanken og lige hen til Skolpenbanken. St. 6, som ligger oppaa selve Skolpenbanken, viste derimod daarlig fangst. Totalfangsten var 4 263 kg. paa 16 400 krog.

I det tidsrum, „Geir" gjorde sin første tur, blev der af den store fiskeflaade fisket paa det før nævnte omraade med saa daarlige fangster, at de fleste fartøier allerede havde begivet sig paa hjemveien ved „Geir"s tilbagekomst, da fisket ansaaes for slut.

„Geir"s anden tur, 21de—22de juni, som kun varede et par døgn,

fordi agnet var slet, blev ogsaa henlagt til nordkanten af Solebanken med forholdsvis godt resultat. 10 000 angler gav 1 492 kgr. fangst (se st. 7). Samtidig gik s/s „Domen" og s/s „Skolpen" til Skolpenbankens nordkant, hvor de begge fiskede bra. Forsøg, som blev gjort ONO og øst for Vardø, gav ringe fangst.

Af det foregaaende sees saaledes, at fisken i denne tid stod nordenfor det af selve fiskeflaaden benyttede fangstfelt, og jeg tør vel deraf kunne drage den slutning, at den store fisketyngde seg nordover ret ud fra land, idet den forlod bankerne, og tog ikke kursen direkte mod Murmankysten, som vistnok hidtil har været den mest almindelige mening, at den gjør. Fjoraarets undersøgelser viste ogsaa tydeligt, at heller ikke fisken i 1905 seg direkte til Murmankysten. Jeg mener ikke hermed at sige, at loddetorskens sig hvert aar gaar nordover ret ud fra land, thi fiskeforsoget med s/s „Skolpen" i 1902 gav jo beviser for, at forholdene det aar var ganske forskjelligt fra iaar, men jeg mener kun, at denne erfaring, som dette aars undersøgelser har skaffet, bør tages i betragtning af fiskedampere, som jo hvert aar forsøger at følge fisketyngden, efterat selve loddefisket er slut.

Samtidig med at den store fisketyngde satte sig i bevægelse ud fra land, var der nogle dage meget godt dybsagnfiske nær land, men denne fisk var særdeles smaa.

„Geir"s 3die tur var ogsaa en oversigtstur (se stationerne 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15). Denne tur blev foretaget i tiden mellem den 25de juni og 5te juli. Fangsterne denne tur blev i det heletaget smaa, og det viste sig saaledes, at fisken nu ikke længer stod paa det omraade, hvor den blev paavist den første tur. (Station 10 ligger mellem station 4 og 5). Det sted, hvor der formerkedes mest fisk denne tur, var paa st. 11, som ligger paa Skolpenbankens nordøstre afheld. Her var der adskillig fisk, saaledes fangedes paa ialt 7 600 krog ca. 1 400 kg. fisk paa denne station, men uveir og kolossal forekomst af haakjærring hindrede i høi grad forsøgene her. Af tabellen kan sees, at en vertikal line, der blev sat som lineile, fangede 50 hyser. Denne fangst gav anledning til, at en liden stump flydeline blev fæstet til en af ilerne paa alle de øvrige stationers linesætninger denne tur for at se, om forekomsten af pelagisk vandrende hyse var udbredt over et større omraade.

Paa station 12, som ligger paa Cap Kaninbankens nordvestre afheld, fik man paa flydelinen intet, men paa st. 13 og 14 formerkedes hyse, og paa st. 15 var fangsten paa en liden prøvestub saa god, at det blev besluttet at opbruge den resterende agn til flydeliner. Ialt blev her sat 2 185 angler i flere smaastubber paa 100—300 angler, som blev fæstet til en ile og holdt horisontalt strakt ved hjælp af 2—4 boier. Linen stod mest 10—30 favne under overfladen. Fangsten blev 355

hyse, 1 torsk og 1 blaastenbit. Det viste sig, at hysen stod høit, mest 10—15 favne dybt, og her kunde ofte paa hver eneste krog i lange strækninger hænge en hyse. Jeg undersøgte en mængde hysers mavesække, men kunde intet spor af føde finde, og deraf kan man maaske kunne slutte, at denne hysetyngde var paa vandring.

Totalfangsten denne tur var 2 423 kg. paa 18 550 krog.

„Geir"s 4de tur blev foretaget mellem 9de og 29de juli. Denne tur gjaldt Bjørnøbanken. St. 16 var den eneste station, hvor der blev foretaget gode lineforsøg med godt agn, og her var fangsterne ikke tilfredsstillende. Alle de øvrige stationers forsøg er mindre paalidelige, da saaledes linerne paa st. 17 blev overstaaet i 28 timer, og som agn paa linerne de øvrige stationer benyttedes kun spækagn og anden fisk, da al agnsild var ødelagt paa grund af en uges storm, der nødede os til at henligge under land ved Bjørnøen.

Forsøgene paa stationerne 18, 19, 20 gjaldt derfor særlig kveiten, men fangsterne blev daarlige.

Resultatet af denne tur blev meget skralt, og selv om der tages hensyn til de uheldige omstændigheder, syntes det dog iaar, at der ikke var nogen større fisketyngde tilstede hverken af torsk eller kveite.

Totalfangsten var 845 kg. paa 17 100 krog.

5te tur i tiden 1ste til 4de august blev henlagt til Østbankens vestre og nordvestre afheld (st. 21, 22). Den var vellykket og gav god fangst.

Totalfangsten var 2 384 kg. paa 15 600 krog.

6te tur forsøgtes noget østenfor station 22, men fangsterne blev denne tur meget smaa (se st. 23, 24); dog var det gamle agn, som var fra forrige tur, den væsentligste aarsag til den daarlige fangst, og man ophørte ogsaa straks at fiske, da det merkedes, agnet var saa slet.

Totalfangsten var 458 kg. paa 6 200 krog.

7de, 8de, 9de, 10de turs stationer var alle beliggende paa en ryg, som gaar hen mod Nordbanken i nordvest retning fra Østbankens nordvestpynt og langsefter bakkekanten, som falder ned i dybrenden.

Disse forsøg viste, at fisken stod over hele denne strækning, men bedst ONO af Vardø. Torsken, som fangedes paa Nordbankens afheld (st. 27), var meget ujevn i størrelse, medens den paa de andre stationer var jevn stor og meget fed.

7de	tur	var totalfangsten	6 112	kg.	paa	18 000	krog
8de	„	- —	4 436	„	„	14 400	„
9de	„	- —	2 010	„	„	9 700	„
10de	„	- —	3 200	„	„	12 000	„

11te tur (10de—12te sept.) foretoges til Østbankryggen, men da det var umuligt at opdrive ferskt agn, og der ingen udsigt var til i nær fremtid at erholde saadant, maatte saltet brisling og skjæl prøves paa

linerne. Fangsterne blev ikke store, men dog større end man havde ventet paa den slags agn, saaledes fik man ca. 530 kg. paa 4 800 krog. Samtidig forsøgtes torskegarn som bundsæt og som drivgarn. Begge disse forsøg gav dog utilfredsstillende resultater. Bundsætningen gav en fangst af 2 torsk, 10 uer og 20 sei og drivgarnsfisket ingen fangst.

Efter denne tur var udsigterne for agn saa slette, at videre lineforsøg blev besluttet at ophøre.

Sommerfisket langs land efter torsk var særdeles smaat udfor Vardø indtil den 18de august, da torsken stødte under land, altsaa noget senere end den blev formerket at staa ude paa banken (første dage af august).

„Geir"s samlede fangst i forsøgstiden blev 28 154 kg. fisk og 3 261 liter lever til en værdi af ialt kr. 5 266.73.

Veiret i juni maaned var idetheletaget godt, men i den øvrige tid blæste der som oftest for meget til rigtig at kunne drive sig godt.

Storme af betydning var der heller ikke mange af iaar, og disse varede kun en kort tid, naar undtages stormen mellem 15de og 23de juli; men særdeles surt og raat var det iaar, og ifald lineforsøget iaar kun havde været beregnet for fiske med doryer, vilde sikkerlig fangstudbyttet bleven temmeligt skralt.

Agnforholdene iaar var heldigvis udmerkede i sammenligning med ifjor, men helt tilfredsstillende var de jo ikke.

I juni, medens endnu endel af fiskeflaaden fra loddefisket drev fiskeri, foregik agntilførselen med agndampere vestenfra, særlig fra Laksefjord og Bergsfjord, og lodde skaffedes fra Vadsø. Fra først i juli indtil de første dage af september blev der gjort mange stæng i Sydvarangerfjordene af passende stor, fin agnsild. Kun enkelte kortvarige tider i disse maaneder var det vanskeligt at faa agn.

Et par mindre agndampere holdt fiskeværene østenom Vardø med agnforsyning, men denne forsyning var dog ikke jevn og tilfredsstillende nok, iallefald for Vardøs fiskere, og „Geir" benyttede sig idetheletaget ikke af denne tilførsel, men hentede al sin agn fra Varangerfjordene selv. Grunden hertil var, at disse agndampere som oftest ikke kom ind med agn netop den tid, fartøiet laa i havn, og at agndamperen som regel ikke havde mere med sig end det, som i forveien var bortbestilt. Desuden fandt man det heldigst at hente sin agn og ise den ned direkte fra noten, for at den kunde holde sig fin i saa meget længere tid, men disse stadige agnture fra Vardø til Sydvaranger, en afstand af 11 sjømil, stjal selvfølgelig bort en mængde tid, som kunde været bedre anvendt, om godt agn havde været at faa paa stedet. Flere gange medtog „Geir" fra Sydvaranger ogsaa en mængde kasser sild til fiskere i Vardø.

Driftsmaaden under forsøget var hele tiden den samme som

almindelig under sommerfiske med dampskib. Doryerne (der medbragtes 2 doryer til Vardø) blev sat paa land. Sætning og trækning af linerne foregik fra skibet. Naar 2 stubber (som regel 1 200—1 600 angler) var udsat, agnedes den 3die stub færdig. Gik saa igang med trækningen af den første satte stub. 1 mand passed roret og motoren, 1 mand holdt an linen, 1 mand passed motorlinespillet og kleppet ind fisken, resten af mandskabet agnede linerne, efterhvert som disse blev winchet ind. Undertiden, naar lange ture foretoges, blev en af agnerne taget til at flekke fisken paa russisk maner (flekkes efter ryggen uden at udtage rygbenet) og salte den i lag ned i rummet. Naar linen var inde, sattes straks en ny stub og trækning af næste line paabegyndtes o. s. v. Alt arbeide gik meget raskt fra haanden, og mandskabet viste en sjelden stor arbeidslyst og udholdenhed, endskjønt veiret som oftest var elendigt og surt at arbeide i.

Motoren arbeidede den hele tid fortræffeligt, og der var aldrig noget kluds med den. Ligeledes arbeidede linespillet fortrinligt.

Om dybdeforholdene gav sommerens undersøgelser ogsaa endel mere kundskab, saaledes observeredes, at dybet nordenfor Sølebanken strækker sig temmelig langt østover mod Skolpenbankens nordpynt. Skolpenbanken viste sig at være betydelig bredere østover, og dens nordligste og østligste parti og afheld var stenet og godt egnet for linefiskeri. Kap Kaninbankens nordvestre afheld var temmelig brat og stenet, ligeledes fik man sten paa linen paa stationerne beliggende i dybet mellem denne og Skolpenbanken.

Fra Østbankens nordvestpynt i nordvest retning løber en ganske smal ryg netop paa kanten af dybrenden. Denne ryg er stenet og flere steder bevokset med svamp og er et udmerket linefelt.

Erfaringer.

I modsætning til fjoraarets fiskeforsøg gav forsøgene iaar paa bankerne udfor Østfinmarken meget gode og regningssvarende fangster. Praktisk linefiskeri iaar med dertil passende fartøier vilde have lønnet sig udmerket.

Jeg har allerede i det foregaaende forsøgt at paavise, at den store fisketyngde, som under loddefisket stod udenfor Østfinmarken iaar, trak fra land nordover og nordenfor bankerne, idet den holdt sig til de dybere render.

De første ture og Bjørnøturen blev udført forholdsvis langt fra land for om muligt at faa en oversigt over fisketyngdens gang, og disse ture tror jeg har stor værdi; men denne opgave maa dog siges at være en opgave uafhængig af den opgave at forsøge linefiske paa de banker, som har praktisk værdi for selve Østfinmarkens fiskere med sine for tiden smaa fartøier.

Østfinmarkens fiskere har i øieblikket størst interesse af at faa vide, om der er god forekomst af fisk inden en begrænset afstand fra land, saa at de kan søge den med de fartøier, som de disponerer over, og forsøgene paa Østbanken og deromkring var derfor iaar de mest nyttige for dem.

Vistnok optog ikke fiskerne iaar dette fiskeri, men der blev dog gjort et forsøg derpaa, men uheldige veirforholde bevirked, at de maatte gaa tillands uden at faa prøvet engang. „Geir", som slæbte 5 fartøier ud til banken dengang, fisked, uveiret tiltrods, over 4 000 kg. i det sjøveir, men dette var, fordi den havde en kraftig motor, og det er utvilsomt, at om de finmarske fartøier dengang ogsaa havde havt hjælpekraft, vilde de have gjort en god tur.

Undersøgelser af fjernereliggende banker, til eksempel Bjørnøbanken, Kap Kaninbanken o. s. v., kan kun tænkes at faa praktisk værdi, ifald store fiskemængder findes, naar man paa selve fangstfeltet kan forskaffe sig agn til linerne, eller forholdene tillader brug af andre redskaber som juks, snurpenot, synkenot, trawl eller lignende redskaber, som ikke er afhængig af den mængde agn, som fordres til torskeliner. Dog vilde et rigt kveitefelt kunne udnyttes af linedampere paa saa fjerne felter, thi til denne fiskesort fordres væsentligst fiskeagn, og kveiten er en kostbar fiskesort.

Som det vil sees af de oplysninger, jeg har medtaget her om udenlandske trawleres fangster (se side 116) fremgaar det heraf, at den store fiskemængde ogsaa i sommer, ligesom i 1905, var tilstede paa Kap Kaninbanken, og at hovedmængden af fangsterne bestod af spetteflyndre og hyse.

Efter oplysningerne at dømme, synes fisken først at have været tilstede i udgangen af juni maaned. Af torsk synes der, efter fangsterne at dømme, ikke at have forekommet større mængde, men det er dog ikke udelukket, at ogsaa torsk vilde være at finde i rig mængde paa denne vidstrakte banke, thi det er naturligt, at de udenlandske trawlere særlig lægger an paa at fange den kostbarere flyndre og hyse og derfor ogsaa kun søger efter disse fiskesorter, i lighed med hvad de gjør om sommeren under Island, hvor ofte store ansamlinger af torsk findes adskilt fra store stimer af flyndrer, som søger andre lokaliteter. Det er ogsaa en bekjendt sag, at trawlere, naar de træffer over stor fisketyngde en

tur, da vrager den billigste fisk (torsk, ofte ogsaa stor hyse) og kaster overbord tonsvis af fisk. Dette gjør de ogsaa ofte under fisket paa Kap Kaninbanken. For nordmænd at nyde godt af dette rige fiskefelt kan, efter den kundskab vi har om dette felt, kun tænkes, naar fiskeriet kan foregaa som trawlfiske, og i tilfælde større torskeforekomst i en længere tid maaske som haandsnørefiske.

Afstanden fra Vardø til fiskefeltet er ca. 80 sjømil. Afstanden fra Archangel til fangstfeltet er omtrent den samme.

Der er 2 maader at drive saadant trawlfiske for nordmænd, nemlig at fiske som nu tyskerne og englænderne gjør, med store moderne dampskibe og bringe fangsten fersk til udenlandske markeder, og at fiske med mindre trawlere og bringe fangsten fersk eller saltet til norske havne eller fersk til Archangel, i lighed med hvad s/s „Erling" for russisk regning forsøgte iaar. Det vil for de førstnævnte blive at søge særlig flyndre og for de sidstnævnte at søge særlig torsk.

Af opgaver, som i fremtiden vil være af interesse med hensyn til fiskeforsøg og undersøgelser om sommeren i Finmarken, kan opstilles:

1. Fortsat linefiskeforsøg med et dertil egnet mindre motorfartøi paa Østfinmarkens nærmestliggende havbanker for at indhente erfaringer og fremskynde udviklingen.
2. Linefiskeforsøg med et dertil egnet motorfartøi paa Vestfinmarkens havbanker for at indhente erfaringer og fremskynde udviklingen.

   Disse 2 opgaver bør begge udføres med liner, som sættes og trækkes fra fartøiet. Den første gjælder fiskeri efter torsk, den anden fiskeri efter kveite og brosme.
3. Fiskeforsøg med trawl paa den nu af udlændinger benyttede store havbanke udfor Kap Kanin for at skaffe erfaringer og nøiere kjendskab til det fiskeri, som allerede drives her.
4. Undersøgelser og fiskeforsøg med redskaber, som er uafhængig af agn paa fjerntliggende havbanker for at skaffe mest muligt viden om fiskeforholdene i Finmarkshavet idetheletaget.

I min indberetning ifjor fremholdt jeg, at vel ingen anden kystdels fiskere saa nødvendigt trænger hjælpekraft i sine farkoster som netop fiskerne i Finmarken, og jeg vil ikke undlade at gjentage dette iaar og anbefale, at der indsættes maskiner i de mindre dæksfartøier.

Under „Geir"s forsøg iaar tror jeg ogsaa, fiskerne i Vardø fik en klar forstaaelse heraf.

I Vardø drives fiskeri med aabne baade, smaadækkere (3 mands baade) og større skøiter.

Under loddefiske er de aabne baade bundne til landbanken, medens smaadækkerne ogsaa kan søge ud paa banken, indtil en begrænset afstand fra land. Skøiterne kan selvfølgelig søge længere ud end smaadækkerne kan.

De aabne baade og smaadækkerne trækker sine liner med haandlinespil, som er placeret i baugen. Skøiterne fisker fra doryer, som ogsaa er forsynet med haandlinespil. (Linefisket i Finmarken er dybvandsfiske).

Naar loddefisket er slut, gaar de større skøiter ud paa haakjæringfiske, de mindre lægges op eller bruges til fiske langs land.

Smaadækkerne bruges til sommerfiske langs landet. En stor del af de større aabne baade benyttes ikke om sommeren, men det er særlig de mindre baade, som da benyttes til fiske. De benyttede redskaber om sommeren er særlig haandsnøre, hiil og liner for fangst af sei, torsk, hyse og kveite. Flyndre fiskes kun lidet af enkelte fiskere inde i fjordene med liner, og kun af en liden motorskøite med snurrevad.[1])

Fiskerne i Vardø har fulgt godt med i den ombytning fra aabne til dækkede farkoster, som har foregaaet i de nordlige landsdele i de sidste aar. De har særlig lagt sig efter smaadækkere, hvoraf der nu findes en mængde i Vardø. Disse smaadækkere træder istedetfor ottringen, medens skøiterne har afløst fembøringen, som nu omtrent er helt forsvunden eller iallefald forsynet med dæk og sneiseil. Enkelte fembøringer er ogsaa helt ombygget.

Smaadækkeren har mange fordele fremfor ottringen. Den er livssikrere og kan søge forholdsvis langt tilhavs. I en fralandsstorm kan den med sin krydserig slaa sig op under land, og den har en forholdsvis stor lasteevne. Men ogsaa ottringen har en stor og væsentlig fordel fremfor smaadækkeren derved, at den er let at faa frem i stille veir ved hjælp af aarerne og er lettere at trække linen fra, da den ligger lettere i og kan andøves med aarerne. Skal smaadækkeren blive ottringen overlegen i alle henseender, maa den derfor forsynes med maskinkraft.

En noget stor smaadækker forsynet med maskinkraft (motor), hvormed den kan fremdrives 6 mil i stille veir, og dertil ogsaa forsynet med motorlinespil, vil sikkerlig ikke alene vise sig hensigtsmæssigere end ottringen, men ogsaa være de større seilskøiter overlegen under linefisket vinter og vaar.

En saadan smaadækker med nedlagt mast vil kunne andøve opunder linen og faa denne ind i saa meget vind, som den overhovedet kan klare, og saaledes vil arbeidet falde lettere end fra aabne baade og fartøier, som kun kan drive fiske fra doryer.

Idetheletaget er selvfølgelig en farkost med maskinkraft mere uafhængig af vind og veir end et seilfartøi, og man har med et fartøi med

---

[1]) Motorskøite „Ulabrand", som ifjor var blandt de fartøier, som drev forsøgsfiske, forsøgte snurrevadfiske allerede i 1905 med godt udbytte (se indberetningen 1905). Ogsaa iaar gjorde den flere vellykkede ture med snurrevad, og eieren var særdeles tilfreds med udbyttet.

maskinkraft den tilfredsstillelse at kunne iallefald nogenlunde bestemme noget paa forhaand. Desuden har man anledning til at benytte en saadan farkost til andre øiemed, som f. eks. at hente agn, fiske med snurrevad og lignende. Smaadækkere, helst noget større end de nu almindelig brugelige, vil i sommertiden med fordel kunne bruges paa banken i de aar, fiskeforholdene er lignende indeværende sommers og som i de foregaaende aar, da fiskeforsøg har vist stor fisketyngde inden en begrænset afstand fra land. Efterhvert som bankfiske om sommeren bliver mere og mere drevet af fartøier med maskinkraft, vil fiskerne have adgang til at ordne sig bedre med agnforsyningen, end nu er tilfældet om sommeren.

Det er ikke min mening her at anbefale fartøier af en bestemt størrelse, thi dertil er fiskeforholdene om sommeren paa bankerne endnu for lidet kjendt, men jeg har ovenfor fremholdt, at de allerede nu benyttede fartøier vil vinde meget, naar de bliver forsynet med maskinkraft ogsaa under den nuværende drift, samtidig med at disse da kan benyttes paa banken om sommeren. Den mest hensigtsmæssige størrelse vil sikkert fiskerne selv bedst finde, naar motorbaaddrift bliver mere almindelig.

Fiskerne i Vardø beklagede meget, at der i den takst, der lægges til grund for laan af Finmarksfondet, ikke er anledning til at medtage motor. Denne bestemmelse i Finmarksfondets regler hemmer saaledes udviklingen af bankfisket udfor Østfinmarken, da et faatal af fiskerne har raad til at skaffe sig motor under disse forhold.

I „Regler til iagttagelse ved ansøgning om laan af Finmarksfondet“ staar, punkt 2:

„Der kan udlaanes $^4/_5$ — fire femtedel — af baadens takstværdi (eller af indkjøbsprisen, hvis denne er lavere end takstværdien), dog ikke over 4000 kr. paa én kjøl. I taksten over baaden medregnes ikke fiskeredskaberne og heller ikke motor, om saadan er indsat i baaden.“

Grunden til, at ikke motor blir anseet som et godt nok panteobjekt i modsætning til dampmaskine i fartøi, er let forklarlig, da motoren som drivkraft tilsjøs er forholdsvis ny og uprøvet i sammenligning med dampmaskine. Det har ogsaa vist sig, at mange af motorerne har været slet og ukyndigt fabrikeret og delvis ogsaa helt ubrugelige eller saa at sige kun brugelige i fabrikens garantitid. Slet og ukyndig behandling fra fiskernes side har ogsaa ofte ødelagt til en vis grad selv udmerkede motorers ry.

Jeg kan her kun meddele mit eget indtryk i denne sag, da en grundig udredning kræver mere arbeide og tid, end jeg har havt til raadighed for at klargjøre spørgsmaalet.

Det er min opfatning, at forholdene er betydelig forandrede i de

sidste aar med hensyn til motorernes stabilitet og deraf følgende varige værdi. Derved at der i enkelte distrikter (f. eks. Søndmøre) nu bruges en stor mængde motorbaade, maaske flere fartøier med end uden motor, har fiskerbefolkningen idetheletaget havt anledning til at sammenligne de forskjellige slags motorer, hvorved massen af motorer bliver nogenlunde ensartet og selvfølgelig blandt de bedste. Fiskerne faar ogsaa efterhvert stor erfaring i, hvorledes en motor skal behandles, for at den skal fungere godt og slides mindst muligt. Det har i det heletaget forbauset mig, hvor snart saa mange af fiskerne er blevet motorkyndige, og hvor interesserte de bliver i at udforske alle smaa finesser for at kunne bruge motoren mest fordelagtigt. Idetheletaget stoler nu flinke motorfolk paa motoren næsten som en maskinist paa en dampmaskine.

De fleste motorer af daarlig konstruktion er nu blandt fiskerne i almindelighed kjendte og frygtede, og det nytter som oftest ikke nu længer at udbyde hvad som helst med gode ord, thi fiskerne har selv eller fra andre kjendskab til de bedste motorer.

Angaaende selve motorens holdbarhed findes der nu, saavidt jeg har hørt, motorer, som endnu er gode efter 8—10 aars brug. De motorer, som nu mest anvendes, er maskiner, som er konstrueret af mange forskjellige dele, der let kan tages fra hinanden, og de enkelte dele kan erstattes med nye, naar de er meget slidte, ligesaa let og maaske lettere end paa en almindelig dampmaskine. Der er visse stykker, som efter en vis tids drift er beregnet paa at fornyes, ligesom risterne under en dampkjedel, men de større og kostbarere dele — synes erfaringen at vise — holder sig meget længe ved nogenlunde god pas.

I tilfælde forandring i Finmarksfondets bestemmelser bliver besluttet, vil spørgsmaal opkomme, om paa hvilken maade staten bedst skal kunne sikre sig mod, at motorer af daarlig konstruktion bliver indsat, samt hvorledes staten skal kunne faa sikkerhed for, at motoren ikke blev mishandlet og derved forringet i værdi.

Det første spørgsmaal byder paa de største vanskeligheder, fordi staten neppe kan indlade sig paa at favorisere enkelte bestemte konstruktioner, hvilket vilde kunne virke hemmende paa motorudviklingen i det heletaget og dertil skaffe mange forviklinger.

Jeg tror, at angaaende dette spørgsmaal kan staten intet andet gjøre end at løbe risikoen, idet jeg af før nævnte grunde ikke tror, denne risiko bliver saa stor, som den almindelige mening herom tidligere har været. Dog bør der fordres, at der ved hvert andragende indsendes specifiserede oplysninger om fartøiets byggemaade og motorens kraft og type.

Kontrol 2 gange om aaret, maaske ved hjælp af assuranceselskaberne, vilde skaffe nogen garanti for ordentligt vedligehold.

Da det ældre havfiskefond udlaaner mod pant i motorfartøier, har vel det offentlige erfaret, hvorledes saadanne fartøier arter sig som panteobjekt.

Som følge af ovennævnte forandring i Finmarksfondets regler vilde der samtidig opstaa spørgsmaal om forandring af høieste laans størrelse, idet motoren vil gjøre hele fartøiets kostende saa meget større. Maaske bør høieste laanebeløb sættes til kr. 5 000 paa én kjøl.

Den udvei — at søge laan til motorfartøier og større seilfartøier at „Det ældre havfiskefond" — er ikke benyttet i Finmarken siden Finmarksfondets oprettelse.

Priserne iaar var særdeles høie, men saa store priser, som „Geir"s fangstsalg udviser, var ikke almindelig i alle havne, eftersom priserne omtrent hver sommer er bedst i Vardø, som foruden af de her fast stationerede russiske opkjøbere ogsaa benyttes som udklareringshavn for mange vestenfor stationerede fartøier, og almindeligvis forsøger disse at komplettere sin last i Vardø, hvorved konkurrancen bliver skarp.

„Geir"s fangster solgtes til høistbydende, og dette blev almindeligvis russere.

Slaar sommerfisket godt til et aar, vil sandsynligvis priserne ikke paa langt nær blive saa høie som iaar.

„Geir"s fangster blev solgt til russiske fartøier efter pris pr. kg., men da det russiske vegtsystem er forskjellig fra det norske og de russiske lodder, som benyttes paa en vægt, naar fisken veies, ikke nøiagtigt stemmer med kilo, hvorved sælgeren taber lidt i hver vægt, er benyttelsen af russisk vegt ikke helt tilfredsstillende for sælgeren; dertil kommer, at ikke alle forstaar disse merkeligt udseende russiske lodder.

Forholdene med hensyn til fiskeføde i havet var iaar langt bedre end ifjor, efter det indtryk man fik ved at færdes paa havbankerne.

Sild af passende agnstørrelse formerkedes ofte i fisken og saaes ofte i stim i overfladen paa en mængde steder over et meget vidtstrakt havomraade.

Hval saaes meget sjeldent ogsaa isommer, men derimod saaes at og til springere og enkelte steder adskillig fugl.

Flere steder formerkedes i fisken dybvandsræker *(pandalus borealis).*

Journaluddrag fra „Geir"s ophold ved Bjørnøen.

17de juli. Kuling fra ost med taage. Man befandt sig efter bestikket i læ af Bjørnøen. Krydsede i smaa bauter op mod vinden, idet der ofte toges lodskud. Af og til lagdes bak og ofte passeredes isknot.

Bjørnøen var ikke observeret tidligere paa turen, og bestikket var ikke ganske at stole paa, men som veiledning for at finde øen i den stadig tætte taage benyttedes alkernes flugt. Man observerede nemlig, at al alke, som kom fra havet, særlig de flokke, hvoraf endel havde lodde i nebbet, holdt en fast kurs mod et bestemt punkt, og ved at krydse op i samme kurs og ved hjælp af lodskud traf man øen ved middagstid og ankrede paa 10 favne vand klods ved et par smaaholmer, der laa tæt ved land.

18de juli. Storm af O—N med klar luft. Lettede om formiddagen og seiled SSO ½ O langs landet for at faa et overblik. Vor første ankerplads viste sig at være Kap Duner. Farvandet var rent langs hele kysten sydover og med passende ankerbund. Landet var langs sjøen jevnt 10—15 meter høit og gik lodret ned i sjøen. Øens nordre del var lav, men den søndre del ender i temmelig høie, buelinjede fjelde, som delvis var bedækket med sne. I nærheden af sydvestpynten ligger klods op under land et par meget høie holmer, som har udseende af kolossale støtter. Den største af disse kaldes Sylstauren. Efter endt rekognosering ankredes igjen ved Kap Duner, hvor sjøen var smulest. Samme dag ankredes i nærheden af hvalfanger Ingebrigtsens 2 fangstdampere og kulskib, hvilke ogsaa søgte havn her for uveiret, idet havnen ved stationen, som er beliggende ved sydkysten, ikke kunde benyttes i storm af ost og sydost.

En del spredte udtalelser af hr. Ingebrigtsen: „Hans 2 hvaldampere „Skytten“ og „Bjørnen“ kom iaar op under Bjørnøen 17de mai, men kunde ikke komme tillands paa grund af drivis, som laa meget langt tilhavs, særlig i SSV og SV retning fra øen, hvor han aarevist har formerket en konstant arm af koldt vand. Først den 9de juni lykkedes det ham at komme tillands. Efter 7de juni har isen iaar ikke generet ham som ifjor, iaar har isen oftest været slak, med klaringer at gaa i. Han troede, at Bjørnøen var isfri, noget før han kom herop iaar.

Naar en dødsskudt hval synker tilbunds med linen paa banken sydvest af øen, er ofte den del af hvallinen, som har ligget paa bunden, naar den hales ind, aldeles bedækket af krabber, som hænger fast.

Omtrent hvert aar har han mødt lodden paa vei nordover, efter at den har besøgt Finmarken.

Han tror, hvidfisk og sæl i almindelighed om vinteren vandrer vestover fra Karahavet og Hvidehavet og stryger forbi Bjørnøen, men i 1902 og 1903 var havet udfor Finmarken og Senjen fuld af fedsild, hvorfor hvidfisken og sælen tog en anden retning end sedvanlig og søgte fedsilden under Norge.

Sæl i almindelighed kan ofte sove meget haardt i vandet i opretstaaende stilling og kan da harpuneres, naar man udviser tilstrækkelig

forsigtighed. En egen sælart kan i stille veir, naar den aander i overfladen, høres i en afstand af ca. 1½ kvartmil, hvis man befinder sig under dæk og lytter under vandlinjen.

Hvalstationen er beliggende i Hvalrosbugten, men her er daarlig havn, hvorfor Sydosthavnen, som ligger straks vestenfor, mest benyttes som havn. Sydosthavnen er meget rummelig og god i alle vinde med undtagelse af vinde fra ost og sydost, men naar isen ligger langs landet, kan den ofte stuves aldeles fuld af issørpe. Strandene er overalt stupbratte, og forbindelse med stationen ad land kan kun foregaa ved at benytte stige op til skrænten.

Ved stationen har han enkelte aar fisket torsk, og her findes en mængde haakjærring, som spiser op hvalskrotterne. Sent i august søger haakjærring i stor mængde klods op under land."

19de juli 1906. Storm fra NO—N med disig og kold luft. Om morgenen lettede „Geir" og de øvrige fartøier for at finde en lunere ankerage, da vinden havde sprunget noget nordligere.

Seilte sydover og ankrede lidt søndenfor Kap Harry temmelig nær land paa 10 favne vand. Lige ind fra det sted, skibene laa tilankers, var en ca. 30 meter lang og meget smal (ca. 5 meter) kanal gjennemskaaret i den høie og steile strandbred. Denne kanal kan vanskeligt sees fra sjøen af ukjendte folk. Dette er det eneste landingssted paa meget lang afstand og kan selvfølgelig kun benyttes i godt veir eller aflandsvind.

I bunden af kanalen styrter en liden elv lodret ned og danner en ca. 6 meter høi fos. Paa begge sider af fossen kan en baad trækkes op. Elven, som løber ud i sjøen her, kommer fra et ikke særlig stort vand, som ligger ca. ½ kilometer østenfor ind i landet, og dette vand er ved smaa elve forbundet med andre vand længere østenfor. Ved det nærmeste vands vestre bred stod en liden hytte opført af Lerner, og udenfor hytten laa en liden baad med tilbehør. Fra kanalen henimod hytten observeredes hist og her nogle korte stubber staaltraad, som laa paa bakken, men ingensteds saaes et ordentligt gjerde. Indover øen var landskabet aaser eller fjeld overstrøet med sten, og fordybningerne dannede delvis snebræer. Langs elven og det vestligste vand fandtes forskjellige mosarter. Forsøg paa at fiske med slug gav en fangst af 8 store rør, og en i al hast forarbeidet not af sildegarn gav i flere træk 28 rør fra ca. ½ til 1½ kg. Sandsynligvis maatte dette vand indeholde en mængde af denne sort fisk, thi stadig kunde 1—3 rør sees følge slugen, naar en fanget rør blev halet ind. De var alle fuldstoppet af myggelarver. Af og til saaes blaaræv, og det lykkedes at fange 2 blaarævunger levende lige i nærheden af hytten.

20de juli. Storm fra NO med taage.

Laa til ankers ved Kap Harry.

Om aftenen indkom en tysk krydser og ankrede op i nærheden. Den satte ud en dampjolle, som tog en tur sydover langs øen et par timer, hvorefter krydseren straks lettede og stimede til Spitzbergen, som var bestemmelsesstedet.

21de juli. Storm fra ost med skyet luft og taage.

Laa fremdeles til ankers ved Kap Harry.

Landgang idag umulig grundet høi dønning.

22de juli. Storm fra ost og udpaa eftermiddagen fra SO med regn. Ved midnatstid lettedes og seilede nordover.

Ankrede udfor Kap Duner sammen med hvalfangerbaadene.

23de juli. Storm fra syd og SV med regn.

Lettede om morgenen og seilede temmelig nær langs landet nordover og ankrede sammen med de andre skibe i Nordhavnen paa 6 favne vand. Nordhavnen er 2 aabne bugter paa nordsiden af øen, hvoraf den vestligste er temmelig stor og den østlige mindre. I bunden af den vestlige bugt løber ud en elv, og strandbredden er i lange strækninger bedækket af sand, og sjøen er her meget udgrund. Den østlige bugt er omgivet mest af stupbratte fjeldstrænder, men inderst i bugten er der en noget flad stenstrand, hvor en liden bæk rinder ud og danner et udmerket vandtag for vandforsyning.

Elven, som munder ud i vestbugten, kommer fra et temmelig stort vand, som ligger nogle kilometer søndenfor. Den rinder i mange bugtninger gjennem et meget fladt stenfuldt landstykke og danner ofte smaa tjern eller mange smaa bække paa sin vei til havet. Paa den landtunge, som den østre og vestre bugt af Nordhavnen danner, er opført 2 huse. Det nordligst beliggende, som er meget stort, tilhører et tysk havfiskekompagni, som for 8 aar siden forsøgte at drive havfiske med station her. Et kort stykke søndenfor laa det andet hus, som tilhører Tromsø fiskeriforening. Det sidstnævnte hus var indredet med 2 værelser og kjøkken og var i god stand. Mellem begge huse stod en lokomobil ude og en mængde tønder. Ved stranden laa levninger af en dampjolle.

Paa flere steder stod opreist kors, hvorunder ligkister af tykke bord stak halvveis op i dagen. Dette var triste minder fra russernes overvintringer. Paa høieste pynt var opreist en høi flagstang.

Den klippefulde strand østover fra Nordhavnen var særlig rig paa sjøfugl. Her saaes krykje, havskaar, terne, tyvjo, erfugl, lom, bred og spidsnebbede alker, papagøiealker.

Landet sydover øen var noksaa fladt med fjeldknauser her og der, som ofte viste forsteninger af skjæl.

I det før omtalte store vand fangedes med slug en stor rør (45 cm.).

I nærheden af landingsstedet fangedes en blaarævunge levende.

Om eftermiddagen løiede vinden af, hvorfor lettede og styrede langs landet østenom øen og ankrede i Hvalrosbugten. Paa grund af tyk taage saaes ikke øens østre strandlinje. I Hvalrosbugten har, som før nævnt, hvalfanger Ingebrigtsen sin station. Bugten er liden, grund og temmelig aaben. Omtrent midt i bugten er strandbredden flad med sandbund, og her er flænseplanen placeret med tilhørende bygninger. Strandbredden ellers i bugten er steile, høie klipper. Fabriken og lagerstedet ligger i en dal, som er det mest tiltalende sted paa hele øen. I dalbunden rinder en bæk, og langs kanten af den lille dal er en net liden vei indover hen til et lidet hus, som er opført af Lerner, paa toppen af inderste bakke, som løber ned i dalen.

Vi roede iland for at proviantere, men landingen var særdeles vanskelig paa grund af den høie sjø, som stod ret ind fra havet. En af hvaldamperne kom ind med 2 hval, som under stormen havde været forankret i Sydosthavnen. Den anden hvalfanger slæbte ind flaader af planker, som var losset fra kulskibet i Sydosthavnen, og derfra besørget videre paa omtalte maade. Plankerne blev af sjøen kastet videre ind paa stranden.

Kul blev almindelig losset (ogsaa i Sydosthavnen) i smaa prammer og slæbt til Hvalrosbugten og fra disse prammer heist op paa en platform opsat paa en steil klippeside vestenom flænseplanen, og derfra blev kullene med dampkraft heist op langs en streng til toppen af en bakke ligeoverfor platformen, og saa trillet ned til stationen.

Efter at have provianteret, afseiledes til fiskefeltet.

Kristianssunds fiskeriselskab har velvilligst ladet indsamle følgende oplysninger angaaende fangster, som til Kristianssund anløbne udenlandske trawlere havde inde.

„I juni maaned indkom til Kristianssund s/s „Hanseat“ af Bremen fra Island med fangst: 15 053 kg. sløiet torsk à 11 øre pr. kg., 13 765 kg. hyse à 12 øre pr. kg. (300 kg. sei, 117 kg. lange, pris ukjendt). Solgtes i Kristianssund.

Senere indkom s/s „Schütting“ fra Hvidehavet uden nogen fangst.

En tysk trawler anløb Hammerfest i juni fra Hvidehavet uden fangst.

4de juli indkom til Kristianssund tysk trawler „Nürnberg“ fra Hvidehavet uden fangst. Afgik til Island.

6te juli indkom s/s „Golden Siefner“ (engelsk) fra Hvidehavet med ca. 90 tons, hovedsagelig flyndre. Fortsatte til Hull.

8de juli indkom „Princess Victoria“ (engelsk) fra Hvidehavet med ca. 100 tons hovedsagelig flyndre. Fortsatte til Hull.

9de juli indkom s/s „Schütting" (tysk) fra Island med 45 tons (33 tons torsk, 12 tons hyse). Solgte fangsten i Kristiansund til gjennemsnitspris 10 øre pr. kg.

3die august indkom s/s „Magdeburg" (tysk) fra Hvidehavet med 30 tons torsk og hyse.

3die august indkom „Schütting" (tysk) fra Hvidehavet med 45 tons torsk og hyse.

3die august indkom „Marchal Oyamas" (engelsk) fra Hvidehavet med 80 tons, hovedsagelig flyndre.

3die august indkom „Whitefiers" (engelsk) fra Hvidehavet med 70 tons, hvoraf 60 tons flyndre.

4de august indkom „Golden Siefier" (engelsk) fra Hvidehavet med 80 tons flyndre.

4de august indkom „Olivine" (engelsk) fra Hvidehavet med 75 tons flyndre.

6te august indkom „Ocean Queen" (engelsk) fra Hvidehavet med 60 tons flyndre og 10 tons torsk og hyse.

8de august indkom „Earl of Shafusbury" (engelsk) fra Hvidehavet med 80 tons, hovedsagelig flyndre.

9de august indkom „Seefahrt" (tysk) fra Hvidehavet med 30 tons, hovedsagelig flyndre.

10de august indkom „Bassanio" (engelsk) fra Hvidehavet med 45 tons, hovedsagelig flyndre.

12te august indkom „Lysander" (Hull) fra Hvidehavet med 70 tons hovedsagelig flyndre. „Nürnberg" (tysk) fra Hvidehavet med 65 tons hovedsagelig hyse. Denne sidste afgik med fangsten til Aberdeen.

15de august indkom „Crusador" (engelsk) fra Hvidehavet med 66 tons, hvoraf $^2/_3$ flyndre. Gik til Hull.

19de august indkom „Newland" (engelsk) fra Hvidehavet med 65 tons, hovedsagelig flyndre. Gik til Hull.

27de august indkom „Chiefian" (engelsk) fra Hvidehavet med 33 tons flyndre og 7 tons hyse. Gik til Hull. „Warburg" (tysk) fra Hvidehavet med 60 tons, hovedsagelig flyndre.

Meddelelser angaaende fangstfeltet:

I slutningen af september 1905 fiskede s/s „Bayern" i nord og sydover af Kap Kanin 6 mil af land. Fiskede i $9^1/_2$ døgn: 68 tons flyndre, hyse og torsk, væsentligst flyndre. Bunden var sandbund 30—35 favner.

Den 27de mai 1906 fiskede „Erling", som var en norsk trawler, men fragtet af russer, ved Kap Kanin uden at faa fangst. Gik derefter til Murmankysten og fiskede nord og syd for øen Weidagub, $1^1/_2$ mil af land, 45—50 favner, sandbund, med fangst af 15 tons flyndre,

Fiskeforsøg med sommerline[1]) udfor Finmarken. Sommeren 1906. Motorkutter „Geir“ af Valderhaug.

Stations-nummer	Datum	Sted	Dybde i favne	Antal angler udsat	Antal angler tabt	Antal torsk	Antal stenbit	Antal hyser	Antal brosmer	Antal kveiter Store	Antal kveiter Smaa	Antal uer	Antal svartkveite	Antal sei	Antal liter lever	Anmerkning
1	$^{11}/_{6}$	Fra Vardø 43 kvartm. i Nord	155 Bl. lere	6 000	—	637	27	19	3	—	8	12	—	—	—	Som agn brugtes fersk nedfrosset sild. Torsken var jevn stor og fed. Paa station 2 var haakjærringen adskillig slem.
2	$^{12}/_{6}$	— 64 — N$^1/_4$O	155 —	5 500	1 400	567	50	34	7	4	4	17	—	—	—	
3	$^{13}/_{6}$	— 87 — N$^1/_4$O	181 —	1 300	—	95	4	8	—	—	—	5	15	—	—	
4	$^{13-14}/_{6}$	— 74 — NNO$^1/_4$O	162 —	1 700	—	130	9	7	—	—	—	—	6	—	—	
5	$^{14}/_{6}$	— 77 — NO$^1/_4$O	120 —	1 100	—	126	12	23	—	—	—	3	—	—	—	
6	$^{14-15}/_{6}$	— 79 — NO^t O$^3/_4$O	100 —	800	—	20	23	2	—	—	—	—	—	—	—	
		1ste tur tilsammen		16 400	1 400	1 575	125	93	10	4	12	37	21	—	437	
		Totalfangst 3 260 kgr. torsk à kr. 0.15, 163 kgr. storkveite à kr. 0.25, 840 kgr. skrotfisk à kr. 0.08, 437 liter lever à kr. 0.10. Ialt 4 263 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 636.95.														
7	$^{20-21}/_{6}$	Fra Vardø 64 kvartm. N$^1/_2$O-N^t O	149-151 Bl. lere	10 000	1 300	695	36	14	7	—	1	47	—	—	307	Agnet var adskillig gammel, fersk sild. Torsken faldt ujevn i størrelse.
		2den tur. Totalfangst 1 252 kgr. torsk à kr. 0.16, 240 kgr. skrotfisk à kr. 0.08, 307 liter lever à kr. 0.10. Ialt 1 492 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 249.18.														
8	$^{26}/_{6}$	Fra Vardø 104 kvartm. NW^t N	170 lere, sten	2 800	—	125	6	4	10	—	—	6	—	—	—	Agnet var nedfrosset fersk lodde og sild, men silden blev adskillig daarlig sidst paa turen. Lodden stod sig bedre. Smaasild saaes i særlig mængde udfor Tanafjord 20-30 kvartmil af land. Smaasild saaes paa fleste steder mellem stationerne 8—9—10—11.
9	$^{27}/_{6}$	— 135 — NNW$^1/_2$W	158 —	1 600	—	44	8	16	3	—	—	—	—	—	—	
10	$^{28}/_{6}$	— 72 — NO^t N	150 lere	3 200	—	55	30	7	—	—	—	9	11	—	—	
11	$^{30}/_{6}$	— 117 — NO^t O$^1/_2$O	115-122 lere, sten	7 600	2 200	308	44	119	—	—	—	6	—	—	—	
12	$^{2}/_{7}$	— 187 — ONO$^1/_2$O	102 fjeld	600	--	12	1	4	—	—	—	—	—	—	—	St. 11. Paa 200 angler, fra overfl. til bunden, 50 hyser.
13	$^{3}/_{7}$	— 163 — O$^3/_4$N	130 lere, sten	800	—	28	2	—	—	—	—	—	—	—	—	- 12. „ 50 — flydeline, 20 fv. fra overfl., intet.
14	$^{3}/_{7}$	— 143 — O^t N	104 —	800	—	28	19	—	—	—	—	—	—	—	—	- 13. „ 50 — — 20 —:— 2 hyser. - 14. „ 35 — — 30 —:— 1 —
15	$^{4}/_{7}$	— 138 — ONO$^1/_2$O	104-112 lere, sten	1 150	—	41	7	8	—	1	1	—	—	—	—	- 15. „ 1850 — — 10-30 —:— 302 —
				Paa flydeline		1	1	355	—	—	—	—	—	—	—	1 torsk, 1 stenbit.
		3die tur tilsammen		18 550 2 185 flydeline	2 200	642	118	513	13	1	1	21	11	—	304	
		Totalfangst 1 152 kgr. torsk à kr. 0.16½, 23 kgr. storkveite à kr. 0.25, 422 kgr. stenbit à kr. 0.12, 826 kgr. hyse à kr. 0.11, 304 liter lever à kr. 0.10. Ialt 2 423 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 365.40.														
16	$^{13}/_{7}$	N. br. 73° 47′ l. O. 18° 15′	117-130 sd., st., ler	5 700	—	251	24	—	—	—	1	—	—	—	—	Paa st. 16—17 brugtes nedfrosset fersk sild. Linerne paa st. 17 var overstaaet 28 timer grundet taage. Agnet paa st. 18—19—20 var spækagn af torsk, hyse, stenbit og kveite, da sildeagnet blev ødelagt grundet 8 døgns storm. Alker saaes komme ude fra havet med lodde i nebbet.
17	$^{14}/_{7}$	„ 73° 53′ „ 17° 42′	115-125 sten	2 400	1 150	8	15	—	—	—	3	—	—	—	—	
18	$^{24}/_{7}$	„ 74° 9′ „ 17° 12′	123-127 —	4 300	—	11	4	—	—	—	10	—	—	—	—	
19	$^{25}/_{7}$	„ 73° 59′ „ 17° 37′	121 sd., sten	1 600	—	6	3	—	—	—	3	—	—	—	—	
20	$^{26}/_{7}$	„ 74° 26′ „ 16° 46′	134-139 ler, sten	3 100	—	—	6	—	2	1	10	—	—	—	—	
		4de tur tilsammen		17 100	1 150	276	52	—	2	1	27	—	—	—	181	
		Totalfangst 434 kgr. torsk à kr. 0.17, 269 kgr. kveite à kr. 0.38, 142 kgr. stenbit à kr. 0.13, 181 liter lever à kr. 0.10. Ialt 845 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 212.10.														
21	$^{2}/_{8}$	Fra Vardø 22 kvartm. O$^1/_4$S	110-140 sd., sten	7 300	2 100	388	1	32	50	—	4	67	—	—	—	Som agn brugtes nedfrosset fersk sild. Torsken var meget stor og fed.
22	$^{3-4}/_{8}$	— 31 — O$^1/_4$S	108-131 —	8 300	600	545	2	88	65	—	4	57	—	—	—	
		5te tur tilsammen		15 600	2 700	933	3	120	115	—	8	124	—	—	305	
		Totalfangst 2 112 kgr. torsk à kr. 0.19, 272 kgr. hyse à kr. 0.12, 305 liter lever à kr. 0.10. Ialt 2 384 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 463.62.														

[1]) Linen var 1½ favn mellem hver angel, og al line blev sat og trukket fra selve fartøiet og indhivet med motorlinespil.

Stations-nummer	Datum	Sted	Dybde i favne	Antal angler udsat	Antal angler tabt	Antal torsk	Antal stenbit	Antal hyser	Antal brosmer	Antal kveiter Store	Antal kveiter Smaa	Antal uer	Antal svartkveite	Antal sei	Antal liter lever	Anmerkning
23	9/8	Fra Vardø 34 kvartm. O½S	105-122 sd., sten	2 600	—	31	—	7	18	—	—	3	—	—	—	Afsluttet turen tidligt paa grund af, at agnet var ødelagt, da det var fra forrige tur.
24	10/8	— 39 — O¾S	112-126 —	3 600	—	73	—	21	28	—	1	4	—	—	—	
		6te tur tilsammen		6 200	—	104	—	28	46	—	1	7	—	—	43	
Totalfangst 360 kgr. torsk à kr. 0.18, 98 kgr. skrotfisk à kr. 0.13, 43 liter lever à kr. 0.10. Ialt 458 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 81.84.																
25	14-17/8	Fra Vardø 19 kvartm. ONO	135-180 sd., sten	18 000	600	3 101	17	143	24	—	10	64	—	5	645	Agnet var nedfrosset fin sild.
7de tur. Totalfangst 5 760 kgr. torsk à kr. 0.19, 352 kgr. skrotfisk à kr. 0.12, 645 liter lever à kr. 0.12. Ialt 6 112 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 1 214.04.																
26	23-25/8	Fra Vardø 17 kvartm. NO¼O	137-155 sten	14 400	850	1 982	18	77	23	—	7	47	2	1	440	Agnet var nedfrosset fersk sild.
8de tur. Totalfangst 4 160 kgr. torsk à kr. 0.20, 276 kgr. skrotfisk à kr. 0.13, 440 liter lever à kr. 0.13. Ialt 4 436 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 921.98.																
27	31/8	Fra Vardø 22 kvartm. Nord	152 lere	3 600	—	377	5	5	9	—	2	9	1	—	—	Agnet var nedfrosset fersk sild. Torsken paa st. 27 var ujevn i størrelse.
28	1/9	— 16 — NOtN	145-157 sten	6 100	—	578	7	17	5	—	8	8	—	—	—	
		9de tur tilsammen		9 700	—	955	12	22	14	—	10	17	1	—	205	
Totalfangst 1 950 kgr. torsk à kr. 0.20, 60 kgr. skrotfisk à kr. 0.13, 205 liter lever à kr. 0.13. Ialt 2 010 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 424.45.																
29	5-6/9	Fra Vardø 20 kvartm. ONO	131-164 sten	12 000	1 000	1 602	6	13	8	—	6	12	—	—	340	Agnet var nedfrosset sild fra forrige tur og saaledes 9 dage gammelt.
10de tur. Totalfangst 3 104 kgr. torsk à kr. 0.18, 96 kgr. skrotfisk à kr. 0.12, 340 liter lever à kr. 0.13. Ialt 3 200 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 612.20.																
30	10-12/9	Fra Vardø 21 kvartm. ONO	137 sten	4 800	—	261	2	36	1	—	1	1	—	—	—	Agnet var denne tur saltet brisling og skjæl, da fersk agn var umuligt at opdrive.
		Natsæt 15 torskegarn (12 fv. lange, 82 masker dybe) paa bunden				2	—	—	·	—	—	10	—	20	—	
		— 15 — som drivgarn 20 fv. dybt. Ingen fangst.				—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		11te tur tilsammen		4 800	—	263	2	36	1	—	1	11	—	20	54	
Totalfangst 416 kgr. torsk à kr. 0.15½, 56 kgr. skrotfisk à kr. 0.13, 59 kgr. hyse à kr. 0.10½, 54 liter lever à kr. 0.13. Ialt 531 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 84.97.																

Ialt blev der opfisket 28 154 kgr. fisk, 3261 liter lever. Fangstværdi kr. 5 266.73.

som i Vardø blev indlastet i postskibet, der gaar til Archangel. I juni fiskede skibet O t. N og NO af Kap Kanin med god fangst, som afsattes i Archangel.

I slutten af juli fiskede „Princess Louise“ (Hull) 60 kvartmil ONO af Kap Kanin, 35 favner, sandbund, fangst paa 9½ døgn 72 tons udelukkende flyndre.

I begyndelsen af september fiskede „Alexander“ (engelsk) paa samme fangstfelt som „Princess Louise“, 8 døgn 61 tons flyndre.“

Det blev mig fortalt, at s/s „Erling“ gjorde et par meget vellykkede ture i slutten af leietiden, og disse ture indbragte meget stort udbytte.

„Erling“ solgte nogle af sine fangster til russiske kjøbefartøier i norske havne.

Trawleforsøg inde i selve Hvidehavet gav daarligt udbytte, da flere trawle under slæbningen blev ødelagt. — Efter forlydende anskaffede den russiske leier af fartøiet straks en trawler fra England for at fortsætte fiskeri iaar. Afstanden til fiskefelter udfor cap Kanin er ca. 80 sjømil fra Vardø.

Fangstjournal.

1ste tur.

Kjøbte agn fersk sild af agnbaad i Vardø, 6 kasser, som blev iset ned i blikkasser. Mandag den 11te juni kl. 10 efterm. afgik tilsjøs.

Station 1.

N. Br. 71° 8′, l. o. 31° 17′. 153—157 fv., blød lere. Strømmen svag, skiftende øst—vest.

11te juni.

1ste stub (2 000 angler 1 favns line) sat i NOretning kl. 7½ form. 2den stub (2 000 angler 1 favns line) sat 1 kvartmil nordenfor kl. 8½ form. 3die stub (2 000 angler 1½ favns line) sat i vest for 2den line kl. 1 efterm.

Trak 1ste stub kl. 10½ form. til kl. 12.10 efterm. Fangst: 278 torsk (stor og fed), 7 hyser, 5 stenbit, 4 smaakveiter, 5 uer. Trak 2den stub kl. 2¾—6 efterm. Fangst: 162 torsk, 8 hyser, 11 stenbit, 2 smaakveiter, 3 brosmer, 4 uer. Trak 3die stub kl. 7½—10½ efterm.

Fangst: 197 torsk, 4 hyser, 11 stenbit, 2 smaakveiter, 3 uer. I torskemaver fandtes dybvandsræke *(Pandalus borealis)*, i stenbitmaver sjøstjerner og sjøpølser (sorte).

Station 2.

N. br. 71° 28′, l. o. 31° 36′. 153—162 fv., blød lere. Strømmen spag, skiftende øst—vest.

12te juni.

1ste stub (1 300 angler 1 favns og 500 angler 1½ favns line) sattes i Nretning kl. 4¾ form. 2den stub (1 500 angler 1 favns, 400 angler 1½ favns line) sattes 1 kvartmil nordenfor 1ste stub. 3die stub (1 000 angler 1½ favns line) sattes NO af 2den stub kl. 1 efterm. 4de stub (1 300 angler 1½ favns line) sattes vestenfor 3die stub kl. 5 efterm.

Trak 1ste stub kl. 9½ form.—12 md. Tabte 500 angler. Fangst: 103 torsk, 7 stenbit, 5 hyser, 4 brosmer, 5 kveiter (hvoraf 3 store), 6 uer. Trak 2den stub kl. 2—4 efterm. Tabte 900 angler. Fangst: 101 torsk, 26 stenbit, 3 hyser, 1 brosme, 5 uer, 3 kveiter (hvoraf 1 stor). I kveitemaven fandtes rognkjæks. Trak 3die stub kl. 6—9 efterm. Fangst: 183 torsk, 14 stenbit, 12 hyser, 2 uer. Trak 4de stub kl. 10 efterm.—kl. 12 midn. Fangst: 180 torsk, 14 hyser, 2 brosmer, 3 stenbit, 4 uer.

Station 3.

N. br. 71° 50′, l. o. 31° 44′. 181 fv., blød lere. Strømmen svag.

13de juni.

1 stub (1 000 angler 1½ favns og 300 angler 1 favns line) sattes i nord retning. Trak kl. 10 form. —12½ midd. Fangst: 95 torsk (stor) 4 stenbit, 8 hyser, 5 uer, 15 svartkveiter.

Station 4.
N. br. 71° 28′, l. o. 32° 56′. 160—162 fv., blød lere. Srømmen spag, skiftende øst—vest.

13de—14de juni.
1 stub (1 300 angler $1^1/_2$ favns, 400 angler 1 favns line) sattes i nord retning kl. $9^1/_2$ efterm. Trak kl. $11^3/_4$ efterm.—$2^3/_4$ form. Fangst: 130 torsk, 9 stenbit, 7 hyser, 6 svartkveiter, 1 haakjærring.

Station 5.
N. br. 71° 10′, l. o. 34° 19′. 120 fv., blød lere.

14de juni.
1 stub (1 100 angler $1^1/_2$ favns line) sattes kl. $10^3/_4$ form. Trak kl. 2—4 efterm. Fangst: 126 torsk, 12 stenbit, 23 hyse, 3 uer.

Station 6.
N. br. 70° 53′, l. o. 34° 56′. 100 fv., blød lere.

14de—15de juni.
1 stub (800 angler $1^1/_2$ favns line) sattes kl. $8^1/_2$ aften. Trak kl. $11^1/_2$ efterm.—$1^1/_4$ form. Fangst: 20 torsk, 23 stenbit, 2 smaahyser.

Ankom til Vardø 15de juni kl. 6 efterm. Fredag den 16de juni solgtes fangsten i Vardø til kjøbmand fra byen:

3 260 kgr. torsk og smaakveite à kr. 0.15	kr.	489.00
163 „ storkveite à kr. 0.25	„	40.75
840 „ stenbit, hyse, brosme, svartkveite à kr. 0.08	„	67.20
	kr.	596.95
÷ medicinalafgift	„	2.56
	kr.	594.39
437 liter lever ÷ medicinalafgift à kr. 0.10	„	42.56
Fangstudbytte	kr.	636.95

2den tur.

17de, 18de og 19de juni storm af NV tildels med regn og snebyger og agnmangel, men fik om aftenen den 19de 5 kasser sild, som var 3 dage gammel, fra Bergsfjord. Gik tilsjøs kl. $11^3/_4$ efterm. 19de juni.

Station 7.
N. br. 71° 26′, l. o. 31° 57′ til N. br. 71° 26′, l. o. 31° 35′. 147—150 fv., blød lere og afvekslende sten og haard lere. Strømmen spag.

20de—21de juni.
1ste stub (2 000 angler $1^1/_2$ favns line) sattes kl. 12 md. 2den stub (1 600 angler $1^1/_2$ favns line) sattes vestenfor 1ste kl. 2 efterm. 3die

stub (1 600 angler 1½ favns) sattes vestenfor 2den kl. 8 efterm. 4de stub (1 600 angler 1½ favns) sattes NV af 3die kl. 11 efterm. 5te stub (1 600 angler 1½ favns) sattes SV for 4de kl. 4 form. 6te stub (1 600 angler 1½ favns) paa 4de lines sted.

Trak 1ste stub kl. 4—7½ efterm. Fangst: 142 torsk, 3 hyser, 2 brosmer, 21 stenbit, 8 uer, 1 smaakveite. Trak 2den stub kl. 9—11 efterm. Fangst: 145 torsk, 6 stenbit, 3 brosmer, 2 hyser, 9 uer. Trak 3die stub kl. 12¼—2¼ form. Fangst: 125 torsk, 15 uer. Trak 4de stub kl. 5½ form. (tabte 1 300 angler grundet haakjærring.) Fangst nogle faa fisk. Trak 5te stub kl. 8—10½ form. Fangst: 85 torsk, 4 stenbit, 3 hyser, 2 brosmer, 8 uer. Trak 6te stub kl. 11 form.—kl. 1½ efterm. Fangst: 198 torsk, 5 stenbit, 6 hyser, 7 uer.

Indkom til Vardø 22de juni kl. 2½ form.

Solgte fangsten til kjøbmand i Vardø 22de juni.

1 252 kgr. torsk à kr. 0.16			kr.	200.32
240 „ stenbit og hyse à kr. 0.08			„	19.20
			kr.	219.52
medicinalafgift			„	1.04
			kr.	218.48
307 liter lever à kr. 0.10	kr.	30.70		
medicinalafgift	„	0.80		
400 hoder à kr. 0.20 pr. 100	kr.	0.80	„	30.70
Fangstudbytte ialt			kr.	249.18

3die tur.

Agn kom søndag med agnbaader. Sild (saltstrøet) kom fra Bergsfjord, lodde fra Vadsø, siil fra Jakobselv. Kjøbte 4 kasser sild og 5 kasser lodde, som isedes ned. 2 kasser siil saltedes, men blev ødelagt paa turen. Mandag den 25de juni kl. 2 efterm. afgik fra Vardø.

Station 8.
N. br. 71° 53′, l. o. 28° 15′.
170 favne, lere.

26de juni.
1ste stub (1 200 angler 1½ favns line) sattes kl. 2 efterm. i NO retning. 2den stub (1 600 angler 1½ favns line) sattes vest af 1ste kl. 4½ efterm.

Trak 1ste stub kl. 5 efterm. Fangst: 49 torsk, 2 stenbit, 2 smaahyser, 2 uer, 2 brosmer. Trak 2den stub kl. 8½ efterm. Fangst: 76 torsk (ujevn i størrelse), 4 stenbit, 2 hyser, 8 brosmer, 4 uer.

Station 9.
N. br. 72° 28′, l. o. 28° 25′.
158 favne, lere.

27de juni.
1 stub (1 600 angler 1½ favns line) sattes kl. 8½ form.

Trak kl. 11 form. Fangst: 44 torsk, 16 hyser, 8 stenbit, 3 brosmer.

Station 10.
N. br. 71° 21′, l. o. 33° 26′.
148—151 favne, blød lere.

28de juni.
1ste stub (1 600 angler) sattes kl. 3 efterm. 2den stub (1 600 angler) sattes 1 kvartmil SO af 1ste kl. 6 efterm.

Trak 1ste stub kl. 7½—9½ efterm. Fangst: 41 torsk, 16 stenbit, 3 hyser, 5 svartkveiter, 4 uer. Trak 2den stub kl. 10—12 efterm. Fangst: 14 torsk, 14 stenbit, 4 hyser, 6 svartkveiter, 5 uer.

Station 11.
N. br. 71° 10′, l. o. 36° 37′.
115—122 favne, smaa sten, lere.

29de—30te juni.
1ste stub (1 700 angler) sattes i NO retning kl. 9¾ efterm. 2den (1 600 angler) sattes NO af 1ste kl. 12½ midd. 3die stub (1 600 angler) sattes 1½ kvartmil VNV af 2den kl. 5½ efterm. 4de stub (1 500 angler) sattes vestenfor 3die kl. 9½ form. 5te stub (1 400 angler) sattes kl. 2 efterm.

Trak 1ste stub kl. 2 form. Fangst: 57 torsk, 14 stenbit, 5 hyser. Trak 2den stub kl. $6^1/_2$ form. Fangst: 87 torsk, 14 stenbit, 2 hyser, 6 uer, 1 smaakveite. Trak 3die stub kl. 11 form. (tabte 900 angler). Fangst: 58 torsk, 21 hyser, 8 stenbit. Trak 4de stub kl. 3 efterm. (tabte 700 angler). Fangst: 35 torsk, 16 hyser, 4 stenbit. Trak 5te stub kl. 7 efterm. (tabte 600 angler). Fangst: 71 torsk, 75 hyser, 4 stenbit.

Linetabet paa denne station skyldtes mest stor forekomst af haakjærring, men for sidste stubs vedkommende ogsaa storm. NB. 5te stub blev sat saaledes, at 200 angler line gjorde tjeneste som ile ved den ene ende, og paa denne ile helt fra 10 favner fra overfladen ned til bunden fangedes 50 hyser.

Station 12.

N. br. 70° 57′, l. o. 40° 35′. 97—102 favner, sten, fjeld. Strømmen temmelig sterk nordgaaende.

2den juli.

1ste stub (600 angler) sattes kl. 4 form. 2den line (50 angler) sattes vertikalt fra overfladen og ned gjennem sjøen drivende løs i sjøen holdt oppe ved en bøie.

Trak 1ste stub kl. 7 form. Fangst: 12 torsk, 4 hyser, 1 stenbit, 1 blaastenbit. 2den stub (den vertikale) var uden fangst. I torskemaven fandtes lodde, smaauer.

Station 13.

N. br. 70° 32′, l. o. 39° 25′. 130 favner, grøn blød lere.

3die juli.

1ste stub (800 angler) sattes kl. $4^1/_2$ efterm. Satte 50 angler pelagisk 10—30 favne under vandfladen.

Trak 1ste stub kl. 7 efterm. Fangst: 28 torsk, 2 stenbit. Paa den pelagiske line fangedes 2 hyser.

Station 14.

N. br. 70° 36′, l. o. 38° 20′. 104 favner, blød lere.

3die juli.

1ste stub (800 angler) sattes kl. 1¼ form. Satte 35 angler line pelagisk 25—40 favne ned.

Trak 1ste stub kl. 5 form. Fangst: 28 torsk, 19 stenbit. Paa den pelagiske line fangst: 1 hyse.

Station 15.

N. br. 70° 48′, l. o. 38° 2′. 104—112 favner, haard lere, sten.

3die—4de juli.

1ste stub (800 angler 1½ favns og 200 2 favns line) sattes kl. 10½ form. Paa den ene line sattes 50 angler 10—25 favne fra overfladen. 2den stub (50 angler kveiteline) sattes kl. 6 efterm. med en ile og paa denne ile sattes 200 angler 25 favner fra overfladen. 3die stub (50 angler kveiteline) sattes kl. 6¾ efterm. med 200 angler 25 favner fra overfladen. 4de stub (50 angler kveiteline) sattes kl. 7½ efterm. med 300 angler 25 favne dybt. 5te stub (50 angler kveiteline) sattes kl. 8 efterm. med 200 angler 25 favne dybt.

Trak 1ste stub kl. 2 efterm. Fangst: Paa bundlinen: 40 torsk, 8 hyser, 6 stenbit, 2 kveiter (hvoraf største 25 kgr.). Paa pelagisk line fangst: 13 hyser. Trak 2den stub (bundlinen var uklar). Fangst: 1 stenbit. Paa pelagiske line fangst 32 hyser. Trak 3die stub (bundlinen i vase) uden fangst. Pelagiske: 31 hyser. Trak 4de stub (bundlinen i vase) uden fangst. Pelagiske 18 hyser. Trak 5te stub (bundlinen i vase). Fangst: 1 torsk. Pelagiske 26 hyser. 6te line (300 angler) sattes pelagisk 10—25 favner. 7de line (300 angler) sattes pelagisk 10—25 favner. 8de line (300 angler) sattes pelagisk 10—25 favner.

Fangst: 6te line 45 hyser, 1 blaastenbit. 7de line: 78 hyser. 8de line: 59 hyser, 1 torsk.

NB. Fangsten paa den pelagiske line var altid bedst paa den del af linen, der stod grundest 10—20 favner, mens bugterne af linen, som selvfølgelig kom dybest, sjelden indeholdt fangst.

Indkom til Vardø 5te juli kl. 11 form. Solgte fisken til russer i Vardø 6te juli.

1 152 kgr.	torsk	à kr. 0.165	kr.	190.08
23 „	kveite	à „ 0.25	„	5.45
422 „	stenbit	à „ 0.12	„	50.64
826 „	hyse	à „ 0.11	„	90.86
			kr.	337.33
		Medicinalafgifter	„	2.33
			kr.	335.00
304 liter	lever	à kr. 0.10	„	30.40
		Fangstværdi ialt	kr.	365.40

4de tur.

Lørdag 7de juli kl. 2 efterm. afgik fra Vardø til Jarfjord, hvor ankom kl. 11 efterm. Mandag 9de juli kl. 3 form. indtoges fra sildestæng 20 kasser sild, hvoraf 6 kasser lagesaltedes i tønder, 5 strøsaltedes og 9 nedisedes i blikkasser. Kl. 8 form. afgik fra Jarfjord til Bjørnøen.

Station 16.

N. br. 73° 47′, l. o. 18° 15′. 117—130 fv., smaa sten. Strømmen strid SO-gaaende.

13de juli.

1ste stub (1 200 angler) sattes kl. 8 form. med 35 angler pelagisk line 12—25 favne dybt. 2den stub (1 200 angler) sattes vestenfor. 3die stub (1 700 angler) sattes nordenfor 1ste kl. 2 efterm. 4de stub (1 600 angler) sattes nordenfor 3die kl. 6 efterm. Trak 1ste stub 11 form. Fangst: 73 torsk, 11 stenbit. Trak 2den stub 3 efterm. Fangst 74 torsk, 4 stenbit. Trak 4de stub 9½ efterm. Fangst: 69 torsk, 4 stenbit, 1 smaakveite.

Station 17. 14de—15de juli.

N. br. 73° 53′, l. o. 17° 42′. 115 fv., sten.

1ste stub (1 200 angler) sattes $4^1/_2$ form. i vestlig retning. 2den stub (1 200 angler) sattes søndenfor 1ste kl. 7 form.

Tyk taage foraarsagede, at linerne tabtes, hvorfor maatte kastes varp. Fandt ikke linerne før næste dags formiddag.

Trak 1ste stub kl. 8 form., tabte 250 angler. Fangst: 4 torsk, 14 stenbit. Trak 2den stub 10 form., tabte 900 angler. Fangst: 4 torsk, 1 stenbit. NB. En mængde angler og forsyn var bidt væk af begge liner, antagelig havde haakjærringen taget en mængde fisk langs linen.

Fra aften den 15de juli indtil aften den 24de juli raset en sterk storm, i hvilken tid fartøiet laa tilankers forskjellige steder rundt Bjørnøen i le af denne. Herved blev al sildeagn ødelagt. Paa de resterende stationer denne tur brugtes delvis raadden sild og spekagn af stenbit, hyse, torsk og kveite, og fiskeriet gjaldt da væsentlig kveite. Kveiteangler paa linen blev brugt.

Station 18. 24de juli.

N. br. 74° 9′, l. o. 17° 12′. 123—127 fv., sand, sten.

1ste stub (1 200 angler) sattes kl. $7^1/_2$ form. 2den stub (1 200 angler) sattes NV af 1ste kl. 10 form. 3die stub (900 angler) sattes kl. 2 efterm. 4de stub (1 000 angler) sattes kl. $5^1/_2$ efterm. Trak 1ste stub kl. 11 form. Fangst: 2 kveiter (ca. 15 kgr. hver), 8 torsk, 1 stenbit (tabte 1 stor kveite). Trak 2den stub kl. 3 efterm. Fangst: 4 kveiter (10—25 kgr.), 1 torsk, 1 stenbit. Trak 3die stub kl. $6^1/_2$ efterm. Fangst: 1 kveite (15 kgr.), 1 stenbit. Trak 4de stub kl. 10 efterm. Fangst: 3 kveiter (10—20 kgr.), 2 torsk, 1 stenbit.

Station 19.
N. br. 73° 59′, l. o. 17° 37′.
121 fv., sand, sten.

25de juli.
1ste stub (800 angler) sattes kl. 6 form. 2den stub (800 angler) sattes vestenfor kl. 9½ form. Trak 1ste stub 10 form. Fangst: 4 torsk, 2 stenbit. Trak 2den stub 1½ efterm. Fangst: 3 kveiter, 2 torsk, 1 stenbit.

Station 20.
N. br. 74° 26′, l. o. 16° 46′.
134—139 fv., sand, sten.

25de—26de juli.
1ste stub (600 angler) sattes 11 efterm. 2den stub (600 angler) sattes 12 midnat. 3die stub (700 angler) sattes 6 form. 4de stub (600 angler) sattes 9 form. 5te stub (600 angler) sattes 12 middag. Trak 1ste stub 3 form. Fangst: 1 kveite (80 kgr.), 3 stenbit, 2 brosmer. Trak 2den stub 7 form. Fangst: 4 kveiter (paa 10—15 kgr.), 3 stenbit. Trak 3die stub 10½ form. Fangst: 2 kveiter (store), tabte 1 kveite. Trak 4de stub 1 efterm. Fangst: 2 kveiter (paa 20—30 kgr. Trak 5te stub 4½ efterm. Fangst: 2 kveiter (paa 15—20 kgr.).

Indkom til Vardø 29de juli kl. 10 efterm. Solgte fangsten til russer i Vardø den 30te juli.

269 kgr. kveite à kr. 0.38	kr.	102.22
434 „ torsk à kr. 0.17	„	73.78
142 „ stenbit à 0.13	„	18.46
	kr.	194.46
Medicinalafgifter	„	0.46
	kr.	194.00
181 liter lever à 0.10	„	18.10
Fangstværdi ialt	kr.	212.10

5te tur.

Tirsdag den $^{31}/_{7}$ kl. 4 efterm. afgik fra Vardø. Ankom til Vadsø $11^{3}/_{4}$ efterm. Indtog her is. Onsdag $^{1}/_{8}$ kl. 3 form. afgik fra Vadsø og ankom til Elvenes 9 form., hvor indtog 8 kasser sild, som blev nedfrosset. Kl. $11^{1}/_{2}$ form. afgik tilsjøs.

Station 21.

N. br. 70° 20′, l. o. 32° 15′. 138 fv., sand, sten. Sterk østgaaende strøm, som spagnet til visse tider.

2den august.

1ste stub (1 600 angler) og 100 angler som flydeline 12—40 fv. dybt sattes kl. 4 form. 2den stub (1 600 angler) sattes kl. 8 form. 3die stub (1 600 angler) sattes kl. 1 efterm. 4de stub (1 300 angler) sattes kl. 6 efterm. 5te stub (1 200 angler) sattes kl. $8^{1}/_{2}$ efterm.

Trak 1ste stub kl. $9^{3}/_{4}$ form. (tabte 300 angler). Fangst: 148 torsk, 4 hyser, 13 brosmer, 1 smaakveite, 37 uer. Trak 2den stub kl. $1^{1}/_{2}$ efterm. (tabte 400 angler). Fangst: 129 torsk (ujevn størrelse), 10 hyser, 11 brosmer, 1 stenbit, 2 smaakveiter, 10 uer. Trak 3die stub kl. 7 efterm. (tabte 1 400 angler). Fangst: 6 torsk. Trak 4de stub kl. $9^{1}/_{2}$ efterm. Fangst: 70 torsk, 10 brosmer, 10 hyser, 1 smaakveite, 11 uer. Trak 5te stub kl. 12 midn. Fangst: 35 torsk, 8 hyser, 16 brosmer, 9 uer. NB. Brugte stub om stub sydover langs eggen. Fiskemængden syntes mindske sydover.

Station 22.

N. br. 70° 18′, l. o. 32° 40′. 198—206—220—331—100—112—120—126 fv., sand, sten.

3die—4de august.

1ste stub (1 200 angler) sattes kl. 8 form. 2den stub (1 200 angler) sattes kl. 10 form. 3die stub (1 200 angler) sattes kl. $3^{1}/_{2}$ efterm. 4de stub (1 200 angler) sattes kl. 8 efterm. 5te stub (1 200 angler)

sattes kl. 11 efterm. 6te stub (1 200 angler) sattes kl. 3 form. 7de stub (1 100 angler) sattes kl. 8 form.

Trak 1ste stub kl. 11 form. Fangst: 167 torsk (stor ca. 800 kgr.), 27 hyser, 6 brosmer, 3 smaa kveiter, 15 uer. Trak 2den stub kl. $4^1/_2$ efterm. Fangst: 78 torsk, 7 brosmer, 10 hyser, 3 uer. Trak 3die stub kl. 9 efterm. (tabte 600 angler). Fangst: 16 torsk, 7 hyser, 5 brosmer. Trak 4de stub kl. 12 midn. Fangst: 66 torsk, 20 hyser, 19 brosmer, 2 stenbit, 10 uer. Trak 5te stub kl. 5 form. Fangst: 80 torsk, 12 hyser, 17 brosmer, 5 uer, 1 smaakveite. Trak 6te stub kl. 9 form. Fangst: 72 torsk, 6 hyser, 10 uer. Trak 7de stub kl. 12 midd. Fangst: 66 torsk, 6 hyser, 11 brosmer, 14 uer.

NB. Kastet stub om stub NV over langs eggen.

Indkom til Vardø $^4/_8$ kl. $10^1/_2$ efterm. Solgte fangsten til russer i Vardø mandag $^6/_8$.

2 112 kgr. torsk à kr. 0.19		kr.	401.28
272 „ hyse à kr. 0.12		„	32.64
2 384 kgr. fisk		kr.	433.92
305 liter lever à kr. 0.10	kr. 30.50		
Medicinalafgift	„ 0.80	„	29.70
Fangstværdi ialt		kr.	463.62

6te tur.

Fra forrige tur havde man en del agn igjen, og da der ingen agn var at opdrive, gik man tilsjøs med dette, men dette agn viste sig at være meget daarligt, hvorfor ogsaa turen afsluttedes, før agnet var opbrugt. Gik tilsjøs tirsdag den $^9/_8$ kl. $9^1/_2$ form.

Station 23.
N. br. 70° 18′, l. o. 32° 48′.
105—128 fv., sand, sten.

9de—10de august.

1ste stub (1 200 angler) sattes kl. $8^3/_4$ efterm. 2den stub (1 400 angler, sattes kl. $9^3/_4$ efterm. Trak

1ste stub $1^1/_2$ form. Fangst: 17 torsk, 13 brosmer, 4 hyser, 3 uer. Trak 2den stub kl. 4 form. Fangst: 14 torsk, 3 hyser, 5 brosmer.

Station 24.
N. br. 70° 15′, l. o. 33° 3′.
112—126 fv., sand, sten.

10de august.
1ste stub (1 200 angler) sattes kl. $8^1/_2$ form. 2den stub (1 200 angler) sattes $9^1/_2$ form. 3die stub (1 200 angler) sattes kl. 1 efterm. Trak 1ste stub kl. 11 form. Fangst: 15 torsk, 8 brosmer, 6 hyser, 1 smaakveite. Trak 2den stub 2 efterm. Fangst: 28 torsk, 9 hyser. 10 brosmer, 2 uer. Trak 3die stub kl. $4^1/_2$ efterm. Fangst: 30 torsk, 10 brosmer, 6 hyser, 2 uer.

Indkom til Vardø $^{11}/_8$ kl. $1^1/_2$ form. Solgte fangsten til russer i Vardø $^{11}/_8$.

360 kgr. torsk à kr. 0.18	kr.	64.80
98 „ hyse à kr. 0.13	„	12.74
458 kgr. fisk	kr.	77.54
43 liter lever à kr. 0.10	„	4.30
Fangstværdi ialt	kr.	81.84

7de tur.

Lørdag den 11te august kl. $9^1/_4$ efterm. afgik fra Vardø for at gaa til Langfjorden, hvor der var udsigter for sildestæng. Søndag 12te august kl. 9 form. ankom til Langfjorden, men her var ingen nøter. Laa her søndag. Mandag 13de August kl. 11 form. afgik til Kirkenes, hvor telegram meldte stæng ved Elvenes. Afgik til Elvenes, hvor ankom kl. $1^1/_2$ efterm. Efter at have ventet, indtil noten var pentet færdig, indtoges 8 kasser sild. Afgik tilsjøs kl. 8 efterm.

Station 25.
N. br. 70° 27′, l. o. 32° 3′.
Fiskede her paa en ryg, som strækker sig i NVretning og er en noget dybere fortsættelse af selve Østbanken. Naar 2 stubber sattes ende

14de august.
1ste stub (1 200 angler $1^1/_2$ favns line) sattes kl. 7 efterm. i SVretning. 2den stub (1 200 angler) sattes kl. $8^1/_2$ efterm. Trak 1ste stub kl. 10 efterm. Fangst: 247 torsk, 15 hyser,

i ende tvers over ryggen, loddedes engang 180 fv. ved vestre lines vestre ile og 145 fv. ved østre lines østre ile. 134 fv. ved de midtre iler. Bunden var paa denne station lere, sten og sand ofte temmelig skarp. Linen tog ofte op hvide runde svampe og delvis koral.

3 stenbit, 2 brosmer, 1 smaakveite. 3 uer.

15de august.

3die stub (1 200 angler) sattes kl. 12—2 form. Trak 2den stub kl. $1^1/_2$ form. Fangst: 250 torsk, 9 hyser, 2 brosmer, 2 sei, 3 smaakveiter, 3 uer. 4de stub (1 200 angler) sattes kl. 4 form. Trak 3die stub kl. $4^1/_2$ form. Fangst: 305 torsk, 14 hyser, 3 uer. 5te stub (1 200 angler) sattes kl. $7^1/_2$ form. Trak 4de stub kl. 8 form. Fangst: 296 torsk, 5 hyser, 5 brosmer, 6 uer. 6te stub (1 200 angler) sattes kl. $10^3/_4$ form. Trak 5te stub kl. 11 form. Fangst: 251 torsk, 13 hyser, 4 stenbit, 1 sei, 12 uer. 7de stub (1 200 angler) sattes kl. 3 efterm. Trak 6te stub kl. $3^1/_2$ efterm. Fangst: 210 torsk, 4 hyser. 3 brosmer, 5 uer, 1 blaastenbit, 1 smaakveite. Trak 7de stub kl. 7 efterm. Fangst: 205 torsk, 6 hyser, 1 brosme, 1 smaakveite, 6 uer. 8de stub (1 200 angler) sattes kl. $9^1/_2$ efterm.

16de august.

9de stub (1 200 angler) sattes kl. 3 form. Trak 8de stub kl. $3^1/_2$ form. Fangst: 191 torsk, 15 hyser, 1 sei, 1 brosme, 4 uer. 10de stub (1 200 angler) sattes kl. $6^3/_4$ form. Trak 9de stub kl. 7 form. Fangst: 237 torsk, 6 hyser, 4 stenbit, 1 sei, 3 smaakveiter, 6 uer. 11te stub (1 200 angler) sattes kl. $10^1/_2$ form. Trak 10de stub kl. 11 form. Fangst: 190 torsk, 7 hyser, 4 stenbit, 3 uer. 12te stub (1 200 angler) sattes kl. 3 efterm. Trak 11te stub kl. 4 efterm.

Fangst: 220 torsk, 11 hyser, 1 brosme, 1 smaakveite, 4 uer. Trak 12te stub kl. 7 efterm. (tabte 600 angler). Fangst: 97 torsk, 4 hyser, 1 brosme. 13de stub (1 200 angler) sattes kl. 9½ efterm.

17de august.

14de stub (1 200 angler) sattes kl. 4 form. Trak 13de stub kl. 5 form. Fangst: 145 torsk, 20 hyser, 1 brosme, 3 uer. 15de stub (1 200 angler) sattes kl. 9 form. Trak 14de stub kl. 9½ form. Fangst: 126 torsk, 6 hyser, 3 brosmer, 1 stenbit, 6 uer. Trak 15de stub kl. 12 midd. Fangst: 131 torsk, 8 hyser, 4 brosmer.

NB. I torskemaver fandtes skateeg, enkelte dybvandsræker og i en mave en rognkjæksunge 7 cm. lang.

Indkom til Vardø 17de august kl. 8 efterm. Solgte fangsten til russer i Vardø 18de august.

5 760 kgr. torsk à kr. 0.19	kr. 1 094.40
352 „ hyse, stenbit à kr. 0.12	„ 42.24
6 112 kgr. fisk.	kr. 1 136.64
645 liter lever à kr. 0.12	„ 77.44
Fangstværdi ialt	kr. 1 214.04

8de tur.

Mandag den 20de august kl. 3½ efterm. afgik fra Vardø. Medbragte 57 kasser fra fiskere i Vardø, som ønsket agn, da her var agnmangel. Ankom til Elvenes først tirsdag den 21de august kl. 8 form. grundet sterk storm. Indtog 64 kasser sild, hvoraf 7 til „Geir". Kl. 6 efterm. afgik til Vardø, hvor ankom onsdag 22de august kl. 3 form. Afleverede agnet. Kl. 11 form. afgik fra Vardø med 5 dæksbaader og 2 skøiter paa slæb. Kl. 6½ efterm. ankom til banken, hvor slap fartøierne, hvorefter seilede fra disse 9 kvartmil NVover.

Station 26.

N. br. 70° 34′, l. o. 31° 48′.
136—155 fv., sten.

23de august.

1ste stub (1 200 angler) sattes kl. 12 midn. 2den stub (1 200 ang-

ler) sattes kl. $3^1/_2$ form. Traktes 1 stub kl. $7^1/_2$ form. Fangst: 205 torsk, 17 hyser, 3 brosmer, 1 stenbit, 3 uer. 3die stub (1 200 angler) sattes kl. $10^1/_2$ form. Trak 2den stub kl. $11^1/_2$ form. (tabte 700 angler). Fangst: 75 torsk, 3 stenbit, 1 hyse, 1 brosme. 4de stub (1 200 angler) sattes kl. $2^1/_2$ efterm. Trak 3die stub kl. 3 efterm. Fangst: 164 torsk, 7 hyser, 3 brosmer, 3 stenbit, 3 uer. Trak 4de stub kl. 6 efterm. Fangst: 241 torsk, 5 hyser, 5 brosmer, 2 stenbit, 1 smaakveite, 3 uer, 1 sei. 5te stub (1 200 angler) sattes kl. 9 efterm.

24de august.

6te stub (1 200 angler) sattes kl. 4 form. Trak 5te stub kl. 5 form. (tabte 150 angler). Fangst: 151 torsk, 9 hyser, 1 brosme, 2 stenbit, 3 uer. 7de stub (1 200 angler) sattes kl. 10 form. Trak 6te stub kl. 9 form. Fangst: 193 torsk, 4 hyser, 2 stenbit, 1 brosme, 6 uer. 8de stub (1 200 angler) sattes kl. 1 efterm. Trak 7de stub kl. $2^1/_2$ efterm. Fangst: 191 torsk, 5 hyser, 2 brosmer, 5 uer, 1 svartkveite. Trak 8de stub kl. $7^1/_2$ efterm. Fangst: 142 torsk, 5 hyser, 1 stenbit, 1 svartkveite, 2 smaakveiter, 6 uer, 1 haa.

25de august.

9de stub (1 200 angler) sattes kl. 2 form. 10de stub (1 200 angler) sattes kl. 6 form. Trak 9de stub kl. 7 form. Fangst: 143 torsk, 4 hyser, 3 uer, 2 smaakveiter (5—15 kgr.). 11te stub (1 200 angler) sattes kl. 10 form. Trak 10de stub kl. $11^1/_2$ form. Fangst: 196 torsk,

13 hyser, 3 stenbit, 2 brosmer, 6 uer. 12te stub (1 200 angler) sattes 3 efterm. Trak 11te stub kl. $4^1/_2$ efterm. Fangst: 149 torsk, 2 hyser, 2 stenbit, 1 brosme, 1 uer. Trak 12te stub kl. 7 efterm. Fangst: 132 torsk, 5 hyser, 2 stenbit, 4 brosmer, 2 smaakveiter, 6 uer.

NB. I torskemaver fandtes mængder af smaa skateeg og dybvandsræker.

Indkom til Vardø 26de august kl. 1 form. Solgte fangsten til russer i Vardø mandag 27de august.

4 160 kgr. torsk à kr. 0.20	kr.	832.00
276 „ hyse à „ 0.13	„	35.88
4 436 kgr. fisk.	kr.	867.88
Medicinalafgift	„	3.10
	kr.	864.78
440 liter lever à kr. 0.13	„	57.20
Fangstværdi ialt	kr.	921.98

9de tur.

Tirsdag 28de august kl. 3 efterm. afgik fra Vardø til Langfjorden, hvor ankom onsdag 29de august kl 1 form. Indtog 8 kasser sild, som isedes ned. Kl. 11 form. afgik til Vardø, hvor ankom 11 efterm., afleverede et par kasser sild til fiskere. Kl. 12 midnat afgik tilsjøs.

Station 27.
N. br. 70° 45′, l. o. 31° 12′.
152 fv., haard lere.

31te august.

1ste stub (1 200 angler) sattes $4^1/_2$ form. 2den stub (1 200 angler) sattes 6 form. Trak 1ste stub 8 form. Fangst: 105 torsk, 3 brosmer, 1 hyse, 5 uer. 3die stub (1 200 angler sattes 12 middag. Trak 2den stub 1 efterm. Fangst: 147 torsk, 2 hyser, 2 smaakveiter, 1 svartkveite, 2 brosmer, 1 stenbit, 2 uer. Trak 3die stub $4^1/_2$ efterm. Fangst: 125 torsk, 4 stenbit, 4 brosmer, 2 hyser, 2 uer.

NB. Torsken stod ujevnt og var ujevn i størrelse, helst smaafalden.

Sation 28.
N. br. 70° 36′, l. o. 31° 40′.
145—157 fv., sten.

31te august og 1ste sept.
1ste stub (1 200 angler) sattes kl. 9³/₄ efterm. 2den stub (1 200 angler) sattes kl. 3¹/₂ form. Trak 1ste stub kl. 4³/₄ form. Fangst: 125 torsk, 2 stenbit, 3 hyser, 3 smaakveiter. 3die stub (1 200 angler) sattes kl. 7¹/₂ form. Trak 2den stub kl. 8 form. Fangst: 126 torsk, 5 stenbit, 1 brosme, 2 hyser, 1 smaakveite, 2 uer. 4de stub (1 300 angler) sattes kl. 11 form. Trak 3die stub kl. 11 form. Fangst: 72 torsk, 5 hyser, 2 smaakveiter, 2 uer. 5te line (1 200 angler) sattes kl. 2¹/₂ efterm. Trak 4de stub 3¹/₂ efterm. Fangst: 138 torsk, 4 hyser, 2 brosmer, 2 smaakveiter. Trak 5te stub 6 efterm. Fangst: 117 torsk, 3 hyser, 2 brosmer, 4 uer.

Indkom til Vardø 1ste september kl. 11¹/₄ form. Solgte fangsten til russer i Vardø mandag 3die september.

1 950 kgr. torsk à kr. 0.20	kr.	390.00
60 „ hyse à kr. 0.13	„	7.80
2 010 kgr. fisk	kr.	397.80
205 liter lever à kr. 0.13	„	26.65
Fangstværdi ialt	kr.	424.45

10de tur.

Da man havde en del agn igjen fra forrige tur, det vil sige fra 29de august, og intet agn var at faa i Vardø, lettedes tirsdag 4de septbr. kl. 2³/₄ efterm. og gik tilsjøs. Agnet var nogenlunde brugeligt at se til.

Station 29.
N. br. 70° 29′, o. l. 32° 5′.
131—164 fv., sten, lere.

4de september.
1ste stub (1 200 angler) sattes 7 efterm. 2den stub (1 200 angler) sattes 9 efterm.

5te september.

Trak 1ste stub 3 form. Fangst: 151 torsk, 1 hyse. 3die stub (1 200 angler) sattes 6 form. Trak 2den stub 7 form. Fangst: 177 torsk, 1 hyse, 1 brosme, 1 smaakveite, 2 uer. 4de stub (1 200 angler) sattes 9½ form. Trak 3ie stub 10½ form. Fangst: 190 torsk, 1 hyse, 1 brosme, 5 uer, 1 smaakveite. 5te stub (1 200 angler) sattes 1 efterm. Trak 4de stub 1¾ efterm. Fangst: 177 torsk, 1 stenbit, 1 brosme, 1 uer. 6te stub (1 200 angler) sattes kl. 4 efterm. Trak 5te stub kl. 4½ efterm. Fangst: 190 torsk, 5 hyser, 1 stenbit, 2 blaastenbit, 1 smaakveite, 3 uer. 7de stub (1 200 angler) sattes 7 efterm.

6te september.

Trak 6te stub kl. 2½ form. (tabte 650 angler). Fangst: 24 torsk, 1 brosme, 2 stenbit (haakjærring havde afspist fisk lange strækninger af linen). 8de stub (1 200 angler) sattes 5 form. Trak 7de stub kl. 6½ form. (tabte 350 angler). Fangst: 98 torsk, 1 brosme. 9de stub (1 200 angler) sattes 9 form. Trak 8de stub 10 form. Fangst: 198 torsk, 3 hyser, 1 brosme, 2 smaakveiter, 2 uer. 10de stub (1 200 angler) sattes kl. 1 efterm. Trak 9de stub kl. 2 efterm. Fangst: 180 torsk, 1 hyse, 2 brosmer, 1 smaakveite, 1 uer. Trak 10de stub kl. 5 efterm. Fangst: 217 torsk, 1 hyse.

Indkom til Vardø 6te september kl. 10½ efterm. Solgte fangsten til russer i Vardø 7de september.

3 104 kgr. torsk à kr. 0.18		kr.	558.72
96 „ hyse à kr. 0.12		„	11.52
3 200 kgr.		kr.	570.24
	Medicinalafgift	„	2.24
		kr.	568.00
340 liter lever à 0.13		„	44.20
	Fangstværdi ialt	kr.	612.20

11te tur.

Agn var intetsteds at opdrive, og udsigterne for sildestæng var slettest mulige. Lørdag 8de september toges 15 torskedrivgarn ombord for at forsøge disse paa banken (torskegarnene var 12 favne lange og 82 masker dybe). Indtog som lineagn saltet brisling og skjæl fra Bergenskanten.

Station 30.
N. br. 70° 29′, l. o. 32° 8′.
137 fv., sten.

10de september.

Kl. 7 efterm. sattes 15 torskegarn (12 fv. lange, 82 masker dybe) paa bunden (251 m. sten).

11te september.

Trak garnene kl. $3^1/_2$. Fangst: 2 torsk, 20 sei, 10 uer. NB. Seien havde i maven smaasild og 3 hyser, 16—17—14 cm. Observerte en masse maneter. 1ste stub (1 200 angler) sattes kl. $11^1/_2$ form. 2den stub (1 200 angler) sattes 3 efterm. Trak 1ste stub kl. 3 efterm. (skjæl og brisling agn). Fangst: 74 torsk, 10 hyser, 1 uer, 1 smaakveite. Trak 2den stub kl. 5 efterm. Fangst: 44 torsk, 5 hyser, 1 brosme. Kl. 7 efterm. sattes 15 torskegarn som drivgarn 20 favne under vandfladen.

12te september.

Trak garnene kl. 5 form. uden nogen fangst. 3die stub (1 200 angler) sattes kl. $7^1/_2$ form. 4de stub (1 200 angler) sattes kl. 9 form.

Trak 3die stub 11 form. Fangst: 58 torsk, 6 hyser, 1 stenbit. Trak 4de stub kl. 2 efterm. Fangst: 85 torsk, 15 hyser, 1 stenbit (agn saltet skjæl, brisling).

Indkom til Vardø 12te september kl. 9 efterm. Solgte fangsten til russer i Vardø 13de september.

416 kgr. torsk à kr. 0.15½	kr.	64.48
56 „ stenbit à kr. 0.13	„	7.28
59 „ hyse à kr. 0.10½	„	6.19
531 kgr. fisk	kr.	77.95
54 liter lever à 0.13	„	7.02
Fangstværdi ialt	kr.	84.97

Nogle resultater af den internationale havforskning.

Foredrag holdt ved den nordiske motorudstilling i Bergen den 10de juli 1907.

Af **Johan Hjort.**

De internationale havundersøgelser har nu været drevet i 5 aar. I dette tidsrum har der været udført mere seilads paa havet og mere videnskabeligt undersøgelsesarbeide end under nogen anden videnskabelig ekspedition.

Ikke mindre end 10 undersøgelsesdampere, nemlig en belgisk, dansk, engelsk, finsk, hollandsk, norsk, russisk, svensk, skotsk og tysk har hver for sig i større eller mindre dele af aaret været i arbeide, og en stor stab af ældre og yngre videnskabsmænd har viet sit arbeide til havforskningens fremme.

Det var fra begyndelsen af en forudsætning for dette arbeide, at man gjennem et tidsrum af 5 aar skulde søge at faa den første grundige oversigt over alle de vigtigste forhold i havet, saasom havstrømme, smaaorganismer og fiskenes livshistorie, som aldrig tidligere var blevet underkastet nogen planmæssig og omfattende undersøgelse. Og man søgte at udstrække denne til alle de store nordeuropæiske farvand fra Østersjøen til Nordsjøen og derfra til Island i vest og Spitzbergen og Murmankysten i nord.

Denne vældige opgave har fordret tusinder af undersøgelsesstationer, tusinder af miles seilads og et yderst anstrengt arbeide baade ombord og i laboratoriet.

Der er ved dette arbeide skaffet tilveie titusinder af temperaturobservationer, kemiske analyser og strømmaalinger af havet. Der er samlet titusinder af prøver af havets planter og smaadyr, og alle disse prøver er undersøgt paa det nøieste. Der er fanget hundrede tusinder af fisk og millioner af fiskenes eg og yngel for at beskrive deres forekomst og vandringer.

Som i enhver stor organisation er det først ved sammenstillingen af alle de smaa enkeltheder, at de store resultater naaes. Det vil derfor

her være en umulighed at nævne de enkelte navne og yde enhver arbeider fyldest efter hans fortjeneste. Jeg vil kun minde om, at de opnaaede resultater skyldes de forskjellige landes enkelte videnskabsmænds varme interesse for sagen og vore sjøfolks dygtige sjømandsskab under de mange strabadser, vore smaa dampere har udstaaet til alle aarets tider.

Det er ogsaa klart, at før den endelige sammenstilling og bearbeidelse af det store foreliggende materiale er afsluttet, vil ingen, hverken vore kritikere eller jeg, helt kunne bedømme det udførte arbeides betydning. Jeg vil derfor alene udvælge et enkelt spørgsmaal og søge at belyse det ved de erfaringer, som jeg nu har adgang til at anvende,[1]) og jeg vil da vælge det spørgsmaal, som i disse aar har beskjæftiget mig selv mest, nemlig det:

Hvilken praktisk nytte har de udførte undersøgelser for forstaaelsen af de deltagende landes fiskerier?

Der har utvilsomt baade blandt fiskeribedriftens mænd og blandt videnskabsmændene været en stor uklarhed over, hvilke rimelige og mulige fordringer man kan stille til en videnskabelig undersøgelses praktiske nytte. Dette kommer efter min mening bl. a. deraf, at de praktiske behov og dermed ogsaa de videnskabelige opgaver i de forskjellige lande og til de forskjellige tider kan være saa forskjellige.

Vi ved f. eks. alle, at der i landbrugets historie i hvert eneste land har været en tid, da alle fremskridt bestod i at opdyrke nyt land, en tid da der var langt flere ubrugte felter, end der var mennesker til at dyrke dem med. Det er det ekstensive jordbrugs tider. Men vi ved ogsaa, at med den stigende befolkning kom ogsaa i de fleste ældre kulturlande tider, da opgaven maatte være at drive mest ud af de gamle felter, at ordne det intensive jordbrug paa den mest fordelagtige og økonomiske maade.

Saaledes findes der ogsaa i fiskeribedriften tider, i hvilke der kan opdages nye felter, medens opgaverne i andre tider vil være at indrette sig paa fordelagtigste maade paa de gamle felter, som man kjender saa vel. Naar den praktiske bedrifts mænd forlanger praktiske resultater, saa mener de fleste nye felter, nye udviklingsmuligheder, og baade i landbrug og i fiskeri staar der en egen glans over de tider, i hvilke det er muligt at drive den ekstensive bedrift. Men netop i dette udvidelsesar-

---

[1]) Jeg bygger i det følgende min fremstilling hovedsagelig paa de resultater, som er indvundne ved de undersøgelser, som er ledede af den internationale Commission A, hvis hovedopgave er at studere torskearternes og sildens naturhistorie. Paa de yderst vigtige resultater, som er opnaaede, særlig for rødspættens vedkommende, kan jeg her ikke nærmere indlade mig. Jeg vil kun nævne, at man særlig ved danske, engelske, hollandske og tyske undersøgelser ogsaa for rødspætten har opnaaet resultater af lignende art som de, der i det følgende skal omtales.

beide har den videnskabelige forskning baade i landbrug og i fiskeri altid kun spillet en underordnet rolle. Særlig i de store og kapitalsterke lande kan det siges, at de allerfleste fremskridt i kundskaben om nye fangstfelter og nye redskaber skyldes de haardt arbeidende og ulærte mænds eget geni, udholdenhed og mod.

Og den, som engang har seet de store landes flaader af førsterangs fiskedampere, den, som har lært disse damperes intelligente og energiske fiskere at kjende, han vil uden videre forstaa, at nogle smaa videnskabelige forsøgsdampere selvfølgelig maa staa langt tilbage i evnen til at opdage nye fangstfelter, nye fiskeforekomster og nye fangstmaader.

I Norge har det derimod været muligt og er det endnu muligt at udrette noget paa denne maade, men dette skyldes ganske særegne forhold, som for hver dag vil mere og mere forsvinde. Da de norske fiskeriundersøgelser fik sit eget skib og skulde begynde sine videnskabelige undersøgelser, blev det nemlig meget snart klart, at der forelaa en vældig opgave i at prøve de flere hundreder af kvadratmile store banker, hvor fiskeri aldrig var prøvet. Og der er senere af staten blevet udført talrige forsøg, hvis resultater er fremlagt for offentligheden[1]), og som forhaabentlig tør siges at have hjulpet de norske fiskere i deres vanskelige arbeide for at komme over fra det gamle kystfiske med aabne baade til havfiske med gode dækkede farkoster.

Da disse forsøg i denne forbindelse har den interesse at vise, at der ved saadanne undersøgelser ogsaa kan optages praktiske opgaver af ekstensiv art, vil jeg nævne, at der ved fiskeforsøg, som har havt betydning for bedriften, er undersøgt store dele af de norske kystbanker, af Østhavet, af bankerne fra Færøerne til Island, og det til forskjellige aarstider; om vinteren, da der fiskes torsk, og om sommeren, da der fiskes lange, brosme og kveite. Der er ogsaa gjort sildeforsøg og kystundersøgelser og opdaget muligheder for nye fiskerier i kystfarvandene.

Men i de sidste aar er ogsaa den norske fiskeribedrift undergaaet store forandringer. Istedetfor aabne baade er der anskaffet større eller mindre dæksfartøier. For tiden findes der over 4 500 saadanne, og dermed vil ogsaa selve bedriften i Norge i stigende grad komme til at overtage selv alle praktiske fiskeforsøg.

I intet af de europæiske lande og saaledes heller ikke i disse landes internationale fiskeriforskning vil det derfor i længden være muligt at søge det videnskabelige arbeides praktiske nytte og betydning i dets evne til at udvide fangstfelterne og til at opfinde nye fangstmaader.

Der vil før eller senere komme en tid, da geografiske undersøgelser

[1]) Se min bog „Norsk havfiske" i „Norges Fiskerier" I, Bergen 1905, og de forskjellige beretninger om fiskeforsøg i tidsskriftet Aarsberetning vedk. Norges fiskerier.

af havbankerne væsentlig blir tillagt den betydning at forhøie den almindelige forstaaelse af fiskenes livsbetingelser i de forskjellige dybder og paa de forskjellige omraader.

Men efter min mening vil da baade en national og en international fiskeriundersøgelse have en stor og varig opgave i de mange oplysninger og kjendsgjerninger, der kan skaffes tilveie til veiledning af den nationaløkonomiske forstaaelse af fiskeribedriftens arbeidsvilkaar og fremtidsmuligheder.

For at klargjøre dette vil jeg minde om to vigtige forhold, som fra de ældste tider har spillet den største rolle i fiskeriernes historie. Det ene er de store vekslinger, som udbyttet af fiskerierne er underkastet fra aar til aar eller fra den ene gruppe af aar til den anden; det andet er det gamle spørgsmaal, om fiskebestanden aftager som en følge af fiskeriet.

Fiskeriernes vekslinger har fra de ældste tider spillet den største nationaløkonomiske rolle.

I middelalderen var f. eks. sildestimernes optræden den bestemmende faktor for hele provinsers økonomi, hele byer opstod og forsvandt igjen med sildefiskerierne. I senere tider viser statistiken ogsaa meget store vekslinger og det ikke alene i kystfiskerier som i Norge og Sverige, men endog i Storbritaniens drivgarnsfiske.

I Norge har de store periodiske torskefiskerier, saalangt de historiske beretninger gaar, meldt om saa store svingninger, at befolkningens gode og daarlige aar har været helt afhængig af disse.

Som udprægede eksempler herpaa kan nævnes Lofoten og Finmarksfisket. I Finmarksfisket har der endog med kun 3 aars mellemrum optraadt vekslinger i totalfangsten fra 3 til 23 millioner torsk. Ja, selv i Nordsjøens fiskerier kan vi paavise store vekslinger, og det skjønt det her selvfølgelig er meget lettere for de store dampskibe at følge og opsøge fiskestimerne end det er for kystfiskerne ved den norske kyst. Saaledes ser vi af den engelske og skotske statistik, at der er store vekslinger i trawlernes fangster af hyse. Jeg vil saaledes kun nævne en af D'Arcy Thompson udarbeidet statistik over Montrosetrawlernes fangster i aarene 1896—1903. Denne statistik viser, at den gjennemsnitlige fangst af hyse pr. skib kan veksle mellem saadanne yderligheder som fra ca. 1 300 til ca. 3 250 cwts. fra det ene aar til det andet. I den engelske statistik for aaret 1905 gives der et meget oversigtligt diagram over de store vekslinger af fangsterne af de forskjellige størrelser af hyse i aarene 1903, 1904 og 1905. I 1903 var der en mængde smaa hyse, i 1904 og 1905 særdeles faa.

I nær sammenslutning med spørgsmaalet om vekslingerne staar spørgsmaalet om fiskeriernes varige aftagen.

Siden middelalderen har der i alle Nordsjølande været klaget over, at fiskebestanden aftog, og særlig har disse klager været sterke i daarlige aar.

Med fiskeriernes enorme vekst i den sidste menneskealder har spørgsmaalet naaet en styrke som aldrig tidligere. Det er særlig i Nordsjøen, Skagerak og Kattegat, at man frygter for, at det intense fiskeri har formindsket bestanden, og spørgsmaalene overfiske, fredning, mindstemaal har da forlængst spillet en stor rolle i saavel videnskabsmænds som praktiske mænds fiskeridiskussioner.

Forinden jeg nu søger at vise, hvilket lys vore undersøgelser over fiskenes livshistorie kan kaste over disse gamle og store spørgsmaal, vil jeg med nogle ord omtale de metoder og midler, med hvilke vi anstiller vore undersøgelser. Disses nærmeste hensigt kan i en sum siges at være at beskrive en fisks opholdssted og vandringer, vekst og bygning gjennem hele dens liv, fra den fødes som et lidet omkring 1 mm. stort eg, til den en eller flere gange i sit liv selv forplanter arten videre.

Men at kunne følge fiskenes liv saaledes — fra egget til det voksne dyr — det kræver en meget stor mængde kundskaber og et uhyre arbeide.

1. Det kræver først og fremst, at man kan kjende arten paa alle dens udviklingsstadier, at man kan skjelne et eg, en larve og en yngel af en art fra alle de andre.

   Dette er for de fleste af vore vigtigste fiskearters vedkommende først blevet muligt ved de store indsamlinger og de studier, som er udført under det internationale samarbeide. Vi er nu istand til at skjelne omtrent alle de vigtigste fiskearter fra hinanden gjennem hele eller den allerstørste del af deres liv[1]), og dette resultat skyldes det i almindelig biologisk henseende saa interessante forhold, at disse arter hver for sig gjennem hele sit liv dels i størrelse og dels i sin bygning frembyder karakteristiske forskjelligheder. Ja, ved indgaaende undersøgelser over fiskenes bygning er der endog paavist forskjelle mellem de forskjellige stammer af samme fiskeart. Saaledes har tyskeren Heincke paavist, at der er forskjel i hvirvlernes antal og flere andre kropsdele mellem vaarsild og Doggerbanksild. Herved kan disse kjendes fra hinanden.

   Det er nu bekjendt i vide kredse, at de fleste madnyttige fiskes eg flyder i havet. Alene silden danner en undtagelse. De smaa mest omkring 1 mm. store eg udvikler sig i nogle dage eller uger

[1]) For torskearterne, som her særlig skal omtales, skyldes de senere aars fremskridt i systematisk henseende fortrinsvis de danske undersøgelser. Jeg henviser til den danske forsker dr. Johs. Schmidts publikationer.

til smaa nogle mm. lange larver. Ogsaa disse svæver frit i vandet, i dets overflade eller i dets midtre lag, i færre eller flere uger, idet de i bygning mere og mere nærmer sig de voksne fiskes udseende. Efter en eller flere maaneders ophold i selve vandmasserne slaar de sig da ned paa bunden, om de kan naa denne, og saa vokser de efterhaanden op til voksne fisk.

2. Af stor betydning er det nu for undersøgelserne at kunne vide, hvor hurtig fiskene vokser eller hvor gamle de er i alle størrelser. Og ogsaa i dette andet hovedpunkt i undersøgelsernes arbeidsmaade

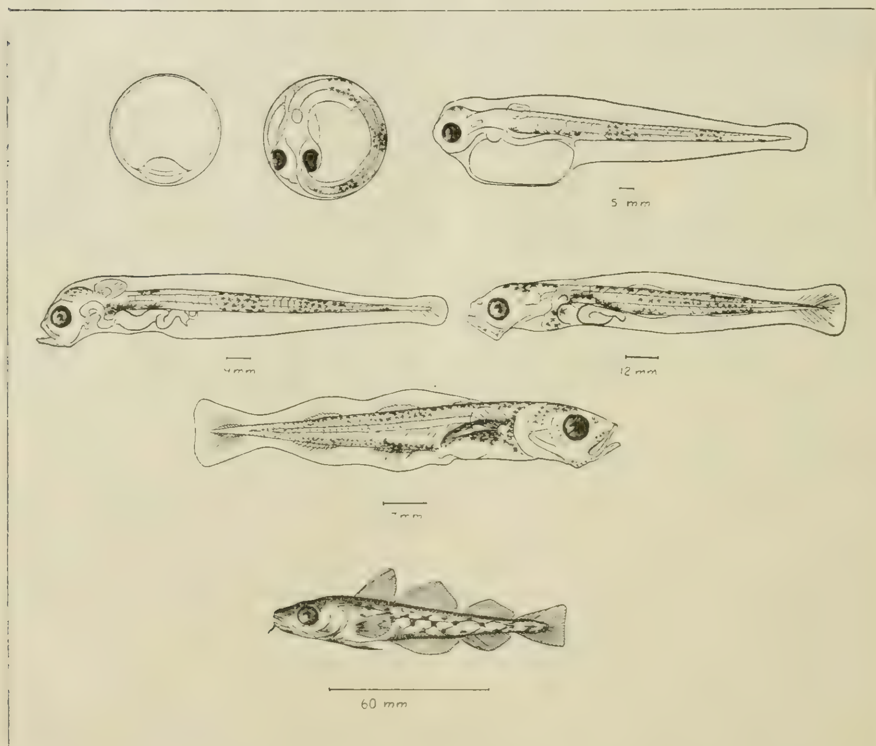

Fig. 1. Torskens udvikling fra eg til 6 cm. lang yngel. Efter tegninger af G. O. Sars.

har vi under det internationale samarbeide opnaaet de største fremskridt.

Den første metode til at bestemme fiskenes alder opfandtes af den danske forsker dr. C. G. Joh. Petersen.

Han fandt, at naar han maalte en stor mængde fisk og opstillede de fundne maal efter størrelsen i en skala, saa dannede der sig visse grupper, som han i mange tilfælde troede faldt sammen med aarsgrupperne. Han kaldte saaledes de, som var født samme aar, 0-gruppen, de, som var født for 1 aar siden, 1-gruppen, for 2 aar

siden 2-gruppen o. s. v. Men denne metode, som for sin tid var et stort fremskridt, viste sig dog at blive mere og mere ufuldkommen, eftersom undersøgelserne stillede sig vanskeligere spørgsmaal.

Særlig er det vanskeligt, for ikke at sige umuligt, paa denne maade at bestemme de ældre dyrs alder, og der blir i alle aldre stor usikkerhed for en mængde fisks vedkommende, om de skal henføres til den ene eller til den anden gruppe.

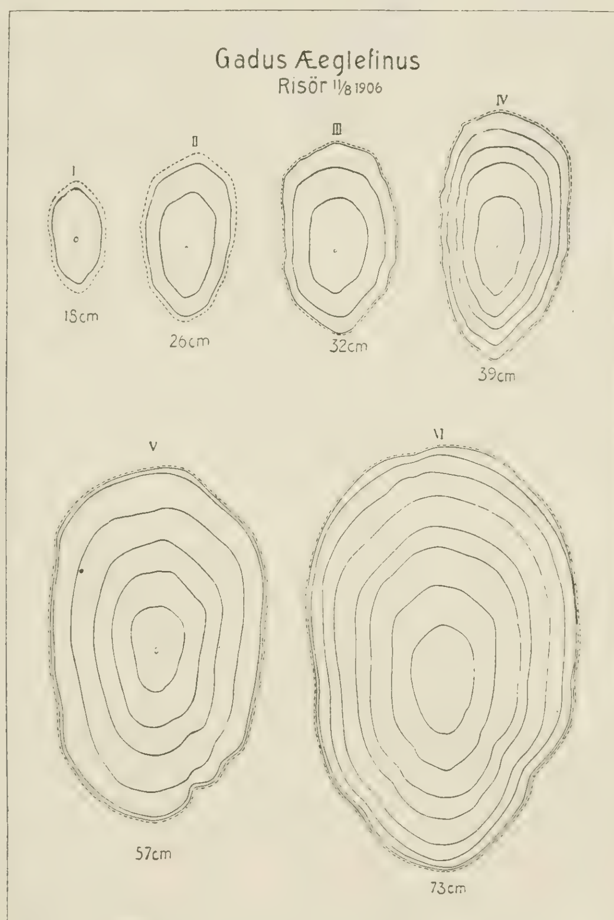

Fig. 2. Skjæl af hyse af forskjellige størrelser.[1])

Ogsaa af den grund var denne metode saa vanskelig, fordi det snart viste sig, at den samme art vokser forskjellig paa de forskjellige steder. Det var derfor et stort fremskridt, at der af tyskeren

[1]) Denne og de fleste følgende figurer er hentede fra undersøgelser, som i nær fremtid vil blive offentliggjort i beretninger fra de herrer K. Dahl, D. Damas og B. Helland-Hansen.

Reibisch blev gjort den opdagelse, at rødspættens ørestene viste aarringe, ligesom trærnes stammer eller kjørenes horn; det blev herved muligt nøiagtigt at sige, hvor gammel hver enkelt rødspætte var. Senere er det paavist med sikkerhed, at ikke alene ørestenene, men mange af fiskenes ben og skjæl viser saadanne aarringe, og vi er derved nu istand til at sige med sikkerhed og nøiagtighed, hvor gammel enhver torsk, hyse, sei, sild, rødspætte, brisling og mange andre fiskearter er.

Ved disse to store fremskridt, det første, at vi har lært hver fiskeart at kjende i hele dens liv, det andet, at vi kan bestemme alle

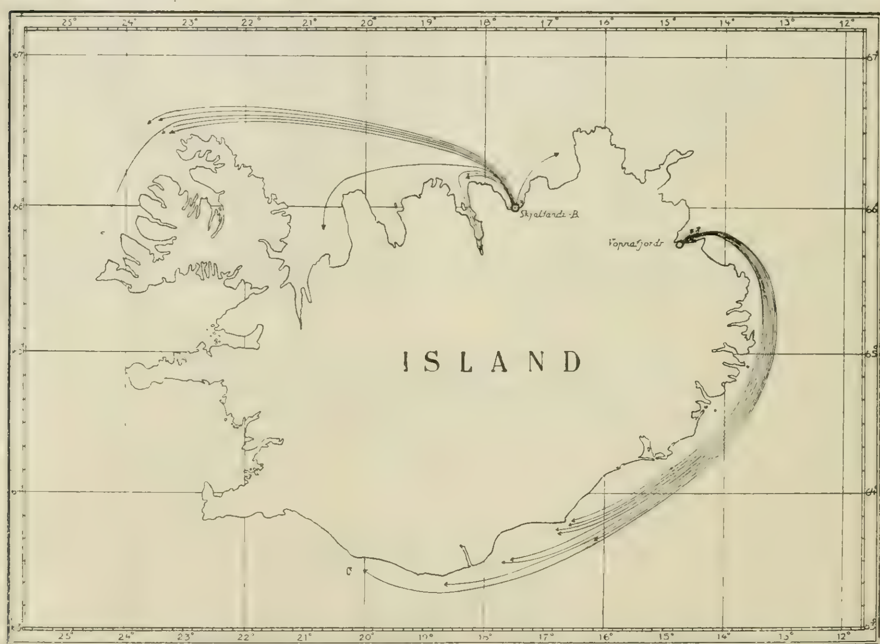

Fig. 3. Mærkningsforsøg fra Island, som viser at de modne rødspætter vandrer fra det koldere vand (Vopnafjord og Skjalfandibugten) til Syd- og Vestlandet for at gyde. (Efter dr. Schmidts undersøgelser.)

de vigtigste fiskearters alder, har vi gode midler til at følge fiskenes livshistorie.

3. Som en tredie vigtig opgave kommer hertil at undersøge fiskenes opholdssteder og vandringer. Dette gjøres paa forskjellige maader. Mest sikkert og nøiagtigt er det at merke fiskene. Dette lader sig kun gjøre for de større fisk, men her har det ogsaa været udført i stor maalestok og med udmerkede resultater. Der er saaledes f. eks. for de store rødspætters vedkommende paavist store vandringer i Nordsjøen og vandringer fra Islands nordside til dets sydside.

For torskens vedkommende er der paa Island paavist vandringer ind og ud fra de forskjellige fjorde.

For de yngre stadier er det imidlertid umuligt at anvende merker, det samme gjælder for flere arters vedkommende ogsaa større dyr. Man har da nu ingen anden metode end den ved fiskeri at undersøge eggenes, larvernes, yngelens eller større fiskes forekomst til forskjellige tider, at sammenstille de erfaringer, som saaledes faaes og deraf at trække sine slutninger.

Paa denne maade blev i 1901 torskens gydepladser undersøgt i det nordlige Norge. Ved at gjøre en mængde hovtræk paa kryds og tvers over kystbankerne fik man en række prøver af de svævende torskeeg.

Naar nu antallet af eggene blev talt i hver prøve, saa viste det sig, at der paa de 30—40 favne dybe banker, hvor torsken gjød og fiskerne fangede gydende torsk, der fandtes der tusinder af eg i et træk af 5 minuters varighed med en liden silkehov af 1 meters diameter. Over dybrenderne mellem bankerne var der derimod ingen eller meget faa eg. Saaledes kunde gydepladsene nøiagtig beskrives ved undersøgelsen over eggenes udbredelse. Ja, det lykkedes endog at finde egmasser over en banke, hvor der tidligere ikke blev fisket, og da man saa her igangsatte prøvefiske, fangedes der samme aar $1^1/_2$ million torsk der. Metoden havde saaledes ogsaa faaet en rent praktisk bekræftelse.

Ved at udføre hundreder af træk med yngelhove over hele Nordsjøen og store dele af Atlanterhavet kunde den danske undersøgelse paavise, at aalens larver kun var at finde ude i den dybe del af Atlanterhavet, og man kunde heraf trække meget vidtrækkende slutninger om den voksne aals og aaleyngelens vandringer.

Paa samme maade kan man ogsaa af de vekslende forekomster af forskjellige størrelser af fisk paa en og samme banke slutte sig til fiskenes vandringer. Naar vi saaledes i den sydlige del af Nordsjøen finder en stor mængde flere store torsk om vinteren end om sommeren, saa slutter man deraf, at disse store torsk er kommet vandrende derhen.

Paa samme maade er det selvfølgelig, at ogsaa fiskerne danner sine erfaringer og meninger om fiskenes vandringer. Saaledes ved de fleste fiskere paa grundlag af slige erfaringer, i hvilke aarstider de kan vente de forskjellige fiskearter, som vandrer over store havstrækninger.

Dog kan den videnskabelige undersøgelse her arbeide under meget gunstigere forhold end fiskeren, som mest maa bygge paa sin hukommelse, medens videnskabsmanden kan bestemme hver fangsts

alder og nøiagtige størrelser og derved opdage vekslinger, som ganske maa undgaa fiskerens blik. Herpaa skal jeg senere give beviser.

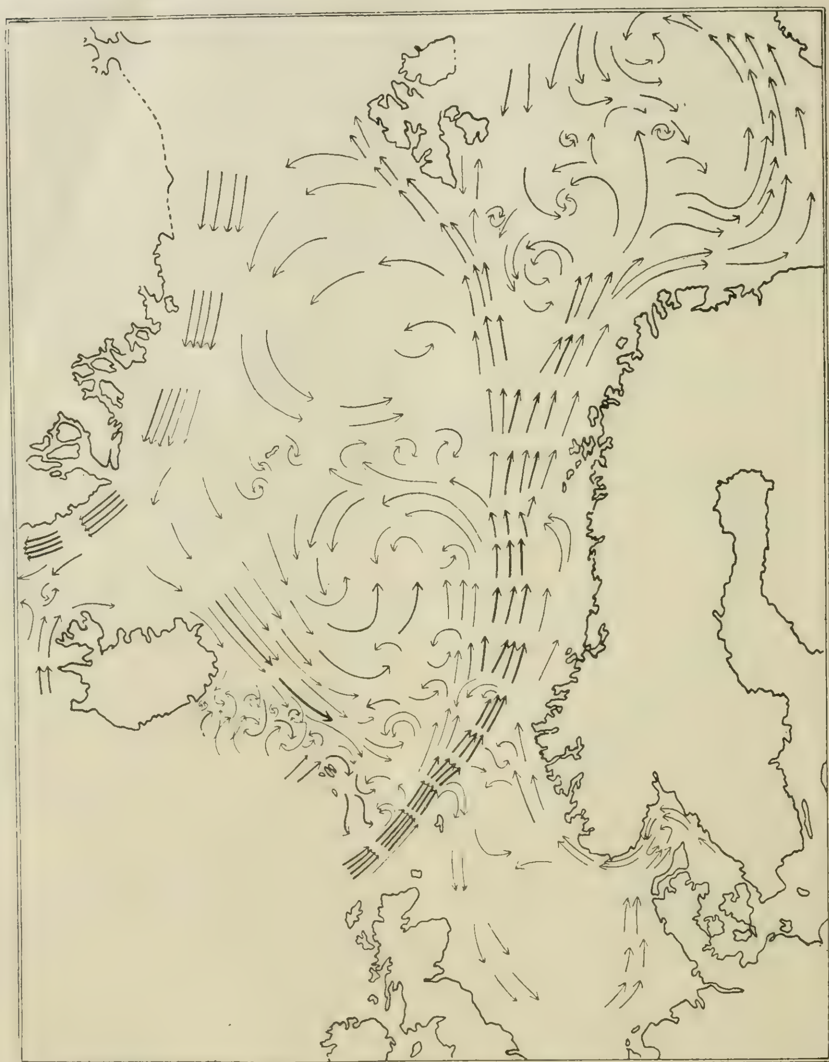

Fig. 4. Strømmene i Nordhavet og Nordsjøen (efter Helland-Hansen og Nansen). De tykke pile langs Norges vestkyst viser Golfstrømmen; ved Grønland og Østisland sees Polarstrømmen, som gaar sydover.

4. Som en fjerde gruppe af metoder, som er uundværlig for undersøgelsen af fiskenes livshistorie, vil jeg nævne de kemiske og fysiske bestemmelser af havvandets egenskaber. Ved disse metoder lærer vi at kjende de temperaturforhold, under hvilke fiskene lever,

vandlagets kemiske beskaffenhed (f. eks. dets saltholdighed) og dets bevægelser, havstrømmene. Herved blir mange af fiskenes vandringer forstaaelige; særlig gjælder dette for de yngre stadiers vedkommende, fordi disse som eg og yngel viljeløst føres afsted med vandet. Men ogsaa paa anden maade udvider dette studium vor forstaaelse. Det viser os nemlig de for øiet usynlige grænser, som findes i havet mellem de forskjellige vandlag, og forklarer i mange tilfælde de forskjellige fiskearters og fiskestammers karakteristiske optræden.[1])

Af særlig interesse for Norge har været den omfattende undersøgelse af Nordhavet, hvorover der snart vil foreligge en større beretning af dr. Nansen og hr. Helland-Hansen. Helland-Hansen har ogsaa udført meget vigtige maalinger over strømmenes hastighed paa de store egger, banker, i fjordene og i Nordsjøen. Herved er tidligere ganske ukjendte forhold blit fastslaaede. Det samme er i Skagerak udført af svenske forskere og i Nordsjøen af hollænderne.

Ogsaa paa disse metoders omraade er der indvundet en mængde af nye erfaringer. De tidligere forestillinger om havstrømmenes retning og styrke har i de forløbne 5 aar undergaaet store forandringer eller faaet et ganske andet og sikkert grundlag.

Efter denne oversigt over de vigtigste arbeidsmetoder, med hvilke videnskaben nu søger at udrede fiskenes livshistorie, vil jeg da gaa over til at vise, hvad nu disse arbeidsmetoder har bragt os af sikker kundskab om nogle af de vigtigte fiskearters liv, og vil jeg da begrænse mig til at omtale endel af vore mange erfaringer. Jeg vil vælge at omtale saadanne ting, som særlig kaster lys over de almene spørgsmaal, som jeg vil omtale nærmere tilslut, og jeg maa ogsaa træffe den begrænsning, at jeg kun henter saadanne eksempler fra nogle af de vigtigste arter, nemlig silden, seien, torsken, hysen og sammen med hysen tildels ogsaa rødspætten. Vi vil da først betragte en del udvalgte træk af

Sildens naturhistorie.

Rundt alle Nordhavets, Nordsjøens, Skageraks, Kattegats og Østersjøens kyster drives der fiskerier efter sild, og langs alle disse kyster er silden en af de vigtigste fiskearter for den praktiske bedrift. Sildens

[1]) Stor fortjeneste af de hydrografiske metoders udvikling har særlig den svenske forsker O. Pettersson. Efter begyndelsen af det internationale samarbeide har særlig det internationale centrallaboratorium under dr. Nansens ledelse forbedret mange metoder. Stor fortjeneste har saaledes den af Ekman konstruerede strømmaaler, med hvilken strømmenes hastighed og retning kan maales.

naturhistorie, og særlig da dens lunefulde optræden ved kysterne, har derfor til alle tider spillet en stor rolle.

Ogsaa et andet stort spørgsmaal har beskjæftiget almenheden. Det har vist sig, at der langs alle disse kyster optræder meget forskjellige

Fig. 5. Forskjellige sildestammers udbredelse i Nordsjoen. En ring alene betegner norsk sild; en ring med et punkt i betegner Doggerbanksild og en ring med kors Shetlandssild.

slags sildestimer. Saaledes har den praktiske fisker i lange tider skjelnet mellem sild fra Doggerbank, fra Shetland, fra Skagerak, fra Norges kyst, og her i landet mellem vaarsild, storsild, fedsild o. s. v.

Den forste undersøgelse over silden har ikke kunnet kaste meget lys over alt dette. Man kunde alene ligesom den praktiske fisker konstatere, at de forskjellige stimer frembod visse karakteristiske forskjellig-

heder, saaledes at Shetlands- og Doggerbankssilden gjød om sommeren og høsten, medens den norske kysts sild gjød om vaaren, at fedsilden aldrig fandtes med moden rogn og melke o. s. v.

Et stort fremskridt var det her, at den tyske forsker Heincke offentliggjorde en stor række undersøgelser over de forskjellige sildestammer.

Ved indgaaende undersøgelser kunde han paavise, at der virkelig var tydelig forskjel i de forskjellige stammers kropsbygning. Saaledes fandt han, at Doggerbanksilden (som han kaldte „nordlig banksild“) havde et lavere hvirvelantal end den norske vaarsild. Hans undersøgel-

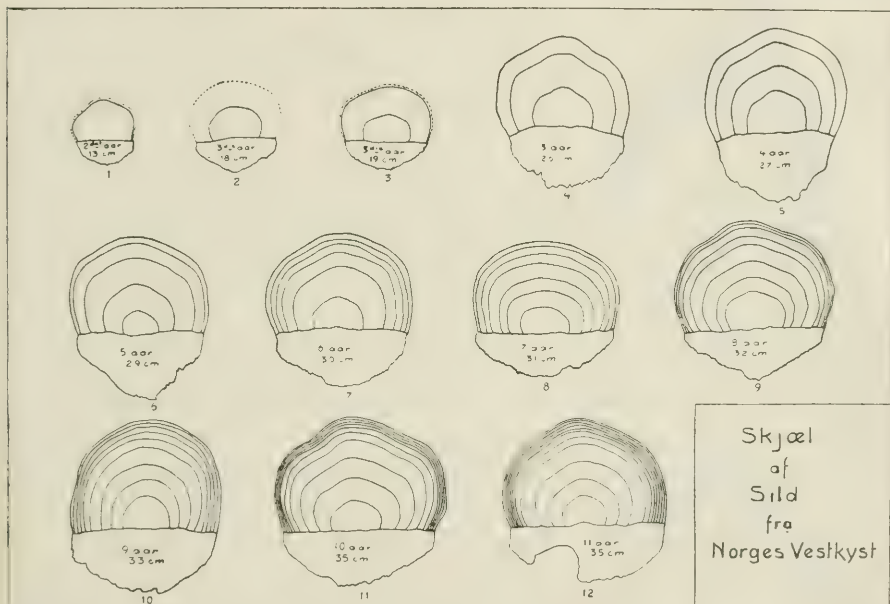

Fig. 6. Skjæl af sild, som er 2 til 11 aar gamle.

ser havde dog mere det maal at udarbeide en bestemt metode end at søge at kartlægge sildestammernes udbredelse i havet.

Dette var da den nærmestliggende opgave for internationale sildeundersøgelser, og der er til dette øiemed blevet fisket sild rundt omkring i havet, for at vise, hvad slags sild der findes i de forskjellige dele af havet. I de norske fiskeriundersøgelsers laboratorium har kand. Broch paa denne maade undersøgt et stort materiale, som er kommet fra forskjellige lande.

Et eksempel paa, hvad der er opnaaet paa denne maade, viser fig. 5. Af dette kart kan man se, at der paa Doggerbank, udfor Englands østkyst, paa større fiskerbanke, og jeg kan tilføie i den sydlige del af Skagerak findes en stamme eller kanske en gruppe af stimer, som

i væsentlige karakterer skiller sig ud fra de andre. Disse sildestammer er forholdsvis smaa, 24—25 cm. lange, de er som bekjendt fuldsild i august, og de har et lavt antal hvirvler (56).

I den nordlige del af Nordsjøen er der paa vestsiden mod Skotland og Shetland en sildestamme, Shetlandssilden, som i mange karakterer staar mellem Doggerbanksilden og den norske sild. Saaledes i størrelse; den er mest omkring 30 cm. lang som fuldsild og har lidt høiere hvirveltal. Den norske sild er den største Nordsjøsild og har det høieste hvirveltal. Paa den nordlige del af Nordsjøflaket findes disse to sildestammer, Shetlandssilden og den norske sild, snart afvekslende, snart blandet mellem hinanden.

I juli—august gyder Shetlandssilden, i september—oktober er den tomsild eller blodsild. Den norske sild gyder som bekjendt om vaaren langs den norske kyst, og den er i juli—august istersild (fedsild) og blir først i november fuldsild.

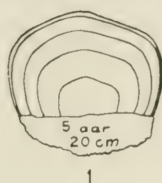
Men endnu meget klarere skulde disse forhold blive ved de udmerkede aldersbestemmelser, som man fik ved studiet af skjællene, som først Broch og senere K. Dahl har undersøgt og beskrevet. Skjællenes aarringe tillader os nemlig ikke alene at sige, hvor gamle sildene er, men de kan, som vi snart skal se, ogsaa fortælle særdeles vigtige ting om hver enkelt silds livshistorie. Vi vil først betragte fig. 6, som viser skjæl af sild af forskjellige aldre, alle tilhørende den norske sildestamme. Skjællene er ordnede efter sildenes alder, og hvert skjæl er tegnet i en størrelse, som svarer til sildens størrelse. Af figuren kan man se, at veksten er jevn helt op til det 5te eller 6te aar, da der indtræder en betydelig svagere vekst. Ringene blir tættere og tættere i de høiere aarsklasser (8—11 aar).

De forskjellige skjæl frembyder vistnok endel forskjelligheder indbyrdes, saaledes er hos et skjæl det 1ste aars vekst større, hos et andet 2det aar o. s. v., men i det store og hele viser de afbildede skjæl ligesom alle de mange (flere tusinde) skjæl, som er undersøgt, den samme type. Dette viser sig endnu tydeligere, naar man undersøger skjællene af andre sildestammer. Paa den næste figur (fig. 7) er der fremstillet 3 skjæl af hver 4 af sildestammer, nemlig norsk fjordsild, norsk vaarsild, Skageraksild og Shetlandssild. Fra hver af disse stammer er der taget et 5 aar gammelt, et 6 og et 9 aar gammelt skjæl.

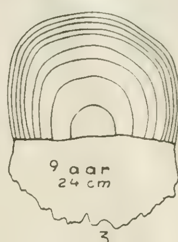
Sammenligner vi nu disse 3 grupper af lige gamle skjæl, som alle er tegnede i forhold til fiskens størrelse, saa er det første, som man blir opmerksom paa, at deres størrelse er meget forskjellig, og ved nærmere eftersyn opdager man, at dette skyldes en væsentlig forskjellig vekstmaade.

Medens, som ovenfor nævnt, vaarsildens vekst var jevn og sterk op til 5—6 aar, er fjordsildens vekst i det hele langt mindre, og den

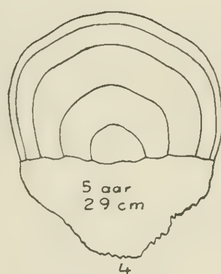
Norsk fjordsild (vaargydende)

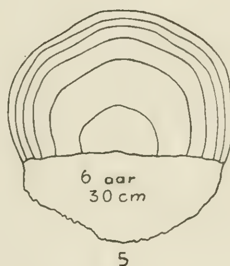

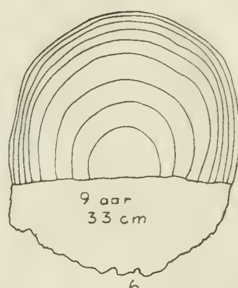

Norsk vaarsild

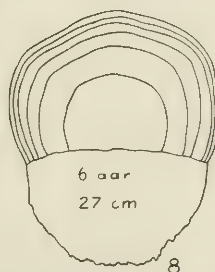

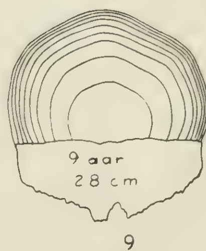

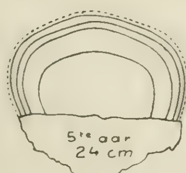
Skageraksild (høstgydende)

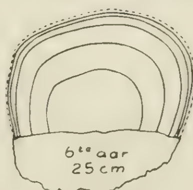

Nordsjøsild (høstgydende)

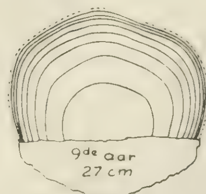

Fig. 7. Skjæl af forskjellige sildestammer.

blir tidligere stanset. Se f. eks. de 6 aar gamle skjæl. Skageraksildens og Nordsjøsildens (Shetlandssildens) vekst blir allerede fra det 3die aar meget langsommere, men i det hele er de dog noget større end de smaa fjordsild. Af største betydning er det nærmere at betragte det første aars skjælplade hos de 4 typer.

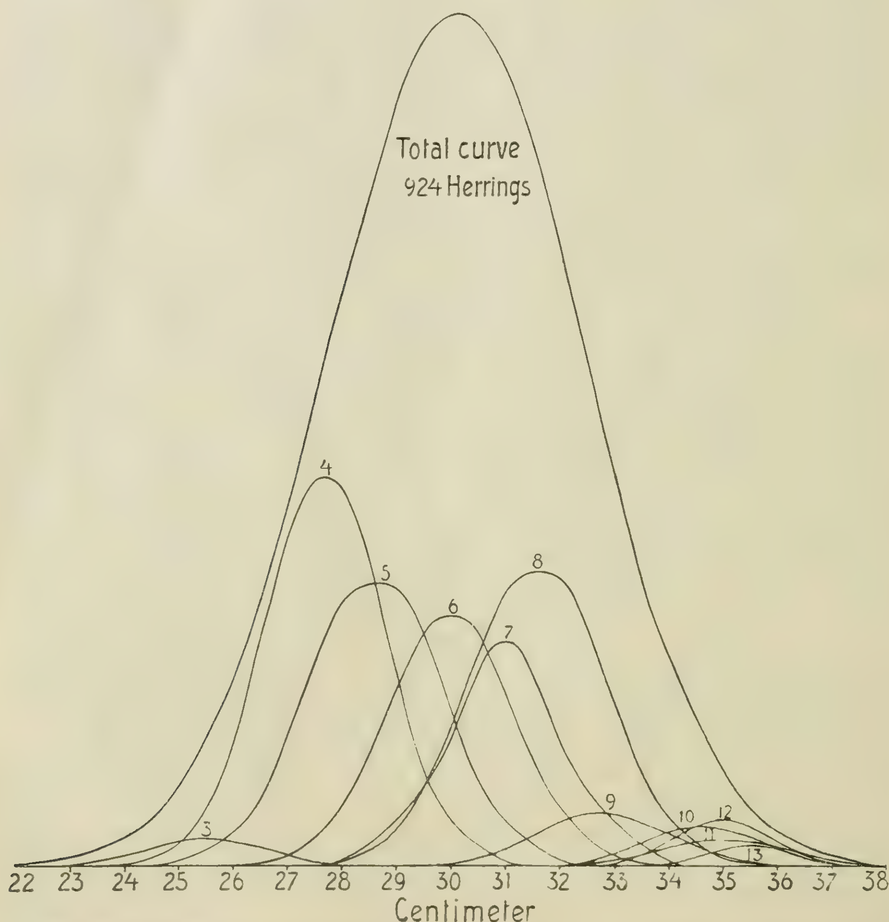

Fig. 8. Aldersfordelingen i 3 sildestimer fra vaarsilddistriktet. Tallene paa kurvene betegner den alder, som hver kurve omfatter.

Man vil hurtig opdage, at der er en stor forskjel mellem vaarsild og fjordsild paa den ene side og Skagerak- og Shetlandssild paa den anden side. De første har et meget mindre skjæl ved dannelsen af første vinterring.

Dette forklares derved, at de norske sild gyder om vinteren eller vaaren, medens Skagerak- og Shetlandssilden gyder om sommer eller høst. De er derfor $1^1/_3$ aar, naar skjællet danner sin første vinter-

ring og derfor meget storre. Herved blir det muligt at skjelne en vinter- og vaargydende sild fra en sommer- og hostgydende. Dette har den allerstørste betydning, fordi vi derved paa saadanne steder som i Skagerak og Nordsjøen kan sortere hver eneste sild af de to slags fra hinanden, og derved har vi et endnu meget sikrere middel end i de tidligere kropsmaalinger til at forfølge de forskjellige stammers vandringer. Det har saaledes været muligt i en fangst i Skagerak og i en fangst fra Vikingbanken at sige, hvilke sild, som var født paa den norske kyst, og det vil paa denne maade ved talrige drivgarnsforsøg være muligt at kartlægge de forskjellige stimers udbredelse paa en endnu meget bedre maade, end jeg tidligere viste, at det kunde gjøres for Nordsjøens vedkommende. Det samme gjælder ogsaa i den sydlige del af Nordsjøen. Her findes ogsaa baade vaar- og høstgydende sild. Saaledes f. eks. ved Lowestoft nær land en liden sildestamme, som gyder i 3—4 aars alder ved en størrelse af 20—26 cm. Denne sildestamme har et ganske lidet skjæl i første leveaar, et meget stort i andet, og saa begynder veksten alt at aftage. Stammen kan derfor let skilles fra Doggerbanksilden.

Men ved disse skjælundersogelser kan vi ikke alene bestemme sildens alder og hvilken stamme den tilhorer, vi kan ogsaa angribe et særdeles stort og gammelt spørgsmaal, nemlig den saakaldte aldersfordeling i en stim. Vi vil paany betragte vaarsilden og da særlig en sildeprøve fra vaarsildfisket iaar bestaaende af 924 dyr, taget i 3 prøver med nogle mils afstand fra hinanden. Sætter vi maalene af alle disse sild op i en kurve, faar vi en stor sammenhængende gruppe, og det samme billede frembyder selve sildemassen for den umiddelbare betragtning, men ved aldersbestemmelserne viser silden sig at bestaa af ikke mindre end 12 aarsgrupper, nemlig dyr fra 3—14 aar (fig. 8).

Som man ser, er der faa af 3-gruppen, men mange fra 4—8 aar. Meget interessant er det, at i alle de 3 prøver, som var tagne med flere mils afstand fra hinanden, var forholdet mellem antallet i de forskjellige aldersgrupper omtrent det samme. I alle var f. eks. 8-gruppen langt talrigere end 6- og 7-grupperne. Heraf vover vi at trække den slutning, at selv denne prøve iallefald i de største træk og til en vis grad er repræsentativ for alderssammensætningen af den sild, som blev fanget i den samme tid. Silden var taget i nøter, som fanger al slags sild, og ikke paa garn.

Vi skal senere komme tilbage til de almindelige lærdomme, som vi kan hoste af disse erfaringer. Her skal jeg kun fremhæve, at medens vaarsilden altsaa er gydende sild fra 3 til mindst 14 aar gamle, saa har vi fundet, at fedsilden er unge 1½ til 4 aar gamle sild, og saaledes er disse gamle spørgsmaal sikkert og endeligt opklarede.

Jeg vil dernæst omtale

Seien.[1])

Af arbeidet paa de mange hundrede undersøgelsesstationer, paa hvilke der har været fisket med pelagiske poser, kan vi slutte med fuldkommen sikkerhed, hvad fiskerne ogsaa forlængst kjender, at seien kun

Fig. 9. De punkterede dele angiver forekomsten af seieg; de skraverede dele af kysterne betegner forekomsten af seiunger.

gyder i aarets første maaneder ude paa mindst 80 favne, 150 meter dybt vand.

[1]) Mange af de undersøgelser, som omhandles i det følgende, vil blive nærmere beskrevet i en afhandling af dr. Damas efter de undersøgelser, som i de sidste aar er udført af „Michael Sars". Hr. Damas har udført den største del af det indsamlede materiales bearbeidelse.

Det vil sige, man finder de nygydte eg kun paa det nordligste Nordsjøflak, langs Revkanten og paa Romsdalsbanken over dennes dybere partier. Et stykke nordenfor Romsdalsbanken ophører gydningen iallefal i saa stor maalestok som søndenfor; i hele det nordligste Norge, i alle de norske fjorde og i Skagerak er der kun fundet meget faa seieg. Seieggenes udbredelse falder saaledes ganske sammen med dybdekurven

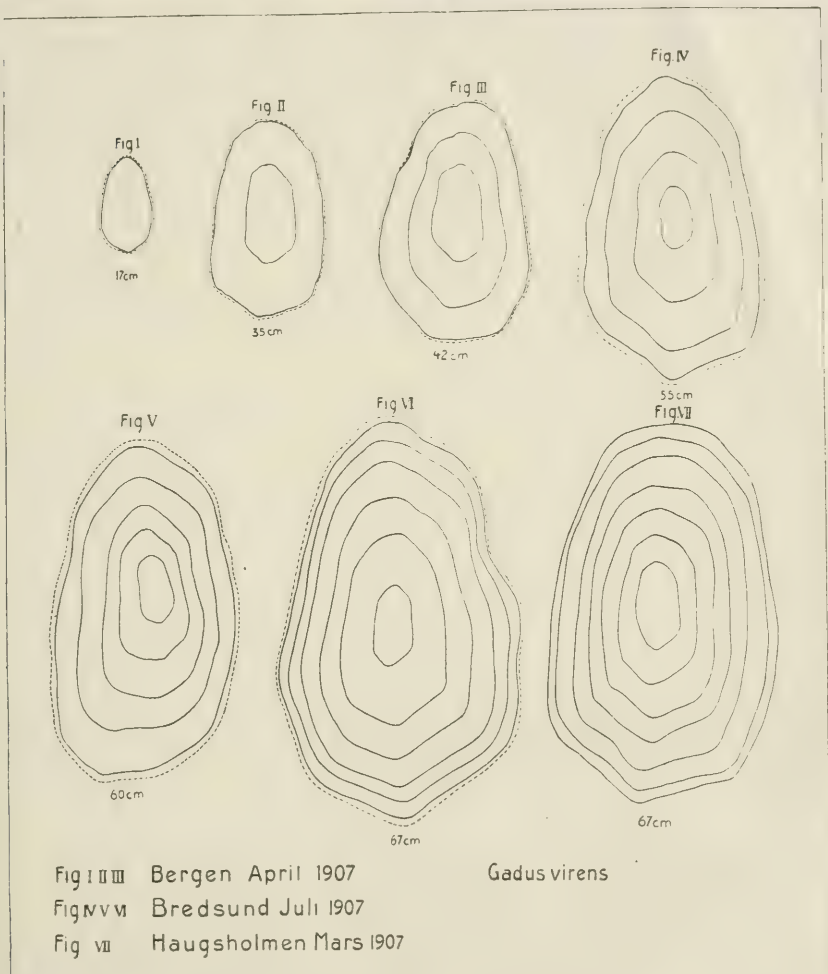

Fig. 10. Skjæl af sei af forskjellige aldre.

for 150 meter, og selv der findes de ogsaa kun, hvor vandet har en høi saltgehalt af over 35 ‰. Se figur 9.

Fra denne gydningslinje driver nu seiens larver og mindste yngel med strømmen mod land. Nærmest land er de eg, som gydes udenfor Norges kyst, f. eks. i Renden, de naar derfor allerede i mai til kysten. Men andre eg kan føres hundreder af mil og imedens udvikle sig til

store unger, saaledes toges i september 1900 seiyngel over de store dybder oppe mellem Bjørnøen og Norge.

Betragter man overet alle erfaringerne fra fangsterne af larver og yngel, saa faar vi følgende store billede af disses drift. Fra den store gydeplads i den nordligste del af Nordsjøen, som fiskerne kalder Tampen, driver uhyre masser af seiyngel i april og mai maaned sydover, og de finder paa denne maade veien ned til den skotske og engelske kyst. Skjønt der ikke gydes nogen eg hernede ved kysten, forekommer de i saadanne masser, at yngelen endog fiskes i store mængder og har mange forskjellige lokale navne.

Fra den nordlige Nordsjø har man kunnet paavise en direkte drift til den norske kyst i følgende retninger:

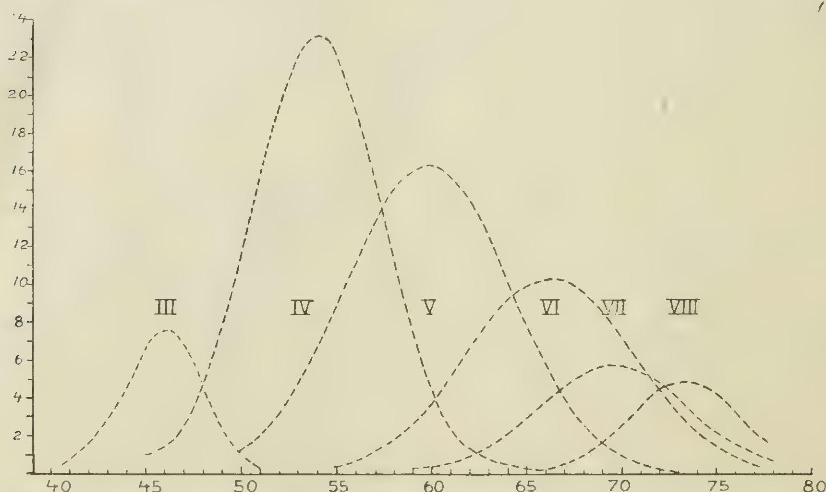

Fig. 11. Seiens aldersgrupper efter undersøgelse af skjæl af 654 individer fanget ved Bredsund (Søndmøre) i juli 1907. De aldersgrupper, som var svagt repræsenteret, er udeladt.

1. Med en sydgaaende undervandsstrøm i den norske rende føres de mod Stavangerbanken og Bergensamterne.
2. Fra Tampen føres de mod kysten nord for Stat; man har her kunnet følge en sammenhængende mængde af yngel den hele vei.
3. Undersøgelserne nord for Shetland gjør det overmaade sandsynligt, at der fra Atlanterhavet føres yngel til Nordsjøen, og at den yngel, som har været taget udenfor Storeggen, og som passivt føres mod den norske kyst, kommer helt fra Atlanterhavet og Storbritaniens vestlige kyster.

Resultatet af denne drift er derfor, at der til steder, hvor der aldrig har været gydt seieg, føres en kolossal mængde yngel, saaledes

til Skotland, England og Norge helt fra Lindesnæs til Finmarken, indbefattet hele denne stræknings fjorde.

Her optræder seiyngelen i slige masser, at der i nogle faa kast med en liden not i Borgundfjorden kunde fanges 25000 stykker.

Et resultat af havstrømmenes retning er det imidlertid ogsaa, at der i hele den sydlige del af Nordsjøen er absolut mangel paa yngel, at der i Skagerak er stor fattigdom og i Kristianiafjorden fuldstændig mangel. Dette forklares ved de hydrografiske forhold, idet det salte oceanvand, som seien gyder i, kun kommer ind i Skagerak langs bunden. At seien derimod udmerket godt kan leve i Skagerak, fremgaar deraf, at de faa, som findes, vokser meget bedre end seiyngelen paa steder, hvor de findes i de største masser.

Saaledes ser vi i seiens livshistorie et storslagent eksempel paa havstrømmenes evne til at føre yngelen fra Atlanterhavet eller Nordsjøen og til Østhavet, og vi gjør den vigtige erfaring, at kyststrøg paa hundreder af mil i sin fiskebestand er afhængige af gydning i fjerne farvand.

Den yngel, som nu vokser op langs den norske kyst helt op til Murmankysten, frembyder nu de interessanteste forhold i sin forskjellige maade at vokse paa.

Det viser sig nemlig, at i de sydligere egne vokser yngelen overordentlig meget raskere end i de nordligere.

Som eksempel herpaa kan anføres, at sei i det andet aar fra Arendal allerede kan være 30 ctm. lang, medens den i det 3die aar fra Vesteraalen kun er 28 ctm.

Disse vekstforhold forklarer med et slag, hvorfor fiskeriet af den yngste aarsgruppe, mortefisket, kun finder sted paa Vestlandet og til og med Romsdals amt, medens der nordenfor ikke drives noget mortefiske. Nordenfor er nemlig morten om høsten altfor liden til at egne sig for fiskeri. Men paa Vestlandet kan en fisker om høsten med not og glib (hov) fange mange tønder mort (0-gruppen) til saltning.

Ligesom hos silden kan ogsaa seiens alder bestemmes ved skjællene, i alle tilfælde med sikkerhed indtil en alder af 15 aar. Over 14—15 aar er tilveksten saa liden, at det da er vanskeligt at bestemme alderen med en nøiagtighed af 1 aar. Skjællene gjør da indtrykket af, at fisken befinder sig i sin alderdomsperiode.

Af fig. 10 ser man forøvrig, at seiens vekst er merkelig jevn og rask. Kurven for seiens vekst viser derfor ogsaa en jevn stigning. Af fig. 11 ser man hvorledes de forskjellige aarsgrupper (merket med romertal) fordeler sig jevnt henover centimeterskalaen. Prøven fra Bredsund (fig. 11) er fra juli og indeholdt altsaa ikke gydende sei, men paa grund af andre erfaringer fremgaar det, at den repræsenterer de yngre

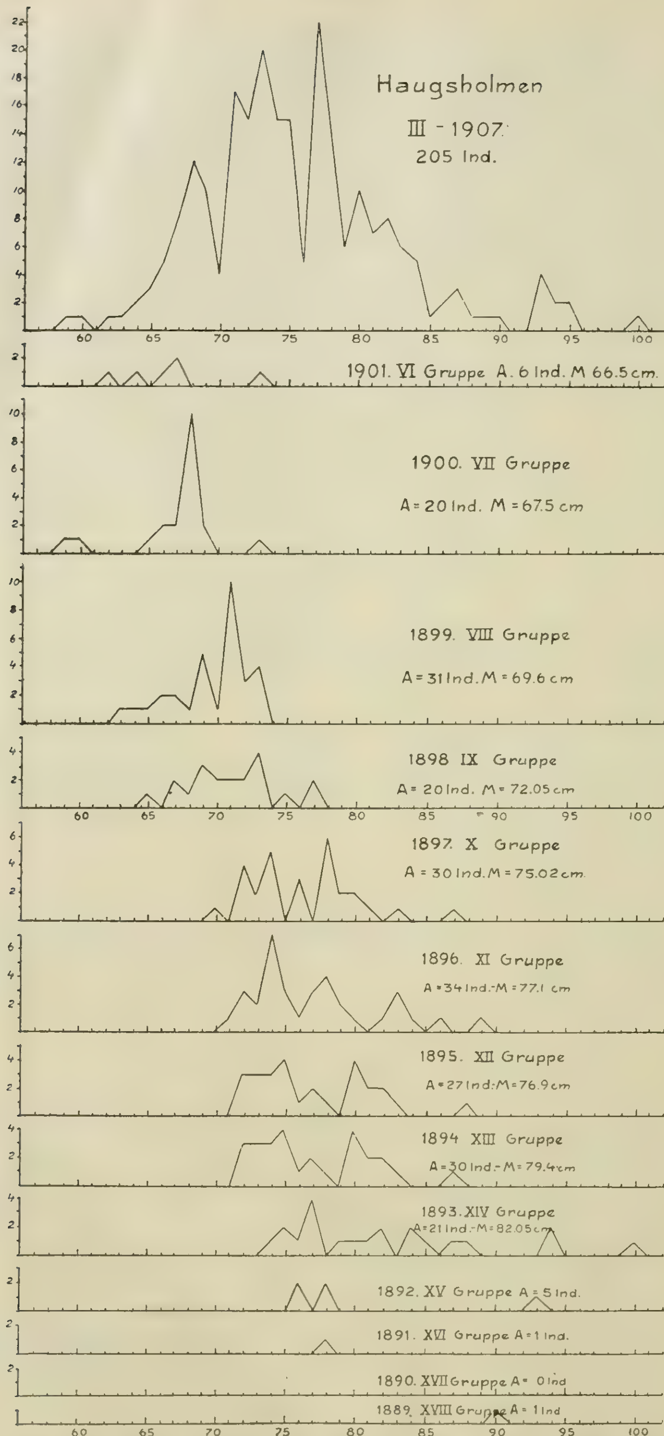

Fig. 12. Aldersfordelingen i en seifangst fra Haugsholmen (Søndmøre) fra mars 1907. Den øverste kurve indeholder hele fangsten (205 fisk), og hver af de følgende kurver gjælder en bestemt aarsgruppe (med paafort fødselsaar). A betyder antal individer og M betyder gjennemsnitslængden.

gydende aarsklasser, nemlig grupperne fra 3 til 10 aar. Af den første gruppe var der kun forholdsvis faa dyr, antagelig fordi ikke alle sei blir kjønsmodne i samme alder. Saa stiger antallet til 5-aarsgruppen for raskt at aftage igjen; prøven indeholdt bare faa individer ældre end 8 aar. En anden prøve er fra Haugsholmen om vinteren (fig. 12). Den repræsenterer de største gydende fisk og viser endog fisk paa 18 aar, det vil altsaa sige fisk, som kan antages at have gydt 15 gange. De ældste viste tydelig karakteren af alderdomsvekst, saaledes f. eks. i skjællenes bygning.

Torsken.

Et stort og møisommeligt arbeide har paavist, at de flydende torskeeg gydes over et langt større omraade og til mere forskjellige aarstider end seiens eg. I den sydlige Nordsjø, langs den engelske kyst, i Skagerak, belterne, de norske fjorde, paa kystbankerne udenfor den norske kyst helt op til Finmarken, ved Færøerne og langs hele sydsiden af Island er der paavist store mængder af torskeeg.

Særlig har de tyske og danske undersøgelser beskrevet torskeeggene indgaaende i Nordsjøen. Ved Island har de danske undersøgelser paavist, at eggene kun findes langs øens sydside, og langs den norske kyst har de norske undersøgelser indgaaende udredet, hvor gydning af torskeeg finder sted. Forskjelligt fra seiens gydning er torskens deri, at den finder sted paa meget grundere vand, derfor meget nærmere kysterne, ja endog inde i fjordene, skjønt der gydes uhyre meget større masser udenfor end indi fjordene.

Paa grund af at gydningen finder sted nærmere kysterne, har torskeyngelen lettere for at naa disse end seiyngelen. Vi finder derfor torskeyngel langs alle kyster baade rundt hele Nordsjøen, i Skagerak, i norske fjorde og i Østhavet paa grundt vand. Men ved siden heraf foregaar der ogsaa en stor drift, og masser føres i lange tider og i lange afstande pelagisk afsted, medens andre ogsaa føres med de dybere vandlag. Undersøgelserne fra det nordlige Norge har paavist dette. Her fandtes nemlig i mars og april de nygydte eg alene begrænset til de nærmeste kystbanker, medens de smaa yngel i juni allerede fandtes spredt langt udenfor kystbankerne, og i august—september fandtes de flere tommer lange yngel svævende over Nordhavets største dybder over 100 kvartmil fra nærmeste land. Disse yngel var antagelig kommen langt syd fra, maaske fra Romsdalsbanken eller Nordsjøen, da strømmen gaar i den retning. De, som føres saaledes udover store dybder, søger bunden paa dybere vand, saaledes har man i Skagerak fundet de smaa aarsunger paa 30—40 favne, i Østhavet fundet unge torsk paa 150 favnes dyb.

Alt efter de forskjellige opholdssteder, som torskeyngelen saaledes kommer til, faar den en meget forskjellig vekst. I den sydlige del af Nordsjøen og i belterne vokser den særdeles hurtig, den opnaar en længde af 20 cm. allerede i det første aar, medens man har fundet aarsyngel, 1 aar gammel paa kun 4.5 cm. i Skagerak, og paa mange steder langs den norske kyst er gjennemsnitsstørrelsen kun mellem 7 og 10 cm. Den samme forskjel i veksten findes ogsaa i de senere aar. Skjønt skjælbestemmelserne her ikke er saa lette som for seiens vedkommende, saa kan man dog sikkert konstatere alderen i mange tilfælde, og det følgende er iallefald sikkert.

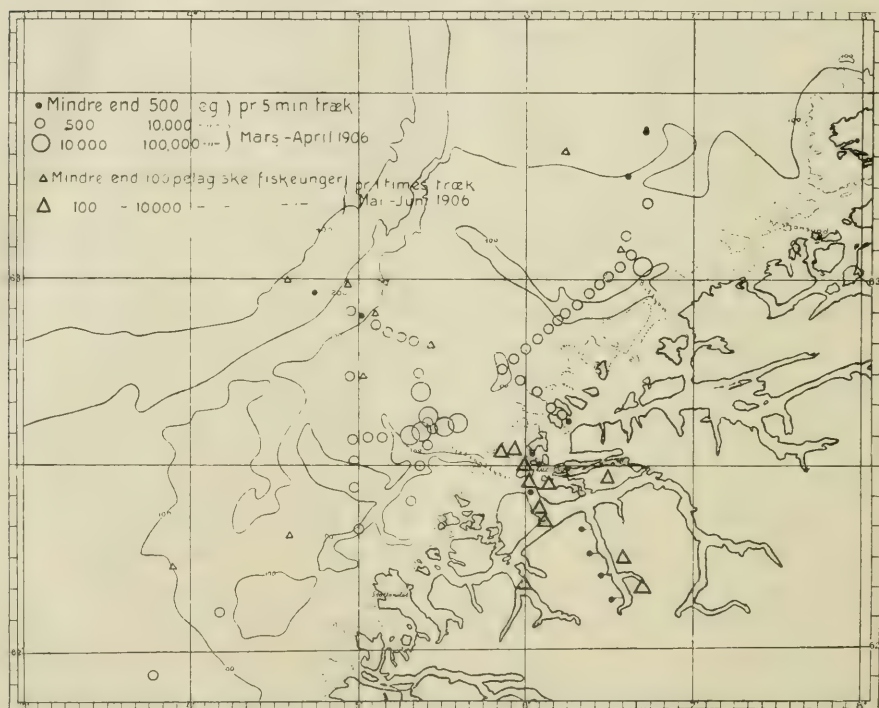

Fig. 13. Udbredelsen af eg og yngel af torskearterne ved Søndmøre og Romsdalen.

I det andet og tredie aar vokser torsken som regel meget hurtigt, men fra det 5te aar viser der sig en tydelig forskjel paa sommer og vinter. I de norske fjorde har man fundet torsk op til 9 aar gamle, men hovedmassen er 3—5 aar gamle. De gyder undtagelsesvis fra det andet, men gjennemsnitlig i det 4de aar. Ligesaa er dette tilfældet med torsken i de danske belter, hvor der findes modne torsk 30 cm. lange, som gyder i det tredie aar. I Nordsjøen er derimod de gydende torsk meget større, flesteparten opnaar først ved en størrelse af 70—80 cm. kjønsmodenhed.

Fra den norske kyst er der indsamlet et stort materiale helt fra Skagerak til Finmarken, saaledes at man kan faa vide nøiagtig, hvor gamle skreien og finmarkstorsken er paa de forskjellige steder, men i detaljer har det ikke været muligt at faa bearbeidet hele dette materiale endnu. Jeg vil her kun anføre, at de mindste gydende torsk fra Lofotfisket iaar af ca. 70 cm.s længde var 6—7 aar gamle, og at enkelte af de største i vore prøver af en længde af omkring 117 cm. viste sig at være 16—17 aar gamle. Heraf ser vi, at mange torsk altsaa kan antages at gyde 11—12 gange i sit liv.

Om torskens vandringer foreligger der et stort materiale, dels fra de statistiske undersøgelser over fiskernes fangster og dels fra merkningsforsøg. Vi ved fra tysk statistik fra Nordsjøen, at store torsk optræder paa de sydlige grunde banker om vinteren, og at de forsvinder om sommeren.

Vi ved fra norsk statistik, at der fanges stor torsk i Finmarken om sommeren, paa skreibankerne om vinteren.

Vi ved ogsaa, at dette er underkastet de største vekslinger fra aar til aar helt fra Spitzbergen til Vaarsilddistriktet.

Vi ved fra de danske undersøgelser ved Island, at de store gydende torsk samler sig ved sydkysten for at gyde om vinteren, og at de fanges paa nordkysten om sommeren.

Merkningsforsøg har desuden vist, at fiskene gaar ud og ind af fjordene, og at de bevæger sig langs store dele af kysterne.

Hysen.

Hysen gyder i den nordlige del af Nordsjøen paa dybere vand. Dette har alle de forskjellige forsøgsdampere, som har arbeidet i Nordsjøen, konstateret. De tyske undersøgelser har saaledes offentliggjort et kart, som viser forholdet mellem torskens gydning nær land og hysens paa de dybere nordligere banker. Hyseyngelen vokser hurtigt, og den holder sig pelagisk i mai, juni og juli maaneder. I denne tid, særlig i juli, føres den ud af Nordsjøen i kolossale mængder, som dels driver mod den norske kyst, dels ind i Skagerak og nord i Nordhavet, hvor vi paa talrige togter har fundet yngelen drivende. Vi har en mængde stationer i Nordhavet med drivende hyser, som kanske kommer fra Nordsjøen, kanske fra Atlanterhavet. I endnu større maalestok gjælder denne drift hvittingen, som sikkert kun gydes i meget smaa mængder langs den norske kyst nordenfor Stat. Den allerstørste del af de masser af smaa hvitting, som findes der, skyldes utvilsomt produktion fra langt sydligere farvand. Ved samtidige strømmaalinger og iagttagelser af de drivende yngel er dette nemlig hævet over al tvil.

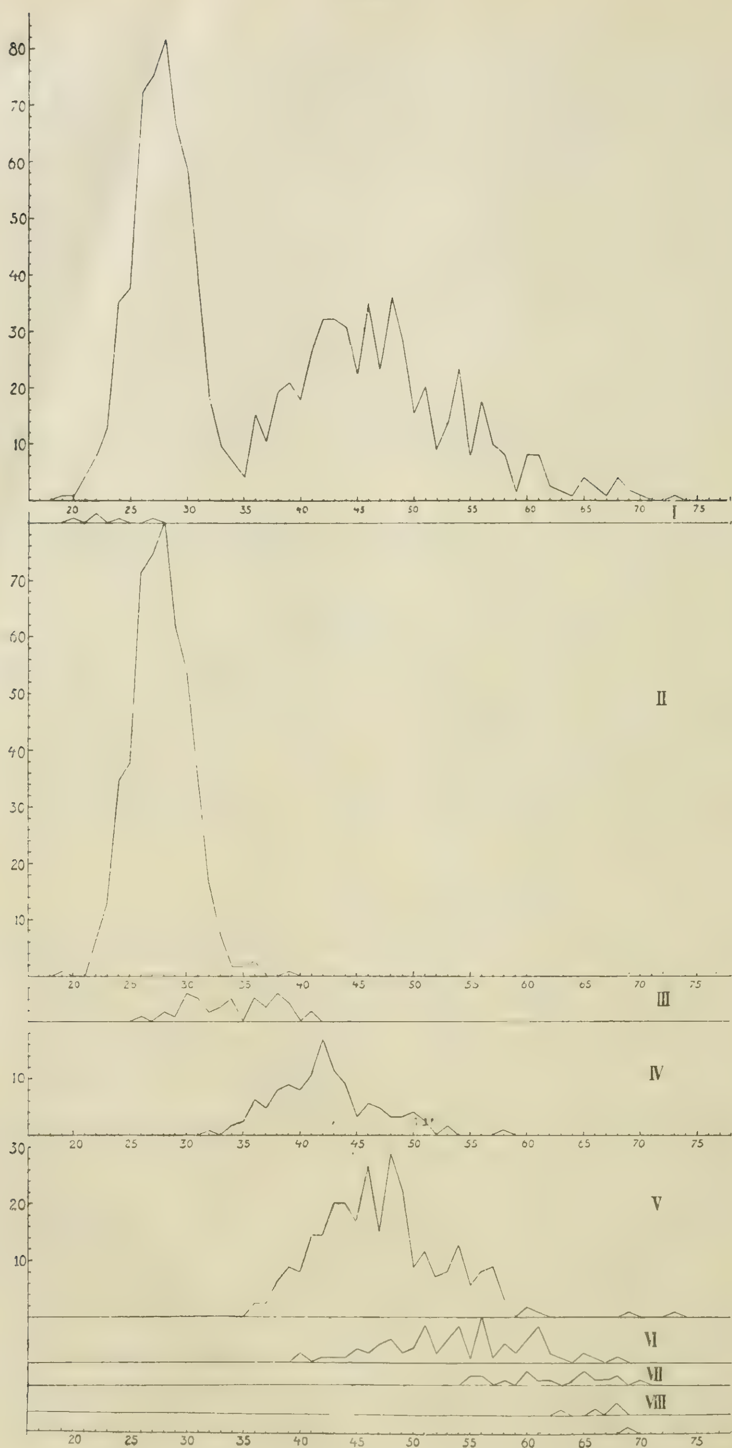

Fig. 14. Hyse fra Skagerak juli—oktober 1906. Øverst staar den samlede kurve for alle undersøgte individer. De øvrige kurver indeholder hver en aarsgruppe, som er betegnet ved romertal. I omfatter kun de fisk, som er født i 1905, II fisk fra 1904, III fra 1903, IV fra 1902 o. s. v.

Hysens alder lader sig let bestemme ved skjælundersøgelser, og det har derfor været muligt at sammenligne dens vekst i de forskjellige aldre, i de forskjellige farvand og i de forskjellige aar. Jeg skal nævne nogle eksempler herpaa.

Fra Norge er der samlet materiale fra hysens hele livshistorie. Trawltræk fra Aalesund i aaret 1906 viser, at om vinteren, naar veksten er stanset, saa er aarsyngelen 13—14 cm. lange, 1-gruppen er 21—22 cm. og 2-gruppen 30 cm. eller lidt over. 3-gruppen var ifjor høst 36 cm. Disse smaa hyser er gjenstand for fiskerier; og ved siden heraf forekommer der ogsaa ældre individer baade i fjordene og ude paa kystbankerne helt op til 76 cm. lange. Alt ialt findes der saaledes grupper fra 2 til 11 aar gamle, som er gjenstand for fiskeri.

Veksten hos disse fisk viser sig i de to første aar at være omkring 10 cm. om aaret, men senere synker den ned mod de høie aldre (11 aar). Dog er veksten ikke regelmæssig, idet enkelte aarsklasser kan ha en større eller mindre størrelse end gjennemsnittet.

De største fisk, som forekommer i vort materiale, blev indsamlet ifjor i Hull fra en fangst af en trawler, som kom fra Hvidehavet. Det var fisk fra 55 til 80 cm., hvis alder var fra 9 til 14 aar. Disses skjæl viste for de sidste aarringes vedkommende meget liden vekst og daarligere bygning (alderdomskarakterer).

Ogsaa i materialet fra Skagerak finder vi en ligesaa stor vekst som ved den norske kyst.

Hvad der her interesserer os mest, er fordelingen af de forskjellige aarsklasser indenfor et stort materiale, som ifjor blev indsamlet under en stor mængde lineforsøg udenfor den norske kyst i Skagerak.

Det viste sig nemlig her i Skagerak, at 2 aarsklasser, nemlig aarene 1902 og 1903, var meget sparsommere repræsenteret end baade tidligere og senere aars aarsklasser. Og dette var ikke nogen tilfældighed; thi selv i vore trawlfangster over paa Jyllandsbanken i Skagerak var forholdet det samme. Ligesaa har svenske trawlinger paavist, at yngelen er særdeles forskjellig i de forskjellige aar i Skagerak, og det samme viste sig ogsaa ved endel kystundersøgelser, som udførtes i aarene 1903—1905 i norske Skageraksfjorde[1]). Og hvad der særlig har interesse er, at det overalt viste sig, at det var den aarsklasse, som var født i aaret 1903, som altid var sparsomst tilstede.

Fra Nordsjøen foreligger der et særdeles stort materiale. Foruden det vældige statistiske materiale fra trawlernes fangster, findes der mange hundrede trawlinger udført af de forskjellige forsøgsdampere, og i disses

---

[1]) Se K. Dahl: Om nytten af den kunstige torskeudklækning i østlandske fjorde. Aarsberetn. vedk. Norges fiskerier 1906.

trawltræk er de fleste fisk maalt. Over 600 af disse trawltræk har været udført med redskab af samme størrelse, og materialet er stillet til raadighed af den engelske og tyske undersøgelse.[1]) Den norske

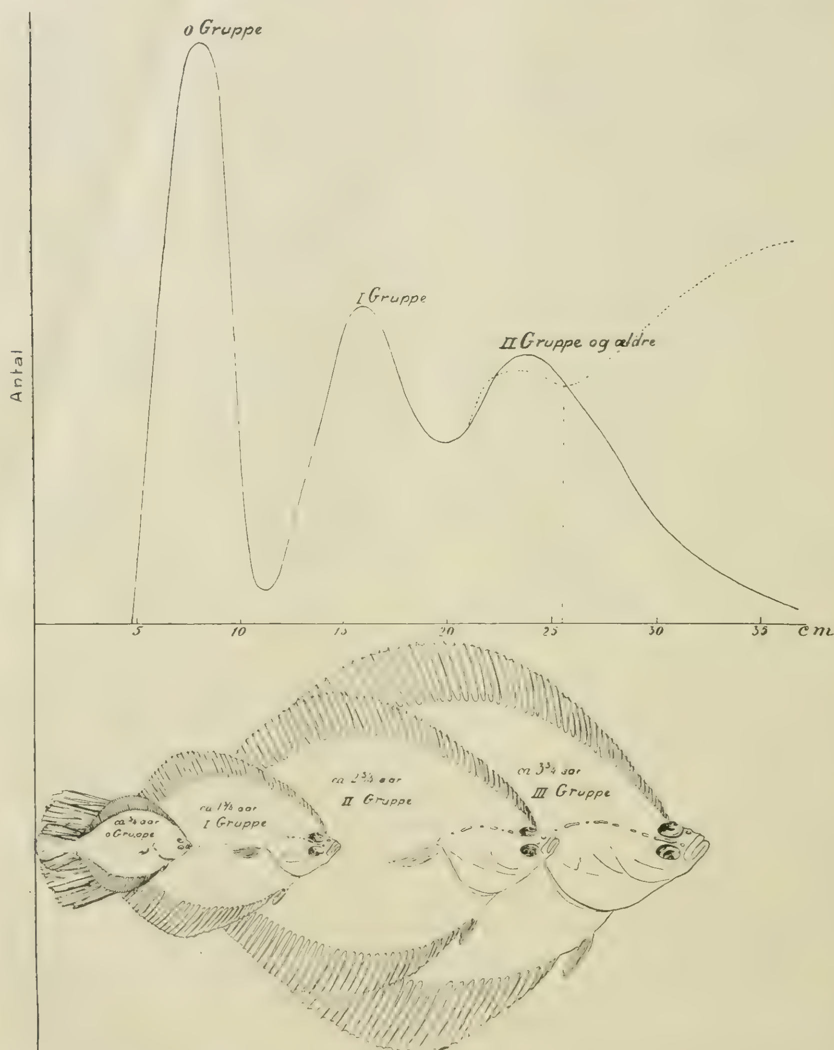

Fig. 15. Efter en beretning fra den danske forsker dr. A. C. Johansen. Den helt optrukne kurve viser resultaterne af de danske maalinger af rødspette i Kattegat; den punkterede kurve antyder, hvorledes kurven sandsynligvis havde seet ud, om ikke fiskeriet havde udryddet saa mange af de store individer.

forsøgsdamper har ogsaa fra de forskjelligste dele af Nordsjøen samlet materiale til aldersbestemmelser.

[1]) Dette statistiske materiale bearbeides af Helland-Hansen.

Bearbeidelsen af dette store materiale foreligger nu færdig, og den viser blandt andet følgende:

1. Veksten viser sig meget forskjellig i de forskjellige dele af Nordsjøen, saaledes er hysen paa Doggerbank gjennemsnitlig større i samme maaned end paa de dybere banker i den nordlige del af Nordsjøen. De forskjellige aar viser ogsaa en forskjellig vekst. Saaledes var hysen i aarene 1902 og 1903 mindre end hyse af samme alder i aarene 1905 og 1906.

2. I store træk har alle disse 600 fangster, som har fundet sted inden alle partier af Nordsjøen, ligesom ogsaa de norske fangster, bragt den almindelige erfaring, at der findes en enorm overvegt af yngre fisk i alder af $1^1/_2$ og $2^1/_2$ aar. Se f. eks. fig. 16. Man faar derfor den bestemte forestilling, at de ældre aarsklasser er forholdsvis meget sjeldnere, og man maa antage, at dette materiale er mere repræsentativt for Nordsjøens bestand af fisk end statistiken over fiskernes fangster, fordi fiskerne jo lægger an paa at fange bestemte størrelser og da særlig de største størrelser, og fordi de derfor særlig søger de pladser, hvor der er mest udsigt til at faa stor fisk.

   I det foreliggende materiale fra forsøgsdamperen findes der i de fleste fangster et stort antal yngre fisk og kun meget faa individer af de ældre fisk.

   I denne henseende minder billedet af hysefangsterne i Nordsjøen om det billede, som de danske undersøgelser har givet af fangsterne af rødspætter i Kattegat. (Sammenlign figur 15 og figurforklaringen der). Ogsaa her findes der nemlig en stor masse individer af de yngste aarsgrupper, men derimod meget faa af de ældre aarsklasser. Af de gydende fisk findes der derfor i det hele uforholdsmæssig meget færre end af de yngre aarsklasser, og det kan næsten siges, at der kun er en eller to gydende aarsklasser, som er repræsenterede i nogen større mængde.

3. Af allerstørste betydning er ogsaa det særdeles vigtige forhold, at det med klarhed fremgaar af materialet fra alle de forskjellige banker i Nordsjøen, at der overalt viser sig det samme forhold mellem de forskjellige aarsklassers talrighed. Saaledes var paa alle banker individer født i aarene 1902 og 1903 særdeles meget færre i antal end individer født i 1904. Dette kan vises af en række kurver over antallet af individer af de forskjellige størrelser paa de forskjellige banker og til de forskjellige undersøgelsestider. Saaledes paa Doggerbank, paa Store Fiskerbank, paa kystbankerne og i den store nordlige del af Nordsjøbanken. Se fig. 16 og dennes

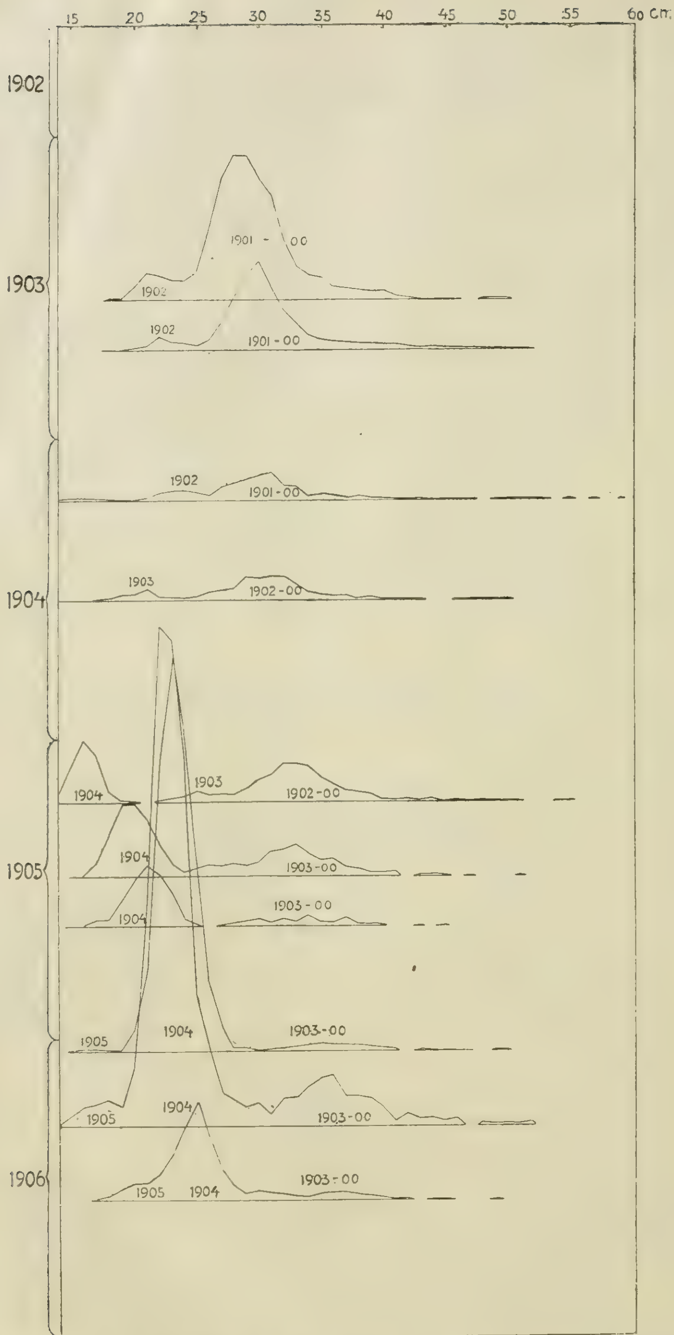

Fig. 16. Maalinger af hysefangst i den midtre del af Nordsjøen til forskjellige tider i løbet af aarene 1903—1906. Hver kurve fremstiller antal individer af forskjellige størrelser (14—60 cm.), fanget paa en bestemt aarstid. Kurverne viser forskjellige grupper; fødselsaaret er paaskrevet ved hver af disse grupper.

figurforklaring. Man ser af figuren, at fangster, som udførtes i 1904, næsten ikke fik nogen af de smaa hyser, som da var repræsenteret af aarsklasserne 1902 og 1903, medens der i 1906 fangedes masser af smaa hyser født i 1904.

Af den store engelske fiskeristatistik ser man, at der i 1904 og 1905 blev bragt iland meget mindre af den smaa hyse end i 1903,

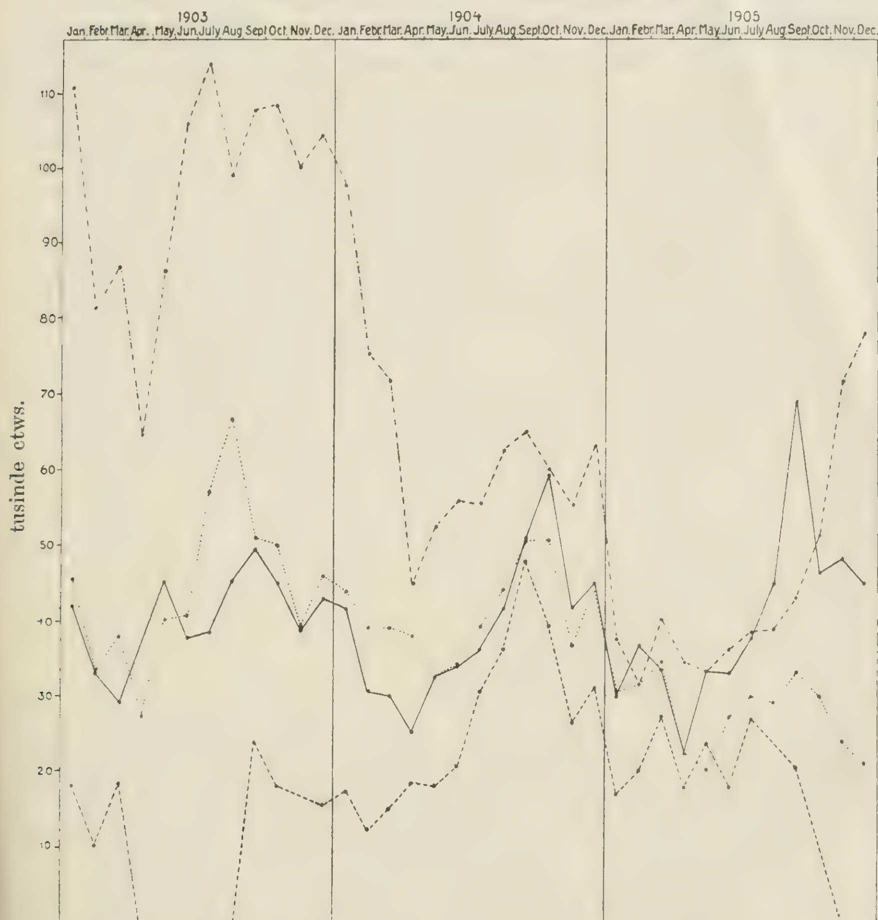

Fig. 17. Efter den officielle engelske fiskeristatistik over ilandbragte mængder (i centweights à 50.8 kg.) af hyse til engelske havne.

———————— stor hyse
.... middels „
—. —. —. — smaa „
— — — — størrelse ubestemt.

mens mængden af stor hyse var omtrent den samme i alle 3 aar. Dette finder nu sin forklaring ud fra det, som her er omtalt. Se fig. 17. Den „smaa“ hyse er omtrent 2 aar gammel, og paa grund

af den store mangel paa fisk født i 1902 og 1903 blev der fanget saa faa smaa hyse i 1904—05. Paa denne maade kan man følge virkningerne flere aar fremover og beskrive aarsagssammenhængen.

Og vi har tidligere seet, at det samme var tilfældet med netop de samme aarsklasser ogsaa i Skagerak.

Vi kommer derfor gjennem denne undersøgelse til det store og fundamentale resultat, at vi har kunnet paavise en gjennemgaaende eiendommelighed i en fiskearts vekst og talrighed i et enkelt aar for saa store havomraader som hele Nordsjøen og Skagerak. Vi skal senere se, at dette forhold har en endnu langt større og mere vidtrækkende betydning.

I det foregaaende har jeg søgt at redegjøre for enkelte af de erfaringer, som er gjort over nogle af de vigtigste fiskearters naturhistorie. Jeg skal nu i det følgende søge at vise, hvilket lys disse erfaringer kaster over de store spørgsmaal, som jeg i begyndelsen af mit foredrag nævnte, nemlig spørgsmaalet om fiskeriernes vekslinger og spørgsmaalet om fiskebestandens aftagen. For at gjøre mine synspunkter klarere vil jeg trække en sammenligning mellem denne fiskeriforskning og en videnskab, som vistnok er almenheden mere bekjendt, nemlig befolkningslæren.

I alle fremstillinger af befolkningslæren er det disse tre hovedled, som indtager den vigtigste plads:

1. Antallet af fødsler,
2. Aldersfordelingen og
3. Vandringerne (emigration, immigration).

Befolkningslæren studerer disse forhold ved den saakaldte repræsentative statistik. Man udvælger et vist antal individer, som antages at kunne repræsentere den hele befolkning, og studerer da dem. Derved opnaar man visse erfaringer, saaledes om individernes gjennemsnitlige levetid, om folkemængdens bevægelse, dens aftagen eller tiltagen, om sygdomme, krig, ulykker eller udvandring spiller en rolle for folkemængdens formindskelse.

Det synes paa forhaand en dristig tanke at ville studere fiskebestanden paa samme maade. Menneskene kan man jo iallefald se allesammen, men hvem ved, hvor mange fisk der findes i havet. Og dog er det efter min mening en meget frugtbar tanke at betragte fiskeriundersøgelsernes resultater fra de samme synspunkter, som befolkningslæren betragter sine resultater.

I virkeligheden har nemlig begge disse to biologiske videnskaber det samme slags maal, nemlig det at studere levende organismers leve

og dødssandsynlighed. Og ved sammenligningen med den ældre og fuldkomnere befolkningslære vil fiskeriforskningens mangler og resultater blive desto skarpere belyst.

Vi skal søge at betragte de forannævnte resultater paa denne maade.

1. Af de mange undersøgelser over fiskenes gydning og over eggenes og larvernes drift eller passive vandringer lærer vi da først og fremst, at fiskebestandens skjæbne ikke alene er bundet til snevrere omraader. Vil man f. eks. studere seiens livshistorie eller seibestandens bevægelse, saa nytter det ikke at begrænse sig f. eks. til de norske fjorde eller til den engelske kyst alene. Disse farvands bestand er nemlig begge kommet ved indvandring og ikke ved fødsler paa stedet.

Naar man omvendt paa Nordsjøbankens nordligste spids finder millioner af nygydte seieg og masser af gydende sei, saa maa man ikke tro, at man der kan studere seiens livshistorie i alle dens udviklingsstadier, slig som man kan studere en fastboende befolkning.

Kort tid efter gydetiden er baade eg og voksne sei ganske forsvundne fra Tampen.

Intet viser mere nødvendigheden af en stor organisation og fordelen af et internationalt samarbeide med disse spørgsmaal end netop dette, at fiskene saaledes fra sin første begyndelse tilhører store farvand. For alle praktiske overveielser over menneskenes forhold til fiskebestanden har denne kundskab ogsaa den store betydning, at den viser, at fiskearter, hvis livshistorie udviser saa store vandringer, aldrig vil kunne paavirkes ved lokale foranstaltninger.

Hensen udkastede den interessante og ansporende tanke, at man ved tællinger af eggene skulde kunne beregne fiskenes antal i havet. Denne tankes praktiske ugjennemførlighed, iallefald med de evner og midler, som vi nu raader over, bevises efter min mening fremforalt ved erfaringerne om gydningens lokale karakter og om den store emigration og immigration, som finder sted allerede for eggenes vedkommende.

Af samme grund er det ogsaa praktisk umuligt at faa et saadant klart billede af forholdet mellem tilgangen paa nye individer og de ældre aargange. Det synes iallefald for tiden haabløst at stræbe efter tal for dette forhold.

Befolkningslærens ene store opgave at fastslaa fødslernes antal og forhold til den hele levende befolkning kan saaledes fiskeriforskningen ikke fyldestgjøre. Men praktisk erstattes dette der-

ved, at det ved alle undersøgelser synes at være fastslaaet som en kjendsgjerning for alle de vigtigste fiskearter i havet, at selv de arter, som er mest og haardest efterstræbt af menneskene, har en enorm tilgang paa den yngste aarsklasses individer, og det ikke alene en enorm tilgang paa egstadier, men ogsaa paa de første bundstadier. Mest slaaende synes dette at være for rødspættens og hysens vedkommende og det selv i saadanne farvand, i hvilke der kun optræder en eller to kjønsmodne aarsklasser.

Det fremgaar deraf, at overveielser over fiskebestandens bevarelse mere bør rettes mod de ældre end mod den yngste aarsklasse. Dette har allerede tidligere været fremholdt og paavist af den danske forsker C. G. Johs. Petersen.

2. Hvad der mest overbeviser os om den enorme tilgang paa de yngre aarsklasser, er netop vekslingerne i disses antal og den omstændighed, at de samme vekslinger, som nævnt, kan paavises over store havstrækninger.

Jeg nævnte saaledes ovenfor, at i aarene 1902 og 1903 var baade hysens vekst langsommere og dens tilgang paa yngel særdeles meget fattigere over hele Nordsjøen og Skagerak end baade aarene før og senere. Men andre undersøgelser har vist, at fænomenerne var endnu større. Der viste sig i de samme aar de største forrykkelser ogsaa i andre fiskerier.

De store torskefiskerier i det nordlige Norge sank i disse aar ned til et minimum, og den samme oplysning giver den officielle franske statistik for aaret 1903 for fisket ved Island.

I Norge var det ikke alene mangelen paa torsk, som gjorde indtryk paa befolkningen. Der var en almindelig mangel paa fisk af alle slags, og da endelig torsken kom for at gyde, frembød den et elendigt udseende. Jeg skrev selv herom i aaret 1903, forinden jeg havde noget kjendskab til, hvorledes forholdene havde været i Skagerak og Nordsjøen:

„Foruden den sjelden fedtfattige lever, som sank i sjøvand, var de yderst ringe udviklede kjønsorganer meget paafaldende. Selv hvor rognsækkene ikke var helt udviklede, viste eggenes ringe størrelse i mars en udvikling, som ellers kan være tilstede i december eller i begyndelsen af januar."

Samtidig fandt der en i historien enestaaende indvandring af store arktiske dyr sted fra Østhavet. Baade sælhunde og hvalarter (hvidfisk), som ellers holder sig oppe i Ishavet, kom langt sydover langs Norges kyst, ja endog helt ned til Skagerak og Skotland. Paa Murmankysten drev der iland tusinder af døde sjøfugle

Fig. 18. Isgrænserne i 1902, 1903 og 1906.

(alker), som siges at have været aldeles afmagrede. Undersøger vi observationerne over isgrænserne, vil vi se, at isen i Østhavet i 1902 havde en meget større udbredelse end almindelig; hele ishavet var rykket os meget nærmere, og dette staar aabenbart i forbindelse med de ugunstige forhold senere, bl. a. derved, at fiskenes kjønsorganer ikke fik udvikle sig normalt.

At der saaledes har kunnet paavises en sammenhæng mellem variationer i de store klimatiske forhold og fiskenes vekst og produktion helt fra Ishavet og ned i Nordsjøen, synes at vise, at disse fiskes produktivitet er underkastet saa store forhold, at den, iallefald som forholdene nu er, maa antages uafhængig af menneskenes indgriben eller af fiskerierne.

3\. Vi vil dernæst betragte aldersfordelingen, levetiden hos fiskene. Vi har seet, at enkelte arter som sild, sei og torsk opnaar høie aldre mindst til 15—18 aar, og at samme fisk kan forplante sig mange (indtil mindst 15) gange.

Vi har videre seet, at disse fisk i sine ældste aar har en vekst, som viser tydelig alderdomspaavirkning. Det synes saaledes sikkert, at om disse fiskearters levetid gjennemsnitlig skulde være forkortet ved menneskenes indgriben, saa er det iallefald ikke i saa stor grad, at det hindrer fiskene i at naa sin fulde udvikling og værdi.

Tvertimod maa fiskerierne iallefald for sildens og seiens vedkommende antages at spille en umerkelig rolle. Det samme maa ogsaa antages for Nordhavstorskens vedkommende, skjønt herom vil vi først kunne udtale os mere præcist, naar vort materiale er bedre bearbeidet.

For hysens og rødspættens vedkommende synes det derimod, som om disse arters levetid i visse farvand er særdeles nedsat ved menneskenes efterstræbelser. Medens rødspætten paa sine steder ved den norske kyst og i Nordsjøen kan opnaa en ligesaa høi alder som torsken og seien, findes der i Kattegat kun faa individer over 3—4 aar. Medens hysen ved den norske kyst i ikke ubetydelig mængde bliver op til 11 og i Østhavet op til 14 aar, tilhører i Nordsjøen det overveiende største antal de yngre aarsklasser.

Til et tvingende bevis for, at dette skyldes en aftagen, fordres dog, at man kan betragte det foreliggende hysemateriale som repræsentativt for Nordsjøen, og at man kan skaffe bevis for, at hysen i Nordsjøen i tidligere tider opnaaede en længere levetid. Det er klart, at dette sidste ikke kan bevises med saa stor sikkerhed, at der kan trækkes endelige slutninger deraf. For tiden er vort resultat derfor dette, at vi gjennem disse aldersbestemmelser har en metode til gjennem længere tidsrum fremover i tiden at konstatere med

sikkerhed, hvorledes fiskebestandens levetid eventuelt forandrer sig samtidig med de stedfindende fiskerier.

Men et bedre resultat synes det mig heller ikke, at man kunde vente eller ønske sig end det, at vi har i vor egen haand at følge og bedømme fiskebestandens aldersbevægelse. Et arbeide af denne art synes for fiskeribedriften at maatte blive, hvad befolkningsstatistiken er for forsikringsvirksomheden. Fra løse formodninger og uklare udtryk blir forstaaelsen hævet til klarhed og fuld oversigt. Og det er ogsaa klart, at hverken den praktiske mands skjøn eller den almindelige statistik kan give den samme forstaaelse, som en statistik bygget paa aldersbestemmelser. Hvis man betragter en fangst af fisk paa et dæk, ja selv hvis man maaler al fisken og tegner kurver for maalene, kan man ikke faa den kundskab, som vi her har seet spille en saa overordentlig rolle, nemlig den, hvorledes fangsten er sammensat af forskjellige aarsklasser. Kun ved en indgaaende analyse var det f. eks. muligt at fastslaa den kjendsgjerning, at aarsklassen 1903 overalt var fattigere i antal end de andre.

Alene ved nøiagtige aldersbestemmelser kan man ogsaa faa klar forstaaelse af det samme spørgsmaal, som i forstmandens bedrift spiller saa stor en rolle, nemlig det, i hvilken tid træet (eller fisken) naar sin største salgsværdi.

Ligesom i forsikringsvidenskaben og i forstvidenskaben saaledes behandler ogsaa fiskeriforskningen spørgsmaal af praktisk rækkevidde. Resultaterne af denne forskning er endnu ikke naaet saa langt som i de andre videnskaber. Men man er allerede langt paa vei, naar man har naaet frem til det, at man har midlerne til at faa vide, hvad man vil vide, og at det kun gjælder om at udføre det nødvendige arbeide. Og dette er i mine øine et tilfredsstillende resultat af de første 5 aars internationale fiskeriundersøgelser, og jeg tror, at der vil bli bygget et stort og planmæssigt fortsat arbeide paa den lagte grundvold. Nogle af de største og nærmeste saadanne fremtidsarbeider, som umiddelbart vil fordres udført, maa gaa ud paa, at særlig de arter, som kan befrygtes at paavirkes af fiskeri, som hyse og rødspætte, bør sættes under fortsat observation gjennem store indsamlinger af materiale fra alle de farvand, i hvilke der drives fiskeri, forat fiskeriets indflydelse fremover i tiden kan blive nøiagtig paavist og opklaret. Saaledes vil det f. eks. ha den største interesse fremover at sammenligne de forskjellige farvand Hvidehavet, Island, Norge, Nordsjøen, Skagerak, Atlanterhavet med hinanden. Der vil heraf utvilsomt komme erfaringer af største baade praktiske og teoretiske interesse, og de kan kun naaes gjennem en international organisation.

Om baadassurance.

Foredrag af fiskerikonsulent **Jens O. Dahl** under det skandinaviske fiskermøde i Bergen 12te juli 1907.

Mine herrer!

Det foredrag om baadassurance, som arbeidskomiteen har vist mig den ære at anmode mig om at holde, vil angaa forsikring af fiskerbaade og fiskerfartøier udelukkende med norske forholde for øie, og uden at omfatte dampfiskerfartøier, hvis forsikring for tiden maa ansees let opnaaelig og fuldt betryggende til rimelige præmier.

Gaar man nogle aartier tilbage havde man ingen anledning til forsikring af baade, og de faa dækkede fiskerfartøier, som fandtes, havde i regelen anledning til at komme med i de paa flere steder bestaaende gjensidige foreninger for forsikring af seilfartøier til kystfart og paa kortere reiser til nærmeste udlande. Fiskerfartøier var dengang dog tildels opfattet som en tvilsom resiko, og nogle af disse foreninger vilde endog ikke modtage dem.

Det første mig bekjendte forsøg paa at optage til forsikring den tids aabne fiskerbaade var oprettelsen af Senjens baadforsikringsselskab, et aktieselskab, der allerede var i virksomhed i sekstiaarene. Det forsikrede baade kun for de enkelte fiskerier hver for sig og kun under fiskeribedriftens udøvelse, ikke naar baaden brugtes til anden fart, og optog ingen helaarsforsikring. Præmierne var meget høie til eks. fra $1\frac{1}{2}$ til 3 % for vintertorskefiskerierne efter distrikternes farlighed, fra $2\frac{1}{2}$ til $3\frac{1}{2}$ % for Finmarksfisket efter tidslængden for driften. For sild- og høstfiskerierne kostede forsikring fra 1ste september til 31de januar ikke mindre end 5 % o. s. v. Den fisker, der drev disse store fiskerier aaret rundt, kunde neppe komme fra det til mindre omkring 9 % aarlig. Desuagtet blev selskabet adskillig benyttet af de fiskere, der ansaa sit fiske eller den havn, hvorfra det dreves, for særligt farligt. Selskabet likviderede med nogen fortjeneste i nittiaarene, efter at have

gjort adskillig nytte som et paalideligt selskab, til hvilket man med fordel kunde henvende sig under de mest resikable fiskerier, og medens der ingen anden anledning gaves til forsikring af aabne baade.

Noget senere blev der gjort flere baade heldige og bemerkelsesværdige forsøg paa oprettelse af gjensidige forsikringer af fiskerbaade og fiskerfartøier paa de steder af kysten, hvor der kunde samles interesse og enighed om saadanne, og dette har tildels vist særdeles gode resultater ogsaa i retning af billige præmier.

Det vigtigtigste var oprettelsen af Søndmøre assuranceforening for fiskerfartøier, hvis præmier er meget lave, og hvis administrationsudgifter har været meget smaa. Den optager fiskerfartøier hjemmehørende mellem Stat og Kristiansund. Da foreningen har tilsigtet inden sit distrikt at optage alle slags ogsaa smaa og mindre solide fiskerfartøier, har den ved den store tilslutning, den har faaet, været til megen nytte for fiskerbefolkningen i disse egne. Thi uden denne adgang til forsikring havde den sterke udvikling af de søndmørske havfiskerier neppe kunne gaaet saa greit og godt, som den har gjort. Den stiftedes i 1891 med kun 25 fartøier, havde ved udgangen af 1898 234 og i 1899 317 fartøier med en forsikringssum af over 400 000 kr. og en takstsum af over 600 000, da den kun forsikrer $^2/_3$ af takstsummen. Den beregnede kun $1^1/_2$ % præmie for et helt aar med ekstrapræmie for enkelte fiskerier og farvande. Uagtet den billige præmie havde foreningen lagt op et reservefond af ca. kr. 9 000, til Titranulykken indtraf. Efter denne blev erstatningen saa stor, at alt dette medgik, og et beløb af flere tusinde kr. yderligere maatte til. Foreningen anbefaledes da til en understøttelse af staten, mod at forhøie sin præmie for fremtiden. Denne blev derefter 2 % med de før nævnte ekstrapræmier, men bevilgning opnaaedes ikke. Senere har foreningen fortsat sin gavnlige virksomhed, saa at opgjøret for 1906 viser, at den omfatter 331 fartøier og dæksbaade til en samlet takstsum af over 1 million kroner, hvoraf foreningen forsikrer de $^2/_3$, nær 700 000 kroner. Præmieindtægten udgjorde ca. 12 000 kr. og administrationsomkostningerne kr. 1 484.45. Den eiede samtidig over 15 000 kroner. Over det halve antal af de forsikrede fartøier har motor. Da denne forening fastholder sin bestemmelse om, at foreningen kun forsikrer $^2/_3$ af takstsummen, og det offentlige forlanger en forsikring af mindst $^3/_4$ for de fartøier, der har laan af havfiskefondene, har disse fartøier ikke kunnet benytte foreningen.

En anden forening af stor interesse er Flekkerø baadassuranceforening, der har bestaaet i over 8 aar, den oprettedes i 1899, havde ved udgangen af 1906 en forsikringssum af ca. 72 000 kr. og et fond af nær kr. 3 000. Dette uagtet præmien kun er $^1/_2$ % pr. aar med tillæg af $^1/_2$ % for de baade, som driver vintersildfisket. Den

erstatter $^4/_5$ af skaderne. Dette resultat viser, hvad en sammenslutning af en sterk begrændset befolkning af dygtige fiskere og gode sjømænd med ordenssans og under gjensidig skarp kontrol kan udrette i retning af billig forsikring. Idethele staar den sammenslutningsevne, som paa denne lille ø viser saa gode resultater ogsaa i redskabsassurance, fælles handel med fangsten af makrel og sild, fælles ishuse til denne bedrift, meget høit og er et udmerket eksempel til efterligning.

Søndenfjeldske gjensidige assuranceforening for fiskerbaade er stiftet i 1902 med distrikt fra Søgne i vest til Høivaag i øst og kan formentlig ansees stiftet efter det gode eksempel Flekkerøforeningen har givet. Denne har en præmie af $^1/_2$ % for halvaaret med $^1/_2$ % tillæg for en gruppe fiskerier udenom makrel- og sildefisket. Den har 52 baade til en assurancesum af ca. 63 000 kr., opsparet fond 1 564 kr. og ligesom Flekkerøforeningen ikke underskud et eneste aar og med et minimum af omkostninger til bestyrelse.

I disse egne er forlisprocenten saa ringe, at begge disse distrikter efter sigende kun har havt 3 totalforlis af fiskerbaade i 25 aar.

Nordpaa har vi Fosens baadassurance, der har været i virksomhed fra 1890 for Stadsbygden, Ørlandet og Bjugn, med nogen senere udvidelse. Den forsikrer baade under de forskjellige fiskerier for yderst billige præmier og med et saa heldigt udfald hidtil, at det stiller foreningen i høide med det bedste, vi har i disse henseender.

Opgaver for de sidste aars virksomhed er jeg ikke i besiddelse af.

Ibestad gjensidige baadforsikringsforening „Fram“ var i virksomhed 1896 og havde i 1906 forsikret 88 baade til en takstværdi af over 221 000 kr. Foreningens fond og beholdning var ved udgangen af aaret ca. 9 000 kr. I 1907 er allerede forsikret 106 baade til værdi 297 000 kr. Den assurerer ikke motorer, men baadene, hvori motoren staar. Deltagelsen er sterkt stigende. I 1900 var der kun assureret 28 baade. De fleste aar har foreningen havt overskud trods den billige præmie af 2 % for aaret. For 1898 var dog udlignet en større ekstrapræmie paa grund af tab. Virksomheden maa betragtes som særdeles heldig og velordnet, naar man tar hensyn til de haarde farvand, Finmarken, yttersiden af Senjen m. v., som de fleste af disse baade driver sit fiske paa.

De her nævnte fem foreninger nævnes som de mest fremtrædende gjennem sin billighed, det heldige forløb af virksomheden, det antal aar de har virket og fordi de netop har optaget baade aabne og andre fiskerbaade, som ellers har havt vanskeligheder for at opnaa forsikring. De viser klart og tydeligt, at baade aabne og dækkede fiskerbaade under velordnede forholde og i foreninger af mindre omfang ikke er daarlige

resikoer, men saa gode, som nogen anden sjøforsikring baade nordpaa og sydpaa i Norge.

Tildels nogen tid foran disse foreninger stiftedes, søgte jeg, medens jeg var fiskeriinspektør i Nordland og Tromsø amter, at vække sansen for en større gjensidig forsikringsforening for baade i det nordlige Norge. I december 1891 kunde jeg sammen med daværende fiskeriinspektør Fleischer i Finmarken udsende indbydelse til dannelse af en saadan forening, som derefter i en række møder støttedes ved udtalelser og foreløbig indtegning af baade, indtil man i 1895 havde faaet foreningen stiftet og dens love approberet. Under navn af „Samhold" blev dens kontor oprettet paa Tromsø, og den erholdt et for dens reservefond bestemt tilskud af staten og paa anden maade. Foreningen forsikrede for hele aaret, men desuagtet fik den liden tilslutning af de almindelige vinterfiskebaade og andre fiskerfartøier med mindre resiko, men ligesom Senjens baadforsikringsselskab mest finmarksdrivende baade og andre med større resiko. Efter at nogle aar havde givet lidt overskud, begyndte foreningen at vise underskud fra 1899 af og maatte i 1904 ophøre at tegne forsikringer, da reservefondet var opbrugt. Et forsøg paa atter at skaffe tilstrækkeligt reservefond fra staten mislykkedes. Aarsagerne til, at denne forening gav et saa daarligt resultat, medens Ibestad baadforsikringsselskab, hvis baade drev omtrent de samme fiskerier som de i „Samhold" forsikrede, og med langt lavere præmier desuagtet holdt balance i mange aar, er vistnok af forskjellig art, dels ligger det vel i den gode kontrol, som i Ibestad-foreningen kunde føres under det forholdsvis ringe omfang, foreningen havde, medens „Samhold" tog baade paa hele Tromsø stift, dels i at „Samhold" faldt ud af sin oprindelige plan som forsikringsselskab kun for hele aaret og gik over til korttidsforsikring, hvorved den erholdt mange af de sletteste resikoer for de farligste aarstider alene, dels maaske ogsaa i den mindre kyndighed, som delvis udvistes af besætningen paa nye sneseilsbaade i overgangstiden fra raaseil til sneseilsbaade.

Ved denne tid, da „Samhold" sluttede og tidligere, var saaledes den del af kystbefolkningen, som ikke fik være med i de foran nævnte mindre foreninger, henvist til at søge ind i de væsentlig for kystfartens fartøier oprettede gjensidige foreninger, forsaavidt de hørte til den landsdel, som hver forening omfattede. Saaledes forsikredes et ikke ringe antal af de mere værdifulde fiskerfartøier i Aalesund og Molde gjensidige skibsassuranceforening, i Jondals skibsassuranceforening, i Skudesneshavns, i Moster, Sulens og i flere til rimelige præmier. De, der hørte hjemme udenom disse foreningers distrikter, maatte søge til de forsikringsselskaber ogsaa udenlandske aktieselskaber, der tegnede forsikring paa fiskerfartøier. Til disse maatte ogsaa de fiskere henvende sig, hvis fartøier var af for stor

værdi, til at de først nævnte mindre lokalforeninger kunde overtage den hele resiko. Denne forsikring faldt dog meget kostbarere end de lokale foreningers, og vi har eksempler paa, at der enkeltvis er bleven betalt 9 % pr. anno, og ofte betales omkring 7 %.

Forholdene var og er saaledes høist ujævne, fra den billigst tænkelige forsikring fra ca. $1^1/_2$ til $2^1/_2$ % inden de lokale foreningers begrænsede omfang og for fartøier af mindre værdi, til almindeligst fra 6 % til 7 % for fartøier af større værd og for de smaa, som ikke omfattes af de lokale foreninger. En hel del aabne baade eller mindre klinkede dæksbaade er paa større strækninger af kysten ganske udelukket fra at kunne faa tegne nogen forsikring.

Under disse forholde og med det for øie, som i forsikring af fiskerfartøier er opnaaet i Danmark for eks., fæstede jeg mig ved den tanke, at faa oprettet en gjensidig forening for fiskerfartøier for det hele land. Efter at have virket for saadan paa flere maader udarbeidede jeg i juni 1904 en forestilling om sagen, der gik ud paa oprettelsen af en gjensidig forsikringsforening for fiskerfartøier, store og smaa, som omfattede hele landet, saaledes at først og fremst alle de fartøier, som havde laan af havfiskefondene, var forpligtet til at være med og saa, at den optog alle andre, som vilde være med, og hvis udstyr og fartsforholde faldt ind under foreningens regler.

Dette fik forsaavidt tilslutning hos fiskeriraadet samme aar, som dette udtalte: „Spørgsmaalet om havfiskefartøiers og baades assurance ved statshjælp udsættes til næste aar. Man anmoder fiskeristyrelsen og departementet om at lade Dahls forslag om en gjensidig statskontrolleret og statsunderstøttet forsikringsforening for fiskerfartøier videre behandle med tilkaldelse af sagkyndig assistance og udarbeide love, forsikringsregler, præmiesatser m. m., saa at alt dette ligger udredet for det offentlige til næste aar.“

Nordlands handelsstands fællesforening havde anbefalet sagen tidligere, og ellers var der nordpaa en hel del sympati for denne reform.

Hos departementet og andre vandt den derimod ikke bifald, og inden kort tid kom bestræbelserne derved ind paa det spor, at oprette lokale foreninger af større eller mindre omfang. Og unegtelig var eksemplet fra Søndmøre, Ibestad og andre steder meget fristende til efterligning. Under dette sikrede det offentlige sig ved kontrakter med forskjellige selskaber, at fartøier og baade med havfiskelaan altid var sikret aarsforsikringer, dog i regelen til mellem 6 og $7^1/_2$ % præmie.

Forholdet er derfor nu det, at man for fiskerfartøier og fiskerbaade for Finmarken har faaet en amtsforening kaldet „Nordkyn“ med understøttelse af stat og amtskommune, derefter har man sydover, foruden de tidligere nævnte ældre foreninger, faaet en række smaa lokale

foreninger, som dels nylig har begyndt sin virksomhed, dels skal begynde denne. Af saadanne kan nævnes „Tryg“ i Kristianssund, oprettet i 1902, „Uræd“ i Karlsø, „Fremskridt“ i Harstad, „Enigheden“ i Berg i Senjen, Andenes baadforsikring, „Fremad“ i Dyrø, en forening for Skjærvø og Lyngen, „Bratsbergs og Nedenes gjensidige assuranceforening for fiskerfartøier“ i Langesund, Espeværs i Espevær m. v.

Dette er et stort fremskridt, forsaavidt som de egne, der ikke har en lokalforening for sine fiskerbaade, er bleven mindre vidtstrakte end før, og der er udsigt til, at det gode forløb med billig og dog hidtil sikker forsikring som foreningerne paa Søndmøre og Flekkerø, i Ibestad og Fosen kan opvise, ogsaa kan opnaaes i flere andre større eller mindre bygdelag. Man maa imidlertid herunder lægge vel merke til de mangler, der hefter ved denne tilstand:

For det 1ste at de lokale foreninger endnu ikke paa langt nær omfatter den hele fiskeridrivende kyststrækning, og at mange distrikter med mindre udviklet fiskeribrug har det mindre let for at faa foreninger stiftet.

For det 2det at der altid vil herske en vis utryghed over dem særlig i de første aar. Man har ogsaa eksempler paa lokalforeninger, som er rammet af mere end almindelige uheld i begyndelsen af sin virksomhed, og som derfor har maattet slutte, tildels med betydelig tab for de skadelidte forsikrede, fordi medlemmernes antal har været forlidet til at faa skaden betalt ved fordeling paa medlemmerne og af mangel paa fond.

For det 3die at omtrent alle lokalforeninger maa indskrænke sig til at forsikre et vist mindre maksimumsbeløb, ofte af ringe størrelse.

Fra 2 000 til 6 000 kr. maksimumsforsikring er almindeligst for de omtalte lokalforeninger.

Dette sidste er efter min mening en stor mangel ved de smaa foreninger. Enhver fisker, der vil og kan skaffe sig et godt og hensigtsmæssigt fartøi for de større fiskerier, der drives længere fra hjemstedet og med den nyeste og anerkjendte udrustning, vil i ingen af de smaa lokalforeninger kunne faa forsikret den kapital, han sætter ind i foretagendet, men maa henvende sig til de større forsikringsselskaber for det hele eller en del af kapitalen.

For det 4de strider denne ordning mod den grundsætning for forsikring, at risikoen maa være godt fordelt, saa at en forening ikke kommer at have en altfor stor del af denne bunden til bedriften fra en enkel udsat havn eller paa et havstykke af indskrænket

omfang, eller at forsikringen omfatter et altfor ringe antal fartøier. Denne grundsætning er almindelig anerkjendt og kan ikke bestrides, men derimod bliver det altid en skjønsag for den enkelte om og naar denne resikoens fordeling er tilstrækkelig tilstede, og naar man kan anse antallet af vedkommende forenings fartøier stort nok.

Fordelene ved de smaa foreninger vil nærmest ligge i den gjensidige kontrol, som medlemmerne forer med hinanden, og som lettes ved det fuldstændige kjendskab, man har til hinandens greier og driftsmaade, og som derfor muliggjør, at man kan balancere med en saa lav præmie, som gjort i Søndmøre, Flekkerø, Fosen og Ibestad.

Hvorledes skal man saa kunne vedligeholde fordelene ved lokalforeningerne og tillige mest mulig ophæve de paaviste mangler?

Dette spørgsmaal trænger nu saa sterkt i forgrunden, at det ikke kan bortvises, ja at dets løsning ikke kan opsættes, uden at man imedens vil befinde sig under ganske utrygge og ufuldstændige forholde, til skade for en sund udvikling og muligt til tab for enkelte, naar der indtræder skader af større omfang.

Min mening er, at dette maa ske gjennem en velordnet reassurance, hvortil alle de bestaaende lokalforeninger for fiskerbaade og fiskerfartøier havde adgang.

Naar man ikke kan faa istand en forsikringsforening for det hele land, der for mig staar som det ideale og fuldstændigste, og som jeg mener med lethed burde kunne ordnes af det offentlige, saa maa man ialfald gjennem en reassurance byde alle foreninger mulighed for en paa sund basis hvilende forsikring.

En reassurance kan man tænke sig dannet:

enten 1. ved kontrakt med en samling af større forsikringsselskaber.
(Der har været ført underhandlinger om denne mulighed, og der er stor villighed dertil, saa tilbud er bleven antydet og foreløbig endog udarbeidet).
Eller 2. ved at samtlige lokalforeninger enedes om en fælles reassuranceordning sig imellem,
eller 3. at en saadan kom istand ved statsforanstaltning.

I hvilkensomhelst af disse tre former reassurancen kom istand, vilde saaledes kontrollen, alle opgjør og takster og den indre administration m. v. blive hos lokalforeningen, som kunde opretholde sine billige præmier ialfald for en lavere del af forsikringssummen, og reassurancefor-

bindelsen vilde føre til, at man kunde optage de større eller værdifuldere fartøier i lokalforeningerne, som nu er udelukket ved de smaa maksimumsbeløb. Endvidere vilde lokalforeningerne kunne forsikre paa længere fiskefarvande.

Hvor rigtig disse betingelser er for fiskeribedriftens udvikling vil mine herrer se bedst af denne udstilling, der byder paa en saa smuk samling af motorfartøier, hvoraf flere saa værdifulde, at de fleste af de nævnte smaa lokalforeninger ikke kan assurere mere end en liden del af deres værdi. Motorerne det er nutidens og ialfald den nærmeste fremtids store fremstød:

for fiskeriet i almindelighed,
for deltagelse i fisket paa længere bortliggende farvande,
for muligheden af at anvende den muskelkraft og det intense arbeide, som roning i stille veir og andovning under fangstarbeidet hidtil har fordret af fiskerne, til selve fangstens bevarelse, til redskabernes bedre pasning, til forøgelse af disses mængde under brugen og
gjennem dette til en til nylig uanet forøgelse af den driftige og intelligente fiskers aarsindtægt.

Det er meget vanskeligere at forsikre den kapital, egen eller laant, man maa anvende til en god og moderne fiskerbaad, paa en fuldt tilstrækkelig maade og til billig pris under nærværende forholde, end med en ordnet og tidsmæssig reassurance, hvorhen alle lokalforeninger kan søge.

Og endelig vilde reassurancen fuldstændig beskytte lokalforeningerne mod den vanskjæbne, der allerede har rammet paa sine steder, at de ikke har kunnet godtgjøre for de lidte forlis og derved paafort sine medlemmer mere eller mindre betydelige tab.

Oprettelse af flere lokalforeninger for de kyststrækninger, der endnu ikke har faaet saadanne istand, vil ved reassuranceordningen blive langt tryggere og lettere og maa derfor antages da at kunne ske i al den omfang, som fiskeribedriften fordrer.

Før jeg slutter maa jeg lægge et ord ind for en ordning med præmien, som jeg anser af stor betydning for et godt resultat. Jeg mener nemlig, at denne i alle lokalforeninger bør være noget høiere, end den nu ofte er. Man vil steile for et saadant forslag om en fordyrelse af præmien, men hvis man tillige indfører bonus, vil der ingen fordyrelse ske ved en noget høiere præmie, men de lidt høiere præmier vil kun være en sikkerhedsforanstaltning eller forudbetaling, som ikke koster mere tilslut end forsikringen altid nødvendigt maa koste, og

som senere bringer den mulig formeget betalte præmie tilbage til betaleren deraf.

Ligesom man maa forudsætte, at tabene ved en forsikring et eller andet aar kan blive saa betydelige, at ikke alene præmien gaar med, men at der maa udlignes tillægspræmie, og endog at denne kan blive høi, ligesaa maa man ogsaa regne med, at foreningerne i heldige aar kan give overskud. Dette overskud repræsenterer imidlertid den sum, som vedkommende forsikrede har betalt formeget for det aars forsikring og bør paa den mest rimelige maade komme disse tilgode. En aldeles udmerket og stor gjensidig forsikringsforening for fiskerfartøier har man i Frederikshavn i Danmark, hvilken med forholdsvis lave præmier med stort held og ringe administrationsudgifter har virket gjennem mange aar. Her har man fordelt hele overskuddet af et aars forsikring som bonus paa de enkelte fartøier i procentvis forhold til den betalte præmie, hvorved ikke nogen enkelt forsikret betaler større præmie, end der virkelig har været nødvendig. Jeg har faaet det indtryk, at denne ordning har givet et særdeles godt resultat, om end man har ønsket ogsaa at kunne sætte noget af til et reservefond for den hele forening, hvad der senere er indført. Jeg anbefaler af al magt, at man optager dette princip med bonus i alle lokalforeninger, saaledes at man afsætter en mindre del af overskuddet — til eks. $^1/_4$ eller $^1/_3$ til et almindeligt reservefond, og at resten fordeles som bonus til de forsikrede, dog saaledes, hvad der ogsaa sker i Frederikshavn, at pengene ikke udbetales aarlig, men først ved fartøiets salg eller udmeldelse af foreningen. Imedens bliver de krediteret vedkommende fartøis konto og tjener til reservefond for dette for den tillægspræmie, som kan komme til at blive udlignet i uheldige aar.

Dette passer for hvilkensomhelst forening, der optager sine fartøier som forsikret for hele aaret og under forudsætning af, at man vedbliver at forsikre aar efter aar.

Alt hvad man betaler formeget faar man altsaa ved bonus-ordningen igjen, og naar tillægspræmie behøves i uheldige aar, har hvert enkelt fartøi i bonussen opsparede penge til at betale med, uden for det aar at have ekstra udlæg. Lad mig kort og godt sige, at Frederikshavnsforeningen staar for mig som en mønsterforening med hensyn til ordning, til billige præmier, til stor sikkerhed og til billig administration.

Fiskeridirektøren udsendte i mai d. a. en anmodning til de gjensidige foreninger, der er interesseret i fiskeribedriften, om at lade sig repræsentere i et møde idag til diskusion om reassurancesagen og da

ialfald nogle foreninger har sendt delegerede, vil saadant møde blive holdt her i direkte tilslutning til dette, hvorfor de delegerede anmodes om at samles ved afslutningen af mødet for at diskutere sagen og muligt træffe nærmere aftaler.

Til dette møde, som holdes paa fiskeridirektørens kontor indbydes ogsaa de tilstedeværende herrer, som uden at være delegerede er interesserede i lokalforeningernes virksomhed.

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

3DIE HEFTE 1907

I. **Beretning** afgivet af fiskeridirektøren om statens administration og arbeider til fiskeriernes fremme i budgetterminen 1ste april 1906 til 31te mars 1907.

II. **Aarsberetninger** fra fiskeriselskaber og fiskeriforeninger for terminen 1ste april 1906 til 31te mars 1907.

BERGEN
A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI
1907

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

3DIE HEFTE **1907**

I. **Beretning** afgivet af fiskeridirektoren om statens administration og arbeider til fiskeriernes fremme i budgetterminen 1ste april 1906 til 31te mars 1907.

II. **Aarsberetninger** fra fiskeriselskaber og fiskeriforeninger for terminen 1ste april 1906 til 31te mars 1907.

BERGEN
A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI
1907

Indhold.

I. Beretning

afgivet af

fiskeridirektøren om statens administration og arbeider til fiskeriernes fremme i budgetterminen 1ste april 1906 til 31te mars 1907.

A. Fiskeridirektørens kontor.

1. Den administrative virksomhed.

Fiskeridirektoriatet.

Den 15de september 1906 blev den tidligere fiskeristyrelse afløst af det nyoprettede fiskeridirektoriat. Ved oktober flyttetid samme aar fandt dernæst flytning og indredning af den nye institution sted i dennes nye lokaler. I løbet af høsten udførtes dernæst saadanne omordninger af kontoret og arbeidets fordeling mellem kontorpersonalet, som sammenslutningen af styrelsens tidligere to afdelinger medførte.

Foruden det betydelige kontorarbeide, der er forbundet med ekspeditionen af de løbende daglige forretninger, er der ved ved kontoret udført forskjellige større særlige arbeider, der nedenfor vil blive omtalt nærmere.

Ved fiskeriundersøgelsernes laboratorium har paagaaet bearbeidelsen af resultaterne af de hidtil udførte internationale havundersøgelser.

Fiskeforsøg i Finmarken og ruseforsøg ved Smølen er bleven ledet af kaptein Iversen; assistent Knut Dahl har ledet fiskeforsøg paa Skagerakkysten.

„Michael Sars“ har været ude paa togt fra 14de mars til 6te december 1906. Undersøgelsesarbeidet ombord har været ledet dels af Knut Dahl eller dr. Damas, dels af mig selv; leilighedsvis assistance har været ydet af Helland-Hansen, E. Kofoed og A. Wollebæk.

Angaaende arbeidet ved forsøgsstationen henvises til hvad derom anføres nedenfor under litra B, 3. Som stationens bestyrer fungerer fremdeles hr. Bull.

Fiskeriraadet.

Fiskeriraadet sammentraadte til sit aarlige møde den 6te juli 1906. Mødet varede til og med 13de s. m.

For første gang mødte der repræsentant for Bratsberg amt.

Som opmand i raadet valgtes A. Lothe.

Raadet behandlede først det af fiskeristyrelsen fremlagte budgetforslag for terminen 1907—1908.

Desuden behandledes en af fiskeristyrelsen fremlagt forestilling angaaende forøgelse af havfiskefondene, samt et af en af raadets repræsentanter fremsat forslag om flytning af fiskeridirektørens kontor til Kristiania. Videre behandledes forskjellige forslag angaaende stedet for fiskeriraadets møder i 1907 og 1908.

Ved raadets forhandlinger benyttedes den samme forretningsorden som tidligere.

Referat af raadets forhandlinger findes indtaget som bilag 22 til st. prp. no. 1 hovedpost VII for 1906—1907. Departementet bemerker angaaende referatet, at en saa vidtløftig gjengivelse af debatten hverken er hensigtsmæssig eller paakrævet. Næringskomiteen udtaler i den Anledning, at hvor det gjælder mindre vigtige eller nogenlunde kurante sager, vil det vistnok være tilstrækkeligt, at en mest mulig kortfattet gjengivelse af de fremkomne udtalelser optages i referatet. Hvor det imidlertid gjælder større og vigtige sager, som maatte forelægges raadet, vil det derimod vistnok være formaalstjenligt, at de fremkomne udtalelser gjengives i en saadan udstrækning, at de fremholdte momenter kan komme klart nok frem.

Fiskeriraadets møde iaar er berammet til sammentræde paa fiskeridirektørens kontor fredag den 6te september d. a.

Fiskeriinspektørerne.

I terminen 1906—1907 er ingen forandring foregaaet med disse stillinger. Med hensyn til flytningsspørgsmaalet kan bemerkes, at fiskeriinspektør Buvig har faaet tilladelse til indtil videre at blive boende i Haugesund og fiskeriinspektør Johnsen har faaet udsættelse til april 1908 med at tilflytte Tromsø.

Arbeidet med ansøgningerne om laan af havfiskefondene, kontrollen med fartøierne, deres assurance, vedligehold og fartsbevidnelser har op-

taget den største del af inspektørernes virksomhed og foranlediget særdeles betydeligt kontorarbeide.

For fiskeriinspektør Johnsens vedkommende oplyses i hans beretning om hans virksomhed i 1906, at hans journal udviser 1 361 indgaaende „fuldtlødige" nummere og hans kopibog ca. 1 200 udgaaende breve og ca. 600 andre ekspeditioner. Der er indsendt i aaret gjennem ham 79 andragender om laan af havfiskefondene, deraf 46 stk. om et samlet laanebeløb af kr. 125 750.00 af det ældre havfiskefond og 33 stk. om et laanebeløb af kr. 88 290.00 af Finmarksfondet. Han har foretaget flere reiser af større eller mindre varighed og længde inden sit distrikt og herunder holdt 14 foredrag om agnsagen, om assurance for fiskerbaade samt om underretningsvæsenet ved sildefiskerierne i Nordlands amt. Han har udarbeidet og ladet trykke cirkulærer om røgelaksens tilberedning, om uerens forsendelse i fersk tilstand samt om den amerikanske agnkasse. Han har tillige oversendt til Nordlands og Tromsø amters ordforere en indbydelse til dannelse af assuranceforening for fiskerbaade for hvert amt. Paa sine reiser har han havt møder med bestyrelserne for fiskeriforeninger og medvirket til stiftelse af Gildeskaal fiskeriforening. Han omtaler tilveksten af havfisket fra dette distrikt. Som distriktsformand i 3die di strikt af redningsselskabet erholdt han permission til at deltage i dette selskabs generalmøde.

Fiskeriinspektør Buvig fungerer som opsynschef under vaarsildfisket, hvilket ansvarsfulde og vanskelige arbeide kan siges at lægge beslag paa omkring 5 maaneder af aarets arbeidstid, iberegnet efterarbeide med beretningen derom. Han fortsætter tillige med affattelsen af beretningen om østlandsfisket og storsildfisket, hvis underretningsvæsen forøvrigt er overtaget af fiskeridirektoriatet, helt for det førstes vedkommende og til 21de januar for det sidstes, der senere falder sammen med tiden for vaarsildfiskets opsyn og besørges af opsynschefen. Om høsten 1906 foretog han en reise til Island, for at gjøre iagttagelser angaaende nordmændenes deltagelse i fisket der, og hans beretning derom vil foreligge i næste hefte af „Aarsberetning vedkommende Norges fiskerier". Desuden foretog han reiser for at inspicere fartøier med laan af havfiskefondene, hvorunder han ydede veiledning i laanesager disse vedkommende og konfererede med folk om forskjellige fiskerispørgsmaal. I et par uger i november maaned assisterede han Assessor P. Berg med indhentelse af yderligere oplysninger om Grisebo-spørgsmaalet og assisterede nogle dage i december den komite, som udarbeidede forslag til regler om kontrol med fiskerfartøier. Hans korrespondance i anledning havfiskefondene er meget betydelig.

Fiskeriagenterne.

Fiskeriagentstillingen i England, der var besluttet ophævet fra 1ste januar 1907, blev af stortinget høsten 1906 besluttet gjenoprettet.

Ved gjennemførelsen af den nye ordning af fiskeriadministrationen traadte fiskeristyrelsens formand, hr. Westergaard, tilbage til sin tidligere stilling som fiskeriagent i Hamburg, hvilken stilling han overtog fra 15de september 1906; samtidig fratraadte fiskeriagent Dundas stillingen.

Fiskeriagent Nielsen i St. Petersburg har opsagt og fratraadt sin stilling fra 1ste juni 1907.

Spørgsmaalet om denne stillings opretholdelse vil blive taget under behandling i budgetforslaget for 1908—1909.

Markedsberetninger fra agenterne er, efterhvert som de er bleven afgiven, bleven tilstillet aviserne direkte.

Aarsberetninger fra fiskeriagenterne Johnsen og Westergaard findes indtaget i 5te hefte 1906 af aarsberetningen.

Vragervæsenet.

Af nedenstaaende statistik vil man se, at sildevragningen gaar frem, trods fedsildfisket ogsaa i 1906 blev helt mislykket.

I kalenderaaret 1906 er følgende partier vraget i eksportpakning.

Vaarsild.

	100 kgr. pakn.	115 og 120 kg. pakn.
Bergens distrikt...	325 tdr.	1 280 tdr.
Haugesunds — ...	5 060 20/2 „	40 681 1889/2 „
Kopervik — ...		2 230 „
	5 385 20/2 tdr.	44 191 1889/2 tdr.

Skotsk behandlet vaarsild.

Haugesunds distrikt............. 3 477 tdr. 115 og 120 kgr. pakning.

Slosild (storsild).

Bergens distrikt	352 tdr.	100 og 110 kg. pakn.
Trondhjems —	115 „	100 og 115 „ —
	467 tdr.	100, 110 og 115 kg. pakn.
Trondhjems distrikt ...	231 „	rund 100 kg. pakn.

Islandssild.

Haugesunds distrikt 700 tdr. 100 kg. pakn. 68 tdr. rund 105 kg. pakn.

Nordsjøsild.

Bergens distrikt........... 37 tdr. 100 kgr. pakning.

Fiskepakket.

	Fedsild	Vaarsild	Slosild (storsild)	Islandssild	Nordsjø-sild
	tdr.	tdr.	tdr.	tdr.	tdr.
Trondhjems distrikt	115	0	250	1	0
Kristiansunds —	0	0	280	2 853	0
Florø —	0	700	1 614	0	0
Bergens —	0	6 884	2 211	10 866	1 346
Haugesunds —	0	11 414$^{400}/_2$	3 747$^{28}/_2$	25 692$^{221}/_2$	0
Kopervik —	0	0	586$^1/_2$	2 761	323
Stavanger —	0	170	700	6 245	0
	115	19 168$^{400}/_2$	9 388$^{29}/_2$	48 418$^{221}/_2$	1 667

Det samlede kvantum eksportpakket vraget sild:

Vaarsild 100 kg.	5 385$^{20}/_2$	tdr.
— 115 og 120 kg.	44 191$^{1889}/_2$	„
Skotsk behandlet vaarsild	3 477	„
Slosild (storsild) 100, 110 og 115 kg.	467	„
— rund 110 kg.	231	„
Islandssild 100 kg.	700	„
— rund 105 kg.	68	„
Nordsjøsild 100 kg.	37	„
	54 556$^{1909}/_2$	tdr.

Fiskepakket:

Fedsild	115	tdr.		
Vaarsild	19 168$^{400}/_2$	„		
Slosild (storsild)	9 388$^{29}/_2$	„		
Islandssild	48 418$^{221}/_2$	„		
Nordsjøsild	1 667	„	78 756$^{650}/_2$	„
			133 312$^{2559}/_2$	tdr.

mod ialt i 1905 118 070 tdr., i 1904 92 103 tdr., i 1903 44 365 tdr.

Navigationsundervisningen.

Navigationslærer J. Møinichen har afgivet følgende indberetning over sin virksomhed som lærer ved den offentlige navigationsskole for fiskere fra 1ste april 1906 til 31te mars 1907:

Det første kursus begyndte i Aalesund den 20de april med 4 elever. En af disse sluttede 29de mai paa grund af sygdom. Eksamen afholdtes 26de og 27de juni med det resultat, at samtlige 3 „bestod med udmerkelse“. Som censorer fungerede d'hrr. havnefoged Svendsen og styrmand Paul Paulsen fra Aalesund. Den 23de juni foretoges en øvelsestur med s/s „Basken“ af Aalesund.

Næste kursus begyndte 3die september i Trænen. Til kurset fremmødte 12 elever. Af disse sluttede en den 7de september. Kunde ikke følge med. En anden sluttede 9de september paa grund af dødsfald i familien. En tredie sluttede 14de september paa grund af sygdom. Eksamen afholdtes 2den og 3die november med det resultat, at 8 elever „bestod med udmerkelse“ og 1 fik „bestaaet“. Som censor fungerede hr. proprietær Dundas fra Lurø, forhenværende styrmand. Den anden censor, hr. kaptein Røring, fik i sidste øieblik lovligt forfald. Nogen anden censor kunde i farten ikke skaffes, hvorfor eksamen afholdtes med bare en censor. Nogen dampbaad til øvelsestur kunde ikke faaes for en rimelig betaling, hvorfor saadan tur blev sløifet.

Det 3die kursus begyndte i Kastnæshavn i Dyrø herred den 13de november med 12 elever. Af disse sluttede 2 den 15de og 17de november, da de ikke kunde følge med. 2 andre sluttede 23de november for at deltage i sildefiske. Eksamen afholdtes den 3die og 4de januar med det resultat, at 7 elever fik „bestaaet med udmerkelse“. 1 elev deltog hele kurset, men gik ikke op til eksamen. Som censorer fungerede d'hrr. ekspeditør U. Aagaard og kapt. Kjeldsen fra Tromsø. Den 29de december foretoges en øvelsestur med s/s „Hans Egede“ af Harstad. For at kunne blive færdig i Kastnæshavn til kurset i Berlevaag skulde begynde, maatte jeg de første 14 dage skole 10 timer pr. dag og senere 8 timer pr. dag.

4de kursus begyndte i Berlevaag den 10de januar med 13 elever. Af disse sluttede 1 den 20de januar. Manglede antagelig den tilstrækkelige interesse. 1 sluttede den 1ste februar paa grund af sygdom. Blev indlagt paa sygehus i Vardø. 1 sluttede 8de februar. Kunde ikke følge med. Atter 1 den 15de februar efter at have tilegnet sig de af ham selv forønskede kundskaber i kartnavigering. 5 elever sluttede 11te mars for at deltage i fisket, som var begyndt at blive lønnende. Samtlige 5 fik attest. Eksamen for de 4 øvrige afholdtes den 14de og 15de mars med det resultat, at samtlige fik „bestaaet med udmerkelse“. Som cen-

sorer fungerede d'hrr. havnefoged Gundersen og kaptein H. Engelsen, Vardø. Nogen øvelsestur blev der ikke tid til.

Vandrelærer i baadbyggeri.

For terminen 1906—1907 var hertil bevilget kr. 3 000.00; som vandrelærer fungerer fremdeles baadbygger Johannes Selsvik.

Der afholdtes først et kursus i Skaatø herred pr. Kragerø. Kurset var paabegyndt i forrige termin, nemlig 11te januar 1906 og afsluttedes 31te mai s. a. Der deltog 3 elever. Den baad, der byggedes som undervisningsgjenstand, var 41.8′ lang, 14.4′ bred med 6½ fods dybgaaende ballastet. Eleverne arbeidede desuden under den teoretiske undervisning hver en model efter den specielle skøiteform for installering af motor.

Næste kursus begyndtes i Komagfjord i Talvik herred den 23de juli 1906 og afsluttedes den 2den mars 1907. Herunder færdigbyggedes to større linebaade, hvorhos flere baade ombyggedes og reparerede. I kurset deltog 20 elever, hvoraf 2 ogsaa erholdt praktisk undervisning.

Næste kursus paabegyndtes, straks efter afslutningen af kurset i Talvik, i Sørkjos i Nordreisen. Dette kursus strækker sig ind i budgetterminen 1907—1908 og vil først afsluttes omkring august maaneds udgang.

Fiskeriselskaber og foreninger.

For budgetterminen 1906—1907 bevilgedes som statsbidrag til fiskeriselskaber og fiskeriforeninger kr. 33 320.00, hvoraf kr. 9 000.00 uden betingelse om distriktsbidrag og kr. 24 320.00 paa betingelse af et distriktsbidrag svarende til ¼ af statsbidraget.

Fiskeristyrelsen havde efter sagens behandling i fiskeriraadet for terminen 1906—1907 foreslaaet kr. 37 370.00, hvoraf kr. 9 000.00 uden betingelse om distriktsbidrag og kr. 28 370.00 paa betingelse af sedvanligt distriktsbidrag. Der bevilgedes saaledes ialt noget mindre end af styrelsen foreslaaet.

Regnskaber og aarsberetninger fra de forskjellige fiskeriselskaber og foreninger vil findes indtaget længere ude i nærværende hefte af aarsberetningen.

Stipendier for fiskere m. v.

For budgetterminen 1906—1907 var der til dette oiemed bevilget kr. 3 000.00, der fordeltes saaledes:

No.	Navn	Hjemsted	Stipendiets størrelse	Stipendiets anvendelse
			kr.	
1	Lorentz Jensen Bjørkeng.....	Dyrø	150.00	Studere storsildfisket.
2	Hans Mørk Larsen, Baadstø..	Stamnes	150.00	Studere storsildfiske og fisket med motorfartøi.
3	Kristian Gjertsen, Sund......	Flakstad	100.00	Ligesaa.
4	Hartvig Olsen Langenes	Øksnes	250.00	Studere motorer og fiske i Fredrikshavn.
5	Simon Hansen Ladberg......	Salangen	150.00	Studere ferskfiskhandelen og fiskens tilvirkning.
6	Sigvard Jensen Skjæret......	Dyrø	150.00	Studere fisket paa vestkysten.
7	Chr. Pedersen Kastnes	Do.	150.00	Studere sildefisket i Nordsjøen.
8	Chr. Brose, Gjøvik..........	Lyngen	150.00	Studere røgning af fisk.
9	Johan Lysvold Henningsvær..	Vaagan	250.00	Studere posenotfisket og motordrift i Fredrikshavn.
10	Viktor Vilhelmsen Taskeby...	Hjelmsø	150.00	Studere storsildfisket og motordrift.
11	Ole Iversen	Skjærvø	500.00	Studere bygning af motorbaade og motorers reparation.
12	Peder Mikalsen Vorterø......	Do.	40.00	Studere fiskeribedriften fra Kristiansund.
13	Ole Larsen Gjerstad	Buksnes	250.00	Studere posenotfisket og motordrift i Fredrikshavn.
14	Olaf A. Holthan, Veiholmen..	Edø	150.00	Studere posenotfisket efter sild og sei.
15	Hans Peder Isaksen Arneng..	Skjærvø	150.00	Studere posenotfisket og motordrift.
			2 740.00	

Der er saaledes uddelt ialt 15 stipendier til et samlet beløb af kr. 2 740.00. Restbeløbet kr. 260.00 blev som ubenyttet indbetalt i statskassen.

Fra stipendiaterne har man som sedvanligt modtaget indberetning om resultaterne af stipendiereiserne.

Havfiskefondenes forvaltning i tiden fra Iste april 1906 til 31te mars 1907.

I aarsberetning vedkommende Norges fiskerier for 1907, 2det hefte er indtaget en udførlig afhandling om havfiskefondenes historie og forvaltning indtil 31te januar 1907. Der henvises til denne afhandling og dens mange detaillerede bilag, særlig bilag 12, hvor der herredsvis findes opført det samlede antal dækkede fartøier inddelte i damp-, motor- og seilfartøier — de sidste atter i større og mindre. Samme bilag indeholder desuden for hver af disse fire grupper antallet af fartøier, som er anskaffede ved hjælp af offentlige laan. — I afhandlingens tekst side 227 ff. gives der for hvert enkelt amt en beskrivelse af den dækkede fiskeflaade og af de ydede statslaan, samt af hvorledes og med hvilket udbytte havfiskefondenes fartøier driver fiske. Sammesteds findes oplysninger om foreløbig tilstaaede laan samt om indkomne laaneandragender.

Angaaende de enkelte fonds forvaltning i budgetterminen 1906—1907 meddeles:

a. Det ældre havfiskefond.

Søgningen om laan i dette fond har ogsaa i denne termin været meget stor, uagtet der stadig er meddelt, at fondets midler er disponerede, saa at kun de indkomne afdrag kan anvendes til nye laan.

I budgetterminen er der ialt bevilget 44 laan til samlet beløb kr. 122 900.00. Disse fordeler sig paa de forskjellige landsdele, saaledes som efterstaaende fortegnelse viser.

Fortegnelse

over anviste laan i 1906—1907.

Amt	Antal laan	Deraf			Den stillede sikkerhed			Laane-summenes samlede beløb
		Til dæksbaade	Til seilfartøier	Til motorfartøier	Pant i fartøi	Kommune-garanti	Selvskyldner-kaution	kr.
Tromsø	25	25	—	—	—	25	—	53 800.00
Nordland	6	1	—	5	—	6	—	24 600.00
Nordre Trondhjem	2	1	1	—	1	1	—	2 700.00
Søndre —	3	1	—	2	—	3	—	1 100.00
Nordre Bergenhus	2	—	1	1	2	—	—	14 000.00
Bergen	1	—	—	1	1	—	—	10 000.00
Søndre Bergenhus	1	—	—	1	1	—	—	2 000.00
Nedenes	2	1	1	—	2	—	—	2 200.00
Kristiania	2	—	—	2	2	—	—	12 500.00
Ialt	44	29	3	12	9	35	—	122 900.00

Den 31te mars 1907 var følgende laan bevilgede, men endnu ikke anviste:

Amt	Antal laan	Deraf			Den stillede sikkerhed			Det tilsagte laans samlede beløb
		Til dæksbaade	Til seilfartøier	Til motorfartøier	Pant i fartøi	Kommune-garanti	Selvskyldner-kaution	kr.
Tromsø	9	8	—	1[1]	—	9	—	25 800.00
Nordland	5	2	—	3	—	5	—	11 100.00
Søndre Trondhjem	2	2	—	—	—	2	—	4 500.00
Romsdal	1	—	—	1	1	—	—	2 500.00
Nordre Bergenhus	1	—	—	1	1	—	—	2 000.00
Ialt	18	12	—	6	2	16	—	45 900.00

[1]) Fartøiet har dampmaskine.

Opgave

over de indtil 1ste april 1907 indkomne andragender om laan af det ældre havfiskefond, hvilke til samme tid ikke var behandlede paa grund af manglende laanemidler.

Amt	Antal andragender	Ansøgte laanebeløb	Ansøgte laan til motor-fartøier
		kr.	
Smaalenene	1	5 000	1
Bratsberg	3	15 060	2
Nedenes	1	1 000	1
Lister og Mandal	1	3 000	—
Stavanger	1	12 000	—
Søndre Bergenhus	4	28 840	1
Nordre —	3	54 500	2
Romsdal	15	62 800	10
Søndre Trondhjem	3	11 500	1
Nordland	13	30 000	4
Tromsø	87	233 800	3
Ialt	132	457 500	25

Efter fiskeristyrelsens forslag er fondet ved stortingsbeslutning af 13de april 1907 forøget med kr. 400 000.00.

Opgave

over den pr. 31te mars 1907 udestaaende, ikke forfaldne kapital af det ældre havfiskefonds midler. Meddelt af finansdepartementets aktivkontor.

Kristiania			kr.	12 500.00
Smaalenenes amt			„	14 400.00
Jarlsberg og Larviks amt			„	3 500.00
Bratsberg amt			„	4 300.00
Nedenes amt	kr.	8 900.00		
Risør	„	3 600.00	„	12 500.00
Lister og Mandals amt			„	13 402.87
Stavanger amt	kr.	19 300.00		
Haugesund	„	9 966.67	„	29 266.67

Søndre Bergenhus amt			kr.	21 605.72
Bergen			„	10 000.00
Nordre Bergenhus amt			„	49 983.27
Romsdals amt	kr.	22 716.42		
Aalesund	„	7 594.80		
Kristianssund	„	31 541.64	„	61 852.86
Søndre Trondhjems amt	kr.	16 710.00		
Trondhjem	„	716.66	„	17 426.66
Nordre Trondhjems amt			„	10 796.67
Nordlands amt			„	147 337.80
Tromsø amt	kr.	200 191.42		
Tromsø by	„	9 298.53	„	209 489.95
Finmarkens amt			„	7 036.66
			kr.	625 399.13

I terminen er et restlaan — i Aalesund — opgivet til indfordring til beløb af kr. 281.67, der ansees uerholdeligt, da vedkommende debitorer er i daarlig økonomisk stilling.

b. Det nye havfiskefond.

I budgetterminen 1906—1907 er anvist af dette fond følgende laan til anskaffelse af fiskedampskibe:

1 laan til Stavanger amt, stort	kr.	12 000.00
1 „ - Nordre Bergenhus amt, stort	„	20 000.00
1 „ - Romsdals amt, stort	„	17 500.00
Tils.	kr.	49 500.00

Desuden er tilsagt, men ikke anvist:

2 laan til Stavanger amt	kr.	24 000.00
8 „ - Nordre Bergenhus amt	„	141 000.00
3 „ - Romsdals amt	„	36 000.00
Tils.	kr.	201 000.00

Ved stortingsbeslutning af 13de april 1907 er fondet forøget med kr. 100 000.00, samtidig som kr. 70 000.00, der var udlaant til det ældre fond, blev ført tilbage til det nye fond — begge foranstaltninger efter forslag af fiskeristyrelsen.

Opgave

over den pr. 31te mars 1907 udestaaende, ikke forfaldne, kapital af det nye havfiskefonds midler. Meddelt af finansdepartementets aktivkontor.

Jarlsberg og Larviks amt — Tønsberg			kr.	18 000.00
Stavanger amt — Stavanger			„	48 000.00
Nordre Bergenhus amt			„	119 500.00
Bergen			„	30 000.00
Romsdals amt	kr.	86 000.00		
Aalesund	„	105 200.00		
Kristianssund	„	35 000.00	„	226 200.00
Nordre Trondhjems amt			„	12 000.00
Nordlands amt			„	49 000.00
Tromsø amt			„	24 400.00
Finmarkens amt			„	13 600.00
			kr.	540 700.00

I budgetaaret 1906—07 er afskrevet som uerholdelig kr. 783.96, udgjørende det nye havfiskefonds fordring hos a/s „Stord havfiskekompagni“, Søndre Bergenhus amt, efter obligation af 9de, tinglæst 19de november 1901, stor oprindelig kr. 20 000.00, med pant i dampskibet „Sprut“, der blev solgt underhaanden, efterat staten havde faaet tilslag ved auktion den 9de januar 1905.

c. Finmarksfondet.

I budgetterminen 1907—1908 er anvist 10 laan med samlet laanebeløb kr. 16 500.00. 5 af disse laan har fuld kommunegaranti, 3 laan er givet mod pant i fartøiet og 10 % kommunegaranti, 1 laan mod pant i fast eiendom og 1 laan er sikret ved selvskyldnerkaution.

Desuden er tilsagt men ikke anvist 25 laan med samlet laanebeløb kr. 62 190.00. Alle disse laan er sikret ved pant i fartøiet og 10 % kommunegaranti.

Samtlige laan er givet til anskaffelse af seilskøiter, af hvilke der senere er indsat motor i én.

Fiskeridirektøren har i den forløbne termin anbefalet for handels- og industridepartementet at foreslaa Finmarksfondets regler forandret, saaledes at motorers værdi kunde medtages i den takst, som lægges til grund for tilstaaelse af laan. Departementet har imidlertid ikke fundet tiden inde til at foretage forandringer i reglerne, idet departementet finder, at ansøgere om laan til anskaffelse af motorfartøier fremdeles bør henvises til det ældre havfiskefond, hvor rentefoden er den samme som for Finmarksfondet.

Ifølge oplysninger fra finansdepartementets aktivkontor udestod der af Finmarksfondet som ikke forfalden kapital den 31te mars 1907 kr. 18 300.00.

Underretningsvæsenet.

I budgetaaret har fremgangsmaaden med at skaffe meddelelser fra de større fiskerier for deraf at sammensætte cirkulærtelegrammerne været uforandret og disse sendes i samme antal som før. Der er imidlertid i budgetaaret forhandlet om cirkulærtelegrammer vedkommende Islandsfisket, saadanne er bragt i orden i indeværende termin og udgaar som oplag no. 10 fra fiskeridirektoriatet.

Rapporter om skreifisket sendtes i budgetterminen under hele fisket en gang ugentlig paa samme maade som forrige aar.

Der udarbeides tillige en ugentlig oversigtstabel over de vigtigste fiskeriers udbytte — general rapport — som sendes nogle konsuler og andre, som ønsker den.

Fiskeridirektoriatet udsendte ogsaa i budgetterminen 1906—1907 cirkulærtelegrammerne om østlandsfisket og om storsildfisket paa vestkysten til 21de januar 1907, da disse sidste overtoges af inspektør Buvig som opsynschef for vaarsildfisket, med hvilket storsildfisket paa vestkysten delvis falder sammen.

I budgetterminen istandbragtes en ordning med hensyn til rapporter om klipfiskmarkedet paa Cuba. I henhold til denne ordning afsender legationen i Havana pr. post 10-daglige beretninger paa grundlag af de i bladet „Revista official de la Lonja de Viveres“ indeholdte opgaver over klipfiskimporten og priserne i Havana; ligeledes skal indsendes lignende maanedlige rapporter vedkommende hele Cuba. Disse rapporter vil af fiskeridirektoriatet blive oversendt børserne i Bergen, Aalesund og Kristiansund, ligesom de ogsaa indtages i „Norsk Fiskeritidende“.

Angaaende beretninger om klipfiskmarkedet i middelhavslandene er truffet den ordning, at konsulerne i Bilbao, Lissabon, Barcelona og Genua indsender beretninger hertil, der opslaaes paa Bergens børs og indtages i „Norsk Fiskeritidende“. Til de øvrige interesserede børser sendes disse beretninger fra Norges oplysningskontor for næringsveiene.

Fiskeristatistikken.

I budgetaaret er udgivet „Norges Fiskerier 1905“ som V 19 af Norges officielle statistik. De indsamlede opgaver for 1906, der nu paa

lidt nær er indkommet, er under bearbeidelse, og heftet for 1906 kan foreligge trykt ud paa høsten 1907.

Under A 2 i denne beretning vil man finde en oversigt over fiskerierne i 1905, saaledes som fiskeristatistikken viser deres resultater, og for 1906 foreløbige opgaver over de vigtigste fiskeriers fangstmængde.

Aarsberetning vedkommende Norges fiskerier.

I budgetterminen er udkommet af dette skrift følgende hefter:

1ste hefte 1906 indeholdende: Undersøgelser over nytten af torskeudklækning i østlandske fjorde.

4de hefte 1905 indeholdende: Fiskeforsøg i Finmarkshavet sommeren 1905 og undersøgelser over sild og sildefiskerier, meddelt fra fiskeristyrelsens videnskabelige afdeling.

2det hefte 1906 indeholdende: Beretning om fiskeristyrelsens virksomhed i budgetterminen 1905—1906 og aarsberetninger fra fiskeriselskaber og fiskeriforeninger for samme budgettermin.

5te hefte 1905 indeholdende: Beretninger om Finmarksfisket 1905, om skreifiskerierne i Nordlands amt udenom Lofotens opsynsdistrikt, i nordre og søndre Trondhjems amter og i Romsdals amt samt om makrelfisket i 1905.

3die hefte 1906 indeholdende: Beretning afgiven af udvalgsformanden Richard Hansen om Lofotfiskeriet 1906.

4de hefte 1906 indeholdende: Beretninger fra fiskeriinspektør Buvig om vaarsildfisket i 1906 og vaartorskefisket i nordre Bergenhus og søndre vaarsilddistrikt.

5te hefte 1906 om skrei- og makrelfiskerierne d. aar vil først udkomme i denne termin, men afsnittet om Finmarksfisket er udsendt i særaftryk.

Røvær—Titranfondet.

Status

for den under fiskeridirektørens forvaltning staaende del af Røvær- og Titranfondet pr. 31te december 1906.

1. Indestaaende i Bergens privatbank paa kontrabog no. 31 576 pr. 1ste januar 1906 .... kr. 66 455.69
2. Indestaaende i Bergens kreditbank paa kontrabog no. 64 672 pr. 1ste januar 1906................ „ 53 825.08

Indtægt i aaret 1906:

1. Renter i Bergens privatbank	kr.	2 658.20		
2. Do. i Bergens kreditbank	„	2 153.00	kr.	4 811.20
Fondet udgjør pr. 1ste januar 1907			kr.	125 091.97
hvoraf indestaaende i Bergens privatbank	kr.	69 113.89		
i Bergens kreditbank	„	55 978.08	„	125 091.97

2. Særlige arbeider og deres hovedresultater.

Om fiskerierne i 1905 og 1906.

Fiskeristatistiken er i budgetaaret udkommet for 1905 og udviser, at værdiudbyttet af de norske kystfiskerier **i 1905** efter de paa fiskepladsene betalte priser, udgjorde nær 31 337 000 kr., mere end nogensinde før. Til sammenligning hidsættes, at af de nærmest foregaaende 8 aar havde 1898 det mindste værdiudbytte med 20 653 000 kr. og 1900 og 1902 det største med respektive 29 395 000 og 29 364 000 kr., medens gjennemsnitsudbyttet for den hele periode fra 1866 af var 23.3 mill. kroner og for de sidste 10 aar til og med 1905 26.5 mill. kroner. Værdiforhøielsen fremkommer dog især ved prisernes stigen paa de fleste varer, medens mængden og vægtudbyttet særlig af skreifiskerierne og fedsildfisket har været langt nede.

Hvorledes det ovenfor angivne bruttoudbytte, som fiskerne har havt af bedriften, fordeles mellem de forskjellige slags fiskerier, sees af nedenstaaende tabel, der for sammenligningens skyld omfatter aarene 1903, 1904 og 1905.

Fiskerier	1903		1904		1905	
	Værdiudbytte 1 000 kr.	Pct.	Værdiudbytte 1 000 kr.	Pct.	Værdiudbytte 1 000 kr.	Pct.
Skreifiskerierne	11 405	39.45	14 019	52.10	16 167	51.59
Fedsildfiskerierne	2 822	9.76	784	2.91	982	3.14
Vaarsildfiskerierne	3 338	11.55	2 089	7.76	2 814	8.98
Storsild- (og østlandssild-) fiskerierne	1 938	6.70	2 162	8.04	2 070	6.61
Brislingfisket	402	1.38	409	1.53	578	1.84
Smaasildfisket	513	1.77	340	1.27	832	2.65
Makrelfiskerierne	626	2.16	679	2.53	1 252	3.99
Laks- og sjøørretfiskeriet	913	3.15	841	3.13	902	2.88
Andre fiskerier	6 331	21.91	4 938	18.31	5 010	15.99
Hummerfangsten	622	2.15	644	2.40	724	2.31
Østersfangsten	5	0.02	5	0.02	6	0.02
Ialt	28 915	100	26 910	100	31 337	100

Udbyttet af havfisket samt sæl- og hvalfangsten i 1905 er beregnet til . . . . kr. 8 929 000

Naar hertil lægges det beregnede aarlige gjennemsnitsudbytte af elvefisket af laks og sjøørret . . . . „ 277 000

vil den samlede fangst af sjødyr i 1905 beløbe sig til en værdi af kr. 40 543 000 mod kr. 34 744 000 i 1904 og kr. 37 682 000 i 1903.

Paa de forskjellige strækninger af Norges kyst var det samlede værdiudbytte af kystfisket for de samme aar saaledes fordelt:

Kyststrækning	1903		1904		1905	
	Værdiudbytte 1 000 kr.	Pct.	Værdiudbytte 1 000 kr.	Pct.	Værdiudbytte 1 000 kr.	Pct.
1. Skageraks kyst .... (Fra den svenske grænse til Lindesnes).	2 249	7.78	2 359	8.77	2 770	8.84
2. Nordsjøens kyst .... (Fra Lindesnes til Stat).	5 449	18.84	4 077	15.15	5 645	18.01
3. Det norske havs kyst .. (Fra Stat til Søroen i Finmarken).	17 632	60.98	15 311	56.90	16 495	52.64
4. Ishavets kyst	3 585	12.40	5 163	19.18	6 427	20.51
Ialt	28 915	100	26 910	100	31 337	100

Fiskernes antal er beregnet for hvert fiske, hvori de deltager, og da en fisker kan deltage i mere end et fiske og under skreifiskerierne især ofte flytter fra distrikter med tidligt eller daarligt fiske til saadanne, hvor fisket falder senere eller bedre, er deres virkelige antal i landet langt mindre end det antal, der fremkommer ved at lægge antallet fra de forskjellige fiskerier sammen.

For 1905 i sammenligning med de 8 foregaaende aar stiller deltagernes antal sig saaledes for de her opførte tre fiskerier:

Aar	Skreifiskerierne	Fedsildfiskerierne	Makrelfiskerierne
1897	92 693	28 352	2 566
1898	89 292	21 203	2 654
1899	77 139	13 828	2 605
1900	82 098	20 705	2 741
1901	75 866	19 537	7 055
1902	75 999	27 782	3 420
1903	73 471	32 750	3 740
1904	77 460	11 226	4 483
1905	83 286	8 492	9 516

Skreifiskeriernes antal har aftaget, særlig i Lofoten, efterhvert under de daarlige fiskerier efter 1897, men steget noget i 1905 under de bedre forholde, som især prisstigningen har bevirket. Fedsildfiskernes antal varierer overmaade sterkt efter sildens forekomst og sank i 1905 lavere end paa lange tider, fordi fisket mislykkedes eller helt udeblev paa store strækninger af kysten. Makrelfiskernes antal var usædvanligt stort i 1905, fordi fisket strakte sig længere nord end sædvanligt.

Fiskernes fordeling paa de forskjellige vigtigste fiskedistrikter amtsvis for disse tre fiskerier faldt saaledes:

a. Skreifiskerierne.

Aar	Romsdal	Nordland	Finmarken
1897	12 244	41 648	21 942
1898	12 017	38 744	19 471
1899	10 997	32 971	16 683
1900	10 815	31 818	21 908
1901	10 851	26 483	19 396
1902	11 515	31 167	16 828
1903	12 482	31 006	13 597
1904	11 614	30 520	18 799
1905	11 886	31 160	24 243

b. Fedsildfiskerierne.

Aar	Søndre Bergenhus	Nordre Bergenhus	Romsdal	Søndre Trondhjem	Nordre Trondhjem	Nordland	Tromsø
1897	1 399	1 470	3 418	1 914	1 617	10 221	7 951
1898	989	3 632	2 508	2 271	1 218	3 371	3 295
1899	200	30	2 143	2 220	3 059	5 148	875
1900	584	1 124	1 622	2 864	2 814	10 631	587
1901	110	—	629	1 740	2 737	13 544	640
1902	1 270	4 214	2 781	3 981	1 526	9 998	3 272
1903	—	2 045	3 252	5 617	3 116	12 614	5 482
1904	—	90	90	1 172	2 140	7 710	—
1905	360	30	494	850	4 276	2 040	120

c. Makrelfiskerierne.

Aar	Jarlsberg og Larvik	Lister og Mandal	Stavanger
1897	229	645	610
1898	414	572	488
1899	342	592	596
1900	435	688	666
1901	372	661	1 052
1902	597	642	969
1903	475	726	1 105
1904	548	828	1 369
1905	565	809	1 357

I 1905 deltog der desuden i makrelfiskerierne fra Bratsbergs amt 823, Søndre Bergenhus amt 1 520, Nordre Bergenhus amt 795, Romsdals amt 1 780 og Søndre Trondhjems amt 947 mand.

Opsynschefen ved vaarsildfiskerierne meddeler, at der ved vaarsildfisket var tilstede i søndre distrikt ca. 18 500 mand og i Nordre Bergenhus ca. 5 250 mand. Ved storsildfisket og vaarsildfisket for Romsdals amt var tilstede ca. 3 850 mand. I disse tal er medtaget seilere, arbeidere og besætning paa kjøbefartøier og salterier. Ved storsildfisket paa østlandet deltog 4 250 fiskere mod 3 100, 4 000, 4 500, 2 000 og 2 500 i de fem næstforegaaende aar.

Skreifiskerierne gav i de 39 aar fra 1866 til 1905 en gjennemsnitsfangst af 51.0 mill. stk. og i de nærmeste 10 aar før 1905 48.0 mill., medens 1905 kun gav 44.2 mill. stk., hvis værdi dog overgik 1897, som havde 61.7 mill. Forholdet vil nærmest sees af følgende tabel:

Aar	Stkr. fisk tusinder	Lever hl.	Rogn hl.	Samlet værdi kr.	Værdi pr. 100 stk. rund fisk kr. ø.
1897	61 675	130 187	54 575	12 430 000	20.15
1898	41 645	93 215	47 002	8 934 000	21.45
1899	37 584	114 051	40 308	11 122 000	29.59
1900	39 486	123 032	30 689	13 570 000	34.37
1901	40 216	110 730	41 981	12 602 000	31.09
1902	45 217	73 775	32 881	12 895 000	28.52
1903	44 721	21 676	24 386	11 405 000	25.50
1904	49 047	61 722	25 296	14 020 000	28.50
1905	44 204	96 076	36 266	16 167 000	36.57

Det er især skreifisket i Lofotens opsynsdistrikt, der i 1905, saavelsom i en række foregaaende aar, byder paa en ringe fangst, som dog i høi grad er opveiet af de stigende priser. Nedenstaaende tabel for de sidste 20 aar til og med 1905 vil vise forholdet.

Aar	Antal Fiskere	Opfisket Kvantum i Tusinder	Fisk pr. Fisker
1886..................	28 920	31 000	1 072
1887..................	28 030	29 700	1 060
1888..................	31 917	26 000	815
1889..................	30 083	17 200	572
1890..................	30 324	30 000	989
1891..................	30 378	21 050	691
1892..................	30 092	16 250	540
1893..................	26 683	27 000	1 012
1894..................	28 000	28 500	1 017
1895..................	32 600	38 600	1 184
1896..................	32 280	18 000	558
1897..................	31 312	25 800	824
1898..................	29 777	15 000	504
1899..................	24 461	15 000	613
1900..................	22 736	8 400	369
1901..................	18 555	13 000	700
1902..................	23 054	14 300	620
1903..................	18 277	13 700	750
1904..................	18 000	12 290	683
1905..................	20 626	13 500	654

Vinter- og vaarfisket (loddefisket) i Finmarken gav i 1905 et udbytte af 13 780 300 stkr. torsk mod 10 776 800 i 1904, beregnet som tidligere efter 270 kg. torsk = 100 st., der paa det nærmeste er gjennemsnitsvægt for linefisk gjennem en længere aarrække. Da Tiaarsgjennemsnittet og gjennemsnittet for de ovennævnte 39 aar fra 1866 var respektive 12.9 og 13.6 millioner, vil det sees, at fangsten var omtrent middels.

Skreifangsten i Romsdals amt var i 1905 meget under middels, og forholdet for de ni aar til og med 1905 vil sees af denne tabel:

Aar	Søndmør (med Aalesund)	Romsdal	Nordmør	Tilsammen
	Stkr.	Stkr.	Stkr.	Stkr.
1897	5 699 000	1 412 000	2 768 000	9 879 000
1898	4 245 000	1 236 000	2 092 000	7 573 000
1899	1 893 000	1 024 000	1 529 000	4 446 000
1900	3 069 000	1 343 000	1 520 000	5 932 000
1901	3 343 000	864 000	1 527 000	5 734 000
1902	2 829 000	1 101 000	2 866 000	6 796 000
1903	3 089 000	1 494 000	3 044 000	8 044 000
1904	1 567 000	1 240 000	3 622 000	6 429 000
1905	2 435 000	1 397 000	1 981 000	5 813 000

Skreifangsten i Tromsø amt mislykkedes omtrent helt og gav kun 0.7 mill. st. torsk mod fra 2 mill. (i 1896) til 5.5 (i 1901) for aarene fra 1896 til og med 1904.

Skreifisket søndenfor Stat gav ca. 578 400 stkr. torsk, Søndre Trondhjems amt 2 267 200 stkr., et meget godt udbytte, Nordre Trondhjems amt 1 515 000 stkr. I Nordlands amt gav Lofoten og Vesteraalen udenom Lofotens opsynsdistrikt 3 331 430 stkr., et ringe udbytte, Helgeland og Salten 2 708 900 stkr., et meget godt udbytte.

Skreiens vægt var bedre end de to foregaaende aar, om end ikke fuldt normal og leverholdigheden ligesaa. Nedenstaaende tabel viser gjennemsnitspriser paa fisken og biprodukterne angivet i kroner og øre for aarene fra 1897 til og med 1905:

Aar	Skrei		Lever	Rogn	Fiskehoveder
	Sløiet	Rund			
	100 stkr.		hl.		100 stkr.
1897	15.72	20.15	13.92	15.07	0.32
1898	16.53	21.45	13.32	15.34	0.37
1899	24.40	29.59	12.40	10.84	0.46
1900	28.45	34.37	13.67	16.38	0.69
1901	24.92	31.09	13.07	23.10	0.66
1902	23.83	28.52	16.28	20.22	0.60
1903	22.72	25.50	22.89	23.44	0.55
1904	23.00	28.50	28.66	29.73	0.56
905	29.76	36.57	17.33	33.00	0.57

1

a. Fedsildfisket.

Aar	Den hele fangstmængde hl.	Værdiudbytte kr.	Gjennemsnitspris pr. hl. kr. ø.
1897	885 000	3 192 000	3.61
1898	302 000	1 807 000	5.98
1899	283 000	1 769 000	6.25
1900	361 000	2 868 000	7.95
1901	195 000	2 032 000	10.41
1902	380 000	2 480 000	6.52
1903	627 000	2 822 000	4.50
1904	82 000	784 000	9.56
1905	73 000	982 000	13.53

b. Vaarsildfisket og storsild-(og Østlandssild-)fisket.

Aar	Den hele fangstmængde hl.	Værdiudbytte kr.	Gjennemsnitspris pr. hl. kr. ø.
1897	1 014 000	4 374 000	4.31
1898	825 000	3 473 000	4.21
1899 Vaarsild	529 000	2 365 000	4.47
1899 Storsild (og Østlandssild)	113 000	1 951 000	17.29
1900 Vaarsild	499 000	3 556 000	7.31
1900 Storsild (og Østlandssild)	179 000	1 708 000	9.51
1901 Vaarsild	508 000	2 705 000	5.32
1901 Storsild (og Østlandssild)	178 000	1 709 000	9.60
1902 Vaarsild	474 000	2 612 000	5.50
1902 Storsild (og Østlandssild)	138 000	1 928 000	14.00
1903 Vaarsild	632 000	3 338 000	5.28
1903 Storsild (og Østlandssild)	186 000	1 938 000	10.42
1904 Vaarsild	528 000	2 089 000	3.98
1904 Storsild (og Østlandssild)	264 000	2 162 000	8.19
1905 Vaarsild	633 000	2 814 000	4.44
1905 Storsild (og Østlandssild)	237 000	2 070 000	8.72

Det vil heraf sees, at fedsildfiskets udbytte blev omtrent som i 1904 og var saaledes ogsaa i 1905 helt mislykket for store dele af kysten. Over $^3/_5$ af fangsten og værdien faldt paa Nordre Trondhjems amt. — Vaarsildfiskets kvantum og værdiudbytte blev noget større end foregaaende aar. — Storsildfisket gav mindre kvantum og værdiudbytte end i 1904. Tallene for storsildfisket (og Østlandsfisket) omfatter hele sæsonen for dette fiske fra oktober 1904 til mars 1905 i lighed med tidligere aar.

Af brisling blev fanget 73 694 hl. til en værdi af kr. 577 401, der giver en gjennemsnitspris af kr. 7.84 pr. hl. Søndre Bergenhus amt ydede den største andel med 36 000 hl., dernæst havde Stavanger amt 16 000 hl.

Smaasildfangsten blev 238 397 hl. Efter en samlet værdi af kr. 832 176 bliver gjennemsnitsprisen kr. 3.49 pr. hl. Det forholdsvis største kvantum falder paa Tromsø amt med 52 000 hl., dernæst kommer Nordre Bergenhus og Søndre Bergenhus med 43 000 hl. hver, Søndre Trondhjems og Nordlands amter hvert med 34 000 hl. og Romsdals amt med 20 000 hl.

I de ni sidste aar stillede udbyttet for brisling og smaasild sig saaledes:

Aar	Den hele fangstmængde hl.		Værdiudbytte kr.		Gjennemsnitspris pr. hl. kr. ø.	
1897	137 000		338 000		2.83	
1898	194 000		549 000		2.83	
1899	160 000		551 000		3.45	
1900	218 000		903 000		4.13	
1901 Brisling	56 000	209 000	479 000	774 000	8.53	3.70
1901 Smaasild	153 000		295 000		1.92	
1902 Brisling	81 000	196 000	644 000	903 000	7.89	4.61
1902 Smaasild	115 000		259 000		2.25	
1903 Brisling	74 000	290 000	402 000	915 000	5.40	3.16
1903 Smaasild	216 000		513 000		2.38	
1904 Brisling	91 000	198 000	409 000	749 000	4.49	3.80
1904 Smaasild	107 000		340 000		3.18	
1905 Brisling	74 000	312 000	577 000	1 409 000	7.84	4.52
1905 Smaasild	238 000		832 000		3.49	

Makrelfisket gav et udbytte af 10 814 845 stkr., hvis værdi er beregnet til kr. 1 251 662, hvilket giver en gjennemsnitspris af kr. 11.57 pr. 100 stkr.

Til sammenligning tjener følgende tabel over udbyttet i de ni sidste aar:

Aar	Den hele fangstmængde stkr.	Værdiudbytte kr.	Gjennemsnitspris pr. 100 stkr. kr. ø.
1897	1 525 000	247 000	16.21
1898	2 861 000	386 000	13.50
1899	2 289 000	374 000	16.33
1900	4 010 000	569 000	14.19
1901	6 178 000	938 000	15.91
1902	5 563 000	671 000	12.06
1903	4 195 000	626 000	15.00
1904	4 869 000	679 000	13.96
1905	10 815 000	1 252 000	11.57

Af distrikterne stod Søndre Trondhjems amt høiest med 1 701 000 stkr., dernæst kom Lister og Mandals Amt med 1 689 000 stkr., Søndre Bergenhus amt med 1 590 000 stkr., Bratsberg amt med 1 586 000 stkr., Stavanger amt 1 285 000 stkr., Romsdals amt 628 000 stkr., Nordre

Bergenhus amt 622 000 stkr., Nedenes amt og Jarlsberg og Larviks amt hver 617 000 stkr.

Makrelfisket gav saaledes et betydelig større udbytte end i de 8 nærmest foregaaende aar, hvilket for en væsentlig del tilskrives den omstændighed, at fisket strakte sig meget længere nordpaa end vanlig, nemlig helt til Nordlands amt, hvor man havde en fangst af 187 000 stkr.

Udbyttet af dorgefisket i Nordsjøen er ikke medregnet ovenfor.

Laks- og Sjøørretfisket, der blev noget større end i 1904, kan betegnes som under middels. Der opfiskedes 667 753 kg., der er værdsat til kr. 902 001, hvilket giver en gjennemsnitspris af kr. 1.35 pr. kg.

I de 8 foregaaende aar 1897—1904 har udbyttet været temmelig jævnt nedadgaaende fra 995 000 kg. i 1897 til 582 000 i 1904, og værdiudbyttet fra 1 000 090 kr. i 1897 til 841 000 i 1904.

Hummerfangsten gav et udbytte af 783 875 stkr. til en værdi af kr. 724 377, hvilket giver en gjennemsnitspris af kr. 92.41 pr. 100 stkr. Baade kvantum og værdiudbytte var større end i de nærmeste foregaaende 8 aar og har været langsomt og temmelig jevnt stigende fra 591 000 stkr. i 1897 til 750 000 i 1904, værdiudbyttet fra 451 000 kr. til 644 000 kr. og priserne fra kr. 76.20 pr. 100 stk. til kr. 86.00 i de samme aar.

Østersfangsten er ubetydelig og anslaaes til en værdi af kr. 6 435 i 1905 mod lidt mindre i de nærmest foregaaende fire aar.

Samtlige øvrige kystfiskerier ansættes for 1905 til en værdi af 5 010 088 kr., der nogenlunde er et middelsudbytte i forhold til de nærmest foregaaende 8 aar. Den mængde fisk, som er gaaet til landets eget forbrug af disse fiskerier, har i regelen ikke været gjenstand for statistiske opgaver og vil saaledes forhøie fangstværdien meget betydelig.

Udenom kystfiskerierne har man regnet følgende fiskerier:

1. Dorgefisket i Nordsjøen efter makrel.

   Kuttere og skjøiter fra landets syd- og vestkyst indbragte i 305 fangstture 12 940 tdr. flækket og 1 972 tdr. rundsaltet makrel. Desuden solgte svenske fiskerfartøier 196 gange og danske 5 gange saltet makrel i norske havne. Tilsammen udgjorde det kvantum makrel, der saaledes kom i handelen fra Norge, 34 017 tdr., hvoraf 29 077 flækket og 4 940 rund, der er beregnet til 2 498 498 kg. mod i 1904 2 102 934 kg., i 1903 1 424 787 kg. og i 1902 930 000 kg. Værdiudbyttet, beregnet efter en middelspris af 45 øre pr. kg. flækket og 22 øre for rund, anslaaes til kr. 1 044 319 mod i 1904 kr. 1 044 865, i 1903 kr. 918 295 og i 1902 kr. 457 423.

2. Bankfisket fra Romsdals amt.

   Herom har man nøiagtige opgaver kun fra Aalesund, hvorfra 55 dampskibe og 35 dæksbaade og motorbaade fiskede for et beløb af kr. 1 011 510. Denne værdi fordeler sig paa dampskibene med

kr. 935 760 og paa dæksbaade og motorbaade med kr. 75 750. Mængden af de forskjellige fiskesorter falder saaledes: Lange 3 281 000 kg., brosme 2 940 000 kg., kveite 1 077 000 kg., foruden lever og rogn. Middelpriserne var resp. 14, 10 og 25 øre pr. kg. Desuden er fisket fra Kristiansund til en værdi af ca. 67 000 kr., hvoraf ca. 6 000 falder paa kveite, og fra herrederne i amtet endel. Alt tilsammen skulde udgjøre en værdi af kr. 1 150 000. Fra andre egne af landet er bankfiskets udbytte indbefattet i det ovenfor omtalte udbytte af øvrige kystfiskerier, og værdien af kveite, lange og brosme skal deraf udgjøre ca. 1 650 000 kroner.

3. Drivgarnsfiske efter sild i Nordsjøen.

Der ilandbragtes i 1905 ca. 27 800 tdr. fiskepakket saltet sild, det meste til Bergen, mod ca. 14 200 i 1904 og ca. 14 400 i 1903. Værdien af silden uden tønder og salt kan ansættes til omkring kr. 380 000 mod kr. 160 000 i 1904.

4. Haakjærringfisket fra Finmarkens amt dreves af 11 baade og 27 fartøier med en besætning af henholdsvis 36 og 111 mand. Fangsten blev 5 815 hl. lever til en værdi af kr. 67 504 mod kr. 40 281 i 1900, kr. 27 985 i 1901, kr. 35 670 i 1902, kr. 62 508 i 1903 og kr. 79 538 i 1904.

5. Til anden fangst og fiske i polaregnene var der udrustet 1 fartøi fra Vadsø, 3 fra Vardø, 31 fra Hammerfest og 35 fra Tromsø, ialt 70, der tilsammen havde en drægtighed af 3 002 tons og en besætning af 679 mand. Fangstens værdi udgjorde lidt over 490 000 kr. Fangsten blev 372 hvalros, 53 358 kobber (sæl), 280 hvidfisk, 427 bjørne, hvoraf 37 levende, og 20 nebhval foruden endel ræve, rensdyr og dun m. m.

6. Som følge af lovforbud er der i Finmarken i 1905 ingen hvalfangst drevet, derimod har der i følgende fjernere farvande foregaaet hvalfangst med norske fangstskibe og med gjennemgaaende gode resultater.

Ved Spitsbergen og Bjørnøen af 8 selskaber med 16 fangstbaade, som tilsammen fangede 599 hval, der udbragte 18 660 fade tran, gjennemsnitlig 1 166 fade pr. baad. Fangstmængden var betydelig trods tildels uheldige isforholde, men omkostningerne var store.

Ved Island af 5 selskaber med 22 fangstbaade, som tilsammen fangede 941 hval, der udbragte 33 984 fade tran, gjennemsnitlig 1 545 fade pr. baad. Aaret har været usedvanlig heldig for denne fangst.

Ved Færøerne af 4 norske selskaber med 8 baade, som fangede 407 hval, der udbragte 9 975 fade tran. (Et femte selskab fra Skot-

land havde 3 baade og fik omkring 60 hval, antagelig 1 500 fade tran). Trods de lave tranpriser maa fangsten regnes for tilfredsstillende. Endel hvalkjød sælges til færøingernes husbrug.

Ved Hebriderne og Shetland af 4 norske selskaber med 8 baade, som fangede 414 hval, der gav 11 350 fade tran eller 1 430 fade pr. baad. Fangsten var meget tilfredsstillende. (Desuden var her et skotsk selskab med 3 baade, 148 hval og 4 380 fade tran).

Fuldstændige oplysninger om hvalfangstens bruttoværdi haves ikke, men man vil anslaa denne til 4 200 000 kr. Ialt udgjorde aarets norske fangst paa disse steder 2 361 hval.

Endel norske hvalfangere har desuden drevet hvalfangst ved New-Foundland, Japan, Syd-Amerika og i de antarktiske farvande. Disse foretagender, der antages for en væsentlig del drevet med fremmed kapital, er ikke medregnet i ovenangivne værdi.

7. Sælfangst under Jan Mayen og i havet mellem Island og Grønland dreves af 4 fangstdampskibe fra landets sydostkyst med et mindre godt resultat. 2 fra Arendal havde tilsammen 4 895 sæl, 1 100 tønder spæk, 2 fra Sandefjord havde 6 200 sæl, 2 000 tønder spæk. Fangstens værdi antages at udgjøre ca. 150 000 kr. mod 260 000 kr. i 1904 med 5 fartøier, 365 000 kr. i 1903 med 8 fartøier, 415 400 kr. i 1902 med 6 fartøier og 145 400 kr. i 1901 med 8 fartøier. Fra Aalesund var udrustet 10 fartøier med 96 mands besætning, og deres fangst udgjorde 177 tons tran, 8 075 klapmydsskind, 9 levende og 35 døde bjørne, 58 hvalros og 2 nebhval.

8. Nebhvalfangsten dreves fra Aalesund af 12 fartøier med fra 13 til 16 mands besætning hver, der ialt fangede 328 hval, som gav 330 tons tran, værdien ansættes til kr. 136 200, samt 38 fartøier fra byer ved landets sydostkyst, — deraf 16 fra Sandefjord, 13 fra Tønsberg, 2 fra Kristiania og 2 fra Porsgrund. Fangsten blev 950 nebhval, der antages at have en værdi af henved kr. 394 000. Den samlede bruttoværdi af nebhvalfangsten skulde saaledes beløbe sig til ca. kr. 530 000.

9. I Sildefisket ved Island deltog i 1905 antagelig over 120 norske fiskefartøier. Fangsten anslaaes til henimod 110 000 fiskepakkede tønder, som, med fradrag af tønder, salt, fragt m. v. antagelig udbragte ca. 1 250 000 kroner. Om torskefisket ved Island haves ingen nøiagtige opgaver, men udbyttet anslaaes af deltagere til 250 000 kroner for de norske deltageres vedkommende.

Nedenfor sammenstilles de udenfor kystfiskerierne faldende fangstværdier:

Dorgefisket efter makrel i Nordsjøen, kun norsk fangst	ca.	kr.	461 000.00
Bankfisket fra Romsdals amts byer	-	„	1 150 000.00
Drivgarnsfisket efter sild i Nordsjøen	-	„	380 000.00
Haakjærringfisket fra Finmarkens amt............	-	„	68 000.00
Fangst og fiske i polaregnene....................	-	„	490 000.00
Hvalfangsten ved Bjørnø og Spitsbergen, ved Island, Færøerne, Shetland og Hebriderne.............	-	„	4 200 000.00
Sælfangst m. v. under Jan Mayen og i havet mellem Island og Grønland	-	„	150 000.00
Nebhvalfangsten..............................	-	„	530 000.00
Torske- og Sildefisket ved Island...............	-	„	1 500 000.00
	Ialt ca.	kr.	8 929 000.00

For 1906 er det statistiske materiale nu indkommet paa enkelte mindre dele nær og under bearbeidelse. Nogen opgave over forholdet for 1906 kan derfor nu ikke gives hverken i fuld udstrækning eller med nøiagtighed. Under fiskeriernes gang samles imidlertid opgaver for de circulærtelegrammer, som udsendes for de større fiskerier, og efter disse kan man meddele følgende oversigt.

1. Skreifiskerierne gav i fangstmængde lidt mere end 1905, men dog kun langt under et middelsudbytte, særlig af den grund, at vedholdende uveir omtrent aldeles hindrede fisket fra slutningen af mars af, da det var i god gang i flere af de vigtigste distrikter, saaledes i Lofoten. Efter opsynsmyndighedernes telegrafiske opgaver er nedenstaaende tabel over fangstudbyttet affattet for de enkelte distrikter og det hele land:

1906 til 23de juni	Torsk i 1 000 stk.	Deraf		Damp-medicin-tran i hl.	Lever tilovers til andre tran-sorter i hl.	Rogn i hl.
		hængt 1 000 stk.	saltet 1 000 stk.			
Finmarken, vinterfisket .	1 501	567	862	1 263	1 201	435
Tromsø amt.	2 518	373	2 145	2 435	545	2 710
Lofotens opsynsdistrikt .	18 600	6 400	12 100	16 952	3 060	25 390
Yttersiden.	2 346	1 597	749	2 734	1 099	2 174
Røst & Værø	1 266	1 235	31	843	404	1 230
Helgeland—Salten	1 932	1 569	363	2 060	793	2 709
N. Tr.hj. amt — Vikten	1 091	80	1 011	919	275	1 305
S. Tr.hj. amt — Fosen.	1 200	0	1 200	1 079	745	1 904
Nordmøre fogderi.	1 158	0	1 138	746	660	1 614
Romsdals fogderi	1 073	0	1 073	1 002	0	1 395
Søndmøre fogderi	1 957	0	1 957	1 948	20	2 966
Søndenfor Stat	465	0	400	290	200	565
Tilsammen	35 107	11 821	23 029	32 271	9 002	44 397
Finmarkens vaar- eller loddefiske	11 341	4 973	5 329	10 637	9 095	0
Ialt	46 448	16 794	28 358	42 908	18 097	44 397

Værdiudbyttet kan ikke opgives foreløbig, men vil antagelig overstige udbyttet for 1905 med et betragteligt beløb.

2. Storsildfisket
   a) paa vestkysten gav til 21de januar ca. 90 000 maal og efter denne dag for Romsdals amt vel 43 000 maal, tilsammen ca. 133 000 maal,
   b) paa østlandet (østlandsfisket) gav ca. 40 000 maal. For disse fiskerier har den samlede værdi endnu ikke kunnet beregnes nøiagtig. Den vil dog overgaa flere af de nærmest foregaaende aars.

   Dette gjælder sæsonen fra september 1905 til mars 1906. Det i september 1906 paabegyndte storsildfiske regnes sammen med den fortsatte fangst i vinteren 1907.

3. Vaarsildfisket gav i søndre distrikt ca. 402 000 maal til en værdi af ca. 3½ mill. kroner og i nordre distrikt ca. 72 000 maal til en værdi af vel ½ mill. kroner, og vaarsildfiskets samlede værdi overgaar en række af de foregaaende aars, ogsaa 1905.

4. Drivgarnsfisket efter sild i Nordsjøen gav i 1906 58 480 tdr. saltet sild i fiskepakning mod 27 697 i 1905 og 14 123 i 1904 og saaledes et langt større udbytte ogsaa i værdi end tidligere.

5. Af Islandssild, fanget og saltet af nordmænd, hjemførtes til Norge 141 266 tdr. saltet sild i fiskepakning mod 106 983 i 1905 og 79 669 i 1904. Ogsaa her er værdiudbyttet for 1906 høiere end for 1905.

6. Fedsildfisket var derimod ogsaa i 1906 yderst slet, om det dog gav mere end i 1905, nemlig kun et saltet parti af 88 080 tdr. i fiskepakning mod 33 000 i 1905, 52 946 i 1904 og 481 200 i 1903.
7. Dorgefisket efter makrel i Nordsjøen gav for de norske fiskeres vedkommende 15 575 tdr. saltet makrel i fiskepakning, og med tillæg af hvad de svenske fiskere har solgt i norske havne udgjorde partiet 29 906 tdr. Den norske fangst er lidt høiere end i 1905 og beregnes til en værdi af kr. 566 099.

Af denne fortegnelse vil i sammenligning med det foran opgivne for 1905 sees, at udbyttet for flere vigtige fiskeriers vedkommende er bedre i 1906 end i 1905, og man kan gjøre regning paa, at det samlede udbytte ogsaa vil blive bedre og derved hæve 1906 til det bedste fiskeaar med hensyn til pengeværdien af det opfiskede, som man hidtil har havt i landet, uagtet fangstmængden af fedsildfisket er ubetydelig og af skreifiskerierne under middels.

Havfiskefondene.

I regjeringens sidste forslag om havfiskefondenes forøgelse (st. prp. nr. 39 1906/1907 s. 5) anmodes fiskeridirektøren om at bearbeide spørgsmaalet om en forandret ordning af fondenes virksomhed til brug ved mulige fremtidige forslag om forøgelse m. v. Næringskomiteen udtaler i sin indstilling om samme sag (Indst. s. XVIII C. 1906/1907 s. 3) sin enighed i „at en videre bearbeidelse af de spørgsmaal, der vedrører disse „fond, vil være ønskelig og formaalstjenlig for det tilfælde, at udviklingen „og forholdene skulde medføre, at krav om yderligere forøgelse af fon„denes midler skulde vise sig at være berettiget.“

For at faa et klarere indtryk af, hvilken rolle havfiskefondene har spillet ved udviklingen af det moderne havfiske, lod fiskeridirektøren i den forløbne termin indhente oplysninger fra sjødistrikternes lensmænd og magistrater om dækkede fiskefartøier, idet der spurgtes om antallet af dampskibe, motorfartøier og seilfartøier. De sidste deltes igjen i to grupper: større og mindre. Gjennem sjøfartsdirektøren er ligeledes indhentet oplysninger om de i skibsregistrene indførte fiskefartøier. Dette statistiske materiale findes bearbeidet i en afhandling af cand. jur. Anton M. Schweigaard „Om havfiskefondene“, hvilken er indtaget i aarsberetning vedk. Norges fiskerier 2det hefte 1907.

I denne afhandling er først meddelt en oversigt over havfiskefondenes historie og virksomhed. Bilagene indeholder i tabelform detailjerede oplysninger om, til hvilke distrikter laanene er ydet samt i hvilke aar og med hvilke beløb; ligeledes gives meddelelser om de lidte tab.

Afhandlingens andet afsnit indeholder en sammenligning mellem antallet af fiskefartøier anskaffet med statshjælp og størrelsen af landets dækkede fiskeflaade forøvrigt samt beregninger over fartøiernes anskaffelsesværdi. Det herredsvise antal af fartøier med og uden havfiskelaan findes paa den udførlige tabel, bilag 12, hvor fartøierne er inddelt i de ovennævnte fire grupper. Der er videre opstillet en sammenligning mellem de forskjellige større kyststrækningers dækkede fiskeflaade og dennes havfiskelaan. Ligeledes er der amtsvis knyttet bemerkninger til disse forhold, medens samtidig er oplyst, hvorledes vedkommende amts fartøier med ikke indfriede havfiskelaan driver fiske, og hvilket bruttoudbytte driften har givet i de sidste par aar for disse fartøier. Videre nævnes antal og beløb af de laan, som 31te januar 1907 var tilstaaede amtet, men ikke udbetalte. Endelig omtales de fra amtet den 1ste april 1907 indkomne andragender om laan af det ældre fond, hvilke paa grund af kapitalmangel da ikke var behandlede.

Paa grundlag af disse fremlagte oplysninger er der i afhandlingens næste afsnit reist spørgsmaalet om, hvorvidt havfiskets udvikling har medført behov for omlægning af den offentlige laanevirksomhed. De erholdte oplysninger beviser fremforalt den norske havfiskeflaades vækst og nuværende betydelige størrelse. Da principerne for statens laanevirksomhed i sin tid bestemtes ud fra ønsket om at udvikle en dengang her i landet helt ny havfiskebedrift, reiser de nye forhold af sig selv endel vigtige spørgsmaal. Disse spørgsmaal vil blive forelagt fiskeriraadet til udtalelse, særlig om rentefodens størrelse og om laanene heldigst bør formidles af lokale institutioner. Ved reformer paa dette omraade, hvorved staten skulde sikres mod kapital- eller rentetab, haabes paa en betragtelig forøgelse af fondenes kapital.

Kontrol med fiskefartøiers bygning og vedligehold.

Eftersom fiskefartøierne har udviklet sig, og særlig siden mekanisk drivkraft er blevet saa almindelig, har behovet vokset for sagkyndig kontrol af fartøier, som er pantsatte til havfiskefondene. Administrationen har under forberedelse forslag til indførelse af en saadan rationel kontrol, og efter opdrag af handels- og industridepartementet nedsatte „Det norske veritas“ i 1906 en komite, hvis udførlige betænkning nu foreligger. Denne findes indtaget i „Aarsberetning vedkommende Norges fiskerier“ (hefte 2, 1907). Betænkningen indeholder foruden „Indledende bemerkninger“ forslag med motiver til „Love for den offentlige kontrol med fiskefartøier“ og forslag til regler for bestemmelse af klasse, takst m. m.

Ifølge lovudkastets § 1 henligger kontrollen under handels- og industridepartementet, medens det praktiske arbeide udføres af Det norske

veritas, og kontrollens øiemed er at tilveiebringe en paalidelig og ensartet klassifikation, taksation og tilsyn med de fiskefartøier, som har erholdt eller, som agter at opnaa laan af de offentlige havfiskefond.

Foruden kontrol med bygning af fartøier foreslaaes grundig besigtigelse hvert 3die eller 4de aar samt et aarligt eftersyn af vedligeholdet.

Det er vanskeligt paa forhaand at beregne omkostningerne ved indførelsen af saadan kontrol. Dette gjælder besigtigelsesmændenes reiseudgifter. Fiskeridirektøren har under udarbeidelse et overslag over, hvad disse udgifter kommer til at dreie sig om. Saadant overslag haabes at kunne fremlægges i den nærmeste fremtid. Udgifterne ved selve besigtigelsesforretningerne er fastsatte i forslaget. Selv om en organiseret besigtigelsesindretning vil paaføre baade staten og fartøiseierne ekstraomkostninger, er fordelene for alle parter ved indførelsen af en saadan ordning saa iøinespringende, at omkostningsspørgsmaalet ikke bør skræmme.

Særlig betydning for fartøiernes eiere er den adgang til billigere assurance, som indførelse af effektiv besigtigelse sikkerlig vil medføre.

Den her foreslaaede kontrol er først og fremst beregnet paa fartøier, som er pantsatte til havfiskefondene. Men lykkes det at indføre en heldig ordning, bør denne ogsaa staa aaben for samtlige dækkede fiskefartøier i landet. Og det er i haab om, at institutionen maatte komme fiskeribedriften i det hele til gode, at de forberedende bestræbelser er foretaget.

Ulykkesforsikring for fiskere.

I skrivelse af 17de november 1906 oversendte departementet et stort antal udtalelser fra kystens amtmænd, amtsting, fiskeriforeninger og handelsforeninger, indkomne som svar paa et af departementet udsendt cirkulære angaaende spørgsmaalet om ulykkesforsikring for fiskere. Samtidig anmodedes fiskeridirektøren om at optage denne sag „til yderligere bearbeidelse og hertil afgive endeligt forslag“.

Da fiskeridirektøren fandt det foreliggende statistiske materiale paa mange punkter utilstrækkeligt, henvendte han sig til det statistiske centralbureau, som velvilligst oversendte samtlige „ekstrasedler“ over de ved drukning omkomne i aarene 1895—1904. Med assistance af d'hrr. kaptein i armeen Hamre og ingeniør Skjerdal blev dette materiale bearbeidet for at give en oversigt over de i disse aar stedfundne ulykkestilfælder. Resultaterne gav, at der for hele landet gjennemsnitlig var omkommen 208 fiskere ved drukning i disse aar. Dog kunde dette resultat paa grund af sedlernes oplysninger kun opnaaes ved skjønsmæssig behandling af materialet.

Til udredning af spørsmaalet om antallet af fiskere i riget og i de

forskjellige landsdele søgtes foruden ved sammenstilling af folketællingernes opgaver ogsaa benyttet oplysninger fra deltagelsen i de store fiskerier og opgaver over antallet af dækkede fartøier.

De ved denne statistiks bearbeidelse vundne resultater søgtes dernæst anvendt til belysning af de vigtigste forhold som alder, egteskabelig stilling, bopæl m. m. Det viste sig imidlertid herunder, at materialet ikke kunde give en saa tilfredsstillende beskrivelse af fiskerstanden og af de ulykker, som finder sted under fiskeribedriften, at det kunde ansees tilraadeligt at gaa igang med en saavidt fuldkommen ordning, som iverksat for fabrikarbeidernes vedkommende. Det hele billede, som statistiken giver, viser betydelige svingninger i forhold til gjennemsnittet og dermed ogsaa muligheden af en ikke liden overskridelsesprocent.

Fiskeridirektøren fandt det under disse omstændigheder at være en samtidig praktisk, forsigtig og sikker udvei at foreslaa en ordning med smaa ydelser paa prøve med samtidig adgang til at indhente saadanne statistiske oplysninger, som nu savnes. Thi selv om overskridelsen ved en saadan ordning procentvis blev stor, vilde den dog ikke naa op til noget beløb, som kunde virke afskrækkende i forhold til sagens store betydning.

For at opnaa dette ansaa fiskeridirektøren det nødvendigt at grundlægge forsikringen paa følgende principer:

1. Forsikringens formaal maatte omfatte alle de ulykker, som en endelig mere fuldkommen forsikring burde forsikre imod; thi ellers vilde ikke den nødvendige statistik erholdes, og man vilde efter prøvetiden staa lige usikker som før. Baade dødsfald, forbigaaende og varig invaliditet blev derfor medtaget, men ydelserne sattes langt lavere end ved arbeidernes forsikring.
2. Organisationen maatte bygges saaledes, at den ogsaa gav adgang til statistik, og at dens udgifter ikke stod i misforhold til de smaa ydelser. Dette ansaaes alene muligt paa den maade, at kommunerne som de mest interesserede paatog sig det meste lokale administrationsarbeide.
3. Som grundlag for paalidelig statistik, om ikke af andre hensyn, var betaling fra de forsikrede nodvendig. Men det syntes billigt, at tilskud gaves af de midler, som aarlig indkræves ved eksportafgifterne (havnefondet).
4. For at de smaa ydelser i det hele skulde faa værd for de forsikrede, og for at det skulde blive muligt at organisere forsikringen som et forsøg d. v. s. for en kortere tid, maatte ydelserne ske i form af engangsudbetalinger.
5. Da en forsogsordning af denne art kun vilde yde et utilfredsstillende beløb, men dette ikke kunde forhoies for alle fiskere uden at sprænge

de foranstaaende principer, var det ønskeligt, at der indførtes en minimalfordring med minimale ydelser for alle fiskere, men samtidig ogsaa en adgang til frivillig høiere forsikring. Da forholdet i de forskjellige dele af landet og de enkelte fiskeres evne er meget forskjellige antages frivilligheden bedst løst ved opstilling af forskjellige (5) klasser, hvoraf kun den laveste er tvungen. Den frivillige adgang til høiere forsikring foresloges aabnet baade for den enkelte fisker og for hele kommuner efter vedkommende kommunestyres beslutning.

Paa grundlag af disse principer udarbeidede fiskeridirektøren en afhandling „Om ulykkesforsikring for norske fiskere“, som den 24de april 1907 blev tilstillet departementet. Under udarbeidelsen af forslaget havdes værdifuld assistance af konsulent J. O. Dahl, sekretær G. Johnson og direktør ved Bergens tekniske skole hr. Andor Hoel, som ogsaa ledsagede afhandlingen med udtalelse om de udførte præmieberegningers tekniske grundlag. Afhandlingen findes trykt i aarsberetningens første hefte. Den indeholder ogsaa nedenstaaende udførlige lovforslag bygget paa de ovennævnte principer. Man vil ogsaa deri finde præmiesatser for de forskjellige klasser, altsaa saavel for den tvungne som for den frivillige forsikring.

Forslag til lov om ulykkesforsikring for fiskere.

§ 1.

Enhver her i landet hjemmehørende fisker eller fangstmand, som ernærer sig ved fiskeri, ishavsfangst eller hvalfangst, helt eller delvis, samt enhver, som tilhører fisker- eller fangstfartøis faste besætning (saasom fører, maskinist, fyrbøder eller kok), skal være forsikret efter denne lovs bestemmelser mod følgerne af ulykker, der maatte tilstøde ham i bedriften eller ved anden færdsel paa sjøen ombord i norsk fartøi eller baad.

§ 2.

Til overtagelse af den i § 1 paabudte forsikring oprettes en af staten garanteret offentlig forsikringsindretning for fiskere omfattende det hele land.

Forsikringsindretningens bestyrelse anordnes af kongen.

§ 3.

Forsikringens formaal er skadesløsholdelse efter nedenstaaende regler i anledning af bedriftsulykke, der medfører forsikret persons legemsbeskadigelse eller død. Til bedriften regnes ogsaa reiser til eller fra fiske- eller fangstfeltet. Indtræffer ulykken under anden færdsel paa sjøen — altsaa udenfor bedriften — omfatter forsikringen kun dødsfald ved drukning.

Den minimale forsikring (Første klasse).

§ 4.

Indtræder der under de i foregaaende paragraf nævnte forhold et ulykkestilfælde, har vedkommende forsikrede krav paa nedennævnte ydelser:

1. Medfører ulykkestilfældet en arbeidsudygtighed, hvis endelige følge endnu ikke er bestemt, tilkommer der fra udløbet af den 13de uge efter ulykkestilfældet den tilskadekomne i dagpenge kr. 1.50 pr. dag. Retten til dagpenge er betinget af, at nedsættelse af arbeidsevnen er tilstede. Dette ansees at være tilfældet, saalænge den tilskadekomne paa grund af den ham overgaaede beskadigelse ikke er i stand til at optage et arbeide af samme art som hans tidligere. Dette godtgjøres ved lægeerklæring. Dagpengene udbetales den tilskadekomne ved hver uges udgang for den forløbne uge.

   Hvor tilfældet medfører blivende nedsættelse af arbeidsevnen, vedbliver dagpengene at løbe, indtil fastsættelse af invaliditets-erstatningen foreligger.

   Hvor tilfældet medfører døden, vedbliver dagpengene at løbe indtil dødsdagen.

   Dagpengeydelsen fortsætter dog ikke i noget tilfælde længere end til aarsdagen efter ulykkestilfældets indtræden.
2. Har ulykkestilfældet medført en arbeidsudygtighed, som erklæres for at være af blivende beskaffenhed, tilkommer der den tilskadekomne en pengesum, der bestemmes efter graden af arbeidsudygtigheden. Er arbeidsudygtigheden fuldstændig, skal pengesummen udgjøre kr. 720.00 en gang for alle. Er arbeidsevnen kun forringet, skal pengesummen udgjøre en i forhold til forringelsen beregnet del af denne sum. Grænsen nedad for erstatning for forringet arbeidsevne fastsættes af vedkommende departement.
3. Indtræder døden inden aarsdagen efter ulykkestilfældet og som følge af dette, tilkommer der den afdødes nedennævnte efterladte en erstatning stor kr. 500.00 en gang for alle. Saafremt der tidligere for samme ulykkestilfælde er udbetalt invaliditetserstatning lig eller større end dødserstatningen, bortfalder denne. Er der udbetalt en mindre invaliditetserstatning, fratrækkes dennes beløb fra dødserstatningen.

   Erstatningen tilkommer enke eller børn eller andre personer, som den forulykkede bevislig forsørgede, da ulykken skeede.

§ 5.

Ethvert krav paa erstatning skal snarest og senest inden 1 maaned efter ulykkestilfældet være anmeldt til forsikringsindretningen.

Inden aarsdagen efter ulykkestilfældet maa ethvert erstatningskrav være endelig afgjort.

Har den forulykkede selv med forsæt fremkaldt ulykken, kan intetsomhelst erstatningskrav efter denne lov gjøres gjældende.

§ 6.

De til erstatningernes dækkelse og forsikringsindretningens administrationsudgifter fornødne midler tilveiebringes dels gjennem eksportafgift paa fiskevarer, dels gjennem en præmie af hver forsikret. Af det til det saakaldte havnefond til enhver tid paalagte afgifter til fiskevarer blir for fremtiden halvparten at indbetale til forsikringsindretningen. Som direkte præmie erlægger hver forsikret kr. 1.50 pr. aar.

Forsikringens mulige overskud blir at afsætte til et „Fiskernes forsikringsfond", som udgjør forsikringsindretningens reservefond. Til dette overføres efter nærmere bestemmelse af vedkommende regjeringsdepartement samtlige tiloversblevne beløb af de i anledning af Røvær- og Titranulykken indsamlede midler.

§ 7.

Efter vedkommende kommunestyres foranstaltning skal der aarlig istandbringes et mandtal over de fiskere, som er skattelagt i kommunen. Kommunestyret er berettiget til i dette mandtal ogsaa at optage personer, der ikke er skattelagt i kommunen. I henhold til dette mandtal blir den præmie, som paahviler de forsikrede, at opkræve.

Enhver i kommunen hjemmehørende er desuden ved erlæggelse af præmie berettiget til at forlange sig opført i dette mandtal. Kun de paa kommunens lister opførte er forsikrede.

Det paaligger kommunen at indfordre præmien, der kan opkræves paa samme maade som og i forbindelse med de almindelige kommuneskatter. Kommunen er ligeoverfor forsikringsindretningen ansvarlig for præmiebeløbet overensstemmende med mandtallet. For indkrævning af præmien tilkommer der kommunen en godtgjørelse af forsikringsindretningen af 2 % af præmiebeløbet.

De nærmere bestemmelser angaaende mandtallets affattelse og indsendelse til forsikringsindretningen og præmiens indbetaling fastsættes af vedkommende departement.

§ 8.

Vedkommende regjeringsdepartement fastsætter de nærmere bestemmelser angaaende anmeldelse af ulykker, der begrunder erstatningsret efter nærværende lov, angaaende de fornødne legitimationer, erstatningernes udbetating og lignende.

§ 9.

Forsikringsindretningens bestyrelse afgjør, om et anmeldt tilfælde begrunder erstatningskrav efter denne lov og fastsætter i tilfælde erstatningen i overensstemmelse med bestemmelserne i § 4.

Bestyrelsens afgjørelser kan inden 1 maaned, efterat rette vedkommende har modtaget underretning derom, indbringes til prøvelse af vedkommende regjeringsdepartement, der med endelig virkning træffer afgjørelse i sagen.

§ 10.

Erstatningsfordringer efter denne lov kan ikke med retsvirkning afhændes, pantsættes eller gjøres til gjenstand for arrest, eksekution eller udpantning undtagen for pligtigt underholdningsbidrag til hustru eller børn.

Den høiere forsikring.

§ 11.

Der skal være adgang for de personer, der omfattes af nærværende lov, til mod en forhøielse af præmien at tegne en frivillig forsikring med høiere invaliditets- og dødsfaldserstatning, men med samme dagpengeerstatning, efter følgende klasser og ydelser:

	Dødsfalds-erstatning	Invaliditets-erstatning	Tillægspræmie
	kr.	kr.	kr.
2den klasse	1 000.00	1 440.00	1.00
3die „	1 500.00	2 160.00	2.50
4de „	2 000.00	2 880.00	4.00
5te „	2 500.00	3 600.00	5.50

Foruden ovenstaaende tillægspræmie vil altsaa den forsikrede ogsaa have at betale den for den minimale forsikring (1ste klasse) fastsatte præmie kr. 1.50.

Den, der ønsker at tegne denne høiere forsikring, har at anmelde for vedkommende kommune, efter hvilken af ovennævnte klasser forsikring ønskes, og han opføres i overensstemmelse hermed paa kommunens liste.

Forøvrigt gjælder med hensyn til præmier og erstatninger de samme regler som for den minimale forsikring.

§ 12.

Kommunerne er ogsaa berettigede til med vedkommende regjeringsdepartements approbation hver for sit distrikt at indføre tvungen forsikring

efter en af de i § 11 nævnte høiere klasser for nærmere betegnede fiskere, som maatte ansees for at have behov for en saadan forsikring. Kommunestyrernes beslutning om ordningen og administrationen af saadan forsikring efter en høiere klasse er ogsaa undergivet vedkommende regjeringsdepartements approbation.

§ 13.

Nærværende lov træder i kraft og forbliver gjældende i et tidsrum af 5 aar fra ikrafttrædelsen.

Spørgsmaalet om fiskefartøiers forsikring.

I budgetaaret var oprettet eller under oprettelse en hel del lokale forsikringsselskaber, hvis udkast til love har været forelagt mig til udtalelse eller fortiden beror her. Den sterke bevægelse, der gjør sig gjældende i den retning, og de oprettede eller foreslaaede foreningers ringe omfang foraarsager, at de vanskelig kan optage større risikoer paa en kjøl, og at deres virksomhed er udsat for fare, hvis større uheld rammer dem i den første tid, før de deltagende fartøiers antal er vokset noget, og til et fond er opsparet. Tildels er der stillet kommunegaranti for større eller mindre beløb.

Jeg har derfor undersøgt stemning og forhold i retning af at istandbringe reassuranceforbindelse mellem eller for de lokale foreninger. Først traadte jeg i forbindelse med et konsortium af norske forsikringsselskaber for at erfare om disse var villige til at optage en reassuranceforbindelse med de gjensidige lokalforeninger, og da dette viste sig at være tilfældet, fik jeg forsøgsvis vedtaget et udkast over præmiesatser og betingelser, hvortil man var villig til forbindelsen.

Under 31te december 1906 udsendte jeg en rundskrivelse til de lokale forsikringsforeninger indeholdende spørgsmaal vedkommende foreningernes forholde og derunder om antallet af forsikrede baade og fartøier, deres bygningsmaade, alder m. v., om præmiesatser, maksimumsforsikring under nuværende forholde og i tilfælde reassuranceforbindelse kunde opnaaes. Fra mange foreninger erholdtes gode oplysninger og udtalelser. Under 30te mai 1907 udsendtes en ny rundskrivelse med opfordring til at sende repræsentant til et møde om sagen, som tænktes holdt under motorudstillingen i Bergen 12te juli i forbindelse med et af fiskerikonsulent Dahl holdt foredrag om reassurancesagen. Mødet kom istand og sagen diskutteredes med det udfald, at der valgtes en komite, der skulde sammentræde 3die september direkte før fiskeriraadet og videre bearbeide sagen og i tilfælde fremlægge forslag til dens ordning. I indeværende budgettermin vil saaledes arbeidet fortsættes.

De valgte komitemedlemmer var:
I. O. Grøttum, Vardø.
Simon Kildal, Trondenes, med D. Brox af Berg som suppleant.
Ordf. Nicolaysen, Vegø.
Apotheker Hegge, Langesund.
Knut Walderhaug, Søndmøre.
O. C. Hansen, Skudenes.
O.r.sagf. Tungodden, Bergen.
Fiskerikonsulent Jens O. Dahl.

Behandling af spørgsmaalet om forandring af Lofotlovens § 16.

I skrivelse af 3die juli 1906 henledede handels- og industridepartementet fiskeristyrelsens opmerksomhed paa en del i stortinget under behandlingen af fiskeribudgettet faldne udtalelser angaaende kollisioner under Lofotfisket mellem fiskerskøiter og dampskibe med doryer paa den ene side og de, som driver fisket fra smaabaade, paa den anden side.

Allerede tidligere var der fra udvalgsformanden ved Lofotfisket indkommet til styrelsen en skrivelse angaaende samme spørgsmaal af 10de mai 1906, med hvilken han oversendte en udskrift af forhandlingsprotokollen for udvalgene ved Lofotfisket. I henhold til udvalgenes beslutning fremsatte udvalgsformanden følgende forslag:

1. Paragraf 16 i lov af 6te august 1897 angaaende skreifiskerierne i Lofoten gives tillæg eller forandres derhen, at adgang aabnes til af linehavene at tildele linebaadfiskere særhav, hvorpaa dampskibs- og skøitefiskere forbydes at bruge sine redskaber.
2. Seilende opsyn etableres forsøgsvis med sjødygtige motorbaade, der ved siden af opsynsdampskibet og tilsynsmandsinstitutionen kan hjælpe til at opretholde god orden paa fiskehavet.

Sagen var af udvalgsformanden ogsaa oversendt amtmanden i Nordlands amt for at forelægges Nordlands amtsting til udtalelse. Sagen kom imidlertid ikke til behandling i amtstinget det aar.

Efterat have gjennemgaaet sagens dokumenter — derunder ogsaa karter over den nuværende havdeling i Lofoten — og konfereret med opsynschefen om sagen, indsendte jeg under 26de oktober 1906 sagen til departementet, idet jeg principalt foreslog, at Lofotlovens § 16 gaves følgende tillæg:

„Samtidig med anordningen af det aarlige opsyn bestemmer vedkommende regjeringsdepartement, hvorvidt der under aarets fiske skal være adgang til for den hele fisketid eller del af denne at dele udlagt linehav mellem brugerne af de forskjellige slags farkoster, saaledes at

brugerne af almindelige linebaade, der roes fra land, tildeles en havstrækning, hvor natlineredskaber, som bruges fra andet slags farkoster — skøiter, motorbaade og dampskibe eller disses fangstbaade — ikke tilstedes adgang.

Til at bestemme, hvorvidt saadan deling skal finde sted, og til i tilfælde at foretage delingen, vælges efter opsynets foranstaltning et særskilt udvalg bestaaende af 2 repræsentanter med suppleanter for baadfiskere — valgt af og blandt høvedsmændene for linebaadfiskerne — og 2 repræsentanter med suppleanter — valgt af og blandt skøite- og dampskibsførere samt udvalgsformanden. I tilfælde stemmelighed gjør formandens stemme udslaget.

Overtrædelse af de trufne bestemmelser straffes med bøder."

Subsidiært foreslog jeg, at det overlodes udvalgsformanden sammen med repræsentanter for de to slags brug at befare fiskehavet, at afgive nærmere beskrivelse med karter af linehavene og medene samt paa grundlag heraf nærmere at paavise, hvor en yderligere deling af disse linehav kan iværksættes.

I skrivelse af 12te november 1906 sluttede departementet sig til mit subsidiære forslag, idet departementet anmodede mig om at foranledige spørgsmaalet yderligere udredet ved undersøgelser paa stedet og ved indhentelse af yderligere erklæringer.

I anledning heraf anmodede jeg i skrivelse af 28de januar 1907 udvalgsformanden om i forening med 4 repræsentanter for de forskjellige brugsmaader (2 linebaadfiskere og 2 doryfiskere) at udføre den ovennævnte befaring af fiskehavet m. v. og udtale sig om sagen, særlig om muligheden af deling af linehav mellem de nævnte to brugsmaader; udvalgsformanden blev anmodet om at fungere som opmand i denne komite.

Foranlediget ved en interpellation i stortinget gav dernæst departementet under 5te mars 1907 ordre til, at jeg selv eller konsulent Dahl skulde afreise til Lofoten for paa stedet at undersøge forholdene. Dahl udførte reisen mellem 6te og 29de mars og afgav beretning om denne og en forestilling om sagen dateret 20de april 1907.

Udvalgsformanden havde i april befaret fiskehavet sammen med den ovennævnte komite og udtalte sig sammen med denne om sagen og særlig om muligheden af linehavets deling mellem doryer og andre fiskerbaade, som roede fra land af. Udtalelsen var ledsaget af et kart af fiskehavet, hvorpaa havdelingsgrænserne var afsat. Samtlige sagens dokumenter oversendtes Nordlands amtmand til behandling af amtstinget, som afgav sin udtalelse i sagen i tilslutning til udvalgsformandens forslag og udtalelserne fra de komiteer i Lofoten, som sammen med ham og under fiskerikonsulentens nærvær havde behandlet spørgsmaalet. Da Tromsø amtsting holdtes foran Nordlands, var der ikke anledning at faa sagen forelagt dette.

Under 4de juli 1907 blev derefter samtlige sagens dokumenter oversendt det kongelige handelsdepartement med min udtalelse, hvori jeg fastholdt min tidligere udtalelse om sagen af 26de oktober 1906 og tilraadede, at der ved tillæg til Lofotlovens § 16 bliver adgang for udvalgene til at foretage den foreslaaede havdeling, som paa enkelte steder antages at kunne praktiseres. Af største betydning ansaa jeg det dernæst at være, at man bragte istand et kraftigt og hensigtsmæssigt opsyn paa fiskehavet, og herom har jeg indsendt forslag til handelsdepartementet.

B. Undersøgelser og forsøg.

1. Videnskabelige fiskeriundersøgelser med „Michael Sars".

Efter planen for „Michael Sars"s drift i 1906, cfr. budgetforslaget for terminen 1906—07, har undersøgelserne været drevet mest ved Søndmøre og Romsdals kyster og i den nordlige Nordsjø. Formaalet har været at skaffe oplysninger om de vigtigste fiskearters biologi, specielt vedkommende torskearterne og sild.

I den første del af togterne (mars til juli) har „Michael Sars" undersøgt gydningen og de drivende eg og yngel for derved at skaffe materiale til en geografisk beskrivelse af gydningsomraadene af de forskjellige arter samt faa et indblik i de love, som behersker dannelsen af fiskebestanden langs den norske kyst. Derfor har en regelmæssig maanedlig tur været udført fra Bergen til Shetland og videre over Tampen til Storeggen og bankpartiet udenfor Søndmøre. Indgaaende studier har ogsaa været drevet i fjordene i nærheden af Aalesund (særlig i Borgundfjord, Hjørundfjord, Voldenfjord og i skjærgaarden). Til disse undersøgelser knytter sig en række strømmaalinger, som i første halvdel af juli udførtes paa forskjellige steder i fjordene, paa Skreigrunden og ved Storeggen.

Efter juli maaned blev hovedvegten lagt paa at undersøge fiskebestandens alder, størrelse samt forholdet mellem fiskenes vegt og størrelse o. s. v. Materialet til disse undersøgelser skaffedes ved en hel del trawlinger i Skagerak, Nordsjøen og ved forskjellige kystundersøgelser i Romsdalen og Søndmøre (ruseforsøg, lineforsøg, trawling og vadtrækning). Disse undersøgelser blev udført under den resterende del af „Michael Sars"s drift indtil december. Indsamling af skjælmateriale til undersøgelser (særlig for torsk, sei, hyse, sild) har været fortsat udover vinteren af baadsmand Wilhelmsen, som i den anledning foretog en længere reise langs kysten og opholdt sig ved de vigtigste torskefiskerier. Et stort materiale af maalinger og veininger af torsk har ogsaa været indsamlet af de forskjellige opsynsbetjente.

Disse undersøgelser kan kun bedømmes i sammenhæng med de

undersøgelser, som er udført fra 1900 af, og i tilknytning til det materiale, som dr. Hjort, som formand i den internationale kommission A, har faaet til bearbeidelse.

a. Beretning om resultaterne af strømmaalingerne.

Hydrografiske undersøgelser over temperaturer og saltgehalter har været udført samtidig med de biologiske undersøgelser og af hensyn til disse. Foruden talrige stationer udfor vestkysten mellem Bergen og Kristianssund har der været samlet et større hydrografisk materiale fra skjærgaarden og fjordene. I løbet af sommeren og høsten blev der gjort en hel del maalinger med dr. Ekman's propelstrømmaaler. Apparatet arbeidet udmerket, og ved at gjøre maalingerne fra en liden baad, som var fast forankret baade forud og agterud, kunde strømmens hastighed og retning maales helt ned til 400 meter under overfladen. Slige maalinger blev gjort i Søndmørsfjordene (Hjørundfjord og Sulefjord), paa Skreigrunden og paa eggen udfor Søndmøre (Golfstrømmen) i begyndelsen af juli; senere maaltes strømmen paa flere steder i Skagerak, Nordsjøen og paa kanten langs Den norske rende. Resultaterne af de mange hundrede maalinger blir med det første offentliggjort i Bergens museums aarbog. De er af stor interesse, baade fordi man derved har faaet en hel del observationer over strømme, som aldrig før har været maalt direkte, og fordi de har vist, at metoderne nu er saavidt fremskredne, at denne slags observationer lar sig udføre ogsaa paa dybt vand. Blandt resultaterne kan vi her eksempelvis nævne:

I Hjørundfjord (Søndmøre) gjordes maalingerne midtfjords mellem Sæbø og Store Standal den 5te juli om eftermiddagen; dybden til bund var 430 meter. I 2 meters dybde under overfladen var der ved lavvand en temmelig sterk strøm udover i fjordens længderetning; hastigheden var da nogle og tyve centimeter i sekundet (svarende til vel 10 kvartmil i døgnet). Ved høivand var der ingen strøm. Hastigheden vekslet mellem disse to værdier, 0 og 23 i sekundet; strømmen gik i løbet af næsten 8 timer ikke en eneste gang indover i fjorden i denne dybde, hverken under stigende eller faldende vand. I 5 meter var hastigheden hele tiden mindre; strømmen gik ud fjorden ved faldende vand; ved stigende vand kunde der saavidt merkes strøm, midt i stigningsperioden, indover i fjorden. I 10 meter vekslet strømmens retning og hastighederne var ganske smaa. I 25 meter gik strømmen ind under stigende vand, men med ganske svag fart. I 50 meter var der ingen paaviselig strøm. Paa større dybder var der svag strøm af vekslende retning; den gik tildels tvers over fjorden, undertiden ind. Dette gir følgende billede af strøm-

ningerne i Hjørundfjord i juli: i overfladen et stadig udovergaaende lag af forholdsvis ferskt fjordvand, derunder et lag, hvor vandet strømmer indover mellem lavvand og høivand; længer ned, i omkring 50 meter, hvor minimumstemperaturen findes, er der ingen bevægelse. Og endelig: i de dybere partier af fjorden kan der paavises en svag strøm, sandsynligvis af vand, som kommer ind udenfra, snur og gaar ud igjen.

Paa Skreigrunden ud for Søndmørskysten gjordes der ialt 75 strømmaalinger fra den 6te juli om middagen til den 7de juli om eftermiddagen. Bunden laa i vel 65 meters dybde, og der blev foretat maalinger i 2, 5, 10, 20, 30, 50 og 65 meter under overfladen, 10—11 bestemmelser i hver af disse dybder. Strømmene vekslet sterkt baade i hastighed og retning, de gik undertiden tvers paa kysten, men som oftest langs den mod ONO eller mod VSV. I det øverste lag (2—5 m.) gik den for det allermeste ud fra kysten med hastigheder, som varierte fra 2 til 21 cm. i sekundet (1—10 kvartmil i døgnet); ved bunden (i 50—65 m.) gik den aldeles overveiende langs kysten mod nord og øst og tildels indover mod den, og med hastigheder mellem 0 og 25 cm. i sekundet (0—12 kvartmil i døgnet). De største hastigheder blev saaledes maalt netop i dette dybere vandlag, ikke oppe under overfladen. Overfladevandet bestod af kystvand (for en stor del fra fjordene), mens bundvandet var af mere atlantisk karakter.

Paa Storeggen ved en dybde af vel 250 meter blev der gjort strømmaalinger uafbrudt i 27 timer den 12te og 13de juli. Der er tilsammen 96 bestemmelser fra 2, 5, 10, 20, 30, 50, 100, 200 og 250 m. under overfladen. Ogsaa her vekslet hastighederne meget, men de var gjennemgaaende betydelig større end ved Skreigrunden. I bare 3 af de 96 tilfælder havde retningen en komponent mod vest, forresten gik den hele tiden i østlig retning og (med en eneste undtagelse) langs kysten nordover. I 2 meters dybde vekslet hastighederne fra 18 til 32 cm. i sekundet ($8^1/_2$—15 kvartmil i døgnet, i gjennemsnit omtrent 13 kvartmil). Dybere ned var vekslingerne større. De største hastigheder maaltes i 5—20 meters dybde; i 20 meter maaltes engang en hastighed paa 40 cm. i sekundet (19 kvartmil i døgnet). Selv ved bunden kunde strømmen leilighedsvis gaa meget hurtig; i 250 m. saaledes op til 22 cm. i sekundet (10 kvartmil pr. døgn). De mindste hastigheder maaltes i 30—50 meter, hvor der imidlertid var store vekslinger (3—32 cm. i sekundet). Disse maalinger er foretat i „Golfstrømmen“, som stryger langs eggen, og er de første paalidelige direkte maalinger i forskjellige dybder ud paa havet langt fra land.

b. Beretning om undersøgelserne over fiskenes, særlig torskearternes, naturhistorie.

I. Gydning i Nordhavet og Nordsjøen.

Vort kjendskab til forplantningsforholdene af de vigtigste fiskesorter har indtil de senere aar været meget begrænset. Under det store opsving af de praktisk videnskabelige fiskeriundersøgelser, som karakteriserer de sidste 15 aar, har den del af fiskenes livshistorie været underkastet meget indgaaende studier.

Med specielt hensyn til de undersøgelser, som „Michael Sars" drev ifjor langs kysten ved Søndmøre og i den nordlige Nordsjø, skal vi tillade os at fremhæve nogle vigtige erfaringer angaaende forplantningsforholdene af fiskene i Nordhavet og Nordsjøen.

Vi skal da i første række minde om, at de forskjellige fiskeeg forekommer under meget forskjelligartede betingelser.

Saavidt vides, kan dog fiskene deles i 3 vigtige grupper efter sin forplantningsmaade:

1. Fisk, hvis eg udklækkes langs bunden (demersale former), hvoraf silden og lodden er de vigtigste,
2. fisk, hvis eg flyder i vandet (former med pelagiske eg) og
3. fisk, der føder levende unger (vivipare former) f. eks. ueren.

Den gruppe af fisk, som specielt har været gjenstand for undersøgelserne i 1906, nemlig torskearterne, har allesammen pelagiske eller flydende eg, ligesaa alle fladfisk. Disse eg er meget lige og kan kun med den største vanskelighed skilles fra hverandre. I de første udviklingsstadier har det indtil nu ikke lykkedes at finde en adskillende karakter for hyse og torsk, eller for hvitting og sei ligeoverfor andre mindre vigtige former.

En nøiagtig bestemmelse af arterne kan kun ske, naar fosteret er udviklet og begynder at faa en karakteristisk pigmentering (farvetegning).

De udklækkede larver lader sig let bestemme.

Vanskeligheden ved bestemmelsen af de pelagiske eg har vi søgt at overvinde ved at skaffe størst mulig materiale, idet vi foretog særdeles lange hovtræk. Af den store mængde eg, som fangedes, kunde ialfald endel bestemmes. Af hver prøve er endel eg ombord blevet udklækket til larver, og vi har derefter kunnet bestemme arten.

Paa denne maade er et stort materiale indsamlet, som indeholder eg af alle torskearter, der forplanter sig langs Norges vestkyst, og vi har derved kunnet trække grænser for de forskjellige arters gydningsomraade.

De flydende eg findes i meget forskjellige vandlag. Endel af dem er saa lette, at de under almindelige forholde kommer nær overfladen, medens derimod endel ved sin høiere egenvegt forbliver i dybet og forekommer

saa godt som aldrig i de høiere vandlag. De svæver frit i de intermediære vandmasser og hører til den fauna, som betegnes under navnet bathypelagisk.

Blandt disse, som har været paavist fra de senere aars undersøgelser, kan kveite nævnes som den vigtigste.

De første sikre kveiteeg fandtes af kapt. Iversen ombord paa „Michael Sars“ under en togt udenfor Aktivneset i november 1905. I mars 1906 blev endel kveiteeg og spæd yngel fanget paa dybt vand ved Feie og i Buddybet. Disse eg blev udklækket ombord. De udvikles let — dog meget langsomt —, naar man holder dem i samme vand og tilsvarende temperatur, hvor de flyder i af naturen. De er aldeles klare uden oliedraabe, og blommesækken fylder hele egkapslen.

Af andre former, som har dybvands-flydende eg, skal ogsaa nævnes guldlaks, spiritist og scopelus.

Forekomst af fiskeeg, selv af dybvands-flydende eg, er begrænset til det omraade, som beskylles af det varme Golfstrømvand.

Dette omraade varierer altsaa meget, idet grænsen mellem det varmere og koldere vandlag er betydelig forskjellig langs den norske kyst. Medens vandet i Skagerak, selv i den dybeste kulp paa 700 m., viser en temp. af 5—6° og i de dybeste vestlandsfjorde, som Sognefjord, en temp. af 6° selv paa over 1 000 m., findes overgangslagene fra det varmere til det koldere vand i Nordhavet allerede paa en dybde af 400 m. udenfor Søndmøre, idet de dybereliggende vandlags temperatur her holder sig under frysepunktet.

Tilsvarende forhold viser sig ogsaa ved fordeling af de flydende eg, idet forekomsten af pelagiske eg langs Storeggen allerede ophører ved 200 fv. dybde, medens meget betydelige mængder af store dybvandseg (argentina) har været fundet selv i det dybeste Skagerak.

Endnu bedre viser indflydelsen sig af det kolde polarvand i dybet, hvis man sammenligner resultaterne af „Michael Sars“s undersøgelser med forholdene i Atlanterhavet, som særlig er kjendt fra beretninger af det danske undersogelsesdampskib „Thor“. Selv i saa store dybder som 1 000—2 000 meter har talrige fiskelarver af vigtige former, som aal og blaalange, været fundet i det varme atlanterhavsdyb.

Denne sammenligning viser, at det kolde vand ikke alene begrænser det omraade, hvor madnyttig fisk gyder, men ogsaa udelukker, at endel arter, hvis gydesteder er henlagt til store dybder, forplanter sig i Nordhavet. Blandt disse skal vi nævne blaalange og aal, hvis pelagiske larver aldrig har været fundet i det egentlige Nordhav.

Nordhavet og Atlanterhavet er nemlig skarpt adskilte ved en forholdsvis grund undervandsryg, som forbinder Shetlands og Færøernes banker, og som videre gaar til Island og derfra til Grønland. Og paa begge siderne af denne ryg er i dybet naturforholdene helt forskjellige.

Indflydelsen af dybden gjør sig gjældende for hver eneste art. Ved sammenligning af de forskjellige torskearter, har de sidste undersøgelser givet et meget klart billede af disse afhængighedsforhold.

Idet vi specielt henviser til dr. Hjorts bog om „Fiskeri og hvalfangst“, udgivet i aarsberetning for 1902, skal vi med særlig hensyn til undersøgelserne i 1906 forsøge at give et kort billede af de dybder og omraader, hvor de vigtigste torskearter forplanter sig langs Romsdals kyst og i den nordlige Nordsjø.

a. **Torsken.** Skreien gyder som bekjendt saavel paa bestemte banker som langs landbakken og i endel fjorde (Borgundfjord) paa dybder af ca. 30 fv. Overmaade store mængder af torskeeg har været iagttaget langs hele denne linje, og fordeling af eggene i overfladen viser tydelig, at de aftager meget i talrighed henimod de dybere kystpartier og skjærgaarden. Under lignende forholde er torskeeg ogsaa fundet langs revkanten, specielt ved Vikingbanken og langs Skotlands og Shetlands kyster.

b. **Hyseeg** har været fundet over Romsdalsbanken og i store mængder over hele det nordlige Nordsjøplateau. Her danner det omraade, hvor hysen forplanter sig, ikke et smalt belte eller mindre banker, som de norske skreibanker, men et sammenhængende flak, og de betydelige mængder af eg, som kan fiskes overalt over dette plateau, kan helt ud sammenlignes med de masser af torskerogn, som om vaaren er samlet langs den norske kyst.

c. Eg af **hvitting** er desværre saa lig eg af den unyttige *Gad. esmarkii*, at det vanskelig lader sig adskille fra hverandre, men det fremgaar tydelig af vore undersøgelser, at hvitting forplanter sig i store mængder i Nordsjøen og Den norske rende. Spæde larver af hvitting har vist sig at være overmaade sjelden paa bankerne nord for Stat.

d. **Seiens** gydning foregaar over ca. 80—100 fv. vand. Dens eg har været fundet langs den norske vestkyst og over det dybere parti af Romsdalsbanken, men de største mængder har været indsamlet paa Tampen og langs Nordsjøeggen, hvor de findes i masser, som kun kan sammenlignes med de rigeste prøver fra skreigrunden. Vore undersøgelser viser utvilsomt, at seien staar i kollosale mængder paa disse steder om vinteren. Hvorvidt disse iagttagelser kan faa en praktisk betydning synes umuligt at sige nu.

e. Eg af **langen** og **brosmen** er fundet paa dybere vand og er knyttede til de forskjellige egger, men de mængder, som vi har faaet, synes ikke at staa i forhold til det store fiskeri, som drives i Nordhavet efter disse fiskearter. De nærmeste omraader, hvor yngel af langen har vist sig at være hyppig, er den nordligste Nordsjø øst for Shetland. Vi tror, at vore fiskeforsøg efter flydende fiskeeg og larver leder til den hypothese, at det omraade, hvor disse fisk fortrinsvis forplanter sig, er henlagt til Atlanter-

havet, og at bestanden i Nordhavet staar i direkte afhængighedsforhold til dette havomraade, hvad disse dybvandsarter angaar.

Det samme kan vi udtale ligeoverfor **blaalangen**, hvis eg og yngel ikke kjendes fra Nordhavet, men er iagttaget paa endnu større dybder i Atlanterhavet.

Den kjendsgjerning, at hver fiskesort gyder paa en bestemt dybde, maa naturligvis forstaaes paa den maade, at de forskjellige arter under gydningen kræver tyngre eller lettere vand, idet egenvegten under almindelige forhold i Nordhavet stiger fra overflade til bund. Denne tilpasning af eggenes flydeevne er uhyre fin, og forskjellen i egenvegt, som holder de dybvands-pelagiske eg i dybet, kan være kun en pro mille.

Denne lille forskjel spiller alligevel en overmaade stor rolle.

Vi skal give et par eksempler derpaa:

Trods at det dybe Skagerak viser dybdeforhold, som svarer fuldstændig til Den norske rende og Nordhavet, er **seiens** eg og yngel aldrig fundet i Skagerak. Iligemaade synes gydende storsei ikke at blive fanget om vinteren nordenfor Halten eller Vikten, og seieg eller nylig udklækket yngel forekommer ikke i samlingerne gjort paa „Michael Sars“s togter 1900—1903 ved Lofotens og Finmarkens kyst. Undersøger man imidlertid fordelingen af saltgehalt langs Nordeuropas kyst, finder man, at det saltere vand (over 35.10) forekommer i de dybder, hvor seien gyder (80—100 fv.), kun langs Nordsjøeggen, Tampen, Nordsjørevet samt langs den norske vestkyst fra Stavanger nordover til høiden af Trondhjem. Saavel i Skagerak som ved Lofoten og Vesteraalen[1]) forekommer saa salt vand kun i større dybder, medens det saa godt som aldrig findes i de norske fjorde. Disse forhold synes fuldstændigt at forklare den eiendommelige begrænsning af udbredelse af den gydende storsei.

Paa samme maade maa forklares den nordlige grænse for gydning af torsk, hyse og hvitting. De hydrografiske betingelser, under hvilke torsken gyder saavel i den sydlige Nordsjø som langs den norske kyst, er i mange punkter identiske. Disse resultater synes at have en meget nærliggende interesse for forstaaelse af den praktiske drift. Under gydningstiden samles fiskemasserne over meget mindre og skarpt afgrænsede omraader, hvor den nye generation begynder sin opvekst. Begge spreder sig senere over store omraader. Forstaaelsen af disse vandringer er af den største betydning for bedommelsen af dette fiskeriproblem, og en noiagtig udredning af gydningsstederne er det første skridt i kjendskabet til vandringerne.

---

[1]) Med undtagelse af Andenes, hvor storseifiske om vinteren ogsaa er kjendt. (Se dr. Hjorts foredrag „Nogle resultater af den internationale havforskning“ Aarsberetningens 2det hefte 1907.

2. Gydning i fjordene sammenlignet med gydning i Nordhavet.

Idet man forsøger at danne sig en mening om produktionsevnen af fjordene sammenlignet med afkastningen i farvandene udenfor kysten, maa man tage hensyn til følgende vigtige kjendsgjerning:

1. Langs kysten af Søndmøre, og det samme kan man vel sige gjælder hele vestkysten, er mængden af de flydende eg meget større udenfor kysten end inde i fjordene. I modsætning til paa bankerne eller de kontinentale egger, hvor flydende fiskerogn spiller en væsentlig rolle i planktonet, staar vandmasserne i fjordene næsten tomme. (Se dr. Hjorts foredrag 2det hefte 1907).

2. De almindelige love for fiskenes forplantning behersker ogsaa gydning i fjordene. At seien ikke gyder der i nogen større maalestok, skyldes sandsynligvis de hydrografiske forhold, og modsætningen mellem seien, som forplanter sig i meget tungt vand og sjelden fiskes i fjorden om vinteren som gydende storsei, og torsken, som gyder i vand af betydelig lavere egenvegt og forekommer baade som skrei i enkelte fjorde og gydende taretorsk, synes at være meget indlysende i saa henseende.

Derimod synes enkelte former som blaalange ikke at forplante sig i Nordhavet, fordi de dybder, hvor de henhører konstant eller periodisk, er beskyllet af det kolde vand, medens de i bestemte fjorde finder gunstige betingelser for sin forplantning.

Ved undersøgelserne i 1906 blev blaalangens yngel fundet i relativ store mængder i den dybe Hjørundfjord, som er en af de faa norske fjorde, hvor der drives virkelig fiske efter denne fiskeart.

Muligheden af dette fiskeri beror paa de ganske eiendommelige forholde, som findes der. Medens de fleste norske fjorde er stængt af en ryg, som afspærrer det dybere vand, har „Michael Sars"s lodninger paavist, at Hjørundfjord, Storfjord og Bredsund er aabne havarme, hvor bevægelsen af de dybe vandmasser er relativ meget virksom. Fornyelse af vandmasserne er altsaa ikke begrænset til de høiere, men ogsaa mulig for det dybe salte vandlag. Derved viser disse fjorde en meget mere atlantisk karakter baade i vandets sammensætning og i sin fauna end de andre fjorde.

Saaledes forklares, at blaalangen, hvis yngel forøvrig kun kjendes fra Atlanterhavet, ogsaa forplanter sig her.[1])

3. Dannelsen af fjordbestanden.

Vi har i det foregaaende omtalt den store forskjel mellem gydning udenfor kysten og inde i fjordene, og vore undersøgelser har paavist,

[1]) Det samme er ogsaa tilfældet i Den norske rende og Skagerak, som jo kan sammenlignes med større fjorde.

at fiskeegsforekomsten i fjordene utvilsomt kun er en overmaade liden brokdel af kystproduktionen. Det gjælder specielt torsk, hyse, sei, rodspætte samt sild af de vigtigste madnyttige fisk. Især er disse modsætninger sterkt udpræget ved Søndmøres kyst, hvor en banke med meget forskjellige dybder og omskiftende hydrografiske forhold byder større arealer til samling af fiskemasserne:

Senere derimod er fjordene meget rigere end det ydre mere udsatte kystparti saavel paa pelagisk yngel som paa de første bundstadier af samme arter. Der sker altsaa en flytning af bestanden fra kysten til fjordene.

Det kan ikke betviles, at denne forskjel skyldes en virkelig indvandring fra gydningsstederne paa bankerne til fjordene.

Undersøgelserne i 1906 giver talrige eksempler herpaa.

Det er jo sikkert nok for sildens vedkommende, hvis yngel har været fundet i store mængder i alle dybere fjorde; og at disse yngel stammer fra eggene af storsild, hvis gydning foregaar i stor maalestok udenfor Romsdalskysten, er vel temmelig sikkert.

Det samme maa ogsaa ansees som afgjort for seiens vedkommende, hvis eg til nu, trods de talrige planktonundersøgelser, saagodt som aldrig har været fundet i fjordene, medens de er blandt de hyppigst forekommende langs den sydlige del af vestkysten og har været samlet i kolossale mængder netop udenfor Romsdals kyst. De store masser af seimort, som i august stryger langs landet selv inde i de længste fjordarme, skriver sig utvilsomt fra de stimer af storsei, som findes udenfor kysten om vaaren. Vi har kunnet følge alle skridt i den vandring.

Angaaende torsken, som ved Romsdalskysten gyder baade som skrei og som taretorsk. skal vi meddele følgende oplysninger, som sikkert viser. at endel af de yngel, som kommer til littoralregionen i fjordene, stammer fra skreien. (Havtorsken).

Under de første undersøgelser i mars 1906 fandtes alle fjorde og selv skjærgaarden tom for torskeeg og yngel, men allerede i april indtraf en større forandring, idet vandmasserne i skjærgaarden førte med sig store mængder af torskeyngel. Ved at lade vandet siles af en udhængt hov kunde vi samle yngel af torsk, rødspætte, sei og sild i masser, som giver et illustrerende billede af produktionen.

Saaledes hængtes f. eks. den 28de april en hov fra dampskibet, medens det laa tilankers ved Giskø, og i løbet af 45 minuter samledes 310 yngel af torsk og sei og 139 larver af sild. Strømmen var da ca. 20 m. i minutet, altsaa meget svag, men yngel førtes alligevel uhjælpsomt i vore hover.

Flere forsøg, som anstilledes i det grunde sund, viste, at samme mængder fandtes drivende saavel i overfladen som i dybet. Paa dette grundlag kan man anslaa de masser af torsk, som passerte frem og tilbage i Giskøsundet den dag til flere millioner.

Til det komplicerede farvand, som findes i skjærgaarden, trængte vandet fra bankerne med sin karakteristiske plankton og store mængder af yngel lidt efter lidt ind gjennem sundene.

Fra skjærgaarden, hvor alle observationer i april førte til samme resultat, kunde vi følge yngelen til de dybere fjorde. Den hørte da til det dybere vandlag og var blandet med plankton, som kom udefra. I Storfjord, Hjørundfjord og Borgundfjord var denne yngel i dybder fra 50 til 150 m., medens bundvandet i fjordene og overfladevandet var omtrent tomt for yngel.

Paa grundlag af vore undersøgelser kan man anslaa de mængder af torskeyngel, som fandtes i Storfjord i april 1906 paa strækningen fra Oksø til Hjøringsnæs til mindst 10 milliarder, og den samme forekomst var udstrakt til bunden af Hjørundfjord og var utvilsomt ført ind i fjordene gjennem det dybe Bredsund og Vanelvgabet. Disse resultater stemmer overens med de strømmaalinger, som blev udført i juli og viste, at en indadgaaende strøm kunde registreres i dybet.

At disse yngelmængder kommer fjordene tilgode er sikkert. Deres forbliven samme steds beror paa en stuving af planktonmasserne langs siderne af fjordene. Dette fænomen har vi underkastet grundige undersøgelser i 1906. De talrige træk med sterkt fiskende pelagiske redskaber beviste, at yngelmængden i fjordene er meget større langs landet end midtfjords. Yngelen af de mest forskjellige fiske, torsk, sei, rødspætte, kveite, sild, blaalange, saavel som af de fleste ikke madnyttige sorter kunde findes der i betydelige mængder under hele perioden, som svarer til deres pelagiske liv.

Senere paa aaret, naar denne larveagtige yngel forvandles til smaa fiske (ved finnernes dannelse), gaar de op til det belte af stranden, hvor de hører til. Fra det vandlag, hvor de var blandet, søger nu torsken og seien til aalegræsset, hysen til de dybere partier, rødspætten til sandbugterne o. s. v.

Ved at følge torskeeg, larver, yngel og smaafisk, tror vi altsaa at have paavist, at ved Romsdalskysten kan skreiyngelen blive til de smaa fjordtorsk, som findes i littoralregionen.

Dette, som vi her for torskens vedkommende har beskrevet lidt udførligere paa grund af den store betydning, dette spørgsmaal har hertillands, gjælder ogsaa for de fleste andre arter. Hvittingen, som af de mindre størrelser er en af de almindeligste torskearter i Romsdalsfjorden, har ikke været iagttaget af os, hverken som eg, larve eller yngel under 2.5 cm., og den kommer ogsaa fra andre farvande.

En naturlig slutning til disse undersøgelser er, at fiskebestanden i de undersøgte fjorde ikke i nogen væsentlig grad kan siges at være lokalt begrænset. Den er fælles for en større strækning, og selv saa store fjord-

omraader som ved Romsdals kyst staar i direkte afhængighedsforhold baade indbyrdes og ligeoverfor kyststrækningerne og bankerne.

4. Dannelsen af fiskebestanden ved den norske kyst.

Den relative fattigdom paa yngel, som bankerne viser i sommermaanederne, trods den overmaade rigdom paa fiskeeg om vaaren, skyldes for endel transport af yngel til fjordene, som vi har forsøgt at beskrive. Men hvis man tager hensyn til de ofte meget sterke strømninger, som virker langs den norske kyst og specielt ved Søndmøre, staar det klart, at en stor del af rognmasserne og smaa larver, som findes i overfladen om vaaren, snart bliver ført nordover langs kysten og kommer ganske andre omraader tilgode. Derfor tror vi ikke, at den yngel, som iagttoges i Romsdals fjorde og kystfarvand, alle stammer derfra eller ikke engang fra banken, men for endel skyldes gydning paa ganske andre steder. Vi tror heller ikke, at den nævnte yngel representerer hele resultatet af gydning paa banken udenfor.

Her skal vi minde om de første iagttagelser over yngel af torsk, hyse, sei og hvitting langt ude tilhavs, som blev gjort af dr. Hjort paa det første togt med „Michael Sars“ i 1900. Angaaende disse undersøgelser henvises til Aarsberetning for 1901 og Norges fiskerier I, Havfiske. Disse fund af yngel over store havdybder viser utvilsomt, at produktionen kan føres langt fra et sted til et andet.

Andre eksempler kan anføres fra undersøgelserne i 1906. Saaledes gyder som ovenfor nævnt seien i kolossale mængder paa Tampen paa Nordsjøbankens nordligste spids. Efter vore kvantitative undersøgelser, som angaaende yngelmængden i den nordlige Nordsjø synes at give et nogenlunde paalideligt billede, skal seiyngelforekomsten over Vikingbanken og Tampen i april 1906 kunne anslaaes til mindst 2 500 milliarder. Nu vokser ikke en eneste seiyngel i Nordsjøen, og i august er det overmaade vanskeligt at finde et eneste eksemplar paa dette omraade. Endel af dem er drevet til den skotske kyst, men en stor del driver ogsaa 1) nordover til den norske kyst ved Søndmøre og 2) med den dybere strøm i Den norske rende og finder veien til Bergenskysten og sydover til Hvidingsø, hvor de senere giver anledning til det saakaldte mortfiske. Fra Tampen har vi i uafbrudt linje fulgt disse drivende yngelmasser til Romsdalskysten.

Før den 15de juli har vi ikke iagttaget hvittingens yngel langs Romsdalskysten, men paa den tid kom pludselig store mængder (2.5 mm. lang og derover) drivende sammen med maneter.

De samme masser kunde da følges baade til den nordlige Nordsjø og gjennem Den norske rende og Skagerak til den sydlige Nordsjø. At

disse ikke stammer fra den norske kyst, men heller fra de Nordsjøbanken nærmestliggende større gydningssteder er høist sandsynligt.

Det samme gjælder ogsaa hyse og hestemakrel, som ogsaa var sammen med hvittingen i Nordhavet.

Disse resultater om driften af fiskeyngel maa sees i belysning af alle planktonundersøgelser. „Michael Sars"s materiale har bidraget meget til at klargjøre, at der i løbet af sommeren foregaar en stor vandring af de sydlige planktonformer langs Nordeuropas kyster. Organismer, som ellers aldrig findes i Nordhavet, og hvis forplantningsomraade ligger meget fjernt fra vore kyster, ankommer da i tætte stimer, hvoraf endel er kjendt af fiskerne, saasom brændemaneterne og salperne (sildrække).

Andre undgaar opmerksomheden paa grund af sin gjennemsigtighed eller af sin mindre størrelse. Man kan nu efter undersøgelserne i 1906 give følgende billede af denne vandring.

Der begynder om vaaren en flytning af de drivende organismer, som har opholdt sig i vand af mere brak karakter. Ved opløsning af is i og ved forøgelse af elvevand opstaar en sterkere bevægelse i kystvandet og en forøgelse af den baltiske strøm langs den norske kyst. Denne periode er af speciel interesse for torsken og rødspætten, som er de to vigtigste fiskesorter blandt de tidlig gydende.

Senere har bevægelsen af vandmasserne af mere sydlig karakter en større betydning, idet de flytter de store skarer af seiyngel, som gyder langs land, nordover, saavel som de driver foran sig de vandmasser, som har staaet i Nordsjøen, og hvor hyse- og hvittingyngel svømmer under talrige brændemaneter.

Til denne bevægelse maa henføres ankomsten af hvittingyngel, som begynder i mai og naar sin høide i august, og som er saa godt kjendt fra Kristianiafjorden og sydkysten. Bagefter fortsætter vand af mere atlantisk karakter at trænge ind i Nordhavet, førende med sig meget karakteristiske former, hvoriblandt yngel af brosme og lange synes at henhøre.

Tilsidst kommer sandsynligvis den yngel, som er gydt paa de fjerneste omraader, saasom aal i december til mars.

Disse resultater viser, at ikke alene de forskjellige fjordomraader staar i indbyrdes sammenhæng, men at den saakaldte norske fiskebestand er direkte afhængig af produktion langs hele Nordeuropas kyst.

5. Undersøgelserne over fiskebestandens sammensætnnig.

Under de tidligere togter af „Michael Sars" og under de forskjellige fiskeforsøg, som udførtes under fiskeridirektørens ledelse, er et betydeligt materiale af maalinger indsamlet, særlig af torsk, hyse, brosme og sild. Disse bestemmelser har været foretaget i meget forskjellige farvande og søger at belyse, hvilke størrelser af fisk forekommer paa de forskjellige

steder i de forskjellige aarstider. Man vil let forstaa, at en meget stor mængde af disse bestemmelser kræves for at kunne give et temmelig tro billede af fiskenes forekomst.

Disse foreløbige indsamlinger vil fortsættes senere. I 1906 har saaledes fiskeridirektøren gjennem de forskjellige opsynsbetjente faaet et stort antal af maalinger og veininger af skrei fra de forskjellige fiskebanker. Under ruseforsøgene blev ligeledes flere tusen rusetorsk maalt og veiet. Trawlingerne i Nordsjøen og Skagerak har ogsaa bidraget meget til at levere et repræsentativt billede af størrelserne af hyse og torsk i disse farvande. Disse indsamlinger har som nævnt været fortsat udover vinteren af baadsmand Wilhelmsen.

Under alle disse indsamlinger har samtidig et meget stort materiale til belysning af spørgsmaalet om fiskenes vekstforhold været indbragt. Efter at en foreløbig undersøgelse i 1905 i laboratoriet i Bergen havde paavist, at alderen af de forskjellige torskearter og af sild kunde bestemmes med hjælp af skjællenes bygning, har man forsøgt at bringe tilveie et stort materiale til belysning af følgende problem: Hvilken størrelse opnaar de forskjellige fiskesorter i de forskjellige aldre og under de forskjellige vilkaar? Hvilke aargange er repræsenteret i de forskjellige farvande og i de forskjellige aarstider?

Over resultaterne af disse undersøgelser kan vi henvise til det nævnte foredrag af dr. Hjort, trykt i Aarsberetn. vedk. Norges Fiskerier, hefte 2 for 1907.

En udførlig beskrivelse af disse oplysninger over fiskebestanden vil publiceres i løbet af aaret.

c. Beretning om resultaterne af sildeundersøgelserne.

I.

Som allerede nævnt i forrige aarsberetning, har kandidat Hj. Broch i aarene 1905 og 1906 arbeidet ved det videnskabelige afdelings laboratorium med undersøgelser over de forskjellige sildesorter. Ved hjælp af den af tyskeren Heincke indførte metode har han ved nøiagtige maalinger og tællinger, foretagne paa sildeprøver fra forskjellige lokaliteter, prøvet at studere deres eiendommeligheder. I Aarsberetning vedk. Norges Fiskerier 1906 har hr. Broch offentliggjort en foreløbig meddelelse om sine undersøgelser og deres resultater. Senere har han indsendt en udførlig afhandling, som nu er under trykning. Hr. Broch meddeler heri, hvorledes han har undersøgt og sammenlignet den norske kysts vaarsild med de høstgydende sildestammer, der fiskes paa Nordsjøens banker og i Skagerak. Resultatet af denne sammenligning viser, at disse sildestam-

mer adskiller sig fra hinanden i forskjellige henseender. Særlig kan Nordsjoens sild adskilles fra den norske vaarsild ved sin ringere størrelse, kjønsorganernes tilstand samt eiendommeligheder i bygning, hvoraf særlig kan fremhæves forskjellen i antallet af hvirvler, antallet af kjølskjæl samt den første lukkede hvirvelbues stilling i hvirvelsøilen.

Blandt Nordsjøens høstgydende sildestammer mener han, at der kan paavises forskjelligheder i bygningen, saaledes særlig mellem Shetlandssilden og Doggerbanksilden.

Han paaviser, hvorledes den norske vaarsild og Shetlandssilden om sommeren kan forekomme blandede i det gebet af den nordlige Nordsjø, hvor de norske nordsjøfiskere driver (langs egkanten af Viking-banken).

Til sammenligning har han undersøgt storsilden fra Søndmør og Trondhjemskysten, ligesaa fedsilden fra Helgelands kyst. Han paaviser herunder, at fedsilden er unge individer af vaarsild, og at storsild og vaarsild maa ansees som forskjellige kjønsstadier af samme sildetype, der tilhører den norske kyst og de udenforliggende havomraader fra Skagerak til Nordlands kyster.

Den lille saakaldte Beitstadfjordsild, der fornemmelig fiskes i de indre dele af Trondhjemsfjorden, og som i mars—mai gyder allerede ved en meget ringe størrelse, undtagelsesvis 12—15 cm., anser han som en stamme, der sandsynligvis tilbringer den største del af sit liv i Trondhjemsfjorden.

Kandidat Broch afsluttede sine arbeider høsten 1906 og forlod sin stilling hos fiskeridirektøren for at fortsætte sine studier ved universitetet. Den samlede beretning om hans undersøgelser vil i sommerens løb blive offentliggjort i Bergens Museums Aarbog.

I „Fiskeritidende" januar 1907 har hr. Broch givet et uddrag af sine samlede resultater, hvoraf følgende hidsættes:

„I „Aarsberetning vedkommende Norges Fiskerier" 1906 har jeg meddelt en kort „Foreløbig meddelelse om sildeundersøgelserne". Jeg nævnte der, at der i de forskjellige lande i senere aar har været forsøgt at finde bestemte skillemerker mellem de forskjellige slags sild, og at det under dette arbeide — særlig gjennem tyskeren Heinckes arbeider — var gjort den opdagelse, at de forskjellige farvands sild i sin legemsbygning var meget forskjellige. Til belysning af spørsmaalet, hvori slige forskjelle mellem de forskjellige farvands „sildestammer" bestaar, kan her nævnes, at sildens hvirvelantal varierer, at antallet af bugskjæl mellem gatboret og bugfinnernes basis er forskjelligt og endelig, at der kan paavises variationer i kropsforholdene. Saaledes varierer afstanden fra snudespidsen til forkanten af rygfinnen, til gatboret og til bugfinnernes basis, altsammen i forhold til individernes totallængde. Af maaske størst betydning er det, at silden i forskjellige farvand vokser meget forskjelligt.

Paa enkelte omraader opnaar den den samme størrelse meget hurtigere end andre steder, hvoraf følger, at to sild fra forskjellige farvand af den samme længde kan have en meget forskjellig alder, hvorimod sild, som har levet i samme farvand, kun vil vise meget smaa forskjelle i sin vekst.

Det har derfor været nødvendigt at finde et middel til at bestemme sildens alder uden, som hidtil, at bygge paa længdemaalinger alene. Og dette har lykkedes paa følgende maade: Det har vist sig, at ligesom der paa et træ afsættes forskjellige koncentriske ringe vinter og sommer, saa har ogsaa mange fisk ben og skjæl, der vokser forskjellig sommer og vinter, hvorved fremkommer tydelige aarsringe. Vinterens tilvekst er liden, men med tæt, gjennemsigtig substans; derimod dannes der om sommeren tykkere eller bredere ringe, som er meget mindre gjennemsigtige. Et aars tilvekst repræsenteres derfor af to forskjellig udseende ringe. — Tydelig træder dette forhold frem paa otoliterne, to ben, som ligger inde i hjerneskallen (hos torsken kaldes de ofte „torskepander"); men endda tydeligere viser disse ringe sig paa skjællene. — Paa grundlag af undersøgelser af baade otoliteter og skjæl er jeg kommen til nogle interessante resultater hos silden.

Fiskens alder deles i grupper:

0-Gruppen 0 til 1 aar efter fødselen
I- — 1 - 2 „ „ — , osv.

Trondhjemsfjordsilden vokser langsomt. Hovedmassen, der var paa 22 cm.s (7—8 tommers) længde, hørte til V-gruppen. Et enkelt individ, der var 23 cm. langt, hørte endog til IX-gruppen. Sammenligner man dette med vaarsild og storsild, saa er her de faa individer, der hørte til IX-gruppen, 32—33 cm. (omtrent 13 tommer). Hovedmassen af vaarsild og storsild var 28—31 cm. (11—12 tommer), men hørte trods sin størrelse mest til V, VI og VII-gruppen. Fedsild af 22—24 cm.s (8—9 tommers længde hører næsten bare til II-gruppen („Kristianiasild").

Det synes at fremgaa klart deraf, at silden vokser svært uligt paa de forskjellige steder. Stammer, der ligesom vaarsilden og storsilden og deres ungdomsstadier fedsilden færdes ude i det aabne hav, vokser raskere end fjordstammerne, som f. eks. Trondhjemsfjordsilden. Hertil kommer, at medens Trondhjemsfjordsildens vekst praktisk talt stanser ved 23—24 cm.s (ca. 9 tommers) længde, kan de gamle vaarsild og storsild naa helt op i 35—36 cm. (omtrent 14 tommer). Som en merkværdighed kan nævnes, at jeg høsten 1904 endog fik et individ fra den nordligste Nordsjø af 41 cm.s (vel 15 tommers) længde!

Af disse korte meddelelser vil det fremgaa, at der kan paavises store forskjelligheder i sildestammernes legemsbygning. Arbeidet med studiet heraf har derfor stadig været ofret en stor opmerksomhed ved

fiskeriundersøgelsernes laboratorium, og der har været stillet et stort materiale til min raadighed. I det følgende skal jeg ganske kort udrede, hvad undersøgelsen over det materiale, som jeg i den sidste tid har kunnet undersøge, synes mig at lære om vore farvandes sildestammer og deres vandringer fra og med sommeren 1904 til og med vaaren 1906.

Den sydligste stamme, der fandtes i materialet, var Doggerbanksilden, der viste sig spredt over Lingbank, Doggerbank og ud for mundingen af Leithfjorden.

Paa den nordlige del af Nordsjøflaket forekom Shetlandssilden i mængder om sommeren nærmest under Shetlands- og Orknøerne, medens samtidig den norske vaarsild („norsk sild" i den foreløbige meddelelse) fiskedes langs revkanten fra Tampen sydover til henimod Lingbank.

I Skagerak fandtes nær Bohuslän vinteren 1904—1905 og endog enkeltvis ved Risør (27de januar) 1906 Bohuslänssild, en stamme, som ligner Doggerbanksilden meget sterkt; den er — som ogsaa sidstnævnte stamme — gjennemgaaende mindre af størrelse end baade Shetlandssild og vor vaarsild.

Inde i Trondhjemsfjorden er der en egen sildestamme, Trondhjemsfjordsilden.

Vaarsild og storsild synes ikke at være to forskjellige stammer efter undersøgelserne at dømme. Det er ikke bare langs revet, disse to slags sild forekom; høsten 1905 blev de ogsaa fanget ved Halten-, Sklinna- og Trænabankerne af „Michael Sars".

Stammernes gydesteder og gydetider er som bekjendt:
Bohuslänssilden paa Jyllandsbanken i september—december,
Shetlandssilden paa Nordsjøflakene nær Shetland i august—september,
Vaarsild og storsild langs vore vestlige (og sydlige) kyster i januar —mars og
Trondhjemsfjordsilden nær Værran i Beitstadfjorden i mars—mai.

Ved undersøgelserne er der kun kastet streiflys hist og her over de fleste af disse stammer og deres forekomst. Egentlig er det mest livsforholdene hos vor egen vaarsild og storsild, der nærmere belyses, samtidig som der er givet et lidet fingerpeg med hensyn paa forholdet mellem disse og Shetlandssilden.

Som et interessant træk fra undersøgelserne vil jeg her nævne noget om Trondhjemsfjordsilden. Alt naar den er 12 cm. (4—5 Tommer) lang) blir den gydefærdig; men det meste af silden fra Værran, som jeg har undersøgt, var større, i regelen omtrent 22 cm. (8 tommer) lange individer. Nat til 31te september blev der mellem Tautra og Leksviken i Trondhjemsfjorden fanget en del sild (fiskerne kaldte den „fedsild"). Dette var mest individer, der tilhørte Værransildens stamme. Trods sin

mindre størrelse er disse individer ligesaa gamle som storsilden. Og dette synes at pege i retning af, at vi her har at gjøre med en stamme, der holder sig i fjorden det meste af sin levetid. — Slige „fjordstammer" findes flere steder langs vor kyst efter hvad professor dr. R. Collett skriver.[1]) Ogsaa han mener, disse stammer holder sig i fjorden hele sit liv, og som nævnt tyder ogsaa forholdet med sommerprøven fra Trondhjemsfjorden i denne retning. Men der kræves flere undersøgelser, før dette kan ansees som en sikker kjendsgjerning.

Ved Sklinna- og Trænabankerne fik „Michael Sars" høsten 1905 enkelte, spredte fedsild. Ved undersøgelsen af dem kom jeg til et resultat, der bekræfter den hypotese, professor dr. G. O. Sars opstillede i sine indberetninger i 60-aarene: at det er unge, endnu ikke gydefærdige sild af samme stamme som vaarsild og storsild.

Jeg skal dernæst kort omtale, hvad der er fundet med hensyn paa vaarsild og storsild. Som bekjendt gyder disse hovedsagelig langs vor vestkyst; men endnu ved Risør fangedes der ikke saa rent lidet veritabel vaarsild i januar 1906; hvor langt mod øst de sidste udløbere af vaarsildens gydende stimer naar frem, kan endnu desværre ikke afgjøres. — Naar vaarsilden omtrent i mars maaned er udgydt, forsvinder den atter fra kysten. I juni maaned fandt vi den begge somre igjen langs revet fra nedimod Lingbank op til Tampen og — høsten 1905 — langs de bratte afhæld fra Halten-, Sklinna- og Trænabankerne mod dybrenderne. Her opholdt den sig saa til ud i november. Men veiene til gydepladsene er lidet kjendt. I det nordlige distrikt drog silden sig i december sydover mod Grip, hvor storsildfisket foregik.

Paa og ved Vikingbanken havde vi anledning til at iagttage forholdene mellem Shetlandssilden og vaarsilden nærmere. Som tidligere nævnt gyder Shetlandssilden paa Nordsjøflaket under Shetlands- og Orknøerne i august—september. Naar den er udgydt, søger den hen mod Vikingbanken og trænger der vaarsilden tilbage, ud mod renden, men blir saa selv i november—december atter trykket indover flaket af vaarsildstimerne, som trænger paa."

II.

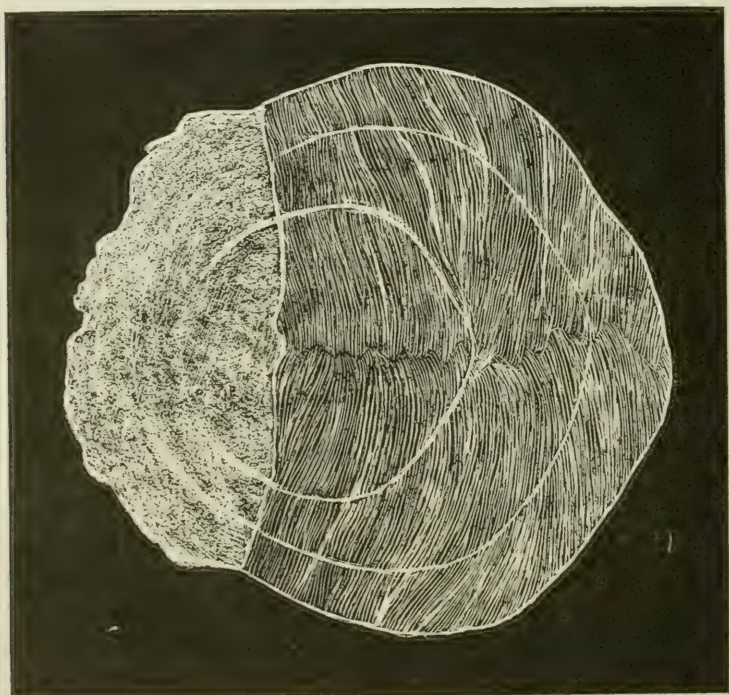
Undersøgelse over sild er efter kand. Brochs fratræden overtaget af assistent K. Dahl. Medens hr. Brochs væsentlige arbeide blev lagt paa at undersøge forskjellighederne i bygning hos de forskjellige sildestammer og kun paa et senere stadium kunde kaste de første streiflys over spørgsmaalet om sildens alder paa de forskjellige steder, har assistent Dahl

---

[1]) Meddelelser om Norges fiske i aarene 1884—1901. III. Kristiania 1905.

paabegyndt en indgaaende undersøgelse over sildens alder og vekst. Han har da foreløbig udført en række metodiske undersøgelser for at bringe paa det rene, hvilke oplysninger om sildens alder og vekst vi med sikkerhed kan uddrage af studiet af sildens skjæl.

Undersøger man et skjæl af en sild med en sterk luppe, vil man, som paa den hosstaaende figur, opdage, at skjællet periodisk vokser meget forskjelligt. De lyse gjennemsigtige ringe dannes, naar fiskens vekst næsten staar stille, og de brede hesteskoformede stribede ringe dannes, naar veksten er god. De smale ringe betegner saaledes den fysiologiske vinter og de brede vekstringe den fysiologiske sommer.

Antallet af disse ringe stiger ganske i forhold til fiskens størrelse, hvilket bevises udførligt ved store rækker af analyser.

Naar man kjender sildens gydetid og ved paa hvilken aarstid dens fysiologiske vinter falder, kan man ved tælling af skjællets vinterringe bestemme dyrets alder med tilstrækkelig nøiagtighed.

Ved hjælp af denne metode har han udført en analyse af alder og størrelse for et stort antal vaarsild fra søndre distrikt (ialt 924 sild). Analysen falder saaledes:

	Alder i aar											
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Middelstørrelse i cm.	25.5	27.7	28.6	30.0	31.0	31.6	32.8	34.6	35.0	35.05	35.5	35.0
Antal individer	15	205	171	137	116	179	31	21	16	20	8	5

Denne analyse viser klart, at vaarsilden, som rangerer i størrelse fra ca. 24 til 37 cm., ikke som tidligere antaget bestaar af faa aarsklasser, men at den bestaar af individer, hvis alder varierer fra 3 til mindst 14 aar.

Antallet af individer i de forskjellige aarsklasser viser i de undersøgte prøver ikke en jevn aftagen med alderen, men selv dyr af høi alder kan være meget talrig repræsenterede. Mange dyr kan øiensynlig deltage i gydningen optil 10—11 gange.

Til sammenligning har der været undersøgt mindre prøver af sild fra andre lokaliteter, saaledes høstgydende sild fra Skagerak og Nordsjøen, vaarsild fra Zuidersjøen i Holland, vaarsild fra Lowestoft, England, samt vaarsild fra Beitstadfjorden.

Denne undersøgelse har vist, at ingen af disse sildestammer opnaar saa stor længde i forhold til alderen som vaarsilden.

Til sammenligning hidsættes en tabel, der giver en oversigt over størrelsen af 5 aar gamle fisk, der er fundet i de forskjellige prøver.

Antal individer 5 aar gamle.

Længde i cm.	Norsk vaarsild	Skagerak høstgydende sild	Lowestoft vaarsild	Zuidersjø vaarsild	Beitstad-fjord vaarsild
17	—	—	—	—	—
18	—	—	—	—	1
19	—	—	—	—	2
20	—	—	—	—	6
21	—	—	1	—	4
22	—	—	—	—	—
23	—	—	6	5	1
24	—	—	1	2	—
25	—	2	1	1	—
26	8	4	1	—	—
27	23	4	—	—	—
28	42	3	—	—	—
29	61	—	—	—	—
30	29	—	—	—	—
31	8	—	—	—	—
32	—	—	—	—	—

Det fremgaar heraf umiddelbart, hvilken stor forskjel der er paa veksten af silden for de forskjellige lokaliteter.

Ligeledes viser undersøgelsen, at medens vaarsilden vokser jevnt med alderen helt til den er ca. 36 cm. lang og 10—14 aar gammel, saa stanser hos de øvrige sildestammer veksten tidligere, og de bliver ikke saa store. Saaledes bliver Skageraks høstgydende sild og Nordsjøsilden sjelden over 30 cm. lang. Zuidersjøen og Lowestofts vaarsild bliver efter prøverne at dømme ikke over 26—27 cm. og Beitstadfjordens vaarsild overstiger neppe 23—24 cm. i længde.

Undersøgelserne viser ogsaa et andet forhold, der er af stor interesse. Opstiller man antallet af individer i de forskjellige aldre, der er fundet i de forskjellige prøver, faar man følgende tabel.

Antal stykker.

	Alder i aar												
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
924 Vaarsild	—	15	205	171	137	116	179	31	21	16	20	8	5
136 Skagerak høstgydende sild	—	—	—	13	21	28	32	18	14	8	1	1	—
49 Zuidersjø vaarsild	—	4	22	8	11	4	—	—	—	—	—	—	—
52 Lowestoft vaarsild	1	24	17	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
101 Beitstadfjord vaarsild	—	23	15	14	48	1	—	—	—	—	—	—	—

Denne tabel viser det eiendommelige forhold, at de sildestammer, der befolker havet[1]), bestaar af individer, der opnaar høi alder, medens kysternes og fjordenes mindre sildestammer overveiende bestaar af unge dyr, hvis vekst, som ovenfor nævnt, har foregaaet meget langsommere end de oceaniske stammers.

Denne kundskab aabner nye problemer med hensyn til disse forskjellige „stammers" livsløb og økonomi, og med den nuværende metode vil det sandsynligvis vise sig muligt at indvinde oplysninger til belysning af disse problemer.

Dahl har nemlig ved disse undersøgelser ogsaa vist, at selve skjællet hos de forskjellige sildestammer vokser meget forskjelligt, og at det paa en maade giver et grafisk billede af sildens veksthistorie. Dette billede er ofte saa forskjelligt for de forskjellige sildestammer, at man i visse tilfælde bare ved undersøgelsen af et enkelt skjæl vil kunne bedømme, hvilken sildestamme et individ tilhører. Paa den ene side kan saaledes eksempelvis vaarsilden og den høstgydende Nordsjøsild i de fleste tilfælde

---

[1]) En undersøgelse af nogle Islandssild har ogsaa vist, at disse er store og meget gamle dyr.

skjelnes fra hinanden bare ved skjællets hjælp. Paa den anden side finder man eksempelvis blandt vaarsilden individer, hvis skjæl for de inderste aars vedkommende frembyder billedet af andre stammers karakteristiske voksemaade, medens de i de følgende aar viser typisk vaarsildvekst.

Der synes saaledes at foreligge muligheder for, at det skal kunne lykkes ved hjælp af denne metode at forfølge spørgsmaalet om, i hvilken udstrækning de forskjellige stammer er afgrænsede eller blander sig med hinanden. En fyldigere dom over metodens rækkeevidde og muligheder kan dog kun naaes ved fortsatte undersøgelser paa grundlag af meget stort materiale, og assistent Dahl vil fremdeles i den nærmeste fremtid, særlig i forbindelse med „Michael Sars"s togter, fortsætte disse undersøgelser.

En udførlig beretning over hans foreløbige undersøgelser vil med det første blive offentliggjort.

2. Beretning fra forsøgsstationen.

Undersøgelse over forskjellige sorter fiskesalt og deres anvendelse.

Da man savner et sammenhængende arbeide over de forskjellige fiskesaltes sammensætning i forbindelse med en kritisk betragtning af deres anvendelighed, har stationens bestyrer søgt at fylde dette savn. I den hensigt er der søgt oplysning hos en række af vore bedste mænd paa fisketilvirkningens omraade om, hvilken saltsort de giver fortrinnet og af hvilken grund. Denne opfordring er beredvilligst bleven efterkommet, og der foreligger nu en række interessante oplysninger, specielt med hensyn til klipfisktilvirkningen. Af udtalelserne er der gjort et sammendrag i tabellarisk form, der nedenfor gjengives. Af disse udtalelser vil man se, at der er foregaaet en noksaa stor svingning med hensyn til valg af saltsort. I tidligere tider brugte man hertillands de for sin renhed bekjendte salte fra Liverpool (Middelsbro?) og Lüneburg, ligeledes brugte man en tid lang meget fransk salt; men fragtforholdene har bragt en forandring heri, man fik St. Ybes til sild og Cadix til fisk, vel ogsaa Torrevieja. Nu er brugen af Trapani blevet meget almindelig, det bruges udelukkende til makrel, svært meget til sild og meget til fisk; Cadix er et meget anerkjendt fiskesalt, man liker Ibiza godt til fisk men ikke saa godt til sild; St. Ybes anbefales endnu til sild, og Port Said roses baade til fisk og til sild. I Amerika bruges paa ostkysten Fishery og Trapani

Tabellarisk oversigt over fiskesaltenes anvendelse

	Port Said	Trapani	Cadix	Ibiza	St. Ybes	Lissabon	Fransk	Liverpool	Lüneburg
Tidligere brugtes:									
Maartmann (Kopervik)					makrel				
N. N. (Bergen)							fisk	lange og brosme	
Jens O. Dahl (Bergen)			fisk, sild		sild		fisk	fisk	sild
Johan Troye (Bergen)					sild				
Carl E. Rønneberg & sønner (Aalesund)			fisk			fisk	fisk	lange, brosme	
S. Thalberg (Aalesund)			fisk		makrel		fisk		
Nu anbefales:									
Maartmann (Kopervik)		makrel							
Mons Egge (Haugesund)		sild[1])	sild[2])	sild[3])	sild[2])				
Stolt Nielsen (Haugesund)		sild							
Ths. S. Falck (Stavanger)		makrel							
Barclay (Bergen)		makrel							
Wollert Konow (Bergen)		sild							
Christensen, vrager (Bergen)		sild							
Jens O. Dahl (Bergen)		fisk, sild		fisk, sild					
N. N. (Bergen)			fisk	lange, brosme					
Johan Troye (Bergen)	sild	sild							
Carl E. Rønneberg & sønner (Aalesund)		fisk, sild	fisk	fisk, sild	sild[1])				
Astrup & Co. (Kristianssund)		fisk	fisk	fisk				fisk	
Christian Johnsen (Kristianssund)	fisk[1])	fisk[2])	fisk[2])	fisk[3])					
I. Berg (Rørvik)		fisk[2])	fisk[2])	fisk[1])					
Jens Ellingsen (Sigerfjord)		sild							
A. Brodtkorb (Vardø)		fisk						russefisk	

om hinanden; medens man hertillands har forladt brugen af Fishery til makrel og isteden bruger Trapani, liker man det første godt i Amerika, og i England bruger man udelukkende Fishery til makrel; forklaringen til at man har forladt det i Norge maa være den, at man har brugt det saakaldte Common Fishery salt, der ifølge analysen indeholder mere gips, der giver sig tilkjende paa fisken.

Til saltning af fisk (torsk) bruger man i England kun Fishery, der, som minesalt, kun indeholder meget lidet magnesiasalte. Hertillands merker man en svag tendens i den samme retning, man er begyndt at forlade Trapani for at gaa over til Ibiza, ja til Port Said, der er endnu fattigere paa magnesiasalte. Til eftersaltning af sommerfisk bruger man allerede i lang tid Fishery, saa her er svingningen allerede fuldbragt.

Jeg er tilbøielig til at tro, at man ved anvendelse af magnesiafattigt salt vil faa en klipfisk, der tørrer let og ikke saa let slaar sig i fugtigt veir. Dette kan da maaske have indflydelse paa mugsoppen; herover er forsøg i gang.

Man har ved direkte forsøg paavist, at de i handelen forekommende saltsorter tiltrækker luftfugtigheden i meget forskjellig grad. Medens Trapani ved fugtig luft (regnveir, antagelig 70 % af maximal luftfugtighed) optager saa meget fugtighed af luften, at saltet indeholdt ca. 9 % deraf, var den tilsvarende procent ved Tunissalt 5, ved Ibiza 2.7, ved Port Said 1 og ved Torrevieja og Fisherysalt omtrent 0. Man skulde tro, at disse forhold maatte spille nogen rolle for klipfisktilvirkningen.

Desforuden har man foretaget en række analyser af de vigtigste i handelen forekommende saltsorter, ligesom man har bestemt, hvormeget en hektoliter af hver af dem veier; dette har sin store betydning, baade fordi salget foregaar pr. maal, og fordi man ved saltningen anvender rummaal og ikke vegt. I anledning heraf anstiller man en del betragtninger, hvilke økonomiske følger dette forhold medfører; af hensyn til den begrænsede plads kan man dog ikke gaa nærmere ind herpaa ved denne anledning.

Raffinering af tran.

Man har tidligere angivet flere metoder til raffinering af tran. En af disse bestod i det væsentligste deri, at man kogte tranen hurtigt op med et overskud af koncentreret natronlud. Ved afkjølning dannede der sig en fast mørkfarvet sæbemasse, der omsluttede alle tranens forurensninger, medens den raffinerede og kun svagt gulfarvede tran svømmede ovenpaa sæbemassen. Imidlertid var udbyttet ved denne operation ikke saa godt, som ønskeligt kunde være, hvorfor man søgte efter en bedre

metode. Dette har man opnaaet, og ved denne anvendes ogsaa kogning med natronlud, men i betragtelig mindre mængde; forat oljens adskillelse fra sæben og den overskydende lud skulde foregaa hurtigst muligt og derved betinge et bedre udbytte tilsattes tillige fortynnet alkohol samt stenkulsnafta. Efter ca. 12 timers henstand ved ca. 60° havde vædsken skilt sig klart i to lag. Med det øverste kunde man foretage kogningen med den fortynnede alkoholiske natronopløsning engang til, hvorefter man kun havde at destillere naftaen af, tilslut under kraftig gjennemledning af vanddamp. Den herved resulterende tran er vistnok noget mere farvet end den med koncentreret natronlud erholdte; men til gjengjæld er udbyttet kommet saa høit op, som man med rimelighed kan vente. Det bemerkes, at omkostningerne ved denne raffinering er meget moderate. Ved anvendelse af hensigtsmæssige apparater kan man nemlig ved destillation vinde tilbage igjen næsten al anvendt alkokol og stenkulsnafta, saa disse stoffe kan benyttes om og om igjen uden noget nævneværdigt tab. Man har udført en omhyggelig gjennemarbeidet plan for de til et større raffinerie nødvendige apparater.

Olje af rødaate.

Om foraaret og forsommeren kan rødaaten (*Calanus finmarchicus*) optræde i store masser i havvandet, og den spiller en vigtig rolle som nærings-middel for mange fiske, ligesom det vistnok ikke vilde frembyde uovervindelige vanskeligheder at drive en rationel fangst af aaten. Af den grund har man fremstillet den i aaten, til sine tider i rigelig mængde forekommende olje og underkastet den en indgaaende undersøgelse.

Det viste sig at oljen, der har en blodrød farve og udskiller noget fast stof allerede ved almindelig temperatur, viser en udpræget forskjel fra alle andre kjendte oljer. I lighed med spermacetoljen er det en flydende voksart; paa den anden side maa oljen, efter de i samme indeholdte fedtsyrers natur, henregnes til de ægte traner. For tranernes betydning i det biologiske kredsløb frembyder denne olje vistnok en overordentlig stor interesse. I praktisk henseende turde den største interesse knytte sig dertil, at oljen lader til at indeholde betragtelige mængder fast spermacet.

Paa foranledning af et interesseret firma har man undersøgt det affaldsvand, der erholdes ved fremstilling af sildemel, respektive sildeguano, og fundet en fremgangsmaade for udvindning af det i samme indeholdte fiskelim. Imidlertid kan det hermed ikke ansees som endelig

afgjort, hvorvidt fabrikationen af fiskelim paa denne maade vil være regningssvarende. Dette tænkes afgjort ved videre forsøg.

Ligeledes paa foranledning af interesserede har man begyndt at studere svind af saltet sild i tønder. Da denne undersøgelse maa omfatte alle vore vigtigste sorter sild, og man maa antage, at forskjellige variable faktorer, særlig sildens kvalitet, vil faa indflydelse, tør man med sikkerhed antage, at disse arbeider vil udkræve mindst et aar. Desforuden studerer man et meget nærliggende forhold, nemlig hvor mange procent af salt sild man faar af den ferske.

Med hensyn til forsøgsstationens udførelse af analyser for private har disse i tidligere aar væsentlig omfattet traner, dernæst fodermel samt produkter fra og for jodfabriker. I sidste aar overtog man alle analyser fra en saadan fabrik med det resultat, at indtægten ved analyser blev fordoblet. En endnu meget større forøgelse af forsøgsstationens herhenhørende virksomhed vil fremkomme ved den nyordning, der nu kan ansees som fastslaaet, at forsøgsstationen overtager alle analyser af tangasker, der fra Søndmør, Nordland eller Finmarken sælges til norske eller skotske fabriker. Det vil antagelig her dreie sig om mindst 1 000 analyser aarlig. Hvis denne nyordning virkelig vinder fast fod i forholdene, turde den blive til gavn baade for producent og konsument, ligesom den utvilsomt vil bevirke en betydelig forbedring i tangaskens kvalitet.

3. Fiskeforsøg.

a. Fiskeforsøg i Skagerak.

I tiden fra 20de juli til 20de oktober blev der af assistent K. Dahl med en leiet motorskøite udført en stor række fiskeforsøg paa strækningen fra Kristianiafjordens munding til udenfor Kristianssand. Forsøgene udførtes paa den norske kystbanke og i kanterne af Skageraksdybet ned til ca. 300 favne og indtil 5 mil af land.

Der udførtes ialt paa denne strækning 37 fiskeforsøg, hvorunder der anvendtes ca. 77 000 kroge.

Dybere ned end 130—140 favne lykkedes det ikke at paavise nogen nævneværdig forekomst af kolje, torsk, lange eller brosme, og de dybeste forsøg var for disse arter helt negative.

Grundere end 130 favne konstateredes der langs hele kysten en varierende forekomst af torsk, lange og kolje.

Fangsterne var somoftest for smaa til at kunne give noget haab om, at drift af dæksfartøier med større mandskab skulde kunne lønne sig. Derimod lignede fangsterne paa de fleste steder de fangster, som aabne motorbaade med 2 mands besætning ved Haugesund og Larvik finder lønnende.

Efter konference med fiskere og fiskeriinteresserede i Lillesand. Arendal, Risør, Langesund og Fredriksværn blev forsøgene i 1907 fortsat paa den maade, at de anstillede følgende forsøg af fartøier, antagne efter anbud:

1) Strækningen Svinør—Svenske kystbanke:
Dækket motorskøite. April med stor- og smaabakker.
2) Strækningen Jomfruland—Lyngør:
Aaben 2 mands motorbaad. $^{20}/_{3}$—$^{15}/_{5}$ med smaabakker.
3) Strækningen Møkalasset—Hesnes:
Liden dækket motorskøite.[1]) $^{20}/_{3}$—$^{15}/_{5}$ med smaabakker.
4) Strækningen Homborgsund—Ulvøsund:
Aaben 2 mands motorbaad. $^{20}/_{3}$—$^{15}/_{5}$ med smaabakker.

Disse forsøg har for de 3 sidstes vedkommende været kontrollerede af befuldmægtigede henholdsvis i Risør, Arendal og Lillesand.

Forsøg no. 1 har været kontrolleret af særskilt medsendt observatør.

Samtlige forsøg har tiltrods for, at der fra anbydernes side har været arbeidet med energi og tiltrods for, at der er gjort en meget stor række fiskeforsøg, gjennemgaaende givet resultater, der ligger under det lønnende.

Særlig ugunstige var resultaterne fra skøiteforsøgene søndenfor Svinør (forsøg 1) og udenfor Arendal (forsøg 3). Ubetydeligt bedre var forsøgene med aaben motorbaad udfor Lillesand (forsøg 4).

Bedst var resultaterne udenfor Risør (forsøg 2), hvor kontrolløren dr. Ulstrup, formand i Risør fiskeriforening, udtaler sig tilfreds med resultaterne.

Da den der anvendte aabne motorbaad var den mindste af alle forsøgsfartøierne, har den havt mere veirhindring end de øvrige. Desuagtet har dens fangst været næsten lige stor som de øvrige 3 forsøgs tilsammen.

Enkelte uger har deres fangst gaaet op i over 100 kroner og fiskerne udtaler, at de anser felterne udenfor Risør for lige saa gode som Langesundsbugten.

———

[1]) Blev antaget efterat en antagen anbyder med aaben motorbaad slog feil.

Som faktorer, der maa tages med ved bedømmelsen af resultaterne, kan nævnes følgende:

1) Agnforholdene.

Ved de orienterende forsøg høsten 1906 viste det sig vanskeligt til enhver tid at kunne erholde fersk agn. Saltet agn (brisling) maatte derfor oftest benyttes, et agn, der vistnok ikke kan sidestilles med fersk sild eller makrel, men hvormed dog Larviks og Fredriksværns fiskere høsten 1905 gjorde meget store fangster.

Ved de anledninger, da ferskt agn under Dahls forsøg lod sig bruge, viste fangsterne sig noget bedre, dog ikke saa meget, at den væsentlige grund til fangsternes gjennemgaaende lavhed kan søges i dette forhold.

Hvad angaar de 4 forsøg i 1907, har fersk sild som regel været anvendt.

2) Redskaberne.

Det er muligt, at en af grundene til, at fangsterne udenfor Risør faldt væsentlig bedre end de øvrige, var, at de Langesundere, der havde overtaget fiskeforsøget, anvendte det smekre bomuldslinebrug, som Langesunderne gjerne bruger, medens der saavel under Dahls orienterende forsøg, som ogsaa under de 3 øvrige forsøg i vaar, brugtes af de vanlige 12—15 garns hampebakker, der er almindelige til brug paa dybere vand under linefisket udenfor Kristianiafjordens munding.

3) Veirforholdene.

Høsten 1906 havde Dahl i løbet af de 87 dage, hvorunder forsøgene varede, 23 dages stormhindring.

Vaaren 1907 blev de 4 forsøgsfartøier ogsaa i ikke ringe grad hindrede af uveir og storm, foruden at de mange helligdage ogsaa hindrede bedrift.

4) Fisketilgangen.

En væsentlig grund til de gjennemgaaende lave fangster er der ogsaa at søge i ringe tilgang paa fisk, særlig kolje, et forhold, der har karakteriseret store dele af Skagerakskysten, saavel i slutten af aaret 1906 som i indeværende aar, og som eksempelvis udenfor Larvik og Fredriksværn har gjort bakkefisket i indeværende aar paa de vanlige felter meget lidet lønnende.

Ved materiale, indsamlet under de orienterende forsøg, lader det sig paavise, at denne mangel paa fisk øiensynlig har en aarsag deri, at flere vigtige aargange af den vigtigste fiskeart, nemlig koljen, er meget sparsomt repræsenterede over hele Skagerak.

For disse forhold, ligesom for de øvrige forhold vedkommende forsøgene, vil der nærmere blive redegjort i en samlet beretning, hvis

udarbeidelse af hensyn til, at forsøgene har varet lige til midten af mai, endnu ikke har kunnet afsluttes.

b. Fiskeforsøg udfor Østfinmarken.

Kaptein Thor Iversen, som ledede forsøgene, har skrevet en udførlig beretning, til hvilken der henvises. Se hefte 2 af Aarsb. vedk. Norges fiskerier 1907. Nedenfor gives en kortere meddelelse om resultaterne m. v.

Forsøgene, som blev udført med motorkutter „Geir“, paabegyndtes i Vardø første dage af juni og afsluttedes her 13de september.

Loddefisket udfor Østfinmarken foregik i 1906 idetheletaget langt fra land, dog slog fisket godt til enkelte steder nær land, saaledes fiskedes meget godt udfor Baadsfjord ca. 1 mil af land paa 140 fv. i tiden 18de—26de mai, og ligeledes var der udmerket fiske fra Finkonkjeilen indover til Skarsfjord fra 10de til 20de mai.

Paa banken, det vil sige paa den anden side af Dybrenden, 20—35 kvartmil NNV til NNO af Vardø og langs bakkekanten af Nordbanken nedover til Østbanken var fisket bedst fra den 18de mai til den 6te juni og særdeles rigt fra den 30te mai til 3die juni.

Paa landbanken udfor Vardø blev fisket rent mislykket, og som følge heraf blev mandslotterne paa smaabaadene meget smaa. Fisken stod udfor Vardø iaar længere fra land end ifjor.

Veiret i juni maaned var idetheletaget godt, men i den øvrige tid blæste der som oftest for meget til rigtig at kunne drive sig godt.

Storme af betydning var der heller ikke mange af iaar, og disse varede kun en kort tid, naar undtages stormen mellem 15de og 23de juli; men særdeles surt og raat var det, og ifald lineforsøget iaar kun havde været beregnet for fiske med doryer, vilde sikkerlig fangstudbyttet blevet temmelig skralt.

Ialt udførte „Geir“ 11 ture, hvoraf de 3 første udførtes langt tilhavs og var oversigtsture. 1ste tur, som netop blev udført i den tid, loddefisket tog slut (10de—15de juni), blev fangsterne meget gode paa de fleste stationer beliggende nordenfor selve fangstfeltet, og det synes saaledes, som om den store fisketyngdes sig fra Finmarkens kyst iaar foregik ret fra land nordostover. 3die tur (25de juni—5te juli) blev fangsterne smaa paa samme steder, hvor der forste tur blev fanget godt. Denne tur observeredes stor forekomst af pelagisk vandrende hyse over Skolpenbankens østre afheld. 4de tur (9de—29de juli) gjaldt Bjørnøbanken. Fangsterne blev smaa.

De efterfølgende ture blev gjort paa Østfinmarkens nærmestliggende

banker (Østbanken—Ryggen—Nordbanken). Her var forekomsten af torsk udmerket fra 1ste august indtil forsøgenes slut.

„Geir“s samlede fangst i forsøgstiden blev 28 154 kg. fisk og 3 261 liter lever til en værdi af ialt kr. 5 266.73.

Sommerfisket langs land efter torsk var særdeles smaat udfor Vardø indtil den 18de august. da torsken stødte under land, altsaa noget senere end den blev formerket at staa ude paa banken (første dage af august).

c. Ruseforsøg.

1. Ruseforsøg i skjærgaarden og fjordene udfor Romsdals amt.

„Michael Sars“s vigtigste arbeide iaar gjaldt udredning af biologiske spørgsmaal, særlig optog disse videnskabelige undersøgelser tiden fra vaaren af og udover sommeren. Der henvises til afsnit B 1 af nærværende beretning. Fra begyndelsen af oktober og udover høsten blev der dog samtidig ogsaa udført arbeide af praktisk art for udvikling af fjord- og skjærgaardsfiskeriet i Romsdals amt.

Paa forskjellige steder saavel i fjorder som i skjærgaarden blev der udført fiskeforsøg med torskeruser for fangst af torsk.

Torskerusen, som er et selvfangende redskab uden benyttelse af agn, er særlig egnet som fangstredskab paa de lokaliteter, hvor der er adgang til afsætning af torsk i levende tilstand, fordi den torsk, som fanges i ruser, er særlig levedygtig for opbevaring i forhold til den, som fanges med alle de andre redskaber, som benyttes hertil paa vest- og nordkysten.

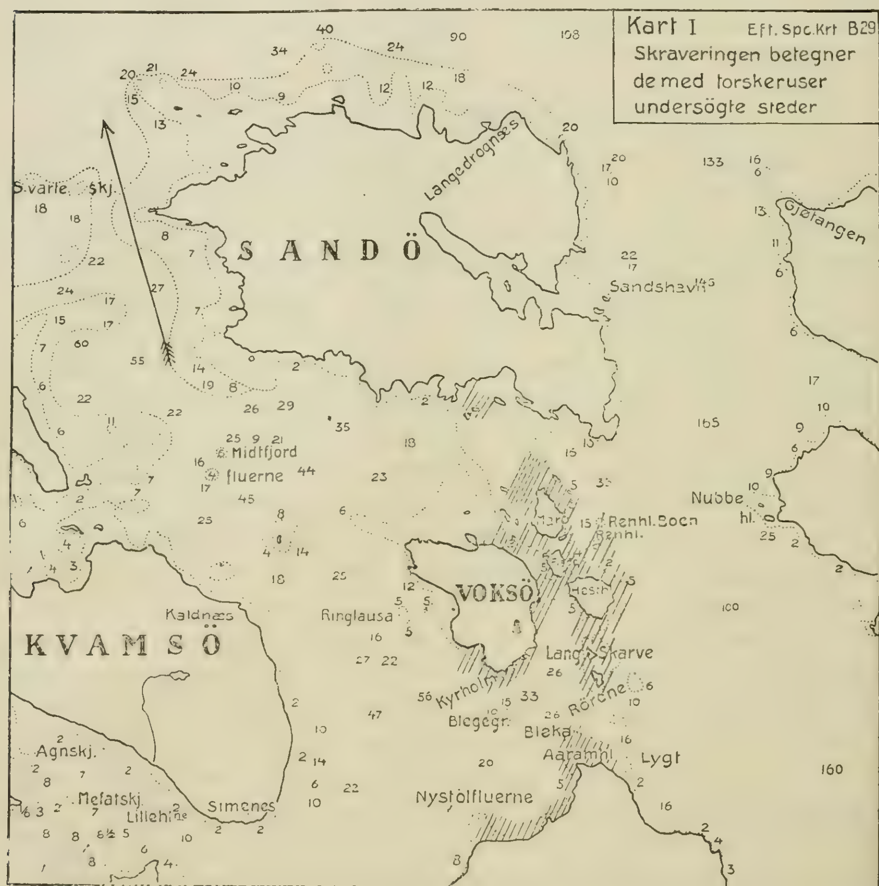
Torskerusen har ikke før været benyttet af fiskerne i Romsdals amt, men er et meget almindeligt og anerkjendt fiskeredskab paa øst- og sydkysten, og særlig har dette redskab faaet en stor udbredelse i de seneste aar, ved at transportfartøier, særlig indredet for opbevaring af levende fisk, er sat i fart langs øst- og sydkysten med Kristiania som afsætningssted.

Til at udføre selve fiskeriet med ruser blev en fisker blandt de dygtigste paa østkysten forhyret med „Michael Sars“, for at selve fiskeriet kunde blive saa fagligt udført som muligt. Denne fisker medbragte sin egen baad og redskaber (60 ruser). Fra første dage af november blev nok en dygtig fisker med redskaber (50 ruser) forhyret, og desuden forskaffedes et mindre antal ruser for skibets regning. Den første tid blev fiskeriet drevet af 1 baad, men senere, efterat den øvrige besætning blev opøvet, fiskedes der med 2 og 3 baadlag.

Fra den $^{6}/_{10}$—$^{13}/_{10}$ blev farvandene omkring Voksø i Søndmøre undersøgt med forskjellige slags redskaber, men i praktisk henseende har

særlig rusefiskeriet interesse her saavelsom paa de andre stationer. Til ruseforsøgene blev her benyttet 60 ruser, som blev sat og flyttet forskjellige steder, se kart 1. For fiskeri med ruser trænges særlige bundforholde, og bundforholdene omkring Voksø var meget gode. I den paa side 494 indtagne beskrivelse af torskerusen og dens brug er de for rusefisket heldigste bundforholde beskrevne.

Paa 182 dragne ruser fangedes ialt 235 torsk, foruden endel anden

fisk. Gjennemsnitlig fangede hver ruse pr. nat ca. 1 kg., hvilket regnes for noksaa godt (se forøvrigt tabel 1 side 476).

Fra den 13de til 17de oktober stationeredes i Syltefjord, den østre arm af Vanelvfjorden i Søndmøre.

Bundforholdene her var delvis gode, men fangsterne smaa, ca. $1/2$ kg. pr. ruse pr. nat. Paa 101 dragne ruser fangedes ialt 64 torsk (se kart 2 side 473 og tabel 2 side 477).

Skitse af Syltefjorden
med lodninger
udtrykt i meter af Thor Iversen
S/S „Michael Sars"

Syltefjord

Vanelvfjord

Humdenes
Strand
Fagerhaug
Fiskaa
Fiskå hlm
Laatreflu
Flysgjene
Vige hlm
Torsnesfluerne
Torsnes
Lyngshlm
Grøt hlm
Slagnes
Vignes
Vik
Tune
Krakneg
Strand
Kvibakke
Vidnes
Sylte

Kart II
Skraveringen betegner
de med torskeruser
undersögte steder

Fra 18de til 26de oktober fiskedes omkring Humblen og Tørlen inderst af Borgundfjorden i Søndmøre.

Her var bundforholdene udmerkede, og fangsterne blev gode, ca. $1^1/_4$ kg. pr. ruse pr. nat i gjennemsnit. Paa 220 dragne ruser fangedes 388 torsk (se kartet nedenfor og tabel 3 side 477).

Forsøgene her blev generet meget ved, at folk trak ruserne. Dette blev gjort vistnok oftest af nysgjerrighed, men naar disse ruser ikke blev

sat ordentligt strakt ned igjen, kunde den selvfølgelig ikke fange den nat.

Fra 27de oktober til 5te november stationeredes ved Bjørge i Ellingsøfjorden i Søndmøre.

Bundforholdene var idetheletaget slette med enkelte noksaa gode steder iblandt. Gjennemsnitsfangsten pr. ruse pr. nat var her liden, ca. $^3/_4$ kg., da fisken var meget smaafalden. Paa 331 dragne ruser fangedes 713 torsk (se kartet ovenfor og tabel 4 side 479).

6te til 13de november fiskedes omkring Ringsøen ved Smolen i Nordmøre.

Her var bundforholdene udmerkede og fangsterne meget gode. ca. 2 kg. pr. ruse pr. nat. Paa 348 dragne ruser fangedes 949 torsk (se kart 7 og 8 side 482 og 484 samt tabel 5 side 479).

Fra 14de til 17de novbr. stationeredes i Valsøfjorden i Nordmøre.

Bundforholdene var forskjellige. Den indre del var særdeles fattig

paa vegetation, medens den ydre del omkring Valsø var særdeles heldig for rusefiskeri. Fangsterne i den indre del blev ogsaa smaa, medens fiskeriet i den ydre del meget godt, ca. 2 kg. pr. ruse pr. nat. Paa 271 dragne ruser fangedes 564 torsk (se kartet ovenfor og tabel 6 side 481).

Den 19de til 23de novbr. forsøgtes i Fanefjorden i Romsdalen.

Bundforholdene her var ikke tilfredsstillende, og fangsterne blev ogsaa gjennemsnitlig kun ca. $^{3}/_{4}$ kg. pr. ruse pr. nat. Paa 455 dragne ruser fangedes 448 torsk (se kart 5 side 478 og tabel 7 side 481).

I tiden 24de til 27de november blev der gjort endel forsøg med ruser i Norangfjorden, en sidefjord af Hjørundfjorden, men disse forsøg blev værdiløse paa grund af, at sjøen var ganske ugjennemsigtig grundet sterkt nedbør med stenras, saaat det var umuligt at faa sat ruserne ordentlig.

„Michael Sars“s fiskeforsøg med ruser i løbet af høsten blev fulgt med megen interesse af befolkningen, og der blev en meget stor efterspørgsel efter ruser fra alle kanter langs kysten fra Bergen helt op til Finmarken, og den lille brochure „Torskerusen og dens brug“, som blev trykt i 2 000 eksemplarer, har været sterkt efterspurgt, saa at hele oplaget temmelig snart var uddelt, og nyt oplag er trykt, hvilket viser, at redskabet i en ganske kort tid har faaet en stor udbredelse.

Som følge af „Michael Sars“s rusefiskeforsøg kan nævnes, at allerede høsten 1906 udrustede en af skibets mandskaber, som var hjemmehørende i nærheden af Aalesund, sig for rationelt rusefiskeri og drev lønsomt fiskeri udover vinteren i fjordene omkring Aalesund.

Samme mand siges nu at drive rusefiskeri med motorskøite og ca. 100 ruser. Han sælger sin fisk levende i Aalesund.

Under sine reiser vinteren 1906—07, for fra kystens forskjellige dele at skaffe sammenligningsmateriale til fiskeridirektørens biologiske laboratorium, benyttede „Michael Sars“s baadsmand, Gothard Wilhelmsen, tildels torskeruser, og han havde saaledes anledning til at undervise befolkningen mange steder paa nordkysten i disse redskabers brug.

Tabeller over fangster med torskeruser.

Tabel 1.

S/S „Michael Sars“. Station Voksø i Søndmøre 1906.

Se kart I.

Dato	Antal		Antal						Anmerkninger
	Ruser i brug	Ruser trukket	Torsk	Sei	Tungeflyndre[1]	Berggylt	Stenbit	Hummer	
6/10	20	—	—	—	—	—	—	—	
7/10	20	—	—	—	—	—	—	—	
8/10	40	—	—	—	—	—	—	—	
9/10	60	20	29	1	2	—	2	2	Fanget i rusen 1 skarv
10/10	60	38	64	—	4	4	—	—	Flere ruser var bragt i uorden af sæl
11/10	58	39	43	4	13	2	—	1	
12/10	59	36	43	—	5	1	1	—	2 ruser var bragt i uorden af sæl
13/10	49	49	56	—	3	1	3	3	
		182	235	5	27	8	6	6	

Gjennemsnitlig pr. ruse pr. træk 1.49 stkr. torsk.

[1]) *Pleuronectes microcephalus.*

Bundforholdene var meget gode for rusefiske. Der forekom meget grunde flak udfor holmer og skjær og grunde sund, hvor der var rig vekst paa tang og græs. Torsken faldt ujevn i størrelse. Gjennemsnitlig pr. ruse pr. nat kan regnes ca. 1 kgr. Stor forekomst af kobbe forstyrret noget fiskeriet.

Tabel 2.

S/S „Michael Sars". Station Syltefjorden ved Vanelven i Søndmøre 1906.

Se kart II.

Dato	Antal		Antal				
	Ruser i brug	Ruser trukket	Torsk	Sei	Lange	Havaal	Hummer
13/10	5	—	—	—	—	—	—
14/10	5	—	—	—	—	—	—
15/10	60	5	4	—	—	—	1
16/10	58	38	18	1	—	1	—
17/10	„	58	42	—	1	—	—
		101	64	1	1	1	1

Gjennemsnitlig pr. ruse pr. træk 0.63 stkr. torsk.

Bundforholdene her var delvis gode, men fangsterne maa betegnes som daarlige, ca. ½ kgr. ruse pr. nat, men dog bedst i inderste fjordbund. Fisken var ofte smaafaldende. Smaasild havde staaet i fjorden netop for forsøgene begyndte, og der er sandsynlighed for, at dennes udsig fra fjorden ogsaa indvirket paa torskemængden her.

Tabel 3.

S/S „Michael Sars". Station Humblen og Tørlen ved Sulo i Søndmøre 1906.

Se kart III.

Dato	Antal		Antal							Anmerkning
	Ruser i brug	Ruser trukket	Torsk	Tunge-flyndre	Berggylt	Havaal	Lange	Sei	Lyr	
18/10	20	—	—	—	—	—	—	—	—	
19/10	58	—	—	—	—	—	—	—	—	
20/10	„	27	27	6	1	—	—	—	—	
21/10		—	—	—	—	—	—	—	—	
22/10	„	35	88	3	3	1	1	1	—	
23/10	57	33	75	8	—	—	—	1	—	
24/10	56	26	58	1	—	—	—	1	—	
25/10	„	43	43	5	—	—	—	1	—	1 hummer
26/10	„	56	97	4	—	—	—	3	2	
		220	388	27	4	1	1	7	2	

Gjennemsnitlig pr. ruse pr. træk 1.31 stkr. torsk.

Kart V Eft. Spc. Krt. B 33
Skraveringen betegner
de med torskeruser
undersögte steder.

MOLDE
FANEFJORD
BOLSÖ
KARLSÖFD
FAARÖ
HJERTÖ
SÆTERÖ
Lönsæth-bugt
Aarohl.
Legrovikhl.
Aarögrund
Turuhl
Orvighl.
Gulaugfl
Rogna
Bolsö sund
Tejnskagen
Gröningerne
Maurin-gerne
Lillebostadhl
Midtfjordskj.
Molde-hlne
Bollene
Brentö
Reknæshl.
Björsæthl.
Blegeskj.
Hyseskj.
L.Hjertö
Klövnin-gerne
Orhl.
Hjertö-tangerne
Hjertöfl.
Ramsö
Jslandsvaag
Ramsöfl
Kolholmerne
Svartnæs

Bundforholdene maa her betegnes som udmerkede. Her fandtes meget græs, tang og sten. Fangsterne var gode, ca. 1¼ kgr. pr. ruse pr. nat. Torsken var fyldig og stor.

Tabel 4.

S/S „Michael Sars“. Station Bjørge i Ellingsøfjorden i Søndmøre 1906.

Se kart III.

Dato	Antal		Antal					Anmerkninger
	Ruser i brug	Ruser trukket	Torsk	Tunge-flyndre	Sei	Stenbit	Hummer	
27/10	58	—	—	—	—	—	—	
28/10	„	—	—	—	—	—	—	
29/10	„	34	77	4	2	—	—	2 ruser var bragt i uorden af sæl
30/10	„	34	83	—	2	—	—	1 — „ „ - — - folk
31/10	„	30	49	1	3	—	—	1 — „ „ - — - „
1/11	„	35	95	4	—	—	—	1 — „ „ - — - „
2/11	„	30	58	4	2	—	—	
3/11	107	61	132	4	5	2	—	3 — „ „ - — - sæl
4/11	„	—	—	—	—	—	—	
5/11	„	107	219	16	5	4	2	7 — „ „ - — - folk
		331	713	33	19	6	2	

Gjennemsnitlig pr. ruse pr. træk 2.15 stkr. torsk.

Bundforholdene her var idetheletaget daarlige, idet mesteparten af fjordbunden omkring Bjørge var uden vegetation og bestod af ren sand eller lere. Fangsterne var mindre gode, ca. ¾ kgr. pr. ruse pr. nat. Torsken var gjennemgaaende smaafalden.

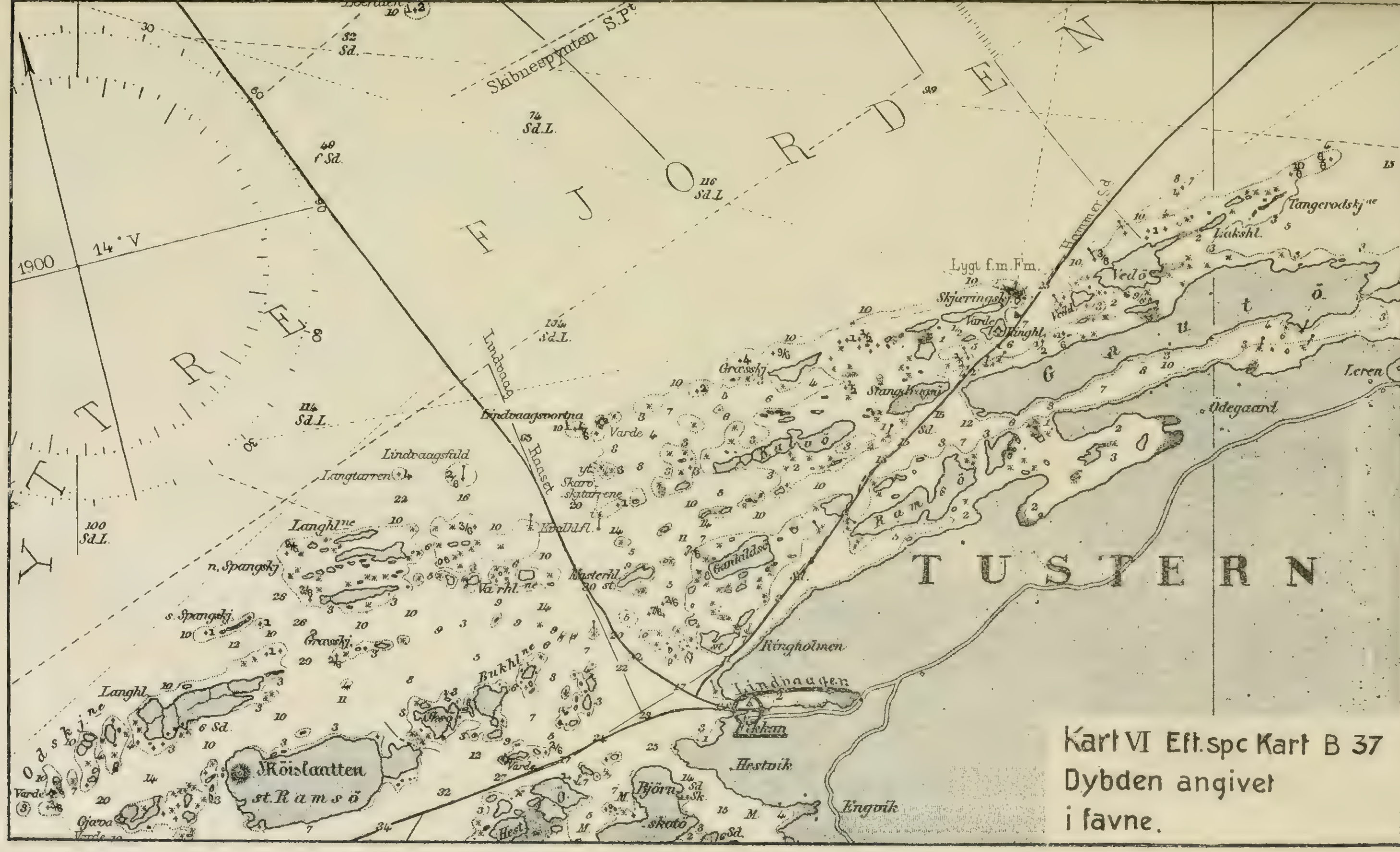
Tabel 5.

S/S „Michael Sars“. Station Ringsøen ved Smølen i Nordmøre 1906.

Se kart VII og VIII.

Dato	Antal		Antal					
	Ruser i brug	Ruser trukket	Torsk	Tunge-flyndre	Sei	Stenbit	Lyr	Aal
6/11	117	—	—	—	—	—	—	—
7/11	„	—	—	—	—	—	—	—
8/11	„	114	200	—	1	—	—	—
9/11	„	117	239	—	1	—	1	1
10/11	„	—	—	—	—	—	—	—
11/11	„	—	—	—	—	—	—	—
12/11	„	—	—	—	—	—	—	—
13/11	„	117	510	1	1	—	—	—
		348	949	1	3	—	1	1

Gjennemsnitlig pr. ruse pr. træk 2.7 stkr. torsk.

Y T T R E
F J O R D E N
T U S T E R N
1900
14° V
Skibnespynten S.Pt
Lygt f.m. Fm.
Skjeringskj.
Vedö
Lakshl.
Tangerodskj.ne
Hammer Sd.
Lindvaag
Lindvaagsvortna
Lindvaagsfald
Langtarren
Langhl.ne
n. Spangskj.
s. Spangskj.
Grasskj.
Bukhl.ne
Langhl.
Röislaatten
st. Ramsö
Ringholmen
Lindvaagen
Hestvik
Engvik
Ödegaard
Leren
Kart VI Eft. spc Kart B 37
Dybden angivet
i favne.

Bundforholdene udmerkede. Overalt talrige grunde sund og smaa bugter bevokset med græs og tang. Fangsterne var udmerkede, ca. 2 kgr. pr. ruse pr. nat. Torsken var jevn og stor.

Tabel 6.

S/S „Michael Sars“. Station Valsøfjorden i Nordmøre 1906.

Se kart IV.

Dato	Antal		Antal			
	Ruser i brug	Ruser trukket	Torsk	Tunge-flyndre	Sei	Stenbit
14/11	117	—	—	—	—	—
15/11	„	43	84	—	1	—
16/11	„	112	250	9	7	—
17/11	„	116	230	4	7	1
		271	564	13	15	1

Gjennemsnitlig pr. ruse pr. træk 2 stkr. torsk.

Bundforholdene i fjordens munding var tildels meget gode med græs og tangvekst, hvorimod den indre del af fjorden var særdeles fattig paa vegetation. Fangsterne i fjordens ydre del var meget gode, ca. 2 kgr. pr. ruse pr. nat, — jevn, stor fisk, — hvorimod i fjordens indre del fangsterne blev daarlige.

Tabel 7.

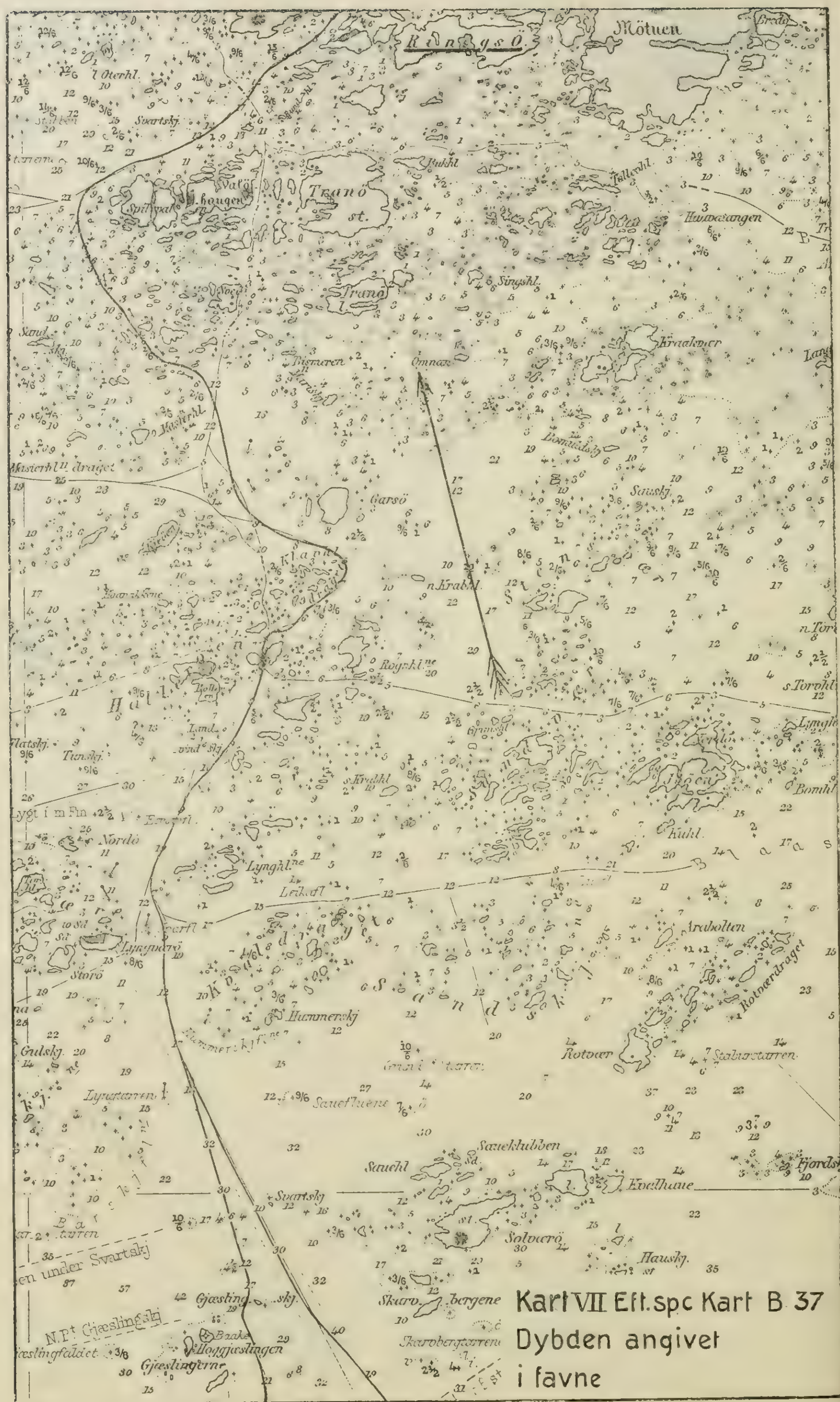
S/S „Michael Sars“. Station Fanefjorden i Romsdalen 1906.

Se kart V.

Dato	Antal		Antal					Anmerkninger
	Ruser i brug	Ruser trukket	Torsk	Tunge-flyndre	Sei	Berggylt	Stenbit	
19/11	115	—	—	—	—	—	—	
20/11	„	114	114	4	—	7	1	3 ruser bragt i uorden af sæl
21/11	„	111	114	—	5	5	—	
22/11	„	115	135	5	—	3	—	
23/11	„	115	85	1	1	3	—	
		455	448	10	6	18	1	

Gjennemsnitlig pr. ruse pr. træk 0.98 stkr. torsk.

Forsøgene gjaldt særlig nordsiden af Bolsø og Sæterø. Bundforholdene var meget forskjellige. Flere steder langs Sæterø var vegeta-

Ringsö
Mötuen
Tranö st.
Kart VII Eft. spc Kart B 37
Dybden angivet
i favne

tionen god, men i det hele taget var forholdene ikke tilfredsstillende. Fangsterne blev bedst ved Sæterø, hvor man fik ca. 1 kgr. pr. ruse pr. nat, men i det hele taget blev fangsterne utilfredsstillende.

2. Forsøg med torskeruser og transport af levende torsk fra Nordmøre.

Paa flere af de af „Michael Sars“ undersøgte steder var fangsterne særdeles forhaabningsfulde, og en af de lokaliteter, hvor fangsterne blev størst, og hvor idetheletaget bundforhold og farvand egnede sig særlig godt for rusefiskeri, var Smølen i Nordmøre. Disse forsøg foranledigede ogsaa, at fiskeriselskabet i Kristianssund ved sin formand J. F. Nielsen resolut tog initiativet til at fortsætte prøvedrift med ruser i Nordmøre over et længere tidsrum, for at skaffe mere viden om redskabets værdi og for at udbrede kjendskabet til dette mest muligt blandt kystens fiskere. I forbindelse med rusefiskeforsøg blev ogsaa planlagt transportforsøg med levende torsk fra Smølen til Bergen.

Det beløb, som ansaaes nødvendigt for udførelsen af denne plan, blev hurtigt indskudt af private, almeninteresserte mænd i Kristianssund: Firma Arne Arnesen, M. H. Astrup, A. Ervig, Jonas Eriksen, Lars Hansen, B. Heide, P. L. Johnsen, Kristian Johnsen, firma Oluf Herlofsens sønner, firma Ingvar Klingenberg ved J. F. Nielsen, W. A. Knudtzon, Hans Larsen, Brødrene Larsen, O. Mikkelsen, Chr. Offenberg, T. Pedersen, N. Volckmar, Werring Hermanos, B. Width.

Forsøgene besluttedes paabegyndt i februar 1907, og de skulde vare til begyndelsen af mai. De skulde administreres af Kristianssunds fiskeriselskab og af kaptein Iversen, som blev anmodet om at igangsætte og lede dem.

Endskjønt dette tidsrum, da torsken gyder og derfor er vanskelig at transportere, paa forhaand maatte ansees for meget uheldigt, blev alligevel forsøget udført for at vinde erfaringer hurtigst muligt.

For udførelsen af ruseforsøget blev 5 fiskere forhyrede fra Risør, hvor for tiden rusefiske i Norge bliver mest rationelt drevet. Disse fiskere medbragte hver sin baad med brønd og hver 50 ruser. De blev stationerede paa 5 forskjellige steder langs den rute som transportforsøget gjaldt, deraf 4 mand paa Smølen og 1 mand paa Tustern.

For transporten blev en motorkvase leiet, som stadig skulde seile mellem Smølen og Bergen. Den leiede kvase kunde indtage 6—7 000 torsk og var forsynet med fuld seilkraft og 8 hk. motor (med fart 4—5 mil i stille veir).

Afstanden mellem Smølen og Bergen er ca. 66 mil. Indsamlingsstationerne blev henlagt paa Nord-, Vest- og Sydsmølen samt Tustern. (Nærmere detaljer angaaende transportruten se side 491).

Kart VIII Eft. spc. Kart B 37
Dybden angivet
i favne.
Bratvær
Tjernö
Kalvö
Ersnes
Hjelberg
JÖEN

Paa disse stationer blev opsamlingskumme henlagt og opkjøbere engagerede.

Væsentlig paa grund af, at det var vanskeligt at faa leiet en brugelig motorkvase til rette tid og paa grund af de særdeles uheldige veirforholde i februar, kom forsøgene i gjænge meget senere end antaget; saaledes kom fiskerne op til Kristianssund først den 19de februar, og forsinket her paa grund af skade paa sine baade under transporten i storm udfor Stat, kom de derfor først til sine arbeidsfelter den 25de februar, samme dag, som ogsaa kvasen ankom sydfra.

Først den 11te mars begyndte kvasen at indtage den første ladning fra Smølens nordligste station og sydover. Den fortsatte nu seiladsen mellem Smølen og Bergen uafbrudt indtil den 16de april, hvorefter sidste last indtoges samtidig med, at alle fiskerne med sine baade opsamledes, og alt afsluttende arbeide blev gjort paa opkjøbsstationerne og i Kristianssund. Den 28de april ankom kvasen til Bergen med sidste last.

Ialt blev 4 ture gjort, hvoraf de 3 første, som blev udført uden afbrydelse, tog 36 dage, hvilket gjennemsnitlig bliver 12 dage pr. tur.

19 975 kgr. torsk blev ialt opsamlet paa Smølen og Tustern, henholdsvis pr. tur 3 144 kgr., 6 389 kgr., 5 352 kgr. og 5 090 kgr.

Den i Bergen udlossede torsk udgjorde 15 076 kgr., henholdsvis pr. tur 2 521 kgr., 4 372 kgr., 4 221 kgr. og 3 962 kgr.

Til totalsummen maa tillægges ca. 1 700 kgr., idet al fisk over 3 kgr. vegt baade i opkjøb og salg kun beregnedes efter 3 kgr.

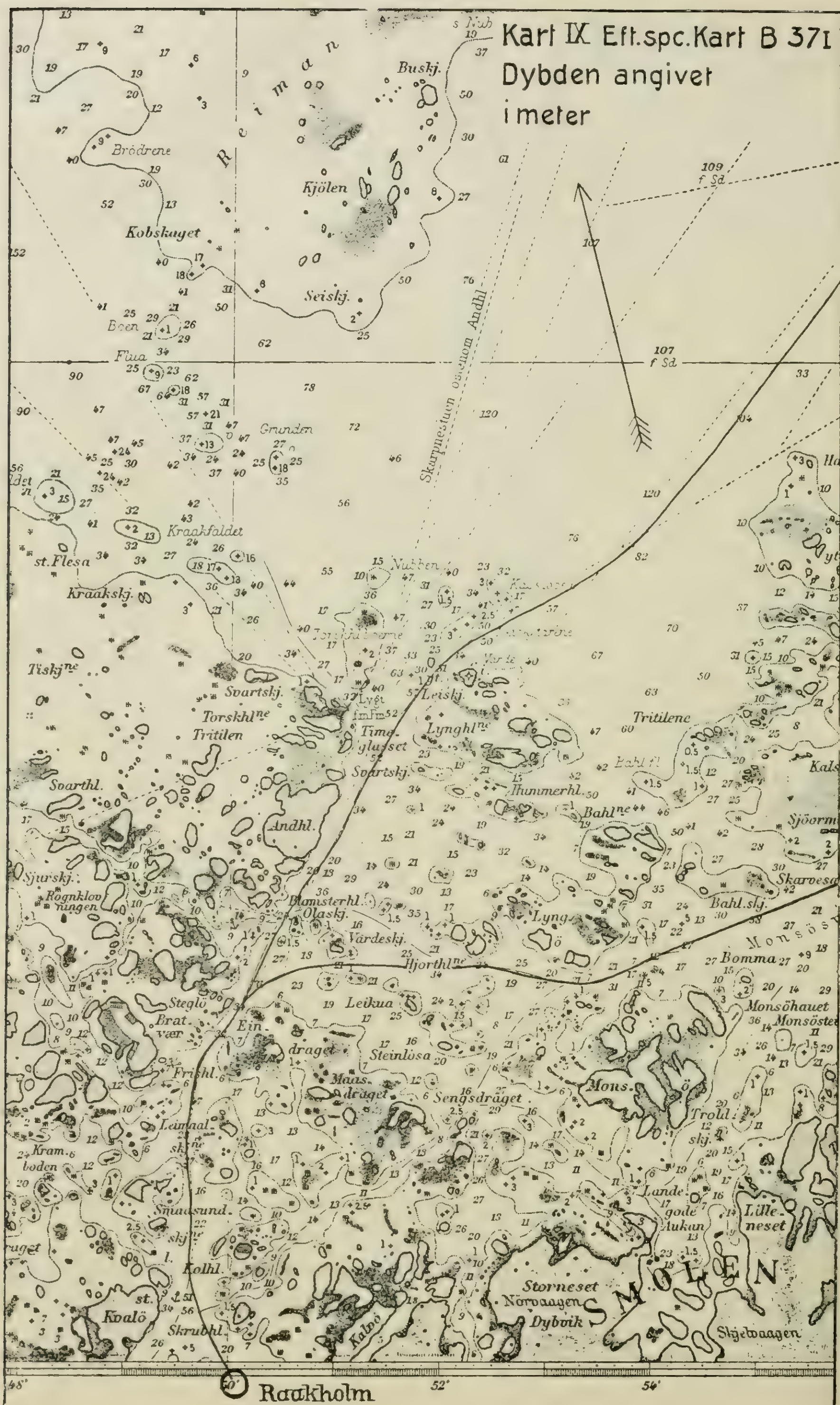
De forhyrede 5 rusefiskere leverede efter ca. 7 ugers fiskeri 10 528 stykker torsk = 13 367 kgr. + ca. 1 100 kgr. uberegnet vegt. Denne fangst blev gjort paa 5 781 dragne ruser, det vil sige gjennemsnitlig ca. 2 torsk eller $2^1/_2$ kgr. pr. ruse pr. træk. (Se side 487).

Af det ovenstaaende vil fremgaa, at svindet pr. tur har været særdeles stort, og særlig var dette tilfældet 2den tur. Dette svind er større end forud beregnet og grunder sig paa, at fisken i det hele taget var storfalden i forhold til den torsk, som tilføres Kristiania fra sydkysten, hvorfra beregningerne for overslaget er hentet. Medens gjennemsnitlig paa en fiskelast fra sydkysten ca. en trediedel af lasten er stor fisk, var ca. to trediedele af lasten fra Smølen stor fisk, og da den store fisk gyder og ikke den smaa, bliver selvfølgelig ogsaa svindet, som særlig forvoldes ved gydningen i gydetiden, ogsaa forholdsvis saameget større.

Torskens dødelighed ombord i kvasen under transporten var ganske normal den hele tid.

I modsætning til transportfart paa Kristiania formerkedes aldrig havnepladse eller andre lokaliteter paa strækningen Smølen—Bergen, hvor fisken i brønden ikke trivedes godt paa grund af daarligt vand.

Forsøgsfisket med ruser maa betegnes som meget vellykket, da

Kart IX Eft.spc.Kart B 371
Dybden angivet
i meter
Reiman
Buskj.
Kjölen
Brödrene
Kobskaget
Seiskj.
Boen
Flua
Grunden
Skarpnesluen ostenom Andhl.
Kraakfaldet
st.Flesa
Kraaksk.
Nubben
Tiskjne
Svartskj.
Torskhlne
Tritilen
Leiskj.
Lynghlne
Tritilene
Soarthl.
Andhl.
Hummerhl.
Bahlne
Sjurskj.
Rognklovringen
Blomsterhl.
Olaskj.
Värdeskj.
Hjorthlne
Bahl.skj.
Skarvesa
Bomma
Monsöhauet
Monsöste
Steglö
Brat.vær
Ein.draget
Leikua
Steinlösa
Maas.draget
Sengsdraget
Mons.ö
Troll.skj.
Frishl.
Leirvaal.skjne
Kram.boden
Smaasund.skjne
Kolhl.
Landegode
Lille.neset
Storneset
Nörvaagen
Dybvik
SMÖLEN
Skjelvaagen
Koalö
Skrubhl.
Kalvö
Raakholm
48'
50'
52'
54'

fangsterne for samtlige 5 fiskeres vedkommende var særdeles tilfredsstillende. Ogsaa med hensyn til den ønskede udbredelse af torskerusen som almindeligt fangstredskab er der al grund til at være godt fornøiet, idet fiskerne omkring i den kystdel, forsøgene blev udført, i stor mængde gik igang med binding af ruser, og en anseelig mængde færdige ruser blev indkjøbt forskjellige steder.

Rusefisket specielt.

Til at udføre forsøgsfisket blev 5 af de dygtigste rusefiskere i Risør forhyrede med fast hyre og fuld pris paa fangsten. Hver mand havde sin egen baad og 50 ruser og drev fiskeriet alene.

De blev stationerede paa forskjellige steder saaledes: Abraham Hansen med station i Hopen (Smølen), Thorvald Thorsen i Raakholmen (Smølen), John Kristensen i Møiholmen (Smølen), Martinus Markusen i Ringsøen (Smølen) og Kristen Aanonsen i Lindvaagen (Tustern). Alle fiskede fra første dage af mars til 20de april.

Abraham Hansen fiskede i Hopen paa 981 dragne ruser 2 402 torsk = 3 208 kgr.[1]) Gjennemsnitsfangst pr. ruse pr. træk = 2.45 torsk = 3.27 kgr. Middelvegt pr. torsk = 1.33 kgr.

Thorvald Thorsen i Raakholmen fangede paa 1 088 dragne ruser 2 059 torsk = 2 667 kgr. Gjennemsnitsfangst pr. ruse pr. træk = 1.9 torsk = 2.45 kgr. Middelvegt pr. torsk = 1.3 kgr.

John Kristensen i Møiholmen fiskede paa 1 111 dragne ruser 1 753 torsk = 2 548 kgr. Gjennemsnitsfangst pr. ruse pr. træk 1.6 torsk = 2.3 kgr. Middelvegt pr. torsk = 1.3 kgr.

Martinus Markusen i Ringsøen fangede paa 1 623 dragne ruser 2 668 torsk = 2 775 kgr. Gjennemsnitsfangst pr. ruse pr. træk 1.9 torsk = 1.7 kgr. Middelvegt pr. torsk = 0.9 kgr.

Kristen Aanonsen i Lindvaagen fiskede paa 978 dragne ruser 1 646 torsk = 2 169 kgr. Gjennemsnitsfangst pr. ruse pr. træk 1.7 torsk = = 2.2 kgr. Middelvegt pr. torsk 1.32 kgr.

Af anden fisk, som fangedes med ruser, var tungeflyndre og stenbit almindeligst, og af disse fiskesorter fik man ofte adskillige, men da der ingen afsætning var, blev de straks kastet ud igjen. Ogsaa fangedes enkelte spætteflyndre, smaakveiter og hummer og tildels mange skrubflyndre og rognkjæks.

Kobben generede ikke fiskeriet nævneværdigt, medens skarv dræbte

---

[1]) Antallet af kilogram er ikke virkeligt, men altid opført for lidet, da al fisk over 3 kgr. kun fik vegt af 3 kgr. paa grund af indgaaet overenskomst om salget. Gjennemsnitsvegten er dog udregnet efter de her brugte tal, da den alligevel giver et sandt billede af forskjellen paa fiskens størrelse paa de forskjellige stationer.

SMÖLEN
Karl X Eft.spc.Kart B 371
Dybden angivet
i meter
Haugjegla
Lygt f m. Fm
Skansfl
Gjeglataren
Kraaka
Rouasksj.
Halpaaskj.
Veiholmen
Ind-
Lygt f.m. Fm.
Leiskj.
Langfaldet
n. Svartskj.
Tögerskj
st. Svartskj.
Seisky
Volmerskj.
Hopgjesingen
Isekhauet
Bryhl.
Kalohl.
Björningsö
Tuoen
Triestskj.

adskillig fisk i ruserne ved at svømme udenfor og hugge nebbet i den fangede torsk gjennem maskerne, hvorved fisken oftest døde og blev derefter fortæret af krebsdyr (sjølus). Endel skarv gik ogsaa ind i ruserne og blev derved fanget.

De fleste af fiskerne tabte nogle ruser ved tyveri. De fiskere, som stationeredes i Hopen, Raakholmen og Lindvaagen kunde ikke bruge merkeiler, men maatte synke hver ruse ned uden ile og finde dem igjen ved med og merker paa land og ved hjælp af vandkikkert, da det viste sig at deres redskaber ofte blev uordnet af folk. Dette hindrede paa disse steder i en væsentlig grad fiskeriet.

Paa flere opkjøbsstationer blev der allerede i forsøgstiden af indbyggere forsøgt at fiske med ruser, og det viste sig som oftest, at disse tjente op rusernes værdi i denne korte tid. Men mesteparten af den fisk, som indbyggerne leverede, var dog fanget med troldgarn. Grunden til, at i virkeligheden noksaa faa fiskere lagde an paa at fiske levende fisk, var væsentligst den, at dels havde de i begyndelsen liden tiltro til torskerusen som fangstredskab, og da de fik øinene op for dets værdi, turde meget faa vove at anskaffe et større antal af dem, da tiden for transportens afslutning nærmet sig, og fordi de ønsket at binde sine ruser selv, hvilket bliver meget billigere. Ogsaa den omstændighed, at omtrent alle var sterkt engagerede med skreifiske netop i forsøgstiden, var en væsentlig grund for, at saa faa lagde sig ordentlig efter fangst af levende torsk. Det var særlig paa de steder, hvor forsøgsfiskerne var stationerede, at ogsaa indbyggerne deltog i fiskeriet efter levende torsk. Bund- og farvandforholdene langs hele nord-, vest- og sydkysten af Smølen var særdeles godt egnet for rusefiskeri. Talrige holmer og skjær med grunde sund og græsbevoksede viker og bugter med passende dybder fandtes i mængder. Den første tid fiskedes omtrent udelukkende i tykkeste græsset, og fisken stod da som oftest bedst inde i bunden af skjærgaarden i bugter og poller. Ud i april blev fangsterne ofte bedst i de ruser, som stod længere ud mod havet, og da fiskedes ogsaa paa tangbund samtidig med, at der stod fisk paa græsset. Paa Smølen fiskedes som regel paa dybder fra 1—5 favner, og fiskeforekomsten var i hele forsøgstiden temmelig jevn. Fangsterne i de enkelte ruser var naturligvis høist forskjellig fra intet — til 20 kgr.

Fiskeforholdene omkring Lindvaagen paa Tustern var noget forskjellige fra forholdene i Smølen. Fangsterne maa her betegnes som smaa indtil den 21de mars, men efter denne tid fiskedes meget godt. Grunden hertil maa vistnok skyldes temperaturforholdene her, som var meget forskjellige fra forholdene ved Smølen. Paa fjeldene omkring Lindvaagen laa sneen længere, og luften var idetheletaget betydelig koldere her længere ind i landet end paa Smølen, som saa at sige ligger ude i havet.

Den fisker, som var stationeret paa Tustern, beklaget sig ogsaa over, at han maatte fiske med sine ruser særdeles dybt, for at faa fisk (10—12 favne dybt) i den første tid, før vaarvarmen indtraadte.

Bundforholdene og farvandene omkring Lindvaagen var særdeles heldige for rusefiskeri.

Fra den 4de—10de mars forsøgtes at fiske med endel ruser i Stensøsundet fra transportfartøiet, som i denne tid ventede her, indtil nok fisk til at seile med kunde samles op paa de forskjellige stationer. Fang-

sterne blev meget smaa, da fisken her stod meget dybt i denne tid. Bundforholdene var ellers bra nok. Ligeledes blev der forsøgt med ruser paa Veiholmen i tiden fra 12te til 19de april, idet kaptein Iversen fiskede her med 30—40 ruser. Fangsterne var i de første dage tilfredsstillende i sundene ved Veiholmen og Indveien, men tog senere af. Forsøg omkring Hammerøen, Hanøen og Svinesylten faldt ogsaa heldig ud de første dage, men gav senere temmelig daarligt udbytte. Grunden til fiskets aftagende maa vistnok tilskrives, at den store mængde sild, som en tid havde staaet klods i skjærene, netop i de dage drog ud tilhavs igjen. Farvandene og bundforholdene var delvis meget gode.

Transporten specielt.

Til at udføre fisketransporten, leiedes brøndkutter „Olga Elisabeth“ af Kristianssand, fører Salomonsen. Fartøiet var dansk bygget og indredet for torsketransport og flyndrefiske med snurrevad. Hjælpemaskinen var 8 hk. Alfa motor, som kunde drive fartøiet frem 4—5 mil i stille veir. Fra maskinrummet til stormasten var rummet indredet som brønd, og denne var afdelt i 2 rum. Skilleskottet var indredet med en skyveluge, som kunde tages op, hvorved fisken fik fri adgang til begge afdelinger.

Ved at stænge for ved skyvelemmen kunde man samle den store og den smaa fisk i hver sit rum, hvilket ofte er paakrævet, da den store fisk ofte sluger den smaa i brønden. Den del af skibsbunden, som optages af brønden, er forholdsvis svagt bygget med lange spanterum og uden garnering. Huden er gjennemboret af 2 toms huller for vandcirkulationen.

For at skaffe fartøiet den nødvendige bæreevne, seilstivhed og styrke er den del af fartøiet, som optages af brønden, indredet med 2 dæk og vandtætte rum, et paa hver side af den lange aabning langs midtskibet, som fører ned til brønden. Det underste dæk i disse rum kaldes damdæk. Vandet i brønden virker som ballast, men desuden maa endel fast ballast lægges i for- og agterskibet. Brøndfartøier kan føre seil og holde fart under seillads med fri vind nogenlunde som andre fartøier, men i haard bidevindsseillads og baugsjø er de som regel meget daarlige seilere paa grund af vandballasten.

„Olga Elisabeth“ havde 3 mands besætning ialt.

Ruten for seilladsen blev lagt rundt Smølen via Lindvaagen paa Tustern. Følgende steder paa Smølen blev valgt til samlestationer: Norvik, Hopen, Veiholmen, Raakholmen, Møiholmen, Orholmen, Klakvaagen, Ringsøen. Paa disse steder blev engageret opkjøbere og 1 eller 2 opsamlingskummer henlagt. Disse kummer kunde rumme ca. 1 000 kg. og var inddelt i 2 rum, for at den store og den smaa fisk kunde holdes adskilte.

Opkjøberne kjøbte fisken af fiskerne efter vegt og havde herfor 2 øre pr. kg. i provision, uden risiko for tab af fisken, men pligt til at rense kummerne for død fisk og salte denne ned i tønder.

Veiningen foregik med veienet, som kunde rumme 30—40 kg.

Indtagningen af fisken fra samlekummerne gik raskt for sig, da disse som regel var beliggende saadan, at fartøiet kunde ankre ganske nær dem og faa dem letvindt langs skibssiden.

Udlosningen i Bergen tog som regel 2—3 dage, hvilket er det samme tidsrum, som i Kristiania trænges til losning. Fisken veiedes i

kurv eller veienet og kastedes efter sortering ned i fiskenet (store cylindriske netposer, som holdes udvidet af flere jernringer og hænges i et taug ned i sjøen), som kunde opbevare ca. 500—1000 kg.

Brønden blev udlosset ved hjælp af hover med lange skaft, men da brønden ikke kan fuldstændig tømmes kun ved brug af hover, maa en ruse den sidste nat nedsættes i brønden, og denne ruse tømmes hver time, indtil torsken er nogenlunde udfisket. Naar sjøen er fuld af morild, er det dog meget vanskeligt at faa brønden tømt ved hjælp af ruser ogsaa.

Under seilladsen blev hver morgen brønden renset for død fisk ved hjælp af en langskaftet briggel, som sobes langs bunden, hvor almindelig den døde torsk ligger, da kun enkelte bliver flydende i overfladen. Denne døde torsk blev flekket, vasket og saltet i tønder, naar den var frisk nok dertil, det vil sige, naar gjællerne endnu var frisk røde; var derimod gjællerne lyse eller helt hvide, blev fisken kastet overbord som ubrugelig. Det viste sig under transporten, at den magreste torsk, og særlig den fisk, som var fanget i troldgarn, lettest døde. Dødeligheden under selve seilladsen var idetheletaget ikke stor, og kun en tur blev ca. 200 kg. seilet ihjel udenfor Stat i storm og haard krydsning. Under saadanne omstændigheder viste det sig, at fisken i det forreste rum var mest udsat for dødelighed, og omtrent al den døde fisk ligger da i en haug tæt hen mod forreste skot.

Den magre, netop udgydte fiske, har særdeles let for at blive saar og fillet paa finner og hale, hvilket ogsaa er observeret hos udgydt torsk i akvarier. Under lang tids ophold i kumme eller fartøi faar den fisk, som paa en eller anden maade har faaet noget af skjællene afskrubbet, meget let hvide flekker paa skindet, ved at skjællene falder af og ikke fornyes, og disse flekker bliver større og større for hver dag, indtil en stor del af skindet er uden skjæl, hvorpaa fisken dør.

Naar havn maa søges paa grund af modvind eller storm, er det nodvendigt at søge saadanne steder, naar fiskelast haves inde, at man har anledning til at ligge paa svai med 3-revet storseil oppe, saaledes at fartøiet kan seile noget for ankeret og derved bringe cirkulation i vandet i bronden. Paa ruten Smølen—Bergen var de af „Olga Elisabeth“ benyttede havne alle meget gode med hensyn til friskt vand, dette vel mest paa grund af det sterke tidevand paa denne kystdel i sammenligning med syd- og ostkysten og ved, at skjærgaarden paa vestlandet er fri for generende ferskt vand fra store vasdrag. Er vandet friskt i bronden, og fisken trives, vil den samle sig særlig tæt i overfladen og ligge ganske rolig, men trives den ikke, er den urolig og begynder at staa opretstaaende med næsen stadig duppende op og ned i overfladen, idet den spytter vand ud gjennem munden, og under saadanne omstændigheder maa en anden havn om muligt søges.

Kyststrækningen rundt Smølen til Bergen er saaledes mindre farlig med hensyn til fiskens dødelighed under transportseillads end seillads paa syd- og ostkysten, men forholdene med hensyn til veir og vind maa nok siges at være betydelig værre paa førstnævnte strækning i vintertiden, idet vinden som regel stryger langs landet, og omtrent kun godveir fører med sig andre vindretninger: paalands eller fralands vinde. Iaar var særlig syd og sydvestlige vinde herskende, hvilket var særdeles uheldigt for med fiskelast inde at komme hurtigt sydover mod vind og den stadige nordgaaende strøm.

„Olga Elisabeth“ greiet seilladsen mellem Smølen og Bergen under forsøget i vinter nogenlunde efter forventning, men maskinen viste sig at være for svag under flere omstændigheder, og særlig kneb det ofte under seilladsen rundt Smølen, hvor farvandet er temmelig trangt paa mange steder.

Med rigtig sterk vind imod, maatte man som oftest ligge stille, indtil vinden løiet noget, særlig naar trange sund maatte passeres. Der skulde ikke meget modvind til for næsten at stoppe fartøiet, naar det gik kun for maskinen, men ved at krydse med motoren til hjælp, slog man sig forbausende hurtigt fremover, fordi afdriften blev liden, farten jevn, og kursen kunde holdes saa nær vinden. Temmelig trange farvand kunde passeres i noksaa sterk modvind med maskinen og klodshalt storseil, naar sjøen kun var smul.

Da der er planer oppe om at fortsætte transport fra Smølen til Bergen, anbefales under forudsætning af, at planen bliver gjennemført, at transporten paabegyndes i september og afsluttes midt i april. Transportfartøiet bør kunne laste ikke under 10 000 kg., og fartøiets maskinkraft bør være saa stor, at mindst 6 mil kan gjøres i stille veir. Gjennemsnitlig maa turen kunne beregnes at vare 12 à 14 dage. Opkjøbsprisen iaar var 12 øre pr. kg. plus opkjøbspenge 2 øre pr. kg., altsaa 14 øre pr. kg. indtaget i fartøiet, men en eventuel transportfart maa vistnok paaregne opkjøbspris 16 øre pr. kg., opkjøbspenge inklusive. Svind og vrag maa beregnes at blive temmelig betydeligt i gydetiden, men høsten og vinteren vil vistnok blive særdeles gunstig tid i saa henseende.

Som man af det foregaaende ser, blev den væsentligste del af den indkjøbte torsk fisket af de forhyrede 5 fiskere og kun en forholdsvis mindre del leveret af befolkningen, men man kan vistnok gaa ud fra, at befolkningen fra høsten er saa godt udrustet med ruser, at laster kan paaregnes, selv om fartøiet er temmelig stort, særlig hvis den kystdel, indkjøbet gjælder, faar nys om foretagendet i betids.

Af andre fiskerier, som kan henføres under fjord- og skjærgaardsfiske, synes hummer- og aalefisket at staa langt tilbage i Nordmøre.

Disse 2 fiskerier, som spiller en betydelig rolle paa kyststrækningen

søndenfor, særlig paa Norges syd- og østkyst, kan ogsaa paa Nordmøre udvikles til at blive af meget større betydning for befolkningen, end nu er tilfældet. Farvandene i Nordmøres skjærgaard byder de bedste betingelser for et betydeligt aalefiskeri, som nu praktisk talt ikke drives af befolkningen. Hummerfiske foregaar vistnok, men kan sikkert udvikles til at spille en større rolle, end nu er tilfældet, særlig ved benyttelse af bedre redskaber.

Forsøgene blev økonomisk støttet ved stor imødekommenhed fra det bergenske og nordenfjeldske dampskibsselskaber, som fragtede de 5 Risørfiskere med baade og redskaber gratis fra og til Risør. Ligeledes fragtede Møres Dampskibsselskab fiskerne med baade og redskaber fra Kristianssund til Smølen.

3. Beskrivelse af torskerusen og dens brug.

Torskerusen er et selvfangende fiskeredskab for fangst af levende fisk. Agn benyttes ikke. Den fanger hovedsagelig torsk, men desuden faaes meget ofte berggylt, sei, lyr, flyndre, stenbit, rognkjæks — og enkelte ørret, aal, hummer og krabber.

Der fiskes paa dybder fra 1 favn ned til 10 favner, alt efter forholdene og eftersom vandet er gjennemsigtig eller ei. Almindeligste dybde er 2—4 favner.

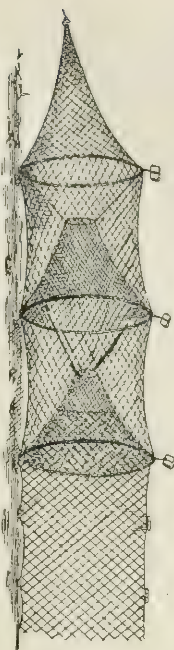
En rusefisker paa østlandet, der driver rationelt, har fra 40 optil 60 ruser, ofte med benyttelse af andre redskaber ved siden, f. eks. hummerteiner og smaaliner. Den tid andre redskaber benyttes samtidig med ruserne, trækkes disse saaledes, at hver ruse blir staaende 2 døgn, ved at kun halvparten trækkes hver dag. Den resterende tid af dagen benyttes til brug af de andre redskaber.

Paa østlandet benyttes ruserne almindeligst efter følgende plan og lokaliteter:

1. *Fra midten af oktober til midt i mai* fiskes inde i fjordene paa steder, hvor bunden er bevokset med græs.

2. *Fra midt i mai til midt i september* fiskes i og udenfor skjærgaarden paa tarebund og nede i mørke render.

3. *Fra midt i september til midt i oktober* fiskes indenfor skjærgaarden i yderste del af fjordene. Ruserne sættes denne tid paa „skillet“ d. v. s. kanten af græsset, som støder til tare, fjeld, sten eller sand (i overgangen fra græs til fjeld, tare o. s. v.). De sættes saaledes, at den ene tut staar netop indenfor kanten af græsset og den anden tut netop indenfor den tilgrænsende tare, fjeld, sten eller sandbund, hvorved styregarnet blir staaende lidt paa skjønsk langs græskanten. Ruserne sættes altid meget nøiagtig ned paa de steder, hvor man har bestemt sig til at

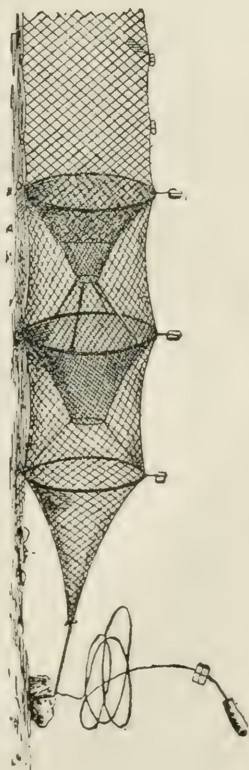
sætte dem efter at have undersøgt bunden ved hjælp af vandkikkert. Erfaring vil vise, at nogle steder er bedre rusesæt end andre, fordi tilsiget af fisk er mere jevnt et sted end et andet. Naar en ruse fisker daarligt et sted forsøges et andet, men fisker den godt, sættes den opigjen, indtil fiskeriet minker, hvorefter flyttes, men kun for at forsøge der igjen efter en kort tids forløb.

Paa østlandet regnes almindelig god fangst at være $^3/_4$ kgr. levende torsk pr. ruse pr. døgn. 1 kgr. pr. ruse er meget godt og 2 kgr. rigt.

En ruse, som er barket 1 gang i katechu og derefter kultjæret, holder almindeligst 4—5 aar, naar den blir kultjæret 1 gang om aaret og efterseet tilstrækkelig med tørring. Særlig i den varmeste aarstid trænger den at tørres ofte, d. v. s. hver 14 dage —1 maaned.

Fiskerne binder altid sine ruser selv.

Styregarnet tilkappes af færdig maskinbundet garnbus (12 traads bomuld no. 12, 16—17 omfar pr. alen). Styregarnet er 4 favne langt og 17 masker høit. Begge tuterne haandbindes af 15 traads bomuld no. 12 med 18 omfar pr. alen.

Hver tut bestaar af 2 rum ved 2 kalver.

Tuten med kalvene bindes i et fladt stykke og syes derpaa sammen med en søm langsefter, saa den faar nogenlunde form af en cylinder.

Først bindes den ydre cylinder, der ender i en spids, hvor snurpebaand for tømning af indre rum (fiskerummet), derefter paabindes begge kalve.

Cylindren holdes udvidet af 3 grangjorder med passende diameter og disse paasyes, efterat cylinderen og kalvene er syet ihop langsefter.

Af $4^1/_2$ kgr. traad faaes 10 tuter, altsaa til 5 ruser. Koster kr. 10.00. Styregarnet koster ca. kr. 0.70, dertil kommer taug til tælner samt kork, katechu og kultjære.

Bindingen af tuterne:

Begynder ved største bredde af *cylinderen* og binder denne fuldt færdig først.

Binder 56 masker og fortsætter nedover 4 masker.

Ved bindingen af 5te maskerække begynder indfældingen.

9 masker fra kanten indfældes 1 maske og fælder derpaa 1 maske ind for hver 12 masker hele rækken ud.

Binder derpaa 8 rækker masker, hvorefter fælder 1 maske, naar 8 masker fra kanten, og fortsætter indfælding mellem hver 11 masker hele den række ud.

Binder igjen 8 maskerækker nedover uden fælding og fælder nu 7 masker fra kant og 10 masker mellem hver indfælding den række ud o. s. v. som følger:

8 maskerækker uden fælding, saa binder 6 masker fra kant med fælding hver 9de maske
7½ —"— — 5 — —"— " 8de —
1 —"— — 4 — —"— " 7de —
1 —"— — 3 — —"— " 6te —
1 —"— — 2 — —"— " 5te —
1 —"— — 1 — —"— " 4de —

Tilslut 1 maskerække uden fælding og cylinderen er færdig med 20 masker i enden.

1ste kalv bindes 1 maske indenfor cylinderens største viddes kant.

1½ maskerække uden fælding, saa binder 9 masker fra kant med fælding hver 12te maske
1 —"— — 8 — —"— " 11te —
1 —"— — 7 — —"— " 10de —
1 —"— — 6 — —"— " 9de —
1 —"— — 5 — —"— " 8de —
1 —"— — 4 — —"— " 7de —
1 —"— — 3 — —"— " 6te —
1 —"— — 2 — —"— " 5te —

Tilslut 1 maskerække uden fælding og kalven er færdig med 24 masker i aabningen.

2den kalv paabindes 16 masker fra cylinderens største viddes kant.

2 maskerækker uden fælding, saa binder 7 masker fra kant med fælding hver 10de maske
1 —"— — 6 — —"— " 9de —
1 —"— — 5 — —"— " 8de —
1 —"— — 4 — —"— " 7de —
1 —"— — 3 — —"— " 6te —
1 —"— — 2 — —"— " 5te —
1 —"— — 1 — —"— " 4de —

Tilslut 1 maske uden fælding og kalven er færdig med 20 maskers aabning.

Jo nøiagtigere rusen er bunden og kalvene udspilet, jo bedre fisker redskabet.

Gjordene paasyes tuten, saaledes at en gjord blir staaende ret over hver kalv.

Den 3die gjord, som blir noget mindre end de 2 andre, paasyes ca. 16 masker fra midtre gjord.

1ste kalv holdes udspilet af 4 strenge fra kalvens indre aabning til midtre gjord, hvorved aabningen blir firkantet.

2den kalv udspiles ved kun 2 strenge fra kalvens indre aabning til 3die (bagre) gjord, saaledes at aabningen blir kun en ret op og ned staaende sprække, som fisken maatte trænge sig igjennem for at komme ind i fiskerummet.

For at holde rusen paa sin plads og godt strakt langs bunden maa den være forsynet med en sten i enden af hver tut. Den ene af disse sten er forsynet med ile.

Der bruges paa øst- og sydkysten ogsaa andre størrelser og binding af ruser, saaledes er de benyttede ruser i Kristianssandstrakten betydelig større med 4 gjorder i hver tut og noget længere styregarn, men der maa tages hensyn til, at jo større rusen er, jo dyrere blir den og uhaandterligere er den at arbeide med, naar en større mængde af dem skal bruges af kun en mand.

For at kun en mand skal kunne udføre fiskeriet rationelt, er det nødvendigt, at den benyttede baad er af passende størrelse og kortkjølet, det vil sige af øst- eller vestlandsk type og ikke nordlandsk. Baaden maa ogsaa være forsynet med brønd, og en saadan kan letvindt indredes i hvilkensomhelst baad.

---

4. Norges andel i den internationale havforskning.

a. Havforskningen.

Som det vil sees af beretningerne om „Michael Sars"s togter, har de norske undersøgelser over fiskenes naturhistorie i den forløbne termin foregaaet i nærmeste sammenhæng med de andre landes fiskeriundersøgelser i Nordsjøen. Ved forenede kræfter har man saaledes søgt at erhverve et fælles billede over de vigtigste fiskearters naturhistorie i Nordsjøen, Nordhavet til og med Romsdalsbank og i Atlanterhavet. Fra norsk side har hovedvægten været lagt paa torskearterne og silden. I den internationale kommission A, som er nedsat særlig med disse fiskearter for

øie, er det nu besluttet, at der i indeværende termin (1907—1908) skal udarbeides en udførlig beretning over samtlige hidtil opnaaede resultater. Dette arbeide er allerede saa langt fremskredet, at det er besluttet, at manuskriptet skal indsendes til trykning inden udgangen af aaret 1907. Over endel hovedresultater afholdtes der under motorudstillingen i Bergen i juli maaned iaar et orienterende foredrag, som findes trykt i Aarsberetning for Norges fiskerier 2det hefte 1907, hvortil her henvises.

I aaret 1906 afholdtes et møde af det internationale raad i Amsterdam, i 1907 i London. I det førstnævnte deltog dr. Hjort og bestyrer Helland-Hansen, i det sidstnævnte minister Nansen, dr. Hjort og hr. Helland-Hansen.

b. Beretning fra det internationale centrallaboratorium for havforskning.

I programmet for laboratoriets regelmæssige arbeider er ingen anden forandring indtraadt, end at de saakaldt kontrolanalyser er ophørt, da det viste sig, at de ikke er hensigtsmæssige.

Derimod har laboratoriet som før forsynet de forskjellige lande med normalvand, som er nødvendigt, hvis nøiagtige og paalidelige havvandsanalyser skal kunne udføres.

Ligeledes har laboratoriet i uformindsket grad været benyttet ved anskaffelse af instrumenter, hvorved det har vist sig, at de ved laboratoriet konstruerede modeller er kommet mer og mer i brug. Derved har et frugtbringende samarbeide fundet sted mellem laboratoriet og de forskjellige ekspeditioners ledere, idet der fra disse er indkommet værdifulde forslag til forbedringer af de af laboratoriet leverede apparater. Disse har saaledes kunnet gjøres yderligere fuldkomne.

Ved velvillig bistand er der erhvervet et antal store vandprøver fra forskjellige steder i det nordlige Atlanterhav, Middelhavet og Østersjøen, og disse skal nu med særlig omhu analyseres, for at faa bragt paa det rene med hvilken grad af nøiagtighed forholdet mellem chlorider, sulfater og andre i havvandet opløste stoffe kan forudsættes at være konstant i forskjellige dybder og i forskjellige dele af verdenshavet. Den meningsforskjel, som hidtil har hersket i dette spørgsmaal, har voldt megen forvirring og vanskeliggjort samarbeidet mellem de nordeuropæiske og de franske oceanografer.

Den bestemmelse af havvandets volum ved høie tryk, som laboratoriet har faaet i opdrag, skulde være afsluttet dette aar. Det eksperimentelle arbeide blev ogsaa tilendebragt efter den oprindelige plan sommeren 1906. Maalingerne gav imidlertid visse uventede resultater af den natur, at de burde kontrolleres og nærmere forfølges ved nye metoder,

før den endelige beretning publiceres. Disse nye undersøgelser er netop under udførelse og lover at give værdifulde resultater.

Bestemmelsen af surstoffets og kvælstoffets oploselighed i havvand af forskjellig saltgehalt og temperatur er fuldført og eksperimenter er paabegyndt for at bestemme sammenhængen mellem kulsyremængden, alkaliniteten og saltgehalten i havvandet.

En del af aaret har laboratoriet som gjest havt docent A. Nathanson fra Leipzig, som har arbeidet med kemisk biologiske problemer i forbindelse med spørgsmaalet om stofvekslingen i havet.

II. Aarsberetninger

fra

fiskeriselskaber og fiskeriforeninger for terminen 1ste april 1906 til 31te mars 1907.

---

1. Vardø fiskeriforening.

I budgetaaret fra 1ste april 1906 til 31te mars 1907 er afholdt 1 generalforsamling samt 13 styremøder. Paa disse styremøder er behandlet 29 sager. Af sager af mere almen betydning er behandlet:

1. Forslaget fra „Selskabet for de norske fiskeriers fremme", Bergen, om sammenslutning af alle landets fiskeriforeninger til et landsselskab. Forslaget kunde styret ikke tiltræde, da det gik ud fra, at de foreninger, der ligger længst fra hovedstyrelsen, liden eller ingen indflydelse vil faa paa sagernes afgjørelse. Styret henvendte sig til samtlige fiskeriforeninger inden Finmarkens amt med anmodning om at tage spørgsmaalet under overveielse, om hvorvidt det vilde være heldigt at oprette et fiskeriselskab omfattende Finmarkens amt, samt at lade sig repræsentere til en konstituerende forsamling i en af Finmarkens byer. Fra 3 foreninger er indløbet svar. Fra Vestfinmarken lyder svaret, at man helst ønsket et Vestfinmarksselskab, og fra en forening i Østfinmarken ønsket man det omvendte; af den grund anser styret det fortiden umuligt at faa dannet et amtsselskab.
2. I henhold til skrivelse fra fiskeristyrelsen af 14de mai 1906 med anmodning om at indkalde til dannelse af gjensidig baadforsikringsforening for fiskerbaade i Finmarkens amt, indbød styret samtlige fiskeriforeninger og byers formandskaber samt amtsudvalget til at lade sig repræsentere ved stiftelsen af ovennævnte forening i Vardø den 3die og 4de juni. Styret besluttede, at Vardø fiskeriforening foreløbig skulde udrede udgifterne ved baadforsikringens dannelse. Foreningen stiftedes den 4de juni, valgte styre og vedtog med

endel mindre ændringer det af hr. fiskeridirektør Westergaard medbragte udkast. De faa forandringer i lovudkastet, der foretoges, gik hovedsagelig ud paa at gjøre foreningens levedygtighed mest mulig betryggende. Desværre har foreningen endnu ikke snart efter 1 aars forløb kunnet begynde sin virksomhed. Sagen er rundt om i amtet omfattet med megen sympati og amts- og bykommunerne har med en særdeles beredvillighed bevilget sin halvdel af det i lovene fastsatte grundfond, men desværre statsmagterne, trods et paa forhaand omtrent givet løfte, om at bevilge sin halvdel af grundfondet, svæver statsbevilgningen endnu i det uvisse.

3. Udtalelse angaaende bibeholdelse af fiskeriagentposten i Hull. Styret er af den formening, at agentposten i Hull fortiden bør bibeholdes væsentlig af hensyn til den i Nordland, og vi faar haabe ogsaa i Finmarken opkommende ferskfiskeksport; tror ikke, at de ansatte vicekonsuler kan varetage stillingen tilfredsstillende, da disse, for de flestes vedkommende, er interesseret i de engelske fiskerier.
4. Handels- og industridepartementets cirkulære af 20de mai angaaende ulykkesforsikring for fiskere er af hr. amtmanden forelagt foreningen til udtalelse. Styret var fuldt enig i, at udgifterne til forsikringen burde komme ind ved exportafgifter paa fiskevarer og ikke ved tvungen kontingent, der kun vil foranledige store administrationsudgifter og forøvrig vanskelig at indfordre. Ligesaa var man enig om, at forsikringen kun bør gjælde dødsfald, idet man gik ud fra, at erhvervsudygtighed foranlediget ved ulykkeshændelser under fisket forekommer sjelden. Spørgsmaalet om hvilke dele af landet foreningen skulde omfatte, besluttedes, at forsikringen skulde kun omfatte Tromsø stift, eventuelt Finmarkens amt.
5. Det nye handelslovforslag er af hr. amtmanden i skrivelse af 16de juni forelagt foreningen til udtalelse. Styret besluttede, at foreningen udtaler sig for beskatning af russerne udenfor makketiden.

I budgetaaret er afholdt et større massemøde, hvorpaa vedtoges protestresolution angaaende stortingsmand Jac. Andersens nedsættende udtalelser i stortinget angaaende ledelsen af statens forsøgsfiske i Finmarken sommeren 1905. Den vedtagne resolution sendtes telegrafisk til stortinget.

Som bekjendt har foreningen i budgetaaret havt et statsbidrag til afholdelse af et 3 maaneders kursus i navigation for fiskere. Kurset er afholdt i maanederne november, december og januar. Som lærer har iaar, i lighed med de foregaaende aar, fungeret G. Gotliebsen. I kurset har deltaget, ifølge lærerens rapport, 8 elever. Ved kursets slutning afholdtes en afgangseksamen, hvortil 6 af eleverne meldte sig, men grundet sygdom deltog kun 4, og disse bestod prøven meget tilfredsstil-

lende. Som eksaminator fungerede hr. havnefoged Gundersen, og som censorer d'hrr. ekspeditør Engelsen og fiskehandler Anton Larsen. Det er en glæde for styret iaar at kunne meddele om en større sympati og tilslutning til fiskeriskolen end tidligere, og er det vort haab, at søgningen end yderligere vil øges i det kommende aar.

Til støbning af de af hr. Petter Grønbeck opfundne og patenterede lynnestene for haakjærringfiske har foreningen havt et statsbidrag af kr. 200.00. For dette beløb er i sidste sommer anskaffet gjennem Fiskeritidendes redaktør Barclay 10 stene til et beløb af kr. 97.40, disse stene er af hr. Grønbeck solgt for sit kostende til forskjellige af byens haakjærringsfiskere. I sidste dage er gjennem hr. Barclay atter bestilt 10 stene, der antages at komme hertil tidsnok til sommerens haakjærringfiske.

I anledning af et opraab i avisen „Finmarken“, undertegnet af flere fiskere, om hjælp til anskaffelse af en liden baad til den gamle fisker Karl Iversen, indkjøbte styret en liden ny baad og overrakte Karl Iversen den. Beløbet, som baaden kostede, kr. 80.00, besluttedes tilveiebragt ved en eller anden tilstelning, men desværre har styret endnu ikke seet anledning til at afholde nogen saadan, grundet at alle de andre foreninger og forøvrigt en flerhed af velgjørenhedsforanstaltninger inden byen til stadighed har været ude og trukket veksler paa byens indvaanere. Det kan vel synes, som at det skulde ligge udenfor fiskeriforeningens omraade at øve en saadan mission, men tror dog styret at have gjort en pen og god gjerning ved at hjælpe en gammel hæderlig fisker til selverhverv paa sine gamle dage.

Til fremme af baadbygningen har foreningen havt et bidrag af kr. 600.00; dette beløb, der ifølge styrebeslutning af 13de mars f. a. skulde udbetales til Vardø kommune; da denne ikke har opfyldt det af fiskeriforeningen opstillede og i formandskabets skrivelse af 8de samme maaned vedtagne betingelser, er beløbet endnu ikke udbetalt.

Forrige vaar fik foreningen tilsendt fra fiskeriinspektøren i nordre distrikt som laan en af de saakaldte amerikanske agnfrysekasser til udlaan til fiskere. Under vaarfisket ifjor blev denne kasse udlaant til hr. Jørgen Andreassen, der benyttede den ombord i sin skøite „Fram“ under fisket. I sin rapport til foreningens styre om kassen, udtalte hr. Andreassen sig særdeles tilfreds med resultatet af kassens brug, og tror, at benyttelsen af disse kasser vil bidrage i væsentlig grad til at formindske agnmangelen, idet at fiskere, der har saadanne kasser, kan gjøre sine indkjøb naar agn er at faa og til rimelige priser, og saaledes ikke heller vil være saa aldeles undergiven agnspekulanternes vilkaarlighed.

Som en bestemt betingelse for at fiskerne kan benytte disse kasser med held er, at der i fiskeværet er lagret is, der til enhver tid er at

faa kjøbt til rimelige priser. Af hensyn herpaa har styret troet, at Vardø fiskeriforening burde arbeide med kraft for at faa opført et ishus. I den anledning søgtes forrige aar om en bevilgning af kr. 1 200.00, der af regjeringen er indstillet til bevilgning, og saavidt vides er i sidste dage vedtaget af stortinget. Af et af hr. statsingeniør Larsen udarbeidet rids med kalkyle fremgaar det, at et saadant ishus, der mindst skal kunne rumme 80 tons is, skal koste, uden tomt, kr. 4 000.00. Med fradrag af det forrige aar opførte beløb, har styret troet dette aar at ansøge om restbeløbet kr. 2 800.00, for dermed hurtigst at faa bragt sagen til realisation.

Ligesaa fik foreningen tilsendt fra hr. fiskeriinspektoren en dunk med saltet ræke, der af ham ønskedes forsøgt af fiskere for at faa konstateret rækens brugbarhed som agn under loddefisket. Fiskerne Graven og Norum gjorde forsøg med denne ræke som agn, den ene paa banken, den anden i landbakken; men paa begge steder fik disse fiskere omtrent intet paa ræken, endskjønt de fiskede noksaa bra paa den øvrige line, der var agnet med fersk sild. Af disse forsøg synes det at fremgaa, at saltet ræke ikke er brugbar til agn under Finmarken, ialfald i loddefisket.

Maalingen af vandets temperatur er til udgangen af 1906 udført for fiskeriforeningens regning af R/S „Kristiania" omtrent 1 gang ugentlig. Siden nytaar, da skøiten skiftede fører, er vistnok ingen maalinger foretaget, men vil styret søge at faa ogsaa denne fører af skøiten til at foretage lignende opmaalinger af vandtemperaturen som i de foregaaende aar.

Vedtaget i styremøde den 29de mars 1907.

Uddrag af Vardø fiskeriforenings regnskab for aaret 1906—1907.

Indtægt.

1.	Beholdning fra f. a.:				
	a. I Vardø Sparebank	kr.	820.87		
	b. Kassebeholdning	„	39.46	kr.	860.33
2.	Statsbidrag			„	1280.00
3.	Distriktsbidrag:				
	a. Af Vardø kommune	kr.	150.00		
	b. Af Vardø ølsamlag	„	150.00		
	c. Gave fra R/S „Kristiania"	„	50.00	„	350.00

4. Medlemskontingent:				
a. For aaret	kr.	61.00		
b. Restancer	„	16.00	„	77.00
5. Abonnement af Fiskeritidende			„	16.00
6. Diverse:				
a. For solgte bøger	kr.	7.00		
b. For solgte baadrødder	„	13.50	„	20.50
7. Indvundne Renter			„	13.11
			kr.	2 616.94

Udgift.

1. Administration:				
Lønninger: Sekretæren	kr.	100.00		
— Kassereren	„	75.00		
Trykning og avertissementer	„	42.65		
Porto og telegrammer	„	28.70		
Lokale til møder	„	8.00	kr.	254.35
2. Bidrag til Vardø kommune til opførelse af baadbyggeri			„	600.00
3. Til fiskeriselskabet for 10 lynnestene af P. Grønbecks patent			„	97.70
4. En fisker, til indkjøb af en 2½ rums baad			„	80.00
5. R/S „Kristiania“ for temperaturmaaling			„	50.00
6. Kontingent for „Fiskeritidende“			„	17.00
7. Navigationsskolen:				
Lærerens løn	kr.	300.00		
Pedeltjeneste og vask af lokalet	„	19.00		
Hus, lys og brændsel	„	150.00		
Eksaminator ved afgangsprøven	„	14.00		
2 censorer „ —	„	16.00		
Vagttjeneste „ —	„	4.00		
Assurance af inventar	„	2.85	„	505.85
8. Diverse udgifter			„	34.05
9. Udlæg til assuranceselskabet „Nordkyn“ m. s. refusion			„	127.75
10. Beholdning:				
I Vardø Sparebank	kr.	800.00		
Kassebeholdning	„	50.24	„	850.24
			kr.	2616.94

2. Berlevaag fiskeriforening.

Foreningen har ogsaa i det sidst forløbne aar været i aktiv virksomhed.

Der er afholdt 18 møder, hvor lokale spørgsmaal og forespørsler fra myndighederne er forhandlede.

Foreningen har arbeidet for at faa navigationsskole afholdt paa stedet. Den kunde desværre ikke faaes paa den mest bekvemme tid i maanederne november, december. Men vi fik den i tiden medio januar, medio marts. Der deltog oprindelig 13 fiskere. Endel maatte slutte for tidligt, grundet paagaaende fiske. De som gik tiden ud, tog alle eksamen med bedste karakter. Alle parter var særlig vel tilfreds med skolen. Kun skade at den ikke kunde afholdes paa en mere bekvem tid.

Ishuset er ogsaa iaar fyldt med is, væsentlig ved frivillig arbeidsydelse af foreningens medlemmer efter de forrige aar vedtagne regler.

Da her nu er anskaffet en hel del agnisekasser, haaber man iaar at faa større anvendelse for isen end forrige aar. Interessen for agnising er voksende.

Restbevilgning til ishuset kr. 240.00 (for 1906—1907) har vi netop modtaget, og det ekstraordinære distriktsbidrag til ishuset kr. 100.00 (se beretningen f. aar) er ogsaa tilveiebragt, saa nu har vi ishuset fuldt færdigt og fuldt udbetalt.

Vi maa udtale foreningens tak til myndighederne for det forrige aar indvilgede bidrag til agnisekasser og isknusemaskine. Maa kun beklage, at det tar saa lang tid efter at bevilgningen er givet og til foreningen kan nyttiggjøre sig bevilgningen. Allerede nu burde vi faa pengene til anskaffelse for indeværende sæson. Haaber at det kan bli raad til at faa det gjort saa iaar. I haab derom har vi allerede bestilt endel agnisekasser.

Da det fremtidig vil bli særlig trang til agnisekasser, tillader vi os iaar at andrage om statsbidrag til agnisekasser kr. 100.00.

Da vi tidligere, trods gjentagne andragender, ikke har faaet indvilget statsbidrag til præmiering af fortrinlig drift etc., tør vi iaar ikke gjentage vort andragende herom. Man maa dog fastholde, at vi anser saadan præmiering gavnlig.

Angaaende bygning af baadbyggerinøst, henvises til vor indberetning forrige aar under punkt 6. Vi har havt sagen under fornyet overveielse iaar, og har erhvervet overslag over, hvad et saadant hus vil koste, beregnet efter en størrelse af 24 × 30 × 7 alen. Efter de indkomne overslag og beregninger vil det andrage til et beløb af over 3 000 kr.

Væsentlig af hensyn til, at dette maa ansees for et alt for stort beløb at eksperimentere med, er vi blit enige om, at lade spørgsmaalet udstaa indtil videre. Særlig for at afvente resultatet af det forsøg i denne retning, som er gjort af Vardø fiskeriforening. Det er ikke udelukket, at et mindre hus beregnet paa nybygning, reparation og ombygning af mindre baade vilde være det heldigste. Baadbyggeridrift i større stil vil muligens ikke svare regning heroppe. Til saadant formaal vil vi saaledes iaar ikke søge om statsbidrag.

Til administration maa vi derimod gjentage vort andragende om bidrag kr. 150.00 med samme begrundelse som i vor indberetning forrige aar, punkt 4.

Hele foreningens virksomhed er afhængig af en aktiv og dygtig administration, og det kan ikke ventes at gaa i længden, uden at vedkommende arbeidsydere faar nogen slags godtgjørelse for sit stræv. Og det ser ud som om arbeidsmængden stadig tiltager.

Vi haaber for foreningens fremtidige virksomheds skyld, at dette beskedne bidrag ikke nægtes denne gang.

---

3. Nordlands fiskeriselskab.

Direktionen for Nordlands fiskeriselskab tillader sig herved at aflægge for generalforsamlingen beretning om sin virksomhed i tidsrummet 1ste april 1906—31te mars 1907.

Paa generalforsamlingen den 3die mai foretoges de sædvanlige valg. Som direktører valgtes d'hrr.

O. Tønsberg med 19 stemmer,
O. Thue „ 18 „ og
J. C. Koch „ 17 „

Herrerne

M. Tjærandsen,
L. Johansen og
H. Reitan

blev valgt til suppleanter med henholdsvis 19, 16 og 7 stemmer.

De tidligre revisorer, E. Dyvik og K. Wintervold, gjenvalgtes ved akklamation, og som suppleant for revisionen blev valgt H. Reitan, ogsaa ved akklamation.

I senere afholdt direktionsmøde valgtes de fra foregaaende aar gjenstaaende direktører, herrerne R. Schjølberg og Vogt Svendsen til formand og viceformand.

Paa generalforsamlingen behandledes spørgsmaalet om pensionsfond for fiskere, og der vedtoges i sagens anledning saadan udtalelse:

„Generalforsamlingen, som slutter sig til direktionens i aarsberetningen afgivne udtalelse angaaende pensionsspørgsmaalet, besluttede at tilstille departementet for handel, sjøfart og industri de i sagens anledning indhentede erklæringer fra fiskeriforeninger og herreder."

I overensstemmelse med denne beslutning blev nævnte erklæring under 9de mai oversendt departementet.

Samme dag oversendte man amtmanden de paa generalforsamlingen vedtagne udtalelser om ulykkesforsikring for fiskere.

Spørgsmaalet om en fællesorganisation for landets fiskeriforeninger var oppe paa generalforsamlingen, og det var forudsætningen, at man iaar skulde tage endeligt standpunkt ligeoverfor spørgsmaalet. Imidlertid foreligger dette spørgsmaal ikke længere, ialfald ikke foreløbig. Selskabet i Bergen har nemlig underrettet om, at tanken om en saadan fællesorganisation ikke vandt den tilslutning, som man havde paaregnet, af hvilken grund det blev nødvendigt at udsætte det paatænkte landsmøde i Bergen i 1906 paa ubestemt tid. Denne meddelelse indløb hertil i juli forrige aar. Senere har man intet mere hørt om sagen.

Generalforsamlingens udtalelse om fangst af „Lunde" blev oversendt fiskeristyrelsen under 18de juni.

I forbindelse med generalforsamlingen afholdtes ogsaa et fiskerimøde. Paa dette blev følgende sager behandlede:

1. De norske fiskeriforeningers fællesorganisation.
2. Agnspørgsmaalet.
3. Fangst af smaasild til sildoljefabrikerne.
4. En 4de hurtigrute.
5. Dampskibes deltagelse i Lofotfisket.
6. Underretningsvæsenet for fedsildfiskeriet i Nordlands amt.

Behandlingen af disse sager resulterede i følgende af mødet vedtagne resolutioner:

ad 1. Forsamlingen finder, at Nordlands fiskeriselskab og Hadsel og Sortlands fiskeriforeninger bør sende repræsentanter til det landsmøde, der skal afholdes i Bergen i juli iaar til drøftelse af spørgsmaalet om en fællesorganisation for landets fiskeriforeninger.

ad 2. Fiskerimødet henstiller til de i Nordland virkende fiskeriselskaber og agnselskaber at arbeide for brugen af agnkasser under fiskerierne. Man anbefaler fiskerne saavidt muligt at slutte sig sammen og danne agnforeninger.

ad 3. Forbud mod fangst af smaasild til sildoljefabrikerne ansees for tiden ikke paakrævet. Man anmoder fiskeristyrelsens videnskabelige afdeling om at lade spørgsmaalet nøie undersøge. Samtidig vil man henlede opmerksomheden paa, om spørgsmaalet om masseudkastning af sild og affald paa saltepladsene bør overveies, og at nærmere bestemmelser herfor bør indføres.

ad 4. Fiskerimødet i Bodø udtaler, at en 4de hurtigrute er et nødvendigt led i den udvikling, som foregaar i de nordlige landsdele ligesaavel for befordring af post og passagerer som ilgodstransport specielt ved forsendelse af ferskfisk og kjød. Man maa dog i forbindelse hermed fremholde, at ogsaa lokaltrafiken samtidig bør faa en forholdsvis udvidelse; man anser det særlig paakrævet, at der i forbindelse med hurtigruterne igangsættes en lokalrute fra Bodø paa Vestlofoten i vintertiden.

ad 5. 1. Paragraf 16 af den gjældende Lofotlov gives tillæg eller forandres derhen, at adgang aabnes til af linehavene at tildele linebaadsfiskerne særhav, hvorpaa dampskibs- og skøitelinefiskere forbydes at bruge sine redskaber.

2. Seilende opsyn, forsøgsvis med sjødygtige motorbaade, der ved siden af opsynsdampskibet og tilsynsmandsinstitutionen kan hjælpe til at opretholde god orden paa fiskehavet.

ad 6. Mødet henstiller til Norges fiskeristyrelse at søge underretningsvæsenet ved sildefiskerierne i Nordlands amt omordnet mere passende med tidens krav. Specielt er en hurtig og paalidelig underretning om sildens forekomst og fiskets gang af største betydning for de i sildebedriften direkte interesserede. — Indtil en omordning kan istandbringes, anser man det nødvendigt, at lensmændene uafhængig af sine andre offentlige forretninger gives større adgang til at foretage reiser i sildefiskeriernes interesse.

Samtlige resolutioner med undtagelse af no. 2 er straks efter mødets afholdelse ekspederet, no. 1 til „Selskabet for de norske fiskeriers fremme“, no. 4 til departement og de andre til fiskeristyrelsen.

I overensstemmelse med no. 2 har direktionen i aarets løb ladet anskaffe 1 000 frysekasser. Det herfor udbetalte beløb udgjør kr. 1 850.00. Kasserne tænkes fordelt mest muligt over det hele distrikt, 50 à 60 til hvert sted, og de leveres til en pris af en krone pr. stykke. Der er nu solgt i det hele 150 kasser (til Andenæs, Folden og Gildeskaal).

Videre har man indkjøbt fra England 3 tidsmæssige iskværne. En af disse er overladt Lovunden forening, en er sendt til Vega, og den tredie, som netop er modtaget, tænkes leveret til Andenæs forening.

Man har tidligere gjort opmerksom paa, at der til denne forening

var afsat et beløb til ishus. Beløbet er nu udbetalt, og huset er færdigbygget og taget ibrug.

Til ishusene paa Værø og Vega er bevilget udbetalt henholdsvis kr. 200.00 og kr. 320.00.

I Gildeskaal er dannet en ny forening. Fra denne foreligger der andragende om bidrag til ishus, og andragendet tænkes indvilget, naar det er ordnet med tomt, og man har faaet opgave over husets antagelige kostende.

Efter det for aaret vedtagne budget skulde kr. 1 000.00 anvendes til „Veiledning i behandling af sommerfisk for svensk og skotsk marked". Paa grund af de høie fiskepriser i 1906 blev man imidlertid nødt til at lade forsøget hermed bero, og en væsentlig del af beløbet er anvendt paa anden maade. Direktionen modtog nemlig i juli og august fra flere hold anmodninger om at lade undersøgelser efter sild foretage paa strækningen mellem Røst og Trænen og indover mod Tenholmen, hvor bankfiskere skulde have bemerket større forekomster af sild. Paa grund af det mislige sildefiske fandt man, at et forsøg burde gjøres, og i møde den 9de august bevilgede man til fiskerne Johan Sivertsen og Kristian Vikan kr. 600.00 i heromhandlede øiemed og paa følgende vilkaar: 1. Forsøget foretages med dampskibet „Færdig" eller et andet dampskib, der godkjendes af fiskeriselskabet, og med 3 listerbaade, der ligesom dampskibet maa have fuld udrustning af fedsildgarn. 2. Forsøget skal drives paa forannævnte strækning i 6 — seks — sjøveirsdage, saaledes, at heri ikke medregnes dage, hvori der ikke drives forsøg". Bevilgningen skulde være betinget af fiskeristyrelsens samtykke.

Fiskeristyrelsen og departementet gik med paa bevilgningen, og forsøget blev straks sat igang; men resultatet blev desværre misligt baade for dampskibets og baadenes vedkommende. Undersøgelserne strakte sig over et noksaa stort felt; men der formerkedes ikke andet end smaasild og blandingssild.

Ved de bevilgninger, som her er anført, er det væsentligste af de midler, selskabet har havt at raade over i dette budgetaar, opbrugt. Imidlertid vil der jo, som allerede før antydet, komme ind ca. 1 000.00 ved salg af frysekasser, og man har saaledes i tilfælde tilstrækkeligt til ishus i Gildeskaal, ifald fornyet krav om bevilgning til et saadant skulde indløbe.

Statsbidraget for budgetterminen udgjorde kr. 4 240.00, og som distriktsbidrag har man modtaget

Fra Evenæs	herred	......	kr.	10.00
„ Vega	—	......	„	15.00

Fra Hemnæs	herred	kr.	25.00
„ Tjøtta	—	„	25.00
„ Stamnæs	—	„	25.00
„ Gimsø	—	„	25.00
„ Skjærstad	—	„	10.00
„ Lurø	—	„	10.00
„ Meløy	—	„	25.00
„ Næsne	—	„	15.00
„ Dverberg	—	„	15.00
„ Bodø by	—	„	100.00
„ Nordlands amt		„	500.00
„ Nordlands amt		„	200.00
„ Bodø brændevinssamlag		„	800.00
„ Bodø sparebank		„	300.00

De tre sidste beløb er bevilget til museet og musebygningen og er hovedsagelig anvendt til afbetaling paa den gjæld, som hviler paa bygningen. Gjælden er i aaret reduceret med ca. kr. 1 600.00. Desuden er bygningen blevet malt.

Kun et mindre beløb er medgaaet til samlingerne. Disse har dog iaar faaet adskillig tilvekst, men mest ved udstopningsarbeider, som er udført i museet, og som saaledes har været forbundet med kun lidet pengeudlæg.

Besøget i museet har været jevnt og godt og omtrent som det foregaaende aar. Aabningstiden har ogsaa været som tidligere, mandag og onsdag fra kl. 12½—1½.

For budgetterminen 1907—1908 har man haab om at opnaa et lignende statsbidrag som for den termin, der nu netop er udløben. Man mener ogsaa at kunne skaffe tilveie det nødvendige distriktsbidrag. Hidtil er bevilget:

Af Bodø by		kr.	100.00
- Bødø sparebank		„	300.00
- Trænen	herred	„	10.00
- Lurø	—	„	10.00
- Tjøtta	—	„	10.00
- Rødø	—	„	20.00
- Vega	—	„	15.00
- Evenæs	—	„	10.00
- Flakstad	—	„	20.00
- Hammerø	—	„	15.00
- Borge	—	„	20.00

Af Stamnæs	herred......	kr.	20.00
- Gildeskaal	—	„	25.00
- Vaagan	—	„	25.00
- Øksnæs	—	„	25.00

Regnskab for Nordlands fiskeriselskab for budgetaaret 1906—1907.

Indtægt.

1. Beholdning fra f. a.:				
I kasse............................	kr.	144.74		
Paa folio i Nordlands privatbank	„	323.14	kr.	467.88
2. Statsbidrag for 1906—1907			„	4 240.00
3. Distriktsbidrag:				
a. fra herrederne i Nordlands amt	kr.	200.00		
b. fra Bodø kommune og brændevinssamlag........................	„	900.00		
c. fra amtskommunen................	„	500.00	„	1 600.00
4. Amtskommunens og Bodø sparebanks bidrag til museet			„	500.00
5. Andre bidrag:				
a. Kontingent for fiskeritidende fra foreigerne........................	kr.	120.00		
b. Kontingent for fiskeritidende fra medlemmer af selskabet..............	„	59.00		
c. Kontingentrestancer for 1905—1906	„	5.00	„	184.00
6. Ishuse:				
Solgt is og agnkasser			„	246.15
7. Diverse: Laan af museets kasse			„	20.00
8. Indvundne renter pr. 31te december 1906..........			„	11.69
			kr.	7 269.72

Udgift.

1. Administration:						
Lønninger: Sekretæren ..	kr.	500.00				
Kassereren...	„	150.00				
Revisonen ...	„	40.00	kr.	690.00		
Trykningsomkostninger og avertissementer			„	182.80		
Kontorrekvisita, porto og telegrammer..			„	60.90		
Diverse............................			„	138.65	„	1 072.35
2. Kontingent for fiskeritidende..................					„	177.00

3. Bidrag til museet:			
Amtskommunens, samlagets og Bodø Sparebanks bidrag	kr.	1 300.00	
Overført af statsbidraget 1906—1907	„	600.00	„ 1 900.00
4. Bidrag til opførelse af ishuse og frembringelse af is etc.			„ 970.22
5. Agnkasser			„ 1 850.00
6. Bidrag til undersøgelse efter fedsild mellem Røst og Trænen			„ 600.00
7. Foreningsmøde			„ 562.55
8. Beholdning:			
Paa folio i Nordlands privatbank	kr.	64.83	
I kasse	„	9.57	
Restancer fra 1906—1907	„	63.20	„ 137.60
			kr. 7 269.72

Regnskab for Bodø fiskerimuseum for budgetaaret 1906—1907.

Indtægt.

1. Beholdning fra f. a.	kr.	16.26	
Paa folio i Nordlands privatbank	„	1 633.26	kr. 1 649.52
2. Overført fra fiskeriselskabet diverse bidrag			„ 1 900.00
3. Indvunden husleie for 1906			„ 800.00
4. Vagtmestergodtgjørelse af leieboerne for 1906			„ 250.00
5. Indvundne renter pr. 31te december 1906			„ 14.56
			kr. 4 614.08

Udgift.

1. Bygningen:			
a. Renter og afdrag	kr.	2 269.14	
b. Brandkontingent, vandafgift og feierpenge etc.	„	643.96	kr. 2 913.10
2. Vagtmesteren:			
a. Løn fra 1ste april 1906 til 31te mars 1907	kr.	450.00	
b. Ved, kul, olje etc.	„	224.00	„ 674.00
3. Samlingerne:			
a. Nyanskaffelser	kr.	15.00	
b. Diverse	„	101.07	„ 116.07

4. Diverse: Laant fiskeriselskabets kasse			kr.	20.00
5. Beholdning:				
Paa folio i Nordlands privatbatbank	kr.	837.82		
I kasse	„	53.09	„	890.91
			kr.	4 614.08

4. Namdalens fiskeriselskab.

Bestyrelsen for Namdalens fiskeriselskab tillader sig herved at fremkomme med beretning om selskabets virksomhed i budgetterminen 1ste april 1906 til 31te mars 1907.

Den aarlige generalforsamling afholdtes paa Rorvik den 3die novbr. f. a., hvor følgende sager behandledes:

1. Refereredes og fremlagdes beretning om selskabets virksomhed for budgetterminen 1ste april 1905—31te mars 1906.
2. Fremlagdes regnskab i revideret stand for terminen 1905—1906. Da regnskabet for terminen 1904—1905 ikke forelaa i revideret stand paa sidst afholdte generalforsamling fremlagdes ogsaa dette regnskab revideret. Til regnskaberne havdes intet at bemerke.
3. Valg paa 3 medlemmer af bestyrelsen istedetfor de efter tur udtrædende: S. B. Steen, Namsos, S. Christiansen og Jul. Aune. Valgte blev: S. Christiansen og Jul. Aune (gjenvalg) samt o.r.sagf. Brandtzæg, Namsos.
4. Til revisorer istedetfor de efter tur udtrædende T. Svendsgaard og Cato Gade valgtes: G. Rostad, Bergsnov og Hybert Vaagseng. Uddrag af aarsregnskabet vedlægges.

Efter dette haves udisponeret beløb af kr. 442.77. Dette beløb er i bestyrelsesmøde den 16de f. m. besluttet anvendt paa følgende maade: Til fortsat forsøgsfiske efter sei med selskabets 4 nøter kr. 200.00 og til indkjøb af torskeruser for udlaan kr. 300.00. I budgetterminen er bevilget men endnu ikke udbetalt til et ishus paa Vandsø ved Henriko paa Vikten kr. 250.00, som var resten af det udisponerede beløb indbetalt af Trondhjems fiskeriselskab til fælles foranstaltninger og tidligere besluttet anvendt som bidrag til islager.

Til forsøgsfiske efter sei med selskabets nøter er ydet et bidrag af kr. 325.00 og til fiskerhjemmet i Sørgjæslingerne kr. 400.00.

Resultatet af forsøgsfisket efter sei i sommer kan sammenfattes der-

hen, at der er al udsigt til, at seifisket med not kan blive en lønnende bedrift for Ytre Namdalen. Her lader sig ligesaa godt drive dette redskab, som f. eks. i Vesteraalen. Havde veiret været gunstigt fra vaarens begyndelse, og havde seien nu til slutning ikke faaet aate af sild, er det ikke tvil om, at disse forsøg havde bragt deltagerne pene lodder. Med hensyn til seigrundenes beskaffenhed og beliggenhed udtalte formændene fra Vesteraalen sig særlig tilfreds.

Regnskab fra Namdalens fiskeriselskab for terminen 1906—1907.

Indtægt:

1. Beholdning fra forrige regnskabsaar:				
a. Indestaaende i Kolvereid sparebank			kr.	450.00
b. Kassabeholdning pr. 1/4 06			„	616.15
2. I regnskabsaaret indkommet:				
a. Amtsbidraget for terminen 1906—07	kr.	100.00		
b. Distriktsbidrag	„	90.00		
c. Medlemskontingent	„	16.80		
d. Indvundne renter i Kolvereid sparebank for 1904—05—06	„	67.62	„	274.42
			kr.	1 340.57

Udgift:

1. Sekretærløn ved formanden for terminen 1906—07			kr.	100.00
2. Udbetalt bidrag til forsøgsfiske efter sei:				
a. Ole Gaasvær	kr.	50.00		
b. Hoslef G. Bandø	„	25.00		
c. G. Brandtzæg, Løvøvaagen	„	250.00	„	325.00
3. Bidrag til fiskerhjemmet i Gjæslingerne			„	400.00
4. „Norsk fiskeritidende“ for kontingent			„	50.00
5. Annoncer			„	11.30
6. Fragt af en seinot			„	0.50
7. Porto & telegrammer			„	11.00
8. Kassabeholdning pr. 31/3	kr.	175.15		
Indestaaende i Kolvereid sparebank	„	267.62	„	442.77
			kr.	1 340.57

---

5. Fosens fiskeriselskab.

Idet vedlagt fremkommer ekstrakt af regnskabet for sidstforløbne regnskabsaar, skal man om virksomheden i samme — næstefter at henvise til regnskabsekstrakten — have den ære at oplyse:

Den ordinære aarlige generalforsamling afholdtes efter foregaaende betimelig bekjendtgjørelse paa Nygaarden i Ørlandet den 21de mai 1907, hvor formanden fremlagde urevideret regnskab for aaret fra $^1/_4$ 1906 til $^{31}/_3$ 1907 samt redegjorde for selskabets virksomhed. Regnskabet, der nu oversendes revisionen, foranledigede ingen bemerkning. Bestyrelsesmøder har været afholdt til forskjellige tider i forbindelse med, at enkelte sager har været gjenstand for brevlig behandling mellem medlemmerne.

I nævnte generalforsamling gjenvalgtes de udtrædende medlemmer af bestyrelsen herrer O. K. Berg og Anders Ophaug. Som suppleanter valgtes herrer Arnt Lund, Uthaug og Ove Berg, Ronne, begge af Ørlandet.

Til revisorer valgtes herrer overretssagfører Sofus Hansen og bankkasserer Wiggen, begge boende paa Ørlandet.

Efter generalforsamlingens afholdelse sammentraadte bestyrelsen, hvis medlemmer var tilstede med undtagelse af hr. O. A. Normann, der var sygmeldt, og valgtes til formand lensmand Fred. Berg, Sydkrogø og til næstformand handelsmand O. A. Normann, Waldersund.

Forsøgsdriften efter haakjærring blev i forrige aars foraar fortsat med et fartøi. Driften hindredes imidlertid af stormende veir og blev, væsentligst af den grund, uden det gode resultat, som man havde ventet.

Man har i indeværende vinter fortsat med ved præmier at opmuntre fiskerne til omhyggeligere behandling af torskerogn og er fra flere hold anbefalet at fortsætte dermed.

Med agnsildforsyning til fiskere i Bjørnør har man gaaet fiskerne tilhaande, dels ved indkjøb for selskabets regning, dels ved veiledning og korrespondance.

Fra Campbell-Andersen i Bergen er anskaffet 5 stkr. bundruser. Fra Aalesund er bestilt 5 stkr. andre ruser af anden facon. De modtagne ruser er anbragte til forsøgsdrift paa forskjellige steder i fiskedistriktet.

Af tilovershavende kapital er besluttet anvendt 200 kr. til bidrag i reiseudgifter for fiskere, der her fra Fosen maatte ønske at overvære den i anstundende juli maaned afholdendes motorudstilling i Bergen.

Forøvrigt tillader man sig at henvise til regnskabsekstrakten.

Paa opfordring af amtstinget — der fremdeles støtter selskabet med bevilgning — har selskabet havt den ære at afgive udtalelser i anledning af:

1. Forslag om ved lov at forbyde brugen af mere end een garnsætning ad gangen.
2. Forslag om forbud mod drivgarnsfiske i Trondhjemsfjorden efter laks.
3. Forslag om ophævelse af den lovlig paabudte, ulønnede tilsynsmandsinstitution under vinterfisket.

Man har beklaget, at de uforholdsmæssig smaa midler, der af statsbevilgningen nu vorder vort selskab tildel, har indskrænket dets virkeevne i saa betydelig grad. Om dette med hensynsfuldere behandling og fyldigere bevilgning kunde rettes paa, vilde det være kjært.

Fosens fiskeriselskabs regnskab for budgetaaret 1906—1907.

Indtægt.

1. Beholdning fra forrige regnskab:				
a. Tilgodehavende statsbidrag	kr.	440.00		
b. Restancer af ældre kontingent	„	91.00		
c. In cassa	„	42.37		
d. Indestaaende i Trondhjems privatbank	„	608.53		
e. Urefunderet udlæg for agnsild	„	63.90		
f. Urefunderet udlæg for Fiskeritidende	„	36.00	kr.	1 281.80
2. Efter decision til forrige regnskab				
3. Statsbidrag for terminen 1/4 1906—31/3 1907			„	280.00
4. Amtsbidrag for do. do.			„	150.00
5. Kontingent af 36 medlemmer à kr. 0.50			„	18.00
6. Renter i Trondhjems privatbank			„	24.00
Sum indtægt			kr.	1 753.80

Udgift.

1. Bidrag til forsøgsfiske efter haakjærring i 1906			kr.	250.00
2. Bidrag til fiskernes sygehus paa Halten			„	61.27
3. Præmier for bedste behandling af rogn:				
a. til fiskere paa Titran	kr.	100.00		
b. - — i Bjørnør	„	150.00		
c. - eftersyn	„	15.00	„	265.00
4. Hegstads regning for agnsild, mod refusion			„	75.45
5. Kontingent for Fiskeritidende i 1906, mod do.			„	36.00
6. Campbell-Andersens regning for 5 bundruser			„	65.00
7. Avertissement			„	15.00
8. Telegraf & porto kr. 12.60 kontorrekvisita kr. 10.20			„	22.80
9. Løn til formanden, sekretær og kasserer			„	100.00

10. Reiseudgifter til bestyrelsens medlemmer		kr.	30.40
11. Lokale til møder og underhold paa disse for bestyrelsens medlemmer		„	25.00
12. Diverse udgifter		„	16.60
13. Udgaaet restancer af kontingent fra tidligere aar til 1905 inkl.		„	91.00
14. Beholdning:			
a. Indestaaende i Trondhjems privatbank	kr. 632.53		
b. In cassa........................	„ 67.75	„	700.28
Sum udgift		kr.	1 753.80

Anm. Til foranstaaende beholdning .... kr. 700.28
kommer udlagte, men endnu ikke betalte refusionsbeløb:

a. for agnsild	„	75.45
b. Kontingent for Fiskeritidende i 1906	„	36.00
	kr.	811.73

---

6. Trondhjems fiskeriselskab.

Ved selskabets ordinære generalforsamling den 15de mai 1906 skulde i henhold til lovenes § 5 udtræde af direktionen d'herrer kjøbmændene L. O Hegstad, J. A. Iversen og Sivert Tvete. Samtlige herrer gjenvalgtes.

Suppleanter blev d'herrer kjøbmand C. Poulsen, agent P. Paulsen og kjøbmand Borchgrevink Persen.

Den aftrædende revisor, hr. agent Ludv. Wilh. Strøm, gjenvalgtes.

Som decisorer valgtes d'herrer ingeniør Arthur Motzfeldt og kjøbmand Johan Helberg.

I et senere direktionsmøde gjenvalgtes til *formand* hr. konsul Ingvar Klingenberg og til viceformand hr. kjøbmand L. O. Hegstad.

Generalforsamlingen behandlede direktionens indstilling til udtalelse vedkommende det af „selskabet for de norske fiskeriers fremme" i Bergen udsendte forslag med love af 26de februar 1906 angaaende en fællesorganisation for landets fiskeriselskaber.

Direktionens indstilling vedtoges enstemmig og havde følgende ordlyd:

„Paa grund af det forhold hvori fiskeriselskaberne gjennem den for ikke lang tid siden oprettede „Norges fiskeristyrelse" og „fiskeriraadet" er stillet i til statsmyndighederne, finder Trondhjems fiskeri-

selskab, at den foreslaaede fællesorganisation for det hele land ikke kan ansees paakrævet.

Uden at fremkomme med detaljerede udtalelser i sagens anledning, kan man heller ikke tilegne sig den anskuelse, at en sammenslutning, som den foreslaaede vil blive til den nytte, som man muligens tænker sig.

Selskabets opfatning er fremdeles som tidligere, at hensigtsmæssig fordelte, statsunderstøttede *distriktsselskaber* med *sit præg som private institutioner*, virker mest formaalstjenligt til varetagelse af distrikternes tarv.

I Trøndelagen har man allerede gjennem en aarrække erfaring derfor, og det er selskabets opgave fremdeles ved kredsordning at søge et saadant samarbeide etableret i distrikterne. En saadan ordning i et distrikt med fælles arbeidsfelt og fælles interesser vil efter selskabets formening bedst kunne bringe et positivt resultat.

I henhold til det foran anførte finder generalforsamlingen, at der fra selskabet heller ikke bliver at sende repræsentanter til det landsmøde, som agtes afholdt i Bergen i begyndelsen af juli maaned førstkommende."

Herom blev fiskeriselskabet i Bergen underrettet. Dette meddelte i skrivelse af 18de Juni 1906: — „Da imidlertid meningerne om sagens realisation, ifølge de indkomne svar, viser sig at være forskjellige, har man besluttet at udsætte indtil videre afgjørelse af spørgsmaalet om sammenkaldelse af det nævnte landsmøde. En nærmere udredning af sagen fra den ovennævnte komite vil senere blive det ærede selskab tilstillet."

I forrige beretning underrettede man om, at selskabet under 3die mars 1906 udsendte opraab om indsamling af bidrag til fordel for de skadelidte og efterladte efter den ved Gjæslingerne den 2den mars indtrufne ulykke.

Bidrag er indkommet lige til den sidste tid. Selskabet foranstaltede en aftenunderholdning som gav et nettoudbytte af kr. 350.02.

Uagtet man gjentagne gange af hensyn til regnskabsaflæggelsen har anmodet om at faa tilbage de udsendte bidragslister, selv om intet bidrag var tegnet, har dog flere undladt at efterkomme anmodningen.

Efter anmodning fra hr. amtmanden i nordre Trondhjems amt har selskabets direktion valgt et medlem, som skulde tiltræde den endelige komite til fordeling af de indkomne bidrag ianledning Gjæslingulykken.

Til repræsentant opnævntes hr. L. Smidt-Nielsen og til suppleant hr. kjøbmand Josef A. Hegstad.

Særskilt indtages en fra amtmanden i nordre Trondhjems amt velvillig oversendt gjenpart af beretning om ulykken afgivet af uddelings-

komiteens formand hr. N. Brandtzæg. Ligeledes medtages et kort uddrag af forhandlingsprotokollen fra uddelingskomiteens møde den 2den november 1906, hvori suppleanten hr. Josef Hegstad paa Trondhjems fiskeriselskabs vegne mødte.

I tilslutning til direktionens oplysninger i forrige aarsberetning om den i flere aar planlagte fiskeriudstilling kan meddeles, at andragendet af 15/10 1904 om statsbidrag paany blev forelagt Norges fiskeristyrelse og fiskeriraadet i 1906. Saavel fiskeristyrelsen som raadet anbefalede enstemmig en bevilgning af 30 000 kr. i statsbidrag, samtidig som udstillingens afholdelse blev udsat fra 1907 til 1908 paa grund af, at „selskabet for de norske fiskeriers fremme" i Bergen havde besluttet at afholde en motorudstilling sammesteds i 1907. I regjeringens budgetforslag blev afknappet 5 000 kr. i det foreslaaede bidrag, medens næringskomiteen no. 1 i sin foreliggende indstilling enstemmig foreslaar for stortinget at bevilge de ansøgte 30 000 kr. til „den skandinaviske fiskeriudstilling i Trondhjem 1908". Heraf har Stortinget bevilget kr. 10 000.00. Næringskomiteen forudsætter i sin indstilling at restbeløbet kr. 20 000.00. opføres paa den følgende termin.

Efter at direktionen modtog besked om afgjørelsen i fiskeriraadet. optog man straks en del forberedende arbeider vedkommende udstillingen. Blandt andet sendte man direkte til flere skandinaviske motorfabrikanter en henstilling om at deltage i Trondhjemsudstillingen i 1908.

Direktionen konfererede med handelsdepartementets chef hr. statsraad Arctander under dennes nærvær hersteds under kroningen, angaaende statsbidraget m. m. for udstillingen, ligesom direktionen havde fortræde hos **H. M. Kongen**, som lovede at stille sig som *udstillingens beskytter*.

Videre udarbeidede direktionen en organisationsplan og et foreløbigt program for udstillingen. For at kunne overføre arbeidet til en særlig valgt udstillingsbestyrelse sammenkaldtes i handelsforeningens lokale den 21de september 1906 følgende valgkollegium. som godkjendte direktionens fremlagte forslag m. m.:

1. Stiftamtmanden i Trondhjem.
2. Trondhjems byes borgermester.
3. — „ adj. do.
4. — „ ordfører.
5. — „ viceordfører.
6. Trondhjems børskomite.

Direktionerne for:

7. Trondhjems handelsforening.
8. Sild- og fiskeksportørernes forening.

9. Trondhjems fiskeriselskab og fiskerimuseum.
10. Trondhjems haandværks- og industriforening.
11. Det kgl. norske videnskabers selskab.
12. Trondhjems biologiske station.
13. Selskabet for Trondhjems byes vel.
14. Trondhjems tekniske forening.
15. Trondhjems jæger- og fiskerforening.
16. Trondhjems byes stortingsrepræsentanter
    Herrerne: Magnus Halvorsen,
    O. Erichsen,
    Odd Klingenberg og
    A. Buen.
17. Medlem af Norges fiskeriraad
    hr. grosserer B. Iversen.
18. Fiskeriselskabets æresmedlem
    hr. konsul Claus Berg.

Desuden var repræsentanter for den indbudne presse tilstede.

Den af valgkolligiet valgte bestyrelse sammentraadte til møde 25de september og valgte sin formand, viceformand og udstillingskomite m. m., hvorefter udstillingens organisation er følgende:

Beskytter:

H. M. Kong Haakon VII.

President:

Stiftamtmand O. Grundt.

Vicepresidenter:

Trondhjems byes borgermester, H. Bauck.
— „ ordfører, grosserer Chr. Thaulow.

Udstilingens samlede bestyrelse:

Udstillingskomite:

1. Konsul Ingvar Klingenberg, formand.
2. Grosserer P. O. Jenssen, viceformand.
3. Biologiske stations bestyrer, kand. O. Nordgaard.
4. Motorfabrikant Isidor Nielsen.
5. Disponent G. H. Helgerud.

Øvrige medlemmer:

6. Konsul Hans J. Larsen, repræsentant for at varetage Sveriges deltagelse.
7. Konsul Jacob Finne, repræsentant for at varetage Danmarks deltagelse.

8. Grosserer Tob. U. Borthen.
9. Grosserer B. Iversen.
10. Direktør E. Bull Simonsen.
11. Grosserer Rolf Johnsen.
12. Konsul Claus Berg.
13. Stortingsmand Magnus Halvorsen.
14. Fisker Hans Næss.

Generalkommissær:
Ingeniør L. Schmidt-Nielsen.

Suppleanter for bestyrelsen: havnefoged Matzow, overlærer S. Wleügel, grosserer A. Alness, grosserer L. O. Hegstad, arkitekt L. Solberg, fabrikeier Bernhard Brænne.

Valgkollegiet bemyndigede udstillingskomiteen til at lede og iværksætte samtlige arbeider vedkommende udstillingens gjennemførelse, samt ved vigtigere sagers afgjørelse at sammenkalde den samlede bestyrelse, hvis møder ledes af bestyrelsens formand.

Desuden fattedes følgende bestemmelse: „Alle tvistigheder, af hvilkensomhelst art, vedkommende udstillingen, afgjøres med bindende virkning af den i Trondhjem opnævnte bestyrelse, uden adgang til for nogen part at benytte domstolene."

Nedenstaaende forslag til foreløbigt program blev godkjendt. Fuldstændigt program m. m. vil senere fremkomme fra udstillingens bestyrelse.

Foreløbigt program.

Udstillingen vil blive holdt aaben fra udgangen af juni til udgangen af august maaned 1908.

Rettighed til at udstille tilkommer kun i Norge, Sverige og Danmark bosiddende, som driver fiskeri, er tilvirkere, næringsdrivende, fabrikanter, eller forøvrigt i fiskeri interesserede.

De udstillede gjenstande vil blive bedømt af opnævnte prisdommere. Belønninger s. s. æresdiplom, og diplom for medaljer o. s. v. vil blive uddelt.

Udstillingen vil omfatte alt vedrørende saltvands- og ferskvandsfiskerierne og inddeles foreløbig i følgende grupper:

1. *Fiskerfartøier og fiskerbaade,* ældre og nyere, for seil, for maskinkraft — damp, petroleum, benzin, elektricitet, komprimeret luft o. s. v. — *udrustningsgjenstande,* udstyr for fiskeriet, for fiskerfarkoser og for fiskere, modeller, tegninger af fartøier og baade m. m., *fyr-, signal- og redningsvæsen,* maskiner, modeller, tegninger m. m.

2. *Fiskeredskaber* samt raamaterialier dertil — alle slags — haandsom maskinarbeidede, maskiner, modeller og tegninger m. m.
3. *Frembringelser af fiskeriet:* fiskevarer — alle slags — levende fisk, fersk fisk, hummer, østers m. m., *tilvirkede fiskeprodukter. Biprodukter fra fiskeriet* m. m.
4. *Fiskens tilvirkning:* saltning, tørring og hermetisering, konserveringsmidler, kjøleanlæg o. l.; *fisketransport:* redskaber, maskiner, emballage o. s. v. i original, modeller eller tegninger m. m.
5. *Fiskekultur:* udklækning og skjøtsel af fiskeriet, zoologiske og botaniske specimina m. m.
6. *Videnskabelige hjælpemidler for fiskeriet:* hydrografi og naturhistorie, fiskeriliteratur, statistik, karter, kommunikationer, lovgivning, assurancevæsen, instrumenter m. m.
7. *Sportsfiske:* alt herunder hørende.
8. Specielle kollektive samlinger.

Fuldstændigt program med nærmere bestemmelser vil senere blive udfærdiget, angaaende anmeldelser med tidsfrist for deltagelse i udstillingen, om gjenstandenes merkning, pakning og transport med mulig fragtfrihed (hel eller delvis), om pladsafgift, om opstilling, om drift af udstillede maskiner, om brandassurance, om prøver af fartøier og baade, om adgang for udstillere til mulig opførelse af egne pavilloner, om orden og tilsyn under udstillingen, om salg af gjenstande; videre om fiskerimøder og foredrag m. m.

Under 26de september 1906 meddelte direktionen til handelsdepartementet og fiskeridirektoriatet de af valgkollegiet trufne afgjørelser. I tilslutning hertil blev det samme departement og fiskeridirektoriatet den 6te oktober underrettet om, at udstillingens bestyrelse var traadt i funktion, idet samtidig fiskeriselskabets befatning med udstillingssagen var ophørt. Derhos anmodede direktionen om, at fiskeriselskabets andragende af $^{15}/_{10}$ 1904 om statsbidrag til udstillingen maatte blive overført til den nu valgte bestyrelse.

I henhold til fiskeriudstillingens foreløbige program, dets afdeling om Norges lokalkomitéer har fiskeriselskabet efter anmodning fra udstillingskomiteen sammenkaldt det for Trøndelagens amter foreslaaede valgkollegium til valg af en *lokalkomite* for nævnte distrikt.

Komiteens opgave er at tilveiebringe kollektive grupper eller samlinger, som distriktsvis kan illustrere alt vedkommende fiskeriet i ældre og nyere tid. Desuden skal den virke for deltagelse af private udstillere.

Valgkollegiet sammentraadte den 11te mars 1907. Følgende korporationer var anmodet om at deltage: Helgelands og Namdalens handelsstandsforening,[1]) Namdalens fiskeriselskab, Fosens fiskeriselskab, Frøyens fiskeriforening, Beitstadfjordens fiskeriselskab, Stenkjær handelsforening, Trondhjems børskomite, Trondhjems handelsforening, Sild- og fiskeksportorernes forening, Trondgjems jæger- og fiskerforening, Trondhjems haandværks- og industriforening samt Trondhjems fiskeriselskab.

Til medlemmer af *lokalkomiteen* opnævntes:

Herrerne grosserer Josef A. Hegstad, fabrikeier A. Hansen, uhrmager L. Noodt, grosserer L. D. Klüwer (samtlige fra Trondhjems by), grosserer O. A. Normann, Valdersund, havnefoged S. Appelbom, Stenkjær, handelsmand Iver Meland, Frøyen, væreier N. Brandtzæg, Abelvær (samtlige fra landdisrikterne). Suppleanter bleve: herrerne grosserer Tobias Lund, kjøbmand Julius Siem, afdelingsingenior Darre Jenssen, gaardbruger, fisker Peder Nesset jr., Ørlandet, apoteker Hoegh, Stenkjær, handelsmand Olaus Selvaag, Knarlagsund samt handelsmand C. Hustad, Namsos.[2])

Udover hvad der i forrige aarsberetning er oplyst angaaende ilgodstog for ferske madvarer mellem Trondhjem og Kristiania, foreligger derom arbeidsdepartementets indstilling af 11te juni 1906 (St. med. nr. 21), hvori dette redegjør nærmere for de forskjellige alternativer for ordningen af ilgodstogsforbindelsen. Det fremgaar deraf, at driftsbestyrerne i Trondhjem og paa Hamar samt jernbanestyrelsen ikke finder at kunne anbefale den foreslaaede togordning.

I St. prp. nr. 1, Hovedpost IX A. for 1906—1907 behandles paanyt togordningen. Arbeidsdepartementet bemerker, at det tænker sig, at et ilgodstog fra Trondhjem til Kristiania maa ordnes med ankomst til Kristiania om morgenen. Det er foreslaaet en afgang fra Trondhjem kl. 12.40 middag, med ankomst til Kristiania kl. 8.35 morgen. Det vil erindres, at selskabet i skrivelse af 1ste mars 1906 har antydet afgang fra Trondhjem henimod middagstid og ankomst til Kristiania senest kl. 5—6 morgen.

Fangsten af haakjærring i Trondhjemsfjorden er fremdeles premieret, og vil der blive fortsat dermed ogsaa i næste termin. Fangsten i indeværende termin udgjør 246 stk. Siden 1894, da selskabet begyndte at premiere fangsten, er ialt anmeldt fanget 3 888 stk. haakjærring til udgangen af denne termin.

Selskabet har heller ikke i denne budgettermin kunnet opnaa høiere

[1]) Ifølge modtaget meddelelse er foreningen opløst.

[2]) Komiteen har i senere møde valgt til formand hr. grosserer Josef A. Hegstad og til viceformand grosserer O. A. Normann.

statsbidrag end 4 000 kr. Trondhjems brændevinssamlag har givet til støtte for virksomheden 1 000 kr.

Trondhjems sparebanks bidrag, 2 000 kr., fordeles til husleie for kontor, samlinger og pakrum.

Trondhjems børs bidrog med 500 kr. til selskabets deltagelse med en kollektivgruppe ved en udstilling i Norrköping 1906.

Til museets byggefond har man ikke kunnet erholde noget bidrag.

Direktionen har indledet forhandlinger om mulig kjøb af byggetomt m. v. for fiskerimuseet, uden at der dog for nærværende kan redegjøres nærmere derfor.

Museets samlinger er øget saavel med redskaber som med modeller og grafiske plancher m. m.

Herr stipendiat Høye afholdt 22de november 1906 et foredrag om klipfisksoppen samt gav en redegjørelse om resultaterne fra det sidste aars praktiske forsøg med at bekjæmpe soppens udbredelse.

Direktionen har, paa anmodning fra handelsforening og fiskeriselskab i Kristiansund, anbefalet Trondhjems børs fremdeles med sit bidrag at støtte Høyes arbeide.

Fiskeridirektøren, herr dr. Hjort, holdt 9de januar foredrag angaaende transportforholdene for fersk fisk, og berørte navnlig det gjennem hans rundskrivelse af $^{12}/_{12}$ 06 omhandlede spørgsmaal om statsbidrag til eksportruter for ferskfisk fra Romsdalsbyerne.

Direktionen har under 17de januar 1907, med henvisning til de ved nævnte møde faldne udtalelser, afgivet følgende erklæring om rutespørgsmaalet:

„Selskabet finder det fra Romsdalsbyerne i rundskrivelsen nævnte krav om bedre kommunikationer for den ferske fisk berettiget.

Gjennemførelsen heraf turde muligens opnaaes ved, at de nu eksisterende ruter paa Tyskland og England, med statssubvention, kunde omlægges paa en for det nævnte behov mere tilfredsstillende maade. Ved fastsættelsen af de eventuelle ruters afgangstid fra Trondhjem bør det tilbørlige hensyn tages til Nordlands interesser."

I anledning af spørgsmaalet om anskaffelse af kjølevogne for de søndenfjeldske jernbaner af hensyn til at kunne besørge direkte forsendelser af fersk fisk og sild til udlandet, har jernbanens driftsbestyrer i Trondhjem udbedt sig selskabets erklæring specielt om tilgangen paa fersk sild om sommeren. Direktionen har herom udtalt: „Erfaringen peger i den retning, at man i Trøndelagens distrikter med nogenlunde sikkerhed kan paaregne tilgang af fersk sild i de omspurgte sommermaaneder juni—september.

Naar en i alle dele tilfredsstillende kommunikationsforbindelse med fuldt hensigtsmæssige kjølevogne kan paaregnes til disposition for forret-

ningslivet, burde der neppe være tvil om, at fiskeriet efter sild i sommermaanederne vil blive yderligere udviklet med eksport for øie."

Angaaende en gjennem amtmanden i søndre Trondhjems amt oversendt forestilling fra Guldals fiskeristyre om forbud mod brug af drivgarn til fangst af laks i Trondhjemsfjorden, er afgivet følgende erklæring: „Selskabet finder for tiden ikke at kunne gaa med paa at anbefale forbud mod brug af drivgarn til fangst af laks."

I forrige termin besluttede stortinget at inddrage fiskeriagentposten i England.

Herom har selskabet til fiskeridirektoriatet udtalt den 4de oktober 1906: „Trondhjems fiskeriselskab slutter sig helt til fiskeriraadets henstilling om, at agentposten maa blive opretholdt. Selskabet begrunder dette i den erfaring, man har om agentpostens nytte for vort næringsliv, sammenholdt med de udtalelser af 31te august 1906, som foreligger fra generalkonsulatet i London."

Direktionen afsendte 6te mars 1907 nedenstaaende telegram til det i Kristiania netop forsamlede arbeidsudvalg fra søndre Trondhjems amts og Trondhjems byes jernbanekomiteer.

Selskabet var nemlig bleven bekjendt med, at jernbanestyrelsen, i sit foreliggende forslag til byggeplan, blandt andre grunde for Rørosbanens ombygning til bredt spor, har anført fisketransporten, medens Dovrebanens bygning sættes helt ud af betragtning.

„Fiskeriselskabet udtaler sig enig med jernbanestyrelsen i, at sporbruddene paa Hamar og Trondhjem er til stor ulempe, blandt andet for fisktransporten, men dette taler ikke mod bygning af den korteste bane over Dovre. Denne vil ved kortere kjøretid i større grad fremme fisketransporten til udlandet, samtidig som den aabner adgang til nye udviklingsdygtige distrikters forsyning af fiskevarer.

Fiskeriselskabet maa derfor tage bestemt afstand fra jernbanestyrelsens foreliggende forslag til ombygning af Rørosbanen og paa fiskerinæringens vegne anbefale Dovrebanens bygning."

Fra den komite, som paa selskabets vegne har havt forarbeidet med tomtespørgsmaalet for den meteorologiske station paa Ladehammeren, er $^{12}/_{2}$ 07 leveret redegjørelse for sagens nuværende stilling. Deraf fremgaar, at der for tiden foregaar forhandlinger om tomtesalg paa Ladehammeren, og at den foreslaaede reguleringsplan bevirker, at den oprindelig foreslaaede tomt vil faa en anden størrelse, samt endelig at tidsfristen for at have tomten paa haanden ophørte med stortingssessionens udløb 1905. Nogen senere haandgivelse har ikke været at opnaa.

Som bekjendt fattede kommunestyret $^{6}/_{7}$ 1905 følgende beslutning: „Sagen giver for tiden ikke anledning til nogen forføining fra Trondhjems kommunes side".

Angaaende Ladehammertomten har kirkedepartementet til kommunen under $^{6}/_{2}$ 1905 udtalt, at man vilde „anse det ønskeligt, om kommunen kunde sikre sig adgang til at erholde denne tomt for en mulig senere oprettendes station.“

Direktionen har 25de februar 1907 paa nyt oversendt sagen til Trondhjems magistrat og kommunestyre og henvist til samtlige tidligere ekspeditioner vedkommende denne.

Paa grund af den stilling tomtespørgsmaalet nu staar i, og under speciel henvisning til herr professor Mohns erklæringer om stationen og dens foreslaaede beliggenhed, *overlader direktionen til Trondhjems magistrat og kommunestyre at føre sagen videre frem.*

Angaaende handelsdepartementets cirkulære af 20de mars 1906 om istandbringelse af ulykkesforsikring for fiskere, er afgivet erklæring med følgende indhold:

„En ulykkesforsikring for fiskere bør omfatte landets samtlige *erhvervsfiskere*, hvad enten de deltager i havfiskeri, de større periodiske fiskerier eller driver hjemmefiske.

Forsikringen bør være baseret i det væsentligste paa selvhjælpsprincipet.

Foreløbig tror man ikke at burde anbefale en større forsikringssum end 500 kr. mod dødsfald ved forlis under udøvelsen af bedriften samt paa reise til og fra fiskepladsen. En forsikringspræmie af *1 krone* aarlig for nævnte erstatningssum synes ikke høiere, end at man skulde tro, at det maatte være overkommeligt for enhver fisker at betale den.

At søge forsikringspræmien indvundet ved yderligere at øge udførselsafgiften paa fiskevarer maa fraraades, da afgiften derved ikke „vil betales ganske umerkelig af fiskerne“, men vil ramme eksporten, som vistnok har byrder nok at bære.

Selvhjælpsprincipet bør som sagt være grundlaget, og dertil hører, at fiskerne selv udreder præmien direkte.

Forsikringsspørgsmaalet formenes i særlig grad at maatte interessere kommunerne, og man tillader sig derfor at antyde, at der muligens ved disses foranstaltning kunde tilveiebringes fortegnelse over samtlige erhvervsfiskere inden den enkelte kommune, og at præmien opkræves af denne.“

For at støtte indførelsen af nye fiskearter i Trøndelagens distrikter, har man ydet et bidrag til Trondhjems jæger- og fiskerforening, hvorved er indkjøbt et parti rogn af regnbueørret, som sidstnævnte forening har ladet udklække i sine apparater.

I Norrköping afholdtes sommeren 1906 en svensk industriudstilling, ligesaa et større landbrugsmøde med udstilling og i forbindelse med sidstnævnte en særlig afdeling for fiskeri.

Til fiskeriudstillingen sluttede sig et særskilt fiskkjøkken — eller fiskrestaurant — hvorfra udelukkende skulde serveres fiskretter.

Ved konference om deltagelse i udstillingen blev selskabet mødt med velvilje. Programmet for udstillingen aabnede udlændinge adgang til at deltage, naar anmeldelse foregik gjennem i Sverige bosat befuldmægtiget ombud. Direktionen besluttede at deltage, idet den troede at finde anledning til paa en effektiv maade at kunne reklamere for norske fiskevarer.

Det af Trondhjems børs bevilgede bidrag kom vel med for øiemedet.

Der blev truffet en ordning om daglige sendelser af fersk fisk til forsyning for det nævnte fiskkjøkken.

Hr. hofleverandør, fiskhandler S. C. W. Söderberg stillede sig velvillig som selskabets ombud ligeoverfor udstillingen. Han havde overtaget ledelsen af fiskkjøkkenet.

Selskabet udstillede et udvalg af typiske redskaber, en alsidig samling af fiskevarer s. s.: tørfisk, klipfisk, persefisk, sild, fersk fisk, gjødningsstoffe, tran m. m. samt nogle for anledningen af hr. L. Schmidt-Nielsen udarbeidede grafiske plancher. Foruden de kollektive grupper i fiskerihallen, udstilledes som dekorativt udstyr i den tilstødende spisesal, en række madnyttige fiske i udstoppede eksemplarer, samt en række grafiske plancher m. m.

De medbragte fiskevarer solgtes delvis til fiskkjøkkenet og blev forøvrigt realiseret ved udstillingens slutning.

Selskabets sekretær ordnede afdelingen, og opholdt sig forøvrigt den hele tid ved udstillingen som dets repræsentant.

Efter Schmidt-Nielsens anmodning blev der fra fiskkjøkkenets side bl. a. gjort forsøg med i smaa tyske røgeovne som fandtes udstillede, at varmrøge kveite i smaa stykker. Det bragte et godt resultat, og varen vandt bifald.

Til en specielt i anledning af udstillingen i Sverige udgivet haandbog „Hur bör man använda fisk“ leverede hr. L. Schmidt-Nielsen en flerhed af opskrifter paa tillavning af fiskretter.

Mange Trondhjemsfirmaer lod for en fastsat afgift annoncere i kogebogen.

Ved udstillingen omsatte selskabet fiskevarer for kr. 868.14. De direkte udgifter vedkommende selve deltagelsen — anskaffelser, montering, arbeidspenge m. m. — udgjorde kr. 1 366.91.

Selskabet blev af juryen tilkjendt *1:sta pris* (diplom for stor sølvmedalje) for fiskprodukter, samt ligeledes 1:sta pris for plancher, redskaber o. s. v. Dette var den høieste udmerkelse som en udlænding kunde opnaa.

Forsøgsfisket med ruser til fangst af aal i ferskvand er fortsat. Man er derunder blevet opmerksom paa specielle veie for opgang af aalyngel fra fjorden. Man haaber her at kunne faa iverksat indsamling af yngel og overføring af denne til andre omraader.

Tegninger og modeller samt redskaber er udlaant, ligesom de mange henvendelser og direkte forespørgsler til kontoret er søgt besvaret paa bedste maade.

Efter anmodning af arbeidsudvalget for Dovrebanen har hr. L. Schmidt-Nielsen holdt foredrag om Dovrebanen — nordenfjeldsk næringsliv, *fiskerierne* og kommunikationerne. Selskabet har fra arbeidsudvalget modtaget gratis særtryk, som er optaget i aarsberetningen.

Om Snaasenvandet har hr. L. Schmidt-Nielsen leveret sin redegjørelse III, som indeholder iagttagelser over skrubflyndren.

Til den af „Trondhjems seilforening“ i 1906 afholdte kroningsregatta, skjænkede selskabet som præmie en sølvpokal.

Til en opfinder, Anton Olsen, som har arbeidet med en redningsvest er ydet bidrag. Endeligt resultat af opfindelsen foreligger endnu ikke.

Hr. H. Dyblie, Trondhjem, har søgt om støtte for at udnytte en af ham angivelig opfundet lake til opbevaring af agn. Et ham bevilget bidrag til udtagelse af patent i Norge, har ansøgeren fundet ikke at kunne benytte. Hans andragende om fortsatte forsøg med det konserverede agns anvendelse, fandt direktionen ikke at kunne imødekomme. Da konserveringsmidlet syntes at være kommet udover det eksperimentale felt, og saaledes at ligge udenfor selskabets opgave, fandt man at burde henvise opfinderen til at søge assistance hos forretningsmænd til omsætningsspørgsmaalets praktiske løsning.

Sammendrag af regnskab for Trondhjems fiskeriselskab i budgetterminen 1906—1907.

Indtægt:

Beholdning fra f. aar	kr.	1 525.50	
Statsbidrag	„	4 000.00	
Distriktsbidrag:			
Trondhjems sparebank	„	2 000.00	
Trondhjems brændevinssamlag	„	1 000.00	
Trondhjems børs	„	500.00	
Udstillingen Norrköping	„	868.14	
Kontingent	„	320.00	
Andre bidrag og renter	„	48.14	kr. 10 261.78

Udgift:

1. Administration:		
a. Leie af kontor og pakrum	kr.	500.00
b. Kontorhold, lys, brænde, rengjøring m. m.	„	232.60
c. Kontorsager	„	54.58
d. Telefon, porto, telegrammer	„	199.18
e. Lønninger	„	1 200.00
f. Forskjellige udgifter	„	73.34
2. Arbeider vedkommende fiskeformerelse:		
a. Præmier for fangst af haakjærring i Trondhjemsfjorden	„	123.10
b. Overføring af regnbuelaks	„	60.00
3. Arbeider vedkommende fangst og redskaber:		
Til fangstforsøg med aaleruser og flyndrenot	„	100.65
4. Arbeider vedkommende tilvirkning:		
Fremhjælp af ferskfisktrafikken og udvikling af transportforhold vedkommende særlig det skandinaviske omsætningsmarked	„	1 584.31
5. Bibliothek:		
Anskaffelse af bøger og tidsskrifter	„	149.45

6. Arbeider vedkommende modeller og vare-prøver o. s. v.:			
a. Husleie til fiskerimuseet	„	1 500.00	
b. Bestyrelse, anskaffelse og vedligehold ved museet	„	1 200.00	
7. Udstillingen i Norrköping	„	1 366.91	
8. Diverse udgifter:			
a. Bekjendtgjørelser, trykning o. l.	„	286.64	
b. Forskjellige reiseudgifter og uforudseede udgifter	„	248.46	
Beholdning	„	1 382.56	kr. 10 261.78

Sammendrag af regnskab for Trondhjems fiskerimuseum i budgetterminen 1906—1907.

Indtægt:

1. Beholdning fra f. aar	kr.	564.36	
2. Trondhjems fiskeriselskab:			
Til husleie	„	1 500.00	
- bestyrelse, anskaffelser og vedligehold	„	1 200.00	
3. Diverse og renter	„	40.46	kr. 3 304.84

Udgift:

1. Husleie for samlingerne	kr.	1 500.00	
2. Lønninger	„	740.00	
3. Anskaffelser, vedligehold, assurance, vagt og renhold	„	1 051.58	
4. Beholdning	„	3.24	kr. 3 304.82

Regnskaberne er i henhold til de for selskabet gjældende love revideret og undergivet generalforsamlingens godkjendelse.

For alle velvillige gaver og bidrag til fiskeriselskabet og fiskerimuseet ligesom til enhver, som har ydet støtte til fremme af virksomheden tillader direktionen sig at frembære sin bedste tak.

Direktionen foreslaar for generalforsamlingen:

1. At godkjende de aflagte regnskaber, for fiskeriselskabet, for museet og for Gjæslingulykken i 1906, som foreligger i revideret og decideret stand.

2. Det udsættes indtil videre med at foretage forandringer i selskabets love m. m.
3. Næste ordinære generalforsamling bliver at afholde senest inden 3 maaneder efter budgetterminens ophør 31te mars 1908, hvor da regnskab og beretning fremlægges og de vanlige valg foretages.
4. I henhold til lovenes § 5 udtræder af direktionen d'herrer:
   konsul Ingvar Klingenberg og
   grosserer P. O. Jenssen,

   hvorefter bliver at foretage valg paa:
   2 medlemmer af direktionen og
   3 suppleanter for samme.
5. Efter lovenes § 5 at vælge:
   1 revisor og
   2 decisorer.

---

7. Kristianssunds fiskeriselskab.

Kristianssunds fiskeriselskab har herved den ære at fremkomme med følgende beretning om sin virksomhed i aaret 1906—07:

Navigationsundervisning for fiskere.

Selskabet havde i dette aar oprettet otte fripladse ved den herværende offentlige navigationsskole. Disse pladse blev alle optat af følgende elever:

1.	Sigurd Sigbjørnsen	af	Kristianssund
2.	Daniel I. Schølberg	-	Smølen
3.	Olaf Bjerkestrand	-	Kristianssund
4.	John Bolkskar	-	Ibbestad
5.	Hans Afseth	-	Afseth
6.	Kristian O. Bjørbak	-	Kristianssund
7.	Knut Edv. Aansdahl	-	—
8.	Søren Fagerhaug	-	—

der alle efter endt kursus bestod eksamen med meget gode karakterer. Selskabets sekretær overvar eksamen, ligesom han ogsaa under undervisningen inspicerede og forvissede sig om elevernes fremgang.

Agnskjælfisket.

Til fortsat undersøgelse af agnskjælforekomster i distrikterne her omkring engageredes ogsaa iaar John Lilleskare den yngre fra Bergen. Han bereiste og undersøgte fra 3die til 20de oktober farvandene omkring Smølen, hvor han fandt, at skjællene endnu ikke var kommet sig saapas efter gydningen aaret iforveien, at de var anvendelige til handelsvare, dog var kvaliteten merkbart bedre end aaret før. Der er saaledes al grund til at anta, at skjællene nu til høsten (1907) vil være brugelige til agn. Fra Smølen reiste saa Lilleskare til Aure, hvor han undersøgte Sollasundet, Immersundet, Foldfjorden, Skaalvigfjorden, Valsøfjorden m. fl. steder. Paa flere af disse steder, især i Foldfjorden og Valsøfjorden, fandtes skjæl i drivværdige mængder og af god kvalitet. Overalt, hvor Lilleskare reiste, holdt han foredrag for fiskerne om agnskjællenes nytte og betydning som agn og som handelsvare, ligesom han gav dem praktisk undervisning i at behandle fangstredskaberne samt i at aabne og salte skjællene.

Da vi nu anser denne Sag bragt i god gjænge, formener vi, at det herefter kan overlades fiskernes foretagsomhed at nyttiggjøre sig de vundne erfaringer og i haab om, at denne vor anskuelse vil gaa i opfyldelse, anser vi undersøgelserne foreløbig afsluttet fra vor side.

Undervisning i en bedre behandling af klipfisk og desinfektion mod klipfisksoppen.

Som fortsættelse af de i forrige aar paabegyndte arbeider i disse forbedringer engagerede selskabet ogsaa i vinter hr. Edw. Lie til at reise rundt paa værene paa Smølen og Frøyen for at fortsætte sit forrige vinter paabegyndte arbeide. Fra den 19de januar til den 9de mars bereiste Lie Smølen og Frøyen. Skjønt hans arbeide meget hindredes af vedvarende stormfuldt veir, besøgte han dog i denne tid tolv forskjellige vær og foretog desinfektion paa dem. Væreiere og fiskere viste sig paa alle steder forekommende mod hr. Lie og tog med taknemmelighed mod hans veiledning. Han fandt næsten overalt, at rensligheden i saltboder og sjaaer var bedre end ifjor, især var dette tilfælde hos hr. væreier Ramsei paa Veiholmen, hvis arbeidspladse kan tjene som mønster for alle.

Til fortsat arbeide for klipfisksoppens udryddelse og for at udbrede kjendskab hertil og til fremgangsmaaden ved desinfektion, henvendte selskabet sig til hr. stipendiat Kr. Høye med forespørgsel, om han kunde være villig til at foreta en foredragsreise i dette øiemed, foreløbig paa kyststrækningen Valdersund—Tromsø, hvortil hr. Høye straks erklærede sig villig. For at opnaa bidrag til udgifterne ved saadan reise, hvortil

et beløb af mindst kr. 4 000.00 antoges at ville medgaa, tilskrev selskabet børskomiteerne i Bergen, Aalesund, Kristianssund og Trondhjem med anmodning om bidrag. Nævnte børser stillede sig meget velvillig til sagen og bevilgede under forbehold af vedkommende departements approbation tilsammen kr. 1 600.00 samt at et lignende beløb blev bevilget af staten. I den anledning indsendtes ansøgning til handelsdepartementet under 8de december 1906 om et bidrag af kr. 2 000.00. Fiskeridirektøren anbefalede sagen, og stortinget bevilgede beløbet.

Saasnart disse bevilgninger var iorden, afreiste hr. Høye forsynet med anbefalingsskrivelser fra os til forskjellige fiskeriselskaber og handelsmænd paa den ovennævnte strækning. Ved afslutningen af sin reise afgav han sin foreløbige rapport, der lyder saaledes:

p. t. Kristianssund, 10de april 1907.

Kristianssunds fiskeriselskab.

Netop hidkommen paa retur fra min foredragsreise i fiskedistrikterne fra Fosen nordover til og med Lofoten tillader jeg mig herved at afgi en kort og foreløbig beretning om reisens forløb.

Underveis til Lofoten har der været gjort ophold, holdt foredrag og demonstreret fremgangsmaaden ved desinfektionen paa de vigtigste handelspladse i klipfiskbranchen nordenfor Trondhjem i overensstemmelse med den af fiskeriselskabet udarbeidede reiseplan, nemlig: Valdersund, Sydkrogø, Rørvik, Gjæslingerne, Kvale pr. Brønø, Sannessjøen, Bodø og Grøtø. Desuden har jeg talt med andre forretningsmænd bosat udenfor disse steder, nemlig (?) i Stoksund, Vik i Skaalvær og Bernhoft i Ørsnes.

I Lofoten besøgtes og holdtes foredrag i alle de vær, hvor der var lokale at faa og hvor der var samling, nemlig: Svolvær, Henningsvær, Stamsund, Ure, Mortsund, Balstad, Nufsfjord, Sund, Reine, Moskenes og Sorvaagen. Værene østenfor Svolvær var, med undtagelse af Svolvær, omtrent helt mennesketomme.

Paa Helgelandskysten blev opholdene faa og kortvarige af den grund, at de vigtigste forretningsmænd var borte paa den tid, jeg passerte, og at fisket paa den strækning var meget ubetydeligt.

Paa Yttersiden var intet at gjøre, da der omtrent intet fiske foregik.

Mit indtryk fra denne reise er, at folk nordenfor Trondhjem omtrent intet vidste om de sidste aars undersøgelser, og forretningsmændene erklærede saa godt som alle som en, at de skulde drage omsorg for, at de paakrævede foranstaltninger blev indførte i fiskebehandlingen. For dem lod det til, at denne reise kom meget beleilig, og der var flere af dem, som ytrede sin beklagelse over, at de ikke før var komne til kundskab om de virkelige aarsager til soppens optræden.

Det var særlig lysbillederne, som virkede overbevisende. I Lofoten talte jeg næsten overalt for fuldt hus; undtages herfra maa et par gange i Vestlofoten paa grund af godveirsdage og stødt fiske, som forhindrede folk i at møde. Februar og til midten af mars er den gunstigste tid for afholdelse af foredrag. Henimod slutningen af mars er det vanskeligt at samle folk paa grund af opgjør og forestaaende reise.

I sin helhed maa jeg anse reisen for at være vellykket.

Det arbeide, som nu skal foregaa i tilknytning til oplysningsarbeidet, vil væsentlig samle sig om kontrolundersøgelser i de bedrifter, som indfører de nye metoder, og at være de praktisk interesserede til hjælp med analyser af salt, boder, fartøier og lignende. Det gjælder om at samle praktiske beviser i størst mulig udstrækning.

Ved siden heraf tror jeg, det vil være af stor interesse forbunden med, at gjøre en række luft- og pakbodsundersøgelser ligesom i 1905, for at faa klarhed i, hvorledes det forholder sig med den røde — saa frygtede bakterie, som i de sidste aar har vist sporadisk optræden baade her og der.

Ærbødigst
(sign.) Kr. Høye.

Der vil senere fra hr. Høye bli leveret en udførligere beretning, saasnart den plan, som er lagt for arbeidet, er gjennemført og alle distrikter er befaret.

Ophjælp af det daglige fiske (hjemmefisket) i distrikterne her.

Der har i aarrækker været klaget over en betydelig nedgang i vort hjemmefiske og disse klager har lydt enstemmigt fra alle distrikter. Vort selskab har derfor i længere tid været af den mening, at det burde forsøge at udsætte fiskeyngel i de af vore fjorde, som kunde ansees at være de fordelagtigste og mest betryggende for opdrætning af saadan yngel. Vi tilskrev i den anledning fiskeridirektoriatet under 22de septbr. f. a. med anmodning om raad og veiledning om, hvordan dette spørgsmaal bedst burde gribes an. Resultatet blev, at fiskeridirektøren, hr. dr. Hjort, kom herop med s/s „Michael Sars“, som netop i de dage drev undersøgelser paa bankerne udenfor Søndmøre og Nordmøre, og anstillede et forsøgsfiske med fiskeruser i de forskjellige distrikter heromkring. Dette forsøg faldt særdeles opmuntrende ud, idet det bragte for dagen, at det nye fiskeredskab, rusen, som hidtil ikke i nogen synderlig grad har været bekjendt her, gav et udmerket resultat og særlig da i Smølens distrikt. Som følge af disse gode fangstresultater og efter samraad med dr. Hjort

henvendte vort selskab sig til en del interesserede mænd hersteds, som straks tegnede et beløb af kr. 6 000.00 til et garantifond til dermed at sætte i gang drift af en eller to ferskfiskkvaser med motor til førsel af levende fisk. Dr. Hjort stillede sig ogsaa meget velvillig til sagen, idet han udvirkede hos departementet dets samtykke til, at kapt. Iversen (føreren af s/s „Michael Sars") stilledes til vor disposition til at forestaa administrationen og forsøgsfisket i fællesskab med vort selskab. Dette forsøgsfiske, som paabegyndtes i februar, varede til udgangen af april, og en speciel beretning derom vil senere fremkomme fra kapt. Iversen.[1]) Sluttelig bemerkes, at vi, fraseet disse resultater, fremdeles finder at burde ha vor opmerksomhed henvendt paa spørgsmaalet om forøgelse af fiskebestanden ved udslipning af fiskeyngel i de dertil skikkede fjorde.

Fyrbelysningen af Vest- og Nordsmølen samt Sulen.

Bestyrelsen har længe hat sin opmerksomhed henvendt paa den utilfredsstillende belysning af Vest- og Nordsmølen, hvilket er blit saa meget mere iøinefaldende, eftersom havfisket med dampere og motorfartøier herfra og fra de omliggende distrikter i de senere aar har været i hurtig tiltagende, men hvilken bedrift især i de mørke, stormfulde høst- og vintermaaneder i betydelig grad hemmes og vanskeliggjøres af den mangelfulde belysning af den farligste skjærgaard paa vor kyst, hvad vel Vestsmølen maa ansees for at være. Vistnok har man opnaaet at faa bevilget et fyr paa Skolmen, der vil bli tændt til høsten; men dette fyr er hovedsagelig kun beregnet paa at tjene som varselsfyr for dem, der færdes paa havet udenfor. Det vil ikke kunne tjene som ledfyr for fartøier, der i en paalandsstorm er nødt til at søge ind i en eller anden havn. Mangelen af en saadan ledfyr blev især iøinespringende ved den store ulykke udenfor Smølen ifjor i den orkanagtige storm i december. Flere af de fartøier, som den gang gik til grunde med mand og mus, vilde vistnok kunnet været reddet, havde der været et kraftigt ledfyr, der kunde ha veiledet de i nød stedte fartøier i sikkerhed ind Ramseyfjorden nordenom Smølen. I forstaaelse heraf og for indtrængende at lægge denne landsvigtige sag statsstyrelsen paa hjerte sammenkaldte vi i den sidste halvdel af december et massemøde til behandling af fyrbelysningen paa Vest- og Nordsmølen. Mødet var talrigt besøgt hovedsagelig af førere og mandskaber fra den store fiskerflaade, som den tid laa her i havnen i anledning det da paagaaende drivgarnsfiske efter sild paa havet her udenfor. Der blev enstemmig vedtat en resolution om, at man skulde henvende sig til statsmyndighederne med opfordring til at

---

[1]) Se side 483 under Ruseforsøg.

bevilge de fornødne midler for at et fyr paa Haugjegla ved Veiholmen snarest muligt kunde bli paabegyndt. Resolutionen lød saaledes:

1. Angaaende fyrbelysningen paa Smølen:

For at skaffe en tilfredsstillende fyrbelysning udkræves fyr paa Haugjegla og Valøodden og forstærket fyrbelysning paa Sebuodden. Af disse krav stilles fyret paa Haugjegla i første række.

2. Angaaende fyrbelysningen fra Smølen opover kysten til Halten og fastlandet:

Forsamlingen udtaler, at nævnte drivgarnsfiskefelt snarest maa faa den nødvendige fyrbelysning og anbefaler i første række et kraftigt varselsfyr paa Sulen, dernæst fyrbelysning af indseilingen gjennem Froan (Bleika—Sauøen) eventuelt Finværet; videre et fyr paa vestkanten af Linasøen for indseilingen fra Haltenbankerne.

Budgetmæssige hensyn bør og maa kun tillægges en underordnet betydning ligeoverfor disse vore berettigede krav, som fremsættes, for at vor farefulde bedrift under den værste, mørkeste og mest stormfulde aarstid kan bli mest mulig betrygget. De nylig stedfundne ulykker med stort tab af menneskeliv og formue har paany stadfæstet, hvor uforsvarligt det er ligeoverfor det store antal fiskeres liv og eiendom at la denne for vore fiskerier vigtige kyststrækning ligge uden tilstrækkelig fyrbelysning.

Det henstilles til Kristianssunds fiskeriselskab at indsende denne resolution til arbeidsdepartementet med fornøden motivering.

Jernbanesagen: Sundalsbane via Eidsøren til Eidsvaagen kontra Raumabane.

Foranlediget ved skrivelse fra stortingsmændene Fasting, Meisingseth og Høstmark af 20de januar d. a., hvori vort selskab anmodes om en udredning af jernbanespørgsmaalet for amtet, forfattede vi en fremstilling af denne vigtige sag til stortinget, dat. 18de februar 1907 og trykt som stortingsdokument. Vi henviser til nævnte fremstilling, som medfølger denne vor aarsberetning, og hvoraf vil fremgaa beviser for, at en jernbane i Romsdals amt bør føres gjennem Sundalen via Eidsøren til Eidsvaagen; kun ved at vælge denne linje vil man opnaa at faa banen anlagt saaledes, at den kan fremme interesser saavel i den nordlige som den sydlige del af amtet. Vi har været opmerksomme paa, at denne vor fremstilling af den søndmørske presse er betegnet som ikke korrekt eller stemmende med de faktiske fiskeriforholde inden amtet, ligeledes er vi siden affattelsen af vor fremstilling blit gjort bekjendt med hr. fiskeridirektørens udredning af spørgsmaalet, der gaar i retning af, at han nærmest slutter sig til en Raumabane, en udredning, vi forbeholder os

at komme nærmere tilbage paa senere, men her vil vi foreløbig si, at vi i et og alt fastholder vor til stortinget indsendte fremstilling og gjentar, åt hvis myndighederne bevilger midler til en Raumabane, blir der, efter vor urokkelige formening, begaaet en uretfærdighed, som vanskelig kan forsvares, mod distrikterne i den nordlige del af amtet.

Andre sager.

Af andre sager har bestyrelsen hat flere til behandling, hvoraf vi her skal gjengi de vigtigste og vore besvarelser af samme.

Skrivelse fra „Selskabet for de norske fiskeriers fremme" i Bergen med forslag om dannelse af en fællesorganisation af alle landets fiskeriselskaber og foreninger.

Vi fandt at maatte besvare dette forslag saaledes (i uddrag):

„Vi kan ikke indse, hvad nytte en saadan organisation egentlig kan bringe, al den stund landets fiskeriselskaber og foreninger herefter som hidtil, hver især og distriktsvis, har anledning til at fremkomme med sine forslag om alle gjøremaal inden sine distrikter til fremme af fiskerierne. — — — Man gaar nemlig ud fra, at intet særbudget eller distriktsbudget blir bevilget uden at styret, fiskeriraadet og statsmyndighederne finder budgetposterne nyttige og paakrævede for de respektive distrikters interesser. Naar den ærede direktion i sin nævnte skrivelse af 24de februar d. a. udtaler: „At kun fiskeriforeninger med rent almengyldigt program og ikke med specielle økonomiske eller lokale formaal tilstaaes repræsentation inden fællesforeningen" — har den sikkerlig overseet autoriteternes standpunkt, nemlig: at siden fiskeristyrets oprettelse skal selskaber og foreninger væsentlig kun befatte sig med mindre, lokale spørgsmaal, idet alle større sager paa fiskeriernes omraade skal fremmes gjennem fiskeristyret, og hvis dette standpunkt herefter som hidtil blir strikte fastholdt, vil jo selskabers som foreningers virksomhed kun være henvist til at arbeide med mindre, lokale formaal. Vi kan, som anført, ikke anse en fællesorganisation som paakrævet under de nuværende forholde. Derimod tror vi, at et landsfiskermøde sammenkaldt f. eks. hvert tredie aar kunde virke gavnligt i flere retninger for samarbeidet paa fiskeriernes omraade — — —."

Handelsdepartementets cirkulære af 20de mars 1906 om ulykkesforsikring for fiskere.

I dette cirkulære var opstillet følgende spørgsmaal:

1. Bør en fiskeforsikring snarest muligt søges istandbragt?

2. Bør forsikringen i tilfælde gjøres frivillig eller tvungen, og bør den i sidste fald samtidig søges suppleret med en frivillig?
3. Bør forsikringen begrænses til dødsfaldsforsikring, eller bør den allerede fra først af omfatte ogsaa erhvervsudygtighed foranlediget ved ulykkeshændelser under fisket?
4. Bør forsikringens indtægter, iallefald for den væsentligste del, søges tilveiebragt gjennem en forøgelse af eksportafgifterne paa fiskeprodukter, specielt af afgiften til havnefondet, eller finder man at kunne anbefale, at en større eller mindre del af de allerede tidligere paalagte eksportafgifter overgaar til bestridelse af forsikringsudgifterne?
5. Ansees det, hvis de under no. 4 fremsatte spørgsmaal besvares benægtende, og direkte præmie saaledes maa anvendes, for hensigtsmæssigt at sætte indfordringen i forbindelse med udleveringen af baadmerker? Bør i tilfælde ogsaa de fiskere, som ikke deltar i de store fiskerier og som saaledes ingen præmie erlægger, alligevel omfattes af forsikringen?
6. Hvor høi antages forsikringen at kunne sættes uden at særlig ulempe opstaar, selv om indbetalingstiden falder i fiskets begyndelse?
7. Bør erstatningsbeløbet, hvis størrelse selvfølgelig vil være afhængig af den i spørgsmaal no. 6 omhandlede præmies størrelse, sættes til et fast beløb uanseet den forulykkedes forsørgelsesbyrde, eller bør det rette sig efter denne?
8. Antages det, at i sidste fald ogsaa de forsikredes indskud bør graderes?

Disse spørgsmaal, der var ledsaget af departementets motiverede syn paa sagen, fandt vi efter nøie overveielse at maatte besvare saaledes:

ad 1. Ja.

ad 2. Tvungen forsikring, der samtidig suppleres med en frivillig forsikring, anbefales.

ad 3. Forsikringen begrænses til kun at gjælde dødsfaldsforsikring ved forlis under bedriften og paa reisen til eller fra fiskepladsene.

ad 4. Nei.

ad 5. Præmien maa kunne indkasseres ved udleveringen af baadmerkerne. Dog anbefales, at inkassator eventuelt kunne gi baadlagene en maaneds henstand efter ankomsten til været med præmiens erlæggelse. Fiskere, som ikke deltar i de store fiskerier, maa betragtes som ikke forsikrede, før de anmelde sig til frivillig forsikring og betale præmien.

ad 6. En krone pr. mand pr. aar bør forsøgsvis fastsættes.
ad 7. Erstatningen bør fastsættes til et bestemt beløb og helst reguleres efter forsørgelsespligten, f. eks. familieforsørger pr. barn 100 kroner, dog ikke under et minimumsbeløb af kr. 200.00.
ad 8. Indskuddene bør være ens og ikke graderes.

Fiskeridirektoriatets cirkulære af 13de septbr. 1906, om fiskeriagentposten i England bør inddrages.

Bestyrelsen anbefalede, at denne fiskeriagentpost absolut ikke bør inddrages, da en driftig, energisk mand i den stilling kan virke til stort gavn for vort land.

Skrivelse fra G. M. Bryde i Kristiania af 30te oktober 1906 med gjenpart af hans andragende til handelsdepartementet om statssubvention til den seksugentlige linje, han agter at aabne mellem Norge—Vestindien, Mexico, til hvilket andragende han udbeder sig vor anbefaling.

Bestyrelsen fandt efter nøie overveielse at maatte besvare denne opfordring om anbefaling af den projekterede linje med,

at man neppe tror, hr. Bryde vil kunne paaregne nogen støtte for sin linje her nordenfjelds, dertil har vi allerede saa hyppige og vel indarbeidede oversjøiske kommunikationer med Amerika, Vestindien og Mexico, som kan paakræves, nemlig: to ugentlige linjer via Hamburg, en ugentlig linje via Hull og en ugentlig via Newcastle. I modsætning hertil vil en seksugentlig, oversjøisk linie til de nævnte lande kun ufuldstændig opfylde de krav til en regelmæssig og hyppig skibning, som vor klipfiskforretning kræver, og da ruten alligevel betinger en omladning i Kristiania, kan den heller ikke i denne henseende byde noget fortrin fremfor de udenlandske ruter.

Hermed vil vi dog ikke ha udtalt, at den paatænkte rute ikke kan vise sig tjenlig til fremme af andre af vort lands interesser paa eksportens omraade.

Handelsdepartementets cirkulære af 31te januar 1907

med andragende fra a/s O. Wathnes arvinger i Stavanger om en statsunderstøttelse af kr. 10 000.00 aarlig i 5 aar for at sætte i gang en ny rute mellem Øst- og Vest-Norge—Færøerne og rundt hele Island. Cirkulæret blev os tilsendt gjennem fiskeridirektoriatet under 5te febr. d. a. med anmodning til os om at udtale os om dette andragende.

Samtidig blev der os ogsaa tilsendt et lignende andragende til statsmyndighederne fra Erik Rusten i Bergen om, at der til hans linje — Vestlandske Lloyds — maatte bli bevilget kr. 10 000.00 aarlig i 5 aar,

for at han med denne linje kunde underholde en rute mellem Vestnorge —Færøerne og Island med anmodning til os om at udtale os om denne plan.

Ved omhyggelig at sammenligne disse andragender og de medfølgende fartsplaner fandt vi, at Vestlandske Lloyds linje bød saamange store fordele for denne by og dens interesser i fiskerierne under Island fremfor Wathnes arvingers linje, at vi ubetinget maatte anbefale den førstnævnte.

Kristianssunds fiskeriselskabs regnskab for budgetaaret 1906—1907.

Indtægt:

Beholdning i banken 1ste april 1906	kr.	429.10
Kassa	„	177.89
Statsbidrag	„	880.00
Distriktsbidrag	„	220.00
Kontingent	„	200.00
Renter i 1906	„	24.60
	kr.	1 931.59

Udgift:

Administration:				
Sekretærens gage	kr.	400.00		
Kontorleie, lys og ved	„	100.00		
Telefon	„	50.00		
Assurance	„	4.60		
Avertissementer	„	5.15		
Trykning af aarsberetning m. m.	„	26.00		
Porto, budpenge, færgepenge o. s. v.	„	25.00	kr.	610.75
Agnskjælfisket:				
1 amtskart	kr.	1.00		
Avertissementer	„	8.50		
John Lilleskares regning	„	130.30		
Bolgvaags regning for assistance	„	1.80	„	141.70
Navigationsundervisningen:				
Avertissementer	kr.	9.20		
Skolens regninger	„	200.00	„	209.20

Desinfektion mod klipfisksoppen og undervisning i bedre behandling af klipfisken:

Edw. Lies regninger	kr.	146.72		
Telefonsamtaler	„	0.45		
Telegram til Høye	„	0.60		
Avertissementer	„	6.10	kr.	153.87

Rusefisket:

Telegrammer	kr.	21.15		
Avertissementer	„	13.90		
Loennechen for en bog	„	1.00		
Fragt af lysbilleder	„	0.23		
Leie af lokale	„	15.00	„	51.28

Fyrbelysningen Smølen:

Leie af lokale	kr.	15.00		
Telegrammer	„	3.50		
Avertissementer	„	9.20	„	27.70

Jernbanesagen:

Sagfører Thoresen for to fremstillinger	kr.	78.00		
Telegrammer	„	2.55		
Trykningsomkostninger	„	10.80	„	91.35

Diverse:

Porto i novbr., decbr., januar, febr.	kr.	8.18		
To telegrammer	„	1.35		
Joh. Fr. Nielsen to reiser, Molde, Aalesund	„	49.00	„	58.53

Beholdning:

Indestaaende i banken 31/3 07	kr.	345.66		
Kassa 31/3 07	„	241.55	„	587.21
			kr.	1 931.59

8. Selskabet for de norske fiskeriers fremme.

Direktionen har den ære herved at fremlægge beretning om selskabets virksomhed i tiden fra 1ste april 1906 til 31te mars 1907.

I. Arbeider henhørende under formerelsesklassen.

A. Fremme af østerskulturen.

I. Reiser og undersøgelser i anledning østerskulturen.

I forløbne termin er der af selskabets zoolog, hr. Wollebæk, og assistenten, hr. Eriksen, foretaget flere længere reiser for undersøgelse og ophjælp af østerskulturen saavel i de bergenhusiske amter, Romsdals amt som til østlandet. Reiserne har været foretagne dels for at besigtige tidligere igangsatte østerspoller, dels for at imødekomme de talrige henvendelser om raad og bistand fra folk, som agtede at begynde østerskultur. Der er saaledes i forløbne termin undersøgt flere nye pladse, hvor østersavl i indeværende aar vil komme til at blive sat i drift. I det følgende skal der gives en kort oversigt over de forskjellige nye og af selskabet tidligere igangsatte østersbassiners drift i forløbne termin.

II. Østlandet.

a. Ældre opdrætningspladse.

1. Midtfjorden pr. Sandefjord. Som meddelt i forrige aarsberetning igangsattes ved selskabets assistance for hr. Christensen, Sandefjord, østerskultur i Midtfjorden i 1904. Senere har hr. Christensen fortsat driften og aarlig udsat ca. 20 000 yngel til opdrætning i staaltraadkurve. Saavel i forrige som i indeværende termin bragtes østers i handelen fra denne opdrætningsplads.

Paa 3 andre forskjellige pladse i Midtfjorden er der i indeværende termin paa grund af hr. Christensens heldige forsøg paabegyndt østersavl. Ca. 10 000 yngel ($^3/_4$ aars gamle) blev saaledes vaaren 1906 udsat paa 2 steder i Ormestadbugten og ca. 10 000 yngel paa hr. Bolts eiendom Strand.

Ogsaa for udplantning indeværende vaar er der til de forskjellige opdrætningspladse i Midtfjorden bestilt et større antal yngel.

b. Nye pladse.

Som bebudet i forrige aarsberetning foretoges der paa strækningen Kragerø—Arendal udplantningsforsøg af $^3/_4$ aars gamle østersyngel i følgende poller og bassiner:

1. Arnevigen ved Arendal.
2. Hønnebøkilen paa nordsiden af Søndeledfjorden (n. f. Risør).
3. Søndre Arvika (s. f. Risør).
4. Barlanskilen, inderst i Kilsfjord ved Kragerø.
5. Langøkilen (n. f. Kragerø).
6. Skutøkilen (ø. f. Kragerø).
7. Lillefjord (ø. f. Kragerø).

Med undtagelse af Arnevigen ved Arendal udsattes der i mai f. a. 8—10 kurve med 500 à 2 000 $^3/_4$ aars gamle østersyngel paa hver af ovennævnte pladse. I Arneviken ved Arendal udsattes derimod 5 000 yngel, der var indkjøbt til udplantningsforsøg paa hr. kjøbmand Bentzens private bekostning. I august og september gjordes en reise for at tilse de udplantede yngel. Under tilsynet foretoges rensning af kurvene og fordeling af østersene paa flere kurve. Paa samtlige pladse var veksten særdeles lovende. I Barlanskilen (ved Kragerø) var veksten aldeles enestaaende. Stedets eier havde her hver uge tilseet og stelt med yngelen, siden den blev udsat; havde fordelt østersyngelen i flere kurve, efterhvert som de i sommerens løb tiltrængte mere plads. Da selskabets zoolog besøgte Barlanskilen i slutningen af august, var den yngel, som ved udsætningen i mai gjennemsnitlig var af en 5-øres størrelse, for størstedelen allerede vokset op til fuldt madnyttig størrelse, saaledes kun efter omtrent $3^1/_2$ maaneds forløb. Straks efter udplantningen i mai gik endel yngel tilspilde paa grund af den sterke varme, som indtraadte netop i de dage, yngelen blev transporteret til de forskjellige udplantningspladse; men forøvrigt var praktisk talt ingen dødelighed senere indtraadt hverken i Barlanskilen eller de øvrige kiler og bassiner, hvor udplantningsforsøg blev foretaget. Om høsten samme aar, som udplantningen fandt sted om vaaren, kunde allerede en god del af den opdrættede yngel gaa i handelen og opnaaede i førstehaandssalg en pris af 10 à 12 øre pr. styk. Et parti yngel lodes urørt, for at man kunde erholde erfaring om vinterens indflydelse paa yngelen inde i de indelukkede bassiner, hvor

isen mange gange kan ligge meget længe udover vaaren. Flere af de bassiner, hvor yngel var blit udplantet, var isbelagt i hele 5 maaneder; isen gik ikke op før i midten af april og var paa sine steder optil 3 fod tyk. Overalt viste imidlertid yngelen at have havt en god trivsel under isen. Ingen dødelighed var nogetsteds indtruffet; skallerne var tiltaget en god del i tykkelse, og ligeledes viste indmaden sig at være blit en god del federe i vinterens løb. Størstedelen af yngelen var i slutningen af april 9 cm., adskillige ogsaa 10 cm. i tvermaal.

Til opdrætning i indeværende aar er der i Barlanskilen allerede indsat 6 000 yngel; ogsaa til andre af de prøvede pladse vil eierne antagelig allerede ivaar forskaffe et lignende antal.

III. Vestkysten.

a. Ynglepoller.

1. Espevigpollen (Søndre Bergenhus amt). Yngelafsætningen har i senere aar været rig. Der er opsamlet aarlig ca. $^{1}/_{2}$ million yngel, som dels er solgt til forskjellige opdrætningspladse, saavel paa vestlandet som østlandet, dels udsat i Lindaasbassinet nord for Bergen.

2. Kvernepollen (Gulen, Nordre Bergenhus amt). I de sidste par aar har været indsamlet ca. 10 000 yngel aarlig.

b. Ældre opdrætningspladse.

1. Lindaasbassinet (Søndre Bergenhus amt). Vaaren 1906 blev der fra Espevigpollen indflyttet ca. $^{1}/_{4}$ million $^{3}/_{4}$ aars gamle yngel. Af tidligere indplantede yngel er der i forløbne aar som sedvanlig bragt i handelen adskillige tusen.

2. Nyhammerpollen (Gulen). Driften i dette opdrætningsbassin har været jevnt fortsat siden vaaren 1900, da det første gang blev taget i brug til østerskultur. I forløbne termin blev der i mai indsat ca. 15 000 $^{3}/_{4}$ aars gammel yngel, og om høsten og vinteren 1906—1907 blev der af tidligere indsatte østers efter 2 og 3 aars fedning solgt flere tusen.

3. Tunsbergpollen (Gulen). Ligesom i 1905 blev der forrige vaar indplantet 15 000 yngel. Saavidt bekjendt er der regelmæssig hver høst og vinter bragt opdrættede østers i handelen fra denne plads.

4. Tverangerpollen (Sulen). Resten af den i 1902 indplantede yngel kunde forløbne aar gaa i handelen. Ny udplantning er foretaget indeværende vaar.

5. Drevøpollen (Sulen). Pollen blev sat i drift i 1902, og i de 3 sidste aar har der regelmæssig været bragt opdrættede østers herfra i handelen.

6. Solavaagen (Søndmøre). Ca. 40 000 østers blev der om vinteren 1906—1907 solgt fra dette store opdrætningsbassin. Østersen var indplantet som ³/₄ aars gammel yngel om vaaren 1905. Ifjor vaar indplantedes paany ikke mindre end 90 000 yngel.

7. Vaagstranden (Romsdalen). I 1905 udplantedes 50 000 yngel, der ifølge meddelelse har vist god vekst og trivsel.

8. Uranpollen (Nordmøre). Ligesom vaaren 1905 indplantedes i 1906 6 000 ³/₄ aars gammel yngel. Forløbne høst og vinter solgtes ligesom tidligere endel opdrættede østers.

9. Trygøpollen (Gulen), (se forrige aarsb.). Vaaren 1906 indplantedes 10 000 yngel fra Espevigpollen. Yngelen har vokset særdeles godt og ingen dødelighed indtruffet. Af de i 1905 udplantede yngel gik endel i handelen forløbne vinter.

10. Gjertaasbassinet (Gulen). 5 000 yngel indsattes i 1906. Vekst god. Ingen døde.

11. Søndre Nyhammervaag (Gulen), (se forrige aarsb.). Vaaren 1905 udsattes 5 000 yngel. De vokste noget langsomt, men der døde intet nævneværdigt antal. I 1906 blev derfor atter 5 000 yngel udsat.

12. Gjerdevaagen (Søndre Bergenhus amt). 20 000 yngel udsattes i 1906. Af de i 1905 udsatte 20 000 yngel opnaaede forløbne vinter ca. 3 000 salgbar størrelse til en pris af ca. 10 øre pr. styk.

13. Madhopen (pr. Bergen). Ca. 5 000 yngel udsattes i 1905 og et lignende antal i 1906. Yngelen har vist en sjelden god trivsel og vekst. Endel af de i 1905 udsatte opnaaede allerede forløbne vinter en pris af 10—12 øre pr. styk.

De øvrige østersbassiner paa vestkysten, som har været omtalt i tidligere aarsberetninger, har i forløbne termin ikke foranlediget noget specielt arbeide fra fiskeriselskabets side.

IV. Bidrag ydede af selskabet.

Til indkjøb af østersyngel m. v. er i terminen bevilget følgende beløb:

Ole Johan Strømme, Eivindvik	kr.	25.00
Isak Knutsen, Lille Vatsø, Gulen	„	75.00

Ingeniør Arne Barman, Vegsund, til forbedringer m. v. i østersparken, Solavaagen	kr.	150.00
Lods Chr. Andersen, Vauer, Hvaler	„	100.00
Torkel S. Rosnæs, Lindaas	„	50.00
	kr.	400.00

V. Selskabets publikationer vedkommende østers.

En større beretning om de østersundersøgelser, som bestyrer Helland-Hansen udførte under zoologen Wollebæks permission i 1903 og 1904, er nu udgit af selskabet som en egen publikation („Meddelelser om østersavlen", III).[1]) Arbeidet omhandler de vestlandske østersbassiners naturforhold (topografi, temperaturer og saltgehalter, gasforholdene i pollerne etc.). Det er meningen at fortsætte rækken af saadanne populærvidenskabelige arbeider over selskabets undersøgelser paa dette omraade. Af Helland-Hansens bog, som er paa over 100 sider, og som uddeles til selskabets medlemmer, fiskeriforeningerne og de mænd, der er specielt interesseret i østerskulturen, vil der komme et resumé i et af de første hefter af „N. F.".

B. Undersøgelser vedrørende hummeren.

Fra svenske myndigheder fik man anmodning om at anstille undersøgelser for at faa bragt paa det rene, om det vilde være hensigtsmæssigt at forhøie det lovbefalede „mindstemaal" for hummer. I Sverige tænkte man sterkt paa at forhøie dette maal og udtalte, at det formodentlig vilde være hensigtsmæssigt at have et fælles mindstemaal for hummer ikke alene i Norge og Sverige, men i alle de tre nordiske lande. Man indhentet udtalelse om sagen hos fiskeriforeningerne og andre paa den kyststrækning, hvor hummerfisket drives. Bl. a. forelagde man sagen for konservator ved Bergens museum, dr. Appelløf, der særlig har studeret hummerens biologi. Resultatet blev, at man fandt for tiden intet positivt skridt at burde tage i anledning af sagen. Man vilde i ethvert fald afvente den afhandling om hummerens levevis, gydning m. v., som om nogen tid vil foreligge fra dr. Appelløfs haand.

---

[1]) „Meddelelser om østersavlen" I og II samt metoden for indsamling og opdrætning af østersyngel, der tidligere er udkomne, kan fremdeles erholdes gratis af interesserede.

II. Arbeider henhørende under fangst- og redskabsklassen.

A. Praktisk, mundtlig samt skriftlig veiledning.

Der har ligesom tidligere daglig indkommet forespørgsler pr. post samt mundtlig angaaende fiskemetoder, fartøier, redskaber m. v. Disse er alle punktlig blevet besvaret. Vi skal nævne endel af de ting, hvorom vedkommende har ønsket oplysning: Bygning og indredning af motorbaade, do. af snurpenotbaade, indredning af bankfartøier, drivgarnskuttere m. v., indsætning af motor, forarbeidelse af teiner, ruser, drivgarn, flyndregarn, ræketrawls, snurpenot for sild og makrel og sei, laksegarn, skotske blærer, sildehækler m. m. Af fartøier med og uden motor har der været udlaant tegninger. Endvidere har man meddelt oplysning om barkning, oljing, tjæring og anden indsætning af noter og fiskegarn samt meddelt oplysning om skjælfiske, drivgarnsfiske efter sild, laksefiske, flyndrefiske, rækefiske, blæksprutfiske, aalefiske m. v. Man skal særlig nævne hyppigt afgivende oplysninger om alt vedrørende torske- og sildefisket ved Island og drivgarnsfisket i Nordsjøen, saasom udrustning, fangstpladse m. v.

Der har saa at sige til stadighed indløbet forespørgsler angaaende de forskjellige motorer, som er i handelen med anmodning om veiledning ved valg af motortype. Ogsaa om dampturbiner er der indkommet endel forespørgsler.

Assistenten har saavel paa verkstedet som ude meddelt praktisk veiledning i forarbeidelse af ruser og teiner.

B. Udlaan af nye eller mindre kjendte redskaber til fiskeforsøg eller som model til at arbeide efter.

Dette er fremdeles en meget vigtig post paa selskabets budget. Fiskerne benytter sig i stor udstrækning af adgangen til at faa laane fiskeredskaber til fiskeforsøg eller som model til at arbeide efter. Særlig har spørgselen efter torskeruser været stor i den forløbne sæson. Fra hele Vestlandet og helt nordover til Tromsø amt er der kommet anmodning om at faa laane torskeruser. Foruden dette redskab har der ogsaa været udlaant redskaber til fiskeri efter flyndre, torsk, ræker, pale, makrel, hummer, laks og aal samt til kobbefangst og skjælfiske. Man har ogsaa udlaant agnfrysekasser.

Ikke alene som model til at arbeide efter, men ogsaa til fiskeforsøg har de udlaante redskaber gjort stor nytte. Dette har især vist sig at være tilfældet ved udlaanet af snurrevad, synkenøter og ræketrawls.

Hvad synkenoten angaar, har vi i forrige aarsberetning meddelt, at Søndre Bergenhus amts fiskeriforening havde været meget heldig med de nøter, foreningen havde laant af selskabet og atter udlaant til fiskere. Foreningen har igjen faaet laane en synkenot. Fra sidste termin er der indkommet flere gode beretninger om de udlaante synkenøter. Fisker K. Hansen, Hagen, Nordre Bergenhus amt, beretter saaledes, at han har været meget heldig med den ham af selskabet laante synkenot. Han meddeler, at han

„Den 30te mai fik 428 sei med noten. Havde der ikke været taage, saa de maatte holde sig nær land, havde de sikkert faaet mere.

Den 8de juni fik de 2 500 stkr. = 46 færingslaster. Veiret var godt og fisket foregik paa en grunde, 4 km. NV af Gaasvær, Nordre Bergenhus amt, paa 8 à 10 favnes dybde.

Den 18de juni fiskedes 450 stkr. paa samme sted.

Den 6te juli fiskedes 460 stkr. paa samme sted."

C. Drivgarnsfisket efter sild i Nordsjøen og ved Island.

Ogsaa i den forløbne termin har man ladet udarbeide tabeller over islandsfisket og nordsjøfisket med opgave for et større antal fartøiers vedkommende over udrustning, bemanding, fangstpladse, fangst, mandslot m. v. Tabellerne har været omfattet med stor interesse og har været meget efterspurgt. Dette er en sag som maa siges at være af særdeles stor betydning nu under opveksten af disse fiskerier.

D. Konservering af fiskegarn.

Selskabet har fortsat med sit arbeide for at fremme en hensigtsmæssig præparering af fiskegarnene. Sagen begynder dog nu efterhvert at komme mere i ro, idet fiskerne efter megen eksperimentering foreløbig har fæstet sig ved bestemte metoder. Der er da særlig 3 fremgangsmaader, som mest benyttes, nemlig barkning alene, barkning og oljing samt barkning og tjæring. For snurpenøter anvendes omtrent udelukkende kultjære. Der har imidlertid indløbet forskjellige forespørgsler angaaende de bedste katechusorter, som bruges ved barkningen. Man har under besvarelsen af disse havt megen hjælp i de af hr. kemiker Bull udarbeidede tabeller og oplysninger vedkommende barkningen, som findes indtaget i „Norsk fiskeritidende".

E. Fiskefarkoster med og uden motor.

Ligesom tidligere har rids af kuttere og skøiter efter skriftlig anmodning været uddelt, og mange har indfundet sig paa selskabets kontor for at raadføre sig om anskaffelse af fartøier. Man har den bedste anledning til at besvare den slags forespørgsler, idet man har anskaffet arbeidstegninger af diverse fartøier med og uden motor repræsenterende de forskjellige typer. Fiskerimuseet har ogsaa her været til meget stor nytte. Man har her foruden forskjellige modeller ogsaa anskaffet de mest tidsmæssige indhivningsspil saavel for tilkobling til motor som for haandkraft.

F. Nøter for fangst af sei.

De gode resultater, man opnaaede ved udlaan af synkenøter til fiskere i Søndre Bergenhus amt (se ovenfor under B) har øget efterspørgselen efter disse nøter. Man vil imidlertid ikke blive staaende med bare at anvende synkenøter. Det har nemlig vist sig, at seien let lader sig fange ogsaa med snurpenot. Det var tidligere en almindelig tro, at dette ikke lod sig gjøre, da seien let lod sig skræmme og havde tilbøielighed til at stikke ret ned. Ved de nye forbedrede metoder, særlig ved anvendelsen af motorbaade, har man imidlertid bragt det til at kunne fange seien ogsaa med snurpenoten. Da der desuden er indkommet diverse anmodninger fra fiskere om at faa anstillet forsøg med dette redskab, har selskabet nu skredet til at bestille en seiesnurpenot, hvormed man vil foretage praktiske prøver.

G. Forsøgsfiske med torskeruser i Bergenhusamterne.

For at ophjælpe rusefisket efter torsk i Bergenhusamterne engagerede selskabet Kvasen „Delphin“ med fører og mandskab til under et 14 dages togt at anstille fiskeforsøg med ruser. Selskabets assistent, Ole Eriksen, medfulgte som observator. Forsøgene fandt sted paa strækningen fra Solsvik paa Sotra til Huso i Sulen. Ialt medhavdes 75 ruser. Resultatet var paa flere steder meget godt, paa enkelte udmerket, og det er ved disse godtgjort, at lønnende rusefiske efter torsk kan drives i Bergenhusamterne, naar der anvendes et tilstrækkeligt antal ruser og de rette steder vælges. Den bedste aarstid for rusefisket er høsten og vinteren. Vi tillader os at henvise til den beretning om ovennævnte fiskeforsøg, som er indtaget i „Norsk fiskeritidende“s aprilhefte, side 142.

H. Blæksprutfiske.

Fra fisker Peter Larsen, Tværanger, fik man anmodning om at forskaffe et antal blæksprutdrægge af den sort, som selskabet har ladet oparbeide efter nordlandsk model. Dræggene blev sendt til vedkommende og uddelt til fiskere paa stedet. Resultatet var meget godt. Hr. Peter Larsen udtaler, at de nye drægge fisket ulige bedre end de gamle, man var vant til at bruge. „Naar man fik ingen eller en enkelt blæksprut paa en af de gamle drægge, fik man 20 eller mere paa en af de nye i samme tidsrum“, udtaler han. Blæksprutdrægge har ogsaa været uddelt andre steder i løbet af terminen.

I. Lynnestene.

Som i forrige aarsberetning meddelt har selskabet tidligere ladet konstruere for fisker Gronbeck i Vardø nogle saakaldte lynnestene, d. e. hule haakjærringstene, som fyldes med tran, der gjennem en regulerbar ventil flyder ud og lokker haakjærringen til. Det viser sig at gaa meget godt med disse stene. Selskabet fik iaar igjen anmodning om at lade forfærdige 10 nye stene, hvilket man ekspederede. Det ser ud til, at stenene skal vinde indpas ved haakjærringfisket.

J. Makrelfiske med snurpenot.

Som i forrige aarsberetning, side 13, meddelt, gjordes der i 1905 nogle gode fangster af makrel med snurpenot. Dette var første gang, makrel var fanget paa denne maade under land her paa Vestlandet. Der var i 1905 usedvanlig meget makrel tilstede under kysten, og fiskernes mening var at lægge an i større maalestok med snurpenot i 1906. Selskabet gjorde, hvad det kunde, for at retlede bedriften, skaffede arbeidstegning af amerikansk snurpenotbaad og apparater for tilvirkning m. v. Man stillede ogsaa sekretæren til disposition for at lede de fiskeforsøg, som foretoges af et af vore større rederier. Desværre kom makrellen i 1906 yderst sparsomt tillands, saa resultatet for de manges vedkommende, som laa og vented paa makrellen, blev omtrent lig 0. Nogle amerikanske snurpenøter er imidlertid anskaffet af de rederier, der her har gaaet i spidsen, og kommer makrellen igjen under land i større mængde, er der haab om at kunne gjøre lønnende fangst.

K. Undersøgelser efter nye rækefelter.

Som meddelt i forrige aarsberetning, side 12, paabegyndte selskabets zoolog en række undersøgelser i de vestlandske fjorde efter nye

fiskefelter for dybvandsræken (*Pandalus borealis*. Kr.). Undersøgelser blev i terminen 1905—1906 væsentlig foretaget i søndre Bergenhus, i forløbne termin derimod i nordre Bergenhus amt, hovedsagelig omkring Florø, hvor der i Nordalsfjord, lige nordenfor byen, lykkedes at finde en strækning, hvor trawling kunde foregaa paa jevn, blød mudderbund. I trawltræk af omtrent 1 times varighed kunde der erholdes en fangst af 20 liter ræker af en jevn og betydelig størrelse. Der blev i de følgende dage paa dette felt gjort gjentagende forsøg, hvorunder der blev givet interesserede fra Florø og omegn anledning til at se den hele fremgangsmaade ved trawlingen. Andre fjorde omkring Florø blev ogsaa undersøgt. I saa godt som hvert trawltræk erholdtes ræker, men bundforholdene var her saa ujevne, at trawlen ikke kunde slæbes nogen længere tid ad gangen. I Midtgulenfjord og Frøisjøen gjordes en fangst af nogle liter ræker pr. trawltræk. Den nordenfor liggende „Faafjord" (ved Moldosund) viste sig at være et bedre felt. Her gjordes trawltræk af en times varighed. Der fangedes i løbet af en eftermiddag ca. 20 liter ræker. Storm hindrede imidlertid videre forsøg. Paa vei til Bergen gjordes trawlforsøg i Hoidalsfjord, Stangfjord og Granesundet. Dels paa grund af ujevn bund og dels stormfuldt veir blev fangstudbyttet i disse fjorde ringe (ca. 4 liter i et træk à 3/4 time). Paa de fundne felter er der senere — ifølge meddelelse til selskabet — blevet fisket med tildels godt udbytte.

L. Flyndrefiske med snurrevad.

I sidste halvdel af september udførte sekretæren nogle forsøg med dette redskab paa de grunde flak ved Selje. Handelsmand Arnoldus Lem i Moldøen havde stillet sin motorbaad til disposition, og fiskerne paa Selje var paa forhaand inviteret til at være med og se paa. Dette benyttet mange sig af, og de ikke alene saa paa, men deltog med liv og lyst i notens udsætning og indhaling. Tiltrods for at fartøiet ikke havde spil, der kunde kobles til motoren, forløb forsøgene særdeles heldig. Fangsterne i hvert træk varierede mellem nogle stykker flyndre og over snesét. Der fandtes usædvanlig store eksemplarer blandt flyndrene. Havde man havt spil, der kunde drives af motoren, vilde fangsten uden tvil blevet rig. I det hele taget hører et af motor drevet spil med til redskaberne ved dette fiskeri (se Barclay: Dansk rødspættefiskeri med kutter, „N. F." 1899, side 449). Det skal videre bemerkes, at flyndren om høsten er af en bedre kvalitet end om vaaren i gydetiden. Fiskeriet om høsten er heller ikke saa ødelæggende for bestanden, som fiskeriet i gydetiden. Om høsten kan man meget let tage flyndren med snurrevad, selv om den gaar ud paa noget dybere vand.

M. Diverse.

Foruden at selskabet har udlaant redskaber af sine egne, har man ogsaa besørget anskaffelse af forskjellige redskaber til fiskere, der ønsket at kjøbe saadanne, f. eks. af teiner, ruser, snurrevad og trawls.

Man har ogsaa efter anmodning fra eksportører og andre forretningsdrivende leveret statistiske oplysninger vedkommende fangstudbyttet af de fleste fiskerier.

III. Arbeider henhørende under tilvirkningsklassen.

A. Praktisk, mundtlig og skriftlig veiledning.

Ogsaa angaaende tilvirkning har der stadig indløbet en mængde skriftlige forespørgsler, ligesom der til stadighed har været folk paa kontoret for at søge oplysning, eventuel praktisk veiledning i samme. Man skal eksempelvis nævne følgende sager, hvorom man har givet oplysning: Kurve for maaling af sild, frossen fisk for Tyskland, ganemaskiner, behandling af makrel, sild, torsk og kveite paa henholdsvis amerikansk, hollandsk-skotsk og hollandsk maade, indredning af røgeri, nedlægning af krabbe, fisk i pergamentpapir, opbevaring af ræker, fiskemel, fiskerensemaskine, røgning af sild og anden fisk, tilvirkning af klipfisk, torsk i kasser, saltning af rogn m. m. m.

Praktisk veiledning har været ydet af sekretæren i behandling af makrel for det amerikanske marked, hollandsk ganing og saltning af sild, saltning af torsk paa hollandsk maade m. v.

B. Udlaan af redskaber for tilvirkning, væsentlig som model at arbeide efter.

Man har i løbet af terminen udlaant redskaber for tilvirkning af makrel, saasom flækkeknive, plouge, og vanter. Endvidere apparat til tørring af fiskemel, hollandske ganeknive, desinfektionsapparat samt emballage.

C. Nedlægning af krabbe som hjemmeindustri.

Fyrvogter Storksen i Espevær har i en aarrække drevet nedlægning af krabbe — *Canser pagurus.* Han fisker krabben selv og foretager nedlægningen ved hjælp af sine børn. Hr. Storksen har gjennemsnitlig tjent fra 300 til 500 kroner i de to maaneder fisket foregaar.

Dette er en meget pen bifortjeneste. Sekretæren satte sig ind i denne sag under et ophold i Espevær i den tid, fisket og nedlægningen foregik. Sekretæren leverede paa grundlag af disse studier en beretning, som er indtaget i „N. F." 1906, s. 461. Hertil tillader vi os at henvise. Af artikelen, som er forsynet med illustrationer, er der taget endel særtryk, som er uddelt til fiskere og andre interesserede. Man agter at arbeide videre for at fremme denne hjemmeindustri samt krabbefisket.

D. Udnyttelse af kveiterognen.

Man har fortsat sine arbeider hermed (se forrige aarsberetning s. 15). Det vil nemlig være af stor vigtighed at kunne finde anvendelse for de masser af kveiterogn, som hvert aar særlig under havfiskerierne kastes overbord. Foreløbig er man i en henseende kommet til et resultat, som dog er negativt. Af forsøgene med anvendelse af kveiterognen til Kaviar, maa det nu ansees for bevist, at den ikke egner sig til dette brug. Man fortsætter imidlertid forsøgene med anvendelse af rognen som agn ved sardinfisket.

E. Desinfektion af saltboder, klipfiskboder og redskaber.

Konservator Kr. Høye ved Bergens museum fik efter ansøgning bevilget et stipendium, stort kr. 200 for under en reise i nordre Bergenhus amt at give veiledning i desinfektion som nævnt. Konservatoren havde fra andet hold erholdt et bidrag til reisen af kr. 130. Hr. Høye besøgte Bremangerpollen, Kalvaag, Moldøen, Vaagsvaag, Drage, Lekanger, Selje, Barmsund og Raudeberg. Paa alle disse Steder holdt han foredrag. Fremmødet var overalt godt, tiltrods for det tildels orkanagtige uveir, som vedvarede under reisen, og daarlige veie. Der blev paa de fleste steder foretaget desinfektion af boder og saltekar. Dette kunde dog paa grund af omstændighederne kun blive en prøvedesinfektion eller to paa hvert enkelt sted. Hr. Høye medhavde et desinfektionsapparat, som var udlaant af Bergens fiskerimuseum. Dette apparat har ogsaa været udlaant til andre. Hr. Høye meddeler, at fiskerne overalt var villig til at foretage desinfektionsprøverne, og han mente, at de tog sig sagen ad notam.

F. Diverse.

Foruden paa fiskerimuseet har man paa verkstedet havt paa lager prøver af fiskevarer, hvorom der har været særlig efterspørgsel, til frem-

visning, saasom tørret svensk spillænge og svensk saltet kabeljau. Verkstedet har ogsaa været benyttet af sekretæren som demonstrationssted ved undervisningen i tilvirkning.

IV. Ikke henhørende under nogen enkelt klasse.

A. Fiskebarometre.

Resten af de fiskerbarometre, man har havt paa lager, er nu udsolgt. Man har imidlertid ordnet det saaledes med firmaet Negretti & Zambra, der forarbeider disse barometre, at man kan rekvirere efterhvert, som bestillinger indløber, til samme Pris, kr. 23.00 her leveret. Der indløber fremdeles af og til rekvisition af fiskerbarometrene.

B. Stormvarsler.

Selskabet har fortsat sit arbeide med indførelsen af et ensartet stormsignalsystem i landet. Som tidligere meddelt er systemet indført i en række byer mellem Svenskegrænsen og Bodø. Man har i forløbne termin truffet forberedelser til de næste arbeider, man efter planen skal gaa igang med paa dette omraade, nemlig indførelsen af stormsignaler i fiskevær. Da stormvarslerne, paa grund af den maade, hvorpaa de indhentes, nemlig væsentligst telegrafisk fra de britiske øer, er mest effektive paa den sydlige del af den norske kyst, har man foreløbig besluttet at indskrænke arbeidet til kysten af Stavanger- og Bergenhusamterne. Fra denne strækning samt fra Romsdals amt har man indhentet udtalelser fra de forskjellige fiskeriforeninger, redere og førere af fiskefartøier samt fra fiskeriinspektøren. Alle udtalelser fra strækningen søndenfor Stat gaar enstemmig ud paa at anbefale indførelsen af stormsignaler i fiskevær. Ogsaa nordenfor Stat gaar de fleste udtalelser i samme retning, men der er dog enkelte som mener, at stormvarslerne ikke er fuldt effektive nordenfor Stat. Meteorolog Føyn udtaler, at varslerne er mest effektive søndenfor Stat, dernæst i Romsdals amt. Man har derfor som nævnt foreløbig bestemt sig for at operere i Bergenhusamterne og Stavanger amt. Paa denne strækning har man fæstet sig ved følgende steder, som man mener fortrinsvis bør komme i betragtning ved oprettelsen af stormsignalstationer: Skudesnes, Akrehavn, Røvær, Utsire, Fæøen, Espevær, Viksø, Kinn, Batalden, Kalvaag, Bremangerpollen, Vaagsvaag og Moldøen. Man har tilskrevet de herreder, hvori de nævnte fiskevær ligger, og afæsket dem udtalelse om, hvorvidt de anser oprettelsen af stormsignalstationer i de nævnte fiskevær paakrævet eller ønskeligt. Man har ogsaa udbedet sig

meddelelse om, hvorvidt man kan gjøre regning paa bidrag fra vedkommende kommuner til apparaternes oprettelse. Direktionen har indsendt andragende om statsbidrag til stationernes opførelse, hvori man anfører, at man gjør regning paa et bidrag fra vedkommende kommuner til dækning af en halvdel af udgifterne ved apparaternes opsættelse. Samtidig som man har meddelt kommunerne dette, har man ogsaa udbedet sig et overslag over omkostningerne ved opførelsen af apparaterne. Udgifterne ved apparaternes betjening mener man, at kommunen helt bør bestride.

Svarene paa denne forestilling til herredsstyrerne er endnu ikke indkommet. Foreløbig har man imidlertid anslagsvis opført et budget af kr. 2000.00 under forudsætning af, at der blir at indføre stormsignaler i 10 af de nævnte steder. Halvdelen heraf tænkes altsaa ydet som statsbidrag og den anden halvdel som kommunalt bidrag.

C. Nordisk motorudstilling i Bergen.

Se forrige aarsberetning side 16. — Udstillingen skal afholdes fra 5te til 14de juli d. a. Alle anmeldelser er nu indkomne, og det viser sig, at tilslutningen fra de tre lande er særdeles tilfredsstillende, saavel hvad motorbaade som motorer med tilbehør angaar. Under udstillingen skal der afholdes et møde af nordiske fiskere. Til dette haaber man paa god tilslutning. Fra Danmark er til mødet allerede anmeldt 70 fiskere. Angaaende mødets program henvises til „N. F."s maihefte, hvor dette er indtaget. Ligeledes henvises til „N. F." 1907, side 140, hvor udstillingen er nærmere omtalt. Som det vil sees har autoriteterne og forskjellige institutioner vist sig meget imødekommende mod udstillingen og tilstaaet forskjellige lettelser saasom toldfrihed for udstillingsgjenstande, der gjenudføres, moderation paa norske jernbaner for deltagere i fiskermødet samt for udstillingsgods, gratis udstillingsplads, do. lokale til indlogering af fiskere samt sengklær, moderation for udstillingsgods med forskjellige dampskibslinjer o. s. v. Opførelsen af motorbygningen er, idet dette skrives, paabegyndt.

D. Verk om Norges fiskerier.

Se forrige aarsberetning side 17 — Til forberedelse af udgivelsen af „Norges fiskerier II. Norges kystfiskerier" har man for indeværende termin erholdt et statsbidrag af kr. 1200.00. For næste termin har man søgt om et lignende bidrag. Man agter at søge om nogle aars statsbidrag til forberedelse af udgivelsen af dette verk. De midler, som forøvrigt trænges til bogens udgivelse, tænker man at tage af det restbeløb, man har igjen af selskabets fond til udgivelse af et verk om Norges

fiskerier. Fiskeridirektør Hjort har lovet at bistaa selskabet med bogens udarbeidelse uden godtgjørelse, men han trænger medarbeidere til indsamling og ordning af det vidløftige materiale.

E. Oplysninger og veiledning.

Selskabet har, foruden hvad der indgaar under de forskjellige klasser, besvaret en mængde forespørgsler vedkommende fiskerierne saasom angaaende opbevaring af levende krebs, afsætning af ræker og røgesild, markeder for fersk, saltet og tørret fisk, anvendelsen af den tyske „Seemoss", tegninger af ishuse og fryserier, regler for stormsignalering, havfiskefondene, assurance, forhindring af skade ved „haa", tarebrænding, statistik, slukningsapparater, livredning, afsætning af levende aal, den nye lov for førere af fiskefartøier, fiskeauktioner m. v.

Selskabet har desuden optraadt som mellemmand ved forhyring af fiskere samt sat kjøbere og sælgere af fiskeprodukter, tareaske m. v. i forbindelse med hverandre. Det sidste har ogsaa været tilfældet med hensyn til kjøb og salg af baade og fartøier.

F. Nye telegraf- og telefonlinjer.

I løbet af de sidste 10 aar har der som bekjendt udviklet sig et aarvist sildefiske med drivgarn udenfor Skjærgaarden paa strækningen Korsfjorden—Feie, Søndre Bergenhus amt, i maanederne januar—februar. I de senere aar har der ogsaa udviklet sig et sildefiske med drivgarn paa den nordlige del af Nordsjørevet i retningen vest fra nævnte strækning af Skjærgaarden. En betydelig del af de fartøier, der deltager i sidstnævnte fiske, stationerer i Feie under fisket, og der er meget faa af fartøierne, som ikke søger havn dersteds eller søndenfor ved givne anledninger, som f. eks. under storm eller for at høre fiskenyt.

Allerede før nævnte fiskerier kom istand, har det været et savn saavel for øbefolkningen som byboerne ikke at have telegraf- eller telefon paa denne strækning. Der foregaar jo et betydeligt dagligt fiskeri hele aaret rundt derude. Den ene telefonlinje, som findes paa herombhandlede strækning, den private saakaldte Viksølinje, er langtfra tilstrækkelig for behovet. Direktionen ansaa det af disse hensyn nødvendig, at der nu skredes til anlæg af en telegraflinje som nævnt. Man indsendte i den anledning under 31te august f. a. en motiveret forestilling om sagen til telegrafstyrelsen. Resultatet af denne kjender man endnu ikke.

G. Fyrvæsenet vedkommende.

Brændingstidene for fiskefyrene paa strækningen fra Korsfjorden til Feie har tidligere været fra 1ste oktober til 15de april. Herfra undtages Hisø og Haverø, som har været tændte fra 15de juli til 15de mai. Den sidstnævnte brændingstid er forøvrigt almindelig for fiskefyrene i den zone, hvortil heromhandlede strækning hører.

Den 27de august f. a. afsendte man følgende telegram til fyrdirektoren: „Opfordret af drivgarnsfiskerne, hvoraf nu stationeret distriktet ca. 40 dampskibe, 60 seilfartøier, anmodes alle fiskefyre strækningen Marstenen—Feie tændes straks.“ Herpaa modtog man omgaaende telegramsvar fra fyrdirektøren om, at tændningen straks iverksattes. I senere skrivelse til fyrdirektøren foreslog man, at alle fiskefyre paa strækningen herefter fik en brændetid i lighed med den i zonen almindelige, nemlig som nævnt fra 15de juli til 15de mai.

H. Undersøgelser af bundforholdene i den norske rende udenfor Bergenhusamterne.

Ser man paa kartet over nævnte strækning (generalkart A 2), vil man af lodskuddene bemerke, at bunden for en overveiende del bestaar af slik (mudder). Paa saadan bund findes der i almindelighed ikke madnyttig fisk. En betydelig del af bunden bestaar dog af sand og skjæl eller fjeld, hvilket regnes for at være god bund for lange, brosme og kveite. For at faa bunden nøiere undersøgt satte man sig i forbindelse med et rederi, som var villig til at gjøre nogle korte fiskeforsøg i „renden“. Man farvelagde i den anledning nogle karter, som medsendtes rederiets skibe. Paa disse karter var dybdekurverne optrukne og de tilsvarende felter farvelagte, ligesom bund med sand, skjæl og fjeld tydelig var afmerket. Man vil ved disse forsøg, som nu paagaar, i nogen grad faa kontrolleret generalkartets lodskud, der ikke er tagne med fiskeri for øie. Ligeledes vil man faa nogen erfaring for, hvorvidt fisk findes.

Disse undersøgelser er imidlertid kun af forberedende art. Man har til næste termin andraget om statsbidrag til udførelse af mere effektive undersøgelser og har ogsaa i samme øiemed haab om at erholde et lokalt bidrag.

I. Selskabets afdelinger.

I løbet af terminen er der indtraadt to nye foreninger som afdeling af selskabet, nemlig Selje fiskeriforening og Harstad og Tronde-

nes fiskeriforening. Den sidste maa dog egentlig betragtes som en rekonstruktion af „Harstad fiskeriforening“, der er gaaet ind. Fortegnelse over selskabets afdelinger findes under bilag IV.

J. Diverse.

Selskabet har fortsat med at virke for svømmesagen. Svømmelærer Hasvolds „Praktisk haandbog i svømning og livredning“ er uddelt. Sekretæren har endvidere dannet en kreds i Bergen af „Norges livredningsselskab“, som særlig virker for udbredelsen af færdighed i svømning.

K. Budgetforslag.

Direktionens budgetforslag for terminen 1907—1908, dateret 8de mai 1906, findes som bilag I til selskabets trykte aarsberetning.

L. Johan Thesens legat.

Legatets renter for 1906 er indbetalt til selskabet med kr. 2 385.33.

M. „Norsk Fiskeritidende“.

Se forrige aarsberetning side 20. — Statsbevilgningen har for terminen 1906—1907 været kr. 6 500.00. Ved afslutningen af regnskabet for terminen viste det sig, at man er sluppet ud med en udgift af kr. 5932.00 eller med et rundt tal kr. 6 000.00, mod for forrige termin kr. 6 500. Denne mindreudgift skriver sig fra yderligere nedsættelse af trykningsudgifterne.

„Fiskeritidende“ udgjorde i 1906 540 pag. Indholdet var følgende:
78 beskrivelser og afhandlinger.
10 artikler om tilvirkning samt redskaber og apparater for tilvirkning.
15 artikler om fartøier, baade og redskaber.
9 beretning om handel og eksport.
12 juridiske meddelelser.
9 statistiske meddelelser vedrørende de norske fiskerier.
22 meddelelser om Norges fiskerier i 1904 og 1905.
5 anmeldelser.
90 forskjellige meddelelser.

Separataftryk er taget af følgende artikler:
Om tarebrænding.
Red.: Snurpenotbaad for sildefiske.

Henrik Bull: Om vore drivgarn og deres belastning.
Henrik Knudsen: Tarebrænding som bierhverv.
Barclay: Kultjæring af garn og nøter.
do. Høstmakrelens behandling, et varsko.
do. Nedlægning af krabbe som hjemmeindustri.
Wollebæk: Fisket efter dybvandsræker i Kristianiafjorden indenfor Drøbak.
Knut Dahl: Nye oplysninger om unglaks og deres opholdssteder.
Red.: Nordmændenes torske- og sildefiske ved Island i 1906.

„N. F.“ udsendes i følgende antal eksemplarer:

Vadsø arbeider- og fiskerforening	9	eksempl.
Vardø fiskeriforening	16	—
Berlevaag og omegns fiskeriforening	8	—
Hammerfest og do. do.	11	—
Tromsøsundets fiskeriforening	14	—
Tromsø fiskeriforening	12	—
Ibbestad do.	7	—
Maasø do.	5	—
Nordlands fiskeriselskab	176	—
Sortlands fiskeriforening	60	—
Hadsels do.	45	—
Namdalens fiskeriselskab	49	—
Beistadfjordens do.	22	—
Fosens do.	34	—
Trondhjems do.	80	—
Kristianssunds do.	49	—
Veiholmen fiskeriforening	5	—
Bremsnes do.	15	—
Smølens do.	5	—
Ytre Romsdals do.	1	—
Harøens do.	8	—
Lepsø fiskerforening	1	—
Aalesunds do.	10	—
Aalesund og Søndmøre fiskerforening	1	—
Selje fiskeriforening	3	—
Florø fiskeriforening	41	—
Søndre Bergenhus amt fiskeriforening	24	—
Haugesunds fiskeriforening	50	—
Akre og omegns do.	6	—
Stavanger do.	31	—
Transport	798	eksempl.

	Transport 798	eksempl.
Kristianssands fiskeriselskab	2	—
Arendal og omegns do.	14	—
Skaatø og Kragerø fiskerforening	8	—
Fredrikstad og omegns fiskeriselskab	3	—
Fredrikstad fiskeres fagforening	1	—
Fredrikshald og omegns fiskeriselskab	37	—
Østlandske fiskeriselskab	83	—
	946	eksempl.
Aarsbetalende medlemmer af „Selskabet for de norske fiskeriers fremme" 237 eksempl.		
Bytteforbindelser 67 —		
Gratis til stortingsmænd, vragere m. fl. 99 —		
Overordentlige, korresponderende og faste medlemmer 60 —		
Aviser 68 —		
Direkte abonnenter 202 —	733	—
	Ialt 1 679	eksempl.
	Oplag 1 900	eksempl.
	Rest 221	eksempl.

Direktionens andragende om statsbevilgning til udgivelsen af „Norsk Fiskeritidende" i terminen 1907—1908 findes som bilag II til selskabets trykte aarsberetning.

N. „Norsk fiskeralmanak".

For forrige termin fik man et statsbidrag af kr. 400.00 til udgivelsen. For indeværende termin har man erholdt kr. 300.00 i statsbidrag, hvormed man antager at kunne slippe ud. Almanaken har i det hele taget gaaet frem økonomisk seet i de senere aar. Prisen er fremdeles kr. 0.80 pr. eksemplar. Følgende nye artikler og opgaver er indtaget:

Løfotfiskernes selvhjælpskasse.
Ulykkesforsikringsforeningen „Tryg".
Tillæg III til fiskerilovgivningen.
Endvidere er i aargangen 1907 omtalt den nordiske motorudstilling i Bergen 1907.

Almanaken føres forøvrigt à jour for hver aargang.

O. Kontoret.

Selskabets kopibøger omfatter i tidsrummet $^{1}/_{4}$ 1906—$^{31}/_{3}$ 1907 1 474 pag., hvortil kommer hvad der angaar den nordiske motorudstilling 1907, hvis kontorforretninger ogsaa udføres af selskabets kontor. Antallet af indkomne journaliserede sager, fraregnet motorudstillingens, var i samme tidsrum 1 451.

Direktionen har i samme tid havt 15 møder.

Kontoret er, som tidligere paapeget, sterkt optaget med at besvare de talrige indkommende forespørgsler af saglig natur. Dette selskabets oplysningsarbeide skaffer sekretæren og kontorpersonalet et betydeligt arbeide.

P. Verkstedet — assistenten.

Assistent Eriksen har, i den tid han ikke har været ude at reise, været optaget med forskjellige arbeider for selskabet og fiskerimuseet. Assistenten har foretaget en række reiser i anledning af østersavlen. Som tidligere nævnt var han ogsaa med som observator ved kvase „Delphin"s forsøgsfiskeri med torskeruser. Assistenten har ogsaa reist for at undervise i forarbeidelsen af torskeruser m. v.

Q. Fiskerimuseet og biblioteket.

a. Museet.

I 1906 bevilgede Bergens samlag og Bergens sparebank henholdsvis kr. 800.00 og kr. 1 000.00 til fiskerimuseet. De samme beløb er ogsaa bevilget iaar.

Følgende gjenstande er anskaffet i løbet af terminen:

10 gamle fiskestene.
1 blæksprutdræg.
2 patentdrægge.
1 desinfektionssprøite.
3 fotografier.
1 torskeruse.
1 elektrisk lygt.

I terminen er forøvrigt bestilt 1 større helmodel af en moderne norsk fiskerdampbaad.

Museet har i det forløbne aar været besøgt af ca. 38 000 mennesker. Aabningstiden er fremdeles 11—2 søndag, onsdag og fredag. Interes-

serede erholder dog adgang naarsomhelst ved henvendelse paa kontoret. Skoleelever ledsaget af sine lærere samt deltagere i havforskningskurset m. v. har flittigt besøgt museet.

Man holder for tiden paa med omordning af østerssamlingen. Tysnes osterskompagni vil saaledes faa en egen montre og de forskjellige østersbassiner hver sin specielle plads.

b. Biblioteket.

Biblioteket vokser stadig, dels ved indkjøb, dels ved gaver og dels ved hvad der indkommer gjennem bytteforbindelser. Fortegnelse over de bøger, hvormed biblioteket i aarets løb er forøget, vil findes som bilag III til selskabets trykte aarsberetning.

Fortegnelse over verker, som selskabet regelmæssig modtager, over de faste bytteforbindelser, over foreninger, som har sluttet sig til selskabet, overordentlige og korresponderende medlemmer samt faste medlemmer og medlemmer med aarsbidrag medfølger som bilag IV til selskabets trykte aarsberetning.

Selskabet har for tiden 237 aarsbetalende og 25 faste medlemmer, hvoraf 158 indenbys, 65 udenbys og 39 udenlandske.

Af selskabets bestyrelse skal ifølge lovenes § 4 udtræde:

D'herrer L. Devold.
Herman Friele, B. S.
Chr. Irgens.
Lorentz Irgens.
F. L. Konow.
Henr. Knudsen.
Kr. Lehmkuhl.
Eilert Lund.
Hroar Olsen.
Fin Wesenberg.

De gjenstaaende er:

D'herrer Chr. Campbell Andersen.
Johan Bugge.
Kristian Dekke.
Einar Giertsen.
Albert Gran.
Nils Haagensen.

G. A. Hansen.
Hans Martens.
Harald Mowinckel.
Johan Thesen.
Johan Troye.

Formand i repræsentantskabet er for tiden statsraad Lehmkuhl, viceformand hr. Einar Giertsen.

Klasserne bestaar for tiden af:

Formerelsesklassen:

Faste medlemmer: D'herrer G. A. Hansen.
Einar Giertsen.
Hans Martens.
Tilkaldt medlem: A. Appelløf.

Fangst- og redskabsklassen:

Faste medlemmer: D'herrer Chr. Campbell Andersen.
Lorentz Irgens.
Fin Wesenberg.

Tilvirkningsklassen:

Faste medlemmer: D'herrer Johan Troye.
F. L. Konow.
Hans Martens.

Suppleanter er:
D'herrer Arthur Allers.
Hjalmar Sunde.
Einar Nielsen.
Samuel Michelsen.
Peder Monsen.

Medlemmer af fiskerimuseets bestyrelse:
D'herrer L. Devold (formand).
Johan Thesen.
Kr. Dekke.

Repræsentanter:
For Vardø filial:
Hr. R. Arnesen.

For Arendals filial:
D'herrer Søren Falch.
Otto Isaachsen.

For de talrige beviser paa interesse for selskabets arbeide og virksomhed, som direktionen ogsaa i den forløbne termin har modtaget, tillader direktionen sig herved paa selskabets vegne at aflægge sin forbindtlige tak.

Ekstrakt af regnskabet for terminen 1906—1907.

Indtægt:

I. Statsbidrag				kr. 9 700.00
II. Private bidrag:				
1. Renter af Johan Thesens legat			kr. 2 385.33	
2. Leiværdi af kontor- og verkstedslokaler		kr. 2 000.00		
÷ betalt leie		„ 750.00	„ 1 250.00	
3. Fiskerimuseet:				
a. Bergens samlag for brændevinshandel		kr. 800.00		
b. Bergens sparebank		„ 1 000.00		
c. Renter		„ 31.86		
d. Leieværdi af museets lokaler	kr. 4 000.00			
÷ betalt leie	„ 750.00	„ 3 250.00	„ 5 081.86	
4. Medlemskontingent 1906:				
Indbetalt		kr. 1 130.00		
Restancer		„ 50.00	„ 1 180.00	
5. Indbetalte restancer:				
Medlemskontingent 1904			„ 5.00	
6. Medlemskontingent 1907 (Forskud)			„ 5.00	
7. Resterende restancer:				
Medlemskontingent 1905		kr. 25.00		
— 1903		„ 15.00		
— 1902		„ 20.00		
— 1901		„ 40.00	„ 100.00	„ 10 007.19

III. Andre indtægter:

1. Solgt 4 barometre	kr.	91.54		
2. — 1 ræketrawl	„	10.00		
3. — diverse tegninger	„	22.30		
4. — ældre hefter af „N. F.“ etc.	„	7.00		
5. — 1 palenot	„	100.00		
6. Refusion af et tidligere afskrevet laan	„	30.00		
7. Solgt 6 eksemplarer af lovgivningen	„	3.00	kr.	263.84
			kr.	19 971.03

Udgift:

Underbalance fra f. termin	kr.	1 682.31		
Restancer fra f. termin	„	155.00	kr.	1 837.31
A. Administration:				
a. Lønninger:				
Sekretær	kr.	1 700.00		
Kontorist	„	1 000.00		
Assistent og præparant	„	600.00		
Kontorassistent	„	360.00		
Inkassation m. v.	„	160.00		
	kr.	3 820.00		
b. Kontorlokale, lys og brænde	„	2 410.40		
c. Kontorudgifter	„	407.76		
d. Kontorrekvisita	„	156.98		
e. Porto og telegrammer	„	243.72		
f. Renter	„	46.01	„	7 084.87
B. Formerelsesklassen:				
Østerskultur:				
Wollebæk, løn og husleiegodtgjørelse	kr.	1 200.00		
Wollebæk og Eriksen til reiser og diæt m. m.	„	2 409.90		
Laboratorieudgifter m. m.	„	25.87		
Bidrag:				
Ole Johan Strømme . . . kr. 25.00				
Isak Knutsen, Lille Vatsø . „ 75.00				
A. Barman, Vegsund . . . „ 150.00				
Lods Chr. A. Vauer, Hvaler „ 100.00				
Torkel S. Rosnæs, Lindaas „ 50.00	„	400.00		
Indkjøbt yngel	„	85.50		
	kr.	4 121.27		
Heraf medt. til reiseudgifter i regnskabet for f. termin	„	650.00	„	3 471.27

C. Fangst- og redskabsklassen:		
a. Barometre for fiskere	kr. 81.06	
b. Udlaan af nye og mindre kjendte redskaber samt fremme af det daglige fiske i Bergenhusamterne	„ 1 653.09	kr. 1 734.15
D. Trykningsomkostninger, væsentligst aarsberetningen for 1905—1906 og avertissementer		„ 271.25
E. Reiser og diverse:		
a. Sekretærens reiser til Stavanger—Haugesund, Østlandet og Sverige m. v.	kr. 599.95	
b. Diverse og verkstedet	„ 72.03	„ 671.98
F. Bibliotheket		„ 562.64
G. Fiskerimuseet:		
a. Lønninger	kr. 950.00	
b. Leie af lokaler, inkl. omstaaende netto leieværdi	„ 4 000.00	
c. Vagthold, renhold m. m.	„ 390.88	
d. Nyanskaffelser	„ 646.50	
e. Vedligehold m. m.	„ 230.98	
f. Rest paa honorar for katalogen	„ 150.00	„ 6 368.36
H. Selskabets medlemskontingent til „Norsk fiskeritidende“:		
for aaret 1906	kr. 175.00	
„ — 1907 (1ste kvartal)	„ 59.00	„ 234.00
		kr. 22 235.83
Underbalance	kr. 2 264.80	

Ekstrakt af regnskabet for „Norsk fiskeritidende“ for terminen 1ste april 1906—31te mars 1907.

Indtægt:

Beholdning fra f. termin	kr. 834.71	
Statsbidrag	„ 5 665.29	kr. 6 500.00
Avertissementer		„ 574.35
Kontingent à kr. 3.50	kr. 587.19	
— à „ 1.00	„ 705.50	„ 1 292.69
Solgt løse hefter og særtryk		„ 48.43
Udestaaende kr. 1 249.70 medtages ikke.		
		kr. 8 415.47

Udgift:

Trykning			kr.	4 289.65
Lønninger:				
Redaktøren	kr.	1 000.00		
Kontorhjælp	„	860.00	„	1 860.00
Honorarer			„	1 148.66
Postporto			„	390.84
Diverse			„	158.60
Saldo, beholdning			„	567.72
			kr.	8 415.47

9. Søndre Bergenhus amts fiskeriforening.

Ligesom i tidligere aar har virksomheden i aaret 1906 ikke omfattet foretagender, der har krævet større pengeudlæg. Virksomheden har altid indskrænket sig til skriftlige forestillinger til autoriteterne om forandringer i forhold vedrørende fiskerierne, samt udtalelser i sager vedrørende fiskeriforholde, der har været foreningen oversendt til udtalelse. I aarets løb har man behandlet og besvaret følgende sager:

1. Spørgsmaal om sammenslutning til en fællesorganisation for landets fiskeriforeninger.
2. Om ulykkesforsikring for fiskere.
3. Om rigstelegraf eller telefonanlæg paa strækningen Korsfjorden—Fedje.
4. Om opretholdelse af fiskeriagentstillingen i England.
5. Om hvorvidt kjendskab haves til kollisionstilfælder imellem de forskjellige nationers fiskefartøier under havfisket i Nordsjøen.

Medlemsantallet er 61.

Ekstrakt af Søndre Bergenhus amts fiskeriforenings regnskab for 1906.

Indtægt.

Beholdning fra forrige aar	kr.	49.72
Indmeldelsespenge for 3 nye medlemmer	„	1.50
Kontingent for 18 medlemmer 1906	„	9:00

Kontingent for „Fiskeritidende" i 1906 af 5 medlemmer ..		kr.	5.00
Ældre restancer indbetalt		„	16.85
		Sum kontant indtægt kr.	82.07
Resterende kontingent		„	37.50
		Ballance kr.	119.57

Udgift.

Medlemskontingent til „Norsk Fiskeritidende" for 1905 af 18 medlemmer		kr.	18.00
Lokalleie		„	3.25
Portoudgifter		„	1.00
Kassabog		„	0.50
Fragt for en synkenot		„	0.60
Sekretærarbeide		„	15.00
		Summa udgift kr.	38.35
Beholdning:			
Resterende kontingent .... kr.	37.50		
I bank 31/12 1906 .... „	41.90		
Kontant i kasse .... „	1.72	„	81.22
		Ballance kr.	119.57

10. Arendal og omegns fiskeriselskab.

Herved har jeg den ære at afgive beretning angaaende driften ved Flødevigens udklækningsanstalt for kalenderaaret 1906.

Udklækningen

begyndte den 21de mars og afsluttedes den 5te mai, altsaa en arbeidstid af kun 45 dage. Som følge af den korte arbeidstid, bevirket ved den knappe bevilgning, var resultatet mindre tilfredsstillende, idet der kun udklækkedes 90 millioner yngel, der udsattes mellem Lyngør og Brekkestø.

Vandets saltholdighed var den hele tid jevnt høi, — dets sp. vegt varierede mellem 1.026 og 1.024 til 29de april, da den begyndte at aftage og var den 4de mai 1.021. Vandets temperatur var ligeledes jevnt høi fra 4° C. den 21de mars, stigende til 9° ved arbeidets afslutning.

Af stamfisk indkjøbtes ialt 340 stkr.

Undersøgelserne.

I beretningen for forrige aar anførtes, at de for offentlig regning anstillede undersøgelser angaaende udklækningens nyttevirkning var afsluttede, men at en offentliggjørelse af resultatet ikke var tilladt.

For nærværende, efter at de forskjellige beretninger er trykte og omdelte, antages intet at være til hinder for at fremlægge et kortfattet sammendrag af arbeidet og dets resultater, og hidsættes derfor følgende.

I henhold til en af mig udarbeidet og af stortinget og dr. Hjort godkjendt plan, blev Søndeledfjord og Hellefjord undersøgt i september og de første dage af oktober i aarene 1903, 1904 og 1905.

Undersøgelserne, som bestod i vadtræk paa forskjellige steder i fjordene, blev udført paa samme maade, paa samme bugter og med samme redskab i alle aar. Arbeidet udførtes af hr. K. Dahl og mig under gjensidig kontrol og resultatet indførtes i to ligelydende protokoller, hvoraf hver af os beholdt en gjenpart.

Der gjordes i begge fjorde tilsammen 381 vadtræk, hvoraf 148 før og 233 efterat torskyngel var udsat. Den samlede fangst, ved siden af et mindre antal af andre madnyttige fiske, var 4 415 torsk og 4 748 hvitting af alle størrelser.

Fordelt efter aarsklasserne faar man følgende tabel:

	Torsk	Hvitting
Aarsyngel	3 394	4 309
Ældre fiske	1 021	439
Tilsammen	4 415	4 748

Fordeles aarsyngelen paa de enkelte træk, faar man følgende resultat, som altsaa viser fangstmængden før og efter udsætning af torskyngel:

	Før udsætning	Efter udsætning
Torsk	4.0 pr. træk	12.0 pr. træk
Hvitting	12.0 —	10.6 —

Østre Stendalsfjord ved Lillesand har for Nedenes amts regning været undersøgt paa samme maade i aarene 1904, 1905 og 1906. Arbeidet har været ledet af mig personlig, men nogen kontrol har ikke været øvet fra fiskeristyrelsens side.

I de 3 aar gjordes ialt 99 vadtræk, hvoraf 33 før og 66 efter udsætning af torskyngel og fangedes ialt af aarsyngel 2 167 torsk og 563 hvitting.

Fangsten pr. træk før og efter udsætning af yngel var som følgende tabel udviser:

	Før udsætning	Efter udsætning
Torsk	14.0 pr. træk	26.0 pr. træk
Hvitting	3.0 —	7.0 —

Beregnes resultatet for samtlige 3 fjorde faar man følgende tabel:

	Før udsætning	Efter udsætning
Torsk	5.8 pr. træk	15.0 pr. træk
Hvitting	11.1 —	9.8 —

Aarsagen til at hvittingyngelen har aftaget er sandsynligvis det ildelugtende, svovlvandstofholdige vand, som udtømtes fra østlandets fjorde under vinteren 1905, og som rimeligvis ogsaa har ødelagt en betydelig del af den udsatte torskyngel, ligesom det paa mange steder ødelagde aalegræsset, hvor yngelen har sit tilhold. Desuagtet maa undersøgelserne siges at have givet et for udklækningssagen meget gunstigt resultat, nemlig:

Torsk, stigning	159 %
Hvitting, nedgang	10 %

Regnskab for Arendal og omegns fiskeriselskab for 1906—1907.

Indtægt.

1.	Beholdning fra f. aar	kr.	263.25
2.	Statsbidrag	„	9 000.00
3.	Andre bidrag	„	60.00
4.	Renter	„	64.23
		kr.	9 387.48

Udgift.

1. Administration:					
a.	Kasserer	kr.	225.00		
b.	Kontorrekvisita	„	32.05		
c.	Porto, telegraf, telefon etc.	„	205.00		
d.	Reiseudgifter	„	213.50		
e.	Faste grundafgifter	„	100.00		
f.	Diverse	„	95.50	kr.	871.05
2. Driftsomkostninger:					
a.	Stamfisk	kr.	804.40		
b.	Kul	„	1 413.29		
c.	Maskinrekvisita	„	284.67		
d.	Bestyrer Dannevig	„	3 400.00		
f.	Løsarbeide	„	1 426.44		
g.	Vedligehold og inventar	„	299.49		
h.	Nyanskaffelser	„	90.90		
i.	Diverse	„	34.76	„	7 753.95

3.	Vedligehold af bygninger og damme	kr.	233.50
4.	Bibliotek	„	19.01
5.	Fiskeforsøg	„	132.55
6.	Diverse	„	74.24
7.	Kassa og banken	„	303.18
		kr.	9 387.48

11. Østlandske fiskeriselskab.

Østlandske fiskeriselskabs **styre** valgt i den konstituerende generalforsamling den 15de mai 1906:

Forretningsudvalget:

Præses:	Apotoker Fredr. Hegge, Langesund.
Vicepræses:	Værftseier Colin Archer, Larvik.
3die Direktør:	Grosserer Niels A. Stang jnr., Fredrikshald.

Forstanderskabet:

Konsul Joh. Bryde, Sandefjord.
Distriktsingeniør Leegaard, Kristiania.
Havnedirektør Smith, —
Overlærer Schollert, —
Værftseier Hans P. Jacobsen, Langesund.
Grosserer T. Haanes, Kristianssand.
Apoteker Johan Arndt, Risør.
Læge A. Ulstrup, Risør.
Overretssagfører Mørkassel, Holmestrand.
Skibsfører Tøger Pedersen, Fredrikshald.
Fabrikeier Hauer, Fredriksstad.
Kirkesanger Taranger, Skaatø pr. Kragerø.

Østlandske fiskeriselskab stiftedes ved et møde i „Polyteknisk forenings nationaløkonomiske gruppe“ i Kristiania den 15de mai 1906 og samtidig valgtes dets styre, saaledes som foranstaaende fortegnelse over sammes medlemmer udviser.

Forretningsudvalget holdt sit første møde i Langesund den 8de juni næstefter, hvor man blandt andet besluttede at andrage om et statstilskud for kommende budgettermin paa indtil 6 000 kr. Andragendet

oversendtes fra handelsdepartementet til fiskeriraadet, som med 15 mod 3 stemmer anbefalede et tilskud paa 3 000 kr. Minoriteten stemte for 2 000 kr.

I sin indstilling til stortinget udtaler departementet blandt andet følgende:

„Departementet finder, at dette selskabs dannelse er en glædelig foreteelse paa en strækning af vor kyst, hvor fiskeriet ligger meget tilbage, og er enig i, at det offentlige bør støtte selskabet i dets bestræbelser — — —“.

Men da departementet tiltrods for disse anerkjendende ord ikke fandt at kunne gaa høiere i sit forslag til statstilskud end fiskeriraadets minoritet, indsendte forretningsudvalget direkte til stortinget andragende om 3 000 kroners tilskud — et andragende som blev støttet af en række af stortingets medlemmer inden vort selskabs distrikt, og som fik en meget velvillig modtagelse af næringskomite 1, som enstemmig indstillede paa andragendets indvilgelse, hvilket ogsaa blev stortingets enstemmige beslutning.

Desuden havde man den glæde at faa bevilget af amtstingene for Nedenæs, Bratsberg, Jarlsberg og Larvik samt Smaalenene hver 250 kr. i tilskud for kommende budgettermin. Buskeruds amtsting, til hvem ogsaa et ligneede andragende var indsendt, fandt, at amtets saltvandsfiskeriinteresser var for smaa til, at amtskassen kunde yde selskabet nogen pekuniær støtte.

Samtidig med det ansøgte statsbidrag fik selskabet af stortinget det vanskelige, men ærefulde hverv at faa bragt paa det rene, hvilken praktisk betydning den udklækning af torskeyngel, der med statstilskud drives i Flødevikens anstalt ved Arendal, kan have for distriktet.

Som bekjendt har dette spørgsmaal været overmaade omstridt overalt, hvor det kommer frem til behandling. Mens næringskomite 1 og med den stortinget forkastede det fremsatte forslag om bevilgning til videre videnskabelige undersøgelser angaaende denne sag, udtaler komiteen videre desangaaende: „— — — vil det antagelig være hensigtsmæssigt, at der gives den lokale institution, der har sat sig til formaal at virke for fiskeriernes fremme og udvikling inden distriktet, anledning til at kunne sætte sig ind i virksomheden for paa grundlag deraf at kunne danne sig en selvstændig mening om anstaltens nytte. — — — Som bekjendt vil det nystiftede østlandske fiskeriselskab nu kunne begynde sin virksomhed, og en af selskabets opgaver synes da som naturlig følge at maatte bli saavidt muligt at søge bragt paa det rene, hvilken nytte udklækningsanstalten har og kan have for distriktet“.

Dette arbeide vil selvfølgelig skjænkes forretningsudvalgets uddelte opmerksomhed.

Forstanderskabet var samlet i Langesund den 29de juni, hvor der bevilgedes som løn for en sekretær 2 400 kr. og til en assistent 360 kr. pr. aar. Assistenten ansattes fra 1ste november forrige aar, samtidig som kontoret aabnedes i Langesund, og har siden den tid bistaaet selskabets præses, apoteker Hegge, med arbeidet. Efterat ovenstaaende offentlige tilskud var sikret, kunde forretningsudvalget ogsaa gaa til ansættelse af sekretær og som saadan er da ansat værnepligtig marineløitnant S. Johannessen, der tiltraadte stillingen 10de april dette aar.

Forretningsudvalget har blandt andet anbefalet opretholdelsen af fiskeriagentstillingen i England og

har udsendt en cirkulæreskrivelse til stortingsmænd og kommunestyrer angaaende „ulykkes- og dødsfaldsforsikring for fiskere", specielt med det for øie, at østlandsfiskerne ikke skal blive sat udenfor, naar en saadan institution etableres.

Fra kontorets side er desuden arbeidet med organisation af de paatænkte fiskeriudstillinger, nemlig i Porsgrund september 1907, Den nordiske motorudstilling i Bergen juli 1907 og Den skandinaviske fiskeriudstilling i Trondhjem 1908. Ved Porsgrundsudstillingen er vort selskabs præses formand i fiskeriafdelingens bestyrelse, og for Trondhjemsudstillingen er gjennem selskabet dannet en distriktskomite for østlandet bestaaende af forretningsudvalget og endel andre interesserede fra forskjellige strøg af distriktet. Disse forberedelser for udstillingerne har medført — foruden adskillig korrespondance — et par reiser til møder og konferance.

Videre er bistaaet fiskere og andre interesserede med udfærdigelse af andragender om laan af havfiskefondene, om dispensation fra lakselovens fredningsbestemmelser, ligesom en række forespørgelser om regler for laan og andre bestemmelser fiskerierne vedkommende er besvarede.

Kontorets indgaaede journalno. i tiden fra 1ste november 1906 til 31te mars 1907 er 195.

De direkte medlemmers antal er pr. 31te mars d. a. 183, hvoraf 11 livsvarige og resten, 172, aarsbetalende. I Kristiania og Drammen er medlemmerne for en stor del tegnet ved en derfor honoreret medlemssamler; de livsvarige er for de flestes vedkommende indmeldt paa personlig henvendelse derom fra selskabets præses.

Arbeidet med kredsdannelsen og dermed følgende medlemstilslutning vil først kunne ordentlig fremmes nu, naar lønnet sekretær er ansat. Bestemmelser angaaende forholdet mellem kredsene og hovedselskabet vil

bli forelagt forstanderskabet i dets første møde i Kristiania samtidig med aarsmødet (se lovenes § 3).

Arbeidet med ordningen af en gjensidig assuranceforening for fiskefartøier i Bratsberg og Nedenæs amter, som planlagdes af et fiskermøde ved udstillingen i Risør 1905, har senere været fremmet ved vort selskabs kontor, og haaber man snart at kunne bringe sagen frem til en løsning. Naar denne forening har faaet kongelig approbation paa sine love, og den er blevet anerkjendt som assurandør for fartøier, hvorpaa er ydet laan af havfiskefondene, vil man straks tilbyde sin assistance ved oprettelse af lignende foreninger i de øvrige amter, som vort selskab omfatter.

Angaaende havfiskefondene er indsendt til stortinget et forslag om, at et bestemt beløb afsættes som eget fond for østlandet i lighed med Bohuslensfondet i Sverige. Sagen vandt ikke tilslutning i næringskomiteen, men oversendtes af odelstinget til regjeringen.

Forud for selskabets stiftelse gik en række foredrag af apoteker Hegge om „Østlandsfisket og dets ophjælp" i Kristiania, Horten, Larvik, Fredriksværn, Skien, Tvedestrand, Arendal og Grimstad. Efter selskabets dannelse er lignende foredrag holdt i Kragerø arbeiderakademi og i Drammens handelsforening.

Et møde af fiskere er ivinter foranlediget afholdt i Langesund til diskussion om 1) ulykkesforsikring for fiskere og om 2) lovforbud mod ilandbringelse af hval paa Skagerakskysten.

Angaaende oprettelse af auktion for omsætning af fersk fisk i Kristiania har korrespondance været ført og undersøgelser gjort, ligesom sagen videre vil blive gjenstand for interesse fra selskabets side.

Som det af ovenstaaende beretning fremgaar, er selskabet ved stats- og amtsbidrag saavidt sikret de til lønninger og husleie nødvendige udgifter. Skal man imidlertid faa anledning til at følge det maal helt ud. som man har sat sig, behøves kontante midler blandt andet til sekretærens reiser i distriktet til foredrag og møder, til anskaffelser og fremvisning af tidsmæssige redskaber, modeller af tidsmæssige farkoster etc., samt maaske ogsaa et eller andet sted kontant tilskud til forsøgsfiske eller andet arbeide for hjemmefiskets fremme. Saadanne midler maa tilveiebringes ved de direkte medlemmers kontingent, og vi tillader os derfor fremdeles at anmode enhver for sagen interesseret medborger om hver i sin kreds at skaffe selskabet den tilslutning, som dets samfundsgavnlige øiemed fortjener.

Ekstrakt af selskabets regnskaber til 31te mars 1907.

Indtægt.

11 livsvarige medlemmer, betalt kontingent med kr. 100.00	kr.	1 100.00
148 medlemmer, betalt aarskontingent for 1906 med kr. 5.00	„	740.00
3 medlemmer betalt aarskontingent for 1907 med kr. 5.00	„	15.00
Pr. ballance (præses tilgodehavende)	„	154.20
	kr.	2 009.20

Udgift.

1. Udlagt diverse udgifter for Bratsberg og Nedenæs amters assuranceforening			kr.	100.85
2. Organisationskonto (reiser i distriktet, delvis med foredrag, lokalleie, avertissementer i Kristiania, tryksager, porto m. m.)			„	473.07
3. Inventarkonto (kontorets montering)			„	524.22
4. Lønningskonto:				
Assistentens løn fra 1ste november 1906 —31te mars 1907	kr.	150.00		
Medlemssamler i Kristiania og Drammen	„	110.50	„	260.50
5. Reiseudgiftskonto (præses reiser til forskjellige møder og foredrag samt reiser for andre medlemmer af styret)			„	355.55
6. Husleiekonto			„	80.00
7. Administrationskonto (kontorrekvisita, tryksager, porto, telefon- og telegramudgifter m. m.)			„	204.26
8. „Norsk fiskeritidendes“ konto (abonnement for medlemmer)			„	10.75
			kr.	2 009.20

Foreningen til fremme af fiskeriet i Kristianiafjorden indenfor Drøbak.

Uddrag af beretning for 1906.

Foreningens bestyrelse har som tidligere bestaaet af hofjægermester Gjerdrum som formand, fiskeriinspektør Landmark og stipendiat Huitfeldt-Kaas.

Det af foreningen lønnede opsyn har bestaaet af opsynsbetjent M. Andersen og assistent H. Olsen.

Fiskeoptællingen ved Kristiania brygger har som tidligere paa foranstaltning af magistrat og politikammer været foretaget af politibetjent Rasmussen. De maanedlige opgaver har været refererede i dagsaviserne.

19

Optællingen af fisk, ankommen

Benævnelse		Fra distriktet indenfor Drøbak	
		Mængde	Beløb kr.
Aal	stk.	5 160	3 968
Hummer	stk.	2 482	2 729
Østers	snes	960	2 577
Skjæl	snes	365	65
Laks	kg.	556	1 536
Ørret	kg.	1 244	2 226
Torsk (heri indbefattet, hvad der direkte er ankommet til fiskehandlerne)	stk.	113 530	109 308
Lange	stk.	563	563
Kolje, lyr, sei	snes	3 831	24 509
Flyndre	kg.	3 304	3 146
Helleflyndre	kg.	—	—
Makrel	stk.	502 371	64 557
Horngjæl	stk.	1 614	324
Hvitting, sypiger, øienpaal	snes	11 985	8 407
Sild (smaasild eller græssild)	liter	117 100	15 380
Snesesild (garnsild)	snes	21 644	9 940
Ansjos	liter	395 800	79 770
Ræker	liter	4 603	2 488
Krabber	snes	—	—
			331 493

Optalt ved bryggerne, som fanget indenfor Drøbak,

i **1906**	til	værdi	kr.	**331 493**.00
i 1905	-	—	„	318 155.00
i 1904	-	—	„	244 196.00
i 1890	-	—	„	172 015.00

Heraf torsk alene:

i **1906**	**113 530**	stykker	til	værdi	kr.	**109 308**.00
i 1905	102 984	—	-	—	„	98 845.00
i 1904	95 841	—	-	—	„	89 450.00
i 1890	45 376	—	-	—	„	52 142.00

06.
til Kristiania brygger.

Fra fjorden **udenfor** Drøbak, fra Østlandet forøvrigt og fra Vestlandet		Fra **Sverige** og **Danmark**	
Mængde	Beløb kr.	Mængde	Beløb kr.
30 981	24 562	—	—
51 811	58 636	—	—
—	—	—	—
—	—	—	—
18 892	40 830	169	507
13 702	24 611	—	—
466 080	463 910	621 200	126 040
2 015	2 493	—	—
32 238	96 224	—	—
5 084	4 936	61 768	30 884
16 505	13 556	—	—
1 329 720	333 655	342 660	74 767
6 275	1 255	3 700	740
57 859	50 209	—	—
132 600	19 735	—	—
97 580	73 780	55 900	34 790
116 500	19 405	—	—
3 253	1 774	—	—
625	2 033	—	—
	1 231 604		267 728

Værdien af den torsk og ørret, østers, ræker og hummer, som afsættes i distriktet uden at passere Kristiania brygger, kan lavt anslaaes til kr. 50 000. Det er vanskeligt at bedømme, hvormeget der opfiskes af landliggere om sommeren og af byfolk, som fisker til egen husholdning — fornemmelig torsk i ruser —. Disse antal har vokset betydelig i den senere tid.

Tilførselen fra fjorden **udenfor** Drøbak, fra østlandet forøvrig og fra vestlandet har steget i betragtelig grad i de senere aar, medens tilførselen fra Sverige og Danmark er gaaet tilbage.

Benyttelse af ulovlige redskaber.

I det forløbne aar er 4 baadlag anmeldte for ulovligt fiskeri. De 3 lag havde benyttet ulovligt to-mands vad, og et lag havde benyttet lystring ved kunstig lys.

Udsættelse af torskeyngel.

Fra Flødevigen har foreningen ikke kunnet erholde torskeyngel i det forløbne aar. Istedet derfor anskaffedes et betydeligt antal rogn- og melkefiske, som anbragtes i store svømmende kasser, hvor gydning og befrugtning foregik paa naturlig vei. Den befrugtede rogn udlagdes paa de sedvanlige steder i Bundefjorden og Sandviken. En del holdtes tilbage i kasserne til udklækning i samme.

Udsættelse af ørretyngel.

Fra Aas landbrugshøiskole afhentedes sidst i mai et parti ørretyngel, som udsattes i elve i Bundefjorden.

Af gammarider (de smaa krebsdyr, som hører til ørretens kjæreste føde) er der ogsaa i dette aar udsat en del i Vasdrag i Kristiania nærhed, hvor foreningen ogsaa udslipper ørretyngel.

Smaa, norske rødspætter

til udsætning har foreningen sikret sig for det kommende aar.

Østers.

Den 25de mai ankom ca. 5 000 aarsgammel østersyngel fra Tysnes ved Bergen. Den fordeltes i flere staaltraadkurve af ca. 80 cm.s størrelse, der blev hængte paa et staaltraadtoug i passende høide fra bunden. Touget var spændt over en bugt af sjøen med friskt, klart vand. Yngelen maalte ved udsættelsen i mai 2 à 3 cm., ved undersøgelsen i september maaned var den vokset til 6 à 7 cm., og paa dem havde yderligere fæstet sig større og mindre aarsyngel. Den her nævnte fremgangsmaade synes at være anbefalelsesværdig for strandeiere, som kunde ønske sel at forsøge opdræt af østers. Til vaaren vil 2 aars gammel yngel kunne erholdes fra „Tysnes østerskompagni“, Bergen. (To-aaringer til en pris af kr. 35.00 pr. 1 000. Naar 10 tusind tages, à kr. 30.00). Den vil under gunstige forhold kunne paaregnes at være madnyttig allerede i det paafølgende aar. Prisen for ca. 1 aars yngel har været kr. 5.00 pr. 1 000. Foreningens opsynsbetjent M. Andersen Sandviken vil være til tjeneste

dersom strandeiere i distriktet maatte ønske hans assistance. Østersyngel bør ikke forsendes senere end i april maaned.

Udklækning af hummer

har ogsaa været anstillet i det forløbne aar. Seks store moderhummer afgav al sin rogn i kasserne, hvorefter de fuldt levedygtige igjen blev sat i sjøen. Yngelen har denne gang taget sin udvei gjennem de mere aabne masker i kassens bund, uden at have opnaaet samme udviklingstrin, som yngelen naaede i kasserne de foregaaende aar. Der har denne sommer været paatruffet meget smaahummer. Man tror disse skyldes de tidligere aars udklækning, uagtet de ikke netop har vist sig i udklækningskassernes umiddelbare nærhed.

Regnbueørret.

Foreningen agter til vaaren at gjøre forsøg med ovennævnte ørretart, der roses meget som sportsfisk og for sin hurtige vekst. Den skal særlig egne sig for vandsomraader med nogenlunde høi temperatur og tør derfor muligens ville trives i Kristianiafjordens nærmestliggende distrikter. I vore fjeldvande og dybere vande derimod bør vor sedvanlige ørret foretrækkes.

Af regnbueørret kan befrugtet rogn erholdes sidst i april og først i mai ved henvendelse til hr. fiskerikonsulent Fr. Jensen, Adresse Skogsfjord pr. Mandal. Rognen er da saa langt fremskreden i sin udvikling, at den godt taaler at transporteres i vaad mose. Ved fremkomsten bør den helst nedlægges i et udklækningsapparat, men kan i mangel deraf ogsaa udlægges i det vand eller den elv, for hvilken den er bestemt.

Hr. Jensen vil paa foranledning sende en fuldstændig beskrivelse af fremgangsmaaden ved rognens nedlægning m. v. Prisen opgives til kr. 5.00 pr. tusind; i partier billigere.

Om fiskeriet indenfor Drøbak i 1906 udtaler opsynsbetjenten følgende:

Udbyttet af torskefisket har været udmerket — jeg tør sige i stadig stigende. Jeg har talt med mange fiskere, som udtalte, at de havde fisket godt. Bakkefiskere, som bruger bakke eller liner med levende agn, har paa 6 à 8 favne vand faaet pen og jevn torsk. Flere fiskere udtaler, at de ikke har fisket saa godt med torsk som i det forløbne aar, især paa høstparten. Udbyttet har pr. baad med 1 mand været op til

10 kr. i døgnet, og pr. baad med 2 mand optil 18 kr. pr. døgn. De, som har benyttet garnruser, har ogsaa fisket godt, ikke daarligere iaar end tidligere. Der er meget torsk at faa; og uagtet den falder noget smaa, er fiskerne dog tilfreds. Den største plage foraarsages af sæl og oter, som river itu redskaberne, der maa bruges paa grundere vand, end tilfældet er med bakker. De, som driver med staaltraadruser, har ogsaa fisket godt og er tilfredse med udbyttet. En mand i Bærum, som har 2 staaltraadruser, noterede daglig i et tidsrum af 7 maaneder antallet af fisket torsk, og beløb dette sig til over 400 stkr.

Af flyndre

har der været et middelsaar, og har der været fisket endel rødspætter. Fiskernes stadige spørgsmaal er, om der ikke vil blive udsat mere af rødspætyngel, som i de sidste aar har været vanskelig at opdrive. I tiner og paa flyndregarn har der i sommer været fisket noksaa meget hummer, baade maals og undermaalshummer. Lovlydige fiskere og interesserede lystfiskere slipper den smaa hummer ud igjen i sjøen.

Hvittingfisket

har været jevnt godt. Paa grundene har man faaet pen hvitting og smaatorsk sammen. De bedste hvittingpladse har været ved Volden, Nærsnes, Steilene og Lysaker.

Ørretfiskeriet

har været som et middelsaars. Grunden til, at dette ikke tiltager mere, tror mange skriver sig fra det ulovlige elvefiskeri, hvorved lystfiskere og unge mennesker hensynsløst opfisker en mængde smaa ørret, som endnu ikke kan kaldes madnyttig.

Sluttelig bemerker opsynsbetjenten, at han aldrig før har hørt saa mange torskefiskere udtale sin tilfredshed med udbyttet som i 1906. Dette er saa meget mere glædeligt, som man ved, at antallet af fiskere og redskaber stadig øges aar for aar. Dagspressen beretter ofte om lystfiskere, som ligger i mængde ude ved øerne og trækker op stegefisk i snesevis. I modsætning til før, er der nu mange yngre folk, som driver rationelt fiske. Vadfiskernes antal er uden tvil øget til det dobbelte i de sidste 10 aar.

Rusefisket tiltager stadig.

Foreningens regnskab for 1906,

der har været revideret af d'herr. kaptein Becker og marineintendant Blehr, udviser:

Indtægt.

Beholdning i Kreditkassen 1ste januar 1906	kr.	187.84
Statsbidrag for terminen 1906—1907	„	800.00
Bidrag fra de interesserede kommuner	„	1 120.00
Indvundne renter	„	18.58
	kr.	2 126.42

Udgift.

Lønninger og reiseudgifter til opsynet m. v.	kr.	1 653.50
Indkjøb af stamfisk og yngel	„	87.10
Apparater, rekvisita og trykningsomkostninger	„	106.81
Optælling ved bryggen	„	120.60
Beholdning i Kreditkassen 31te december 1906 (inkl. renter)	„	159.01
	kr.	2 126.42

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

4DE HEFTE 1907

LOFOTFISKERIET
1907

BERETNING AFGIVEN AF UDVALGSFORMANDEN

RICHARD HANSEN

BERGEN
A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI
1907

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

4DE HEFTE 1907

LOFOTFISKERIET
1907

BERETNING AFGIVEN AF UDVALGSFORMANDEN

RICHARD HANSEN

BERGEN
A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI
1907

I. Administrationen vedkommende.

(Ved opsynschef Johan C. V. Fleischer.

a. Opsynets personale.

Opsynet traadte ikraft den 16de januar og varede til og med 26de april = 101 dag. Opsyn i Raftsund blev iaar ikke sat.

Det oprindelige personale var 10 opsynsbetjente, 4 assistenter, 1 styrmand, 25 matroser og 1 kontorist. Da der imidlertid ogsaa iaar snart blev stor tilstrømning til Vestlofoten, beordredes allerede den 7de februar 1 matros fra Svolvær til Mortsund til hjælp for assistenten; dagen efter maatte 1 ekstra matros beordres til Balstad, hvor 3 mand behøvedes; 11te februar sendtes den til „Petrellen" hørende matros til Nufsfjord til hjælp for assistenten der, og 14de næstefter maatte styrmanden sendes til Ure. Den 18de februar permitteredes 1 matros fra Stamsund paa grund af sygelighed og 1 ny indkaldtes i hans sted.

Den 4de mars beordredes opsynsbetjent Kvamseng i Skroven at reise til Mortsund og overtage dette vær for at lette arbeidet for opsynsbetjenten i Balstad, under hvem Mortsund ellers henhører; samtidig konstitueredes matros Gregussen som assistent og bestyrede som saadan Skrovens opsynsdistrikt under hr. Kvamsengs fravær.

Den 13de mars beordredes matrosen i Ørsvaag til Sund samt 1 matros fra Hopen til Reine; den 16de sendtes opsynsbetjent Petersen i Hopen til Reine for der at dele arbeidet med distriktets betjent, hr. Mørch; samtidig beordredes da opsynsbetjenten i Vaagene, lensmand Storjord, at overtage — foruden sit eget distrikt — tillige Hopen under hr. Petersens fravær; endvidere beordredes samme dag 1 matros fra Stamsund til Kabelvaag for der at gjøre tjeneste istedetfor 1 af dette distrikts matroser, idet denne var blevet konstitueret som assistent og fører af en motorskøite, der var leiet til seilende opsyn — hvorom nærmere nedenfor.

Den 18de mars tilbagekaldtes styrmanden fra Ure til Svolvær, hvorfra han igjen den 23de reiste til Sund; samtidig beordredes 1 matros

fra Sund til Aa, 1 fra Henningsvær til Nufsfjord samt opsynsbetjent Kvamseng fra Mortsund til Sund til hjælp for distriktets betjent, der nu havde særdeles meget arbeide, grundet overordentlig sterk tilstrømning.

3die april permitteredes opsynsbetjenten i Balstad nogle dage grundet dødsfald i hans familie, og opsynsbetjenten i Stamsund overtog midlertidig begge distrikter med station i Balstad. Den 15de april sluttede assistenten i Steine og afbetaltes. Den 16de beordredes opsynsbetjentene Kvamseng og Petersen tilbage til sine egne distrikter for at slutte, ligesaa 1 matros fra Reine tilbage til Hopen, 1 fra Mortsund og 1 fra Sund tilbage til Svolvær, samt styrmanden tilbage fra Sund. 1 matros i Stamsund afbetaltes. Den 17de afbetaltes 1 matros i Balstad og den 19de assistenten i Ure. Samme dag hævedes opsynet i Skroven og Hopen; den 24de hævedes opsynet i Svolvær, Kabelvaag og Stamsund, hvorefter opsynet i sin helhed hævedes den 26de.

Det vil saaledes sees, at det overordentlig sterke belæg i Vestlofoten ogsaa iaar nodvendiggjorde adskillig omflytning af personalet; i Balstad og Mortsund tjenestgjorde en tid 2 betjente, 1 assistent og 4 matroser; i Sund og Nufsfjord 2 betjente, 1 assistent, styrmanden og 5 matroser og i Reine 2 betjente og 3 matroser. Ogsaa i Sørvaagens og Stamsunds distrikter var der en tid ekstraordinær styrke.

Dæksbaaden „Petrellen“ blev iaar ikke anvendt.

Fra 21de februar til opsynets slut havdes som sedvanlig dampskib til disposition til brug ved nødvendige reiser, mest af dommeren og udvalgsformanden. Det i de senere aar leiede skib „St. Olaf“ har vist sig vel lidet og ikke kraftigt nok, og da andet tjenligt skib ikke var at faa paa stedet, leiedes dampskibet „Sverre“ af Stavanger, hvilket tillige skulde anvendes ved finmarksopsynet; uagtet omkostningerne ved dette fartøis afhentning og tilbagelevering blev lofotopsynet uvedkommende, og uagtet det erholdtes for en særdeles billig leie, faldt det dog selvfølgelig noget dyrere end det tidligere benyttede skib, særlig i kulforbrug og formedelst høie kulpriser. Det maa dog ansees at blive nødvendigt ogsaa herefter at have et fremkommeligt skib til befordring; det kan forudsees ogsaa i 1908 at ville blive mange reiser baade for udvalgsformanden og for dommeren, og for sidstnævnte gjælder det, at hans reiser ofte med størst udbytte foretoges under ruskeveir og landligge.

Seilende opsyn. Som bekjendt anvendtes i opsynets første aar adskilligt seilende opsyn, idet dette eiede et antal seilfartøier, med hvilke betjentene krydsede paa fiskehavet. Senere blev det nødvendigt at stationere opsynet fast paa land med betjent og underordnede i hvert distrikt. Nu er der i de seneste aar kommet op en sterk stemning — ikke for at vende tilbage til den første ordning — men for at udvide opsynet til at omfatte begge ordninger: Man vil beholde det iland stationerede personale

usvækket og desuden faa et bevægeligt opsyn paa havet, idet det har vist sig, at tilsynsmændene alene ikke har magtet at paase overholdelsen af vedtægterne samt god orden. Dette krav har faaet sterkt øget vegt ved den nu i fuld gang værende forandring, jeg tør sige paabegyndte omlægning af lofotfiskets tilvante driftsmaade, idet nu dampskibe, motorfartøier, skøiter og dæksbaade i stort og øgende antal dels fortrænger, dels optræder ved siden af de aabne baade; og paa grund af forskjellig driftsmaade har der derfor været klaget over øgende uordener under bedriften med deraf følgende øget trang til politimæssigt tilsyn paa fiskehavet. Kravet formuleredes iaar gjennem udvalgene, og efter endel forhandlinger bemyndigedes sidst i februar opsynschefen til at leie en motorskøite til dette brug, saasnart det tidspunkt kom, da en saadan foranstaltning maatte ansees øieblikkelig fornøden. En saadan skøite blev ogsaa leiet og var i virksomhed fra 20de mars til 16de april i Vestlofoten, særlig i Sunds distrikt. Skøitens fører, en matros fra Vaagenes distrikt, konstitueredes som assistent og instrueredes om at advare og retlede overalt, hvor han saa nogen uorden samt at indberette vitterlige overtrædelser til opsynsbetjenten iland i det distrikt, inden hvilket overtrædelsen var begaaet. Skøiten var altsaa ikke underlagt nogen bestemt betjent eller bundet til noget bestemt distrikt. Føreren forelagde altsaa ikke selv bøderne; dette vilde have heftet ham formeget og vilde af flere grunde heller ikke have været praktisk; han blot noterede numrene og meldte iland.

I den tid, denne skøite var i virksomhed, anmeldte føreren 109 overtrædelser, hvilke omtrent alle førte til forelæggelse af bøder; af disse 109 sager angik 6 overtrædelse af havdelingsvedtægter (deraf 1 dampskib), 80 angik for sen aftensætning og 23 fortidlig morgenudror (deraf 10 dampskibe). Desuden faar det haabes, at selve skøitens tilstedevær har hindret mangen overtrædelse. Foranstaltningen kostede ialt kr. 706.85; de ved førerens anmeldelser indkomne bødebeløb overskrider adskillig denne sum.

Naar der tages i betragtning, at der iaar paa grund af kort varsel ikke lod sig gjøre at faa leiet en saa kraftig og sjødygtig skøite som ønskeligt — og som ellers vistnok kan paaregnes at kunne faaes — maa jeg anse resultatet af dette forsøg som tilfredsstillende; jeg tror, der bør fortsættes i samme retning og da formentlig med to gode og sjødygtige skøiter med kraftige motorer og en mere bekvem indredning, end den iaar leiede havde.

Den gjennemsnitlige tjenestetid udgjorde for opsynsbetjentene 100 dage, for assistenterne og matroserne 96 dage, reisedagene medregnede, idet tiden varierede mellem 78 og 108 dage. Kontoristen tjenestgjorde i 106 dage.

Ligesom i 1906 var ogsaa i 1907 tjenestetiden gjennemsnitlig noget længer end tidligere; dette kommer af, at fiskerne nu atter indfinder sig tidligere end før samt af at opsynet varede 1 dag længer. Det kan med sikkerhed forudsees, at ogsaa i 1908 vil det blive nødvendigt at indkalde personalet gjennemgaaende tidligt.

Se forøvrigt tabel 1.

Tabel 1.

Merkedistrikt	Opsyns-distrikt	Fiskevær	Opsynsdistriktets udstrækning i sjømile	Hoieste belæg			Betjentenes mandskabshjælp	Opsynsbetjent	Fiskerilæge
				Fartøier	Baade	Mand			
A.	Raftsundet	Digermulen, Slotholmen, Løksund, Rivsær, Svellingen	2	—	—	—	—	Ingen	Ingen
B.	Brettesnes	Vikan, Haversand, Vaatvik, Galtvaagen, Brettesnes, Guldvik, Aarstein	2	12	130	391	2 (B. og C.)	Furer M. Kvamseng (til 4/3) (B. og C.)	Cand. med. V. A. Petersen (til 18/3) (B. og C.)
C.	Skroven	Skroven, Guldbrandsoerne, Sando, Skjoldvær	$^3/_4$	3	77	239			
E. F. S.	Svolvær	Odvær, Følstad, Langstranden, Sildpollen, Liland, Vaterfjord, Husvaagen, Helle, Børvaagen, Svolvær, Osan	$2^3/_4$	48	320	1200	3 (fra $^{14}/_2$ 2)	Sergeant Oscar Støre	Cand. med. Erling Daae
H. I.	Vaagene	Kirkevaag, Kabelvaag, Smedvik, Rækoen, Storvaagen	$^1/_2$	4	245	1120	2	Lensmand B. Storjord	Assistentlæge Nils Friis (H. I. og K. L. M.)
K. L. M.	Hopen	Molnosen, Ørsvaag, Ørsnes, Hopen, Kalle	$^1/_2$	53	230	1100	3 (fra $^{14}/_3$ 1)	Bernh. Petersen	
N.	Henningsvær	Guldvik, Festvaag, Sauoen, Henningsvær	$^1/_2$	100	450	1680	2	Lensmand Chr. Finbak	Kommunelæge H. C. A. Hide

Tabel 1 (forts.).

Merkedistrikt	Opsyns-distrikt	Fiskevær	Opsynsdistriktets udstrækning i sjømile	Høieste belæg			Betjentenes mandskabshjælp	Opsynsbetjent	Fiskerilæge
				Fartoier	Baade	Mand			
P. G.T. U.	Stamsund	Valberg, Skokkelvik, Sværholt, Stamsund, Esoen, Steine, Ure	$1^3/_4$	73	1476	5228	Til $^{15}/_2$ 5, til $^{17}/_3$ 6, senere 4	Lensmand S. A. Thorvik,	Cand. med. Thor Østensvig
V. W.	Balstad	Brandsholmen, Sandsund, Mortsund Moholmen, Baarsund, Balstad	1	82	1650	6280	4 (efter $^8/_2$ 5)	Adj. lensmand A. Anderssen-Strand	Distriktslæge O. Bugge
X. Y.	Sund	Stromo, Nufsfjord, Nesland, Sund, Møllerodden	$1^1/_2$	215	1970	7550	Først 3, senere 4, 5 og efter $^{25}/_3$ 6	Kontorfuldm. C. Haugen	Kommunelæge B. Tjørsvaag
Z.	Reine	Havnø, Olenilsø, Sakritsø, Reine	$^1/_2$	96	1150	5700	2 (fra $^{16}/_3$ 3)	Gaardbruger H. J. Mørch	Cand. med. Trygve G. Berg samt fra $^{19}/_3$ tillige cand. med. V. A. Petersen
Æ. Ø. II.	Sørvaagen	Moskenes, Sørvaagen, Bogen, Tind, Aa, Evenstad	2	57	950	4530	2 (fra $^{25}/_3$ 3)	Kontorist E. Caroliussen	

Desuden var 1 matros og kontoristen stationerede ved hovedstationen til tjeneste hos opsynschefen, udvalgsformanden og dommeren samt forvalteren.

b. Budgettet.

Udgifterne til opsynet udgjorde iaar kr. 43 474.66; bevilgningen, kr. 40 000.00, overskredes saaledes med kr. 3 474.66.

Telegrafudgifterne har i de sidste 5 aar udgjort:

i 1903	kr.	5 025.20
i 1904	„	5 399.95
i 1905	„	4 832.50
i 1906	„	4 711.05
i 1907	„	4 651.60

Udbyttet ved salg af bjergede redskaber, baadudstyr og fisk tilfaldt som vanlig „Lofotfiskernes selvhjælpskasse“, hvorom se sidst i beretningen.

c. Politivæsenet.

Tabel 2 viser antallet af vedtagne og idømte bøder samt de til protokols førte private sager for hvert af de sidste 5 aar:

Tabel 2.

Forseelsernes art	Antal bøder, vedtagne eller idømte aarlig				
	1903	1904	1905	1906	1907
Mulkter ... ialt	696	681	710	290	253
Procentvis af fiskerantallet	3.86	3.78	3.44	1.40	1.25
— af lofotsøgende	3.57	3.54	3.22	1.30	1.10
Heraf var følgende for:					
Drevet fiske uden baadmerke eller uden anmeldelse ... Lofotlovens § 7	—	—	5	4	16
Ulovlig sætning paa delt hav ... § 16 a	19	73	104	169	81
For tidlig udror eller for sildig sætning ... § 16 c	8	62	19	47	104
Beskadigelse af andres redskaber ... § 18	—	—	—	2	1
Oversætning af andres redskaber ... § 19	—	—	—	1	1
Utilbørlig kapning o. a. ... § 20	—	2	2	7	2
Undladt at anmelde bjergede redskaber ... § 21	—	—	1	1	—
Overstaaen eller sætning paa helligdag ... § 22	577	480	510	23	3
Forstyrrelse af den almindelige rolighed (Strl. § 350) ... § 23	19	13	13	28	38

Tabel 2 (forts.).

Forseelsernes art	Antal bøder, vedtagne eller idømte aarlig				
	1903	1904	1905	1906	1907
Overtrædelse af havneforskrifterne .... § 24	1	1	1	2	6
Undladt at levere fiskeseddel .... § 26	—	—	—	—	1
derhos for:					
Ulovligt brændevinssalg	1	1	1	—	—
— ol eller vinsalg	4	1	1	—	—
— salg af andre varer	55	43	51	3	—
Overtrædelse af politivedtægter (for Vaagan).....	9	5	1	—	—
— af lov af $^{14}/_{6}$ 1851 (og $^{27}/_{7}$ 1895) om lotterispil	1	—	—	—	—
— af lov af $^{20}/_{5}$ 1899 (jagt og fangst) .	1	—	—	1	—
— af straffelovens kap. 34 § 326......	[1]) 1	—	1	—	—
— - — „ 34 § 333......	—	—	—	1	—
— - — „ 41 § 409......	—	—	—	1	—
Vedtagne bøder ved privat forlig...............	4	14	7	14	36
Sager afgjort ved voldgift efter lofotlovens § 38 .	7	2	13	4	4
Andre private sager, førte til protokols........	114	119	98	112	168

Ved at betragte tabel 2 vil sees stigning i antal overtrædelser mod § 7, om end tallet i og for sig er lavt; samtlige 16 bøder falder paa de tre vestligste opsynsdistrikter. Bøderne for forseelse mod § 16 a sees at være mindre end halvdelen af det tilsvarende antal i 1906. Jeg skal ikke udtale mig om, hvorvidt dette betegner en nedgang i havdelings-overtrædelserne, eller om der tilfældigvis er blevet færre anmeldt; det tør ikke være uantageligt, at det seilende opsyn her har virket ved sin eksistens. De 81 anmeldelser falder med 10 paa Sørvaagens distrikt, 17 paa Reines, 28 paa Sunds og 26 paa Balstads. For overtrædelse af § 16 c, morgen- og aftensignal, er iaar mulkteret 104 høvedsmænd mod i 1906 47; stigningen kommer af, at det seilende opsyn — som foran nævnt — anmeldte 80 saadanne overtrædelser; paa Sørvaagens distrikt falder 4, paa Reines 7, paa Sunds 78, paa Balstads 15. Mulkterne for roligheds-forstyrrelse er 38 mod i 1906 28; disse kommer paa Sørvaagens distrikt med 14, paa Reines med 6, paa Sunds med 11, paa Balstads med 4, paa Vaagenes med 2 og paa Svolværs med 1. Overtrædelserne mod § 22,

[1]) Angaar overtrædelse af den ældre straffelovs kap. 10 § 4.

helligdagsbestemmelsen, er nu kun 3, 1 for hver af de tre vestligste distrikter.

For drukkenskab og slagsmaal arresteredes 11 personer, deraf i Svolvær 3, i Kabelvaag 1, i Balstad 4, i Sund 2 og i Sørvaagen 1. For de nærmest foregaaende aar var disse arrestationers antal i 1906 10, i 1905 6, i 1904 3 og i 1903 13.

For bedrageri anholdtes en person; forøvrigt forefaldt nogle faa tilfælde af tyveri, uden at tilfældene nødvendiggjorde anholdelse. Der anmeldtes ogsaa et par mindre tyverier, uden at tyvene kunde opdages eller nogen bestemt mistænkes, og vedkommende opsynsbetjent finder i den anledning at maatte beklage en tiltagende moralsk slappelse af agtelsen for eiendomsretten.

Iaar forekom ingen bod for ulovlig handel, idet samtlige handlere løste handelsbrev.

Ordenen og ædrueligheden paa land betegnes af opsynsbetjentene som god og meget god; dog forefaldt i de vestlige vær endel drukkenskab og rolighedsforstyrrelse i paasken; en af betjentene betegner dog denne uskik som aftagende. Betjenten i Sund klager over adskillig uorden paa land med fyld og skraal.

Ordenen paa sjøen lod derimod meget tilbage at ønske, og de fleste klagere staar i to bestemte partier mod hinanden, idet baadfiskerne klager over doryfiskerne og tildels omvendt. Det er klart, at naar som iaar hele fiskerflaaden samles paa en forholdsvis liden strækning, vil der indtræde overfyldning, og en stor del sammenvikling og uorden blir da uundgaaelig; men ligesaa sikkert er det desværre, at en altfor stor del af fiskerne viser uvorrenhed mod sine kollegers eiendom; og om en del maa siges det, som endnu værre er, idet mange med vilje og uden nødvendighed ødelægger andres redskaber og bemægtiger sig andres eiendom. Mangen en mand, som paa land og i sin hjembygd er brav og hæderlig, undser sig ikke for paa sjøen at øve baade hærverk og tyveri. Og det beklagelige ved disse forbrydelser er, at de frister til hevn og gjengjæld, ligesom den almindelige moral slappes. Disse folk burde dog i særlig grad betænke, at det er mod sine egne kolleger og kamerater, de opfører sig slig. Beklageligt er det og, at det saa sjelden blir muligt at faa tag i og straffe disse ugjerningsmænd. Et seilende opsyn maa haabes ogsaa i denne henseende at kunne gjøre endel nytte; men saadanne ulovligheder kan dog ikke opdages uden paa nærmeste hold, ligesom det i regelen vil være fort gjort at skjule ulovligheden ved at kappe fra sig eller kaste overbord, ifald opsynet nærmer sig. En betragtelig bedring i disse forhold kan kun indtræde, naar vedkommende lærer at stille større fordringer til sin egen samvittighed.

Del samlede beløb af vedtagne og idømte bøder udgjorde kr. 6 195.00.

alt til statskassen; heraf er indtil nu (september) betalt kr. 6 035.00, medens kr. 160.00 endnu staar til rest.

d. Ekstraordinær dommer.

Hr. overretssagfører N. J. Haugen fungerede ogsaa iaar som dommer. Det vil af tabel 3 sees, at antallet af de sager, som blev behandlet af dommeren, var noget mindre end i 1906.

Tabel 3.

Forretning	Sager behandlet af dommeren									
	1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907
Ialt	49	41	64	70	80	58	42	27	72	62
Heraf var:										
1. Retslig afhørelse under efterforskning ..	27	25	[1])25	18	17	38	9	11	13	4
2. Forundersøgelser ...	1	1	—	—	—	1	—	1	2	—
3. Bevisoptagelser.....	—	—	—	—	—	—	2	1	2	1
4. Politisager.........	10	15	34	51	58	14	27	11	46	41
5. Sjøretssager........	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Sjøforklaringer	1	—	—	—	—	—	—	—	2	2
7. Taxationsforretninger	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
8. Private tvistigheder.	7	—	5	1	5	5	4	3	7	12
Af de retslige afhørelser, forundersøgelser og bevisoptagelser angik:										
Politiforseelser	3	2	—	1	1	1	—	—	3	1
Tyveri	11	12	13	11	11	19	4	6	10	1
Bedrageri og falsk	3	4	4	1	—	11	1	3	1	2
Gamle straffelovs kap. 18	2	1	—	—	2	2	—	—	2	—
Legemsfornærmelse	2	5	2	3	2	5	4	1	1	—
Hærværk	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Andre forbrydelser	6	2	6	2	1	1	1	3	—	1

[1]) Deraf 1 fængslingskjendelse og 3 summarisk paadomte justitssager.

e. Lægevæsenet.

I tabel 1 findes anført de 8 inden opsynsdistriktet ansatte fiskerilæger; udenfor opsynsdistriktet fungerede:

i Værø og Røst cand. med. E. Ely,
i Borge og Gimsø kommunelæge E. Andreassen,
i Bø og Malnes cand. med. E. Biørn-Hansen,
i Øksnes kommunelæge Bernt Berntsen og
i Dverberg kommunelæge L. Green.

Direktøren for det civile medicinalvæsen har ogsaa iaar velvillig udarbeidet efterstaaende tabeller efter den af lægerne leverede sygestatistik. Paa grundlag af de mig udlaante indberetninger fra enkelte af fiskerilægerne samt de af opsynsbetjentene og lægerne til mig indsendte meddelelser m. v. hidsættes følgende:

Skroven. Lægen tiltraadte sin tjeneste den 1ste februar. Antallet af fiskere var helt fra først af ikke stort og minkede efterhvert, idet de allerfleste reiste vestover. Sundhedstilstanden var den hele tid gjennemgaaende god; der sygebehandledes 94 fiskere, hvoraf paa sygehus 7; af disse afgik 1 ved døden af tyfus, idet smitten antagelig var medbragt fra hjemstedet. Den 18de mars afreiste lægen efter ordre til Sørvaagen, og den 22de lukkedes sygehuset, hvor der laa to patienter, idet dr. Daae, som efter dr. Petersens afreise overtog distriktet, udskrev den ene patient og lod den anden overflytte til Kabelvaag.

Svolvær og Østnesfjorden. Tjenesten begyndte 1ste februar og afsluttedes 2den april. Sundhedstilstanden var god, dog med adskillig influenza i begyndelsen. Der sygebehandledes 279 mand, hvoraf 3 paa sygehus; ingen døde.

Vaagene og Hopen. Lægen tiltraadte 1ste februar og afsluttede samt lukkede sygehuset den 1ste april. Fra midten af februar til midten af mars optraadte en mild influenza, ellers var sundhedstilstanden meget god. Der sygebehandledes ialt 337 patienter, deraf paa sygehus 27. Ingen døde. Lægen skriver: — — — „Sygehuset, der jo er gammelt, „er meget daarlig vedligeholdt. Det tiltrænger i høi grad oppudsning, „fornemmelig maling af sygestuer, gange og det rum, som benyttes til „operationsstue; i den forfatning, dette nu er, vil det omtrent være umu„ligt at faa udført en nogenlunde aseptisk operation paa sygehuset — — —.“ Indtil midten af mars holdt lægen regelmæssige ugentlige kontordage i Hopen og paa Ørsnes.

Henningsvær. Fiskerilægetjenesten begyndtes den 27de januar og afsluttedes den 12te april. Der sygebehandledes 627 fiskere, hvoraf paa sygehus 26; af disse døde 2, den ene af hjernebetændelse, den anden af hjertesygdom. I begyndelsen var der stort belæg og megen søgning

til lægen, men efterhvert aftog dette, idet folk flyttede vestover. I begyndelsen optraadte en almindelig udbredt „forkjølelsesfeber", men ellers var sundhedstilstanden særdeles god uden smitsomme sygdomme.

Stamsund, Steine og Ure. Lægen tjenestgjorde fra 25de januar til 17de april; som vanlig holdtes kontor 3 gange ugentlig i Stamsund og 2 gange i Ure. I de første ca. 6 uger herskede en meget udbredt influenzaepidemi; tilfældene var alvorlige og medførte ofte eftersygdomme som hoste, mellemørebetændelse og bronchit, af og til ogsaa lungebetændelse og brysthindebetændelse. Der var saaledes i begyndelsen stor sygelighed, men tilstanden bedredes efterhvert, og af andre sygdomme end de foran nævnte var der forholdsvis faa. Der sygebehandledes ialt 757 mand, deraf paa sygehus 35; 1 døde i sit hjem i Hartvaag ved Stamsund af hjernebetændelse.

Balstad og Mortsund. Distriktslæge Bugge skriver: „Fiskerilægetjenesten tog sin begyndelse den 25de januar. Da fisket iaar begyndte meget tidligt, var allerede før midten af januar de fleste hjemmefiskere flyttede til værene, og snart fulgte de fremmede efter, saa der den 25de januar paa det nærmeste var fuldt belæg. Der var adskillig misnøie med, at fiskerilægetjenesten iaar begyndte saa sent, især-deleshed da der allerede ved midten af januar begyndte en influenzaepidemi, der snart greb mere og mere om sig, saa der ved tiltrædelsen den 25de allerede var en hel del angrebne, og deres antal tiltog dag for dag, saa der snart ikke var det baadlag, der ikke havde flere syge. Fremmødet paa kontoret — der holdtes kontordage 3 gange i ugen paa Balstad og 1 gang i Mortsund — var derfor allerede fra begyndelsen af meget stort, og det vilde vistnok været større, hvis ikke fiskerne havde manglet de fornødne penge til at kjøbe medicin for. Epidemien begyndte jo lige i begyndelsen af fisket, før de endnu havde fisket noget. Den holdt sig usvækket hele februar og til henimod eller over midten af mars for derefter raskt at aftage, samtidig med at bedre og stabilere veir indtraadte, og fisket tog mere fart.

„Sygdommen ytrede sig væsentlig som en forkjølelsessygdom, tør hoste med sterk feber og hovedpine samt ofte smerter i ryg og lemmer; den varede fra nogle faa til 14 dage, hvorefter patienten gjennem et kortere eller længere mathedsstadium kviknede til. Ofte var den ledsaget af alvorlige sygdomme, lunge- og brystbetændelser samt ret hyppig mellemørebetændelser, ofte langvarige og ondartede. En hel del fiskere indlagdes paa sygehuset. Hjemmefiskerne reiste for en stor del hjem og laa syge i sine respektive hjem.

„Af epidemiske sygdomme forøvrigt forekom kun et tilfælde af skarlagensfeber og et let tilfælde af difteri; det sidste kom forresten fra Sund.

„Angaaende sygdomme forøvrigt er at bemerke, at mavekatarrerne „iaar syntes færre og mindre ondartede, end jeg før har seet dem, særlig „mod fiskets slut. Forbedret levemaade og daglig tilførsel af melk fra „bygden har vel her spillet en rolle. Melken solgtes for den billige pris „af 10 øre pr. liter og i temmelig stor mængde. Den sorte kaffe er i mit distrikt som følge heraf snart en saga blot.

„Verkefingre og bylder, lymfangiter — altsaa idethele infektions„sygdomme gjennem angelstik og smaa saar — var iaar færre og mere „godartede end ellers. Paa sygehuset behandledes iaar ikke ét rigtig „alvorligt tilfælde af blodforgiftning. At fisket kom saa sent igang, og „fiskernes større omhyggelighed for angelstik og smaa saar, dem de som „regel straks desinficerer med lysol, karbolsyre eller jodtinktur, har vist„nok her spillet en rolle.

„Der indtraf under fisket endel uheld eller rettere ulykkestilfælde „ombord paa de større farkoster, skøiterne og dampskibene. Det er „særlig ind- og udsætning af doryerne i høi sjø, der er farlig. Herunder „fik saaledes en mand armen brækket, en fik et par fingre knust, en en „alvorlig kontusion af ryggen. En maskinist fik sit ene lægben brækket „af en sveiv i maskinrummet, et meget stygt, kompliceret brud; han „kommer imidlertid til at beholde benet.

„Hvad forholdene forøvrigt angaar var tilstanden god i distriktet. „Særlig var ædruelighedstilstanden nu som ellers meget god. Vistnok „stinkede der i influenzatiden endel nafta nede i værene, men brugen „heraf var vistnok mere at søge i medicinsk retning mod sygdommen end „som berusningsmiddel.

„I hygienisk henseende lader forholdene vistnok meget tilbage at „ønske, og det vil vel altid falde vanskeligt at faa disse gode under for„hold, hvor saa mange mennesker er pakkede sammen i smaa rum. Om„bord paa skøiterne er der jo endnu kroblere end i rorboderne og sam„været desto intimere. For hjemmefiskerne stiller forholdet sig noget „bedre end for de fremmede, da de førstnævnte som regel gaar hjem til „hver helg og her faar skiftet rent tøi og vasket den meste skidt af „sig.“ — — —

Ialt behandlede lægen 700 fiskere, deraf paa sygehus 89; af disse døde 2 af hjernebetændelse.

Sund og Nufsfjord. Lægen skriver: „Lægetjenesten begyndte „den 20de januar og afsluttedes den 25de april. Nufsfjord besøgtes 1 „gang ugentlig med ophold der hver gang 2—3 dage.

„Sundhedstilstanden var særlig i den første del af vinteren mindre „god paa grund af det stadig stormende og fugtige veir, der bevirkede „en mængde forkjølelsessygdomme og katarrer. Hertil kom en epidemi „af influenza, der angreb nærsagt hele befolkningen; den optraadte dog

„i det hele ganske mildt og medførte heller ikke synderlig alvorlige efter-„sygdomme. Forøvrigt forekom ingen smitsom epidemisk sygdom. Verke-„fingre og især bylder optraadte særlig i den sidste del af fisket i store „mængder.“

Der sygebehandledes ialt 1 419 fiskere, deraf paa sygehus 11; ingen døde.

Reine og Sørvaagen. Lægetjenesten begyndte den 23de januar og varede til 26de april; sygehuset lukkedes 25de april. I midten af mars anmodede lægen om assistance, og den 18de afreiste dr. Petersen fra Skroven til Sørvaagen, hvor han fra 20de mars overtog arbeidet i Sørvaagen, Moskenes, Bogen, Tind, Aa og Evenstad med station paa førstnævnte sted. Dr. Petersen, der holdt kontor i Aa en dag hver uge, sluttede den 25de april.

Ogsaa i dette distrikt var der i begyndelsen megen influenza, mens sundhedstilstanden forøvrigt var god, om der end paa grund af det store belæg var meget arbeide for begge læger. Der sygebehandledes ialt 1 550 mand, hvoraf paa sygehus 73; af disse døde 1 af blodforgiftning. Dr. Trygve G. Berg skriver: — — — „Beklageligvis maa det ogsaa „iaar fremholdes, at fiskerbefolkningen har liden interesse af at søge det „paa Reine oprettede badstubad, selvom ordningen, som den var iaar „med egen bademester, der snart sagt paa enhver maade søgte at vække „interesse derfor, skulde synes den bedste.“ — — — „Et fornyet an-„dragende fra fiskere paa Olenilsø om, at arbeide paa brønd paa øen „snarest maatte blive iverksat, anbefaledes paa det bedste.“

Tabel 4 angiver antallet af behandlede syge i hvert lægedistrikt saavel indenfor som udenfor opsynsdistriktet.

Tabel 4.

Behandlede syge under lofotfisket 1907.

Distrikt	Behandlede syge			Fordeling paa maanederne: Januar			Februar			Mars			April			Mai		
	Sum	Deraf paa sygehus	Deraf døde	Behand-lede	Deraf paa sygehus	Deraf døde	Behand-lede	Deraf paa sygehus	Deraf døde	Behand-lede	Deraf paa sygehus	Deraf døde	Behand-lede	Deraf paa sygehus	Deraf døde	Behand-lede	Deraf paa sygehus	Deraf døde
Indenfor opsyns-distriktet:																		
Skroven	94	7	1	—	—	—	69	4	1	25	3	—	—	—	—	—	—	—
SvolværogØstnesfjorden	279	3	—	—	—	—	164	2	—	111	1	—	4	—	—	—	—	—
Vaagene og Hopen....	337	27	—	—	—	—	247	16	—	90	11	—	—	—	—	—	—	—
Henningsvær	627	26	2	56	—	—	376	15	1	154	9	1	41	2	—	—	—	—
Stamsund, Steine og Ure	757	35	1	44	—	—	460	20	—	218	12	—	35	3	1	—	—	—
Balstad og Mortsund[1]).	700	89	2	—	—	—	272	37	2	268	34	—	160	18	—	—	—	—
Sund' og Nufsfjord ...	1 419	11	—	78	—	—	417	5	—	577	4	—	347	2	—	—	—	—
Reine og Sørvaagen...	1 550	73	1	63	3	—	316	27	—	651	28	1	520	15	—	—	—	—
Sum	5 763	271	7	241	3	—	2 321	126	4	2 094	102	2	1 107	40	1	—	—	—
Udenfor opsyns-distriktet:																		
Værø og Røst	828	15	1	—	—	—	195	5	1	326	4	—	257	6	—	50	—	—
Borge og Gimsø	470	3	—	92	—	—	154	1	—	114	1	—	110	1	—	—	—	—
Bø og Malnes	438	3	—	95	—	—	92	—	—	93	—	—	89	3	—	69	—	—
Øksnes	292	2	—	70	—	—	76	—	—	97	2	—	49	—	—	—	—	—
Dverberg............	262	—	—	55	—	—	66	—	—	55	—	—	86	—	—	—	—	—
Sum	2 290	23	1	312	—	—	583	6	1	685	7	—	591	10	—	119	—	—
Tilsammen	8 053	294	8	553	3	—	2 904	132	5	2 779	109	2	1 698	50	1	119	—	—

[1]) Januar og februar er paa sygelisten slaaede sammen.

I tabel 4 a er anført dødsaarsagerne og de dødes omtrentlige alder; i tabel 4 b de afdødes hjemsteder.

Tabel 4 a. **Opgivne dødsaarsager under lofotfisket 1907.**

Causa mortis	Sum	Kjøn og alder 15—20 aar mk.	20—30 aar mk.	50—60 aar mk.	60—70 aar mk.	Dødsaarsag
		(Indenfor opsyns-distriktet)				
Febris typhoidea	1	—	1	—	—	Nervefeber
Meningitis	4	1	3	—	—	Hjernebetændelse
Pyæmia	1	—	—	1	—	Blodforgiftning
Vitia organ cordis	1	—	—	—	1	Hjertefeil
Sum	7	1	4	1	1	
		(Udenfor opsyns-distriktet)				
Diabetes mellitus	1	1	—	—	—	Sukkersyge (paa sygelisten opført under blod- og ernæringssygdomme)
Sum	1	1	—	—	—	
Tilsammen	8	2	4	1	1	

Tabel 4 b. **Hjemstavn for de under lofotfisket døde fiskere i 1907.**

Søndre Trondhjems amt:

Ørlandet 1.

Nordlands amt:

Tjøtta 1, Vefsen 1, Værø 1, Buksnes 1, Vaagan 1, Hadsel 1.

Tromsø amt:

Ibbestad 1.

Tabel 5 angiver, hvormange procent af samtlige lofotsøgende lægerne har behandlet i de sidste 10 aar, hvormange har været indlagte paa sygehus og ligeledes antallet af døde samt det procentvise forhold af døde ligeoverfor de lofotsøgende, de sygebehandlede og de paa sygehus indlagte.

Tabel 5.

Aar	Sum af lofotsøgende — fiskere, fartøisfolk o. a.	Procent syge af alle mand	Sygebehandlede	Paa sygehus behandlede	Procent paa sygehus af sygebehandlede	Døde af sygebehandlede	Procent døde		
							af lofotsøgende	af sygebehandlede	af paa sygehus behandlede
1898........	33 700	16.1	5 448	387	7.1	10	0.03	0.18	2.6
1899........	27 800	17.6	4 897	438	8.9	12	0.04	0.25	2.7
1900........	25 500	19.6	5 014	328	6.5	17	0.06	0.33	5.1
1901........	21 000	22.1	4 646	247	5.3	14	0.07	0.30	5.7
1902........	25 900	19.8	5 124	353	6.9	10	0.04	0.20	2.8
1903........	19 700	26.3	5 176	263	5.1	7	0.04	0.14	2.7
1904........	19 200	25.0	4 812	258	5.4	3	0.02	0.06	1.2
1905........	22 100	20.5	4 535	233	5.1	5	0.02	0.11	2.1
1906........	22 200	23.7	5 258	265	5.0	11	0.05	0.21	4.2
1907........	23 100	24.9	5 763	271	4.7	7	0.03	0.12	2.6

De epidemiske sygdomme indenfor og udenfor opsynsdistriktet findes angivne henholdsvis i tabel 6 a og tabel 6 b.

De ikke epidemiske sygdomme indenfor opsynsdistriktet er anførte i tabel 7 a og antallet af behandlede veneriske tilfælde for hvert af de sidste 10 aar i tabel 7 b.

Sluttelig viser tabel 7 c de udenfor opsynsdistriktet behandlede ikke epidemiske sygdomme.

Tabel 6 a.

Epidemiske sygdomme under lofotfisket 1907.

(Indenfor opsynsdistriktet).

Sygdom	Sum		Behandlede i				Fordeling paa fiskeridistrikterne															
							Skroven		Svolvær og Østnesfjorden		Vaagene og Hopen		Henningsvær		Stamsund, Steine og Ure		Balstad og Mortsund		Sund og Nufsfjord		Reine og Sørvaagen	
	Behandlede	Deraf døde	Januar	Februar	Mars	April	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde
Tyfoidfeber	1	1	–	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Simpel feber	93	—	—	47	33	13	9	—	—	—	3	—	59	—	—	—	—	—	—	—	22	—
Skarlagensfeber	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Difteri	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Rosen	4	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—
Kusma	5	—	—	5	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Akute katarrer i aandedrætsorganerne	628	—	36	290	191	112	9	—	10	—	84	—	68	—	131	—	40	—	155	—	132	—
Katarralsk og follikulær angina	165	—	15	50	67	33	3	—	5	—	9	—	24	—	13	—	7	—	42	—	62	—
Influenza	662	—	38	371	193	60	—	—	41	—	—	—	—	—	95	—	124	—	223	—	179	—
Krupos lungebetændelse	29	—	3	13	9	4	—	—	1	—	1	—	1	—	4	—	11	—	3	—	8	—
Pleurit	29	—	1	11	11	6	—	—	1	—	2	—	—	—	7	—	6	—	1	—	12	—
Gigtfeber	8	—	—	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	6	—	—	—	1	—
Akut diarre	87	—	6	36	25	20	2	—	6	—	1	—	11	—	13	—	6	—	34	—	14	—
Sum	1715	1	99	832	536	248	24	1	65	—	100	—	166	—	266	—	203	—	461	—	430	—

Tabel 6 b.

Epidemiske sygdomme under lofotfisket 1907.

(Udenfor opsynsdistriktet).

Sygdom	Sum		Behandlede i					Fordeling paa fiskeridistrikterne									
								Værø og Røst		Borge og Gimsø		Bø og Malnes		Øksnes		Dverberg	
	Behandlede	Døde	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde
Simpel feber	3	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—
Blodgang	2	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Rosen	3	—	—	1	1	1	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—
Kusma	13	—	5	—	5	3	—	—	—	—	—	4	—	9	—	—	—
Kighoste	11	—	—	—	8	3	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akute katarrer i aandedrætsorganerne	170	—	25	44	46	41	14	47	—	17	—	58	—	30	—	18	—
Katarralsk og follikulær angina	24	—	4	4	8	5	3	5	—	8	—	10	—	1	—	—	—
Influenza	42	—	20	8	9	5	—	—	—	35	—	—	—	7	—	—	—
Krupøs lungebetændelse	29	—	6	11	3	7	2	7	—	3	—	8	—	6	—	5	—
Pleurit	27	—	5	1	6	12	3	15	—	—	—	5	—	5	—	2	—
Gigtfeber	6	—	2	1	1	2	—	3	—	—	—	—	—	1	—	2	—
Akut diarre	21	—	3	7	8	3	—	4	—	6	—	3	—	—	—	8	—
Sum	351	—	71	79	95	84	22	92	—	72	—	89	—	63	—	35	—

Tabel 7 a.

Ikke epidemiske sygdomme under lofotfisket 1907.

(Indenfor opsynsdistriktet).

Sygdom	Sum Behandlede	Sum Døde	Skroven Beh.	Skroven Døde	Svolvær og Østnesfjorden Beh.	Svolvær og Østnesfjorden Døde	Vaagene og Hopen Beh.	Vaagene og Hopen Døde	Henningsvær Beh.	Henningsvær Døde	Stamsund, Steine og Ure Beh.	Stamsund, Steine og Ure Døde	Balstad og Mortsund Beh.	Balstad og Mortsund Døde	Sund og Nufsfjord Beh.	Sund og Nufsfjord Døde	Reine og Sørvaagen Beh.	Reine og Sørvaagen Døde
Hjernebetændelse	4	4	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	2	2	—	—	—	—
Andre hjerne- og rygmarvssygdomme	13	—	—	—	—	—	10	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—
Andre nervesygdomme	91	—	—	—	15	—	8	—	12	—	19	—	7	—	25	—	5	—
Sindssygdom	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Hjertesygdom	49	1	—	—	4	—	3	—	5	1	5	—	2	—	16	—	14	—
Kronisk bronkit, astma	61	—	—	—	4	—	1	—	25	—	5	—	2	—	21	—	3	—
Lungetuberkulose	22	—	—	—	2	—	2	—	—	—	1	—	4	—	10	—	3	—
Blodspytning (blodbrækning)	7	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—
Akut sygdom i fordoielsesorganerne	72	—	—	—	2	—	12	—	6	—	6	—	2	—	13	—	31	—
Kronisk gastrit, kardialgi	362	—	2	—	15	—	10	—	49	—	45	—	36	—	116	—	89	—
Leversygdom, gulsot	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—
Nyresygdom	11	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—
Anden sygdom i urinveiene	22	—	—	—	—	—	5	—	—	—	3	—	—	—	4	—	10	—
Andre kroniske underlivssygdomme	28	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—	—	—	7	—	16	—
Blod- og ernæringssygdomme	69	—	1	—	1	—	—	—	11	—	4	—	—	—	44	—	8	—
Septæmi, pyæmi	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kronisk rheumatisme	325	—	6	—	12	—	5	—	69	—	44	—	40	—	82	—	67	—
Fnat, smitsom hudsygdom	83	—	2	—	4	—	4	—	—	—	4	—	11	—	35	—	23	—
Andre hudsygdomme	101	—	4	—	10	—	11	—	15	—	17	—	8	—	16	—	20	—
Syfilis	8	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	2	—	2	—
Gonorre, epididymit	40	—	2	—	—	—	2	—	—	—	7	—	9	—	10	—	10	—

Saar (vulnera)	128	—	7	—	3	—	4	—	10	—	7	—	9	—	21	—	67	—
Benbrud, luxationer	24	—	—	—	1	—	1	—	—	—	4	—	5	—	—	—	13	—
Ben- og ledsygdomme	61	—	—	—	3	—	9	—	12	—	13	—	8	—	—	—	16	—
Stød og forvridning	148	—	—	—	14	—	5	—	12	—	25	—	12	—	33	—	47	—
Seneskedebetændelse	57	—	—	—	3	—	—	—	7	—	12	—	4	—	14	—	17	—
Lymfangit, aarebetændelse	51	—	—	—	1	—	1	—	3	—	2	—	21	—	—	—	23	—
Bylder, flegmone, karbunkel	328	—	—	—	10	—	8	—	19	—	18	—	46	—	116	—	111	—
Værkefingre	175	—	2	—	3	—	2	—	15	—	6	—	32	—	34	—	81	—
Ulcera	31	—	—	—	4	—	2	—	—	—	3	—	1	—	6	—	15	—
Forbrænding	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	5	—
Forfrysning	3	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Øiensygdom	142	—	2	—	9	—	17	—	9	—	30	—	17	—	18	—	40	—
Øresygdom	145	—	2	—	10	—	16	—	24	—	23	—	20	—	20	—	30	—
Sygdom i næsen, blødning	37	—	—	—	1	—	5	—	7	—	8	—	1	—	3	—	12	—
Svulster	11	—	—	—	—	—	6	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Brok	11	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	4	—
Sum	2 733	6	32	—	134	—	150	—	319	2	323	1	306	2	670	—	799	1
Tandudtrækning	1 315	—	38	—	80	—	87	—	142	—	168	—	191	—	288	—	321	—
Epidemiske sygdomme	1 715	1	24	1	65	—	100	—	166	—	266	—	203	—	461	—	420	—
Samlet sum	5 763	7	94	1	279	—	337	—	627	2	757	1	700	2	1 419	—	1 550	1

Tabel 7 b.

Antal veneriske tilfælde under lofotfisket.

Aar	Sum af lofot-søgende	Antal veneriske tilfælde	1 venerisk kommer paa hver
1898	33 700	76	443
1899	27 800	44	632
1900	25 500	64	398
1901	21 000	50	420
1902	25 900	44	588
1903	19 700	63	313
1904	19 200	35	550
1905	22 100	24	921
1906	22 200	41	541
1907	23 100	48	481

Tabel 7 c.

Ikke epidemiske sygdomme under lofotfisket 1907.

(Udenfor opsynsdistriktet).

Sygdom	Sum		Fordeling paa fiskeridistrikterne									
	Behandlede	Døde	Værø og Røst		Borge og Gimsø		Bø og Malnes		Øksnes		Dverberg	
			Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde
Hjerne- og rygmarvssygdomme	8	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—
Andre nervesygdomme	49	—	4	—	7	—	14	—	21	—	3	—
Sindssygdom	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hjertesygdom	12	—	4	—	3	—	—	—	2	—	3	—
Kronisk bronkit, asthma	67	—	29	—	1	—	6	—	3	—	8	—
Lungetuberkulose	18	—	7	—	1	—	2	—	5	—	3	—
Blodspytning (blodbrækning)	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Akut sygdom i fordøielsesorganerne	49	—	35	—	—	—	2	—	7	—	5	—
Kronisk gastrit, kardialgi	147	—	44	—	18	—	38	—	20	—	27	—
Nyresygdom	9	—	5	—	2	—	—	—	—	—	2	—
Vatersot	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Anden sygdom i urinveiene	24	—	18	—	2	—	3	—	—	—	1	—
Andre kroniske underlivssygdomme	12	—	—	—	7	—	4	—	1	—	—	—
Blod- og ernæringssygdomme	68	1	26	1	16	—	8	—	16	—	2	—
Septæmi, pyæmi	6	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronisk rheumatisme	133	—	21	—	38	—	53	—	8	—	13	—
Fnat og smitsom hudsygdom	22	—	—	—	15	—	3	—	2	—	2	—
Andre hudsygdomme	45	—	23	—	7	—	3	—	10	—	2	—
Syfilis	8	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gonorre, epididymit	15	—	10	—	—	—	1	—	2	—	2	—
Saar (vulnera)	50	—	36	—	7	—	4	—	2	—	1	—
Benbrud, luxationer	5	—	1	—	1	—	3	—	—	—	—	—

Tabel 7 c (fortsat).

Sygdom	Sum		Fordeling paa fiskeridistrikterne									
	Behandlede	Døde	Værø og Røst		Borge og Gimsø		Bø og Malnes		Øksnes		Dverberg	
			Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde	Beh.	Døde
Ben- og ledsygdom	36	—	5	—	10	—	9	—	8	—	4	—
Stød og forvridning	33	—	13	—	5	—	4	—	7	—	4	—
Seneskedebetændelse	24	—	15	—	—	—	5	—	1	—	3	—
Lymfangit, aarebetændelse	30	—	16	—	7	—	1	—	—	—	6	—
Bylder, flegmone, karbunkel	90	—	47	—	10	—	26	—	3	—	4	—
Værkefingre	51	—	21	—	5	—	9	—	3	—	13	—
Ulcera	7	—	5	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Forbrænding	4	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—
Forfrysning	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Øiensygdom	40	—	11	—	18	—	5	—	5	—	1	—
Øresygdom	40	—	18	—	4	—	8	—	7	—	3	—
Sygdom i næsen, blødning	7	—	5	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Svulster	18	—	10	—	—	—	1	—	5	—	2	—
Brok	15	—	12	—	1	—	1	—	1	—	—	—
Sum	1149	1	462	1	216	—	214	—	141	—	116	—
Tandudtrækning	790	—	274	—	182	—	135	—	88	—	111	—
Epidemiske sygdomme	351	—	92	—	72	—	89	—	63	—	35	—
Tilsammen	2290	1	828	1	470	—	438	—	292	—	262	—

f. Kirke- og skolevæsenet.

Tromsø biskop har som sedvanlig velvillig afgivet beretning om den af ham anordnede geistlige betjening under lofotfisket. Heraf, samt af hvad opsynsbetjentene har meddelt, hidsættes følgende:

I Brettesnes og Østnesfjorden virkede emissær Poul Hansen Espenæs.

I Skroven besørgedes betjeningen ligesom ifjor af fiskerhjemmets bestyrer.

I Svolvær virkede stiftskapellan Ekeland samt leilighedsvis flere emissærer; i slutten af mars reiste kapellanen til Nufsfjord, blev der over paasken og reiste saa videre til Røst. I Kabelvaag, Ørsnes og Kalle virkede sogneprest Christie og klokker Larsen.

I Henningsvær var stiftskapellan Kringen ansat, hvorhos fiskerhjemmet bestyredes af emissær Dalland. Paa grund af fiskets gang sluttede betjeningen tidligt i alle østlige vær.

I Stamsund med Ure og Steine som bistationer var stationeret stiftskapellan Riise; desuden var i Stamsund en emissær og en diakonisse samt i Ure emissær Ingebrigtsen som bestyrer af fiskerhjemmet.

I Balstad og Sandsund udførtes betjeningen af Buksnes sogneprest. Biskoppen skriver: „Da jeg ved besøg i sidste vær erfarede, at der laa en stor flaade af fiskedampskibe og skøiter i Mortsund og Brandsholmen med en masse fiskere, sendte jeg under fiskets sidste halvdel emissær Rydningen derned for at oparbeide en virksomhed i disse to vær, der ser ud til at ville blive blandt de betydeligste i hele Lofoten. Men arbeidet hindres meget af mangel paa lokale, da forsamlingshuset i Sandsund ligger for afsides, hvorfor det tænkes flyttet til Mortsund, hvor det gjøre større nytte.“ Heri har biskoppen fuldstændig ret.

I Nufsfjord, Sund, Reine, Sørvaagen, Aa og flere omliggende mindre vær ledede arbeidet af Flakstad sogneprest med bistand af emissær Hans Johannesen i Nufsfjord, emissær Aanstad i Sund, stiftskapellan Skjeseth i Reine og emissær Stavnæs i Sørvaagen. Da der indtraf godt veir og rigt fiske, blev der trods den store tilstrømning mindre anledning til at virke udenfor søn- og helligdage.

Biskoppen selv bereiste Lofoten fra 14de til 25de februar og besøgte Stamsund, Nufsfjord, Balstad, Sandsund, Kabelvaag og Svolvær. Sluttelig skriver biskoppen: „Der klagedes iaar mere end før over umoralitet i fiskeværene, i enkelte vær over smughandel med brændevin og drik samt rapseri fra baade og rorboder, men mest alment over tiltagende uorden og rov paa sjøen, hvad der mest tilskrives det øgede brug af dampskibe og skøiter, som kan komme paa havet, naar baadene maa ligge i havn.“

Idet jeg blot refererer disse udtalelser, skal jeg indskrænke mig til at henvise til, hvad jeg selv foran har skrevet under afsnittet om politivæsenet.

---

g. Telegrafvæsenet.

Fra telegrafinspektøren i Tromsø kreds, hr. K. Strømsted, er ogsaa iaar modtaget de sedvanlige oplysninger og opgaver vedkommende telegrafvæsenet.

Stationernes antal var uforandret, 23 faste og 1 feltstation; personalet ved disse stationer forsterkedes under fisket med indtil 38 og i Lødingen med indtil 6 tjenstgjørende. Af stationerne holdes 22 aabne hele aaret, 8 som telegraf, 6 som telegraf i fisketiden og telefon resten af aaret og 8 som udelukkende telefon.

Stationen i Sund holdtes ogsaa iaar i virksomhed som telefonstation. Ørsvaag station aabnedes 7de og Steine 15de januar; Steine lukkedes 20de april og Ørsvaag 1ste mai. Vaterfjord har ikke været aabnet i sæsonen.

Tabel 8 viser antallet af de i vinter under fisket ekspederede telegrammer; tallet var 8 566 flere end under fisket i 1906.

Tabel 8.

Opgave

over antallet af ekspederede telegrammer ved telegraf- og telefonstationerne i Lofoten under vinterfisket i aaret 1907.

	Januar		Februar		Mars		April		Tilsammen
	Afsendte	Ankomne	Afsendte	Ankomne	Afsendte	Ankomne	Afsendte	Ankomne	
Digermulen	30	35	45	122	50	156	74	161	673
Brettesnes	27	54	100	136	94	196	21	156	784
Skroven	179	139	226	198	192	274	200	259	1 667
Vaterfjord	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svolvær	2 206	1 286	3 241	1 657	3 841	3 304	3 297	2 975	21 807
Kabelvaag	489	510	654	676	852	1 014	987	1 076	6 258
Ørsvaag	21	76	224	247	181	330	20	233	1 332
Kalle	36	68	84	143	23	202	35	199	790
Henningsvær	420	301	1 003	641	1 091	1 068	751	591	5 886
Lyngvær	36	42	30	57	63	61	126	107	522
Gimsøsand	51	48	119	67	137	108	92	107	729
Hovsund	28	20	20	27	41	55	35	40	266
Valberg	12	6	4	6	4	3	3	14	52
Stamsund	509	351	836	625	1 085	1 101	517	656	5 680

Tabel 8 (forts.).

	Januar		Februar		Mars		April		Tilsammen
	Afsendte	Ankomne	Afsendte	Ankomne	Afsendte	Ankomne	Afsendte	Ankomne	
Steine	26	51	100	159	137	254	48	135	910
Ure	224	137	457	276	407	488	174	287	2 450
Balstad	851	516	2 000	1 336	4 002	3 014	2 361	1 570	15 640
Bostad	64	36	129	56	150	67	139	75	716
Borgvær	27	18	18	50	36	54	38	66	307
Nufsfjord	275	148	557	322	1 513	844	1 092	693	5 444
Ramberg	58	32	11	11	24	19	38	30	223
Sund	403	255	924	490	3 786	2 319	3 158	2 039	13 374
Reine	486	356	639	474	3 116	1 825	2 462	1 603	10 961
Sorvaagen	832	471	1 021	740	2 575	1 572	2 386	1 656	11 253
Røst	341	177	281	161	354	207	825	531	2 877
Tilsammen	7 631	5 133	12 723	8 677	23 754	18 535	18 889	15 259	110601
Ialt	12 764		21 400		42 289		34 148		

Tabel 9 viser telegrafkorrespondancen under fisket i de sidste 10 aar.

Tabel 9.

Maaned	1 000 telegrammer									
	1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907
Januar	7.8	8.8	11.0	8.8	8.9	7.5	6.3	6.0	12.2	12.8
Februar	16.2	16.6	16.8	16.6	19.0	9.3	15.5	16.2	20.6	21.4
Mars	34.0	27.6	26.5	27.4	29.4	26.7	22.8	37.4	41.6	42.3
April	24.6	24.1	18.8	21.1	24.2	30.4	27.0	23.4	27.6	34.1
Ialt	82.6	77.1	73.1	73.9	81.5	73.9	71.6	83.0	102.0	110.6

Telegrafkorrespondancen var altsaa iaar meget stor og har steget sterkt i de sidste aar; saaledes vil det af tabel 9 fremgaa, at telegrammernes antal i 1907 var 39 000 flere end i 1904.

Gnisttelegrafen mellem Sørvaagen og Røst har været i virksomhed og fungeret tilfredsstillende.

Opsynsbetjenten i Balstad fremhæver paany det sterke krav om at erholde telegraf eller rigstelefon til Mortsund. Klagerne over den nuværende afsondrethed var iaar endnu flere end før, hvilket ikke er andet end rimeligt, idet dette vær vel snart blir et af Lofotens største; det var saaledes nødvendigt i længere tid iaar at stationere særskilt opsynsbetjent og forsterket mandskab i Mortsund paa grund af trafiken.

Samtlige betjente fra Balstad og vestover klager atter over den mangelfulde tilstand med den nuværende ordning, idet linjerne ikke magter

korrespondancen. Fra Balstad og vestover tiltrænges særskilt telefonlinje, og fra Sund vestover maa lægges en telegraflinje til. Ret som det var hændte det, at telegrammer, der var indleverede om formiddagen, ikke blev eksperede før om natten, og opsynet maatte næsten stadig gjøre brug af sin ret til at sende sine telegrammer som statstelegrammer. At linjen vestover ogsaa skal kunne benyttes til telefonering er kun i navnet; saaledes fik Sund station allerede i slutten af januar ordre om at slutte formidling af telefonsamtaler. Naar betænkes, hvor mange forholdsvis afsides steder, der i de senere aar har faaet telefon, er det uforstaaeligt, at aar efter aar gaar hen, uden at forholdene i Lofoten bedres.

Idet jeg gjentager og henviser til mine udtalelser ifjor, tillader jeg mig at henstille til telegrafstyrelsen, at noget nu maa gjøres.

---

h. Post- og passagerbefordringen.

Iaar opnaaedes at faa igang en tredie tur pr. uge i lokalruten under den travleste tid af fisket, og selvfølgelig var dette til stor nytte, men det var ikke nok. Der klages derfor fremdeles sterkt over den mangelfulde tilstand, idet skibene blir for overfyldte og forsinkelserne og uregelmæssighederne for store. Hvad der tiltrænges er særlige skibe for post, passagerer og ilgods samt særlige for andet gods.

Opsynsbetjenten i Svolvær skriver:

„Post- og passagerbefordringen var iaar ordnet som ifjor og de „nærmest foregaaende aar. Østnesfjorden venter fremdeles paa bedring „af lokalfarten.

„Jeg finder under dette afsnit at burde henlede hr. opsynschefens „opmerksomhed paa den overlastning af passagerskibene — særlig lokal-„skibene — baade af gods og passagerer, som hver vinter meget ofte „finder sted. Naar jeg ikke hidtil har skredet ind i saadanne tilfælde, „har grundene været flere: For det første har jeg været i tvil om, hvor-„vidt fiskeriopsynet er rette vedkommende til at skride ind. For det „andet har jeg savnet en speciel instruks om kontrollen med passager-„skibene, og som jeg anser ønskelig, ja nødvendig, i tilfælde hr. opsyns-„chefen finder, at opsynet bør skride ind i saadanne tilfælder.

„Skulde der nemlig indtræffe uheld med et saadant overfyldt skib „i storm og oprørt hav, kunde resultatet let blive en ulykke af uanet omfang, „og da kunde nok spørgsmaalet om, hvem der bærer ansvaret, lettelig „opstaa og da muligens paa en mindre behagelig maade.“

Opsynsbetjenten i Hopen skriver:

„Forsinkelse af lokalskibene var ogsaa iaar regelen, endel paa „grund af uveir, mest dog grundet stor godstrafik. Ulemperne herved „kan neppe ændres, uden at særskilte godsskibe i fisketiden sættes i fart."

Opsynsbetjenten i Henningsvær skriver:

„Grundet den usedvanlig store trafik og vareomsætning i Vestlofoten „kunde lokalruterne vestover fra Svolvær iaar som ifjor ikke tilnærmelsesvis „magte at holde sine ruter.

„Blandt fiskekjøbere, der afsendte iset fisk til Trondhjem eller „Kristiania, var forbitrelsen stor over, at lokalskibet som oftest var saa „forsinket, at det ikke rak tidsnok frem til sydgaaende hurtigrute."

Opsynsbetjenten i Sund skriver:

„Post- og passagerbefordringen ivinter var lige uregelmæssig og „utidsmæssig som ifjor. Der var jo rigtignok udført nogle ture med den „tredie lokalrute. Men det hjælper ikke; naar et postskib ogsaa skal „fungere som godsskib, kommer hverken post eller passagerer frem. Dette „kan man jo let tænke sig, naar man har været vidne til trafiken og iagt„taget tilstandene. At regne med ruter i postlig henseende var ivinter „til ingen nytte. Omtrent altid var der forsinkelse og forstyrrelse. Jeg „kan ikke noksom fremstille de ulemper, dette voldte for opsynet med „hensyn til post og dennes ekspedition. — — — —"

Opsynsbetjenten i Reine skriver:

„Post- og passagerbefordringen var i fiskets begyndelse i forhold til „veiret upaaklagelig. Reine anløbes foruden af rute 1 vesteraalske, „tillige af rute 3 og i januar af rute 1 i de bergenske og nordenfjeldske „dampskibsselskaber samt af alle ekstraruter. De fleste fiskere søndenfra „og fra Helgelandskanten ankom med dampskib i den sidste halvdel af „januar, og leiefolket nordenfra ankom fra Svolvær med lokalskibene. „Disse sidste var, efterat fisket begyndte for Mortsund, Balstad og Sund, „i almindelighed meget forsinket, grundet den mængde last, der altid „sendtes med skibene. Det hændte, at lokalskibet maatte ligge i Sund „12 timer og længere for at blive ekspederet, og det ikke for veirets skyld, „men kun for den mængde last, der skulde losses. Naar saa skibet dertil „var 1 døgn og mere forsinket, før det kom til Sund, var det ikke at „undres over, at der jevnlig knurredes af forretningsfolk og passagerer, „der dog ikke resulterede til bedre forhold."

Opsynsbetjenten i Sørvaagen skriver:

„Post- og passagerbefordringen foregik paa samme utilfredsstillende „maade som i forrige vinter, og kan det saaledes kun beklages, at tra„fiken i aarrækker skal foregaa saaledes uden mindste forbedring."

De øvrige fire opsynsbetjente udtaler intet om post- og passagerbefordringen; jeg nævner dette, for at ikke nogen skal tro, at jeg ensidig

omtaler kritiken og ikke rosen; der er ingen af dem, som roser de nuværende forholde eller finder dem tilfredsstillende.

---

i. Havnevæsenet.

Vaagene. Ankerne fra ifjor og tidligere aar gjentages og især for Kabelvaags vedkommende. Da statens havnevæsen her har fast station, forekommer det fiskerne saamegetmere besynderligt, at intet kan opnaaes, trods de i aarrækker gjentagne ansøgninger.

Hopen. Indløbet til Hopens havn er nu saa opgrundet, at de større kystskibe ikke gaar ind og de middels kun ved høivand. Ekspeditionen maa i disse tilfælde foregaa paa Vestfjorden, og dette lader sig ikke altid gjøre. En uddybning af renden er derfor høist paakrævet.

Stamsund. Ønsket om mudring og en kort molo for Æsøen gjentages atter.

Ure. I den bedste baadhavn ligger en stor sten, paa hvilken skøiter flere gange ivinter blev staaende. Den burde bortsprænges.

Balstad. Beklageligvis er endnu intet gjort for opmudring af Hatviken og Kræmmerviken; kravene gjentages, idet henvises til det herom ifjor udtalte.

Sund. Kravene om bortskydning af stenen i Grimsholmsundet samt om gjenmuring af østre sund ved Østre Næsland gjentages.

Fra beboere paa Næsland er indsendt til havnevæsenet særligt andragende om reparation af en paa Østre Næsland værende stenkai, som sjøen ivinter delvis ødelagde.

Reine. I bugten fra Sverdrups pakhuse og udover mod Valen og „Skjæret" ligger nogle steder paa bunden store stene, i hvilke ankere ofte sætter sig fast og tabes; disse steder skyes derfor som ankerpladse, hvilket vanskeliggjør en ordentlig udnyttelse af den ellers rummelige bugt. Endel bortsprængning vilde derfor være ønskelig. Ligeledes tiltrænges mudring i sundet mellem Sakrisø og Olenilsø; som der nu er, hænder det, at baade og skøiter ramponeres eller faar hul og synker, fordi der ved lavvand er saa grundt, at de ikke flyder klar af udsatte ankere og drægge.

Sørvaagen. Havneforholdene i Aa er ikke forbedrede; idet henvises til det ifjor udtalte, maa kravet gjentages.

---

k. Fyr- og merkevæsenet.

Henningsvær. Kravet om støtte paa „Sauøgrunden“ maa gjentages.

Stamsund. De ifjor nævnte krav gjentages.

Balstad. Kravene fra ifjor maa gjentages, da der intet er foretaget til udbedring. Endvidere nævnes som paakrævet:

Ny støtte paa grunden ved indløbet til Kræmmerviken, da den før dersteds anbragte støtte under uveiret ivinter blev bortrevet. Støtte eller søile paa et skjær, der ligger ret for indseilingen til Hatviken. Søiler, der kan tjene baade som seilmerker og som fortøiningsstøtter, bør anbringes paa to skjær i den øvre del af havnen, det ene udenfor Motts damperi, det andet lidt længere op paa samme side. De to paa skjær søndenfor Jentofts ekspeditionsbrygge tidligere anbragte fortøiningssøiler blev under uveir ivinter helt bortrevne fra grunden; paa samme sted maa istedet anbringes en solid søile, der samtidig kan tjene som seilmerke. Fortøiningsringe tiltrænges paa flere steder; saaledes tre stykker paa Balstadodden og et lignende antal mellem kullageret og Jentofts ekspeditionsbrygge. For at havneforholdene skal kunne blive tilfredsstillende efter nutidens krav, maa kjøbefartøierne flyttes fra ydre til indre del af havnen, saaledes at den ydre del kan overlades fiskefartøier og baade; en saadan ordning er nødvendig og paakrævet, men for at opsynet skal kunne gjennemføre denne forandring maa der paa mange steder i den indre havn anbringes fortøiningsbøier samt en flerhed af solide ringe.

Mortsund. Det ifjor fremsatte krav paa en fyrlampe til veiledning ved indseiling til Mortsund gjentages, da den fremdeles savnes. Desuden ønskes paa østsiden af Buveknakken et par fortøiningsringe.

Nufsfjord. Det før fremsatte krav om fortøiningsbøie i Nerviken gjentages paany.

Sund. Efter fisket er der isommer i Sund anbragt endel fortøiningsringe, hvilke var meget paakrævede, og som vil blive til stor nytte herefter. Men desuden tiltrænges en eller to nye støtter samt de gamle støtter rettede op, idet de er bøiede helt overende. Væreier Langaas er villig til nærmere at paavise stederne.

Paa andragende fra endel skippere i Sund sendtes i april statens dykkerbaad „Sterkodder“ til Sund, hvor den hjalp til med optagningen af fortøininger. Hele havnen var belagt med et net af kjettinger og ankere; paa de faa dage, „Sterkodder“ laa der, optog og udklarede den 27 ankere. Der forlangtes en godtgjørelse af de angjældende af 5 til 25 kroner pr. anker, hvilket enkelte i førstningen ikke vilde betale. Opsynet maatte stadig være tilstede for at beordre fornøden fremhivning o. l.

for at lette optagningsarbeidet, og det kan ansees som sikkert, at en stor del fartøier ikke vilde have faaet sine ankere op uden hjælp. Alt i et maatte dykkeren gaa ned og slaa kjetting paa hist og her i flokerne, saa „Sterkodder“ med winchen fik lette af og greie ud et for et. Før dampskibet kom, havde flere fartøier slidt af eller stukket fra sig kjettingerne.

Reine. De tidligere fremsatte krav om en fyrlygte til for Reine og en ved Havnø for opseiling gjennem Breisund gjentages atter. Desuden maa endel i renden mellem indseilingen og den indre havn anbragte bøier, der er blevne flyttede, atter bringes paa plads. Ogsaa her er isommer efter fiskets slut anbragt endel høilig paakrævede ringe.

Sørvaagen. Kravet om de ifjor nævnte støtter og ringe gjentages.

Moskenes. De ifjor nævnte fortøiningsbøier savnes fremdeles; ligeledes endel ringe langs Breilandet.

II. Fiskerne vedkommende.

a. Ankomst og afreise samt flytninger inden opsynsdistriktet.

Endnu tidligere end i forrige vinter foregik fiskernes ankomst til Lofoten, uagtet veiret var saa stormfuldt, og færden var vistnok forbunden med ikke liden fare, især for de mindre baade. Der indtraf ogsaa i Vestfjorden forlis af en snedseilsbaad fra Lerfjorden i Helgeland, hvorved mandskabet — 3 mand — kom bort.

Ved februar maaneds udgang var ankommet adskillig over fire tusen baade.

Den største del af baadene drog til Vestlofoten og af de, der stoppede op i Østlofoten, flyttede mange meget tidlig paa vinteren vestover. Belægget i Østlofoten var i midten af mars kun 478 baade og gik senere stadig ned. Omtrent hele flaaden samledes i Vestlofoten, da veiret bedredes saa meget, at regelmæssig sjødrift kunde foregaa, og særlig fra Mortsund og vestover blev samtlige havne aldeles overfyldte. Fra Stamsund og Ure, hvor fisket aftog meget tidlig, foregik ogsaa stor vestflytning i mars. Flytningen mellem de forskjellign fiskevær i Vestlofoten var navnlig for skøiternes vedkommende ikke ubetydelig. Tilstrømningen til Sund var meget stor, da fisket slog saa godt til der.

Grundet agnmangel og gode efterretninger fra Finmarken sluttedes fiskeriet af flere i første uge af april, og omkring midten af denne maaned var over halvdelen af belægget afseilet. Af de gjenliggende baade holdt endel ud til maanedens slutning.

Nedenstaaende tabel viser baadantallet samt dets procentvise størrelse ved begyndelsen og ved midten af hver maaned samt ved fiskets nær forestaaende afslutning i de sidste 5 aar.

Tabel 11.

Tid	Antal baade tilstede					Procent				
	1903	1904	1905	1906	1907	1903	1904	1905	1906	1907
Januar, midten	100	50	—	200	400	1.9	1.1	—	3.5	7.5
Februar, begyndelsen	400	300	400	1500	2300	7.7	6.7	7.0	26.3	43.4
— midten	1000	2000	1500	3400	3500	19.2	44.4	26.3	59.6	66.0
Mars, begyndelsen	1700	3500	3900	4700	4400	32.7	77.8	68.4	82.5	83.0
— midten	3500	4500	5500	5500	5300	67.3	100.0	96.5	96.5	100.0
— slutningen	5200	4400	5700	5700	5100	100.0	97.8	100.0	100.0	96.2
April, slutningen af 1ste uge	5200	4400	5100	5300	4500	100.0	97.8	89.5	93.0	84.0
2den uge	4400	3900	3800	4800	2600	84.6	86.7	66.7	84.2	49.1
3die uge	2500	3000	1600	2700	1600	48.1	66.7	28.2	47.4	30.2
4de uge	600	1200	300	600	500	11.5	26.7	5.3	10.5	9.4

Tabel 12 viser baadfordelingen ved de forskjellige fiskevær. Tallene over stregen betegner garnbaade, under stregen linebaade og efter samme dybsagnbaade.

Tabel 12.

Ugen, som endte	Risvær	Brettesnes	Skroven	Østnes-fjorden	Svolvær	Kabelvaag	Hopen	Henningsvær	Stamsund og Steine	Ure
Januar 26...	—	—	8/6 3 17	—	1/2 0 3	—	0/10 0 10	2/27 0 29	40/31 0 71	4/11 0 15
Februar 2...	—	—	12/8 5 25	—	2/6 1 9	13/12 0 25	3/22 0 25	37/212 1 250	136/256 0 392	41/137 0 178
— 9...	—	1/1 0 1	14/10 6 30	—	4/7 1 12	16/15 2 33	6/31 0 37	66/289 0 355	157/287 0 444	55/140 0 195
— 16...	—	12/1 0 13	23/13 7 43	—	5/10 1 16	25/14 4 43	11/32 0 43	109/336 0 445	244/328 6 578	78/174 0 252
— 23...	—	17/1 0 18	30/14 8 52	—	8/15 1 24	57/16 5 78	20/34 0 54	147/356 7 510	277/355 12 644	91/215 0 306
Mars 2.....	—	22/2 0 24	33/14 9 56	16/5 2 23	10/16 1 27	73/20 6 99	24/38 1 63	154/361 10 525	288/358 12 658	99/227 0 326
— 9.....	—	27/8 1 36	39/15 9 63	30/6 2 38	35/16 1 52	96/23 17 136	27/38 1 66	166/382 12 560	328/400 16 744	106/242 2 350
— 16.....	—	29/11 1 41	50/22 9 81	22/26 0 48	45/27 1 73	110/28 16 154	29/44 1 74	169/384 12 565	334/398 16 748	106/242 2 352
— 23.....	—	29/20 1 50	48/31 9 88	22/26 0 48	40/25 1 66	110/28 16 154	29/44 1 74	164/263 11 438	284/332 16 632	107/246 2 355
— 30.....	—	26/10 1 37	46/21 9 76	22/26 0 48	40/25 1 66	105/22 16 143	29/44 1 74	162/212 11 385	269/283 16 568	95/190 2 287
April 6.....	—	25/11 1 37	44/21 9 74	22/26 0 48	40/24 1 65	105/22 16 143	29/44 1 74	159/190 11 360	257/259 16 532	80/180 2 262
— 12.....	—	4/11 1 16	21/20 8 49	22/26 0 48	29/23 1 53	32/22 12 66	9/40 1 50	95/111 0 206	130/180 5 315	46/120 1 167
— 20.....	—	4/11 1 16	12/17 3 32	22/26 0 48	26/16 1 43	28/9 2 39	0/30 0 30	86/96 0 182	69/128 0 197	20/63 1 84
— 26.....	—	—	—	22/26 0 48	25/16 1 42	—	—	46/49 0 95	—	—

Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Sørvaagen	Ialt: østenfor Henningsvær	Ialt: i Henningsvær	Ialt: vestenfor Henningsvær	Ialt af hvert brug	Ialt
41/104 0	33/40 0	51/8 0	109/19 0	27/138 0	9/18 3	2/27 0	305/351 0	316/396 3	715
145	73	59	128	165	30	29	656		
141/394 0	51/77 0	131/116 0	183/57 0	43/224 0	30/48 6	37/212 1	726/1261 0	793/1521 7	2321
535	128	247	240	267	84	250	1987		
171/579 0	72/108 0	165/115 0	197/72 0	73/271 1	41/63 9	66/289 0	890/1572 1	997/1924 10	2931
750	180	280	269	345	113	355	2463		
249/604 0	84/124 0	176/152 0	224/92 0	82/286 1	76/70 12	109/336 0	1134/1760 7	1322/2166 19	3507
853	208	328	316	369	158	445	2904		
246/754 0	110/155 0	225/180 2	236/136 0	85/301 1	132/80 14	147/356 7	1270/2096 15	1549/2532 36	4117
1000	265	407	372	387	226	510	3381		
268/788 0	118/155 0	239/257 2	245/119 3	89/310 1	178/95 19	154/361 10	1346/2214 18	1678/2670 47	4395
1056	273	498	367	400	292	525	3578		
280/804 0	124/160 0	252/267 2	245/123 4	92/323 1	254/106 31	166/382 12	1427/2319 25	1847/2807 68	4722
1084	284	521	372	416	391	560	3771		
307/830 9	143/184 10	304/365 10	250/145 5	99/365 3	285/158 28	169/384 12	1543/2531 55	1997/3073 95	5165
1146	337	679	400	467	471	565	4129		
313/862 11	157/245 15	380/409 29	332/132 7	118/394 18	278/174 28	164/263 11	1691/2620 98	2133/3057 137	5327
1186	417	818	471	530	480	438	4409		
313/809 11	169/237 15	344/429 44	332/132 7	121/401 20	268/148 28	162/212 11	1643/2481 115	2073/2841 154	5068
1133	421	817	471	542	444	385	4239		
281/624 9	163/200 15	350/230 45	332/120 7	116/393 22	265/148 28	159/190 11	1579/2006 116	2003/2344 155	4502
914	378	625	459	531	441	360	3701		
178/390 0	72/116 10	150/40 50	20/200 7	11/403 17	117/142 23	95/111 0	607/1449 90	819/1702 113	2634
568	198	240	227	431	282	206	2146		
80/305 0	20/79 0	45/43 0	0/80 0	0/310 0	92/109 7	86/98 0	234/1008 1	412/1213 88	1633
385	99	88	80	310	208	182	1243		
22/90 0	0/30 0	20/30 0	0/30 0	0/65 0	47/42 1	46/49 0	42/245 0	135/336 0	472
112	30	50	30	65	90	95	287		

Tabel 13 indeholder opgave over de fra de forskjellige herreder 16de mars i Lofoten antegnede fiskere, disses fordeling ved de forskjellige brug samt antallet af leiekarle.

Tabel 13.

Fortegnelse

over det i Lofoten den 16de mars 1907 forsamlede antal fiskere, disses fordeling ved de forskjellige redskaber o. s. v.

Fra hvilket prestegjeld	Garn				Line			Dybsagn			Samlet antal			Antal
	Mand	Baadmand-skaber	Baade	Garnbaade udrustede med liner	Mand	Baadmand-skaber	Baade	Mand	Baade med liner	Baade uden liner	Fiskere	Baadmand-skaber	Baade	Leiekarle.
Bergen	—	—	—	—	82	31	31	—	—	—	82	31	31	—
Nordre Bergenhus amt	—	—	—	—	33	12	12	—	—	—	33	12	12	—
Herø	13	1	1	—	—	—	—	—	—	—	13	1	1	—
Ørsten	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	3	1	1	—
Aalesund	67	6	6	—	56	22	22	—	—	—	123	28	28	4
Norddalen	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	2	1	1	—
Borgund	—	—	—	—	17	6	6	—	—	—	17	6	6	1
Kristianssund	27	3	3	—	60	21	21	—	—	—	87	24	24	5
Edø	—	—	—	—	9	3	3	—	—	—	9	3	3	—
Romsdals amt	107	10	10	—	144	53	53	3	—	1	254	64	64	10
Trondhjem	4	1	1	—	16	6	6	—	—	—	20	7	7	—
Statsbygden	108	23	24	2	—	—	—	—	—	—	108	23	24	1
Ørlandet	27	5	5	—	12	4	4	11	—	3	50	12	12	1
Frøien	—	—	—	—	6	2	2	—	—	—	6	2	2	1
Hitteren	—	—	—	—	19	7	7	—	—	—	19	7	7	—
Bjugn	14	3	3	—	15	4	4	12	—	3	41	10	10	—

Aafjorden	7	2	2	—	14	4	4	24	—	6	45	12	12	—
Bjørnør	21	5	5	—	20	8	8	4	—	1	45	14	14	4
Søndre Trondhjems amt	181	39	40	2	102	35	35	51	—	13	334	87	88	7
Frosten	15	5	5	—	—	—	—	—	—	—	15	5	5	1
Beitstaden	5	2	2	—	—	—	—	—	—	—	5	2	2	—
Ytterøen	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—
Stenkjær	—	—	—	—	5	1	1	—	—	—	5	1	1	3
Namsos	—	—	—	—	17	5	5	—	—	—	17	5	5	—
Flatanger	—	—	—	—	11	3	3	—	—	—	11	3	3	3
Nærø	32	7	7	—	18	6	6	—	—	—	50	13	13	—
Kolvereid	30	7	7	—	6	4	4	—	—	—	36	11	11	4
Leka	112	28	28	—	6	2	2	42	6	6	160	42	42	4
Nordre Trondhjems amt	196	50	50	—	63	21	21	42	6	6	301	83	83	15
Bindalen	77	20	20	—	27	7	7	49	6	10	153	43	43	1
Vik	147	35	35	—	38	12	12	39	8	4	224	59	59	9
Brønnø	431	98	99	1	60	16	16	8	—	3	499	117	118	55
Vega	132	28	28	—	277	59	59	—	—	—	409	87	87	93
Velfjorden	70	18	18	—	53	13	13	—	—	—	123	31	31	11
Alstahaug	303	68	69	3	86	23	23	—	—	—	389	91	92	30
Herø	103	22	23	2	23	6	6	—	—	—	126	28	29	9
Tjøtta	243	55	55	5	619	136	136	3	—	1	865	192	192	271
Vefsen	68	13	13	—	50	12	12	—	—	—	118	25	25	9
Søndre Helgelands fogderi	1 574	357	360	11	1 233	284	284	99	14	18	2 906	673	676	488
Mo	3	1	1	—	44	11	12	—	—	—	47	12	13	5
Hemnes	112	26	26	—	9	3	3	3	—	1	124	30	30	23
Næsne	216	49	49	—	33	7	7	—	—	—	249	56	56	9
Lurø	57	15	15	—	82	22	22	—	—	—	139	37	37	3
Rødø	223	51	51	—	70	17	17	—	—	—	293	68	68	46
Melø	152	38	39	2	5	1	1	—	—	—	157	39	40	5
Nordre Helgelands fogderi	763	180	181	2	243	61	62	3	—	1	1 009	242	244	91
Gildeskaal	401	86	86	2	252	55	55	2	—	1	655	142	142	59
Beieren	22	5	5	—	115	27	27	—	—	—	137	32	32	20
Bodø	15	4	4	—	28	9	10	—	—	—	43	13	14	3
Bodin	116	25	25	—	47	12	12	6	1	2	169	40	40	12

Tabel 13 (forts.)

Fra hvilket prestegjeld	Garn				Line			Dybsagn			Samlet antal			Antal
	Mand	Baadmand-skaber	Baade	Garnbaade udrustede med liner	Mand	Baadmand-skaber	Baade	Mand	Baade med liner	Baade uden liner	Fiskere	Baadmand-skaber	Baade	Leiekarle.
Skjærstad	53	16	16	—	5	2	2	—	—	—	58	18	18	2
Fauske	37	8	8	—	—	—	—	4	—	1	41	9	9	2
Saltdalen	50	9	9	—	33	11	11	—	—	—	83	20	20	1
Kjærringø	26	6	6	—	115	25	25	—	—	—	141	31	31	9
Folden	116	26	26	—	489	107	110	—	—	—	605	133	136	25
Steigen	78	19	19	—	479	98	98	—	—	—	557	117	117	25
Hammerø	110	27	27	—	414	115	115	10	1	3	534	146	146	11
Lødingen	71	18	20	2	314	92	97	—	—	—	385	110	117	2
Tysfjorden	110	28	28	—	57	14	15	—	—	—	167	42	43	10
Ofoten	213	51	51	—	128	35	35	—	—	—	341	86	86	4
Saltens fogderi	1 418	328	330	4	2 476	602	612	22	2	7	3 916	939	950	185
Hadsel	269	65	65	—	609	195	196	3	—	1	881	261	262	14
Sortland	101	24	25	—	201	65	65	—	—	—	302	89	90	3
Bø	3	1	1	—	101	33	33	—	—	—	104	34	34	—
Dverberg	160	38	38	—	84	31	31	2	—	1	246	70	70	3
Øksnes	—	—	—	—	23	8	8	—	—	—	23	8	8	—
Værø	—	—	—	—	18	6	6	—	—	—	18	6	6	—
Flakstad	833	179	208	5	644	159	165	6	—	3	1 483	341	376	653
Buksnes	564	136	145	17	836	222	236	2	—	1	1 402	359	382	250
Borge	184	40	41	—	113	29	30	—	—	—	297	69	71	21
Gimsø	109	26	26	1	44	11	11	—	—	—	153	37	37	1
Vaagan	330	95	132	28	392	122	136	21	7	3	743	227	278	22
Lofotens og Vesteraalens fogderi	2 553	604	681	51	3 065	881	917	34	7	9	5 652	1 501	1 614	967
Nordlands amt	6 308	1 469	1 552	68	7 017	1 828	1 875	158	23	35	13 483	3 355	3 485	1 731

Kvæfjord	218	48	48	—	115	39	39	1	—	1	331	88	88	1
Ibestad	288	64	64	—	988	308	312	—	—	—	1 276	372	376	5
Trondenes	127	29	29	—	562	193	193	11	—	3	700	225	225	14
Bjarkø	39	9	9	—	54	18	18	—	—	—	93	27	27	—
Berg	4	1	1	—	42	15	15	—	—	—	46	16	16	—
Tranø	261	49	49	—	472	153	154	3	—	1	736	203	204	7
Maalselven	5	1	1	—	16	4	4	—	—	—	21	5	5	—
Lenviken	253	52	52	—	429	144	146	9	2	—	691	198	200	8
Balsfjorden	196	44	44	—	134	38	38	2	1	—	332	83	83	9
Salangen	14	3	3	—	21	10	10	—	—	—	35	13	13	—
Tromsøsundet	105	25	25	—	202	67	67	3	1	—	310	93	93	5
Malangen	—	—	—	—	15	6	6	—	—	—	15	6	6	—
Tromsø	33	8	8	—	202	65	65	3	1	—	238	74	74	5
Lyngen	444	98	98	2	99	31	31	—	—	—	543	129	129	2
Karlsø	49	11	11	1	169	48	48	—	—	—	218	59	59	—
Skjærvø	35	8	8	—	25	8	8	—	—	—	60	16	16	—
Tromsø amt	2 071	450	450	3	3 545	1 147	1 154	32	5	5	5 648	1 607	1 614	56
Talvik	—	—	—	—	12	4	4	—	—	—	12	4	4	—
Loppen og Øksfjord	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	3	1	1	—
Tanen	—	—	—	—	4	1	1	—	—	—	4	1	1	—
Maasø	—	—	—	—	6	2	2	—	—	—	6	2	2	—
Vardø	—	—	—	—	6	2	2	—	—	—	6	2	2	—
Finmarkens amt	3	1	1	—	28	9	9	—	—	—	31	10	10	—

Rekapitulation.

Bergen	—	—	—	—	82	31	31	—	—	—	82	31	31	—
Nordre Bergenhus amt	—	—	—	—	33	12	12	—	—	—	33	12	12	—
Romsdals amt	107	10	10	—	144	53	53	3	—	1	254	64	64	10
Søndre Trondhjems amt	181	39	40	2	102	35	35	51	—	13	334	87	88	7
Nordre Trondhjems amt	196	50	50	—	63	21	21	42	6	6	301	83	83	15
Nordlands amt	6 308	1 469	1 552	68	7 017	1 828	1 875	158	23	35	13 483	3 346	3 485	1 731
Tromsø amt	2 071	450	450	3	3 545	1 147	1 154	32	5	5	5 648	1 607	1 614	56
Finmarkens amt	3	1	1	—	28	9	9	—	—	—	31	10	10	—
Ialt	8 866	2 019	2 103	73	11 014	3 136	3 190	286	34	60	20 166	5 249	5 387	1 819

Fiskernes antal er omkring 600 mindre, end det var pr. 16de mars ifjor.

Baadmandskabernes styrke har været:

1907	pr. garnbaad 4.39,	pr. linebaad 3.51,	pr. dybsagnbaad 3.04
1906	- — 4.17,	- — 3.41,	- — 2.80
1905	- — 4.10,	- — 3.82,	- — 3.07
1904	- — 4.23,	- — 4.16,	- — 3.20
1903	- — 4.59,	- — 4.34,	- — 3.21

Aarsagen til at den gjennemsnitlige mandskabsstyrke for linebaadenes vedkommende holder sig saa lav er, som nævnt i forrige beretning, at et større antal doryer med kun to mands besætning deltog i fiskeriet.

Forholdet mellem baadbesætningernes størrelse fra de forskjellige distrikter vil sees af tabel 14.

Tabel 14.

Distrikt	Pr. garnbaad			Pr. linebaad			Pr. dybsagnbaad		
	1905	1906	1907	1905	1906	1907	1905	1906	1907
S. Trondhjems amt..	4.67	4.97	4.64	3.20	3.00	2.91	3.38	3.80	3.92
N. Trondhjems amt..	4.03	4.00	3.90	4.75	4.50	3.00	3.21	3.67	3.50
S. Helgelands fogderi.	4.41	4.37	4.41	4.44	4.33	4.34	3.07	2.85	3.09
N. Helgelands fogderi	3.95	4.00	4.24	4.26	3.43	3.98	3.36	2.33	3.00
Saltens fogderi......	4.01	4.13	4.32	4.08	4.01	4.11	3.12	3.00	2.44
Lofoten og Vesteraalens fogderi.....	3.87	4.00	4.23	3.61	3.40	3.48	2.43	1.88	2.12
Tromsø amt........	4.27	4.34	4.60	3.57	2.74	3.09	3.08	2.90	3.20

Tabel 15 viser søgningen til Lofoten fra de forskjellige hjemsteder i tidsrummet fra 1903—1907.

Tabel 15.

Hjemsted	Antal fiskere									
	1903	Procent	1904	Procent	1905	Procent	1906	Procent	1907	Procent
Søndre Trondhjems amt	298	1.6	216	1.2	168	0.8	325	1.6	334	1.7
Nordre Trondhjems amt	249	1.4	146	0.8	204	1.0	313	1.5	301	1.4
Søndre Helgelands fogderi	3 133	17.1	2 529	14.1	2 156	10.5	2 604	12.5	2 906	14.4
Nordre Helgelands fogderi	1 128	6.2	784	4.4	797	3.9	1 030	4.9	1 009	5.0
Saltens fogderi	3 862	21.1	4 740	26.3	5 258	25.5	4 996	24.0	3 916	19.5
Lofoten og Vesteraalens fogderi .	5 081	27.8	5 260	29.2	6 497	31.5	6 244	30.1	5 652	28.0
Tromsø amt..................	4 524	24.8	4 318	24.0	5 521	26.8	5 208	25.1	5 648	28.0
Ialt	18 277[1])	100.0	18 000[1])	100.0	20 626[1])	100.0	20 777[1])	99.7	20 166[1])	98.0

[1]) Fiskere fra andre her ikke anførte hjemsteder iberegnede.

Tabel 16 viser forholdet mellem brugen af de forskjellige fiskeredskaber i de sidste 10 aar.

Tabel 16.

Aar	Procent fiskere		
	Garn-brugere	Natline-brugere	Dybsagn-brugere
1898	35.5	59.6	4.9
1899	43.5	52.0	4.5
1900	59.2	38.9	1.9
1901	52.5	44.6	2.9
1902	42.0	53.2	4.8
1903	37.9	57.8	4.3
1904	29.8	65.7	4.5
1905	39.0	55.7	5.3
1906	56.9	41.5	1.6
1907	44.0	54.6	1.4

Opgangen i linefiskernes antal skyldes, foruden hvad derom er anført i forrige beretning, tillige den omstændighed, at de allerfleste af de mange dampskibe og skøiter, der deltog i fiskeriet, var udrustet med liner.

Brugen af synkenot til fangst af skrei under lofotfiskeriet er fremdeles forbudt i alle opsynsdistrikter, undtagen Raftsundets, som vedtægt desangaaende, indtaget i afsnit VIII — udvalgene vedkommende — udviser.

Med hensyn til anvendelsen af de forskjellige redskaber i de enkelte distrikter i de sidste 10 aar henvises til tabel 17.

Tabel 17.

Aar	Brugenes fordeling																				
	S. Trondhjems amt			N. Trondhjems amt			Søndre Helgelands fogderi			Nordre Helgelands fogderi			Saltens fogderi			Lofoten og Vesteraalens fogderi			Tromsø amt		
	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn	Garn	Natline	Dybsagn
	Procent af fiskere																				
1898.....	50	11	39	45	28	27	31	62	7	62	26	12	25	72	3	24	75	1	48	51	1
1899.....	50	13	37	63	22	15	36	59	5	65	22	13	32	66	2	35	64	1	57	42	1
1900.....	67	13	20	84	10	6	48	50	2	82	16	2	44	54	2	57	42	1	70	30	0
1901.....	54	20	26	76	15	9	48	49	3	81	15	4	41	55	4	40	59	1	72	27	1
1902.....	54	13	33	64	14	22	41	51	8	60	37	3	28	68	4	31	66	1	58	40	2
1903.....	54	29	17	65	21	14	41	52	7	56	29	15	24	72	4	26	73	3	53	44	3
1904.....	44	18	38	39	32	29	34	58	8	41	37	22	22	74	4	22	77	1	41	56	3
1905.....	58	10	32	59	19	22	43	48	9	53	28	19	26	70	4	37	62	1	49	45	6
1906.....	59	23	18	91	6	3	62	34	4	82	17	1	50	49	1	54	45	1	58	41	1
1907.....	54	31	15	65	21	14	54	43	3	76	24	0	36	63	1	45	54	1	36	36	1

b. Leiekarle.

Sidste rubrik i tabel 13 viser antallet af leiekarle for de forskjellige herreder. Nedenstaaende tabel 18 angiver antallet fra de forskjellige fogderier eller amter i de sidste 5 aar samt det procentvise antal af distriktets lofotfiskere.

Tabel 18.

Hjemsted	Antal leiekarle				
	1903	1904	1905	1906	1907
	Mand				
Søndre Bergenhus amt	—	—	—	—	—
Nordre Bergenhus amt	—	—	—	—	—
Romsdals amt	—	—	—	—	10
Søndre Trondhjems amt	29	9	3	1	7
Nordre Trondhjems amt	27	17	16	17	15
Søndre Helgelands fogderi	696	494	239	392	488
Nordre Helgelands fogderi	137	76	16	53	91
Saltens fogderi	240	192	135	137	185
Lofoten og Vesteraalens fogderi	795	703	513	741	967
Tromsø amt	23	19	7	11	56
Finmarkens amt	—	—	—	—	—
Ialt	1947	1510	929	1352	1819
Procent af samtlige fiskere	10.6	8.4	4.5	6.5	9.0

I leiekarlshyrer betaltes ivinter fra 120 til 200, almindeligst 150—170 for bevante folk, samt frit hus, brændsel, kogt mad og kaffe. Med alt frit var hyren fra 110—130 kroner.

Krangel med hensyn til hyrernes udbetaling forekom kun undtagelsesvis. Tildels opnaaede leiekarlene noget tillæg paa hyren, hvor udbyttet var godt.

Blandt de gjennem hyrekontor leiede folk viste endel sig at være uduelige, hvilket foraarsagede ulempe for forhyrerne og tillige for disse leiekarle, som var uden eksistensmidler, om de blev udskeiede.

Den i forrige beretning indtagne advarsel mod befatning med leiekarle, der før ankomsten til Lofoten er forhyret med ishavsfartøier fra Tromsø og Hammerfest, gjentages.

III. Fiskeværene vedkommende.

Efterfølgende tabel 19 viser antallet af de i de forskjellige fiskevær 16de mars antegnede fiskere og disses fordeling ved de forskjellige brug o. s. v.

Tabel 19.

Fiskevær	Garn				Line			Dybsagn			Samlet antal			Leiekarle. Antal
	Mand	Baadmand-skaber	Baade	Garnb. udr. med liner	Mand	Baadmand-skaber	Baade	Mand	Baade med liner	Baade uden liner	Fiskere	Baadmand-skaber	Baade	
Brettesnes	114	31	41	—	38	11	12	2	—	1	154	43	54	—
Skroven	189	51	57	6	74	20	22	26	8	3	289	82	90	6
Østnesfjorden	65	24	43	19	102	38	46	—	—	—	167	62	89	—
Svolvær	165	47	50	5	97	33	38	2	—	1	264	81	89	—
Kabelvaag	235	57	57	—	73	24	24	17	3	2	325	86	86	—
Storvaagen	230	53	53	—	15	4	4	35	9	2	280	68	68	1
Ørsvaag	30	6	6	—	25	6	6	—	—	—	55	12	12	6
Ørsnes	36	6	6	—	135	27	27	—	—	—	171	33	33	10
Hopen	90	17	17	1	55	11	11	1	1	—	146	29	29	3
Østenfor Henningsvær	1154	292	330	31	614	174	190	83	21	9	1851	496	550	26
I Henningsvær	759	162	163	10	914	272	286	47	—	12	1720	446	461	20
Skokkelvigøerne	27	7	7	—	—	—	—	—	—	—	27	7	7	—
Stamsund	1139	246	247	9	1412	422	422	—	—	—	2551	668	669	34
Steine	328	76	76	6	55	17	17	59	9	8	442	110	110	16
Ure	484	108	108	—	852	239	239	5	—	2	1341	349	349	64
Øerne til Ure	1978	437	438	15	2319	678	678	64	9	10	4361	1134	1135	114
Mortsund—Brandsholmen	644	150	152	7	1034	357	362	2	1	—	1680	508	515	113
Balstad	726	153	154	—	1683	470	476	22	1	7	2431	631	638	224
Nufsfjord	634	143	143	—	856	205	206	3	—	1	1493	350	350	212
Sund	1118	259	297	—	1127	368	375	25	1	8	2270	635	681	204
Brandsholmen til Sund	3122	705	746	7	4700	1400	1419	52	3	16	7874	2124	2184	753
Reine	1387	309	311	—	854	245	250	27	—	10	2268	564	571	319
Moskenes	207	50	50	—	113	32	32	—	—	—	320	82	82	27
Sørvaagen	259	64	65	10	749	175	175	13	1	3	1021	243	244	264
Aa	—	—	—	—	751	160	160	—	—	—	751	160	160	296
Reine til Lofotodden	1853	423	426	10	2467	612	617	40	1	13	4360	1049	1057	906
Vestenfor Henningsvær	6953	1565	1610	32	9486	2690	2714	156	13	39	16595	4307	4376	1773
Ialt	8866	2019	2103	73	11014	3136	3190	286	34	60	20166	5249	5387	1819

Tabel 20 viser, hvormange fiskere der i de sidste 5 aar har taget nummer i de forskjellige vær, samt til hvormange der i disse er husrum.

Tabel 20.

Merkedistrikt	Husrum til ialt i 1881	Husrum til ialt i 1899	Antal fiskere taget nummer 1903	1904	1905	1906	1907
Raftsundet	—	—	1040	665[2])	1639[1])	565[1])	—
Brettesnes	370	—	672	2336	2612	1427	154
Skroven	2460	2200	1234	1752	1415	983	289
Østnesfjorden	2050	3241	672	476	450	121	167
Svolvær	3160	3278	1117	1193	1530	776	264
Kabelvaag	2470	2370	775	850	1120	878	325
Storvaagen	1932	2768	1125	808	818	538	280
Ørsvaag	900	908	295	248	311	175	55
Ørsnes	740	510	600	477	364	301	171
Hopen og Kalle	1660	1776	720	531	479	402	146
Henningsvær	4810	5548	1765	1482	1735	1918	1720
Øerne	330	330	37	42	54	34	27
Stamsund	3170	4644	1555	1173	1244	1983	2551
Steine og Æsøen	1250	1618	392	210	329	589	442
Ure	940	1220	780	643	689	1097	1341
Brandsholmen og Mortsund	520	1007	609	512	602	1322	1680
Balstad	1270	1710	1450	1305	1356	2261	2431
Nufsfjord	590	1090	761	735	860	1097	1493
Sund og Næsland	580	1030	372	521	768	1066	2270
Reine	830	1457	784	713	992	1674	2268
Moskenes	} 550	395	53	27	43	176	320
Sørvaagen med Bogen		712	665	667	766	884	1021
Aa—Evenstad	330	719	804	634	450	510	751

Belægget procentvis i de forskjellige grupper af vær fremgaar af tabel 21.

Tabel 21.

Strækning	Fiskere indskrevne 16de mars 1903	1904	1905	1906	1907
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
Raftsundet	5.7	3.7[2])	8.0[1])	2.7[1])	—
Brettesnes—Hopen	39.4	48.2	44.1	27.0	9.2
Henningsvær	9.7	8.2	8.4	9.2	8.5
Øerne—Ure	15.1	11.5	11.2	17.7	21.6
Brandsholmen—Sund	17.4	17.1	17.4	27.7	39.1
Reine—Lofotodden	12.7	11.3	10.9	15.6	21.6

[1]) Risvær.
[2]) Risvær og Svellingen.

Om rorbodernes og logihusenes antal henvises til tabel 22.

Tabel 22.

Sted	Rorboder og logihuse							
	Rorboder tilhørende					Logihuse		Husrum til ialt
	Vær-eieren	Fiskere	Andre	Ialt	Rummer antal mand	Antal	Rummer antal mand	
Risvær	17	—	—	17	188	—	—	188
Brettesnes	2	—	—	2	24	12	260	284
Skroven med Gulbrandsø	129	38	24	191	1718	18	180	1898
Skjoldvær	12	—	—	12	160	2	40	200
Østnesfjorden	73	11	—	84	1385	81	1600	2985
Svolvær	98	2	1	101	1000	75	1100	2100
Osan	—	1	—	1	12	2	60	72
Kabelvaag	17	22	28	67	1560	16	200	1760
Storvaagen	86	20	10	116	1480	7	156	1636
Ørsvaag	30	7	2	39	350	—	—	350
Kjøndvik	29	1	—	30	300	—	—	300
Ørsnes	40	—	—	40	405	—	—	405
Hopen	68	—	—	68	760	—	—	760
Kalle	70	—	—	70	750	1	20	770
Guldvigen	7	—	—	7	80	1	15	95
Festvaag	30	—	—	30	300	—	—	300
Sauøen, Skaten og Engø	68	—	—	[1]) 68	450	—	—	450
Henningsvær[2])	40	71	122	[2]) 233	2210	12	250	2460
Skokkelvigøerne	19	—	—	19	243	—	—	243
Valbergsoerne	10	—	—	10	70	—	—	70
Stamsund og Svarholt	238	7	4	249	3938	17	756	4694
Æsøen	20	—	—	20	225	—	—	225
Nedre Steine	66	1	1	68	590	1	12	602
Øvre Steine	—	—	—	—	—	6	150	150
Ure	83	—	1	84	1054	10	166	1220
Brandsholmen, Mortsund og Sandsund	71	11	8	90	1119	2	66	1185
Balstad	152	11	12	175	1852	6	70	1922
Nufsfjord og Strømø	103	—	5	108	1065	9	140	1205
Næsland	16	—	—	16	200	5	36	236
Sund, Møllerodden og Solø	83	—	—	83	846	12	168	1014
Havnø	47	1	2	50	486	2	12	498
Olenilsø, Sakariasø og Topø	30	1	—	31	305	3	17	322
Reine	65	—	3	68	640	3	80	720
Moskenes	31	4	—	35	360	—	—	360
Sørvaagen med Bogen	68	11	4	83	850	1	30	880
Aa og Tind	86	—	2	88	875	1	20	895
Evenstad	15	—	—	15	150	—	—	150
Ialt	2019	220	229	2468	28000	315	5604	33604

[1]) Af anførte 68 rorbodrum er for tiden 15 ubeboelige.
[2]) Af anførte 241 rorbodrum er for tiden 13 ubeboelige og ikke medtaget ved udregningen af det antal mand, der rummes.

Fra Østlofotværene foreligger ikke nogen beretning om vand, rorbod og renslighedsforholdene af den grund, at der formedelst det feilslagne fiske saagodtsom intet belæg af fiskere var. Saasnart normale forholde med hensyn til fisket igjen indtræder, vil de i tidligere beretninger paapegede mangler, der ikke er afhjulpne, igjen gjøre sig gjældende.

Efter omstændighederne var renslighedsforholdene i Vestlofotværene nogenlunde tilfredsstillende.

Om gravning af brønd fra Olenilsøen og anlæg af ledning fra Mølleelven ved Reine gjentages kravene paa det sterkeste.

Omstaaende tabel 23 oplyser om det procentvise forhold mellem belægget i de anførte værgrupper og det i disse opfiskede parti.

Tabel 23.

Strækning	Det procentvise forhold mellem fiskernes antal og det opfiskede kvantum															
	1900		1901		1902		1903		1904		1905		1906		1907	
	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Raftsundet	—	—	2.0[1])	0.4	1.4[2])	0.8	5.7	4.3	3.7[3])	15.0	8.0[1])	2.0	2.7[1])	0.9	—	—
Brettesnes—Hopen	33.1	11.2	30.9	18.4	40.0	51.3	39.4	39.3	48.2	41.1	44.1	6.8	27.0	2.6	9.2	0.3
Henningsvær	11.3	2.8	11.6	14.2	12.0	7.4	9.7	9.1	8.8	6.1	8.4	3.7	9.2	2.5	8.5	0.4
Øerne—Ure	19.1	8.3	15.1	20.7	41.8	14.8	15.1	9.5	11.5	8.0	11.2	6.9	17.8	14.8	21.6	2.9
Brandsholmen—Sund ..	22.9	42.5	24.1	31.0	19.9	12.1	17.4	21.6	17.1	16.4	17.4	31.6	27.7	46.6	39.1	58.7
Reine—Lofotodden	13.6	35.2	16.3	15.3	11.9	13.6	12.7	16.2	11.3	13.4	10.9	49.0	15.6	32.6	21.6	37.7
Østenfor Henningsvær .	33.1	11.2	32.9	18.8	41.4	52.1	45.1	43.6	51.9	56.1	52.1	8.8	29.7	3.5	9.2	0.3
Vestenfor Henningsvær	55.6	86.0	55.5	67.0	46.6	40.5	45.2	47.3	39.9	37.8	39.5	87.5	61.1	94.0	82.3	99.3

[1]) Risvær.
[2]) Raftsundet og Risvær.
[3]) Risvær og Svellingen.

Efterfølgende tabel 24 viser, hvorledes fiskerne fra de forskjellige herreder var fordelte i Lofotens fiskevær.

Tabel 24.

Fra hvilket prestegjeld eller by	Risvær og Raftsundet	Brettesnes	Skroven	Østnesfjorden	Svolvær	Kabelvaag	Storvaagen	Ørsvaag	Ørsnes	Hopen og Kalle	Henningsvær	Skokkelvigøerne	Stamsund	Steine	Ure	Mortsund og Brandsholmen	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Moskenes	Sørvaagen	Aa	Tilsammen
Bergen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65	—	—	17	—	—	—	—	82
N. Bergenh. amt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	—	—	—	—	—	—	—	33
Herø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	13
Ørsten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Aalesund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64	50	—	9	—	—	—	—	123
Norddalen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Borgund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
Kristiansund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—	—	25	30	—	—	—	87
Edø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	9
Trondhjem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	16	—	—	—	—	20
Statsbygden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	95	—	—	—	—	—	—	5	8	—	—	—	—	108
Ørlandet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50
Frøien	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Hitteren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—	19
Bjugn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—	9	—	41
Aafjorden	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	20	—	—	6	—	—	—	—	—	4	—	11	—	45
Bjørnør	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	24	—	12	—	—	—	—	—	45
Frosta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	5	—	—	—	15
Beitstaden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	5
Ytterøen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Stenkjær	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5
Namsos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	—	—	—	—	—	17
Flatanger	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	5	11

Nærø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	5	—	—	—	6	—	16	12	—	—	—	50
Kolvereid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	8	14	5	—	—	—	—	—	4	—	36
Leka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	121	22	—	—	—	9	—	—	3	—	160
Bindalen	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3	18	27	8	38	—	52	4	—	—	—	153
Vik	—	—	—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	8	34	8	35	5	—	16	57	8	13	—	224
Brønnø	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	21	—	16	4	20	6	62	—	18	258	4	25	5	499
Vega	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	12	—	—	—	351	4	—	5	4	25	4	409
Velfjorden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	4	—	71	10	123
Alstahaug	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	106	—	85	—	5	—	5	4	3	134	11	26	10	389
Herø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	—	22	—	9	—	11	—	9	20	7	—	4	126
Tjøtta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59	—	18	—	4	9	15	5	4	208	12	280	251	865
Vefsen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	5	—	—	—	—	5	6	5	9	20	—	24	15	118
Mo	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	15	—	—	13	13	47
Hemnes	—	—	—	—	—	24	15	26	—	—	—	—	8	—	—	9	—	—	14	10	—	15	3	124
Nesne	—	—	—	—	—	12	97	—	—	—	11	—	36	9	20	7	6	3	12	—	12	19	5	249
Lurø	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	31	10	8	78	—	—	—	—	—	139
Rødø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	4	13	17	13	218	6	9	—	4	4	293
Melø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	60	—	67	5	5	5	8	—	157
Gildeskaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	108	—	—	—	24	114	13	6	68	51	23	147	101	655
Beieren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	6	—	—	45	7	20	49	137
Bodø	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	5	10	5	9	—	—	43
Bodin	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—	61	11	8	10	—	6	5	21	10	169
Skjerstad	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	16	—	4	—	—	—	—	20	—	10	—	—	—	58
Fauske	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	29	—	4	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	41
Saltdalen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	10	6	11	20	—	—	5	—	18	7	83
Kjærringø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	79	—	—	45	—	—	3	—	—	141
Folden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	86	23	184	—	30	231	30	—	6	—	15	605
Steigen	—	—	8	—	—	3	—	—	85	26	82	—	238	—	4	22	—	54	—	—	16	19	—	557
Hammerø	—	—	59	—	—	—	—	—	10	5	—	—	92	17	23	—	—	109	171	35	13	—	—	534
Lødingen	—	14	—	—	19	—	—	—	—	—	6	—	12	—	10	—	10	43	75	178	18	—	—	385
Tysfjorden	—	31	—	—	4	—	—	—	—	—	10	—	—	8	—	—	—	36	16	47	—	—	15	167
Ofoten	—	—	—	—	4	20	8	—	—	—	9	—	16	—	—	57	9	12	113	81	—	12	—	341
Hadsel	—	20	4	66	18	—	—	12	—	23	53	—	44	5	146	122	151	9	68	115	23	2	—	881
Sortland	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61	9	104	63	25	—	—	27	9	—	—	302
Bø	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	4	—	—	6	13	—	—	73	—	—	—	104
Dverberg	—	12	—	—	—	20	4	—	—	—	—	—	24	—	28	—	54	—	36	51	13	—	4	246
Øksnes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	5	—	12	—	—	—	23
Værø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	18
Flakstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	241	452	336	55	183	211	1 483

Tabel 24 (forts.)

Fra hvilket prestegjeld eller by	Risvær og Raftsundet	Brettesnes	Skroven	Østnesfjorden	Svolvær	Kabelvaag	Storvaagen	Ørsvaag	Ørsnes	Hopen og Kalle	Henningsvær	Skokkelvigøerne	Stamsund	Steine	Ure	Mortsund og Brandsholmen	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Moskenes	Sorvaagen	Aa	Tilsammen
Buksnes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	213	54	148	289	600	89	9	—	—	—	—	1 402
Borge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	27	122	—	—	17	54	17	—	—	—	—	—	297
Gimsø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	113	—	5	—	—	—	—	10	5	16	4	—	—	153
Vaagan	—	63	95	101	57	45	23	17	35	1	115	—	6	—	9	31	26	11	22	57	25	4	—	743
Kvæfjord	—	—	—	—	—	78	—	—	—	—	6	—	3	—	—	35	24	87	59	42	—	—	—	334
Ibbestad	—	—	23	—	29	—	8	—	—	—	378	—	362	10	53	25	225	—	122	41	—	—	—	1 276
Trondenes	—	4	—	—	48	23	4	—	—	—	6	—	77	—	20	200	6	—	250	62	—	—	—	700
Bjarkø	—	—	3	—	8	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	58	4	—	—	—	93
Berg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	4	—	8	—	8	—	—	—	—	46
Tranø	—	3	4	—	6	6	—	—	—	12	200	—	94	28	46	66	242	—	16	9	—	4	—	736
Maalselven	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	5	—	—	—	5	—	5	—	—	—	21
Lenviken	—	—	—	—	32	9	—	—	—	—	—	—	244	51	100	55	47	—	86	42	16	9	—	691
Balsfjorden	—	—	14	—	12	26	5	—	18	—	—	—	58	14	45	41	23	—	67	—	4	—	5	332
Salangen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35
Tromsøsundet	—	—	—	—	3	49	—	—	11	—	4	—	56	—	20	26	36	—	75	26	4	—	—	310
Malangen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	15
Tromsø	—	—	—	—	—	4	—	—	12	4	6	—	32	—	25	8	42	—	74	31	—	—	—	238
Lyngen	—	—	62	—	2	—	—	—	—	—	—	—	274	—	16	42	39	8	50	38	—	12	—	543
Karlsø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—	—	53	—	—	16	95	—	8	6	—	—	—	218
Skjærvø	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	45	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	60
Talvik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	12
Tanen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4
Maasø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	6
Vardø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	6
Loppen, Øksfjord	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
																								20 166

IV. Fartøierne vedkommende.

a. Ankomst og afreise samt flytninger inden opsynsdistriktet.

Allerede tidlig paa vinteren fremmødte et større antal kjøbefartøier, hvoraf endel tog havn i Østlofoten for at afvente fiskets begyndelse, som imidlertid artede sig slig, at de snart maatte flytte til Vestlofoten, hvorhen de senere ankomne ogsaa seilede. Havnene dersteds blev sterkt overfyldte, særlig var trængselen stor i Sund, da der i begyndelsen af april var samlet over halvandet hundrede kjøbefartøier foruden en mængde fiskefartøier og baade. Sammenviklingen af ankere og kjettinger hindrede da de lastede fartøier i at optage fortøiningerne, af hvilken grund henvendelse blev gjort til havnedirektøren om dykkerhjælp med det resultat, at dykkerskibet „Sterkodder" ankom til assistance. Fra 7de til 11te april arbeidedes fra dykkerskibet med opklaring af fortøininger, hvorfor forlangtes en godtgjørelse af fra 5 til 25 kroner efter fartøiernes størrelse og arbeidets vanskelighed. De fleste fartøiførere betalte med beredvillighed for hjælpen, kun enkelte var ufornuftige nok til at vegre sig derfor. Om dykkerhjælpen ikke var erholdt, havde flere fartøier maattet stikke fra sig anker og kjetting, hvormed havnen vilde være bleven ubrugelig, indtil en oprensning kunde foretages.

Den største del af fartøierne fik fuld last, nogle allerede omkring midten af mars. I ugen fra 7de til 13de april fandt den største afseiling sted. Til Finmarken fortsatte endel af de senest ankomne samt de, der solgte den indkjøbte fisk i Lofoten.

I Ure kappedes masten paa en jægt i slutten af februar. Et fartøi fik sammesteds ogsaa skade under forhaling. Forøvrigt blev intet forlis eller havari anmeldt.

Tabel 25 viser antallet af kjøbefartøier ved hver uges slutning i de forskjellige opsynsdistrikter. Tallene i næst sidste rubrik over delestregen betegner antal fartøier østenfor, under delestregen vestenfor og efter denne i Henningsvær.

Tabel 25.

Ugen, som endte	Kjøbefartøier tilstede																
	Raftsundet	Risvær	Brettesnes	Østnesfjorden	Skroven	Svolvær	Vaagene	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Ure	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Sorvaagen	Tilsammen
Jannar 26..	—	—	—	—	2	2	—	2	2	8	—	3	1	1	1	7	$\frac{6}{21}$ 2 = 29
Februar 2..	—	—	—	—	2	6	1	3	7	9	4	9	1	1	1	9	$\frac{12}{34}$ 7 = 53
— 9..	—	—	2	—	2	10	2	27	21	19	12	18	1	3	2	9	$\frac{43}{64}$ 21 = 128
— 16..	—	—	—	—	3	25	1	42	48	36	22	47	4	5	4	9	$\frac{71}{127}$ 48 = 246
— 23..	—	—	5	—	2	35	3	47	42	42	26	64	12	15	6	10	$\frac{92}{175}$ 42 = 309
Mars 2. . . .	—	—	12	—	2	42	4	47	55	45	26	71	15	19	6	10	$\frac{107}{192}$ 55 = 354
— 8. . . .	—	—	13	—	1	40	3	53	60	47	26	69	16	20	8	12	$\frac{110}{198}$ 60 = 368
— 16. . . .	—	—	5	1	1	20	—	7	20	35	17	63	37	91	85	40	$\frac{34}{368}$ 20 = 422
— 23. . . .	—	—	3	1	1	6	—	7	20	14	5	68	47	113	96	57	$\frac{18}{400}$ 20 = 438
— 30. . . .	—	—	1	1	1	3	—	4	7	4	5	73	58	130	87	53	$\frac{10}{410}$ 7 = 427
April 6. . . .	—	—	—	1	1	3	—	—	—	5	4	47	37	150	81	48	$\frac{5}{372}$ 0 = 377
— 12. . . .	—	—	—	—	—	4	—	—	—	6	5	13	18	64	36	33	$\frac{4}{175}$ 0 = 179
— 20. . . .	—	—	—	—	1	5	—	—	2	6	3	8	1	12	8	18	$\frac{6}{56}$ 2 = 64
— 26. . . .	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	3	1	4	—	7	$\frac{1}{15}$ 2 = 18

Antallet af kjøbefartøier ved hver halve maaned i de sidste 10 aar vil sees af tabel 26.

Tabel 26.

Maaned	Tid	Antal kjøbefartøier tilstede									
		1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907
Januar...	Midten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Februar..	Begyndelsen	30	70	100	60	26	51	21	11	50	50
	Midten	200	180	200	110	160	100	115	50	155	240
Mars	Begyndelsen	420	350	300	240	300	147	208	257	220	350
	Midten	550	422	360	280	350	303	287	284	300	420
	Slutningen	450	400	381	300	300	378	269	232	334	427
April	Slutningen										
	af 1ste uge	380	340	299	280	260	348	226	191	339	370
	- 2den „	290	200	216	180	160	212	191	155	325	170
	- 3die „	100	72	85	44	90	130	128	35	171	60
	- 4de „	—	—	—	—	—	32	37	14	35	18

Opgaver over de tilstedeværende fartøier 16de mars foreligger i tabel 27. I denne er, foruden kjøbefartøier, medtaget logifartøier og fartøier i oplag.

Tabel 27.

Fortegnelse

over kjøbefartøier optegnede i Lofoten den 16de mars 1907.

By eller fogderi	Dampskib	Skonnert eller galeas	Slup	Jagt	Jægtgaleas eller jægt	Skøite	Samtlige fartøiers: Antal	Samtlige fartøiers: Besætning	Samlet drægtighed i tons	Gjennemsnit af: Besætning pr. fartøi	Gjennemsnit af: Drægtighed i tons	Logifartøier eller fartøier i oplag
A. By.												
Haugesund	1	—	2	—	—	—	3	24	284	8.0	95	—
Bergen	4	6	—	12	—	—	22	145	1696	6.6	77	1
Florø	1	—	—	—	—	—	1	13	122	13.0	122	—
Aalesund	2	2	7	2	3	1	17	99	1237	5.8	73	—
Kristiansund	—	16	11	37	—	2	66	342	3487	5.2	53	—
Trondhjem	—	1	3	3	11	—	18	88	901	4.9	50	—
Levanger	—	—	—	—	1	—	1	4	32	4.0	32	—
Stenkjær	—	—	—	—	1	—	1	5	42	5.0	42	—
Namsos	—	3	—	2	2	—	7	13	173	1.9	25	—
Mosjøen	—	—	—	—	—	1	1	2	15	2.0	15	—
Bodø	—	—	—	2	—	—	2	10	88	5.0	44	—
Narvik	—	—	—	1	—	—	1	5	41	5.0	41	—
Tromsø	—	—	2	3	1	—	6	24	255	4.0	43	—
Tilsammen	8	28	25	62	19	4	146	774	8373	5.3	57	1
B. Fogderi.												
Søndhordland	—	1	1	5	—	—	7	35	350	5.0	50	—
Hardanger og Voss	—	2	2	16	—	—	20	96	967	4.8	48	—
Sogn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Nordmøre	—	—	—	5	—	—	5	28	280	5.6	56	—
Fosen	—	1	8	26	9	6	50	225	1911	5.5	38	1
Ørkedalen	—	—	—	—	2	—	2	12	126	6.0	63	—
Inderøen	—	—	—	3	5	—	8	36	362	4.5	45	—
Namdalen	—	1	1	3	1	2	8	35	321	4.4	40	—
Søndre Helgeland	—	3	—	15	16	12	46	208	2239	4.5	49	—
Nordre Helgeland	—	—	—	3	1	—	4	18	180	4.5	45	3
Salten	—	5	3	65	6	18	97	442	3862	4.6	40	4
Lofoten og Vesteraalen	1	—	2	9	6	3	21	93	905	4.4	43	17
Senjen og Tromsø	—	2	1	18	1	6	28	128	1138	4.7	190	4
Tilsammen	1	15	18	168	47	47	296	1356	12641	4.6	43	30
Fra landet ialt	9	43	43	230	66	51	442	2130	21014	4.8	48	31

Det gjennemsnitlige antal kjøbefartøier fra de forskjellige byer og fogderier i de sidste 5 aar findes anført i tabel 28 og tabel 29.

Tabel 28.

By	Fartøier tilstede				
	1903	1904	1905	1906	1907
Kristiania	—	1	—	—	—
Stavanger	—	—	—	—	—
Haugesund	—	—	—	—	3
Bergen	22	13	16	23	22
Florø	—	—	—	—	1
Aalesund	9	4	8	9	17
Molde	—	—	—	1	—
Kristiansund	42	23	25	43	66
Trondhjem	13	14	13	20	18
Levanger	—	—	1	—	1
Stenkjær	3	1	4	—	1
Namsos	—	3	1	1	7
Mosjøen	—	—	—	—	1
Bodø	2	1	3	3	2
Narvik	—	2	1	2	1
Tromsø	1	—	—	—	6
Fra byerne ialt	92	62	72	102	146

Tabel 29.

Fogderi	Fartøier tilstede				
	1903	1904	1905	1906	1907
Søndhordland	12	14	12	7	7
Hardanger og Voss	8	15	12	10	20
Nordhordland	—	—	—	—	—
Sogn	—	—	—	—	—
Søndmør	1	—	—	—	—
Romsdal	1	—	—	—	—
Nordmør	8	6	1	2	5
Ørlandet og Fosen	26	26	31	31	50
Trondhjemsfjorden	6	7	3	6	10
Namdalen	4	4	3	7	8
Helgeland	48	42	35	35	50
Salten	84	81	92	83	70
Lofoten og Vesteraalen	22	18	23	18	21
Senjen og Tromsø	2	5	6	6	28
Fra landdistrikterne ialt	222	218	218	205	296

Tabellerne 30 og 31 viser fartøiernes antal i de forskjellige fiskevær 16de mars 1907 og deres procentvise antal i de sidste 5 aar.

Tabel 30.

Fiskevær	Antal fartøier tilstede den 16de mars 1907							
	Dampskib	Skonnert eller galeas	Slup	Jagt	Jægtgaleas eller jægt	Skøite	Logifartøi eller fartøi i oplag	Antal
Brettesnes	—	—	1	3	1	—	—	5
Skroven	1	—	—	—	—	—	1	2
Svolvær	—	—	—	12	1	5	5	23
Østnesfjorden	—	1	—	—	—	—	—	1
Ørsvaag	—	2	—	4	—	—	—	6
Hopen	—	—	—	—	—	1	1	2
Henningsvær	—	2	1	15	2	2	—	22
Stamsund	—	2	—	18	5	4	—	29
Steine	—	—	1	2	1	—	—	4
Ure	—	2	1	10	1	3	—	17
Mortsund	—	3	4	16	6	2	12	43
Balstad	—	6	3	12	10	1	2	34
Nufsfjord	1	3	6	14	10	6	—	40
Sund	3	8	7	57	12	8	6	101
Reine	4	8	14	41	8	11	1	87
Sørvaagen	—	2	3	12	6	6	2	31
Moskenes	—	4	2	14	3	2	1	26
Tilsammen	9	43	43	230	66	51	31	473

Tabel 31.

Strækning	Kjøbefartøier tilstede 16de mars				
	1903	1904	1905	1906	1907
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Raftsundet	9.2	13.2	10.4	3.3	—
Brettesnes—Hopen	54.1	57.9	24.0	9.1	8.2
Henningsvær	11.5	10.0	6.5	6.4	4.6
Øerne—Ure	15.0	9.3	11.7	17.6	10.7
Brandsholmene—Nufsfjord	5.1	4.3	11.4	28.3	24.7
Næsland—Lofotodden	5.1	5.3	36.0	35.3	51.8
Østenfor Henningsvær	63.3	71.1	34.4	12.5	8.2
Vestenfor Henningsvær	25.2	18.9	59.1	81.1	87.2
Antal tilstede i Østnesfjorden	21	1	2	—	1
Antal tilstede i Raftsundet	29	37[2])	34[1])	11[1])	—

[1]) Risvær.
[2]) Risvær og Svellingen.

Antallet og gjennemsnitsprocenten af hver klasse fartøier i de sidste 10 aar vil sees af nedenstaaende tabel 32.

Tabel 32.

Aar	Antal fartøier tilstede 16de mars															
	Dampskib		Bark, brig, skonnert, galeas		Slup		Jagt		Jægtgaleas eller jægt				Skøite		Ialt	Drægtighed gjennemsnitlig i tons
									Kjober		Bygdefårs					
	Antal	pct.	Antal	pct.	Antal	pct.	Antal	pct.	Antal	pct.	Antal	pct.	Antal	pct.		
1898	6	1.1	42	7.6	37	6.7	323	58.3	78	14.1	2	0.3	66	11.9	554	53
1899	5	1.2	35	8.2	37	8.7	233	54.8	68	16.0	2	0.5	45	10.6	425	62
1900	2	0.6	26	7.1	31	8.5	198	54.4	59	16.2	1	0.3	47	12.9	364	51
1901	—	—	16	5.5	24	8.2	173	59.0	42	14.3	—	—	38	13.0	293	49
1902	5	1.4	20	5.8	24	7.0	205	60.0	53	15.5	—	—	35	10.3	342	49
1903	2	0.6	23	7.3	26	8.3	183	58.3	42	13.4	—	—	38	12.1	314	48
1904	1	0.3	17	6.1	19	6.8	172	61.4	38	13.6	—	—	33	11.8	280	45
1905	3	1.0	16	5.5	24	8.3	170	58.6	40	13.8	—	—	37	12.8	290	47
1906	5	1.6	16	5.2	26	8.5	180	58.6	38	12.4	—	—	42	13.7	307	46
1907	9	2.0	43	9.7	43	9.7	230	52.1	66	14.9	—	—	51	11.6	442	48

b. Handel.

Tabel 33 giver oversigt over handelen fra kjøbefartøierne udenfor indkjøbet af fiskevarer.

Tabel 33.

Hjemsteder	Samtlige kjøbefartøiers antal	Antal fartøier med handel										
		Ialt	Varernes art									
			Manufakturvarer	Kolonialvarer	Almindelig krambodhandel	Korn, mel og brødvarer	Fedevarer	Beklædningsgjenstande og skotøi	Fiskeredskaber og taugverk	Agn	Trævarer, ved etc.	Diverse
Haugesund	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bergen	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Søndhordland	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Florø	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hardanger og Voss	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aalesund	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristiansund	66	1	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—
Nordmøre	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trondhjem	18	2	—	1	—	2	1	—	—	—	—	—
Fosen	50	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Ørkedalen	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Levanger	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stenkjær	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Namsos	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inderøen	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Namdalen	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Søndre Helgeland	46	14	—	12	2	6	7	4	9	2	2	1
Mosjøen	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nordre Helgeland	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Salten	97	9	—	7	2	4	6	—	5	—	1	—
Bodø	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lofoten og Vesteraalen	21	7	—	3	1	1	3	—	4	1	—	—
Narvik	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Senjen og Tromsø	28	1	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—
Tromsø	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ialt		35	—	25	5	13	20	5	20	3	3	1

I de foregaaende fire sidste aar var handelsfartøiernes antal henholdsvis 34, 50, 70 og 39.

V. Andre næringsdrivende.

(Ved opsynschef Johan C. V. Fleischer).

Tabel 34 viser antallet af andre fremmede næringsdrivende under fisket ivinter.

Tabel 34.

Beskjæftigelse	Andre fremmede næringsdrivende tilstede den 28de mars 1907																					
	Risvær	Brettesnes	Skroven	Østnesfjorden	Svolvær	Kabelvaag	Storvaagen	Ørsvaag	Ørsnes	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Steine	Ure	Mortsund	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Moskenes	Sørvaagen	Aa	Ialt
Handlende	—	1	1	—	9	14	2	—	—	—	1	5	2	2	6	35	4	31	24	—	11	1	149
Urmagere	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	2	2	3	—	1	2	1	1	—	15
Guld- og sølvarbeidere	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1	-	4
Andre haandverkere	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	2	2	1	—	3	3	7	2	—	2	9	—	35
Fotografer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	3	—	1	1	—	1	—	9
Gravører	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	-	—	1	4
Arbeidere	—	—	7	2	5	4	3	4	4	8	5	36	9	11	157	85	6	—	10	6	4	9	375
Betjente og tjenere	—	2	6	1	6	16	—	—	1	2	22	11	10	4	7	41	21	36	41	5	22	5	259
Flækkere	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	7	2	—	—	5	7	—	6	2	—	—	—	32
Hovedkjøbere	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	4	5	3	5	10	20	3	17	23	4	14	5	116
Spiseverter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	5
Musikanter	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	5
Kunstnere	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7
Kvaksalvere	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Lever- og rognkjøbere	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	9	2	5	7	25	10	38	10	5	8	4	126
Uden fast arbeide	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	2	—	2	1	41	5	—	5	12	—	—	—	86
Fiskekjøbere	—	—	3	—	1	—	1	—	—	—	5	11	5	3	5	16	2	8	1	4	9	5	79
Trandampere	—	—	7	—	10	9	5	—	—	—	17	7	—	—	21	30	10	49	44	5	8	10	232
Agenter	—	—	—	—	12	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	—	—	2	—	21
Tilsammen	—	4	25	6	62	54	13	4	5	10	71	94	36	34	265	281	63	199	171	32	90	41	1560

Antallet af fremmede næringsdrivende for hvert af de sidste 10 aar vil sees i tabel 35.

Tabel 35.

Haandtering	Antal fremmede næringsdrivende									
	1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907
Handlende ...	252	210	129	142	176	126	181	225	213	149
Uhrmagere ...	15	18	13	16	16	10	9	13	14	15
Guld- og sølvarbeidere ...	2	—	—	—	2	—	—	2	1	4
Andre haandverkere.....	74	61	53	48	54	40	37	36	51	35
Fotografer....	14	15	6	10	11	7	7	10	11	9
Arbeidere	304	225	205	172	278	168	129	85	342	375
Flækkere.....	15	24	31	45	38	21	11	18	44	32
Hovedkjøbere .	195	188	149	149	127	99	59	101	110	116
Spiseverter ...	38	21	16	15	18	7	14	10	9	5
Musikanter ...	11	9	3	15	12	14	10	—	6	5
Kunstnere	13	9	7	10	9	11	4	13	8	7
Gravører	—	—	—	1	3	3	2	—	1	4
Betjente og tjenere	220	205	196	193	232	208	224	179	219	259
Kvaksalvere ..	4	1	2	1	1	1	—	2	4	1
Lever- og rognkjøbere.....	73	187	89	73	62	86	101	100	148	126
Fiskekjøbere ..	27	65	36	48	47	45	57	42	64	79
Trandampere .	70	113	174	162	133	150	155	154	203	232
Uden fast arbeide.......	24	16	13	28	30	20	8	49	66	86
Agenter og handelsreisende.	—[1]	—[1]	—[1]	4	14	23	14	19	34	21
Ialt	1351	1367	1122	1132	1273	1039	1022	1058	1548	1560

[1]) Ikke medtagne i disse aar.

Antallet er som det vil sees lidt større end ifjor og betydelig større end i de nærmest foregaaende aar.

Tabel 36 viser arten af den handel, som de pr. 28de mars tilstedeværende tilreisende handlende drev.

Tabel 36.

Varernes art	Af de tilreisende handlende solgte																					
	Risvær	Brettesnes	Skroven	Østnesfjorden	Svolvær	Kabelvaag	Storvaagen	Ørsvaag	Ørsnes	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Steine	Ure	Mortsund	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Moskenes	Sørvaagen	Aa	Ialt
Fedevarer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	4
Frugt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	—	3
Manufakturvarer	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	4	2	—	—	—	11
Beklædn.gjenstande	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	6	2	8	10	—	6	1	37
Fedevarer og do.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Manufakturv. og do.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Kolonialvarer og fiskeredskaber	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—	4	—	—	—	—	—	—	—	9
Jernvarer og bliktøi	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	4
Staalvarer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	2
Trævarer, ved etc.	—	—	—	—	—	11	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
Uhre (maskiner)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	1	—	—	—	7
Bøger	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	5	—	—	—	—	10
Guld- og sølvsager	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	1	—	5
Modevarer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kortevarer	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	4
Agn (skjæl)	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	6	1	—	2	—	28
Trikotage	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	2	—	—	—	6
Brødvarer	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Optiske varer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bundtmagere	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skotoi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Ialt	—	1	1	—	9	14	2	—	—	—	1	5	3	2	6	35	4	30	24	—	11	1	149

Omsætningen for kassehandlerne betegnes som god i Sørvaagen, Reine, Sund og Balstad. For Stamsund faa handlende og liden omsætning. I Østlofoten pakkede kassehandlerne ikke ud, men de fastboende handelsmænd i Kabelvaag og Svolvær antages at have havt en meget god omsætning saavel ved fiskernes ankomst som ved deres hjemreise. Fra Henningsvær klages ikke blot over liden omsætning, men tillige over, at der kun hos et faatal af fiskere opnaaedes fuld dækning for varer, der ved fiskets begyndelse var leverede paa kredit.

Tabel 37 viser rettighedernes antal og stederne for det lovlige salg af spirituøse drikkevarer i de sidste 10 aar.

Tabel 37.

Fiskevær	Handel med spirituøse drikke			
	Brændevin	Vin	Øl	Antal rettigheder
Risvær	1	1	—	2
Svolvær	—	1[1]	1[1]	1
Kabelvaag	—	2[1]	2[1]	2
1907 Ialt	1	4	3	5
1906	1	4	3	5
1905	1	4	4	5
1904	1	4	4	5
1903	3	5	5	8
1902	3	6	7	10
1901	3	6	7	10
1900	3	6	6	9
1899	3	8	8	11
1898	3	5	5	8

[1]) 1 hotel med indskrænket ret til udskjænkning.

VI. Veiret.

a. Landliggedage.

Det antal dage fra og med 16de januar til og med 26de april, hvorpaa veiret tildels eller ganske hindrede redskabstrækning, findes anført i tabel 38.

Tabel 38.

Maaned	Landliggedage paa grund af veiret 16de januar—26de april (101 dage) 1907			
	Østlofoten		Vestlofoten	
	Hele	Delvise	Hele	Delvise
Januar	5	2	6	1
Februar	13	2	12	4
Mars	5	3	6	4
April	0	1	1	1
Ialt	23	8	25	10
1907	31		35	
1906	42		47	
1905	25		33	
1904	27		41	
1903	46		56	
1902	37		45	
1901	39		48	
1900	39		46	
1899	38		44	
1898	48		43	

Fra fiskets begyndelse til udgangen af den første uge i mars var storm — mest fra SV til NV — fremherskende med megen nedbør, afveklende sne og regn. Det var derfor kun med lange mellemrum, at en og anden sjøveirsdag i denne tid indtraf. Resten af mars maaned forløb derimod med meget faa landliggedage og i april var veiret usedvanlig smukt.

Til sammenligning med tidligere aar indtages tabel 39.

Tabel 39.

Aar	Hele og delvise uveirsdage fra 16de januar til fiskets ende				
	Januar	Februar	Mars	April	Ialt
1898	11 / 14	15 / 15	12 / 12	2 / 2	40 / 43
1899	7 / 8	14 / 18	14 / 15	3 / 3	38 / 44
1900	5 / 8	14 / 14	16 / 18	4 / 6	39 / 46
1901	6 / 8	14 / 16	15 / 17	4 / 7	39 / 48
1902	5 / 7	12 / 15	15 / 15	5 / 8	37 / 45
1903	7 / 11	19 / 20	15 / 18	5 / 7	46 / 56
1904	6 / 11	7 / 12	12 / 12	2 / 6	27 / 41
1905	3 / 4	16 / 14	3 / 8	3 / 7	25 / 33
1906	5 / 5	11 / 14	13 / 15	13 / 13	42 / 47
1907	7 / 7	15 / 16	8 / 10	1 / 2	31 / 35

Anm. Over stregen gjælder Østlofoten, under stregen Vestlofoten.

Tabel 40 viser trækningsdagenes antal i de forskjellige vær.

Tabel 40.

Fiskevær	Antal trækningsdage fra 16de januar til 26de april (101 dage) 1907				
	Januar	Februar	Mars	April	Sum
Skroven	$7\frac{6}{1}$	$10\frac{6}{4}$	$11\frac{8}{3}$	$12\frac{7}{5}$	$\frac{27}{13}=40$
Svolvær	$7\frac{5}{2}$	$10\frac{9}{1}$	$16\frac{13}{3}$	$17\frac{17}{0}$	$\frac{44}{6}=50$
Vaagene	$4\frac{3}{1}$	$9\frac{9}{0}$	$17\frac{14}{3}$	$20\frac{19}{1}$	$\frac{45}{5}=50$
Ørsvaag—Hopen	$7\frac{3}{4}$	$9\frac{3}{6}$	$17\frac{13}{4}$	$20\frac{19}{1}$	$\frac{38}{15}=53$
Henningsvær	$5\frac{3}{2}$	$10\frac{5}{5}$	$18\frac{13}{5}$	$21\frac{17}{4}$	$\frac{38}{16}=54$
Stamsund—Ure	$8\frac{5}{3}$	$10\frac{4}{6}$	$17\frac{14}{3}$	$17\frac{16}{1}$	$\frac{41}{11}=52$
Balstad	$6\frac{6}{0}$	$12\frac{7}{5}$	$20\frac{16}{4}$	$20\frac{18}{2}$	$\frac{47}{11}=58$
Nufsfjord—Sund	$5\frac{5}{0}$	$8\frac{5}{3}$	$17\frac{13}{4}$	$22\frac{21}{1}$	$\frac{44}{8}=52$
Reine	$5\frac{3}{2}$	$10\frac{6}{4}$	$19\frac{15}{4}$	$20\frac{19}{1}$	$\frac{43}{11}=54$
Sørvaagen	$6\frac{2}{4}$	$13\frac{6}{7}$	$20\frac{14}{6}$	$21\frac{20}{1}$	$\frac{42}{18}=60$

Anm. Over stregen hele og under stregen delvise trækningsdage.

Sjøveirsdagenes antal om maaneden fra 16de januar indtil fiskets slutning findes for de sidste 5 aar anført i tabel 41.

Tabel 41.

Maaned	Antal sjøveirsdage i aarene 1903—1907									
	Østlofoten					Vestlofoten				
	1903	1904	1905	1906	1907	1903	1904	1905	1906	1907
Januar	4	3	3	6	6	4	4	2	5	6
Februar	11	19	16	18	10	10	18	15	18	10
Mars	19	20	26	19	16	18	20	26	20	19
April	23	22	17	10	18	23	22	17	10	20

b. Forlis.

Som efterstaaende tabeller udviser var baadforlisenes antal noget mindre end ifjor; men da ved flere af disse hele mandskabet kom bort, blev de forulykkedes tal beklagelig stort.

Redningsskøiterne gjorde under uveiret først paa vinteren adskillig nytte ved indslæbning af baade.

Tabel 42 viser tid og sted for de aarlige baadforlis fra 1898.

Tabel 42.

Aar	Baadforlis																				
		Maaned					Baadforlis														
	Ialt	Januar	Februar	Mars	April	Ubestemt	Raftsundet	Brettesnes	Østnesfjorden	Svolvær	Skroven	Vaagene	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Ure	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Sorvaagen
1898	17	2	6	5	4	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	1	4	—	5	3	—
1899	11	2	2	6	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	2	—	1	—	3
1900	12	2	8	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	1	2	3	3
1901	16	—	14	1	1	—	—	—	—	—	1	—	1	2	1	3	5	1	1	—	1
1902	14	1	4	6	3	—	—	—	—	3	—	—	1	—	3	1	2	—	—	—	4
1903	12	—	1	7	4	—	—	1	—	—	—	2	1	1	—	1	3	—	—	1	2
1904	7	2	—	2	3	—	1	—	—	—	—	—	1	2	1	1	1	—	—	—	—
1905	4	—	2	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—
1906	15	2	4	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	[1] 3	1	—	[1] 5	—	3	1	2
1907	8	1	1	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	1	1	—	2

[1] Heraf 1 forlis i havn.

Tabel 43 viser anledningen til og antallet af omkomne ved forlis og andre ulykkeshændelser under lofotfiskeriet i de sidste 10 aar.

Tabel 43.

Aar	Ialt	Baadforlis								Omkomne ved andre tilfælde	Omkomne	
		Anledning			Tilregnelighed			Antal forliste				
		Under fiskeri	Under reise	Andre tilfælde	Utilregneligt	Kunde være undgaaet	Ubestemt	Reddede	Omkomne		Ialt	I forhold til 100 000
1898	17	11	6	—	13	4	—	50	18	1[3])	19	64
1899	11	9	2	—	7	4	—	37	17	1[4])	18	74
1900	12	9	2	—	10	2	—	39	9	1[5])	10	44
1901	16	16	—	—	14	2	—	55	19	—	19	102
1902	14	13	—	1	8	6	—	48	14	1[5])	15	65
1903	12	10	2	—	9	2	1	26	20	3[2])	23	126
1904	7	4	3	—	5	2	—	16	15	5[6])	20	111
1905	4	3	1	—	1	2	1	12	5	—	5	24
1906	15	12	1	2	10	4	1	52	6	20[7])	26	125
1907	8	5	2	1	9	1	—	16	16	2[1])	18	89

[1]) Faldt overbord fra baad.

[2]) 2 faldt overbord fra baad, 1 faldt gjennem is.

[3]) Faldt udover fjeldet.

[4]) Ved sneskred.

[5]) Faldt udover stenkaie.

[6]) 2 faldt overbord fra baad, 2 druknede i havn, 1 bortskyllet fra land af sjødraget.

[7]) 18 ved sneskred, 2 faldt overbord.

Oplysning om maaden, hvorpaa forlisene foregik, samt aarsagen, forsaavidt den er bekjendt, tilligemed baadenes art findes anført i tabel 44.

Tabel 44.

Aar	Baadforlis																										
	Maaden								Tilregnelig aarsag								Baadenes størrelse										
	Ialt	Fyldt eller kantret af braadsjø	Kuldseiling	Paaseiling	Grundstødt	Skaaret under	Overlastning	Andre maader eller ubekjendt	Ialt	Uopmerksomhed	Dumdristighed	Liden ballast	Slet udstyr	Drukkenskab	Uvidenhed	Andre aarsager	Femboring	Otring	$^1/_2$ femterumming	$^1/_2$ fjerderumming	Trerumming	Kjæks	Jolle	Snedseilsbaad	Skibsbaad	Ubekjendt	Dory
1898	17	8	5	2	—	1	1	—	4	2	—	—	—	—	—	2	—	10	2	2	2	—	—	1	—	—	—
1899	11	2	7	—	—	1	—	1	4	3	—	1	—	—	—	—	—	8	—	2	—	—	—	1	—	—	—
1900	12	3	6	1	—	1	—	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	9	1	—	—	—	—	2	—	—	—
1901	16	10	4	—	—	1	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	14	2	—	—	—	—	—	—	—	—
1902	14	4	9	1	—	—	—	—	6	4	1	1	—	—	—	—	—	10	1	2	—	—	—	1	—	—	—
1903	12	4	4	—	—	—	—	4	3	1	1	—	—	—	—	1	—	8	—	1	—	—	—	3	—	—	—
1904	7	2	1	1	—	—	—	3	2	1	—	—	—	—	—	1	—	6	—	—	—	—	—	1	—	—	—
1905	4	—	1	—	—	1	1	1	4	1	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—
1906	15	3	6	3	—	—	—	3	15	5	—	—	—	—	—	10	—	11	—	3	—	—	—	1	—	—	—
1907	8	4	1	—	—	1	—	2	1	—	—	—	1	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	2	—	—	2

c. Luftens temperatur.

Den største kulde indtraf i sidste uge af januar, forøvrigt var temperaturen forholdsvis høi hele vinteren. En tid faldt temmelig meget sne, men det meste af den blev ikke liggende længe; nedbøren vekslede ofte mellem sne og regn, indtil den fra slutten af mars var høist ubetydelig.

Gjennemsnitstemperaturen for hver uge vil sees af tabel 45.

Tabel 45.

Ugen som endte	Luftens temperatur i Svolvær 1907 (Celsiusgrader)			
	Gjennemsnitlig		I ugens løb	
	Middag	Laveste temperatur	Høieste temperatur	Laveste temperatur
Januar 19	+ 3.0	+ 2.0	+ 5.0	+ 2.0
— 26	+ 0.6	÷ 0.8	+ 7.0	÷ 6.0
Februar 2	÷ 2.8	÷ 5.0	+ 2.0	÷ 7.0
— 9	+ 2.9	+ 0.6	+ 6.0	÷ 2.0
— 16	+ 1.5	÷ 0.1	+ 3.5	÷ 2.0
— 23	÷ 0.3	÷ 3.2	+ 0.5	÷ 6.0
Mars 2	÷ 0.5	÷ 2.8	+ 5.0	÷ 5.5
— 9	+ 3.5	÷ 1.1	+ 9.0	÷ 2.0
— 16	÷ 1.5	÷ 4.5	0.0	÷ 7.0
— 23	+ 4.2	+ 1.2	+ 6.0	+ 1.0
— 30	+ 4.1	+ 2.4	+ 6.0	+ 1.0
April 6	+ 8.1	+ 3.4	+ 11.0	+ 2.0
— 13	+ 6.2	+ 2.1	+ 9.0	÷ 3.0
— 20	+ 3.8	÷ 1.4	+ 6.0	÷ 2.0
— 26	+ 5.3	+ 2.1	+ 8.0	+ 1.0
Middeltemperatur	+ 2.5	÷ 0.3		

Tabel 46 udviser middeltemperaturen ved middagstid i Svolvær i de sidste 5 aar.

Tabel 46.

Tid	Luftens middeltemperatur middag (Celsiusgrader)				
	1903	1904	1905	1906	1907
Januar 16de—31te	+ 2.6	+ 1.4	÷ 0.7	+ 0.1	+ 1.8
Februar 1ste—14de	+ 0.7	÷ 4.1	÷ 3.6	÷ 0.2	+ 0.1
— 15de—sidste	+ 2.5	÷ 0.2	+ 1.4	+ 1.0	+ 0.6
Mars 1ste—15de	+ 4.0	+ 3.2	+ 1.4	÷ 1.9	+ 1.5
— 16de—31te	+ 3.5	+ 2.7	+ 4.7	+ 1.8	+ 2.3
April 1ste—24de	+ 3.5[1]	+ 7.5[2]	+ 5.2[3]	+ 5.2[4]	+ 5.9[5]
Middeltemperaturen	+ 3.5	+ 2.8	+ 2.5	+ 1.4	+ 2.5
Laveste middeltemperatur	+ 0.4	÷ 0.2	÷ 0.8	÷ 2.0	÷ 0.3
Høieste kuldegrad	÷ 7.2	÷ 12.1	÷ 10.0	÷ 10.0	÷ 7.0

[1]) Fra 1ste til 30te april.
[2]) Fra 1ste til 29de april.
[3]) Fra 1ste til 27de april.
[4]) Fra 1ste til 25de april.
[5]) Fra 1ste til 26de april.

d. Vandets temperatur.

Maaling af vandets temperatur blev ikke foretaget i vinter.

VII. Fisket vedkommende.

a. Fiskets gang.

At fiskeindsiget har foregaaet meget tidlig kan med sikkerhed sluttes af de første fiskeforsøgs resultat. Først i januar gav en linetrækning for Sørvaagen 200 skrei og omkring midten af maaneden gjordes ganske pen fangst paa liner overalt i Vestlofoten, ligesom fisk formerkedes helt østover til Kabelvaageggen. Anledning til at nyttiggjøre denne fiskeforekomst blev der imidlertid omtrent ikke hverken i januar eller februar, eftersom redskabstrækning kun med meget lange mellemrum lod sig foretage formedelst det vedholdende uveir, som rasede. Paa de faa sjøveirsdage, der faldt i denne tid, viste sig for Vestlofotværene og Henningsvær at være fisk tilstede, men fangsten var jo for en stor del ødelagt paa de længe overstaaede redskaber.

Da veirforholdene ved februar maaneds udgang bedredes saa meget, at regelmæssig sjødrift kunde foregaa, var fisken forsvundet fra Østlofothavet, hvor den senere heller ikke blev at faa paa noget redskab. I Vestlofoten derimod var udsigterne fremdeles gode og fisket tog sig jevnt op fra Mortsund og vestover. I Stamsunds distrikt foregik da nær land ogsaa nogle dages godt fiske, og det saa ud til, at fisken var seget op paa Gimsøstrømmen; ved Valbergsøerne fik man nemlig optil 250 paa smaagarn. Dette fiske aftog dog meget snart og senere blev det aldeles misligt saavel for Stamsund som paa Urehavet, hvor fisketyngden først paa vinteren var betydelig.

Fra midten af mars kom fisken meget nær land vestover fra Balstad. Den seg saaledes i større mængder op paa Napstrømmen og Islændingen ved Sund. Særlig paa sidstnævnte sted gjordes rig fangst paa alle redskaber ligetil henimod midten af april.

For opsynsdistrikterne fra og med Balstad til og med Sørvaagen blev udbyttet meget godt for linefiskerne. Garnfiskerne var ogsaa gjennemgaaende heldige i Sunds og Reines distrikter, men forøvrigt stod

garnfangsten adskillig under linefangsten. Naar udbyttet blev saavidt jevnt, som tilfældet var, skyldes det den omstændighed, at fisket foregik saa nær land. Trængselen var vistnok stor, da hele fiskerflaaden laa samlet paa saa begrænset omraade, men den korte udror bevirkede, at de forskjellige slags farkoster blev omtrent ligestillet med hensyn til driften. Skulde denne foregaaet paa det almindelige fiskehav, var der uden tvil opstaaet mange vanskeligheder mellem doryfiskerne og de øvrige baadfiskere.

Dampskibes og dæksskøiters deltagelse i fisket er særskilt omhandlet i sidste afsnit af denne beretning.

Saa totalt mislykket som i vinter har østlofotfisket ifølge tidligere beretninger neppe været.

I Østnesfjorden indskrænkede fangsten sig til nogle tusen, som indbyggerne fiskede. Østenfor Skroven blev intet udrettet. De nærmere forhold i de enkelte vær vil fremgaa af det følgende:

Raftsundet, Risvær og Brettesnes. I dette strøg foregik intet fiske.

Skroven. Først paa vinteren fik enkelte smaagarnbaade optil 100 fisk, der dog paa grund af garnenes lange overstaaen i sjøen var næsten ødelagt. Senere oversteg fangsten ikke 10 fisk og ved midten af mars flyttede samtlige baade til Vestlofoten.

Østnesfjorden. Ved Odvær fik linefiskere sidst i januar nogle skrei, forøvrigt formerkedes ikke fisk før den 8de og 9de mars, da de heldigste fangster i Lilandsbugten paa nat- og dagline tilsammen gik op til 350. Senere var intet at faa paa liner og delingen for linehavet ophævedes.

Den 27de mars fiskedes med garn sammesteds 130—425—200, følgende dage gjennemsnitlig 60—70. I april seg den lille fiskestim, som var i fjorden, ind paa Vestpollen, hvor der til midten af maaneden dreves garnfiske med et tarveligt udbytte.

Svolvær. Nogen nævneværdig fangst af skrei foregik ikke for dette fiskevær.

Kabelvaag og Storvaagen. Enkelte linetrækninger i januar gav optil 230 fisk ved eggen; men da veiret senere paa vinteren bedredes, var der paa dette distrikts fiskehav intet at bekomme.

Ørsvaag, Ørsnes, Hopen og Kalle. Fraregnet nogle ubetydelige fangster i januar og i begyndelsen af februar, blev heller ikke for

disse fiskevær noget at udrette og hele baadbelægget flyttede til Vestlofoten.

Henningsvær. Den 19de og den 29de januar fik linebaadene henholdsvis 150 og 80 fisk gjennemsnitlig og den 31te havde nogle skøiter ganske god fangst. Paa de faa sjøveirsdage i februar var fisket aftagende. I begyndelsen af mars fiskedes med smaagarn lidt paa Gimsøstrømmen, men da dette heller ikke blev af nogen varighed, flyttede de fleste baade til Vestlofoten. Kun et faatal af smaabaade laa igjen i været, og endskjønt disse i april opnaaede en liden lot — takket være de høie priser — maa fisket i det hele taget saavel for dette vær som overalt ellers i Østlofoten regnes for totalt mislykket.

Stamsund, Steine og Ure. De prøvesæt med liner, som foretoges i midten af januar nær land, viste, at der var fisk tilstede. Gjennemsnitsfangsten androg sidst i januar og de første dage af februar til 180 paa liner, 240 paa storgarn og 60 paa smaagarn for Stamsund og Steine. Samtidig var den i Ure henholdsvis 400 og 140, og fisk forekom da overalt, mest midt paa fiskehavet. Uveiret hindrede imidlertid fra at følge fisken, og fangsten aftog meget fremover februar for de to førstnævnte vær, noget bedre holdt den sig for Ure.

I dagene fra 28de februar—2den mars blev de linebaade, som havde redskaberne staaende nær land ved Stamsund, jevnt lastede. Samtidig fik man paa garn optil 250 ved Valberg og der saa ud til at være fisk opover hele Gimsøstrømmen, hvorfor alle mand udsatte sit brug der med gode forhaabninger. Skuffelsen blev dog stor. Da trækning fandt sted efter nogle stormdage, hvorunder redskaberne ramponeredes meget, var fisken borte. Senere søgtes forgjæves efter den og udbyttet blev ujevnt og særlig for garnbrugerne misligt.

Balstad og Mortsund. Saavel tidligere fiskeforsøg som særlig linetrækningerne den 16de januar, der paa saltet agn gav fangst fra 150 til 300, gjennemsnitlig 220, viste en ikke ubetydelig fisketyngde; men veirforholdene hindrede indtil maanedens slutning videre sjødrift. Den 30te og 31te januar var fisket for Balstad meget godt — paa smaagarn 150—400 og paa liner 50—600—250. Skøiterne fik disse dage 500—1 300—700. Fisken var da i sig østover og mod land, idet man for Mortsund, hvor den tidligere ikke var formerket, begyndte at fiske bra. Uveiret afbrød derpaa bedriften helt til den 20de februar. Fra denne tid til 10de mars var linefisket for skøiterne og dampskibene gjennemgaaende godt, mindre derimod for otringerne, der ikke vovede sig ilag med den store ansamling af doryer, og garnfisket aftagende, mest smaat.

Efter 11te mars aftog fisket for Mortsund og den østre del af Balstadhavet, medens fisken blev staaende paa det vestre linehav og tillige seg klos mod land ved Svinøen og paa Napstrømmen, hvor der til midten af april foregik et storartet linefiske. Det gode veir, som indtraf i dette tidsrum, og den korte udror bevirkede, at udbyttet især for otringsfiskerne blev saa godt. Garnbrugerne var derimod uheldigere. De vovede ikke at udsætte sine redskaber paa Napstrømmens fælleshav, der fisken stod tættest, og mange maatte gaa over til daglinefiske, mens andre flyttede vestover til Sund.

Udbyttet var bleven endnu bedre, om ikke agnmangel og overdrevent høie priser paa skjælagn havde foraarsaget landligge for manges vedkommende nogle af de bedste fiskedage.

De i distriktet stationerede fiskedampskibe drev sidst paa vinteren sine redskaber mest paa det vestre linehav samt paa Sunds og Reines fiskehav; kun faa af disse fiskede paa Napstrømmen. De fleste gjorde god fangst.

Nufsfjord og Sund. Ved opsynets ikrafttræden fiskedes paa liner for Sund op til 250 og for Nufsfjord op til 400. Denne gode begyndelse blev nu afbrudt ved stadig storm til slutten af januar, hvorved redskaberne led stor skade. Fra 30te januar var fangsten god paa alle redskaber, men sjøveirsdagenes antal yderst faa, især i første halvdel af februar.

Den største fisketyngde kom omkring midten af mars. Fisken seg da klos indtil land, helt op paa Islændingen, Napstrømmen og alle smaabugter, hvor der til langt frem i april foregik et storartet fiske, som gav den talrige almue, der søgte til disse vær, god fortjeneste. Som agn anvendtes mest skjæl. Fisken vilde ikke bide paa andet, efter at dette agn var almindelig brugt, og skjælprisen steg til en uhørt høide, da tilførselen ikke altid var tilstrækkelig til at dække det svære forbrug. Linefiskerne fik derfor store agnudgifter; men fiskeprodukterne betaltes saa godt, at det kunde taales. Paa garn og dybsagn blev udbyttet ogsaa gjennemgaaende meget godt.

Af fiskedampskibe stationerede jevnlig endel i Sund og mange søgte desuden til fiskefeltet fra andre havne.

Reine, Sørvaagen, Aa og Tind. Fra første gang redskabstrækning foregik formærkedes adskillig fisk for Reine, og fangsten holdt sig meget god fremover vinteren, men selvfølgelig var uveiret her som i de øvrige fiskevær til stort afbræk i januar og februar. Linefisket tog især i slutten af mars godt opsving, som vedvarede resten af fisketiden. Linefiskernes lotter blev derfor, trods de store agnudgifter, næsten lige

saa gode som garnfiskernes. Fisken stod i den sidste maaneds tid saa nær land, at skøiterne kunde ligge rolig i havn og lade doryerne ro ud til redskaberne.

For Sørvaagen og vestenfor liggende vær fik man paa prøvesætninger først i januar optil 200 fisk; men fangsten var i de to første maaneder gjennemgaaende mindre end for Reine, nærmest af den grund, at uveiret hindrede bedriften mere der vestpaa, hvor strømsætningen er saa sterk. I mars maaned, da veiret bedredes, tog linefisket sig op og blev vedvarende godt hele denne maaned og en del af april. Garnfisket faldt her hele vinteren mere ujevnt.

---

b. Udbyttet.

Det til handelsvare tilvirkede udbytte ansloges ved fiskets afslutning til 18 $^{7}/_{10}$ million fisk, 4 480 hl. lever, 20 365 hl. dampmedicintran og 22 000 hl. rogn.

Af fiskepartiet blev 12 $^{7}/_{10}$ million saltet til klipfisk, 5 $^{9}/_{10}$ million hængt til rundfisk og $^{1}/_{10}$ million tilvirket paa anden maade.

Til guanofabrikation opsamledes 13 $^{7}/_{10}$ million torskehoder, hvoraf der desuden hjemsendtes 3 $^{7}/_{10}$ million til kreaturfoder.

Værdien af disse produkter kan formentlig sættes til 8 $^{1}/_{10}$ million kroner.

Til fortæring i Lofoten og til bortsendelse medgik antagelig $^{1}/_{2}$ million fisk.

Dampmedicintranen tilvirkedes ved 90 damperier, hvoraf 62 paa land og 28 ombord i fartøier.

Efter de vegtopgaver, der indhentedes ved opsynsbetjentene, udgjorde gjennemsnitsvegten for garnfisk 270 kgr. og for linefisk 250 kgr. pr. 100 stkr. i sløiet tilstand.

Leverens fedtholdighed opgives til gjennemsnitlig noget over 52 procent.

Fiskens rognholdighed i hl. pr. 1 000 stkr. har været:

1898	1.71
1899	1.61
1900	1.34
1901	1.41
1902	1.12
1903	0.85
1904	0.79

1905	1.16
1906	1.43
1907	1.42

Denne beregning er foretaget ved den tid, da forøgelsen af rognpartiet ophører.

Tabel 47 viser det aarlige udbytte af fisk, lever og tran samt antallet af fiskere i de sidste 24 aar.

Tabel 47.

Aar	Antal fiskere	Opfisket kvantum i tusinder	Fisk pr. fisker	Leverholdighed		Leverparti	Tranparti	Dampmedicintranparti
				Fisk pr. hl. lever	Gjennemsnitlig	1 000 hektoliter		
1884	27 798	17 000	612	500— 700	—	16.9	10.1	4.20
1885	26 625	26 500	1 000	400— 700	—	29.5	18.2	6.55
1886	28 920	31 000	1 072	300— 650	—	41.0	25.4	10.00
1887	28 030	29 700	1 060	300— 700	—	38.3	23.6	9.50
1888	31 917	26 000	815	250— 450	—	38.0	23.6	16.10
1889	30 083	17 200	572	200— 500	—	23.5	14.6	12.90
1890	30 324	30 000	989	200— 500	—	58.5	36.3	16.70
1891	30 378	21 050	691	250— 500	—	22.7	14.1	18.20
1892	30 092	16 250	540	280— 550	—	23.0	14.3	8.10
1893	26 683	27 000	1 012	270— 550	—	31.5	19.5	18.60
1894	28 000	28 500	1 017	400— 800	—	14.6	7.3	12.30
1895	32 600	38 600	1 184	500—1300	—	11.0	3.8	12.30
1896	32 280	18 000	558	570—1000	—	2.5	1.2	8.85
1897	31 312	25 800	824	300— 720	—	7.7	3.8	18.26
1898	29 777	15 000	504	300— 700	460	8.0	4.0	11.25
1899	24 461	15 000	613	250— 450	340	11.0	6.1	18.45
1900	22 736	8 400	369	230— 440	320	5.6	3.0	10.77
1901	18 555	13 000	700	250— 500	350	6.0	3.1	15.89
1902	23 054	14 300	620	380— 900	560	2.6	1.1	9.63
1903	18 277	13 700	750	700—4000	2 160	1.1	0.2	0.61
1904	18 000	12 290	683	500—1800	1 150	0.8	0.3	3.29
1905	20 626	13 500	654	370— 700	551	2.2	1.1	11.49
1906	20 777	18 600	895	260— 700	521	3.1	1.6	16.95
1907	20 166	18 700	927	280— 550	430	4.5	2.3	20.37

Anm. Den lever, der er anvendt til dampmedicintran, er ikke medtaget i leverpartiet, og kolonnen „tranparti“ omfatter ikke dampmedicintran.

Tabel 48 viser, hvormeget der er opfisket i de forskjellige maaneder.

Tabel 48.

Aar	Opfisket kvantum			
	Januar og Februar	Mars	April	Ialt
	Millioner stykker			
I gjennemsnit 1871—1890	5.0	15.8	4.4	25.2
Procent	19.8	62.7	17.5	100
I gjennemsnit 1891—1900	2.8	13.9	4.7	21.4
Procent	12.3	65.4	22.3	100
1901	1.8	7.8	3.4	13.0
Procent	13.8	60.0	26.2	100
1902	2.3	8.5	3.5	14.3
Procent	16.1	59.4	24.5	100
1903	0	4.3	9.4	13.7
Procent	0	31.4	68.6	100
1904	0.3	2.4	9.6	12.3
Procent	2.4	19.5	78.1	100
1905	0.4	10.1	3.6	13.5
Procent	3.0	74.8	22.2	100
1906	2.8	14.8	1.0	18.6
Procent	15.0	79.6	5.4	100
1907	1.2	11.4	6.1	18.7
Procent	6.4	61.0	32.6	100

Tabel 49 indeholder opgave over udbyttet af fisk, lever, dampmedicintran og rogn for hver uge. Antallet af trækningsdage i ugen er anført længst tilhøire.

Tabel 49.

Ugen, som endte	Ugentlige opgaver over udbyttet for 1907						Dage trækning			
	Fisk			Lever	Damp-medicintran	Rogn	Østlofoten		Vestlofoten	
	Ialt	Heraf saltet	Ugens fiske				Fuld	Delv.	Fuld	Delv.
	Millioner stykker			Hektoliter						
Januar 26de....	0.017	0.002	0.017	33	7	33	1	1	1	1
Februar 2den..	0.196	0.058	0.179	318	149	450	2	2	3	—
— 9de...	0.343	0.105	0.147	330	390	800	1	1	1	1
— 16de...	0.691	0.197	0.348	526	822	1 600	2	1	2	—
— 23de...	1.240	0.453	0.549	753	1 519	2 940	2	4	3	2
Mars 2den.....	1.683	0.697	0.443	1 099	2 040	4 800	1	1	1	1
— 9de......	2.959	1.309	0.276	1 602	3 521	7 000	1	2	1	3
— 16de......	4.469	2.181	1.510	2 200	5 035	10 300	3	2	4	1
— 23de......	9.577	6.294	5.108	3 070	9 450	18 143	6	—	5	1
— 30te......	12.604	8.716	3.027	3 390	13 577	20 850	2	1	3	1
April 6te.....	15.455	10.798	2.851	3 790	16 898	21 900	5	—	5	—
— 13de......	17.600	12.320	2.145	4 256	19 190	22 000	6	—	5	1
— 20de......	18.505	12.662	0.905	4 331	20 217	22 000	5	1	5	1
— 26de......	18.700	12.685	0.195	4 480	20 365	22 000	4	—	5	1

Anm. Lever, brugt til dampmedicintran, er ikke medregnet i leverpartiet.

I tabel 50 er anført det antagelige udbytte af fisk ved hver uges slutning i de sidste 5 aar.

Tabel 50.

Maaned	Lofotfiskets udbytte i millioner									
	1903		1904		1905		1906		1907	
	Datum	Millioner	Datum	Millioner	Datum	Millioner	Datum	Millioner	Datum	Millioner
Februar	7	—	6	—	4	0.02	3	0.19	2	0.20
	14	—	13	0.03	11	0.07	10	0.47	9	0.34
	21	—	20	0.13	18	0.13	17	1.44	16	0.69
	28	—	27	0.26	25	0.44	24	2.81	23	1.24
Mars	7	0.12	5	0.65	4	1.29	3	4.28	2	1.68
	14	0.43	12	1.46	11	2.26	10	5.21	9	2.96
	21	1.96	19	2.01	18	4.73	17	9.27	16	4.47
	28	4.27	26	2.70	25	7.67	24	13.96	23	9.58
	—	—	—	—	—	—	31	17.60	30	12.60
April	4	8.34	2	4.41	1	10.48	7	18.25	6	15.46
	11	10.49	9	6.93	8	12.36	14	18.45	13	17.60
	18	11.98	16	10.10	15	13.16	21	18.50	20	18.50
	25	13.29	23	11.75	22	13.46	25	18.60	26	18.70
	30	13.70	29	12.29	27	13.50	—	—	—	—

Tabel 51 viser lofotfiskets udbytte af de forskjellige produkter gjennemsnitlig i 1881—1885, 1886—1890, 1891—1900 samt i de sidste 10 aar.

Tabel 51.

Aar	Lofotfiskets udbytte							Værdi i millioner kroner
	Ialt fisk	Heraf Klipfisk	Heraf Torfisk	Hoveder	Rogn	Medicintran	Tran	
	Millioner stykker				1 000 hektoliter			
I gjennemsnit 1881—1885 ..	23.7	20.2	3.5	17.3	28.4	3.23	16.5	5.80
I gjennemsnit 1886—1890 ..	27.5	23.5	4.0	15.5	29.5	13.10	25.0	6.21
I gjennemsnit 1891—1900 ..	21.4	17.0	4.4	14.4	22.9	13.71	7.7	5.26
1898.............	15.0	8.1	6.9	8.3	20.6	11.25	4.0	3.30
1899.............	15.0	10.7	4.0	9.6	20.7	18.45	6.1	4.55
1900.............	8.4	5.7	2.6	6.0	10.2	10.77	3.0	3.46
1901.............	13.0	7.4	5.5	8.3	16.6	15.89	3.1	4.20
1902.............	14.3	10.5	3.6	10.3	13.7	9.63	1.1	4.38
1903.............	13.7	9.4	4.3	10.0	10.5	0.61	0.2	3.29
1904.............	12.3	7.4	4.8	6.6	8.1	3.29	0.3	2.94
1905.............	13.5	8.9	4.5	7.9	15.7	11.49	1.1	4.26
1906.............	18.6	12.1	6.4	10.9	25.4	16.95	1.6	5.65
1907.............	18.7	12.7	5.9	14.0	22.0	20.37	2.3	8.11

Anm. 0.3 million fisk tilvirket paa anden maade i 1899.
0.1 — „ — „ „ — i 1900.
0.1 — „ — „ „ — i 1901.
0.2 — „ — „ „ — i 1902.
0.1 — „ — „ „ — i 1904.
0.1 — „ — „ „ — i 1905.
0.1 — „ — „ „ — i 1906.
0.1 — „ — „ „ — i 1907.

Fordelingen af det erholdte kvantum paa de forskjellige fiskedistrikter sees af tabel 52.

Tabel 52.

Opsynsdistrikt	Udbyttets fordeling paa opsynsdistrikterne								
	Fisk				Lever Hektoliter		Rogn hektoliter	Millioner hoveder	
	Ialt	Garn	Line	Dybsagn	Ialt	Brugt til damp-medicintran		Til guano	Hjemsendt
	1 000 stykker								
Raftsundet — Risvær	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brettesnes	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skroven	—	—	—	—	—	[1])290	190	—	—
Østnesfjorden	0.050	0.045	0.005	—	100	—	33	—	0.05
Svolvær	—	—	—	—	—	[1])320	—	—	—
Kabelvaag og Storvaagen	0.006	0.004	0.002	—	10	[1])980	—	—	—
Ørsvaag, Ørsnes, Hopen og Kalle	0.004	—	0.004	—	6	[1])100	6	—	—
Henningsvær	0.065	0.035	0.030	—	165	[1])2 236	92	0.03	0.03
Stamsund og Steine	0.385	0.120	0.265	—	1 080	[1])4 050	855	0.20	0.14
Ure	0.163	0.032	0.131	—	472	[1])913	300	0.12	0.04
Balstad og Mortsund	3.405	0.500	2.885	0.020	8 100	6 640	4 994	2.50	0.80
Nufsfjord	1.820	0.690	1.116	0.014	4 104	2 370	2 300	1.10	0.60
Sund	5.756	2.500	3.000	0.256	13 175	7 950	5 420	4.80	0.70
Reine	3.781	2.000	1.731	0.050	9 120	8 635	3 660	2.50	0.70
Sørvaagen	3.265	0.650	2.615	—	7 168	4 536	4 150	2.50	0.60
	18.700	6.576	11.784	0.340	43 500	39 020	22 000	13.75	3.66

[1]) Endel lever tilført fra andre fiskevær.

Tabel 53 giver oversigt over det procentvise forhold mellem udbyttet for de forskjellige brug og antallet af fiskere ved disse.

Tabel 53.

Aar	Forholdet mellem brugenes udbytte					
	Garnbrug		Linebrug		Dybsagn	
	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk	Fiskere	Fisk
	Procent					
I gjennemsnit 1871—1880	50.4	48.7	39.6	45.6	10.0	5.7
1881—1890	35.1	31.5	56.3	64.6	8.6	3.9
1891—1900	38.4	34.9	55.0	62.3	6.6	2.8
1898	35.5	32.4	59.6	66.4	4.9	1.2
1899	43.5	50.9	25.0	48.3	4.5	0.8
1900	59.2	51.7	38.9	47.8	1.9	0.5
1901	52.5	50.7	44.6	47.2	2.9	2.1
1902	42.0	41.4	53.2	54.5	4.8	4.1
1903	37.9	10.1	57.8	87.8	4.3	2.1
1904	29.8	19.0	65.7	79.8	4.5	1.2
1905	39.0	46.3	55.7	53.6	5.3	0.1
1906	56.9	45.0	41.5	54.9	1.6	0.1
1907	44.0	35.2	54.6	63.0	1.4	1.8

Mandslotterne findes anført i tabel 54.

Tabel 54.

Opsynsdistrikt	Mandslotter for 1907 angivet i kroner									Anm.
	Høieste			Middels			Laveste			
	Garn	Line	Smaagarn / Dybsagn	Garn	Line	Smaagarn / Dybsagn	Garn	Line	Smaagarn / Dybsagn	
Raftsundet — Risvær — .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Brettesnes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Skroven	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Østnesfjorden	—	60	300 / —	—	30	120 / —	—	15	40	
Svolvær	—	50	130	—	20	30	—	5	5	
Vaagene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hopen	—	10	—	—	—	—	—	—	—	
Henningsvær	40	110	200 / 10	30	50	75	15	25	30	
Stamsund	112	235	110	40	50	45	—	5	—	
Steine	100	35	120 / 10	30	15	50 / 5	10	5	15	
Ure	170	180	100	85	125	50	40	10	20	
Balstad og Mortsund	500	820	500 / 210	200	460	160 / 120	100	100	40 / 60	
Nufsfjord	830	920	775	460	460	460	120	320	320	
Sund	1350	820	1250 / 650	640	400	720 / 450	385	250	200 / 80	
Reine	500	750	850	400	500	450	250	350	300	
Sørvaagen	—	900	690	—	550	460	—	300	270	

Tabel 55 viser det gjennemsnitlige fangstudbytte pr. mand i tiaarene 1881—1890, 1891—1900 samt i de sidste 10 aar.

Tabel 55.

Aar	Gjennemsnitsudbytte pr. mand	
	Stykker skrei	Kroner
I gjennemsnit:		
1881—1890	656	203
1891—1900	732	183
1898	504	110
1899	613	186
1900	369	152
1901	700	226
1902	620	190
1903	750	180
1904	683	163
1905	654	224
1906	895	272
1907	927	402

Siden aaret 1877 har gjennemsnitsudbyttet pr. mand i penge regnet ikke været saa stort som i vinter. Fordelingen blev som sedvanlig meget ujevn, men omtrent alle, der var tilstede i de vestlige distrikter i betimelig tid, opnaaede tilfredsstillende lotter.

Gjennemsnitslotten er som tidligere udregnet efter fiskernes antal. Tages i betragtning den forøgelse i lotantallet, som de større farkosters (dampskibe og dæksskøiter) fangstfordelingsmaade medfører, reduceres bruttolotten til omtrent 365 kroner pr. fisker.

Tilførselen af agn var ikke altid tilstrækkelig for behovet, af hvilken grund prisen paa saltet skjæl, hvoraf forbruget var stort i Vestlofoten, steg op til en uhørt høide. Adskillig fersk sild og lodde blev ogsaa anvendt, hvorimod forholdsvis lidet af saltet sild. Af flere aar gammel blæksprutlever solgtes lidt, naar skjæl ikke var at opdrive. I det hele andrager agnforbruget formentlig til 800 000 kroner eller omkring 75 kroner pr. linefisker.

---

c. Priser.

De ved hver uges slutning i vinter noterede priser i de forskjellige fiskevær findes anført i tabel 56.

Tabel 56.

Ugen, som endte	Raftsundet F. / L.	Raftsundet H. / R.	Brettesnes F. / L.	Brettesnes H. / R.	Østnes-fjorden F. / L.	Østnes-fjorden H. / R.	Skroven F. / L.	Skroven H. / R.	Vaagene F. / L.	Vaagene H. / R.	Hopen F. / L.	Hopen H. / R.	Henningsvær F. / L.	Henningsvær H. / R.
	Priser paa fisk, lever, hoveder og													
Januar 26.													40	
Februar 2.													35 / 10	
— 9.													36 / 10—11	1)10
— 16.											35		36 / 10—11	
— 23.													38 / 11—13	1)12
Mars 2.														
— 9.													38 / 18—22	43 / 1)12
— 16.													40 / 18—22	43 / 1)12
— 23.													40—42 / 18—20	43 / 1)10
— 30.					36—37 / 13—14								40—42 / 20—22	20
April 6.					35—36 / 13—14								37 / 18—20	90 / 20
— 12.													38 / 18	90
— 20.													38 / 16	90
— 26.													38 / 13	80 / 22

1) Pr. hektoliter fersk rogn.

Anm. Tallene betegner:
For fisk (F) kroner pr. 100 stykker.
„ lever (L) — - hektoliter.
„ saltet rogn (R) — - hektoliter.
„ hoveder (H) øre - 100 stykker.

rogn ved hver uges slutning 1907

Stamsund		Ure		Balstad		Nufsfjord		Sund		Reine		Sørvaagen	
F.	H.	F.	H.	F.	H.	F.	H.	F.	H.	F.	H.	F.	H.
L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.
26—33	30	30—31		31—32	30	35		33—35		32			
11—12	[1]) 7	12	[1]) 5	11—12					[1])13				
26—33	30	30—31		31—32	30	30—32		32	40	30—32		33—34	
11—12	[1]) 7	12		11—12	[1]) 6		[1]) 6	11—12	[1])11			0—7	
25—35		30—35		32—38		28—35		32—35	45	27—32		33—35	
11—13	[1]) 9	13	[1]) 8	12—14	[1]) 7	10—13	[1]) 9	11—14	[1])11	12	[1])10	10—11	
32—38		36—39		35—38	45	33—37		34—36		31—35		35—36	
12—17	[1]) 9	13—15	[1]) 8	12—17	[1])11	12—16	[1])10	13—16	[1])11	12—13	[1])10	12—1	
32—40	40	36—39	37	38—40	45	37—39		35	60	36—37		36—37	
12—18		13—15	[1]) 8	16—22	[1])11	14—16		15—17	[1])12	13	[1])10	12—13	
36—41	45	39—40	37	38—41	45	36—40	30	33—38	45	30—38	50	34—40	40
18—26	[1])16	18—20	[1])14	17—23	[1])12	15—20	[1])11	14—26	[1])14	15—17	[1])14	14—15	
25—42		40		38—41	45	36—40	30	37—43	50	35—43	50	38—40	40
20—25	[1])14	22	[1])14	23—28	[1])12	20—23	[1])11	14—27		17—21	[1])12	16—21	[1])10
40—42	45	40	40	40—43	45	35—43	30	35—44	37	40—45	40	39—43	40
24—27	[1])13	22	25	16—27	[1]) 5	18—23	[1]) 9	10—25	[1])10	18—25	[1])12	18—22	[1])11
39—40	50	40	40	35—39	50	36—41	30	35—38	25	40—43	40	38—40	40
24	[1]) 9	22	25	14—23	28	12—18	[1]) 5	14—20	25	18—20	[1]) 5	15—16	[1])10
30—42		38—43		37—41	45	38—40	30	30—40	27	35—40	40	38—40	45
20—22	27	20	25	16—21	28	14—17	[1]) 2	17—20	23	16—18	25	16—17	25
38—41	70	38—43	40	36—40	45	38—40	30	37—40	27	35—41	45	39—40	45
13—20	24	20	25	17—21	28	15—17	25	16—21	25	16—20	28	14—18	27
38—39				37—39	45	35—40		36—40		35—39	45	38—40	55
20	24			15—21	25	15—17	25	18	26	15—18	28	13—16	27
				35—37	45	37—38		37—38	50	35—36	35	37—38	
				15—16		17		17	23	14—15	25	12—16	

Gjennemsnitsprisen paa de forskjellige fiskeprodukter samt paa agn viser tabel 57.

Tabel 57.

Opsynsdistrikt	Gjennemsnitsprisen i 1907 angivet i kroner												
	Fisk							Agn					
	Garn	Line	Dybsagn	Hoveder	Lever	Fersk rogn	Saltet rogn	Fersk sild	Saltet sild	Skjæl	Saltet skjæl	Lodde	Blæksprut Blæksprut lever
	pr. 100 stkr.				pr. hektoliter								
Raftsundet — Risvær	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brettesnes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skroven	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Østnesfjorden	37.0	36.0	—	—	12.0	5.0	—	9.0	—	—	—	—	—
Svolvær	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaagene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hopen	35.0	35.0	—	—	13.0	—	—	8.0	—	—	—	15.0	—
Henningsvær	38.0	37.5	—	0.75	16.0	14.0	20.0	11.0	—	—	—	12.0	—
Stamsund	37.9	35.7	—	0.43	17.6	12.0	28.0	12.4	—	11.0	113.0	15.2	—
Ure	36.0	34.5	—	0.38	12.5	9.0	28.0	14.0	—	—	—	16.0	— 17
Balstad	39.3	37.2	36.0	0.49	18.7	10.0	28.0	12.0	—	—	150.0	14.0	—
Nufsfjord	40.0	40.0	39.0	0.30	17.0	10.0	23.0	11.0	8.5	—	105.0	14.0	—
Sund	38.0	37.0	37.0	0.35	17.0	11.0	23.0	11.0	7.0	6.0	122.5	15.5	—
Reine	38.5	39.0	39.0	0.40	16.0	14.0	28.0	10.0	—	30.0	100.0	15.0	—
Sørvaagen	39.0	38.0	—	0.45	15.0	11.0	27.0	13.0	—	—	130.0	15.0	—

Til sammenligning anføres i tabel 58 fiskepriserne i de forskjellige fiskevær siden 1898.

Tabel 58.

Fiskevær	Gjennemsnitsprisen af fisk (kr. pr. 100) i aaret									
	1898	1899	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907
Raftsundet	—	25.5[1]	35.0[1]	27.0[1]	23.0[3]	20.4	17.1[4]	27.8	25.0[1]	—
Østnesfjorden	17.0	—	—	—	—	22.6	19.0	27.0	24.0	36.5
Skroven	16.8	26.3[2]	31.0[2]	26.3[2]	24.9[2]	21.3[2]	18.1[2]	25.9	26.5[2]	—
Svolvær	17.0	25.2	32.0	26.5	26.6	21.8	18.3	28.4	26.7	—
Vaagene	16.0	24.9	32.5	25.6	25.7	22.0	18.2	27.5	26.0	—
Hopen	16.0	24.0	34.0	25.5	24.2	23.2	17.8	26.1	30.0	35.0
Henningsvær	18.0	26.4	33.0	27.7	26.0	21.3	20.6	28.1	26.0	37.6
Stamsund	16.4	24.8	31.8	26.4	25.3	19.6	19.7	27.0	25.8	36.8
Ure	16.3	23.7	30.5	24.9	25.0	19.7	18.4	26.1	24.9	35.3
Balstad	16.2	23.8	33.9	26.0	25.4	21.1	19.1	26.2	27.1	37.5
Sund og Nufsfjord	16.4	24.0	33.0	25.7	24.2	19.9	17.5	27.0	26.1	38.5
Reine og Sørvaagen	16.8	23.8	33.0	26.1	25.3	21.9	19.8	26.0	25.7	38.7

[1]) Risvær.
[2]) Skroven og Brettesnes.
[3]) Raftsundet og Risvær.
[4]) Risvær og Svellingen.

De af opsynsbetjentene indsendte opgaver over leverholdigheden til de forskjellige tider er anførte i tabel 59.

Tabel 59.

Ugen som endte	Raftsundet	Risvær	Brettesnes	Østnesfjorden	Skroven	Svolvær	Vaagene	Hopen	Henningsvær	Stamsund	Ure	Balstad	Nufsfjord	Sund	Reine	Sørvaagen
Januar 26de	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	30 / 30	—	32 / 32	—	—
Februar 2den	—	—	—	—	—	—	—	—	0 / 31	0 / 29	30 / 32	28 / 30	27 / 28	29 / 30	30 / 35	30 / 32
— 9de	—	—	—	—	—	—	—	0 / 30	30 / 31	28 / 30	30 / 32	29 / 30	28 / 30	29 / 32	30 / 35	30 / 34
— 16de	—	—	—	—	—	—	—	0 / 30	29 / 31	30 / 32	33 / 35	20 / 32	35 / 36	29 / 32	30 / 35	30 / 35
— 23de	—	—	—	—	—	—	—	0 / 30	—	30 / 33	33 / 35	33 / 34	35 / 35	28 / 31	30 / 35	34 / 35
Mars 2den	—	—	—	—	—	—	—	0 / 30	—	30 / 36	33 / 35	35 / 40	35 / 35	30 / 32	30 / 35	31 / 35
— 8de	—	—	—	—	—	—	—	—	35 / 36	34 / 36	34 / 36	36 / 40	35 / 35	32 / 34	35 / 40	38 / 42
— 16de	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33 / 35	34 / 36	38 / 40	38 / 40	36 / 39	35 / 40	39 / 43
— 23de	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0 / 38	34 / 36	40 / 42	50 / 52	40 / 42	35 / 40	40 / 50
— 30te	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38 / 40	38 / 40	40 / 42	50 / 52	42 / 42	40 / 45	45 / 50
April 6te	—	—	—	—	—	—	—	—	47 / 50	42 / 46	38 / 40	45 / 51	50 / 52	42 / 44	40 / 45	45 / 55
— 12te	—	—	—	—	—	—	—	—	52 / 60	46 / 50	0 / 43	45 / 50	50 / 52	42 / 44	40 / 45	42 / 50
— 20de	—	—	—	—	—	—	—	—	60 / 65	40 / 45	—	45 / 50	50 / 52	45 / 50	40 / 50	47 / 55
— 26de	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45 / 50	0 / 52	45 / 50	45 / 50	48 / 55

Anm. Tallene over stregen er for garnfisk, under stregen for linefisk.

Tabel 60 angiver for de sidste 20 aar gjennemsnitsværdien af den sløiede fisk og fisken i rund tilstand.

Tabel 60.

Aar	Gjennemsnitspris Sløiet	Gjennemsnitspris Rund
	Øre pr. stykke	
1888	17.7	23.3
1889	27.0	34.1
1890	20.5	24.2
1891	26.5	31.7
1892	21.4	26.4
1893	17.1	22.3
1894	20.0	26.6
1895	14.0	17.8
1896	21.1	28.6
1897	15.5	20.4
1898	16.6	22.0
1899	25.0	30.3
1900	33.4	41.2
1901	25.5	32.3
1902	25.2	30.6
1903	21.2	24.0
1904	18.5	23.9
1905	26.8	34.1
1906	25.1	30.4
1907	37.5	43.4

d. Redskaberne vedkommende.

Uveiret først paa vinteren foraarsagede adskillig skade baade paa garn og liner. Sammenviklingen af den mængde redskaber, som udsattes, hvor fisken stod tættest, tildels paa udelt hav nær land i Vestlofoten, gik heller ikke af uden tab og større slitage. Redskabstabet anslaaes formentlig passende til 130 000 kroner for garnbruget og 160 000 kroner for linebruget, tilsammen 290 000 kroner, medens slitagen antagelig andrager til 500 000 kroner, hvoraf 300 000 paa garnbruget.

VIII. Udvalgene vedkommende.

Fortegnelse over de i 1907 valgte udvalgsmedlemmer og suppleanter.

I Skrovens opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Jakob Hansen, Skroven af Vaagan.
Linebruger Olai Nilsen, af do.

Suppleanter:

Garnbruger Søren Nilsen, Løksebotten af Ibestad.
Linebruger Ingvald Olsen, Skroven af Vaagan.

I Østnesfjordens opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Edvard Krane, Laupstad af Vaagan.
Linebruger Peder Pedersen, Smaaskjær af do.

Suppleanter:

Garnbruger Seberg Hansen, Liland af Vaagan.
Linebruger Sivert Pedersen, Smaaskjær af do.

I Svolværs opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Kristen Simonsen, Sand af Bjarkø.
Linebruger Peter Næss, Svolvær.

Suppleanter:

Garnbruger Johan Pedersen, Fur af Trondenæs.
Linebruger Kaspar Olsen, Svolvær.

I Vaagenes opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Olaus Pedersen, Langset af Nesne.
Linebruger Adolf Jensen, Ørsvaageidet af Vaagan.

Suppleanter:

Garnbruger Tørris Kristensen, Trelnes af Brønnø.
Linebruger Daniel Pedersen, Kabelvaag.

I Hopens opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Mikal Bentsen, Mosjøen.
— Rikard Iversen, Kalsnes af Hadsel.
Linebruger Edvard Olsen, Sandvaag af Steigen.
— Birger Olsen, Ørsvaag af Vaagan.

Suppleanter:

Garnbruger Haldor Olsen, Dilkestad af Hemnes.
— Johan Eriksen, Ørsvaag af Vaagan.
Linebruger Adolf Schrøder, af Steigen.
— Karl Hansen, Ørsnes af Vaagan.

I Henningsværs opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Hans Kaspersen, Maarnes af Gildeskaal.
— Vilhelm Benjaminsen, Klepstad af Gimsø.
Linebruger Henrik Johansen, Henningsvær af Vaagan.
— Johan Hansen, Tro af Leines.

Suppleanter:

Garnbruger Martin Eriksen, Stokka af Alstahaug.
— Johan Jeremiassen, Stokland af Fauske.
Linebruger Nils Andersen, Almendingen af Alstahaug.
— Hans Hansen, Henningsvær af Vaagan.

I Stamsunds opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Lars Fjelde, Svarholt af Buksnes.
— Anders Nikolaisen, Ulvang af Stamnes.
Linebruger Kristian Kristensen, Mjelde af Steigen.
— Svend Svendsen, Vaag af do.

Suppleanter:

Garnbruger Jens Johnsen, Hjartland af Stamnes.
— Anton Larsen, Kangerø af Buksnes.
Linebruger Tomas Adolfsen, Grønning af Steigen.
— Edvard Hansen, Halsvaag af do.

I Balstads opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Lorents Larsen, Kalaas af Hemnes.
— Ole Villakssen, Valen af Vaagan.
Linebruger Fredrik Eriksen, Igerø af Vega.
— Ole Hammer, Storeide af Buksnes.

Suppleanter:

Garnbruger Arnt Pettersen, Skulbru af Buksnes.
— Hans Andreasen, Votvik af Melø.
Linebruger Johan Nikolaisen, Bø af Vega.
— Henrik Mathiassen, Horn af Buksnes.

I Sunds opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer.

Garnbruger Tomas Lund, Sund af Flakstad.
— Kristian Gjertsen, Krystad af do.
Linebruger Enok Hansen, Haug af Buksnes.
— Fredrik Larsen, Hammerfald af Sørfolden.

Suppleanter:

Garnbruger Jens Johannesen, Næs af Flakstad.
— Haakon Olsen, Selfjord af do.
Linebruger Leonard Westerlund, Hensø af Hammero.
— Johan P. Kristiansen, Nap af Flakstad.

I Reines opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Johan Edv. Lauritsen, Bærø af Tjøtta.
— Edvind Mathisen, Aakvik af do.
Linebruger Iver Johansen, Horn af Brønnø.
— Johan Andersen, Skonseng af Tjøtta.

Suppleanter:

Garnbruger Hans Lund, Aakvik af Tjøtta.
— Leonhard Nilsen, Reine af Flakstad.

Linebruger Ingvald Hansen, Strand af Beieren.
— Helmer Pedersen, Husvik af Tjøtta.

I Sørvaagens opsynsdistrikt.

Udvalgsmedlemmer:

Garnbruger Andreas Pedersen, Præstø af Alstahaug.
— Hans Jakobsen, Skjelvik af Gildeskaal.
Linebruger Ole Lorentsen, Aa af Flakstad.
— Benjamin Johansen, Saur af Gildeskaal.

Suppleanter:

Garnbruger Lars Benjaminsen, Finvik af Nesne.
— Albert Kristoffersen, Sandnessjøen af Alstahaug.
Linebruger Anton Kaspersen, Bogen af Flakstad.
— Kristian Olsen, Bærø af Tjøtta.

Fiskehav-grænser
mellem opsynsdistrikterne i Lofoten
i henhold til lov af 6te august 1897 §§ 5 og 14.

---

1. Grænsen mellem Raftsundet og fællesdistriktet (Skroven, Østnesfjorden, Svolvær og Vaagene). En ret linje i retning SSO ½ O fra Framnesvik til skjæret Baren efter med:
„Skjæret Baren i Skutvikakselen paa Indlandet", hvilken linje fra skjæret Baren fortsættes i samme retning efter med: „Skjæret Baren i Framnesvik".
2. Grænsen mellem fællesdistriktet (Skroven, Østnesfjorden, Svolvær og Vaagene) og Hopens distrikt:
En ret linje fra vestre ende af Sagøen i retning S t O ½ O efter med:
„Vestre ende af Sagøen i „Flækkene" i Ørsvaagfjeldet".
3. Grænsen mellem Hopens og Henningsværs distrikter:
En ret linje fra land i retning S t O efter med:
„Østre ende af Bindingsøen midt i Sigeflauget".
4. Grænsen mellem Henningsværs og Stamsunds distrikter:
En ret linje fra land i retning S ½ V efter med:
„Kløvkollen ret under vestre kant af Hornsryggen".
NB. Paa fiskebanken „Olan" angives grænsen ved krydsmedene Snetinden i vestre kant af Kalrøra og Kjølpesnesryggen midt mellem Æsøerne.
5. Grænsen mellem Stamsunds og Balstads distrikter:
En ret linje fra land i retning syd efter med:
„Høieste top af Bukholmen midt i Klømmerflauget".
6. Grænsen mellem Balstads og Sunds distrikter:
En ret linje fra land i retning S ½ O efter med:
„Østre hammer paa Strømøheien i vestre kant af fjeldet „Andopshesten" ogsaa kaldet Løven".
7. Grænsen mellem Sunds og Reines distrikter:
En ret linje fra land i retning S t O efter med:
„Skjeltinden mod vestre kant af Solbjørntinden".
8. Grænsen mellem Reines og Sørvaagens distrikter:
En ret linje fra vestre Dybfjordnes, ret ned af Steffennakkens østre kant, i retning S t O ½ O efter med:
„Østre tind paa fjeldet Munken ret over østre kant af Steffennakken".

Samtlige grænselinjer gaar saa langt ind i Vestfjorden, som der er fiskehav.

Svolvær den 16de januar 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende morgen- og aftensignaler under Lofotfiskeriet.

Fra og med	16. januar	morgensignal	kl.	7½	fm.,	aftensignal	kl.	4	em.
—„—	1. februar	do.	-	7	„	do.	-	5	„
—„—	15. —	do.	-	6½	„	do.	-	6	„
—„—	1. mars	do.	-	6	„	do.	-	7	„
—„—	15. —	do.	-	6	„	do.	-	8	„

Klokkeslettene signaliseres ved heisning af flag paa af opsynet bestemte og bekjendtgjorte steder.

Før morgensignalet heises, maa ingen fiskebaad begive sig udenfor de af opsynet fastsatte og bekjendtgjorte udrorslinjer.

Efter at aftensignalet er heist, maa intet fiskeredskab optages eller udsættes; dog kan paabegyndt trækning af sammenviklede garn fortsættes efter aftensignalstid.

I fællesdistriktet, der indbefatter Vaagenes, Svolværs, Østnesfjordens og Skrovens opsynsdistrikter, er det tilladt at udsætte natliner indtil 1 — en — time efter ovenanførte aftensignaltider.

Overtrædelser straffes med bøder indtil 500 kroner.

Svolvær den 16de januar 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende brugen af synkenot under Lofotfiskeriet.

Brugen af synkenot er indtil videre i henhold til udvalgsbeslutninger forbudt i følgende opsynsdistrikter:

1. Fællesdistriktet, der indbefatter Vaagenes, Svolværs, Østnesfjordens og Skrovens opsynsdistrikter.
2. Hopens opsynsdistrikt.
3. Henningsværs opsynsdistrikt.
4. Stamsunds opsynsdistrikt.
5. Balstads opsynsdistrikt.
6. Sunds opsynsdistrikt.
7. Reines opsynsdistrikt.
8. Sørvaagens opsynsdistrikt.

Overtrædelser straffes efter lov af 6te august 1897 angaaende skreifiskerierne i Lofoten § 16, med bøder.

Svolvær den 16de januar 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

angaaende fiskeredskabers merkning og belastning under Lofotfiskerierne.

1. Regler for redskabernes merkning.

Alle dubbel og stænger, som anbringes paa iler, skal være merket med vedkommende baads bogstav og nummer. Bogstaver og tal skal være mindst 5 — fem — centimeter høi.

Disse regler gjælder for samtlige opsynsdistrikter.

2. Regler for redskabers belastning.

Enhver almindelig storgarnlænke skal belastes med 2 — to — ilestene med jernbeslag, vegtig mindst 54 — fire og femti — kg. hver og 9 — ni — almindelige garnsten paa 12 — tolv — glaskavl.

Enhver natlinesætning skal belastes med mindst 2 — to — ilestene paa 18 — atten — kg. hver og 1 — en — synkesten for hver 250de angel.

Vegten paa synkesten for bundline 4 — fire — kg.
do. „ do. „ fløitline 6 — seks — do.

Benyttes synkesten for hver 200de angel kan vegten paa disse være forholdsvis mindre.

Disse regler gjælder kun for Vestlofoten.

Enhver smaagarnlænke skal belastes i Reines opsynsdistrikt med 2 — to — ilestene vegtig mindst 30 — tredive — kgr. hver og 6 — seks — kilograms synk pr. garn af indtil 30 — tredive — meters længde, og i Sørvaagens opsynsdistrikt med 2 — to — ilestene vegtig mindst 30 — tredive — kgr. hver og 8 — otte — kilograms synk pr. garn af indtil 30 — tredive — meters længde. I Hopens opsynsdistrikt skal enhver natlinesætning belastes med mindst 2 — to — ilestene, en paa 15 — femten — og en paa 18 — atten — kgr. samt for bundline en synkesten paa 4 — fire — kgr. for hver 150de angel, og for fløitline en synkesten paa 5 — fem — kgr. for hver 100de angel med 2 glaskavlers fløit. Benyttes kun 1 glaskavls fløit, kan vegten paa synkestenen være 4 — fire — kgr. for hver 100de angel.

Overtrædelse af denne vedtægt, som gjælder indtil videre, straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. fiskerierne i Lofoten § 16 med bøder.

Svolvær den 16de januar 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 25de mars 1905 angaaende havdeling i Raftsundets opsynsdistrikt.

Af Raftsundets opsynsdistrikts fiskehav er udlagt et linehav, begrænset saaledes:

Mod vest af grænselinjen mellem Raftsundet og fællesdistriktet og mod øst af en ret linje fra Engeløen i retning SSO efter med: „Høieste Værholmtuva ret over østre ende af Engeløen".

Brugen af garn paa linehavet forbydes.

Denne vedtægt traadte ikraft den 1ste april 1905. Overtrædelse straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder.

Svolvær den 16de januar 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 20de mars 1905 angaaende havdeling i fællesdistriktet (Skrovens, Østnesfjordens, Svolværs og Vaagenes opsynsdistrikter).

Af fællesdistriktets fiskehav er udlagt:

Et linehav, begrænset saaledes:

Mod øst af grænselinjen mellem Raftsundet og fællesdistriktet og mod vest af en ret linie fra Østre-Guldvikholmen i retning S O ½ S efter med:

„Vestre ende af Østre-Guldvikholmen i vestre, nedre kant af Østre-Hesjesletberget", hvilket med paa eggen stemmer med krysmedene:

„Skjæret Vesthalden i Framnesvik" og „østre kant af Kalskjæret i vestre kant af Reinholmen".

Brugen af garn paa linehavet forbydes.

Denne vedtægt traadte ikraft den 27de mars 1905.

Overtrædelse straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder.

Svolvær den 16de januar 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 28de mars 1904 angaaende havdeling i fællesdistriktet. (Skrovens Østnesfjordens, Svolværs og Vaagenes opsynsdistrikter.)

Af fællesdistriktets fiskehav er udlagt:

Et linehav, begrænset saaledes:

Mod øst af en linje fra Slaakø i retning S t V efter med: „Seilmerket paa Slaakø i vestre kant af Grundstadakselen“.

Og mod vest af en linje fra Vestre-Kvalhøiden i retning S ½ O efter med:

„Østre ende af Flæsa i vestre ende af Vestre-Kvalhøiden“.

Brugen af garn paa linehavet forbydes.

Overtrædelse straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder.

Svolvær den 16de januar 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 23de mars 1902 angaaende havdeling i fællesdistriktet. (Østnesfjorden.)

Brugen af garn forbydes i den del af Østnesfjorden, som ligger indenfor eller nordenfor en ret linje fra pladsen Steinan paa østre, til Stenviken paa vestre side af fjorden.

Ved Stenviken er anbragt to merker, som holdes overet. Ved Steinan er malet et kors i en stor sten, ovenfor pladsens huse.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder.

Svolvær den 16de januar 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 23de mars 1902 angaaende havdeling i fællesdistriktet. (Østnesfjorden.)

Ophæves ifølge udvalgsbeslutning midlertidig fra 27de dennes til indeværende aars Lofotfiskes slutning for atter at træde ikraft den 16de januar 1908.

Svolvær den 25de mars 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 26de mars 1902 angaaende havdeling i Hopens opsynsdistrikt.

Af Hopens opsynsdistrikts fiskehav er udlagt:

Et garnhav, begrænset mod ost af grænselinjen mellem fællesdistriktets og Hopens opsynsdistrikts fiskehav og mod vest af en linje fra land i retning S t O ½ O efter med: „Gamstenen i Kolbenthammeren".

Et linehav, begrænset mod øst af en linje fra land i retning S t O ½ O efter med: „Gamstenen i Kolbenthammeren" og mod vest af en linje fra land i retning S t O efter med: „Bredtinden til Kalakselen".

Saavel brugen af garn paa linehavet, som brugen af natliner paa garnhavet forbydes.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder.

Svolvær den 16de januar 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 13de februar 1906 angaaende havdeling i Henningsværs opsynsdistrikt.

Af Henningsværs opsynsdistrikts fiskehav er udlagt:

Et garnhav, begrænset mod øst af en linje fra Sauøen i retning S ½ O efter med: „Vestre og høieste Sauøen til Kalrøra" og mod vest af en linje fra Rødholmen i retning S ¼ V efter med: „Varden paa Rødholmen i østre nedre kant af Jørndalsflauget".

Et linehav, begrænset mod øst af en linje fra Rødholmen i retning S ¼ V efter med: „Varden paa Rødholmen i østre nedre kant af Jørndalsflauget" og mod vest af en linje fra Kvitholmen af Vestvær i retning syd efter med: „Smorttinden[1]) (ogsaa kaldet Smortøret) ret over Kvitholmen af Vestvær".

Saavel brugen af natliner paa garnhavet som brugen af garn paa linehavet forbydes.

NB. I det østre fælleshav, der begrænses mod øst af grænselinjen mellem Hopens og Henningsværs opsynsdistrikters fiskehav og mod vest af ovennævnte linje fra Sauøen efter med : „Vestre og høieste Sauøen til Kalrøra" og i den del af Gimsøstrømmen, som ligger nordenfor og oven-

[1]) Naar Smorttinden ikke er synbar, kan istedetfor denne vestre kant af Smortnakken benyttes som med.

for en linje fra Vestvær i retning vest til syd eller peiling øst til nord efter med: „Inderste Vestværbaren i Moldøren“ forbydes udsætning af garn i januar og februar fra en time og i mars og april fra to timer før de bestemte aftensignaltider.

Denne vedtægt træder ikraft 19de februar 1906, fra hvilken dato vedtægt af 23de mars 1899 og 1ste april 1901 angaaende havdeling i dette opsynsdistrikt ophæves.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder.

Svolvær den 16de februar 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 3die mars 1907 angaaende havdeling i Stamsunds opsynsdistrikt.

Af Stamsunds opsynsdistrikts fiskehav er udlagt:

Et linehav, begrænset mod øst af en linje fra land i retning S t O efter med: „Kabysmanden ret under østre og høieste Nøkleviksakselen“, og mod vest af en linje fra „Hagbarholmen“ i retning S ½ O efter med: „Hagbarholmens seilmerke ret under vestre, nedre kant af lille Mandfaldet“.

Et garnhav, begrænset mod øst af en linje fra „Hagbarholmen“ i retning S ½ O efter med: „Hagbarbolmens seilmerke ret under vestre, nedre kant af lille Mandfaldet“, og mod vest af en linje fra land i retning syd efter med: „Støthammerens top over Ureakselens, ogsaa kaldet Ureknæets, østre kant“.

Et linehav, begrænset mod øst af en linje fra land i retning syd efter med: „Støthammerens top over Ureakselens, ogsaa kaldet Ureknæets, østre kant“, og mod vest af grænselinjen mellem Stamsunds og Balstads opsynsdistrikter.

Saavel brugen af garn paa linehavene, som brugen af natliner paa garnhavet forbydes.

Denne vedtægt træder i kraft den 9de mars 1907.

Overtrædelser stræffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder.

Svolvær den 3die mars 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 26de februar 1905 angaaende havdeling i Balstads opsynsdistrikt.

Balstads opsynsdistrikts fiskehav er delt i tre teiger saaledes:

1. Linehav, begrænset mod øst af grænselinjen mellem Stamsunds og Balstads fiskehav og mod vest af en kompasstreg syd og nord efter med: „Høieste Brandsholmen i Skræphalsen (i Sandsundakselen)“.
2. Garnhav, begrænset mod øst af en kompasstreg syd og nord efter med: „Høieste Brandsholmen i Skræphalsen (i Sandsundakselen)“ og mod vest af en kompasstreg syd og nord efter med: „Vestre kant af Stenberget i vestre kant af Offersø“.
3. Linehav, begrænset mod øst af en kompasstreg syd og nord efter med: „Vestre kant af Stenberget i vestre kant af Offersø“ og mod vest af grænselinjen mellem Balstads og Sunds fiskehav.

Saavel brugen af garn paa linehavene som brugen af natliner paa garnhavet forbydes.

I delingen er ikke medtaget den del af Napstrømmen, som ligger ovenfor en ret linje fra Kvalbaken i retning V t S efter med: „Svinø fyr i østre kant af Ureberget“, og den del af Buksnesfjorden, som ligger ovenfor en ret linje mellem holmen „Spanna“ og skjæret „Baren“, hvilke udgjør fælleshav.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder.

Svolvær den 16de januar 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 24de februar 1907 angaaende havdeling i Sunds opsynsdistrikt.

Sunds opsynsdistrikts fiskehav er delt i fire teiger saaledes:

1. Linehav, begrænset mod øst af grænselinjen mellem Balstads og Sunds opsynsdistrikter og mod vest af en ret linje fra Nufsnesset i retning S t O efter med: „Østre kant af Bratholmen i Nufsnesset“.
2. Garnhav, begrænset mod øst af en ret linje fra Nufsnesset i retning S t O efter med: „Østre kant af Bratholmen i Nufsnesset“ og mod vest af en ret linje fra Næsland i retning S t O $1/3$ O efter med: „Tønsaasflaugets nederste spids ret over Skraphalsens nederste østre kant“. (Naar Tønsaasflaugets nederste spids gaar ret over Skraphalsens nederste østre kant skjærer linjen mellem disse to punkter det omtrent midt oppe i fjeldet anbragte havdelingsmerke).

3. Linehav, begrænset mod øst af en ret linje fra Næsland i retning S t O $^1/_3$ O efter med: „Tønsaasflaugets nederste spids ret over Skraphalsens nederste østre kant“ og mod vest af en ret linje fra vestre Næslandsodden i retning S t O $^1/_2$ O efter med: „Oterstoktuven paa vestre Næslandsodden i vestre nedre kant af Steiltinden“.
4. Garnhav, begrænset mod øst af en ret linje fra vestre Næslandsodden i retning S t O $^1/_2$ O efter med: „Oterstoktuven paa vestre Næslandsodden i vestre nedre kant af Steiltinden“ og mod vest af grænselinjen mellem Sunds og Reines opsynsdistrikter.

Den del af fiskehavet, som ligger ovenfor eller nordenfor en ret linje i retning S t V $^1/_2$ V—N t O $^1/_2$ O efter med: „Høieste top af Naveren (ogsaa kaldet Hammerskaftet) mod Fæsthælen“ eller „Svinø fyr mod indre kant af Brandsholmen“ er ikke medtaget i havdelingen og udgjør altsaa fælleshav.

Brugen af garn paa linehavene forbydes for hele fisketiden. Brugen af natliner paa garnhavene forbydes fra og med 1ste februar til og med 10de april, medens garnhavene den øvrige fisketid er fælleshav.

Denne vedtægt træder ikraft den 3die mars 1907, fra hvilken tid vedtægt af 19de april 1906 angaaende havdeling i dette opsynsdistrikt ophæves.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten med bøder.

Svolvær den 26de februar 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 22de februar 1900 angaaende havdeling i Reines opsynsdistrikt.

Reines opsynsdistrikts fiskehav er delt i tre teige saaledes:

1. Garnhav, begrænset mod øst af grænselinjen mellem Sunds og Reines opsynsdistrikter og mod vest af en ret linje fra land i retning S t O efter med: „Vestre kant af Fæsthælen i vestre kant af Kanonen“.
2. Linehav, begrænset mod øst af en ret linje fra land i retning S t O efter med: „Vestre kant af Fæsthælen i vestre kant af Kanonen“ og mod vest af en ret linje fra land i retning S t O $^1/_4$ O efter med: „Lilletindens top mod østre kant af Reinebringen“.
3. Garnhav, begrænset mod øst af en ret linje fra land i retning S t O $^1/_4$ O efter med: „Lilletindens top mod østre kant af Reinebringen“ og mod vest af grænselinjen mellem Reines og Sørvaagens opsynsdistrikter.

Saavel brugen af garn paa linehavet som brugen af natliner paa garnhavene forbydes.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder.

Svolvær den 16de januar 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 19de februar 1906 angaaende havdeling i Sørvaagens opsynsdistrikt.

Af Sørvaagens opsynsdistrikts fiskehav er udlagt:

Et garnhav, begrænset mod øst af grænselinjen mellem Reines og Sørvaagens fiskehav og mod vest af en ret linje fra land i retning S ³/₄ O efter med: „Skivens top ret over østre kant af Mandfaldtinden“.

NB. Naar Skiven ikke sees, holdes dybeste skar mellem Dybfjordkjølen og Gyldtinden ret over østre kant af Mandfaldtinden.

Et linehav, begrænset mod øst af en linje, der gaar fra land i retning S t O efter med: „Vestre kant af Langhammeren ret over Søren Mathisens stuebygning, hvor signalflaget heises“, saa langt ind til at vestre ende af „Rødøen“ kommer frem om Lofotodden, hvorefter linjen bøier i retning S ³/₄ O og fortsætter efter med: „Skivens top ret over østre kant af Mandfaldtinden“. Mod vest begrænses dette linehav af „Moskestrømmen“.

Saavel brugen af garn paa linehavet som brugen af natliner paa garnhavet forbydes.

Denne vedtægt traadte ikraft 26de februar 1906, fra hvilken tid vedtægt af 4de mars 1902 angaaende havdeling i dette opsynsdistrikt ophævedes.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder.

Svolvær den 16de januar 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 12te april 1907 angaaende havdeling i Sørvaagens opsynsdistrikt.

Sørvaagens opsynsdistrikts fiskehav er delt i to dele saaledes:

1. Garnhav, begrænset mod øst af grænselinjen mellem Reines og Sørvaagens opsynsdistrikter og mod vest af en ret linje fra østre kant af Ravnflauguren i Seljeviken i retning SSO efter med: „Vestre tind paa fjeldet Munken ret over Ravnflaugtinden".
2. Linehav, begrænset mod øst af en ret linje fra østre kant af Ravnflauguren i Seljeviken i retning SSO efter med: „Vestre tind paa fjeldet Munken ret over Ravnflaugtinden" og mod vest af „Moskestrømmen".

Saavel brugen af natliner paa garnhavet som brugen af garn paa linehavet forbydes.

Denne vedtægt træder ikraft den 15de april 1907 og bliver gjældende til indeværende aars lofotfiskes afslutning. Fra 16de januar 1908 træder den midlertidig ophævede vedtægt af 19de februar 1906 igjen ikraft.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder.

Svolvær den 12te april 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 17de mars 1907 angaaende forandring af og tillæg til vedtægt angaaende morgen- og aftensignaler under Lofotfiskeriet.

I Reines opsynsdistrikt maa dagliner i tiden til og med 31te mars ikke udsættes efter kl. 2 eftermiddag eller optages efter kl. 4 eftermiddag, og i tiden fra og med 1ste april ikke udsættes eller optages efter henholdsvis kl. 3 og 5 eftermiddag.

Denne vedtægt træder ikraft den 20de mars 1907 og gjælder til indeværende aars lofotfiskes afslutning.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder.

Svolvær den 17de mars 1907.

Rich. Hansen.

Vedtægt

af 19de mars 1907 angaaende forandring af og tillæg til vedtægt angaaende morgen- og aftensignaler under Lofotfiskeriet.

I Sørvaagens opsynsdistrikt maa dagliner i tiden til og med 31te mars ikke udsættes efter kl. 2 eftermiddag eller optages efter kl. 4 eftermiddag, og i tiden fra og med 1ste april ikke udsættes eller optages efter henholdsvis kl. 3 og 5 eftermiddag.

Denne vedtægt træder ikraft den 23de mars 1907 og gjælder til indeværende aars Lofotfiskes afslutning.

Overtrædelser straffes i henhold til lov af 6te august 1897 ang. skreifiskerierne i Lofoten § 16 med bøder.

Svolvær den 20de mars 1907.

Rich. Hansen.

Om havdeling.

Havdelingen forandredes i Stamsunds og Sunds opsynsdistrikter. Sidst paa vinteren ophævedes den midlertidig i Østnesfjorden og for Reines opsynsdistrikt, hvor vedtægterne igjen træder ikraft fra næste fiskes begyndelse.

Af havdelingsmerker opføres iaar et mellem Nufsfjord og Næsland og et paa Oterstoktuven paa vestre Næslandsodden. I udvalgsmøder i flere distrikter behandledes spørgsmaalet om deling af linehav mellem doryfiskere og de, som driver fiske med almindelige linebaade, med saadant udfald, at det ifjor i saa henseende indsendte andragende om lovforandring anbefaledes.

Udtalelse fra en i anledning af denne sag, ifolge anmodning fra fiskeridirektøren, opnævnt komite hidsættes:

Aar 1907 den 10de april sammentraadte den i henhold til fiskeridirektørens anmodning i skrivelse af 26de januar 1907 af udvalgsformanden opnævnte komite, der bestaar af følgende medlemmer:

1. Eilert Pettersen, Budalsnes i Hadsel, fører af linedampskib „Gohald".
2. Richard Carlsen, Reine i Flakstad, fører af lineskøite „Valencia".
3. Jakob Larsen, Tro i Tjøtta, høvedsmand paa lineotring.
4. Peter Nikolaisen, Igerø i Vega, høvedsmand paa garnbaad.
5. Udvalgsformand Rich. Hansen, der fungerer som komiteens formand.

Komiteens medlemmer blev gjort bekjendt med resultatet af de forhandlinger, der er ført i anledning af det fra udvalgsformanden den

10de mai 1906 til Norges fiskeristyrelse indsendte andragende om forandring i Lofotlovens § 16 og de udtalelser, der foreligger angaaende spørgsmaalet om deling af linehav mellem fiskere, som driver linebrug fra almindelige baade (otringer) og de, der driver dette redskab fra doryer. Specielt fremholdtes fiskeridirektørens bemerkninger i skrivelse af 26de oktober 1906 til handels- og industridepartementet om ønskeligheden af, at der til det omhandlede spørgsmaals belysning tilveiebringes en nærmere paavisning af de stedlige forhold paa de forskjellige dele af fiskefeltet paa Lofotbanken, et arbeide, som altsaa maa blive denne komites hovedopgave.

Komiteen drog derefter ud paa havbefaring med dampskibet „Sverre" og beseilede samtlige fiskehav og havdelingslinjer fra og med Henningsværs til og med Sørvaagens opsynsdistrikter og befandt forholdene med hensyn til fiskehavenes udstrækning og begrænsning at være i overensstemmelse med afstikningen paa det fremlagte kart.

Befaring af de østenfor Henningsvær beliggende opsynsdistrikters fiskehav undlod komiteen at foretage af den grund, at den formener, at der paa dette fiskefelt neppe vil blive spørgsmaal om anvendelse af den ansøgte adgang til deling af linehav, hvorom man forøvrigt henholder sig til udvalgsformandens udtalelse i skrivelse af 8de december 1906 til fiskeridirektøren.

Angaaende forholdene i opsynsdistrikterne vestenfor Hopen tillader komiten sig at afgive saadan enstemmig

udtalelse:

1. Henningsværs opsynsdistrikt:

   En større del af dette distrikts fiskehav er, som kartet udviser, udelt. Ved en omregulering af havdelingen maa der bestemt kunne findes plads til udlægning af særhav for otrings-linefiskere, naar det paakræves. Brugbare med vil der heller ikke frembyde sig vanskelighed ved at paavise.

2. Stamsunds opsynsdistrikt:

   Den østlige del af dette distrikts fiskehav har, saaledes som fiskeriet i de senere aar artede sig, af mangel paa fisk, henligget saagodtsom ubrugt, og ud fra denne tilstand at dømme er en deling af de eksisterende linehav ikke tilraadelig. Som det af kartet vil bemerkes, er der østenfor det østre linehav et større fælleshav, som i tidligere tider har været anseet for god fiskeplads. At den periode vil komme igjen, da fisken søger østover, er sandsynligt, og da vil der ved linehavets udvidelse østover kunne gives plads for udlægning af et særhav for baad-linefiskere. Brugbare med forefindes.

3. Balstads opsynsdistrikt.

Som kartet udviser er der i dette distrikt to linehav. Udstrækningen paa eggen er, for det østre 1.7 kvartmil og for det vestre 2.4 kvartmil. Regnes hertil at begge disse linehav støder mod linehav henholdsvis i Stamsunds og Sunds opsynsdistrikter, kan der uden betænkelighed iallefald for det vestre linehavs vedkommende uddeles et særhav for otringsfiskere, som antydet paa kartet. Gode med forefindes.

4. Sunds opsynsdistrikt.

Forudsat at havdelingen bibeholdes, som den nu er, kan et mindre særhav for otringsfiskere udlægges mod det østre linehavs vestre grænse. Den foran paaberaabte omstændighed, at der i grænsen mellem dette distrikts og Balstads støder linehav mod linehav, vil med antydede udlægning af særhav, dog paa disse to sammenhængende linehav give doryfiskere et større godt felt at drive sit fiske paa. Hvorvidt der kan blive mulighed for af distriktets vestlige linehav at udlægge særhav, kommer til at afhænge af, om udvidelse vestover kan finde sted, noget der beror paa belægget af garnbaade. Med det nuværende belæg er der liden sansynlighed for saadan udvidelse.

5. Reines opsynsdistrikt.

Distriktets fiskehav har en samlet udstrækning paa eggen af vel 4 kvartmile, hvoraf 1.3 kvartmil linehav og 2.7 kvartmil garnhav. Denne inddeling er foretaget med det faste belæg for øie, hvoraf den overveiende del for tiden var garnbaade. Under godt vestlofotfiske har det vist sig, at Reines gode og rummelige havn har været søgt af en stor tilstrømning af lineskoiter og dampskibe. Den forøgelse i linefiskernes antal, som saadan tilflytning medfører, kan uden tvil berettige til linehavets udvidelse paa garnhavenes bekostning, og denne udvidelse maatte da kunne udlægges som særhav for baadlinefiskere om fornødent. Det er i de sidste to vintre konstateret, at et større antal dampskibe og skoiter har fisket godt udbytte paa det nuværende linehav — rigtignok med fortrængsel for baadfiskerne — hvorfor man tør gaa ud fra, at den antydede udlægning af særhav i tilfælde ikke vil lægge hindring iveien for doryfiskernes drift.

6. Sørvaagens opsynsdistrikt.

Paa grund af fiskeværenes spredte beliggenhed i dette distrikt kan et særhav i tilfælde neppe udlægges saaledes, at det bekvemt kan bruges af det store antal otringer, som det faste belæg bestaar af. Strømforholdene der vestpaa er ogsaa til hinder for nogen yderligere havdeling.

Komiteen, der som foran anført repræsenterer de forskjellige driftsmaader ved Lofotfiskeriet, slutter sig forøvrigt angaaende det omhandlede spørgsmaal om lovforandring, gaaende ud paa adgang til deling af linehav, i et og alt til det andragende derom, som er udgaaet fra Vestlofotens udvalg saavel som til den begrundelse af dette andragende, der er afgivet af udvalgsformanden.

Vistnok kan en yderligere havdeling end den der nu foregaar medføre vanskeligheder; men ligesaavist som den nuværende havdeling almindelig ansees for at være til ophjælp for bedriften, er det vor sikre formening, at den foreslaaede — praktiseret med forsigtighed og ledet med fornøden sagkyndighed og ivaretagen af de forskjellige interesser — i forbindelse med etablering af seilende opsyn, saavidt mulig vil afhjælpe det bestaaende misforhold mellem de forskjellige driftsmaader ved linefiskeriet.

Ianledning af fiskeridirektørens beregning af, hvor stor udstrækning linehav, de forskjellige baades linesætninger udfordrer, tillader komiteen sig at bemærke — specielt ligeoverfor dorysætningerne — at ihvorvel doryerne i regelen sætter undaf vinden, er ikke dermed sagt, at de faar sætte tvers over linehavet, naar pladsen er indskrænket. Man har erfaring for, at ogsaa disse baade bedst mulig maa sætte tvers paa vinden. Af erfaring vides ligeledes med sikkerhed, at saavel otringernes som doryernes linesætninger indskrænkes i forhold til trængselen paa fiskehavet. Naar derimod havet ikke er overfyldt af redskaber, er det ingen sjeldenhed, at otringerne her i Lofoten bruger omkring 4 000 angler i en sætning.

Fiskedampskibe, motorfartøier og skøiter.

Efterstaaende tabel 61 viser det 16de mars antegnede antal af disse farkoster, som deltog i Lofotfisket, samt disses mandskab og redskabsudrustning.

Mandskaberne er medregnet i foranstaaende tabeller, der omhandler fiskernes antal, og af farkosterne er de, hvorfra fisket dreves direkte og for de øvriges vedkommende doryerne, medtaget i det baadantal, som de øvrige tabeller udviser.

Tabel 61.

Fra hvilket amt	Dækkede baade og fartøier med seil					Baade og fartøier med motor					Dampfiskefartøier					Tilsammen				
	Antal	Antal mand	Antal doryer	Hvilket redskab		Antal	Antal mand	Antal doryer	Hvilket redskab		Antal	Antal mand	Antal doryer	Hvilket redskab		Antal	Antal mand	Antal doryer	Hvilket redskab	
				Liner	Garn				Liner	Garn				Liner	Garn				Liner	Garn
Bergen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	65	24	4	—	4	65	24	4	—
Søndre Bergenhus amt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	17	7	1	—	1	17	7	1	—
Nordre Bergenhus amt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	33	12	2	—	2	33	12	2	—
Romsdals amt	2	12	2	1	1	4	31	11	4	—	16	212	41	11	5	22	255	54	16	6
Søndre Trondhjems amt	7	42	15	5	2	4	35	12	3	1	1	16	6	1	—	12	93	33	9	3
Nordre Trondhjems amt	11	63	17	8	3	—	—	—	—	—	1	17	5	1	—	12	80	22	9	3
Nordlands amt	315	1 691	369	186	129	18	128	44	16	2	4	58	22	4		337	1 877	435	206	131
Tromsø amt	550	3 313	1 058	487	63	7	66	23	7	—	18	290	106	18	—	575	3669	1 187	512	63
Finmarkens amt	3	18	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	18	6	3	—
Ialt	888	5 139	1 467	690	198	33	260	90	30	3	47	708	223	42	5	968	6 107	1 780	762	206

Fiskefartøiernes udbytte var gjennemgaaende tilfredsstillende, tildels meget godt.

Paragraferne 5 og 22 i lov af 6te august 1897 angaaende skreifiskerierne i Lofoten.

Ved stortingsbeslutning af 16de februar 1905 blev følgende forandringer af ovennævnte lovparagrafer bestemt:

§ 5.

Lov angaaende skreifiskerierne i Lofoten af 6te august 1897, § 5, 2det led skal lyde saaledes:

Adgang til at fiske inden den et distrikt tillagte havstrækning er ikke betinget af, at der roes fra opsynsdistriktet; men enhver er forpligtet til at overholde de for bedriften paa denne strækning givne forskrifter. Dog kan adgangen til at fiske inden et andet distrikts havstrækning af kongen indskrænkes eller ophæves, hvis der i vedkommende distrikter gjælder forskjellig regel om optagning af ovenstaaende redskaber paa søn- og helligdage (§ 22). Bestemmelse derom kan udfærdiges efter enstemmig vedtaget andragende fra udvalget (§§ 11 og 12) i det af vedkommende distrikter, hvor nævnte optagning ikke er tilladt.

§ 22.

Ovennævnte lovs § 22 skal lyde saaledes:

Inden midnat før søn- og helligdage skal alle fiskeredskaber være optagne af sjøen.

Dog kan kongen efter andragende, vedtaget af to trediedele af samtlige udvalgsmedlemmer for de vestenfor Gimsøystraumen liggende opsynsdistrikter (Vestlofoten) ved en fælles bestemmelse for disse tillade afvigelse herfra. Har udvalget i ét opsynsdistrikt vedtaget andragende herom, pligter de øvrige udvalg at behandle samme.

Er bestemmelse som i foregaaende stykke omhandlet udfærdiget, kan den af kongen udvides til at omfatte det eller de tilstødende opsynsdistrikter østenfor, naar andragende derom er vedtaget af tre fjerdedele af udvalgsmedlemmerne i vedkommende distrikt eller distrikter og forsaavidt angaar de i § 12 omhandlede distrikter, af tre fjerdedele af fællesudvalgets medlemmer.

Har veiret været til hinder for redskabernes optagning inden fastsat tid, kan saadan foregaa paa søn- og helligdage, dog kun i distrikt, hvor

bestemmelsen i denne paragrafs 1ste stykke er gjældende. I distrikter, hvor nævnte bestemmelse ikke er gjældende, kan dog kongen efter andragende fra to trediedele af samtlige medlemmer af vedkommende udvalg ved en fælles bestemmelse tillade redskabers optagning paa visse af paaskens helligdage.

Paa søn- og helligdage maa fra midnat til midnat intet fiskeredskab bringes i sjøen; dog er udsætning af alle slags redskaber tilladt langfredag og 2den paaskedag fra kl. 5 eftermiddag.

Forseelser mod disse bestemmelser straffes med bøder.

I medhold af ovennævnte lovforandring blev efter andragende fra udvalgene i Henningsværs, Stamsunds, Balstads, Sunds, Reines og Sørvaagens opsynsdistrikter ved kronprinsregentens resolution af 14de mars 1905 bestemt:

1. At bestemmelsen i Lofotlovens paragraf 22 om, at alle fiskeredskaber inden midnat før søn- og helligdage skal være optagne af sjøen, ikke skal gjælde for de vestenfor Gimsøystraumen liggende opsynsdistrikter (Vestlofoten) og det tilstødende Henningsværs opsynsdistrikt.
2. At optagning af redskaber inden de i post 1 nævnte opsynsdistrikter skal være tilladt paa anden paaskedag.
3. At adgangen efter paragraf 5 til at fiske inden andet opsynsdistrikts fiskehav end det opsynsdistrikts, hvorfra der roes, — forsaavidt angaar det indbyrdes forhold mellem Henningsværs og Hopens opsynsdistrikter — indskrænkes saaledes, at adgang til redskabers optagning paa søn- og helligdage og til at undlade redskabernes optagning inden midnat før søn- og helligdage skal være afhængig af, at saadant er tilladt i det opsynsdistrikt, hvorfra der roes.
4. Forseelser mod bestemmelsen i post 3 straffes med bøder.
5. Resolutionen træder i kraft straks.

Cirkulære

fra udvalgsformanden ved Lofotfiskeriet.

Til
udvalgsmedlemmerne ved Lofotfiskeriet.

Da andragender om havdeling o. s. v. indløber fra enkelt udvalgsmedlem eller enkelte fiskere, meddeles herved, at der som regel ikke kan

tages hensyn til saadanne andragender, medmindre de har passeret vedkommende opsynsdistriks udvalg og af dette indsendes hertil ledsaget af de udtalelser, de maatte give anledning til. Det henstilles til samtlige udvalgsmedlemmer at bekjendtgjøre dette for fiskerne, enten gjennem tilsynsmændene eller paa anden hensigtsmæssig maade.

Andragender, som udgaar fra udvalg, hvori der om samme ikke er enstemmighed, bør saavidt mulig tilføies en forkortet begrundelse af de forskjellige paastande.

Lovbestemmelsen om at formanden til enhver tid skal holdes underrettet om udvalgsmedlemmernes opholdssted, forsaavidt de fraflytter sit distrikt, bringes i erindring.

Rich. Hansen.

Udførselsværdier.

Udførselsværdierne for de sidste 5 aar findes anført i tabel 62, der grunder sig paa opgaver, som velvilligen er meddelt af kjøbmand Johan Lyder von Tangen i Bergen.

Tabel 62.

Fiskeriprodukter	Vægt eller maal	Udførselsværdierne				
		1902	1903	1904	1905	1906
Klipfisk	pr. 20 kg.	7.50	8.50	9.60	9.60	10.00
Rundfisk	—	11.00	14.00	14.00	14.50	14.50
Længer	—	11.00	12.50	13.50	18.00	18.00
Rødskjær: Torsk	—	11.50	11.50	13.50	18.00	17.00
— Hyse	—	5.50	5.50	5.50	9.00	8.00
— Brosme	—	7.50	8.50	10.00	13.00	12.00
Titling: Torsk	—	10.00	12.50	12.50	14.50	13.50
— Hyse	—	6.50	7.25	9.00	11.00	11.00
— Brosme	—	7.00	7.25	8.25	11.00	11.00
Storsei: 1ste sort	—	6.75	5.75	5.25	10.50	11.50
— 2den sort	—	6.25	5.25	4.75	9.50	10.50
Middelsei	—	6.25	5.25	4.75	10.00	11.00
Smaasei	—	5.00	4.50	3.75	8.00	8.50
I gjennemsnit alle sorter sei	—	6.25	5.00	4.75	10.00	10.50
Dampmedicintran, koldklaret	pr. td.	100.00	400.00	150.00	70.00	53.00
Do., uklaret	—	80.00	300.00	120.00	60.00	45.00
Raa medicintran	—	95.00	150.00	100.00	65.00	53.00
Tran, blank	—	60.00	80.00	75.00	55.00	45.00
— brunblank	—	50.00	50.00	45.00	50.00	38.00
— brun	—	37.00	36.00	27.00	24.50	25.00
Rogn: 1ste sort	—	70.00	60.00	70.00	73.00	43.00
— 2den sort	—	60.00	50.00	60.00	63.00	33.00
— 3die sort	—	50.00	40.00	50.00	52.00	23.00
Sortimenter af rogn resp.	—	2/10, 5/10, 3/10	1/4, 1/2, 1/4	1/5, 3/5, 1/5	1/4, 1/2, 1/4	2/10, 5/10, 3/10

Torskefiskerierne i Tromsø og Nordlands amter udenfor opsynsdistriktet i Lofoten.

Fiskedistrikt	Brug G/L D	Antal mand	Antal kjøbefartøier	1000 fisk: Ialt	1000 fisk: Deraf klipfisk	1000 fisk: Deraf tørfisk	Hektoliter: Lever	Hektoliter: Damp-medicin-tran	Hektoliter: Rogn	Pris F/L R
Værø } Røst }	230/111	1820	11	1406	157	1249	109	961	1076	40/17 25 Af linebaadene 16 dampskibe, 180 skøiter.
Dverberg	49/12	294	—	51	33	18	44	58	45	32/10 20
Øksnes	138/77	913	2	182	110	72	94	275	370	Fiskepris 0.13 pr. kgr., lever 13.00, rogn 25.00 pr. hl.
Bø	178/160	1610	1	278	23	255	220	269	245	35/12 25
Hadsel	Intet skreifiske foregaaet									
Gimsø	45/0	225	—	37	36	1	15	37	35	40/15 25
Borge	110/0	720	—	120	—	120	85	100	100	38/16 21
Yttersiden	780/360	5582	14	2074	359	1715	567	1700	1871	
Lødingen	Intet skreifiske foregaaet									
Hammerø	do.									
Folden	do.									
Steigen	do.									
Gildeskaal	17/7	99	—	10	—	10	3	8	14	44/12 21

Melø	20/20	80	—	15	3	12	30	—	20	30/12 20	
Rødø	133/10	675	2	275	29	232	90	375	437	38/16 26	14 000 fisk saltet i tønder.
Lurø	304	1162	5	340	17	313	110	252	210	40/13 25	10 000 fisk tilvirket paa anden maade.
Næsne	65/8	310	2	60	5	54	20	86	82	38/17 25	1 000 fisk tilvirket paa anden maade.
Herø	165/30 12	956	2	207	13	194	45	160	223	36/14 25	
Vega	32/0	178	—	72	2	70	54	37	86	11	
Øvrige Nordlands amt	584/227 12	3460	11	979	69	885	352	918	1072		
Skjærvø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Karlsø	11/50 4	220	—	70	23	47	60	62	54	33/10	
Helgø	0/38 24	170	—	20	—	20	30	—	—	27/10	
Lyngen	Intet skreifiske foregaaet										
Berg (Torskens opsynsdistrikt)	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Berg (Bergs opsynsdistrikt)	86/50	603	3	206	189	17	24	190	242	23/10 20	
Hillesø	64/49	600	—	90	83	7	20	122	82	40/12 15	
Tranø	Intet skreifiske foregaaet										
Trondenes	do.										
Bjarkø	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Tromsø amt	—	—	—	—	—	—	—	—	—		

Anm. I rubrikken „brug“ betegner tallene over stregen garnbaade (G), under stregen linebaade (L) og efter stregen dybsagnbaade (D). – Dampmedicintran er ikke indbefattet i leverpartiet. – I disse distrikter foregik under fisket 6 baadforlis med tab af 14 menneskeliv.

Lofotfiskernes selvhjælpskasse.

(Ved opsynschef Johan C. V. Fleischer).

Kassens medlemsantal var i 1904 337, i 1905 993, i 1906 2 063, hvoraf 4 livsvarige, i 1907 2 195, hvoraf 11 livsvarige og er for 1908 2 351, hvoraf 27 livsvarige. Antallet af aarsbetalende medlemmer blir for 1908 altssaa 2 324, og disse indbetalte ialt en kontingent paa kr. 686.15; hertil kommer kontingent fra 16 nye livsvarige medlemmer kr. 160.00. Ved bøder og forlig er indkommet kr. 140.50, ved gaver kr. 4.50 og ved salg af bjergede redskaber etc. 378.14; endvidere bankrenter for 1906 kr. 802.84 og renter af panteobligationerne for 1907 kr. 900.00. Endelig er ogsaa indkommet som forsinket kontingent for 1907 kr. 3.40. Samlet indtægt kr. 3 075.53. Da de 2 324 aarsbetalende medlemmer har betalt kr. 686.15, har altsaa hvert medlem betalt gjennemsnitlig omtrent 29.5 øre. Og da der til fisket 1907 fremmødte 20 166 fiskere, og da kassens samlede medlemsantal for 1908 er 2 351, er det altsaa kun mellem 11 og 12 procent, som er medlemmer. Dette er vistnok fremgang, men tallet er dog ikke paa langt nær saa stort, som det burde være; thi man maa jo kunne gaa ud fra som givet, at langt flere af fiskerne fra 1907 end disse 11—12 procent havde til hensigt at komme igjen i 1908. Det ønskelige og rigtige vilde jo være, at alle de, som agtede at komme igjen næste aar, tegnede sig som medlemmer. Imidlertid gjælder det vel her som saa mangen gang ellers: „Me ska koma um inkje so brott", og opsynsbetjentene melder gjennemgaaende om stigende interesse for kassen.

Kassens udgifter i 1907 har været kr. 1 458.25, hvoraf understøttelse til medlemmer eller deres efterladte kr. 1 455.00. Forøvrigt henvises til nedenanførte nærmere oplysninger.

Den 7de april holdtes bestyrelsesraadsmøde paa Balstad; der behandledes følgende andragender om understøttelser i henhold til statuternes § 6:

1. Fra medlem Lars Nilsen Finsæther af Hadsel for skade paa baad, som i april 1906 sank paa havnen i Nufsfjord.

   Beslutning: Bevilges kr. 40.00.

2. Fra medlem Andreas Johnsen Middagsnes af Balsfjorden for skade i januar 1906 under udsætning af baad for lofottur.
   Beslutning: Bevilges kr. 15.00.
3. Fra Flakstad lensmand for enken efter medlem Andreas Andersen Næs af Flakstad, som blev syg under Lofotfisket 1906 og døde paa Gravdals sygehus 28de april 1906.
   Beslutning: Bevilges kr. 200.00.
4. Fra medlem Theodor Eriksen Kangerø af Buksnes, som i februar 1906 under fiskeri i Lofoten fik 3 fingre paa høire haand ind mellem hjul paa en motor, saa at fingrene delvis maatte amputeres.
   Beslutning: Bevilges kr. 50.00.
5. Fra medlem Ole Markussen Fauskevaag af Trondenes, som under hjemreise fra Lofoten i 1906 forliste en leiet ottring.
   Beslutning: Bevilges kr. 20.00 for ansøgerens personlige tab samt yderligere kr. 50.00, dersom det viser sig, at han har maattet betale baadens kostende. Det overdroges formanden at bringe dette paa det rene, førend udbetaling sker. (Forholdet er bragt paa det rene, og den hele bevilgning, kr. 70.00, er udbetalt).
6. Fra medlem Magnus Pedersen Hamsund af Hammerø for tab ved baadforlis i Skroven i januar 1907.
   Beslutning: Bevilges kr. 60.00.
7. Fra medlem fra Magnus Johansen Sletbak af Hammerø for tab ved forlis af baad med udrustning i Skroven i januar 1907.
   Beslutning: Bevilges kr. 100.00.
8. Fra et medlem for tab af baad med last under indseiling til Sund i januar 1907.
   Beslutning: Da det er oplyst, at ansøgeren kun eiede halvdelen af baaden med tilbehør, mens den afgivne forklaring gaar ud paa, at han eiede det hele, besluttedes andragendet udsat. (Denne sag er nu nærmere oplyst; ansøgeren synes at have ret, og da saaledes intet forsøg paa uredelighed foreligger, vil ansøgeren i næste møde blive anbefalet til en understøttelse).
9. Fra medlem Lars Bentsen Forsmo af Tjøtta for forlis af baad i Reine i januar 1907.
   Beslutning: Bevilges kr. 80.00.
10. Fra medlem Peder Hansen Okso af Steigen, som i februar 1905 forliste paa sjøen udfor Stamsund og mistede sin baad med tilbehør.
   Beslutning: Bevilges kr. 100.00.
11. Fra medlem Georg Johansen Krogtoft af Borge for tab ved forlis paa hjemstedet i januar 1907 af hans for Lofotfiske udrustede baad.

Beslutning: Bevilges kr. 50.00.

12. Fra medlem Aksel Rask Arstad af Beieren, som i januar 1907 under tur til Lofoten tabte en dory paa Bodø havn.

Beslutning: Bevilges kr. 20.00.

13. Fra medlem Peder Karlsen Steigen af Steigen for havari i januar 1907 paa en baad paa Ørsnes havn.

Beslutning: Bevilges kr. 25.00.

14. Fra Medlemmerne Haakon Olsen Sælfjord og Anton Olsen Bergland, begge af Flakstad for havari paa en dem begge tilhørende baad, som i januar 1907 drev paa land i Sunds havn.

Beslutning: Bevilges til Haakon kr. 10.00 og til Anton kr. 15.00.

15. Fra medlem Hans Sørensen Maasvær af Karlsø for havari paa sin baad i januar 1907 under reise hjemmefra til Lofoten.

Beslutning: Bevilges kr. 75.00.

16. Fra livsvarigt medlem Ole M. Kaspersen Høiholm af Tjøtta for tab i januar 1907 af en baad paa havnen i Tind.

Beslutning: Bevilges kr. 70.00.

17. Fra medlem Helmer Karstensen Forvik af Tjøtta for tab i januar 1907 af en mindre skøite i Moskenes havn.

Beslutning: Bevilges kr. 150.00.

18. Fra medlem Eidis Aslaksen Alteidet af Skjærvø for skade paa baad, indsat i nøst i Reine, idet nøstet skjærtorsdag 1906 blæste ned.

Beslutning: Bevilges kr. 20.00.

19. Fra medlemmerne Vilhelm Andersen, Rikard Pedersen og Bernhard Kristoffersen, alle af Tvervik i Beieren, for tab i januar 1907 under reise til Lofoten af baad med udrustning paa havnen i Bodø.

Beslutning: Bevilges til Vilhelm kr. 60.00 samt til Rikard og Bernhard hver kr. 20.00.

20. Fra en mand, som tidligere har ydet en gave til kassen, for et i 1907 lidt tab.

Beslutning: Da ansøgeren ikke er medlem, kan intet bevilges.

21. Fra medlem Jakob Larsen Tro af Tjøtta, som i begyndelsen af fisket 1907 ved et stik af en angel fik sin ene haand saa ondt skamferet, at han fremdeles (i april) gaar arbeidsudygtig.

Beslutning: Bevilges kr. 70.00.

22. Fra medlem Peder Rask Tvervik af Beieren for skade i januar 1907 paa en skøite paa Bodø havn under reise til Lofoten.

Beslutning: Bevilges kr. 35.00.

23. Fra Fredrik Hansen Storli af Kjærringø for enken efter medlem Hans Johansen Storli af Folden, som afgik ved døden i hjemmet høsten 1905 efterat at have deltaget i aarets Lofotfiske. Se

sag no. 10 i forrige beretning. Der var erhvervet oplysning om, at dødsfaldet neppe kunde sættes i forbindelse med, at han havde deltaget i fisket, hvorfor jeg foreløbig ikke havde benyttet den mig ifjor givne bemyndigelse til at udbetale enken 100 eller 150 kroner.

Beslutning: Bevilges kr. 100.00.

Under mødet var formanden samt 10 tillidsmænd tilstede.

Samtlige bevilgede understøttelser er udbetalte.

Jeg benytter leiligheden til atter at fremhæve, at hvad der ydes er ikke fuld erstatning men skjønsmæssig understøttelse, dels under hensyn til tilfældets art og ansøgerens stilling, dels under hensyn til, hvad kassen har raad til.

Endvidere paamindes medlemmerne om, at en ansøgning om understøttelse altid bør indeholde, ikke blot oplysninger om tilfældet, men tillige bevidnelser om sag og person fra nogen anden end ansøgeren selv, opsynsbetjent, lensmand, prest, ordfører, kassens tillidsmand eller anden kjendt og troværdig mand. En ansøgning, der ikke indeholder andet end, hvad vedkommende selv anfører, kan ikke afgjøres straks. Er ansøgningen ufuldstændig, har dette ofte til følge, at bevilgning ikke kan gives før aaret efter; og det er jo noget, man ved, at naar tab er lidt, er snar hjælp i regelen dobbelt hjælp.

Kassens kapital pr. 31te december 1906 var .... kr. 39 333.65

Indtægten i 1907 har været:

a. Gaver:

Fra Fredrik Korneliussen og Henning Fredriksen Forsaa, Ibestad .... kr. 0.50

„ Handelsmand Johan Olufsen Indyr af Gildeskaal ved opsynsbetjent Caroliussen .... „ 0.50

„ Reisende Hoffstad kr. 1.00, Bernhard Kristoffersen Ramberg, Flakstad kr. 2.00 og Vilhelm Haagensen Næs, Flakstad kr. 0.50, ved opsynsbetjent Haugen .... „ 3.50 kr. 4.50

b. Medlemsbidrag for 1907, forsent indbetalt til at kunne indkomme i forrige regnskab:

Fra Halvdan Benjaminsen Framnæs, Lyngvær, indsamlet i Ørsnes, indsendt ved opsynsbetjent Petersen .... kr. 2 15

„ Hans Edvardsen Bakke, Aasjord, Leines, indsendt ved opsynbetjent Finbak .... „ 0.25

Fra 4 medlemmer ved tillidsmand Kristian Gjertsen Krystad, Flakstad . .	kr.	1.00	kr.	3.40
c. Medlemsbidrag og bøder:				
I „Marinen" ved kontorist Bach	kr.	3.75		
- Skroven ved assistent Gregersen, indbetalt af opsynsbetjent Kvamseng . . .	„	9.00		
- Skroven ved hr. Joh. H. Ellingsen . . .	„	25.00		
- Svolvær ved opsynsbetjent Støre	„	6.60		
- Kabelvaag ved opsynsbetj. Storjord . . hvoraf bod kr. 30.00.	„	42.25		
- Kabelvaag ved O. Brækkans enke, indbet. af opsynsbetjent Storjord	„	1.00		
- Hopen ved opsynsbetjent Petersen . . . hvoraf bøder kr. 4.00.	„	10.30		
- Henningsvær ved opsynsbetj. Finbak . hvoraf bod kr. 3.00.	„	12.40		
- Ure ved assistent Forsaa, indbet. af opsynsbetj. Thorvik . . . . hvoraf bøder kr. 7.00.	„	12.70		
- Steine ved assistent Jøsevold, indbet. af opsynsbetjent Thorvik	„	6.95		
- Stamsund ved opsynsbetjent Thorvik . hvoraf bod kr. 5.00.	„	52.05		
- Mortsund ved opsynsbetjent Kvamseng	„	9.75		
- Mortsund ved assistent Strømfors, indbet. af opsynsbetj. Anderssen-Strand . hvoraf bod kr. 5.00.	„	9.30		
- Balstad ved opsynsbetjent Anderssen-Strand, bøder ved forlig og voldgift .	„	46.50		
- Balstad ved opsynsbetjent Anderssen-Strand	„	18.30		
- Balstad ved opsynsbetjent Anderssen-Strand	„	0.75		
- Nufsfjord ved assistent Losvik, indbet. af opsynsbetjent Haugen . . . . hvoraf 1 livsvarigt medlemsbidrag.	„	43.75		
- Sund ved opsynsbetjent Haugen . . . . . hvoraf bøder kr. 10.00.	„	98.35		
- Sund ved opsynsbetjent Haugen	„	0.50		
- Reine ved opsynsbetjent Mørch . . . . . . hvoraf bøder kr. 8.00 samt 1 livsvarigt medlemsbidrag.	„	79.00		

I Sørvaagen ved opsynsbetj. Caroliussen hvoraf bøder kr. 22.00 samt 9 livsvarige medlemsbidrag.	kr.	255.35		
- Sørvaagen ved M. Benjaminsen......	„	3.20		
- do. ved opsynsbetj. Caroliussen	„	2.00		
Ved væreier Edvard Olsen Næsland, Sund, indbet. af opsynsbetj. Haugen	„	30.50		
„ tillidsmand Albert Hansen Saura, indbet. af opsynsbetj. Haugen....	„	3.50		
„ tillidsmand Peter Olsen Vaag, indbet. af opsynsbetj. Caroliussen.... hvoraf 1 livsvarigt medlemsbidrag.	„	56.75		
„ kirkesanger Hammerø Sørvaagen, indbet. af opsynsbetj. Caroliussen .	„	1.25		
„ opsynsmatros Chr. Larsen, Aa, indbet. af opsynsbetj. Caroliussen.... hvoraf 4 livsvarige medlemsbidrag.	„	93.55		
„ tillidsmand Ludvig Seinæs, indbet. af opsynsbetj. Caroliussen........	„	3.20		
„ tillidsmand Ludvig Seinæs, sendt direkte........................	„	0.80		
„ tillidsmand Svend Svendsen Vaag, sendt direkte	„	1.75		
„ tillidsmand Johan Iversen Stein, sendt direkte	„	6.50		
„ tillidsmand Kristen Eilertsen Kalsnes, sendt direkte	„	3.00		
„ tillidsmand Kristian Gjertsen Krystad, sendt direkte..............	„	1.00		
„ tillidsmand Petter Nikolaisen Igerø, sendt direkte	„	2.75		
„ tillidsmand Andreas Amundsen Haukaas, indbet. af opsynsbetj. Thorvik	„	3.50		
„ tillidsmand Peder Rask Tvervik, indbet. af opsynsbetj. Mørch........	„	9.75		
„ hr. Anton Slotø af Brønø, indbet. af opsynsbetjent Mørch..........	„	17.80		
„ hr. Ole Bertin Gundersen Storli af Rogsfjord, Lenviken..............	„	0.80		
Fra Schjelderup Benonisen Ravik af Gildeskaal	„	0.50		
„ Dorthea Hansen Vinje af Gimsø ..	„	1.00	kr.	986.65

d. Udbytte ved salg af bjergede redskaber, baadudstyr og fisk:

I Skroven og Nufsfjord ved opsynsbetjent Kvamseng	kr.	28.20		
- Svolvær ved opsynsbetj. Støre.......	„	2.45		
- Henningsvær ved opsynsbetj. Finbak .	„	3.50		
- Stamsund ved opsynsbetj. Thorvik...	„	10.25		
- Balstad ved opsynsbetjent Anderssen-Strand	„	4.80		
- Balstad ved opsynsbetjent Anderssen-Strand	„	110.20		
- Sund ved opsynsbetjent Haugen	„	80.60		
- Reine ved opsynsbetjent Mørch......	„	32.70		
- Sørvaagen ved opsynsbetj. Caroliussen	„	86.35		
Ved hr. Chr. Fredriksen, Melbo, indbet. af fogden i Lofoten og Vesteraalen	„	10.00		
Inbetalt af opsynsbetj. Anderssen-Strand for solgt fisk	„	9.09	kr.	378.14

hvilket beløb i sin tid er blevet deponeret hos ham, men hvis rette eier ikke har kunnet findes, uagtet eftersøgt i tre aar.

e. Renter:

Af pantobligation (kr. 13 000.00) i Rosteds gade no. 7 i Kristiania	kr.	650.00		
Af pantobligation (kr. 5 000.00) i Røsnesodden i Beierfjorden	„	250.00		
I Kristiania bank og kreditkasse for 1906	„	455.37		
I Vaagans sparebank for 1906........	„	347.47	„	1 702.84
Altsaa samlet indtægt			kr.	3 075.53

Udgift:

De foran nævnte understøttelser til skadelidte medlemmer og omkomne medlemmers efterladte........	kr.	1 455.00		
Lokale til bestyrelsesraadets møde.........	„	3.00		
Porto, udlagt af en tillidsmand	„	0.25	kr.	1 458.25
Nettoindtægt i 1907			kr.	1 617.28

Kassens kapital vil saaledes pr. 31te december 1907 udgjøre kr. 40 950.93, hvoraf som pantobligationer kr. 13 000.00 og kr. 5 000.00 og paa bankbøger i Kristiania bank og kreditkasse kr. 12 554.80, i Vaagans sparebank kr. 9 581.69, i Hadsel sparebank kr. 364.44 og i Stamsunds sparebank kr. 450.00.

Af denne kapital mangler — nu da dette skrives — kr. 450.00, udgjorende sidste halvaars renter af begge pantobligationerne, hvilke ikke forfalder til betaling før 11te december 1907.

Jeg hidsætter følgende korte oversigt over kassens kapital, medlemsantal og virksomhed i de sidste 6 aar:

Kapital.			Medlemsantal.		Udbetalte understøtt.	
31/12 1902	kr.	32 162.98	I 1903 —	?	I 1903	intet
31/12 1903	„	33 622.07	- 1904 —	337	- 1904	intet
31/12 1904	„	35 577.87	- 1905 —	997	- 1905	kr. 810.00
31/12 1905	„	37 180.43	- 1906 —	2 063	- 1906	„ 675.00
31/12 1906	„	39 333.65	- 1907 —	2 195	- 1907	„ 1 455.00
31/12 1907	„	40 950.93	- 1908 —	2 351		

INDHOLD.

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

5TE HEFTE 1907

Fiskeriinspektør Buvik: Beretninger:

1. Østlandsfisket vinteren 1906—1907.
2. Drivgarnsfisket efter storsild for vestkysten vinteren 1906—1907.
3. Vaarsildefisket i 1907.
4. Vaartorskefisket i 1907 i Nordre-Bergenhus og Søndre vaarsildedistrikt.
5. Om foranstaltninger til fiskeriernes fremme.

BERGEN
A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI
1907

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

5TE HEFTE **1907**

Fiskeriinspektør Buvik: Beretninger:

1. Østlandsfisket vinteren 1906—1907.
2. Drivgarnsfisket efter storsild for vestkysten vinteren 1906—1907.
3. Vaarsildefisket i 1907.
4. Vaartorskefisket i 1907 i Nordre-Bergenhus og Søndre vaarsildedistrikt.
5. Om foranstaltninger til fiskeriernes fremme.

BERGEN

A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1907

Østlandsfisket vinteren 1906—07.

Det egentlige hovedfiske begyndte ivinter først saa sent som i begyndelsen af januar maaned, fraseet endel fornemmelser flheresteds samt nogle smaafangster udenfor Kragerø af endel mindre sild — 12 à 1 300 i maalet — af prima kvalitet, og det væsentlige kvantum toges inden nævnte maaneds udgang. Udenfor Kristianssand fortsattes fisket lige til 9de mars, i februar og mars dog ofte afbrudt af stormende veir. Silden var iaar af meget smuk kvalitet — størrelse 550—750 i maalet. Man fandt det derfor fordelagtigst delvis at tage i brug de bortlagte storsildgarn.

Kulde og fralandsvind bevirkede, at silden noksaa længe stod dybt og langt fra land. Det samlede kvantum anslaaes til 56 000 maal udbragt i tilsammen ca. kr. 625 000, betydelig bedre end f. a. Priserne var iaar temmelig lave — i gjennemsnit kr. 11.16 pr. maal; men dog altfor høie for eksportørerne, hvoraf de fleste led betydelige tab.

Ingen mennesker vides omkomne under fisket.

Redskabstabet var ubetydeligt.

Om fiskets gang for de forskjellige stationer hidsættes:

Omkring Hvaler.

Den $^{28}/_{12}$ fik 6 baade paa natsæt 2—6—4 maal; kvalitet 700, pris 15 kr.

Den $^{29}/_{12}$ toges med 4 posenøter mellem Herføl og Tisler 60 + 80 + 150 + 200 maal; kvalitet 750, pris 12 kr. og 10 garnbaade 2—6—4 maal, kvalitet 700, pris 12 kr.

Den $^{30}/_{12}$ fik atter 4 posenøter: 50 + 60 + 70 + 200 maal; kvalitet 700, pris 10—9 kr. mellem Herføl—Tisler og sammesteds garnbaadene 10—40—30 maal, kvalitet 600, pris 11—12 kr.

Den $^{2}/_{1}$ fik 25 garnbaade 4—15—10 maal ved Lauer—Akerøen; kvalitet 650, pris 12 kr. Forøvrigt stormhindring.

Den $^{3}/_{1}$: 30 garnbaade sammesteds 4—15—10 maal, kvalitet 700. Pris den samme.

Den $^{4}/_{1}$: Storm af nordost tilhinder.

Den $^{5}/_{1}$: Med 2 posenøter toges 50 + 100 maal og 40 garnbaade 4—20—15 maal sammesteds; kvalitet 750—650, pris 12—13 kr.

Den $^{7}/_{1}$: Med 7 posenøter fangedes: 25 + 40 + 80 + 100 + 150 + 200 + 250 maal, og 30 garnbaade fik 4—12—8 maal paa samme fangstfelt; kvalitet 750—650 og pris kr. 13—14.50.

Desuden toges 4 posenøter saa fulde af sild, at de revnede, og fangsten gik tabt.

Den $^{8}/_{1}$: 60 garnbaade trak 2—10—6 maal; kvalitet 750, pris 12 kr. Sjø og paalandsvind var tilhinder for posenøterne.

Den $^{9}/_{1}$ var ogsaa veiret hindrende for disses brug, men endel garnbaade indbragte dog tilsammen 150 maal.

Den $^{10}/_{1}$ toges paa samme felt 200 maal garnsild, og 9 posenoter fik tilsammen 1 500; af notsilden 700, garnsilden 650 i maalet, pris henholdsvis 9—10 og 12 kr.

Den $^{11}/_{1}$ trak 70 sættegarnsbaade 3—8—4 maal og 2 posenøter tilsammen 50 maal; af garnsilden 800 i maalet, prisen henholdsvis 11—10 og 9 kr.

Den $^{12}/_{1}$ paa strækningen Søsterøerne—Tisler fik 7 baade paa sættegarn 6—30—15 maal; størrelse 750 og pris 11—12 kr. pr. maal.

Den $^{14}/_{1}$: Omkring Tisler fik 20 garnbaade 5—15—10 maal og 6 posenøter 60—200—145 maal; størrelse 700—750 og pris 11—12 og kr. 7.50—8. Der meldes „store udsigter".

Den $^{15}/_{1}$ hindredes posenøterne af vestlig storm. Men 70 garnbaade fik ved Akerøen—Tisler 4—20—15 maal, størrelse 700, pris 12 kr.

Den $^{16}/_{1}$: Ved Søsterøerne—Tisler fik 80 sættegarnsbaade 5—20—10 maal, og 8 posenøter 40—200—125 maal; størrelse 650—700, pris 11—12 og kr. 7.50—8.

Den $^{17}/_{1}$: 80 sættegarnsbaade fik 4—35—15 og 3 posenøter 75—300—175 maal ved Tisler. Kvalitet 650—700 og pris 6—7 og kr. 7.50. Godveir og gode udsigter.

Den $^{18}/_{1}$ ligesaa 80 sættegarnsbaade 2—15—5 maal og 5 posenøter 50—350—150. Størrelse 700 og 750. Pris 6—7 og 5—6 kr. pr. maal.

Den $^{19}/_{1}$: Posenøterne hindredes af sterk strøm, men de 80 sættegarnsbaade trak 4—20—15 maal; samme størrelse, prisen nedadgaaende, 6—5 kr. pr. maal.

Stormende veir afbrød nu saagodtsom aldeles fisket, saanærsom at nogle faa sættegarnsbaade den $^{22}/_{1}$ ved Tisler fik 15—20 maal og den

$^{23}/_{1}$ 2 baade mellem Herføl—Tisler ligesaa 15 og 20 maal, ligetil $^{27}/_{1}$, da 1 posenot om aftenen tog 60 maal ved Tisler. Pris 5 kr., og den $^{28}/_{1}$ fik 1 sættegarnsbaad 20 maal ogsaa ved Tisler, men den 29de var det atter storm.

Den $^{30}/_{1}$ fik 6 sættegarnsbaade 4—20—10 maal sammesteds. Størrelse 700, pris 10 kr. Posenøter kunde intet gjøre for stor sjø og strid strøm.

Den $^{31}/_{1}$ trak 20 sættegarnsbaade vestenom Tisler 4—20—14 maal af størrelse 650; pris 10—11 kr. Gode udsigter meldes.

Den $^{1}/_{2}$ paa samme felt fik 30 sættegarnsbaade 2—20—10 maal, og 2 posenøter 40 og 100 maal; kvalitet 700 og 750, pris 12 og 11 kr.

Den $^{2}/_{2}$: 30 sættegarnsbaade fik 2—15—8 maal. Formedelst sydvestkuling kunde posenøterne intet gjøre, og uroligt og stormende veir hindrede nu fisket lige til

den $^{6}/_{2}$ — da atter 30 sættegarnsbaade fik 2—8—5 maal ved Tisler—Akerøen; størrelse 750, pris 12—13 kr.

Veiret var fremdeles altfor uroligt for forsøg med posenøterne.

Den $^{7}/_{2}$ fik samme antal baade 2—8—4 maal af samme størrelse. Pris 13—14 kr.

Den $^{8}/_{2}$: Storm fra sydvest og kun 5 baade trak 4—20—10 maal; størrelse 700, pris 13 kr. Udsigten fremdeles god, men tiltrods herfor blev dog efter den $^{9}/_{2}$, da sættegarnsbaadene indbragte 50 maal, ingen fangst anmeldt, og den $^{12}/_{2}$ meddeles, at fisket ansees at være slut i dette distrikt.

Fra Onsø meldes den $^{12}/_{1}$, at der til onsdag og torsdag næstfør er indbragt tilsammen 700 maal fanget ved Søsterøerne dels med posenot og dels med drivgarn; størrelse 800, pris 11—12 kr. pr. maal.

Gjenpart

af løitnant Johannessens rapport af 9de febr. 1907, forsaavidt angaar fisket ved Hvaler og Smaalenene forøvrigt.

Silden var iaar af usedvanlig pen kvalitet, for en stor del ren storsild, hvorfor ogsaa mange fiskere fandt frem sine gamle storsildegarn og med disse gjennemgaaende havde penere resultater end med de sidste aars smaabendte garn — 22—24 omfars. — Eksportørerne klagede ogsaa sterkt over brugen af smaabendte garn, idet de udtalte, at disse skaffede fiskerne mindre fangst og dem selv en daarligere vare. Der var ogsaa endel, der talte om at begynde med saltning, men opgav dette, fordi de ikke var forberedt paa storsild og derfor ikke havde tønder og salt ved haanden. I det hele taget udtaltes der fra alle hold bestemt haab om, at man stod foran en storsildperiode i lighed med 80—90 aarenes. Man

antog almindelig, at der stod store masser af sild under Kristianiafjorden iaar; men det langvarige klare landveir gjorde, at den holdt sig langt fra land og temmelig dybt, saa den var vanskelig at faa tag i. Et af de bedste fiskesteder var Elnadybet — under Tisler — og for snurpenotfiskets vedkommende desuden renderne mod Torbjørnskjær og Akerøen. Her fik man flere gange saameget sild, at nøterne revnede eller maatte kappes for ikke at gaa tilbunds med baaden.

Deltagelsen i fisket var iaar adskillig større end de foregaaende aar, saavel af garn som snurpenotfiskere, især af de sidste. Ialt deltog der antagelig paa hele Smaalenenes kyst: ca. 200 garnlag med besætning fra 2 til 6 mand. 26 notlag med besætning fra 13—14 mand, ca. 50 forseilere og desuden endel heklefiskere. Snurpenotbaadene var alle forsynede med petroleumsmotorer, ligesom disse ogsaa vinder større og større indpas blandt forseilerne og tildels ogsaa blandt garnfiskere. En ting har forundret mig under tilstedeværelsen ved Hvalerfisket: Hvorfor anskaffer ikke snurpenotfiskerne net om propellen paa sine baade? Man hører stadig om, at de faar noten revet paa propellen. Et par baade har iaar faaet net, og disse har ikke været udsat for denslags uheld, der som regel ødelægger hele det paabegyndte kast.

Blandt snurpenotfiskerne savnes meget et fiskekart over mundingen af Kristianiafjorden, nøiagtig hydrograferet og forsynet med tætte dybdekoter. Som forholdene nu er, maa man, naar man ikke er specielt godt kjendt, før ethvert kast lodde rundt omkring, forat ikke noten skal tage bunden og flænges, hvad der desværre hændte flere gange ivinter.

Da det muligens kan være af interesse, tør jeg meddele, at lag fra Skjærhalden ivinter forsøgte at drive efter silden under Tisler med en engelskbygget slup, men snart igjen opgav dette som fuldstændig mislykket, da strømmen enten satte fartøiet paa land eller vasede garnene sammen. Lederen af forsøget mente efter dette, at det paa grund af strømforholdene var umuligt at drive med større fartøi i Hvalerdistriktet.

I skjærgaarden mellem Vallø og Tønsberg tønde.

Omkring Vasser: Her havde man den første fornemmelse den 8/1, da 1 baad paa prøvesæt østenom Færder fik 3 maal af størrelse 700.

Den 9/1 15 baade paa natsæt sammesteds 1—4—2 maal; pris 12 kr.

„ 10/1 ligesaa 20 baade $\frac{1}{2}$—4—$1\frac{1}{2}$ maal; kvalitet 750.

„ 11/1 „ 20 „ $\frac{1}{2}$—5—$1\frac{1}{2}$ „

„ 12/1 „ 40 „ 0—1—$\frac{1}{4}$ „

„ 15/1 „ 10 „ 2—12—5 „ af størrelse 750; pris 12 kr.

Den $^{16}/_{1}$ ligesaa 30 baade 1—12—3 maal kval. 700, pris kr. 10.50.
„ $^{17}/_{1}$ „ 30 „ 1—15—5 „ paa sættegarn, og 1 driver 10 maal østenom Færder.
„ $^{18}/_{1}$ „ 40 „ 1—8—3 „ kval. 750, pris 8 kr.
„ $^{19}/_{1}$ sammesteds 40 baade 1—15—3 maal paa natsæt, og 1 driver 8 maal; pris 6 kr.
„ $^{21}/_{1}$ 5 baade paa natsæt 5—15—10 maal øst for Færder; størrelse 700.
„ $^{22}/_{1}$ 5 baade tilsammen kun 2 maal paa natsæt. Sydvestkuling.
„ $^{24}/_{1}$ Kun fornemmelse. Sydveststorme hindrede trækning.
„ $^{25}/_{1}$ ogsaa storm.
„ $^{28}/_{1}$ ogsaa kun fornemmelse.
„ $^{29}/_{1}$ Snestorm og ved forsøg i de nærmeste dage kun fornemmelse.
„ $^{4}/_{2}$ 2 baade øst for Færder tilsammen 8 maal; størrelse 740, pris 12 kr.
„ $^{5}/_{2}$ 5 baade tilsammen 4 maal, størrelse 700. Senere meldes ikke om nogen fangst herfra.

Udenfor Tønsberg tønde—Helgeraaen.

Fredriksværn.

Allerede den $^{7}/_{12}$ havdes fornemmelse af sild $2^{1}/_{2}$ mil sydvest af Svenør, hvoraf 2 drivere fik $^{1}/_{5}$ og $^{1}/_{3}$ maal af størrelse 900 i maalet. Ligesaa den 11te og den 12te, da 6 drivere fik $^{1}/_{2}$—2—1 maal, 1—2 mil syd af Færder; pris 18 kr. Det blev dog kun god fornemmelse udover i december ved de spredte og afbrudte forsøg.

Den $^{2}/_{1}$ fik 4 drivere $1^{1}/_{2}$—20—15 maal lige ved Rauer; størrelse 900, pris 12 kr.

Den $^{4}/_{1}$ dels ved driving, dels paa „sæt“ sammesteds 15 farkoster 0—2—$^{1}/_{2}$ maal.

Den $^{5}/_{1}$ 15 sættegarnsbaade ved Rauer—Svenør $^{1}/_{4}$—18—4 maal, samme størrelse, pris 18 kr.

Den $^{6}/_{1}$ 7 sættegarnsbaade vestenom Svenør 3—30—6 maal, pris kr. 16.50.

Den $^{7}/_{1}$ 25 do. 4—10—6 maal, pris 18 kr.

Den $^{8}/_{1}$ 25 do. 3—6—4 maal ved Svenør; ved Staværnsøerne op til 3 maal.

Den $^{9}/_{1}$ 30 do. 5—10—6 maal ved do. og Rakkeboerne.

Den $^{10}/_{1}$ 40 do. 2—10—5 maal sammesteds, pris 12 kr.

Den $^{11}/_{1}$ 30 do. 1—4—2 maal sammesteds, pris kr. 13.50.

Den $^{12}/_{1}$ 55 sættegarnsbaade 1—20—3 maal sammesteds og ved Svenør; pris kr. 13.50, kvalitet 900.

Den $^{13}/_{1}$ tog en driver mellem Svenør og lydbøien 20 maal, og paa sættegarn gjennemsnitlig 6 maal, ligesom heklefisket var godt; størrelse nu 800, pris 12 kr.

Den $^{14}/_{1}$ 55 sættegarnsbaade 2—35—8 maal, og godt heklefiske op til 2 maal pr. baad; størrelse 700—900.

Den $^{15}/_{1}$ fremdeles ved Svenør, Staværn—Rakkeboerne, 50 sættegarnsbaade 2—14—5 maal; pris 9 kr.

Den $^{16}/_{1}$ 45 do. sammesteds 0—2—$^{1}/_{4}$ maal; ved Rauer.
1 do. 10 maal, og ved Ravnen
3 do. 10—35—10 maal; kvalitet 7—800, pris kr. 9.75.

Den $^{17}/_{1}$ 25 do. 0—6—3 maal; pris kr. 9.75—12.

(Halve flaaden reist vestover).

Den $^{18}/_{1}$ 25 do. 0—20—5 maal; kvalitet 8—900, pris 6—8 kr. Bedst ved Tvisteinen.

Den $^{19}/_{1}$: Paa sættegarn ved Svenør—Rauer 4—10—5 maal, og 20 drivere paa Langesundsbugten 6—30—10 maal; kvalitet 7—800, pris 6 kr.

Den $^{21}/_{1}$: Omtrent sorte garn ved Rauer og forøvrigt hindret af sydveststorm. Det var nu af samme grund afbrydelse til

den $^{28}/_{1}$, da man ved Rauer paa sættegarn fik op til 1 maal, og 3 drivere Tvisteinen—Langesundsbugten fik 2 + 8 + 3 maal; kvalitet 8—900, pris 9—10 kr.

Den $^{30}/_{1}$ 1 driver sammesteds 10 maal, men

den $^{31}/_{1}$ havde 20 drivere kun svag fornemmelse; sterk strøm tilhinder. Stormende veir hindrede videre forsøg. Omkring 2den mars toges ca. 20 maal smaasild, 1 200 i maalet, ved Staværn—Rakkeboerne; pris 12 kr. Ligesaa nogle dage senere, men dermed var det slut.

I rapport af $^{5}/_{3}$ 1907 bemerker lensmanden i Fredriksværn bl. a.: „Fangsten pr. baad for motorbaadenes vedkommende er fra 1 500 til 2 700, for skøiters vedkommende 500 til 1 000 og for de aabne baades vedkommende fra 200 til 600 kroner."

Fra Nevlungshavn meldes først om noget torsdag den $^{8}/_{1}$, da 3 drivere vestenfor skjærgaarden fik tilsammen 4 maal af størrelse 600 og

den $^{10}/_{1}$ 5 drivere 0—10—2 maal; pris 16—18 kr.

Den $^{11}/_{1}$ 6 drivere og 2 sættegarnsbaade tilsammen 24 maal; pris 12 kr., størrelse som før.

Den $^{12}/_{1}$ 7 drivere tilsammen 53 maal 1 mil sønden- og østenfor Tvisteinen; størrelse 5—600, pris kr. 13—13.50 pr. maal.

Den $^{14}/_{1}$ 7 drivere tilsammen $4^{1}/_{2}$ maal og

den $^{15}/_{1}$ 8 drivere 2—8—6 maal vestenfor skjærgaarden og udover Langesundsbugten; størrelse 5—600, pris 9 kr. pr. maal.

Den $^{16}/_{1}$ 9 drivere vestenfor skjærgaarden samt 6 sættegarnsbaade østenfor samme udover til Ravn og Hummerbakken, hvor bedst, 2—40—8 maal; pris kr. 9.50—10.50.

Den $^{17}/_{1}$ 10 drivere og 11 sættegarnsbaade 1—36—10 maal; størrelse 5—600 maal, pris kr. 6—6.50.

Den $^{18}/_{1}$ 13 drivere og 12 sættegarnsbaade $^{1}/_{2}$—18—4 maal; pris 6 kr.

Den $^{19}/_{1}$ 25 farkoster dels ved driving og dels paa sæt 1—19—5 maal; størrelse 500, pris 6 kr. Storm afbrød nu fisket i hele den kommende uge, hvori hele fangsten udgjorde ialt kun 13 maal.

Den $^{28}/_{1}$ sent om aftenen indkom 7 drivere med tilsammen 75 maal, pris kr. 7.50, og

den $^{30}/_{1}$ 12 drivere og 10 sættegarnsbaade med 0—34—5 maal; pris kr. 7.50—9, størrelse 600.

Om senere forsøg ingen meddelelse.

Paa Langesundsbugten

fik 2 drivere nat til

den $^{29}/_{12}$ 4 og 10 maal; kvalitet 600, pris 14 kr.

Den $^{3}/_{1}$ 1 baad 1 maal og

den $^{4}/_{1}$ 8 baade fra 2—8 maal.

Den $^{5}/_{1}$ 10 baade fra 0—6 maal; ugefangsten var 54 maal.

Den $^{8}/_{1}$ indkom 12 drivere med 2—20 maal, pris 21 kr.

Den $^{9}/_{1}$ 30 drivere 2—10—4 maal; størrelse 600—650, pris 21 kr.

Den $^{10}/_{1}$ 35 baade med 1—10 maal; pris kr. 13.50.

Den $^{11}/_{1}$ 35 baade med 1—12 maal; pris 12 kr.

Den $^{12}/_{1}$ 34 baade 2—10—4 maal; størrelse 650, pris 9 kr.

Ugefangsten var 762 maal.

Den $^{14}/_{1}$ indkom 120 maal og

den $^{15}/_{1}$ ligesaa 135 maal.

Den $^{16}/_{1}$ 40 drivere 2—40—6 maal; størrelse 6—700, pris 10 kr.

Den $^{17}/_{1}$ indkom 35 baade med tilsammen ca. 400 maal. Pris 6—7 kr.

Den $^{18}/_{1}$ 35 baade med ialt ca. 300 maal; pris 5 kr.

Den $^{19}/_{1}$ indkom ca. 200 maal, og ugefangsten var 1 275 maal.

Stormende veir hindrede nu ogsaa her fisket, og

den $^{21}/_{1}$ og $^{22}/_{1}$ indkom kun 75 maal tilsammen, pris 6 kr.

Den $^{23}/_{1}$ fik 4 baade tilsammen 60 maal, pris 9 kr.

Den $^{26}/_{1}$ angives ugefangsten til 155 maal.

Den $^{28}/_{1}$ 10 baade tils. 100 maal, pris 12 kr.

Den $^{29}/_{1}$ var der landligge for storm, og

den $^{30}/_{1}$ fik 30 baade 1—10 maal, pris 10 kr.

Den $^{2}/_{2}$ opføres ugefangsten med 160 maal, og samtidigt nævnes, at silden formenes stukket i dybet formedelst kulden. Den forsvandt ialfald nu fra Langesundsbugten.

Udenfor Kragerø.

Allerede den $^{10}/_{11}$ meldes om fornemmelse af „fin storsild“ i Kilsfjorden, men saa høres intet igjen før den $^{24}/_{11}$, da man klods udenfor Jomfruland i ugen næstfør havde faaet ialt 25 maal paa 3—4 baade af størrelse 12—1 300 i maalet, pris 24 kr.

Forsøg længere ud paa sjøen gav da intet udbytte. Stormende veir hindrede i længere tid videre forsøg.

Den $^{2}/_{1}$ meldes, at „samtlige baade“ for første gang har faaet pen fangst af fin fedsild klods udenfor Jomfruland paa grundt vand.

Den $^{12}/_{1}$ meldes, at 20 baade i de sidste 4 dage har faaet tilsammen 300 maal af størrelse 900 i maalet, pris 16 kr.

Den $^{19}/_{1}$ 30 drivere 2—40 maal daglig $^{1}/_{2}$ mil udenfor Jomfruland; størrelse 7—800, pris 12—9 kr. Ugefangsten var 500 maal.

Den $^{26}/_{1}$: Stormende veir hele foregaaende uge, og ingen fangst.

Den $^{2}/_{2}$: Ogsaa denne uge var fisket hindret formedelst uveir, og senere gjordes heller ingen fangst herudenfor.

I Nedenes.

Udenfor Risør fiskedes ialt 740 maal fra begyndelsen af januar.

Den $^{5}/_{1}$ fik 1 driver 16 maal af størrelse 650, pris 23 kr. pr. maal, og

den 8de og $^{9}/_{1}$ 6 drivere 1—23—10 maal, og 6 sættegarnsbaade 1—4 maal; størrelse 700, pris 20 kr.

Den $^{12}/_{1}$ angives ugefangsten til 300 maal, og 8 baade fik 4—24 maal, pris 12 kr.

Den 15de og $^{16}/_{1}$ 9 drivere 2—28—10 maal; størrelse 740, pris 12—8 kr.

Den $^{19}/_{1}$ 5 baade 3—32 maal af størrelse 650—700, pris som før.

Ugefangsten var 400 maal. Formedelst veirhindringer meldes først $^{2}/_{2}$ om fangst nu, da 1 driver fik 6 maal, størrelse og pris som før.

Den $^{5}/_{2}$ 5 drivere $1^{1}/_{2}$—12 maal, og

den $^{9}/_{2}$ 4 drivere $^{1}/_{2}$—$6^{1}/_{2}$ maal af størrelse 650, pris 15 kr.

Ugefangst 40 maal. Utrygt veir. Hermed var det slut ogsaa her.

Fra Lyngør, Sandøen og Kilsund meldes først om fiskeforsøg den 5/1, da 6 sættegarnsbaade indbragte tilsammen 28 maal.

Den 9/1 fangedes hovedsagelig paa sæt ca. 100 maal 1/2 mil af land og

den 10de, 11te og 12/1 fik 3 drivbaade og 10 sættegarnsbaade tilsammen 160 maal; kvalitet 600, pris 14 kr. pr. maal.

Den 14de, 15de og 16/1 toges ved driving tilsammen 240 maal af størrelse 650, pris 12 kr.

Den 17/1 indbragte 12 drivbaade til Lyngør 130 maal; størrelse 630, pris kr. 9.75.

Den 18de og 19/1 fangedes ialt 321 maal, og prisen faldt til kr. 6.50 pr. maal.

Den 26/1 meldes, at ugekvantumet kun var 90 maal, da uveiret ogsaa her gjorde sig gjældende og omtrent hindrede videre forsøg. Først

den 6/2 meldes om fangst af 35 maal, pris 12 kr. Senere intet herfra.

Udenfor Arendal begyndte fisket

den 28/12, da 18 drivere fik tilsammen 17 maal. Pris 22 kr.

Den 29/12 havde man kun ubetydelig fangst.

Den 5/1 angives ugefangsten til kun 28 maal.

Den 7de og 8/1 havde 18 drivere tilsammen 84 maal, pris 22 kr.

Den 12/1 25 drivere 10—50—18 maal; størrelse 550—600, pris 10—11 kr. Ugefangsten var 800 maal.

Den 16/1 fik 19 drivere 1—35—12 maal, pris 14—15 kr.

Den 19/1 21 drivere 1—20—3 maal af størrelse 500—550, pris 10—15 kr. Ugefangsten angives til kun 250 maal.

Næste uge til 26/1 var der for det meste landligge her som andre steder grundet storm og delvis snetykke. Ugefangst 40 maal. Ogsaa i ugen derefter — til 2/2 — var fisket af samme grund ubetydeligt, ikke nævneværdigt.

Den 6/2 fik 18 drivere 1½—26—7 maal, pris 15—16 kr.

Den 9/2 fik 20 drivere ½—6—2 maal; størrelse 500—550, pris 11—14 kr. Ugefangsten 260 maal. Der meldes tiltagende kuling.

Den 16/2: Landligge for storm, saanær som at 2 baade den 15/2 fik tilsammen 6 maal, pris 18 kr., og senere ingen fangstmelding, idet uveiret hindrede forsøg i den nærmeste tid.

I Lister og Mandal.

Udenfor Kristianssand S.

I ugen før 15/12 forsøgte 60 drivere ca. 1½ mil ud af Oxø, men udbyttet blev kun tilsammen ca. 20 maal. Prisen var 27 kr.

Den $^{24}/_{12}$ meldes om forsøg i ugen næstfør, men intet udbytte, trods det var godveir.

Den $^{2}/_{1}$, da det var landligge for snestorm, angives ugefangsten til 200 maal. Det var for det meste kun fornemmelse op til 2 à 3 maal pr. baad. Prisen nævnte dag 30 kr.

Den $^{8}/_{1}$ opgives ugefangsten til 550 maal, pris 32 kr., i meget ujevne fangster grundet uveir.

Den $^{12}/_{1}$ havde 180 drivere 1—25—4 maal af størrelse 600—650, pris 15—27—22 kr. Fangstfelt ca. 1 mil af Oxø. Ugefangsten steg nu til 2 200 maal.

Den $^{14}/_{1}$ 180 drivere 14—16—15 maal.

Den $^{15}/_{1}$ havde man „brilliant fiske", 1—40—20 maal, $^{1}/_{2}$ til 1 mil af Oxø; størrelse 600, pris kr. 13.50.

Den $^{16}/_{1}$ ligesaa 1—40—15 maal, pris 12 kr.

Den $^{17}/_{1}$ var det ogsaa udmerket godt fiske. Prisen gik ned til 9 kr. pr. maal. Samtlige baade deltog. Saavel veir som udsigter var gode.

Den $^{18}/_{1}$ ligesaa 2—65—20 maal pr. baad; størrelse 600, pris kr. 7.50.

Den $^{19}/_{1}$ 2—25—15 maal $^{1}/_{2}$ mil af Oxø, prisen gik ned til 6 og 5 kr. Ugefangsten 14 500 maal.

Den $^{21}/_{1}$: Grundet storm og uveir satte kun faa drivere, og disse fik 2—30—4 maal; prisen steg til 10 kr.

Den $^{22}/_{1}$: Landligge for vedvarende snestorm.

Den $^{23}/_{1}$: Ligesaa.

Den $^{24}/_{1}$: De fleste baade var ude, men fangsten ujevn og liden: 1—10—3 maal; kvaliteten var mindre god. Nu godveir.

Den $^{26}/_{1}$: Ingen fangst sidste nat. Ugekvantumet var 300 maal.

Den $^{4}/_{2}$ havde man en fangst af 1—20—4 maal pr. baad og
den $^{5}/_{2}$ 1—30—8 maal og atter
den $^{6}/_{2}$ 1—20—4 maal; størrelsen 7—750, og prisen 10—18—15 kr. pr. maal. Der deltog nu 80—90 drivere.

Den $^{7}/_{2}$: Storm og snetykke, hvorfor landligge.

Den $^{9}/_{2}$: Ogsaa snetykke og uroligt veir, saa fisket var lidet; prisen stigende 10—18—16 kr. pr. maal. Ugefangsten var 1 400 maal.

Hele næste uge til
den $^{16}/_{2}$ var det landligge formedelst uveir, og i ugen der efter til
den $^{23}/_{2}$ fangedes kun 40 maal, hvorfor fisket ansaaes for slut. Det tog sig dog op igjen ganske godt i begyndelsen af mars, men deltagelsen var nu minket betydelig, saa kvantumet ikke blev stort.

Den $^{1}/_{3}$ fik 20 drivere 10—25—15 maal.

Den $^{2}/_{3}$ 60 baade 6—18—10 maal 1 mil af Oxø; størrelsen var

nu nede i 900 pr. maal, prisen 10—12—11 kr. Ugefangsten var 1 000 maal.

Den 4de og 5/3 havde 80—90 drivere sammesteds tilsammen 400 maal.

Den 9/3 meldes, at fisket ansees afsluttet; prisen var 9 kr. Ugefangsten 500 maal.

Af foranstaaende og iagttagelser forøvrigt fremgaar følgende opgave

Inden	Smaalenene		Jarlsberg og Larvik		Bratsberg				Nedenes	
					Langesundsbugten		Udenfor Kragerø			
	Kvantum (i maal)	Værdi	Kvantum (i maal)	Værdi	Kvantum (i maal)	Værdi	Kvantum (i maal)	Værdi	Kvantum (i maal)	Værdi
1906										
24/11	—		—		—		25	600.00	—	
1/12	—		—		—		115	2 760.00	—	
15/12	—		—		—		115	2 760.00	—	
29/12	—		—		—		115	2 760.00	17	374.00
1907										
5/1	2 870	35 520.00	120	2 160.00	54	756.00	115	2 760.00	45	990.00
12/1	8 245	96 835.00	1 816	25 032.50	816	12 186.00	415	7 560.00	1 433	17 922.00
19/1	20 445	192 865.00	4 125	45 818.50	2 091	22 386.00	915	12 810.00	2 734	31 218.50
26/1	20 570	194 230.00	4 220	46 662.50	2 246	23 626.00	915	12 810.00	2 864	32 203.50
2/2	21 670	207 230.00	4 445	48 462.50	2 406	25 226.00	915	12 810.00	2 864	32 203.50
9/2	22 120	213 080.00	4 445	48 462.50	2 406	25 226.00	915	12 810.00	3 209	36 203.50
16/2	22 120	213 080.00	4 445	48 462.50	2 406	25 226.00	915	12 810.00	3 215	36 311.50
23/2	22 120	213 080.00	4 445	48 462.50	2 406	25 226.00	915	12 810.00	3 215	36 311.50
2/3	22 120	213 080.00	4 445	48 462.50	2 406	25 226.00	915	12 810.00	3 215	36 311.50
9/3	22 120	213 080.00	4 445	48 462.50	2 406	25 226.00	915	12 810.00	3 215	36 311.50

Da endel smaafangster paa forskjellige steder ikke er medtaget, afrundes

Fangstmaaden.

Med posenøter fangedes ved Hvaler ca. 10 000 maal.

Heklefisket var af mindre betydning ivinter, da det urolige veir ofte lagde hindringer for smaabaadene.

I den østligste del af fangstfeltet benyttedes saavel sættegarn som drivgarn, men i den vestligste del udelukkende drivgarn.

over fangstens størrelse og tilgodegjørelse:

(i kroner)					Tilgodegjørelse			
Lister og Mandal		Ialt		Middels pris	Til eksport			Til hjemmeforbrug
					Saltet	Røget	Fersk	
—		25	600.00	24.00	—	—	25	—
—		115	2 760 00	24.00	—	—	115	—
20	540.00	135	3 300.00	24.44	—	—	115	20
220	6 540.00	352	9 674.00	27.48	—	—	312	40
770	24 140.00	3 974	66 326.00	16.69	—	65	3 815	94
2 970	72 540.00	15 695	232 075.50	14.79	—	65	14 618	1 012
17 470	217 540.00	47 780	522 638.00	10.93	—	285	45 570	1 925
17 770	220 540.00	48 585	530 072.00	10.91	150	285	46 025	2 125
19 070	240 040.00	51 370	565 972.00	11.02	150	325	48 170	2 725
20 470	262 440.00	53 565	598 222.00	11.17	150	325	49 590	3 506
20 470	262 440.00	53 571	598 330.00	11.17	150	325	49 590	3 506
20 510	263 080.00	53 611	598 970.00	11.17	150	325	49 630	3 506
21 510	274 080.00	54 611	609 970.00	11.17	150	325	50 630	3 506
22 010	278 580.00	55 111	614 460.00	11.15	150	325	51 130	3 506
kvantummet til		56 000	625 000.00	11.16	150	325	51 130	4 395

Deltagelsen.

Dato	Sted	Farkoster					Bedrift				Antal mand	Kjøbere	
		Motorbaade	Dæksbaade	Aabne baade	Smaabaade	Tilsammen	Posenotlag	Garnlag	Heklelag	Tilsammen		Fartøier	Paa land
1907													
16/1	Smaalenene	25	200		25	250	25	200	25	250	1 500	50	?
16/1	Jarlsberg og Larvik	17	45	39	30	131	—	101	30	131	400	10	?
16/1	Bratsberg	14	50	—	?	64	1	63	—	64	300	?	?
16/1	Nedenes	—	40	10	—	50	—	50	—	50	250	?	?
16/1	Lister og Mandal . .	—	180	—	—	180	—	180	—	180	900	—	—
	Tilsammen	56	564		55	675	26	594	55	675	3 350	?	?

Til sammenligning hidsættes følgende af de officielle svenske uge-
Göteborgs och Bohus-Län vinteren 1906—1907:

I tidsrummet	Fra fiskesæsonens						
	24/11	1/12	8/12	15/12	22/12	29/12	5/1
Totalfangst (i maal) af: garnsild .	—	—	—	—	—	—	34
notsild ..	13	6 067	14 803	64 283	79 230	109 297	138 587
Saltet (tønder): indmadsild	—	—	—	—	—	75	212
tomsild	—	—	—	450	2 275	2 500	7 515
Udført (tønder) til: Rusland	—	—	—	—	—	—	—
Tyskland	—	—	—	—	—	—	350
Andre fremmede lande	—	—	—	—	—	—	—
Til hjemmeforbrug (tønder)	—	—	—	—	—	—	—

Ved bearbeidelse af de af fiskeriintendent dr. H. A. Malm velvillig
tabel:

I tidsrummet	Fangedes af storsild (maal)					
	Med posenøter	Med strand-nøter	Med driv-garn	Med sætte-garn	Med hekler	Til-sammen
18/11—24/11	3	—	—	—	—	3
25/11—1/12	5 980	—	—	—	—	5 980
2/12—8/12	8 727	—	—	—	—	8 727
9/12—15/12	49 564	—	—	—	—	49 564
16/12—22/12	14 943	—	—	—	—	14 943
23/12—29/12	30 068	—	—	—	—	30 068
30/12—5/1	29 290	—	—	34	—	29 324
6/1—12/1	94 114	133	—	117	—	94 364
13/1—19/1	76 607	333	—	602	—	77 542
20/1—26/1	12 960	—	—	567	—	13 527
27/1—2/2	19 643	—	—	100	—	19 743
3/2—9/2	1 123	—	—	700	—	1 823
10/2—16/2	1 853	—	—	107	—	1 960
17/2—23/2	373	—	—	193	—	566
24/2—2/3	15 034	—	—	67	—	15 101
3/3—9/3	7 552	—	—	16	—	7 568
10/3—16/3	1 593	—	—	—	—	1 593
18/11—16/3	369 427	466	—	2 503	—	372 396

Eller:

Med posenøter fangedes: af storsild 369 427, af halvsild 106 og af smaasild 0, —
Med strandnøter fangedes: af storsild 466, af halvsild 0 og af smaasild 725, —
Med drivgarn fangedes intet, med sættegarn 2 503 maal storsild og med hekler intet. —

rapporter sammensatte opgave over sildefisket og sildesaltningen inden

begyndelse — $^{18}/_{11}$ — til og med

$^{12}/_1$	$^{19}/_1$	$^{26}/_1$	$^{2}/_2$	$^{9}/_2$	$^{16}/_2$	$^{23}/_2$	$^{2}/_3$	$^{9}/_3$	$^{16}/_3$
150	847	1 413	1 513	2 213	2 320	2 513	2 580	2 597	2 597
232 833	309 773	322 733	342 643	343 807	345 737	346 123	361 213	368 892	370 630
282	452	797	1 247	1 247	1 247	1 247	1 247	1 247	1 247
12 955	25 089	28 829	30 199	30 919	30 919	31 544	31 769	37 077	37 187
—	—	965	9 783	11 433	13 433	16 433	18 133	23 484	23 484
1 545	2 395	2 780	2 940	4 305	4 887	7 737	8 749	9 419	9 419
—	—	—	50	50	90	160	160	160	160
—	—	915	1 555	3 005	3 595	4 963	5 043	5 243	5 243

oversendte nærmere opgaver over det svenske fiske fremkommer følgende

Fangedes af halvsild (maal)			Fangedes af smaasild (maal)		
Med posenoter	Med strandnoter	Tilsammen	Med posenøter	Med strandnoter	Tilsammen
—	—	—	—	10	10
—	—	—	—	67	67
—	—	—	—	9	9
—	—	—	—	16	16
—	—	—	—	3	3
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	267	267
—	—	—	—	40	40
—	—	—	—	77	77
—	—	—	—	13	13
—	—	—	—	57	57
—	—	—	—	126	126
106	—	106	—	40	40
106	—	106	—	725	725

tilsammen 369 533 maal eller 99 % af hele fangsten;
tilsammen 1 191 maal eller 0.3 % af hele fangsten og
tilsammen 2 503 maal eller 0.7 % af hele fangsten.

Drivgarnsfisket efter storsild for vestkysten vinteren 1906—1907.

Det første forsøg efter storsilden gjordes den $^{25}/_{10}$ ca. 4 mil VNV af Smølen, hvor 1 driver fik 6 maal, men først ved midten af december maaned slog fisket til for alvor.

For Titranværene toges omtrent al den der landede fangst inden udgangen af december maaned, ligesom omtrent halvdelen af den nordenfor Buddybet gjorte fangst faldt inden nytaar og resten inden januar maaneds udgang. Søndenfor Buddybet var derimod lidet gjort før februar.

Det samlede kvantum inden 20de januar ivinter udgjør 64 250 maal, som til en middelspris af kr. 17.73 andrager til ca. kr. 1 139 230.00.

Udbyttet betegnedes som tilfredsstillende for dampskibene, mindre godt for motorfartøierne og som daarligt for seilfartøierne og de aabne baade.

Da vinteren udmerkede sig ved talrige, ofte orkanagtige, storme, skede mange ulykker under fisket. Flere dampskibe og seilfartøier forliste totalt, og mange fiskere kom bort.

Redskabstabet var ogsaa særlig stort i nordre del af feltet.

Deltagelsen i storsildfisket 1906—1907.

Tid	Sted	Farkoster				Kjøbere		Antal mand
		Dampskibe	Motorbaade	Dæksbaade	Aabne baade	Fartøier	Landkjøbere	
$^{16}/_{12}$	Halten	1	—	9	18	3	1	190
„	Titran	20	72	65	—	47	—	1 025
„	Kristianssund	110	45	15	—	86	27	2 650
„	Aalesund	60	120	—	—	6	20	1 500
„	Søndre Søndmøre	2	25	93	—	—	—	760
„	Moldøen	7	—	—	—	—	—	80
„	Bergenskysten	—	—	58	53	—	—	668
„	Haugesund	1	4	5	—	—	—	88
„	Stavanger	1	—	—	—	—	—	12
	Tils.	202	266	245	71			6 973

Søndre Trondhjems amt.

Til Halten indkom følgende fangster:

$^{21}/_{11}$: Drivgarnsskøiter med 8—20—11 maal, sættegarnsbaade $^{1}/_{2}$—$1^{1}/_{2}$ maal; pris 15—16 kr., kvalitet 550 i maalet. Sydoststorm.

$^{28}/_{11}$—$^{5}/_{12}$ blev af 13 drivere og 18 sættegarnsbaade opfisket 30 maal ialt. Pris 17 kr.

$^{5}/_{12}$—$^{8}/_{12}$ indkom ialt 70 maal opfisket væsentlig af sættegarnsbaade, da driverne reiste bort paa grund af stormende veir.

$^{12}/_{12}$ fik sættegarnsbaade 1—3 maal.

Til Titran indkom:

Inden $^{17}/_{11}$ 500 maal; pris 16—17, kvalitet 450—500 i maalet.

$^{17}/_{11}$ — nogle drivere med $^{1}/_{2}$—11—5 maal. Fangstfelt 3 mil vest af Titran. Gode udsigter.

$^{20}/_{11}$ — 40 drivere 0—25—4 maal. Pris 16—18 kr. Østlig kuling hindrede.

$^{23}/_{11}$ omkom under ilandseiling i sydvestkuling 3 mand af besætningen paa en skøite, som fyldtes. Stormende og utrygt veir til

$^{12}/_{12}$, da 5 drivere 1—3 mil vest og sydvest af Titran fik 3—30—15 maal; pris 20 kr., kvalitet 500.

$^{17}/_{12}$ — 55 drivere 4—50—18 maal; pris 17—18 kr.

$^{18}/_{12}$ — 21 drivere 6—40—15 maal; pris 17—18 kr. — Veiret utrygt.

$^{19}/_{12}$ — 7 drivere fra 2—4 mil vest af Titran med 2—70—20 maal; pris 17—20 kr., kvalitet 500. Roligt veir.

$^{28}/_{12}$ — 16 drivere 0—25—2 maal; pris 19—20 kr. Veirhindring til

$^{5}/_{1}$ — 1 driver med 10 maal; pris 16 kr. Veirhindring til

$^{10}/_{1}$ — da 14 drivere indkom med 2—15—9 maal. Stor sildetyngde, men fisket hindredes af uveir.

Af sjøulykker og forlis skede der som før nævnt mange. Den $^{23}/_{11}$ sank skøiten „Stormfuglen“ af Bratvær, hvorved 3 mand druknede; de øvrige bjergedes ind til Titran af en anden fiskeskøite. Samme nat skylledes skipperen paa fiskedampskibet „Bjarne“ af Aalesund ud; ligeledes 1 mand paa en skøite fra Hallerø, Smølen. Den $^{23}/_{11}$ forliste motorkutter „Bjarne“ af Aalesund, hvorved besætningen, 7 mand, omkom. Den $^{7}/_{12}$ og $^{8}/_{12}$ bortskylledes fra fiskedampskibene „Skjørdal“ og „Gaapaa“ af Kristianssund henholdsvis 2 og 1 mand. Den $^{8}/_{12}$ forliste totalt de to fiskedampskibe „Fremad“ og Forsøg“ af Kristianssund, hvorved tilsammen 16 mand kom bort. Denne ulykke skyldes, at begge dampskibe var blevne kullæns og derfor drev op i skjærene.

Romsdals amt.

a. Nordenfor Buddybet.

Til Kristianssund indkom, mest fra Griphavet:

$^{25}/_{10}$ — 1 driver med 6 maal; pris 33 kr.

$^{4}/_{11}$ — 2 dampskibe med 6 og 20 maal fra Halten—Sulenhavet; pris 25 kr., kvalitet 600 i maalet, og

$^{11}/_{11}$ — fra samme sted 20 drivere med 205 tdr. saltet sild, af disse 7 drivere med 4—40—15 maal fersk storsild; pris 21 kr.

$^{17}/_{11}$. — 40 dampskibe med gjennemsnitlig $6^{1}/_{2}$ maal fra Smølenhavet; pris 22—25 kr., kvalitet 500.

$^{20}/_{11}$ — 36 drivere 0—100—$26^{1}/_{2}$ maal; pris 22—23 kr., kvalitet 490—500.

$^{22}/_{11}$ — 46 drivere 0—200—$52^{2}/_{3}$ maal; pris 19 kr., kvalitet 500.

$^{23}/_{11}$ — 57 drivere 0—50—$10^{1}/_{2}$ maal; pris og kvalitet den samme. Stormhindring til

$^{28}/_{11}$ — da kun 15 drivere indkom med 0—70—9 maal; pris 21 kr., kvalitet 480. Ruskeveir.

$^{1}/_{12}$ — 5 drivere med 8—60—27 maal; pris 23 kr. Utrygt veir.

$^{3}/_{12}$ — 24 drivere 0—50—9 maal; pris 13 kr., kvalitet 530. Fremdeles rusket veir.

$^{5}/_{12}$ — 139 drivere 0—100—16 maal; pris kr. 22.50, kvalitet 580. Vendereise for nordenvindsstorm.

$^{7}/_{12}$. Drivgarnsfiskerne overfaldtes af sydveststorm. De fleste indkom uden fangst. Ialt 110 maal; pris 23—24 kr.

$^{8}/_{12}$. Orkanagtig storm. 2 dampskibe forliste, hvorved 17 mand omkom; desuden 3 mand slaaet overbord fra 2 andre baade.

$^{13}/_{12}$ — 34 drivere 0—150—78 maal; pris 21—24 kr., kvalitet 550.

$^{14}/_{12}$ — 92 drivere 4—160—51 maal; pris 19 kr., kvalitet 560. Gode udsigter.

$^{15}/_{12}$ — 74 drivere 0—160—$51^{1}/_{3}$ maal; pris 17—20.50 kr., kvalitet 510—620. Godt veir.

$^{16}/_{12}$ — 78 drivere 0—160—$38^{1}/_{2}$ maal; pris 17—19.50 kr.

$^{17}/_{12}$ — 62 drivere 0—160—54 maal; pris 19 kr., kvalitet 500—570.

$^{18}/_{12}$ — 29 drivere 0—200—91 maal; pris 17 kr.

$^{20}/_{12}$. Fiskerne maatte gjøre vendereise grundet sjøgang og strøm. De faa, som satte garn, fik smaa fangster; ialt indkom 350 maal. Stormhindring og julehelgen hindret fisket til

$^{29}/_{12}$, da 6 dampskibe fik 8—40—14 maal.

$^{31}/_{12}$ — 20 drivere, hvoraf 1 med 2 og 1 med 4 maal, ellers sorte

garn. Silden formenes at staa dybt i det kolde veir, da seien blev fisket paa 60—70 favne.

$^{3}/_{1}$ — 3 dampskibe med $^{1}/_{3}$, 5 og 30 maal; pris 17 kr. Utrygt veir.

$^{5}/_{1}$ — 45 drivere 0—130—$49^{1}/_{2}$ maal; pris kr. 17.25—19, kvalitet 580—650. 22 drivere 0—150—42 maal. Flere gjorde vendereise for storm; tildels stort garntab.

$^{11}/_{1}$ — 107 drivere 0—150—29 maal; pris $16^{1}/_{2}$—$18^{1}/_{2}$ kr., kvalitet 590. Storm og snekave. Landligge.

$^{17}/_{1}$ — 14 dampskibe 7—150—$80^{1}/_{2}$ maal; pris 18 kr., kvalitet 570. Godt veir.

$^{18}/_{1}$ — 107 drivere 10—150—76 maal; pris 14 kr., kvalitet 590. Utrygt veir.

$^{19}/_{1}$ — 5 dampskibe 50—150—78 maal; pris 13 kr.

b. Romsdals amt, søndenfor Buddybet.

Da de første forsøg udenfor Aalesund kun gav svag fornemmelse, drog fiskerflaaden derfra nordover og drev nord og udfor Kristianssund. I december gjordes endel mindre fangster, ligesaa i januar; men først fra midten af denne maaned tog fisket sig op og faldt meget godt udover februar, lige til i første uge af mars.

Til Aalesund indkom — fra Svinøhavet især — følgende fangster:

$^{8}/_{10}$ — 1 driver med $^{1}/_{3}$ maal; kvalitet 750,
$^{10}/_{11}$ — 1 do. „ 40 — — 530,

fisket paa Titranhavet.

$^{8}/_{12}$ — 1 driver med 3 maal. Vedvarende uveir hindrede bedriften.
$^{13}/_{12}$ — 3 drivere 1—40—18 maal, kvalitet 750,
$^{14}/_{12}$ — 3 do. 4—5—6 — — 800,
$^{15}/_{12}$ — 35 do. $^{1}/_{3}$—30 — — 700; pris 18 kr.

$^{20}/_{12}$ — 1 driver med 35 maal; pris 15 kr., kvalitet 700. Ellers hindrede storm fisket.

$^{29}/_{12}$. Flere drivere med 0—1 maal, en enkelt 12 maal; kvalitet 650. Fremdeles uveir.

$^{3}/_{1}$ — 1 driver med 21 maal; pris 18 kr., kvalitet 650.
$^{4}/_{1}$ — 15 drivere $^{1}/_{3}$—10—$2^{1}/_{2}$ maal; pris 16 kr., kvalitet 700.
$^{5}/_{1}$ — 55 do. 0—20—3 maal; pris kr. 17.50, kvalitet 750.
$^{7}/_{1}$ — 1 do. med 15 maal. Ruskeveir.
$^{11}/_{1}$ — 2 do. „ 6—21 maal; kvalitet 600.
$^{17}/_{1}$ — 1 do. „ 20 maal; kvalitet 650.
$^{18}/_{1}$ — 20 do. „ 5—40—16 maal; pris 14.50—16 kr., kvalitet 600—650.
$^{19}/_{1}$ — 25 do. „ 10—40—15 maal; pris 12 kr., kvalitet 600.

Til Søndre Søndmør indkom, for størstedelen fra Svinøhavet:

$^{21}/_{11}$ — 2 drivere med 70—100 sild.

$^{13}/_{12}$ — 3 do. „ 1—50—18 maal. Stor sjø og uregelmæssig strøm hindrede fisket.

$^{14}/_{12}$ — 3 drivere 1—8—4 maal; pris 20 kr., kvalitet 700.

$^{15}/_{12}$ — 60 do. 0—25—4$^{1}/_{2}$ maal; pris 18 kr., kvalitet 700.

$^{19}/_{12}$ — 45 do. 2—35—12 maal; pris 15 kr., kvalitet 630—700. Stormhindring.

$^{28}/_{12}$ — 20 do. 0—2—$^{1}/_{3}$ maal. Voldsom sjø hindrede drivning.

$^{3}/_{1}$ — 2 do. med tilsammen med 3 maal.

$^{4}/_{1}$ — 25 do. $^{1}/_{3}$—7—1 maal; pris 12—15 kr., kvalitet 600—715.

$^{5}/_{1}$ — 12 do. 1—15—5 maal; pris 14—16.50 kr., kvalitet 600—700.

$^{11}/_{1}$ — 1 do. med 20 maal; pris 18 kr. Sydoststorm og landligge.

$^{17}/_{1}$ — 3 do. 8—22—15 maal; pris 15 kr., kvalitet 550—600. Utrygt veir.

$^{18}/_{1}$ — 91 do. $^{1}/_{3}$—40—7$^{1}/_{2}$ maal; pris 13—15 kr., kvalitet 560—670.

$^{19}/_{1}$ — 28 do. 5—40—20 maal; pris 13 kr., kvalitet 550—630.

Til Romsdalsværene (Bjørnsund) indkom fra Onahavet:

$^{14}/_{12}$ — 1 driver med 2 maal.

$^{7}/_{2}$ — 6 do. 13—44—22$^{1}/_{2}$ maal.

$^{8}/_{2}$ — 23 do. 6—60—30 „

$^{12}/_{2}$ — 21 do. 10—60—29$^{2}/_{3}$ „

$^{13}/_{2}$ — 39 do. 2—40—18 „

$^{15}/_{2}$ — 20 do. 6—30—16$^{1}/_{2}$ „

I Bjørnsund var der tildels liden kjøbelyst og priserne derfor meget lave, ned til 6 kr. pr. maal; kvaliteten 540—660.

Nordre-Bergenhus amt.

I sidste halvdel af december fangedes paa sættegarn og med not ved Bulandet ialt ca. 700 maal af størrelse 700 i maalet. Prisen var 15.00. Der gjordes ogsaa 1 stæng med strandnot paa ca. 300 maal, og man havde god tro paa stort fiske her, men foreløbig blev det ikke mere. Midt i januar tog nogle fiskedampere tildels gode fangster fra 4—7 mil vest af Kraakenes, og den $^{19}/_{1}$ indbragte 6 fiskedampere gjennemsnitlig 60 maal til Florø taget paa samme felt. Uveiret kom nu tilhinder.

Til Moldøen indkom fra havet udfor Kraakenes 4—7 mil vest følgende fangster:

$^4/_1$	— 7	drivere	med	$0—10—3^1/_2$ maal.
$^5/_1$	— 5	do.	„	$^1/_2—4—2$ maal.
$^{11}/_1$	— 1	do.	„	22 maal i aate.
$^{18}/_1$	— 2	do.	„	5 + 70 maal.
$^{19}/_1$	— 3	do.	„	7 + 8 + 45 maal.
$^{15}/_2$	— 5	do.	„	28—60—51 maal.

Pris 14—18 kr., kvalitet 620—700.

I slutningen af december fik man i Bulandet (Askvold) ialt en 700 maal, tildels med nøter.

$^{19}/_1$ indkom 6 dampskibe til Florø med 30—90—60 maal, fisket vest af Kraakenes, pris 16 kr., kvalitet 600—650.

I Søndre-Bergenhus amt

blev udbyttet af drivgarnsfisket ivinter af meget mindre betydning end i forrige sæson, hvilket vel nærmest maa tilskrives det stormende veir, som meget snart forbyder smaafartøierne her at gjøre forsøg. Fiskerne syntes desuden, at her iaar ikke var stor sildetyngde for kysten. Den gik baade spredt og tyndt.

Det lille fiske, som foregik, fandt sted væsentlig inden januar maaned paa strækningen vest af Solsvik til Fedje, omkring 1 mil udenfor skjærgaarden.

Til Bergenskysten indkom:

Inden $^{15}/_{12}$ ialt 12 maal; pris 28 kr., kvalitet 700.

$^{28}/_{12}$	— 10	drivere	sorte garn, 1 med 8 maal og 3 do. 40—60—80 sild, fisket vest af Solsvik.
„	— 3	do.	$0—1^1/_2—1$ maal, fra vest af Fedje.
$^{29}/_{12}$	— 1	do.	med $^1/_3$ maal, fra vest af Fedje.
$^4/_1$	— 53	do.	2—12—3 maal; kvalitet 700, pris 21 kr.
$^5/_1$	— 9	do.	tils. 13 maal; pris 20 kr.
$^8/_1$	—	do.	ialt 55 maal.
$^{10}/_1$	— 50	do.	fra 100 sild—2 maal, ialt 64 maal.
$^{17}/_1$	— 4	do.	$^1/_2—4—2^1/_2$ maal; kvalitet 600.
„	— 6	do.	til Heggholmen 1—16—8 maal.
$^{18}/_1$	— 11	do.	til Fedje 0—3—1 maal.
„	— 10	do.	til Solsvik $^1/_3—15—5$ maal; kvalitet 500—600. Pris 12—18 kr.
$^{19}/_1$	— 10	do.	til Fedje 1—3—2 maal; pris 15—18 kr., kvalitet 600.

Inden Stavanger amt

var ogsaa udbyttet af drivgarnsfisket efter storsild meget ringe i vinter.

Til Stavanger indkom:

13/11 — 1 dampskib med 15 maal; kvalitet 600—700. Fangstfelt 25 mil vest af Utsire. Ruskeveir hindrede drivning.

Af foranstaaende og iagttagelser forøvrigt fremgaar følgende opgave

Inden	Kvantum (i maal)									
	Søndre Trondhjems amt		Romsdals amt						Nordre-Bergenhus amt	
			Nordenfor Buddybet		Søndenfor Buddybet		Tilsammen			
1906										
27/10	—		6	198.00	—		6	198.00	—	
3/11	—		6	198.00	—		6	198.00	—	
10/11	—		272	7 980.00	40	840.00	312	8 820.00	—	
17/11	500	8 250.00	709	16 200.00	40	840.00	749	17 040.00	—	
24/11	1 660	30 795.00	5 649	115 000.00	40	840.00	5 689	115 840.00	—	
1/12	1 750	32 685.00	5 920	121 210.00	80	1 640.00	6 000	122 850.00	—	
8/12	2 270	40 995.00	8 425	178 388.00	83	1 715.00	8 508	180 503.00	—	
15/12	3 395	60 495.00	19 590	402 088.00	650	11 950.00	20 240	414 038.00	—	
22/12	5 355	96 750.00	36 413	704 687.00	1 235	19 625.00	37 648	724 312.00	—	
9/12	5 390	97 262.00	36 497	706 031.00	1 257	19 977.00	37 754	726 008.00	701	11 216.00
1907										
5/1	5 400	97 450.00	38 766	749 142.00	1 569	25 900.00	40 335	775 042.00	740	11 840.00
12/1	5 575	101 115.00	42 795	808 855.00	1 765	29 210.00	44 560	838 065.00	750	12 040.00
19/1	5 575	101 115.00	52 895	950 255.00	3 780	54 800.00	56 675	1 005 055.00	1 310	20 960.00

Til Haugesund indkom følgende fangster:

$^{4}/_{1}$ — 1 driver med 6 maal; pris 20 kr. Fangstfelt vest af Utsire.
$^{12}/_{1}$ — 1 do. „ $17^{1}/_{2}$ maal; pris 21 kr.
$^{17}/_{1}$ — 1 do. „ $7^{1}/_{2}$ maal; pris 17 kr.
$^{18}/_{1}$ — 3 do. „ 8—8—28 maal; pris 16 kr.
$^{19}/_{1}$ — 6 do. „ 5—33—15 maal; pris 10 kr.

Alt er fisket ca. 3 mil vest og nordvest af Utsire.

over fangstens størrelse og tilgodegjørelse:

Værdi (i kroner)							Tilgodegjørelsen			
Søndre-Bergenhus amt		Stavanger amt		Ialt		Middelpris	Til eksport			Til hjemmeforbrug
							Saltet	Iset	Røget	
—		—		6	198.00	33.00	6	—	—	—
—		—		6	198.00	33.00	6	—	—	—
—		—		312	8 820.00	28.27	272	—	—	40
—		15	270.00	1 264	25 560.00	20.22	1 224	—	—	40
—		15	270.00	7 364	146 905.00	19.95	7 154	120	—	90
—		15	270.00	7 765	155 805.00	20.07	7 390	270	—	105
—		15	270.00	10 793	221 768.00	20.55	9 032	1 470	—	291
12	288.00	15	270.00	23 662	475 091.00	20.08	19 361	3 740	—	561
12	288.00	15	270.00	43 030	821 620.00	19.09	37 161	5 240	—	629
48	1 008.00	15	270.00	43 908	835 764.00	19.04	37 339	5 940	—	629
220	4 408.00	21	390.00	46 716	889 130.00	19.04	38 947	7 040	—	729
350	7 050.00	40	800.00	51 275	959 070.00	18.70	42 706	7 740	—	829
500	9 300.00	190	2 800.00	64 250	1 139 230.00	17.73	55 206	8 010	—	1 029

Om vaarsildefisket i 1907

hvorunder — som sedvanlig — storsildefisket afsluttedes.

---

1. For Romsdals amt.

Garnfisket.

a. Nordenom Buddybet.

Af følgende opregning vil sees, at silden vedblev at begunstige Nordmør ligetil vaarjevndøgnet; men uveir gjorde stort afbræk, især saalænge interessen endnu var helt optaget af sild — ikke tillige af skrei:

$^{21}/_{1}$	93	farkoster fra Griphavet	med	20—200—93	maal
$^{22}/_{1}$	98	— —:—	„	12—200—26	„ [1])
$^{29}/_{1}$	2	— —:—	„	5—180—92½	„
$^{30}/_{1}$	6	— —:—	„	0— 5— 2	„
$^{31}/_{1}$	8	— —:—	„	8— 40—23¼	„
$^{1}/_{2}$	16	— —:—	„	10— 45—28½	„
$^{4}/_{2}$	12	— —:—	„	0— 30—13	„
$^{7}/_{2}$	15	— —:—	„	4— 90—26	„
$^{8}/_{2}$	16	— —:—	„	4—130—46⅓	„
$^{9}/_{2}$	1	— —:—	„	12	„
$^{11}/_{2}$	14	— —:—	„	0— 60—21	„
$^{12}/_{2}$	18	— —:—	„	40—150—85	„
$^{13}/_{2}$	7	— —:—	„	30—100—48	„
$^{14}/_{2}$	4	— —:—	„	9— 40—20	„
$^{15}/_{2}$	13	— —:—	„	4—100—31	„
$^{16}/_{2}$	1	— —:—	„	20	„
$^{19}/_{2}$	3	— —:—	„	7— 25—16½	„
$^{25}/_{2}$	4	— —:—	„	2— 25—10	„
$^{4}/_{3}$	4	— —:—	„	7— 30—12½	„
$^{11}/_{3}$	1	— —:—	„	45	„

---

[1]) Fra aate.

$^{12}/_3$.	3	farkoster fra	Griphavet	med	14—26—20	maal
$^{13}/_3$.	5	—	—:—	„	8—25—15	„
$^{18}/_3$.	4	—	—:—	„	1—13— 8½	„
$^{19}/_3$.	3	—	—:—	„	2—12— 8	„
$^{20}/_3$.	3	—	—:—	„	2— 5— 3½	„

Priserne 15—6 kroner pr. maal; i maalet 570—680 sild.

b. Søndenom Buddybet.

Som tidligere omtalt, havde driverne inden den 20de januar endnu ikke faaet ialt 4 000 maal sild; men ved dette tidspunkt havde silden *en masse* naaet did, hvor saa mange helst vilde tage imod den — paa Svinøhavet, og allerede den 2den februar merkede man den klods udenom Nerlandsøen ogsaa. Imidlertid hemmede uveir her som andetsteds arbeidet i høi grad; især i slutningen af januar og i sidste halvdel af februar, ja meget i mars ogsaa, — men vi fik jo nok alligevel!

Med drivgarn følgende fangster:

$^{21}/_1$	23	farkoster	fra Svinøhavet	med	50—150—80	maal
$^{22}/_1$	62	—	„ —	„	10— 75—50	„
$^{31}/_1$	37	—	„ strøget udenom Storholmen	„	5— 75—28	„
$^{1}/_2$	133	—	„ strøget udenom Svinøen —Storholmen	„	2—180—24⅔	„
$^{6}/_2$	71	—	„ strøget udenom do.—do.	„	5— 70—23¾	„
$^{7}/_2$	140	—	„ strøget udenom Svinøen —Ona	„	0— 90—17⅓	„
$^{8}/_2$	213	—	„ strøget udenom do.—do.	„	1— 60—14	„
$^{9}/_2$	6	—	„ Onahavet	„	5— 30—15	„
$^{11}/_2$	16	—	„ strøget udenom Svinøen —Ona	„	15— 75—44	„
$^{12}/_2$	109	—	„ strøget udenom do.—do.	„	10—120—36	„
$^{13}/_2$	116	—	„ —:— do.—do.	„	2—120—24¼	„
$^{14}/_2$	142	—	„ —:— do.—do.	„	5—150—33⅔	„
$^{15}/_2$	1	—	„ —:— do.—do.	„	40	„
$^{25}/_2$	6	—	„ —:— do.—do.	„	3— 15—16	„
$^{28}/_2$	1	—	„ —:— do.—do.	„	20	„
$^{1}/_3$	3	—	„ —:— do.—do.	„	10— 70—50	„ [1]
$^{2}/_3$	13	—	„ —:— do.—do.	„	2—100—44⅔	„ [1]
$^{4}/_3$	73	—	„ —:— do.—do.	„	2— 80—33⅓	„
$^{9}/_3$	20	—	„ —:— do.—do.	„	1— 30—10	„

[1] Fra aate.

19/3	4 farkoster fra strøget udenom Svinøen —Ona	med	10— 40—20	maal
25/3	15 — „ strøget udenom do.—do.	„	0— 5— 2	„

Priserne 13.50—6 kroner pr. maal; i maalet 540—680 sild.

Med sættegarn:

5/3	4	baade fra Sandsøens nordvestside	med	10— 17—12½	maal
6/3	6	— „ — —	„	0— 5— 2½	„
8/3	6	— „ Kvamstøens vestside	„	4— 45—22	„
9/3	26	— „ — —	„	0— 70— 8⅓	„
11/3	35	— „ — —	„	0— 25— 7½	„
12/3	20	— „ — —	„	3— 80—32	„
13/3	25	— „ — —	„	0—180—40	„
14/3	61	— „ — —	„	0—160—31½	„
15/3	82	— „ Kvamsøen—Sandsøen	„	5—200—25⅓	„
16/3	65	— „ —:—	„	0— 30— 9	„
18/3	3	— „ —:—	„	10— 40—23	„
19/3	31	— „ —:—	„	3— 25—11	„
20/3	66	— „ —:—	„	0— 50—11	„
21/3	20	— „ —:—	„	0— 18— 5	„

Priserne 8—4 kroner pr. maal; i maalet 550—670 sild.

Fisket havde samlet:

13/2: I Romsdalsværene 55 fiskefarkoster (samtlige motorbaade) og 7 landkjøbere.

I Aalesund 180 fiskefarkoster (60 damp- og 120 motorbaade), 6 kjøbefartøier og landkjøbere.

I Søndre-Søndmør 125 drivgarnsfarkoster, 1 kjøbefartøi og 25 landkjøbere.

13/3: I Aalesund 12 fiskedampbaade.

I Søndre-Søndmør 14 fiskedampbaade, 16 dækkede og 60 aabne fiskeseilfarkoster, 1 notlag, 8 kjøbefartøier og 5 landkjøbere.

Med nøter

intet fiske.

Af foranstaaende og iagttagelser forøvrig fremgaar følgende tabel over fangstens størrelse og tilgodegjørelse efter $^{19}/_{1}$ 1907:

Inden	Nordenom Buddybet (Kvantum i maal)	Nordenom Buddybet (Værdi i kroner)	Søndenom Buddybet (Kvantum i maal)	Søndenom Buddybet (Værdi i kroner)	Tilsammen for Romsdals amt (Kvantum i maal)	Tilsammen for Romsdals amt (Værdi i kroner)	Middelpris	Af silden er fanget: Ved drivning (Kvantum i maal)	Af silden er fanget: Ved drivning (Værdi i kroner)	Af silden er fanget: I aater (Kvantum i maal)	Af silden er fanget: I aater (Værdi i kroner)	Kvantum (i maal): Til eksport: Saltet	Til eksport: Røget	Til eksport: Iset	Til hjemmeforbrug
$^{27}/_{1}$	15 140	159 000.00	4 940	56 400.00	20 080	215 400.00	10.73	20 080	215 400.00	—		18 680	—	1 200	200
$^{3}/_{2}$	15 980	169 180.00	9 300	102 080.00	25 280	271 260.00	10.73	25 095	269 085.00	185	2 175.00	21 850	—	3 020	410
$^{10}/_{2}$	17 280	185 450.00	16 500	189 850.00	33 780	375 250.00	11.11	33 595	373 075.00	185	2 175.00	24 700	—	8 500	580
$^{17}/_{2}$	19 950	212 300.00	28 780	308 030.00	48 730	520 330.00	10.68	48 545	518 158.00	185	2 175.00	31 600	—	16 000	1 130
$^{24}/_{2}$	20 000	212 850.00	28 780	308 030.00	48 780	520 880.00	10.68	48 595	518 705.00	185	2 175.00	31 600	—	16 030	1 150
$^{3}/_{3}$	20 040	213 250.00	29 640	315 070.00	49 680	528 320.00	10.63	48 715	519 785.00	965	8 535.00	32 000	—	16 350	1 330
$^{10}/_{3}$	20 090	213 650.00	32 700	338 920.00	52 790	552 570.00	10.47	51 380	540 725.00	970	8 560.00	34 450	—	16 750	1 590
$^{17}/_{3}$	20 270	214 820.00	39 250	379 200.00	59 520	594 020.00	9.98	51 560	541 900.00	970	8 560.00	40 400	—	16 750	2 370
$^{24}/_{3}$	20 340	215 250.00	40 570	387 400.00	60 910	602 650.00	9.89	51 640	542 450.00	970	8 560.00	41 400	—	16 750	2 760
$^{31}/_{3}$	20 340	215 250.00	40 600	387 600.00	60 940	602 850.00	9.89	51 670	542 650.00	970	8 560.00	41 400	—	16 750	2 790

2. For Nordre-Bergenhus amt.

Garnfisket.

a. Nordfjord.

De bedre udstyrede fiskere opnaaede ved drivning et par mil udenfor Olderva̋ggen—Stat i februar følgende fangst:

1/2	5	farkoster fra	Vaagsøhavet	med	0—150—77	maal
2/2	2	— „	—	„	34—110—72	„
6/2	13	— „	—	„	2— 60—23 2/3	„
8/2	1	— „	—	„	12	„
12/2	2	— „	—	„	6— 10— 8	„
14/2	5	— „	—	„	30— 60—36	„
16/2	3	— „	—	„	6— 10— 8 2/3	„
25/2	4	— „	—	„	8—100—59 1/2	„

Priserne 12—6 kroner pr. maal; i maalet 440—600 sild.

Med sættegarn:

19/2	2	farkoster fra	Faafjorden	med	2— 8— 5	maal
25/2	25	— „	—	„	1— 50—14 1/3	„
26/2	29	— „	—	„	5—120—22 1/3	„
27/2	80	— „	—	„	1— 80—18	„
28/2	47	— „	—	„	0— 80— 6 1/2	„
2/3	40	— „	Vaagsøens nordside....	„	7— 20—12	„
5/3	1	— „	—„—	„	25	„
6/3	4	— „	Eltvik................	„	3— 5— 4	„
8/3	19	— „	—	„	12— 60—18 1/3	„
9/3	14	— „	—	„	2— 70—31 1/2	„
11/3	34	— „	—	„	2—100—18 1/2	„
12/3	39	— „	—	„	0—140—31 1/2	„
13/3	45	— „	—	„	2— 90—31 2/3	„
14/3	55	— „	—	„	8—150—39	„
15/3	64	— „	—	„	0— 20— 3 1/4	„

De største fangster gjorde dampbaader med 300 masker dybe garn.
Priserne 8—4 kroner pr. maal; i maalet 550—670 sild.

I Vaagsvaag 27/2: 110 almindelige fiskelag, 2 notlag, 6 dampskibe og 10 landkjøbere.

b. Bremanger.

Med sættegarn:

25/2	3	baade	fra	Nesje—Naavene..........	med	2— 9— 5 1/3	maal
26/2	180	—	„	—„—	„	0—20— 3 1/2	„
27/2	75	—	„	—„—	„	0— 8— 2	„
28/2	34	—	„	Nesje og Frøiskjærene......	„	0—25— 7	„
1/3	262	—	„	—	„	1/3—45—11 1/4	„
2/3	353	—	„	—	„	0—55—13 3/4	„
6/3	103	—	„	Frøiskjærene.............	„	3—55—17 3/4	„[1])
8/3	170	—	„	Liset—Kalvaag..........	„	1—45—16 1/2	„[1])
9/3	230	—	„	Liset—Smørhavn.........	„	1—60—14 1/4	„
11/3	80	—	„	Kalvaag—Krogsøen.......	„	0—20—10	„
12/3	120	—	„	— —	„	1—35— 8	„
13/3	35	—	„	Krogsøen...............	„	4—40—18	„
14/3	20	—	„	—	„	0—20— 2	„

Priserne 9—6 kroner pr. maal; i maalet 490—600 sild.

c. Kinn.

Med sættegarn:

2/3	1	baad	fra	Sendingerne.............	med	3	maal
10/3	26	baade	„	Kvitingerne.............	„	3—55—16	„
11/3	16	—	„	—	„	1/2—45—18 1/2	„
12/3	97	—	„	Kvitingerne—Ytterøerne...	„	0—27—13 1/4	„
13/3	108	—	„	— —Kinn.......	„	1/2—40—12 1/2	„
14/3	130	—	„	— — —	„	1/2—30—10	„
16/3	152	—	„	— — —	„	0—10— 2 1/3	„

22/3 fornemmelse langs Rekstens sydside.

Priserne kr. 8.25—5.50 pr. maal; i maalet 550—600 sild.

d. Askvold.

Omkring Alden—Bulandet optoges omtrent 2 000 maal sild med sættegarn i dagene omkring paaskehelgen; man kunde faaet meget mer, men kunde jo ikke blive af med den længer.

---

[1]) „Sjøstaaet" sild.

Notfisket (kun med strandnøter).

Hvor der stængtes, antal stæng		Naar laasene sattes	Naar laasene tømtes	Den berg. notsilds mængde (i maal)	Den berg. notsilds „kvalitet" (antal sild i maaletd.)	Priser (pr. maal) høieste	Priser (pr. maal) laveste	Priser (pr. maal) gjennemsnitlige
Nordfjord:								
Ved Oldeide	2	25/2—26/2	2/3	600	630			7.90
Bremanger:								
„ Gaasøen	1	2/3	4/3	150	590			9.00
Omkring Smørhavn ..	8	5/3—11/3	12/3—20/4	7 850	600	9.50	6.00	7.64
Kinn:								
Ved Krogsøen	3	8/3—11/3	14/3—18/3	3 500	—	9.50	7.00	7.81
„ Hovden	3	9/3—11/3	14/3—20/3	650	—	9.50	7.00	8.04
„ Kvanhovden	1	11/3	16/3	750	—			6.50
Askvold:								
Ved Aldens nordside.	2	26/3	30/3—6/4	900	680—700	4.00	3.00	3.78
„ Aldens sydside..	2	2/4—5/4	20/4—11/5	1 000	660—760.	11.00	3.00	5.93
„ Værlandet	19	27/3—3/4	6/4—27/4	9 500	680—750	3.50	2.00	2.67
I Melvær	6	3/4	6/4—24/4	3 400	670—750	3.50	2.00	2.98
I Bulandet..........	34	30/3—5/4	2/4—20/4	10 000	700—760	4.00	1.50	2.60
Ved Høvik, Atleøen .	1	9/4	20/4	200	740			3.00

Fiskelagenes fordeling til nedennævnte tider:

Hvor	Naar 20/2	27/2	6/3	13/3	20/3	27/3	3/4	10/4
Selje	—	12	—	—	—	—	—	—
Bremanger................	9	2	15	15	—	—	—	—
Kinn	1	—	3	5	12	—	—	—
Askvold	—	—	—	—	14	56	55	39

Af foranstaaende og iagttagelser forøvrigt fremgaar følgende tabel

Inden	Kvantum (i maal) Garnsild / Notsild							
	Nordfjord		Bremanger		Kinn		Askvold	
27/1	—	—	—	—	—	—	—	—
3/2	530	5 840.00	—	—	—	—	—	—
10/2	850	9 075.00	—	—	—	—	—	—
17/2	1 075	11 350.00	—	—	—	—	—	—
24/2	1 085	11 450.00	—	—	—	—	—	—
3/3	4 780	34 445.00	8 840	72 030.00	3	25.00	—	—
	600	4 740.00						
10/3	5 610	40 175.00	16 790	136 700.00	3	25.00	—	—
	600	4 740.00	800	5 850.00				
17/3	11 250	73 700.00	19 250	157 600.00	5 430	41 370.00	—	—
	600	4 740.00	4 800	39 250.00	4 000	30 600.00		
24/3	11 250	73 700.00	19 250	157 600.00	5 450	41 500.00	30	240.00
	600	4 740.00	6 900	53 350.00	4 900	37 450.00		
31/3	11 250	73 700.00	19 250	157 600.00	5 450	41 500.00	480	1 760.00
	600	4 740.00	7 725	59 350.00	4 900	37 450.00	460	1 840.00
7/4	11 250	73 700.00	19 250	157 600.00	5 450	41 500.00	2 000	6 390.00
	600	4 740.00	7 725	59 350.00	4 900	37 450.00	5 670	17 300.00
14/4	11 250	73 700.00	19 250	157 600.00	5 450	41 500.00	2 050	6 540.00
	600	4 740.00	7 725	59 350.00	4 900	37 450.00	18 330	50 320.00
21/4	11 250	73 700.00	19 250	157 600.00	5 450	41 500.00	2 050	6 540.00
	600	4 740.00	8 000	61 350.00	4 900	37 450.00	22 730	63 670.00
4/8	11 250	73 700.00	19 250	157 600.00	5 450	41 500.00	2 050	6 540.00
	600	4 740.00	8 000	61 350.00	4 900	37 450.00	25 000	71 435.00

over fangstens størrelse og tilgodegjørelse efter 19/1 1907:

Værdi (i kroner)							Garnsild / Notsild (kvantum i maal)			
Tilsammen for Nordre-Bergenhus		Middelpris	Af garnsilden er fanget: Ved drivning		I aater		Til eksport: Saltet	Røget	Iset	Til hjemmeforbrug
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
530	5 840.00	11.02	530	5 840.00	—	—	100		400	30
850	9 075.00	10.68	850	9 075.00	—	—	210		600	40
1 075	11 350.00	10.56	1 075	11 350.00	—	—	280		700	95
1 085	11 450.00	10.55	1 075	11 350.00	—	—	290		700	95
13 623	106 500.00	7.82	1 320	13 375.00	1 010	8 460.00	11 130		700	1 793
600	4 740.00	7.90							600	
22 403	176 900.00	7.90	1 320	13 375.00	1 010	8 460.00	17 130		700	4 573
1 400	10 590.00	7.56					800		600	
35 930	272 670.00	7.59	1 320	13 375.00	1 930	15 900.00	29 150		700	6 080
9 400	74 590.00	7.94					5 850		3 550	
35 980	273 040.00	7.59	1 320	13 375.00	1 930	15 900.00	29 150		700	6 130
12 400	95 540.00	7.70					8 400		3 550	450
36 430	274 560.00	7.54	1 320	13 375.00	1 930	15 900.00	29 500		700	6 230
13 685	103 380.00	7.55					9 485		3 550	650
37 950	279 190.00	7.35	1 320	13 375.00	1 930	15 900.00	30 530		700	6 720
18 895	118 840.00	6.29					14 500		3 550	845
38 000	279 340.00	7.35	1 320	13 375.00	1 930	15 900.00	30 550		700	6 750
31 555	151 860.00	4.81					22 500		7 850	1 205
38 000	279 340.00	7.35	1 320	13 375.00	1 930	15 900.00	30 550		700	6 750
36 230	167 210.00	4.62					23 000		11 500	1 730
38 000	279 340.00	7.35	1 320	13 375.00	1 930	15 900.00	30 550		700	6 750
38 500	174 975.00	4.54					23 000		11 500	4 000

3. For søndre vaarsilddistrikt.

Garnfisket.

a. Korsfjordens nordside—Fedje.

Som følge af det overordentlig urolige veir blev resultatet af drivningen ivinter, som begyndte midt i december, smaat; desuden optraadte silden tyndt paa denne kant i den tid, fiskerne endnu ikke var taget ud til de egentlige vaarsildvær — Røvær osv., de bedste fangster gjordes i slutten af februar og begyndelsen af mars.

Ved denne drivning antages fanget ialt kun en 1 450 maal, hvoraf de 500 før den 20de januar; priserne 21—6 kroner pr. maal, i maalet 550—600 sild.

Den 2den mars havde silden „kvitet" sjøen ved Holmengraa; men noget forsøg med sættegarn gjordes ikke her paa grund af uveir. Først efter paaskehelgen brugtes sættegarn, nu især omkring Glæsvær; men kun nogle faa maal blev optaget til agn.

Midt i januar en 125 fiskefarkoster isving i dette distrikt; heraf omtrent 35 dækkede, resten aabne baade.

b. Mellem Hisken og Korsfjorden

indskrænkede garnsildfangsten sig til 130 maal, som i mars toges omkring Brandesund; pris kr. 6.50 pr. maal, i maalet 550 sild.

Ingen fremmede fiskere i dette distrikt.

c. Smørsund—Hisken.

Iaar som ifjor viste dette distrikt sig bedst, naar man sammenligner de enkelte distrikters fangster.

Fisket langs fastlandet begyndte i slutten af februar, omkring og i Mølstrevaagen, og strakte sig efterhaanden over et større og større felt; saaledes kunde man først i mars tage til omkring Lyngholmen og — før denne maaned endnu var halvgaaet — omkring Tjernagel ogsaa. Den 23de mars trak man garn sidste gang.

Langs Bømmeløens østside gjordes de første fangster 4de og 5te mars, ved Bømmelhavn; den 14de s. m. begyndte fisket i og ved Langevaagen, og den 17de havde man sild paa Hjartnesvaagen ogsaa. Paa denne side af Bømmelen varede fisket til og med 27de mars, m. a. o. til paaske. — I Bømmelen kom ikke sildemassen indenfor Hjartnes—Tjernagel iaar; men man fornam vaarsild omkring Mosterhavn, Varaneset og Nautsundet ogsaa.

Vestenom Bømmeløen trakkes vaarsild første gang den 28de februar, under Espeværs sydside. Den 4de mars og følgende dage fiskedes ganske bra omkring Rødholmerne; dog generede ruskeveiret meget her. Den 8de mars begyndte fisket for alvor omkring selve Espevær, og den 10de havde man silden i Gjeitung. I paasken stod her meget sild under land endda; men priserne havde faldt saa meget, at det ikke længer svarte sig.

Af opsynets optegnelser for hver dag hidsættes forøvrig:

$^{25}/_{2}$	8	baade	0— 7— 3	maal	$^{13}/_{3}$	800	baade	0—50— $8^{2}/_{5}$	maal
$^{26}/_{2}$	12	—	1—12— 4	„	$^{14}/_{3}$	755	—	0—60—$12^{1}/_{4}$	„
$^{27}/_{2}$	15	—	2—15— 5	„	$^{15}/_{3}$	700	—	0—35— $7^{1}/_{5}$	„
$^{28}/_{2}$	28	—	0—18— 7	„	$^{16}/_{3}$	565	—	0—40— 8	„
$^{1}/_{3}$	25	—	0—12— $3^{1}/_{2}$	„	$^{18}/_{3}$	210	—	0—35— 6	„
$^{2}/_{3}$	25	—	0—11— $2^{3}/_{4}$	„	$^{19}/_{3}$	420	—	0—80—10	„
$^{4}/_{3}$	65	—	0—25—$10^{1}/_{3}$	„	$^{20}/_{3}$	410	—	0—22— $4^{1}/_{2}$	„
$^{5}/_{3}$	15	—	0—12— 6	„	$^{21}/_{3}$	335	—	0—30— $4^{2}/_{3}$	„
$^{6}/_{3}$	145	—	0—50— $9^{1}/_{2}$	„	$^{22}/_{3}$	300	—	0—40— $7^{1}/_{6}$	„
$^{7}/_{3}$	340	—	1—45—14	„	$^{23}/_{3}$	135	—	0—20— 3	„
$^{8}/_{3}$	200	—	0—43—$10^{1}/_{5}$	„	$^{25}/_{3}$	80	—	tils. 350	„
$^{9}/_{3}$	430	—	0—25— $5^{1}/_{4}$	„	$^{26}/_{3}$	125	—	0—60— $8^{2}/_{5}$	„
$^{11}/_{3}$	380	—	3—60—15	„	$^{27}/_{3}$	100	—	0—35— $6^{1}/_{4}$	„
$^{12}/_{3}$	710	—	0—50—$13^{1}/_{3}$	„	$^{30}/_{3}$	10	—	tils. 15	„

Omtrent 2 500 maal af nævnte sild „sjøstaaet“.

Priserne kr. 8.50—1 pr. maal; i maalet 600—710 sild.

Ifølge opsynets tællinger fandtes i dette distrikt:

$^{13}/_{3}$: Langs fastlandet 130 fiskelag, 48 „seilere“, 13 dampskibe, 2 saltefartøier og 3 landkjøbere.

Langs Bømmeløens østside henholdsvis 350, 75, 21, 23 og 4.

Langs Bømmeløens vestside ligeledes 360, 40, 15, 37 og 20.

$^{27}/_{3}$: I hele distriktet 100 fiskelag, 25 „seilere“, 18 dampskibe, 15 saltefartøier og 15 landkjøbere.

d. Omkring Utsire

fangedes ialt 1 175 maal garnsild, hvoraf de 975 med drivgarn, 160 i aater og kun 40 med sættegarn; det meste fangedes i første halvpart af februar, 1 à 2 mil vesten- og østenom øen, — sættegarnene brugtes helst paa Nordvikvaagen. Efter stormen 8—12 februar forlod man Utsire og flyttede til Røvær og Fæøen.

Priserne 21—8 kroner pr. maal; i maalet 600—780 sild.

Ved Utsire $^{6}/_{2}$: 70 fiskelag, 6 „seilere“, 1 kjøbefartøi (dampskib) og 1 ekspresdampbaad.

e. Omkring Urter

intet nævneværdig ivinter heller.

f. Omkring og søndenom Kvitingsøerne.

Etpar farkoster fik i de første dage af februar lidt ved drivning 1 à 2 mil sydvestenom Kvitingsøerne, og i løbet af mars havde man fornemmelse med sættegarn ved Egerøen; her kunde nok mere været udrettet med gunstigere konjunkturer.

g. Udenfor Karmøens vest-, syd- og østside.

I begyndelsen af februar optoges nogle faa maal aatesild $^{1}/_{2}$ mil nordvestenom Ferkingstadøerne; men det egentlige fiske foregik i tidsrummet mellem den 24de februar og 24de mars, i og omkring Veavaagmundingen, hvor det i de første dage af mars gik meget livlig til:

$^{25}/_{2}$	40	baade	udenom Helgenes—Vikene	2— 20— 9	maal
$^{27}/_{2}$	30	—	mellem Vikene og Humreskjærene.	2— 12— $6^{3}/_{4}$	"
$^{28}/_{2}$	58	—	" — - — .	0— 30— $2^{1}/_{2}$	"
$^{1}/_{3}$	70	—	omkring Veavaagmundingen	7— 80—$30^{1}/_{2}$	"
$^{2}/_{3}$	75	—	— —	12— 75—36	"
$^{4}/_{3}$	88	—	— —	6—104—$39^{1}/_{2}$	"
$^{5}/_{3}$	160	—	— —	8— 40—12	"
$^{6}/_{3}$	191	—	— —	0— 45—10	"
$^{7}/_{3}$	230	—	— —	0— 18— $3^{1}/_{2}$	"
$^{8}/_{3}$	30	—	— —	2— 20— $6^{1}/_{2}$	"
$^{9}/_{3}$	230	—	— —	0— 12— 2	"

I ugen $^{10}/_{3}$—$^{16}/_{3}$ fangedes 160 maal paa strækningen Veavaagen—Sandve, og senere i mars 100 maal i Veavaagen.

Ialt 530 maal skrev sig fra aater. Af fangsten den 6te mars var omtrent 1 550 maal „sjøstaaet“.

Langs Karmøens syd- og østside intet fiske iaar.

Priserne kr. 13.50—4 pr. maal; i maalet 590—800 sild.

Tilstede $^{13}/_{2}$: 110 fiskelag, 12 „seilere“ og 14 landkjøbere.

— $^{6}/_{3}$: 260 — 100 — , 12 dampskibe, 10 saltefartøier og 18 landkjøbere.

h. Omkring Fæøen.

Silden fornammes første gang den 15de februar, paa natsæt ved værets vestside; men saa kom en 8 dages uveir, hvorunder intet udrettedes.

$^{25}/_{2}$	230	baade langs værets nord-, vest- og sydside	0—70—16	maal
$^{26}/_{2}$	410	— —:— —:— —:—	$^{1}/_{3}$—65—14	„
$^{27}/_{2}$	410	— —:— —:— —:—	0—50—60$^{1}/_{2}$	„
$^{28}/_{2}$	350	— , hovedsagelig langs sydsiden	$^{1}/_{2}$—40—10	„
$^{1}/_{3}$	190	— , — „ —	2—90—20	„
$^{2}/_{3}$	265	— rundt været	1—65—17$^{1}/_{4}$	„
$^{4}/_{3}$	42	— —:—	0—24— 6	„
$^{5}/_{3}$	200	— —:—	0— 4—$^{1}/_{2}$	„
$^{6}/_{3}$	40	— —:—	0— 4—$^{1}/_{2}$	„

Priserne 8—5 kroner pr. maal; i maalet 600—670 sild.

Tilstede $^{27}/_{2}$: 410 fiskelag, 160 „seilere", 55 kjøbefartøier (heraf 8 dampskibe) og 6 ekspresdampbaade.

i. Omkring Røvær

varede garnfisket iaar næsten en hel maaned:

$^{7}/_{2}$	50	baade vestenom Silenningerne	0—15— 6	maal
$^{13}/_{2}$	87	— ved værets nord- og vestside	0—30— 8	„
$^{14}/_{2}$	870	— —:— —:—	1—35—11	„
$^{15}/_{2}$	730	— —:— —:—	0—22— 3	„
$^{16}/_{2}$	690	— —:— —:—	0— 2—$^{1}/_{3}$	„
$^{18}/_{2}$	140	— ved værets vestside	1—30—10	„
$^{19}/_{2}$	800	— „ —:—	0—18— 1$^{1}/_{4}$	„
$^{20}/_{2}$	480	— „ —:—	0— 2—$^{1}/_{4}$	„
$^{23}/_{2}$	30	— paa Røværosen	0—22—10	„
$^{24}/_{2}$	40	— „ —	6—18—12	„
$^{25}/_{2}$	600	— „ —	2—55—18	„
$^{26}/_{2}$	680	— „ —	$^{1}/_{2}$—70—25	„
$^{27}/_{2}$	600	— omkring Gitterøen—Indrevær	0—50— 8$^{3}/_{4}$	„
$^{28}/_{2}$	600	— „ —:—	0—40—10$^{1}/_{2}$	„
$^{1}/_{3}$	530	— „ —:—	0—30— 5$^{1}/_{4}$	„
$^{2}/_{3}$	120	— „ —:—	0— 3—$^{1}/_{3}$	„

Den 4de mars svag fornemmelse. — Af denne sild ca. 400 maal „sjøstaaet".

Priserne kr. 12—1.50 pr. maal; i maalet 580—660 sild.

Tilstede $^{13}/_{2}$: 630 fiskelag, 130 „seilere", 20 saltefartøier, 25 dampbaader og 17 landkjøbere.

Tilstede $^{27}/_{2}$: 620 fiskelag, 60 „seilere", 38 saltefartøier, 18 dampbaade og 17 landkjøbere.

j. Mellem Helgenes—Avaldsnes kirke og Smørsund

fiskedes bra med garn i de sidste dage af februar og i begyndelsen af mars, helst i strøget Flaateskjærene—Skaareholmerne:

25/2	90	baade	4—40—21 1/3	maal	4/3	150	baade	0—25—6	maal
26/2	150	—	2—48—12	„	5/3	165	—	0—20—6	„
27/2	275	—	0—30—8	„	6/3	260	—	0—35—10	„
28/2	250	—	2—50—13 1/2	„	7/3	630	—	0—25—3 1/2	„
1/3	560	—	1/2—55—13 1/4	„	8/3	300	—	0—30—7	„
2/3	730	—	0—40—8 1/3	„	9/3	300	—	0—25—2 1/3	„

I ugen 10de—16de mars fangedes ca. 100 og i ugen 17de—23de mars ca. 200 maal omkring Karmøens nordligste pynt og langs fastlandet mellem Haugesund og Smørsund; dette udelukkende af hjemmefolk. 1 500 maal af fangsten i dette distrikt fra aater, resten med sættegarn.

Priserne kr. 9.25—3.50 pr. maal; i maalet 580—700 sild.

Tilstede 6/3: 520 fiskelag, 85 „seilere“, 64 kjøbefartøier (hvoraf 9 dampskibe) og 23 ekspresdampbaade samt 124 landkjøbere.

h. Mellem Lindesnes og Aaensire.

Udenfor Lodshavn forsøgte en kutter sig nogle gange før jul med drivgarn; men forgjæves.

I begyndelsen af mars saaes en dag hval og fugl paa Listerfjorden; men alle egentlige sildefiskere var borte endda. Kun fik en liden baad fra Hitterøen 1 maal sild i en aate.

Midt i mars fangedes omkring Farsund nogle faa maal smaasild, som anvendtes til agn.

Notfisket.

a. Med strandnøter.

Hvor der stængtes (antal stæng)	Naar laasene		Den bergede notsilds		Priser (pr. maal)		
	Sattes	Tømtes	Mængde (i maal)	„Kvalitet" (antal sild i maal-tønden)	Høieste	Laveste	Gjennem-snitlige
Utsire:							
Nordvikvaagen og Kvalviken (ialt 6)	$^{4}/_{2}$—$^{25}/_{2}$	$^{7}/_{2}$—$^{16}/_{3}$	4 000	700	16.00	6.00	13.65
Karmøens vest-, syd og østside:							
Omkring Veavaagmundingen (ialt 26)	$^{25}/_{2}$—$^{4}/_{4}$	$^{2}/_{3}$—$^{8}/_{6}$	35 500	675—950	27.00	4.00	7.54
Fæøen — helst vestsiden (ialt 14)	$^{24}/_{2}$—$^{2}/_{3}$	$^{25}/_{2}$—$^{14}/_{9}$	23 000	620—750	15.00	7.25	8.26
Røvær — forskjellige steder (ialt 24)	$^{13}/_{2}$—$^{28}/_{2}$	$^{14}/_{2}$—$^{25}/_{4}$	21 750	675—775	15.00	8.00	9.97
Mellem Helgenes—Avaldsnes kirke og Smorsund (ialt 7)	$^{23}/_{2}$—$^{4}/_{4}$	$^{25}/_{2}$—$^{18}/_{9}$	9 000	700	13.50	4.00	6.00
Smørsund—Hisken:							
Smørsund—Tjernagel (ialt 33)	$^{23}/_{2}$—$^{18}/_{3}$	$^{11}/_{3}$—$^{19}/_{10}$	54 000	730—780	10.00	2.75	
Bommelhuk—Hjartnes (ialt 41)	$^{7}/_{3}$—$^{6}/_{4}$	$^{9}/_{3}$—$^{28}/_{5}$	51 500	720—820	11.75	2.25	
Rødholmene—Vikefjordene (ialt 44)	$^{6}/_{3}$—$^{25}/_{3}$	$^{6}/_{3}$—$^{22}/_{5}$	58 800	720—950	20.00	2.00	5.22
Gisøen—Hisken (ialt 30)	$^{11}/_{3}$—$^{8}/_{4}$	$^{11}/_{3}$—$^{28}/_{5}$	46 000	750—940	10.00	2.00	
Mellem Hisken og Korsfjorden:							
Paa strækningen Melingsvaag—Brandesund (ialt 5)	$^{2}/_{2}$—$^{30}/_{3}$	$^{6}/_{3}$—$^{18}/_{4}$	1 000	650—1500	13.30	2.00	9.40
Mellem Korsfjorden og Fedje:							
Omkring Glesvær (ialt 6)	$^{2}/_{4}$—$^{12}/_{4}$	$^{2}/_{4}$—$^{13}/_{4}$	450	900—1000	3.00	2.00	2.40

Ialt 305 000 maal sild fik man altsaa op med strandnøterne — og det uagtet man nogethvertsteds havde mistet meget ogsaa.

Opsynets onsdags-tællinger udviser følgende fordeling af fiskelagene:

Hvor	Naar									
	6/2	13/2	20/2	27/2	6/3	13/3	20/3	27/3	3/4	10/4
Ved Utsire	40	33	31	—	—	—	—	—	—	—
„ Karmøens vest-, syd- og østside	100	85	10	43	118	30	—	—	—	—
„ Fæøen	—	—	242	273	130	—	—	—	—	—
„ Røvær	—	120	180	85	—	—	—	—	—	—
Mellem Helgenes—Avaldsnes kirke og Smørsund	—	35	16	40	83	2	5	2	—	—
Smørsund—Hisken	—	—	—	—	50	366	380	320	250	80
Mellem Hisken og Korsfjorden	—	—	—	4	3	3	3	2	—	—
Nordenom Korsfjorden	—	—	—	—	—	—	—	—	4	7

b. Med posenøter

fangedes ialt omtrent 12 500 maal i strøget indenom Utsire—Hisken, gjennemsnitlig 500 maal paa hvert af de 25 lag, som deltog; priserne kr. 12.50—3—8 pr. maal; i maalet 750—975 sild.

Med hensyn til dette slags fiske kan man i det væsentlige fastholde, hvad derom udtaltes i beretningen om forrige vaarsildefiske.

Af foranstaaende og iagttagelser forøvrigt fremgaar følgende tabel over fangstens størrelse og tilgodegjørelse efter 19de januar 1907.

Inden	Kvantum (i maal) / Værdi (i Kroner) — Garnsild / Notsild																													Garnsild / Notsild (kvantum, i maal)				Inden
	Lister og Mandal amt		Stavanger amt														Søndre-Bergenhus amt						Tilsammen for Søndre vaarsildedistrikt		(Middelpris)	Af silden er fanget				Til eksport			Til hjemmeforbrug	
	Lindesnes—Aaensire		Aaensire—Kvitingsøerne		Utsire		Utter		Karmøens vest-, syd- og østside		Fæøen		Røvær		Mellem Helgenes Avaldsnes kirke og Smørsund		Smørsund Hisken		Mellem Hisken og Korsfjorden		Korsfjordens nordside—Fedje					ved drivning		i aater		Saltet	Røget	Iset		
																										med posenøter								
27/1																					70	575.00	70	575.00	(8.21)	70	575.00					50	20	27/1
3/2			100	1 400.00	535	6 875.00			10	135.00											200	2 200.00	845	10 610.00	(12.56)	755	9 535.00	90	1 100.00			590	255	3/2
10/2			120	1 710.00	935	12 705.00			10	135.00			300	3 500.00							310	3 400.00	1 675	21 450.00	(12.81)	1 175	15 275.00	450	5 200.00			1 190	485	10/2
					1 480	22 580.00																	1 480	22 580.00	(15.26)	270			3 250.00			1 480		
17/2			120	1 710.00	1 175	15 195.00	50	500.00	10	135.00			13 000	106 800.00							370	4 070.00	14 725	128 410.00	(8.72)	1 475	18 235.00	620	7 500.00	1 425		12 000	1 300	17/2
					1 660	26 840.00							1 500	18 950.00									3 160	45 790.00	(14.49)	450			5 430.00			3 100	60	
24/2			120	1 710.00	1 175	15 195.00	50	500.00	10	135.00			15 830	131 650.00							370	4 070.00	17 555	153 260.00	(8.73)	1 475	18 235.00	620	7 500.00	2 000		13 500	2 055	24/2
					1 710	27 110.00							4 640	62 850.00			90	1 230.00					6 440	91 190.00	(14.16)	590			6 950.00	50		6 250	140	
3/3			120	1 710.00	1 175	15 195.00	50	500.00	5 560	34 450.00	24 000	170 760.00	58 560	529 860.00	22 800	172 500.00	500	3 500.00	20	150.00	860	7 550.00	113 645	936 575.00	(8.24)	1 965	21 715.00	4 400	33 200.00	41 000		62 500	10 145	3/3
					3 930	54 160.00			5 450	67 320.00	12 800	138 250.00	19 250	212 700.00	115	1 260.00	90	1 230.00					41 635	474 920.00	(11.41)	1 960			23 260.00	50		41 000	585	
10/3			120	1 710.00	1 175	15 195.00	50	500.00	14 340	100 400.00	24 375	173 650.00	58 600	530 000.00	32 300	248 900.00	11 700	86 380.00	30	220.00	950	8 300.00	143 640	1 165 255.00	(8.11)	2 055	22 465.00	4 780	36 100.00	65 500		65 000	13 140	10/3
					3 930	54 160.00			13 720	153 830.00	14 680	155 630.00	19 250	212 700.00	115	1 260.00	7 885	74 230.00	250	3 330.00			59 830	660 140.00	(11.03)	5 800			56 020.00	50		59 000	780	
17/3	20	120.00	140	1 830.00	1 175	15 195.00	50	500.00	14 500	101 300.00	24 400	173 700.00	58 600	530 000.00	32 400	249 600.00	50 950	369 950.00	100	650.00	950	8 300.00	183 285	1 451 145.00	(7.92)	2 055	22 465.00	4 900	36 900.00	100 000		65 000	18 285	17/3
					4 000	54 600.00			17 970	202 470.00	14 680	155 630.00	19 250	212 700.00	4 850	36 700.00	55 700	485 550.00	250	3 330.00			116 700	1 150 980.00	(9.86)	11 330			94 460.00	14 000		100 000	2 700	
24/3	20	120.00	150	1 900.00	1 175	15 195.00	50	500.00	14 580	101 500.00	24 400	173 700.00	58 600	530 000.00	32 600	250 350.00	62 420	415 380.00	100	650.00	950	8 300.00	195 045	1 497 595.00	(7.68)	2 055	22 465.00	4 900	36 900.00	109 000		65 000	21 045	24/3
					4 000	54 600.00			18 170	203 590.00	14 680	155 630.00	19 250	212 700.00	4 850	36 700.00	93 300	673 550.00	550	8 320.00			154 800	1 345 090.00	(8.69)	12 500			100 000.00	31 000		121 000	2 800	
31/3	20	120.00	150	1 900.00	1 175	15 195.00	50	500.00	14 600	101 600.00	24 400	173 700.00	58 600	530 000.00	32 600	250 350.00	64 600	419 750.00	130	750.00	950	8 300.00	197 275	1 502 165.00	(7.61)	2 055	22 465.00	4 900	36 900.00	110 000	400	65 000	21 875	31/3
					4 000	54 600.00			18 270	204 000.00	14 680	155 630.00	19 250	212 700.00	4 850	36 700.00	118 300	773 550.00	550	8 320.00			179 909	1 445 500.00	(8.04)	12 500			100 000.00	41 000		136 000	2 900	
14/4	20	120.00	150	1 900.00	1 175	15 195.00	50	500.00	14 600	101 600.00	24 400	173 700.00	58 600	530 000.00	32 630	250 450.00	64 745	419 985.00	130	750.00	1 000	8 400.00	197 500	1 502 600.00	(7.61)	2 055	22 465.00	4 900	36 900.00	110 000	500	65 000	22 000	14/4
					4 000	54 600.00			25 000	230 800.00	17 250	166 000.00	21 500	221 750.00	6 000	41 000.00	174 850	998 450.00	950	9 320.00	450	1 080.00	250 000	1 723 000.00	(6.89)	12 500			100 000.00	60 000		187 000	3 000	
28/4	20	120.00	150	1 900.00	1 175	15 195.00	50	500.00	14 600	101 600.00	24 400	173 700.00	58 600	530 000.00	32 630	250 450.00	64 745	419 985.00	130	750.00	1 000	8 400.00	197 500	1 502 600.00	(7.61)	2 055	22 465.00	4 900	36 900.00	110 000	500	65 000	22 000	28/4
					4 000	54 600.00			28 500	245 170.00	18 500	171 000.00	22 750	226 750.00	6 000	41 000.00	190 300	1 060 000.00	1 000	9 400.00	450	1 080.00	271 500	1 809 000.00	(6.66)	12 500			100 000.00	60 000		207 000	4 500	
12/5	20	120.00	150	1 900.00	1 175	15 195.00	50	500.00	14 600	101 600.00	24 400	173 700.00	58 600	530 000.00	32 630	250 450.00	64 745	419 985.00	130	750.00	1 000	8 400.00	197 500	1 502 600.00	(7.61)	2 055	22 465.00	4 900	36 900.00	110 000	500	65 000	22 000	12/5
					4 000	54 600.00			32 500	261 295.00	19 000	173 000.00	22 750	226 750.00	7 125	45 475.00	204 175	1 115 200.00	1 000	9 400.00	450	1 080.00	291 000	1 886 800.00	(6.48)	12 500			100 000.00	60 000		225 000	6 000	
26/5	20	120.00	150	1 900.00	1 175	15 195.00	50	500.00	14 600	101 600.00	24 400	173 700.00	58 600	530 000.00	32 630	250 450.00	64 745	419 985.00	130	750.00	1 000	8 400.00	197 500	1 502 600.00	(7.61)	2 055	22 465.00	4 900	36 900.00	110 000	500	65 000	22 000	26/5
					4 000	54 600.00			55 500	274 000.00	20 000	177 000.00	22 750	226 750.00	7 125	45 475.00	213 175	1 150 695.00	1 000	9 400.00	450	1 080.00	304 000	1 939 000.00	(6.38)	12 500			100 000.00	60 000		236 000	8 000	
9/6	20	120.00	150	1 900.00	1 175	15 195.00	50	500.00	14 600	101 600.00	24 400	173 700.00	58 600	530 000.00	32 630	250 450.00	64 745	419 985.00	130	750.00	1 000	8 400.00	197 500	1 502 600.00	(7.61)	2 055	22 465.00	4 900	36 900.00	110 000	500	65 000	22 000	9/6
					4 000	54 600.00			37 000	282 500.00	21 875	185 000.00	22 750	226 750.00	8 250	50 000.00	216 675	1 160 670.00	1 000	9 400.00	450	1 080.00	312 000	1 970 000.00	(6.31)	12 500			100 000.00	60 000		243 000	9 000	
23/6	20	120.00	150	1 900.00	1 175	15 195.00	50	500.00	14 600	101 600.00	24 400	173 700.00	58 600	530 000.00	32 630	250 450.00	64 745	619 985.00	130	750.00	1 000	8 400.00	197 500	1 502 600.00	(7.61)	2 055	22 465.00	4 900	36 900.00	110 000	500	65 000	22 000	23/6
					4 000	54 600.00			37 000	282 500.00	22 750	190 000.00	22 750	226 750.00	8 250	50 000.00	218 300	1 163 890.00	1 000	9 400.00	450	1 080.00	314 500	1 978 220.00	(6.29)	12 500			100 000.00	60 000		245 000	9 500	
29/10	20	120.00	150	1 900.00	1 175	15 195.00	50	500.00	14 600	101 600.00	24 400	173 700.00	58 600	530 000.00	32 630	250 450.00	64 745	419 985.00	130	750.00	1 000	8 400.00	197 500	1 502 600.00	(7.61)	2 055	22 465.00	4 900	36 900.00	100 000	500	65 000	22 000	29/10
					4 000	54 600.00			37 000	282 500.00	23 500	195 000.00	22 750	226 750.00	9 000	54 000.00	219 800	1 167 340.00	1 000	9 400.00	450	1 080.00	317 500	1 990 670.00	(6.27)	12 500			100 000.00	60 000		248 000	9 500	

Vaartorskefisket i 1907 i Nordre-Bergenhus og søndre vaarsilddistrikt

bidrog ikke uvæsentlig til det for fiskerne tilfredsstillende udfald af ekspeditionen ivaares, uagtet veiret i den egentlige fisketid som oftest hindrede folk fra at komme ud med eller trække fangstredskaber. Efter de senere aars erfaringer kunde endel flere sildefiskere med fordel have gaaet over til torskefiske, saasnart vaarsildefisket havde kulmineret.

Nordre-Bergenhus.

I Selje opsynsdistrikt

fandt først i mars noget nævneværdigt fiske sted; hele februar igjennem uroligt veir nemlig. Midt i mars var man optaget med silden langs Stats nordside; forøvrig var torskefisket folks beskjæftigelse i løbet af denne maaned, og resultatet heraf noksaa godt. Ogsaa i førstningen af april, efter paasken, fik man endel torsk. — I fisket deltog 180 baadlag — 464 mand, efter hvis meddelelser ved baadmerkernes tilbagelevering der ialt var optaget 140 000 torsk, der fordetmeste tilvirkedes som klipfisk af fiskerne selv. Af rogn erholdtes 280 og af lever 380 hektoliter; af 150 hektoliter af dette leverparti erholdtes 75 hektoliter dampmedicintran. For leveren 14 øre pr. liter. Derhos fangedes ca. 10 000 sei.

I Vaagsvaag opsynsdistrikt

indbragtes den første fisk den 6te februar, da enkelte rykbaade kom fra Faldet med optil 50 torsk; sammestedsfra kom den 14de februar optil 300 fisk pr. baad. I dagene 7de—13de og 15de—26de februar landligge for uveir, i hvilket tidsrum silden antoges at have gydt og torsken fraadset i strøget mellem Faldet og Hesten. Mellem 26de februar og 3die

mars, 4 dage, optil 800 fisk pr. almindelig farkost mod 1 070 pr. dampbaad. 3die—11te mars landligge, hvorefter der i løbet af en 4—5 sjøveirsdage optoges 123 000 fisk; lige før paasken var veiret saapas, at folk fra fjernere bygder kunde begive sig hjemover, og i godveiret i begyndelsen af april raadede hjemmefolkene, som nu med ret gode følger brugte liner, grunden alene. — Med dem, som fordetmeste havde holdt til langt ude — omkring Dombegrunden, gik det mindst bra; mellem Faldet og Hesten gjorde fiskerne det bedst iaar. Der tilfaldt 110 almindelige fiskelag (576 mand) tilsammen 240 000 og 5 dampbaadlag (60 mand) 40 000, ialt 280 000 fisk, hvoraf omtrent 34 000 med liner, resten med garn; middelprisen for den fisk, der afhændedes fersk, 55 øre (mod 50 øre stykket for den saltede fisk, som nogle baadlag kom med). Af rogn 440 og af lever 825 hektoliter; for leveren betaltes 16—18 øre pr. liter, rognpriserne fortiedes. Saagodtsom al lever dampedes, og man fik paa det nærmeste 400 hektoliter dampmedicintran (fedtholdigheden 50—53 %); kun 50 hektoliter „opsat“ lever. Sløiet veiede 100 fisk 300—320 kg. — Af sei var fanget 15 000 stykker, 6 300 af dampbaadene og 8 700 af de andre fiskere, pris 25—35 kr.

I Bremangerpollen opsynsdistrikt

begyndte torskefisket udenskjærs først i slutten af februar; under det saagodtsom stadige ruskeveir tidligere havde man maattet holde sig inde paa pollen med smaagarn, hvorved kun fornemmelser. I løbet af mars kom mangen god dræt ind fra strøget udenom Oldervæggen; men der faldt mange liggedage inden denne maaned ogsaa. Fisket efter paasken monnede ikke synderlig. Ialt havde de 48 uden- og de 54 indenskjærslag, henholdsvis 281 og 121 mand, faaet 135 000 torsk — næsten alt med garn, hvilket fiskeparti efterhaanden overgik til klipfisk; af rogn indvandtes 215, af dampmedicintran 120, og endda en 80 hektoliter „lever tilovers til andre transorter“ (leverholdigheden 280—360, fedtholdigheden 40 % og rognholdigheden 280—700. Prisen for den runde fisk ca. 50 øre og for 1 liter lever 15 øre; rogn og hoveder forhandledes ikke, mens fisket endnu stod paa. Endvidere antages indbragt 6 000 sei à ca. 30 øre.

I Kalvaag opsynsdistrikt

brugte kun enkelte baader torskegarn baade før og under sildefisket; først efter dettes ophør lagde man sig ordentlig efter torsken. Til sine tider havde man indtryk af virkelig fisketyngde paa Bremangerhavet; men

her fik aabne baade kun sjelden arbeidsfred. Efter paasken, som indtraf tidlig iaar, udrettedes saare lidet. Her kom paa omtrent 75 fiskelag, 420 mand, 85 000 torsk; leverholdigheden varierede mellem 300 og 400 (leverens fedtholdighed omkring 40 %) og rognholdigheden mellem 300 og 700, 100 sløiede fisk veiede 260—300 kg. Rundtorsken betaltes i regelen med 50 øre, leveren med 14—18 øre pr. liter, fersk rogn solgtes ikke, og omtrent alt af torskehoveder toges til hjemmeforbrug; forøvrig bemerkes, at saavel i dette som i de tilgrænsende distrikter saltede distrikternes egne fiskere fisken selv, som sedvanlig. Af sei fangedes 25 000 stykker, 30—35—33 øre pr. fisk.

I de sydligere dele af amtet

fangedes yderst lidet torsk; men silden ledsagedes af en mængde sei, og af denne fisk fangedes i Askvold i april en 35 000.

I søndre vaarsilddedistrikt.

I Søndre-Bergenhus

var torskefisket smaat iaar ogsaa — ialt antagelig 40 000 torsk, ligesom ifjor, eller gjennemsnitlig 400 paa hver af de 100 baade, som brugte liner og snører: For Fedje 4 000, Hennøen 2 000, Hellesund 2 000, Nautnes 2 000, Hegholmen og Herløvær 2 500, Blomvaag 2 000, Solsvik—Landro 2 500, Landro—Korsfjordens nordside 5 000, Selbjørnsfjordens munding (helst for Stolmen) 3 000 og omkring Bømmeløens munding en 15 000 fisk; i skjærgaarden udenfor Bergen paabegyndtes fisket i februar, men det allermeste udrettedes i mars. Denne fisk betaltes med 46—80 øre stykket; endel omsattes paa torvet i Bergen. Under notfisket efter sild i den søndre del af amtet toges adskillig sei op.

For værene udenfor Haugesund

spillede ikke torskefisket den rolle, man kunde ønsket, fordi sildefisket iaar jo faldt noget senere end ellers, og førstehaandspriserne for silden holdt sig bra oppe ligetil slutten; desuden kom paasken allerede sidst i mars. Hele fiskefangsten ansloges til 15 000 torsk og 40 000 sei; en væsentlig del heraf tilfaldt de omtrent 30 baade, som efter sildefisket omkring Fæøen havde tilhold derude.

I Aakre opsynsdistrikt

fornam man torsken sidst i januar, men hele februar igjennem kom man heller ikke længer end til fornemmelse; saa kom sildefisket, og torskefisket begyndte saaledes først midt i mars. Som almindelig deltog omtrent 100 fiskelag, hvert med 2—6—4 mand, i torskefisket, som dreves baade med garn, liner og ryk til henimod midten af april, udenfor Kvalevaag—Ferkingstad, garnfiskerne paa den nordre, linefiskerne paa den søndre del af feltet; i Karmsundet intet fiske iaar. Totalfangsten blev liden, kun omtrent det halve af fjoraarets; ligesaa

i Skudenes opsynsdistrikt.

Langs Karmøens sydside fangedes hverken sild eller fisk iaar; kun udenfor Jarsteinen—Ferkingstad fik man lidt torsk og sei, som betaltes med optil henholdsvis 70 og 35 øre pr. stykke.

Langs Jæderen,

mellem Tananger og Ognebugten, fangedes sidst i februar og først i mars en 3 500 torsk og vel saa mange sei; priserne henholdsvis 50—60 og 25—30.

Udenom Egerøen—Aaensire

foregik i sidste halvpart af februar og mars igjennem godt torskefiske med garn — trods de mange veirhindringer; i begyndelsen af april fiskedes lidt med liner og snører. I dette fiske deltog omtrent 75 baade, med 2—4—3 mand, og ialt optoges en 40 000 torsk og 15 à 20 tusen sei, som gik, dels til de hermetiske fabriker i Stavanger og dels til østlandsbyer; priserne henholdsvis 45—65 og 25—30 øre stykket.

Udenom Aaensire—Lister

eller omkring Hitterøs ytreside fik en 30 baade ialt omtrent 15 000 torsk og 20 000 sei, i slutningen af februar og i mars, priserne 45—65 og 22—30 øre pr. fisk; det meste forbrugtes i hjemmedistrikterne.

Efter det nu anførte og opsynets iagttagelser idetheletaget fremkommer følgende tabel:

Inden	Fiskepartiet (antal torsk) Lever | Dampmedicintran | Rogn i hektoliter						Priser for fisken (rund) / lever | rogn
	Nordre-Bergenhus			Søndre vaarsildedistrikt		Ialt	
	Selje	Bremanger	Ellers	Karmøen	Ellers		
	10 000	5 000	—	3 500	4 000	22 500	45—55—52
17/2	| 15 | 35	15 | | 17	| |	10 | | 10	12 | | 8	37 | 15 | 70	|
	15 000	7 500	500	4 000	6 000	33 000	45—55—52
24/2	| 23 | 50	22 | | 25	1 | | 1	12 | | 11	18 | | 12	53 | 23 | 99	|
	50 000	20 000	1 000	7 500	12 500	81 000	45—55—53
3/3	9 | 55 | 120	36 | 8 | 60	2 | | 2	22 | | 20	36 | | 20	105 | 63 | 222	12—16—13 |
	72 500	27 500	3 000	12 500	22 500	138 000	45 | 55 | 53
10/3	15 | 100 | 180	40 | 15 | 75	9 | | 8	25 | 5 | 30	65 | | 35	154 | 120 | 328	12—16—13 |
	225 000	90 000	7 500	47 500	75 000	445 000	45—63—54
17/3	65 | 300 | 425	130 | 50 | 175	19 | | 17	61 | 35 | 85	210 | | 100	485 | 385 | 802	12—17—14 |
	325 000	150 000	8 000	55 000	100 000	638 000	45—63—54
24/3	155 | 400 | 580	170 | 100 | 265	20 | | 18	65 | 45 | 95	280 | | 135	690 | 545 | 1093	12—17—14 | 25—22—24
	400 000	200 000	9 000	40 000	107 500	776 500	38 (gammel)—70—54
31/3	256 | 460 | 692	180 | 150 | 335	23 | | 19	72 | 50 | 100	300 | | 145	831 | 660 | 1291	12—18—14 | 25—22—23
	412 500	212 500	10 000	61 000	112 000	808 000	38—70—55
7/4	272 | 470 | 710	180 | 165 | 351	25 | | 20	74 | 50 | 100	312 | | 150	863 | 685 | 1331	12—18—14 | 25 | 22—23
	420 000	220 000	10 000	61 500	113 500	825 000	38—70—55
14/4	280 | 475 | 720	180 | 175 | 360	25 | | 20	75 | 50 | 100	315 | | 150	875 | 700 | 1350	12—18—14 | 25 | 22 | 23

Omtrent 600 000 torsk saltedes til klipfisk, og en 125 000 overtog de hermetiske fabriker, mens resten — 100 000 — gik til bytorvene eller af fiskerne toges til eget forbrug.

Af sei

formenes i hele det omhandlede distrikt fanget en 350 000, hvoraf 100 000 i Nordre- og 100 000 i Søndre-Bergenhus. Paa første haand betaltes 22—35—30 øre pr. sei; omtrent 100 000 saltedes, 150 000 toges under behandling af de hermetiske fabriker, og resten forbrugtes i den almindelige husholdning.

Ved det smaafiske, som dreves under torskefisket,

antages endelig tjent godt og vel 30 000 kroner; størstedelen for levende torsk, som forseiledes i brøndfartøier — fra det nordre distrikt til Bergen og fra det søndre til Kristiania og mellemsteder.

Rekapitulation.

Der skulde altsaa ivaares mellem Lindesnes og Vannelven være fanget:

825 000 torsk à ca. 55 øre	kr.	453 750.00
350 000 sei à ca. 30 øre	„	105 000.00
„Smaafisk“ for vel	„	30 000.00
Tilsammen for henved	kr.	600 000.00
I søndre vaarsildedistrikt, de bergenhusiske og Romsdals amter optoges omtrent 652 500 maal sild = kr. 4 550 000.00; fratrækkes — ligesom tidligere — den inden Romsdals amt med drivgarn fangede „storsild“ (omtrent 52 500 maal = kr. 550 000.00), saa faaes hele vaarsildfangsten til 600 000 maal .... =	„	4 000 000.00
Saaledes ialt paa første haand	kr.	4 600 000.00

Af de 600 000 maal vaarsild fik man de 244 000 med garn (197 500 i søndre vaarsildedistrikt, 38 000 i Nordre-Bergenhus og 8 500 inden Søndre-Søndmør) og de 356 000 maal med nøter (317 500 i Søndre vaarsildedistrikt og 38 500 i Nordre-Bergenhus). I søndre distrikt saltedes

110 000 maal garn- og 60 000 maal notsild, i nordre henholdsvis 37 800 og 23 000 maal; og i søndre distrikt isedes 65 000 maal garn- og 248 000 maal notsild, i nordre henholdsvis 700 og 11 500 maal.

Trafiken var livligst i begyndelsen af mars, da der i søndre distrikt fandtes omtrent 530 not- og 1 600 andre fiskelag, 280 „seilere", 170 kjøbefartøier, 250 landkjøbere og 50 ekspresdampbaade — med tilsammen en 19 500 mennesker, — i nordre distrikt henholdsvis 40, 750, 20, 50, 150, 10 og 5 600.

$^{9}/_{2}$ omkom 3 mand ved Bjørkevær og $^{7}/_{3}$ 4 mand i Veavaagen.

Til sammenligning anføres,

at man, ligesom ifjor, efter baadmerkelisterne har faaet ud følgende:

A. Sildegarnsfiskerne og torskefiskerne vedkommende.

No.	Amter	Antal lag	Besætning: Samlet antal	Besætning: Største antal pr. lag	Besætning: Mindste antal pr. lag	Besætning: Gjennemsnitsantal pr. lag	Baader: Samlet antal	Baader: Størrelse i maal: Samlet	Største pr. fartøi	Mindste pr. fartøi	Gjennemsnitl. pr. fartøi	Baader: Værdi i kroner: Samlet	Største pr. fartøi	Mindste pr. fartøi	Gjennemsnitl. pr. fartøi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Nordlands	7	30	6	2	4.3	7	158	35	10	22.4	1 590	400	90	227
2	Nordre-Trondhjems	2	8	4	4	4.0	2	55	35	20	27.5	600	400	200	300
3	Romsdals	41	216	12	2	5.2	33	637	30	6	19.3	6 080	350	40	184
4	Nordre-Bergenhus	724	3 626	12	1	5.0	1 494	24 229	70	2	16.2	167 195	600	8	112
5	Søndre-Bergenhus	514	2 400	8	1	4.7	636	15 325	60	3	24.1	160 972	700	10	253
6	Stavanger	920	4 199	7	2	4.6	1 107	26 776	60	8	24.2	253 740	600	40	229
7	Lister & Mandals	61	306	6	4	5.0	65	1 843	30	12	28.4	16 625	400	120	256
8	Nedenes	5	22	6	4	4.4	5	95	30	10	19.0	610	350	90	122
9	Bratsberg	7	32	6	4	4.6	9	180	40	12	20.0	1 195	250	90	133
10	Jarlsberg & Larviks	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Smaalenene	1	3	3	3	3.0	1	6	6	6	6	40	40	40	40
12	Tilsammen (gjennemsnit)	2 282	10 838	12	1	4.8	3 359	69 304	70	2	20.6	608 647	700	8	178

A. Sildegarnsfiskerne og torskefiskerne vedkommende. (Forts.).

No.	Amter	Dækkede farkoster										
		Samlet antal	Hvoraf motorfartøier	Hvoraf dampskibe	Størrelse i maal				Værdi i kroner			
					Samlet	Største pr. fartøi	Mindste pr. fartøi	Gjennemsnitl. pr. fartøi	Samlet	Største pr. fartøi	Mindste pr. fartøi	Gjennemsnitl. pr. fartøi
	1	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
1	Nordlands	1	—	—	130	130	130	130	4 500	4 500	4 500	4 500
2	Nordre-Trondhjems	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Romsdals	14	2	10	2 410	470	100	172	303 000	45 000	800	21 643
4	Nordre-Bergenhus	55	20	6	6 305	440	60	115	177 100	40 000	1 000	3 220
5	Søndre-Bergenhus	69	2	—	5 895	240	40	85	91 950	16 000	450	1 332
6	Stavanger	201	6	—	15 612	250	50	78	243 850	14 000	500	1 213
7	Lister & Mandals	6	3	—	475	150	60	79	18 600	5 000	600	3 200
8	Nedenes	5	3	—	250	90	40	50	12 000	5 300	500	2 400
9	Bratsberg	4	3	—	315	100	50	79	19 200	6 000	1 000	4 800
10	Jarlsberg & Larviks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Smaalenene	1	—	—	60	60	60	60	1 200	1 200	1 200	1 200
12	Tilsammen (gjennemsnit)	356	39	16	31 452	470	40	88	871 400	45 000	450	2 448

A. Sildegarnsfiskerne og torskefiskerne vedkommende. (Forts.).

No.	Amter	Sildegarn: Antal: Samlet	Sildegarn: Antal: Største pr. lag	Sildegarn: Antal: Mindste pr. lag	Sildegarn: Antal: Gjennemsnitl. pr. lag	Sildegarn: Værdi i kroner: Samlet	Sildegarn: Værdi i kroner: Største pr. garn	Sildegarn: Værdi i kroner: Mindste pr. garn	Sildegarn: Værdi i kroner: Gjennemsnitl. pr. garn	Torskegarn: Antal: Samlet	Torskegarn: Antal: Største pr. lag	Torskegarn: Antal: Mindste pr. lag	Torskegarn: Antal: Gjennemsnitl. pr. lag	Torskegarn: Værdi i kroner: Samlet	Torskegarn: Værdi i kroner: Største pr. garn	Torskegarn: Værdi i kroner: Mindste pr. garn	Torskegarn: Værdi i kroner: Gjennemsnitl. pr. garn
	1	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
1	Nordlands	120	30	0	17	2 060	25	12	17.20	185	35	0	28.5	2 050	20	8	11.08
2	Nordre-Trondhjems	36	20	16	18	550	20	10	15.03	80	50	30	40.0	800	15	7	10.00
3	Romsdals	1 325	70	10	32.3	27 162	35	10	28.75	140	60	0	3.4	1 140	18	6	8.14
4	Nordre-Bergenhus	15 697	60	0	21.7	196 577	28	8	12.59	22 495	80	0	31.0	173 955	20	5	7.78
5	Søndre-Bergenhus	11 386	40	0	21.4	206 026	35	9	18.53	1 722	30	0	3.3	22 816	20	8	13.25
6	Stavanger	20 603	50	0	22.4	378 508	35	10	18.38	7 231	25	0	7.9	91 014	20	9	12.59
7	Lister & Mandals	1 908	40	20	31.3	41 220	25	12	22.75	307	18	0	5.0	3 970	20	10	12.93
8	Nedenes	139	35	20	27.8	2 500	25	12	18.00	20	10	0	4.0	300	20	9	15.00
9	Bratsberg	155	35	15	22.1	3 510	25	12	22.64	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Jarlsberg & Larviks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Smaalenene	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Tilsammen (gjennemsnit)	51 369	70	0	22.5	858 113	35	8	16.71	32 180	80	0	14.1	296 045	20	5	9.20

A. Sildegarnsfiskerne og torskefiskerne vedkommende. (Forts.).

No.	Amter	Liner								Anden udrustning		Værdi af baader og fartøier	
		Antal krog				Værdi i kroner							
		Ialt	Største pr. lag	Mindste pr. lag	Gjennemsnitl. pr. lag	Ialt	Største pr. 1 000 krog	Mindste pr. 1 000 krog	Gjennemsnitl. pr. 1000 krog	Samlet værdi	Pr. lag	Ialt	Pr. lag
	1	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54
1	Nordlands	12 000	6 000	0	1 715	240	25	15	20.00	25	3.57	6 090	870
2	Nordre-Trondhjems	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	300
3	Romsdals	25 500	12 000	0	622	715	40	20	28.04	415	10.01	309 080	7 539
4	Nordre-Bergenhus	960 000	18 000	0	1 326	37 699	55	20	39.27	6 114	8.15	374 295	519
5	Søndre-Bergenhus	18 700	6 000	0	36	771	40	12	19.25	340	0.66	252 922	492
6	Stavanger	184 900	8 000	0	201	4 239	50	15	23.00	526	0.57	497 590	541
7	Lister & Mandals	300	300	0	5	45	150	150	150.00	20	0.33	35 225	577
8	Nedenes	—	—	—	—	—	—	—	—	20	4.00	12 610	2 522
9	Bratsberg	—	—	—	—	—	—	—	—	25	3.75	20 395	2 914
10	Jarlsberg & Larviks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Smaalenene	1 000	1 000	1 000	1 000	30	30	30	30.00	15	15.00	1 240	1 240
12	Tilsammen (gjennemsnit)	1 202 400	18 000	0	523	43 739	150	12	36.38	7 500	3.33	1 510 047	662

A. Sildegarnsfiskerne og torskefiskerne vedkommende. (Forts.).

No.	Amter	Værdi af alle fangst-redskaber		Værdi af al udrustning		Reise-udgifter		Deltagelsen i dage pr. mand	Sildefangsten, i maal					
									Totalkvantum		Deraf solgt		Til husbrug	
		Ialt	Pr. lag	Ialt	Pr. lag	Ialt	Pr. mand		Ialt	Pr. mand	Ialt	Pr. mand	Ialt	Pr. mand
	1	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67
1	Nordlands	4 375	625	10 465	1 495	524	75	58.3	944	31.5	935	31.2	9	0.3
2	Nordre-Trondhjems	800	400	1 400	700	272	136	65	350	43.8	345	43.1	5	0.7
3	Romsdals	29 432	718	338 512	8 257	—	—	12.6	2 244	10.7	1 976	9.4	268	1.3
4	Nordre-Bergenhus	414 345	572	788 640	1 091	—	—	43	44 286	12.2	41 523	11.5	2 763	0.7
5	Søndre-Bergenhus	229 953	447	482 875	939	—	—	45.4	82 435	34.4	79 983	33.3	2 452	1.1
6	Stavanger	474 287	516	971 877	1 057	—	—	38	116 577	27.8	114 576	27.3	2 001	0.5
7	Lister & Mandals	45 257	742	80 482	1 319	—	—	53	16 294	53.2	15 979	52.2	315	1.0
8	Nedenes	2 820	564	15 430	3 086	—	—	39.2	552	25.1	542	24.7	10	0.4
9	Bratsberg	3 535	505	23 930	3 419	—	—	36	590	18.4	583	18.2	7	0.2
10	Jarlsberg & Larviks	—	—	—	—	—	—	42	20	10	18	9	2	1.0
11	Smaalenene	45	45	1 285	1 285	—	—	3	—	—	—	—	—	—
12	Tilsammen (gjennemsnit)	1 204 849	524	2 714 896	1 190	796	0.35	41.5	264 292	24.4	256 460	23.7	7 832	0.7

A. **Sildegarnsfiskerne og torskefiskerne vedkommende.** (Forts.).

No.	Amter	Sildefangstens værdi, i kroner: Totalværdi: Ialt	Totalværdi: Pr. mand	Solgt for: Ialt	Solgt for: Pr. mand	Husbrug for: Ialt	Husbrug for: Pr. mand	Middelpris pr. maal	Totaludbyttet af sildefiskets % viser fordeling amtsvis	Tabt sildefangstredskaber for	Samlet nettoudbytte[1]) af sildefiskeriet i % af sildegarnenes værdi
	1	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77
1	Nordlands	6 331	211	6 271	209	60	2	6.71	0.347	236	295.87
2	Nordre-Trondhjems	2 638	330	2 600	325.25	38	4.75	7.54	0.145	—	479.64
3	Romsdals	14 530	69	12 795	60.80	1 735	8.20	6.47	0.799	300	52.39
4	Nordre-Bergenhus	319 740	88	299 890	82.70	19 850	5.30	7.22	17.571	11 838	156.63
5	Søndre-Bergenhus	569 150	237	552 220	229.95	16 930	7.05	6.90	31.278	14 131	269.39
6	Stavanger	803 030	191	789 250	187.70	13 780	3.30	6.89	44.131	36 479	202.52
7	Lister & Mandals	96 006	314	94 150	307.95	1 856	6.05	5.98	5.276	6 970	216.00
8	Nedenes	3 770	171	3 700	167.80	70	3.20	6.83	0.207	255	140.60
9	Bratsberg	4 330	134	4 280	132.40	50	1.60	7.34	0.238	360	113.11
10	Jarlsberg & Larviks	140	70	125	62.50	15	7.50	7.00	0.008	—	—
11	Smaalenene	—	—	—	—	—	—	—	0.000	—	—
12	Tilsammen (gjennemsnit)	1 819 665	167.80	1 765 281	162.80	54 384	5.00	6.88	100	70 569	203.85

[1]) Baade og fartøier sat u. l af betragtn ing. Nettoudbyttet regnet = (totaludbytte ÷ garntab).

A. Sildegarnsfiskerne og torskefiskerne vedkommende. (Forts.).

No.	Amter	Torskefangsten, antal fisk: Totalkvantum, Ialt	Totalkvantum, Pr. mand	Deraf solgt, Ialt	Deraf solgt, Pr. mand	Til husbrug, Ialt	Til husbrug, Pr. mand	Torskefangstens værdi, i kroner: Totalværdi, Ialt	Totalværdi, Pr. mand	Solgt for, Ialt	Solgt for, Pr. mand	Til husbrug, Ialt	Til husbrug, Pr. mand
	1	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
1	Nordlands	5 450	181.7	5 408	180.3	42	1.4	2 719	90.63	2 698	89.93	21	0.70
2	Nordre-Trondhjems	150	18.8	150	18.8	—	—	75	9.38	75	9.38	—	—
3	Romsdals	232	1.6	232	1.6	—	—	102	0.49	102	0.49	—	—
4	Nordre-Bergenhus	623 786	172.0	623 291	171.9	495	0.1	333 425	91.95	333 163	91.88	262	0.07
5	Søndre-Bergenhus	2 263	0.5	1 988	0.4	275	0.1	1 048	0.44	919	0.38	129	0.06
6	Stavanger	88 510	21.1	87 200	20.8	1 310	0.3	43 417	10.34	42 775	10.19	642	0.15
7	Lister & Mandals	1 090	3.6	1 080	3.57	10	0.03	521	1.67	516	1.65	5	0.02
8	Nedenes	100	4.5	100	4.5	—	—	50	2.27	50	2.27	—	—
9	Bratsberg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Jarlsberg & Larviks	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Smaalenene	10	3.3	6	2.0	4	1.3	5	1.67	3	1.00	2	0.67
12	Tilsammen (gjennemsnit)	721 591	66.6	719 455	66.4	2 136	0.2	381 362	35.19	380 301	35.09	1 061	0.10

A. Sildegarnsfiskerne og torskefiskerne vedkommende. (Forts.).

No.	Amter	Gjennemsnitspris pr. fisk	Totaludbyttet af torskefangstens % viser fordeling amtsvis	Tabt torskefangstredskaber for	Agn		Samlet nettoudbytte[1]) af torskefangsten i % af torskefangstredskabernes værdi	Andet fiske		Samlet bruttoudbytte af fiskerierne	Procentvise fordeling amtsvis	Det paa fartøiers[2]) og redskabers part faldende nettoudbytte	Det paa fartøiers[3]) og redskabers part faldende nettoudbytte i % af værdi af udrustning
					Maal vaarsild	Betalt med		Samlet udbytte i kr.	Pr. mand				
	1	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101
1	Nordlands	0.49	0.7130	44	—	—	116.81	1 432	47.73	10 482	0.1609	4 872	40.95
2	Nordre-Trondhjems	0.50	0.0198	—	—	—	9.38	275	34.34	2 988	0.1314	1 475	97.21
3	Romsdals	0.44	0.0270	—	—	—	5.50	—	—	14 632	0.6437	6 148	0.59
4	Nordre-Bergenhus	0.53	87.4288	10 102	220	1 434	152.08	15 251	4.21	668 416	29.3865	301 495	31.12
5	Søndre-Bergenhus	0.47	0.2748	378	—	—	2.85	12 425	5.18	582 623	25.6154	268 273	49.18
6	Stavanger	0.49	11.3849	1 226	51	363	43.91	42 289	10.07	888 736	39.0727	399 271	34.67
7	Lister & Mandals	0.50	0.1370	—	—	—	12.97	1 814	5.92	98 341	4.2334	41 270	44.48
8	Nedenes	0.50	0.0134	—	—	—	16.67	—	—	3 820	0.1679	1 620	8.13
9	Bratsberg	—	—	—	—	—	—	—	—	4 330	0.1918	1 780	5.52
10	Jarlsberg & Larviks	—	—	—	—	—	—	—	—	140	0.0062	—	—
11	Smaalenene	0.50	0.0013	—	—	—	16.67	1	0.33	6	0.0003	2	÷ 0.34
12	Tilsammen (gjennemsnit)	0.52	100	11 750	271	1 797	108.25	73 487	6.78	2 274 514	100	1 026 206	31.89

[1]) Baade og fartøier sat ud af betragtning. Nettoudbyttet regnet = totaludbytte ÷ (redskabstab + agnets kostende).

[2]) $= \frac{\text{Sum af salgsværdier} \div \text{agnets kostende}}{2} \div$ redskabstab.

[3]) Nettoudbyttet $\div \frac{\text{Sum af salgsværdier} \div \text{agnets kostende}}{2} \div$ [redskabstab + 1/2 (samlet (slittage) værdi af redskaber ÷ samlet tab)].

[2] & [3]) Redskaberne betaler egentlig ogsaa 1/2 af logiudgifterne ombord; men er dette ikke medregnet, da en stor del af de opførte fartøier tillige indkasserer logiudgifterne, og antages dette beløb nogenlunde at tilsvare 1/2 af logiudgifterne.

A. Sildegarnsfiskerne og torskefiskerne vedkommende. (Forts.).

No.	Amter	Logiforhold								Det paa mandskabets[1]) part faldende nettoudbytte af fiskerierne	Pr. mand	Pr. mand pr. dag
		Ombord				Iland						
		Antal mand	% af deltagerne	Kostende	Pr. mand	Antal mand	% af deltagerne	Kostende	Pr. mand			
	1	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112
1	Nordlands	12	40	220	18.33	18	60	105	5.83	5 018	167.27	2.87
2	Nordre-Trondhjems	—	—	—	—	8	100	58	7.25	1 455	181.88	2.80
3	Romsdals	61	29	213	3.50	149	71	163	1.09	7 913	37.68	2.99
4	Nordre-Bergenhus	521	14.4	4 065	7.80	3 105	85.6	5 224	1.68	336 291	92.50	2.15
5	Søndre-Bergenhus	1 796	74.8	29 499	16.11	604	25.2	2 598	4.30	283 494	118.12	2.60
6	Stavanger	3 250	77.4	42 434	13.06	949	22.6	1 912	2.05	428 907	102.36	2.69
7	Lister & Mandals	302	98.7	5 433	18.02	4	1.3	11	2.75	47 373	154.83	2.92
8	Nedenes	22	100	90	4.09	—	—	—	—	1 900	86.36	2.20
9	Bratsberg	32	100	110	3.50	—	—	—	—	2 135	66.72	1.85
10	Jarlsberg & Larviks	—	—	—	—	2	100	2	1.00	138	69.00	1.64
11	Smaalenene	3	100	0	0	0	—	—	—	4	1.33	0.44
12	Tilsammen (gjennemsnit)	5 999	55.3	82 064	13.68	4 839	44.7	10 103	2.09	1 114 628	102.84	2.48

[1]) = $\frac{\text{Salgssummen} \div \text{agnets kostende}}{2}$ + værdi af det til husbrug anvendte ÷ (1/2 af logiudgifter ombord + logiudgifter iland).

B. Posenotfiskerne vedkommende.

By eller prestegjeld	Antal fiskere	Antal baade	Baadenes værdi	Antal noter	Noternes værdi	Antal lag	Gjennemsn. antal dage hjemmefra	Brutto-fortjeneste i kroner	Anm.
Hetland	17	4	4 500.00	1	4 000.00	1	20	0.00	
Stavanger	72	18	118 500.00	5	14 000.00	1	51	32 000.00	
Kopervik	191	44	307 000.00	12	34 000.00	11	44	59 510.00	Tab 50 kr.
Torvestad	18	4	15 000.00	1	3 000.00	1	39	1 200.00	
Haugesund	85	20	126 800.00	5	15 100.00	5	41	17 000.00	
Bergen	16	4	35 500.00	1	3 200.00	1	50	0.00	
Kristiania	28	8	80 000.00	2	7 000.00	2	40	0.00	
Ialt	427	102	687 300.00	27	80 300.00	22	44	99 710.00	

Af farkosterne var 18 dampere og 7 motorfartøier, medens de øvrige 77 var posenotbaader og letbaader,

C. Strandnotfiskerne

Fra hvilken by eller hvilket prestegjeld		Antal fiskere	Baadenes		Nøternes		Antal fiskelag	Antal dage hjemmefra	
			Antal	Værdi (i kroner)	Antal	Værdi (i kroner)			
Kristianssand S.	by	12	2	850	2	3 000	1	63	Gjennemsnitlig 48 dage
Stavanger	„	—	—	—	—	—	—	—	
Rennesø	prg.	12	2	450	1	3 000	1	60	
Skudenes	„	60	13	2 500	11	16 200	7	100	
Kopervik	„	696	110	20 460	102	135 600	54	2 609	
Tysvær	„	38	6	1 530	6	7 300	3	152	
Avaldsnes	„	440	73	18 210	66	88 100	35	1 664	
Torvestad	„	623	100	23 740	86	132 600	50	2 597	
Skaare	„	91	16	3 770	12	18 300	8	370	
Haugesund	by	178	30	8 430	25	38 400	15	795	
Kristianssands stift		*2 150*	*352*	*79 940*	*311*	*442 500*	*174*	*8 410*	
Sveen	prg.	8	2	190	3	3 000	1	30	Gjennemsnitlig 56 dage
Finnaas	„	66	15	2 370	12	14 400	6	242	
Fitjar	„	142	26	9 700	21	36 500	12	711	
Sund	„	2 123	369	124 595	286	550 500	177	10 181	
Fjeld	„	429	74	27 500	50	125 000	36	2 175	
Askøen	„	36	6	1 980	6	11 500	3	162	
Hammer	„	37	6	2 380	4	8 000	3	166	
Herlø	„	39	7	2 270	6	9 000	3	320	
Manger	„	22	4	1 300	2	5 500	2	140	
Lindaas	„	51	8	2 200	6	12 500	4	242	
Fane	„	26	4	1 820	4	7 500	2	106	
Os	„	113	19	7 640	12	24 400	9	535	
Fuse	„	63	11	3 380	8	11 900	5	255	
Kvinnhered	„	203	36	12 140	26	37 400	17	898	
Strandebarm	„	12	2	640	3	3 000	1	49	
Fjelberg	„	127	32	6 320	21	28 600	11	578	
Skaanevik	„	87	16	5 620	15	17 200	8	366	
Etne	„	12	2	650	2	4 000	1	60	
Bergens	by	48	13	3 400	9	13 000	4	252	
Kinn	prg.	270	80	22 400	64	67 500	23	1 280	
Askvold	„	84	24	4 660	17	17 850	9	178	
Bremanger	„	44	11	3 410	9	12 000	4	246	
Sulen	„	16	3	560	1	3 000	1	70	
Daviken	„	12	4	800	2	4 000	1	9	
Bergens stift		*4 070*	*774*	*247 925*	*589*	*1 027 250*	*343*	*19 161*	
Sortland	prg.	122	24	8 980	16	37 100	10	820	Gjennemsn. 79 dage
Herø	„	67	13	3 110	11	15 500	6	440	
Sørfolden	„	61	12	4 100	10	19 400	5	382	
Bodø	„	108	22	8 150	16	28 500	9	687	
Tysfjorden	„	12	3	1 100	2	4 000	1	80	
Ibbestad	„	37	7	3 270	5	10 100	3	240	
Trondenes	„	156	30	10 070	23	43 100	14	1 120	
Lenviken	„	51	11	4 240	7	13 500	4	330	
Tromsø stift		*614*	*122*	*43 020*	*90*	*171 200*	*52*	*4 099*	
Ialt: Kristianssand S.–Tromsø		6 834	1 248	Kr. 370 885	990	Kr. 1 640 950	569	Gj.snitlig 56 dage	

vedkommende.

Hele bruttofortjenesten (i kroner)	For Slæb	For Logis	Den reducerede fællesfortjeneste (i kroner)	De hele mandslotters gj.sn.størrelse (i kroner)	Redskabs- tab	Redskabs- vedligehold	Hvad hver notbas gj.snitlig kostede rederiet	Der tilfaldt redskabseierne
5 500	—	= kr. 82 246.68 10 % af hele bruttofortjenesten + 1 mandslot = (61 220 + 10 326.68)	Tilsammen kr. 542 970	Kr. 116.82		1/8 (522 440 ÷ 2000) = kr. 65 055.00	1 mandslot + 14 kr. pr. uge = kr. 214.82	Tils. kr. 167 051.32 eller omtrent 29 %
—	—							
3 000	—							
2 400	—							
247 700	7 300				2 000			
6 600	—							
111 500	3 000							
158 500	2 090							
26 000	300							
58 000	1 620							
619 200	*14310*				*2 000*			
3 000	—	10 % af bruttofortjenesten + 1 mandslot = 146 810 + 343 × 142.32 = kr. 195 625.76	Tilsammen kr. 1 256 080	Kr. 142.32	—	kr. 1/8 (1 275 175 ÷ 7 240) = kr. 158 491.88	1 mandslot + 16 kr. pr. uge = 142.32 + 128 = kr. 270.32	Tilsammen kr. 469 585.36 eller omtrent 29 %
57 000	2 200				1 000			
53 500	850				—			
756 100	41 145				3 100			
156 200	6 070				500			
10 000	—				—			
10 000	400				240			
16 000	1 000				—			
8 000	800				—			
23 000	2 200				1 000			
9 000	—				—			
35 300	700				—			
25 000	450				—			
70 000	600				—			
4 000	—				—			
44 000	600				—			
25 500	—				—			
3 500	—				—			
17 500	1 400				—			
103 000	5 600				1 400			
10 500	195				—			
18 000	1 200				—			
8 000	—				—			
2 000	—				—			
1468 100	*65 210*				*7 240*			
50 000	8 000	kr. 36 950.00	Tils. kr. 189 350.00	Kr. 154.19	—	1/8 (214 220) = kr. 26777.50	1 mandslot + 14 kr. pr. uge = 154.19 + 14 (11 2/7) = kr. 312.19	Tils. kr. 51663.62 eller omtrent 24 %
32 000	4 100				—			
28 000	4 500				—			
49 500	7 900				—			
5 000	600				—			
15 000	7 000				—			
70 000	10 000				—			
21 000	3 000				—			
270 500	*44 200*				—			
Kr. 2 357 800	Kr. 123 720	Kr. 314 822.44	Kr. 1 988 400	Kr. 135.25	Kr. 9 240 00	Kr. 250 324.38	1 mandslot + kr. 15.20 pr. uge = kr. 256.95	Kr. 588 308.30 (29 %)

D. Seilerne vedkommende.

Fra hvilken by eller prestegjeld	Antal mand	Farkosternes		Antal lag	Gj.sn. antal dage hjemmefra	Bruttofortjenesten (i kroner)	Af bruttofortjenesten tilfaldt	
		Antal	Værdi (i kroner)				Folkene ombord	Rederne
Hvaler	3	2	13 000	1	20	1 220	To trediedeparter eller kr. 1 73 633,34; altsaa de hele mandsloters gjennemsnitlige størrelse = kr. 197,76.	En trediepart eller kr. 86 816,67; antages istandsættelsen af farkosterne efter turen at koste 3 % af deres opgivne værdi, saa skulde man have kr. 43 653,97 eller ikke fuldt 6 % af samme værdi i behold.
Kristiania stift	*3*	*2*	*13 000*	*1*	*20*	*1 220*		
Skaatø (Bratsberg)	5	2	4 000	1	27	1 200		
Søndre Undal (L. og M.)	2	2	700	1	24	150		
Flekkefjord	4	2	8 000	1	35	1 400		
Sogndal	5	4	3 000	2	48	1 400		
Hetland	13	10	18 600	5	46	3 500		
Sand	4	4	1 700	2	25	700		
Tysvær	2	2	1 500	1	51	800		
Jelse	7	6	5 000	3	32	1 700		
Hjelmeland	6	6	1 500	3	26	1 410		
Høgsfjord	2	2	2 300	1	44	1 000		
Hinnø	10	10	8 000	5	36	3 000		
Rennesø	39	36	34 000	18	38	12 500		
Stavanger by	30	25	56 700	12	39	9 800		
Skudenes	14	10	7 100	5	40	3 000		
Falnes	2	2	1 200	1	48	350		
Avaldsnes	4	4	2 300	2	45	1 400		
Kopervik	43	40	23 000	20	40	13 370		
Torvestad	13	12	11 600	6	47	4 660		
Haugesund by	45	44	64 400	20	51	20 490		
Skaare	4	4	3 000	2	50	1 450		
Kristianssands stift	*254*	*227*	*267 600*	*111*	*41*	*83 280*		
Sveen	15	12	29 500	6	36	4 050		
Finnaas	106	86	97 750	42	42	36 900		
Fitjar	8	8	4 420	4	46	2 000		
Stord	8	6	7 000	3	33	1 300		
Os	28	24	24 300	12	42	6 300		
Fane	6	6	4 430	3	56	3 350		
Fuse	50	43	30 280	22	38	13 600		
Tysnes	40	26	22 740	14	41	4 600		
Strandebarm	2	2	800	1	35	800		
Kvinnhered	24	22	29 900	11	36	6 300		
Fjelberg	8	8	3 950	4	32	1 800		
Skaanevik	2	2	1 000	1	45	300		
Ullensvang	2	2	1 200	1	58	350		
Etne	6	6	4 400	3	47	1 450		
Sund	110	90	86 300	40	49	37 750		
Fjeld	49	35	41 160	19	49	17 080		
Bergens by	8	6	13 500	3	30	2 000		
Askøen	37	28	22 800	14	31	10 780		
Alværsund	6	4	2 800	2	35	1 400		
Herlø	40	26	22 740	14	42	13 200		
Manger	10	6	8 420	3	35	1 800		
Vikør	6	6	3 200	3	44	1 550		
Lindaas	4	4	3 000	2	40	1 200		
Sulen	3	2	2 500	1	25	500		
Kinn	37	36	16 900	18	30	4 890		
Bergens stift	*615*	*496*	*484 990*	*246*	*41*	*175 250*		
[illegible]	6	3	6 500	3	28	700		
[illegible] stift	*6*	*3*	*6 500*	*3*	*28*	*700*		
Ialt	878	728	772 090	361	41	260 450		

Desuden deltog som „seilere" leilighedsvis tilsammen 10 dampere med tilsammen 48 mands besætning og en værdi af kr. 210 000. Nogen nøiagtigere opgaver for dampskibene er ikke erholdt, da deres væsentligste beskjæftigelse var som ekspresbaade og slæbebaade.

Værdien af de 220 kjøbefartøier, der — som nævnt i begyndelsen af dette kapitel — benyttedes iaar, men hvorom nærmere oplysninger ikke erholdtes, ansættes skjønsvis til .... kr. 3 000 000.00
ligeledes anslaaes værdien af de 60 ekspres-dampbaade til .. 1 500 000.00
tilsammen kr. 4 500 000.00

Handelen med vaarsild iaar medførte tab; især for isesildens vedkommende.

Om foranstaltninger til fiskeriernes fremme.

Sundhedstilstanden

under fisket iaar maa betegnes som almindelig god, idetheletaget da: herom nærmere i følgende lægeberetninger:

I. Fra fiskerilæge Eyvind Jensen.

Sildefisket slog ikke til ved Skudenes iaar. Fiskealmuen var liden og flygtig, bestod hovedsagelig af her hjemmehorende og nogle notlag, som vogtede paa sild her.

Ialt behandledes 95 fiskere med 130 consulationer. Paa sygehus indlagdes 2 mand af et baadlag, der var syg og vilde hjem, men da de havde et difterilignende belæg i næsen, lod de sig indlægge. Det var ikke difteri.

Følgende sygdomme behandledes:

Acut catarr i luftveiene	18
Furuncler, phlegmona etc.	9
Vulnera, ulcera, contusioner	10
Lumbago og muskelslit	3
Tendovaginit	1
Combustio	1
Ulcus ventric, hyperadicitet	7
Caries dentes	8
Angina	4
Ichterus catarralis	1
Diarrhoe	3
Febris	1
Asthma	3
transport	69

transport	69
Cystit	1
Gonorrhoea	1
Eczem	6
Scabies	1
Tuberculose	1
Morb. null.	1
Forskj. sygd.	15
tilsammen	95
Torskefiskere:	
Turtenel	1
Dyspepsi	1
Acut luftveicatarr	1
tilsammen	3

2. Indberetning fra distriktslægen for Karmøen om Aakre vaarsildfiskes sygehus og sygeligheden blandt fiskerne.

Sygehuset toges i brug fra $^{4}/_{2}$ til $^{20}/_{3}$ 1907 med et belæg af 10 patienter, tilsammen 146 liggedage, med følgende sygdomme:

Gigtfeber	3
Bronchit	1
Conjunctivit	1
Distorsio	1
Eczema	1
Gastritis	1
Hydarth. genus	1
Periostitis	1

Den torskefiskerne tilbudte anledning til fri læge og medicin mod en godtgjørelse af 50 øre pr. mand blir omtrent ikke benyttet. Den nye instruks for vaarsildfiskelægerne har været mig til stor støtte til forhindring af misbrug af benyttelsen af vaarsildfiskelægen.

Paa kontoret i Aakre, hvortil der er gjort regelmæssige 2 gange ugentlige reiser, og her paa kontoret har jeg behandlet følgende sygdomme:

Abscessus	3
Angina	8
Anæmia	1
Bronchit og bronchialcatarr	50

Cephalalgia	3
Combustio	3
Contusio et distorsio	15
Colica	1
Conjunctivit	3
Corp. alien. oculi	3
Debilitas nervosa	4
Diarrhoea	4
Dyspepsi og gastrit	11
Eczema	3
Fractura costæ	2
Furunculus	10
Herpes	1
Hæmaturia	2
Hamorrhoider	1
Influenza	3
Lymphangit og phlegmone	4
Neuralgia	6
Otitis	3
Panaritium	9
Pneumonia	1
Periostitis	1
Psoriasis	1
Rheumatismus acut.	1
— chron.	14
Obstipation	1
Tendovaginit. crepit	4
Vulnera et ulcera	14

3. Indberetning fra fiskerilæge Lyngholm om sundhedstilstanden ved fiskeværene under vaarsildfisket 1907.

Min lægevirksomhed begyndte iaar usedvanlig tidlig; alt 4de februar var jeg i Utsire. Der var dog liden almue, mest hjemmefolk med nøter og en del leiefolk. Der var en hel liden mæslingeepidemi derude. Smitten havde nogle notfolk taget med hjemmefra Aakrefjord. Der var flere grove tilfælde med bronchopneumonier. Ingen blev dog indlagt paa sygehuset, da veiret var daarligt og transporten vanskelig. Epidemien spredte sig senere til øens befolkning og havde et par dødsfald blandt børnene tilfolge. 11te februar flytning til Røvær, hvor den største almue laa. Her var jeg til 27de februar, da jeg reiste til Fæøen, hvor

jeg var et par dage. 11te mars slog fisket til ved Espevær, og jeg reiste da did op og blev der helt til 26de samme maaned. Fisket maatte nu ansees at være afsluttet. I Rovær var et tilfælde af difterit. Patienten blev sendt paa sygehuset, kameraterne blev profylaktisk indsprøitet med serum, og skoiten, hvori de var, desinficeret. Naar undtages en hel del influenza, acute koliker, bronchiter og luftrørscatarrer var der ingen andre smitsomme sygdomme af betydning. Der var iaar ingen dødsfald blandt fiskerne paa værene. Jeg hørte iaar ingen klage over drikkevandet. Logierne er nu bedre iland end tidligere; de er ikke saa overfyldte, da størsteparten af fiskerne har logifartøier, og der er ofte nu indredet med køier.

Følgende sygdomme kom under behandling:

Absces	50
Angina	47
Bronchit & catarrher	217
Carbunculus	10
Contusio	49
Diarrhoe	41
Difterit	1
Distorsio	24
Dyspepsia	60
Fractura	3
Furunculus	35
Gigtfeber	1
Hjertesygdomme	6
Hudsygdomme	25
Influenza	273
Kusma	5
Ledsygdomme	23
Lumbago	32
Mavesaar	2
Mæslinger	9
Nervesygdomme	11
Panaritsium	77
Pleurodyne	31
Pleuritis	1
Pneumonia	6
Rheumatismus chr.	36
Tandsygdomme	94
Tendovaginitis	21
Ulcera	45

Vulnera	51
Øiensygdomme	24
Ørensygdomme	15
Andre sygdomme	44
tilsammen	1 370

4. Fra distriktslæge Caspersen.

Jeg har herved den ære at afgive en ekstrakt af mine indberetninger som fiskerlæge i Haugesund.

Udenfor sygehus behandledes 705 syge, 674 mænd og 31 kvinder i tiden 21de januar til 27de april.

Paa sygehus behandledes 126 syge, 124 mænd og 2 kvinder, hvoraf 100 udskreves helbredede, 14 i bedring og 3 døde. Sygehuset toges i brug 4de januar, og den sidste patient udskreves 31te mai; det var altsaa i drift 117 dage. Det samlede antal liggedage udgjorde 2 151, utvilsomt det største belæg, sygehuset nogensinde har havt.

5. Beretning fra fiskerilæge R. Lundevall om sundhedstilstanden blandt fiskeralmuen paa Kalvaag under vaarsildfisket 1907.

Sundhedstilstanden iaar blandt vaarsildfiskerne paa Kalvaag var nærmest mindre god end sedvanligt. Der gik nemlig under hele fisket en influenzaepidemi. Der var vistnok faa fiskere, som gik helt fri; sygdommen forløb dog gjennemgaaende nogenlunde let. Af andre epidemiske sygdomme forekom ikke en eneste.

Der behandledes 865 patienter med tilsammen 1 018 konsultationer. Liste over sygdomsaarsager:

Abscesser, furunkler, panaritier, phlegmoner	70
Angina	6
Anæmi	3
Appendicit	3
Diarrhoe	19
Distorsio & contusio	34
Dyspepti	29
Frakturer	8
Hudsygdomme	26
Influenza, forkjølelse og bronchit	285
Lymfangit, lymfadenit	3
Lungetæring	6
Lungebetændelse	6

Neurastheni	6
Nyresygdom	3
Pleurit	4
Rheumatisme, lumbago	57
Tandsygdomme (væsentlig udtrækninger)	71
Vulnera & ulcera	97
Øiensygdomme	20
Øresygdomme	19
Andre sygdomme	90
tilsammen	865

Paa vaarsildafgiftsfondets herværende sygehus behandledes fra 1ste februar til 20de april 23 patienter med tilsammen 391 liggedage. De led af følgende sygdomme:

Abscessus pulmonis	1
Facialisparalyse	1
Hydrops genu	1
Influenza	4
Lungebetændelse	5
Lungetæring	1
Lumbago	1
Lymfangit	1
Phlegmone colli	1
Pleurit	4
Retentio urinæ	1
Rheum. acut	1
Ulcus cruris	1
tilsammen	23

Opsynet

forestodes af undertegnede, som i februar og mars havde inspektionsdampskibet „Trænen“ til disposition.

Videre benyttedes 2 skøiter, 1 med og 1 uden motor; den første med løitnant G. Puntervold ombord i nordre, den anden med løitnant S. Johannessen i søndre distrikt.

Opsynsbetjenterne ved torskefisket i nordre distrikt Indrehus, Sørbotten, Sjaastad, Hartmann og Wiig ydede ligesom tidligere assistance under det i deres distrikter forefaldne sildefiske. Endvidere tjenstgjorde

løitnanterne A. Jørgensen, C. F. Proet og A. Werner-Nielsen samt d'hrr. Thore O. Storesund, D. Brun, S. O. Hoksaas, L. H. Goksør, J. F. Weltzien og C. Kjeldsen som assistenter; i hvert af de større assistent-distrikter — Karmøens vestside, Fæøen m. v., Nordfjord og Askvold, Kinn og Søndre-Søndmør — samt ved baadmerke-kontoret i Haugesund var derhos efter omstændighederne 1 à 2 underassistenter ansat.

I mulkter til statskassen indkom kr. 4 896 — heri indbefattet kr. 5 i sagsomkostninger, som en mand ved siden af den ham tidligere forelagte mulkt idømtes for overtrædelse af lovbestemmelsen om havneorden; ligeoverfor de fleste forseelser kom forresten loven af 24de september 1851, § 6, til anvendelse.

Som fiskedommer i søndre distrikt forrettede sorenskriveren i Karmsund, der har afgivet følgende bemerkninger af 29/11 1907:

„For sorenskriveren i Karmsund som fiskedommer i søndre vaarsildfiskedistrikt i 1907 sees at være anhængiggjort 8 sager. Af disse blev 6 forinden optagelse til dom hævede som forligte, medens de to øvrige blev paadømte.

Ingen af de paadømte sager kan skjønnes at have nogen væsentlig almen interesse."

I nordre distrikt behøvedes ikke fiskedommer iaar.

De med vaarsildopsynet iaar forbundne udgifter beløb sig til ialt kr. 25 610.10, hvoraf

til leie og drift af fartøier	kr.	9 468.37
- lønninger m. v.	„	9 619.97
- telegrafering	„	4 861.87
- baadmerker	„	1 473.99
- kontorhold m. v.	„	185.90

forudsat det under amtmanden i Nordre-Bergenhus hørende torskeopsyn kostede kr. 1 500, skulde der altsaa til opsynet med vaarsildfisket og det samtidige torskefiske i Stavanger og de bergenhusiske amter være medgaaet omtrent 27 100 kroner. Men foruden de nylig nævnte kr. 4 896 i mulkter tilflød der i budgetaaret 1906/1907 statskassen kr. 331.53 for bergede redskaber, saa den med hele dette opsyn forbundne virkelige udgift — trods det store fiske iaar — kun udgjorde snaue 22 000 kr.

Tilslut bemerkes:

Fyr-, merke- og ringevæsenet vedkommende.

De 2 til fortøininger benyttede stænger i Kalvaag, Bremanger, viste sig under fisket iaar sterkt bøiet, hvorfor man bad om mer modstandsdygtige greier der.

Paa en 6 fod dyb grund et stykke sydvestenom Kvanhovden fyr ønskes et merke for fiskefartøiers skyld.

I fartøishavnen ved Værlandet, Askvold, hvor der ivinter kun fandtes 4 fortøiningsringe, ønskes mindst ligesaa mange til.

Paa en flue ved indløbet til Vorlandsvaagen, Finnaas, ønskes merke.

Ved Bleivik, Skaare, ønskes nogle fortøiningsringe.

For fluerne ved vestsiden af Sandsunds nordøstre udløb, Røvær, beder man om varsel; ligeledes ønskes nogle ringe til ved samme sund.

Fæøen, Torvestad: Paa Reiungboerne — østenom været — vilde man gjerne have et par stager og paa tørfluen østenom Trulsholmen en stang. Derhos bedes om nogle ringe til — ved Kvaløsundets nordvestre del, omkring søndre munding af sundet mellem selve Fæøen og Ulvøen (det i nærheden liggende Ankerskjær inkl.), og ved Sandvaagen.

Endvidere ønsker man nogle ringe til i Salvøen, ved Veavaagmundingen.

Endelig tillader jeg mig paa det bedste at anbefale vedkommende drivgarnsfiskeres ønske om fyrlampe paa Reierskjær, ca. 1 kvartmil østenom Brekkestø, og om orgelbøie paa Gjeslingerne (ogsaa ved indseilingen til Lillesand).

Telegrafvæsenet vedkommende.

Paa grund af ugreie ivinter med linjen mellem Kalvaag og Hovdevaag, hvilket i betydelig grad hemmede korrespondancen, bad interesserede om, at linjerne — om mulig — maatte blive efterset inden fiskets begyndelse.

Særskilte talebokser ønskes paa samtlige telefonstationer paa fiskeværene.

For de nye telefonstationer i Askvold var folk ivinter meget taknemlige.

November 1907.

H. L. Buvik.

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

6TE HEFTE **1907**

1. **Fiskeriagent Westergaard:** Beretning om Tysklands sild- og fiskehandel i 1907.
2. **Amtmanden i Finmarken:** Beretning om vinter- og vaarfisket i Finmarkens amt i aaret 1907.
3. **Amtmanden i Finmarken:** Beretning om Finmarkens amts sommer- og høstfiske samt haakjærringfangsten og øvrige ishavsekspeditioner m. v. i aaret 1907.
4. **Fiskeriagent Hans Johnsen:** Sildefisket ved Shetland 1907.
5. **Beretning** om makrelfisket i 1907. (Væsentlig sammendrag af lensmændenes og tællingsmændenes opgaver).

6.	**Beretning**	om skreifisket i Tromsø amt 1907.	Væsentlig efter lensmændenes opgaver ved Fiskeridirektøren.
7.	**Do.**	om skreifisket i Nordlands amt 1907, udenfor Lofotens opsynsdistrikt i opsynstiden.	
8.	**Do.**	om skreifisket i Nordre Trondhjems amt 1907.	
9.	**Do.**	om skreifisket i Søndre Trondhjems amt 1907.	
10.	**Do.**	om skreifisket i Nordmøre fogderi 1907.	
11.	**Do.**	om skreifisket i Romsdals fogderi 1907.	
12.	**Do.**	om skreifisket i Søndmøre fogderi 1907.	

BERGEN
A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI
1908

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

6TE HEFTE **1907**

BERGEN

A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1908

Indberetning

fra Norges fiskeriagent i Tyskland **Westergaard** til fiskeridirektoriatet, dateret Hamburg den 4de mars 1908, om **Tysklands sild- og fiskehandel i 1907.**

1. Saltsildhandelen i 1907.

Tysklands import af saltet sild til hovedmarkederne Memel, Kønigsberg, Danzig, Stettin, Rostock og Hamburg var i 1907 sammenlignet med 1906 og 1905:

Memel.

Indførsel	1907	1906	1905
Norsk vaarsild og fedsild	6 249 tdr.	4 379 tdr.	574 tdr.
Skotsk og engelsk sild	13 781 „	15 073 „	17 986 „
Hollandsk sild	625 „	1 062 „	—
Tysk sild	—	300 „	—
	20 655 tdr.	20 814 tdr.	18 560 tdr.

Lagerne 31te december	1907	1906	1905
Norsk	2 426 tdr.	1 418 tdr.	—
Skotsk og engelsk	3 129 „	4 575 „	5 648 tdr.
	5 555 tdr.	5 993 tdr.	5 648 tdr.

Fedsild af god kvalitet var mere efterspurgt end i de foregaaende aar. Vaarsild og slosild meget slæbende og omsattes kun til meget lave priser.

Skotsk sild holdt omtrent de samme priser fra aarets begyndelse til oktober, omsætningen var god, mens den varierende kvalitet gav forretningen flere ubehageligheder.

Yarmouth-fisket blev uventet stort, og følgen er, at alle Østersjøbyernes lagere er betydelig større end almindelig paa denne aarstid.

Imidlertid haaber man paa grund af de lave priser at faa realiseret lagerne inden den nye sæson.

Prisnoteringerne fra 1ste januar er Yarmouth mattfulls 24 m., matties 23 m., fedsild K 17½ til 18½ m., MK 13 til 14½ m., vaarsild 10 m.

Kønigsberg.

Indførsel	1907	1906	1905
Skotsk og Shetland-sild, gammel	15 541 tdr.	7 994 tdr.	10 257 tdr.
Do., ny	295 400 „	296 525 „	247 657 „
Yarmouth-sild, gammel	11 „	7 885 „	1 375 „
Do., ny	252 717 „	171 472 „	165 411 „
Total britisk sild	563 669 tdr.	483 876 tdr.	424 700 tdr.
Norsk sild, gammel	10 044 „	16 090 „	6 587 „
Do., ny	7 169 „	3 591 „	14 991 „
Svensk sild, gammel	300 „	200 „	4 „
Do., ny	—	—	—
Tysk sild, gammel	400 „	—	903 „
Do., ny	2 881 „	3 070 „	816 „
Hollandsk sild, gammel	1 211 „	249 „	839 „
Do., ny	7 252 „	4 877 „	1 650 „
	592 926 tdr.	511 953 tdr.	450 490 tdr.

Lagerne 31te december	1907	1906	1905
Skotsk og Shetlands largefulls og fulls	18 224 tdr.	32 423 tdr.	9 287 tdr.
Do., mattfulls	5 462 „	11 192 „	1 648 „
Do., matties og medium	7 810 „	11 476 „	3 667 „
Do., spents	22 245 „	12 772 „	14 021 „
Skotsk vestkyst-sild	4 552 „	537 „	—
Total britisk sild	212 581 tdr.	155 797 tdr.	126 938 tdr.
Norsk sild, gammel	1 580 „	1 108 „	83 „
Do., ny	3 506 „	2 599 „	3 093 „
Tysk sild	657 „	1 766 „	584 „
Hollandsk sild	1 109 „	289 „	429 „
	219 433 tdr.	161 559 tdr.	131 127 tdr.

Konigsbergs import i 1907 af salt sild overgaar alle tidligere aar; til denne forøgelse har desværre ikke den norske sild bidraget, den viser derimod fremdeles nedgang, mens den skotske og engelske vinder mere og mere indpas paa markedet.

Aarsagen til denne seiersgang er naturligvis først og fremst at søge i skotlændernes omhyggelige behandlingsmaade; silden er som fast regel stramt pakket, reelt sorteret, passende saltet og i gode tønder. En af Kønigsbergs største importører skrev nylig til mig: „Den norske vare lader ofte, som bekjendt, meget tilbage at ønske i mange henseender: pakningen er gjerne løs, oversaltning er ingen sjeldenhed og kvaliteten ujevn. Især viste forrige aars (1907) tilførsler at være lidet tilfredsstillende med hensyn til pakning og kvalitet samt sortement; altsaa de tre hovedbetingelser, for at silden skal vække interesse og kjøbelyst, manglede!"

Vaarsilden var yderst lidet paaagtet det hele aar. Nordsjø-silden, som jo burde kunne ligestilles med Shetland-silden, stod tilbage saavel i behandling som kvalitet.

Kønigsberg har altid været et godt marked for fedsild; kvaliteten iaar tilfredsstillede, men silden faldt for smaa; reel nordlandsk 3 og 4 stregs i stram pakning vil kunne finde et godt marked.

For den norske silds vedkommende har resultatet iaar været alt andet end tilfredsstillende. Salget gik yderst trægt det hele aar, mens efterspørgselen for de velkjendte engelske og skotske merker til sine tider var overordentlig livlig, saavel i distriktet som i Rusland.

Ved forrige aars begyndelse var noteringerne:

KKK, KK, K............	30—31	m. pr. td.
Smaa MK...............	23—25	„ —
M.....................	18	„ —
Et par partier uganet slosild	33	„ —
Skotsk largefulls og fulls...	35—36	„ —
— spents............	28—30	„ —
Yarmouth fulls...........	37	„ —
— mattfulls........	34—35	„ —
— matties.........	34—34½	„ —

Priserne var meget høie, de kunde ikke holde sig og var i jevnt dalende udover vaaren og sommeren for al silds vedkommende.

Ny vaarsild vakte ingen interesse hos kjøberne. 6—700, 7—800 blev i april udbudt til 15—16 m.; men meget faa og smaa salg fandt sted.

Noteringerne var i slutningen af april kommet ned til:

Skotsk og Shetland, crown og trade largefulls....	26—27	m. pr. td.
—„— , — „— fulls........	28—31	„ —
—„— , crown spents..............	23	„ —
Yarmouth mattfulls.........................	31—32½	„ —

og priserne sank for de flestes vedkommende yderligere ca. 3 m. i løbet af mai og juni maaned.

Forbruget i det første halvaar var ganske tilfredsstillende, men beholdningerne blev dog ved den nye sæsons begyndelse mellem 15 og 20 000 tdr.

I slutningen af juni maaned kom de første direkte tilførsler af ny vare fra Skotland og Shetland. Kjøbelysten svarede dog en lang tid ikke til forventningerne, da varen ikke var holdbar nok til en længere jernbanetransport, især da ogsaa en meget sterk varme herskede, hvilket jo ikke forbedrede stillingen.

Ved udgangen af juli var noteringerne:

Østkyst og Shetlands	fulls	28—30	m. pr.	td.
—„—	mattfulls	27—29	„	—
—„—	matties	26—28	„	—

Norsk sild var fremdeles forsømt; nogle smaa partier vaarsild 8—900 blev solgt til m. 13.75. I slutningen af august kom de første tilførsler af ny fedsild, men da de udelukkende bestod af smaafaldende MK og M, gik salget trægt. For MK forlangtes m. 24 og for M m. 21 uden dog at finde reflektanter. Et lidet parti merket KK blev solgt til m. 26.

Med oktober maaneds begyndelse indtraadte en meget animeret stemning i markedet og kjøbelysten var gjennemgaaende yderst tilfredsstillende lige til under julen, da markedet som sedvanligt blev rolig. For norsk sild var der dog fremdeles hele høsten udover meget liden efterspørgsel. Kjøbernes interesse dreiede sig særlig om Yarmouth-silden, hvoraf der ogsaa importeredes kolossale kvanta.

Paa grund af det overordentlige rige Yarmouth-fiske stillede priserne sig moderate, hvorfor konsumen blev meget god, især da priserne paa andre vigtige fodemidler var høie, og man haaber forbruget vedvarende vil blive tilfredsstillende udover, hvilket ogsaa sandelig kan tiltrænges, skal de store beholdninger itide blive rømmet (nemlig 219 433 tdr. af alle slags pr. 31te december 1907), førend den nye sæson begynder.

Ved aarsskiftet var de nominelle noteringer:

KKK, KK, K	m.	18—20	pr.	td.
Smaa MK	„	15	„	„
„ M	„	10	„	„
Vaarsild	„	11—12	„	„
Skotsk og Shetland crown og trade fulls	„	26	„	„
— - — „ matties	„	23—25	„	„
— - — „ „ spents	„	16—17	„	„
— - — fulls og medfulls	„	22—25	„	„
- — matties	„	18—22	„	„

Yarmouth fulls	m.	26	pr. td.
— mattfulls	„	23—24	„ „
— matties	„	22—23	„ „

for almindelig god gjennemsnits vare.

Den eneste sild af norsk oprindelse, som i den senere tid har nydt nogen efterspørgsel, er ny uganet slosild, som opnaaede 20—21 m. Medio januar kom en ladning 1 640 tdr., hvoraf hovedpartiet var slosild.

Svensk spents udbødes paa samme tid til m. 11 cif, uden at dog salg fandt sted.

Danzig.

Indførsel	1907		1906		1905	
Britisk sild	258 796	tdr.	247 707	tdr.	228 319	tdr.
Norsk „	1 441	„	10 685	„	5 235	„
Hollandsk „	16 858	„	15 301	„	8 106	„
Tysk „	713	„	1 030	„	3 336	„
	277 808	tdr.	274 723	tdr.	244 996	tdr.

Lagerne 31te december	1907		1906		1905	
Britisk sild	72 066	tdr.	58 387	tdr.	47 545	tdr.
Norsk „	674	„	4	„	98	„
Hollandsk „	1 696	„	4 339	„	723	„
Tysk „	203	„	616	„	—	„
	74 639	tdr.	63 346	tdr.	48 366	tdr.

Stettin.

Import	1907		1906		1905	
Gammel britisk sild	20 517	tdr.	17 262	tdr.	17 372	tdr.
Skotsk matjes	10 205	„	14 273	„	9 356	„
— crownfulls	96 397	„	40 252	„	57 270	„
— fulls	72 784	„	86 089	„	93 000	„
— crownmattfulls	47 115	„	26 728	„	33 371	„
— medium og matties	100 956	„	108 993	„	97 809	„
— crownmatties	19 245	„	11 083	„	26 052	„
— spents	14 095	„	14 209	„	33 731	„
— tornbellies	6 083	„	8 966	„	10 539	„
Engelsk fulls	2 347	„	7 107	„	13 367	„
— mattfulls	29 451	„	26 443	„	51 226	„
— matties	15 965	„	11 594	„	20 284	„
Britisk sild	435 160	tdr.	372 999	tdr.	464 227	tdr.
Norsk fedsild, gammel	1 308	„	2 864	„	1 784	„
„ — ny	26 961	„	11 495	„	13 462	„
„ skaaren sild	22 706	„	17 626	„	18 152	„
„ vaar- og slosild	38 744	„	53 282	„	30 928	„

Hollandsk sild.......	111 416 tdr.	131 830 tdr.	72 880 tdr.
Svensk „	11 607 „	14 350 „	1 577 „
Tysk „	25 569 „	33 362 „	20 411 „
	673 471 tdr.	637 808 tdr.	623 471 tdr.
Lagerne 31te december	1907	1906	1905
Gammel britisk sild ..	1 317 tdr.	—	—
Skotsk matjes	356 „	274 tdr.	138 tdr.
— crownfulls.....	6 549 „	5 995 „	3 959 „
— fulls	4 634 „	6 036 „	3 228 „
— crownmattfulls .	390 „	244 „	664 „
— medium og matties	4 412 „	3 332 „	1 309 „
— crownmatties ..	4 223 „	1 772 „	313 „
— spents........	1 891 „	5 142 „	3 336 „
— tornbellies	357 „	247 „	71 „
Engelsk fulls	999 „	4 496 „	7 485 „
— mattfulls	7 665 „	5 683 „	20 127 „
— matties	6 821 „	1 818 „	8 128 „
Britisk sild	39 614 tdr.	35 039 tdr.	48 818 tdr.
Norsk fedsild, gammel	380 „	208 „	—
„ — ny	9 431 „	3 235 „	3 843 „
„ skaaren sild....	1 577 „	269 „	805 „
„ vaar- og slosild.	6 975 „	7 523 „	3 386 „
Hollandsk sild.......	10 307 „	11 749 „	13 319 „
Svensk „	637 „	657 „	—
Tysk „	2 570 „	5 716 „	3 652 „
	71 491 tdr.	64 396 tdr.	73 823 tdr.

Forretningens gang i Stettin var følgende:

Gammel norsk sild. Afsætningen paa foraaret maa gjennemgaaende betegnes som lidet tilfredsstillende, idet passende sorter var knap. Af fedsild var det hovedsagelig smaasild, hvoraf alt blev solgt, men til betydelig reducerede priser. De store merker gik fort uden prisreduktion.

Vaarsild. Afsætningen var den hele tid begrænset. Paa foraaret fandtes der endnu gammel vare paa lager, trods priserne begyndte lavere end foregaaende aar, blev omsætningen ikke saa stor. Der afsluttedes imidlertid betydelige forretninger for levering i høstmaanederne, saa behovet tidlig omtrent var dækket. Som følge af den store sommerfangst gik priserne for al sild tilbage, og omsætningen af vaarsild ophørte næsten fuldstændig, enkelte forretninger blev jo gjort, men til stadig vigende priser, og ved aarets slutning var det ikke mulig at finde en kjøber for større partier sild til m. 8 for skotsk behandlet vare.

Slosild. Behovet stod ikke i forhold til importen, derfor blev ogsaa betydelige kvanta af de mindre merker usolgt. Forretningen i ny slosild var begrænset, dog regulær, da priserne fra begyndelsen var lave. Det største merke 350—400 manglede ganske, de mindre sorter blev solgt inden kort tid til stabile priser. Som følge af det sent begyndte storsildfiske solgtes noget mere af uganet nordsjøsild og islandsk end ellers, men det ledede ikke til nogen større forretning. De smaa prøvesendelser af ganet nordsjøsild fandt kjøberne ikke tilfredsstillende i pakning og kvalitet.

Skjæresild var i begyndelsen af aaret lidet søgt, men senere, lige indtil ny vare kom paa markedet, fandt gode forretninger sted til stigende priser. Fordringerne for den nye vare begyndte meget høit, men det gode smaasildfiske overfyldte snart markedet med offerter og priserne faldt hurtig. Forretningen var gjennemgaaende meget uheldig, idet kjøberne tidlig dækkede en betydelig del af behovet, og senere forcerede tilbud fandt ikke nogen tilsvarende paaagtning. Omsætningen i Stettin var derfor meget begrænset. Smaa partier skaaren vaarsild og gammel fedsild, som blev indført efter den nye sæsons begyndelse, kunde ikke sælges.

I løbet af de daarlige fedsildaar har kjøberne selv i de egne, hvor før udelukkende fedsild omsattes, maattet vende sig til andre sildesorter og fortrinsvis indførtes tysk og hollandsk. Da fedsildfisket iaar begyndte sent, blev de første behov dækket med anden vare. Tilførselen i begyndelsen bestod udelukkende af de smaa merker MK og M, som er lidet gangbare i Stettin, først sent i sæsonen kom der noget rigeligere af de større merker paa markedet. Desværre gav den første import mange foranledninger til klager og differencer, fordi sildens størrelse, sortement og pakning ikke tilfredsstillede fordringerne. Senere i sæsonen indtraf rigtignok nogen bedring, men for sent til at kunne influere gunstig paa omsætningen, og forretningen fortsatte slæbende, trods priserne gik hurtigt nedover.

Den overflod af sild, som fandtes i Skotland og Holland, og hertil med vigende konjunkturer virkede ogsaa hemmende paa forretningen og hindrede al spekulationslyst. Priserne for de større merker af fedsild holdt sig saa nogenlunde, og en noksaa regelmæssig efterspørgsel holdt sig til langt udover høsten. Der er ingen tvil om, at passende vare som før vil finde afsætning i Stettin, men vore eksportører maa engang faa fuld forstaaelse af, at det nu gjælder at forsvare et truet terræn og tillige at det er at erobre tilbage tabte afsætningsfelter; dette er nu kun mulig ved reel sortering, merkning og stram pakning, der svarer til kjøbernes berettigede fordringer.

Den første fedsild kom først i august paa markedet, den var meget smaafaldende med høie fordringer, kjøberne havde derfor liden interesse

herfor. Efterat priserne havde undergaaet en betydelig reduktion, fandt større omsætninger sted, dog ikke i det omfang som var ønskelig. Først ud paa høsten tiltog tilførselen af virkelig KK og K, og omendskjønt kvaliteten af denne vare ikke var videre fin, saa var dog omsætningen regulær til udi november. Ved aarets udgang var lagerne af KK omtrent rømmet, og af merkesvarende K var heller ikke store beholdninger tilbage.

Importen og omsætningen af andre sildesorter var som følge af de store fangster, som i første linje tilfaldt den skotske vare, noget større. Priserne begyndte forholdsvis høie, men i løbet af sæsonen faldt de stadig og beholdningerne var ved aarets udgang saavel i alle afskibningslande som hovedimporthavne saa betydelige, at det er høist usandsynlig, at disse vil kunne blive ryddet i vaarmaanederne.

Der var ogsaa i forløbne aar adskillige klager over den skotske sild. Den første Shetland-sild var for flere partiers vedkommende noget smaa i sorteringen og heller ikke saa moden, som den pleier at være. Virkelig largefulls manglede omtrent aldeles, og ved senere skibning af vraget sild opstod der flere differencer paa grund af sildens kvalitet. Hvor stor forskjel der kunde være paa kvaliteten viser bedst crownfulls, der kunde variere lige op til 4 til 5 m. pr. tønde, noget som aldrig har været kjendt tidligere.

Den skotske vragerlov befatter sig ikke med kvalitet, den sorteres efter længden og vrageren har at paase dette, samt at silden er sund og frisk vare. Der klagedes mest over crownlargefulls, den skal have samme størrelse som superior 600—650 sild i tønden, men i flere tilfælder var der optil 700 og derover, trods længden var den rigtige. Skal dette gjentage sig flere aar, er det et spørgsmaal, om det er i den skotske silds interesse at sortere efter længden. Det maa ikke glemmes, at den hollandske og tyske sild ikke gaar tilbage, men tvertimod frem med hensyn til sildens behandling og nøiagtige sortering. Lagerne i begyndelsen af januar var mindre end foregaaende aar, og omsætningen var tilfredsstillende, saa lagerne var rømmet ved den nye sæsons begyndelse.

Noteringerne i slutningen af december var:

KKK, KK 25—28, K 22—24, MK 12—14, M 9—11 mark pr. tønde efter kvalitet, pakning og størrelse.

Skjæresild 25/30, 30/40, 40/50 m. 20 og 50/60, 60/70 m. 19.

Vaarsild 5/600, 6/700 m. 10½—10, de mindre sorter m. 9½—9.

Slosild 4/450, 450/500 m. 21—22.

Crownlargefulls 27½/28, crownfulls 25½/27, crownmatties 21½/22, crownspents 16½, engelsk fulls 25/26, matfulls 22½/23½, matties 20/21½ mark.

Hollandsk prima og kleine m. 21.

Tysk sortierte 25, prima og kleine 24, matjes 26 mark toldfrit.

Priser for gammel sild ved begyndelsen af følgende maaneder.

	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli
	Mark	Mark	Mark	Mark	Mark	Mark	Mark
Skotsk crownlargefulls	37½	35—36	31—32	26½—27	27½	26—25	24
— crownfulls	40	38—38½	33—34	30½—31	31	29	28
— crownmatfulls	38	—	—	—	—	—	—
— crownmatties	32½—33	32½	32½	—	—	—	—
— crownspents	28	27½	25½	25	22	19	18½
Engelsk fulls	36—36½	36—35½	35	34—33	32—33	—	—
— matfulls	35—36	36—35½	35—34½	—	—	—	—
— matties	34½	35—34½	—	—	—	—	—
Norsk KKK	37—40	34—36	31—34	30—33	30—31	30—31	24—26
— KK	37—40	34—37	—	—	—	—	—
— K	35—38	32—35	32—34	—	—	—	—
— MK	26—32	26—27	24—26	24—26	24—26	22—26	12
— M	22—25	22—23	18—21	18—21	18—21	18—21	10
Hollandsk sortierte	35	35	34½	34	34	33	—
— prima	33	32½	34—34½	34	33½	33	—
— kleine	33	33—32½	34—34½	—	—	33½	—
— ihlen	27	26½	26½	26	24	23	22
Tysk superior	38	38½	38	37	35	34	30
— sortierte	36½	36½	36	37	35	35	—
— prima	35	35—34½	36½	37	35½	35½	—
— kleine	35	35	—	37	—	—	—
— ihlen	28	28	28	28—27½	27½—27	27	26½
— matjes	35	35	35	35—34	34	34	32

Priser for ny sild ved begyndelsen af følgende maaneder.

	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December
	Mark	Mark	Mark	Mark	Mark	Mark	Mark
Shetland largefulls	—	37—38	32—34	33	26—27	24—26	24—26
— fulls	—	29—31	26—28½	27—29	24—26	23—25	21—24
— medium fulls	30—32	25—28	26—28	27—29	24—25	22—25	—
— matties	28	20—27	24—27	23—27	20—22	18—20	18—20
Skotsk crownlargefulls	—	—	—	33—33½	29½—30	29½	28—28½
— crownfulls	—	—	32	29—29½	25—26	24½—26	24½—26
— crownmatfulls	—	—	32	30½	27—29	25—27	29
— crownmatties	—	—	28—28½	28—28½	25½—26	25	23
— crownspents	—	—	—	23—23½	17½—18	16½—17	15½—16
Engelsk fulls	—	—	—	—	—	—	25—26
— matfulls	—	—	—	—	—	23½—24	22—23½
— matties	—	—	—	—	—	21½—22	20—21½
Norsk KKK	—	—	—	—	—	32—35	26—29
— KK	—	—	35	34—36	34—37	32—35	26—29
— K	—	—	27—28	30—32	30—32	28—30	22—25
— MK	—	—	—	18—20	15—18	13—18	12—16
— M	—	—	—	15	11—12	9—11	9—10
Hollandsk prima	—	—	—	27½	26½	22½	20½—21
— kleine	—	—	—	27	26	22	20½—21
— matjes	—	—	29	24¾	24	23	23
Tysk prima	—	—	—	—	29½	26	23½—23
— kleine	—	—	—	—	28½	26	23
— ihlen	—	—	—	—	—	—	19
— matjes	—	34	33½—34	28½—29	29	27½	26

Rostock.

Indførsel	1907	1906	1905
Tysk sild	25 000 tdr.	24 000 tdr.	
Hollandsk og skotsk	2 000 „	3 000 „	25 000 tdr.
Norsk fedsild og slosild	1 000 „	700 „	
	28 000 tdr.	27 700 tdr.	25 000 tdr.

Lagerne 31te december	1907	1906	1905
Alle sorter sild ca.	3 000 tdr.	3 000 tdr.	3 500 tdr.

Hamburg.

Indførsel	1907	1906	1905
Skotsk sild, gammel	7 324 tdr.	4 295 tdr.	5 626 tdr.
— matjes	40 149 „	42 696 „	24 880 „
— ny	236 742 „	139 603 „	170 040 „
Hollandsk sild, gammel	1 790 „	4 704 „	4 040 „
— ny	22 522 „	47 764 „	24 957 „
Norsk sild, gammel	25 887 „	32 496 „	17 508 „
— ny	40 068 „	34 471 „	36 025 „
Svensk sild	3 077 „	1 758 „	2 638 „
Tysk „	52 120 „	55 510 „	46 613 „
	429 679 tdr.	363 297 tdr.	332 227 tdr.

Lagerne 31te december	1907	1906	1905
Skotsk matjes	1 463 tdr.	1 859 tdr.	666 tdr.
— crownlargefulls	616 „	2 295 „	— „
— crownfulls	176 „	33 „	142 „
— fulls	1 440 „	451 „	1 106 „
— mattfulls og matties	214 „	— „	— „
— spents	553 „	337 „	734 „
Hollandsk voll	425 „	333 „	232 „
— matjes og ihlen	180 „	— „	10 „
Tysk voll	439 „	1 129 „	1 444 „
— ihlen	— „	665 „	70 „
— matjes	105 „	130 „	— „
Norsk fedsild	336 „	34 „	116 „
— skaaren	1 725 „	757 „	795 „
— slosild	1 420 „	470 „	665 „
— vaarsild	417 „	476 „	95 „
— nordsjøsild	349 „	— „	— „
— islandssild	424 „	— „	— „
— brisling	284 „	36 „	87 „
— ansjos	— „	69 „	— „
	10 566 tdr.	9 074 tdr.	6 162 tdr.

Markedsnoteringer 31te december.

		1907		1906		1905
Skotsk crownlargefulls	m.	28	m.	38—39	m.	37—39
— crownfulls	„	25—26	„	40—41	„	29—30
— fulls	„	23—25	„	—	„	—
— crownspents.......	„	17—18	„	28—29	„	25—26
— spents	„	16—17	„	27	„	—
Stor vestkyst islays	„	34—35	„	36—40	„	—
Matjes	„	50—90	„	50—100	„	—
Hollandsk superior fob. ...	„	26	„	40	„	41—42
— sortierte „ ...	„	22	„	38	„	36—37
— prima „ ...	„	19—20	„	31—32	„	30—32
— kleine „ ...	„	18—19	„	29	„	30—31
— ihlen „ ...	„	17	„	28	„	29—30
Tysk superior, toldfri.....	„	31	„	41	„	44—45
— sortierte „	„	26	„	40	„	40—42
— prima „	„	23—24	„	38	„	35—40
— ihlen „	„	16	„	30	„	33—34
Norsk slosild 350—400 ...	„	26—28	„	30—32	„	24—32
— — 400—450 ..	„	20—21	„	27—28		
— — 500—600 ..	„	17—18	„	—	„	—
— fedsild KKK, KK, K	„	21—24	„	30—32	„	25—30
— skaaren sild 70—90	„	17	„	21—22	„	20—40
— — 60—70	„	17½	„	23—24		
— — 50—60	„	17½—18	„	25—26		
— — 45—50	„	18—19	„	28—29		
— — 35—40			„	33—34		
— — større merker			„	35—40		
— islandsild	„	18—19	„	28—33	„	—
— brisling, letsaltet ...	„	28—30	„	28—31	„	17—20
— —	„	18—20	„	18—20	„	—
— ansjos, pr. halvtønde	„	15	„	12—14	„	—

Den samlede import.

	1907		1906		1905	
Memel	20 655	tdr.	20 814	tdr.	18 560	tdr.
Kønigsberg	592 926	„	511 953	„	540 490	„
Danzig..............	277 808	„	274 723	„	244 996	„
Stettin	673 471	„	637 808	„	623 471	„
Rostock	28 000	„	27 700	„	25 000	„
Hamburg............	429 679	„	363 297	„	332 227	„
	2 022 541	tdr.	186 395	tdr.	1 694 744	tdr.

De samlede lagere den 31te december.

	1907	1906	1905
Memel	5 555 tdr.	5 993 tdr.	5 648 tdr.
Kønigsberg	219 433 „	161 559 „	131 127 „
Danzig	74 639 „	63 346 „	48 366 „
Stettin	71 491 „	64 396 „	73 823 „
Rostock	3 000 „	3 000 „	3 500 „
Hamburg	10 566 „	9 074 „	6 162 „
	384 684 tdr.	307 368 tdr.	268 626 tdr.

Det samlede saltede sildekvantum.

	1907	1906	1905
Skotsk østkyst, Ørkenøerne og Shetlandsild	1 697 600 tdr.	1 350 000 tdr.	1 376 000 tdr.
Skotsk vestkystsild	105 000 „	50 800 „	55 700 „
Engelsk	571 000 „	320 000 „	410 000 „
Britisk sild	2 373 600 tdr.	1 720 800 tdr.	1 841 700 tdr.
Norsk sild	917 100 „	613 200 „	548 800 „
Hollandsk „	803 000 „	717 500 „	595 000 „
Svensk „	41 900 „	8 800 „	19 000 „
Tysk „	311 800 „	268 200 „	200 000 „
	4 447 400 tdr.	3 328 500 tdr.	3 204 500 tdr.

Det tyske sildefiske.

Udbyttet av drivgarnsfisket i Nordsjøen var 378 609 kantjes (sjøpakket tønde, 17 kantjes = 14 eksportpakkede tønder) imod 335 396 kantjes i 1906 og 249 853 kantjes i 1905.

Fiskeflaaden var i 1907 185 loggern, 17 dampskibe og 28 dampfloggern imod i 1906 182, 16, 16 og i 1905 151, 16, 8 og 1 motorlogger.

Fartøiernes antal, fangstudbytte samt hjemsted var:

Emder Heringsfischerei A. G., Emden	35 fartøier	47 357 kantjes
Fischerei A. G. „Neptun“ —	30 —	39 774 —
Heringsfischerei A. G. „Dollart“ —	17 —	25 605 —
„Groszer Kurfyrst“ Heringsfisch. A.G., Emden	20 —	31 676 —
Bremen Vegesacker Fischerei-Gesellschaft	38 —	67 752 —
Gestemünder Herings & Hochsee-Fischerei A.G.	10 —	29 032 —
Elsflether Herings Fischerei-Gesellschaft	21 —	30 454 —
Fischerei A. G. „Weser“, Elsfleth	10 —	24 447 —
Glückstadter Fischerei A. G.	20 —	29 342 —
Braker Heringsfischerei A. G.	19 —	26 880 —
Leerer Heringsfischerei A. G.	10 —	26 290 —
	230 fartøier	378 609 kantjes

De priser, der opnaaedes fob. fiskerihavnen, var sammenlignet med 1906 og 1905 følgende pr. eksportpakket tønde:

		1907	1906	1905
Juli 31.	Superior	m. 40		
	Sortierte	„ 38		
	Prima	„ 36—	m. 41—42	m. 36—38
	Matjes	„ 30	„ 31—32	„ 27—36
Aug. 15.	Superior	„ 36—38		
	Sortierte	„ 33—35		
	Prima	„ 33—34		
	Matjes	„ 27—28		
31.	Superior	„ 37—38	„ 40—41	„ 34—35
	Sortierte	„ 35	„ 36—37	—
	Prima.......	„ 32—33	„ 35—36	„ 31—32
	Matjes	„ 26—27	„ 27—28	„ 28—29
Sept. 15.	Superior.....	„ 36—37		
	Sortierte	„ 33—34		
	Prima.......	„ 28		
	Matjes	„ 25		
30.	Superior.....	„ 35	„ 41	„ 40
	Sortierte	„ 29	„ 40	„ —
	Prima.......	„ 26—27	„ 38—39	„ 38
	Matjes	„ 25	„ 32	„ 30—31
Okt. 15.	Superior.....	„ 32		
	Sortierte	„ 26½		
	Prima.......	„ 23½		
	Kleine	„ 23		
	Ihlen	„ 20		
31.	Superior.....	„ 30—32	„ 40—41	„ 41
	Sortierte	„ 25—26	„ 38—39	—
	Prima.......	„ 23	„ 32—34	„ 36—37
	Kleine	„ 22½—23	„ 30—32	„ 33—35
	Ihlen	„ 17—19		
Nov. 15.	Superior.....	„ 30—31		
	Sortierte	„ 24		
	Prima.......	„ 22		
	Kleine	„ 21½		
	Ihlen	„ 14—15		
30.	Superior.....	„ 30—31	„ 38	„ 36
	Sortierte	„ 23—24	„ 36—37	—
	Prima	„ 21—22	„ 30—31	„ 33—35

		1907	1906	1905
	Kleine	m. 21—22	m. 28—29	m. 30—32
	Ihlen	„ 16—17		
Decbr.	Superior.....	„ 30—31	„ 38	„ 38
	Sortierte	„ 24	„ 35	„ —
	Prima.......	„ 23—24	„ 33	„ 35—36
	Kleine	„ 23	—	„ 32—32½
	Ihlen	„ 16	—	—

Tysklands import og eksport af salt sild.

	Import	Eksport
Ialt	1 300 420 tdr.	4 237 tdr.
Deraf fra Norge	92 779 tdr.	—
„ „ Storbritannien	759 908 „	—
„ „ Holland	429 950 „	—
„ „ Sverige..................	13 840 „	—
„ til Østerrig-Ungarn	—	1 235 tdr.
„ „ Rusland i Europa	—	1 865 „

Fra **St. Petersburg** og **Riga** er mig velvilligst tilstillet følgende opgaver over import og lagere samt en kort markedsoversigt.

St. Petersburg, 24/4. februar 1908.

Lagerne den 1ste januar 1907 var:
Vaarsild 6 000 tdr., skotsk og engelsk 25 000 tdr.

Indførsel 1907:
Islandsild 12 000 tdr., vaarsild 42 000 tdr., skotsk og engelsk 219 000 tdr.

Lagerne den 1ste januar 1908:
Islandsild 6 000 tdr., vaarsild 25 000 tdr., skotsk og engelsk 67 000 tdr.

Ved navigationens aabning forrige aar var beholdningen af vaarsild omtrent rømmet. Fra den tid til aarets udgang har afsætningen fra lagerne kun været ca. 17 000 tdr. vaarsild. Derimod blev der indført ca. 40 000 tdr. vaarsild, som for det meste lastedes i lægter for flodveien at gaa direkte ind i landet. Priserne begyndte med rub. 8 cif. St. Petersburg og rub. 14½—14 fortoldet fra lager, men gik snart nedover.

For nærværende noteres 5/K med rub. 13—12½, 4/K 12½—12, mens mindre merker er uden efterspørgsel. Omsætningen er fremdeles ubetydelig, da der endnu findes meget vaarsild paa de indenlandske mar-

keder, og det formodes, at der ved navigationens begyndelse vil være store beholdninger af gammel sild tilbage.

Islandsilden har i Rusland ikke fundet den forventede afsætning. Den er endnu lidet kjendt blandt befolkningen og der klages over, at lagen ikke var holdbar, saa at silden ikke kunde anvendes til røgning. Dette gjælder saavel 1906 som 1907 aars fangst. For den bedre kvalitet opnaaedes fra rub. 16—14 fortoldet, mens den daarligere i den senere tid er solgt lige ned til rub. 10.

Riga, 11/24de januar 1908.

Indførsel	1907	1906
Norsk sild	22 814 tdr.	14 919 tdr.
Skotsk og Yarmouth-sild	89 171 „	62 870 „
Hollandsk sild	163 „	903 „
Islandsk sild	1 107 „	129 „
Svensk sild	819 „	—
	114 074 tdr.	78 846 tdr.

Lagerne 1/14de januar	1908	1907
Fedsild og Nordsjø-sild	5 529 tdr.	1 945 tdr.
Slo- og vaarsild	3 146 „	1 113 „
Skotsk og Yarmouth-sild	31 295 „	15 192 „
	39 970 tdr.	18 250 tdr.

Jeg indfletter her et uddrag af en skrivelse, som jeg modtog fra samme hold, dateret 20/2den septbr. 1907: „Naar der bare kunde blive opfisket noget større fedsild, thi den smaa alene forslaar jo ikke meget, da man er henvist til specielle begrænsede distrikter.“

Af ny vare er der med hver uges rutebaad kommet nogle partier hertil, saavel „Nordsjø-sild“ som „Fedsild“ smaa, som fandt ganske god afsætning.

MK opnaaede for det meste rub. 18 og tildels lidt mere, og for flere partier i upaaklagelig stram pakning kunde ca. m. 20 remitteres, mens andre med løsere pakning maatte nøie sig med m. 18—17 netto, dog bemerkes, at disse priser naturligvis kun har været opretholdt, fordi tilførslerne stod i passende forhold til efterspørgselen, men bliver disse større, faar man regne med noget lavere priser.

For Nordsjø-silden kan værdien momentan ansættes til ca. rub. 20—20½ i hele og 20½ til 21 i halve tønder. For det meste er halvtønder efterspurgt, mens det gaar lidt langsommere med heltønder. I det hele er begjæret for halvtønder aar for aar i tiltagende, navnlig størrelserne K og KK, og disse merker i nævnte pak-

ning kan nu nærmest som regel paaregne hurtigere afsætning end hele tønder. Dette gjælder for alle sorter norsk sild, og man skulde i Norge have opmerksomheden rettet mere end man gjør paa denne kjendsgjerning og i egen interesse saavidt mulig komme kjøbernes ønske imøde, selv om det kanske giver lidt forøget arbeide. Selvfølgelig vil jo ogsaa heltønderne gaa, da der igjen er distrikter, hvor man slet ikke vil have de halve, men et passende forhold af nævnte størrelse burde til lettelse af hurtigere salg stedse gives med ved afskibningerne og som sagt hovedsagelig af størrelserne K og KK.

Saaledes er det ivaar og sommer ogsaa gaaet med vaarsilden, med halvtønderne af de smaa merker gik det temmelig godt, i de tilfælder, hvor umulige priser var limiteret, men af heltønder navnlig af størrelserne 6—800 ligger en hel del igjen usolgt, uagtet silden tilbydes billig til rub. 13.

For mindre og for virkelig stor vaarsild kan man endnu opnaa rub. 13½ og 14. men begjæret er kun smaat for de mindre sorters vedkommende. mens den store sild, hvoraf der forøvrigt intet findes, vistnok endnu kunde placeres endel til det indre af Rusland."

Lagerne iaar er større end de nogensinde har været, og der skal en god vinter til for at faa anbragt dette store kvantum inden foraaret.

Med hensyn til norsk sild, saa hersker her endnu dødsstilhed paa markedet, kun for virkelig stor, billig sild begynder der at vise sig noget begjær, men heraf forefindes saa at sige intet. For største god vaarsild og slosild kunde man momentan betinge ca. rub. 12½—12, mens derimod middelstørrelserne kun har en værdi af ca. rub. 10½—11 ved yderst lidet begjær. Nordsjø-silden frembydes til rub. 17—17½—18 efter størrelse og kvalitet. men endnu gaar der slet intet deraf, og i betragtning af de lave priser og det store forraad af Yarmouth-sild kan det nok være, at det bliver nødvendig at reducere fordringerne noget.

Den smaa fedsild noteres rub. 14—17 efter størrelse og kvalitet.

Skotsk er der ikke meget igjen af, hovedsagelig bestaar beholdningen af Yarmouth-sild. som sælges til rub. 16¼—16¾ for matjes og rub. 16½—17 for mattfulls.

Mens 1905 og 1906 var gode aar for alle, der var interesseret i saltsildforretningen, blev dette ikke tilfældet i 1907, omend aarets første maaneder begyndte meget lovende.

Indehaverne af de større lagere af matjes i fryserierne havde store skuffelser, mens middelstørrelsen af Stornoway og Dawningsbay gik glat

fra lager, var der liden omsætning af de større merker, særlig stor Dawningsbay.

Brugbar ny matjes kom meget sent iaar og kvaliteten stod tilbage fra forrige aars. Fangsten i Irland var mislykket, og dette kan stor Dawningsbay takke for, idet prisen atter kom op i m. 100 pr. td. og gik straks over i konsumen. Stornoways matjes var af bedre kvalitet end i 1906, mens Castlebay var mindre tilfredsstillende. Priserne for Castlebay var m. 55—70, Stornoway optil m. 60, Shetland til m. 40, Dawningsbay medium til m. 60. I slutningen af juli kom aldeles uventet nogle større partier Dawningsbay, saavel størrelsen som kvalitet saa som saa, den blev solgt til ca. m. 60.

Hamburg havde i 1907 meget tilfredsstillende forretninger i Shetlands fulls, de gamle lagere var ogsaa rømmet inden slutningen af juli. I slutningen af juni kom den første fulls, der opnaaede m. 38, priserne gik saa efterhvert ned til m. 27—28.

Den første crownlargefulls opnaaede sh. 33 cif., crownfulls sh. 32—33, crownspents sh. 24.

Holland. Den første jager-matjes ankom den 22de juni og opnaaede m. 33—25, de følgende uger faldt prisen ca. m. 6.

Tyskland. De første tyske sildefartøier kom ogsaa ind i slutningen af juni, fangsten var matjes, der opnaaede m. 33; prisen gik ogsaa her ned efterhvert. Senere kom saavel de hollandske som tyske regelmæssig ind, prisen faldt fra m. 28 ned til m. 25 medio september.

Den tyske sild faar mere og mere interesse og markedet udvides stadig. I 1906 kunde kjøberne omsætte mere sild end de kunde faa kjøbt, dette forledede dem til i 1907 at foretage store indkjøb, uanseet det store skotske fiske og fisket i Norge og Holland. Resultatet blev, at medens salget i august gik flot til priser, superior m. 37, sortierte m. 34, prima m. 33, meget ogsaa mod senere levering, aftog omsætningen paa grund af at de andre sildesorter var billigere, med stor omsætning af skotsk. Ved denne kunstige høie pris for tysk sild, steg fiskeriselskabernes lagere, følgen heraf var igjen, at selskaberne blev nervøse. Priserne gik nu stadig nedover særlig for prima og sortierte, i november var prisen for prima og kleine m. $21^1/_2$, sortierte m. 23 og superior m. 30—31. Denne nedgang i priserne rammede alle sildesorter, hvad der fremgaar af de foranstaaende oversigter fra de forskjellige markeder.

Den skotske Islay sild, rundsaltet med et stykketal 450—500 i tonden, var godt efterspurgt; den egner sig meget godt til røgning og er en overlegen konkurrent for islandsilden og slem for slosilden. Priserne begyndte med m. 40, faldt saa til m. 33 for saa atter langsomt at stige til m. 35.

I min beretning for 1906 paapegede jeg endel mangler ved vor saltsild eksport, det ser ikke ud til at vore eksportører har synderlig brug for de vink og raad, som fiskeriagenterne giver for at fremme vor eksport. Saa mange differencer, som der var i 1907, har jeg ikke tidligere oplevet, jeg skal indrømme, at naar priserne stadig gaar ned, opstaar der let differencer, idet kjøberne benytter sig af manglerne for at trykke prisen ned til dagens, eller for helt at komme fra handelen. Under saadanne forholde har afladeren at være meget nøieseende med effektueringen af solgte partier, men saa var desværre ikke tilfældet for manges vedkommende; følgerne udeblev ikke, enkelte partier blev helt refuseret og gik til lager, andre fik jeg ordnet med en til fire marks afslag, hvilket senere, da priserne stadig gik nedover, var den fordelagtigste ordning.

Jeg ved, der er dem, som mener, at jeg skader vor eksport ved at paapege manglerne; trods dette anser jeg det for nødvendig, da den norske silds markeder gaar tilbage og vore konkurrenters gaar frem. Konsumen af saltsild er, trods den store import af fersk sild, der benyttes til rogning, hermetisk nedlægning og ogsaa en mindre del fersk, stadig stigende.

De store sildefiskerier bragte det saltede kvantum op i et tal som intet aar tidligere, følgen blev naturligvis, at priserne maatte ned, men omsætningen af skotsk, engelsk, tysk og hollandsk var meget god, for den norske sild alt andet end tilfredsstillende.

Min personlige mening er, at den norske saltsilds stilling paa de kontinentale markeder er meget alvorlig for os, og tager vi os ikke grundig sammen, kan den blive kritisk.

De norske sildefiskerier er af saa stor økonomisk betydning for landet, at det er alles pligt saavel for fisker, mellemhandler som for eksportør af yderste evne at anstrenge sig for at bringe silden op i den størst mulige handelsværdi; dette kan kun ske ved den omhyggeligste behandling af silden fra det øieblik den er fanget og til den er færdig for eksport, sorteret og pakket saadan, som de forskjellige markeder fordrer den.

Jeg omtalte foran de mange differencer ifjor; dette rammede i første række vaarsilden, skjærsilden og slosilden.

Vaarsildforretningen begyndte godt og lovende, der blev solgt mange partier paa leverance; senere, da det store efterfiske kom med billige priser, kom der stadig nye og billigere offerter, saa prisen i løbet af ganske kort tid gik ned fra 18 til 14 m. I denne tid foregik leveringen; man skulde ventet, at afladeren nøie paasaa, at silden leveredes efter aftale, men saa var ofte ikke tilfældet, og følgen var den, at kjøberne benyttede sig heraf. Jeg nødsages til at nævne nogle eksempler. Af den

tidligfangede pene gode vare var der solgt 7—800 stykketallet var lige ned til 600; der var et parti, hvor jeg lod udtælle flere tønder, ikke en tønde fandt jeg med 700, derimod var alt mellem 600 og 650, ja lige ned til 572.

Flere partier var skotsk behandlet paa den maade, at der var 5—6 flor skotsklagt i begge ender, forresten var det noksaa slemt bevendt med flolægningen. Et pent speil, som skotterne er flinke at lægge, og som kjøberne sætter stor pris paa, er der desværre meget faa der kan levere. Den senere fangede vaarsild var ogsaa solgt som fuldsild uden nogensomhelst forbehold; dette foraarsagede ogsaa mange differencer. For det første var sildens kvalitet betydelig reduceret, dernæst var silden halv, trekvart og helgydt. Ved besigtigelsen viste det sig, at de fleste partier var blandet med tomsild fra 15 lige op til 50 pct. Jeg foretog besigtigelsen paa den maade, at jeg tog 30 sild ud af tønden, snart opslags, snart underenden og nedi tønden, sorterede dem nøiagtigt, og hvad der blev antaget for at være tomsild, blev derpaa opskaaret i bugen, og havde den en tarm af rogn eller melke, blev den talt som fuld, trods denne fremgangsmaade havde jeg resultater lige op til 50 pct. tomsild.

Nu ved jo alle kjøbere, at vaarsild fuld er ikke saadan som den skotske, men der maa jo være en grænse for alt. Vaarsilden har sin kundekreds, og jeg har ogsaa den tro, at markedet kan udvides, da den jo altid vil blive en billigere vare end skotsk og engelsk, og der er distrikter, hvor betalingsevnen er mindre og man maa nøie sig med de billigste sorter.

Skal vaarsildens marked kunne udvides, da kan dette kun ske ved, at man øver mere kritik med hvad man salter, den senfangede smaablandede næsten udgydte og udgydte sild lønner sig som regel ikke at salte, desuden skader den det tidligere saltede. Vi har jo havt aar, hvor det lønnede sig at salte alt, hvad der var sild, disse aar kommer neppe igjen, grundet den enorme udvikling af drivgarnsfisket, og nu maa ogsaa snurpenotsfisket regnes med.

Hvor der er tid og anledning, bør vaarsilden fuldganes paa den gamle maade, den bliver hvidere i fisken og idethele mere værdifuld, er den saa pent sorteret, stramt pakket, og hvor der fordres skotsk pakning, pent skotsk lagt gjennem hele tønden og smukt speilet, da vil den ogsaa finde sine kjøbere.

„Entgrätet vaarsild" ser det ud til skal kunne arbeide sig ind paa det tyske marked. Hovedet kappes og silden flekkes efter bugen, rygbenet udtages og benene i bugen skrabes bort. Den pakkes i tønder, og de størrelser, der spørges efter, er ca. 1500 og ca. 2000 sild i tønden strampakket.

Den benyttes til nedlægning, særlig „rollmops". Westphalen og andre distrikter, hvor arbeidspengene er høie, ser sin fordel i at faa

silden paa den maade. Priserne var i begyndelsen ca. m. 33, senere faldt de ned til m. 28—26.

Det første, man i Hamburg og omegn begyndte at nedlægge russiske sardiner, skar de silden selv, de vilde ikke kjøbe skaaren, færdig vare; nu hører det til sjeldenhederne, at nogen skjærer selv. Konsumen af rollmops og andre nedlægningsmaader i surt har udviklet sig saa betydelig, at fabrikerne, trods de stadig udvides og nye kommer til, har meget vanskelig for at dække konsumen. Hertil benyttes ogsaa meget fersk sild; naar den er billig, har man mindre brug for den salte. Eksporten i „Entgrätet" bør kunne udvikles, og hertil kan man benytte den simpleste vaarsild.

Hvad slosilden angaar, da er man ikke nøieseende nok med hensyn til sorteringen; det er ikke nok, at stykketallet stemmer, silden skal tillige være af ensartet størrelse, og al langstrakt, smal sild udkastet for at kunne opnaa høieste priser, pakningen er heller ikke stram nok i mange tilfælder. Det kan til nød gaa an med den første slosild at paapakke her; ny vare bringer som regel høiere pris, men det lønner sig ikke i længden. Der var flere partier ivinter, som blev paapakket 10 til 15 pct. i frihavnen. For det første koster dette arbeide betydelig mere her end hjemme, dernæst betaler man 10 til 15 pct. høiere fragt samt taber værdien paa udpakningstønderne.

Slosildfisket begyndte meget sent og kvaliteten var mindre tilfredsstillende. Den størrelse, som her har mest interesse, er 350—400, naar denne ikke kan faaes, nøier røgerne sig med 400—450, men det merkes straks, at konsumen er mindre. Den store import af ferskild har ogsaa skadet omsætningen af rundsaltet slosild til røgning ganske betydelig, særlig i Hamburg Altona, det meste gaar til røgerierne i indlandet. Har vi imidlertid god vare, vel sorteret og stramt pakket, kan man paaregne større interesse for slosilden, end tilfældet har været ivinter.

Nordsjøsilden havde i forløbne aar meget liden interesse; jeg paapegte i min beretning ifjor, at det ikke gik med at nippe silden, pakke og merke den som fedsild, men først da man ihøst stod fast, priserne kom ned i 7—8 kr. tønden, saa jeg af aviserne, at der for alvor blev tale om, at noget maatte gjøres, skulde drivgarnsfisket kunne blive lønnende og udviklingsdygtig. Jeg har skrevet og talt i mange aar herom; vi ser, hvad de andre nationer fisker, i 1907 var fangsten af drivgarnsild ialt ca. 2 750 000 eksportpakkede tønder. Heraf havde vi ca. 80 000 fiskepakkede tønder, der var vanskelige at anbringe paa markedet, trods det, at denne sildesort udgjør ca. $^3/_4$ af al den sild, der konsumeres. Grunden til, at Nordsjø-silden ikke har arbeidet sig ind paa de kontinentale markeder er ene og alene den, at vi ikke behandler den saadan, som konsumenten fordrer denne vare.

Al drivgarnsild skal fuldganes i fersk tilstand og mavesækken udtages, silden skal hurtigst mulig saltes passelig. Naar silden gjøres færdig for eksport, sorteres den meget nøiagtig, og er den ordentlig gjennemsaltet, da uden salt samt strampakkes. Den skotske pakningsmaade tror jeg som regel vil vise sig som den fordelagtigste, Hollands gaar ogsaa an, men er mere afvigende paa grund af tønderne. Vil man helt gaa over til denne behandling, da har jeg den tro, at ogsaa den norske Nordsjøsild skal kunne indarbeides paa de kontinentale og amerikanske markeder.

Det er nu kommet saa langt, at dette er blevet et livsspørgsmaal for drivgarnsfiskets eksistence og videre udvikling.

Drivgarnsfiske-fartøierne maa have et større mandskab, og de maa forstaa, at det ikke er nok kun at være fiskere og have som opgave at skaffe størst mulig fangst, det paahviler dem en ligesaa stor forpligtelse at konservere fangsten paa den mest omhyggelige maade, det er en nødvendig betingelse for at skaffe en værdifuld handelsvare, hvilket er hovedbetingelsen for denne bedrifts trivsel, lønsomhed og videre udvikling.

Jeg har havt rigelig anledning til at se, hvordan fiskerne behandler sin fangst. De er dygtige fiskere, arbeidsomme og udholdende, men naar fangsten er inden borde, behandles den i mange tilfælder med foragt. De har nu gjort sit, resten er dem uvedkommende. Jeg vil gaa saa langt, at jeg vil sige, at for de fleste fiskeriers vedkommende vilde handelsværdien være større, dersom fiskerne gjennemgaaende vilde behandle sin fangst saa omhyggelig, som de er energiske til at fiske den.

Der maa være samarbeide mellem fisker og kjøbmand, begge stænder er lige nødvendige for fiskeriernes trivsel og udvikling, har vi ikke en kapitalsterk, foretagsom handelsstand, gaar det ud over fiskerne; det samme kan siges om fiskerne, har man en fattig fiskerbefolkning, der ikke formaar at følge med i udviklingen, gaar dette igjen ud over handelsstanden; begge dele er lige galt. Vi har nu en længere tid havt det tilfælde, at fiskerne for de fleste fiskeriers vedkommende har gaaet af med hovedfortjenesten, priserne paa raaproduktet har naaet en høide, der ofte har bragt handelsstanden store tab, følgerne udebliver aldrig af overspekulationer; reaktionen kommer og bliver dobbelt følelig. Jeg skal kun paapege fersksildeksporten, saadan som vaarsild-handelen udviklede sig. Hvad indkjøbet af notstæng angaar, har man i flere aar havt følelsen af, at det maatte komme til et krak. Ifjor kom det og det med saa voldsomme tab for eksportørerne, at der vil gaa lang tid for at bringe balance. Fiskerne havde i flere aar alle fordele paa sin side og følte sig helt overlegne. Nu vil de en tid blive de underlegne. Kapitalen holder sig tilbage fra den slags hasardiøse spekulationer, de mange mindre spekulanter er mere og mindre lammet i sin foretagsomhed, og nu en tid

er det fiskerne, der kommer til at lide under følgerne af overspekulationen.

Buen var spændt for høit, den brast, og saavel fisker som kjøber lider herunder.

Skjæresilden. Priserne i vaarsæsonen var for de større merker 20/25 til 35/40 fra m. 32 til 40, 40/50 m. 28—31 og 50/60 m. 25—26. Disse priser holdt sig udover sommeren, men paa grund af det store fiske af smaasild og de stadig billigere offerter faldt prisen og noteredes ved aarets udgang med m. 16—18 cif.

Der var ogsaa i skjæresild mange differencer, og jeg kan ikke undlade at bemerke, at enkelte kjøbere i flere tilfælder optraadte paa en hensynsløs maade. Stemte ikke stykketallet, den kunde falde lidt for stor, f. eks. 35/40 veiede 33/34 og 40/45 enkelte tønder ned til 37/38, eller silden kunde være lidt bløde, eller skudt lidt fedt, saa var der ikke tale om at kunne komme til en forstaaelse, den blev refuseret. Den, der har seet, hvordan det kan gaa, naar varen er knap og priserne stigende, ved, at da er modtagerne ikke altid saa nøieseende. Skjæresild har i nogle aar været knap, særlig de større merker, med høie priser; leveringen har som regel gaaet godt, selv om ikke afladeren var saa nøieseende med leveringen. Dette kan have slappet punktligheden hos enkelte eksportører, men ihøst var der tilfælder, hvor det var det rene chikaneri fra modtagerens side.

Den, der vil oparbeide sig et merke og høste fordelen heraf, maa øve en strengere kontrol med hensyn til kvalitet, sortement og pakning, og i nedadgaaende tider maa alle være dobbelt nøieseende med, hvad der leveres, er det ikke helt overensstemmende med kontrakten, da er reklamation uundgaaelig, og tabet bliver ganske betydelig.

Ifjor havde man det eiendommelige tilfælde, at de større merker af skjæresild, der tidligere har været mest søgt og betaltes med optil m. 10 mere pr. tønde end de mindre merker, var lidet søgt, ja senhøstes og udover vinteren omtrent usælgelige; dette forhold vedvarer, trods at priserne er omtrent ens for alle størrelser, der er, trods markedet er meget stille, dog lidt omsætning i 50/60 og 60/70, mens de større merker fremdeles ligger som bly.

Der er gjentagende af eksportører forsøgt at fremtvinge salg ved stadig billigere offerter, resultatet har været lidet tilfredsstillende, og hvad der sikkert opnaaes, er kun at gjøre kjøberne endnu mere tilbageholdende og fordringsfulde. En af de største forbrugere tilskrev mig følgende: „Selve prisen etpar mark mere eller mindre har intet at sige, naar jeg kun ved, at de andre ikke har billigere indkjøb end jeg, men naar jeg stadig modtager offerter, den ene billigere end den anden, kan jeg ikke gjøre større indkjøb, jeg dækker kun det daglige behov, og naar

der er saadan overflod, saa strammer jeg mine fordringer med hensyn til kvalitet (at silden er pent skaaret, reelt sorteret) og holdbarhed."

Hvad pakningen angaar, da fordrer man i Stettin altid 125 kilo netto sild i tønden, her i Hamburg gaar man ogsaa mere over hertil. Der skal i tønden ved ankomsten hertil være 125 kilo sild netto, dette fordrer en meget stram pakning. Der har i aarets løb været mange partier, der ikke har holdt vegten, ja lige ned til 107 kilo er partier afregnet efter, hvilket bliver 2—3 marks afslag pr. tønde, et betydelig tab, der helt kan undgaaes af alle, der nøie paaser, hvordan silden pakkes og eftersees, førend den afskibes, dersom den har ligget skaaren en tid.

Konsumen af skjæresild er begrænset, den kan variere omkring 35 000 tdr., ganske nøiagtig at opgive tallet er umuligt. Norge er saa at sige ene om denne eksport, og da er det trist, at denne eksport skal bringe tab. Det er gaaet med skjæresilden som med saa meget andet, der kaster sig stadig nye folk ind, som liden og ingen betingelse har herfor, resultatet bliver ofte differencer og tab for dem selv og ødelæggelse for eksporten i sin helhed. Man maa ikke misforstaa mig; det er ikke min mening, at eksporten skal priviligeres, men der fordres saavel merkantil kundskab, varekundskab som kjendskab til, hvad de forskjellige markeder fordrer; at disse betingelser ofte mangler, har jeg desværre i min stilling som fiskeriagent ofte erfaret, ja selv der, hvor man havde grund til at antage, at disse betingelser var tilstede.

F e d s i l d e n. Fisket i 1907 var bedre end foregaaende, kvaliteten var ogsaa bedre, men den faldt for smaa til at kunne paaregne nogen større omsætning paa det tyske marked. Det viste sig, at god fedsild fremdeles har sin kundekreds, naar vi bare kunde skaffe sild af passende størrelse. Stettin er og bliver hovedmarkedet for fedsild, og af foranstaaende tabel vil man se, hvordan priserne var i forløbne aar.

Paa grund af de mislykkede fedsildaar har merket været skruet op til en høide, som var uden al berettigelse, og følgerne heraf udeblev ikke iaar, hvor det opfiskede kvantum var betydelig større.

Vragerinstruksens bestemmelser for fedsildens merkning er udarbeidet efter de gamle, reelle fedsildmerker. Det kan have sin interesse at se, hvordan disse er, sammenlignet med flere partier, der kom paa de tyske markeder.

Vragerinstruksen bestemmer, at KKK pr. 2 kilo skal indeholde 12 til 13 sild, jeg foreslog flere veininger; resultatet var KKK 20 til 24 sild. KK skal være 14—16, den veiede 24—28—32, K skal være 17 til 19, den veiede 28—30—32, MK skal veie 20—23, den veiede 38—40.

Vi kan naturligvis ikke gjøre silden større end den er, men naar vi nu ikke kan skaffe de større merker, som man ved, kunderne helst ønsker, da skader man kun tilliden ved at skrue merkerne op; de, der

vil kjøbe fedsild og foretrækker denne, ved meget godt, hvor stor en KKK, KK eller K skal være. Naar han saa bestiller, hvad han vil have, og faar noget ganske andet, bliver han forbitret, taber interessen for fedsilden og siger, at dette skal han ikke have mere af. Det er ikke en, men mange, dette sker med, og resultatet er, at fedsilden erstattes af en anden sildesort, som de kan stole paa saavel med hensyn til størrelse, som kvalitet og pakning. Det viser sig ogsaa, at det i de fleste tilfælder er kommet dertil, at fedsild først kan kjøbes, efterat den er besigtiget, til sildemerket haves ingen tillid.

Jeg skal nævne et tilfælde fra Stettin i slutningen af august. Mens et mindre parti af fedsild, jeg vil kalde det for god kvalitet, der var nogenlunde merkesvarende og godt pakket, opnaaede for K 30—31 m., MK 26 og M 18, opnaaede et andet overmerket parti, der desuden var paapakket, KKK 31, KK 24—27 og K 17 m. Senere i sæsonen blev merkningen mere rimelig og pakningen bedre, men gjennemgaaende er pakningen for let. Kjoberne vil have en ordentlig fuldpakket tønde, og den, der nutildags vil gjøre forretninger, nødsages til at rette sig efter kundernes fordringer.

Kvaliteten tilfredsstillede kunderne ifjor, kun at silden var for smaa, derfor blev ogsaa konsumen liden.

Vi fik dog fuld erfaring for, at god fedsild ikke er glemt; kan vi skaffe prima vare, der er reelt sorteret og stramt pakket, da vil vi kunne tilbageerobre de tabte fedsildmarkeder lidt efterhvert. Skal dette kunne opnaaes, hvad der er grund til at tro, da maa det nuværende system med merkning, sortering og pakning helt forlades. Eksporten maa blive ensartet og reel, at tilliden kan komme tilbage, sker ikke dette for alle sildesorters vedkommende, bliver den norske sild endnu værre stillet end den er. Situationen er allerede nu saa alvorlig, at det er alles, fiskers, mellemhandlers og eksportørs pligt at arbeide sammen for at indhente det tabte. Det er nu kommet saa langt, at det er et spørgsmaal af landsøkonomisk betydning, det gjælder ikke længer den enkeltes interesse.

Ansjosfabrikanterne her har anmodet mig om indtrængende at henstille til eksportørerne af letsaltet brisling nøie at paase, at den er ordentlig laasstaaet; dette var ikke tilfældet med flere partier i 1907.

2. Fiskehandelen 1907.

Ifølge den officielle statistik solgtes i 1907:

Bremerhafen	m.	994 207.21	8 908 118 ℔ fisk
Geestemünde	„	7 174 299.81	70 098 999 —

Altona	m. 4 733 243.39	38 844 590 ℔ fisk
Hamburg[1])	„ 3 529 009.00	10 510 384 —
	m. 16 430 759.41	128 362 091 ℔ fisk

Gjennemsnitsprisen i Geestemünde for de fiskesorter (trawlfisk), der har interesse for os, var:

	1907	1906
Hyse, stor	33¼ pf. pr. ℔	28 pf. pr. ℔
— middels	18 „ —	23½ „ —
— smaa	9¼ „ —	16½ „ —
— islandsk	11½ „ —	11½ „ —
Torsk, stor	13¼ „ —	13½ „ —
— middels og smaa	10¼ „ —	11¼ „ —
— islandsk	6½ „ —	6¾ „ —
Flyndre, stor og middels	29¼ „ —	31 „ —
— smaa	16¼ „ —	17 „ —
Sei	5¼ „ —	6½ „ —
Lange	6½ „ —	8¼ „ —
Haa	6½ „ —	8¾ „ —
Stenbid	8¾ „ —	11¼ „ —
Aal	33 „ —	39 „ —
Kveite	46 „ —	53 „ —
Makrel	24 „ —	28 „ —

Naar undtages stor hyse, er alle fiskepriser i Geestemünde lavere i 1907 end de var i 1906. Der klages fra alle fiskepladse i Nordsjøen over, at hysen bliver mindre for hvert aar.

Idethele har trawlerne i forløbne aar havt et lidet tilfredstillende resultat, flere selskaber har maattet ty til hele sit reservefond, andre afslutter sine regnskaber med endnu større underbalance. De høie kulpriser, streiker og vanskelige pengeforhold har havt sin indflydelse paa denne bedrift.

Detaljehandelen er fremdeles paa mange steder meget mangelfuld, fisken spredes ikke nok i det brede lag, priserne retter sig ikke nok efter auktionspriserne, detaljehandlernes opgave er mere at tjene mest mulig paa mindst mulig fisk, derved begrænses konsumen ganske betydelig. Trods de ofte meget lave auktionspriser, er som regel selv de simpleste og billigste fiskesorter for dyr for arbeiderne og mellemklassen, følgen heraf er, at den store masse staar fremmed for fiskens betydning som et dagligt folkenæringsmiddel, det samme kan siges om de forskjellige

[1]) Deraf er ved fiskeauktionen i Hamburg solgt for 643 022 mark fersk sild.

tilberedningsmaader. Der gjøres jo fremskridt, men det gaar meget langsomt. Kjødpriserne er fremdeles meget høie, arbeidsklassen og de mindre bemidledes forbrug heraf er meget begrænset; kunde deres smag for fisk udvikles, husmødrene forstaa at tilberede dem paa forskjellige maader, faa den saa godt tillavet, som vi forstaar i Norge, og dette til en rimelig pris, der stod i forhold til auktionspriserne, da vilde konsumen af fersk fisk i Tyskland kunne fordobles mange gange. Her gjøres meget i Tyskland saavel fra „statens" som „kommuners" samt „kapitalens" side for at udvikle havfisket, men det kan ikke siges, at der gjøres nok for at fisken bringes rundt i det brede lag, saa at disse faar godt af dette sunde og nærende fødemiddel. Handelen med fersk fisk har nærmest været overladt til sig selv, og den personlige interesse har været den eneraadende. Det er ikke nok, at der hist og her er mere og mindre elegante fiskebutiker, disses tal er heller ikke stort i de fleste byer, hvad der tiltrænges, er et udviklet gadesalg i byens arbeiderkvarterer og der, hvor mellemklassen bor, samt smaabutiker, hvor fisk var at faa til priser, der stod i forhold til betalingsevnen, men som paa samme tid gav detaljehandlerne en passende fortjeneste, der staar i forhold til deres livsstilling, dette er gjennemførlig i Tyskland saavelsom i andre fiskespisende lande. I London er meget at lære i denne retning.

Udbyttet af de tyske fiskerier i Nordsjøen og Østersjøen var i 1907 henimod 28 millioner mark, efter en opgave, der er mig tilstillet. Den er neppe helt korrekt. Deraf faldt 21.74 millioner mark paa Nordsjøen og 6.24 paa Østersjøen.

Værdien paa hovedsorterne var:

Saltsild	m.	6 876 677
Hyse	„	6 026 925
Torsk	„	2 320 405
Flyndre	„	1 336 371
Rødtunge	„	1 034 986
Brisling	„	943 371
Aal	„	898 478
Fersk sild	„	736 462 o. s. v.

Nordsjøens fangst anslaaes til 71 mill. kilo, Østersjøens til 18 og stykketal fisk til 1.8 mill. og 120.

Tysklands import og eksport af fersk sjøfisk i 1907.

	Import	Eksport
Ialt	24 767 200 kilo	4 713 500 kilo
Deraf Norge	1 643 000 kilo	343 100 kilo
— Belgien	1 049 300 „	1 371 800 „

Deraf Danmark	10 428 600 kilo	82 800 kilo
— Storbritannien	2 708 500 „	—
— Holland	7 723 500 „	306 000 „
— Sverige	752 700 „	—
— Frankrig		169 200 „
— Østerrig-Ungarn		1 584 200 „
— Schweitz		722 400 „

Tysklands import og eksport af død ferskvandsfisk.

	Import	Eksport
Ialt	5 747 600 kilo	1 977 500 kilo
Norge	259 900 kilo	—
Danmark	236 300 „	—
Østerrig-Ungarn	329 400 „	120 000 „
Rusland i Europa	1 714 300 „	138 080 „
— i Asien	486 700 „	—
Amerika	1 028 700 „	—
Schweitz	—	315 700 „

Tysklands import og eksport af hummerfangsten.

	Import	Eksport
Ialt	1 171 300 kilo	1 700 kilo
Norge	322 300 kilo	—
Belgien	54 700 „	—
Danmark	240 700 „	—
Kanada	53 300 „	—
Amerika	428 400 „	—
Østerrig-Ungarn	—	1 100 kilo

Tysklands import og eksport af ræker.

	Import	Eksport
Ialt	43 200 kilo	3 400 kilo
Norge	33 700 „	—
Danmark	3 800 „	—
Belgien	—	1 100 kilo

Tysklands import og eksport af fersk sild og brisling.

	Import	Eksport
Ialt	93 958 700 kilo[1])	4 457 800 kilo

[1]) 100 kilo = en kasse.

Norge	16 292 500 kilo	—
Belgien	656 300 „	—
Danmark	9 900 800 „	—
Frankrig	629 700 „	—
Storbritannien	40 769 500 „	—
Holland	1 425 500 „	112 000 kilo
Sverige	24 284 400 „	—
Østerrig-Ungarn	—	4 275 700 „

Tysklands import og eksport af røgesild etc.

	Import	Eksport
Ialt	2 730 900 kilo	1 085 200 kilo
Norge	303 800 kilo	—
Belgien	197 500 „	—
Frankrig	167 800 „	—
Danmark	325 800 „	—
Holland	1 477 800 „	121 700 kilo
Østerrig-Ungarn	—	642 000 „

3. Ferskfiskhandelen i 1907.

Hamburg-Altonas import fra Norge sjøveien var 130 000 kasser fersk sild, deraf ca. 108 000 kasser vaarsild, 11000 kasser drivgarnssild for vest- og sydkysten samt 11 000 kasser smaasild.

Af iset fisk ankom 10 756 kasser, hvad der er tilført pr. jernbane over Fredrikshavn af sild, fisk, hummer foreligger der ingen opgave over, imidlertid er meget af det, som i den officielle statistik staar under Danmark, af norsk eller svensk oprindelse.

Bergenske-Nordenfjeldske dampskibe har i 1907 gjort 113 ture paa Hamburg, foruden turistturene. Med disse skibe er ankommet ifølge opgave fra hr. F. J. Reimers:

	1907		1906	
	Kasser fisk	Kasser sild	Kasser fisk	Kasser sild
Fra Trondhjem	510	183	355	—
„ Kristianssund	593	5 764	769	2 109
„ Molde	130	147	254	1 845
„ Aalesund	4 206	10 762	3 410	4 759
„ Moldøen	292	1 092	840	529
„ Florø	387	290	376	314
„ Bergen	2 355	6 979	1 958	7 499

	1907		1906	
	Kasser fisk	Kasser sild	Kasser fisk	Kasser sild
Fra Haugesund	75	17 191	299	16 749
„ Stavanger	967	1 287	341	1 440
„ Flekkefjord	464	204	437	229
Tils.	9 779	43 899	9 039	35 473,

en stigning stor 720 kasser fisk og 8 426 kasser sild.

I november optog selskaberne en tredie ugentlig rute, hvilket er en stor fordel for ferskfisk- og sildeeksporten. Det har sin store betydning at kunne sælge fisken flere gange om ugen, for det første kan man levere friskere varer, og hvad der er af ligesaa stor betydning, fordeles fisken paa flere af ugens markedsdage. Hamburgs marked er ikke saa stort, at det kan taale et ubegrænset kvantum, og foruden den tyske fisk er der ogsaa tildels betydelig tilførsel fra Danmark og England, og da har det en meget følelig indflydelse paa priserne, straks tilførselen er større end dagens behov.

Baadene fra Vest- og Nord-Norge ankommer nu til Hamburg søndag, tirsdag og torsdag. Den nuværende ordning er imidlertid ikke helt tilfredsstillende, men det er af de ting, som selskaberne sikkerligen vil søge rettet paa til høsten, eller saasnart som det i aarets løb lader sig gjøre.

Jeg skal tillade mig høfligst at paapege, hvad der bør forandres, for at ruterne skal kunne blive helt tilfredsstillende for ferskfisk- og fersksild-eksporten.

Til søndagsankomsten er intet at bemerke, baadene har altid været oppe og klar til losning mandag morgen. Tirsdag morgen skulde den anden rute være klar til losning, men det ser ud til, at denne rute ikke kan holdes, saadan som den nu er lagt, og hvad jeg og mange med mig ikke kan forstaa er, at selskaberne med denne rute har optaget anløb af Kristianssand. Der var strid nok og misnøie paa de steder, dengang man efter flere aars arbeide endelig fik sløifet disse anløb, og saa gaar selskaberne hen og optager Kristianssand paany. Af interesse for Nord- og Vest-Norge er det ikke, tvertimod, det er til stor skade. Nogen betydning for Kristianssand kan det heller ikke have, de har Søndenfjeldskes baade „Kong Sigurd“ og „Kong Ring“ søndag formiddag, og nogle timer senere kommer saa den anden, begge for Hamburg; der er, naar baadene er i rute, ingen arbeidsdag imellem, og at der er saa megen last, at Søndenfjeldskes baade ikke kan tage den med, er vist rene undtagelser. Skal denne rute faa den tilsigtede betydning for Nord- og Vest-Norge, da maa baadene være her saa tidlig, at de kan begynde losning paa vanlig tid tirsdag morgen.

Torsdag morgen skulde ogsaa den tredie rute være klar til losning, men det er kun „Haakon VII“, der har greiet dette, det er som regel ikke før fredag, ja det er blevet lørdag, forend den ferske fisk har været paa markedet. Taage og voldsomme storme er naturhindringer, som man maa regne med, særlig taagen i ruten Hamburg. I rute B 1 og B 2 gaar nu 5 baade vekselvis for at kunne holde to gange ugentlig rute Trondhjem—Hamburg, men disse baade er noksaa uensartet med hensyn til fart og hurtige lossegreier; dette er hovedaarsagen til, at den rute med ankomst nat til torsdag vanskelig kan overholdes, ja vel nærmest er umulig for enkelte baade.

Torsdagsbaaden er den, der har mest betydning for ferskfisken, og er ogsaa den, der bringer de største partier, idet den gaar kysten nedover til Bergen i løbet af lørdag og søndag.

Der er efter mit kjendskab til forholdene kun en maade at ordne dette paa; men da bliver den ogsaa helt tilfredsstillende for alle fiskeriinteresserede; for selskabernes vedkommende maa det ogsaa være overkommelig, nemlig:

Istedetfor at nu 5 baade gaar vekselvis, overtager to hurtiggaaende baade fredag aftens-afgangen fra Trondhjem, disse to baade kan godt greie en 14-daglig rute. Ifjor gik „Irma“ i denne rute, iaar „Haakon VII“. Dersom disse baade overtog denne rute, vil der, naar undtages taage, neppe nogen forsinkelse kunne finde sted. Der vilde ved denne ordning, af alle, der er interesseret i ferskfisken, saavel fisker som eksportør, blive almindelig tilfredshed, bringe ro i de forskjellige gemytter, og paa samme tid faa ordnet spørgsmaalet med hensyn til den ferskfiskrute, der arbeides for, fra Trondhjem til Hamburg. De andre 3 baade overtog den anden rute, tirsdags-markedet kunde vel da som regel naaes, dersom anløbet af Kristianssand sløifedes paa sydgaaende.

Men der er en ting til, som er paakrævet for at ruterne kan blive helt tidsmæssige, og det er, at de baade, der skal trafikere paa Hamburg, indreder sit forrum for ferskfisk-transport, idet dette isoleres noget og udstyres med en kjølemaskine, der kan holde temperaturen paa 0^{0} i rummet.

Der skal være et nyt svensk system, der har to store fordele, nemlig at det hele er ganske enkelt og billigt at drive. Det hele anlæg skulde kun koste kr. 2 000 à 2 500 pr. baad, og da er det overkommeligt for selskaberne.

Dette kan se ud som om jeg stiller store krav til selskaberne, men saa er ikke tilfældet. Ferskfisk-eksporten stiger for hvert aar og har alle betingelser for en ganske betydelig udvikling; den vil ogsaa komme, og efterhvert vil det gaa hurtigere. Alt skal læres, og til en begyndelse gaar det ikke altid saa fort og heller ikke saa godt. Fiskerne maa

først faa fuld forstaaelse af det daglige smaafiskes betydning, ligesaa maa det læres, at fiskens behandling er det, der bestemmer dens værdi, da vil udviklingen gaa end fortere.

Jeg indtager en afskrift af mine telegrammer over tilførselen og de priser, der er opnaaet for fersk norsk sild og fisk i 1907 her i Hamburg, i lighed med ifjor. Det har sin betydning for dem, der interesserer sig for eksporten, at følge markedets priser fra aar til aar i aarets 12 maaneder, man kan herved udnytte markedet paa en fordelagtig maade.

Jeg nødsages ogsaa denne gang at paapege endel mangler, som bør søges rettet paa. Det er først kasserne, som benyttes for store til de mindre fiskesorter. Disse bør aldrig være større end til høiest 100 kilo, helst 50 kilo fisk. Nu er de saa store, at de er uhaandterlige saavel ombord som under losning og transport til markedet. Følgen er, at kassen sættes paa kant, snart saa, snart saa, isen smelter efterhvert, og følgen er, at fisken ligger hulter til bulter i kassen ved aabningen og fremstiller sig ofte paa en alt andet end fordelagtig maade, og den uundgaaelige følge er reduktion i prisen. For den store kveite er jo store kasser nødvendig, og denne fisk lider ikke saa meget, men for smaafisken er det paakrævet at have mindre kasser. Det er jo utrolig, at man aar efter aar skal paapege dette med kasserne, det kan se ud, som om man sparer lidt paa fragten, men det er en daarlig økonomi at spare paa skillingen og lade daleren gaa. Ved at gjennemgaa de priser, den norske fisk opnaar, vil man se, hvor stort sprang der er mellem høieste og laveste pris pr. ℔ fisk. Det er jo ikke alene kvaliteten, der er aarsagen hertil, selvfølgelig ogsaa størrelsen, men fiskens kvalitet spiller en meget stor rolle, ofte baade 10 og 20 pf. forskjel pr. ℔. Den lille fragtforskjel har saare liden betydning, og hvad kasserne angaar, da gaar de jo tilbage og benyttes flere gange, men selv om det er lidt dyrere at benytte det doble antal smaakasser, har det liden betydning ligeoverfor prisforskjellen, der ligger i varens kvalitet ved ankomsten paa markedet. Vor ferskfisk-eksport naar først den høide, den tilkommer og giver landet det økonomiske udbytte, som det skal have, naar fisker og eksportør har faaet fuld forstaaelse af, at det er fiskens kvalitet ved ankomsten paa konsumsmarkedet, der bestemmer dens handelsværdi, og at den eneste maade, hvorpaa fiskerne kan faa størst mulig udbytte af sit arbeide, er ved den størst mulige omhyggelighed at behandle fangsten fra første øieblik. Deres arbeide er aldeles ikke afsluttet ved at hale fisken op af sjøen, det er kun begyndelsen, og økonomisk seet for den fisk, der skal eksporteres fersk, det halve arbeide.

Jeg skal kun tillade mig at paapege etpar ting. Kveitefiskerne, der ofte er ude flere dage og tildels kan gjøre store fangster, er ikke udstyrede med saa meget is, at fisken straks kan nedises forsvarlig, helt

gjennemkjøles. Kveiten er en meget taknemmelig fisk at konservere og holder sig meget længe; jeg har seet kveite, der er 14 dage og mere gammel i is, komme paa markedet som prima vare, mens kveite, der først er kommet i is to, tre dage efter den er fanget, og saa sendt med første baad, er alt andet end prima, og priserne har været derefter. 20 til 30 øres prisforskjel paa grund af kvaliteten er mange penge paa et kilo fisk, dette forekommer meget ofte.

Ved baadfiske, hvor man kommer ind med fangsten kun nogle timer gammel, kan man ogsaa udvise forsigtighed ved at beskytte fisken mod sol, vind, regn, stød og slag.

For kveitens vedkommende er det den rigtig store og ganske smaa under 5 kilo, der opnaar den laveste pris, den har imidlertid arbeidet sig meget godt ind paa Hamburgs marked, priserne varierer selvfølgelig efter aarstiden og tilførselens størrelse, men paa grund af sin kvalitet opnaar den ikke den gjennemsnitspris, som den med rette tilkommer. Det samme kan man ogsaa sige gjælder for hysens og flyndrens vedkommende. Eksporten af aal gaar fremover, men kan endnu udvikles ganske betydelig; de opnaaede priser maa ogsaa siges at være meget tilfredsstillende, de varierer mellem 40 og 60 pf. pr. ℔, og enkelte gange lige op til 70 pf.

Der er ved denne eksport et par ting, der bør paapeges, nemlig størrelsen, aal under ½ ℔ bør enten udsorteres og skibes for sig, eller helst ikke medtages; er den blandet med denne smaa-aal, gjør dette større prisforskjel end selv om den var indkjøbt usorteret og derefter udsorteret som værdiløs hjemme.

Til forsendelsen af aal benytter ogsaa flere afladere for store kasser, fisken kan da ikke komme frem som prima vare.

I Stavanger er man begyndt med en størrelse, der har vist sig meget fordelagtig, aalen kommer pent frem og opnaar altid markedets høieste pris.

Kassernes ydre maal er: Høide 37 cm., bredde 62 og længde 104. Disse kasser har indvendig 4 afdelinger, den øverste er størst og fyldes med is, i de andre fordeles aalen, og 60 kilo ansees for passende at pakke i hver kasse. Man maa sørge for, at saavel de indre, løse afdelinger som kassens bund er rigelig forsynet med huller, for at isvandet kan faa frit afløb, samt med nogle lister under bunden.

Disse aalekasser er beregnet paa at gaa frem og tilbage mange gange, det lønner sig derfor, for at bevare laagene, at udstyre disse med zinkbeslag, et i hver ende. Det ene spigres fast paa kassens sider og laves saadan, at laaget passer nøiagtigt ind i, mens det andet kun fæstes med en spiger eller nogle paa hver side, saa at naar laaget skal tages af, er det kun at dreie dette beslag nedover, og laaget kan trækkes ud.

Paa oversiden af dette løse beslag borer man to huller og tilsvarende to i laaget, og dette fæstes saa herigjennem enten med skruer eller staaltraad med plombe.

Jeg skal høfligst henstille til fiskeriselskaberne at lade forarbeide endel modelkasser til fordeling i sine distrikter. Eksporten af aal til Tyskland kan vi fordoble mange gange.

Hvad eksporten af flyndre angaar, da bør eksportørerne overalt, hvor der er anledning, fordre, at fiskerne bringer flyndren levende, og at de saa selv har den gaaende i store, brede kister, indtil eksporten foregaar; kom den nyslagtet i is lige før afskibningen, vil den ankomme i prima stand og opnaa markedets høieste priser. Udgifter, arbeidet og de større omkostninger vil lønne sig godt.

Hysens størrelse i Nordsjøen tager af, den store hyse er derfor meget knap og opnaar ofte meget høie priser. Vi bør derfor helt gjennemføre sortering af hysen ved vor eksport. Stor hyse fra 1½ kilo og opover og middels fra ½ til 1½ kilo. Fisk under ½ kilo lønner det sig ikke at eksportere.

I min beretning ifjor sagde jeg stor hyse fra 1 kilo opover, forholdene er imidlertid forandrede, det vil nu lønne sig bedre at sortere den allerstørste for sig.

Hamburg er ogsaa et godt marked for sei, se telegrammerne.

Tysklands forbrug af fersk sild gaar stadig fremover, røgerierne og marineranstalterne udvides og nye kommer til.

Den sild, der er bedst betalt og mest søgt, er den britiske, det er en kjødfuld sild med rogn og melke og dertil af passende størrelse, lige god til røgning som marinering. Den svenske sild er ogsaa søgt, særlig paa grund af sin størrelse og prisbillighed, og egner sig særlig for de billigere sorter marineret våre.

Den norske drivgarnssild „fulls" benyttes til røgning, og konsumen er derfor temmelig begrænset, og lønsomme priser kan kun opnaaes for smaa partier, nogle hundrede kasser med hver baad, dersom markedet samtidig har rigelig tilførsel af engelsk og svensk sild. Raader den markedet alene, opnaar ogsaa større partier gode priser, men kommer der store partier samtidig med store tilførsler fra Yarmouth og Sverige, da er denne sildesort forsømt og priserne bliver derefter.

Drivgarnssilden ivinter fra Kristianssund har ofte kommet frem i en meget slet forfatning, hvilket selvfølgelig har gjort meget til de ofte yderst lave priser, den opnaaede.

Der maa efter min mening med hensyn til indkjøbene af denne sild øves mere kritik, naar varen er bestemt for isning. Er veiret stormende

med høi sjø, lider silden under indhalingen, bliver liggende for længe i garnene, og er den saa samtidig udsat for oversjø eller regn, er den allerede saa blød inden den kommer i is, at den ikke mere egner sig for eksport i fersk tilstand; selv om skibene havde kjølerum, vil det kun blive secunda vare.

Jeg har flere gange havt anledning til at gjøre sammenligning med sild i samme baad og fra samme sted, grunden til denne store kvalitetsforskjel kan jeg kun tilskrive forannævnte aarsag.

Vaarsilden arbeider sig mere og mere ind paa det tyske marked, dens konkurrenter er ogsaa den svenske og skotske sild; straks den svenske tilførsel aftager, gaar priserne op; den skotske sild smaa fulls holder sig altid nogle mark høiere, større tilførsler fra Skotland har selvfølgelig sin betydning, men denne vare holder i m. 12—14 og 14—16, mens den svenske sild hurtigere gaar ned og foretrækkes af marineranstalterne paa grund af det større stykketal i kassen.

1907 var et uheldigt aar, kvantumet blev for stort og markederne overfyldt. Af min afskrift af telegrammerne vil man se, at der var dage med en tilførsel af over 10 000 kasser vaarsild, dette er formeget. Vi har havt flere lignende tilfælder ivinter, tilførselen har været for stor, røgerne og marinererne kan ikke arbeide undaf, og priserne gaar under det normale lavmaal. Silden opnaar en spotpris, saltes for en stor del i bing for at bearbeides senere, dette har imidlertid atter sin skadelige følge paa markedet for de kommende partier.

De norske sildeeksportører maa stadig have sin opmersomhed paa fangsten og priser i Storbritannien og Sverige. Hulls priser følges ogsaa daglig her med stor opmerksomhed. Hamburgs marked kan modtage en 15 til 20 000 kasser ugentlig til nogenlunde priser, bliver tilførselen større, gaar priserne ned, bliver de mindre, saa op.

De vanskelige pengeforhold, der fremdeles er noksaa følelige paa mange steder, berører ogsaa denne industri, det er billige priser, der skaffer den store konsum; man bør derfor, selv om der en enkelt gang betales en høi pris, være forberedt herpaa.

Iset smaasild gaar det nogenlunde med, men priserne for denne vare kan kun holdes oppe ved smaa, regelmæssige tilførsler med hver baad og bør ophøre straks priserne ikke bringer fortjeneste. Jeg advarede mod skibning af fersk sild med ankomst lige under juledagene og ugen mellem jul og nytaar. Den sild, der kom, opnaaede kun m. 1—3. Dette gjentager sig hvert eneste aar; det er et tab, som kan undgaaes af alle.

Indførselen af fedsild, iset fra Trondhjem, med jernbanen er opgivet til 57 922 kasser à 50 kilo; denne sild gaar til Mecklenburg-Schwerin. Hvad der er sendt fra Narvik gjennem Sverige, har jeg ingen

opgave over; der blev i sin tid meddelt mig fra Narvik, at der var solgt et stæng paa ca. 20 000 maal for at skibes den vei.

Jeg modtog i aarets løb flere forespørgsler om denne eksport, enkelte vilde være kommissionærer, andre tænkte paa at konsignere.

Med hensyn til konsignationer af denne sildesort da maa jeg paa det bestemteste fraraade dette, fragten er for det første meget høi og markedet begrænset; de røgerier, der bruger denne sild, er for de størstes vedkommende interesseret i de indkjøb, der gjøres i Norge. Denne eksport af iset smaa fedsild har udviklet sig lidt efterhvert, eftersom markedet udvides og konsumen tiltager for denne røgesild. Hamburg-Altona og distrikterne heromkring har hidindtil ingen interesse havt for denne sildesort, den er for dyr for dem.

Mecklenburg-Schwerin er bekjendt for sin „Ostsee-Bückling". Den smaa fedsild har en fin smag som røget og er federe, det er derfor let forstaaelig, at den falder i det store publikums smag og at den spredes mere og mere paa de indenlandske markeder.

Denne eksport er anlagt meget sundt og har udviklet sig efterhvert, den maa derfor ikke ødelægges med konsignationer. Min personlige mening er den, at norske eksportører for tiden ikke bør gribe ind paa anden maade end ved salg fob jernbane, og selv med dette bør man være forsigtig og nøie kjendt med hvem man arbeider.

Hvad man skulde gjøre i Trondhjem var, røge denne sild selv for konsumen i landet, og for denne vare maatte der ogsaa i Sverige kunne oparbeides et stort marked. Det kunde blive en industri af stor betydning saavel for Trondhjem som omliggende distrikter. Det vilde ogsaa føre til, at man lidt efterhvert medtog andre fiskesorter som kveite, flyndre, hyse, torsk, sei etc.

Importørerne i Rostock beklagede sig til mig over, at de i sommermaanederne ikke kunde importere saa meget smaasild, som de kunde benytte, paa grund af mangel paa kjølevogne; at faa silden i almindelige godsvogne var for stor risiko. Jeg indberettede dette straks til fiskeridirektoriatet og haaber, at dette vil blive rettet paa, det er jo en ganske enkel indretning, der skal til, og da det paa samme tid er en sag af stor økonomisk betydning for sildefisket, bør denne mangel søges rettet hurtigst mulig.

Afskrift af fiskeriagentens telegrammer over de opnaaede priser for norsk fisk i Hamburg.

Dato		S/S	Kasser	Pris pr. ℔ i pfennige							
				Kveite	Hyse	Secunda hyse	Flyndre	Sei	Aal	Laks	Ørret
1907											
Januar	5.	Erik	45	50/67	24/26	16/19	25/37	$5\frac{1}{2}$	—	—	—
—	10.	Sirius	76	55/84	26/30	—	25/40	$5\frac{1}{2}$	—	—	—
—	11.	Irma	112	50/80	26/29	—	35/56	6	—	—	80/180
—	15.	Sigurdsøn	90	64/80	23/25	—	25/40	12/14	—	—	—
—	18.	Hector	52	65/85	22/27	—	25/50	13	—	—	—
—	24.	Hera	40	65/94	17/21	—	25/45	2/10	—	—	—
—	25.	Erik	147	75/102	19	—	25/50	$8\frac{3}{4}/10$	—	—	80/190
—	30.	Jarl	100	70/84	17/24	—	20/25	$6\frac{1}{2}/7$	—	—	—
Februar	2.	Taurus	60	71/79	25/30	—	35/39	8	—	—	—
—	6.	Neptun	50	64/76	30	—	25/42	$10\frac{1}{2}/12$	—	—	—
—	8.	Hector	63	76/93	23/25	—	35/50	$10\frac{1}{2}/11$	—	—	140/165
—	13.	Tordenskjold	86	61/84	34/36	—	30/42	$10\frac{1}{4}/10\frac{3}{4}$	—	—	—
—	16.	Erik	60	57/80	28/30	—	30/40	$10\frac{3}{4}/11$	—	—	—
—	20.	Sirius	78	43/69	18/20	—	—	$9/9\frac{1}{2}$	—	—	—
—	21.	Uranus	40	—	—	—	—	$9\frac{1}{4}/9\frac{3}{4}$	—	—	—
—	22.	Taurus	90	38/75	25/27	—	24/39	$12\frac{1}{4}/12\frac{3}{4}$	—	—	—
—	25.	Sigurdsøn	30	55/80	25/28	—	30/50	12	—	—	—
Mars	3.	Hector	11	78	34	—	—	—	—	—	—
—	6.	Hera	90	46/65	31/35	—	28/54	$8\frac{1}{2}$	—	—	—
—	11.	Erik	60	68/50	—	—	19/34	$9/9\frac{3}{4}$	—	—	60/100
—	12.	Jarl	50	50/30	22/33	—	16/39	9/10	—	—	59/65

Fortsat:

Dato		S/S	Kasser	Pris pr. ℔ i pfennige							
				Kveite	Hyse	Secunda hyse	Flyndre	Sei	Aal	Laks	Ørret
1907											
Mars	16.	Taurus	53	50/69	23/26	—	21½/36	8½/10	—	—	—
—	20.	Neptun	99	50/68	32/35	—	15/38	10	—	—	—
—	23.	Hector	65	55/72	32/39	—	22/34	5/6	—	—	—
—	26.	Tordenskjold	240	54/72	24/36	—	14/42	—	—	—	—
April	3.	Sirius	80	43/65	23	—	16/43	—	—	—	—
—	10.	Hector	60	42/65	30½	—	15/38	—	—	—	—
—	12.	Sigurdsøn	200	37/46	12/15	—	14/37	—	—	—	—
—	17.	Erik	183	20/35	5/16	—	10/35	—	—	—	60/148
—	20.	Jarl	150	20/30	15/19	—	12/31	—	—	—	40/136
—	24.	Hector	97	17/33	26/27½	—	5/50	—	—	—	—
—	29.	Neptun	91	24/33	14/25	—	11½/26	—	—	—	57/140
Mai	1.	Erik	53	30/36	18/24	—	14/36	—	—	—	48/169
—	7.	Taurus	125	27/50	10¼/20	—	20/33	—	—	200/213	58/138
—	11.	Sirius	101	30/43	—	—	15/37	—	—	240	50/134
—	15.	Erik	135	17/35	—	—	12/26	—	—	200/255	50/150
—	16.	Jarl	90	20/35	—	—	25/35	—	—	172/240	45/140
—	22.	Hector	132	30/56	—	—	25/43	—	—	155	60/150
—	24.	Haakon Jarl	58	35/60	—	—	40/57	—	—	150/159	60/140
—	29.	Erik	120	32/60	—	—	37/44	—	—	138/142	50/140
Juni	1.	Vesta	120	33/43	—	—	33/44	—	—	123	30/114
—	5.	Hector	130	20/37	—	—	37/45	—	—	119	—

—	7.	Sigurdsøn	121	20/33	—	—	29/47	—	—	100/107	43/111
—	12.	Erik	160	30/44	—	—	38/42	—	—	98/100	45/140
—	15.	Sirius	160	20/30	—	—	30/39	—	—	100/106	50/90
—	19.	Bjørn, Hector	350	20/35	—	—	30/38	—	—	100/110	40/110
—	20.	Jarl	115	22/32	—	—	27/33	—	—	120/133	41/97
—	25.	Ring, Erik	356	10/32	—	—	30/44	—	—	125/130	50/115
—	27.	Tordenskjold	139	10/30	—	—	30/44	—	—	123	43/90

Dato		S/S	Kasser	Pris pr. ℔ i pfennige								
				Kveite	Hyse	Secunda hyse	Flyndre	Sei	Aal	Laks	Tert	Ørret
1907												
Juli	2.	Bjørn, Hector	193	17/43	—	—	36	—	—	125	123	50/140
—	5.	Mercur	105	20/43	—	—	30/44	—	—	123/130	—	55/136
—	10.	Ring, Magnus	170	32/58	—	—	48/50	—	—	136/150	—	90/135
—	12.	Sigurdsøn	86	31/54	—	—	32/40	—	—	123/136	103/117	70/115
—	17.	Hector	150	29/50	—	—	35/40	—	—	130/143	90/125	80/115
—	18.	Sirius	165	31/51	—	—	25/36	—	58	147	91/128	74/111
—	23.	Sigurd, Erik	199	38/53	—	—	—	—	61/67	158	91/128	61/125
—	25.	Jarl	98	39/51	—	—	30/45	—	—	155/164	120/130	89/103
—	30.	Ring, Hector	139	33/48	—	—	—	—	53/60	145/168	90/125	45/130
August	1.	Tordenskjold	85	36/48	—	—	23/48	—	54/58	157/165	91/130	50/90
—	6.	Sigurd, Erik	175	30/50	—	—	20/50	—	51/62	120/151	96/125	70/120
—	8.	Mercur	59	37/50	—	—	22/50	—	47/64	120/160	116/142	55/92
—	13.	Hector	125	44/55	—	—	23/47	—	33/56	100/164	112/140	75/128
—	15.	Sigurdsøn	94	40/52	—	—	30/46	—	—	143/156	138/140	50/130
—	20.	Sigurd, Erik	142	40/52	—	—	27/47	—	46/70	121/172	116/149	57/135

Fortsat:

Dato		S/S	Kasser	Pris pr. ℔ i pfennige								
				Kveite	Hyse	Secunda hyse	Flyndre	Sei	Aal	Laks	Tert	Ørret
1907												
August	22.	Sirius	75	$40\frac{1}{2}$/48	—	—	33/52	—	49/56	161/178	140/154	69/154
—	27.	Hector	122	27/40	—	—	22/39	—	—	123/189	123/147	78/161
—	29.	Jarl	100	30/34	—	—	27/28	—	60/64	101/190	173	70/142
Septbr.	4.	Erik	120	33/42	—	—	16/25	—	43/60	91/205	115/139	30/140
—	6.	Tordenskjold	56	35/46	—	—	21/29	—	45/60	—	—	—
—	10.	Hector	66	38/45	—	—	26/$33\frac{1}{2}$	—	42/60	129/211	142/161	40/153
—	12.	Mercur	45	37/40	—	—	30/36	—	40/59	—	—	40/132
—	18.	Erik	64	42/49	—	—	12/26	—	38/57	80/190	80/116	30/130
—	20.	Sigurdsøn	29	43	—	—	16/29	—	40/60	80/181	—	39/111
—	26.	Hector	46	50/55	15/18	—	40/42	—	41/61	—	—	60/140
—	27.	Mira	25	48/57	15	—	25/40	—	58/61	—	—	50/146
Oktbr.	1.	Harald	52	47/62	—	3	25/36	—	35/61	—	—	76/140
—	3.	Erik	24	$40\frac{1}{2}$/49	18/21	—	$14\frac{1}{2}$/29	—	49/67	—	—	—
—	4.	Haakon	160	22/29	$13\frac{1}{2}$/$18\frac{1}{2}$	—	15/26	—	33/53	—	—	—
—	8.	Neptun	43	24/30	$19\frac{1}{2}$/21	—	22	—	45/53	—	—	57/142
—	11.	Hector	280	$20\frac{1}{2}$/$24\frac{1}{2}$	$20\frac{1}{2}$	5	12/18	—	—	—	—	—
—	15.	Tordenskjold	105	$14\frac{1}{2}$/26	11/$22\frac{1}{2}$	—	16/29	—	40/51	—	—	40/138
—	19.	Erik	248	$18\frac{1}{2}$/22	13/23	—	$12\frac{1}{2}$/22	—	48/52	—	—	50/98
—	21.	Mercur	87	$19\frac{1}{2}$/25	21/$26\frac{3}{4}$	14/19	15/18	—	40/51	—	—	—
—	25.	Haakon	106	18/28	$25\frac{1}{2}$	13	18/25	—	—	—	—	—
—	29.	Sigurdsøn	68	20/40	12/$16\frac{3}{4}$	—	17/21	—	65	—	—	57/94

Dato		S/S	Kasser	Kveite	Hyse	Secunda hyse	Flyndre	Sei	Aal	Laks	Ørret
Novbr.	2.	Hector	242	$18\frac{3}{4}/32$	—	5/14	14/24	—	54/69	—	—	40/120
—	4.	Mira	120	$19\frac{1}{2}/27$	17/25	—	21/30	—	60	—	—	—
—	7.	Magnus	80	18/25	12/19	—	20/23	—	—	—	—	—
—	9.	Erik	112	19/30	$14/20\frac{1}{2}$	—	$17/28\frac{1}{2}$	—	52/63	—	—	—
—	13.	Taurus	180	16/26	$17/17\frac{3}{4}$	—	$25/29\frac{1}{2}$	—	33/51	—	—	—
—	12.	Harald	218	$17\frac{1}{2}/26$	$20/21\frac{1}{2}$	8/13	24/28	—	44	—	—	—
—	15.	Haakon	127	13/30	$19\frac{1}{2}/20$	7/13	$21/27\frac{1}{2}$	—	50	—	—	—
—	19.	Neptun	56	$15\frac{1}{2}/35$	20/23	—	24/30	9	46/54	—	—	—

Dato		S/S	Kasser	Pris pr. ℔ i pfennige							
				Kveite	Hyse	Secunda hyse	Flyndre	Sei	Aal	Laks	Ørret
1907											
Novbr.	21.	Hector	16	17/40	20	—	20/24	—	—	—	—
—	22.	Magnus	132	15/37	$18\frac{3}{4}/20$	—	20/30	9	—	—	—
—	26.	Tordenskjold	27	15/45	20/21	—	15/25	10	—	—	—
—	29.	Pollux, Erik	17	18/42	20/22	—	22/26	11/12	56/61	—	—
Decbr.	3.	Mercur	42	40/66	$25\frac{3}{4}/30$	—	25/35	11	—	—	—
—	4.	Haakon	151	20/60	$16/18\frac{3}{4}$	—	22/34	$9\frac{1}{2}$	—	—	—
—	7.	Hector	232	16/20	22/25	—	21/26	$8\frac{1}{4}/8\frac{3}{4}$	—	—	—
—	10.	Sigurdsøn	58	13/40	24/28	—	21/28	$7\frac{1}{2}$	—	—	—
—	12.	Magnus	101	$14\frac{1}{2}/30$	$22\frac{3}{4}/28\frac{1}{2}$	11/16	21/32	7	—	—	—
—	14.	Erik	126	13/36	20/25	—	13/26	—	—	—	—
—	17.	Mira	96	$25\frac{1}{2}/40$	$20\frac{3}{4}/25$	—	30/36	—	—	—	—
—	18.	Pollux	112	20/48	12/15	—	22/33	—	—	—	—
—	21.	Haakon	170	17/58	$10/13\frac{1}{2}$	—	25/27	—	—	—	—

Fortsat:

Dato	S/S	Kasser	Pris pr. ℔ i pfennige							
			Kveite	Hyse	Secunda hyse	Flyndre	Sei	Aal	Laks	Ørret
1907										
— 24.	Harald	41	18/60	—	5	—	—	—	—	—
— 28.	Magnus	58	40/66	11/12	—	15/18	$4/4\frac{1}{2}$	—	—	—
— 31.	Neptun	121	20/70	$13/15\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	—
		10 756								

Fiskeriagentens telegrammer over fersksildpriserne i Hamburg pr. kasse.

Dato	S/S	Kasser	Vaarsild fuld	Drivgarn-sild	Østlands-sild fuld	Smaasild	Engelsk	Svensk	Ugepris	Deraf smaasild	Uge-tilførsel alle sorter
1907.											
Januar 5.	Erik	469	—	$22\frac{1}{2}/24\frac{1}{4}$	—	$6/11\frac{1}{2}$	—	—	—	223	—
— 10.	Sirius	255	—	—	—	8	—	—	24/11	255	15 000
— 11.	Irma	1 580	—	$13/17\frac{1}{4}$	—	$5/6\frac{3}{4}$	—	—	—	180	—
— 15.	Sigurdsøn	587	—	$14/16\frac{1}{2}$	—	$7\frac{1}{2}$	—	—	—	117	—
— 17.	Bjørn, Hector	2 500	—	$7\frac{1}{2}/10$	$7\frac{1}{2}/10$[1])	7/8	—	—	—	300	29 000
— 24.	Hera	600	—	$10\frac{1}{2}/11$	—	$8\frac{1}{2}$	—	9/10	—	100	—
— 25.	Erik	250	—	10/12	—	—	—	—	—	—	—
— 30.	Ragnar	1 600	—	—	$7\frac{1}{4}/8\frac{3}{4}$[2])	—	—	7	$6\frac{1}{4}/10$	—	27 399
— 30.	Jarl	3 600	—	—	12/14	—	—	—	—	—	—

Februar	5.	Neptun	600	17/20	17/20	—	—	20/23	19	$8\frac{1}{2}/15$	—	7 000
—	7.	Hektor...........	1 300	17/19	$17\frac{1}{4}$	—	—	16/18	18	—	—	—
—	13.	Tordenskjold......	2 420	17	$13\frac{3}{4}/15\frac{1}{4}$	—	—	—	—	$15\frac{1}{2}/23$	—	8 848
—	14.	Bjørn............	400	—	—	$14\frac{1}{2}/15\frac{3}{4}$	—	—	—	—	—	—
—	15.	Erik.............	3 244	9/11	—	—	—	—	—	—	—	—
—	20.	Flere baade	9 483	$10/12\frac{1}{4}$	$10/12\frac{1}{4}$	—	—	—	—	—	—	—
—	21.	Uranus	2 800	$13\frac{3}{4}/14\frac{3}{4}$	$13/13\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	—	—
—	22.	Taurus...........	2 030	18	$14\frac{1}{2}/15$	—	—	21/22	—	—	—	—
—	25.	Sigurdsøn	140	17/19	14	—	—	—	—	$9\frac{1}{2}/23$	—	20 826
Mars	1.	Flere baade	10 500	10/11	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2.	do.	4 797	$9/10\frac{1}{4}$	—	—	—	$14\frac{3}{4}/14$	—	—	—	—
—	4.	do.	10 180	7/8	—	—	—	$13\frac{1}{2}/13\frac{3}{4}$	—	9/19	—	18 360
—	5.	do.	800 3 420	$6\frac{1}{2}/7\frac{3}{4}$	$6/6\frac{3}{4}$	$6\frac{3}{4}/8\frac{1}{4}$	—	—	—	—	—	—
—	6.	Hera	3 800	$7/7\frac{1}{2}$	—	—	—	—	13	—	—	—
—	9.	Erik.............	2 304	$8/8\frac{3}{4}$	$5\frac{1}{4}/7\frac{3}{4}$	—	—	$12\frac{1}{4}/13$	—	—	—	—
—	11.	Flere baade	2 670	8/10	—	—	—	—	$12\frac{1}{2}/13$	—	—	—
—	12.	do.	340 3 145	$8/9\frac{1}{4}$	$5\frac{1}{2}/6$	—	—	$16\frac{1}{2}$	$14\frac{1}{4}$	—	—	—
—	14.	do.	4 120	$7\frac{1}{4}/7\frac{3}{4}$ [3])	—	—	—	—	—	—	—	31 938
—	16.	do.	2 000	$6/7\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	—	—	—
—	18.	do.	4 700	$6\frac{1}{2}/8$ [4])	—	—	—	13/14	—	—	—	—
—	19.	do.	2 134	$8\frac{1}{2}/9$	—	—	—	—	$5\frac{1}{2}/16\frac{3}{4}$	—	—	15 702
—	20.	Neptun	500	8/9	—	—	—	—	—	—	—	—
—	22.	Flere baade	10 000	7	—	—	—	—	—	—	—	—
—	26.	do.	3 406	$4\frac{1}{2}/6\frac{1}{2}$	—	—	—	$18\frac{1}{2}/19$	—	$5\frac{1}{4}/14$	—	19 062
April	2.	do.	4 000	6	—	—	—	—	—	$4\frac{1}{2}/19\frac{1}{2}$	—	4 008
—	3.	do.	1 450	6	—	—	—	—	—	—	—	—

[1]) Østlandssild, tom $8/9\frac{1}{2}$. [2]) Do. $6\frac{1}{4}/6\frac{1}{2}$. — [3]) Vaarsild, garn $6\frac{1}{2}$. [4]) Do. 6.

Fortsat:

Dato		S/S	Kasser	Vaarsild fuld	Drivgarnsild	Østlandssild fuld	Smaasild	Engelsk	Svensk	Ugepris	Deraf smaasild	Ugetilførsel alle sorter
1907												
April	10.	Hector	1 600	7/8	—	—	—	—	—	6/7	—	5 350
—	15.	Flere baade	3 580	9/9½	—	—	—	—	—	—	—	—
—	16.	Do.	1 123	6¼/7	—	—	—	—	—	—	—	—
—	18.	Do.	1 370	7/7½	—	—	—	—	—	—	—	—
Mai	1.	Erik	285	8¾	—	—	—	—	—	—	—	—
—	4.	Taurus	212	—	13	—	—	—	—	—	—	—
—	6.	—	—	—	—	—	—	13¼	15/17	—	—	—
—	10	Erik	216	—	15/18	—	1¾/2	15/18	—	—	186	—
—	12.	—	—	—	—	—	—	16/17	—	—	—	—
—	18.	—	—	—	—	—	—	15/18	—	—	—	—
—	20.	—	—	—	—	—	—	13/16	—	—	—	—
—	26.	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—
Oktbr.	1.	—	—	—	—	—	—	10½/14	—	—	—	—
—	8.	—	—	—	—	—	—	14½	14¼/16½	—	—	—
—	11.	—	—	—	—	—	—	14½	—	—	—	—
—	15.	—	—	—	—	—	—	13½	—	—	—	—
—	19.	Erik	200	—	14/15	—	—	13/16	—	—	—	—
—	21.	—	—	—	—	—	—	14/15	13/15	—	—	—
—	25.	Haakon	620	—	—	—	7/8	—	—	—	620	—
—	29.	—	—	—	—	—	—	—	—	7/16	—	41 160
Novbr.	3.	Hector	93	—	8/11	—	—	8/11½	—	—	—	—
—	4.	Mira	120	—	8/10	—	—	7½/13½	—	7½/13	—	34 258

—	7.	Magnus	257	—	—	—	9/10 5	$10\frac{1}{2}$	—	—	257	—
—	9.	Erik.............	320	—	—	—	8/10	10/11	—	—	320	—
—	12.	Harald...........	450	—	—	—	3/5	$10/10\frac{1}{2}$	—	$8\frac{1}{2}/13\frac{3}{4}$	450	39 424
—	13.	Taurus...........	666	—	—	—	2/5	7/9	—	—	666	—
—	15.	Flere baade	1 600	—	—	—	$1\frac{1}{2}/2\frac{1}{2}$	9/12	—	—	1 600	—
—	19.	—	—	—	—	—	—	—	—	$7/12\frac{1}{2}$	—	33 759
—	21.	To baade	1 128	—	—	—	4/5	—	—	—	1 128	—
—	22.	—	—	—	—	—	—	$8/11\frac{1}{2}$	—	—	—	—
—	26.	—	—	—	—	—	—	—	—	8/13	—	36 497
—	29.	Pollux	90	—	—	—	8	12/13	—	—	90	—
Decbr.	4.	Haakon	165	—	—	—	$8\frac{1}{2}$	—	—	—	165	—
—	7.	To baade	1 100	—	$17\frac{3}{4}$	—	$7/7\frac{1}{2}$	—	—	—	1 000	—
—	10.	Sigurdsøn	550	—	10/13	—	—	—	—	$8/17\frac{3}{4}$	—	29 351
—	11.	Magnus	1 190	—	$9\frac{1}{2}/13\frac{3}{4}$	—	10	16/17	—	—	54	—
—	12.	Direkte baad	1 000	—	—	—	$8/8\frac{1}{2}$	—	—	—	1 000	—
—	13.	Erik.............	1 002	—	$12\frac{1}{2}/15\frac{7}{8}$	—	$6\frac{1}{4}/6\frac{1}{2}$	—	18/19	—	289	—
—	16.	Mira	380	—	$13\frac{1}{2}/15$	—	$5\frac{1}{2}/6$	—	—	—	240	—
—	17.	Pollux	1 540	—	$8/13\frac{1}{4}$	—	$3/3\frac{1}{4}$	$14\frac{1}{2}/16$	—	—	740	—
—	21.	Haakon	988	—	4/6	—	1	—	—	—	466	—
—	24.	Harald...........	187	—	2	—	1	—	—	—	60	30 676
—	28.	Magnus	6	—	9/14	—	—	—	$9/10\frac{1}{2}$	—	—	—
—	31.	Neptun...........	100	—	11	—	—	—	—	—	—	—
			129 656								10 699	

4. Klipfiskhandelen i 1907.

Indkjøbspriserne for fisken var temmelig høie, men da den nye vare kom sparsomt paa markedet, formaaede de høie priser at holde sig noksaa længe; da de større tilførsler kom, gik priserne langsomt tilbage. Dette varede til høsten, da indtraadte større efterspørgsel fra flere europæiske og oversjøiske lande og priserne blev fastere; siden gik priserne atter nedover, saa de ved aarets udgang havde naaet sit laveste punkt. Fortiden er markedet ubestemt, man indtager en afventende stilling til den nye fangst er begyndt.

Kvaliteten var i forløbne aar tilfredsstillende. Europas efterspørgsel var god, derimod kunde den været bedre fra de oversjøiske lande, især La Plata kjøbte betydelig mindre i denne sæson.

Eksporten af trawlfisk der er tørret i Norge har tiltaget ganske betydelig og da den er billigere og heller ikke staar meget tilbage i holdbarhed, har den vundet terræn paa den norske fisks bekostning.

5. Stokfiskhandelen i 1907.

Lofotfiskens kvalitet var i dette aar meget god, og de forlangte priser indvilgedes glat, den steg endog i de første maaneder; antagelig blev meget kjøbt for spekulation, da man ventede yderligere stigning i løbet af høsten.

Imidlertid da finmarksfisken kom paa markedet indtraadte en tilbagegang, det viste sig nemlig, at kjøberne havde overtaget for meget. Vestfinmarksfisken formaaede dog at opnaa gode priser grundet den gode kvalitet; hvorimod østfinmarksfisken, der paa grund af veirforholdene stod meget tilbage i kvalitet, var meget vanskelig at faa anbragt paa markedet og kun til vigende priser. Lagerne fra 1906 øvede ogsaa en skadelig indflydelse paa markedet. Afsætningen til Syd-Europa var, efter hovedforretningen ihost, heller ikke tilfredsstillende, da spekulanterne endnu sad inde med større lagere, der søgtes solgt bedst mulig, for at dække sig selv.

De dyre og vanskelige pengeforhold gjorde ikke stillingen bedre, priserne er derfor fortiden meget trykket, hertil kommer at der endnu lagres betydeligt i Norge, tildels ogsaa 1906 vare. Større partier er sendt til det sydlige Norge i kommission, og konkurrancen derfra med offerter, gjør ogsaa sit til at trykke priserne. I fastetiden bliver forretningen bedre i syden, det er imidlertid tvivlsomt om priserne vil blive bedret, grundet de store lagere.

Vestfinmarksfisken, der i begyndelsen af sæsonen opnaaede mk. 86 cif Hamburg, betales nu med mk. 74. Østfinmarksfisken begyndte med mk. 82, har nu liden interesse og betales med mk. 72.

Der har desværre iaar ogsaa forekommet flere differencer, idet varen ikke ved leveringen har været i overensstemmelse med kjøbekontrakten med hensyn til kvalitet og størrelse. Disse differencer kan undgaaes, dersom afladeren nøie paaser sortement og kvalitet under pakningen, at det er i overstemmelse med, hvad der er solgt. Under nedadgaaende konjunktur skal man være dobbelt paapasselig. Disse differencer paafører altid afladeren større og mindre tab, paa samme tid som man svækker tilliden til sit merke, og faar ubehageligheder, der er lige kjedelige for kjøber som sælger.

Al fisk er sælgelig; naar man derfor sælger den kvalitet og de størrelser man har, og leverer derefter, kan disse tab og ubehageligheder undgaaes helt.

6. Seihandelen i 1907.

Forretningerne i sei var meget variabelt ligesaa priserne. I begyndelsen af sæsonen var priserne for prima stor sei mk. 70—72, sekunda mk. 68—70, middels mk. 68—64 og smaa mk. 58—60, cif Hamburg, i august og september steg priserne nogle mark. Efterat de daarlige pengeforholde indtraadte, og alle Europas forretningsforhold led herunder, gik priserne for sei betydelig ned ligetil mk. 56—40 efter størrelse.

Ved en, jeg tør næsten kalde det ubesindig konkurrance, saavel i rundfisk som sei, blev priserne drevet op i en høide, som sikkerligen har bragt mange betydelige tab.

1908 begynder ikke godt, alt ligger nede, man skulde tro, at man ved sine indkjøb iaar viste mere tilbageholdenhed, og anlagde sine priser for fisken, der stod i forhold til udsigterne for det færdige produkt, udsigterne i 1908 kan ikke kaldes for lovende, forretningen kan derimod bringe skuffelser. Betalingsevnen er i aftagende, og særlig for seiens vedkommende har konsumenten paa grund af de høie priser været nødsaget til, at gaa over til billigere fødemidler, det samme kan man sige gjælder stokfisk og klipfisk.

Tysklands import og eksport af stokfisk og klipfisk.

	Import		Eksport	
Ialt	977 300	kilo	83 000	kilo
Norge	776 300	kilo	—	kilo
Holland	109 500	„	—	„
Østerrig-Ungarn	—	„	5 700	„
Sweits	—	„	64 100	„

7. Tranhandelen i 1907.

Dampmedicintranproduktionen i Norge i 1907 var endnu større end i 1906 og 1905 nemlig 40 800 tdr. mod 37 000 tdr. i 1906 og 36 294 tdr. i 1905.

Medicintran noteredes ved aarets begyndelse med mk. 65, paa grund af at fisket var smaat til medio mars steg priserne hurtig til mk. 96, efter den tid faldt priserne fort og stoppede først ved mk. 63, efterat torskefiskerierne var afsluttet steg prisen til mk. 70 pr. tønde.

Man fik det indtryk, at der nordover maatte være lagret betydelige partier damptran, da der saa senhøstes kom en større fallit i Aalesund troede andre eksportører, at nu vilde disse lagere komme paa markedet, og reducerede sine priser nedover til mk. 59 i løbet af nogle dage. Det viste sig imidlertid snart, at lagerne var betydelig overtakseret, konkursboets lager var kun ca. 1 400 tdr. og at disse ikke blev kastet ind paa markedet, de realiseredes underhaanden. Da nu lagerne overalt var smaa fik man et bevis for at selv en produktion, saa stor som i 1907, ikke havde nogen vanskelighed med at konsumeres og priserne steg atter, ved aarets slutning betaltes mk. 68.

Raa medicintran var det hele aar lidet efterspurgt i Hamburg, større partier af gammel tran blev søgt til forbrug inden industrien. Priserne var fra begyndelsen af januar til medio mars mk. 65—68, senere mk. 60—62.

Ogsaa omsætningen af medicinal, blank og brunblank var liden og betaltes med blank mk. 48—50, brunblank mk. 44—45.

Bruntran var knap det hele aar og betaltes ca. 20 pct. høiere end i 1906.

Priserne var i januar mk. 30, februar mk. 30—31, mars mk. 34—36, april mk. 34—35, mai—juni mk. 33—34, juli mk. 35, august m. 35—36, september mk. 35—36, oktober mk. 36—37, november m. 34—35, december mk. 33—35, ved aarets udgang mk. 35.

Japantran: fra januar til september var tilforselen meget liden og priserne steg fra mk. 28 til mk. 37, herved steg ogsaa priserne paa alle andre tekniske transorter. Fra september kom imidlertid store partier, der hurtig gik over i konsumen. I oktober og november bragte omtrent hver baad 20—30 000 kasser og priserne gik hurtig ned, hertil kom ogsaa at indenlandske og østerrigske kjøbere ikke modtog partier, der var kjøbt paa levering, men kastede dem ind paa Hamburgs marked.

Man skylder de store prisfald, der ved aarets slutning var kommet ned til mk. 26, de slet fordelte afladninger fra Japan i forbindelse med de vanskelige pengeforhold og den derved foraarsagede baisse i rapsolje, linolje, cottonolje etc.

Da tilførselen fra januar er meget mindre og udsigterne for vintertran er meget smaa, er der sandsynlighed for at priserne paa alle tekniske transorter vil stige.

Grønlandstran, newfoundlandstran og hvaltran var fra januar til oktober meget efterspurgt og til stigende priser. Fra oktober stoppede forretningen aldeles grundet de vanskelige pengeforhold. Lagerne af disse transorter er smaa, derfor er de nominelle prisnoteringer uforandret.

Priserne varierede i aarets løb for blank mk. 42—47 og for brunblank mk. 35—40 efter kvalitet.

Hamburgs indførsel:

		1907			1906	
Diverse lande		13 700	tdr.		11 669	tdr.
Amerika		23 700	„		8 781	„
Storbritanien		37 600	„		35 559	„
Spanien og Portugal		10 700	„		11 614	„
Danmark		8 000	„		7 095	„
Sverige		500	„		2 402	„
Norge		34 200	„		29 597	„
Japan	220 000 kasser =	76 600	„	180 000 ks. =	63 283	„
		205 000	tdr.		170 000	tdr.

Hamburgs lagere 31te december:

	1907		1906	
Bruntran	1 550	tdr.	1 850	tdr.
Blanktran	18 250	„	11 200	„
Damptran	1 280	„	880	„
Raa medicintran	120	„	320	„
	21 200	tdr.	14 250	tdr.

Den samlede indførsel bestod af følgende transorter:

	1907		1906	
Bruntran	6 000	tdr.	6 500	tdr.
Blanktran	192 900	„	156 200	„
Damptran	5 800	„	6 400	„
Raa medicintran	300	„	900	„
	205 000	tdr.	170 000	tdr.

Tysklands import og eksport af tran.

	Import	Eksport
Ialt	20 090 100 kilo	226 800 kilo
Norge	7 908 900 kilo	— kilo
Danmark	467 500 „	— „
Storbritanien	3 357 900 „	— „
Spanien	431 300 „	— „
Japan	5 625 400 „	— „
Britisk Amerika	760 100 „	— „
Amerika	534 500 „	— „
Østerrig-Ungarn	— „	44 100 „
Rusland i Europa	— „	123 900 „

Tysklands import og eksport af spek, hval, tranfedt etc.

	Import	Eksport
Ialt	280 000 kilo	700 kilo
Norge	152 400 kilo	— „
Storbritanien	111 500 „	— „

I forløbne aar har jeg foretaget et par reiser ind i landet, men saavel af hensyn til mit budget, som arbeidet hjemme maa disse reiser fordeles lidt efterhvert, eftersom min tid og budgettet tillader.

Det er mig en glæde at kunne meddele, at man mere og mere hjemme benytter sig af fiskeriagenten fra landets mest forskjellige kanter, min kundekreds stiger for hver maaned og har nu udviklet sig til en ganske betydelig korrespondance, der ogsaa i flere tilfælder ligger udenfor det egentlige arbeide i fiskerieksporten, imidlertid saalænge intet hermed forsømmes, og jeg kan være til tjeneste, er dette mig en fornøielse.

I forløbne aar stillede Trondhjems fiskeriselskab mig det fornødne antal kasser persetorsk til disposition for at søge denne vare indført paa det tyske marked. Saltet fisk kjender man ikke her, og naar det gjælder fødemidler er man overalt lige konservativ. Imidlertid er der gjort en liden begyndelse, jeg var tilfreds med det første resultat, og har indsendt min beretning herom til Trondhjem.

Der er nu et par firmaer, der fører denne vare, men endnu er det ikke kommet saa langt, at der kan blive tale om noget eksport, jeg har

det haab fremdeles, at kundekredsen skal øges lidt efter hvert, men indtil videre kan jeg ikke tilraade forsendelser af persetorsk.

Vor eksport af fiskekonserver til det tyske marked er ikke stor, rigtignok er tolden høi, men denne er ens for alle, og vore finere sorter er saa gode, at de bør kunne optage konkurrancen. Jeg har skaffet nogle fabriker agenter, saavel i Hamburg som indlandet, hvad der mangler er reklame, dette er en nødvendighed nutildags, vil man henlede de store masser paa en bestemt artikel.

Hamburg har mellem 7 og 800 eksportfirmaer og mange dygtige eksportagenter, men trods dette føres saa lidet norsk hermetik, at man nærmest maa kalde det for intet. Der gjøres nu ogsaa forsøg hermed, hidindtil er det kun ganske smaa ordres, imidlertid ved energisk arbeide og endel offer med prøver etc. vil dette ogsaa kunne udvikles, herfra arbeides jorden rundt og Hamburgs kjøbmænd er bekjendt for sin energi og dygtighed og er med overalt, hvor der er penge at tjene.

Hvad jeg ikke har kunnet imødekomme er de mange krav paa direkte forbindelser i indlandet for salg af salt sild, hvor eksport er desværre endnu ikke paa den høide, at dette lader sig gjøre. Det er de rene undtagelser, naar saa kan ske. Her foregaar jo en del cif salg, men under forbehold af besigtigelse ved ankomsten, kontant mod konnossement gaar ikke, og som tidligere i min beretning paapeget, har der været mange differencer. Ved refusioner i indlandet kunde det paaføre afskiberne uberegnelige tab, derfor kan jeg heller ikke tilraade disse forretninger. Forhaabentlig kommer vi engang saa langt, at vi ogsaa kan faa fast fodfæste paa de indenlandske markeder, det er ingen umulighed, det afhænger helt af os selv.

Jeg skylder ogsaa iaar at udtale min tak til d'herrer importører og mæglere for deres store imødekommenhed ved at tilstille mig sine beretninger til benyttelse ved udarbeidelsen af denne beretning.

Beretning
om vinter- og vaarfisket i Finmarkens amt i aaret 1907.

I Østfinmarken stødte lodden under land til meget forskjellige tider, flere steder alt i midten og slutten af februar, et par steder saa sent som midten af mai. Den forsvandt i begyndelsen af juni undtagen i Næsseby, Sydvaranger, Vardø, hvor den holdt sig under land til fiskets slut.

I Vestfinmarken stødte lodden under land i begyndelsen og midten af mars, et par steder først i begyndelsen af april. I enkelte vær merkedes ikke lodde. Den forsvandt i midten af mai undtagen i Loppen, hvor den holdt sig under land til fiskets slut.

I Østfinmarken blev større fisketyngde merket i de vestlige vær allerede i slutten af mars og første halvdel af april, i de østligste vær først i slutten af mai. Den forsvandt i første halvdel af juni. Enkelte steder merkedes den dog til fiskets slut.

I Vestfinmarken merkedes størst fisketyngde i 1ste halvdel af april, længst vest — i Loppen merkedes den alt i januar maaned. Den forsvandt i anden halvdel af mai, flere steder dog først i 2den halvdel af juni.

Efter de modtagne opgaver udgjorde antallet af de under fisket forulykkede fiskere 15.

Tælling af fiskere og baade fandt sted den 18de mai.

Nedenstaaende tabel viser fordelingen af fiskerne paa amtets forskjellige vær paa tællingsdagen:

Fiskevær	Mænd	Baade	Fiskende fra fartøi	Udlændinge
Loppen—Øksfjord	263	100	4	—
Hasvik	553	142	—	—
Galten	358	101	—	—
Medfjord	264	66	—	—
Hammerfest herred forøvrigt	254	93	—	—
Hammerfest by	77	14	—	—
Kvalsund	75	30	—	—

Fiskevær	Mænd	Baade	Fiskende fra fartøi	Udlændinge
Rolfsø	1 406	243	—	1
Ingø	1 730	395	—	1
Hjelmsø	1 064	251	8	—
Maasø	162	63	—	—
Gjæsvær	1 036	246	—	—
Skarsvaag	126	36	—	—
Honningsvaagene	1 834	306	—	4
Kjelvik	650	186	—	5
Lebesby	178	58	—	—
Kjøllefjord	322	104	—	1
Mehavn	2 468	434	—	—
Gamvik	734	181	—	15
Finkongkjeilen	943	282	45	9
Berlevaag	1 260	251	—	21
Baadsfjord	67	16	—	1
Syltefjord	6	2	—	—
Havningberg	59	20	—	7
Vardø by og landdistrikt	224	73	212	—
Kiberg	132	43	—	18
Nordvaranger	45	16	—	—
Næsseby	74	27	—	—
Gr. Jakobselv	33	10	—	—
Sydvaranger forøvrigt	62	24	—	—
Ialt	16 459	3 813	269	83

Af disse var udrustede med:

garn	18	mand og		9	baade
line	812	—	„	239	—
dybsagn	284	—	„	78	—
forskjellige redskaber	15 345	—	„	3 487	—

De paa tællingsdagen i Finmarken værende fiskere og baade var fra:

Hjemsted	Mænd	Baade	Hjemsted	Mænd	Baade
Bergen	18	2	Kristianssund	65	11
Florø	—	1	Trondhjem	14	—
Aalesund	39	6	Bodø	19	6

Hjemsted	Mænd	Baade
Tromsø	222	50
Hammerfest	57	12
Vardø	136	43
Vadsø	82	19
Søndre Søndmør	16	1
Trondhjems stifts landdistrikt	46	8
Bindalen	35	5
Brønnø	54	8
Vegø	12	2
Tjøtta og Vivelsted	47	11
Alstahaug og Stamnes	78	18
Herø	76	16
Vefsen	29	7
Hatfjelddalen	1	—
Nesne og Dønnes	31	4
Hemnes og Korgen	13	3
Mo	6	2
Lurø og Trænen	15	3
Rødø og Melø	60	11
Gildeskaal	69	16
Beieren	14	3
Skjærstad	7	—
Saltdalen	15	3
Bodø landsogn	16	—
Kjerringø	1	1
Folden	41	5
Steigen, Ledingen	54	12
Hammerø	77	17
Tysfjorden	116	15
Ofoten	147	24
Lødingen og Hol	300	42
Vaagan og Gimsø	154	32
Borge og Valberg	126	23
Buksnes og Hol	191	35
Flakstad og Moskenes	28	4
Værø og Røst	27	6
Hadsel	540	67
Øksnes og Langnes	135	22
Bø og Malnes	42	5
Dverberg og Andenes	163	37
Sortland	183	31
Narvik	2	—
Kvædfjord	237	48
Trondenes og Sand	726	116
Berg og Torsken	189	31
Tranø, Dyrø og Sørreisen	924	169
Maalselven, Bardo	112	11
Astafjord og Salangen	1 218	197
Lenvik og Hillesø	786	132
Balsfjord og Malangen	702	128
Tromsøsundet	439	68
Karlsø	361	64
Lyngen og Sørfjorden	992	216
Skjærvø, Nordre Reisen og Kvænangen	962	194
Loppen og Øksfjord	313	111
Hasvik	266	78
Alten og Kaafjord	138	26
Talvik	445	106
Hammerfest landsogn	404	136
Kvalsund	269	81
Maasø	520	244
Kjelvik	476	195
Kistrand	415	106
Karasjok	9	—
Lebesby og Kjøllefjord	401	133
Tanen og Gamvik	774	351
Næsseby og Polmak	115	36
Nordvaranger	137	35
Sydvaranger	166	50
Vardø landsogn	261	89
Sverige	2	—
Finland	26	—
Rusland	55	13
Ialt	16 459	3 813

Det tilsvarende antal fiskere og baade paa tællingsdagen i de 5 foregaaende aar var:

i 1902	11 638 mænd	(hvoraf 127 udlændinge)	med 3 158	baade
i 1903[1]......	8 206 „	— 162 —	„ 2 217	—
i 1904	13 243 „	— 129 —	„ 3 323	—
i 1905	16 230 „	— 150 —	„ 4 079	—
i 1906	16 639 „	— 312 —	„ 4 596	—

Over de i Finmarkens fiskevær paa tællingsdagen værende kjøbefartøier meddeles saadan fortegnelse:

Stedernes navn	Antal	Drægtighed i tons	Samlet besætning, føreren iberegnet
A. Efter hjemsted.			
Hardanger	9	445	46
Haugesund	1	134	12
Bergen	29	1 952	188
Aalesund	5	259	25
Kristiansund	67	3 478	348
Trondhjem	6	247	26
Tromsø	15	832.6	75
Hammerfest	6	164	24
Indherred	2	91	10
Fosen	5	217.37	23
Namdalen	1	33	4
Helgeland	6	301	29
Salten	6	217	28
Lofoten og Vesteraalen	4	109	13
Senjen og Tromsø	26	917	113
Finmarkens landdistrikt	11	461	36
Rusland	33	1 668	160
Ialt	232	11 525.97	1 160
B. Efter fiskevær.			
Hasvik	5	222	26
Galten	11	368.37	34
Medfjord	3	139	12
Rolfsø	39	1 873	192

[1]) Kobbeaaret.

Stedernes navn	Antal	Drægtighed i tons	Samlet besætning, føreren iberegnet
Ingø	25	1 286	129
Hjelmsø	11	430	45
Maasø	4	119	13
Gjæsvær	23	1 210.6	123
Skarsvaag	2	120	11
Honningsvaagene	27	1 402	140
Kjelvik	9	381	42
Kjøllefjord	1	38	4
Mehavn	53	2 783	268
Gamvik	7	355	36
Finkongkjeilen	6	574	50
Berlevaag	6	225	35
Ialt	232	11 525.97	1 160

I de anførte opgaver er medtaget de fartøier, som med fuld last havde forladt Finmarken, før tællingen fandt sted.

Med hensyn til den samlede deltagelse i fisket henvises til efterstaaende tabel, som indeholder oplysning om antallet af fiskere og baade samt skøiter og dampskibe, der for kortere eller længere del tog del i loddefisket i de forskjellige vær:

Fiskevær	Mænd	Baade, skøiter og dampskibe
Talvik	300	170
Loppen og Øksfjord	362	133
Hasvik	1 236	304
Galten	1 092	235
Medfjord	576	152
Hammerfest herred	394	127
Kvalsund herred	122	51
Hammerfest by	237	53
Rolfsø	1 836	319
Ingø	1 730	395
Hjelmsø	1 226	277
Maasø	191	75

Fiskevær	Mænd	Baade, skøiter og dampskibe
Gjæsvær	1 359	319
Skarsvaag	163	48
Kjelvik	750	207
Honningsvaagene	3 000	634
Kistrand	43	17
Lebesby	474	140
Kjøllefjord	648	205
Mehavn	3 092	583
Gamvik	1 002	219
Finkongkjeilen	1 179	256
Tanen indre distrikt	544	168
Berlevaag	2 051	470
Baadsfjord	773	152
Syltefjord	12	4
Havningberg	167	46
Vardø	3 455	682
Kiberg	577	178
Nordvaranger	153	52
Vadsø	147	37
Næsseby	90	30
Gr. Jakobselv	43	14
Sydvaranger herred iøvrigt	67	25
Ialt[1])	29 091	6 777
Heraf benyttede:		
alene garn	321	146
„ line	2 236	484
„ snøre (dybsagn)	607	146
baade garn og andre redskaber	5 639	1 496
„ line og snøre (dybsagn)	20 288	4 505
	29 091	6 777

Til fangstbaade benyttedes doryer.

[1]) Endel fiskere, der under fisket har forladt et vær for at fortsætte i et andet, er tællet to eller flere gange, saa det virkelige maksimumstal ligger nærmere de 16 459 mænd, der var tilstede den 18de mai.

Følgende tabel indeholder fortegnelse over de under fisket i de forskjellige vær fremmødte kjøbefartøier:

Fiskevær	Antal	Drægtighed i tons	Besætning, føreren iberegnet
Loppen og Øksfjord	2	70	7
Hasvik	14	712	84
Galten	25	1 330	151
Medfjord	9	515	53
Hammerfest by	33	1 300	165
Rolfsø	50	2 610	266
Ingø	25	1 286	129
Hjelmsø	16	628	69
Gjæsvær	28	1 468	147
Skarsvaag	2	120	13
Kjelvig	12	374	59
Honningsvaagene	42	2 400	210
Kjøllefjord	7	289	27
Mehavn	78	3 444.57	374
Gamvik	7	355	36
Finkongkjeilen	10	870	79
Berlevaag	12	480	70
Baadsfjord	14	854	88
Havningberg	4	240	21
Vardø	53	3 227	310
Kiberg	7	434.18	38
Nordvaranger	1	5	5
Vadsø	9	450	45
Ialt	460	23 461.75	2 446

Forskjellen mellem dette antal 460 og det ved tællingen den 18de mai fremkomne (232) skriver sig dels fra, at mange fartøier ankom efter tællingsdagen 18de mai og dels fra, at endel flyttede efter fiskets gang og saaledes har ligget i flere end et vær, hvorved de er blevet talt paa mere end et sted.

Politiopsyn førtes av vedkommende lensmænd og særskilt ansatte opsynsbetjente. Fra 29de april til 2den juli holdtes desuden ekstraordinært opsyn (dampskib m. v.).

Ordenen under fisket var god.

Der opgives udfærdiget 41 mulktforelæg, nemlig henholdsvis 6, 4,

2, 21 og 1 for overtrædelse af fiskeriloven af 3die august 1897, dens §§ 4, 15, 19, 26 og 45 & 46, samt 7 for ulovlig handel.

Driftsmaaden var den samme som tidligere; antallet af dæksbaade og motorfartøier tiltager.

Priserne paa raaproduktet varierede mellem:

kr. 0.10— 0.13½ pr. kg. sløiet torsk.
„ 9.50—13.00 - 1 hl. lever.
„ 5.00—22.00 - 1 „ rogn.
„ 0.10— 0.83 - 100 stk. fiskehoveder.

Af den fangede torsk kan regnes fra 770—1 200 kg. paa 1 hl. lever.

Efter de fra lensmænd og opsynsbetjente modtagne opgaver er der under dette vinter- og vaarfiske opfisket nedenstaaende mængde torsk, hyse og kveite m. v. beregnet i kg. samt lever og rogn beregnet i hl., ligesom der opgives solgt nedenstaaende antal fiskehoveder:

Distrikt	Torsk kg.	Hyse kg.	Kveite m. v. kg.	Lever hl.	Rogn hl.	Hoveder stk.
Talvik	94 000	4 000	246 500	94	—	—
Loppen og Øksfjord	400 000	15 000	78 000	462	40	—
Alten sorenskriveri	494 000	19 000	324 500	556	40	—
Hasvik	1 390 000	22 000	155 000	1 336	444	400 000
Galten	1 317 000	1 000	58 700	1 524	35	80 000
Medfjord	772 000	12 000	44 000	886	—	90 000
Hammerfest herred	220 000	3 000	20 000	244	28	—
Hammerfest by	165 000	—	6 000	181	—	—
Kvalsund herred	44 000	—	3 000	46	—	—
Rolfsø	2 565 000	72 000	62 400	2 864	—	860 000
Ingø	3 818 000	6 000	180 000	4 019	—	2 000 000
Hjelmsø	1 395 000	43 000	78 800	1 404	—	400 000
Maasø	495 000	120 000	90 000	535	55	50 000
Gjæsvær	2 380 000	81 000	106 000	2 556	—	500 000
Skarsvaag	289 500	500	1 000	288	—	160 000
Kjelvik	870 400	36 700	6 300	817	—	50 000
Honningsvaagene	2 198 000	50 000	765 000	2 460	—	2 000 000
Kistrand	40 000	—	—	32	6	—
Hammerf. sorenskriveri	17 958 900	447 200	1 576 200	19 192	568	6 590 000
Lebesby	200 000	8 000	10 000	205	—	70 000
Kjøllefjord	1 068 400	14 000	12 400	1 340	5	50 000
Mehavn	6 581 000	52 000	193 000	6 850	—	1 970 000
Gamvik	2 100 000	35 000	111 900	2 529	—	666 000
Finkongkjeilen	1 810 000	40 000	24 000	1 984	—	—

Distrikt	Torsk kg.	Hyse kg.	Kveite m. v. kg.	Lever hl.	Rogn hl.	Hoveder stk.
Tana, indre distrikt	154 000	2 500	1 500	195	3	20 000
Berlevaag	3 530 000	25 000	146 000	3 900	—	700 000
Næsseby	60 000	2 000	—	67	—	20 000
Tanen sorenskriveri	15 503 400	178 500	498 800	17 070	8	3 496 000
Baadsfjord	895 400	7 700	43 900	1 084	—	100 000
Syltefjord	49 000	—	—	61	—	15 000
Havningberg	144 000	53 000	13 700	233	—	40 000
Vardø	2 943 028	349 380	114 600	3 481.5	—	1 170 000
Kiberg	1 030 000	10 000	6 000	1 152	—	50 000
Vardø sorenskriveri	5 061 428	420 080	178 200	6 011.5	—	1 375 000
Vadsø by	369 200	18 000	—	406	—	141 420
Nordvaranger	117 700	3 700	4 050	114	—	—
Gr. Jakobselv	54 320	—	2 550	39	—	—
Sydvaranger forøvrigt	25 250	1 800	1 350	29.5	—	25 000
Varanger sorenskriveri	566 470	23 500	7 950	588.5	—	166 420
Finmarkens amt	39 584 198	1 088 280	2 585 650	43 418	616	11 627 420

Af det anførte antal torsk og hyse skal der være forbrugt under fisket omkring 580 798 kg., hvoraf 425 798 kg. torsk.

Ifølge de statistiske opgaver er af det anførte kvantum torsk opfisket med:

garn	2 426 400	kg.
line	14 772 270	„
snøre	12 829 500	„
baade med line og snøre	3 530 000	„
baade med garn og andre redskaber	6 026 028	„
	39 584 198	kg.

Fiskets samlede udbytte er med fradrag af, hvad der er forbrugt under fisket, i de indkomne opgaver over det samlede udbytte af vinter- og vaarfisket beregnet til følgende beløb:

For Alten sorenskriveri:

Talvik herred	kr.	40 115.00		
Loppen og Øksfjord	„	58 865.00	kr.	98 980.00

For Hammerfest sorenskriveri:

Hasvik herred	kr.	202 554.00		

Hammerfest herred:			
Galten	kr. 185 767.00		
Medfjord	„ 111 460.00		
Herredet forøvrigt	„ 38 480.00	kr. 335 707.00	
Kvalsund herred		„ 6 230.00	
Hammerfest by		„ 22 480.00	
Maasø herred:			
Rolfsø	kr. 374 506.00		
Ingø	„ 562 549.00		
Hjelmsø	„ 199 803.00		
Gjæsvær	„ 318 305.00		
Herredet forøvrigt	„ 85 980.00	„ 1 541 143.00	
Kjelvik herred:			
Skarsvaag	kr. 37 396.25		
Kjelvik	„ 115 526.00		
Herredet forøvrigt	„ 375 360.00	„ 528 282.25	
Kistrand herred		„ 4 400.00	„ 2 640 796.25
For Tanen sorenskriveri:			
Lebesby herred:			
Kjøllefjord	kr. 137 068.00		
Herredet forøvrigt	„ 63 560.00	„ 200 628.00	
Tanen herred:			
Mehavn	kr. 878 620.00		
Gamvik	„ 290 082.00		
Finkongkjeilen	„ 302 680.00		
Berlevaag	„ 491 800.00		
Herredet forøvrigt	„ 16 270.00	„ 1 979 452.00	
Næsseby herred		„ 11 920.00	„ 2 192 000.00
For Vardø sorenskriveri:			
Baadsfjord		kr. 122 203.00	
Syltefjord		„ 6 527.50	
Havningberg		„ 26 570.00	
Kiberg		„ 141 556.00	
Vardø by samt herredet forøvrigt		„ 471 167.00	„ 768 023.50
For Varanger sorenskriveri:			
Nordvaranger herred		kr. 18 909.50	
Vadsø by		„ 82 332.00	
Gr. Jakobselv		„ 6 162.00	
Sydvaranger herred forøvrigt		„ 5 112.50	„ 112 516.00
		Ialt	kr. 5 812 315.75

De tilsvarende tal var:

i 1902	kr.	2 460 744.30
i 1903	„	2 100 419.00
i 1904	„	4 131 569.90
i 1905	„	5 324 895.34
i 1906	„	4 764 226.55

Da fiskernes antal udgjorde 29 091[1]) har altsaa gjennemsnitslotten pr. mand udgjort .... kr. 199.80

mod i 1902	„	146.23
i 1903	„	152.00
i 1904	„	217.69
i 1905	„	219.65
i 1906	„	176.13

Med hensyn til den gjennemsnitlige og høieste mandslot i de forskjellige opsynsdistrikter stiller forholdet sig saaledes:

Opsynsdistrikt	Gjennemsnitslot	Høieste lot	Opsynsdistrikt	Gjennemsnitslot	Høieste lot
Talvik	133	170	Lebesby	160	500
Loppen og Øksfjord	160	500	Mehavn	530	800
Hasvik	160	450	Gamvik	400	600
Galten	200	500	Finkongkjeilen	250	700
Medfjord	250	500	Berlevaag	320	600
Hammerfest herred	98	200	Tanen, indre	60	300
Kvalsund	50	200	Næsseby	130	200
Hammerfest by	150	250	Baadsfjord	288	450
Rolfsø	200	450	Syltefjord	200	450
Ingø	200	500	Havningberg	250	500
Hjelmsø	190	400	Vardø	234	500
Gjæsvær ikke oplyst	—	—	Kiberg	245	500
Maasø	200	350	Vardø herred forøvrigt	19.17	30
Skarsvaag	231	450	Nordvaranger	123.50	375
Kjelvik	300	550	Vadsø	560	1000
Honningsvaagene	250	500	Gr. Jakobselv	143.30	200
Kistrand	100	120	Sydvaranger herred forøvrigt	76	120
Kjollefjord	185	500			

[1]) Se anmerkning side 6.

Af det anførte opfiskede kvantum torsk er ifølge opgaverne virket til rundfisk, rotskjær og russefisk samt klipfisk:

Herreder	Rundfisk kg.	Rotskjær og russefisk kg.	Klipfisk kg.
Loppen og Øksfjord	159 000	67 000	161 000
Talvik	20 000	35 000	10 000
Alten sorenskriveri	179 000	102 000	171 000
Hasvik	581 700	51 000	699 300
Hammerfest herred	870 000	21 000	1 397 000
Kvalsund	15 000	1 000	27 000
Hammerfest by	126 000	5 000	18 000
Maasø	4 767 000	419 000	5 398 000
Kjelvik	2 065 400	188 900	1 078 600
Kistrand	36 000	—	—
Hammerfest sorenskriveri	8 461 100	685 900	8 617 900
Lebesby	1 045 500	29 400	176 500
Næsseby	50 000	—	—
Tanen	7 445 100	1 262 200	5 411 700
Tanen sorenskriveri	8 540 600	1 291 600	5 588 200
Vardø sorenskriveri	2 650 900	1 158 400	1 199 100
Vadsø by	150 700	202 900	—
Nordvaranger	101 500	—	—
Sydvaranger	14 300	43 300	—
Varanger sorenskriveri	266 500	246 200	—
Ialt	20 098 100	3 484 100	15 576 200

Tilsammen 39 158 400 kg.

Fisken antages gjennemsnitlig af hvert 100 stkr. torsk at have givet 52 kg. rundfisk og 95 kg. klipfisk.

Af dampmedicintran opgives tilvirket:

i Loppen og Øksfjord	48	hl.
i Hasvik	289	„
i Galten	235	„
i Medfjord	269	„
i Hammerfest herred	40	„
i Rolfsø	1 052	„

i Ingø	1 430	hl.
i Hjelmsø	307	„
i Gjæsvær	737	„
i Maasø	30	„
i Skarsvaag	80	„
i Kjelvik	454	„
i Honningsvaagene	769	„
i Kjøllefjord	465	„
i Lebesby	109	„
i Mehavn	2 002	„
i Gamvik	299	„
i Finkongkjeilen	164	„
i Berlevaag	1 073	„
i Tanen, indre	28	„
i Baadsfjord	477	„
i Syltefjord	22	„
i Havningberg	95	„
i Vardø	1 580	„
i Kiberg	330	„
i Vadsø	150	„
Ialt	12 534	hl.

Finmarkens amt den 17de oktober 1907.

Ulve,
kst.

Beretning

om Finmarkens amts sommer- og høstfiske samt haakjærringfangsten og øvrige ishavsekspeditioner m. v. i aaret 1907.

A. Sommer- og høstfisket efter torsk, sei m. v.

Efter sammendrag af de fra lensmændene indkomne opgaver er der i sommeren og høsten 1907 opfisket:

a.	Torsk, sei, kveite, flyndre, hyse, uer m. v. solgt i raa eller saltet tilstand til russerne for 15 888 matter mel (matten veier ca. 144 kg.), som efter dets pris ved salg til almuen er ansat til	kr.	366 115.00
b.	176 900 kg. rotskjær, som angives udbragt til	„	105 815.00
c.	110 080 kg. sei af alle størrelser	„	47 377.00
d.	Forskjellige fiskevarer, saasom torsk, hyse, sei m. v., solgt i raa tilstand til de norske handelsmænd eller til russerne mod penge eller andre varer end mel, rundfisk og titling fra høstfisket, uer, laks fanget ved kysten m. v. udbragt til en pengeværdi af....	„	914 151.09
e.	10 288 hl. lever, udbragt til	„	107 743.50
	Tilsammen	kr.	1 541 201.59

Den tilsvarende sum var i 1906 kr. 1 257 831.15, i 1905 kr. 1 107 672.50, i 1904 kr. 1 113 750.00, i 1903 kr. 1 354 858.00 og i 1902 kr. 2 159 635.00.

Fra de forskjellige distrikter inden amtet stiller udbyttet af dette fiske sig saaledes, som efterstaaende tabel viser:

Distrikt.	a. Raafisk			b. Rotskjær			c. Tørret	
	Antal matter mel	Pris pr. matte	Værdi	Antal kg.	Pris pr. 20 kg.	Værdi	Antal kg.	Pris pr. 20 kg.
		Kr.	Kr.			Kr.		Kr.
Alten	—	—	—	—	—	—	—	—
Talvik	250	20.00	5 000.00	9 400	14.00	6 580.00	14 500	10.00
Loppen & Øksfjord	2 230	25.00	55 750.00	5 000	12.50	3 125.00	5 000	9.00
Hasvik	1 918	24.00	46 032.00	16 000	11.00	8 800.00	25 000	9.00
Kvalsund	1 035	24.00	24 840.00	2 000	12.00	1 200.00	18 000	8.50
Hammerfest herred	1 869	24.00	44 856.00	2 300	14.00	1 610.00	2 900	10.00
Hammerfest by	1 113	24.00	26 712.00	2 000	14.00	1 400.00	5 000	10.00
Maasø	3 400	21.00	71 400.00	130 000	12.00	78 000.00	30 000	8.00
Kjelvik	—	—	—	—	—	—	—	—
Kistrand	40	20.00	800.00	400	10.00	200.00	700	7.00
Lebesby & Kjøllefjord	1 000	24.00	24 000.00	8 000	10.00	4 000.00	1 000	5.00
Berlevaag	130	23.50	3 055.00	—	—	—	—	—
Tanen herred forøvrigt	410	23.00	9 430.00	1 800	10.00	900.00	—	—
Nesseby	300	23.33	7 000.00	—	—	—	4 500	7.00
Sydvaranger	987	20.00	19 740.00	—	—	—	—	—
Nordvaranger	898	23.00	20 654.00	—	—	—	3 480	5.50
Vadsø by	273	22.00	6 006.00	—	—	—	—	—
Kiberg	35	24.00	840.00	—	—	—	—	—
Vardø herred forøvrigt	—	—	—	—	—	—	—	—
Vardø by	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	15 888	—	366 115.00	176 900	—	105 815.00	110 080	—

sei Værdi	d. Forskjellige fiskesorter (se foran litr. d) værdi	Heraf laks og sjoorret Antal kg.	Værdi	e. Lever Antal hl.	Pris pr. hl.	Værdi	Ialt
Kr.	Kr.		Kr.		Kr.	Kr.	Kr.
—	—	—	—	—	—	—	—
7 250.00	25 600.00	3 400	3 400.00	230	10.00	2 300.00	46 730.00
2 250 00	50 750.00	4 420	4 420.00	535	10.00	5 350.00	117 225.00
11 250.00	35 000.00	8 873	7 542.00	1 060	10.00	10 600.00	111 682.00
7 650.00	5 400.00	250	200 00	250	10.00	2 500.00	41 590.00
1 450.00	27 793.00	800	700.00	1 084	10.00	10 840.00	86 549.00
2 500.00	10 000.00	1 000	1 000.00	469	10.00	4 690.00	45 302.00
12 000.00	135 000.00	10 000	8 000.00	1 700	10.00	17 000.00	313 400.00
—	94 200.00	2 000	2 000.00	700	10.00	7 000.00	101 200.00
245.00	5 433.64	1 416	1 023.24	15	8.00	120.00	6 798 64
250.00	12 000.00	902	886.60	500	10.00	5 000.00	45 250.00
—	34 120.00	—	—	200	9.00	1 800.00	38 975.00
—	54 600.00	12 000	10 800.00	520	10.00	5 200.00	70 130.00
1 575.00	2 025.00	2 000	2 000.00	50	10.00	500.00	11 100.00
—	14 550.00	13 347	11 250.00	141	12.00	1 692.00	35 982.00
957.00	26 872.00	3 610	3 176.80	398	9.00	3 582.00	52 065.00
—	33 722.00	—	—	191	10.00	1 910.00	41 638.00
—	26 220.00	—	—	195	12.00	2 340.00	29 400.00
—	35 782.00	—	—	316	10.00	3 160.00	38 942.00
—	285 083.45	—	—	1 734	12.75	22 159.50	307 242.95
47 377.00	914 151.09	64 018	56 398.64	10 288	—	107 743.50	1 541 201.59

Med hensyn til deltagerne i sommer- og høstfisket for 1907 henvises til nedenstaaende tabel, der tillige udviser gjennemsnitslot og høieste lot i de forskjellige distrikter:

Distrikt	Deltagere: Ialt mænd	Deltagere: Heraf ikke hjemmehørende i distriktet	Gjennemsnitslot: For hjemmehørende	Gjennemsnitslot: For fremmede	Høieste lot: For hjemmehørende	Høieste lot: For fremmede
			Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Talvik herred	530	50	60.00	20.00	180.00	50.00
Loppen & Øksfjord herred	645	425	200.00	150.00	600.00	400.00
Altens sorenskriveri	1 175	475				
Hasvik herred	850	665	130.00	110.00	1000.00	300.00
Kvalsund herred	345	10	122.00	72.00	272.00	100.00
Hammerfest herred	623	243	164.00	100.00	360.00	210.00
Hammerfest by	370	325	200.00	112.00	240.00	300.00
Maasø herred	1 107	560	400.00	200.00	800.00	400.00
Kjelvik herred	350	100	250.00	200.00	350.00	300.00
Kistrand herred	430	—	16.00	—	30.00	—
Hammerfest sorenskriveri	4 075	1 903				
Lebesby & Kjøllefjord herred	500	300	50.00	100.00	200.00	400.00
Berlevaag i Tanen herred	225	25	175.00	175.00	—	—
Tanen herred forøvrigt	479	135	100.00	120.00	150.00	200.00
Nesseby herred	150	—	70.00	—	100.00	—
Tanen sorenskriveri	1 354	460				
Sydvaranger herred	314	—	114.00	—	160.00	—
Nordvaranger herred	346	22	160.00	110.00	320.00	180.00
Vadsø by	177	—	235.00	—	400.00	—
Varanger sorenskriveri	837	22				
Kiberg i Vardø herred	511	405	125.00	40.00	250.00	100.00
Vardø herred forøvrigt	104	12	374.00	—	500.00	—
Vardø by	600	240	647.66	444.28	1000.00	650.00
Vardø sorenskriveri	1 215	657				
Finmarkens amt 1907	8 656	3 517				
1906	8 398	3 401				
1905	9 234	3 987				
1904	9 643	4 325				
1903	9 602	4 239				

Russiske fiskere har ikke deltaget i sommerfisket for 1907 paa andre steder end i Kiberg med 1 baad og 3 mand og i Havningberg med 1 baad og 2 mand. I Kiberg var fangsten ca. 3 000 kg. til værdi ca. kr. 400, i Havningberg angivelig ca. 1200 kg., der angives sendt til Rusland.

Den gjennemsnitlige mandslot under sommerfisket udgjorde for hjemmefolket kr. 189.09 og for fremmede kr. 139.52.

I tuskhandelen med russerne betaltes 20 kg. rugmel med fra 5—15 kg. stor kveite, fra 9—30 kg. smaa kveite, fra 15—40 kg. torsk og uer, fra 20—40 kg. flyndre, fra 20—45 kg. hyse og fra 18—45 kg. sei.

De varierende priser beror væsentlig paa fiskens størrelse samt paa antallet af de fremmødte kjøbefartøier paa hvert enkelt sted.

Russerne har i 1907 som i de foregaaende aar kjøbt fisk i stor udstrækning mod kontanter. I Vardø by og herred foregik omtrent al russehandel pr. kontant.

Under dette fiske forulykkede 15 mand, hvoraf 5 i Vardø, 2 i Vadsø og 2 i Hammerfest samt 5 i Maasø herred og 1 i Kiberg i Vardø herred.

B. Sildefisket.

Fedsildfiske foregik i aaret 1907 i Bergsfjord og Øksfjord i Loppen. Øksfjord herred, samt i Bugøfjord i Sydvaranger herred. Det førstnævnte sted dreves fisket, der foregik væsentlig i oktober maaned, af 260 mand, fordelt paa 10 notlag og 40 garnlag; der blev optisket ialt 12 000 hl. til en værdi af ca. 36 000 kr. I Bugøfjord optiskedes af 20 mand (2 notlag) i slutten af september ca. 500 hl. til værdi ca. 3 000 kr.

Vaarsildfiske og storsildfiske foregik ikke i amtet i 1907.

Af andre sildfiskerier fandt der fra slutten af september til aarets udgang i Talvik sted et noksaa godt fiske (blandingssild), saavel med noter som garn. Men udbyttet blev paa grund af manglende afsætning yderst ringe. Angivelig tilvirkedes til handelsvare ca. 2 500 tønder; resten benyttedes til husbrug samt til agnsild. Værdien af dette fiske angives til ca. 22 000 kr. I Hammerfest herred optiskedes i slutten af aaret ca. 3 000 hl. til værdi ca. 4 000 kr. og i Kvalsund herred ligeledes ca. 1 000 hl. til værdi ca. 1 500 kr. I Alten foregik et ganske ubetydeligt garnfiske.

Endelig maa nævnes, at der i mai og juni blev taget en hel del agnsild i Talvik, Loppen & Øksfjord, Lebesby og Sydvaranger herreder til værdi henholdsvis kr. 13 000, 122 160, 60 000 og 300.

C. Haakjærringfisket.

Deltagelsen i og udbyttet af dette fiske vil erfares af nedenstaaende tabel, der tillige viser værdien efter den for mandskabets part bestemte pris:

Hjemsted	Baade		Fartøier			Opfisket lever	Værdi
	Antal	Besætning	Antal	Drægtighed tons	Besætning	hl.	kr.
Loppen & Øksfjord........	—	—	1	15.00	4	28.00	280.00
Hammerfest by	—	—	1	20.35	5	192.00	1 920.00
Berlevaag	1	4	—	—	—	70.00	700.00
Vardø by.................	—	—	14	169.00	54	1 967.00	23 604.00
Ialt	1	4	16	204.35	63	2 257.00	26 504.00
mod i 1906	2	8	25	326.35	107	3 990.50	42 735.00
— i 1905	11	36	27	355.69	111	5 815.00	67 504.00
— i 1904	7	28	29	378.00	120	6 802.00	79 538.00
— i 1903	9	36	28	—	114	3 486.00	62 508.00

I Berlevaag tillagde baaden alt, hvorfor den tog halvparten af udbyttet, mens den anden halvpart deltes, mellem de 4 mand.

Fartøiernes udbytte fordeltes saaledes:

I Loppen & Øksfjord .... rederiet 2 mandslotter.
I Hammerfest................ — $^2/_3$, mandskabet $^1/_3$ til fordeling.
I Vardø.................... — $^1/_3$, — $^2/_3$ —

I Vardø holdt mandskabet selv kosten.

Den gjennemsnitlige mandslot anslaaes til kr. 47 for Loppen, for Hammerfest til kr. 128, for Berlevaag til kr. 87.50 og for Vardø til kr. 291.40. Det bemerkes, at gjennemsnitslotten er beregnet af bruttoudbyttet.

Fangsten dreves fra Loppen paa Sørøhavet og Loppehavet, forøvrigt paa de norske banker udenfor Finmarkskysten samt under Spitsbergen.

Fangstredskabet var den almindelige haakjærringjuks med spil.

Under fisket forulykkede 3 mand fra Loppen.

D. Fangst efter hvalros, kobbe m. v. i polaregnene.

Denne fangst dreves i 1907 fra Hammerfest by med 32 fartøier, drægtighed 1 347.56 tons, besætning 333 mand, fra Vardø by med 8

fartøier, drægtighed 396 tons, besætning 85 mand, og fra Vadsø med 1 fartøi, drægtighed 48 tons, besætning 10 mand.

Udbyttet udgjør efter de for mandskabets part betalte priser:

For Hammerfest	kr.	252 708.83
„ Vardø	„	74 624.00
„ Vadsø	„	1 050.00
	Ialt kr.	328 382.83

mod i 1906 kr. 169 848.73.

Udbyttet fordeltes saaledes, at rederiet for fartøi og udrustning tog 2/3, mens mandskabet fik 1/3 til deling.

Den gjennemsnitlige mandslot udgjorde for Hammerfest kr. 252.96, for Vardø kr. 292.64 og for Vadsø kr. 35.

Fangsten, der fra Hammerfest dreves ved Østisen, Vestisen, Hvidesjøen, Karihavet, Nordisen, Novaja Semlja og Spitsbergen, fra Vardø imellem Spitsbergen og Novaja Semlja og fra Vadsø ved Østisen, gav et udbytte af tilsammen 246 hvalros, hvoraf 1 levende, 41 710 kobber, 3 hvidfisk, 154 bjørne, hvoraf 6 levende, 12 rensdyr, 26 graasæl samt 143.5 kg. dun.

Nedenstaaende tabel udviser det i handelen komne bruttoudbytte af amtets fiskerier, ekspeditioner til ishavet m. v. i aarene 1898—1907:

	1907 1 000 kr.	1906 1 000 kr.	1905 1 000 kr.	1904 1 000 kr.	1903 1 000 kr.	1902 1 000 kr.	1901 1 000 kr.	1900 1 000 kr.	1899 1 000 kr.	1898 1 000 kr.
Vinter- og vaarfisket ..	5812.3	4764.2	5324.8	4131.5	2100.4	2460.7	2185.1	4441.0	2684.0	1881.6
Sommer- og høstfisket ..	1499.6	1257.8	1107.6	1113.7	1354.8	2349.7	1944.5	1596.6	1469.0	1381.8
Fedsildfisket.	39.0	—	—	10.3	88.1	73.2	32.0	0.9	7.0	1119.7
Vaarsildfisket m. v. og agnsildfisket ...	227.9	83.0	2.0	13.8	83.5	15.0	48.0	70.7	24.0	74.0
Haakjærringfisket	26.5	42.7	67.5	79.5	62.5	35.6	27.9	40.2	49.2	71.7
Ishavsekspeditioner	328.4	169.8	240.2	160.6	214.7	262.5	134.3	148.3	78.5	153.3
Hvalfangsten	—	—	—	594.0	607.3	1069.0	503.5	498.0	712.0	1286.6
	7933.7	6317.5	6742.1	6103.4	4511.3	6265.7	4875.3	6495.7	5024.6	4468.8

Finmarkens amt, 23de juni 1908.

Urbye.

Sildefisket ved Shetland 1907.

(Beretning fra Fiskeriagent **Hans Johnsen**, dateret 26de mai 1908).

Hvad der falder sterkest i øinene ved studiet af dette fiske, er de to omstændigheder, at fisket paa Vestkysten, er i stadig tilbagegang og nu saa at sige ophørt, og at dampfartøier ogsaa paa drivgarnsfiskets omraade mer og mer fortrænger de gamle seilbaade. Hvad sildens kvalitet og prisen angaar, er forholdet nogenlunde det samme som i 1906, i hvilket aar priserne naaede en høide som i intet aar tidligere.

Skal man i korthed angive resultatet af fisket i 1907, maa det blive følgende: intet fiske paa Vestkysten, daarligt fiske ved Baltasound og udmerket fiske ved Lerwick. Naar resultatet for Baltasounds vedkommende maa siges at være daarligt, har dette formentlig sin væsentlige grund i, at fiskeflaaden, som var stationeret der, var ganske liden i sammenligning med tidligere aar, da Baltasound var hovedstation for den største flaade under hele fisket. Hvad Vestkysten angaar, synes forholdet her — som antydet — at være, at silden har forladt de trakter, saa at selv den største flaade intet kan udrette, mens silden staar forholdsvis tæt ved de andre vær paa øerne. Man mente, at fisket ved Baltasound og paa Vestkysten havde naaet lavpunktet i 1906; men opgaverne for 1907 viser, at resultatet i det aar var daarligere end nogensinde i en lang aarrække.

Hovedtyngden af sild har i 1907 staaet udenfor Lerwick, som kan opvise det bedste resultat for hele Skotland: 323 879 crans. Derefter kommer Fraserburgh med 316 683 crans, men fisket begyndte der allerede i sidste halvdel af mai, ligesom fiskeflaaden der var større end ved Lerwick.

Det tidlige fiske.

Scalloway er kjendt som et af de tidligste vær paa Shetland, men paa grund af det daarlige fiske i 1906 var kun ganske faa saltere mødt frem, og resultatet blev slettere end nogensinde. Kippersindustrien har naaet en ikke ringe udstrækning, men der fiskedes ikke saa meget, at

disse kunde holdes igang. Der maatte tilføres sild fra Lerwick og Østkysten. Fiskerne var udholdende og forsøgte gang paa gang de gamle grunde, men resultatet var stadig det samme. Kun et par gange blev der fisket noget, men forøvrigt var det ganske mislykket.

Ved Lerwick begyndte fisket i begyndelsen af juni, og i de følgende maaneder var der daglig rigt fiske, bedre end i den tilsvarende periode i 1906.

Det var ved aarets begyndelse vanskeligt at faa nogen til at udtale sin formening om, hvordan fisket ved Baltasound vilde arte sig i 1907. Skjønt 1906 viste et daarligere resultat end 1904 og 05, havde dog omtrent alle de gamle saltere indfundet sig, idet de ikke vilde opgive troen paa Baltasound, men mente, at stedet paa grund af sin udmerkede beliggenhed atter vilde hævde sig som det første vær i det nordlige distrikt. Resultatet var dog haablost, idet det samlede kvantum kun udgjorde 62 000 crans eller 75 000 crans mindre end i 1906. Flaaden var vistnok liden i forhold til tidligere aars, idet den kun bestod af 200 seilbaade og dampfartøier, mens der i 1905 var 600 farkoster.

Det gamle system, hvorefter man forpligtede sig til at fiske paa bestemte steder for bestemte priser er nu ophørt. Fiskeren er fri mand og kan søge did, hvor fisket er bedst. Men flaaden ved Baltasound vil svinde ind, og det gamle fiske med hundreder af baade vil bli en saga blot.

Følgende tal vil klart vise fiskets tilbagegang i de sidste aar:

1904	1905	1906	1907
162 466	243 296	137 980	62 000 crans

Ligesom Baltasound havde ogsaa Uyasound en daarlig sæson. Der blev i løbet af sommeren bygget et salteri der, men resultatet af fisket skal ikke opmuntre til at bygge flere.

Totalfangsten for øernes nordlige distrikt, deri indbefattet Yell og Hust, var til 14de september 65 000 crans mod i 1906 146 000 crans. Fiskeflaaden bestod af 300 fartøier.

Vestkystfisket.

Som allerede nævnt var der over hele Vestkysten yderst slet fiske.

Paa hvert af de følgende vær var der et salteri, nemlig: Cullivoe, Mid Yell, Whalfirth og West Sandwick. Ved Cullivoe blev der fisket ca. 200 crans. Ved West Sandwick og Whalfirth var der absolut intet fiske. I Yell blev bragt tillands kun ca. 1 000 crans, deri indbefattet Mid Yells andel. Ved Hillswick og Hamarroe var fisket fuldstændig mislykket. 4 crans var sæsonens hele udbytte. Ved North Roe havde 6—8 baade en totalfangst af 6 crans. Der blev heller intet fiske ved Snarreness, Papa Stour eller West Burrafirth, skjønt salterierne holdtes aabne i lang tid.

Ved Hamarroe og Burra Isle var ogsaa fisket daarligt. I Sandwick og Hoswick var det bedre. Sandwicksflaaden havde et ganske pent regelmæssigt fiske, men tager man i betragtning de absolut førsteklasses baade og det dygtige mandskab, burde totalfangsten have været meget større.

Følgende tal viser fiskets tilbagegang ved nogle af hovedværene paa Vestkysten i de senere aar:

	1907	1906	1905	1904
	crans	crans	crans	crans
Scalloway og Burra........	11 130	17 621	34 931	24 900
Walls....................	100	1 586	6 457	13 623
Hillswick og Hamar	4	895	4 308	24 000
West Burrafirth, Mangaster og Snarreness	Intet	890	2 360	6 300
Hoswick og Levenwick	23 350	21 059	—	—
Whalsay og Skerries.......	5 320	7 299	—	—
Cullivoe..................	200	1 760	12 014	—

Fisket ved Lerwick.

Mens fisket omtrent alle andre steder paa Shetland var yderst slet, har Lerwick været begunstiget af et enestaaende rigt fiske, saaledes at det overgaar ikke blot Shetland, men ogsaa samtlige fiskepladse paa Skotland. Det nye, udmerkede fiskemarked paa Alexandra kai blev aabnet i juni under megen høitidelighed, og den første sommers forretning skuffede sikkerlig ingens forventninger. Fisket begyndte meget godt og vedvarede med et ganske kort ophold helt til sæsonens slutning. Antallet af sildesaltere var omtrent det samme som i 1905 og 06, men salterierne var i aarets løb blevet betydelig udvidet. Iberegnet de paa Bressay er der nu ca. 50. Det største antal baade, som paa en dag besøgte markedet, var 400, og i ugen fra 7de til 13de juli var der 386 dampskibe og 260 seilbaade i havnen. Disse tal er større end i noget tidligere aar. I 1906 var der saaledes 420 fartøier inde, 200 dampskibe, resten seilere. For nogle aar siden var fisket ved Skotlands østkyst ubetydeligt, og størsteparten af de skotske fiskere laa ved Balta eller Lerwick. Men som følge af fiskets forbedring ved Fraserburgh, Peterhead, Aberdeen og Wick er den skotske flaade paa Shetland blevet betydelig formindsket.

Den fordelagtige omtale af dampskibene har bevirket, at deres tal er betydelig forøget saavel fra England som Skotland, og enkelte foretagsomme fiskere har bygget sig egne skibe. Det nøiagtige antal dampere, som er bygget siden fisket i 1906, er det vanskeligt at opgive, men det er vistnok over 100. Dampskibene fisker gjennemsnitlig tre gange saa meget som en seilbaad, og naar det erindres, at næsten alle nye dampere

var engageret i fisket udenfor Lerwick, vil det forstaaes, at fangstevnen er betydelig forøget. Der var under hele sæsonen rigt fiske paa de østlige og sydøstlige grunde med undtagelse af et kort ophold i slutten af juli.

I begyndelsen af sæsonen stod silden langt fra land, fra 70 til 100 engelske mil, saa det kun var dampskibene, som var istand til at gaa efter den, mens seilbaadene laa i havn. To og tre ture om ugen var det sedvanlige.

I slutten af juli flyttedes tyngden nærmere land, saa samtlige fartøier kunde gaa ud hver dag. Veiret var gunstigt og resultatet særdeles godt. Der fiskedes fra begyndelsen af august fra 50 til 15 crans pr. farkost. Kun en dag var det nede i 6 i hele sidste halvdel af sæsonen. Den ugentlige fangst varierede fra 11 000 til 39 000 crans. — Priserne holdt sig hele tiden gode. Der var ingen voldsomme svingninger; kun et par uger var de for stive for salterne. — Den største fangst paa en dag var 15 273 crans den 10de juli. Den dag faldt for første gang prisen nogle shillings under £ 1. Gjennemsnitsfangsten var 48½ crans. Den 30te august fiskede 150 baade gjennemsnitlig 50 crans hver. Disse dage, som var for salterne, var der dog ikke mange af.

Fisket ved Lerwick var et kronaar for dampskibene. Seilbaadene har havt et forholdsvis mindre udbytte, da de i juni og juli ikke kunde faa fat i silden, fordi den stod for langt fra land og saaledes ikke kunde komme paa markedet samme dag, den var fisket.

Følgende tal viser de opfiskede kvanta samt værdien, uge for uge:

Uge	Fangst	Værdi
1ste juni	420	£ 483
8de „	2 947	„ 3 671
15de „	13 410	„ 17 582
22de „	20 384	„ 25 453
29de „	23 838	„ 28 827
6te juli	26 958	„ 34 201
13de „	30 075	„ 33 011
20de „	14 360	„ 18 511
27de „	14 679	„ 19 940
3die aug.	24 399	„ 33 465
10de „	16 840	„ 23 300
17de „	23 412	„ 33 333
24de „	34 870	„ 48 455
31te „	39 425	„ 42 737
7de sept.	11 192	„ 10 233
14de „	26 682	„ 18 372
Sum	323 891 crans	£ 391 574

Udbyttet for Lerwick var i 1906 242 245 crans; 1905 269 139 crans; 1904 227 600 crans; 1903 112 325 crans. Følgende tal viser de opfiskede kvanta og værdien for de sidste 9 aar:

1899	94 251	crans	£	121 442
1900	132 173	„	„	137 674
1901	134 170	„	„	82 567
1902	99 102	„	„	103 428
1903	112 325	„	„	108 935
1904	227 600	„	„	108 320
1905	269 139	„	„	240 381
1906	242 245	„	„	335 874
1907	323 891	„	„	391 574

Fangstværdien er i 1907 £ 55 700 mer end i 1606. Regner man, at flaaden bestod af 500 fartøier, bliver gjennemsnitsfangsten 648 crans.

Ved Whalsay, Skerries og Aithsvoe var der godt fiske. Et salteri saltede saaledes 13 000 tønder. I Skerries er der ogsaa saltet en hel del. Paa grund af sin gode beliggenhed egner stedet sig godt som fiskevær. Ved Whalsay er der neppe fisket saa godt som i 1906. Flaaden var betydelig mindre.

Følgende tal viser de opfiskede kvanta, baadenes antal og gjennemsnitsfangst pr. baad i 14 aar for Shetland:

Aar	Baade	Gjennemsnitsfangst	Total
1894	330	503	166 224
1895	360	354	128 490
1896	421	253	106 663
1897	490	279	137 145
1898	590	309	182 139
1899	727	323	241 914
1900	817	390	320 000
1901	907	465	422 571
1902	946	324	306 551
1903	1 032	293	302 322
1904	1 142	468	533 104
1905	1 407	446	627 922
1906	965	455	438 951
1907			430 760

Priserne i sæsonen.

Den høieste pris, som opnaaedes ved Lerwick, var 33 sh. I 1906 var det meste 38 og 39 sh., og gjennem hele august 1906 var gjennem-

snitsprisen over 30 sh. Gjennemsnitsprisen i denne sæson var 20/8; i 1906 24/2; i 1905 18/; i 1904 11/10: i 1903 18/3; i 1902 18 4; i 1901 13/3; i 1900 19/ og i 1899 19/3.

Gjennemsnitsprisen i de forskjellige maaneder, sammenlignet med priserne i de tre foregaaende aar, var følgende:

	1904	1905	1906	1907
Mai.........	11/3	11/4	14/	15/6
Juni........	13/9	14/11	22/6	24/4
Juli.........	13/8	19/7	25/3	25/
August......	8/7	18/2	30/2	23/8
September...	6/	15/3	31/	15/

Værdien i de forskjellige maaneder.

Værdien af den landede sild i 1907 i hver maaned var gjennemsnitlig høiere end i tidligere aar, naar undtages 1906, da priserne var exceptionelt høie, idet der opnaaedes gjennemgaaende 4—5 sh. mer end vanligt.

For 1906 og 1907 er forholdet følgende:

	1907		1906	
	Crans	Værdi	Crans	Værdi
Mai.............	11 965	£ 9 271	6 701	£ 4 725
Juni............	71 313	„ 87 029	100 413	„ 87 679
Juli.............	143 774	„ 179 917	98 812	„ 133 763
August..........	190 070	„ 225 474	212 113	„ 320 290
September.......	42 720	„ 32 033	21 776	„ 34 758

Som det vil bemerkes, er fisket i mai maaned medtaget. Det egentlige fiske ved øerne regnes at begynde 1ste juni.

Kvaliteten.

Sildens kvalitet var gjennem hele sæsonen god. I maanederne juni og juli var silden stor og kvaliteten særdeles god. Henimod fiskets slutning var den dog meget opblandet med tomsild. Gjennemsnitlig har dog kvaliteten været fortrinlig.

Markedet paa kontinentet.

Markedet paa kontinentet var meget livligt i hele sæsonen, og til held for salterne var der stor efterspørgsel. De høie priser, som ferskSilden var betalt med, kunde let foraarsaget tab. Den direkte eksport

var 358 977 tønder. Markedet var i slutten af august flaut, men efter en tids forløb blev det livligere. I midten af juli blev Shetland large fulls solgt for 36 til 38 *M.*; fulls 29 til 30 *M.*, mediums 27 til 28 *M.*, matties 25 til 26 *M.* De gangbare noteringer er: Crownbrand large fulls 30½ til 31 *M.*, do. fulls 27 til 27½ *M.*, do. matfulls 28½ til 29½ *M.*, do. matties 27½ til 28 *M.*, alt transito.

Lerwick.

Med sin udmerkede havn har Lerwick gode betingelser for at bli nr. 1 blandt fiskestationerne i Skotland. 500 fartøier kan magelig lægge til ved kaierne. Det tidligere nævnte fiskemarked, som er bygget, vil ogsaa bidrage til fiskeriernes udvikling.

Om nordmænds deltagelse i fisket.

I aaret 1900 opfordrede jeg gjennem pressen norske drivgarnsfiskere til at deltage i fisket paa Shetland og bringe fangsten tillands der og norske saltere til at sende dampskibe til Lerwick og andre vær for at kjøbe og salte. Imidlertid synes kun meget faa nordmænd at have benyttet sig af de chanser til at gjøre en god forretning, som Shetlandsfisket byder, i hvilket den hollandske flaade f. eks. i aarhundreder har deltaget.

Jeg vil derfor atter iaar opfordre de norske sildedrivere til at begive sig til Shetland, hvilket der er saa meget mer grund til at gjøre, som de jo ifjor faktisk ikke kunde finde kjøbere i Norge for den sild, der var fisket i Nordsjøen. Paa Shetland, hvor saltere fra England og Skotland deltager, vil de finde et marked for silden, som tilfredsstiller nutidens fordringer.

Nærmere oplysninger kan erholdes hos mig.

Beretning om makrelfisket i 1907.

(Væsentlig sammendrag af lensmændenes og tællingsmændenes opgaver).

I. Kystfisket incl. drivgarnsfisket.

I aaret 1907 er fangstmængden og deltagelsen i kystmakrelfisket større end i det foregaaende aar.

Værdiudbytte er ogsaa større trods det, at makrellen faldt mindre og gjennemsnitsprisen lavere end i 1906.

Under kystmakrelfisket druknede iaar 4 personer, 3 i Hvaler og 1 i Vanse herred. Hvordan fisket forøvrigt artede sig i de forskjellige landsdele vil fremgaa af efterfølgende tabel:

Landsdele, hvori fisket foregik	Garnfiske				Notfiske			Fiske med dorg og snøre			Antal fiskere ialt	Fangstmængde ialt	Deraf opfisket med			Værdiudbytte ialt	Gjennemsnitspris pr. 100 stkr.
	Antal			Fisket foregik i tiden	Antal		Fisket foregik i tiden	Antal		Fisket foregik i tiden			Garn	Not	Dorg og snøre		
	fiskere	dækk. baade	aabne baade		fiskere	notlag		fiskere	baade			stkr.	stkr.	stkr.	stkr.	kr.	kr.
I. Herrederne:																	
Smaalenene.																	
Hvaler	102	27	—	mai—juni	—	—	—	b) 48	b) 24	juli—oktbr.	150	307 000	55 000	—	252 000	45 400	14.79
Onsø	—	—	—	—	—	—	—	175	85	aug.—novbr.	175	55 000	—	—	55 000	4 400	8.00
Ialt	102	27	—	mai—juni	—	—	—	223	129	juli—novbr.	325	362 000	55 000	—	307 000	49 800	13.76
Akershus.																	
Vestby	—	—	—	—	30	5	aug.—septbr.	—	—	—	30	2 000	—	2 000	—	160	8.00
Drøbak by	15	—	5	juni—juli	30	6	juni—juli	—	—	—	45	6 800	4 800	2 000	—	1 020	15.00
Bærum	5	—	5	juni—septbr.	36	6	juni—septbr.	—	—	—	41	22 000	4 000	18 000	—	4 800	21.82
Asker	—	—	—	—	24	4	juni—aug.	—	—	—	24	10 000	—	10 000	—	2 500	25.00
Ialt	20	—	10	juni—septbr.	120	21	juni—septbr.	—	—	—	140	40 800	8 800	32 000	—	8 480	20.78
Buskerud.																	
Røken	—	—	—	—	18	3	juni—juli	—	—	—	18	6 000	—	6 000	—	900	15.00
Jarlsberg og Larvik.																	
Botne	5	—	5	mai—septbr.	—	—	—	—	—	—	5	2 250	2 250	—	—	159	7.06
Sem	19	—	21	mai—septbr.	1	1	mai—septbr.	b) 5	b) 3	mai—septbr.	25	16 708	15 000	8	1 700	1 787	10.70
Tjømø	200	50	—	mai—juli	60	10	aug.—septbr.	—	—	—	260	250 000	150 000	100 000	—	23 000	9.20
Sandeherred	2	—	2	juni—juli	22	11	hele aaret	—	—	—	24	34 500	4 500	30 000	—	2 310	6.70
Tjølling	26	7	—	mai—juni	—	—	—	—	—	—	26	29 000	29 000	—	—	4 640	16.00
Fredriksværn	200	50	—	mai—juli	—	—	—	320	80	mai—juli	520	280 000	230 000	—	50 000	38 500	13.75
Brunlanes	120	35	14	mai—juli	—	—	—	—	—	—	120	150 000	150 000	—	—	15 000	15.00
Ialt	572	142	42	mai—septbr.	83	22	delv. hele aar. mai—septbr.	325	83	mai—septbr.	980	762 458	580 750	130 008	51 700	85 396	11.20
Bratsberg.																	
Skaatø	350	40	150	—	—	—	—	—	—	—	350	700 000	700 000	—	—	49 000	7.00
Kragerø	130	40	—	aug.—septbr.	—	—	—	100	50	aug.—oktbr.	230	470 000	450 000	—	20 000	37 000	7.87
Bamle og Langesund	52	8	b) 10	mai—aug.	20	5	juli—aug.	420	170	juli—oktbr.	492	820 500	60 000	10 500	750 000	79 575	9.71
Ialt	532	88	160	mai—septbr.	20	5	juli—aug.	520	220	juli—oktbr.	1 072	1 990 500	1 210 000	10 500	770 000	165 575	8.32
Nedenes.																	
Arendal by	4	1	—	mai—juni	—	—	—	b) 6	b) 3	—	10	23 000	17 000	—	6 000	2 000	8.70
Risør og Søndeled	50	18	—	mai—juli	18	6	juli—oktbr.	b) 12	b) 6	aug.—novbr.	80	280 000	200 000	5 000	75 000	27 800	9.93
Dybvaag og Flosta	42	10	—	juni—juli	—	—	—	—	—	—	42	100 000	100 000	—	—	10 000	10.00
Tromø	74	24	—	mai—juli	—	—	—	—	—	—	74	325 000	325 000	—	—	26 000	8.00
Hisø	8	3	—	juli	9	3	juli	b) 10	5	juli	27	16 000	8 000	3 000	5 000	1 690	10.56
Fjære	12	3	—	—	—	—	—	—	—	—	12	28 000	28 000	—	—	3 360	12.00
Landvik	16	4	—	—	—	—	—	—	—	—	16	38 000	38 000	—	—	4 560	12.00
Eide	12	3	—	juni—aug.	20	6	juni—aug.	—	—	—	32	22 000	20 000	2 000	—	2 400	10.91
Vestre Moland	30	10	—	juni—juli	21	7	juni—juli	—	—	—	51	211 300	145 300	66 000	—	14 198	6.72

Landsdele, hvori fisket foregik	Garnfiske				Notfiske			Fiske med dorg og snøre			Antal fiskere ialt	Fangst-mængde ialt	Deraf opfisket med			Værdi-udbytte ialt	Gjen-nem-snitspris pr. 100 stkr.
	Antal			Fisket foregik i tiden	Antal		Fisket foregik i tiden	Antal		Fisket foregik i tiden			Garn	Not	Dorg og snøre		
	fiskere	dækk. baade	aabne baade		fiskere	notlag		fiskere	baade			stkr.	stkr.	stkr.	stkr.	kr.	kr.
Høvaag	66	22	—	mai—juli	15	5	mai—juli	b) 10	b) 5	mai—juli	91	497 100	417 100	40 000	40 000	37 368	7.52
Lillesand	4	2	—	mai—juli	—	—	—	—	—	—	4	6 377	6 377	—	—	478	7.50
Ialt	318	100	—	mai—aug.	83	27	mai—oktbr.	38	19	mai—novbr.	439	1 546 777	1 304 777	116 000	126 000	129 854	8.40
Lister og Mandal.																	
Oddernes og Randøsund	400	130	—	mai—juli	—	—	—	—	—	—	400	1 000 000	1 000 000	—	—	80 000	8.00
Søgne	72	24	—	mai—juni	27	10	mai—juni	—	—	—	99	455 000	420 000	35 000	—	36 750	8.08
Halsaa og Hartmark	33	11	—	mai—juli	—	—	—	—	—	—	33	136 500	136 500	—	—	13 650	10.00
Vanse	80	12	10	mai—juli	—	—	—	—	—	—	80	125 000	125 000	—	—	13 125	10.50
Herred og Spind	4	—	2	—	9	3	—	—	—	—	13	4 500	1 500	3 000	—	450	10.00
Lyngdal	3	—	1	mai—juni	4	1	aug.—septbr.	—	—	—	7	2 500	1 500	1 000	—	388	15.52
Nes og Hitterø	76	19	—	juni	—	—	—	—	—	—	76	148 958	148 958	—	—	13 406	9.00
Ialt	668	196	13	mai—juli	40	14	mai—septbr.	—	—	—	708	1 872 458	1 833 458	39 000	—	157 769	8.43
Stavanger.																	
Sogndal	116	37	—	mai—juni	—	—	—	—	—	—	116	362 400	362 400	—	—	34 247	9.45
Egersund og Ogne	203	50	1	mai—juni	—	—	—	—	—	—	203	610 000	610 000	—	—	61 000	10.00
Nærbø og Varhaug	21	3	3	mai—juni	—	—	—	—	—	—	21	40 000	40 000	—	—	4 800	12.00
Høiland	—	—	—	—	18	4	juni—juli	—	—	—	18	20 000	20 000	—	—	3 000	15.00
Strand	—	—	—	—	65	16	juli—aug.	—	—	—	65	16 000	—	16 000	—	1 920	12.00
Rennesø og Mosterø	10	—	5	aug.—septbr.	100	8	aug.—septbr.	—	—	—	110	43 250	300	42 950	—	12 007	27.76
Skudesnes	—	—	—	—	36	3	—	—	—	—	36	4 000	—	4 000	—	1 000	25.00
Torvestad og Skaare	550	110	3	mai—juni	—	—	—	—	—	—	550	350 000	350 000	—	—	45 500	13.00
Skjold og Vats	—	—	—	—	32	4	aug.	—	—	—	32	29 000	—	29 000	—	1 310	4.52
Ialt	900	200	12	mai—septbr.	251	35	juni—septbr.	—	—	—	1 151	1 474 650	1 382 700	91 950	—	162 864	11.04
Søndre Bergenhus.																	
Skaanevik	—	—	—	—	25	4	juli—aug.	—	—	—	25	20 000	—	20 000	—	400	2.00
Fjeldberg	—	—	—	—	20	2	aug.	—	—	—	20	80 000	—	80 000	—	2 000	2.50
Fitjar	—	—	—	—	80	10	juli—aug.	—	—	—	80	20 500	—	20 500	—	2 870	14.00
Fane	—	—	—	—	14	1	juli	—	—	—	14	5 300	—	5 300	—	795	15.00
Sund og Austevold	—	—	—	—	60	6	juli—aug.	—	—	—	60	15 000	—	15 000	—	3 750	25.00
Fjeld	—	—	—	—	90	4	juni—aug.	—	—	—	90	40 000	—	40 000	—	4 800	12.00
Herlø	—	—	—	—	32	3	juli—aug.	—	—	—	32	6 000	—	6 000	—	720	12.00
Ialt	—	—	—	—	321	30	juni—aug.	—	—	—	321	186 800	—	186 800	—	15 335	8.21
Nordre Bergenhus.																	
Sulen	—	—	—	—	b) 50	5	juli—aug.	—	—	—	50	30 000	—	30 000	—	4 050	13.50
Romsdal.																	
Bremsnes	20	—	10	aug.	—	—	—	—	—	—	20	2 000	2 000	—	—	400	20.00
Kornstad	12	—	6	aug.	—	—	—	—	—	—	12	1 200	1 200	—	—	240	20.00
Ialt	32	—	16	aug.	—	—	—	—	—	—	32	3 200	3 200	—	—	640	20.00
Søndre Trondhjem.																	
Hitteren	—	—	—	—	32	2	juli	—	—	—	32	b) 1 500	—	1 500	—	150	10.00

Landsdele, hvori fisket foregik	Garnfiske				Notfiske		
	Antal			Fisket foregik i tiden	Antal		Fisket foregik i tiden
	fiskere	dækk. baade	aabne baade		fiskere	notlag	
II. Bygderne amtsvis:							
Smaalenene	102	27	—	mai—juni	—	—	—
Akershus	20	—	10	juni—septbr.	120	21	juni—septbr.
Buskerud	—	—	—	—	18	3	juni—juli
Jarlsberg og Larvik	572	142	42	mai—septbr.	83	22	mai—septbr.
Bratsberg	532	88	160	mai—septbr.	20	5	juli—aug.
Nedenes	318	100	—	mai—aug.	83	27	mai—oktbr.
Lister og Mandal	668	196	13	mai—juni	40	14	mai—septbr.
Stavanger	900	200	12	mai—septbr.	251	35	juni—septbr.
Søndre Bergenhus	—	—	—	—	321	30	juni—aug.
Nordre Bergenhus	—	—	—	—	b) 50	5	juli—aug.
Romsdal	32	—	16	aug.	—	—	—
Søndre Trondhjem	—	—	—	---	32	2	juli
Ialt	**3 144**	**753**	**253**	**mai—septbr.**	**1 018**	**164**	**mai—oktbr.**
III. Rigets bygder	**3 144**	**753**	**253**	**mai—septbr.**	**1 018**	**164**	**mai—oktbr.**
Mod i 1906	—	—	—	—	—	—	—
„ i 1905	—	—	—	—	—	—	—
„ i 1904	—	—	—	—	—	—	—
„ i 1903	—	—	—	—	—	—	—
„ i 1902	—	—	—	—	—	—	—
„ i 1901	—	—	—	—	—	—	—

Landsdele, hvori fisket foregik	Fiske med dorg og snøre			Antal fiskere ialt	Fangstmængde ialt	Deraf opfisket med			Værdiudbytte ialt	Gjennemsnitspris pr. 100 stkr.
	Antal		Fisket foregik i tiden			Garn	Not	Dorg og snøre		
	fiskere	baade			stkr.	stkr.	stkr.	stkr.	kr.	kr.
II. Bygderne amtsvis:										
Smaalenene	223	129	juli—novbr.	325	362 000	55 000	—	307 000	49 800	13.76
Akershus	—	—	—	140	40 800	8 800	32 000	—	8 480	20.78
Buskerud	—	—	—	18	6 000	—	6 000	—	900	15.00
Jarlsberg og Larvik	325	83	mai—septbr.	980	762 458	580 750	130 008	51 700	85 396	11.20
Bratsberg	520	220	juli—oktbr.	1 072	1 990 500	1 210 000	10 500	770 000	165 575	8.32
Nedenes	38	19	mai—novbr.	439	1 546 777	1 304 777	116 000	126 000	129 854	8.40
Lister og Mandal	—	—	—	708	1 872 458	1 833 458	39 000	—	157 769	8.43
Stavanger	—	—	—	1 151	1 474 650	1 382 700	91 950	—	162 864	11.04
Søndre Bergenhus	—	—	—	321	186 800	—	186 800	—	15 335	8.21
Nordre Bergenhus	—	—	—	50	30 000	—	30 000	—	4 050	13.50
Romsdal	—	—	—	32	3 200	3 200	—	—	640	20.00
Søndre Trondhjem	—	—	—	32	b) 1 500	—	1 500	—	150	10.00
Ialt	**1 106**	**451**	**mai—novbr.**	**5 268**	**8 277 143**	**6 378 685**	**643 758**	**1 254 700**	**780 813**	**9.43**
III. Rigets bygder	**1 106**	**451**	**mai—novbr.**	**5 268**	**8 277 143**	**6 378 685**	**643 758**	**1 254 700**	**780 813**	**9.43**
Mod i 1906	—	—	—	—	6 045 290	4 190 090	414 000	1 441 200	718 499	—
„ i 1905	—	—	—	—	10 814 845	3 844 950	5 266 755	1 703 140	1 250 712	—
„ i 1904	—	—	—	—	4 868 940	3 487 910	449 530	931 500	673 478	—
„ i 1903	—	—	—	—	4 195 300	3 037 750	130 050	1 027 500	626 035	—
„ i 1902	—	—	—	—	5 563 270	4 308 940	496 330	665 000	670 765	—
„ i 1901	—	—	—	—	6 177 820	2 500 790	2 893 250	123 500	936 743	—

II. Høstmakrelfisket i Nordsjøen (dorgefisket).

Hjemsted	Antal		Samlet		Største — mindste		Fangstmængde antal tdr.			Antal tdr. pr. fartøi pr. tur	
	Ture	Fartøier	Drægtighed	Besætning	Drægtighed	Besætning	Flekket	Rund	Ialt	Flekket	Rund
Kristiania	1	1	35	8	35	8	—	46	46	—	46
Smaalenene	8	6	230	54	65 – 9	10—6	558	16	574	28—130	0—8
Jarlsberg og Larvik	5	4	129	29	43—20	9—5	124	52	176	7—50	1—22
Bratsberg	5	3	99	21	40—28	7	95	2	97	4—41	0—2
Nedenes	28	19	724	141	63—18	9—6	966	105	1 071	7—90	0—14
Lister og Mandal	40	28	1 200	220	66—23	10—6	1 683	120	1 803	1—100	0—14
Stavanger	131	108	4 000	720	85—14	10—4	4 928	44	4 972	2—90	0—14
Søndre Bergenhus	159	105	3 550	696	73—16	10—5	5 782	19	5 801	9—106	0—5
Nordre Bergenhus	7	6	140	36	36—15	7—5	331	3	334	11—105	0—1
Romsdal	1	1	26	6	26	6	9	2	11	9	2
Norge	385	281	10 133	1 931	85—9	10—4	14 476	409	14 885	1—130	0—22
Sverige	159	139	6 375	1 221	93—18	11—7	10 946	577	11 523	3—250	0—20
Tilsammen	**544**	**420**	**16 508**	**3 152**	**93—9**	**11—4**	**25 422**	**986**	**26 408**	**1—250**	**0—22**

Til det norske parti lægges 6 % = 893 tønder for den makrel, som er losset udenom tællingsstederne eller har undgaaet tællingen, derved blir det norske parti 15 344 tdr. flekket og 434 tdr. rundsaltet, tilsammen 15 778 tønder og totalsummen 27 301 tønder i fiskepakket stand, ca. 2 600 tdr. mindre end i 1906.

Under fisket udsendtes cirkulærtelegrammer om fangsten, grundet paa tællingsmændenes opgaver. Ved fiskets afslutning 16de oktober 1907 viste disse en totalfangst af 26 404 tdr., hvoraf 25 445 var flekket og 959 rundsaltet. Forskjellen mellem dette og de i tabellen opførte tal er rettelse, fremkommen ved det endelige opgjør af tællingsmændenes lister.

I nedenstaaende tabel er udbyttet beregnet i kg. og værdien efter den fundne gjennemsnitspris 53 øre pr. kg. flekket og 31 øre pr. kg. rundsaltet. Gjennemsnitsvegten er henholdsvis 79 og 70 kg. for begge sorter i 1907 pr. fiskepakket tønde og falder høiere for den til Stavanger og nordenfor liggende havne indførte norske makrel, end for den til Kristianssand indførte norske og for den svenske makrel.

Hjemsted	Flekket		Rundsaltet		Værdiudbytte ialt
	Antal kgr. efter en gjennemsnits-vegt af 79 kgr. pr. td.	Værdiudbytte efter en gjennemsnits-pris af 53 øre pr. kg.	Antal kgr. efter en gjennemsnits-vegt af 70 kgr. pr. td.	Værdiudbytte efter en gjennemsnitspris af 22 kr. pr. td. 31 øre pr. kg.	
		kr.		kr.	kr.
Norge	1 212 176	642 453	30 380	9 548	652 001
Sverige ...	864 734	458 309	40 390	12 694	471 003
Tilsammen	**2 076 910**	**1 100 762**	**70 770**	**22 242**	**1 123 004**

Sorteringen af den saltede flekkede makrel faldt saaledes, beregnet i gjennemsnit af alle leveringer for hvert af følgende steder:

	No. 1.	No. 2.	No. 3.	No. 4.	No. 5.
Kristianssand	3 %	8 %	23 %	60 %	6 %
Haugesund	1 „	9 „	52 „	37 „	1 „
Egersund	1 „	7 „	39 „	49 „	4 „
I gjennemsnit for disse steder	2.6 %	8.0 %	28.6 %	55.7 %	5.1 %

Makrellen faldt noget mindre end i 1906, da mængden af no. 4 udgjorde fra 40—43 % og mellemmerkerne no. 2 og 3 resp. 13—15 % og 32—39 %; saaledes blev der ikke solgt makrel efter sorteringsnummeret 0 i 1907.

Der flekkes mere og rundsaltes meget mindre end tidligere, i 1907 var partiet af rundsaltet makrel under halvparten af partiet i 1906.

Den samlede fangst blev bragt i land inden nedenforstaaende herreders og amters grænser og fordeler sig saaledes paa de forskjellige steder:

Indkomne til	Antal ture	Samlet fangst	Deraf flekket	Deraf rund-saltet	Deraf for-brugt hjem-me	
I. Bygderne amtsvis:						
Lister og Mandal	239	14 754	13 825	917	12	
Stavanger	237	9 501	9 441	57	3	
Søndre Bergenhus	68	2 153	2 143	8	2	
Ialt	544	26 408	25 409	982	17	
II. Herrederne:						
Farsund	21	768	723	34	11	Lister og Mandal
Kristianssand	218	13 986	13 102	883	1	Lister og Mandal
Egersund	58	2 258	2 235	23	—	Stavanger
Haugesund	116	4 983	4 946	34	3	Stavanger
Kopervik	23	682	682	—	—	Stavanger
Aakrehavn	13	326	326	—	—	Stavanger
Skudenes	27	1 252	1 252	–	—	Stavanger
Finnaas	68	2 153	2 143	8	2	Søndre Bergenhus
Ialt	544	26 408	25 409	982	17	

De første fangster indbragtes de allerførste dage af august til Egersund, Haugesund, Veavaag og Kristianssand og de sidste til Haugesund 16de oktober. Om priser m. v. opgives:

Fra Kristianssand: Af de 218 fartøier, som lossede her, var 147 svenske og 71 norske, og priserne stillede sig saaledes under sæsonen:

Tid	1	2	3	4	5
11/8	80	50	38	34	—
17/8	85	55	38	34	20
25/8	80	55	40	35	20
1/9	85	55	45	35	22

Tid	1	2	3	4	5
11/9	87	58	46	38	25
18/9	90	62	50	40	30
25/9	97	69	58	48	30
2/10	105	75	63	53	30
9/10	105	78	69	59	30
16/10	125	88	77	65	30

En enkelt gang solgtes noget makrel samfængt til 60 øre pr. kg.

Rundsaltet makrel betaltes med 22 kr. pr. td.

Fra Egersund: Her solgtes adskillig makrel samfængt og der opnaaedes saaledes fra 60 til 65 øre pr. kg. Af 58 fartøier, som solgte her, havde 15 gjort 2 ture, resten 1 tur, og kun 3 fartøier var svenske. Af partiet sendtes 120 tønder til Kristiania.

Fra Kopervik: Gjennemsnitsprisen for flekket makrel var her 110, 87, 68 og 57 øre pr. kg. for de fire sorter no. 1—4. Rundsaltet makrel blev der ikke solgt noget af.

Fra Veavaag: De fleste solgte samfængt, og prisen var for det meste 62 øre pr. kg. Kun nogle faa solgte paa sortering 90, 70, 60 og 50 øre for de fire sorteringer.

Fra Haugesund: Der solgtes meget lidet rundsaltet makrel, derimod solgtes der en del samfængt, omtrent fjerdeparten af det flekkede parti. Prisen varierede fra 60 til 65 øre og var i gjennemsnit 62 øre pr. kg.

For den flekkede makrel, der solgtes sorteret, stiller prisen sig saaledes i sæsonens løb for de forskjellige sorteringer:

Tid	1	2	3	4	5
9/8	105	75	67	58	Kun et par gange blev der solgt makrel efter dette nummer.
17/8	100	75	64	54	
28/8	100	75	62	52	
7/9	98	75	60	50	
14/9	90	68	52	42	
21/9	92	70	59	49	
30/9	100	75	60	50	
9/10	105	75	67	58	
15/10	100	75	67	58	

Mange ture varede 8 og enkelte 10 uger, noget flere fra 5 til 7 uger og faa var saa korte som 3 à 4 uger. Fangstpladsen var væsentligst paa Doggerbank og for endel paa Store bank og mellem 58 og 59° n. br. og mest omkring 2° ø. l. Ganske enkeltvis var fangstpladsen nordligere til henimod 60°.

Fra Espevær: Makrellen er solgt samfængt og for det meste til en pris af 65 øre pr. kg. Kun et par gange blev den solgt til en lavere pris.

Beretning om skreifisket i Tromsø amt 1907.

(Væsentlig efter lensmændenes opgaver).

1. Kvænangen. Her faldt fisket i 1907 sammenlignet med de fem foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1907	210	70	50 000	16 075.00	76.50
1906	101	35	20 000	4 975.00	50.00
1905	48	24	10 000	2 490.00	52.00
1904	48	20	7 500	1 470.00	31.00
1903	215	74	15 000	3 360.00	16.00
1902	415	165	110 000	23 400.00	56.00

Fiskerne brugte smaagarn og line. Man havde 5 hl. rogn og 100 hl. lever, hvorav 60 hl. anvendtes til 20 hl. dampmedicintran og resten til andre transorter. Gjennemsnitsprisen var kr. 30.00 pr. 100 stkr. sløiet torsk, kr. 10.00 pr. hl. lever og kr. 15.00 pr. hl. rogn. Af fiskepartiet blev 30 000 stkr. saltet til klipfisk og 20 000 stkr. hængt til rundfisk. Den vigtigste fiskeplads var Seglvik, hvor 40 mand havde en fangst af 20 000 stkr., og hvor fisket foregik i januar maaned.

2. Nordreisen. Her foregik et lignende smaat fiske og stillede sig sammenlignet med de foregaaende 2 aar saaledes:

Aar	Mand	Baade	Stkr. skrei	Værdi i kr.	Lotten kr.
1907	40	20	6 000	1 700.00	42.50
1906	36	12	5 000	1 210.00	33.00
1905	45	15	15 000	3 740.00	84.00

Fisket foregik med line og smaagarn. Man havde 20 hl. lever, ingen rogn, og fiskepartiet blev hængt dels til rundfisk og dels til rodskjær. Middelprisen var kr. 25.00 for 100 stkr. torsk og kr. 10.00 pr. hl. lever.

3. **Skjærvø**. Her faldt fisket i 1907 sammenlignet med de fire foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1907	360	120	130 000	41 900.00	116.00
1906	250	79	72 000	18 285.00	73.00
1905	150	61	24 000	5 930.00	40.00
1904	146	49	32 000	6 366.00	44.00
1903	394	109	20 000	4 480.00	11.00

Man havde 20 hl. rogn og 260 hl. lever, hvoraf 180 anvendtes til 70 hl. dampmedicintran og 80 hl. til andre transorter. Middelprisen var kr. 30.00 for fisken, kr. 10.00 for leveren og kr. 15.00 for rognen. Redskaberne var line og smaagarn. Det bedste fiskevær var Løksund, hvor 160 mand havde 70 000 stkr.; fisket faldt hovedsagelig i januar. Af fisken saltedes 60 000 stkr. til kliptisk og 70 000 hængtes, hovedsagelig til rundfisk. 1 kjøbefartøi fremmødte.

4. **Helgø**. Her faldt fisket i 1907 sammenlignet med de fire foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Lotten kr.
1907	185	63	60 000	23 200.00	125.00
1906	246	74	130 000	37 800.00	154.00
1905	98	32	30 000	9 270.00	94.00
1904	40	15	10 000	1 720.00	43.00
1903	80	30	20 000	3 240.00	40.50

Af baadene var 3 dæksbaade med 15 mand og 5 doryer. Samtlige brugte line og snore (dybsagn). Man havde 100 hl. lever, hvoraf intet anvendtes til dampmedicintran, ingen rogn. Middelprisen var kr. 37.00 for fisken og kr. 10.00 for leveren. Hele fiskepartiet blev hængt til rundfisk. Ingen kjøbefartøier fremmødte.

De vigtigste fiskevær var:

Thorsvaag.............. med 75 mand og fangst 15 000 stkr. skrei
Grøtø, søndre .... „ 50 —„— 35 000 —„—

I førstnævnte vær faldt fisket i januar—mai og for sidstnævnte i april—mai.

Ved ulykkeshændelser under fisket omkom 2 mand.

5. Karlsø. Her faldt fisket i 1907 sammenlignet med de fire foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Baade	Stkr. skrei	Værdi i kr.	Lotten kr.
1907	350	100	80 000	28 557.00	82.00
1906	430	128	140 000	42 205.00	98.00
1905	200	70	80 000	20 050.00	100.00
1904	510	166	420 000	67 100.00	132.00
1903	250	80	405 000	53 470.00	214.00

I baadantallet er indbefattet 5 dæksbaade med 5 doryer og 30 mand. Redskaberne var mest line, men ogsaa garn og snøre benyttedes endel. Af fisken saltedes 23 000 stkr. til klipfisk, 50 000 hængtes til rundfisk og 7 000 stkr. hængtes til rodskjær. Man havde 54 hl. rogn og 250 hl. lever, hvoraf 140 hl. anvendtes til 62 hl. dampmedicintran og resten, 110 hl., til andre transorter. Middelprisen var kr. 32.00 for 100 stkr. sloiet fisk, kr. 10.00 pr. hl. lever og kr. 8.00 pr. hl. rogn. Ingen kjøbefartøier fremmødte. 1 mand omkom under fisket.

De vigtigste fiskevær var:

Nordfuglø............... med 140 mand og fangst 60 000 stkr. skrei
Burøsund .... „ 90 —„— 15 000 —„—

Fisket faldt hovedsagelig i januar—mai.

6. Hillesø. Her faldt fisket i 1907 sammenlignet med de fire foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Aabne baade	Damp-skibe	Dæks-baade	Antal skrei	Værdi i kr.	Lotten kr.
1907	600	84	1	48	90 000	41 190.00	69.00
1906	673	73	3	56	515 000	210 195.00	312.00
1905	292	38	—	32	203 000	72 560.00	248.00
1904	566	60	5	59	965 000	218 000.00	385.00
1903	620	133	5	6	600 000	117 000.00	189.00

Fisket blev som det sees helt mislykket i 1907. 50 af de aabne baade og 14 dæksbaade brugte alene garn, 20 aabne baade brugte baade garn og andre redskaber, medens resten af baadene og dæksbaadene samt dampskibet brugte alene line. Rognpartiet blev 82 hl. og leverpartiet 330 hl., hvoraf 310 hl. anvendtes til 122 hl. dampmedicintran. Af fiskepartiet blev 83 000 stkr. saltet til klipfisk og 7 000 hængt til rundfisk. Middelprisen var kr. 40.00 for fisken, kr. 12.00 for leveren og kr. 15.00 for rognen. Dæksbaadene havde 74 og dampskibet 6 doryer. Mange baade forlod distriktet under fisketiden og søgte til andre distrikter. Der fremmødte ingen kjøbefartøier, kun landkjøbere. Nærmere oplysninger om fisket mangler.

7. **Berg.** Her faldt fisket i 1907 sammenlignet med de fire foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Aabne baade	Damp-skibe	Dæks-baade	Antal skrei	Værdi i kr.	Lotten kr.
1907	653	86	3	47	210 000	80 050.00	109.00
1906	810	102	3	71	690 000	231 800.00	286.00
1905	671	133	3	49	129 000	38 620.00	58.00
1904	942	126	3	74	1 125 000	243 500.00	259.00
1903	735	95	2	72	965 000	175 162.00	238.00

Af dæksbaadene var 3 motorbaade. Dæksbaadene og dampskibene med henholdsvis 129 og 18 doryer brugte alene line og samtlige aabne baade brugte garn og andre redskaber. Rognpartiet blev 242 hl. og leverpartiet 450 hl., hvoraf alt blev anvendt til 200 hl. dampmedicintran. Middelprisen var kr. 33.00 for fisken, kr. 10.00 for leveren og kr. 25.00 for rognen. Af fisken blev 190 000 stkr. saltet til klipfisk og 20 000 stkr. hængt til rundfisk. Der fremmødte 3 kjøbefartøier, der alle var stationeret i Havn og Bergsøerne. Fisket faldt i tiden 1ste—15de januar og fra 15de mars til 20de april.

Fiskeværene var:

Medfjordvær	med 243 mand	og fangst	85 000	stkr. skrei
Havn og Bergsø	„ 262	—:—	102 000	—:—
Bøvær	„ 70	—:—	23 000	—:—

Intet ulykkestilfælde indtraf under fisket.

8. **Torsken.** Her faldt fisket i 1907 sammenlignet med de fire foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Aabne baade	Damp-skibe	Dæks-baade	Antal skrei	Værdi i kr.	Lotten kr.
1907	1 114	218	2	58	172 000	79 105.00	71.00
1906	2 270	343	8	134	971 000	330 200.00	145.00
1905	685	120	2	30	181 900	65 450.00	95.00
1904	2 350	250	16	210	2 429 000	542 800.00	231.00
1903	2 570	230	24	220	2 185 000	366 250.00	142.00

Af dæksbaadene var 3 motorbaade med 8 doryer. Dampskibene med 12 doryer og dæksbaadene med tilsammen 133 doryer brugte alle line og snøre. Af de aabne baade benyttede 70 alene garn, 110 alene line og resten, 38, baade line og snøre. Middelprisen var kr. 40.00 for 100 sløiet fisk, kr. 15.00 for saavel lever som rogn pr. hl. Fisket var helt mislykket i 1907. Af fisken saltedes 155 000 stkr. til klipfisk, 11 000 stkr. hængtes til rundfisk og 5 000 anvendtes i ferskfiskhandelen. Leverpartiet blev 480 hl., hvoraf 458 anvendtes til 191 hl. dampmedicintran. Rognpartiet blev 127 hl. De vigtigste fiskevær var: Gryllefjord med 400 mand og fangst 71 500 stkr. og Holmenvær med 500 mand og 64 000 stkr. torsk. Der fremmødte 23 kjøbefartøier, hvoraf 2 dampskibe. Ingen omkom under fisket, der hovedsagelig faldt i begyndelsen af januar. Mange fiskere forlod distriktet tidligt for at forsøge andre steder, mest i Lofoten.

9. **Tromsøsundet.** Her faldt fisket i 1907 sammenlignet med de fire foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Aabne baade	Damp-skibe	Dæks-baade	Antal skrei	Værdi i kr.	Lotten kr.
1907	294	56	—	10	59 250	20 426.00	69.00
1906	147	42	—	2	53 000	18 040.00	123.00
1905	193	56	—	1	35 800	12 370.00	64.00
1904	45	15	—	—	10 000	2 200.00	49.00
1903	141	48	—	—	48 000	6 970.00	50.00

Alle baadene brugte alene snøre (dybsagn). Dæksbaadene havde ialt 15 doryer. Man havde 117 hl. lever, hvoraf kun 32 hl. blev anvendt til 8 hl. dampmedicintran og resten til andre transorter, ingen rogn. Middelprisen var kr. 32.50 for fisken og kr. 10.00 for leveren. Af fisken

blev 59 000 stkr. hængt til rundfisk og 250 forbrugt af fiskerne selv. Fisket faldt som et vaarfiske i april og i begyndelsen af mai. Ingen kjøbefartøier.

10. Bjarkø. Her faldt fisket i 1907 sammenlignet med foregaaende aar saaledes:

Aar	Mand	Baade	Stkr. skrei	Værdi i kr.	Lotten kr.
1907	160	32	15 000	7 920.00	50.00
1906	182	51	74 500	23 950.00	131.00
1905	—	—	—	—	—

Af fisken blev 14 000 stkr. saltet til klipfisk og 1 000 stkr. hængt til rundfisk. Leverpartiet blev 35 hl., ingen rogn. Middelprisen var kr. 25.00 for fisken og kr. 12.00 for leveren.

I alle amtets øvrige herreder dreves i 1907 intet skreifiske.

For det hele amt blev udbyttet meget misligt og af alle de sidste 10 aar er kun 1905 endnu daarligere.

Følgende tabel viser deltagelsen og udbyttet for herrederne i 1907 samt for det hele amt i de sidste 10 aar:

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal			Udbyttet		Omtr. gjennemsnitslot i kr.	Kjøbefartøier
		Baade	Seilfartøi. dæksbd.	Dampbaade	I stykker skrei	I penge kr.		
Kvænangen ..	210	70	—	—	50 000	16 075	77	—
Nordreisen...	40	20	—	—	6 000	1 700	43	—
Skjærvø	360	120	—	—	130 000	41 900	116	1
Helgø	185	60	3	—	60 000	23 200	125	—
Karlsø	350	95	5	—	80 000	28 557	82	—
Hillesø	600	84	48	1	90 000	41 190	69	—
Berg........	653	86	47	3	210 000	80 050	109	3
Torsken	1 114	218	58	2	172 000	79 105	71	23
Tromsøsundet	294	56	10	—	59 300	20 426	69	—
Bjarkø	160	32	—	—	15 000	7 920	50	—
I 1907 ialt ..	3 966	841	171	6	872 300	340 123		27
- 1906 „ ..	5 180	942	275	14	2 680 500	922 060		50
- 1905 „ ..	2 382	547	114	5	708 700	230 480		39?

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal			Udbyttet		Omtr. gjennemsnitslot i kr.	Kjøbefartøier
		Baade	Seilfartøi. dæksbd.	Dampbaade	I stykker skrei	I penge kr.		
I 1904 ialt . .	4 948	790	349	24	5 177 700	1 120 709		55
- 1903 „ . .	5 035	804	311	31	4 263 000	731 043		64
- 1902 „ . .	5 981	1 167	303	30	5 051 900	1 332 053		71
- 1901 „ . .	6 452	1 617	130	14	5 578 050	1 644 032		72
- 1900 „ . .	6 417	1 682	150	7	3 027 150	1 043 755		64
- 1899 „ . .	6 215	[1])1 767	—	—	2 524 300	629 096		—
- 1898 „ . .	5 608	1 706	4	5	2 303 050	444 806		—

Af fiskepartiet 872 300 stkr. blev:

Saltet til klipfisk	555 000	stkr.
— i tønder eller kasser	0	„
Hængt til rundfisk	304 000	„
— - rodskjær	7 000	„
Anvendt i ferskfiskhandelen	5 000	„
Forbrugt af fiskerne selv[2])	1 300	„
Tilsammen	872 300	stkr.

Leverpartiet for amtet var 2 142 hl., deraf tilvirkedes 1 630 hl. til 673 hl. dampmedicintran og 512 hl. anvendtes til anden tran. Rognpartiet var 530 hl.

[1]) Baade, dæksbaade og skøiter tilsammen.

[2]) Kun for enkelte steder; det af fiskerne selv forbrugte antal skrei er ellers ikke medtaget i det opfiskede kvantum.

Beretning om skreifisket i Nordlands amt 1907,

udenfor Lofotens opsynsdistrikt i opsynstiden.

(Væsentlig efter lensmændenes og opsynsbetjentenes opgaver).

---

1. Dverberg (Andøen). Fisket faldt her i 1907 sammenlignet med foregaaende aar saaledes:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1907	294	61	56 000	20 890	71.00
1906	398	77	275 000	99 975	251.00
1905	408	86	125 000	46 150	113.00
1904	740	206	212 000	76 005	88.00

I 1907 drev 244 mand paa 49 garnbaade og 50 mand paa 12 linebaade. Foruden skrei har disse baade desuden opfisket 7 000 stkr. sei til en værdi af kr. 700.00. Leverpartiet blev 157 hl., hvoraf 113 blev anvendt til 58 hl. dampmedicintran og 44 hl. til anden tran. Af skreien virkedes 33 000 stkr. til klipfisk, 18 000 stkr. til rundfisk og 5 000 blev forbrugt af fiskerne selv. Gjennemsnitsprisen var for skreien kr. 32.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 10.00 pr. hl. lever og kr. 20.00 pr. hl. rogn, hvoraf man havde 45 hl.; desuden solgtes 50 000 stkr. fiskehoveder à kr. 1.00 pr. 100. Der fremmødte i 1907 ingen kjøbefartøier, men der var 15 kjøbere paa land. Fisket var smaat, men nogenlunde fordelt over vinteren og faldt hovedsagelig i værene Andenes, hvor 150 mand fangede 35 000 stkr. skrei og Haugnes 60 mand og 3 000 stkr.

2. Øksnes. Af opsynsbetjentens indberetning til amtet hidsættes:

„Vedkommende skreifisket i Øksnes opsynsdistrikt i aaret 1907 i det ekstraordinære opsyns funktionstid 5te januar til 31te mars har jeg ærbødigst at afgive følgende hovedindberetning:

Kort for jul og mellem jul og nytaar merkedes adskillig fisk tilstede paa de vanlige fiskepladse. Trækningen mellem jul og nytaar og kort efter nytaar, gav tilfredsstillende resultat, optil 300 torsk. Det

hovedsagelige belæg, som i vinter var tilstede i fiskeværene, var ankommen, da uveiret den 6te januar begyndte, og dette vedvarede paa enkelte dage nær til omkring 10de mars. En hel del fiskere i Sortland og Hadsel havde betinget rorhuse i fiskeværene, særlig da Nyksund; men da uveiret kom, inden de havde begivet sig paa veien og stadig holdt ved, indstilledes omsider reisen til yderværene. Dette var grunden til, at belægget i nordværene Nyksund, hvor fuldt belæg ventedes, og Stø blev saa betydelig mindre end forrige aar.

I januar og februar maaned var til enkelte tider betydelig fisk tilstede, om end neppe nogen større tyngde; men da der hengik 8 optil 14 dage mellem trækningerne, kunde ingen større fangst være at vente paa liner, og fangsten paa garn blev mindre og bedærvet. En naturlig følge af det stadige uveir var ogsaa et større redskabstab og usedvanlig stor brugsslitage samt for linefiskernes vedkommende spild af agn, der som gammelt og bedærvet maatte bortkastes uden at være benyttet. Derved kom agnforbruget til for størstedelen at sluge det ringe udbytte, som linebaadene fik. Fra 10de mars var veiret gunstigt for bedriften, og fra 12te til 23de mars var det godt sjøveir omtrent hver eneste dag; men da var her yderst lidet fisk tilstede. Linefisket vilde sandsynligvis i disse dage givet noget udbytte; men da manglede man stadig agn.

Udbyttet for januar maaned blev 89 000 skrei mod 275 000 i 1906, i februar maaned 76 000 mod 315 000 i 1906 og i mars maaned 26 200 mod 53 900 i 1906.

Af trækningsdage falder under dette fiske paa januar maaned 6 hele og 10 delvise, paa februar 6 hele og 5 delvise og paa mars 10 hele og 6 delvise, tilsammen 26 hele og 21 delvise trækningsdage mod henholds-28 og 25 ifjor.

I fisket har deltaget 215 baade med 913 mands besætning mod i 1906 230 baade med 951 mand.

Det til handelsvare virkede kvantum torsk, kveite og smaafisk fordeler sig saaledes paa merkedistrikterne:

Merkedistrikt	Garnfisk stk.	Linefisk stk.	Tilsammen stk.	Partiet i kg.	Saltet stk.	Hængt stk.	Kveite kg.	Hyser & brosmer kg.	Medicintran hl.	Udampet lever, hl.	Rogn hl.
1	45 700	800	46 500	130 200	22 000	24 500	—	500	65	29	93
2	40 200	3 400	43 600	123 000	18 000	25 600	1 000	1 500	60	30	87
3	27 600	35 000	62 600	182 500	48 500	14 100	7 000	5 160	107	19	130
4	9 400	20 000	29 400	89 200	21 400	8 000	6 000	7 000	43	16	60
Sum	122 900	59 200	182 100	524 900	109 900	72 200	14 000	14 160	275	94	370

Disse fiskevarer er opkjøbt af 28 landkjøbere og 19 damperier. Af fiskekjøberne var en fra Kristiansund og en fra Bergen stationeret i Nyksund, 2 damperier drevet af en mand fra Aalesund. De øvrige kjøbere var distriktets faste handelsmænd, fastboende mænd i herredet og eieren af gaarden Stø. 2 kjøbefartøier, en slup fra Tromsø og en skøite fra Sortland, henlaa en tid i 4de merkedistrikt, men gjorde intet nævneværdigt indkjøb, da uveiret hindrede fisket under deres henliggen her.

Gjennemsnitspriserne paa fiskevarerne kan ansættes saaledes: Torsk 13 øre pr. kg., lever 13 øre pr. liter, kveite 70 øre pr. kg., hyse & brosme 10 øre pr. kg., rogn pr. tønde, 116 liter godt fyldt, kr. 25.00.

Foruden anførte salgsvare er optisket og anvendt til agn paa kveitevad en ikke ubetydelig del hyse og brosme. En større del smaafisk saavelsom torsk er desuden anvendt til husbrug. Torskehoderne er anvendt til kreaturfoder.

Det til handelsvare virkede kvantum repræsenterer efter de angivne gjennemsnitspriser en kapital af kr. 97 634.00, der skulde give en gjennemsnitlig mandslot af omtrent kr. 106.00 brutto.

Agnforbruget pr. linebaad kan gjennemsnitlig ansættes til kr. 100.00 og for garn- og linebaade kr. 50.00, hvilket skulde udgjøre omtrent 7500 kr. Brugstabet foruden almindelig slitage kan for garnbaadene ansættes til kr. 2 000.00 og for linebaadene kr. 7 000.00, tilsammen kr. 9 000.00.

Under dette fiske indtraf desværre to ulykkestilfælde med tab af menneskeliv. Under orkanen 22de januar forliste motorkutter „Signe" af Langenes, fører Iver Harberg, med 5 mands besætning, samtlige omkom. Stykker af baad og maskine drev iland ved gaarden Bleik paa Andøen. Samtidig forliste ogsaa redningsskøiten „Bergen", der var stationeret i Stø. Skøiten, der skulde assistere motorbaaden, brækkede riggen og drev iland ved gaarden Stave paa Andøen, hvor den blev vrag. Besætningen reddedes under yderst farefulde omstændigheder.

Den 2den mars kuldseilede i nærheden af gaarden Vættestad en baad med 2 fiskere paa Gaasø, begge hjemmehørende i Hadsel. Den ene druknede, medens den anden med hvælvet drev iland paa indre Vættestadø og blev bjerget i meget forkommen tilstand af folk fra Vættestad.

Under stormveiret den 22de januar tabtes 9 fiskerbaade, som sledes ud af fortøiningerne og knustes.

Nogen egentlig epidemisk sygdom har ikke forekommet; men det hyppig skiftende veirlig har afstedkommet stadige forkjølelser og lungesygdomme af tildels alvorlig art. Fiskerilægen, der har havt fuldt op at gjøre, meddeler, at der blandt fiskerne er fremkommet 293 sygdomstilfælder, og at influensa og lungebetændelse har optraadt hyppigere end vanlig.

Den 5te februar afholdtes i Nyksund møde med udvalget og vedtoges udrorstider for opsynsdistriktet overensstemmende med hidtil gjældende, for hvilke intet formeligt vedtag kan sees i den af udvalget benyttede protokol.

Af omreisende handelskarle, haandverkere etc. har her under dette fiske været yderst faa.

Som politiprotokollen udviser er ialt i 1907 indført 31 sager, hvoraf 6 i 1ste og 2det og 25 i 3die og 4de merkedistrikt."

Af fiskerne hørte	684 mand	paa 157 baade	hjemme	i Øksnes.
	73 —	„ 17 —	—	i Hadsel.
	136 —	„ 36 —	—	i Dverberg.
	20 —	„ 5 —	—	i Sortland.

Ialt 913 mand paa 215 baade.

Fisket for skreiens vedkommende stillede sig i 1907 sammenlignet med de tre foregaaende aar saaledes:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1907	913	215	182 100	80 339	88.00
1906	961	230	643 900	302 635	315.00
1905	1 030	252	236 000	80 700	80.00
1904	814	202	793 500	204 999	252.00

I fisket i 1907 deltog 61 dækkede seilfartøier og 2 motorfartøier, men intet dampskib. Motorbaadene brugte alene line, medens baadene og skøiterne benyttede baade garn og andre redskaber. De vigtigste fiskevær var Nyksund, Langenes—Stø og Sørsand—Vaage.

3. Bø. Her faldt fisket i 1907 sammenlignet med de to foregaaende aar saaledes:

Aar	Fiskere	Baade	Dæks-baade og skøiter	Motor-baade	Stkr. torsk	Værdi kr.	Gjennem-snitslot kr.
1907	1 608	324	12	2	378 400	115 949	77.00
1906	1 594	285	30	0	760 000	242 800	152.00
1905	820	114	8	—	435 000	140 500	183.00

Af fiskepartiet var 203 800 stkr. garnfisk og 64 600 linefisk. Der foregik intet snørefiske, og vaarfisket (skraapfisket) i april havde 75 000 stkr., 23 000 stkr. saltedes til klipfisk og restfangsten 255 400 stkr. blev hængt til rundfisk. Leverpartiet blev 800 hl., hvoraf 580 blev anvendt til 269 hl dampmedicintran og resten 220 hl. til andre transorter. Leverpartiet var 245 hl. Det væsentligste fiske faldt fra $^{19}/_{1}$—$^{8}/_{2}$.

Under fisket forulykkede 2 mand.

De vigtigste fiskevær var:

Hovden	med	270	fiskere,	fangst	55 300	stkr.	torsk
Nykvaag	„	167	— —		31 400	—:—	
Strømsjøen	„	153	—:—		37 600	—:—	
Aasanfjord	„	96	—:—		25 600	—:—	
Skaarvaagen	„	113	—:—		15 400	—:—	
Gaukværø og Lilleø	„	560	—:—		75 000	—:—	
Grinstadsjø m. m.	„	77	—:—		21 500	—:—	

Middelpriserne angives til kr. 35.00 pr. 100 sløiet torsk, kr. 12.00 pr. hl. lever, kr. 25.00 pr. hl. rogn og kr. 1.00 pr. 100 stkr. fiskehoveder, hvoraf der solgtes 278 400 stkr.

Der fremmødte under hele fisket kun 1 kjøbefartøi.

4. **Sortland.** Skreifisket her foregik som et hjemmefiske fra de for dette bekvemt liggende bosteder, og om fiskernes og baadenes antal foreligger ingen opgave, men er her beregnet til 130 mand og 35 baade. Fiskepartiet opgives til 28 500 stkr. torsk med 66 hl. lever, hvoraf intet dampedes, og 35 hl. rogn, og værdien anslaaes til kr. 11 041.00. I 1906 var partiet 17 390 stkr. og værdien kr. 7 496.00 og i 1905 henholdsvis 23 630 stkr. og kr. 6 600.00.

5. **Hadsel.** Her forefaldt intet nævneværdigt skreifiske i 1907, medens det i 1905 dreves af 132 mand, hvoraf 32 mand paa 8 aabne baade og 100 mand paa 8 dampskibe og havde en fangst af 182 500 stkr. til en værdi af kr. 62 757.00.

6. **Gimsø.** Skreifisket her faldt saaledes i 1907 sammenlignet med det nærmest foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1907	225	45	37 000	17 130	76.00
1906	192	38	95 000	32 660	170.00

I 1905 var der intet nævneværdigt fiske.

Alle baadene brugte alene garn. Man havde 90 hl. lever, hvoraf 75 blev anvendt til 37 hl. dampmedicintran. 36 000 stkr. fisk blev hængt til rundfisk og resten saltet til klipfisk. Rognpartiet var 35 hl. Gjennemsnitsprisen var kr. 40.00 pr. 100 sløiet fisk, kr. 18.00 pr. hl. lever og kr. 15.00 pr. hl. rogn. Ingen kjøbefartøier fremmødte. Hovsund var det vigtigste fiskevær, og fisket faldt væsentlig i februar.

7. **Borge.** Her faldt fisket saaledes i 1907 sammenlignet med de 4 nærmest foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1907	720	140	122 000	53 260	74.00
1906	600	118	417 000	141 690	236.00
1905	502	96	250 000	90 920	181.00
1904	509	104	298 000	78 270	154.00
1903	523	100	248 000	60 890	116.00

Af baadene var 5 dækkede fartøier. Af fangsten, der alt var fisket med garn, blev 120 000 stkr. hængt til rundfisk og resten 2 000 stkr. forbrugt af fiskerne selv. Middelprisen var kr. 38.00 for 100 stkr. fisk sløiet, kr. 16.00 pr. hl. lever og kr. 12.00 pr. hl. rogn.

Fiskeværene var:

Eggum	med	290	fiskere og fangst	49 000	stkr. torsk
Høines og Sandø........	„	141	—:—	20 000	—:—
Kvalnes................	„	145	—:—	25 000	—:—
Borgevær	„	144	—:—	28 000	—:—

Ingen kjøbefartøier fremmødte. Fisket regnes for meget smaat.

8. Buksnes. Ved Hæsholmene paa Yttersiden dreves fisket af 104 mand paa 21 baade, hvoraf 3 skøiter og 1 motorfartøi. Skøiterne, motorbaaden og 4 af de aabne baade brugte alene line, 4 alene garn og 9 baade garn og andre redskaber. Skøiterne havde tilsammen 6 og motorbaaden 3 doryer. Fiskepartiet blev 56 000 stkr., hvoraf 54 000 blev hængt. 36 000 stkr. var garnfisk og 20 000 linefisk. Man havde 150 hl. lever, hvoraf intet dampedes, og 60 hl. rogn; desuden solgtes 20 000 fiskehoveder. Middelsprisen var kr. 35.00 pr. 100 fisk, kr. 16.00 pr. hl. lever og kr. 25.00 pr. hl. rogn. Det samlede værdiudbytte var kr. 23 780.00, der gav en gjennemsnitslot af kr. 229.00, mod i 1906 en værdi af kr. 8 801.00 og lot kr. 147.00. I den del af Lofotens opsynsdistrikt (indresiden), som falder paa Buksnes herred, foregik i 1907 intet fiske, efter opsynet var hævet. Det samme var tilfældet i 1906 og i 1905.

9. Flakstad. Efterat lofotopsynet var hævet fiskedes af nogle igjenliggende fiskere en ubetydelighed, antagelig ca. 40 000 torsk, hvoraf 80 hl. lever, til samlet værdi af kr. 16 440.00. Fiskerne er talt med under lofotfisket, og fangsten er for ubetydelig, til at deraf kan beregnes nogen nævneværdig tillægslot til den egentlige lofotlot. I 1906 var efterfiskets værdi kr. 9 940.00, i 1905 kr. 284.00, i 1904 kr. 60 650.00 og i 1903 kr. 70 340.00.

10. Værø og Røst. Det samlede udbytte for begge disse steder, der udgjør Værø herred, og fiskernes antal m. v. er for 1907 i sammenligning med de fire sidste aar saaledes:

Aar	Fiskere	Baade	Dæks-baade & skøiter	Damp-fiske fartøier	Fangst i stkr. torsk	Værdi i kr.	Gjennem-snitslot kr.
1907	1 840	278	47[1])	16	1 406 000	641 018	ca. 348.00
1906	1 911	375	24[2])	6	1 276 000	458 426	„ 240.00
1905	3 174	556	29	19	2 214 800	772 260	„ 246.00
1904	2 979	587	37	17	3 605 500	815 772	„ 270.00
1903	2 496	484	—	6	2 460 000	566 060	„ 227.00

I 1906 drev 1 390 fiskere paa 275 baade, desuden 48 mand paa 6 dampskibe, 258 mand paa 43 skøiter og 28 mand paa 4 motorbaade. Af baadene drev 160 alene med garn og 77 alene med line, medens resten af de aabne baade brugte baade garn og andre redskaber og samtlige skoiter, motorbaade og dampskibene benyttede baade garn og line. Skøitene, motorbaadene og dampskibene havde henholdsvis 89, 14 og 42 doryer. 330 mand angives at have fisket paa Værø og havde 243 000 stkr. skrei, resten falder paa Røst. Middelprisen beregnes til 40 à 41 kr. pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 17.00 pr. hl. lever, kr. 25.00 pr. hl. rogn og kr. 1.00 pr. 100 fiskehoveder, hvoraf solgtes alt. Man havde 2 474 hl. lever, hvoraf 2 365 anvendtes til 961 hl. dampmedicintran, og 1 076 hl. rogn. Af fisken saltedes 157 000 til klipfisk og resten 1 249 000 stkr. hængtes til rundfisk. Der fremmødte 11 kjøbefartøier, hvoraf 1 i Værø og 10 i Røst, hvilke tilsammen havde en besætning af 52 mand og en dægtighed af 367 tons.

11. Hammerø. Her forefaldt intet skreifiske i 1907, medens det i de fire foregaaende aar faldt saaledes:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1906	14	7	1 100	268	19.00
1905	24	11	5 000	1 530	65.00
1904	66	19	35 000	6 450	98.00
1903	46	11	30 000	6 600	143.00

12. Steigen. Her forefaldt i lighed med i 1906 heller intet skreifiske i 1907, medens det i de tre foregaaende aar faldt saaledes:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1905	70	32	19 000	5 400	77.00
1904	100	41	82 000	18 500	185.00
1903	234	90	221 000	42 630	182.00

[1]) Heraf 4 motorbaade.
[2]) Heraf 3 motorbaade.

13. Bodin. Skreifisket her faldt saaledes i 1907 sammenlignet med de fire nærmest foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1907	32	8	3 100	1 628	50.00
1906	45	9	7 000	3 308	74.00
1905	15	5	20 000	9 050	ca. 603.00
1904	27	9	27 000	7 141	264.50
1903	160	80	43 000	7 750	48.00

Det ubetydelige fiske i 1907 foregik fra Govær og Helligvær.

14. Gildeskaal. Skreifisket for 1907 faldt saaledes sammenlignet med de tre foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1907	99	24	10 000	4 994	50.00
1906	104	29	42 300	17 476	168.00
1905	54	13	17 000	7 080	131.00
1904	140	35	101 000	31 640	226.00

Af baadene brugte 17 alene garn og 7 alene line. Fisket foregik i februar og mars i Fleinvær og Fugløvær. Al fisken hængtes til rundfisk, og af leverpartiet 25 hl. blev 17 hl. anvendt til 8 hl. dampmedicintran. Rognpartiet var 14 hl.

15. Melø. Det mindre skreifiske af hjemfolk, som dreves her i 1907, faldt saaledes sammenlignet med de fire næstforegaaende aar:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1907	80	40	15 000	5 350	67.00
1906	60	40	10 000	3 550	56.00
1905	100	50	10 000	3 480	35.00
1904	95	50	25 000	7 190	76.00
1903	220	130	110 000	20 150	92.00

Fisket foregik kun paa smaa baade med smaagarn og delvis ogsaa med andre redskaber. Middelspriserne ansattes til kr. 30.00 for fisken, kr. 12.00 for leveren og kr. 20.00 for rognen samt kr. 1.00 for torskehoveder pr. 100 stkr. Af fisken saltedes 1 000 stkr. til klipfisk og 14 000 hængtes til rundfisk. Af leverpartiet, 25 hl., blev intet anvendt til dampmedicintran. Rognpartiet er ikke opgivet. Fisket faldt væsentlig i mars og april og dreves fra hjemstederne.

16. Rødø. Fisket i 1907 faldt for dette herred saaledes i sammenligning med de fire næstforegaaende aar:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1907	675	144[1])	278 000	128 767	191.00
1906	680	138	630 000	235 740	347.00
1905	570	140	560 000	225 300	395.00
1904	408	99	460 000	132 160	324.00
1903	430	105	290 000	72 210	168.00

Opsynsbetjenten har om fisket afgivet følgende beretning:

„Den 16de januar d. a. traadte opsynet i virksomhed med 1 betjent og 1 rorskarl for Myken og 1 underbetjent for Valvær. Belægget for Myken var da 30 baade med 150 mand og for Valvær 66 baade med 319 mand. Allerede da viste der sig at være endel fisk tilstede, idet man paa garn fik optil 400 for begge fiskevær. Man tør derfor sikkert antage, at i januar maaned vilde der være kommen adskillig fisk paa land, om ikke det stormfulde veir havde hindret bedriften, ligesom det ogsaa vanskeliggjorde fremkomsten for de fiskere, som endnu ikke var kommen tilstede.

Ved begyndelsen af februar var omtrent alle baade ankomne til begge fiskevær. Paa denne tid viste der sig at være megen fisk tilstede; thi paa natstaaende garn fiskedes optil 800; men ogsaa da hindredes bedriften af det stormfulde veir, — redskaberne blev i almindelighed staaende i sjøen 10 à 12 nætter og den største del af fangsten var som følge deraf odelagt. Ved slutten af februar begyndte fisket at tage lidt af, men holdt sig dog bra udover en tid, idet man endog den 11te mars paa 4 nætters garn fik optil 900 fisk. Efter denne tid gik fisket stadig nedover, saa at man den 29de paa 7 nætters garn kun naaede optil 300,

Under fisket i Myken deltog ogsaa 10 linebaade, men for disse blev udbyttet meget ringe som følge af det haarde veir og desuden daarligt agn, kun en enkelt gang naaede man optil 100 fisk i en trækning.

Til 20de mars deltog der i fisket for begge fiskevær 144 baade med 675 mand. Desuden var der tilstede 4 fiskekjobere og 10 trandamperier. Ved udgangen af mars — dels paa grund af fiskets aftagen, dels paa grund af at paasken indtraf paa denne tid — fraflyttede omtrent $^2/_3$ af det hele belæg — de øvrige vilde forsøge efter paasken, om der da kunde være noget at gjore, men det viste sig da at være slut, idet man kun fik nogle faa fisk, hvorfor fisket afsluttedes 5te april.

Med hensyn til udbyttet paa de forskjellige redskaber anføres:

Myken:	Garn,	laveste	bruttolot	kr.	39.00
	—	høieste	—	„	402.00
	—	gjennemsn.	—	„	135.00
	Liner,	—	—	„	39.00

[1]) Heraf 14 skøiter og 1 motorfartøi.

Valvær:	Garn, laveste	bruttolot	....	kr.	41.00
	— høieste	—	....	„	541.00
	— gjennemsn.	—	....	„	216.00

Det samlede fiskeparti: Myken 100 000,[1]) hvoraf hængt 71 000. Valvær 175 000, hvoraf hængt 161 000. Gjennemsnitspris rund kr. 49.00 pr. 100 stkr.

Hvad angaar sundhedstilstanden, da har den for Mykens vedkommende været mindre god, og for Valvær maa den nærmest betegnes som slet. Distriktslægen har 2 gange i vinterens løb besøgt fiskeværene. Lægetilsynet maa vel derfor kunne siges at være mindre tilfredsstillende, men kan vel neppe ventes bedre med den nuværende ordning, at en distriktslæge med saa stort distrikt ogsaa skal tilse fiskeværene. Man anser det derfor paakrævet, at en ordning med særskilt fiskerilæge for fiskeværene Myken—Valvær, Selvær—Trænen snart maatte komme istand."

Af fiskepartiet, 278 000 stkr., hvoraf 274 000 var garnfisk og 4 000 linefisk, blev 29 000 saltet til klipfisk, 14 000 saltet i tønder eller kasser (persefisk), 232 000 hængt til rundfisk, og 3 000 stkr. blev forbrugt af fiskerne selv. Middelsprisen var kr. 39.00 pr. 100 sløiet torsk, kr. 15.00 pr. hl. lever, kr. 0.70 pr. 100 stkr. fiskehoveder, hvoraf antages solgt 200 000 stkr. Leverpartiet var 797 hl., hvoraf 714 blev anvendt til 357 hl. dampmedicintran. Rognpartiet var 437 hl. Der fremmødte 2 kjøbefartøier; ved ulykkeshændelser under fisket omkom 3 mand.

17. Trænen. Fisket i 1907 faldt saaledes i sammenligning med de fire foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1907	1 182	308	340 000	149 030	123.00
1906	1 012	230	395 000	145 930	144.00
1905	1 240	360	640 000	246 000	200.00
1904	2 000	560	660 000	190 600	95.00
1903	1 400	450	950 000	216 250	154.00

Samtlige baade, hvoraf 4 motorbaade med 8 doryer, brugte baade garn og andre redskaber. Man havde 610 hl. lever, hvoraf 500 anvendtes til 252 hl. dampmedicintran, og 210 hl. rogn. Middelsprisen angives til kr. 40.00 for 100 stkr. sløiet torsk, kr. 13.00 pr. hl. lever og kr. 10.00 pr. hl. rogn samt kr. 1.00 pr. 100 fiskehoveder, hvoraf solgtes 300 000 stkr. Af fisken saltedes 17 000 stkr. til klipfisk, 313 000 hængtes til rundfisk, og 10 000 stkr. forbrugtes af fiskerne selv.

Det egentlige vinterfiske foregik som vanlig i Selvær fra midten af januar til udgangen af mars, hvor der roede 421 fiskere med en fangst

---

[1]) Desuden blev 3 000 stkr. forbrugt af fiskerne selv. (Red. anm.)

af 108 000 stkr., hvilket var en meget daarlig fangst, mod i 1906 375 000 stkr. Derimod gav vaarfisket, der som oftest samler mange folk, et nogenlunde bra udbytte, nemlig 232 000 stkr. fordelt paa 741 mand, der drev fisket fra Husø og Sydholmen i mars og april. I 1906 var partiet her kun 20 000 stkr. Under vinterfisket fremmødte 2 og under vaarfisket 3 kjøbefartøier.

18. Dønnes. Fisket foregik her alene i Aasvær, hvor fisket i 1907 faldt saaledes i forhold til de fire foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1907	301	73	61 000	29 578	98.00
1906	443	104	202 000	78 046	176.00
1905	473	133	250 000	98 400	208.00
1904	344	99	325 000	106 105	308.00
1903	177	49	150 000	39 105	221.00

I 1907 dreves fisket kun af aabne baade, hvoraf 56 brugte alene garn, 9 garn og line og resten, 8 baade, alene line. Af fangsten, hvoraf 55 000 stkr. var garnfisk og 6 000 linefisk, blev 4 500 stkr. saltet til klipfisk, 54 500 hængt til rundfisk, 1 500 anvendt i ferskfiskhandelen og 500 stkr. forbrugt af fiskerne selv. Man havde 192 hl. lever, hvoraf 172 hl. anvendtes til 86 hl. dampmedicintran, og 82 hl. rogn. Middelsprisen var kr. 39.00 for fisken, kr. 17.25 for leveren, kr. 25.00 for rognen og kr. 0.70 for 100 fiskehoveder. Der fremmødte 2 kjøbefartøier. Fisket faldt i januar, februar og mars. Fisket foregik alene i Aasvær.

19. Herø. I 1907 faldt fisket saaledes sammenlignet med de fire foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1907	966	209	207 000	88 675	92.00
1906	1 147	247	500 400	181 422	135.00
1905	805	182	822 400	259 470	320.00
1904	504	114	543 000	161 390	320.00
1903	496	114	335 000	83 724	169.00

Af baadene, hvoraf 2 motorbaade, drev 165 aabne baade og motorbaadene fisket alene med garn, 30 baade alene med line og 12 baade alene med snøre (dybsagn). Motorbaadene havde 2 og de største linebaadene 5 doryer. Af fiskepartiet blev 13 000 saltet til klipfisk og resten hovedsagelig hængt til rundfisk. Man havde 445 hl., hvoraf 400 anvendtes til 160 hl. dampmedicintran og 223 hl. rogn. Der fremmødte 3 kjøbefartøier. Under fisket omkom 1 mand.

20. Vega. Her faldt fisket i 1907 sammenlignet med de fire foregaaende aar saaledes:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1907	391	100	112 000	49 253	124.00
1906	816	160	200 000	81 800	100.00
1905	733	193	340 000	145 920	199.00
1904	117	22	127 500	30 130	258.00
1903	70	12	116 000	24 676	353.00

Af baadene var 3 skoiter og 4 motorbaade, de sidste med 10 doryer. 20 baade drev alene med garn, 50 alene med line og 23 baade, skøiterne og motorbaadene baade med garn og andre redskaber. Middelspriserne var kr. 40.00 for fisken, kr. 12.00 for leveren, kr. 18.00 for rognen og kr. 1.00 for 100 fiskehoveder, hvoraf solgtes 20 000 stkr. Af leverpartiet 225 hl. blev 88 anvendt til 42 hl. dampmedicintran og 137 hl. til andre transorter. Rognpartiet blev 86 hl. Af fiskepartiet blev 107 000 stkr. hængt til rundfisk, 3 000 saltet til klipfisk og 2 000 stkr. forbrugt af fiskerne selv. De vigtigste fiskevær var Bremstenen med 100 fiskere og 40 000 stkr. fisk og Skjærvær med 120 mand og 50 000 stkr. fisk. Fisket faldt i tiden 1ste mars til 1ste juni, og det største antal fiskere var tilstede i mai maaned efter endt lofotfiske.

21. Bindalen. Her faldt kun et mindre skreifiske for hjemfolkene. og dette var i 1907 saaledes i sammenligning med de fire foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1907	92	38	22 500	4 773	52.00
1906	109	52	24 500	3 810	36.00
1905	81	40	25 500	4 910	67.00
1904	86	43	23 000	3 215	37.00
1903	80	40	24 000	2 740	34.00

Man havde 21 hl. lever, ingen rogn, og middelsprisen var kr. 20.00 for fisken og kr. 13.00 for leveren. Fisket var et vaarfiske i april, mai og juni.

I alle amtets øvrige herreder forefaldt intet skreifiske.

Følgende tabel viser deltagelsen og udbyttet for herrederne i 1907 samt for det hele amt i de 10 sidste aar:

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal: Baade	Seilfartøi, dæksbd.	Damp-baade	Udbyttet: I stykker skrei	I penge kr.	Omtr. gjennemsnitlot i kr.	Kjøbefartøier
Dverberg	294	61	—	—	56 000	20 890	71	—
Øksnes	913	152	63	—	182 100	80 339	88	—
Bø	1 608	324	14	—	278 400	115 949	77	1
Sortland	130	40	—	—	28 500	11 041	85	—
Gimsø	225	45	—	—	37 000	17 130	76	—
Hadsel	—	—	—	—	—	—	—	—
Borge	720	135	5	—	122 000	53 260	74	—
Buksnes	140	17	4	—	56 000	23 780	229	—
Flakstad	—	—	—	—	40 000	16 440	?	—
Værø og Røst.	1 840	278	47	16	1 406 000	641 018	348	11
Hammerø ...	—	—	—	—	—	—	—	—
Steigen......	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodin	32	8	—	—	3 100	1 628	51	—
Gildeskaal ...	99	24	—	—	10 000	4 994	50	—
Melø	80	40	—	—	15 000	5 350	67	—
Rødø	670	127	17	—	278 000	128 767	191	2
Trænen	1 182	304	4	—	340 000	149 030	123	5
Dønnes	301	73	—	—	61 000	29 578	98	2
Herø	966	207	2	—	207 000	88 675	92	3
Vega	391	93	7	—	112 000	49 253	124	—
Bindalen	92	38	—	—	22 500	4 773	52	—
I 1907 ialt ..	9 683	1 966	163	16	3 254 600	1 441 895		24
- 1906 „ ..	10 403	2 099	109	19	5 733 390	2 118 530		60
- 1905 „ ..	10 502	2 330	43	19	6 040 330	2 158 384		60
- 1904 „ ..	12 211	3 025	78	17	8 751 900	2 203 693		100
- 1903 „ ..	12 047	3 186	—	—	8 242 000	1 762 649		61
- 1902 „ ..	8 113	2 117	—	—	4 965 250	1 409 030		23
- 1901 „ ..	7 673	1 793	—	—	3 548 912	1 156 532		29
- 1900 „ ..	8 532	1 955	—	—	3 258 200	1 284 032		53
- 1899 „ ..	7 415	1 496	—	—	2 895 500	871 188		49
- 1898 „ ..	8 967	1 890	—	—	2 391 100	561 540		
- 1897 „ ..	10 336	—	—	—	5 919 500	1 325 331		
- 1896 „ ..	10 165	—	—	—	6 670 900	1 999 804		

Af fiskepartiet 3 254 600 stkr. blev:

saltet til klipfisk	419 400	stkr.
hængt - rundfisk	2 777 700	„
„ - rodskjær	14 500	„
saltet i kasser etc.	16 000	„
forbrugt af fiskerne selv[1])	25 500	„
anvendt i ferskfiskhandelen	1 500	„
Tilsammen	3 254 600	stkr.

[1]) For de fleste herreder er det af fiskerne selv forbrugte ikke medtaget i det opgivne fisketal.

Beretning om skreifisket i Nordre Trondhjems amt 1907.

(Væsentlig efter lensmændenes samt opsynsbetjentens opgaver).

I. Vikten. Fisket dreves inden dette distrikt af ialt 2 410 mand, hvoraf 2 294 mand paa 562 baade, 75 mand paa 15 skøiter og 41 mand paa 8 motorbaade og dampskib. Udrustningen var:

340 baade, 5 skøiter og 5 motorbaade brugte alene garn,
69 „ 10 „ - 3 — —„— line,
153 „ brugte alene snøre.

Der var ibrug ialt 70 doryer.

Fiskepartiet for Vikten var 2 411 000 stkr., hvoraf 2 320 000 saltedes til klipfisk, 80 000 hængt til rundfisk, 6 000 anvendt i ferskfiskhandelen og 5 000 stkr. forbrugt af fiskerne selv. De to sidstnævnte partier (11 000 stkr.) er ikke medregnet i opsynsbetjentens opgave over kvantummet og pengeværdi. Af partiet blev 1 900 000 stkr. opfisket med garn, 240 000 med line og 260 000 stkr. med snøre. Der var fremmødt 110 kjøbefartøier, hvoraf 2 dampskibe, med 378 mands besætning. 3 menneskeliv gik tabt under fisket.

Foruden forannævnte parti er der udenfor opsynsdistriktet, men inden Vikten herred, opfisket ved Frelsø og Kvalø 109 500 stkr. skrei (se opsynsbetjentens beretning).

De benyttede fiskevær var:

Sør- og Nordgjæslingerne	1 987	mand,	2 208 000	fisk,	106	kjøbefartøier
Sørø	78	„	30 000	„	0	—
Nordø	168	„	50 000	„	3	—
Skjærvær	102	„	45 000	„	1	—
Gaasvær, Bondø og Helleholmen	75	„	67 000	„	0	—

Opsynsbetjenten under Viktenfisket har afgivet følgende beretning om torskefisket i Ytre Namdalen i aaret 1907:

„Angaaende aarets skreifiske inden Viktendistriktet har jeg herved den ære at indberette:

Fiskeriopsynet traadte iaar i virksomhed noget tidligere end vanligt nemlig den 9de februar paa grund af, at saavel fiskere som kjøbere søgte til værene før den ordinære fisketid, som sedvansmæssig har været omkring 20de februar (Peders stol). Ved opsynets ankomst var fisket allerede i gang, ligesom flere kjøbefartøier havde indfundet sig forsaavidt angaar fiskeværet Sørgjæslingerne. Skreien søgte ogsaa iaar meget tidlig op paa grundene; den var formerket allerede omkring midten af januar. De sidste 3 aar har fiskens indsig fundet sted her saa tidlig som i januar maaned; men saa har den ogsaa forladt fangstpladsene omkring 15de april.

Det bedste og væsentligste fiske er foregaat for Sørgjæslingerne, som i saa maade iaar har havt et kronaar: I mands minde har skreifisket ikke faldt saa rigeligt her som dette aar. Desværre var ogsaa veiret denne vinter i den første halvdel af fisketiden hinderlig for bedriften, usedvanlig stormende og med voldsom sjøgang. Sondag d. 10de mars var den første ordentlige sjøveirsdag; fra den tid kan veiret betegnes som bra, tildels endog godt.

Til en begyndelse søgte fisken op efter strækningen „Breigrunden“—„Revet“—„Grindeggerne“, gik endog for en kort tid ind paa „Nordgjæslinkjonna“. I sidste halvdel af mars tog den retning af „Baaerne“—„Graabakerne“—„Kjyroerne“. Og nu paagik her et fiske, som faldt saa rigt som vel nogensinde; der var baade, som ikke trak redskaber — som regel natstaat — med fangst under 800 skrei. Veiret var føielig og priserne paa fiskeprodukterne saa høi som ingensinde før, saa det økonomiske udbytte for dem, som har drevet fra Sørgjæslingerne, har været det allerbedste.

For Ytterværene stiller forholdet sig anderledes og ugunstigere. Ogsaa der var fisken til en begyndelse paa fangstpladsene i god tid og — saavidt man kunde dømme efter den, vistnok sparsomt, foretagne prøvesætning — i tilstrækkelig mængde. Men det stormende veir og urolige hav umuliggjorde her helt driften. For Nordoernes og tildels Skjærværs vedkommende blev situationen ganske utaalelig; delvis reiste man fra været og til hjemmene, da bedriftsudøvelse i været saa alligevel ikke lod sig gjøre. I den sidste del af fisket, da veiret blev rimeligere, var det mere variabelt med fangsten, hvorfor udbyttet for Ytterværene iaar ikke er rart, sammenligningsvis kleint endog.

Antallet af deltagere i fiskeribedriften har iaar været det største i 10-aarsperioden nemlig 2 844 fordelt saaledes: Fiskere 2 410, fartøifolk (kjøbere) 378, landkjobere med betjening 14, handlende 18, tranbrændere 18, sysselsat i andet erhverv 6.

Siden ifjor er i Sørgjæslingerne opsat 3 nye rorboder, ligesom 2 af opsidderne har restaureret og udvidet sine huse. De nye rorboder er pene, solid og hensigtsmæssig anlagt og indredede. Sansen for sundere,

triveligere og bekvemmere rorboder er i vekst. 1 rorbod er af sundhedskommissionen forbudt som beboelsesleilighed. I Nordøerne er enkelte af de gamle rorboder i mindre god stand; udbedringer maa nu finde sted.

Rensligheden, et bedre stel, sansen for leveligere vilkaar synes i det hele taget at vinde terræng lidt efter hvert; fort gaar det ikke, men dog jevnt fremover. Sundhedsforskrifterne, fiskerilægen, en vaagsommere paaseen og overholdelse af hygienen, det ene med det andet bedrer forholdet. Husmangelen har iaar været følelig i Sørgjæslingerne grundet den usedvanlige tilstrømning til været; man har været nødt til at tolerere indlægning i mandskabsrummene udover, hvad sundhedsforskrifterne foreskriver som ordinært; det milde og tørre veir har hjulpet til, saa denne ulempe ikke har været særdeles generende.

Fangsten iaar falder jevnt paa de forskjellige brug forholdsvis seet; brugerne af saavel garn som liner og snøre har alle gode lotter, en del endog særdeles store.

Det optiskede kvantum udgjør: Skrei 2 400 000 stkr., rogn 1 900 hl., lever 4 440 hl., hvoraf tilvirket 2 220 hl. damptran og tilovers til andre transorter 550 hl.

Det optiskede parti skrei fordeler sig hvad fangsttid angaar saaledes: 11te februar—3die mars 40 000, 5te—9de mars 120 000, 11te—16de mars 405 000, 18de—23de mars 645 000, 25de—30te mars 348 000, 2den—6te april 465 000, 8de—13de april 367 000 og 15de—20de april 10 000 stkr. skrei.

Gjennemsnitsprisen paa fiskeprodukterne stiller sig iaar saadan: For 100 stkr. sløiet skrei kr. 35.60, 1 hl. lever kr. 11.80 og for 1 hl. rogn kr. 25.00.

Udbyttet af det samlede fiske skulde saaledes være kr. 967 292.00, hvorefter fremkommer en gjennemsnitslot stor kr. 401.33, formentlig den høieste som nogensinde er naaet.

Sidste 10-aarsopgave skulde efter dette blive:

Aar	Antal baade	Antal fiskere	Kvantum skrei stkr.	Kv. lever hl.	Kv. rogn hl.	Kvantum damptran hl.	Kv. til raatran hl.	Totaludbytte kr.	Gjennemsnitslot kr.
1907	616	2 410	2 400 000	4 440	1 900	2 220	550	967 292	401.33
1906	535	2 069	845 000	1 580	835	788	210	268 215	129.63
1905	576	2 063	998 000	1 770	910	940	65	343 340	169.33
1904	448	1 693	1 280 000	1 100	655	350	35	299 897	177.15
1903	446	1 685	1 225 000	530	500	43	50	233 870	138.79
1902	533	2 091	825 000	1 473	750	462	100	264 393	126.44
1901	481	1 951	1 130 000	2 836	1 000	870	1 120	301 532	139.27
1900	486	1 880	1 015 000	2 560	670	815	1 000	378 678	200.00
1899	334	1 250	615 000	1 340	300	622	440	177 405	140.57
1898	236	946	623 000	900	400	350	150	116 880	119.95
Gjennemsn.	469	1 804	1 095 600	1 853	792	746	372	335 150	174.25

Foruden foranstaaende er opfisket inden amtet:

Distrikt	Kvantum skrei stkr.	Kvantum lever hl.	Kvantum rogn hl.	Kvantum damptran hl.	Kvant. til raatran hl.	Totaludbytte kr.
Flatanger . . .	160 000	510	330	200	100	164 310
Leka	140 500	300	160	127	30	
Frelsø	85 500	130	40	57	20	
Kvalø	24 000	60	20	25	—	
Namdalen ialt, iaar .	2 810 000	5 440	2 450	2 629	700	1 131 602

Opslagstelegrammer vedkommende fisket har været udfærdiget som regel 1 gang ugentlig, hver lørdag.

Heisning af signalflag (morgensignal for udror) og udlevering af baadmerker er som tidligere udført af leiede folk. Enkelte gange har jeg maattet leie ekstra rorskarl for udførelse af tjenesten. Iaar har det til sine tider faldt vanskeligt at klare alt arbeide tilfredsstillende. Baadmerkebeholdningen maa nu øges; den var iaar utilstrækkelig. Jeg forudsætter at have adgang til at opsætte det nødvendige antal.

Stormsignalapparaterne i Sørgjæslingerne, Nordø og Skjærvær kom iaar ikke til anvendelse; stormen var altid over strøget, før varslet kom. Med anlæg af telefon vil dette ændres noget.

I afvigte sommer er 4 brønde kommen til anlæg i Sørgjæslingerne: Paa 1. Flatholmen, 2. Heimværet, 3. Kalholmen, 4. Sæternæsholmen. En del varder og flydere er ogsaa anbragt. Mangelen paa tørnringe udenom den indre havn har iaar været følelig; det er særdeles paakrævet at faa dette savn afhjulpet, skal søgningen fremtidig blive som denne vinter. Jeg skal faa lov til nærmere at komme tilbage til dette i en særskilt forestilling.

„Doktorpengene", de frivillige bidrag til fiskerilægens aflønning har iaar flydt ind noget rigeligere end før; imidlertid: En del undlader at betale. Det gjælder særlig Skjærvær og Nordø, at offervilligheden paa dette omraade er noksaa liden.

Havet har desværre ogsaa denne vinter krævet sin tribut herude. I Nordøerne slog en braadsjø en 4-mands baad under sig, hvorved 3 mand omkom; 1 mand blev reddet af en i nærheden værende kameratbaad.

Redningsskøiten „Halten" har havt station i Sørgjæslingerne fra de første dage i mars til paaske. Skøiten „Tromsø" har siden været her vel 1½ uge.

Bjergede fiskeredskaber, som ikke er gjenkjendt eller afhentet, er indbragt til opbevaring hos Hans Jonassen i Sørgjæslingerne. Lensmanden er underrettet.

Under fisket opstaaede tvistigheder er, hvor opsynets mellemkomst har været paakaldt, som regel kommet til afgjørelse i mindelighed.

Den $\frac{\text{17de april}}{\text{6te mai}}$ 1907.

I. Hals."

2. Leka. Her faldt skreifisket efter lensmandens opgave saaledes i 1907 sammenlignet med de tre foregaaende aar:

Aar	Fiskere	Aabne baade	Dæks-baade, skøiter	Motor-baade	Dampfiske fartøier	Fangst stkr.	Værdi kr.	Gjennem-snitslot kr.
1907	290	74	2	2	3	140 500	61 920	214
1906	336	31	1	5	12	82 800	26 380	78
1905	433	59	4	2	18	138 000	45 790	106
1904	465	155	5	5	—	164 000	37 884	81

Af fiskepartiet i 1907, hvoraf 112 500 stkr. var garnfisk, 10 000 linefisk og 18 000 snorefisk, blev 95 000 stkr. saltet til klipfisk, 45 000 hængt til rundfisk og resten 500 stkr. forbrugt af fiskerne selv. Af leverpartiet 350 hl., blev 320 hl. anvendt til 127 hl. dampmedicintran og resten 30 hl. tilovers til andre transorter. Rognpartiet blev 160 hl. Gjennemsnitspriserne var kr. 38.00 for 100 stkr. sloiet skrei, kr. 15.00 pr. hl. lever, kr. 18.00 pr. hl. rogn og kr. 0.40 for 100 fiskehoveder, hvoraf der solgtes 100 000 stkr. Der fremmødte 2 kjøbefartøier. Sklinden var det største fiskevær, hvor 199 fiskere havde 102 000 stkr. Fisket foregik i mars og april.

3. Flatanger. Efter lensmandens opgave faldt skreifisket her i 1907 sammenlignet med de tre foregaaende aar saaledes:

Aar	Fiskere	Aabne baade	Dæks-baade, skøiter	Fangst stkr.	Værdi kr.	Gjennem-snitslot kr.
1907	354	76	4	160 000	71 329	201
1906	324	76	—	279 000	112 010	345
1905	287	82	—	264 000	115 180	402
1904	244	68	—	196 000	52 260	214

Hele fiskepartiet, hvoraf 141 800 stkr. var garnfisk, 15 200 linefisk og 3 000 snorefisk, blev saltet til klipfisk, og af leverpartiet, 510 hl., anvendtes 380 hl. til 332 hl. dampmedicintran og resten, 130 hl., til andre transorter. Gjennemsnitsprisen var kr. 35.00 for fisken, kr. 13.00 for leveren, kr. 26.00 for rognen og kr. 0.70 for 100 fiskehoveder, hvoraf der solgtes 17 000 stkr. Der fremmødte under fisket 4 kjøbefartøier, hvoraf 1 dampskib. — Fiskeværene var:

Bjørøvær	med	158	mand og fangst	51 000	stkr.
Villa	„	80	—„—	55 000	„
Gladsøvær	„	64	—„—	40 000	„
Oksbaasen	„	52	—„—	14 000	„

4. Værran. Her faldt skreifisket i 1907 sammenlignet med de tre foregaaende aar saaledes:

Aar	Fiskere	Baade	Stkr. skrei	Værdi kr.	Gjennemsn.lot kr.
1907	150	75	36 000	23 280	155
1906	150	75	35 000	17 720	118
1905	100	50	25 000	8 750	88
1904	100	50	14 000	3 800	38

Leverpartiet blev 90 hl., hvoraf intet dampedes, og rognpartiet 30 hl. Af fiskepartiet, hvoraf 30 000 stkr. er garnfisk, blev 18 000 stkr. saltet til klipfisk, 6 000 saltet i tønder eller kasser (persefisk), 10 000 sendt fersk til Trondhjem og 2 000 stkr. forbrugt af fiskerne selv. Gjennemsnitsprisen var kr. 60.00 for fisken, kr. 12.00 for leveren og kr. 20.00 for rognen. Der fremmødte intet kjøbefartøi.

Følgende tabel viser deltagelsen og udbyttet for herrederne i 1907 samt for det hele amt i de sidste 10 aar:

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal				Udbyttet		Omtrentl. gjennemsnits-lot kr.	Kjøbefartøier
		Baade	Seilfartøi, dæksbd.	Motor-baade	Damp-skibe	I stykker skrei	I penge kr.		
Vikten	2 410	562	15	5	3	2 520 500	1 010 490	—	110
Flatanger .	354	76	4	—	—	160 000	71 329	201	4
Værran ...	150	75	—	—	—	36 000	23 280	155	—
Leka	290	74	2	2	3	140 500	61 920	214	2
Ialt 1907 .	3 204	787	21	7	6	2 857 000	1 167 019		170
„ 1906 .	2 879	701	16	5	13	1 241 800	424 325		71
„ 1905 .	2 983	783	14	14	20	1 515 000	550 860		59
„ 1904 .	2 722	799	31	—	6	1 754 000	416 236		43
„ 1903 .	2 504	—	—	—	—	1 660 300	337 955		—
„ 1902 .	2 355	—	—	—	—	929 100	300 384		—
„ 1901 .	2 116	—	—	—	—	1 200 100	328 924		—
„ 1900 .	1 908	—	—	—	—	1 015 000	378 675		—
„ 1899 .	1 397	—	—	—	—	665 300	197 804		—
„ 1898 .	1 096	—	—	—	—	713 000	141 640		—

Af fiskepartiet blev 2 702 500 stkr. saltet til klipfisk, 125 000 hængt til rundfisk, 6 000 er saltet i tønder eller kasser, 16 000 solgt fersk og 7 500 forbrugt af fiskerne selv.

Fisken gav 5 390 hl. lever, — hvoraf 4 590 hl. blev dampet til 2 547 hl. medicintran og 800 hl. anvendt til andre transorter — 2 420 hl. rogn og 2 017 000 stkr. solgte fiskehoveder.

Beretning om skreifisket i Søndre Trondhjems amt 1907.

(Væsentlig efter lensmændenes og opsynsbetjentenes opgaver).

---

1. Osen. Her deltog i fisket 287 mand paa 54 aabne baade, hvoraf 12 baade med 32 mand brugte snøre alene og 42 baade med 255 mand brugte baade garn og andre redskaber. Fangstmængden blev 96 000 stkr. skrei, hvoraf 2 000 forbrugtes af fiskerne selv, og resten blev saltet til klipfisk. Middelspriserne var kr. 40.00 pr. 100 stkr. sløiet fisk, kr. 15.00 pr. hl. lever, kr. 25.00 pr. hl. rogn og kr. 0.60 for 100 fiskehoveder, hvoraf solgtes 60 000 stkr., hvorefter det samlede værdiudbytte blev kr. 47 510.00. Af leverpartiet, 300 hl., blev 120 hl. anvendt til 60 hl. dampmedicintran og resten 180 hl. til andre transorter. Rognpartiet blev 170 hl. Der fremmødte ingen kjøbefartøier, og ingen omkom under fisket. Gjennemsnitslotten blev kr. 166.00.

Af herredets fiskevær er Sæter med omliggende steder, Ramsøaunet med Skokkelv, Buerø med Kalværet og Skjervøerne med Vik de vigtigste og omtrentlig hver især af samme betydning. Fisket faldt fra først i februar til og med første uge af april.

2. Roan. Her deltog i fisket 418 mand paa 95 aabne baade, hvoraf 112 mand paa 40 baade brugte alene snøre og 306 mand paa 55 baade brugte baade garn og andre redskaber. Fangstmængden blev 124 500 stkr skrei, hvoraf 122 000 blev saltet til klipfisk og resten 2 500 stkr. forbrugt af fiskerne selv. Leverpartiet blev 380 hl., hvoraf 198 hl. blev anvendt til 101 hl. dampmedicintran og 182 hl. tilovers til andre transorter. Rognpartiet var 230 hl. Efter en middelspris af kr. 40.00 for fisken, kr. 15.00 for leveren, kr. 25.00 for rognen og kr. 0.60 for 100 fiskehoveder blev værdiudbyttet kr. 61 610.00. Ingen kjøbefartøier fremmødte.

Herredets største fiskevær er Almindingsværet, hvorfra den største del af det opfiskede parti er hentet. Fisket begyndte først i februar og endte ved slutten af første uge i april. Gjennemsnitslotten blev kr. 147.00.

3. Stoksund. Her fiskede 205 mand paa 55 baade ialt 55 500 stkr. skrei. 108 mand paa 22 baade benyttede baade garn og andre redskaber. og 97 mand paa 33 baade brugte alene snøre (dybsagn). Af fiskepartiet blev 54 000 stkr. saltet til klipfisk og resten forbrugt af fiskerne selv. Leverpartiet var 170 hl., hvoraf intet dampedes, og rognpartiet 95 hl. Værdiudbyttet var kr. 27 365.00 efter middelspris kr. 40.00 for fisken. kr. 15.00 for leveren, kr. 25.00 for rognen og kr. 0.60 for 100 fiskehoveder. Gjennemsnitslotten blev kr. 133.00. Fisket foregik væsentlig udenfor Linærø og Stokøen og faldt fra midten af februar til første uge af april. Ingen kjøbefartøier.

For disse 3 herreder, der udgjør Bjørnør lensmandsdistrikt, foreligger ingen særskilt opgave over fisket herredsvis for de foregaaende aar, men derimod for hele lensmandsdistriktet.

4. Nordfrøya. Her fiskede ialt 2 076 fiskere paa 451 baade (2 162 mand og 466 baade i 1906). Af baadene var 11 skøiter og 3 motorfartøier, der henholdsvis havde 20 og 6 doryer. Der opfiskedes ialt 680 000 stkr. skrei, hvoraf 154 200 stkr. fiskedes med garn, 25 800 med line og 330 000 stkr. med snøre (dybsagn). Af fiskepartiet blev 655 000 stkr. saltet til klipfisk, 15 000 stkr. anvendt i ferskfiskhandelen og 10 000 saltet i tønder eller kasser (persefisk). Værdiudbyttet var kr. 321 900.00 mod kr. 241 830.00. Fangstmængden var i 1906 526 000 stkr. Leverpartiet var 1 800 hl., hvoraf 1 650 blev anvendt til 775 hl. dampmedicintran, og 150 hl. blev tilovers til andre transorter. Rognpartiet var 900 hl. Gjennemsnitsprisen er beregnet til kr. 40.00 for 100 stkr. sløiet fisk, kr. 13.00 pr. hl. lever, kr. 25.00 pr. hl. rogn og kr. 0.80 for 100 fiskehoveder. hvoraf der solgtes 500 000 stkr. Af kjøbefartøier fremmødte 25 stkr.; ved ulykkeshændelser under fiskeribedriften omkom 9 mand. Gjennemsnitslotten blev kr. 155.00.

Distriktets forskjellige fiskevær, fiskernes, kjøbernes og fangstens fordeling paa dem faldt saaledes:

Været	Fiskerne	Fangsten i stkr. torsk	Antal kjøbefartøier
Mausund	145	70 000	—
Bogø	71	20 000	—
Sulen	333	140 000	6
Voksvær	35	10 000	—
Kya	502	200 000	3
Humlingvær og Indtian	190	60 000	1
Halten	800	180 000	15

Fisket faldt væsentlig fra 11te februar til 13de april.

Om fisket i Halten skriver opsynsbetjenten:

„Undertegnede tiltraadte opsynstjenesten i Halten den 19de januar sidstl. Storm og uveir havde fremkaldt forstyrrelse i dampskibsruten, saa tiltrædelsen ikke kunde foregaa til den sedvanlige tid 15de januar.

Ved min ankomst til været havde allerede indfundet sig 9 fiskerbaade med 47 mand, 3 kjøbefartøier og nogle faa logifartøier. Tilgangen paa fiskere paagik jevnt ud over januar saaledes, at antallet den 5te februar udgjorde 600 mand. Opseilingen til været vanskeliggjordes af stadige og heftige storme, hvorunder redningsskøiten næsten daglig med stor flid assisterede. Havnetjenesten besørgedes af undertegnede, da saavel Halten lods som fyrstationens folk ikke var at formaa til at overtage dette hverv for den stipulerede godtgjørelse kr. 50.00.

Under fisket var ialt tilstede:

54 storgarnsbaade	314 mand	
69 smaagarnsbaade	277 „	
39 line- og snorebaade	152 „	
11 lineskøiter med 20 doryer	57 „	800 mand
hvortil kommer redningsskoitens og 15 kjøbefartoiers besætninger		43 „
		Ialt 843 mand

Endelig 19 logifartøier, hvis bemanding er indbefattet i antallet af fiskere. Kjøbefartøiernes drægtighed udgjorde 312 ton.

Fiskets totaludbytte var:

Fisk i almindelige hundreder	180 000
Rogn hl.	371
Lever hl.	481

Gjennemsnitspriser:

Storgarnsfisk pr. 100	kr.	41.00
Smaagarnfisk, line- og snørefisk pr. 100	„	39.00
Lever pr. hl.	„	19.00
Lever —	„	12.00—14.00
Hoder pr. 100	„	0.70

I henhold hertil beregnes bruttolotternes størrelse saaledes:

a. Storgarnsbaade:

89 800	fisk à kr. 41.00 pr. 100	kr.	36 818.00
254.43	hl. lever à kr. 14.00	„	3 562.02
190.01	„ rogn à kr. 19.00	„	3 610.19
89 800	hoder à kr. 0.70 pr. 100	„	628.60
		kr.	44 618.81

fordelt paa 314 mand udgjør kr. 142.10.

b. Smaagarnsbaade:

61 400	fisk à kr. 39.00 pr. 100	kr. 23 946.00	
157.42	hl. lever à kr. 14.00	„ 2 203.88	
123.89	„ rogn à kr. 19.00..............	„ 2 353.91	
61 400	hoder à kr. 0.70 pr. 100	„ 429.80	kr. 28 933.59

fordelt paa 280 mand udgjør kr. 103.33.

c. Line- og snørebaade:

23 100	fisk à kr. 39.00 pr. 100	kr. 9 009.00	
58	hl. lever à kr. 12.00	„ 696.00	
48.60	„ rogn à kr. 19.00..............	„ 923.40	
23 100	hoder à kr. 0.70 pr. 100	„ 161.70	„ 10 790.10

fordelt paa 149 mand udgjør kr. 72.44.

d. Lineskøiter:

4 200	fisk à kr. 39.00 pr. 100	kr. 1 638.00	
11.15	hl. lever à kr. 12.00	„ 133.80	
8.50	„ rogn à kr. 19.00...............	„ 161.50	
4 200	hoder à kr. 0.70 pr. 100	„ 29.40	„ 1 962.70

fordelt paa 57 mand udgjør kr. 34.43.

Gjemsanfisket: 1 500 fisk à kr. 39.00 pr. 100 .... „ 585.00

Totalsum kr. 86 890.20

Alt fiske foregik paa de sedvanlige fangstpladse og dybder fra 80 til 120 favne vand; bedst i ugen fra $^{12}/_{3}$ til $^{19}/_{3}$.

Paa de forskjellige redskaber viser storgarn det bedste udbytte. Fisket maa i det hele karakteriseres som adskillig under et middelsaar; usedvanlig høie priser formaaede ikke at rette synderlig paa dette forhold.

Antallet af sjøveirsdage udgjorde: Hele............... 13 dage

Delvise .... 11 „

Tilsammen 24 dage,

hvoraf falder paa januar 3, februar 7 og mars 14.

Linefiskerne tilfredsstillede som regel sin agnforsyning pr. rutebaadene ved væreierens forsorg. Snørebaadene ved agnsildfiske i værets nærhed: naar dette slog mindre til. supplerede de sin agnforsyning fra væreierens beholdning.

Udrustningen til fisket var gjennemgaaende den sedvanlige med undtagelse af, at smaa „listerbaade“ til smaagarnsdrift paa 25 à 30 tønders drægtighed udstyrede med dæk er i afgjort tilgang.

Redskabstabet, navnlig blandt garnfiskerne, har ogsaa iaar været ganske betydeligt. En følge af det stadige uveir, heftige storme med sterk strømsætning, der umuliggjorde ordinær drift. Under saadanne tilstande forekommer hyppige konflikter blandt fiskerne, ikke alene paa fangstfeltet, men ogsaa paa havnen. En flerhed af saadanne har været indbragt for opsynet, som med delvis bistand af tilsynet har bragt parterne til enighed. Kun en enkelt sag af denne beskaffenhed er indbragt for politimesteren i Udtrøndelagen til mulig videre forføining. Der raader blandt fiskeralmuen et almindeligt ønske om, at opstaaede tvistigheder kunde blive paadømt i fiskeværet. Kort sagt en hurtigere retspleie. Herom har jeg i forrige aars indberetning tilladt mig en omstændelig udtalelse, til hvilken henvises.

Med hensyn til havneforholdene tillader jeg mig at henvise til tidligere afgivne beretninger, der gaar ud paa udvidelse og forbedring. Skulde storsildfisket for Halten fortsætte saaledes som afvigte høst, vil en udvidelse af havnen ikke længere kunne undgaaes. Under det nu afsluttede fiske har postdampskibenes ankerplads ved disses anløb altid været holdt ryddig.

Ordenen og ædruelighedstilstanden har artet sig tilfredsstillende, hvad som regel kan paaregnes under et daarligt fiske. De private regler for bedriftens udøvelse har ligeledes stedse været overholdt. Fiskerne har lært selv at indse nødvendigheden og nytten af disse foranstaltninger.

Offentlige forretninger, saasom forkyndelser, indfordring af bøder, fosterbidrag m. v. har været fremmet efter begjæring af politimesteren i Udtrøndelagen, Rissens og Frøiens lensmand.

Intet ulykkestilfælde indtraf under selv fiskeribedriften, hvorimod 1 baad med 2 mand omkom under opseilingen til været den 21de januar sidstleden: ligeledes omkom 1 baad med 2 mand under hjemreise fra fisket den 22de mars d. a.

Med de resultater, som forelaa den 27de og 28de mars, blev fisket for Halten afsluttet, hvorfor opsynstjenesten i henhold hertil og instruksens § 1 kunde indstilles den 2den april d. a. Under tjenesten førtes den befalede dagjournal og merkeprotokol, til hvilke jeg tillader mig at henvise.

Frøien den 20de april 1907.

O. Oksvold."

5. Sørfrøya. Her dreves skreifisket af 1 096 mand paa 246 baade, hvoraf 2 skøiter og havde en fangst af 315 000 stkr. skrei, der efter en middelspris af kr. 35.80 for fisken, kr. 15.00 for leveren, kr. 27.00 for rognen og kr. 0.70 for 100 fiskehoveder giver et værdiudbytte af kr.

126 003.00 mod kr. 124 000.00 i 1906. Leverpartiet blev 610 hl. Af fiskepartiet var 45 000 stkr. garnfisk, 18 000 linefisk og 252 000 snørefisk.

Om dette fiske, der udelukkende foregik inden Titrans opsynsdistrikt, har opsynsbetjenten afgivet følgende beretning:

„Formedels veirhindringer blev der iaar ikke noget fiskeforsøg i januar maaned, og som følge deraf samledes heller ikke da nogen fremmed almue til stedet.

Jeg ankom til Titran den 30te januar for at tiltræde opsynstjenesten, men var der endda kun de paa stedet hjemmehørende fiskere, som havde gjort sig klar for fiskets begyndelse. I første halvdel af februar maaned ankom de fleste fremmede fiskere. Imidlertid vedblev veiret for det meste at være stormende, saa fiskeridriften næsten helt hindredes. I februar maaned var der saaledes kun 1 dag med nogenlunde brugbart sjøveir hele dagen, og 4 dage med kortere stunders sjøveir. I mars maaned blev heller ikke forholdet bedre, idet der ogsaa i denne maaned kun var 1 dag med godt sjøveir og 4 dage med delvis sjøveir.

At der som følge heraf ikke kunde opnaaes noget resultat i fangstudbyttet, er selvsagt. Og i sidste uge af mars var fisket derfor betragtet som helt mislykket for iaar, hvorfor de fleste fremmede fiskere reiste hjem.

Til den tid var opfisket kun ca. 37 000 fisk.

I første uge af april slog imidlertid veiret helt om til det bedre, og da det viste sig, at større tyngde af fisk var tilstede ved fiskegrundene, kom ogsaa driften igjen igjænge. En flerhed af de allerede hjemreiste fiskerlag kom derfor tilbage ligesom ogsaa flere nye lag — især af dem, som tidligere paa vinteren havde roet fiske for Kværnværsøerne, Hitteren — kom tilstede i Titran.

Veiret blev i første halvdel af april maaned et rigtigt ønskeveir, saaledes var der i tiden fra 3die til 20de april hele 11 dage med godt sjøveir hele dagen og 2 dage med delvis sjøveir. I den tid slog fisket daglig godt til, idet der for stedet i april opfiskedes 278 000 fisk.

Under fisket iaar var for kortere eller længere tid tilstede følgende antal baade med de forskjellige slags brug:

	31	torskegarnsbaade	med tilsammen	190	mand
	7	linebaade	„ —	26	—
	2	lineskøiter	„ —	9	—
	206	snørebaade	„ —	871	—
Ialt	246	farkoster	med tilsammen	1 096	mand

Af kjøbefartøier var tilstede 27 med samlet drægtighed 418 tons og 63 mands besætning.

Efter det foran anførte var der ialt 13 hele sjøveirsdage og 10 med delvis sjøveir.

Det samlede opfiskede parti er 315 000 fisk. Der indvandtes 75 hl. rogn, 257 hl. dampmedicintran og 92 hl. lever for andre transorter.

Prisen holdt sig hele tiden omkring 40 øre pr. stk. for rund fisk — enkelte dage noget mindre — ned til 35 øre — og atter andre dage optil 45 øre. Gjennemsnitlig regnes prisen til 40 øre pr. rund fisk. For lever betaltes fra 13 til 22 øre pr. liter. Gjennemsnitlig regnes prisen til 15 øre pr. liter. Rognen, der først ved fiskets slut afhændedes, solgtes for 30 kroner pr. tønde. Prisen for fiskehoveder sættes til 70 øre pr. 100, idet der betaltes fra 65 til 75 øre pr. 100.

Det samlede fiskeparti blev dels af kjoberne og dels af fiskerne selv tilvirket og saltet til klipfisk.

Beregnet efter gjennemsnitsprisen 40 øre pr. rund fisk skulde det opfiskede parti repræsentere en værdi af kr. 126 000.00.

Fordelt paa de i fiskets deltagelse opførte 1 096 mand vilde bruttolotterne blive ca. kr. 115.00 pr. mand. Men da der af dem, som sidst i mars afsluttede fisket og reiste hjem, var ca. 150, som ikke kom tilbage og deltog i det i april foregaaede bedste fiske, kan bruttolotterne for dem, som hele tiden deltog i fisket, sættes til kr. 140.00 pr. mand.

Dette saavel for line som for snørefisket. For dem, som først under fisket drev med garn og senere ogsaa deltog i snørefisket, vil bruttolotterne kunne sættes lidt høiere.

Resultatet af dette aars fiske sammenholdt med 1906 aars fiske stiller sig saaledes:

	1907	1906
Antal baade	246	260
— mand	1 096	1 153
Opfisket parti	315 000	310 000
Bruttolotter	kr. 140.00	kr. 118.00

Trods det den længste tid af vinteren stormende og for driften hindrende uveir blev dog redskabstabet iaar ikke stort værre end i vanlige aar.

Heldigvis gik ikke noget menneskeliv tabt under fisket.

Med hensyn til orden under fiske paa sjøen syntes denne iaar at være meget bra, og der fremkom saaledes forholdsvis faa anker eller klager. Paa land har fiskeralmuens forhold iaar været meget godt, saa ingen besværinger desangaaende er fremkommet.

Under fisket den hele tid ivinter har der været tilstede 1 redningsskøite. Ligesaa var der iaar i lighed med de 2 næstforegaaende aar fiskerilæge tilstede. Begge disse dele er for fiskeralmuen af stor nytte og til megen sikkerhed.

Sundhedstilstanden har i sin almindelighed været god blandt fiskeralmuen. Desangaaende vil vel indberetning fremkomme fra fiskerilægen.

For mig som opsynsbetjent har tiden været helt optaget med tjenestens forskjellige gjøremaal. Tjenesten afsluttedes den 20de ds., og efter anvendelsen af et par dage til ordning med baadmerkerne og med afslutning af de tjenstlige ekspeditioner afreiste jeg fra Titran den 23de ds.

Frøien den 27de april 1907.

B. Dragsness."

6. Hitteren. Her fiskede 200 mand paa 50 baade, der alle brugte alene snøre (dybsagn). Den samlede fangst var 15 900 stkr. skrei, der alt saltedes til klipfisk. Leverpartiet blev kun 40 hl. og rognpartiet 27 hl. Middelsprisen var kr. 30.00 for fisken, kr. 12.00 for leveren, kr. 20.00 for rognen og 50 øre for fiskehoveder.

Fiskeværene var Bispøerne med 80 mand og fangst 6 000 stkr. og Kvernvær med 120 mand og 9 850 stkr.

Følgende tabel viser deltagelsen og udbyttet for herrederne i 1907 samt for det hele amt i de sidste 12 aar:

Herrederne	Antal fiskere	Fordelt paa antal				Udbyttet		Omtrentl. gjennemsnitslot kr.	Kjøbefartøier
		Baade	Seilfartøier, dæksbd.	Motorfartøier	Dampskibe	I stykker skrei	I penge kr.		
Osen	287	54	—	—	—	96 000	47 510	166	—
Roan	418	95	—	—	—	124 500	61 610	147	—
Stoksund ..	205	55	—	—	—	55 500	27 365	133	—
Nordfrøya .	2 076	437	11	3	—	680 000	321 900	155	25
Sørfrøya ..	1 096	244	2	—	—	315 000	126 003	140	27
Hitteren ..	200	50	—	—	—	15 900	5 850	29	—
Ialt 1907..	4 282	935	13	3	—	1 286 900	590 238	—	52
„ 1906..	4 419	972	15	4	1	1 236 000	537 694	—	69
„ 1905..	4 911	1 090	35	4	1	2 261 200	949 580	—	100
„ 1904..	4 205	1 034	42	7	1	3 365 000	1 093 376	—	92
„ 1903..	3 847	—	—	—	—	2 057 300	643 411	—	67
„ 1902..	3 577	—	—	—	—	2 067 500	657 361	—	63
„ 1901..	3 527	—	—	—	—	1 341 600	483 608	—	52
„ 1900..	2 985	—	—	—	—	1 560 000	657 453	—	56
„ 1899..	3 318	—	—	—	—	1 200 000	425 385	—	—
„ 1898..	3 663	—	—	—	—	1 809 000	426 022	—	—
„ 1897..	3 233	—	—	—	—	1 588 000	353 297	—	—
„ 1896..	2 852	—	—	—	—	1 711 600	458 607	—	—

Leverpartiet for amtet var 3 300 hl., deraf 2 488 hl. anvendt til 1 194 hl. dampmedicintran og 812 hl. til anden tran. Rognmængden var 1 497 hl.

Tab. II. Udbyttet i mængde og værdi.

Opsynsdistrikter	Udbyttet i mængde							Udbyttet i kroner				
	Antal torsk i stkr.	Deraf fisket med			Lever hl.	Rogn hl.	Solgte fiskehoveder i stk.	Fisken	Lever	Rogn	Hoveder	Total
		Garn	Line	Snøre								
Kristianssund og Bremsnes (Grip)	616 000	88 000	528 000	—	1 222	386	600 000	227 920	18 330	13 510	4 800	264 560
Honningsø	225 300	78 700	146 600	—	540	224	200 000	86 966	8 640	6 720	3 200	105 526
Aarsbog	184 400	22 300	162 100	—	395	150	170 000	61 129	6 320	3 600	2 720	73 769
Søroerne	235 500	10 000	218 600	6 900	488	82	235 500	95 213	4 880	1 968	2 355	104 416
Nordsmølen	308 000	144 000	—	164 000	724	280	308 000	114 976	10 860	7 560	2 464	135 860
Vestsmølen	222 000	60 000	60 000	102 000	479	160	222 000	79 454	6 706	4 800	2 220	93 180
Ialt	1 791 200	403 000	1 115 300	272 900	3 848	1 282	1 735 500	665 658	55 736	38 158	17 759	777 311

Tab. III. Priser, mandslot m. v.

Opsynsdistrikter	Gjennemsnitspriser				Den bedste fisketid	Kjøbefartøier	Gjennemsnitlig bruttolot pr. mand
	Torsk pr. 100 stk. sløiet kr.	Lever pr. hl. kr.	Rogn pr. hl. kr.	Hoveder pr. 100 stk. kr.			kr.
Kristianssund og Bremsnes (Grip)	37.00	15.00	35.00	0.80	17/3—20/4	—	283.00[1])
Honningsø	38.60	16.00	30.00	1.60	1/2—ca. 1/4	—	238.00[1])
Aarsbog	33.15	16.00	24.00	1.60	1ste og 2den uge af april	—	214.00[1])
Søroerne	40.43	10.00	24.00	1.00	1/4—15/4	3	194.00
Nordsmølen	37.33	15.00	27.00	0.80	15/3—15/4	4	214.00
Vestsmølen	35.79	14.00	30.00	1.00	?	—	189.00

[1]) Disse distrikters fiskerier, især forstnævntes, er tildels foregaaede med dampskibe og skoiter, hvis andele her er medregnede under mandslotten, som altsaa bliver noget lavere.

Beretning om skreifisket i Nordmøre fogderi 1907.

(Væsentlig efter opsynsbetjentenes opgaver).

Angaaende skreifisket i Nordmøre fogderi vaaren 1907 henvises til nedenfor anførte 3 tabeller.

Tab. I. Fiskere, redskaber og baade.

Opsynsdistrikter	Mand	Deraf fiskede med				Deraf fiskede paa																
						Dampskibe			Motorbaade			Skoiter etc.			Aabne baade							
															Garn		Line		Snore		Forskjel. slags	
		Garn	Line	Haandsnøre	Forskjellige slags redskaber	Antal	Doryer	Mand	Antal	Doryer	Mand	Antal	Doryer	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand
Kristianssund og Bremsnes (Grip) .	935	340	595	—	—	15	120	355	6	30	65	1	3	7	43	340	39	168	—	—	—	—
Honningsø	448	177	271	—	—	—	—	—	10	31	136	—	—	—	25	177	25	135	—	—	—	—
Aarsbog	345	55	290	—	—	—	—	—	6	23	81	1	2	7	7	35	30	202	—	—	—	—
Søroerne	538	—	208	46	284	—	—	—	1	2	8	—	—	—	—	—	55	200	17	46	86	284
Nordsmolen	634	12	—	60	562	—	—	—	—	—	—	2	2	10	2	12	—	—	17	60	169	552
Vestsmolen	493	—	100	98	295	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	100	73	98	78	295
Ialt	3 393	584	1 464	204	1 141	15	120	355	23	86	290	4	7	24	77	561	175	805	107	204	333	1 131

Af fiskepartiet blev 12 000 stkr. saltet i tønder eller kasser (persefisk), 4 000 stkr. forbrugt af fiskerne selv og resten, 1 775 200 stkr., saltedes til klipfisk. Af leverpartiet, 3 848 hl., blev 3 259 dampet til 1 373 hl. medicintran, medens 589 hl. blev tilovers til andre sorter tran.

Nordmøre er delt i efternævnte opsynsdistrikter:

1. Nordsmølen
2. Vestsmølen } Omfatter Smølen og Edø herreder.
3. Sørøerne
4. Grip, omfattende Grip, Kristianssund, Brunsvig, Meldalsholmen, Sveggen, Øksenvaag og Røeggen.
5. Honningsø, omfattende dele af Bremsnes og Kornstad herreder.
6. Aarsbog, omfattende resten af Kornstad herred.

Fiskevær med over 100 mand var:

Hopen	med	144	fiskere og fangst	92 000	stkr. skrei
Veiholmen	„	394	—:—	180 000	—:—
Stensøsund	„	106	—:—	36 000	—:—
Skarpnes—Stensønes	„	100	—:—	52 000	—:—
Dyrnes—Raaket	„	190	—:—	97 500	—:—
Bratvær	„	113	—:—	40 000	—:—
Lyngvær og Hallarø	„	208	—:—	84 300	—:—
Ringsø og Spilvalen	„	164	—:—	85 000	—:—
Odden	„	166	—:—	66 200	—:—
Kristianssund	„	425	—:—	398 000	—:—
Grip	„	211	—:—	121 000	—:—
Honningsø m. fl. steder	„	244	—:—	132 700	—:—
Lillesandø, Skrabnes, Lysø	„	152	—:—	70 600	—:—

Ved ulykkeshændelser under fisket omkom 2 mand i Kristianssunds opsynsdistrikt.

Til sammenligning hidsættes antal fiskere og det opnaaede udbytte i de sidste 10 aar:

Aar	Antal fiskere	Udbyttet i	
		Stkr. torsk	Penge, kroner
1907	3 393	1 791 200	777 311
1906	3 420	1 146 200	501 249
1905	4 197	1 981 300	734 720
1904	3 706	3 622 600	1 100 751
1903	4 027	3 461 400	894 184
1902	3 668	2 866 600	811 220
1901	3 169	1 527 000	513 943
1900	3 146	1 508 900	627 356
1899	3 002	1 528 750	448 787
1898	3 714	2 092 000	436 532

Beretning om skreifisket i Romsdals fogderi for 1907.

(Væsentlig efter lensmændenes og opsynsbetjentenes opgaver).

Udbytte m. v. af skreifisket i Romsdals fogderi vaaren 1907 vil fremgaa af nedenanførte tabeller:

Tab. I. Fiskere, redskaber og baade.

Distrikt	Mand	Deraf fiskede med				Deraf fiskede paa																	
						Dampskibe			Motorbaade			Skøiter			Aabne baade								
															Garn		Line		Snøre		Forskjel. slags	
		Garn	Line	Haandsnøre	Forskjellige slags redskaber	Antal	Doryer	Mand	Antal	Doryer	Mand	Antal	Doryer	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand
Akerø	310	—	—	—	310	—	—	—	29	18	190	13	—	80	—	—	—	—	—	—	8	40
Sandø	341	139	—	126	76	—	—	—	47	58	215	—	—	—	—	—	—	—	24	126	—	—
Frænen	407	—	144	—	263	—	—	—	41	128	301	5	10	30	—	—	—	—	—	—	11	76
Bud	482	126	114	155	87	1	5	12	18	43	115	4	8	24	21	126	—	—	31	155	12	50
Hustad	404	357	47	—	—	—	—	—	17	35	102	2	2	12	41	280	2	10	—	—	—	—
Ialt	1944	622	305	281	736	1	5	12	152	282	923	24	20	146	62	406	2	10	55	281	31	166

Tab. II. Udbytte i mængde og værdi.

Distrikt	Udbyttet i mængde							Udbyttet i kroner				
	Antal torsk i stkr.	Deraf fisket med			Lever hl.	Rogn hl.	Solgte fiskehoveder i stkr.	Fisken	Lever	Rogn	Hoveder	Total
		Garn	Line	Snøre								
Akerø	128 000	109 000	18 000	1 000	429	290	128 000	48 640	10 725	10 150	1 280	70 795
Sandø	289 000	242 000	45 000	2 000	542	310	289 000	109 820	13 550	10 850	2 890	137 110
Frænen	225 000	75 000	150 000	—	460	300	200 000	90 000	7 360	5 400	2 400	105 160
Bud	221 000	58 000	114 000	49 000	510	220	214 000	88 400	8 160	5 720	2 368	104 648
Hustad	200 000	140 000	60 000	—	490	280	200 000	70 000	8 820	9 520	3 000	91 340
Ialt	1 063 000	624 000	387 000	52 000	2 431	1 400	1 031 000	406 860	48 615	41 640	11 938	509 053

Tab. III. Priser, mandslot m. m.

Distrikt	Gjennemsnitspriser				Den bedste fisketid	Kjøbefartøier	Gjennemsnitlig bruttolot pr. mand
	Torsk pr. 100 stk. sløiet kr.	Lever hl. kr.	Rogn hl. kr.	Hoveder pr. 100 stk. kr.			kr.
Akerø	38.00	25.00	35.00	1.00	8/3—10/4	—	228.00
Sandø	38.00	25.00	35.00	1.00	8/3—10/4	—	402.00
Frænen	40.00	16.00	18.00	1.20	11/3—10/4	—	259.00
Bud	40.00	16.00	26.00	1.20	15/3—15/4	—	217.00
Hustad	35.00	18.00	34.00	1.50	Ligesaa	—	226.00

I samtlige distrikter deltog motorbaade og skøiter i fisket; da disses andele er medregnede i lotterne, bliver altsaa disse lidt lavere.

Hele fiskepartiet tilvirkedes til klipfisk. Hele leverpartiet — undtagen 60 hl. — blev dampet og gav 1 166 hl. dampmedicintran. Ingen ulykkeshændelser indtraf under fisket.

Fiskevær med over 100 mand var:

Garsen og Rinderø tilsammen	med	310	mand	og	128 000	fisk
Harø, Sandø, Ona m. v. tilsammen	„	341	—	„	289 000	„
Bjørnsund	„	407	—	„	225 000	„
Bud	„	359	—	„	148 000	„
Draagen	„	123	—	„	73 000	„
Mahle og Vikene	„	190	—	„	85 000	„
Storholm, Julshavn, Hestholm, og Teistklub	„	214	—	„	115 000	„

Til sammenligning hidsættes fiskernes antal samt udbyttet for de sidste 10 aar:

Aar	Antal fiskere	Udbyttet i	
		Stkr. torsk	Penge, kroner
1907	1 944	1 063 000	509 053
1906	2 256	986 000	462 297
1905	2 267	1 397 500	645 080
1904	2 241	1 240 600	442 038
1903	2 241	1 494 000	462 900
1902	2 019	1 100 800	421 541
1901	1 927	864 100	357 679
1900	1 772	1 342 450	596 645
1899	1 864	1 023 700	372 615
1898	1 879	1 236 000	277 793

Beretning om skreifisket i Søndmøre fogderi 1907.

(Væsentlig efter lensmændenes og opsynsbetjentenes opgaver).

Angaaende skreifisket i Søndmøre fogderi vaaren 1907 henvises til nedenanførte tabeller:

Tab. I. Fiskere, redskaber og baade.

Opsynsdistrikter	Mand	Deraf fiskede med				Deraf fiskede paa																
						Dampskibe			Motorbaade			Skøiter etc.			Aabne baade¹)							
															Garn		Line		Snøre		Forskjel. slags	
		Garn	Line	Haandsnore	Forskjellige slags redskaber	Antal	Doryer	Mand	Antal	Doryer	Mand	Antal	Doryer	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand	Baade	Mand
Sande	520	—	—	15	505	—	—	—	2	2	8	4	8	27	—	—	—	—	5	15	83	470
Herø	1 017	116	428	243	230	1	6	14	16	26	95	46	112	307	14	98	15	73	59	237	33	193
Ulstein	663	415	—	—	248	3	—	27	13	7	90	32	83	280	37	266	—	—	—	—	—	-
Borgund	673	120	350	67	136	1	4	10	34	31	204	70	21	441	—	—	—	—	3	18	—	—
Borgund (Valderø)	313	192	83	38	—	—	—	—	40	21	235	13	10	71	1	7	—	—	—	—	—	—
Aalesund	730	125	582	—	23	34	103	438	32	65	202	12	32	90	—	—	—	—	—	—	—	—
Roald (Vigerø)	476	49	137	290	—	1	3	7	29	23	192	54	23	277	—	—	—	—	—	—	—	—
Haram (Ulla)	674	—	6	7	661	—	—	—	99	103	620	8	16	47	—	—	—	—	2	7	—	—
Ialt	5 066	1 017	1 586	660	1 803	40	116	496	265	278	1 646	239	305	1 540	52	371	15	73	69	277	116	663

¹) Storbaadene havde ialt 14 doryer.

Tab. II. Udbyttet i mængde og værdi.

Opsynsdistrikter	Udbyttet i mængde							Udbyttet i kroner				
	Antal torsk i stkr.	Deraf fisket med			Lever hl.	Rogn hl.	Solgte fiskehoveder i stkr.	Fisken	Lever	Rogn	Hoveder	Total
		Garn	Line	Snore								
Sande	140 000	50 000	70 000	20 000	380	210	120 000	63 000	5 700	4 200	1 440	74 340
Herø	271 000	100 000	90 000	81 000	642	450	200 000	111 110	9 630	6 525	2 000	129 265
Ulstein	275 000	220 000	45 000	10 000	750	440	250 000	110 000	11 250	11 000	3 250	135 500
Borgund	320 000	83 000	203 000	34 000	980	580	300 000	134 400	14 700	14 500	3 000	166 600
Borgund (Valderø)	163 000	90 000	48 000	25 000	421	306	140 000	70 090	6 315	9 180	1 540	87 125
Aalesund	506 000	98 000	404 000	4 000	1 253	705	496 000	187 220	17 542	18 330	5 976	229 068
Roald (Vigerø)	326 000	36 000	110 000	180 000	834	522	300 000	140 180	12 510	15 660	3 300	171 650
Haram (Ulla)	540 000	340 000	198 000	2 000	1 450	750	500 000	243 000	23 200	22 500	5 000	293 700
Ialt	2 541 000	1 017 000	1 168 000	356 000	6 710	3 963	2 306 000	1 059 000	100847	101 895	25 506	1 287 248

Tab. III. Priser, mandslot m. v.

Distrikt	Gjennemsnitspriser				Den bedste fisketid	Kjøbefartøier	Gjennemsnitlig bruttolot pr. mand
	Torsk pr. 100 stkr. sløiet kr.	Lever pr. hl. kr.	Rogn pr. hl. kr.	Hoveder pr. 100 stkr. kr.			kr.
Sande	45.00	15.00	20.00	1.20	2/4—10/4	—	143.00
Herø	41.00	15.00	14.50	1.00	Mars—7/4	—	126.00
Ulstein	40.00	15.00	25.00	1.30	Ligesaa	—	204.00
Borgund	42.00	15.00	25.00	1.00	15/2—10/4	—	248.00
Borgund (Valderø)	43.00	15.00	30.00	1.10	15/3—7/4	—	278.00
Aalesund	37.00	14.00	26.00	1.20	15/3—12/4	—	314.00
Roald (Vigerø)	43.00	15.00	30.00	1.10	15/3—7/4	—	361.00
Haram (Ulla)	45.00	16.00	30.00	1.00	18/2—12/4	—	436.00

Disse distrikters fiske er tildels — Aalesunds udelukkende — foregaaet med dampskibe, motorbaade og skøiter; disses andele er medtagen under beregningen af mandslotten, der altsaa bliver mindre end her opført.

Fisket foregik fra midten af februar til omkring 12te april, men væsentligst i sidste halvdel af mars og første dage af april.

Fiskepartiet tilvirkedes til klipfisk undtagen 4 000 stkr., som blev brugt af fiskerne selv og 7 000 stkr., der blev anvendt i ferskfiskhandelen.

Al leveren — undtagen 52 hl. — dampedes og gav 3 202 hl. dampmedicintran.

Ved ulykkestilfælde under fisket omkom 3 mand under reisen til fisket i Herø.

Fiskevær med over 100 mand var:

Fosnavaag......	med	493	mand	og	110 000	fisk
Flaavær........	„	179	—	„	33 000	„
Sævik..........	„	130	—	„	73 000	„
Rundø.........	„	164	—	„	55 000	„
Aalesund.......	„	730	—	„	506 000	„

Til sammenligning hidsættes udbyttet og fiskernes antal for de sidste 10 aar:

Aar	Antal fiskere	Udbyttet i	
		Stkr. torsk	Penge, kroner
1907	5 066	2 541 000	1 059 000
1906	5 368	1 965 000	841 506
1905	5 422	2 435 000	1 013 830
1904	5 593	1 567 000	577 734
1903	6 214	3 088 800	1 110 722
1902	5 828	2 826 700	1 029 596
1901	5 767	3 343 100	1 338 728
1900	5 966	3 069 300	1 230 586
1899	6 165	1 879 200	678 613
1898	6 424	4 245 000	1 074 624

Romsdals amt 1907.

Fogderi	Antal fiskere	Udbyttet i	
		Stkr. torsk	Penge, kroner
Nordmøre	3 393	1 791 200	777 311
Romsdal	1 944	1 063 000	509 053
Søndmøre	5 066	2 541 000	1 287 248
Ialt	10 403	5 395 200	2 573 612

